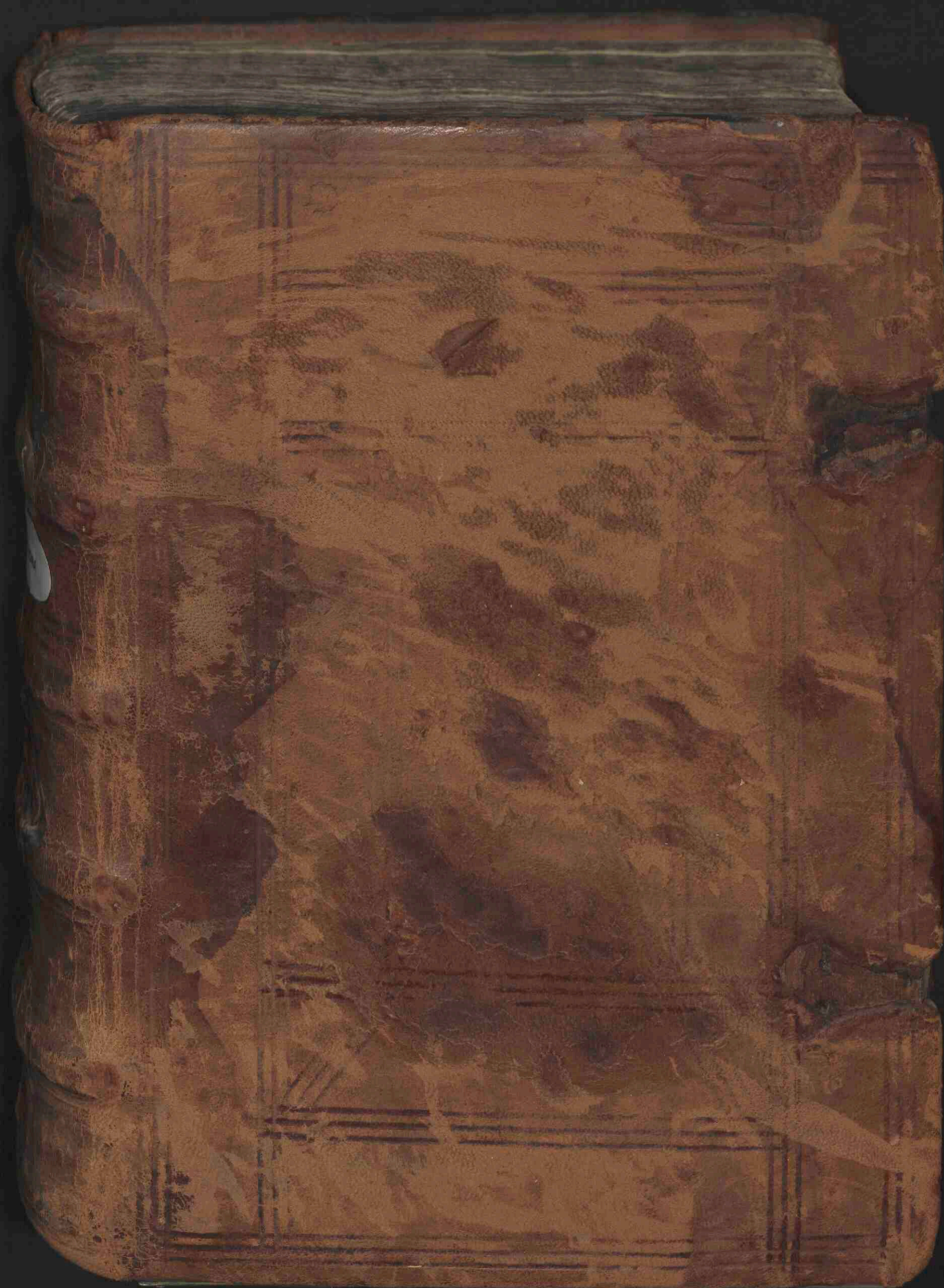

Biblia.

<https://hdl.handle.net/1874/348646>

Bibl. Lat.

Biblia et interpretes
Karll 113 Bl. 1 n. 2
Folio n°. 360

Bl. 1, 347 en 348 ontbreken.

Incipit epla sancti hieronymi
ad paulinum presbyterum de omnibus
historie libris.

Ca. primū.

Hat ambrosius tua
mihi munuscula per
ferens: detulit simul
et suauissimas litteras
quod a principio amicitia
amici fidei probate iam fidei et veteris
amicicie noua preferebat. Vera enim
illa necessitudo est et christi glutino
copulata quam non utilitas reifamili-
liaris: non presentia tantum corporis: non sub-
dola et palpas adulatio: sed si timor
et diuinarum scripturarum studia calli-
ant. Legimus in veteribus historiis
quosdam lustrasse prouincias: nouos
adiisse populos: maiora transisse
ut eos quos ex libris noverant
coram quibus videret. Sic pithagoras
memphiticis vates: sic plato egi-
ptum et archifatarentinum: eaque omnia
italie que quondam magna gre-
tia dicebatur: laboriosissime per-
git ut qui athenis magister erat
et potes: cuiusque de virtutibus acha-
demie gymnasia personabant: fieret
peregrinus atque discipulus malis
aliena verecunde discere: quam sua im-
pudenter ingerere. Denique cum litteras
quod toto corde fugientes persequitur:
captus a piratis et venundatus: tyrā-
no crudelissimo paruit: ductus ca-
ptiuus et victus et seruus: tamen quod phi-
losophus maiorem emente se fuit ad
tytulum lacteo eloquentie fon-
te manantem: de ultimis hispanie
galliarumque finibus quosdam venis-
se nobiles legimus et quos ad con-
templationem sui roma non traxe-
rat vnius hominis fama perduxit. Na-
uit illa etas maudum omnibus secu-

lis celebrandis: miraculum ut vixit
tantam ingressus alium extra urbem
quereret. Appolloni? siue ille ma-
gister? ut vulgus loquitur: siue philosophus
ut pithagorici tradunt intrauit per
sas: pertransiit caucasicum alba-
nos: scythas: massagetarum: opulen-
tissima indie regna penetrauit et
ad extremum latissimo philosopho amne
transmisso peruenit ad bragma-
nas: ut hiarcam in throno sedentem
aureo et de tantali fonte potantem
inter paucos discipulos de natura
de moribus: ac de ceteris dierum et
fidei audiret docentem. Inde per
elamitas: babilonios: chaldeos:
medos: assyrios: parthos: syros:
phrygios: arabes: palestinos: re-
uersus ad alexandriam: pergit ad
ethiopia: ut gymnosophistas et
famosissimam solis mensam videret
in fabulo. Inuenit ille vir ubique quod
disceret et se perficiens semper se me-
liorem fieret. Scripsit super hoc pleissi-
me octo voluminibus philostratus

Capitulum. n.

Quid loquar de seculi hominibus
cum apostolus paulus: vas electio-
nis et magister gentium: quod de consuetudine
tantum in se hospitio loquebatur di-
cens. An experimentum queritis eius
qui in me loquitur spiritus post dama-
scum arabiamque lustratam: ascen-
dit hierosolimam ut videret petrum
et mansit apud eum diebus quindecim.
Hoc enim misterio ebdomadis et octo-
doadis: futuris gentium predicator
instruendus erat. Rursumque post
annos quatuordecim assumpto barna-
ba et tyto: exposuit cum apostolis eius
angelum ne forte inuicem aut
reret aut ciuicisset. Habet nescio

quid latentis energie viue vocis
actus et in aures discipuli de au
toris ore trāsfusa forti⁹ sonat. Un
de et eschimes cū rhodi epularet et
legeretur illa demostheis orō quā
adūsus eū habueāt mirātib⁹ aūc
tis atq; laudātib⁹ suspirāns ait
Quid si ipam audissetis bestia fu
a verba resonantem? **Ca. iij.**

Nec hoc dico qd sit aliquid in
me tale quod vlt possis a me
audire vel vlt discere sed qd ardor
tuus et discendi studiū etiā absq;
nobis per se pbari debeat. Ingei
um docile et sine doctore laudabile
est. Non quid inuenias s; qd que
ras consideramus. Mollis cera et
ad formandū facilis: etiā si artifi
cis et plaste cessent man⁹ tamen
virtute totum est quicqd esse po
test. Paul⁹ ap⁹ ad pedes gama
lielis legem moyfi et pphetas di
dicisse se gloriā⁹ vt armatus spiri
tualibus telis: postea doceret cō
fideret. Arma em nrē militie nō car
nalia sūt sed potētia deo ad destru
ctionē munitōnum et cogitationes
destruentes et omnē altitudinē ex
tollentem se adū⁹ sciētia dei et cap
tiuātes oēm intellēm ad obediēdū
p̄po et paratū subiugare oēm inobe
dientia. Thimotheū scribit ab in
fantia sacris līs eruditū ethorta
tur ad studiū lectōis ne negligat
gratiam que data sit ei p impossibi
onem manus presbyterij. Tyto p
cipit vt inter ceteras virtutes epi
scopi q̄s breuī s̄mōe depinxit. sci
entiam quoq; non negligat scrip
turaz. Obtinentem iquit eū qui se
cū dū doctrinā ē fidelem sermones
vt posses sit exhortari i doctrina sa

na et p̄tradicētes reuicē. **Ca. iij.**
Sancta q̄ppe rusticitas solum
sibi pdest et qñtū edificat ex
p̄te meito eccliaz xpi tantū nocet
si destruētib⁹ nō resistat. Malachi
as ppheta immo p malachiam do
min⁹ interrogauit sacerdotes le
gem. In tātū sacerdotis offitiū ē iter
rogatū respōdere de lege. Et i deu
teronomio legim⁹. Interroga pa
trē tuū et auūcabit tibi maiores
tuos et dicēt tibi. In psalmo q; cē
tesiodē octauo. Cātābiles mibi e
rāt iustificationes tue in loco pere
grinationis mee. Et i descriptiōe
iusti viri cū eū a lori vite dauid q
ē i paradiso cōparet iter ceteras vir
tutes hoc etiam intulit. In lege do
mī volūtas ei⁹ et in lege ei⁹ medi
tabit die ac nocte. Daniel in fine
sacratissime visionis ait: iustos ful
gere quasi stellas et intelligentes
id est doctos q̄si firmamamētum.
Vides quātū iter se distāt iusta ru
sticitas et docta iustitia? Alij stell
ali⁹ celo xpantur. Quāq; iuxta he
braicā veritatē vtrunq; de erudi
tis possit intelligi. Ita ei ap⁹ eos le
gim⁹. Qui aut docti fuerint fulge
būt q̄si splēdor firmamenti et qui
ad iustitiā erudiūt mltos q̄si stel
le in ppetuas et mites. Cur dici
tur paul⁹ ap⁹ vas electionis?
Nempe qz vas legis et scripturā
sanctarū erat armariū. Pharisai
stupēt in dñi doctrina et mirātur in
petro et ioanne quō legem sciānt
cum lrās non didicerint. Quicqd
enim alijs exercitatio et quotidiana
i lege meditatio tribuere solet
ill⁹ hoc spūss cūis suggerebat. Et
erāt iux qd scriptū ē docibiles deo.

Quoddecim annos saluator impleuit
rat et in seculo sedes; de questionibus
legis interrogans magis doctet dum
prudenter interrogat. Nisi forte rustici
petri. rustici; ioan nem dicim? quorum
uterque; dicere poterat. Et si impetitus
sermone non tamen scientia. Ioanes rusticus
piscator indoctus. Et vnde illa vox obse
cro in principio erat verbum et verbum
erat apud deum. et deus erat verbum
Logos grece multa significat. Nam
et verbum est et ratio et supputatio
et causa vniuersarumque rei per quam
sunt singula que subsistunt que vni
uersa recte intelligimus in christo.

Hoc docet plato. **Ca. v.**
nesciuit hoc demostenes elo
quens ignorauit. Perdam inquit
sapientiam sapientum et pruden
tiam prudentium reprobo. Vera sa
pientia potest falsa sapientia et quam
quod stultitia predicatiois in cruce sit ta
men paulus sapiam loquitur in perfectis
Sapiam autem non seculi istius que de
struitur. nec principum huius seculi
sed loquitur dei sapiam in misterio
absconditam quam predestinauit deus
ante secula. Dei sapientia christus est
Christus enim dei virtus et dei sapientia
Hec sapientia in misterio abscondita
est de qua et nomen psalmi titulus
pronotatur per occultis filij in que sunt
omnes thesauri sapientie et scientie dei
absconditi. Et que in misterio abscon
ditus erat. predestinatus est ante secula
predestinatus autem et figuratus in
lege et prophetis. Vnde et prophete ap
pellabatur videtes quia videbant eum
que ceteri non videbant. Abraham
vidit diem eius et letatus est. Apieban
tur celi ezechielis que populo peccatori

clausi essent. Reuela inquit dauid o
culos meos et considerabo mirabilia
de lege tua. Ier enim spiritualis est
et reuelatio operis est ut intelligat
ac reuelata facie dei gloriam contem
platur. Liber in apocalypsi septem; si
gillis signatus ostendit que si de deis
hominum scientia habuerit legat rindebit tibi
Non possum. Signatus est enim
Quanti hodie putant se nosse lit
teras tenent signatum librum nec apertum
possunt nisi ille aperuerit qui ha
bet clauem dauid que aperit et nemo
claudit. claudit et nemo aperit. In
actibus apostolorum sanctus eunuchus
imo sanctus vir. sic enim eum sancta scrip
tura cognominat cum legeret isaya
prophetam interrogat a philippo
putasne intelligis que legis? res
pondit. Quomodo possu nisi aliquis me
docuerit. Ego ut de me loquar in
terim nec sanctior sum hoc eunuchus
nec studiosior que de ethiopia idest
de extremis finibus mundi venit ad
templum. reliquit aula; regiam et tantus
amator legis fuit donec atque scien
tiam etiam in vehiculo litteras legeret
sacras. Et tamen cum librum teneret et
verba domini in cogitatione conciperet. lin
gua volueret. labijs personarum igno
rabat eum; que in libro nesciens
venerabatur. Venit philippus ostendit
ei iesum que clausus latebat in
littera. Mira doctoris virtus. Eadem
homo credidit eunuchus baptisatus
fidelis et sanctus. magister efficitur
de discipulo per in deserto fonte
ecclesie quam in aurato synagoge tem
plo cepit. **Ca. vi.**

Hec a me predicta sunt breuiter
neque enim epistolaris angus
tia euagari longius patebatur

ut intelligereste i scripturis sacis
 sine puio ⁊ mōstrate semitam nō
 posse igredi. Taceo de gmaticis
 rhetoricis phis. geometricis. dia
 leticis musicis astronōicis astro
 logis medicis: qz scia mortalibz
 satis vtilissima ē ⁊ i tres ptes sci
 ditur in doctrinam ratōne et vsuz
 Ad minores artes veniam ⁊ q nō
 tā lingua q manu administrāt.
 Agricole cōmētarij sabb metallozū.
 lignozqz celores lanarū qz ⁊ ful
 lones. ⁊ ceteri q variam suppellec
 tilez et vilia opuscula fabricāt abs
 qz doctore esse nō possūt qd aipi
 ūt Qd medicorū ē pmittūt medi
 ci tractant fabrilla fabri. Sola sēp
 tūmz aie est quā sibi passiz oēs
 vendicant. Scribim? docti doctiqz
 poemata passim. Hanc garula a
 nulis. Hanc delirus senex. Hanc so
 phista verbosus. Hanc vniuersi p̄su
 mūt lacant. docēt añqz discāt. Alij
 abducto supcilio grādia vba tru
 tinātes: itez m̄lierculas de sacris
 lris philosophāt. Alij discūt ph
 pudor a seimz qd viros doceāt: ⁊
 ne paz hō sit qdaz facilitate vboruz
 immo audacia edisserūt alijs qd
 lpi nō intelligūt. Taceo de meis
 filibz qui si forte ad sēpturas san
 ctas post seclares lras venerūt ⁊ s
 mone opposito aures ppli mulserūt
 quicqd dixerūt hoc legem dei pu
 tāt. Nec scire dignātur qd pphete
 qd apli senserūt s ad sensū suuz in
 cōstua aptant testimoia qh gran
 de sit et non viciōsissimū dīcō di ge
 n? depuare smas ⁊ ad voluntatez
 suā sacra sēpturam trahere repug
 nante. Quasi non legerimus ome
 roētonas. et vgilioētonas ac

nō sic etia: ⁊ maronē sine christo
 possimus dicere xpianuz qz scrip
 serit. Iam redit ⁊ vgo redeūt sac
 ria regna iam noua pgemes celo
 dimititū alio. Et prem loquētez
 ad filiū. Nate mee vires: mea
 magz potētia solus. Et p⁹ verba
 saluatoris in cruce. Talia p̄stabat
 memorans fixusqz manebat.
 Quetilia sunt hec et circulatorū lu
 do similia docere qd ignores immo
 vt cū stomacho loquar nec hoc qdē
 scire qd nescias. Ca. vii.:

Uelicit manifestissima ē ge
 nesis in qua de creaturā mū
 di de exordio generis hūani. de di
 uisione terre. de cōfusione lingua
 rū ⁊ gētū: vsqz ad exituz scribitur
 hebreorū. Datet exod? cū de cō pla
 gls cū decalago cū misticijs diuinis
 qz p̄ceptis. In prōptu ē leuiticis
 liber in quo singula sacrificia im
 mo singule pene sillabe et vestes a
 arō et tot⁹ cōdo leuiticis spirāt ce
 lestia sacramēta. Numeri vero nō
 ne totius arismetrice ⁊ pphētie ba
 laam et quadragintaduaz mās
 onum p heremuz misteria cōtinēt.
 Deutronomius vero secūda lex et
 euāgelice legis pfiguratio. nonne
 sic ea habet q p̄ora sūt vt noua sit
 omia de veteribz. Hucusqz moy
 ses: hucusqz pentateudis qbz qui
 que verbis loqui se velle apostol⁹
 in ecclesia gloriatur. Iob exem
 plar patientie que nō misteria su
 o sermone complectitur. Prosa
 icāpit vsu labitur pedestri sermōe
 finitur oēsqz leges dialetice pposi
 tione assūptōe cōfirmatōe cōclusio
 ne dēminat. Singula in eo verba
 plena sunt sensibz et vt de ceteris

Sup tēpturā qd
 nescit nisi qd ipd facit
 putant. de ait omig

qz ob d h
 iguam

conatus

Sanctis

Exodus

Leuiticus

Numeri

Deuteronomi

Iob

fileam resurrectionem corporum sic p
phetat ut nullus de ea manifestius
et cautius scripserit. Scio inquit quod
redemptor meus vivit et in novissima
die de terra surrecturus sum et rur
sum circumdabor pelle mea et in carne
mea videbo deum quem visurus sum ego
ipse et oculi mei aspiciuntur sunt et non
alius. Reposita est hircipes mea in
sinu meo. Veniam ad iesum mane quod
typum domini non solum in gestis verum
etiam in nomine prefert. Transiit ior
danem hostium regna subvertit divi
dit terram victori populo et per singulas
urbes viculos montes flumina tor
rentes atque confinia ecclesie ce
lestisque hierusalem spiritualia regna
descripsit. In iudicium libro quod prin
cipes populi tot figure sunt. Ruth
moabitidis isaie explet vaticinium
dicentis emitte agnum domine domi
nator terre de petra deserti ad
montes filie syon. Samuelem heli
mortuo et in occasione saul veterem le
gem abolitam monstrat porro in
sadoch atque dauid novum sacerdotem
novumque imperii sacramenta testantur.
Malachim id est tertius et quartus
regum liber a salomone usque ieremi
am et a ieroboam filio nabath us
que ad osee qui ductus est in assyrios
regnum iuda et regnum describit israel.
Si hystoriam respicias verba sim
plicia sunt si in suis sensu latente
inspexeris ecclesie paucitas et
hereticorum contra ecclesiam bella nar
rantur. Duodecim prophetarum in unius
voluminis angustias coartati multo
aliud personant in littera prefigurant.
Osee crebro nominat effraim sa
maritam ioseph iezrahel et vxo
rem fornicariam et fornicatoris filios et

adulteram cubiculo clausam mariti
multo tempore sedere viduam et sub
ste lugubri mariti ad se reditum
prestolari. Joel filius fatuel de
scribit terram duodecim tribuum eru
ca bruchum locustam rubigine vastam
te consumptam et post everfionem
poris populi effusus in spiritu sanctum
si per servos dei et ancillas id est super
centumviginti credentium nomina et
effusus in cenaculo syon. Qui cen
tumviginti ab uno usque ad quindecim
paulatim et per incrementa surgentes
quindecim graduum numerum efficiunt
qui in psalterio mystice continentur.
Amos pastor et rusticus et rubrum
mora distinguens paucis verbis ex
plicari non potest. Quis enim dig
ne exprimat tria et quatuor scelera
bamalsi et gaze tyri et idumee et
filiorum ammon et moab et in septimo
et octavo gradu iude et israel.
Hic loquitur ad vacas pingues
que sunt in samarie monte et rusticam
domum maiorem minoremque te
statur. Ipe cernit victorem locuste
et statem dominum superbum litum vel
ad amantinum et vicinum pomorum attē
hentem supplicia peccatoribus et sa
mem in terra non famem panis nec si
tim aque sed audiendi verbum dei.
Abdias qui interpretatur servus do
mini pronat ostraedom et sanguinem
terrenumque fratrisque iacob sepe
emulum. Basta patitur spirituali Jo
nas pulcherrima columba naufragio
suo passionem domini prefigurans.
mundum ad penitentiam reuocat et
nomine minime salutem gentibus nu
ciat. Michas de moasthi cohe
res christi vastationem annunciat filie
latromis et obsequium ponit contra

Johe

Judith
Ruth

Ruth

Malachim
argum

12
prophe

Osee

Johe

prophe

Amos

Abdias

Jonas

Michas

Nauim

Abacur

Sopbonias

Aggeus

Zacharias

Malachias

eam. qz marillas paussit iudias
isrl. **N**au cōsolator orbis increpat
ciuitate sangnū qz p? euerfione illi
us loquit. ecce super montes pe
des euāgelizātis et annūciātis pa
cem **A**bauch luctator fortis et ri
gid? stat super custodiam suaz et fi
git gradū sup munitōez vt xpm i
cruce cōtepletur et dicat opuit ce
los gloia ei? et laudis ei? plena ē
terra splēdorel? vt lux eēt cornua i
maibz ei? ibi abscondita ē fortitū
do ei? **S**opbonias speculator et a
chanordm cognitor. audit clamo
re a porta piscium et ciulatu a scda
et cōtritiōe a collibz **I**ndicit qz v
lulatum habitatoribz pile qz cōti
cūit omis pplus chanaan. dispfi
sūt vniuersi q inuoluti erāt argen
to **A**ggeus festiuus et letus qui sei
nauit in lacrimis vt i gaudio me
teret destructū tēplū edificat. deū
qz prēm inducit loquēte: adhuc v
nū modicūqz et ego cōmouebo celū
et terrā et mare et aridā et mouebo
omēs gentes et vniat desideratus
auctis gētibz **Z**acharias memor
dm sui mltiplex in pphetia. iesu
xstibus sordidis indutū et lapidē
oculorū septē. candelabrūqz aure
um cū totidem lucernis qz oculis
duas qz oliuas a sinistris lampa
dis cernit et a dextris vt p?eqs ru
fos varios migros et albos et dis
cipatas qd rigas ex effrai et equū
de hierusalē paupem reges vaticī
netur et p?dicet regem sedēte sup
pullū filiū azine subiugals. **M**ala
chias apte et in fine omium pphe
tarum de abiectiōe isrl et vocati
ōe gentium non ē mihi ait volū
tas in vobis dicit domin? exercitū

um et mun? nō suscipiam de maū
vestra **A**b ortu em solis vsqz ad oc
casū magnū est nomen meum in
gentibz et in omi loco sacrificatur
et offertur nomi meo oblatō mun
da **I**saia hieremiā ezechiel et da
niel: quis potest vl? itelligē vel ex
ponere? **Q**uorū prim? nō pphetiā
videtur mihi texere sed euāgelii
Scdus virgam nucem et ollam
accensam a facie aquilonis et pduz
spoliatum suis coloribz et quadru
plex diuisis metris nectit alphabe
tū **T**erti? pncipia et finē satis habz
obscuritatibz inuoluta: vt apd he
breos ipe ptescū exordio gene se
os añ annos triginta non legāt
Quartus vero qui et extrem? iter
quattuor pphetas temporū cōscius
et totius mudi philohistoricus la
pidem precisū de mōte sine mani
bz et reg oia subūtentem claro s
mone pñunciat **D**auid simoides
noster pindar? et alcheus. flacc?
quoqz catullus atqz sctenuschrif
tum lira predicat. et in decato rdo
psalterio ab inferis excitat resur
gentem. **S**alomon pacificus et a
mabil? domini: mores corrigit na
turam docet. ecclesiam iungit et
christum. sanctarūqz nuptiarū
dulce canit epithalamiz **B**ester
in ecclesie typo populū liberat de
periculo et iterfecto aman qui iter
pretatur iniquitas: ptes conuiuij
et diem celebrem mittit in poste
ros **P**aralipomenō lib? instrumen
ti veteris epitomē tant? ac talis ē
vt absqz illo si quis scientiaz scrip
turatum sibi voluerit arrogare se
ipm irideat. **P**er singula quippe
noia iūcturasqz vboz et ptermisse

Isaias

Hieremias

Ezechiel

Daniel

Zacharias

Salomon

Bester

Paralipomeni

PROLO

CV3

in regū libris tanguit hystorise et
 innumerabiles explicatur euāge
 lī questioes. Desbras et neemias
 adiutor videlicet et solator a dño
 in vno volumine artantur instau
 rant templū. muros extruūt ciui
 tatis omnisq; illa turba populi ē
 deuntis in patriam et descriptio sa
 cerdotum. leuitar. israhelis p̄feli
 torū ac p̄ singulas familias muro
 rum et turriū opa diuisa. aliud in
 cortice preferūt; aliud in medulla
 retinent. Cernis me sc̄pturātū
 amore raptum excessisse modū epi
 stole; et tamen nō implese quod
 volui. Audiuim? tantū; quid nos
 se qd̄ aipe debeamus vt et nos qz
 possim? discere. occupauit aīa mea
 desideria iustificatioes tuas in om
 ni tpe. Ceterū illud socratū imple
 tur in nob. Hoc tm̄ scio qz nescio.
 Tangā et nouū breuiter testamē
 tum. Mattheus. marcus. lucas. et
 ioannes quadriga dñi et vñ cheru
 bim qd̄ interpretatur scientie ple
 nitudo p̄ totū corpus osculati sunt.
 sc̄ntille emicāt. discurrūt fulguā
 pedes hñt rectos et in sublimē ten
 dētes. terga pennata et vbiq; volā
 tia tenēt se mutuo sibiq; perplexi
 sunt et quasi rota in rotā voluunt
 et p̄gunt quocūq; eos flatus spiri
 tussancti p̄durent. Paulus apl's
 ad septem scribit eccias. Octaua
 enim ad hebreos a plerisq; extra
 numez p̄mit. Timotheū instru
 it et thitū et philemonem p̄ fugiti
 uo famulo deprecāt. sup quo me
 lius facere puto q̄ pauca scribere.
 Actus apl'orū nudā quidem vidē
 tur sonare hystorīā et nascentis ec
 clehe infantia terere. sed si nouei

mus scriptorem eorū lucā esse me
 dicū diuis laus ē in euāgelio: am
 inaduerim? parit omnia verba il
 lius aīe languētis esse mediā
 Jacobo petrus ioannes iudas sep
 tem ep̄stolas ediderunt tā misti
 cas q̄ fucāctas et breues parit
 et lōgas. breues in verbis. lōgas
 in sententijs vt rariū sit qui non
 in earum ceuatiat lectione. Apoca
 lipsis iobis tot habet sacramenta
 q̄t verba. Day dixi et pro merito
 voluminis laus omnis inferior ē.
 In verbis singul' multiplices la
 tet intelligētie. Oro te frater caris
 sime inter hec viuere ista medita
 ri. nil aliud nosse. nihilq; aliud q̄
 rere nōne videtur tibi iā hic in ter
 ris regni celestis habitaculum?
 Nolo vt offendaris in scripturis
 sanctis simplicitate et qñ vilitate
 verborū q̄ vel vicio interpretū vel
 industria sic plate sunt: vt rusti
 cam contōem facilius instruerent
 et in vna eadēq; sentētia aliter do
 ct. aliter sentiret indoct. Non sū
 tam petulans et hebes: vt hec me
 nosse polliciar et eorū fruct? cape
 in terra quorū radices in celo fixe
 sūt sed velle fateor sedēti me prese
 ro magistru remuēs. comite sp̄s
 deo. Detēti datur. pulsanti ap̄t
 q̄rens inuenit. Discam? in terris
 quorū sc̄a nobis pseueret in celo.
 Obuñs te manibz excipia et vt in
 epte aliqd̄ ac de ermagoze tumidi
 tate effundā quicqd̄ q̄heris teaur
 scire conabor. **Ca. viij.**

Habes h̄ amātiūm tui fr̄em
 eusebiū. q̄ h̄arum tuarū mi
 hi gratiam duplicauit: referens
 honestatē morum tuorū otemptū;

hystoriae
nuntius

Jacobus petrus iudas
sep

Apocalyp

Non
hystoriae

4^{or}
Eusebius

pauca

Acta

seculi: fidez amicitie amorē christi
 Naz prudentiā, et eloquij venusta
 te etiam absq; illo ip̄a ep̄la prefe
 rebat. Festina queso te et heret sa
 lo nauiaue finē magis p̄scide q̄
 solue. Nemo renūciatur? sc̄lo bñ
 potest vendere que cōcepit vt ven
 deret. Quicq̄ insūptus de tuo tu
 leris: p̄ lucro computa. Antiquū
 dictū ē. Auaro deest tā q̄ habz q̄
 q̄ nō habet. Credenti tot? mūd?
 diuitiā ē. Infidelis aut etiā obulo
 idiget. Sic viuamus q̄h m̄ hñtes
 et om̄ia possidētes. Dict? atq; vesti
 tus diuitie p̄pianoꝝ sūt h̄ habes i
 ptate rem tuam v̄de. si nō habes
 p̄p̄e. Collēti tunica et palliū relin
 quēdū est. Nisi scilicet tū semp re
 crastinās et diē de die trahēs caute
 et pedetēptim tuas possessiūailas
 v̄bideis: nō habet r̄p̄us vñ alat
 paupes suos. Totū deo debīt qui
 se obtulit. Apl̄i tñ nauē cretia re
 liquerūt. vidua duo era mitūt in
 galophilatiū et p̄fertur creti diui
 tijs. Facile cōtemnit oīa q̄ se semp
 cogitat esse mortuum. *maximē*

**Explicat ep̄la. Incipit pro
 lus in libros moysi.**

Desideri mei desidera
 tas accepi lras. qui
 q̄daz p̄lagio futuro
 ruz: cum danielē sor
 tit? ē nomē obsecra
 tis vt translātum i latinā linguaz
 de hebreo sermone pentateuam
 nostrz auribus traderem. Pericu
 losū opus certe et obreta. top me
 oz latratibz patēs qui me assēt
 in septuagita iterp̄tū suggillatōez

noua p̄ veteribus audere ita inge
 nium q̄h vinū p̄bantes cum ego
 sepissie testat? sim me p̄ v̄ti por
 tione i tabnaculo dei offerre que
 possim. nec opes alterius alioruz
 paup̄tate fedari. Q̄d vt audem
 v̄rigeis me studiū puocauit. q̄ edi
 tioni antiquę trāslationez t̄heodo
 cōis miscuit: asterisco et obelo id ē
 stella et xru omne opus distiguēs
 Dum autem illucescere facit que
 minus ante fuerant aut sup̄flua
 queq; iugulat et confodit et max
 ime q̄ euāgelist az et ap̄loꝝ aucto
 ritas p̄mulgauit. In quibz multa
 de veteri testamēto legimus que i
 nostris codicibz nō habētur: vt ē
 illud ex egipto vocauit filiū meum
 et qm̄ nazareus vocabit et videbūt
 in quem cōpūerunt et flumina de
 ventre eius fluent aque viue et q̄
 nec ocul? vidit nec auris audiuit
 nec in cor hominis ascendit que p̄
 parauit deus diligentibus se et
 multa alia que propria sintagma
 desiderant. Interrogemus ergo e
 os vbi hec scripta sunt et cū dicere
 nō potuerint de libris hebraicis p̄
 feramus. Primum testimoniu est
 in osee sc̄dm in isaia tertium in za
 charia. quartū in puerb̄is. quin
 tum eque in isaia q̄d m̄lā ignoran
 tes apoc̄phorū deliramenta sectan
 tur et hiberas nemias libris auten
 ticijs p̄ferūt. Causas erroris nō ē
 meū exponere. Iudei prudētī factū
 dicūt eē cōsilio: ne ptolome? vni?
 dei cultor etiā ap̄d hebreos dupli
 cez diuinitatez cōphēdēt q̄d magie
 idcirco faciebāt q̄ i platonis dog
 ma cedere videbat. Deniq; vbi cū
 q; sacratū aliq̄d scripturā testat de

prē et filio et spūscō. aut aliter iter
ptati sūt aut oīo taquerūt vt et re
gi satisfacerēt et archanū fidei nō
vulgarēt Et nescio quis p̄m? auc
tor septuaginta cellulas alexandri
e mēdacio suo extruxerūt quibus
diuīsi eadem scriptitaret cū ariste
us eiusdē p̄tolomei hyperaspistes
et nō m̄to post tempe iosephus ni
hil tale retulerūt. h̄ in vna basilī
ca cōgregatos cōtulisse scribāt nō
pphetasse Aliud ē em̄ eē vate ali
ud est eē interptē. Ibi spūs v̄tu
ra p̄dicat. Hic eruditio et v̄borum
copia ea que intelligit transfert.
Nisi forte putād? ē tullī? iconomi
cū renesont? et platonis pithagorā
et demostheis p̄thēfōtē afflat?
rhetorico spū trāstulisse. Aut aliē
de eisdem libris p̄ septuaginta iter
pretes. aliē p̄ ap̄los spū sanctus
testimonia texunt vt qd illi taquerūt
hi scriptum eē mentiti sint Quid
igit? Dānam? veteres? Minime
sed post priōrū studia in domo dñi
qd possumus laboramus Illi iter
pretati sūt an̄ aduentu; xpi et qd
nescierūt dubijs protulerunt sen
tentijs nos p̄ passionē ei? n̄ tam
pphtiaz q̄ hystoriā scribim? Aliē
em̄ audita aliter v̄sa narrāt Qd
meli? intelligim? meli? et profici
mus Audi igitur emule obrecta
tor auscultat Nō dāno nō repre
hendo septuaginta. h̄ cōfidēt cūctis il
lis ap̄los p̄fero Per istos os m̄
xpus sonat q̄s an̄ pphtas iter spi
ritualia calismata positos lego i q̄
bus vltimum pene gradum inter
pretes tenent. Quid liuore torq̄
tis? Quid imperitorū aīos contra
me cōcitas? Si tibi i trāslatōe tibi

videor errare iterroga hebreos: bi
usaz verbiū mgrōs cōsule. Quod
illi h̄nt de xpo tui cōdices nō h̄nt
Aliud ē si cōtra se postea ab ap̄lis
vsurpata testimoia pbauerūt et e
mēdatoria sūt exēplaria latīa q̄
greca. greca q̄ hebraica. Vex hec
cōtra iūdōs Nūc te dep̄cor de h̄dēi
carissie vt q̄ me tm̄ opus subire
fecisti et a genesi exordiu capere.
cōmibz iuues q̄ possiz eodem spū
quo scripti sūt libri in latinū eos
transferre sermonem.

**Explicit p̄logus. Incipit li
ber breuich quē nos genēsim
dicim? Capitulu. p̄mū.**

In p̄ncipio creauit de? celū et ter
ra Terra aut erat inanis et vacua
et tenebre erant super facie abis
si et spūs dñi ferebat sup aquas.
Dixitq; de? fiat lux. Et facta ē lux.
Et vidit de? lucem q̄ eēt lō et diuī
sit lucem a tenebris appellauitq;
lucē diē et tenebras noctē. Factu;
q; ē vespere et mane dies vn? Dix
it q; deus. Fiat firmamētū in me
dio aq̄z et diuidat aq̄s ab aquis
Et fecit de? firmamentu; diuīsit;
aq̄s q̄ erāt sub firmamēto ab his
q̄ erāt sup firmamētū Et fecim̄ ē ita
Vocauitq; de? firmamētū celū et fac
tū ē vespere et mane dies secundus.
Dixit v̄ro deus. Congregentur
aque que sub celo sunt in locum
vnum et appareat arida. Et fac
tum est ita. Et vocauit deus aridā
terā cōgregatōnelq; aq̄z appella
uit maria. Et vidit deus q̄ esset
bonū et ait Germinet terra herbā
virētē et facientem semē et lignu;

poniferū faciēs fructū iuxta ge-
suū cuius semē in semetipō sit su-
p̄ terram. Et factū est ita. Et p̄tū-
lit terra herbā virentē et facientē
semē iuxta gen⁹ suū. lignūq; faci-
ens fructūz et hīs vniq;q; semē
tem s̄m specie suā. Et vidit deus
q̄ esset bonū et factū ē vesp̄e et ma-
ne dies tertius. Dixit autē deus. Fi-
ant lūaria in firmamēto celi et di-
uidant diē ac noctē et sint ī signa
et t̄p̄a et dies et annos vt luceāt in
firmamēto celi et illuēnt terram.
Et factum ē ita. Fecitq; deus duo
lūaria magna. luminare maius
vt preess̄t diei. et luminare min⁹
vt preess̄t nocti et stellas. Et posu-
it eas ī firmamēto celi vt lucerēt
sup̄ terram vt preess̄t diei ac no-
cti et diuiderēt lucem ac tenebras.
Et vidit de⁹ q̄ esset bonū et factūz
est vesp̄e et mane d̄ les quart⁹. Di-
xit etiā deus. Producat a que re-
ptile aīe viuētis et volabile sup̄ ter-
rā sub firmamēto celi. Creauitq;
de⁹ cete grādīa et oēm aīam viū ē
te atq; motabilē quā p̄ducerāt a
que in spēs suas et oē volatīle s̄m
gen⁹ suū. Et vidit de⁹ q̄ eēt bo-
nū. benedixitq; eis dīcēs. Cresci-
te et multiplicamini et replete aq̄s
maris. auēs q; multiplicentur sup̄
terrā. et factū est vesp̄e et mane di-
es q̄ntus. Dixit q; de⁹ Producat
terra aīam viuētē in gñe suo. iu-
menta et reptilia et bestias terre
s̄m spēs suas. Factūq; ē ita. Et fe-
cit de⁹ bestias terre iuxta spēs su-
as iūmēta et oē reptile terre in ge-
nere suo. Et vidit de⁹ q̄ eēt bonū
et ait. Faciam⁹ hōiem ad imaginē
et similitudinē nrām et prebit piscib⁹

maris et volatilib⁹ celi et bestijs vni-
uersisq; terre oīq; ēptīlī qd moue-
tur in terra. Et creauit de⁹ hōiem
ad imaginē et similitudinē suā ad
imaginē dei creauit illū. masculū
et feminā creauit eos. Benedixitq;
illis deus et ait. Crescite et multi-
plicamini et replete terrā et subiici-
te eā et dñamini piscib⁹ maris et vo-
latilib⁹ celi et vniuersis aīantibus
q̄ mouentur sup̄ terram. Dixitq; de-
us. Ecce dedi vob̄ oēm herbā affe-
rentē semē sup̄ terrā et vniūsa lig-
na q̄ hñt ī semetip̄s semēte gene-
ris sui vt sint vob̄ in escā et cūctis
aīantibus terre oīq; volucris celi.
vniūsis q̄ mouentur in terra et in q̄-
bus ē aīa viuens vt hēant ad ves-
cendū. et factū est ita. Viditq; de⁹
cuncta q̄ fecerat et erāt valde bona.
Et factū est vesp̄e et mane dies sex-
tus.

Ca. ii.

Quia p̄fecti sūt celi et terra et om-
nis ornatus eorū. Compleuitq; de-
us die septimo opus suūz qd fece-
rat et requieuit die septimo ab vni-
uerso ope qd patrat. Et benedi-
xit diei septimo et sanctificauit illū
q; in ipō cessauerat ab omni ope-
re suo qd creauit deus vt faceret.
Iste generatōes celi et terre quā-
do create sunt in die quo fecit de⁹
celum et terram et omne virgultūz
agri ante q̄ creētur in terra omne
q; herbam regiois prius q̄ germi-
naret. Non enim pluerat dñs deus
super terram et homo nō erat quī
oparetur terram. sed fons ascēde-
bat de terra irrigans vniuersam
superficiem terre. Formauit igitur
dñs deus hōiem de limo terre et in-
spirauit ī facē ei⁹ spiraculum vite.

et factus ē homo in animā viuen-
te. **P**lantauerat autē dñs deus pa-
disū voluptatis a pñcipio in quo
posuit hōiem quem formauerat.
Produxitq; dñs de? de humo oē
lignū pulchrū visu et ad vscēdum
suauē. lignum etiā vite ī medi-
o padisi. lignūq; scie boni et mali. **E**t
fluuiū egrediebatur de loco volup-
tatis ad irrigandū padisū qui inde
diuidit̃ ī quatuor capita. **N**omē vni
phison. **I**pse ē q̃ circuit omnē terram
euilath. vbi nascitur aurū et aurū
terre illi? opimum ē. **I**biq; iuenit̃
bdelliū et lapis omichinus. **E**t no-
men fluuij sedī gyon. **I**pse est qui
circuit omnē terrā ethiopie. **N**o-
mē vero flumis tertij tygris. **I**pse
vadit cōtra assyrios. **F**luuius autē
quart? ipse ē eufrates. **T**ulit ergo
dñs de? hōiem et posuit eū ī pa-
disū voluptatis vt oparet̃ et cul-
todiret illum pcepitq; ei dicens.
Ex oī ligno padisi comede. de lig-
no autēz scie boni et mali ne come-
das. **I**n quacūq; em̃ die comederis
ex eo morte morieris. **D**ixit quoq;
dñs de? **N**ō ē bonū hōiem esse so-
lum faciām? ei adiutorium sibi si-
bi. **F**ormat̃ igit̃ dñs de? de humo
aictis aiantib? terre et vniūsis vo-
latilib? celi adduxit ea ad adā vt
videret qd̃ varet ea. **O**mē em̃z
qđ vocauit adam aīe viuētis ip̃sū
est nomen ei?. **A**ppellauitq; adāz
noib? suis aicta animātia et vniū-
sa volatilia celi et om̃s bestias ēre.
Ade vero nō iueniebatur adiutor
sibi ei?. **I**mmisitq; dñs de? sopō-
rē in adam. **C**unq; obdormiss? tu-
lit vnā de costis ei? et repleuit ea
nē p ea. **E**t edificauit dñs de? col-

tā quā tulerat de adā ī mulierē et
adduxit eā ad adā. **D**ixitq; adā
Hoc nūc os de ossib? meis et caro
de carne mea. **H**ec vocabit̃ virago
qm̃ de viro sūpta est. **Q**uāobrez
relinquet hōmo patre suū et matrēz
et adherabit vxori suē et erūt duo ī
carne vna. **E**rat autē vterq; nud?
adam scilicet et vxor eius et non
erubescēbāt. **Ca. iij.**
Sed et serpens eāt callidior cūc-
tis animantib? terre q̃ fece-
rat dñs de? **Q**ui dixit ad mulierē
Ecce pcepit vobis de? vt non come-
deretis ex oī ligno padisi. **C**ui rē-
dit mulier. **D**e fructu lignorū q̃
sūt ī padiso vscimur de fructu v-
ro ligni quod est ī medio padisi
pcepit nobis deus ne cōderem? et
ne tangeremus illud ne forte mo-
riamur. **D**ixit autē serpens ad mu-
lierē. **N**equaquā morte moriemini.
Sed ei de? q̃ ī quacūq; die cōderit̃
ex eo apietur oculi vri et eritis si-
cut dii scientes bonū et malū. **V**i-
dit igit̃ mulier qđ bonū eēt lignuz
ad vscendum et pulchrū oculi aspe-
ctuq; delectabile et tulit de fructu
illi? et comedit deditq; viro suo.
Qui comedit et ap̃ti sunt oculi am-
boz. **C**ūq; agnouissēt se eē nudos
confecerūt folia figis et fecerūt sibi
pizomata. **E**t cū audissēt vocē dñi
dei deambulātis ī padiso ad aurā
post meridiem abscondit se adam
et vxor ei? a facie dñi dei ī medio
ligno padisi. **V**ocauitq; dñs deus
adam et dixit ei. **V**bi es? **Q**ui ait.
Voces tuā dñe audiui ī padiso et
timui eo qđ nudus eēm et abscon-
di me. **C**ui dixit dñs. **Q**uā em̃ ī-
bicaui tibi qđ nud? eēs nisi qđ ex

ligno de q̄ p̄ceperā tibi ne comed
res comedisti? Dixitq; adā. Mu
lier quā dedisti mibi sociā; dedit
m̄ de ligno et cōedi. Et dixit dñs
de? ad m̄lietē. Quāē hoc fecisti?
Que rñdit. Serpēs decepit me et
cōedi. Et ait dñs ad sp̄sē. Quia
fecisti hoc maledict? es it̄ oīa ani
mātia et bestias t̄re. sup̄ pect? tuū
gradieis et t̄ia cōedes cūctis diebo
uite tue. Inimicitias ponam int̄
te et mulierē et semen tuū et semen
illius. Ipsa cōteret caput tuum et
tu insidiaberis calcaneo eius. Multi
erū q; dixit. Multiplicabo etumnas
tuas et cōceptus tuos. In dolore pa
ries filios et sub viri p̄tate eris et
ipse dñabit tui. De vero dixit. q;
audisti vocē vxoris tue et cōedisti
de ligno de quo p̄ceperā tibi ne
comederes maledicta terra in opere
tuo. in laborib; comedes ex ea cū
ctis diebo uite tue. Sp̄mas et tri
bulos germinabit tibi et comedet
herbas terre. In sudore vult? tui
vesceris pane tuo donec reuertaris i
terriā de q̄ sūptus es. q; pulvis es
et i puluere reuerteris. Et v̄uit adā
nomē vxoris sue eua eo q; m̄ est
cunctoꝝ viuentū. Fecit q; dñs de
us ade et vxori ei? tunicas pelliceas
et induit eos. Et ait. Ecce adā q̄si
vn? ex nob factus ē sciēs bonū et
malū. Nūc ḡ ne forte mittat ma
nū suā et sumat etiā de ligno uite
et comedat et viuat i eternū emisit
eū dñs de? de paradiso voluptatis vt
oparet̄ terrā de q̄ sūptus ē. Eiecit
q; adā et collocauit añ paradisu mo
luptatis cherubim et flammeū gladi
um atq; versatile ad custodiendā
viā ligni uite

Ca. iij.

Cognouit vero adam eua m
vxorē suā que cepit et pepe
rit cayn bicēs. Possedi hōiem p de
um. Rursūq; peperit frēm eius abel
Fuit autē abel pastor ouiu et cayn
agricola. Factū est autē post mul
tos dies vt offerret cayn de fructi
bus terre munera dño. Abel q; ob
tulit de primogenitis gregis sui et
de adipibus eoz. Et respexit dñs
ad abel et ad munera ei?. ad cayn
autē? et ad munera illius nō respe
xit. Iratusq; est cayn vehementer
et cecidit vultus eius. Dixitq; dñs
ad eū. Quare iratus es et cur cōci
dit facies tua. nōne si bene egeris
recipies? Simaūt male statu in fo
rbo peccatū aderit. Sed sub te erit
appetitus ei? et tu dñaberis illius.
Dixitq; cayn ad abel fratrē suum
Egrediamur foras. Cūq; eēnt in
agro cōsurrexit cayn adūsus frēm
suū abel et interfecit eū. Et ait do
min? ad cayn. Vbi ē abel frater tu?
Qui rñt. Nescio. Nūquid custos
fēis mei sū ego? Dixitq; ad eum
Quid fecisti? Vox sanguinis fra
tris tui clamat ad me de t̄ra. nūc
igit̄ maledict? eris sup̄ terram q̄
aperuit os suum et suscepit sangui
nem fratris tui de manu tua. Cūq;
operatus fueris eam non dabit t̄i
bi fructus suos. Vagus et pro fu
gus eris sup̄ terrā. Dixitq; cayn
ad dñm. Maior est iniquitas mea
q̄ vt veniā merear. ecce enīd me
hodie a facie terre et a facie tua ab
scōbar et ero vagus et p̄fugus in
terra. Omnis igit̄ qui inuenerit
me occidet me. Dixitq; ei dñs. Ne
qua q̄ ita fiet: sed omnis qui occi
derit cayn: septuplum punietur.

Posuitq; dñs in cayn signum vt
nō interficeret eum oīs q̄ iuenis
Egress⁹ q; cayn a facie dñi habi
tauit p̄fug⁹ in terra ad orientales
plagam eden Cognouit aut cayn
prore suam que concepit et pepit
enoch Et edificauit ciuitate q̄ voca
uit nomen ei⁹ ex noie filij sui eno
ch. Porro enoch genuit hyrad.
Et hyrad genuit mauiael et mau
ael genuit mathusael. Et mathu
sael genuit lamech. Quia acce
pit duas prores Nomen vni ada
et nomen alteri sella. Genuitq; a
da iahel qui fuit pat̄ habitaculū in
tentorijs atq; pastor et nomen
fīis eius tubal. Ipse fuit p̄ cane
tū cithara et organo. Sella q; ge
nuit tubalcayn q̄ fuit malleator
et faber in ducta opa eris et ferri.
Porro vero tubalcayn noemenia.
Dixitq; lamech vxoribus suis ade
et selle. Audite vocem meam vxo
res lamech auscultate sermonem
meum Qm̄ occidi viri i vuln⁹ me
ū et adoleſcēte in liuorē meū. Sep
tuplum vltio dabitur de cayn de la
mech vero septuagesies septies.
Cognouit q; adhuc adā vxorē suā
et pepit filiū vocauitq; nomen eius
seth dīcēs. Posuit mibi de⁹ semē
aliud p̄ abel quē occidit cayn S;
et seth nat⁹ est filius quē vocauit
enos. Iste cepit inuocare nom̄ dñi

Hic ē lib̄ gñatio **Ca. v.**
nis adāz in die q̄ creauit de
us hoies Ab similitudinē dei fecit illū
masculū et feminā creauit eos et
bñdixit illis et vocauit nomē eorū
adā in die q̄ creati sūt. Vixit autē
adā centū triginta annis et genuit
filiū ad imaginē et similitudinē suā

vocauitq; nomē eius seth Et facti
sunt dies adam postquaz genuit
seth octingēti anni genuitq; filios
et filias Et factū ē oē tēp⁹ qd̄ vix
it adā āni nongētū triginta et mor
tu⁹ est. Vixit quoq; seth centum
quinq; annis et genuit enos. Vix
itq; seth postquam genuit enos
octingēti septem annis genuitq;
filios et filias. Et facti sunt oēs di
es seth nongēto xduodecā ānotis
et mortu⁹ ē. Vixit vero enos nona
ginta ānis et genuit caynan. Post
cuius ortum vixit octingēti quin
decim ānis et genuit filios et filias.
Facti q; sūt omēs dies enos non
gēti quinque āni et mortu⁹ ē. Vixit
q; caynā septuaginta ānis et genu
it malalehel. Et vixit caynan post
q̄ genuit malalehel octingēti q̄
draginta annis genuit filios et fili
as. Et facti sūt omēs dies caynan
nongēti decem anni et mortuus ē.
Vixit autē malalehel sexaginta q̄
ānis et genuit iared et vixit malale
hel p⁹ q̄ genuit iared octigēti sex
gita ānis et genuit filios et filias.
Et facti sunt omēs malalehel octi
gēti nonaginta quinque anni et
mortu⁹ est. Vixitq; iared centū sex
aginta duobus annis et genuit e
noch. Et vixit iared postquaz ge
nuit enoch octingēti annis et
genuit filios et filias. Et facti sūt
oēs dies iared nongēti sexaginta du
o anni et mortuus ē. Porro enoch
vixit sexaginta quinque annis et
genuit mathusalan. Et ambula
uit enoch cum deo Et vixit enoch
postquam genuit mathusalā tre
centis annis et genuit filios et fi
lias. Et facti sūt omēs dies enoch

trecentis sexaginta quinque annis ambulauitque cum deo et non apparuit. quia tulit eum deus. **V**ixit quoque mathusala centum octoginta septem annis et genuit lamech. **E**t vixit mathusala postquam genuit lamech septingentis octoginta duobus annis et genuit filios et filias. **E**t facti sunt omnes dies mathusale nonaginta sexaginta tanoue anni et mortuus est. **V**ixit autem lamech centum octoginta duobus annis et genuit filium. vocauitque nomen eius noe dicens. **N**onne consolabitur nos ab opibus et laboribus manuum nostrarum in terra: cui maledixit dominus. **V**ixitque lamech postquam genuit noe quingentis nonaginta quinque annis et genuit filios et filias. **E**t facti sunt omnes dies lamech septingenti septuaginta septem anni et mortuus est. **N**oe vero cum quingentorum esset annorum genuit sem et cham et iaphet.

Quoniam cepissent **Ca. vi.**
homines multiplicari super terram et filias preceperant: videntes filii dei filias hominum quod essent pulchre ac ceperunt sibi uxores ex omnibus quas elegerant. **D**ixitque deus. **N**on permanebit spiritus meus in homine in eternum quia caro est. **C**reaturamque illam centum viginti annorum. **G**igantes erant super terram in diebus illis. **P**ostquam enim ingressi sunt filii dei ad filias hominum illeque genuerunt: isti sunt potentiores a seculo viri famosi. **V**ides autem deus quod multa malitia hominum esset in terra et aucta cogitatio cordis interea esset ad malum omni tempore penituit eum quod hominem fecisset in terra. **E**t precauens in futurum et tactus dolore cordis interius secus. **D**elebo inquit hominem quem creauimus a facie terre ab homine usque ad

animantia. a reptili usque ad volucres celi. **P**oenitet enim me fecisse eos. **N**oe vero inuenit gratiam coram domino. **H**ec sunt generationes noe. **N**oe vir iustus atque perfectus fuit in generationibus suis. cum deo ambulauit et genuit tres filios. sem cham et iaphet. **C**orrupta est autem terra coram domino et repleta est iniquitate. **C**umque vidisset deus terram esse corruptam. omnis quippe caro corruerat viam suam super terram. dixit ad noe. **F**inis vniuersae carnis venit coram me. **R**epleta est terra iniquitate a facie eorum. et ego disperdam eos in terra. **F**ac tibi archam de lignis leuigatis. **M**asurabis in archa facies et bitumine limes intrinsecus et extrinsecus et sic facies eam. **T**recentorum cubitorum erit longitudo archae. quinquaginta cubitorum latitudo. et triginta cubitorum altitudo illius. **F**enestram in archa facies et in cubitu osumabis summitate eius. **H**ostium autem archae pones ex latere deorsum. **C**enacula et tristicgia facies in ea. **E**cce ego adducam aquas diluuii super terram ut interficiam omnem carnem in qua spiritus vite est subter celum et vniuersa que in terra sunt consumentur. **D**onaque sedus meum tecum et ingredieris archam tuam filii tui. uxores tuae et uxores filiorum tuorum tecum et ex cunctis animantibus vniuersae carnis bina induces in archam ut viuant tecum masculini sexus et feminini. **D**e volucribus iuxta genus suum et de iumentis in genere suo et ex omni reptili terre secundum genus suum bina de omnibus ingredientur tecum ut possint viuere. **C**olles igitur te cum ex omnibus essis que mandari possunt

et portabis apud te et erunt tibi
tibi q̄ illis in escā. Fecit igit̄ noe
oīa q̄ p̄cep̄at illi de⁹. **Ca. vii.**

Dixitq; dñs ad eū Ingredere
tu et oīs dom⁹ tua in archā
Te enim vidi iustū corā me in gñatō
ne hac. Ex omībo aīantībo mūdīs
tolles septena et septena masculū
et feminā. de aīantībo vero imū
dīs duo et duo: masculū et feminā
sed de volatilibus celi septena et
septena: masculum et feminā: vt
saluetur semen super faciem vniūse
terre. Abhuc em̄ et post dies septē
ego pluam sup̄ terram quadragi
ta dieb⁹ et q̄dragita noctib⁹ et dele
bo oēm s̄bā: quā feci de sup̄ficie t̄
re. Fecit ergo noe oīa que mādā
uerat ei dñs. Eratq; septentorū an
norū qñ diluuij aque iundauerūt
sup̄ terram. Et ingressus est noe
et filij eius vxores eius et vxores fi
liorū eius cum eo in archā. ppter
aqs̄ diluuij. De aīantībo q̄ mun
dis et imūdis et de volucrib⁹ et ex
oī qd mouet̄ sup̄ terrā. duo et du
o ingressi sūt ad noe ī archā mas
cul⁹ et femina sicut p̄cep̄at dñs no
e. Cūq; trāssēt septē dies aq̄ di
luuij mundauerūt sup̄ terrā. Anno
septentesimo vite noe mense scā
do septimodecimo die mensis rup
ti sūt oēs fontes abissi magne et
catharacte celi apte sūt et facta est
pluuia sup̄ terrā quadraginta die
bus et q̄draginta noctib⁹. In arti
culo diei illi⁹ ingress⁹ est noe et sez
et cham et iaphet filij eius vxor il
lius et vxores filiorum eius cum
eis ī archā ip̄i et oē aīal sc̄s; gen⁹
suū vniūsaq; iūnēta in gñe suo et
oē qd mouet̄ sup̄ terrā in gñe suo

unctumq; volatile scdm gen⁹ su
ū. Vniūse aues oēs q; volucres in
gressæ sunt ad noe in archā. bina
et bina ex oī carne ī qua erat spūs
vite. Et que ingressæ sūt mascul⁹
et femina ex omī carne introierūt
sicut p̄cep̄at ei de⁹ et iclusit eū do
min⁹ de foris. Factūq; ē diluui⁹
quadraginta diebus sup̄ terrā et mul
tiplicate sunt aque et eleuauerūt
archā in sublime a terra. x̄bementē
enim mundauerunt et omīa reple
uerunt in sup̄ficie terre. Porro ar
cha ferebat̄ sup̄ aqs̄ et aque p̄ua
luerūt nimis sup̄ terrā. optiq; sūt
oēs mōtes ex celi s̄b vniūso celo.
Quideam cubitis altior fuit aqua
sup̄ montes q̄s opuerat. Consum
pta q; est oīs caro q̄ mouebatur su
per terrā. volucrū aīantū bestiarū
oīm q; reptiliū q̄ reptant sup̄ ter
ram. Vniūsi hōies et cūcta in q̄bus
spiraculū vite est in terra mortua
sūt. Et deleuit de⁹ oēm substātiā
que erat sup̄ terrā ab hōie vsq; ad
peius. tā reptile q̄ volucres celi et
deleta sūt de terra. Remāsit aut̄ so
lus noe et qui cū eo erant in archa.
Obtinueruntq; aq̄ terrā cētūq̄
quaginta diebus. **Ca. viii.**

Recordatus aut̄ dñs noe cū
et oīa aīantū et oīm iūmē
torū que erāt cū eo ī archa addux
it spiritū sup̄ terrā et iminuit sūt
aque et clausi sunt fontes abissi et
catharacte celi et phibite sūt plu
uie de celo sicut seque sūt aq̄ de ter
ra eūtes et redeūtes et ceperūt mi
nuī post centūquinquaginta dies.
Requieuitq; archa mēse septimo
viceesimo septimo die mēsis super
montes armenie. At vero aq̄ ibāt

et decreſcebat vſq; ad decimū mēſem. De cō ei mēſe pmo die mēſis apparuerūt caimīa montū. Cū q; trāſſent q̄draginta dies apiens noe fenestram arche quā fecerat dimiſit coruū qui egrediebatur et nō rēuertebat donec ficcaretur aq̄ ſup trā. Emiſit q; colūbā poſt eū vt videret ſi iā ceſſaſſent aque ſup faciē terre. Que cū non inueniſſet vbi requieſceret pes eius reuerſa ē ad eū in archā. Aq̄ em erat ſup vniuerſā terrā: Exteſeſcit q; manū ſuā et apprehenſam intulit in archā. Expectatis at vltra ſeptē dieb; alijs rurſū dimiſit colūbā ex archā. At illa venit ad eū ad vlpā portās ramū oliue viretibus folijs ī ore ſuo. Intellexit ergo noe q; ceſſaſſent aq̄ ſup terrā. Expectauitq; nihilomin⁹ ſep te alios dies et emiſit colūbā q̄ nō eſt reuſa vltra ad eū. Igit̄ ſextēte ſimopmo āno primo mēſe pma die mēſis iminute ſunt aque ſup terrā. Et apiens noe tectū arche aſperit viditq; q; ericata eſſet ſuperficiēs terre. Mēſe ſeūdo: ſep tēo et viceſimo die mēſis arefacta ē terra. Locut⁹ ē aut dñs ad noe dicens. Egredē de archa tu et vxor tua filij tui et vxores filioꝝ tuorū te cū. cuncta animātia q̄ ſūt apud te ex oī carne tā in volatilib; q̄ i beſtijs et vniūſis reptilib; q̄ reptāt ſup terrā: educ te cū et egredimini ſup trā. Creſcite et multiplicamini ſup eā. Egreſſus ē ergo noe et filij ei⁹ et vxor illi⁹ et vxores filioꝝ eius cū eo. ſed et oīa aīantia iumenta et reptilia que reptāt ſup terrā ſcđm gen⁹ ſuū egreſſa ſunt

de archa. Edificauit autē noe altare dñō et tollēs de cūctis pecorib; et volucrib; mūdīs: obtulit holo cauſta ſup altare. Odoratusq; eſt dñs odore ſuauiſſimū et ait ad eū. Nequaquā vltra maledicā tēre ppter hōies. Venſus em et cogitatio humani cordis in malū pna ſūt ab adoleſcētia ſua. Nō igit̄ vltra pcutiā oēm aīam viuente ſicut feci. Cūctis dieb; terre. ſemētis et met ſis. frigus et eſtus. eſtas et hiēs. nox et dies nō requieſcēt. **Ca. ix.**

Benedixitq; deus noe et filijs ei⁹ et dixit ad eos. Creſcite et multiplicamini et replete terrā et eror vꝛ ac tremor ſit ſup cūcta aīa lia terre et ſup oīes volucres celi cū vniūſis q̄ mouēt ſup terrā. Oēs piſces maris manu vꝛ trādi ſūt et oē qd mouet et viuit eit vobis in cibum. Quasi olera viretia tradi vobis oīa excepto qd carnē cū ſanguine non comedetis. Sanguinē em aīaz vꝛaz regram de manu cunctaz beſtiarū et de manu hōis. De manu viri et de manu fratris eius requiſcā animam hōis. Quicūq; effuderit humanū ſanguinē fundet ſanguis illi⁹. Ad imaginem dei quippe factus eſt hōmo. Vos autem creſcite et multiplicamini et ingredimini ſuper terram et implete eam. Hec q; dixit deus ad noe et ad filios ei⁹ cū eo. Ecce ego ſtatua pactū meū vobiſcū et cum ſemine vꝛo poſt vos et ad omnē animā viuente que eſt vobiſcū: tā in volucrib; q̄ in iumentis et pecudibus terre cunctiſq; que egreſſa ſunt de archa et vniuerſis beſtijs terre.

Statuā pactū meū vobiscū et neq̃
q̃ ultra interficiet̃ oīs caro aq̃s
diluuij neq̃ erit deinceps diluui
um dissipās oēm terram. Dixit
deus. **Hoc ē signū federis** qđ do i
ter me et vos ad oēm aīam viuē
tem que ē vobiscū in generatio
nes sempitnas. **Arē meū** ponā
in nubibz celi et erit signū federis
iter me et int̃ terrā. **Cūq̃** obduxe
ro nubibz celū appaēbit arc⁹ me
us in nubibz et recordabor federis
mei qđ pepigi vobiscū et cū oī aīa
viuēte q̃ carnē vegetatq̃ nō erunt
ultra aque diluuij ad delēdā vni
uersam carnē. **Eritq̃** arc⁹ meus
in nubibz et videbo illū et recordabor
federis sempiterni qđ pactū est
it̃ deū et oēs aīaz viuēte vniūse car
nis q̃ ē sup̃ terrā. **Dixitq̃** dñs ad
noē. **Hoc ē signū federis** qđ p̃sti
tui iter me et oēs carnē sup̃ terram.
Erāt g̃ filij noē q̃ egressi sūt d̃ ar
cha sem cham et iaphet. **Porro**
cham ipse est p̃r chanaan. **Tres**
isti filij sūt noē et ab hīs dissemi
natū ē omne genus hōim sup̃ vni
uersā trā. **Cepitq̃** noē vīr agri
cola exerce trā et plātauit vineā.
Bibensq̃ vinū inebriat⁹ est et nu
datus iacuit i tabnaulo suo. **Qđ**
cū vidisset cham p̃r chanaan ve
renda scilicet p̃s sui eē nudata
nūciāuit duobz fr̃ibz suis foras.
At vero sem et iaphet palliū im
posuerūt hūeris suis incedentes
retrosū operuerūt vrēda pat̃s
sui. **faciesq̃** eorū auerse erāt et pa
tris virilia nō viderūt. **Quigilās**
aut̃ noē ex vino cū didicisset que fe
cerat el filius suus minor ait. **Ma**
ledict⁹ chanaan fr̃us suor erit

Abietas huc

fr̃ibz suis. **Dixitq̃**. **Bndict⁹** dñs
deus sem sit chanaan fr̃us eius
Dilatet dñs iaphet et habitet i ta
bernaul sem sit q̃ chanaan fr̃us
eius. **Vixit** aut̃ noē post diluuiū
trecentisquingenta ānis et imple
ti sūt oēs dies eius nōgē toz qui
quaginta ānoz et mortuus est.

Hec sūt gñatioēs filij **Ca. r.**
Noē sem. chaz. et iaphet.
Natiq̃ sūt eis filij post diluuiū.
Filij iaphet gomer et magog et ma
dai et iauan et thubal et mosoch et
thyras. **Porro** filij gomer assenē
et rīphat et thogorma. **Filij** autē
iauan helisa et tharhis cethim et
todanm. **Ab** hīs diuise sunt in
fule gentiū in regioibz suis vnus
quisq̃ scđ; linguā et familias su
as in nationibz suis. **Filij** autem
cham chus et mesraim et phut et
chanaan. **Filij** autē chus saba et
euila et sabatba et regma et saba
thaca. **Filij** regma saba et daban.
Porro chus genuit nemroth ip
se cepit eē potēs in terra et eāt ro
bust⁹ venator coraz dñō. **Ab** hoc
epiuit p̃būū. **Quasi** nemroth ro
bustus venator corā dñō. **Fuit** at̃
p̃ncipiū regni eius babilon et a
rach et achat et chalamie in terra
semaar. **De** terra illa egressus ē
assur et edificauit minuen et pla
teas ciuitatis et chale resē q̃z int̃
minuē et chale. **Hec ē** ciuitas ma
gna. **At** vero mesraim genuit lu
dim et anamiz et laabiz et neptum
et phetruhim et celsūz d̃ q̃bz egres
si sūt philisthim et capurim. **Cha**
naan autē genuit sydonē p̃moge
mū suū. etheū et lebuseū et amor
reū et gergeleū et eueū et aracheūz

*Principium
Nemroth venator rob⁹
et coram domino*

*Assur edificauit Minuen
et ciuitatem magnam*

cynēū et arabū samarīthē et ma
 theū. Et p̄ hys dissēminati sunt
 ppli chanaanēor. Factiq; sūt emi
 nīmī chanaan v̄mētib; a sydone
 ierarā v̄h gazam donec igrediait
 sodomā et gomōrā et adamā et
 seboīm v̄h leśa. Hī sūt filij cham
 i cognatiōib; et linguis et genera
 tiōib; terrisq; et gentib; suis. De
 sem q; nati sūt p̄re oīm filior; he
 ber fratre iaphet maiore. Filij sem
 helā et assur et arphaxat lud et a
 rā. Filij aram hus et hul et iether
 et mes. At vero arphaxat genuit
 sale de q; ortus ē heber. Natiq; sūt
 heber filij duo. Nōmē vni phaleg
 eo q; in dieb; ei; diuisa sit t̄ra et
 nomē fr̄is eius iectan. Quā iectā
 genuit elmodad et saleph et asar
 moth iare et aduram et iazal et de
 ba et hebal et abimabel saba et io
 phir et euila et iobab. Oēs isti fi
 lij iectan. Et facta ē h̄itatio eorū
 de mell a p̄gentib; v̄h sephar mō
 tem oriētālē. Isti sūt filij sem scōz
 cognatiōes et linguas et regiōes
 in gentib; suis. Hec sūt illi nōē iu
 p̄ta p̄los et natiōes suas. Ab hīs
 diuisē sūt gētes i t̄ra p̄ diluuiū.
Erat at̄ terra labij. **C**ari
 omus et sermonū eorūdem
 Cūq; p̄discerentur de oriēte iue
 nerūt capuz in terra sennaar et ha
 bitauerūt in eo. Dixitq; alt̄ ad pro
 ximū suū. Venite faciam; late res
 et coq̄m; eos igni. Habuerūtq; late
 res p̄ sapis et bitumē p̄ cēmētō
 et dixerunt. Veite faciam; nobis
 citatē et turē au; ailmē p̄tingat
 v̄h ad cesū et celebrem; nomē nō
 strū anq̄ diuidamur in vniūsas t̄
 ras. Descēbit at̄ dñs vt pideret ci

uitatē et turē quā edificabāt filij
 adā et dixit. Ecce vn; est ppl̄s et
 vnū est labiū oib;. Ceperūtq; hoc
 facere nec desistēt a cogitatiōib;
 suis donec eas ope cōpleāt. Veni
 te igitur descēdam; et cōfūdāmus
 ibi linguā eor; vt nō audiat vn;
 q̄sq; vocē proximi sui. Atq; ita bi
 uisit eos dñs ex illo loco in vniū
 sas terras et cessauit edificatē cī
 tatē. Et idcirco vocatū ē nomē lo
 ci illi; babel q; ibi cōfusiū ē labiū
 vniūse t̄re. Et idē dñs p̄fuit eos dñs
 sup faciē cūctaz regionū. Hec sūt
 generatiōes sem. Demeāt centū
 ānor; qñ genuit arphaxat. biē
 mio post diluuiū. Dixitq; sem p;
 q; genuit arphaxat quīgētis an
 nis et genuit filios et filias. Vero
 arphaxat vixit trigintaquīq; ānis
 et genuit sale. Dixitq; arphaxat p;
 q; genuit sale trecentis trib; ānis
 et genuit filios et filias. Sale q;
 vixit triginta ānis et genuit heber.
 Dixitq; sale postq; genuit heber q;
 dūngētis trib; annis et genuit fili
 os et filias. Vixit at̄ heber trigim
 taquor; annis et genuit phalech.
 Et vixit heber postq; genuit pha
 lech quādringentis triginta ānis
 et genuit filios et filias. Vixit q;
 phalech t̄gita ānis et genuit reu. Vi
 xit q; reu postq; genuit reu du
 centis nouem annis et genuit fili
 os et filias. Vixit autē reu trigī
 taquīq; ānis et genuit saruch. Vi
 xit q; reu postq; genuit saruch du
 centis septem annis et genuit fili
 os et filias. Vixit autē saruch
 triginta ānis et genuit nachor. Vix
 itq; saruch p; q; genuit nachor du
 centis annis et genuit filios et filias.

Dixit autē nachor vīgintī nouem annis et genuit thare. Dixitq; nachor postq; genuit thare centū de cē et nouē annis et genuit filios et filias. Dixitq; thare septuaginta annis et genuit abram et nachor et aram. Hec sūt at̄ gñacōes thare. Thare genuit abram nachor et aram. Porro aram genuit loth. Fortiusq; est arā aī thare prēm suū in terra natiuitatis sue in hūe chaldeorū. Duxerūt autē abram et nachor vxores. Nomē vxoris abrā sarai. Et nomē vxoris nachor melcha filia arā prīs melche et patris iesche. Erat autē sarai sterilis nec hēbat filios. Tulit itaq; thare abram filiū suū et loth filiū aram filiū filij sui et sarai nurū suā. vxorē abrā filij sui et eduxit eos de hūe chaldeorū vt irēt in terrā chanaan. Venerūtq; vsq; aī et habitauerūt ibi. Et facti sunt dies thare ducentorūq; annorū et mortuus est in aran. **Capitulū. xii.**

Dixit autē dñs ad abrā. Egre dere de terra tua et de cognacōe tua et de domo prīs tui et veni in terrā quam mōstrauero tibi. Faciāq; te in gentē magnā et bñdicā tibi et magnificabo nom̄ tuū. et isq; bñdicā bñdicētib; tibi et maledicā maledicētib; tibi atq; in te bñdicēt vniūse cognacōes terre. Egredius est itaq; abrā sicut precepat ei dñs et iuit cū eo loth. Septuagintaq; ānoz erat abrā cū egrederetur de aran. Tulitq; sarai vxorē suā et loth filiū fr̄is sui vniūsq; substantiā quā possederāt et aīas q̄s fecerāt i aran et egredi sūt vt irēt in terrā chanaan.

Cūq; venissent in eam p̄transiuit abrā terrā vsq; ad locū sicchem et vsq; ad cōuallē illustrē Chanane. At tūc erat in terra. Apparuit domin⁹ abrā et dixit ei. Semini tuo dabo terrā hanc. Qui edificauit ibi altare dño quī apparueāt ei et inuocauit ibi nomē ei⁹. Et inde trāsgrediens ab monte quī erat cōi oriētē bethel tetendit ibi tabernaculū suū ab occidētē hñs bethel et ab oriētē hay. Edificauitq; ibi altare domino et inuocauit nomē ei⁹. Perrexitq; abrā vadēs et vltra p̄gre dñs ad meridē. facta est autē fames in terra. Descēditq; abrā in egiptū vt peregrinaretur ibi. Preualuerat enim fames in terra. Cūq; p̄pe esset ut ingrederetur egiptū dixit sarai vxori sue. Noui q; pulchra sis mulier et q; cū viderūt te egipcij dicturi sūt vxorē illi⁹ et interficiēt me et te resuabūt. Dic igit̄ obsecro te q; soror mea sis ut bene sit m̄ p̄pter te et viuat aīa mea ob grāz tui. Cū itaq; igress⁹ eēt abrā egiptū viderūt egipcij mulierē q; esset pulchra nimis. Et nūciauerūt p̄ncipes pharaonis et laudauerūt eā apud illū. Et sublata est mulier in domū pharaonis. abrā vero bene vñ sūt p̄pter illā. Fuerūt ei oues et boues et asini et sui et famule et asine et cameli. Flagellauit at̄ domin⁹ pharaonē plagis maximis et dimiit ei⁹ p̄pter sarai vxorē abram. Vocauitq; pharaon abram et dixit ei. Quidnā ē hoc qd fecisti mihi? Quare nō indicasti m̄ q; vxor tua esset? Quā ob causā dixisti eē sororē tuā vt tollerē m̄ eam in vxorē? Nūc igit̄ ecce diūx tua accipe eā.

et vade. **R**ecepitq; pharao super
abram viris et deduxerunt eum et vxor
em eius et omnia que habebat. **Ca. xiiij.**

Ascendit ergo abram de egi
pto ipse et vxor eius et omnia que
habebat et loth cum eo ad australem
plagam. **C**um autem diues valde in pos
sessione auri et argenti. **R**euerſus
est per iter quo venerat a meridie
in bethel usque ad locum ubi prius fi
cebat tabernaculum inter bethel et
hay in loco altaris quod fecerat prius
et invocavit ibi nomen domini. **S**ed et
loth qui erat cum abram. fuerunt
greges ovium et armenta et taber
nacula. nec poterant eos capere ter
ra ut habitarent simul. **E**rat quippe
substantia eorum multa et nequebant
habitare communiter. **U**bi facta est rixa in
ter pastores gregum abra et loth.
Eo autem tempore chananeus et pherezeeus
habitabant in illa terra. **D**ixit er
go abram ad loth. **N**e quod sit iurgi
um inter me et te et inter pastores
meos et pastores tuos. **F**ratres enim
sumus. **E**cce universa terra coram
te est. recede a me obsecro. **S**i ad
sinistram ieris. ego dexteram tene
bo. **S**i tu ad dexteram elegeris. ego
ad sinistram pergam. **E**levatis itaque
loth oculis. vidit omnem circa regio
nem iordanis que universa irriga
bat antequam subverteret dominus sodo
mam et gomoram sicut paradisus domini
sicut egiptus venientibus in segetes.
Elegitque sibi loth regionem circa
iordanem et recessit ab oriente. **D**i
visi quoque sunt alterutrum a fratre suo.
Abram habitavit in terra chanaan.
Loth vero moratus est in opidis que
erant circa iordanem et habitavit in
sodomis. **H**omines autem sodomite pessimi

mi erant et peccatores coram domino mi
nis. **D**ixitque dominus ad abram post
quam divisi sunt ab eo loth. **V**enia ocu
los tuos in directum et vide a loco
in quo nunc es ad aqlonem et meridiem.
ad orientem et occidentem. **O**mnem terram quam conspicias tibi
dabo et semini tuo usque in sempiternum.
Faciaturque semen tuum sicut pulvere
terre. **S**i quis poterit hominem numerare
pulverem terre. semen quoque tuum nu
merare poterit. **S**urge ergo et per
ambula terram in longitudine et in
latitudine sua. quia tibi datur sum
eam. **M**ouens igitur tabernaculum
suum abram. venit et habitavit iuxta
conallam mabre que est in hebron. **E**difi
cavitque ibi altare domino. **Ca. xv.**
Actus est autem in illo tempore ut am
raphel rex sennar et arioth
rex ponti et chodorlaomor rex ela
mitar et thadal rex gentium intret
bellum contra basam regem sodomorum
et contra bersa regem gomorre et con
tra sennar regem adame et contra
semelex regem seboyim contraque reges
bale. ipsa est segoz. **O**mnibus hiis conven
erunt in valle siluestre. quando nunc est mare
sal. **Q**uoddecim enim annis fuierant cho
dorlaomor et tercio decimo anno recess
erunt ab eo. **I**gitur quinto decimo anno
venit chodorlaomor et reges qui erant
cum eo et percellerunt raphaym in asta
roth et in caenaym et zuzim cum eis. et
ei in saulhe carathaym et choreos
in motibus seyr usque ad capestria pha
ra que est in solitudine. **R**euerſi quoque sunt et
venerunt usque ad fontem mephat. ip
sa est cades et percellerunt omnem regionem
amalechitarum et amorreorum qui habita
bant in asafonthamar. **E**t egressi
sunt rex sodomorum et rex gomorre

rexq; adame et rex seloyim necno
et rex bale que e segor et direperut
aciem con eos in valle filuestris scilicet
adus chodorlaomor regem
elamitaru et thadal regem genau
et amraphel regem sennaar et ari
och regem poti. quatuor reges adus
qinq; Vallis aut filuestris habebat
puteos multos bituminis. Itaq;
rex sodomor et rex gomorre terga
verteret occideruntq; ibi et q remase
fuit fugerunt ad montes. Tulerunt
aut omes substantia sodomor et go
morrer et vniusa q ad abum perti
net et abierunt necno et loth et sub
stantia ei. filiu frs abra qui ha
bitabat in sodomis Et ecce vnus
qui euaserat nunciauit abram he
breo q habitabat in coualle mam
bre amoxei fratris eschol et frs
aner. Hm pepigerant fedus cu
abra Qd cum audisset abra captum
videlicet loth frēm suū nūerauit
expeditos vnaulos suos trece
tos decē et octo et persecutus est eos
vsq; dan. Et diuisis socijs irruit
sup eos nocte. Percussitq; eos et
persecutus est vsq; soba et phenice
que est ad leuam damasci. Redu
xitq; oēm sām et loth frēm suū
cū substantia illi. mulieres q; et po
pulu Aggressus ē aut rex sodo mo
ru in occursum eius postq; reuersus ē
a cede chodorlaomor et regum qui
cū eo erāt in valle saba q est vallis
regis. At vero melchisedech rex
sabe pferēs panē et vinū erat em
sacerdos dei altissimi bndixit ei et
ait. Benedict⁹ abra deo excelso q
creauit celū et terrā et bndict⁹ de⁹
excelsus quo ptegete hostes i ma
nib⁹ tuis sūt Et dedit ei decias ex

omnib⁹ dixit aut rex sodomor ad
abram. da mihi aias cetera tolle
tibi Qui respondit ei Leuo manu
meā ad dñm deū excellū possesso
rē celi et tre q a filo lbtgmis vñ
ad corrigiā calige si accipiam ex
oib⁹ q tua sūt ne dicas. ego ditavi
abra: exceptis hīs q comederunt
iuuenes et pñibus viroz qui vne
runt meū aner eschol et mambre
Ipsi accipiet ptes suas. **Ca. xv.**
His itaq; tñsactis fact⁹ ē ser
mo dñi ad abā p visionem
dicēs. Noli timere abram. Ego p
tectoz tu⁹ et merces tua magna mi
nis Dixitq; abā Dñe de⁹ qd da
bis mihi? Ego vadā abh liberis
et filius paratoris dom⁹ mee iste
damascus elyezer. Addiditq; a
brā Michi aut nō dedisti semen et
ecce vnaul⁹ meus heres meus
erit. Statimq; sermo dñi fact⁹ est
ad eū dicēs Nō erit hic heres tu⁹
s; q egrediet⁹ de vtero tuo ipsū ha
bebis heredē Eduxitq; eū foras et
ait illi Suscipe celum et nūera ste
llas si potes. Et dixit ei. Sic erit
semē tuū. Credidit abra deo et re
putatū ē illi ad iustitiā. Dixitq;
ad eū. Ego dñs q eduxi te de hur
chaldeor vt darē tibi terrā istam
et possideres eā. At ille ait Dñe de
us vñ scire possum q possessurus
sū eā. Et rñdit dñs Sume inquit
mibi vacca triennē et capram tri
mā et arietē annor triū. turturem
q; et columbā. Qui tollens vniusa
hec diuisit ea p medium et vtrāq;
ptes con se alternē posuit. Anes
aut nō diuisit Descēderūtq; volu
cres super cadauera et abigebat
eas abram. Cūq; sol occumberet

sopor ieruit sup abramq; horoz ma-
gnus et tenebrosus inuasiit eū. **D**i-
xitq; e ad eū **B**ato pnosces q; pe-
reginū futuz sit semē tuū in terra
nō sua q; subiciēt eos futuri q; af-
fligēt q; dūgentis āni. **D**etūtamē
gēte; qui futuri sunt ego iudicabo
q; post hec egredien ē cum magna
substācia Tu at ibis ad pēs tuos
i pace sepultus i senectute bona **G**e-
neratice at q; ta reitēt huc **N**ec
dū ei cōplete sūt inq; tates amote
oz vs ad pēs tempus **C**um ergo
occubuiſſet sol facta ē caligo tene-
brosa et apparuit elibanus fumās
et lāpas ignis tranſiens iter dūi
fioes illas **I**n die illo pepigit dñs
fedus cū abram dicēs. **P**emini tuo
dabo terrā hāc a fluuiō egipti vs
q; ad fluuiū magnū eufratē cōcos
et anezēos cethmoneos et etheos
et ferezeos raphaim q; q; amōre
os chananeos et gergeleos et ie-
buseos **Ca. xvi.**

Sic sarai vxor abram nō genuit
sibi liberos s; habēs acillā egiptiā
noīe agar dixit marito suo **E**cce o-
clusit me dñs ne parere. i gredere
ad acillā meā si forte saltē ex illa
suscipiā filios **C**unq; ille acq;esce-
ret depcātū tulit agar egiptiā acil-
lā suā. p; ānos decē q; hitare cepe-
rāt i tra chanaāz debet ea viro suo
vxorē **Q**ui i gressus ē ad eā **A**t illi
cōcepisse se vidēs desperit dñaz su-
am **D**ixitq; sarai ad abram **I**niq; a-
gis oīra me **E**go dedi acillā meam
i sinū tuū q; vidēs q; cepit despe-
ctui me habet **I**udicet dñs iter me
q; te. **C**ui rñdit abram **E**cce ait acilla
tua i manu tua ē vtere ea vt libet
Affligere igit eā sarai fugā inijt.

Cūq; iuenisset eā āgelus dñi iuxta
fontē aq; i solitudine q; ē i via sur in
deserto. dixit ad illā. **A**gar ancilla
sarai vñ venis et quo vadis? **Q**ue-
rñdit. **A** facie fami dñe mee ego fu-
gio **D**ixitq; ei angelus dñi si euer te
re ad dñam tuā et humiliare sub
manu illi. **E**t rursuz **M**ultiplicā
inq; multiplicabo semē tuū et non
numerabit p multitudinem. **A**c dein-
ceps ecce ait cepisti et paries fi-
liū. vocabisq; nomē ei? **Y**smahel eo
q; audierit dñs afflictioem tuam.
Hic erit ferus homo **M**an? ei? cō-
tra oēs et man? oīm contra eū et e-
regione vniuersoz fratrum suoz
figet tabernacula. **V**ocauit aut a-
gar nomē dñi q; loquebat ad eam
tu de? q; vidisti me **D**ixit em **P**ro-
fecto hic vidi posteriora videntis
me. **P**ropterea appellauit puteuz
illū puteū viuēis et videntis me
Ipse est iter cades et barad **D**epit
q; agar abre filiū q; vocauit nomē
ei? **Y**smahel **O**ctogita et sep ānoz
erat abra quando pepit ei agar **Y**s-
mahel **Ca. xvii.**

Postq; vero nonagita; nouē
ānoz esse cepat apparuit ei
de? **D**ixitq; ad eū **E**go dñs oīp-
tens **A**mbulā corā me et esto per-
fect? **D**onāq; fed? meū inter me
et te et multiplicabo te vehemētē;
nimis **E**cce dñs abra pnus in facie
Dixitq; ei deus **E**go sum et ponā
pactū meū te cū. erisq; pater mul-
taz gentiū. **N**ec vltra vocabit no-
men tuū abram sed appellaberis a-
brahā. q; patrē multaz gentiū cō-
stitui te **F**aciāmq; te crescere vhe-
mentissime et ponam te in gētib;
regesq; ex te egredienē q; statuas

pactum meū inter me et te et inter
semen tuum. post te in gñatōib?
suis federe sempiterno vt sim de?
tuus et seminis tui post te **D**aboq;
tibi et semini tuo post te terrā pre
grinatōis tue oēm terrā ehanan
in possessionē eternā eroq; de? eo
rū. **D**ixit itē deus ad abrahā.
Et tu ergo custodies pactū meū
et semen tuū post te in gñatōibus
suis. **H**oc ē pactū meū qđ ob sua
bitis inter me et vos et semen tuū
post te. **C**ircūcidet ex vobis oēm mas
culinū et circūcidetis carnē prepu
ciū vři vt sit in signū federis inter
me et vos. **I**nfans octo dierū circū
cidet in vobis. **O**mne masculinū in
gñatōib? vřis. tam vernaquil? qđ
empticū? circūcidet et quicūq; fue
rit de stirpe vřa. **E**ritq; pactū me
ū in carne vřa in fed? eternū. **M**as
culus cui? prepuciū caro circūcisa
nō fuerit delebit aīa illa de ppo
suo qđ pactū meū irritū fecit. **D**ixit
q; deus ad abrahā. **S**arai vxorem
tuā nō vocāb sarai s; saram. **E**t bene
dicam ei et ex illa dabo tibi filium
cui bñdicturus sū. **E**ritq; in natiō
nes et reges populorū orient ex eo.
Cecidit abrahā in facie suā et vñt
in corde suo dicens. **P**utāne cētena
rio nascetur filius et sara nō naria
pariet. **D**ixitq; ad deū. **V**tinam
ysmahel viuat coram te. **E**t ait de
us ad abrahā. **S**ara vxor tua piet
tibi filiū. vocābis nomen eius ysā
ac. **E**t cōstitūā pactū meū illi i fed?
sempiternū et semini ei? post eum.
Sup ysmahel q; exaudiui te. **E**cce
bñdicā ei et augebo et multiplica
bo eū valde. **D**uodecim duces ge
nerabit et faciam illū crescē in gen

tē magnā. **P**actū vero meū statu
am ad ysāac quē piet tibi sara tpe
isto i anno altero. **C**ūq; finit? eēt
sermo loqūtis cū eo ascendit deus
ab abrahā. **T**ulit autē abrahā
ysmahel filiū suū et oēs vnauculos
dom? sue vniuersos quos emerat
et dīctos mares ex oibus vřis do
mus sue et circūcidit carnē prepu
ciū eorū statū in ipā die sicut pcepe
rat ei deus. **A**brāham nonaginta
et nouē erat annorū qñ circūcidit
carnē prepuciū sui et ysmahel fili?
suus tredecim annos impleuerat
tempore circūcisiōis sue. **E**adē die cir
cūcīsus est abrahā et ysmahel fili?
eius et oēs viri dom? illi? tā verna
cili qđ empticū et alienigene pari
ter circūcīsi sūt. **Ca. xviij**

Apparuit autē ei dñs in conual
le mēbre sedeti in hostio tab
naculi sui i ipō feruore diei. **C**ūq;
elevator oculos apparuerūt ei tres
viri stantes ppter eū. **Q**uos cū vi
dis; cūcūcū in occūcū eorum de
hostio tabernaculi sui et adorauit i
terra et dixit. **D**ñe si inueni graciā
in oculis tuis ne transeas suū tuū
s; afferā paucillū aq et lauētur pe
des vřtri et requiescite sub arbore.
Donāq; bucellā panis et cōfortet
cor vřm: postea trāhbitis. **I**dicō
em declinastis ad seruū vřm. **Q**ui
dixerūt fac vt loquē es. **F**estina
uit abrahā in tabernaculū ad sarā
dixitq; ei. **A**ccelera tria sata simile
omisce et fac subcineritios panes.
Ipe vero ad armētū cūcūcū et tu
lit inde vitulū tenerū et opti
mū deditq; puero. **Q**ui festinauit
et corit illū. **T**ulitq; butirū et lac et
vitulū quē coperat et posuit corā

Abrahā 90 annos nat.

ysmael 13 annos nat.

ysmael 13 annos nat.

ysmael 13 annos nat.

ysmael
et dicitur
generabit.

eis. Ipse vero stabat iuxta eos sub
arbore. Cūq; comediſſet dixerunt
ad eū. Vbi ē ſara vxor tua? Ille rē
dit. Ecce in tabernaculo eſt. Cui di
xit. Revertēs veniā ad te tpe iſto
vita comite et habebit filiū ſara vx
or tua. Quo audito ſara riſit poſt o
ſtū tabernaculi. Erāt atq; ambo ſe
nes puerctq; etatis et deherāt ſa
re fieri muliebria. Que riſit oculi
te dicēs. Poſtq; cōſenui et dñs me
us vtilis ē: voluptati operta dabo.
Dixit atq; dñs ad abrahā. Quare
riſit ſara vxor tua dicēs nūc vā pa
ritura ſum anus? Nunq; deo quic
q; ē difficile? Juxta conditum tēu
tar. Ad te hoc eodem tpe vita comi
te et habebit ſara filiū. Negauit ſara
dicēs non riſi timore pterita. Do
min⁹ atq; nō eſt inq̃t ita ſi riſiſti. Cū
ergo ſurrexiſſent inde vici dixerē
rūt oculos cōtra ſodomā et abrahā
fil⁹ gradiebat⁹ deducēs eos. Dixit
q; dñs. Nūc celare potero abrahā
que geſturus ſū cū futur⁹ ſit i gen
tem magnā ac robuſtiſſimā et bñ
dicēde ſint i eo oēs natiōes terre.
Scio ei q; pceptur⁹ ſit filijs ſuis
et domū ſue p⁹ ſe vt auſtodiāt vi
am dñi et faciāt iudiciū et iuſtici
a; vt adducat dñs ppter abrahā
oīa que locut⁹ eſt ad eum. Dixit
itaq; domin⁹. Clamor ſodomorū et
gomorreorū multiplicat⁹ eſt et pec
catū eorū aggruatū ē nimis. Deſcē
dā et videbo vtrum clamorē q; vrit
ad me ope cōpleuerint an non eſt
ita vt ſciam. Cōuerteretq; ſe inde
abierunt ſodomā. Abrahā vero ad
huc ſtabat coram dño et appropin
quans ait. Nūquid pdes iuſtus cū
impio? Si fuerint quinquaginta

iuſti in ciuitate pibunt fil⁹ et non pec
ces loco illi ppter quinquaginta iu
ſtos ſi fuerint i eo. Abſit a te vt rē
hāc facias et occidas iuſtū cū ipſo
ſiatq; iuſt⁹ ſicut impius. Non eſt
hoc tuū qui iudicas oēm terram.
Nequaquā facies iudiciū hoc. Dixit
q; dñs ad eū. Si iuenero ſodomū
quinquaginta iuſtos in medio ciuita
tis dimittā omni loco ppter eos.
Rēdit abrahā et ait. Quia ſel⁹ ce
pi loquar ad dñm meum cum ſim
pulus et cinis. Quid ſi minus qm
quaginta iuſtis qm; fuerint dele
bis ppter q̃dragintaq; vniuer
ſam vrbem. Et ait. Nō delebo ſi iue
nero ibi quadragintaq; q;.
Rurſū q; locut⁹ eſt ad eū. Si aut quadra
ginta ibi inuenti fuerint quid faci
es? Ait. Nō pcutiā ppter quadra
ginta. Ne queſo inq̃t indigneris
dñe ſi loq;.
Quid ſi ibi inuenti fue
rint triginta? Reſpondit. Nō faciā
ſi iuenero ibi triginta. Quia ſemel
ait cepi loquar ad dominū meū.
Quid ſi ibi inuenti fuerint viginti.
Ait. Nō interficiā ppter viginti.
Obſecro inq̃t ne irſcaris domine
ſi loquar adhuc ſemel. Quid ſi iue
ti fuerint ibi decem? Dixit. Nō de
lebo ppter decem. Abijt dñs poſtq;
ceſſauit loqui ad abrahā et ille reſ
tus eſt in locū ſuū. **Ca. xix**

Ueneruntq; duo angeli ſodo
mā vespere ſedēte loth in for
bus ciuitatis. Qui cū vidiffet eos
ſurrexit et iuit obuiā eis adorauit
q; pnus in terrā et dixit. Obſecro
dñi declinate i domū pueri vſi et ma
nete ibi. Lauate pedes vros et ma
ne pſciſcemi i viā vrām. Qui dix
erūt. Minime ſi i platea māebim⁹

Compulit illos oppido ut diuerteret ad eum. Ingressusque domum eius fecit convivium coram anima et comederunt. Prius autem quam iret cubitum viri civitatis vallaverunt domum illius a puero usque ad senem omnis populus simul. Vocaveruntque loth et dixerunt ei. Vbi sunt viri qui introierunt ad te nocte? Educ illos huc ut agamus eos. Egressus ad eos loth post tergum accludens ostium ait. Nolite quod fratres mei nolite malum hoc facere. Habeo duas filias que necdum aguerunt virum. Educas eas ad vos et abutemini eis sicut vobis placuerit dummodo viris istis nihil mali faciat. Quia ingressi sunt sub umbra culmis mei. At illi dixerunt. Ne crede illuc. Et rursus Ingressus es inquam ut ut advena. Numquid ut iudices te ergo ipsum magis quam hoc affligemus? Viqueque fatiebant loth vehementissime. Iamque appropinquabat ut effringeret fores et ecce miserunt manum viri et intro duxerunt ad se loth claustrumque ostium et eos qui foris erant pausserunt cecitate a minimo usque ad maximum ita ut ostium invenire non possent. Dixerunt autem ad loth. Habes hic quoniam tuorum generum aut filios aut filias? Omnes qui tui sunt educ de urbe hac. Delebimus enim locum istum eo quod increverit clamor eorum coram domino qui misit nos ut perdamus illos. Egressus itaque loth locutus est ad generos suos qui accepturi essent filias eius et dixit. Surgite et egredimini de loco isto quia delebit dominus civitatem hanc. Et visus est eis quasi ludens loqui. Cumque esset mane cogebant eum agere loth dicens. Surge tolle uxorem tuam et

duas filias quas habes ne et tu perieris in scelere civitatis. Diffilante illo apprehenderunt manum eius et manum uxoris ac duarum filiarum eius eoque preterit dominus illi eduxeruntque eum et posuerunt extra civitatem ibique locuti sunt ad eum dicentes. Salva animam tuam. Noli respicere post tergum nec stes in omni circa regione in morte saluum te fac ne et tu simul peras. Dixitque loth ad eos. Quod domine mihi quia invenit servus tuus gratiam coram te et magnificasti gloriam et misericordiam tuam quam fecisti mecum ut saluares animam meam nec possum in morte salvari ne forte apprehendat me malum et moriar. Est civitas huius iuxta ad quam possum fugere parua et saluabor in ea. Numquid non modica est et vivet anima mea? Dixitque ad eum. Ecce etiam in hoc suscepi preces tuas ut non subvertam urbem per quam loquitur es. Festina et saluare ibi quia non potero facere quicquam donec ingrederis illuc. Idcirco vocatum est nomen urbis illius segor. Sol egressus est super terram et loth ingressus est segor. Igitur dominus pluit super sodomam et gomoram sulphur et ignem a domo de celo et subvertit civitates has et omnem circa regionem universos habitatores urbium et cuncta terre viri tamen respiciensque uxorem eius post se versa est in statuam salis. Abraham autem cum surgens mane ubi steterat prius cum domino intuitus est sodomam et gomoram et universam terram regionis illius. Viditque ascendente favilla de terra quasi fornacis fumum. Cum enim subverteret dominus civitates regionis illius recordatus est abraham et libera vit loth de subvertitione urbium in

Segor

de uxore Loth in statuam
salis versa

quibus hitauerat. Ascenditq; loth de
segore et mansit in monte. due q; filie
ei? cum eo. Timuerat ei manere in segore
Et mansit in spelunca ipse et due filie
eius cum eo. Dixitq; maior ad mi
nozem. Pater noster senex est et
nullus virorum remansit in terra qui
possit ingredi ad nos iuxta morem
vniuersae terre. Veni inebriemus
eum vino dormiam? q; cum eo ut
possimus ex patre nostro semine
Dederunt itaq; patri suo bibere vi
num nocte illa. Et ingressa est maior
dormiuitq; cum patre. At ille non se
nit nec quando acubuit filia nec quan
do surrexit. Altera quoq; die dixit
maior ad minorem. Ecce dormiui he
c cum patre meo. Dem? ei bibere
vinum etiam hac nocte et dormies cum
eo ut saluem? semine de patre nostro
dederuntq; etiam et illa nocte patri suo
bibere vinum. Ingressa q; minor fi
lia dormiuit cum eo. Et nec quando tunc
sensit quando acubuerit vel quando illa sur
rexit. Coeperunt ergo due filie loth
de patre suo. Deprexitq; maior fili
um et vocauit nomen eius moab.
Ipse est pater moabitae vbi in pre
sentem diem. Minor q; precepit filium et vo
cauit nomen eius ammon id est filius
populi mei. Ipse est pater ammonita
rum vbi hodie

Capitulum. xx.

Profectus inde abraham in ter
ram australem hitauit inter ca
des et sur et peregrinat? est in ge
raris. Dixitq; de sara uxore sua so
ror mea est. Misit ergo abimelech
rex gerare et tulit eam. Venit autem de
us ad abimelech per somnum noctis et ait
illi. En morieris propter mulierem
quam tulisti. Habet enim viam abime

lech pro non tetigerat eam. Et ait dñe
nunc gentem ignoratem et iustam iterfi
cies. Non ipse dixit mihi soror
mea est et ipsa ait frater meus est.
In simplicitate cordis mei et mundi
cia manuum mearum feci hoc. Dixitq;
ad eum deus. Et ego scio quod simpli
ci corde feceris et ideo custodiui te
ne peccares in me et non dimisi ut ta
geres eam. Nunc ergo redde viro suo
uxorem et orabit pro te quia propheta est
et viues. Si autem nolueris reddere sci
to quod morte morieris tu et omnia que tua
sunt. Stansq; de nocte surgens abi
melech vocauit omnes suos suos et
locutus est vniuersae verba hec in auribus
eorum. Timueruntq; omnes viri valde.
Vocauit autem abimelech etiam abra
ham et dixit ei. Quid fecisti nobis
Quid peccauimus? te quia induxisti su
per me et super regnum meum peccatum
grande? Que non debuisti facere feci
sti nobis. Rursus expostulans ait
Quid vidisti ut hoc faceres? Respondit
abraham. Cogitavi mecum dicens. For
tan non est amor dei in loco isto et iter
ficiet me propter uxorem meam. Alias
autem et vere soror mea est filia patris mei
et non filia matris mee et duxi eam
in uxorem. Postquam autem eduxit me deus
de domo patris mei dixi ad eam. Hanc
miam facies mecum. In omni loco ad
quem ingrediemur dices quod frater
tuus sum. Tulit igitur abimelech
oues et boues et seruos et ancillas
et debuit abraham reddere illi sara
uxorem suam et ait. Terra totam vo
bis est vbiamq; tibi placuerit habitare.
Sate autem dixit. Ecce mille argente
os dedi fratri tuo. Hoc est et iuramentum
oculorum ad omnes que tecum sunt et quamq;
preceperis memento te de prehenam

De sobrietate Loth a filiabus
facta in qua nescius
cognouit eas. Deperit et
pepererunt sex proles

Moab
est filius
maioris
minoris
filius
Loth

Orante aut abrahā sanauit deus
abimelech et vxorē ancillā q; ei?
et pepererūt Concluserat em dñs
oēm vuluā dom⁹ abimelech ppter
sara vxorē abrahe. **Ca. xxi.**

Uisitauit aut deus sara; sicut
pmisserat et impleuit q̄ locu-
tus est Concepit; et peperit filiū in
senectute sua tpe quo p̄dixerat ei
deus. Vocauitq; abrahā nomen
filij sui quē genuit ei sara ysaac.
Et circumcidit eum octauo die si-
cut p̄ceperat ei deus cū esset cētū
ānoꝝ. Hac q̄tpe etate p̄ris natus
est ysaac. Dixitq; sara. **Risū** fecit
mihī de⁹ et q̄cūq; audierit contide-
bit mihī. **Suscipitq;** ait Quis audi-
tur? credēt abrahā; q; sara lacta-
ret filiū quē peperit ei iā semē. Cre-
uit igit puer et ablactat⁹ ē. Fecit
q; abrahā; grāde diuiniū in die ab-
lactacōis eius. Cūq; vidiss̄ sara
filiū agar egiptie ludentē cū ysa-
ac filio suo dixit ad abrahā. **Eice**
ancillā hanc et filiū eius. **Non** em
erit heres fili⁹ ancille cū filio meo
ysaac. **Dure** accepit hoc abrahā;
p filio suo. Cū dixit de⁹. **Non** ti-
bi videat asper sup puero et sup
ancillā tuā. **Dia** q̄ dixerit tibi sara
audi vocē eius q; in ysaac vocabi-
tur tibi semē. **S;** et filiū ancille sa-
ciā in gentē magnā q̄a semē tuū
est. **Surrex**it itaq; abrahā mane
et tollēs panē et vtrē aque impo-
suit scapule ei⁹. **tradiditq;** puerū
et dimisit eā; **Que** cū abisset erra-
bat in solitudine berlabee. **Cunq;**
assupta esset aq̄ in vtre abiecit pu-
erū subter vnā arborē que ibi erat
et abiit. **Seditq;** e regione procul
quātū pōt arcus iacere. **Dixit** em

Non videbo morientē puerū **Et** se-
des circa leua uir vocē suā et fleuit
Exaudiuit aut de⁹ vocē pueri. Vo-
cauitq; angelus dñi agar de celo
dicens. **Quid** agis agar? **Noli** ti-
mere. **Ex**audiuit em dñs vocē pu-
eri in loco in quo est. **Surge** et tolle
puerū et tene manū illi⁹ q; in gen-
te magnā faciā eū. **Aperuitq;** ocs
log eius deus. **Que** vidēs puteū
aque abijt et impleuit vtrē dedit
q; puero bibē et fuit cum eo. **Qui**
creuit et morat⁹ ē in solitudine sa-
ci⁹; et vir iuuenis sagittari⁹. **Ha-**
bitauitq; i deserto pharan. **Et** ac-
cepit illi mē sua vxorē de terra egi-
pti. **Eode;** tēpore dixit abimelech
et phicol p̄nceps exercitus ei⁹ ad
abrahā. **De⁹** tean; est in vniuer-
sis q̄ agis. **Iura** s̄ p dñm ne noc-
as mihī et posteris meis stirpiq;
mee: s̄ iuxta mīa; quā feci tibi fa-
cies mihī et terre i qua vsatus es
aduena. **Dixitq;** abrahā. **Ego** iu-
rabo. **Et** increpauit abimelech p-
ter puteū aque quē vi abstulerāt
serui eius. **Rēspōditq;** abimelech
Nesciui q̄s fecerūt hāc rē. **S;** et tu
nō indicasti mihī et ego non audi-
ui preter hodie. **Tulitq;** itaq; ab-
rahā oues et boues et dedit abime-
lech. **Percusserūtq;** ambo fedus
Et statuit abrahā septem agnas
gregis seorsum. **Cū** dixit abime-
lech. **Quid** sibi volūt septē agne
iste q̄s stare fecisti seorsū? **At** ille
Septē inquit agnas accipies da
manu mea vt sint mī i testonium
qm̄ ego fodi puteū istū; **Idcirco**
vocatus est locus ille berlabee q;
ibi vterq; iurauit et iniecit fed⁹
p puteo iuramenti. **Surrex**it at

Immanuel p̄t sagittarius

Abraham color? Paloru
nomen fuit multis diebus

abimelech et phicol princeps ex
ercit? eius. reuerſq; ſunt in terras
paleſtinoꝝ. Abraham vero planta
uit nemus in beſabee et iuocauit
ibi nomē dñi dei eterni ⁊ fuit colo
nus tꝛe paleſtinoꝝ diebus multis.

Que poſtq; geſta **Ca. xxii.**

Sunt tēptauit deus abraham ⁊
dixit ad eū. Abraham abraham. Ille
rēdit. **A**ſſum. ait illi. Tolle filiū
tuū vniḡenitū quē diligis yſaac
et vade in terram viſiōis atq; ibi
offeret eū i holocauſtū ſup vnum
montū quē monſtrauero tibi. **I**gi
tur abrahā de nocte conſurgēs ſtra
uit aſinū ſuū ducens ſecū duos iu
uenes et yſaac filiū ſuū. **C**ūq; cō
cidiffet ligna in holocauſtū abijt
ad locū quē pꝛecepit ei de? **D**ie at
tertio eleuatis oculis vidit locum
pꝛoul dixitq; ad pueros ſuos. **E**x
pectate hic cum aſino. ego et puer
illuc vñ pꝛeſentes. poſtq; adoraueri
mus reuertemur ad vos. **T**ulit q;
ligna holocauſti et impoſuit ſuper
yſaac filiū ſuū. **I**pſe vero poſtabat
in manibus ignem ⁊ gladiū. **C**un
q; duo pꝛgerent ſimul dixit yſaac
patri ſuo. **D**ater mi. **A**t ille rēdit
Quid viſi ſiſi? **E**cce inquit ignis ⁊
ligna vbi ē victima holocauſti? **D**i
xit at abrahā. **D**eus pꝛuidebit ſi
bi victimā holocauſti ſiſi mi. **D**er
gebāt ergo piter et vnerūt ad lo
cū quē oſtēderat ei deus. **I**n quo e
dificauit altare et deſup ligna cō
poſuit. **C**ūq; colligaſſet yſaac filiū
ſuū poſuit eū in altare ſup ſtruez
lignorū. **E**xpēditq; manū et acci
puit gladiū vt imolaret filiū ſuū.
Et ecce angel⁹ dñi de celo clama
uit dicēs. Abraham abrahā. **Q**ui

rēdit. **A**ſſum. dixitq; ei. **N**on exē
das manū tuā ſup puerū neq; faci
as illi quicq;. **N**unc cognoui q; tū
meas deū ⁊ nō pepiſti vniḡenito
filio tuo pꝛter me. **I**euauit abrahā
oculos ſuos viditq; poſt tergū aū
eſe inter repres heretēm cornibul.
Quē aſſumēs obtulit holocauſtū
pꝛ filio. **A**ppellauitq; nomē loci illi
us dñs videt. **V**ñ vñ hodie dicitur
i mōte dñs videbit. **V**ocauit autē
angel⁹ dñi abrahā ſecūdo de celo
dicēs. **D**er memetipſū iurauit dicit
dñs. q; feciſti hāc rem et nō pep
iſti filio tuo vniḡenito pꝛter me
bñdici tibi et multiplicabo ſemen
tuū ſicut ſtellas celi et velut arenā
q; ē i litore maris. **P**oſſidebit ſem
tuū portas inimicōꝝ ſuoꝝ et bñdi
centur i ſemie tuo oēs gentes tꝛe.
q; obedisti vocī mee. **R**euerſus eſt
abrahā ad pueros ſuos abiecitq;
beſabee ſiſ ⁊ habitauit ibi. **D**ñs ita
geſtis nūciatū ē abrahā q; melcha
q; genuit filios nachōꝝ. **F**ratri ſuo
bus primogenitum et bñfratres
eius et chanuel pꝛēm ſyroꝝ et ca
ſeth et azau pheldas q; et yedlaf
et batuhel de quo nata eſt rebecca.
Decto iſtos genuit melcha nachōꝝ
fratri abrahā. **C**ōiubina vero illius
noīe roma pepit thabbe ⁊ gaō tha
as ⁊ maacha. **Ca. xxiii.**

Uxit at ſara centumvīgiti ſe
ptem annis ⁊ mortua ē in ci
uitate arctee q; eſt hebron i tꝛa cha
naan. **V**enitq; abrahā vt plāge
ret et fleret eam. **C**ūq; ſurrexiſ
ſet ab officio funeris locut⁹ eſt ad
filios heſth dicēs. **A**duena ſū ⁊ pere
grin⁹ apud vñ date mī ius ſepul
cra vbiſcū vt ſepeliā mortuū meū

Quo Abraham imolaret hysan

Batuhel
erat pꝛ
hysan

Sara
127
vñ

funderint filij heth dicentes. Audi
 nos dñe. **D**ñs p̄s dei es ap̄d nos
 i electis sepulcris n̄is sepeli moe
 tuū tuū nullusq; te phibere poteit
 quin in monumento eius sepelias
 mortuum tuum. **S**urrexit abrahā
 et adorauit populū terre filios vi
 delic; heth. **D**ixitq; ad eos. **S**i pla
 cet aīe v̄re vt sepeliam mortuum
 meū audite me et intercedite pro
 me apud ephrō filiū seor vt det m̄
 spelūcam duplicem quā habet i ex
 tremā pte agri sui. **P**ecunia digna
 tradat eam mihi corā vobis i pos
 sessiōem sepulcri. **H**abitabat autē
 ephron i medio filiorū heth f̄ndit
 q; ephron ad abrahā auctis au
 dientibus q̄ ingrediebant portam
 ciuitatis illi; dicens. **N**equaq; ita
 fiet dñe mī. **S**i tu mag; auscultā qd
 loquor. **A**g; trado tibi q speluncam
 que in eo est p̄ntibus filijs populi
 mei. **S**epeli mortuum tuum. **A**dora
 uit abrahā corā dño et populo t̄
 re et locutus est ad ephron circū
 stante plebe ei;. **Q**ueso vt audias
 me. **D**abo pecuniam p agro. susci
 pe eam et sic sepeliam mortuū me
 um in agro. **R**nditq; ephron. dñe
 mī audi me. **T**errā quā postulas
 q̄dringentos siclos argenti valet.
Istud ē precū inter me et te. **S**ed
 quātū est hoc? **S**epeli mortuū tuū
 Qd ai audisset abrahā appendit
 pecuniā quā ephron postulaueāt
 audientib; filijs heth q̄dringētos
 siclos argēti p̄bate mone te publi
 ce. **C**onfirmat; ē ager quondam
 ephronis in quo erat spelunca du
 plex r̄spiciēs mābre tā ip̄e q̄ spe
 lūca et oēs arbores ei; i auctis ter
 minis ei; p circūitū abrahę in pos

sessiōē vidētib; filijs heth auctis
 q̄ intrabant portam ciuitatis illius
Atq; ita sepeliuit abrahā sarā vt
 orem suam in spelūca agri duplici
 q̄ r̄spiciebat mābre. **H**ec est ebrō
 in terra chanaan. **E**t cōfirmat; ē
 ager et antrum qd erat in eo abra
 hę in possessionem monumenti a fi
 lijs heth. **Ca. xxiij**

Erat autē abrahā senex die
 rūq; multorū et dñs in auctis bñ
 dixerat ei. **D**ixitq; ad seruū semi
 orem dom; sue q̄ p̄erat oibus que
 habebat. **P**one manum tuam sub
 femur meū vt adiurem te p deū;
 celi et terre vt nō accipias vxorem
 filio meo de filiabus chananeorū
 inter quos habito. **S**i ad terram et
 cognatiōēz meā p̄hiscaris et ide ac
 cipias vxorem filio meo ysaac. **R**ndit
 seru;. **S**i noluerit mulier veni
 re meū in terrā hāc nūqd reduce
 re de hō filiū tuū ad locū de quo tu
 egress; es. **D**ixitq; abrahā. **C**a
 ue ne qñ reduces filiū meū illuc.
Dñs celis terre qui tulit me de do
 mo patris mei et de terra natiuitatis
 mee q̄ locut; est mihi et iurauit mi
 hi dicens. **S**emini tuo dabo terram
 hāc ipse mittet angelum suū corā
 te et accipies inde vxorē filio meo.
Si autē mulier noluerit sequi te
 non tenebis iuramento. **S**iliū tm̄
 meū ne reduces illuc. **P**osuit er
 go su; manū sub femore abrahā;
 dñi sui et iurauit illi sup sermone
 hoc. **T**ulitq; de cē camelos de grege
 domini sui et abiit ex oibus bonis
 ei; portas scāz p̄fectusq; p̄cepit
 in mesopotamiā ad urbem nachor.
Cūq; camelos feciss; accībē ex opī
 bū iux puteū aq̄ r̄spe eo tpe quo

solent mulieres ingredi ad hauri-
endā aquam: orauit dñm dicens
Dñe deus dñi mei abrahā: occu-
re obsecro m̄ hodie ⁊ fac miam cū
dño meo abrahā. Ecce ego sto p-
pe fontē aque ⁊ filie habitatorū;
huius citatis egredientē ad hau-
riendā aquā. Igit̄ puella cui dix-
ero: inclina ydriā tuā vt bibā et
illa rñderit bibe. Quin ⁊ camelis
tuis dabo potū: ipsa ē quā pparasti
seruo tuo ysaac et per hoc intelli-
gam. q̄ feceris miaz cū dño meo
abrahā. Necdum intra se verba
cōpleuerat ⁊ ecce rebecca egredie-
bat̄ filia bathuel filij melche vx-
oris nachor fratris abrahā: hñs
ydriā i scapula sua: puella deco-
ra nimis. virgoq; pulcherrima
⁊ incognita viro. Descēderat autē
ad fontē ⁊ impleuerat ydriā aqua
ac reuertebat̄. Occurritq; ei suus
⁊ ait. Daugillū aque mihī ad bi-
bendū prebe de ydria tua. Quī res-
pōdit. Bibe dñe mī. Celeritq; de-
posuit ydriā sup vlnā suā ⁊ dedit
ei potū. Cūq; ille bibisset: abiecit
Quin ⁊ camel tuis hauriā aquā
donec cūcti bibāt. Effundēs q; ydri-
am in canali b; reuertit ad puteū
vt hauriret aquā et haustā omī-
bus camelis dedit. Ipse autem cō-
templabat̄ eam tacit⁹: scire volens
vtrū prosper⁹ iter suū feciss; de⁹
an nō. Postq; autē biberūt came-
li p̄tulit vir maures auēas: appē-
dentes siclos duos ⁊ armillas to-
tidē: pōdo siclorū decē. Dixitq; ad
eā. Cuius es filia? Indica m̄. Est i
domo p̄is tui locus ad manendū
Que rñdit. Filia sū bathuelis fi-
lia nachor: quē pepit ei melcha.

Et addidit dicens. Paleasq; ⁊ fe-
ni pluimū ē apd nos ⁊ loc⁹ spaci-
sus ē ad manendū. Inclinauit se
hō ⁊ adorauit dñm dicens. Bñdāis
dñs de⁹ dñi mei abrahā: q̄ nō ab-
stulit miam ⁊ veritatē suā; a dño
meo ⁊ recto itinē me pduxit i do-
mum fr̄is dñi mei. Cui rñt itaq;
puella ⁊ nunciāuit in domū m̄is
sue oīa q̄ audieāt. Hēbat at̄ rebe-
ca fr̄es: noīe labā. Quī festin⁹ eg-
s̄s ē ad hōie; vbi eāt fons. Cūq;
vidiss; maures ⁊ amillas maib;
sororis sue ⁊ audiss; cūcta vba re-
ferētis hęc locut⁹ ē m̄ hō: vñt ad
virū q̄ stabat iux camelos ⁊ appē-
fōtem aq; dixitq; ad eū. Ingredē
bñdē dñe. Cui foris stas: p̄pauit
domū ⁊ locū camel tuis. Et introdu-
xit eū in hospiciū. ac destrauit ca-
melos: deditq; paleas ⁊ fenū et
aquā ablauādos pedes cameloz
⁊ viroz q̄ venerāt cū eo. Et appo-
sit⁹ ē in cōspectu eius panis. Quī
ait. Nō comedā: donec loq; fr̄mōes
meos. Rñdit ei. loqre. At ille ser-
uus inq̄t abrahā sū. Et dñs bñdi-
xit domio meo valde ⁊ magnifica-
tus ē et dedit ei oues ⁊ boues. ar-
gentū ⁊ aurū. seruos ⁊ ancillas.
camelos ⁊ asinos. Et pepit fara vx-
or dñi mei filium dño meo in se-
nectute sua. deditq; illi omīa que
habuerat. Et adiungit me dñs
meus dicens. Nō accipies vxorē
filio meo de filiabus chananēoz
i quoz terra habito. s; ad domum
patris mei pges et de agnatione
mea accipies vxorem filio meo.
Ego vero rñdi dño meo. Quid si
no luerit vxor meā mulier: Dñs
ait i cuius cōspū ambulo mittet

angelū suū teū et dīdget viam tu
am accipiesq; vxorē filio meo de
gnatione mea et de domo patris mei
Innocēs eris a maledictione mea
cum vneris ab proximis meis et
non dederint tibi **V**eni ergo hodie
ad fontem aque et dīxi **D**ñe deus
dñi mei abrahā si dīxeristi viam
meam ī qua nūc ambulo ecce sto
iuxta fontem aque et virgo que e
grebīet ad hauriendā aquā audī
erit a me da mihi paupillū aque
ad bibendū de ydria tua et dixerit
mihi et tu bibe et camel tuis hau
riaz ipa est mulier quā prepauit
dñs filio dñi mei. **C**ūq; hec tacit
meū voluerē apparuit rebecca vī
ens cū ydria quaz portabat in sca
pula. **D**escēditq; ad fontē et hau
sit aquā. **E**t aio ad eā. **D**a m pau
lulū bibere **Q**ue festinās deposuit
ydriā de humero et dixit m. **E**t tu
bibe et camelis tuis tribuā potum
Sibi et adaquauit camelos. **I**nt
rogauīq; eā et dīxi. **C**ūq; es filia
Que rñdit **F**ilia bathuelis sū filij
nachor quē pepit ei melcha **S**uspe
di itaq; in aures ad omādā faciem
eius et armillas posui in auribus
ei. **P**ronus q; adorauit dñm bñdi
cens dño deo dñi mei abrahā q
pduxit me recto itinē vt sumere
filia frī dñi mei filio ei. **Q**uā ob
rem si facis mīam et vritatē aīz
dño meo īdicatē m. fināt aliō pla
cet et hoc dicite m vt vadā ad dex
terā siue ad sinistrā. **R**ñderunt la
bā et bathuel. **A** dño egressus est
sermo. **N**on possum 9 extra placitū
ei quicq; aliud loqui teū. **E**n re
becca coram te est tolle eā et pñcis
cere et sit vxor filij dñi tui hāc lo

cut⁹ est dñs **Q**d cū audisset puer
abrahā pñdens aduauit ī terra do
minū **P**rolatisq; vasis argenteis
et aureis ac vstibz dedit ea rebe
ce p munere. **F**ūbo q; ei⁹ et mī do
na obtulit. **I**mito q; cūuio vscen
tes piter et bibentes māserunt ibi
Surgēs at mane locut⁹ est puer
Dimittite me vt vadā ad dñm me
ū. **S**ūdeēt frēs ei⁹ et mī. **M**aneat
puella saltē decē dies apud nos et
postea pñcisceat **N**olite ait me re
tinere. q; dñs dīxerit viā meam.
Dimittite me vt pgā ad dñm me
um. **E**t dīxēt. **V**ocem⁹ puellam
et qm⁹ ipi⁹ volūtātē. **C**unq; voca
ta vñs⁹ sciscitati sūt. **V**is ire cū
hpīe isto **Q**ue ait. **V**adā dimiseēt
ergo eā et nutrice illi⁹ seruūq; abra
hā et comites ei⁹ impñtantes pñpe
ra sororū sue atq; dicentes. **S**oror
nra es **C**restas in mille milia et pos
sīdeat semen tuū portas inimicorū
suorū **I**git⁹ rebecca et puellē illi⁹ ascē
sis camelis secute sūt vīz q; festin⁹
reuertebat ad dñm suū. **E**o at tē
pe deambulabat ysaac p viā q; du
cit ad putrū cui⁹ nomē est pñuen
tis et videntis. **H**abitabat em ī ter
ra australi et egress⁹ fuerat ad me
ditandū in agro inclinata iam die
Cunq; eleuass⁹ oculos vidit came
los venētes paul. **R**ebeca quoq;
aspecto ysaac descēdit de camelo et
ait ad puerum **Q**uīs est ille homo
qui venit p agrū in occursum nob
dixitq; ei. **I**pē ē dñs meus **A**t illa
tollens cito pallium suū cooperu
it se. **S**eruus at cūcta q; gessēat
narravit dño suo ysaac **Q**uītro
duxit eā ī tabernaculū saē mī⁹ sue
et accepit eā vxorē itatū dilexit

Proposuit Rebecca ad pñ
māritū ysaac
q. d. dñs erat natū quā
sa duxerat uxorem

Tanto ysaac pñquebat
amore vxorē rebecca
vt paulus mī⁹ sū
mīs obliuiscitur

*Sara moriens Abraham
Cethuram duxit uxorem*

eam ut dolore q̄ ex morte matris
ei⁹ acciderat temperaret. **Ca. pxxv**

Abraham vero alia duxit uxorem nomine cethura que peperit ei zamram et ierem et mada et madian et isethob et sue. Ierem q̄ genuit laba et dadan filij dadan fuerunt assuri et lathum et laomi. At vero ex madian ort⁹ ē epha et opher et enoch et abida et heldaa. Omnes hñ filij cethure. Dedit q̄ abrahā cūcta q̄ possederat ysaac filiis at concubinarū largit⁹ ē munera et sepauit eos ab ysaac filio suo dum adhuc ipse uiuēt ad plagā orientālē. Fuerūt at dies vite abrahe centū septuaginta nq̄; aī et deficiēs mortu⁹ ē i senectute bona pucteq; etatis et plenus dierū cōgregatus q; ē ad p̄m suū. Et sepelierūt eū ysaac et ysmahel filij sui in spelūca duplici q̄ sita ē in ager ephron filij seor et hei. e regione mambre quā emeāt a filiis beth. Ibi sepultus ē ipse et sara uxor eius. Et post obitū ei⁹ bñdixit d⁹ ysaac filio ei⁹ q̄ habitabat iuxta puteū noīe uiuētis et vidētis. Deē sunt gnācōes ysmahel filij abrahe quē pepit ei agar egiptia famula sare et hec noīa filiorū ei⁹ in uocabulis et gnācōib⁹ suis. Primo gemit⁹ ysmahelis nabaioth. dē de cedae et abdehel et mabsan. masma q; et duma et massa. adad et thema et ithue et naphis et cedma. Isti sūt filij ismahel et hec nomia p ca stella et opida eorū duodecim p̄ci pes tribuū suarū. Et facti sūt anni vite ysmahelis centū triginta septē deficiēs q; mortu⁹ ē et apposit⁹ ad ap̄m. Mitauit autē ab eiula us q̄

fuit: q̄ respicit egiptū i trocūtib⁹ assirios. Corā cūctis fratrib⁹ suis obijt. Deē q; sūt gnācōes ysaac filij abrahe. Abrahā genuit ysaac. Qui cum quadraginta es⁹ annorū duxit uxore rebecca filiā bathuel syri de mesopotamia sorore laba. De p̄cat⁹ q; ē ysaac dñm p uxore sua eo q̄ es⁹ steris. Qui exaudiuit eum et dedit acceptū rebece h̄ colli debantur in utero eorū puuli. Quē ait. Si hic m̄ futur⁹ erat qd necesse fuit cōape. Percepit q; ut cōsulēt dñm. Qui rñdēs ait. Due gētes sūt i utero tuo et duo p̄li ex utero tuo diuident⁹ p̄s q; p̄m supabit et maior fūiet minor. Iā tēpus parienti aduenerat et ecce gemini i utero ei⁹ reperi sūt. Qui p̄m egres sus ē rufus eāt et totus in more pel lis hispidus: uocātū q; est nomen eius esau. Pro tin⁹ alter egredi ens plantam fratris tenebat manū et idcirco appellauit eum iacob. Peragenat⁹ erat ysaac quando nati sūt paruuli. Quibus adultis: factus est esau vir gnarus u nandi et homo agricola iacob autem vir simplex habitabat in tabernaculis. ysaac amabat esau eo q̄ de uenacionib⁹ illius r̄scere tur et rebecca diligebat iacob. Co pit autem iacob pulmentum. Ad quem cum uenisset esau de agro lassus ait. Da mihi de coctōe hac rufa q; opido lassus sum. Quam ob causam uocatum est nomē eius edom. Cui dixit iacob. Vende m̄ p̄mogenita tua. Ille rñdit. En morior. Quid m̄ pderūt p̄mogenita. Ait iacob. Iura ergo m̄. Iurauit ei esau et vendidit p̄mogenita et

Etas Abraham 119

*Sepultus Abraham in p̄
spelunca duplici apud sotā
uxorem uxorem*

*Generatōes ysmahel filij
Abrahe ex ancilla Agare*

Etas ysmahelis 137

hic accepto pane et lentis edulio
medit et bibit et abiit parvipen
dens q primogenita vendidisset.

Osta aut fame **Ca. xvi**
sup terrā post eā sterilitatē q
acciderat in dieb abraham abiit
ysaac ad abimelech regem pale
stinor i gerara apparuitq; ei dñs
et ait. Ne descendas i egiptum s
qesce in terra quam dixero tibi et
pegrinare in ea erisq; teat; et bene
dicam tibi. Tibi em et semī tuo da
bo vniuersas regiōes has cōplēs
iuramētū qd sponendi abrahā pa
tri tuo et multiplicabo semen tuum
sicut stellas celi. Daboq; posteris
tuis vniuersas regiōes has et bene
dicenti semine tuo oēs gentes tre
eo q obdierit abraham voca mee
et custodierit pcepta mea et mada
ta mea et cērimōias legesq; serua
uerit. Mansit itaq; ysaac i geraris
Qui cū interrogaret a viris loci
illi? super vxore sua rñdit. Vxor
mea ē. Timuerat ei cōfiteri q sibi
eēt solitaria cōiugio reputas ne for
te iterficet eū ppter illi? pulcri
tudinē. Cūq; ptrauisset dies plu
rimi et ibidem moraret pspiciēs
abimelech rex palestinoū p sene
stā vidit eū iocantē cū rebecca vx
ore sua et accersito eo ait. Prespi
cui ē q vxor tua sit. Cur mentit?
es eā sorore tuā cē. Rñdit Timui
ne morerer ppter eā. Dixitq; ab
imelech. Quare imposuisti nobis
dotuit coire qspiaz de populo cū
vxore tua et induxeras super nos
grāde peccatum. Precepitq; oī po
pulo dicens. Qui tetigerit homis
hui? vxorē morte moriet. Seruit
āt ysaac i terra illa et iuenit i ipo

anno cēsuplū. Benedixitq; ei dñs
et locupletat⁹ ē homo et ibat pfi
ciēs atq; succrescēs donec magn⁹
vehement effectus ē habuitq; pos
sensiones ouū et armētor et fami
lie plurimū. Ob hoc inuidentes ei
palestini oēs puteos qd foderant
sui pñs illi? abraham illo tpe ob
struxerunt iplētes humo itratuz
vt ipse abimelech dicet ad ysaac he
cede a nobis qm potētior nob fūis
es valde. Et ille discedens vt veni
ret ad torrentē gerare habitaret
q; ibi cursū fodit alios puteos qd
foderāt serui pñs sui abrahā et qd
illo mortuo olim obstruxerāt phili
stīm. Appellauitq; eos eisdem nōi
bus quib; ante pater vocauerat.
Foderūtq; in torrente et reperiēt
aquam viuam. Sed et ibi iurgiu
fuit pastorū gerare aduersus pa
stores ysaac dicētiū. Nē est aqua
Quā ob rez nemē putei ex eo qd
acciderat vocauit calūniā. Foderūt
aut et aliū et p illo q; virati sunt
appellauitq; euz inimiciās. Pro
fect⁹ inde fodit aliū puteū p q nō
cōtenderunt. Itaq; vocauit nomen
ei? latitudo dicens. Nūc dilatauit
nos dñs et fecit crescere sup eam
Ascendit aut ex illo loco i berfabre
vbi apparuit ei dñs i ipa nocte di
cens. Ego sū de? abrahā patris tui
Noli timere qz ego tecū sū. Bene
dicā tibi et multiplicabo semē tuuz
ppter suū meū abrahā. Itaq; edi
ficauit ibi altare dño et iuocato no
mie dñi extēdit tabernaculū prece
pitq; seruis suis vt foderēt puteū
Ad quē locū cum visset de geraris
abimelech et ochozath amici illi
us phicōi dux militum locutus est

Ob inimiciās ysaac, putei a
palestinis implentur hu
mo

in ore m
6 hysaac
simulat
xviii

in pmo
fo descriptio

ysaac Quid venistis ad me homines
 que odistis et expulistis a vobis
 Qui responderunt Vidimus te esse dominum
 et idcirco nos diximus. Dixit iuramentum
 tuum inter nos et ineamus. sedus ut non
 facias nobis quicquam mali. hic et nos
 nihil tuorum attigimus nec fecimus
 quod te ledet: sed cum pace dimissimus au-
 ctum benedictione domini. Fecit ergo eis con-
 iuium. Et post cibum et potum surgen-
 tes mane: iurauerunt sibi mutuo:
 dimisitque eos ysaac pacifice in lo-
 cum suum. Ecce autem venerunt in ipso die
 Berem ysaac: annunciantes ei de
 puteo que foderat atque dicentes In-
 uenimus aquam. Unde appellauit eum
 abundantiam et nomen verbis im-
 positum est berlabee usque in presentem diem.
 Esau vero quibragenari? duxit ux-
 ores duas: iudith filiam beeri ethei
 et basamath filiam elon eius de loci
 qui ambe offenderat animum ysaac et
 rebecca. **Ca. xxvii**

Senuit autem ysaac et caliga-
 uerunt oculi eius et videre non
 poterat vocantque esau filium suum
 maiorem et dixit ei Fili mi. Qui respon-
 dit Assum. Cum perdes inquit quod se-
 nuerim et ignorem diem mortis mee.
 Summe arma tua et pharetram et ar-
 cum et egredere foras. Cumque venatu
 aliquid apprehenderis fac mihi inde
 pulmentum sicut velle me nosti et
 affer ut comedam et benedicat tibi
 anima mea antequam moriar. Quod cum
 audisset rebecca et ille abisset in agrum
 ut iussione patris impleret dixit filio
 suo iacob Audiui preceptum tuum loquentem
 cum esau fratre tuo et dicentem ei
 Affer mihi de venatione tua et fac
 cibos ut comedam et benedicam tibi coram
 domino antequam moriar. Nunc ergo fili

mi accersce consilium meum et pergens
 ad gregem affer mihi duos bestios op-
 timos ut faciam ex eis escas patri
 tuo: quibus libenter vescitur quod cum iu-
 leris et comederit benedicat tibi pri-
 usquam moriar. Cui ille respondit. Nosti
 quod esau frater meus? homo pilosus sit
 et ego levis. Si attrectauerit me
 pater meus et senserit timor ne pu-
 tet sibi voluisse me illud et indu-
 cat super me maledictionem per benedic-
 tionem. Ad quem mater in me sit ait
 ista maledictio fili mi tantum aubi-
 vocem meam et pergens affer que dixi.
 Abiit et attulit: deditque matri. Para-
 uit illa cibos sicut velle noverat pa-
 trem illius et vestibus esau valde
 bonis quas apud se habebat domum
 induit eum pelliculasque bestiarum circa
 dedit manibus et colli nuda preterit.
 Deditque pulmentum et panes quos
 coxerat tradidit. Quibus illatis
 dixit. Pater mi. At ille respondit. Au-
 dio. Quis es tu fili mi? Dixitque ia-
 cob. Ego sum primogenitus tuus esau.
 Feci tibi sicut precepisti mihi. Surge
 sede et comede de venatione mea ut
 benedicat mihi anima tua. Rursusque ysa-
 ac ad filium suum. Quo inquit tam cito
 inuenire potuisti fili mi? Qui res-
 pondit. Voluntas dei fuit ut cito oc-
 curreret mihi quod volebam dixitque y-
 saac. Accede ad me ut tangam te fili
 mi et probem utrum tu sis fili meus? e-
 sau an non. Accessit ille ad patrem
 et palpatum eo dixit ysaac. Vox qui-
 dem vox iacob est: sed manus sunt
 manus esau. Et non cognouit eum
 quia pilose manus similitudine ma-
 ioris expresserat. Benedicens ergo illi ait
 Tu es fili meus? esau? respondit. Ego
 sum. At ille affer inquit mihi cibos de

renatiōe tua fili mi vt benedicat tibi aīa mea. Quos autē oblatos comediſſet obtulit ei etiā vinū Quo hausto dixit ad eū. Accede ad me et da mihi osculum fili mi. Accelſit et osculat⁹ est eū. Statimq; vt ſeſit veſtimēt⁹ ei⁹ fragratā bñ dīcēs illi ait. Ecce odor fili⁹ mei ſicut odor agrī pleni aīa bñdixit domin⁹. Det tibi deus de rore celi et de pinguedine terre abūdāciā frumenti vini et olei et ſeruiant tibi ppli et adorēt te trib⁹. Eſto dñs fratri tuo et inueneſ aī te fili⁹ matris tue. Qui maledixerit tibi ſit ille maledict⁹ et q̄ bñdixerit tibi benedictiōib⁹ repleat⁹. Vix yſaac ſemonē impleuerat et egreſſo iacob ſoās venit eſau coct⁹q; de renatiōe cibos intulit pū dīcēs. Surge pater mi et comede de renatiōe fili⁹ tui vt bñdicat mihi aīa tua. Dixitq; illi yſaac. Quis ei es tu? Qui rñdit. Ego ſū fili⁹ tu⁹ primogenit⁹ eſau. Expauit yſaac ſupore reſeruentis et oltra q̄ credi poteſt aī mirās ait. Quis igitur ille eſt qui dudum capt⁹ renatiōez attulit mi et comedi ex oībus prius q̄ tu venires. Bñdixitq; ei⁹ erit benedict⁹. Auditis eſau ſmonibus prius irrugit clamore magno et aſternatus ait. Bñdic etiāz mihi pē mi. Qui ait. venit german⁹ tu⁹ fraudulenter et accepit bñdictiōem tuā. At ille ſubripit. Juſte vocatū ē nomen ei⁹ iacob. Supplantauit ei me en altera vice. Primogenita mea aī tulit et nūc ſcō ſurripuit bñdictiōnē meam. Rurſ⁹q; ad pē nūq̄ nō reſeruasti ait et mihi bñdictiōnē. Rñdit yſaac. Dominū tuū il

lū conſtitui et omēs fratres ſuos fui tui ei⁹ ſubiugavi. Frumento et vino et oleo ſtabiliui eū et tibi p⁹ hec fili mi vltra qd faciam. Cui eſau. Nū vnā inquit tm bñdictiōez habes pē. Mihi q; obſecro vt bñdictas. Cui⁹q; eiulatu magno flēt mot⁹ yſaac dixit ad eū. In pinguedine terre et in rore celi deſuper erit benedictio tua. Vives i gladio et fratri tuo ſuies temp⁹q; veniet tui⁹ exaltas et ſoluas iugū ei⁹ de ceruicib⁹ tuis. Vnde ſep eſau iacob p bñdictione qua bñdixerat ei pē. Dixitq; in corde ſuo. Veniet dies luct⁹ pri⁹ mei et occidam iacob frēm meum. Nunciata ſunt hec. rebecca que mittens et vocans iacob filiū ſuum dixit ad eum. Ecce eſau frater tu⁹ minat⁹ vt occidat te. Nunc ergo fili audi vocē meā et aſurgēs fuge ad labā fratris mei in arā habitabil⁹q; cum eo dies paucos donec requieſcat furor fratris tui et ceſſet indignatio ei⁹ obliuiſcaturq; eorum q̄ feiſti in eū poſtea mittam et adducā te idē huc. Cui⁹ vtroq; orabatur filio in vno die. Dixitq; eſau ad yſaac. Tedet me vite mee ppter filias heth. Si accepit iacob vxorē de ſtirpe hui⁹ terre nolo viuere.

Ca. xxviii.

Occurrit itaq; yſaac iacob et bñdixit eū pcepitq; ei dīcēs. Noli accipe coniūgē de genere chanaā. ſ. vade et pſciſcere in meſopotamiā ſpie ad domū bathuel pūſ mīs tue et accipe inde tibi vxorē de filiabus labā auūculi tui. deus aut omnipotēs benedicat tibi et creſcere te faciat atq; multiplicet vt ſis in turbas populorū et det tibi

bñdōnes abrahe ⁊ semini tuo p⁹
 te vt possideas tñā pegrinacōis
 tue quā pollicit⁹ ē auo tuo Cumq;
 dñs eū ysaac pfect⁹ puēit i me
 sopotamiā syrie ad laban filiū ba
 thuel syri fratrē rebecca mēis sue
 Videns at elau q⁹ bñdixit pater
 suus iacob et mñs eū i mesopota
 miam syrie vt inde vxorē ducēt ⁊
 q⁹ p⁹ bñdōnē pcepit ei dicēs n̄
 accipies vxorē de filiab⁹ chanaan
 q⁹q; obediēs iacob patrēb⁹ suis
 isset in syriā pbans q⁹ q⁹ nō libē
 ter aspiciēt filias chanaan pē su⁹
 iuit ad ismabelē ⁊ duxit vxorē
 ab hīs q⁹s p⁹s hēbat : melech
 filiā ismabel filij abrahā sororem
 nabaioth Igitur egress⁹ iacob de
 bersabee pgebat aran Cūq; venis
 set ad quēdā locū ⁊ vellet i eo rēq;
 escē post solis occubitu tulit de la
 pidib⁹ q⁹ iacebant et supponēs ca
 pitū suo : dormiuit in eodē loco Vi
 ditq; i somnis scalā stātē sup terrā
 ⁊ caumē illi⁹ tangens celū : ange
 los q⁹ dei ascēdētes ⁊ descēdētes p
 eā ⁊ dñm innipū scale dicētē sibi.
 Ego sū dñs de⁹ abrahā p⁹s tui ⁊
 deus ysaac. Tertiā i q⁹ dormis tibi
 dabo et semī tuo : eritq; semē tuū
 q⁹si puluis t⁹re. Dilataberis ad ori
 entē ⁊ occidentē ⁊ septētrionez et
 meridie ⁊ bñdicent in te ⁊ i semīe
 tuo cūcte trib⁹ terre Et erō custōs
 tuus quocūq; preperis ⁊ reducam
 te in tertiā hāc nec dimittā nisi cō
 pleuero vniūsa que dixi Cūq; eu
 gilasset iacob de somno ait Vere
 dñs ē i loco isto ⁊ ego nesciebam
 Pauens q⁹ terribilis ē inqt loc⁹
 iste. Nō ē hic aliud nisi dom⁹ dei
 et porta celi. Surgens ergo iacob

mane tulit lapidē quē supposuerat
 capiti suo ⁊ erexit in titulū. fūdēs
 oleū desup. Appellauitq; nomē vr
 bis bethel : q⁹ p⁹s luzā vocabatur.
 Vult et iā votū dicens. Si fuerit
 dñs meū ⁊ custodierit me in viā
 p quā ego ābulo ⁊ dederit mī panē
 ad vscendū et vscimētū ad indu
 endū. reūsus fuero prospere ad
 domū p⁹is mei : erit mī dñs in deū
 et lapis iste quē erexi in titulū vo
 cabit⁹ dom⁹ dei cūctorq; q⁹ dedeis
 mī de dñas offerā tibi. **Ca. p. xix.**

Profect⁹ ergo iacob venit in
 terrā orientālē ⁊ vidit puteū
 in agro : tres q⁹ greges ouū occu
 bantes iuxta eū. Nā ex illo adaq;
 bant pecora et os ei⁹ grādi lapidē
 claudēbat mox erat vt cūctis ouī
 b⁹ aggregatis deuoluerēt lapidem
 ⁊ resectis gregib⁹ rursū sup os pu
 tei ponerēt. Dixitq; ad pastores
 Frēs vnde estis. Qui rēderūt De
 aran. Quos interrogās : nūq⁹ ait
 nostis laban filiū nachor. Dixit
 Nouim⁹. Sanusne ē inqt. Valet
 iquiūt : ⁊ ecce rachel filia ei⁹ venit
 cum grege suo Dixitq; iacob Ab
 huc multū diei supest nec ē tēpus
 vt educāt ad caulas greges Date
 aī potū ouib⁹ ⁊ sic eas ad pastū
 reducite Qui respōderūt. Nō pos
 sum⁹ donec oīa pecora aggregēt et
 amoueamus lapidē de ore putei
 vt abāquemus greges. Ab huc
 loquebantur et ecce rachel venie
 bat cum ouibus patris sui Nam
 gregē ipā pascebat Quā cū vidis
 set iacob ⁊ sciret consobrinā su
 am. ouesq; laban auunculi sui :
 amouit lapidē quo pute⁹ claudē
 bat ⁊ adaq⁹to grege osculat⁹ eā

Et eleuata voce fleuit et indicauit ei qd frater eet p̄is sui et filius rebecca. At illa festinans nunciauit patri suo. Qui cum audisset venit se iacob filium; sororis sue occurrere obuiam ei complexusq; eum et in oscula euens duxit in domum suam. **A**ubitis autem causis itineris respondit. Os meum es et caro mea. Et postquam impleti sunt dies mensis unius dixit ei. Nunquid feceris me? es gratis frater meus. Dicit quod mercedis accipias. **R**espondit. **D**ebetis vobis duas filias. Nomen maioreis lya minore vero appellabat rachel. **R**achel lya lippis erat oculis. rachel decora facie et venusto aspectu quam diligens iacob ait. Seruias tibi per rachel filiam tuam minores septem annis. **R**espondit laban. Melius est ut tibi eas de qua alteri viro. Mane apud me. **S**eruiuit ergo iacob per rachel septem annis et videbatur illi pauci dies propter amoris magnitudinem. **D**ixitque ad laban. Da mihi uxorem meam. quia iam tempus expletum est ut ingrediar ad illam. **Q**ui vocatis multis amicorum turbis ad coniuiuium fecit nuptias et vespere lya filiam suam introduxit ad eum dans ancillam filie zelpham nomine ad quam cum ex more iacob fuisset ingressus facto mane vidit lyan et dixit ad socer suum. Quid est quod facere voluisti? **R**espondit. **N**one per rachel seruauit tibi? **Q**uare imposuisti mihi? **R**espondit laban. **N**on est in loco nostro consuetudinis ut minores ante tradamus ad nuptias. **I**mple ebdomadam dierum huius copule et hanc quoque dabo tibi pro opere quo seruaturus es mihi septem annis alijs. **A**cquieuit placito et ebdomada transacta rachel duxit uxorem. **C**ui patet seruam balam

tradiderat. **T**andemque potuit optatis nuptijs amore sequentis prioris paulit seruus apud eum septem annis alijs. **V**ides autem dominus quod despiceret lyan aperuit vuluam ei? sorore sterili permanente. **Q**ue conceptum genuit filium vocauitque nomen eius ruben dicens. **V**idit dominus humilitatem meam. **N**unc amabit me vir meus. **R**ursusque concepit et peperit filium et ait. **Q**uoniam audiuit me dominus haberi contemptui dedit etiam istum mihi. **V**ocauitque nomen eius symeon. **C**oncepitque tertio et genuit alium filium dixitque. **N**unc quoque copulabitur mihi maritus meus eo quod peperim ei tres filios. **E**t idcirco appellauit nomen eius leui. **Q**uarto concepit et peperit filium et ait. **M**odo confitebor domino quod hoc vocauit eum iuda. **C**essauitque parere. **G**eneres autem rachel. **C**ap. xxx. **Q**uod infensura erat inuidit sorori sue et ait marito suo. **D**a mihi liberos alioquin moriar. **C**ui iratus est iacob. **N**umquam pro deo ego sum qui per uauit te fructu ventris tui? **A**t illa. **H**abeo inquit famulam balam ingrede te ad illam ut pariat super genua mea et habeam ex illa filios. **D**editque illi balam coniugium. **Q**ue ingressa ad se viro concepit et peperit filium. **D**ixitque rachel. **I**ndicauit mihi dominus et exaudiuit vocem meam dans mihi filium. **E**t idcirco appellauit nomen eius dan. **R**ursusque bala concipiens peperit alterum pro quo ait rachel. **C**onpauit me dominus cum sorore mea et inualui. **V**ocauitque eum neptalim. **S**eruit lya quod parere desisset zelpham ancillam suam marito tradidit. **Q**uam post conceptum edere filium dixit. **F**eliciter. **E**t idcirco vocauit nomen eius.

gab. Deperitq; zelpha alterū: di
xitq; lya. Hoc p beatitudine mea
Beata q̄ppe me dicet om̄es muli
eres. Propterea appellauit eum
a ser. Egressus aut̄ ruben tpe mel
lis triticee in agz reperit mandra
goras quas matri lye detulit dix
itq; rachel. Da mihi pte de mādra
goris filij tui. Illa respōdit. Parū
ne tibi videt q̄pripueis maritū m̄
nisi etiā mandragoras filij mei tu
leris. Ait rachel. Dormiat tecum
hac nocte p mandragoris filij tui
Redeuntq; ad vesp̄am iacob de
agro egressa ē in occurſū ei⁹ lya
et ait. Ad me inq̄t intrabis q̄a mer
cede cōdūxi te p mādragoris filij
mei. Dormiūtq; cū ea nocte illa et
exaudiuit de⁹ p̄ces ei⁹. Cōcepitq;
et peperit filiū quīntū et ait. Dedit
deus mercedē mihi q̄z dedi ancillā
meam viro meo. Appellauitq; no
mē eius ysachar. Rursū lya conce
piēs peperit sextū filiū et ait. Vita
uit me de⁹ dote bona. Et hāc vi
ce meū erit marit⁹ me⁹: eo q̄ ge
nuerim ei sex filios. Et idcirco ap
pellauit nomē ei⁹ zabulon. Post
quē peperit filiam nomē binam sic
cordatusq; dñs rachelis: exaudi
uit eā et apuit vuluā eius q̄ conce
pit et peperit filiū dicēs. Abstulit de
us opprobriū meū. Et vocauit no
mē illi⁹ ioseph dicēs. Addat mihi
dñs alterū. Nato aut̄ ioseph: di
xit iacob socero suo. Dimitte me
vt reuertar ī patriā meā et ad ter
rā meā. Da mihi vxores et liberos
meos p q̄b⁹ fuiui tibi ut abeam.
Tu vero nosti futurū q̄ fuiui tibi.
Ait ei laban. Inueniā grāz in con
spectu tuo: Eppimento didici: q̄a

bñdixerit mihi deus ppter te. Con
stitue mercedē tuā quā dem tibi. Ac
ille rēdit. Tu nosti quō fuiuerim
tibi et q̄nta in manibus meis fue
rit possessio tua. Modicū habuisti
anteq̄ venirem ad te et nūc diues
effectus es: bñdixitq; tibi de⁹ ab
introitū meū. Iustū est igit̄ vt ali
quādo pūdeā domū mee. Dixitq;
laban. Quid tibi dabo. At ille ait.
Nihil volo sed si feceris qd̄ postu
lo: itex pascā et custodiam pecora
tua. Circa oēs greges tuos et sepa
ra cunctas oues varias et sparso
vellere et qd̄cūq; furuū et maculo
sū variūq; fuerit: tam in ouib⁹ q̄
in cap̄s: erit merces mea. Respon
ditq; michi cras iusticia mea q̄n
placiti sep̄us aduenerit coram te
et om̄ia q̄ non fuerint varia et ma
culosa et furua: tā in ouib⁹ q̄ in ca
pris: fuerit me arguet. Dixitq; la
bā. Gratū habeo qd̄ petis. Et sepa
rauit in die illa capras et oues et
hircos et arietes varios et macu
losos. Cūctū at̄ gregē unicolorē
id est albi et nigri velleris: tradi
dit ī māu filiorū suoz et posuit spa
ciū itineris int̄ se et generū trium
dierū q̄ pascebat reliquos greges
eius. Tollēs ergo iacob virgas
populeas virides et amigdalinas
et ex platanis: ex pte decorticauit
eas. Detractisq; corticib⁹ in hñs
que spoliata fuerāt: cādor apparu
it. Illa vero que integra fuerāt: vi
ridia pmanferunt: atq; in hunc
modū color effect⁹ ē varius. Po
suitq; eas in canalibus vbi effusa
debat aqua: vt cum venissent gre
ges ad bibendū ante oculos habe
rent vgas et ī asp̄u earū cōciperēt

Factūq; est vt in ipso calore coit? oues intuerent virgas et parerēt maculosa et varia et diuerso colore resperla. Diuisitq; gregē iacob et posuit virgas in canalib? ante oculos arietū. Erāt autē alba et nigra queq; labā. Cetera vero iacob separatis inter se gregibus. Igit? qñ primo tpe ascendebāt oues ponebat iacob virgas in canalibus aquarū ante oculos arietū et ouū vt in eaz cōtēplatione conciperent. qñ vero serotina admissura erat et conceptus extrem? non ponebat eas. Factaq; sūt ea q̄ erāt serotina labā et que p̄mi tēporis iacob. Ditatusq; est homo vltra modū et hūit greges mltos acillas et seruos camelos et afinos.

Postq; autē audiuit verba filiorū laban dicens tulit iacob omnia que fuerūt patris nr̄i et de illius facultate ditatus fact? est inclit? animadueritq; faciē labā qd non esset erga se sicut heri et nudius tertius? maxime dicēte sibi dño reuerrere in te et tu patrū tuorū et ab gnationem tuaz eroq; tecū misit et vocauit rachel et lyam in agrū vbi pascēbat greges dixitq; eis. Video facies p̄ris vr̄i qd non sit erga me sicut heri et nudius tertius? Deus autē p̄ris mei fuit meū et ipse nostis qd totis virib? meis fuierim p̄r v̄stro. Sed et p̄r v̄ster circumuenit me et mutauit mercedē meā de cō vicib? et tñ nō dimisit eū de? vt noceret mihi. Siquādo dixit varie erunt mercedes tue pariebāt omnes oues vari os fetus qñ vero cōtratio ait alba queq; accipies p̄ mercede oēs

greges alba peperūt. Tulitq; de? substantiā patris vr̄i et dedit mihi. Postq; em̄ conceptus ouū temp? adueneāt leuauit oculos meos et vidi in somnis ascendētes mares super feminas varios et maculosos et diuersorū colorum. Dixitq; angel? dñi ad me in somnis. Iacob. Et ego rēdi. Assum. Qui ait leua oculos tuos et vide vniuersos masculos ascendētes super feminas varios maculosos atq; respsos. Vidi em̄ oia q̄ fecit tibi laban. Ego sū deus bethel. vbi vnixisti lapides et votū vniisti mihi. Nunc ergo surge et egredere de terra hac reuertens in terrā natitatis tue respōderūtq; rachel et lyā. Nūquid hēm? residui quicq; in facultatib? et hereditate dom? p̄ris nr̄i? Nōne qñ alienas reputauit nos et vendidit omeditq; p̄tū nr̄m. Sed deus tulit opes p̄ris nr̄i et eas tradidit nob? ac filiis nostris. Vñ oia que p̄cepit tibi dñs fac. Surrexit autē iacob et impositis liberis ac cōiugib? suis super camelos abiit tulitq; omnem substantiā suā et greges et qcqd in mesopotamia acq̄herat p̄gens ad p̄sac p̄rē suū in terra chanaan. Eo tempe ierat laban ad tondēdas oues et rachel furata est p̄do la p̄ris sui. Noluitq; iacob ostendi socero suo qd fugeret. Cūq; abisset ipse qd oia q̄ iuris sui erāt et amne trāsmisisset opponeret cōtra montes galaad nūciatū est laban die tertio qd fugēt iacob. Qui assumptis fratribus suis p̄secutus ē eū diebus septē et apprehendit eū in monte galaad. Viditq; in somnis dicentem sibi dñm. Caue ne quicq; aspere

loquaris contra iacob. **I**aq; iacob
 extendere in monte tabernaculum. **E**u
 q; ille cōsecut⁹ fuisse et eū cū fratrē
 b; suis in eodē mōte galaad fixit
 tentoriū. **E**t dixit ad iacob. **Q**uare
 ita egisti vt clam me abigeres fi
 lias meas quasi captiuas gladio.
Cur ignorante me fugere voluisti
 nec indicare mī vt psequer te cum
 gaudio et canticis et tympanis et
 citibaris. **N**ō es passus vt oscula
 rer filios meos et filias. **S**tulte o
 perat⁹ es. **E**t nūc qdem valet man⁹
 mea reddere tibi malū. **S**ed deus pa
 tris tui heri dixit mī. **C**ave ne loqua
 ris cōtra iacob quicq; duri⁹. **E**sto
 ad tuos ire cupiebas et desiderio e
 rat tibi dom⁹ patris tui. **C**ur furatus
 es deos meos. **R**ēdit iacob. **Q**uō i
 scio te pfectus sū. timui ne violē
 ter auferres filias tuas. q; at fur
 ti me arguū apud quēcūq; iuene
 ris deos tuos. nec eē corā fratrib;
 nostris. **S**crutare quicq; tuorum
 apud me inueneris aufer. **H**ec di
 cens ignorabat q; rachel furata es
 set ydola. **I**ngress⁹ itaq; labā tab
 naculū iacob et ipe et vtriusq; fa
 mule non inuenit. **C**unq; intrasset
 tentoriū rachelis illa festinās ab
 scondit ydola subter stramēta came
 li et sedit desup. scrutantiq; oē ten
 torium et nihil inuenienti ait. **N**e
 irascatur dñs me⁹ q; corā te assue
 gere nequeo. q; iuxta cōsuetudiez
 feiarum nūc accidit mihi. **P**ic de
 lusa sollicitudo querentis ē. **T**umel
 q; iacob cum iurgio ait. **Q**uā ob
 culpam meam et ob qd peccatū me
 um sic exarsisti post me⁹ scrutat⁹
 es oēm suppellectilē meā. **Q**uid in
 uenisti de aucta substantia dom⁹ tue

Done hic corā frīb⁹ meis et frīb⁹
 tuis et iudicet inter me et te. **I**dcir
 co viginti annis fui tui oues tuas
 capre steriles nō fuerunt. arietes
 gregis tui nō comedi. nec captum
 a bestia ostendi tibi. **E**go damnus
 oē reddebā. **Q**uicq; furtim pibat
 a me erigebas. die noctuq; estu
 virgebar et gelu. fugiebatq; som
 n⁹ ab oculis meis. **H**icq; p; vigin
 ti ānos i domo tua fui tibi. qua
 tuordecī p filiabo et sex p gregib⁹
 tuis. **I**mmutasti q; mercedē meam
 decē vicib⁹. **N**isi de⁹ patris mei abā
 hama timor ysaac affuisset et mī for
 sitan modo nudū me dimisisses. **A**f
 flictionē meā et laborē manū me
 az respexit dñs et arguit te heri.
Rēdit ei laban. **F**ilie mee et filij et
 greges tui et omīa que cernis mea
 sūt. **Q**uid possum facere fili⁹ et ne
 potib⁹ meis. **V**eni ergo et ineam⁹
 fedus vt sit testimonium inter me et
 te. **T**ulit itaq; iacob lapides et ere
 xit illum in titulum. **D**ixitq; fratri
 b; suis. **A**fferre lapides. **Q**ui con
 gregantes fecerūt tumulū. come
 derūtq; sup eū. **Q**uē vocauit labā
 tumulū testis et iacob a ceruū testi
 monij vterq; iuxta p̄rietatē lin
 gue sue. **D**ixitq; labā. **T**umul⁹
 iste testis erit inter me et te hodie.
Et idcirco appellatū ē nomē ei⁹ ga
 laad id ē tumul⁹ testis. **E**t adiecit
 labā. **I**ntueat et iudicet dñs inter
 nos qñ recessim⁹ a nob. si afflip
 eris filias meas et si itrobuieris
 alias vxores sup eas. **N**ull⁹ sec
 mōis nēi testis ē absq; deo q; pñs re
 spiciat. **D**ixitq; tuel⁹ ad iacob. **E**n
 tumul⁹ hic et lapis quē eregi itee
 me et te testis erit. **T**umul⁹ inq; iste

et lapidis ut in testimonium. si autem ego transiero illum p[ro]gens ad te aut tu p[ro]terieris malum mihi cogitans. Deus abraham et deus nachor iudicet inter nos deus patris eorum. Iuravit ergo iacob p[ro] timore patris sui ysaac p[ro]molatisque victimis in monte vocavit fratres suos ut ederent panem. Qui cum comedissemus manserunt ibi.

Laban vero de nocte consurgens osculatus est filios et filias suas et benedixit illis reusque est in locum suum.

Iacob autem abiit in castra. **Ca. xxxii** itineque ceperat flectere ei obuiam angeli dei. Quos cum vidisset ait Castra dei sunt hec. Et appellavit nomen loci illius manaim id est castra. Misit autem et nuncios ante se ad esau fratrem suum in terra seyr in regione edom precepitque eis dicens. Sic loquimini domino meo esau. Hec dicit frater tuus iacob. Apud laban p[er]ginatus sum et fui usque in presentem diem. Habeo boves et asinos et oves et servos et ancillas. mittiteque nunc legationes ad dominum meum ut inveni amicum meum in conspectu tuo. Reversusque fuit nuncios ad iacob dicens. Veni ad esau fratrem tuum et ecce prope est in occursum tuum cum quodringentis viris. Timuit iacob valde et p[ro]teritus divisit populum quem secum erat gregesque et oves et boves et camelos in duas turmas dicens. Si venerit esau ad unam turmam et posuerit eas alia turma que reliqua est salvaabit. Dixitque iacob. Deus patris mei abraham et deus patris mei ysaac. Domine qui dixisti mihi. revertere in terram tuam et in locum nativitatis tue et benefacia tibi. minor sum cunctis miserationibus tuis et veritate tua quam explesti

servo tuo. In baculo meo transivi iordanem istum et nunc cum duobus turmis redeo. Erue me de manu fratris mei esau quia valde eum timeo ne forte veniens periciat meum cum filiis. Tu locutus es quod benefacere mihi et dilatares seminem meum sicut arena maris que p[ro]pter multitudinem numerari non potest. Cumque dormisset ibi nocte illa separavit de hiis que habebat mulem esau fratri suo capras ducentas. hircos viginti. oves ducentas et arietes viginti. camelos fetas cum pullis suis triginta. vaccas quadraginta et thauros viginti. asinas viginti et pullos earum decem. Et misit p[er] manus suorum singulos secum greges dixitque pueris suis. Antecedite me et sit spatium inter gregem et gregem. Et precepit p[ro]ci dicens. Si obvium habueris fratri meo esau et interrogaverit te. cuius es aut quid vadis aut a quo sunt ista que sequis. respondebis. Servi tui iacob. Munera misit domino suo esau. ipse quoque post nos venit. Si iter dedit mandata secundo et tertio et cunctis que secum habebat greges dicens. Huiusmodi vobis loquimini ad esau cum inveniatis eum et addetis. Ipse quoque servus tuus iacob iter neminem insequitur. Dixit ei. Placabo illum muleis que p[re]cedunt et postea videbo illum. Fortitan propiciabitur mihi. Precesserunt itaque mulee ante eum. ipse vero mansit nocte illa in castris. Cumque mature surrexisset tulit duas uxores suas et totidem famulas cum undecim filiis et transiit vadum iaboch. Transductisque omnibus que ad se pertinebant mansit solus et ecce vir luctabatur cum eo usque mane. Qui cum videt quod

eū supare nō posset tetigit neruū
femoris ei⁹ et statim emarcuit. **Di**
xitq; ad eū. **Dimitte me.** Iam em
ascēdit aurora sūdit. **Non dimit**
ta te mihi benedixeris m. **Ait ergo**
Qd ē nomē tibi? sūdit. **Jacob.** **At**
ille nequaquā inq̃t iacob appellabi
tur nomen tuū. **h̄ isrl̄.** Quoniam si
cōtra deum fortis fuisti: quātoma
gis oīa hōies p̃ualeb̄. **Interroga**
uit eū iacob. **Dic mihi quo appel**
latis noīe. r̄ndit. **Cur queris nomē**
meū qd est mirabile? **Et benedixit**
ie in eodē loco. **V**ocauitq; iacob no
mē loci illi⁹ **phanuel** dicens **Vidi**
dñm facie ad faciem et salua facta
ē aīa mea. **Ortus ē ei statim sol post**
q̃ transgress⁹ est phanuel. Ipse ve
ro claudicabat pede. **Quā ob cau**
sam non oīmedunt neruū filij isrl̄
q̃ emarcuit i femorē iacob vñ i pre
sentez diem: eo q̃ tetigerit neruū
femoris eius et obstupuerit

Eleuās autē ia **Ca. xxxij**
iacob oculos vidit venientem
esau et cum eo q̃dringētos viros
Diuisitq; filios lye et rachel aba
tūq; famularū et posuit vtrāq; an
cillā et liberos earū in principio. Iy
am vero et filios ei⁹ in secūdo loco
rachel at et ioseph notissimos. **Et**
ipse p̃greb̄s adorauit p̃nus i ter
rā septies donec appropinquet fra
ter eius **Curretis itaq; esau obuiā**
fui suo amplexat⁹ ē eum. stringē
q; collum eius et osculans **fleuit.**
leuat⁹q; oculis vidit mulieres et
puulos earū et ait **Quid sibi vo**
lūt isti et si ad te ptineāt? r̄ndit.
Daruuli sūt q̃s donauit m̄ de⁹ se
uo tuo. **Et appropinquātes ancille**
et filij earū iacruati sunt. **Accessit**

q; lya cū p̃ueris suis et cū similiē
adorassēt. extremi ioseph et rachel
adorauerūt. **Dixitq; esau.** **Que nā**
sūt iste turme q̃s obuiā habui? sic
spondit. **Vt iuenerē grām coram**
dño meo. **At ille ait.** **Habeo pluri**
ma fē mī: sint tua tibi **Dixitq; ia**
cob. **Noli ita obsecro h̄ si iuēni gra**
tia i oculis tuis accipe munusculū
de manibus meis. **Sic enim vidi**
faciem tuam. quasi viderim vultū
dei. **Esto m̄ p̃pici⁹ et suscipe b̄ndi**
ctiōem quā attuli tibi et quā dona
uit m̄ de⁹. tribuēs oīa. **Dixit fr̄e cō**
pellēte suscipiēs ait **Gradiamur si**
mul eroq; soci⁹ itineris tui. **Dixit**
q; iacob. **Nosti dñe mī q̃ puulos**
habeas teneros et oues et boues fe
tas mecum: q̃s si plus i ambulan
do fecero laborare morientur vna
die cuncti greges. **Precedat dñs**
me⁹ añ suū suū et ego seq̃r paula
ti vestigia ei⁹ sicut videro puulos
meos posse. donec veniam ad dñm
meū i seyr. r̄ndit esau **Oro te vt s**
p̃p̄o q̃ meū ē. salte socij emaneāt
vie tue. **Nō est inq̃t necesse.** hoc v
no tm̄ indigeo vt inueniā grām in
aspectu tuo dñe mī **Res⁹ ē itaq; il**
lo die esau itinere q̃ venēat i seyr.
Et iacob venit in sochot vbi edifi
cata domo et fixis tētorijs: appella
uit nomē loci illi⁹ **sochot** id ē **taber**
naula. **Transiuitq; i salē urbem**
sichimorum que est in terra cha
naan. postq̃ reuersus est s̄ mēso
potamia syrie et habitauit iuxta
oppidū. emitq; partem agrī i qua
fiteāt tabernacula a filijs emor pa
tris sichem centum agnis et ere
cto ibi altari. inuocauit super illō
fortissimū deum isrl̄

Egressa ē au **Ca. xxxiij.**
 dina filia iſe vt videt mu
 lieres regionis illi? Quam cū vi
 diſſet ſichem filius emor euei p̄
 cepit terre illi? adamauit eā ⁊ ra
 puit et dormiuit cum illa vi op̄
 mēs virginē. Et aglutinata ē aī
 ma eius cū ea t̄ſtēq; delinuit blā
 diſſis ⁊ p̄gēs ad emor p̄em ſuū
 accipe inq̄t mihi puellā hanc con
 iugē. Qd̄ cū audiſſet iacob abſenti
 bus filiis ⁊ in paſtu pecorū occupa
 tis ſiluit donec rediret. Egreſſo
 autē emor p̄re ſichem vt loquere
 tur ad iacob ecce filiū ei? v̄iebāt
 de agro auditoq; qd̄ accideāt ira
 ti ſūt ualde eo qd̄ ſebā rem opat̄
 eſſet iſrl et violata filia iacob rez
 illicitam perpetrasset. Locutus eſt
 itaq; emor ad eos. **S**ichem filiū mei
 adheſit aīa filie vr̄e. Date eā illi
 vxorē ⁊ iugam? viciffim p̄nubia
 filias vr̄as tradite nob̄ et filias
 nr̄as accipite ⁊ habitate nobiſcū
 Terra i p̄ſate vr̄ſtra ē exerceſte ne
 gociamini ⁊ poſſidete eā. Sed ⁊ ſi
 chem ad p̄em ⁊ ad fratres eius
 ait. Inueniā graciā corā vobis et
 quecūq; ſtatuueritis dabo. Augete
 dotem ⁊ munera poſtulate ⁊ libe
 ter tribuam quod petieritis. t̄m
 date mihi puellā hāc vxorē. R̄n
 derūt filij iacob ſichem ⁊ p̄i eius
 in dolo ſcūctes ob ſtuprū ſororis
 Nō poſſum? facere qd̄ petitis nec
 dare ſoro rē nr̄am hōi inſcūctiſo
 qd̄ illi cū ⁊ nephariū eſt apud
 nos. S; in hoc valebim? federari
 Si volueritis eē ſil̄es noſtri ⁊ cir
 cūdat in vobis om̄s masculini
 ſexus. tūc dābim? ⁊ accipiemus
 mutuo filias vr̄as ac nr̄as ⁊ habi

tabim? vbiſcū. erim? q; vnus po
 pul? Si autē circūcūdi noluerit
 tollem? filiā noſtrā ⁊ recedemus
Placuit oblatō eorū emor ⁊ ſichem
 filio ei? nec diſtulit adoleſcēs qñ
 ſtati qd̄ petebat explet. Amabat
 enim puellā valde et erat inditus
 in omni domo p̄is ſui Ingreſſiq;
 portā vr̄bis locuti ſunt ad p̄l m.
Viri iſti pacifici ſūt ⁊ volūt habi
 tare nobiſcū. **N**egocietur in terra
 ⁊ exerceāt eā que ſpaciola ⁊ lata
 cultorib; indiget. **F**ilias eorū ac
 cipiem? vxores ⁊ nr̄as illis dābi
 mus. Vnū eſt quod differet tantū
 bonū. Si circūcūdam? masculos
 nr̄os tū gētis imitātes ⁊ ſubſtā
 cia eorū ⁊ pecorū ⁊ cūcta q̄ poſſidet
 nr̄a erunt. **T**m in hoc acquieſca
 mus et habitātes ſimul vnū effi
 ciamus p̄l m. **A**ſſenſiq; ſūt om̄s
 circūcūctis cunctis marib; **E**t ecce
 die tercio qñ gūſſim? vulnerū
 dolor ē arreptis duo filij iacob ſy
 meon et leui fratres dīne gladijs
 igreſſi ſūt vr̄bē ⁊ ſiderūt inſcūctiſ
 q; oib; masculis emor et ſichem
 pariter necauerūt tollētes dīnam
 de domo ſichem ſoro rē ſuā. Quibus
 egreſſis ſerueēt ſup occiſos ceti
 filij iacob ⁊ depopulati ſūt vr̄bē
 in vlcionē ſtupri oues eorū et ar
 mēta ⁊ aſinos cūcta q; vaſtantes
 que in domib; ⁊ i agris erāt puu
 los q; eorū ⁊ vxores duxerūt cap
 tuas. Quib; perpetratis audac
 ter iacob dixit ad ſimeon ⁊ leui
Turbatiſtis me et odioſū feciſtis
 me chananeis ⁊ pherezeis hitato
 rib; terre hui?. **N**os pauci ſum?
 illi aggregati pauciet me ⁊ delebor
 ego ⁊ dom? mea. R̄nderūt. Nūq̄

Tunc scorto abuti debueret sordē nrā
 Nequa locut⁹ est de **Ca. xxxv**
 us ad iacob. Surge et ascende be
 thel et habita ibi. facq; altare dño
 q̄ apparuit tibi qñ fugiebas esau
 fratrem tuum. Iacob vero cōuoca
 ta omni domo sua ait. Abicite deos
 alienos q̄ in medio vstri sunt et
 mūdāmini ac mutate vestimēta ve
 strā. Surgite et ascendam⁹ in be
 thel vt faciā⁹ ibi altare dño qui
 epaudiuit me in die tribulationis
 mee et sol⁹ fuit itineris mei. De
 derunt ergo ei omēs deos alienos
 q̄s habebāt et iures q̄ erant i au
 ribus eoz. At ille infodit eas sub
 therebintū que ē post urbem sichē
 Cūq; pfecti essent. terror dei in
 uasit oēs p deūcū ciuitates et nō
 sūt aui psequi recedentes. Venit
 igit iacob luzā q̄ ē in terra chana
 an cognomento thehel. ipse et oīs
 ppl⁹ ai eo. Edificauitq; ibi altare
 et appellauit nomen loci illius do
 mus dei. Ibi enī apparuit ei de⁹ cū
 fugeret frēm suū Eodem tpe mor
 tua est debora nutritrix rebecca et se
 pulsa ē ad radices thehel subter q̄c
 cum. vocatūq; est nomē loci illius
 querus fletus. Apparuit autem
 iterum deus iacob. postq̄ reuers⁹
 est de mesopotamia syrie et venit i
 thehel. bñdixitq; ei dicens Nō vo
 caberis vltra iacob. h̄ isrl̄ erit no
 men tuum Et appellauit eum isrl̄
 Dixitq; ei. Ego deus oīpotes Cre
 sce et multiplicare gentes et ppli
 nationū ex te erūt. Reges de lum
 bis tuis egrediēt. terrāq; quaz de
 bi abrahā et ysaac dabo tibi et semī
 tuo post te. Et recessit ab eo. Ille
 vero erepit titulū lapideū in loco q̄

locut⁹ fuerat ei deus. libans super
 eum libamina et effundens oleum
 vocansq; nomē loci illius thehel E
 gressus at̄ ide venit verno tpe ad
 terram q̄ ducit effrathā. In q̄ ai p
 turreth Rachel ob difficultate ptus
 perclitā cepit. Dixitq; ei obste
 trip. Noli timere qz et hunc habeb
 filiū Egrediēte autē aīa pre dolo
 re et imminēte iaz morte. vocauit
 nomē filij sui benoni id ē filius do
 loris mei. Mater vero appellauit
 eū beniamin id ē fili⁹ dextre. Mor
 tua ē ergo Rachel et sepulta ē i via
 que ducit effrathā hec ē bethleem
 Erexitq; iacob titulū sup sepulcr
 ei⁹ Hic ē titul⁹ monumenti Rachel
 vñ in pntem diem. Eggressus inde
 fxit tabernaculum trans turrē gre
 gis Cūq; habitaret in illa regiōe
 abūt rubē et dormiuit cum bala
 cubina pūis sui Qd illū mīme latu
 it Erāt at̄ filij iacob duodeci Filij
 iye pmoget⁹ rubē et symeō et leui
 iudas et ysachar et zabulon Filij
 Rachel ioseph et beniamī Filij bala
 ancille Rachelis dan et neptalim Fi
 lij zelphē ancille iye. gad et aser.
 Hñ filij iacob q̄ nati sunt ei in me
 sopotamia syrie Venit etiā ad p̄sa
 ac p̄rēm suum in mābre ciuitatem
 arbee hec ē ebrō i q̄ pegrinat⁹ ē a
 braham et ysaac Et apleti sūt dies
 ysaac cē tū octogita ānoz. cōsumpt⁹
 qz etate mortu⁹ est et apposit⁹ est
 ppl⁹ suo senex et plen⁹ diem et se
 pelierunt eū esau et iacob filij sui
Hec autē sunt **Ca. xxxvi**
 generatiōes esau. ipe ē edom
 Esau accepit vxorē de filiabo cha
 naan. aba filiam elom et heiz ooli
 bama filiam ane filij sebron et uei.

Basemathq; filiā ismahel sorore
nabaioth: Depit autem ada eli
phā. Basemath genuit rahuel.
Oolibama genuit iehus et ihelō
et chore. Hñ filij esau q; nati sunt
ei i terra chanaā Tulit aut esau
uxores suas et filios et filias et oēs
aiam domus sue et substantiā et pe
cora et cū ita q; habere poterat i ter
ra chanaā et a hijt in altesa regio
nē recessit a fratre suo iacob. Vi
uites em erant valde et simul habi
tare nō poterāt nec sustinebat eos
terra pe grinaōnis eoz p multitu
ne gregū. Habitauit q; esau i mō
te seyr ipe est edom. Hec autē sunt
generacōes esau patris edom in
mōte seyr et hec noīa filioz eius.
Eliphā fili? ada uxoris esau. Ra
huelq; fili? basemath uxoris ei?
Fecerūt; eliphā filij themā omar
sephua et gathā et cenez et chore
Erat aut thamna concubina eliphā
filij esau q; peperit ei amalech. Hñ
fuit filij ada uxoris esau. Filij at
rahuel naath et sara sēma et mesa
Hñ filij basemath uxoris esau.
Isti q; erant filij oolibama filie
ane filij sebron uxoris esau q; ge
nuit ei iehus et ihelō et chore. Hñ
duces filioz esau Filij eliphā pri
mogemiti esau dur themam dur
omar dur sephua dur cenez dur
chore dur gathan dur amalech
Hñ filij elephā in tra edom et hñ
filij ade. Hñq; filij rahul filij e
sau Dur naath dur zara dur se
ma dur meza. Hñ autē duces ra
huel in terra edom. Isti filij base
mat uxoris esau: Hñ autem filij
oolibama uxoris esau Dur ieh?
dur ielō dur chore Hñ duces oo

libama filie ane uxoris esau Isti
fuit filij esau et hñ duces eoz ipse
ē edom. Isti fuit filij seyr horrei hi
tatoris terre lothan et sobal et se
bron et anan et disō et eser et isan
Hñ duces horrei filij seyr i terra
edom. Facti fuit autē filij lothan
horrei et emā Erat at soror lothā
thamna Et isti filij sobal aluban
et maneeth et ebal sephi et onan:
Et hñ filij sebron achia et anā Iste
est anā q; innemit aquas calidas
in solitudine cū pasceret ahnas se
bron pīs sui Habuitq; filiū disā
et filiā oolibama Et isti filij disan
abbā et iesbā et iethrā et charan.
Hñq; filij eser bala anā et zeuā et
achā Habuit autem filios disan
hus et aran. Hñ duces horreorum
Dur lothā dur sobal dur sebron
dur ana dur dison dur ezer dur
disā Isti duces horreoz q; impia
uerunt in terra zeir Reges autē q;
regnauerunt in tra edom añq; ha
berēt regem filij israhel fuerūt hñ
Balach fili? bron nomenq; urbis
ei? denaba. Mortu? ē aut balach
et regnavit p eo iobab fili? zate
de bosra Cūq; mortu? esset iobab
regnavit p eo husā de terra thēa
non: Hocq; mortuo regnavit p
eo adad fili? badadi qui percussit
madiā in regione moab et nomē
urbis ei? auith Cūq; mortu? ē ē
adad reguit p eo semla de mase
recha Hoc q; mortuo reguit p eo
saul de s lunio rooboth Cūq; et h
obisset successit in regnū balanā
fili? achobor Isto q; mortuo reg
uit p eo abad nomēq; urbis ei?
phou Et appellabat uxore ei? me
ezabel filia matreth filie misaab

Hec ergo nomina duarum esau in agna-
tionibus et locis et vocabulis suis dup-
pliciter habuit. dupliciter aluba. dupliciter iether. dupliciter
olibama. dupliciter elab. dupliciter phimod. dupliciter
cené. dupliciter themá. dupliciter mabsar. dupliciter
mabbihel. dupliciter hiram. **Hij duces e-**
dom habitantes in terra imperij sui
ipse est esau pater ydumeorum
Vitavit autem iacob in terra chanaán
in qua pater suus peregrinatus est et hec
sunt generationes eius. Ca. xxxvii
Ioseph autem sedens in agro annorum
pascabat gregem cum fratribus suis. Ad-
huc puer. Et erat cum filiis bale et
zelphé ydumeorum patris sui accusavit
quod fratres suos apud patrem crimine
peccati. Et erat diligebat ioseph
super omnes filios. eo quod in senectute ge-
nuisset eum. Fecitque ei tunicam polimi-
tá. Videntes autem fratres eius quod a patre
plus caritatis filiis amaretur oderant
eum nec poterant ei quicquam pacifice lo-
qui. Acciditque ut visum somnium
referret fratribus suis que causa ma-
ioris odij seminatum fuit. Dixitque
ioseph fratribus suis. Audite somnium
meum quod vidi. Putabam nos ligare
mampulos in agro et quasi confue-
gere mampulum meum et stare
vestros mampulos circumstantes ado-
rare mampulum meum. Roderunt
fratres eius. Numquid rex noster eris aut sub-
iciemur ditioni tue? Hec ergo cau-
sa somnorum atque sermonum invidie et
odij fomitem ministravit. Aliud quoque
vidit somnium quod narravit fratribus ait
Vidi per somnium quasi solem et lunam et stel-
las undecim adorare me. Quod cum patri
suo et fratribus retulisset. increpavit eum
pater suus et dixit. Quid tibi vult hoc
somnium quod vidisti? Num ego et ma-
ter tua et fratres tui adorabimus te su-

per terram. Inuidebant ei igitur fratres
sui propter hoc rem tacit? confidebat. Cum
que fratres illi in pascendis gregi-
bz patris morarentur in sichem edixit ad
eum israel. Fratres tui pascent oves in
sichem. veni mitte tam te ad eos:
Quo respondente postulo su. Ait. Vade
vide si cuncta prospera sint erga
fratres tuos et pecora et renuncia
mibi quod agatur. Missus de valle he-
bron venit in sichem. Invenitque eum
vir errantem in agro et interrogavit
quod quereretur. At ille respondit. Fratres
meos quero. Indica mihi ubi pas-
cant greges. Dixitque ei vir. Reces-
serunt de loco isto. Andius autem eos di-
centes. Eamus in dothaim. Perre-
xit itaque ioseph per fratres suos et
invenit eos in dothaim. Qui cum vi-
dissent eum paulatim antequam accederet
ad eos cogitaverunt illum occidere et
mutuo loquebantur. Ecce somnator
venit. Venite occidamus eum et mitte-
ramus in cisternam veterem dicemus quod fe-
ra pessima deus operavit eum et tunc appa-
rebit quod illi per somnia sua. Audi-
ens autem hec rubem mitebat liberare
eum de manibus eorum et dicebat. Non
infriciamus animam eius nec effundamus
sanguinem. sed prode eum in cisternam ve-
terem que est in solitudine. manusque ve-
stras servate inopias. Hoc autem dice-
bat volens eripere eum de manibus eo-
rum et reddere patri suo. Confestim
igitur venit puer ad fratres suos. nuda-
verunt eum tunicam talari et polimita-
miseruntque eum in cisternam veterem que
non habebat aquam. Et sedentes
ut comederent panem. viderunt
ysrahelitas viatores venire de ga-
laad et camelos eorum portantes a-
romata et resinam et stactem in egiptum

Dixit ego iudas fratribus suis Quid nobis prodest si occiderimus fratrem nostrum et celauerimus sanguinem ipsius? Melior est ut veniatur per mabelitis et manus nostre non polluantur. Fratres enim et caro nostra est. Acqueuerunt fratres sibi moribus illi et perterritibus madianitis negotiatoribus extra gentes enim de aeterna vendiderunt eum per mabelitis viginti argenteis qui duxerunt eum in egiptum reuersusque ruben ad cisternam non inuenit puerum et scissis vestibus perges ad fratres suos ait. Quod non competet et ego qui ibo? Tulerunt autem tunicam eius et sanguinem hedi quem occiderat tunc mittentes qui ferret ad patrem et diceret. Hanc inuenimus? vide utrum tunica filii tui sit an non. Quam cum agnouisset pater ait. Tunica filii mei est. Fera pessima amedit eum bestia de uorauit ioseph. Scissisque vestibus induit? est cilicio lugens filium suum multo tempore. Congregatis autem cunctis liberis eius ut lenirent dolorem patris noluit consolacem accipere sed ait. Descendat ad filium meum lugens in fernum. Et illo perseverante in fletu madianite vendiderunt ioseph in egiptum pharisari eunucho pharmonis magistro militum. **Cap. xxxviii.** **E**odem tempore descendens iudas a fratribus suis diuertit ad viam odollamite nomine hiram viditque ibi filiam hiris chananei vocabulo sue. Et accepta uxore ingressus est ad eam. Que concepit et peperit filium et vocauit nomen eius her hiram suumque accepto fetu natum filium vocauit onan. Terciumque peperit quem appellauit sela. Quo nato parum ultra cessauit. Debit autem iudas pro

se primogenito suo her nomine thamar. Fuitque her primogenitus iude nequam in conspectu domini et ideo ab eo occisus est. Dixit ergo iudas ad onan filium suum in grege ad uxorem fratris tui et sociare illi ut suscites seminem fratri tuo. Ille sciens non nasci sibi filios introiens ad uxorem fratris sui semen fudebat in terram ne liber fratris nomine nascerentur. Et idcirco percussit eum dominus eo quod rem detestabilem faceret. Quam ob rem dixit iudas thamar nutui sue. Esto vidua in domo patris tui donec crescat sela filius meus. Timebat enim ne et ipse moreretur sicut fratres eius. Que abiit et habitauit in domo patris sui. Quotiens autem multis annis mortua est sue uxore iude. Qui post luctum consolare suscepta ascendeat ad tres ovis suas ipse et hiras opilio gregis odollamita in thanas. Nunciatusque est thamar quod socer illius ascenderet in thanas ad vendendas oues. Que depositis viduitatis vestibus assumpsit tristitiam et mutato habitu sedit in bivio itineris quod ducit thanas eo quod crederet sela et non eum accepisset maritum. Quam cum vidisset iudas suspicatus est esse meretricem. Peruerat enim vultum suum ne agnosceret. Ingressusque ad eam ait. Dimitte me ut coiam tecum. Nesciebat enim quod nurus sua esset. Qua respondente quod daret ei in uterum suum. Quod dicens ait. Mittam tibi her dum de gregibus hirisque illa dicente paciar quod vis si dederis mihi aram bonam donec mittas quosdam pollicens ait iudas. Quid tibi vis pro aram bone dari? Respondit. Anulum tuum et armillam et baculum quem manu teneas.

Ad vnum igitur coitu mulier coe-
pit et surgens abiit depositoque habi-
tu quem supererat induta est viduitatis
vestibus. Misit autem iudas herodum per
pastorem suum odollamiten ut recipe-
ret pignus quod dederat mulieri. Qui
cum non inuenisset eam interrogauit ho-
mines loci illius. Vbi est mulier quae se-
debat in biuio? Respondentibus cunctis
non fuit in loco isto meretrix: rectus
est ad iudam et dixit ei. Non inueni
eam. Sed et homines loci illius dixerunt
mihi. nunquam sedisse ibi scortum. Ait
iudas. Daceat sibi. Certe menda-
cium arguere nos non potest. Ego mihi
herodum quem promiseram et tu non inue-
nistis eam. Ecce autem post tres menses
nuntiauerunt iude dicentes. Fornicata
est thamar nurus tua et vide tur
vterus illius intumescere. Dixitque
iudas. Producite eam ut comburatur.
Que cum duceretur ad penam misit
ad socerum suum dicens. De viro cuius
hec sunt coepei. Cognosce cuius sit
anulus et armilla et baculus. Qui ag-
nitis muneribus ait. Iustior me est
qui non tradidi eam scla filio meo.
Attamen ultra non cognouit eam. In-
stante autem partu apparuerunt gemini
in utero atque in ipsa effusione infan-
tium unus protulit manum in qua obstetrix
ligauit coccinum dicens. Iste egre-
dietur prior. Illo vero retrahente ma-
num egressus est alius. Dixitque mulier.
Quare diuisa est propter te maceria.
Et ob hanc causam vocauit nomen eius
phares. Postea egressus est frater e-
ius in cuius manu erat coccinum quem
appellauit zarah.

Ca. xxxip.
Et cum ioseph ductus esset in egiptum
emittitque eum phutifar eunuchus pha-
raonis princeps exercitus sui vic-

egiptus de manu phutifaritarum
a quibus productus erat. Fuitque dominus
cum eo et erat pater in cunctis propter
agens. Habitauitque in domo domini
sui qui optime nouerat dominum esse
cum eo et omnia quae gereret ab eo di-
rigi in manu illius. Inuenitque ioseph
gratum coram domino suo et ministrabat ei
et quod proposuit omnibus gubernabat cor-
ditam sibi domum et vniuersa quae ei
tradita fuerant. Responditque dominus do-
mini egipti propter ioseph et multi-
plicauit tam in pedibus quam in agni-
tione eius substantiam. Nec quicquam ali-
ud nouerat nisi panem quem rescebat.
Erat autem ioseph pulchra facie et deco-
rus aspectu. Idcirco multos itaque di-
es iniecit domina oculos suos in ioseph
et ait. Dormi mecum. Qui nequaquam
acquiescens operi nephario dixit
ad eam. Ecce dominus meus omnibus mihi
traditis. ignorat quid habeat in do-
mo sua. nec quicquam est quod non sit in
mea potestate vel non tradiderit mi-
hi preter te quae vxoris eius es. Quo-
modo ergo possum hoc malum fa-
cere et peccare in dominum meum? Hu-
iuscemodi verbis per singulos dies et
mulier molesta erat adolescenti et
ille recusabat stuprum. Accidit autem
quadam die ut intraret ioseph do-
mum et operis quippiam absque arbi-
trio faceret et illa apprehensa laci-
uia vestimenti eius diceret. Dormi
mecum. Qui relicto in manu eius
pallio fugit et egressus est foras. Cum
que vidisset mulier vestem in mani-
bus suis et se esse contemptam vo-
cauit ad se homines domus suae et
ait ad eos. En introduxit virum
hebraeum ut illuderet nobis. Ingressus
est ad me ut coiret mecum. Cum

qz ego succlamasse; et audiuit vo-
cem meā reliquit palliū qd tene-
bā et fugit foras. In argumētū g
fidei retentū palliū ostēdit maio-
reuerfeti domū et ait. Ingressus
ē ad me seru? hebre? quē adduxi
sti ut illuderet mihi. Cūq; audis-
se me clamare reliquit palliū qd te-
nebā et fugit foras. Hīs auditis
dñs et mimiū credulus verbis cō-
iugis irat? est valde tradidit; io-
seph i carcerē; ubi vincti regis au-
stodiebant et eāt ibi clausus. Fu-
it aut dñs cum ioseph et misertus
est illius et dedit ei grāciā in cōspec-
tu pñcipis carceris. Qui tradidit
in manu illius vniuersos vinctos
q in custodia tenebant et quicqd
habebat sub ipso erat nec nouerat a-
liqd cunctis ei creditis dominus
em erat cū illo et omnia opera eius
dirigebat. **Ca. xl.**

Hīs itaq; gestis accidit ut pec-
carent duo eunuchi pincer-
na regis egipti et pistoz dño suo
Irausq; atra eos pharao nā alter
pinceris preerat alter pistoz
misit eos in carcerē pñcipis mili-
tū in quo erat vinctus et ioseph.
At custos carceris tradidit eos io-
seph qui et ministrabat eis. Aliq
tūlū in tps fluxerat et illi i custo-
dia tenebātur. Viderunt; ambo
somnia nocte vna iuxta interpreta-
tionem cōgruam sibi. Ad quos cū
introis- ioseph mae et vidis- eos
tristes sciscitatus ē dicēs. Cur tri-
stioz ē hodie solito facies vestra?
Qui responderunt. Somniū vidi-
m? et nō est q interpretē nobis. Vi-
ditq; ad eos ioseph. Nūquid nō
dei ē interpretacō. Referte mihi qd

videitis. **N**arrauit pñ ppositus
pincerarū somniū suū. Videbā co-
rā me vitē in qua erāt tres apagi-
nes crescere paulatim gēmas et
post flores vuas maturescere cali-
cēq; pharaonis i manu mea. Tu-
li g vuas et expsi in calicē quē te-
nebā et tradidi poculum pharaoni.
Rndit ioseph. **H**ec ē interpretatio
sōpnij. Tres apagies tres adhuc
dies sūt post qd recordabit pharao
misterij tui et restituet te in g
dū pristinū dabit ei calicem tuū
offitiū tuū sicut añ facē osueuēas.
Tātū memēto mei cū tibi bñ fue-
it et facies meā mīaz ut suggeās
pharaoni ut educat me de isto car-
cere. qā furtim sblatus sū de terra
hebreoz et hic innocens in lacum
missus sū. **V**idēs pistoz mgē q
prudēter somniū dissoluit et ait
Et ego vidi somniū q tria camistra
farine hērem sup caput meū et in
vno camistro qd erat excellē por-
tare me putabā oēs cibos q fiunt
arte pistoria auerz comedē ex eo.
Rndit ioseph. **H**ec ē interpretatio
sōmnij. Tria camistra tres adhuc
dies sunt post qd auferz pharao
caput tuū ac suspendet te in cruce
et lacerabūt volucres carnes tuas.
Exinde dies terci? nataliti? phara-
onis erat. Qui faciens grāde cui
uū pueris suis recordatus est in-
ter epulas mgē pincerarū et pi-
stoz pñcipis restituitq; alter i lo-
cū suū ut porrigeret ei poculū. alte-
rū suspēdit in patibulo ut cōiecto-
ris veritas pharet. Et tñ succedē-
tibus pspeis ppositus pincerarū
oblitus est interpretis sui.

Capitulū. xli.

Post duos annos vidit pharao somnium. Putabat se stare super fluvium de quo ascendeant septem boues pulchre et crasse nimis et pascebantur in locis palustribus. Alięque septem emagebantur de flumine fecte defectęque macie et opascebantur in ipsa amnis ripa in locis viciis: de uocaueruntque eas quę mira species et habitudo corporum erat. Exprophetus pharao rursus dormiuit et vidit aliter somnium. Septem spice pullulabant in culmo uno: plene atque formose: alięque totide spice tenues et pausse vredine oriebantur: deuorantes omnem partem pulchritudinis. Vigilas pharao post quietem et facto mane pauore perterritus misit ad omnes viros egypci: doctoresque sapientes et accersitis narrauit somnium nec erat qui interpretaretur. Tunc de muliere misericors magister piceinarum ait. Ego sciteor peccatum meum. Hec rex suis suis: me et magistrum pistorum retinendi iussit in carcere principis militum ubi una nocte uterque vidimus somnium: presagium futurorum. Erat ibi puer hebreus eiusdem domus militum famulus: cui narrantes somnia: audiuius quicquid postea rei probauit euentus. Ego enim redditus sum officio meo et ille suspensus est in cruce. Peroratus ad regis ipsum eductus de carcere ioseph totum dedit: ac vestem mutata obtulerunt ei. Cui ille ait. Vidi somnia: nec est qui edisserat quod audiui te sapientissime comittere. Respondit ioseph. Absque me deus respondebit prospera pharaoni. Narrauit ergo pharao quod viderat. Putabat me stare super ripam fluminis et septem boues de amne ascendere

pulchras nimis et obesis carnibus quę in pastu paludis virecta carpebantur. Et ecce has sequantur alie sepius boues itantum deformes et macilente: ut nunquam tales in terra egypci viderim. Qui deuoratis et consumptis partibus: nullum saturitatis deinde vel stigium: sed simili macie et squalore torpebant. Vigilas: rursus sopore depresso vidi somnium. Septem spice pullulabant in culmo uno: plene atque pulcherrime. Alięque septem tenues et pausse vredine: oriebantur stipula: quę partem pulchritudinis deuorauerunt. Narraui coniectantibus somnium et nemo est qui edisserat. Respondit ioseph. Somnium regis: unum est. Que facturus est deus ostendit pharaoni. Septem boues pulchre et sepius spice plene: septem vberitatis anni sunt: eandemque vim somnii comprehendunt. Septemque boues tenues atque macilente quę ascenderunt post eas et septem spice tenues et vento ventem pausse: septem anni ventis sunt famis: qui hoc ordine complebuntur. Ecce septem anni venient fertilitatis magne in vniuersa terra egypci: quos sequentur septem anni alij tante sterilitatis ut obliuioni tradatur cuncta retro abundantia. Consumptura est enim fames omnem terram et vberitatis magnitudinem proditura est inopie magnitudo. Quod autem vidisti secundo: ad eandem respiciens somnium: firmitatis indicium est: eo quod fiat sermo dei et velocius impleatur. Nunc ergo prouideat rex virum sapientem et industrium et prefigat eum in terra egypci: constituatque prepositos per quintas regiones et quanta parte fructuum per septem annos fertilitatis

qui iam nunc futuri sunt aggreget in
horrea et omne frumen tuum sub pharaonis
potestate committat seruet in vrbibus
et preparat fuerit tunc septem annis
tunc fami que oppressura est egiptum et
non consumetur terra inopia. **Pla-**
uit pharaon non committit in et cunctis
ministreis eius. **Io autem** quod est ad eos
non inuenire poterim? tale virum
qui spiritu dei plenus sit? **Dixit ergo**
ad ioseph. Quia non dicit tibi deus
omnia que loquitur? es nunquam sapientior
rem et similis tui inuenire poteris
Tu eris super domum meam et ad tuum
omnis israelitae et tuus populus obedi-
et. **Uno tamen regni solio** precedam
te. **Dixitque** rursum pharaon ad io-
seph. **Eccce** constitui te super universam
terram egipti. **Tulitque** anulum de ma-
nu sua et dedit eum in manu eius et
circulavit eum stolam byssinam collo-
que auream decompofuit. **Fecitque** eu-
m ascendere super terram suam secundum cla-
mantem precor ut omnis terra eo genu-
flecteret. **Postquam** vero sciret universa
se terre egipti. **Dixitque** rex egipti
ad ioseph. **Ego** sum pharaon. Absque
tuo imperio non movebit quisquam
manum aut pedem in omni terra egipti.
Vertitque nomen illi? vocavit eum
lingua egipti aia saluatore mundi.
Deditque illi uxorem asenem filiam
phutis sacerdotis eliopoleos.
Egressus est itaque ioseph ad terram
egipti. **Triginta annorum** erat quan-
do stetit in conspectu regis pharaonis
et circumspectis omnibus regionibus egipti.
Venitque fertilitas septem annorum
et in manipulos redacte segetes
congregate sunt in horrea egipti om-
nes etiam in frugum abundantia in sin-
gulis vrbibus condita est tantaque

fuit abundantia tritici ut arene
maris coqueretur et copia mensuraz
excederet. **Nati**que sunt ioseph filij
duo antequam veniret fames quod peperit
ei asenem filiam phutisais sacer-
dotis eliopoleos. **Vocavitque** nomen
primum ogeiti manasses dicens. **O**bli-
visci me fecit deus omnium laborum
meorum et domus patris mei. **Nomen**
que secundum appellavit ephraim dicens.
Crescere me fecit deus in terra pau-
perum meorum. **Igitur** transactis septem
uberatis annis que fuerant in egipto
ceperunt venire septem anni inopia quod
predixerat ioseph et in universa orbe
fames prevaluit. **In cuncta etiam**
terra egipti fames erat. **Qua** esuri-
ente clamavit populus ad pharaonem
alimeta petens. **Quibus** ille respondit.
Ite ad ioseph quicquid ipse vobis
dixerit facite. **Crescebat** autem quo-
tidie fames in omni terra aperiuit
que ioseph universa horrea et vende-
bat egiptiis nam et illos oppresserat
fames. **Omnesque** provincie vin-
ebant in egiptum ut emerent escas
et malum inopie temperarent.

Adversus autem la. **Ca. xliij.**
Et quod alimenta venderent in
egypto dixit filiis suis. **Quare** ne-
gligitis? **Audiui** quod tritici venun-
det in egipto. **Descendite** et emite
nobis necaria ut possimus vivere et
non consumamur inopia. **Descendentes**
igitur fratres ioseph decem ut eme-
rent frumenta in egipto. **beniamin**
domi retento a iacob qui diceret fra-
tribus eius ne forte in itinere quic-
quam patiatur mali ingressi sunt ter-
ram egipti cum alijs qui pergebant ad
emendum. **Erat** autem fames in terra
chanaan et ioseph erat princeps

in terra egypti atq; ab eo n u tū fui
mēta ppls vendebant. Cūq; ado
rassent eū frēs sui et agnouisset
eos qñ ab alienos duri? loqbat
introgās eos Vnde vīstis? Qui
rñderūt de terra chanaan vt ema
mus victui necessaria. Et tñ frēs
ipe agnosces. nō ē agnit? ab eis
reordatusq; sōmoy q aliquādo
viderat ait ad eos. Exploratores
estis vt videatis ihermōia terre
mīstis Qui dixerūt Nō ē ita dñe. s
setui tui vnerūt vt emerēt cibos.
Omēs filij vni? vici sumus Paci
fici venimus nec qcōq; famuli tui
machināt mali. Quib; ille rñdit
Aliter ē. Immuta frē hui? cōfi
derare vīstis At illi dixerūt. Duo
decī iquūt frēs fui tui sum? filij
vici vni? i ēta chanaan Minimus
cū prē nrō ē ali? nō ē sup. Hoc ē
ait qd locutus fū exploratores est
Ia nūc experimētū vī capla. Per
salutē pharaonis non egrediemī
hic. donec veniat frē vester minim?
Mittite ex vobis vnū et abucat
euz. vs aut eritis in vīculis do
nec pñentur q dixistis. vtrū vīra
an falsa sint. Alioquin per salu
tēpharao mīs exploratores estis
Tradidit ergo illos custodie tri
bus dñeb? Die at tercio educatis
de carcere ait Facite q dixi et viue
tis Deū ei timeo Si pacifici est
frater vester vn? liget i carcē. vs
aut abite et ferte frumenta q emī
stis in domos vras et frēs vīm mi
nimuz ad me adducite. vt possim
vros pbare sermōes et nō moria
mini. Fecerunt vt dixerat et locuti
sūt adinuicē Merito hēc patimur
q peccauim? i frēm nrēm vidētes

agustias anime illi? dū depcaret
nos et non audiuim? idcirco vīt
sup nos ista tribulatio. Equibus
vnus ruben ait. Nunq̄ non dixi
vobis: nolite peccare i puez et nō
audistis me? En sanguis ei? ex q
rit Nesciebāt em q intelligeret io
seph. eo q p interptez loqueret
ad eos. Aūtitq; se parūper et fle
uit et reūsus locut? ē ad eos Tol
lentq; hīmeō. ligās illis pñibus
iulit ministris vt impletēt saccos
eoz tritico et reponerēt pñimas
singulor i saccul suis. datus supra
cibarijs i via. Qui fecerūt ita. At
illi portātes frumēta i asinis suis
pñati sūt. Apptoq; vnus sacco vt
daret umēto pabulū i diūforio
cōteplat? pñimā in ore saccul. di
xit fribus suis Reddita ē mibi pe
cunia En habetur in sacco. Et ob
stupefacti turbatiq; mutuo dixe
rūt. Quidnā est hoc qd fecit nob
de? Venerūtq; ad iacob prēz su
um in terra chanaan et narrauerūt
ei omnia que accidissent hbi dicē
tes Locutus ē nobis domin? frē
duce et putauit nos exploratores
esse puincie Cui respondim? Pa
cifici sumus: nec vllas molimur
inīdīas. Duodecim fratres vno
patre genti sumus. vnus nō est
super. minimus cum patre nostro
est in terra chanaan. Qui ait no
bis. Sic probabo q pacifici sitis
Fratrem vestrum vnum dimittite
apud me et cibaria domibus v
stris necessaria sumite et abite.
Fratremq; vestrum minimum ad
ducite ad me. vt sciam q non si
tis exploratores et istum qui te
netur in vīculis recipere possit

ac deinceps q̄ vultis emēdi habe
atis licentiā. H̄is dictis cū frumē
ta effunderent singuli repeierunt
i ore saccorū ligatas pecunias exē
tīs q; h̄i oib; dixit pater iacob
absq; liberis me eē fecistis. Ioseph
non est sup̄ fimeō teneē i viculis
et beniamin auferetis. In me hec o
nia mala ceciderūt. Cui enōdit rubē
Duos filios meos interfice si nō
reduxero illum tibi. Trade illum
in manu mea et ego eum tibi resti
tuā. At ille nō descendit inquit fili
us meus vobiscū. Frater ei mortu
est et ipse sol⁹ remansit. Si quid ei
aduersitatis acciderit in terra ad
quā p̄gitis deducetis canos meos
cū dolore ad inferos. **Cap. liij.**
N̄terim fames oēm terrā; when
ter p̄mebat cū sup̄asq; cibis quos
ex egipto dēulerāt dixit iacob ad
filios suos. Reuertimī et emite no
bis paupillū escā; fūdit iudas.
Denūciat nobis vir ille sub at
testatiōe iurisurandi dicens. Nō
videbitis faciem meā nisi fratrem
vestrū minimū adduxeritis vobiscū.
Si ergo vis eum mittere vobiscū
p̄gem⁹ p̄ter et emem⁹ tibi neces
saria. si aut nō vis non ibim⁹. Dic
em⁹ vt sepe dixim⁹ denūciat no
bis dicens. Non videbitis faciem
meā absq; fratre vestro minimo.
Dixit eis isrl. In meam hoc feci
stis miseriam vt idicaretis ei et ali
um habere vos fratrem. At illi en
derūt. Interrogauit nos homo per
ordinē nrām p̄gemē si pater viue
ret si haberem⁹ fratrem. Et nos en
dim⁹ ei cōsequēter iuxta id qd fue
rat sciscitat⁹. Nūq̄d scire potem⁹
m⁹ qd dicitur⁹ est adducite fratrem

vestrū vobiscū. Iudas q; dixit pa
tri suo. Mitte puerū meū vt p̄ficiat
camur et possimus viuere ne mori
amur nos et puuli nrī. Ego suscipio
puerū de manu mea require illum.
Nisi rēduero et reddidero eū tibi
ero peccati reus in te oī tpe. Si nō
intercessisset dilatio iam vice alte
ra remissimus. Igit isrl pater eo
rum dixit ad eos. Si sic necesse ē
facite qd vultis. Sumite de op̄is
terre frugib; in vasis vestris et de
ferre viro munera modicā; resine
et mellis et storacis et stactes et
therebinti et amigdalaz. Pecuniā
q; duplicē; ferre vobiscū et illam
quā inuenistis in sacculis reporta
te ne forte errore factū sit. Sed et
fratrem vestrū tollite et ite ad virum.
Deus aut meus omnipotēs faciat
vob̄ eū placabilem et emittat vobiscū
frēm vestrū quē tenet in viculis
et hūc beniamin. Ego at q̄i cebat⁹ absq;
liberis ero. Tulerūt ergo viri mu
nera et pecuniā duplicem et benia
min descēderuntq; in egiptū et stete
runt corā ioseph. Quos cū ille vi
disit et beniamin h̄i p̄cepit dispē
satori domus sue dicēs. Introduc
viros domū et occide victimas et in
strue conuiuiū quoniā hodie meā
sunt comesturi meridiē. Fecit ille
qd sibi fuerat imperatum et intro
duxit viros domum. Ibiq; exteri
ti dixerunt mutuo. Propter pecu
niam quam retulim⁹ prius in sac
culis nrīs introducti sum⁹ vt deuol
uat i nos calūniā et violenter subi
ciat fuituti et nos et asinos nostros.
Quā ob rem in ipsis foribus acce
dētes ad dispēsatorē locuti sūt. Oā
mus dñe vt audias nos. Jam an

descendim⁹ vt emerem⁹ escas: q̄
b⁹ emptis. cū vīllem⁹ ad diuer
soriū: aperuim⁹ saccos nr̄os et i
uenim⁹ pecuniā i ore saccorū quā
nūc eodē p̄dere reposuim⁹. sed
q̄ aliud attulim⁹ argētū: vt ema
m⁹ q̄ nob̄ necessaria sūt. Nō ē in
nr̄a cōsciēcia: q̄s posuerūt eā i mā
subh̄s nr̄is. At ille r̄ndit. Pax vo
biscū: nolite timere. De⁹ v̄r⁹ et de⁹
p̄ris v̄r̄i dedit vobis thesauros in
sacis v̄ris. Nā pecuniā quā dedi
stis m̄ p̄batā ego habeo. Eduxit
q̄ ad eos fimeō. Et i troductis do
mū attulit aquā et lauerūt pedes
suos: deditq̄ pabulū afinis eorū.
Illi v̄ro parabant munera donec
ingredētur ioseph meridie. Audie
rant em̄ q̄ ibi cōmesuri essēt pa
nem. Igit̄ ingress⁹ ē ioseph domū
suā obtulerūt ei muneā: tenētes
i manib⁹ suis et adorauerūt p̄ni i
terram. At ille clement̄ relātutatis
eis i t rogauit eos dicēs. Panis
ne ē pater v̄r senex de q̄ dīcāt⁹
m̄. Adhuc viuīt. Qui r̄spōdēt
Sospes ē seruus tu⁹ p̄r n̄r. Ad
huc viuīt. Et iurati adorauerūt
eum. Attollēs aut̄ ioseph oculos
vidit beniamin fr̄em suū v̄t inū
et ait. Iste ē frater v̄r puul⁹ de q̄
dīperatis m̄. Et rursum De⁹ inq̄t
miseret̄ tui fili m̄. Festimauit;
in domū. q̄ cōmota fuerāt viscera
ei⁹ sup̄ fr̄e suo et erūp̄bant lac̄ime
et introiens cubiculū fleuit. Rur
sūq̄ lota facie egress⁹: cōtinuāt
se et ait. Doite panes. Quib⁹ ap
positis: seorsū ioseph. et seorsū fra
trib⁹ egīpc̄is q̄ q̄ v̄scebant̄ s̄p̄
seorsū: illicitū ē em̄ egīpc̄is come
dere cū hebreis et ap̄hanū putant

huiusmodi cūiūū sederūt corā
eo. p̄mogenit⁹ iuxta p̄mogenita
sua et minim⁹ iuxta etatē suā. Et
mirabant̄ minimis: sūptis partib⁹
quas ab eo acceperant. Maiorq̄
ps venit beniamin ita vt quinq̄
p̄tib⁹ excedēt. Biberūtq̄ et inebri
ati sūt cū eo. **Ca. xlii.**

Precepit aut̄ ioseph dispēsa
tori dom⁹ sue dicēs. Imple
saccos eorū frumento quantū pos
sūt cape et pone pecuniā singlo
rū i summate sacci. Ciphū aut̄ me
um argenteū et p̄ciū qd̄ dedit t̄riti
ci pone in ore sacci iunioris. Fecit
q̄ ē ita. Et orto mane dimissi sūt
cū afinis suis. Itaq̄ vt bez erieāt
et p̄cesserāt paululū. Tūc ioseph
accesit dispensatore dom⁹ ait.
Surge inq̄t et p̄sequē viros et ap
p̄henhis dicito. Quā reddidistis
malū p̄ bono. Ciph⁹ quē finati es
tis ipse est i quo bibit dominus
meus et in quo augurari solet.
Destinam rem fecistis. Fecit ille
vt iussēat et app̄henhis per ordi
nem locutus est. Qui r̄spōdērūt
Quare sic loq̄tur domin⁹ noster
vt serui tui tantū flagicij cōmisse
rint. Pecuniam quā inuenimus
in summate saccorū: ēportauim⁹
ad te de terra chanaan. Et
quomodo cōsequens est. vt fura
ti sumus de domo domini tui aurū
vel argentum. Apud quemcūq̄
fuerit iuentū suorū tuorū qd̄ quis
moriat̄ et nos erim⁹ sui dñi nr̄i.
Qui dixit eis. Fiat iuxta v̄strā se
tenciā. Apud quemcūq̄ fuerit in
uentū: ip̄e sit seru⁹ meus. vs at
erit innoxij. Itaq̄ festinato depo
nētes i t̄raz saccos ap̄uerūt singuli

Quos scrutat? incipiens a maiore
 vñ ad minimum inuenit ap̃hū
 ī sacco beniamin. At illi scissis vesti-
 b̃s oneratis q̃ rursū a finis reuerſi
 sūt in opidū primū q̃ iudas cū fra-
 trib̃ ingress⁹ est ad ioseph. Nec
 dum enim de loco abierat. Omnes
 q̃ aī eum p̃ter in terraz corruerūt
 Quib̃ ille ait. Cur sic agere volu-
 istis? An ignoratis q̃ non sit simi-
 mei in auguriandi scientia? Cui iu-
 das. Quid rēdebim⁹ inq̃t dñō me-
 o vel qd loquemur aut iuste pote-
 rimus obtendere? Deus innem̃ in
 iquitatem seruoz tuoz. En dñes
 seruū sum⁹ dñi mei et nos et ap̃s
 quē iuētus ē c̃phus. Rēdit ioseph
 Abſit a me vt sic agā. Qui fuerat?
 ē c̃phū ipse sit seru⁹ me⁹. Vos at
 abite liberi ad p̃rē; vēm. Accedēs
 autem p̃pius iudas confidēter ait
 Oro dñe audi me vt loquatur ser-
 uus tuus verbum in auribus tuis
 et ne irascaris famulo tuo. Tu es
 ei post pharaonē dñs meus. Inter
 rogasti p̃rē seruoz tuos habetis
 p̃rē aut frēm et nos rēdim⁹ tibi
 dñō meo. Est nobis pater senex et
 puer puulus q̃ in senectute illius
 natus est cui⁹ vterinus frater est
 mortu⁹ et ipsum solū habet mater
 sua pater vero tenere eū diligit.
 Dixisti q̃ seruis tuis. Adducite eū
 ad me et ponā oculos meos super
 illū. Suggerim⁹ tibi dñō meo n̄
 potest puer relinquere p̃rē suū.
 Si em̃ illū dimiserit morietur. Et
 dixisti seruis. Nisi venerit frater
 v̄r minim⁹ vobiscū non videbitis
 ap̃li⁹ faciē meā. Cū ergo ascēdisse-
 mus ad famulū tuū patrem nostrū
 natiuū ei oīa que locutus est

dñs meus. Et dixit pater noster.
 Reuertimini et emite nobis pan-
 tritici. Cui dixim⁹. Non possumus
 ire. Si frater noster minim⁹ descē-
 derit nobiscū; p̃ficiscemur sicut alio
 quā illo absente non audem⁹ vi-
 dere faciē viri. At ille rēdit. Vos sci-
 tis q̃ duos genuerit in vxore mea.
 Egress⁹ est vn⁹ et dixistis bestia
 deuorauit eū et huc vñ nō cōpaēt.
 Si tuleritis et istū et aliqd ei ī via
 cōtigerit deducetis canos meos cū
 merore ad inferos. Igit̃ si itraue-
 ro ad seruū tuū patrem nostrū et
 puer defuerit cū aīa illi⁹ ex huius
 aīa depēdeat videritq̃ eū n̄ eē no-
 biscū moriet̃ et deducet famuli tui
 canos ei⁹ cū dolore ad inferos. Ego
 p̃prie seru⁹ tuus sum quā in meam
 hunc recepi fidem et spopodi dicēs.
 Nisi reduxero eū; peccati re⁹ ero
 in patrem meū omni tpe. Manebo
 itaq̃ seru⁹ tu⁹ p̃ puero in ministē-
 rio dñi mei et puer ascēdat cū fra-
 trib̃ suis. Nō em̃ possum redire
 ad patrem absente puero ne cala-
 mitatis q̃ oppressura est patrē me-
 um testis assistam. **Ca. xlv**

Non se poterat vltra cōhibere
 ioseph multis coram astanti-
 bus vñde precepit vt egrederen-
 tur cuncti foras et null⁹ interesset
 alien⁹ agnitiōi mutue. Eleuauitq̃
 vocem cū fletu quā audierūt egi-
 ptii omnis q̃ dom⁹ pharaonis et di-
 xit fratrib̃ suis. Ego sum ioseph
 adhuc p̃r me⁹ viuūt. Nō poterat
 respōdere fratres nimio terrore p̃-
 territi. At q̃s ille clemēter accēdi-
 te inquit ad me. Et cū appropinq̃s-
 sent p̃pe ego sū ait ioseph frater
 v̄r quē vēdidistis ī egiptū. Nolite

pauere neq; vobis duz esse vide
at q; vendidistis me i hñs egioi
b? **P**ro salu te eniz vrā misit me
de? ante vos in egiptū **B**iennium
ē ei q; cepit fames esse i tra z ad
huc quiq; anni restāt quib; nec
arari poterit nec meti **P**remisit;
me de? vt reseruemini sup terraz
et escas ad viuendū hñe possitis
Nō vrō phlio h dei volūate huc
missus sū. q; fecit me quasi prēm
pharaonis et dñz vniūse dom? ei?
ac pñcipē in omi tra egipti. **F**esti
nate z ascendite ad prēm meū z
dicetis ei **H**ec mādat fili? tu? io
seph. **D**eus fecit me dñm vniūse
tre egipti **D**escēde ab me ne more
ris z habitabis i terra iessen **E**ris
q; iuxta me tu z filij tui z filij filio
rum tuor. oues tue z armenta tua
z vniūsa q; possides; ibiq; te pas
cam. **A**d huc em quinq; anni resi
duū sūt famis: ne z tu pereas et o
nis domus tua z omia q; possides
En oculi vrī z oculi frīs mei benia
min vidēt q; os meū loquatū ad
vos **N**ūciate prī meo vniūsa glo
riā meā z cuncta q; vidistis i egip
to **F**estiate et adducite eū ad me
Cūq; āplexatus recidiss; in colluz
beiamī frīs sui fleūt: illoq; filie
fleūt sup collū ei? **O**sculatusq; est
ioseph oēs frēs suos et plorauit
sup singl os. **P**ostq; aui sūt loq
ad eū **A**uditūq; ē z celebri smōe
vulgatū i aula regis: vneēt frēs
ioseph **E**t gauisus ē pharaō: at;
oīs familia ei? **D**ixit; ad ioseph
vt imparet fratrib; suis dicens.
Onerantes iumenta ite in terram
chanaan et tollite inde prēs vēm
z agnacōem z vīte ad me et ego

dabo vobis omia bona egipti. vt
comedat; medullā terre. **R**ecipe
eciā vt tollāt plaustra de tra egip
ti ad subuectōez puulor; suorum
ac iugū **E**t dicto. **T**ollite patre
vestr; et pperate qñtorius venien
tes: nec dimittatis qñq; de suple
ctili vrā q; omes opes egipti vrē
erūt. **F**ecerūtq; filij israhel vt eis
mādatū fuerat. **Q**uib; dedit iose
ph plaustra scdm pharaonis impe
rium z cibaria in itinere. **S**ingu
lisq; pferri iussit binas stolas be
niamin vno dedit trecentos aegē
tros at; quinq; stol; optimis tan
tundem pecunie z vestium mittēs
prī suo addēs eis asinos decē. quī
subueherēt ex oib; diuicij; egip
ti z totidē asinas tritici i itinere
panesq; portātes. **D**imisit ergo
frēs suos et pñscitib; ait. **N**e
inascimī i via **Q**ui ascendētes ex
egipto: vneerūt i tra chanaā ad
prēm suū iacob z nūciauerūt ei bi
cetes **I**oseph fili? tu? vniit et ipē
dñat in oī tra egipti. **Q**uo audi
to iacob qñ de graui somno euigi
lans tamē non credebāt eis: illi
ecōtra referebāt omēm ordinē rei
Cūq; vidiss; plaustra z vniuersa
q; misēat: eūxit sps ei? z ait **S**uf
ficiat mñ si adhuc ioseph fili? me?
vniit z vadā et videbo illū atq;
Profectus **C**a. xvi. **M**oziar
q; isrl ai oib; q; habebat v
nit ad puteū iuramenti et macta
tis ibi victimis **S**o prīs sui ysaac
audiuit eū p visionē nocte vā
te se et dicentē sibi. **J**acob iacob
Cui rñdit. **E**cce assum. **A**t illi de?
Ego sum fortissim? de? prīs tui
Noli timere sed descēde i egiptū

q; in gentem magnā faciā te ibi
 Ego descendā tecum illuc et ego in
 adducā te reuertentē Joseph quo
 q; ponet manū suas sup oculos tu
 os. Surrexit iacob mane a puteo
 iuranti tulerit eū filij cū puul et vx
 oribus suis in plaustis q; miserat
 pharao ad portandū senez et oia q
 possederat in terra chanaā. Venit
 q; in egiptū cū omni semine suo
 filij ei et nepotes filie et cuncta fi
 mul pgenies. Nec sunt at nomia
 filior isrl qui ingressi sūt i egiptū
 ipe cū liberis suis. Primo genitus
 rubē. Filij rubē enoch et phallu et
 esrom et charmi. Filij simēon ianu
 bel et iami et iami et iahod et iachi et sa
 ber et saul filij chananitis. Filij le
 ui geelson et caath et merari. Filij
 iuda her et onan et sela et phares
 et zara. Mortui sūt autē her et onā
 in terra chanaan. Natiq; sunt filij
 phares esrom et amul. Filij ysa
 char thola et phua et iobab et semrō
 Filij zabulon sareth et chelō et ia
 beel. Filij ipe quos genuit in
 mesopotamia syrie cum dina filia
 sua. Omnes aie filiorum eius et fi
 liatum triginta tres. Filij gad se
 phon et aggi et esebon et sum et beri
 et arodi et aroli. Filij aser ienna et
 iesua et iesui et beria. Sara quoq; so
 roz eorū. Filij beria heber et melchi
 el. Filij ielphē quam dedit labā
 ipe filie sue et hps genuit iacob se
 decim animas. Filij rachel vxoris
 iacob ioseph et beniamin. Natiq;
 sunt ioseph filij in terra egipti q;
 genuit ei assenez filia phutifaris
 sacerdotis elio poleos manasses
 et ephraim. Filij beniamin bela et be
 chor et asbel et geta et naamar et iechi

et iethros mophim et osim et areb.
 Filij rachel quos genuit iacob
 omnes aie quatuordecim. Filij dan
 ylan. Filij neptalim iahiel et gum
 et ieser et salē. Filij hale quam de
 dit laban rachel filie sue et hps ge
 nuit iacob omnes aie septem. Cū
 q; aie que igresse sunt cum iacob
 in egiptum et egressse sunt de femo
 re illius ab sq; vxoribus filiorum
 ei; seragintasep. Filij aut ioseph
 qui nati sunt ei in terra egipti aie
 due. Dēs aie domus iacob que in
 gresse sunt i egiptū fuere septua
 ginta. Misit at iacob iudam ante
 se ad ioseph in egiptū vt nuncia
 ret ei et ille occurrēt. i iessen. Quo
 cū pueis iūcto ioseph curru suo a
 scēdit obuiā pī ad eūdem locū vi
 densq; eū irruit sup collū ei; et inē
 amplexus fleuit. Dixitq; pat ad
 ioseph. Jam letus moriar q; vidi
 faciem tuam et supstitem te relinq
 Et ille locut; est ad fratres suos et
 ad omnem domū patris sui. Ascen
 dam et nūciabo pharaoni dicamq;
 ei. Frēs mei et domū pīs mei q; erāt
 in terra chanaan venerunt ad me
 et sūt viri pastores ouium circa; q;
 habent alendū gregū. Decora sua
 et armēta et oia que habere potuerūt
 adduxerunt secum. Tūq; vocaue
 rit vos et dixerit qd est op; vestrū
 rēdebitis. Viri pastores sumus
 sui tui ab infantia nra vñ in pñs
 et nos et patres nostri. Nec autē
 dicetis vt habitare possitis i tra
 iessen quia detestatur egipti oēs
 pastores ouium. **Ca. xlvij.**
 Ingressus ergo ioseph nūciauit
 pharaoni dicens. Pater meus et
 frēs oues eorū et armēta et cūcta

que possidet: venerunt de terra chanaan et ecce consistunt in terra iessen. Extremosque fratrum suorum quique viros constituit coram rege. Quos ille interrogavit. Quid habetis opis? R^{es}ponderunt. Pastores ovium sumus. Fuit tui et nos et patres nostri. Ad peregrinandum in terram tuam venimus. quoniam non est herba gregibus servorum tuorum ingrauescente fame in terra chanaan. Petimusque ut esse nos iubeas servos tuos in terra iessen. Dixit itaque rex ad ioseph. Pater tuus et fratres tui venerunt ad te. Terra egipti in conspectu tuo est: in optimo loco fac eos habitare et trade eis terram yessen. Quod si nosti in eis esse viros industrios constitue illos magistros pecorum meorum. Post hec introduxit ioseph patrem suum ad regem et statuit eum coram eo. Qui benedicens illi et interrogatus ab eo quot sunt dies annorum vite tue respondit. Dies peregrinationis vite mee centum triginta annorum sunt parvi et mali et non penerunt usque ad dies patrum meorum quibus peregrinati sunt. Et benedicto rege egressus est foras. Ioseph vero patri et fratribus suis dedit possessionem in egipto in optimo terre solotamesses ut preceperat pharao et alebat eos omnemque domum patris sui praebebat cibaria singulis. In toto enim orbe pauperum deerat et oppresserat fames terram maxime egipti et chanaan. Et quibus omnem pecuniam congregavit pro venditione frumenti et intulit eam in erarium regis. Cumque defecisset et emptoribus precium: venit cuncta egiptus ad ioseph dicentes. Da nobis panes. Quare morimur coram te deficiente pecunia? Quibus ille respondit.

Abducite pecora vestra et dabo vobis pro eis cibos: si praevidi non habetis. Quod cum adduxissent dedit eis alimentum pro equis et ovibus et bobus et asinis sustentavitque eos illo anno pro amutatione pecorum. Veneruntque anno secundo et dixerunt ei. Non celamus dominum nostrum quod deficiente pecunia: pecora similia fecerunt: nec claudere te est quod absque corporibus et terra nihil habemus? Cur ergo moriemur te videte? Et nos et terra nostra tui erimus? R^{es}pondit ille. Me nos in praevidi tunc regiam et praebebo semina: ne penitus ultro re compulsi sitis in solitudinem. Emit igitur ioseph omnem terram egipti: vendebat singulis possessiones suas pro magnitudine famis. Subiecitque eam pharaoni et cunctos populos eius: a novissimis terminis egipti usque ad extremos fines eius propter terram sacerdotum quam a rege tradita fuerat eis quibus et statuta cibaria ex horreis publicis praebebantur et idcirco non sunt compulsi vendere possessiones suas. Dixit ergo ioseph ad populos. En ut cernitis et vos et terra vestra pharaoni possidet. Accipite semina et serte agros: ut fruges habere possitis. Quinta partem regi dabitis. Quarta reliqua permitto vobis in sementem et in cibum familiis et liberis vestris. Qui responderunt. Salva nostra in manu tua est. Respiciat nos tuum dominum: nos tibi et leni fuimus regi. Ex eo tempore usque in praesentem diem in universa terra egipti regibus quinta pars soluitur et factum est quasi in lege: absque terra sacerdotali que libera ab hac conditione fuit. Habitavit ergo israel in egipto id est in terra iessen et possedit eam auctusque est et multiplicatus nimis et viri in ea decem et septem annis.

Factiq; sūt oēs dies vite illi; cē
tumq;daginta septē annoz. Cūq;
appropinqre cerneret diem mor
tis eius vocauit filiū suū ioseph et
dixit ad eū. Si inueni grāz i aspe
ctu tuo pone manū tuāz s; femore
meo q; facies mī mīsericordiā q; vi
tatez vt nō sepelias me in egipto
sed domiā cū patribz meis q; au
feras me de terra hac cōbasq; me
i sepulchro maiorz. Cui rēdit io
seph. Ego faciā qd iussisti. Et ille
iura q; inq; mibi. Quo iurate ado
rauit israhel dominū cōuersus ad
lectuli caput.

Ca. xlvij.

Nis ita tñactis nūciatum ē
ioseph q; egrotāet pē suus
Qui assumptis duobus filiis ma
nasse et effraim ire precepit. Dictū
q; ē semi. Ecce fili; tui ioseph vīt
ad te. Qui cōfortatus sedit i lectu
lo. Et ingressus ad se ioseph ait. De
omnipotēs apparuit mihi in luza
que est in terra chanaā. bñdixit
q; mī et ait. Ego te augeboz multi
plicabo q; faciā te i turbas popl o
rū. Daboq; tibi terrā hāc et semi
ni tuo post te in possessionē sēpi
ternā. Duo q; filij tui q; nati sunt
tibi in tēra egipti anteq; huc veni
rem ad te mei erūt effraim q; ma
nasses sicut fimes q; ruben tēputa
bunt mibi. Reliqs aut quos ge
nueris post eos tui erūt et nomie
frat; suorū vocabūtur in possessi
omibz suis. Mibi em quādo reme
bā de mesopotamia mortua est ra
chel in tēra chanaā in ipō itinere.
Eratq; vinū temp; Et ingredie
bar effrathā q; sepeliui eā iux; viā
effrathe que alio noīe appellatur
bethleem. Vidēs autē filios ei; di

xit ad eū. Qui sūt isti. Rēdit. Fi
lij mei sūt q; donauit mihidns i
hoc loco. Adduc inq; eos ad me
vt benedici illis. Pauli em israhel
caligabāt pre nimia senectute et
clare videre nō potāt. Applicatos
q; ad se deosculat; et circūplex;
dixit ad filiū suū. Nō sū fraudat;
aspectu tuo insup oñdit mī de; se
men tuū. Cūq; tuliss; eos ioseph
de gremio prīs adorauit pñus in
terraz et posuit effraim ad dexte
rā suā id est ad sinistram israhel
manassen vtro in sinistra sua ad
dextērā scilic; prīs applicauitq; ā
bos ad eū. Qui exēdes manū de
xteram posuit sup caput effraim
minoris frīs. sinistā autē sup ca
put manasse q; maior natus eāt cō
mutās man; bñdixitq; iacob fi
lios ioseph et ait. De; in cui; cōn
spectu ambulauerūt patres mei
abraham et ysaac de; qui pascit
me ab adolescencia mea vsq; i p
sentē die; angelus q; eruit me de
cūctis malis bñdicat pueris istis
et inuocet sup eos nomen meū no
minaq; pat; meorū abraham et
ysaac et crescāt in multitudie sup
terrā. Vidēs aut ioseph q; posuiss;
set pē suus dextera; manū sup ca
put effraim gūit accepit. Et ap
phensam manū prīs leuare cōna
tus ē de capite effraim et transfer
re sup caput māasse. Dixitq; ad
patre. Nō ita ouenit pater q; hic
ē p̄mogemit;. Done dextērā tuā
sup caput ei;. Qui rēnuens ait.
Scio fili mi scio. Et iste q;pe erit
in p̄pos et multiplicabit; frater
eius minor maior erit illo et semē
illi; crescet i gētes bñdixit; eis

in tpe illo dicens. **I**n te bñdicetur
isrl atq; dicit. **F**atiat tibi de? si
cut effraim q; sicut malle. **C**onstitu
it q; effraim ante manasse. **E**t ait
ad ioseph filiū suū. **E**n ego morior
et erit deus vobiscum et reducet
vos ad terram patrū vror. **D**o tibi
ptem vnā extra frēs tuos quam
tuli de manu amorrei in gladio et
arai meo. **E**a. **E**lix

Quauit aut iacob filios suos
et ait eis. **C**ogregamini: vt an
nūtiēz q; vctura sunt vob; i dieb; no
uissimis. **C**ogregamini et audite filij
iacob. audite israhel patrem vrm
Ruben p̄mogenit? me? **T**u forti
tudo mea et p̄ncipiū doloris mei.
Duor i domis. maior i impio. **E**ffu
sus es sicut aq;. **N**ō crescas. q̄a as
cēdisti cubile p̄ris tui et maculasti
stratū ei?. **S**imō q̄leu frēs vasa
iniq̄tatis bellantia. **I**n oīliū eorū
nō veniat aīa mea et i cetū illorū
nō sit gl̄ia mea. q; i furore suo oc
ciderūt virū et i volūtate sua suffo
derūt mur. **M**aledictus furor eo
rū q; p̄tinax et idignacō eorū q; du
ra diuidā eos i iacob et disp̄gā eos
in isrl. **J**uda. te laudabunt frēs
tui. **M**an? tue i ceruicib; iūmicorū
tuor. adorabūt te filij patris tui.
Eatulus leonis iuda. **A**d p̄edam
fili mī ascendisti. requiescēs acui
būisti vt leo et q̄h leena. **Q**uis su
scitabit eū? **N**on auferet septuiz
de iuda et sup; de femore eius. do
nec veniat q̄ mī tend? ē et ip̄e erit
expectatio gentiū. **L**igans ad vi
neam pullum suum et ad vitē o fi
li mī afinā suā. **L**auabit i vino sto
lā suā et i sanguine v̄ue pullū suum.
Dulciores sūt oculi ei? vino den

tes eius lacte candidiores. **Z**abulō
in litore maris hītabit et i statioe
nauū. p̄tingens v̄h ad sydonē. **P**sa
char ahn? fortis. acubans inter
terminos. **V**idit regem q; eēt bo
na et terrā q; optima et sup̄osu
it humerū suū ad portandū. fact?
q; ē tūbutis seruus. **D**an iudicabit
p̄p̄m suū sicut et alia tribu i isrl.
Fiat dan coluber i via cerastes i
semita. mordens vngulas equi vt
cadat ascensor ei? retro. **S**alutare
tūū expectabo dñe. **G**ad accinct?
preliabit ante eū et ip̄e accinge
tur retro. **A**ser pinguis p̄is
ei? et p̄bebit delicias regib;. **N**epta
lim ceruus emiss? et dans eloq̄a
pulcritudis. **F**ilius accrescens **J**o
seph. filij accrescēs et decor? aspe
ctu. **F**ilie discurrerūt sup; murū. h̄
erasperauerunt eū et iurgati sunt
in uideruntq; illi h̄ntes. **I**aculā **S**e
dit i forti arc? ei? et dissoluta sunt
viciula brachiorū et manū illi?. p
man? potentis iacob. **I**nde pastor
egress? ē. lapis isrl. **D**eus patris
tui erit adiutor tu? et oī potēs bñ
dicit tibi bñdictiōib; celi desuper
bñdictiōib; abissi iacentis deorsū
bñdictiōib; v̄lex et v̄lue. **B**ene
dictiōes p̄ris tui confortate sunt. **B**e
nedictiōib; patz ei? donec veniret
desideriū collū eternorū. **F**iat i capi
te ioseph et i vertice nazarei inter
frēs suos. **B**eniamin lup? rapax
mane comedet p̄dam et vespe diui
det spolia. **O**ēs h̄i i tribubus isrl
duodeci. **H**ec locut? ē eis p̄ suū
bñdixitq; singulis benedictiōib; ul
ap̄rijs et precepit eis dicens. **E**go
agregor ad p̄p̄z meū. **D**epelīte me
cū p̄b; meis in spelunca duplici

B. ym. r. 12 filij isrl

2. be

Simson et Ruy

Judas

Benia
min

ysaac et iacob. Cuius adiutorii eos
atque dixit. deus visitabit vos as
portate ossa mea vobiscum de loco
isto mortui estis. expletis centumdecem
vite sue annis et conditum aroma
tibus repositum est in loculo in egipto

Explicit liber genesis Incipit
liber Exodus quem nos ex
odi dicimus. Ca. i.

Ecce sunt nomina filiorum
israel. qui ingressi sunt in
egyptum cum iacob. Sin
guli cum domibus suis
introierunt. Ruben. si
meon. leui. iudas. ysachar. zabulon
et beniamin. dan et neptalim gad
et aser. Erant igitur omnes anime eo
rum qui ingressi sunt de femore iacob
septuaginta. Ioseph autem in egipto
erat. Quo mortuo et vniuersis fra
tribus eius omnesque agnatione sua. filii is
rahel creuerunt et quasi germinantes
multiplicati sunt ac roboreti nimis
impleuerunt terram. Surrexit iterea
rex nouus super egiptum qui igno
rabat ioseph. Et ait ad populum suum
Ecce populus filiorum israel multus et for
tior nobis est. Venite sapienter op
primamus eum ne forte multiplice
tur et si ingruerit contra nos bellum
addat inimicis nostris. expugnatis
que nobis. egrediat de terra. Prepo
suit itaque eis magistros operum ut
affligeret eos oneribus. Edificauerunt
que vires tabernaculorum pharaoni.
phiton et ramasses. Quamque oppri
mebant eos. tantomagis multipli
cabantur et crescebant. Oderantque
filios israel egipci et affligebant il
ludentes et iudentes eis atque ad

amitudinem producebant vitam
eorum opibus duris lutum et lateris
omnesque famulatu quo in terra opibus
premebantur. Dixit autem rex egipti ob
stetricibus hebreorum quare vna voca
bas sephora altera phua. precipi
ens eis. Quando obstetricabitis he
breas et partus tempus aduene
rit. si masculus fuerit interficiet eum
si femina seruare. Timuerunt autem
obstetrices deum et non fecerunt iuxta
preceptum regis egipti. sed conser
uabant maris. Quibus accersitis ad
se rex ait. Quidnam est hoc quod facere
voluistis ut pueros serualetis?
Que responderunt. Non sunt hebreæ si
aut egipti mulieres. Ipse enim obste
tricandi habuit scientiam priusquam veni
amus ad eas parit. Bene ergo
fecit dominus obstetricibus. et creuit po
pulus confortatusque est nimis. Et quia
timuerunt obstetrices deum. edificauit
eis domos. Precepit ergo pha
rao omni populo suo dicens. Quicquid mas
culini sexus natum fuerit in flumen pro
icite. Quicquid femini refluente. **Ca. ii.**
Egressus est per hoc vir de domo
leui et accepit uxorem stirpis
sue que concepit et peperit filium et vi
des eum elegantem abscondit tribus
mensibus. Cumque iam celare non
posset sumpsit fiscellam cirpeam
et liniuit eam bitumine ac picem.
posuitque intus infantulum et expo
suit eum in carecto ripæ fluminis
stante procul sorore eius et consi
derante euentum rei. Ecce autem
descendebat filia pharaonis ut la
uaretur in flumine et puella eius
gradiebatur per crepidinem alvei.
Que cum vidisset fiscellam in papi
rone misit unam e famulabus suis

EX

et allas apices cernensque in ea par-
uulum vagientem misera eius ait.
De infantibus hebreorum est hic. Cui
soror pueri vis inquit ut vadā et
vōcē tibi mulierē hebreā quā nutri-
re possit infantulū. Respondit. Vade
Perterit puella et vocavit matrem
suā. Ad quā locuta filia pharaonis
accipe ait puerū istū et nutre
mibi ego dabo tibi mercedē tuā.
Suscepit mulier et nutriuit puerū
adulterūque tradidit filie pharaonis
Quē illa adoptauit in locū filij vo-
cauitque nomē eius moyses dicens
quod de aqua tuli eū. In diebus illis
postquam creuerat moyses egressus
est ab fratribus suis viditque afflicti-
onē eorum et vii egiptiū patientē
quendam de hebreis fratribus suis.
Cumque conspexisset huc atque illuc et
nullū adesse vidisset pauperem egip-
tiū abscondit fabulo. Et egressus die
altero conspexit duos hebreos rixā-
tes dixitque ei quod faciebat iniuriā
Quare pariter primum tuū. Qui re-
dit Quis constituit te principē et iu-
dicē super nos. Nūc occidere me tu
vis sicut heri occidisti egiptiū.
Timuit moyses et ait. Quomodo
palā factū est verbum istud. Audi-
uitque pharao sermonē hunc et quod
rebat occidere moysen Qui fugiens
de aspectu eius moratus est in ter-
ra madian et sedit iuxta puteū. Erāt
autē sacerdoti madian septē filie
que venerāt ad hauriendā aquam
et impletis canalibus adāgere cupi-
ebāt greges patris sui. Superuenerē
pastores et eiecerūt eas Surrexit
que moyses et defensis puellis adā-
quauit oues earū. Que cum reuer-
set ab ietro patre suū dixit ad eas

ODI

Cur velocius venistis solito. Dixe-
runt. Vir egiptius liberauit nos
de manu pastorum. Insup et hausit
aquā nobiscū potūque dedit ouibus
At ille. vbi est inquit. Quare dimisistis
hominem vocatē eum ut come-
dat panem. Iurauit ergo moyses quod
habitaret cum eo. Accepitque sepho-
ram filiā eius uxorem quā pepit ei
filiū quē vocauit gersan dicens.
Aduena fui in terra aliena. Alterū
vero pepit quē vocauit eliezer di-
cēs. Deus ei patris mei adiutor me-
us et eripuit me de manu pharaonis.
Post multū vero tempore mortu-
us est rex egipti. Et ingemiscētes
filij israel propter opera misericordie sue
Ascenditque clamor eorum ad deū ab
opibus et audiuit gemitū eorum ac
recordatus est federis quod pepigit cum
abrahā ysaac et iacob. Et respexit
dominus filios israel et cognouit eos.

Moyses autem pasce. **Ca. in.**
bat oues ietro soceri sui sa-
cerdotis madian. Cumque minasset
gregē ad interiora deserti venit ad
montē dei oreb. Apparuitque ei do-
min⁹ in flāma ignis de medio rubi
et videbat quod rubus ardēt et non abu-
teret. Dixit ergo moyses. Vadā et vi-
debo visionē hanc magnā quare
non cōburat rubus. Cernēs autem
dominus quod pgeret ad videndū vocauit
eum de medio rubi et ait. Moyses
moyses. Qui respondit. Assū. At ille
non appropies inquit huc. Solue cal-
ciamentū de pedibus tuis. Loc⁹ ei
in quo stas terra sancta est. Et ait
Ego sum deus patris tui de⁹ abrahā
et de⁹ ysaac et deus iacob. Abscon-
dit moyses faciē suā. Nō enim aude-
bat aspicere contra deum. Cui ait

dñs. **V**idi afflictionem ppli mei in egipto et clamorē ei⁹ audiui. ppter durtiā eorum q̄ p̄sūt opib⁹. Et sciens dolorē ei⁹ descendi vt liberem eū de manib⁹ egiptiorū et educā de terra illa in terram bonā et spacio sam i terrā que fluit lacte ⁊ melle ad loca chananei et ethei et amorrei et pherezei et euei et iebusei. **C**lamor ergo filiorū isrl̄ venit ad me vidiq; afflictionem eorū qua ab egiptiis opprimūtur. **S**ed veni et mittam te ad pharaonē vt educas pplm meū filios isrl̄ de egipto. **D**ixitq; moyses ad deū **Q**uis sum ego vt vadā ad pharaonē et educā filios isrl̄ de egipto? **Q**ui dixit ei **E**go ero tecū et hoc hēbis signum qd miseri te. **C**ū eduxeris pplm meū de egipto ymolabis deo super montem istum. **A**it moyses ad deū **E**cce ego vadā ad filios isrl̄ et dicā eis. **D**e⁹ p̄m vrōrū misit me ad vs. **S**i dixerūt m̄ qd ē nomē eius qd dicā eis. **D**ixit dñs ad moysē **E**go sū q̄ sum. **A**it. **S**ic dices filiis israhel. **Q**ui ē misit mē ad vs. **D**ixitq; iterū de⁹ ad moysē **H**ec dices filiis isrl̄. **D**ñs de⁹ patz vrōrū de⁹ a brāhā et deus ysaac et deus iacob misit me ad vs. **H**oc nomen mihi est in eternū et hoc memoriale meū in generatione ⁊ generatione. **V**ade ⁊ congrega seniores israhel et dices ad eos. **D**ñs deus patz vrōrū apparuit m̄ de⁹ abrahā ⁊ de⁹ ysaac et deus iacob dices **V**isitās visitāui vos ⁊ vidi oīa q̄ acciderūt vobis in egipto et dixi vt educāz vos de afflictione egipti in terram chananei et ethei ⁊ amorrei ⁊ pherezei et euei et iebusei ad terram

fluentem lacte et melle et audient vocē tuā. **I**ngredierisq; tu et seniores isrl̄ ad regē egipti dices ad eū **D**ñs deus hebreorū vocauit nos **I**him⁹ viā trā diez in solitudine vt ymolem⁹ dño deo nostro. **S**ed ego scio qd non dimittet vos rex egipti vt eatis nisi per manus validas. **E**xtendamq; manū meā ⁊ p̄cutiāz egiptū in cunctis mirabilib⁹ meis q̄ factur⁹ sū in medio eorum post hoc dimittet vos daboq; gratiam ppli huic corā egiptiis. **E**t cū egredimini nō exibitis vacui s; p̄stulabit mulier a vicina sua ⁊ ab hospita sua vasa argētea et aurea ac vestes. ponetisq; eas sup filios ⁊ filias vras et spoliabitis egiptū. **R**espondens moyses **C**a. iiii. **R**ait **N**ō credēt m̄ neq; audiet vocē meā. s; dicēt nō apparuit tibi dominus. **D**ixit ergo ad eū **Q**uid est quod tene⁹ in manu tua? **R**espōdit. **V**irga. **D**ixitq; domin⁹ **O**ro ice eā in terram. **P**roiecit et versa est in colubz ita vt fugēt moyses. **D**ixitq; dñs. **E**xtende manū tuā et apprehende caudam ei⁹. **E**xtendit et tenuit. **V**ersaq; est in virga. **V**t credant inquit qd apparuerit tibi deus patz tuorū deus abrahā ⁊ de⁹ ysaac ⁊ de⁹ iacob. **D**ixitq; dñs **M**itte manū tuā in sinu; tuū. **Q**uam cum misisset in sinum protulit leprosam ad instar niuis. **T**rahe ait manū tuā in sinu; tuū. **R**etrapit et protulit iterum ⁊ erat similis carni relique. **S**i non crediderint inquit tibi neque audierint sermonē signum prioris credent verbo signi sequētis. **Q**d si nec duob⁹ qdē hīs signis crediderint

neq; audierit vocem tuam sūme
 aquā flumī & effūde eam sup ari-
 dam & quicq; baueris de fluuio
 rētes in sanguinē. **Ait moyses.**
Obsecro dñe nō sū eloq; ab he-
ri & nubiusterci? & ex quo locut?
et ab seruū tuū impediōis &
tardioris lingue sū. **Dixit dñs ad**
eū. **Quis fecit os hōis? Aut q; fa-**
bricat? ē mutū & surdū. videntem
& cecū. **Nōne ego?** **Perge igit et**
ego ero i ore tuo doceboq; qd lo-
quaris. **At ille obsecro dñe inq; t**
mitte quē missur? es. **Itatus dñs**
i moysen ait. **Aaron frater tu? le-**
uēs scio q; eloq; sit. **Ecce ipse**
egrediet i occurū tuū vidēs q; te
letabit corde. **Loq;re ad eū & pone**
verba mea in ore ei? & ego ero in
ore tuo & i ore illi? et oñdam vob
qd agē debeatis. **Et ipse loq;tur p**
te ad populū & erit os tuū. tu au-
te etis ei i hīs q; ad deū ptinent.
Vingāq; hāc sūme in manu tua i
qua factur? es signa. **Abiit moy-**
ses & reuersus est ad ietro socer
sūū dixitq; ei. **Vada; et reuertar**
ab frēs meos in egiptū vt videā
h abhuc viuant. **Cui ait ietro.**
Vade in pace. dixit ergo dñs ad
moysen in madian. **Vade et reuer-**
tere i egiptū. **Mortui enī sūt oēs**
qui q;rebāt aia; tuā. **Tulit q; moy-**
ses vxorē suā & filios suos & impo-
suit eos sup asinū reūsusq; est in
egiptū portās vga dei i maū sua
Dixitq; ei dñs reuertenti i egiptū
Vide vt oīa ostēta q; posui in ma-
nu tua facias cōm pharaone. **Ego**
indurabo cor eius & non dimittet
populū. **Dicesq; ad eū.** **Hec dicit**
dñs. **Filius meus p̄mogenit? isrl**

Dixi tibi. **Dimitte filiū meū vt**
seruiat m̄ & nolūsti dimittere eū;
Ecce ego iterficiā filiū tuū p̄mo
genitū. **Cūq; eēt in itinē in diuer-**
sorio occurrit ei dñs et volebat
occidē eū. **Tulit ilico sephera aui-**
tissimā petā & circūcidit prepud-
um filij sui. **Tetigitq; pedes ei? et**
ait. **Sp̄sus sanguinū tu m̄ es.** **Et**
dimisit eū; postq; dixerat sp̄sus
sanguinū tu mibi es ob circūcisi-
onē. **Dixitq; dñs ad aarō.** **Vade**
in occurū moyh i desertū. **Quī p-**
rexit obuiā ei in monte dei & oscu-
latus ē eum. **Narrauitq; moyses**
aaron oīa vba dñi p q; m̄ miscāt
eū & signa q; madaueāt. **Venerūt**
q; siml & aggr gauēt dictos semi-
ores filior isrl. **Locut? q; ē aaron**
oīa vba q; dixerāt dñs ad moysē
& fecit signa corā p̄lo et credidit
p̄lus. **Audierūtq; q; visitāh dñs**
filios isrl & q; resperit afflictōem
illoz & p̄madorauerūt. **Ca. v.**
P **Ost hec igressi sūt moyses**
& aarō et dixerūt pharaoni.
Hec dicit dñs deus isrl. **Dimitte**
p̄lm meū vt sacrificet mibi in de-
serto. **At ille rēdit.** **Quis est dñs**
vt audia vce ei? & dimittā isrl?
Nescio dñm & isrl nō dimittam.
Dixerūtq; de? hebreoz vocauit
nos vt eam? viā triū diez in soli-
tudinē et sacrificem? dño deo nrō
ne forte acōbat nob pestis ā gla-
di?. **Ait ad eos rex egipti.** **Qua-**
re moyses & aaron sollicitatis po-
pulū ab opib; suis. **Ite ad onera**
vrā. **Dixitq; pharao.** **Multus est**
p̄lus terre. **Videtis q; turba sue**
creuerit q̄nto magis h debetis
eis re q̄m ab opib;. **Precepit**

ergo in die illo pfectis opm et era-
ctoribus ppli dicens Nequa q̄ vl-
tra dabit paleas p̄lo ad cōfite-
dos lateres sicut prius. sed ipsi va-
bant et colligant stipulas et men-
suram laterum quā prius faciebāt im-
ponetis super eos nec minuetis q̄c
q̄ Vacant em et idcirco vociferā-
tur dicentes. Eamus et sacrificē-
mus deo nostro. Opprimantur ope-
ribus et expleant ea ut non acqui-
escant verbis mendacibus. Itē
egressi pfecti operum et exacto-
res ad populum dixerunt. Sic di-
cit pharao. Non do vobis paleas
Ite et colligite sibi iumentis por-
tatis nec minuet quicq̄ de ope ve-
stro. Dispersi q̄ est p̄ls i oēm t̄-
ram egipti ad colligendas paleas
Pfecti q̄ opem instabāt dicen-
tes Cōplete opus vestrum quotidie
ut p̄us facere solebatis qm dabā-
tur vobis palee. Flagellati q̄ sunt
q̄ perat opibz filiorum isrl̄ ab era-
ctoribz pharaonis dicētibz Quare
nō implestis mensurā laterum sicut
p̄us nec heri nec hodie? Venerūt q̄
p̄positi filiorum isrl̄ et vociferati sunt
ad pharaonē dicētes Cur ita agis
cōtra seruos tuos? Dalee nō dant
nobis et lateres similiter imperā-
tur En famuli tui flagell cedimur
et iuste agitur cōtra pplm tuū Qui
ait. Vacatis otio et idcirco dicitis
Eamus et sacrificem? dño. Iter-
go et opamini Dalee nō dabūt
vobis et reddetis cōsuetū numerum
laterum. Videbāt q̄ se p̄positi filiorum
isrl̄ i malū eo q̄ dicere eis nō mi-
nuet q̄cq̄ opis s̄ lateribz p̄ singu-
los dies Occurrerūt q̄ moysi et a-
aron q̄ stabāt exaduerso egredi

entes a pharaone et dixerunt ad
eos. Videat dñs et iudicet qm fe-
cere fecistis odorem nrm corā pha-
raone et seruis eius et p̄buitis ei gla-
diū ut occideret nos. Reuersus est
moyses ad dñm ait Dñe. cur af-
flicisti ppl̄ istū? Quare misisti me
Ex eo ei q̄ ingressus sū ad pharaonē
ut loquerer ex nomine tuo. affligit po-
pulū tuū et nō liberaisti eos.

Dixit q̄ dñs ad moy **Ca. vi**
Iten Nūc videb q̄ factur? super
pharaonē Per manū ei forte dimi-
tet eos et i manu robusta eiciet il-
los s̄ t̄ra sua. Iocut? q̄ ē dñs ad mo-
ysē dicēs Ego dñs q̄ apparui abra-
hā. ysaac et iacob i deo omnipotēte et
nomē meū adonay nō idicavi eis.
perpigi q̄ sed? cū eis ut daret eis t̄-
rā chanaā t̄ra p̄ginatiōis eorum i q̄
fuerit adueni. Ego audiui gemitū
filiorum isrl̄ q̄ egipti oppressi erāt eos
et recordat? sū pacti mei. Iocut? si-
liis isrl̄ Ego dñs qui eduxi vos
de ergastulo egiptiorum et eruiam de
seruitute ac redimam in brachio
excellso et iudicēs magnis et affu-
mā vos mihi in populum et ero ve-
ster deus Et scietis q̄ ego sū dñs
deus vester qui eduxi vos de er-
gastulo egiptiorum et induxi in
vos i t̄rā sup quā leuavi manum
meā ut daret eā abrahā. ysaac et ia-
cob. dabo q̄ illam possidendā vobis
ego dñs. Narrauit ergo moyses o-
mnia filiis isrl̄ qui nō acquieuerāt ei
p̄pter angustia spūs et opus duris-
simum. Iocut? q̄ est dominus ad
moysē dicens Ingredere et loque-
re ad pharaonem regem egipti ut
dimittat filios israel de t̄ra sua
Respondet moyses coram domino

Ecce filij israel non audiunt me. Et
 quo audiet pharao presertim cum in
 circumsus sim labijs. Locutusque est
 dominus ad moysen et aaron et dedit
 mandatum ad filios israel et ad
 pharaonem regem egipti ut educe
 rent filios israel de terra egipti.
 Isti sunt principes domorum per fami
 lias suas. Filij ruben primogeniti
 israelis enoch et phallu esrom et
 charmi. Hec cognationes ruben.
 Filij simeon iamuel et iamin et ia
 mi et aod et iachim et loer et saul
 filius chananitis. Hec progeni
 es simeon. Et hec nomina filiorum leui
 per cognationes suas gerson et ca
 ath et merari. Anni autem vite leui
 fuerunt centumtrigintaseptem. Filij ger
 son lobni et semei per cognationes su
 as. Filij caath amia et ysuar et be
 bron et oziel. Annique vite caath
 centumtrigintatres. Filij merari mo
 oli et mufi. Hec cognationes leui per
 familias suas. Accepit autem amia
 uxorem iochabeth patruelis suam que
 peperit ei aarō et moysen et maria.
 Fueruntque anni vite amiaz centumtri
 gintaseptem. Filijque ysuar chore et
 napheg et jechri. Filijque oziel mi
 sael et elisapha et sechri. Accepit
 autem aarō uxorem elizabet filiam
 aminadab sororis naasō que peperit
 ei nadab et abiu et eleazar et ytha
 mar. Filijque chore aser et helcha
 na et abiasab. Hec sunt cognationes
 chore. At vero eleazar filius aa
 ron accepit uxorem de filiabus phu
 tiel que peperit ei phinees. Hii sunt prin
 cipes familiarum leuitarum per cogn
 ationes suas. Iste est aaron et moy
 ses quibus precepit dominus ut educerent
 filios israel de terra egipti per tur

mas suas. Hii sunt qui loquuntur ab
 pharaone regi egipti ut educant
 filios israel de egipto. Iste est moy
 ses et aaron in die qua locutus est
 dominus ad moysen in terra egipti. Et
 locutus est dominus ad moysen dicens.
 Ego dominus. Loquere ad pharaonem
 regem egipti omnia que loquar tibi.
 Et ait moyses coram domino. En inci
 nimus labijs. Quo audiet
 me pharao. **Ca. vii.**

Dixit dominus ad moysen. Ecce
 constitui te deum pharaonis et
 aaron frater tuus erit propheta tuus.
 Tu loquaris ei omnia que mando tibi
 et ille loquetur ab pharaone ut di
 mittat filios israel de terra sua. Sed
 ego idumbo cor eius et multiplicabo
 signa et ostenta mea in terra egi
 pti et non audiet vos. Immittamque ma
 num meam super egiptum et educa erē
 ctum meum et populum meum filios
 israel de terra egipti per iudicia max
 ima. Et sciens egipti quia ego sum do
 minus qui extenderim manum meam super
 egiptum et eduxerim filios israel de
 medio eorum. Fecit itaque moyses et
 aarō sicut precepit dominus ita egerunt.
 Erat autem moyses octoginta anno
 rum et aarō octogintatrium annorum
 locuti sunt ad pharaonem. Dixitque
 dominus ad moysen et aarō. Cum dixe
 rit vobis pharao ostendite signa.
 dices ad aarō. Tolle virgam tuam
 et percutte eam coram pharaone ac ver
 tur in colubrum. Ingressi itaque moy
 ses et aarō ad pharaonem fecerunt
 sicut precepit dominus. Tulitque aaron
 virgā coram pharaone et fuit eius
 que versa est in colubrum. Vocavit autem
 pharao sapientes et maleficos et
 fecerunt etiam ipsi per incantationes

egiptiacas et archana quebam si-
militer. Proieceruntq; singuli v-
gas suas que verse sunt in dracones.
Sed deuorauit virga aaron vgas
eorum. Induratumq; est cor pharaonis
et non audiuit eos sicut precepit do-
minus. Dixit autem dominus ad moysen. In-
grauatum est cor pharaonis et non vult
dimittere populum. Vade ad eum ma-
ne. Ecce egredietur ad aquas. Et stabit
in ocare suam super ripam fluminis
et virga quam conuersa est in draconem
tolles in manu tua. Dicesq; ad eum.
Dominus deus hebreorum misit me ad te
dicens. Dimitte populum meum ut sa-
crificet michi in deserto et vbi ad preces
audire me nolueris. Hec igitur di-
xit dominus. In hoc scies quod sum dominus.
Ecce portitiam virga que in manu
mea est aquam fluminis et vertet
in sanguinem. Piscet quoque qui sunt
in fluuio morientur et corruptescent
aque et affligentur egiptii bibentes
aquam fluminis. Dixitque dominus ad
moysen. Dic ad aaron. Tolle virga
tuam et extende manum tuam super
aquas egipti et super fluuios eorum
et riuos et paludes et omnes lacus
aquarum ut vertantur in sanguinem
et sit cruor in omni terra egipti tam
in ligneis vasis quam in saxeis. Feceruntque
moyses et aaron sicut precepit dominus.
Et eleuans virga percussit aquam fluminis coram pharaone
et seruis eius que versa est in sanguinem
et pisces qui erant in flumine mor-
tui sunt. Corruptumque est fluuius et non
poterant egiptii bibere aquam flumi-
nis et fuit sanguis in tota terra
egipti. Feceruntque similiter malefi-
ci egiptii in catationibus suis. Et in-
duratum est cor pharaonis. nec audi-

uit eos sicut precepit dominus. Avertit
quoque se et ingressus est domum suam. nec op-
posuit cor etiam hac vice. Foderunt
autem omnes egiptii per circuitum fluminis a-
quam ut biberent. non enim ei poterant bibere
aquam fluminis. impletique sunt septem di-
es populus percussit dominus fluuium. **Ca. viii.**

Dixit quoque dominus ad moysen. Ingre-
dere ad pharaonem dices ad
eum. Hec dicit dominus. Dimitte populum
meum ut sacrificet michi. Si autem nolue-
ris dimittere. ecce ego portitiam om-
nes terminos tuos ranis et ebulli-
et fluuius ranas que ascendent et in-
gredientur domum tuam cubiculum lectu-
li tui et super stratum tuum in domos
fuerunt tuorum in populum et in furnos tuos
et in reliquias ciborum tuorum et ad te et ad
populum tuum et ad omnes suos tuos itra-
bunt rane. Dixitque dominus ad moysen.
Dic ad aaron. Extende manum tuam
super fluuios et super riuos et palu-
des et educ ranas super terram egipti.
Et extendit aaron manum suam super aquas egi-
pti et ascenderunt rane. operueruntque ter-
ram egipti. Fecerunt autem et malefici per in-
cantationes suas similiter. educerunt
quoque ranas super terram egipti. Vocauit
autem pharaon moysen et aaron dicens
dixit eis. Oate dominus ut auferat ranas
a me et a populo meo et dimittat po-
pulum ut sacrificet domino. Dixitque
moyses ad pharaonem. Constitue michi
quoniam deprecor pro te et pro seruis tuis et po-
pulo tuo ut abigant rane a te et a
domo tua et a seruis tuis et a po-
pulo tuo et tantum in flumine re-
maneant qui respondit. Cras. At
ille iuxta inquit verbum tuum faciam
ut scias quoniam non est sicut dominus deus
noster et recedent rane a te et a do-
mo tua et a seruis tuis et a populo

tuo et tū in flumine remanebunt
Egressi q; sunt moyses et aaron a
 pharaone et clamauit moyses ad
 dñm p sponfione ranarū quā cōdi
 cerat pharaoni. **F**ecit q; dñs iuxta
 vbum moysi et mortue sunt ran e s
 domibus et de villis et de agris.
Congregauerunt q; eas in immē
 sos aggeres et cōputruit terra. **V**i
 dens at pharao q; data eēt rēges
 ingratuauit cor suū et nō audiuit
 eos sicut pcepit dñs. **D**ixit q; do
 min⁹ ad moysen loquere ad aarō
Exte de virgā tuā et percite pulue
 rem terre et sint scinifes in vni⁹
 sa terra egipti. **F**ecerūt q; ita. **E**t ex
 tendit aaron manū virgā tenens
 passit q; puluere tē et facti sunt
 scinifes in hoib⁹ et iumentis. **D**is
 puluis terre vsus ē in scinifes per
 totam terrā egipti. **F**ecerūt q; filiter
 malefici incantatiōibus suis educe
 rēt scinifes et nō potuerūt. **E**t
 q; scinifes tū i hoib⁹ q; i iumentis
Et dixerunt malefici ad pharaonē
Digit⁹ dei est hic. **I**nduratiū est cor
 pharaonis et non audiuit eos sicut
 pcepit dñs. **D**ixit quoq; dñs ad
 moysen. **C**ōsurge diluauo et sta cō
 rā pharaone. **E**gre dief em ad aq; s
Et dices ad eū. **H**ec dicit domin⁹
Dimittē populum meum vt sacri
 ficet mī. **Q**uod si non dimiseris eū ec
 ce ego mittam in te et in seruos tu
 os et in populū tuū et in domos tu
 as omne gen⁹ muscarū et implebū
 tur omnes dom⁹ egiptiorū muscis
 diuersi generis et vniuersa terra i
 q; fuerint. **F**aciā q; mirabile i die
 illa terrā iessen i qua popul⁹ me⁹
 ē vt nō sint ibi musce et scias qm̄ e
 go dñs i medio terre. **P**onā q; diu

tionem inter populū meū et populū
 tuū. **C**ras erit signū istud. **F**ecit q;
 dñs ita. **E**t venit musca grauissima
 in domos pharaōis et seruoꝝ ei⁹
 et in oēm terrā egipti corruptaq;
 ē terra ab huiuscemōi muscis. **V**oca
 uit q; pharao moysen et aaron et
 ait eis. **I**te et sacrificate deo vrō in
 terra hac. **E**t ait moyses. **N**on po
 test ita fieri. **A**bbominationes enī
 egiptioꝝ ymolabim⁹ dñō deo no
 stro. **Q**uod si mactauerim⁹ ea q; colūt
 egiptij corā eis lapidib⁹ nos ob
 tuent. **V**iam trium dieꝝ pgemus
 in solitudinē et sacrificabim⁹ dñō
 deo nostro sicut pcepit nob⁹. **D**i
 xit q; pharao. **E**go dimittā vos vt
 sacrificetis dñō dō vrō in deserto
 verūtāmē longi⁹ ne abeat⁹. **R**oga
 te pro me. **E**t ait moyses. **E**gress⁹
 a te orabo dñm et recedet musca a
 pharaone et a seruis suis et a po
 pulo ei⁹ cras. **V**erūtāmē noli vl
 tra fallere vt nō dimittas populū
 sacrificare dñō. **E**gress⁹ q; moyses
 a pharaone orauit dominū. **Q**ui fe
 cit iuxta verbū illi⁹ et abstulit mus
 cas a pharaōe et a hui⁹ suis et a po
 pulo ei⁹. **N**on supfuit nec vna q;
 dem. **E**t ingratiū ē cor pharaōis
 ita vt nec hac q;dem vice dimittet
 populum. **C**a. ix.

Dixit at dñs ad moysē egredē
 ad pharaonē et loqre ad eum.
Hec dicit dñs de⁹ hebreoꝝ. **D**imit
 te pplm̄ meū vt sacrificet mī. **Q**uod si
 adhuc tēnūis et tēnes eos ecce ma
 n⁹ mea erit sup agros tuos et sup
 eqs et asinos et camelos et oues et bo
 ues pestis valde grauis. **E**t faciet
 dñs mirabile iter possessiōes isrl
 et possessiōes egiptioꝝ vt nil oīo

pereat ex hijs q̄ p̄tinent ad filios
isrl̄. **C**onstituitq; dñs tps dicens
Cras faciet dñs vbum istud i tra
Fecit ḡ dñs verbū h̄c altera die
q̄ mortua sūt oīa aīmācia egipti
oz. **D**e aīalib; vero filioz israhel
nihil oīno perit. **E**t misit pharao
ad videndū. nec erat q̄cūq; mortu
um de hijs q̄ possidebat isrl̄. **I**ng
uatūq; est cor pharaonis q̄ nō di
misit ppl̄. **E**t dixit dñs ad moy
sen q̄ aarō. **T**ollite pleās man
eius de camio q̄ sp̄gat illū moy
ses in celum coram pharaōe. sitq;
puluīs sup oēs trā egipti. **E**t ei
i h̄ib; iumentis vlcera q̄ v̄lce
turgentes in vniūsa terra egipti.
Tulerūtq; cinerē de camino q̄ ste
terūt corā pharaone q̄ sp̄xit illum
moyses i celū. **F**actaq; sūt vlcera
v̄lce turgēciū in h̄ib; q̄ iumen
tis: nec poterāt malefici staē corā
moysē p̄t vulnera q̄ i illis erant
q̄ in omī trā egipti. **I**ndurauitq;
dñs cor pharaonis et nō audiuit
eos sicut locut⁹ ē dñs ad moysē
Dixitq; dñs ad moysen. **M**ane
asurge q̄ sta corā pharaōe q̄ dices
ad eū. **H**ec dīc domin⁹ de⁹ hebre
oz. **D**itte ppl̄m meū vt sacrificiū m
q̄ i hac vice mittā omēs plagas
meas sup cor tuū q̄ super suos tu
os q̄ sup populū tuū vt scias q̄ si
sit siml̄ mei in oī trā. **N**ūc em̄ ex
tēdens manū p̄ciam te et popu
lū tuū peste. pibitūq; de trā. **I**dē
co aut̄ posui te vt ostēdas in te for
titudinē meā q̄ n̄arēt nomē meū
in omī terra. **A**dhuc retines ppl̄
meū q̄ nō vis dimittere eum. **E**n
pluā cras hac ipsa hora grādiez
multa nimis. qual̄ nō fuit i egip̄

to a die quā fundata est vsq; in
p̄sens tēpus. **N**itte ḡ iam nunc q̄
cōgrega iumenta tua et omia que
habet in agro. **H**oīes em̄ q̄ iumen
ta q̄ vniuersa q̄ inuenta fuerint fo
tis nec cōgregata de agīs. cecidit
sup ea grādo: morient̄. **Q**ui
timuit verbū dñi de secuis pha
raōis: fecit cōfugere seruos suos
q̄ iumenta i domos. qui aut̄ neglex
it f̄mōez domini: dimisit suos su
os q̄ iumenta in agris. **E**t dixit do
min⁹ ad moysen. **E**xtēde manū
tuā i celū vt fiat grādo in vniuer
sa terra egipti sup h̄oīes et super
iumenta q̄ sup oēm herbā agrī in
terra egipti. **E**xtēditq; moyses v
gā i celū q̄ domin⁹ debuit tonitrua
q̄ grādinē ac discursūcia fulgura
sup trā. **P**luuitq; dñs grādinē su
p trā egipti q̄ grādo q̄ ignis mī
ta p̄t ferebāt. **T**āteq; fuit mag
nitūdis q̄nta āte nūq̄ apparuit i
vniūsa terra egipti ex quo gens il
la obita ē. **E**t paussit grādo i omī
terra egipti cūcta q̄ fuerūt i agīs
ab h̄omine vsq; ad iumentū. **C**um
ctāq; herbam agrī paussit gran
do q̄ oīne lignū regiōis confregit.
Tantū in trā iessen vbi erat filij
isrl̄ grādo nō cecidit. **M**isitq; pha
rao q̄ vocauit moysē q̄ aarō dicēs
ad eos. **D**ecauit etiā nunc. domi
n⁹ iustus q̄ ego q̄ ppl̄s meus im
p̄ij. **D**rate dñm vt definant toni
trua dei q̄ grando: vt dīttā v̄s q̄
nequaq̄ hīc vltra maneat. **A**it
moyses. **C**um egressus fuero de
v̄lce extēdam palmas meas ad
dñm q̄ cessabūt tonitrua q̄ grādo
nō erit: vt scias q̄ dñm est terra.
Nouī aut̄ q̄ q̄ tui q̄ fui tui necdū

timeatis dñm deū. Imū ergo et oꝝ
deū lesū ē eo qꝫ ordeū esset virens
et imū iam folliculos germinaret
Tūc at qꝫ far n̄ sūt lesa qꝫ seroti
na erāt. **E**gress⁹ qꝫ moyses a pha
raone ex vrbē tetendit manus ad
dñm et cessauerūt tonitrua et grā
do nec vltra stillauit pluuia super
terram. **V**ides at pharao qꝫ cessas
set pluuia et grando et tonitrua au
rit peccatū et ingratiū est cor eius
nimis nec dimisit israel sicut p̄cepe
rat dñs per manū moysi. **C**a. r.
Et dixit dñs ad moysen. **I**n
grede ad pharaonē. **E**go ei
inductū cor ei⁹ et seruoꝝ illi⁹ vt
facia signa mea hec in eo et narres
in aurib⁹ fili⁹ tui nepotū tuorum
quotiens cōtrouerim egiptios et si
gna fecerim i eis et sciatis quia ego
dñs. **I**ntroierunt ergo moyses et a
aron ad pharaonem et dixerunt ei
Nec dicit dñs deus hebreorum. **V**s
qꝫ quo non vis subici m̄. **D**imittite
populum meum vt sacrificet m̄. **E**t
aūt resistis et non vis dimittere
eum ecce ego inducā cras locustam
i fines tuos q̄ opiet sup̄ficiē terre
ne quicqꝫ ei⁹ appareat. **E**t comeda
tur q̄s residuū fuerit grādimi. **C**or
rodet ei oīa ligna q̄ germināt in
agris et implebūt domos tuas et f
uor tuor et oīm egiptiorū quātum
nō viderunt p̄res tui et auer quo
orti sūt sup̄ terram vñ in p̄ntēz di
em. **A**uertitqꝫ se et egress⁹ ē a pha
raone. **D**ixerunt autē fili⁹ pharao
nis ad eū. **V**s quo paciemur hoc
scandalū: dimittite hoīes vt sacrifi
cent dñō deo suo. **N**onne vides qꝫ
perierit egipt⁹? **R**elocauerunt qꝫ
moysen et aaron ad pharaonem.

Qui dixit eis. **I**te sacrificate dñō
deo vrō. **Q**uā sūt qui ituri sūt?
Ait moyses. **C**ū puulis n̄ris et semi
orib⁹ p̄gem⁹ cum fili⁹ et filiabus
cū ouib⁹ et armentis. **E**st em̄ solle
mnitas dñi dei n̄ri. **E**t r̄ndit p̄bara
o. **S**ic dñs sit vobiscū. **Q**uo ego
dimittā vos et puulos vrōs cui du
biū est q̄s pessime cogitatis? **N**ō si
at ita: sed ite tm̄ viri et sacrificate
dñō. **H**oc ei et ip̄si petistis. **S**tatiqꝫ
eieci sunt de conspectu pharaōis.
Dixit at dñs ad moysen. **E**t tende
manum tuā sup̄ terrā egipti ad lo
custā vt descendat sup̄ terram et de
uoret oīm herbāz que residua fu
erūt grādimi. **E**t extendit moyses
virgā sup̄ terram egipti et dñs in
duxit ventū vrentem tota illa die
et nocte. **E**t mane facto ventus v
rens leuauit locustas. **Q**uā ascen
derūt sup̄ vniūsa t̄ra egipti et sederūt
in cūctis finib⁹ egiptiorū inuēnabi
les q̄les an̄ illō tēp⁹ n̄ fuerant nec
p̄ ea futuē sūt. **O**peruerūtqꝫ vniū
sam sup̄ficiem terre vastantes o
nia. **D**e uorata est igitur herba ter
re et quicquid pomorum in arbori
bus fuit q̄ grādo dimiserāt. **N**ihil qꝫ
oīo virens relictū est i lignis et in
herbis terre in cūcta egipto. **Q**uāz
ob rem festin⁹ pharao vocauit mo
ysen et aaron et dixit eis. **P**eccauī
in dñm deum vr̄m et in vos. **S**ed
nunc dimittite peccatūz m̄ etiā hac
vice et rogare dñm deum vr̄m vt
auferat a me mortē istā. **E**gress⁹ qꝫ
ē moyses de asp̄cū pharaōis et ora
uit dñm. **Q**uā flare fecit ventū ab
occidēte vehemētissimū et arreptā
locustā piccit i mare rubrū. **N**on
remāsit ne vna q̄dē i cūctis finib⁹

egipti. Et iduauit dñs cor phara
ois nec diſit filios iſrl. Dixit at
dñs ad moysen Exſede manū tu
am i celū ⁊ ſint tenebre ſup terram
egipti tā denſe vt palpari queāt.
Exſeditq; moyses manū in celuz
⁊ facte ſūt tenebre horribiles i vi
uerſa terra egipti. Tribus diebus
nemo vidit fratrem ſuū. nec mouit
ſe de loco i q̄ erat. Vbiq; aut ha
bitabant filij iſrl: lux erat. Voca
uitq; pharao moysen ⁊ aaron ⁊
dixit eis Ite ſacificate dño. Ques
tū veſtre et armenta remaneant
puuli veſtri eāt vobiscū. At moys
es Hoſtias q; et holocauſta dab
nob q̄ offeram? dño deo noſtro.
Cūcti greges pget nobiſcū. Non
remanebit ex eis vngula q̄ neces
ſaria ſunt in cultū dñi dei noſtri. p
ſer ſi cū ignoremus qd̄ debeat im
molari: donec ad ipm locū pueia
m? Indurauit aut dñs cor pha
raois ⁊ noluit dimittere eos. Di
xitq; pharao ad moysen. Recede
a me ⁊ caue ne vltra videas faciē
meā. Quoq; die apparueris m
morieris. Rndit moyses. Ita fiat
vt loquit̄ es. Nō videbo vltra fa
ciem tuam.

Ca. xi.

Et dixit dñs ad moysen Ab
huc vna plaga tēgam pha
raōe; ⁊ egiptū ⁊ poſt hec dimittz
ws ⁊ exire opellet. Dices ḡ omni
plebi: vt poſtulet vir ab aīco ſuo
et mulier a vicina ſua vaſa argē
tea ⁊ aurea ⁊ veſtē. Dabit at dñs
grām p̄p̄o ſuo corā egiptijs. Fuit;
moyses vir magn⁹ valde i terra
egipti corā; ſeruis pharaonis et
oi p̄p̄o. Et ait. Hec dicit dñs. Ne
dīa nocte igrediar i egiptū ⁊ mo

riet oē p̄mogeitū i terra egiptōz a
p̄mogeito pharaōis qui ſedet in
in ſolio ei⁹ vsq; ad p̄mogenitūz ā
cille que ē ad molā et oīa p̄moge
mita iumentoz. Fuitq; clamor ma
gn⁹ i vniuerſa terra egipti qualis
nec ate fuit nec poſtea futur⁹. ⁊
Apud oēs autē filios iſrl non mu
tiēt carnis ab hōie vsq; ad pec⁹ vt
ſciatis q̄nto miraculo diuidat do
min⁹ egiptios ⁊ iſrl. Deſcēdetq;
oēs ſui tui iſti ad me ⁊ adorabūt
me dicētes. Egredē tu ⁊ oīs p̄p̄s
q̄ ſubiect⁹ ē tibi. Poſt hec egredie
mur. Et exiuit a pharaone iratus
nimis. Dixit at dñs ad moysen
Nō audiet ws pharao vt multa
ſiḡ fiat i terra egipti. Moyses at et
aaro ſecēt oīa ſiḡ ⁊ oſtēta q̄ ſcri
pta ſūt corā pharaōe et idurauit
dñs cor pharaonis nec dimiſit fi
lios iſrl de terra ſua.

Ca. xij.

Dixitq; dñs ad moysen et aa
rō i terra egipti. Mēſis iſte
vob p̄ncipiū menſū: p̄mus erit mē
mēſis anni. Loq̄mini ad vniūſū
cetū filioz iſrl ⁊ dicite eis. Decia
die mēſis hui⁹ tollat vnusquiſq;
agnū p̄ familias et domos ſuas.
Sinaut min⁹ ē numer⁹ vt ſuffi
cē poſſit ad veſcendū agnū: affu
met vicinū q̄ adiūct⁹ ē domui ei⁹
iuxta numerū aīarū; que ſufficē
poſſint ad eſū agni. Er̄it at agn⁹
abſq; macula: maſcul⁹ amicus.
Iux̄ quē ritū tolletis ⁊ hēdū ⁊ ſer
uabitis eū vsq; ad q̄tādecimam
diē mēſis hui⁹. Imolabitq; cum
vniūſa multitudo filioz iſrl ad ve
ſpam ⁊ ſumēt de ſanguie ei⁹ ac po
nēt ſup vtzq; poſtē et i ſuplīmā
ribz domoz i q̄bus comedēt illum.

Et edet carnes nocte illa assas igni et azimos panes cum lactudis agrestibus. **N**ō comedetis ex eo crūdum quod nec coctum aqua sed assū tū igni. **C**aput aut pedibus eius et ī testinīs vorabitur nec remanebit quicquid ex eo vñ mane. **S**i quod restiduum fuerit igne comburetis. **S**ic aut comedetis illū. **R**enes vestros accingetis et calciamēta habebitis in pedibus tenentes baculos in manibus et comedetis festinātes. **E**st enim phasē id ē transit dñi. **E**t transit per terrā egipti nocte illa patiamur oēs primogenitū in terrā egipti ab homine vñ ad pecorē et in cunctis dijs egipti faciā iudicia ego dominus. **E**rit aut sanguis vobis in signū ī edibus ī quibus eritis et videbo sanguinē ac transibit vñ nec erit ī vobis plaga disperdens quā passus estis terrā egipti. **H**abebitis aut hunc diem ī mōimentū et celebrabitis eam sollempnē dñō in generatiōibus vestris cultu sempiterno. **S**eptem diebus azima comedetis. **I**n primo non erit fermentū in domibus vñs quicunq; comedit fermentū pibit anima illa de israel a primo die vñ ad diem septimū. **D**ies prima erit sancta ac sollempnis et dies septima eadem festiuitate venerabilis. **N**ihil opis facietis ī eis exceptis hñs quā ad rescendū ptinet et obseruabitis azima. **I**n eadē em ipsa die educti exercitū vestz de terrā egipti et custodietis diem istum in generationes vestras ritu perpetuo. **P**rimo mēse quartadecima die mēsis ad vesperū comedetis azima vñ ad diem vicesimā primā eiusdem mēsis ad vespēra. **S**eptē diebus fermentatū nō

non iueniet in domibus vñs. **Q**uā comederit fermentatū pibit aīa ei⁹ de cetero israel tam de adueniis quā de indigenis terre. **D**e fermentatū nō comedetis. **I**n cunctis habitaculis vñs edetis azima. **V**ocauit aut moyses omnes seniores filiorū israel et dixit ad eos. **I**te tollentes animal per familias vñas et ymolate phasē fasciculūque ylopi tingite in sanguine quod est in limine et aspergite ex eo supliminare et utrunq; postea. **N**ullus vñm egrediat ostiū domus sue vñ mane. **T**ransibit em dñs punit ens egiptios. **C**ūque viderit sanguinem in supliminari et ī utroque postea transcendet ostiū domus et nō sinet paullatim ingredi domos vestras et ledere. **C**ustodi verbum istud legitimū tibi et filiis tuis vñ in eternum. **C**ūque introieritis terrā quā dominus deus daturus est vobis ut pollicitus est obseruabitis ceteras istas. **E**t cū dixerint vobis filij vñi quod ē ista religio dicetis eis. **V**ictima transitus dñi ē quā transiuit sup domos filiorū israel in egipto percutiens egiptios et domos nrās ilberans. **I**ncuruatusque ipse adauit. **E**t egressi filij israel fecerūt sicut preceperat dñs moysi et aaron. **F**actū est aut ī noctis medio passit dñs omne primogenitū in terrā egipti a primogenito pharaonis quā in solio eius sedebat vñ ad primogenitum captiue que erat in carcere et omne primo genitū iumentorum. **S**urrexitque pharao nocte et oēs serui eius cunctaque egipt⁹ et ortus est clamor magnus in egipto. **N**eq; enī eāt dom⁹ ī qua nō iaceret mortu⁹. **V**ocatisque pharao moysē et aaron

nocte ait **Surgite: egredimini a**
populo meo uos et filii israel. **Ite et im-**
molate domino sicut dicatis Oves ve-
stras et armamenta assumite ut pete-
ritis et abeuntes benedicite mihi. **Virge**
batque egipcius populus de terra exire
velociter dicentes. **Quis moriemur**
Tulit igitur populus aspersam farinam
antequam fermentaretur et ligas in pal-
leis posuit super humeros suos. **Fe-**
ceruntque filii israel sicut precepit dominus
moysi et proiecit ab egipcius vasa
argentea et aurea vestemque plurimam.
Dominus autem dedit gratiam populo contra egi-
pcios ut commodaret eis et spolia
uerit egipcios. **Profecti sunt filii**
israel de ramasse in socoth sercen-
ta fere milia pedum virorum: absque
puulis et mulieribus. **Sed et vulgus**
promiscuum innumerable ascendit cum
eis: oves et armamenta et animalia di-
uersi generis multa nimis. **Cope-**
runtque farinam quam dudum de egipto
conspersam tulerant et refecerunt sabbine-
ridos panes azimos. **Neque ei po-**
teat fermentari: coactibus exire egi-
pcius et nullam facere finem mor-
ae: nec pulmenti quicquam occurrerat
parare. **Habitatio autem filiorum israel**
quae nascitur in egipto: fuit quodviginti
triginta annorum. **Quibus expletis**
eadem die egressus est omnis exercitus
domini de terra egipti. **Notum ista obser-**
uabile domini: quando eduxit eos de terra
egipti. **Hanc obseruare debent omnes**
filii israel in generationibus suis.
Dixitque dominus ad moysen et aaron
hec est religio phase. **Vis alienige-**
na non comedet ex eo. **Vis autem ser-**
uus empticius circumcidetur et sic com-
edet. **Aduena et mercenarius non**
edat ex eo. **In una domo comedet**

nec efferetis de carnibus eius foras
 nec os illius confrigetis. **Vis ceteris**
filiorum israel faciet illud. **Quod si quis**
peccatorum in vestram voluerit transire co-
loniam et facere phase domini: circumcidetur
prius omne masculinum eius et
tunc rite celebrabit: eritque sicut indi-
gena terre. **Si quis autem circumcissus non**
fuerit: non vescetur ex eo. **Eadem lex est**
indigene et colono qui peccinatur
apud vos. **Feceruntque omnes filii israel**
sicut precepit dominus moysi et
aaron et eadem die eduxit dominus filios
israel de terra egipti per turmas suas.

Quintusque est. **Ca. xiiij.**
Dominus ad moysen dicens
Sanctifica mihi omne primogenitum quod
aperit vuluam in filiis israel: tam de bo-
minibus quam de iumentis. **Hea sunt ei**
omnia. **Et ait moyses ad populum.** **Me-**
metote diei huius in qua egressi estis
de egipto et de domo fructus: quoniam
in manu forti eduxit vos dominus de
loco isto ut non comedatis ferme-
tatum panem. **Hodie egredimini**
mensis nouarum frugum. **Cumque intro-**
duxerit te dominus in terram chananei et
ethei et amorrei et euei et iebusei
quam iurauit patribus tuis ut daret ti-
bi terram fluentem lacte et melle ce-
lebrabitis hunc morem sacrorum mense
isto. **Septem diebus vesceris azi-**
mis et die septimo erit sollempni-
tas domini. **Azima comedetis septem**
diebus. **Non apparebit apud te ali-**
quid fermentatum: nec in cunctis fi-
nibus tuis. **Narrabisque filio tuo in**
die illo dicens. **Hoc est quod fecit**
mihi dominus: quando egressus sum
de egipto. **Et erit quasi signum in manu**
tua et quasi monumentum ante oculos tu-
os et ut lex domini semper sit in ore tuo.

In manu em forti eduxit te domi-
nus de egipto vt custodias huius
cemodi cultus statuto tpe a dieb?
indies **C**uq; introduxerit te dñs
i terra chananei sicut iurauit tibi
et pñbus tuis ⁊ dederit tibi eam se-
pabis oē qđ apit vuluā dño et qđ
pñitiuū est in pecoribus tuis.
Quicqđ habueris masculini sex?
cōsecrabis dño **P**rimogenituz aſi-
ni mutabis oue qđ si non redeme-
ris interficies **O**ē at pñogenituz
hōis de filiis tuis pretio redimes
Cuq; interrogauerit te fili? tuus
et dicens qđ ē hoc rñdebis ei **I**n
manu forti eduxit nos dñs de ter-
ra egipti de domo ſecuritatis **N**az-
cum indurat? eff et pharao et nol-
let nos dimittere occidit dñs oē
pñogenitū in terra egipti a pño-
genito hōis vſq; ad pñogenitū iuū
torū **P**ecirco ymolo dño oē qđ apit
vuluam masculini ſexus et oia pñ-
mogenita filioꝝ meoꝝ redimo **E**-
rit igitur quaſi ſignū in manu tua
⁊ quaſi appenſum qđ ob recordati-
onē aī oculos tuos eo qđ in manu
forti eduxit vſq; dñs de egipto **I**gi-
tur cū emiſſiſſet pharao pplm nō eoſ
duxit dñs p viā terre philistiim q̄
vicina ē reputans ne forte penite-
ret eū ſi vidiff et aduerſum ſe bel-
la conſurgere ⁊ reuertere in egi-
ptū ſi circūduxit p viā deſerti que
ē iuxta mare rubꝝ **E**t armati a-
ſcenderūt filij iſrl de tra egipti **T**u
lit qđ moyses oſſa ioseph ſeui eo
qđ adiuraſſet filios iſrl dicens **V**iſi
tabit vos deus auferre oſſa mea
hic vbi ſcū. **P**rofectiq; de ſochot
caſtrametati ſūt i ethā i extremis
ſimib; ſolitudis **D**ñs at pcedebat

eos ad ostendendam piā p diē i co-
lūna nubis et p noctē in columna
ignis vt dux eſſet itineris vtroq;
tpe **N**ūq; defuit colūna nubis p
diem nec colūna ignis per noctem
coram populo **Ca. xiiij**

Igitur ē at dñs ad moysen
dicens **I**o quere filijs iſrl ſie-
uer ſi caſtrametentur e regione phi-
airoth q̄ ē inter magdalaꝝ ma-
re contra beſſephon. **I**n conſpectu
eiꝝ caſtra ponetis ſup maē **D**ictu-
rus q; eſt pharao ſup filiis iſrl **E**o-
artati ſunt in tra cōcluſit eoſ deſer-
tum **E**t idurabo cor eiꝝ ac pſequeſ
vos et gloriſicaboꝝ in pharaone et
in omni exercitu eiꝝ ſcientq; egi-
pti qđ ego ſum dñs. **P**ecetq; ita
Et nunciatū ē regi egiptioꝝ qđ ſu-
giſſet et populus **I**mmutatūq; ē cor
pharaonis et ſeruoꝝ eiꝝ ſuper po-
pulum ⁊ dixerunt **Q**uid volum?
facere vt dimitterem? iſrl ne ſer-
uaret nobis **I**unxit ergo currum ⁊
oēm populū aſſumpſit ſcū **T**ulit
q; ſexcentos currus electos ⁊ quic-
qđ in egipto curruꝝ fuit ⁊ duces
totius exercitꝝ **I**ndurauitq; dñs
cor pharaonis regis egipti et pſe-
cut? ē filios iſrl **A**t illi egreſſi erāt
in manu excelsa **C**uq; pſequerent
egiptiꝝ veſtigia pcedentiū reperūt
eos in caſtris ſup mare. **O**mne eq̄
tatuſ ⁊ currus pharaonis ⁊ vniuer-
ſus exercitꝝ erāt in phairoth cō-
tra beſſephon **C**uq; appropinquāſ-
ſet pharao leuātes filij iſrl oculos
vidēt egiptios poſt ſe et timuēt
valde. **C**lamaueruntq; ad dominū
⁊ dixerunt ad moysen. **F**orſitan nō
erant ſepulcra in egipto ideo tuli-
ſti nos vt moreremur in ſolitudie

Quid hoc facere voluisti ut educes
 res nos ex egipto? **N**one iste est
 sermo quem loquebamur ad te in egipto
 discites: recede a nobis ut seruiamus
 egiptiis? **M**ulto enim melius
 est seruire eis quam mori in solitudi-
 ne. **E**t ait moyses ad populum: Nolite
 timere. **S**tate et videte magnalia
 domini: quod facturum est hodie. **E**giptios
 enim quos nunc videtis. nequaquam ul-
 tra videbitis usque in sempiternum.
Dominus pugnabit pro vobis et vos ta-
 cebitis. **D**ixitque dominus ad moysen.
Quid clamas ad me? **L**oquere fili
 is israel ut perficiantur. **T**u autem eleua
 virgam tuam et extendere manum tuam
 super mare et diuide illud ut gra-
 dianter filii israel in medio mari per-
 cussus. **E**go autem idcirco cor egiptiorum
 ut persequantur vos et glorificabor in
 pharaone et in omni exercitu eius et in
 curribus et in equitibus illius. **E**t sciet
 egiptius quod ego sum dominus: cum glori-
 ficatus fuero in pharaone et in curribus
 atque in equitibus eius. **T**ollensque se
 angelus domini qui precebat castra
 israel. abiit post eos et cum eo pa-
 riter columna nubis prope dimittens
 post tergum stetit. iter castra egip-
 tiorum et castra israel. **E**t erat nubes te-
 nebrosa et illuminans noctem ita ut
 ad se invicem toto noctis tempore ac-
 cedere non valeret. **C**umque extendisset
 moyses manum super mare abstulit
 illud dominus: flante vento vehementi et
 venti tota nocte et vertit in siccum.
Diuisamque est aqua et ingressi sunt filii
 israel per medium siccum maris. **E**rat enim
 aqua quasi murus a dextera eorum et
 leua. **P**ersequentesque egiptii ingres-
 si sunt post eos et omnis equitatus pha-
 raonis. currus eius et equites per-

medium maris. **I**amque aduenerat
 vigilia matutina et ecce respiciens
 dominus super castra egiptiorum per colum-
 nam ignis et nubis: interfecit exercitum
 eorum et subvertit rotas currum. **F**ere-
 bantque in profundum. **D**ixitque egi-
 ptius **F**ugiam? **I**srahel. quia dominus
 pugnet pro eis contra nos. **E**t ait do-
 minus ad moysen. **E**xtende manum
 tuam super mare ut reuertantur aqua ad
 egiptios super currus et equites eorum.
Cumque extendisset moyses manum contra
 mare: reuersum est primo diluuium ad
 priorem locum. **F**ugientesque egi-
 ptii occurrerunt aqua et inuoluit eos
 dominus in mediis fluctibus. **R**euerseque
 sunt aque et operuerunt currus et equi-
 tes cuncti exercitus pharaonis. **Q**ui se-
 quentes ingressi fuerant mare: nec
 vnus quidem superuit ex eis. **F**ilii
 autem israel prepererunt per medium siccum
 maris et aque eis erant quasi per murum
 a dextris et a sinistris. **L**iberavitque
 dominus in die illo israel de manu egip-
 tiorum et viderunt egiptios mortuos
 super litus maris et manum magnam
 quam exercuerat dominus contra eos. **T**u-
 multusque populus domini et crediderunt domino
 et moysi suo ei.

Cap. xv.
Quoniam cecinit moyses et filii
 israel canticum hoc domino et bi-
 nerunt. **C**antem? domino **G**loriose enim
 magnificatus est: equum et ascensorem de-
 iecit in mare. **F**ortitudo mea et laus
 mea dominus et factus est mihi in salutem. **N**on
 deus meus et glorificabo eum: deus patris
 mei et exaltabo eum. **D**ominus qui vir pu-
 gnator: omnes potes nomen eius. **C**urre
 pharaonis et exercitum eius: proiecit in ma-
 re. **E**lecti principes eius: submersi sunt in
 mari rubro. abissi operuerunt eos:
 descenderunt in profundum quasi lapis.

Dextera tua dñe magnificata ē in
fortitudine dextera tua dñe posuit
inimici et in multitudine glorie tue
deposuisti aduersarios meos. **Q**uasi
ira tua q̄ deuorauit eos sicut sti-
pula et in spiritu furoris tui cōgre-
gate sunt aque. **S**tetit vnda flu-
ens cōgregate sunt abissi i medio
maris. **D**ixit inimic⁹. **P**ersequere et cō-
prehendam spolia implebitur aia
mea. **E**uagimabo gladium meum
iterificet eos manus mea. **F**lauit
spiritus tuus et operuit eos mare
submersi sunt quasi plūbum in a-
quis vehementibus. **Q**uis similis
tui in fortibus dñe? **Q**uis similis tui
magnificus in sanctitate terribilis
atq; laudabilis et faciens mirabi-
lia. **E**xtendisti manū tuā q̄ deuora-
uit eos ira. **D**ux fuisti i mīa tua
populo que; redemisti. **E**t portasti
eū i fortitudine tua ad habitaculu;
sanctū tuū. **A**scenderunt ppl⁹ i irati-
funt. dolores obtinuerūt hitatoēs
philistiim. **T**ūc cōturbati sūt pñ-
cipes edō robustos moab obtinu-
it tremor obriguerunt oēs habita-
tores chanaā. **T**erruāt sup eos for-
mido q̄ pauor i magnitudine brachij
tui. **F**iant immobiles q̄si lapis do-
nec p̄transeat ppl⁹ tuus domine
possedisti. **I**ntroduces eos et plā-
tabis in monte hereditatis tue sic
missimo habitaculo tuo qd̄ opat⁹
es dñe. **S**anctuarium tuum domi-
ne qd̄ firmauerunt manus tue. **D**o-
min⁹ regnabit i eternū et ultra. **I**n-
gressus est em̄ eques pharao cum
curribus et equitibus eius in mare
et reduxit sup eos dñs aquas ma-
ris. **F**ilij at̄ isrl̄ ābulauerūt p̄ sicā

i medio eius. **S**ūphit ergo maria
p̄phetissa soror aaron tūpanum
in manu sua egressi eq; sūt oēs mu-
lieres post eam cum tūpanis et chō-
ris quib; p̄inebat dicens. **C**ante-
mus dñō. **G**loriose em̄ magnifica-
tus est equum q̄ ascensorem ei⁹ de-
iecit in mari. **T**ulit at̄ moyses isrl̄
de mari rubro q̄ egressi sunt in de-
sertum sur. **A**mbulauerūtq; tribus
diebus p̄ solitudine q̄ nō inueniebāt
aquā. **E**t venerunt in marath nec
poterant bibere aquas de marath
eo q̄ essent amare. **V**nde et cōgru-
um loco nomē imposuit vocans il-
lum marath id ē amaritudine. **E**t
murmurauit ppl⁹ cōtra moysen di-
cēs. **Q**uid bibemus? **A**t ille clama-
uit ad dñm. **Q**uā ostēdit ei lignū
qd̄ cum misisset in aquas in dulcedi-
nē uerse sūt. **I**bi cōstituit ei p̄cepta
atq; iudicia q̄ ibi cōcepauit eum di-
cēs. **S**i audieris uocē dñi dei tui et
qd̄ rectū est coraz eo feceris q̄ obe-
dieris mandatis ei⁹ custodierisq;
oia p̄cepta illi⁹ cūctum languo-
rem quē posui i egipto nō iducam
sup te. **E**go em̄ dñs sanator tu⁹. **D**e-
neēt at̄ in helim filij isrl̄ ubi erant
duodecim fontes aquarum q̄ sep-
tuaginta palme q̄ castrametati sūt
iuxta aquas. **Ca. xvi.**

Profectiq; de helim venit ois
multitudo filiorum israhel in
desertum syn qd̄ est inter helim et
sinai quādecima die mensis scāi
di postq̄ egressi sūt de terra egip-
ti. **E**t murmurauit ois cōgregatio
filioꝝ isrl̄ cōtra moysen q̄ aaron i
solitudine. **D**ixeruntq; filij isrl̄ ad
eos. **V**nam mortui essemus p̄ ma-
nū dñi i terra egipti qñ sedebam⁹

sup ollas carniū ⁊ comedebamus
panē in saturitate. **E**ur induristis
nos in desertū istud vt occideretis
oēm multitudinē fame. **D**ixit at
dñs ad moysen. **E**cce ego pluā vob
panes de celo. **E**grediatur populus
⁊ colligat q̄ sufficiūt p singulos di
es vt tēp̄e eū vtr̄ ambulet in le
ge mea an nō. **D**ie autē sexto pa
rent qđ inferant ⁊ sit duplum qđ
colligere solebāt p singulos dies.
Dixerūtq; moyses ⁊ aarō ad oēs
filios isrl. **V**espere scietis qđ dñs
eduxerit vōs de terra egipti ⁊ ma
ne videbitis gloriā dñi. **A**udiui
em murmur vēm̄ cōtra dñm. **N**os
vero qđ sum⁹ qđ murmurastis cōtra
nos. **E**t ait moyses. **D**abit vobis
dñs vespere carnes edere ⁊ mane
panes in saturitate eo qđ audieit
murmuraōnes v̄as qđ murmu
rati estis cōtra eū. **N**os em̄ qđ su
mus. **N**ec cōtra nos ē murmur ve
strū h̄ cōtra dñm. **D**ixit q; moyses
ad aarō. **D**ic vniūse cōgrega cōm
filiorū isrl. **A**ccedite cōm dño. **A**u
diuit em̄ murmur vēm̄. **C**ūq; loq
ret aarō ad oēs cetū filiorū isrl re
sponderet ad solitudinē. **E**t ecce glo
ria dñi apparuit in nube. **L**ocutus
est autē dñs ad moysē dicēs. **A**u
diui murmuraōes filiorū isrl. **I**n
quire ad eos. **V**espe comedetis car
nes ⁊ mane saturabimini paibus
scietisq; qđ ego sū dñs de⁹ v̄e. **F**a
ctū est ḡ vesp̄e ⁊ ascēdēs cōtūm̄
cōpuit castra: m̄aēq; vōs inquit
per circuitū castrorū. **C**ūq; opus
set supficiē terre apparuit ī solita
dine minutū et quasi pilō tūm̄ in
similitudinē pruine sup terrā. **Q**đ
cū vidissent filij isrl dixerūt ad i

uicē Manhu. **Q**đ significat. **Q**uā
est hoc. **I**gnorabāt enim qđ esset.
Quā ait moyses. **I**ste ē panis
quē dñs dedit vobis ad v̄scendū.
Hic ē fmo quē precepit vob dñs.
Colligat vnusq; ex eo q̄ntum
sufficit ad v̄scēdum gomōe p sin
gula capita. **I**uxta numerū aīarū
v̄rarū q̄ habitāt in tabernaculo
sic tolletis. **F**ecerūtq; ita filij isrl
⁊ collegerūt ali⁹ plus ali⁹ minus
⁊ mēh sūt ad mēsurā gomōe. **N**ec
q̄ plus collegerat habuit ampli
us nec qui minus parauit repe
rit minus. sed singuli iuxta id qđ
edere poterāt cōgregauerūt. **D**ixit
q; moyses ad eos. **N**ullus relinq̄t
ex eo in mane. **Q**ui nō audierūt
eū. sed dimiserūt qđā ex eis vsq;
mane et scātē cepit v̄m̄b̄ atq;
cōputruit. **E**t iratus est cōtra eos
moyses. **C**olligebāt autem mane
singuli q̄ntū sufficere poteāt ad
v̄scendū. **C**ūq; incaluisse sol liq̄he
bat. **I**n die autē sexta colligerunt
cibos duplices id est duo gomōe
per singulos homines. **V**enerūt
autē omēs p̄ncipes multitudinis ⁊
narrauerunt moysi. **Q**ui ait eis.
Hoc est qđ locutus est dñs. **R**equi
es sabbati sc̄ificata ē domino. **E**t s̄
quodcūq; operandum est facite
⁊ q̄ coquēda sūt coquite. **Q**uicūq;
autem reliquum fuerit reponite
vsq; in mane. **F**eceruntq; ita vt p̄
ceperat moyses ⁊ non cōputruit
neq; v̄m̄s inuentus ē ī eo. **D**ixit
q; moyses. **C**omedite illud h̄odie
qđ sabbatū est domino nō inueni
etur h̄odie in agro. **S**ex diebus
colligite. ī die autē septimo sabbatū
ē dño. idcirco nō inuenietur

Venitq; septima dies et egressi de
 populo ut colligerent non inuenerunt
 dixit autem dominus ad moysen. **V**sque
 quo non vultis custodire mandata
 mea et legem meam? **V**idete quod dominus de-
 derit vobis sabbatum et propter hoc tri-
 buit vobis die sexta cibos duplices
Maneat unusquisque apud semet
 ipsum et nullus egrediat de loco suo
 die septimo et sabbatizabit populus
 die septimo. **A**ppellauitque domus is-
 rahel nomen eius man. **Q**uia erat quasi
 semine coriandri albi gustusque eius
 quasi simile cum melle. **D**ixit autem
 moyses. **I**ste est sermo quem precepit
 dominus. **I**mple gomor ex eo et custo-
 dia in futuras retro generationes
 ut nouerit panem quo alui vos in
 solitudine quando educti estis de terra
 egypti. **D**ixitque moyses ad aaron.
Sume vas unum et mitte ibi man
 quantum potest cape gomor et repo-
 ne coram domino ad seruandum in gene-
 rationes vestras sicut precepit dominus
 moysi. **P**osuitque illud aaron in ta-
 bernaculo seruandum. **F**ilii autem is-
 rahel comederunt man quodraginta an-
 nis donec veniret in terram habita-
 bilem. **N**ocibus aliti sunt usque quod tam-
 geret fines terre chanaan. **G**omor
 autem decia pars est ephi. **C**a. xxvii.
Sicut perfecta omnis multitudo filiorum
 israel de deserto syn per mansiones suas
 iuxta sermonem domini castrametati
 sunt in raphidim ubi non erat aqua
 ad bibendum populo. **Q**ui iurgat contra
 moysen ait. **D**a nobis aquam ut
 bibamus. **Q**uibus respondit moyses
 Quid iurgamini contra me. **C**ur
 septatis dominum? **S**ituerunt ergo ibi populus
 pro aque penuria et murmurauit
 contra moysen dicens. **C**ur fecisti nos

exire de egipto ut occideres nos et
 liberos nostros ac iumenta nostra. **E**la-
 mauit autem moyses ab domino dicens
Quid faciam populo huic? **A**dhuc
 paululum et lapidabit me. **E**t ait
 dominus ad moysen. **A**ntecede populum
 et sime teum de senioribus israel et vie-
 ga; quam percussisti flumen tolle in ma-
 nu tua et vade. **E**n ego stabo ibi co-
 ram te supra petram oreb perfringesque
 petram et eribit ex ea aqua ut bibat
 populus. **F**ecit ita moyses coram
 senioribus israel. **E**t vocauit nomen
 loci illius septatio propter iurgium fili-
 orum israel et quia septauerunt dominum
 dicentes. **E**stne deus in nobis an non
Venit autem amalech et pugnabat
 contra filios israel in raphadim. **D**i-
 xitque moyses ad iosue. **E**lige vi-
 ros et egressus pugna contra amalech
 cras. **E**go stabo in vertice colli ha-
 bens vergam dei in manu mea. **F**ecit
 iosue ut locutus esset moyses et pug-
 nauit contra amalech. **M**oyses autem
 et aaron et hur ascenderunt super verticem
 collis. **C**umque leuasset moyses man
 vincebat israel. **S**imauit paululum et
 nihil superabat amalech. **M**anus
 autem moysi fuerant graues. **S**umeret
 igitur lapidem posuerunt sub ter eum in
 quo sedit aaron autem et hur susten-
 tabant manum eius ex utraque parte
Et factum est ut manus illius non las-
 caretur usque ad occasum solis. **F**uga-
 uitque iosue amalech et populum eius
 in ore gladii. **D**ixit autem dominus ad
 moysen. **S**cribe hoc ob monumentum
 in libro et trade auribus iosue. **D**e-
 lebo enim memoriam amalech sub celo
Edificauitque moyses altare et voca-
 uit nomen eius dominus exaltatio mea
 dicens. **Q**uia manus soli domini et

bellū dei erit contra amalech a gene-
ratione in generatione. **Cap. xviij**
Quoniam audisset iethro sacerdos
madian cognatus moysi omnia
quae fecerat dominus moysi et israel populo
suo et quod eduxisset dominus israel de egipto
et tulisset sephorā uxorem moysi quae
remiserat et duos filios eius quorum
unus vocabatur gersa dicente patre
advena fui in terra aliena alter ve-
ro eliezzer deus enim ait patris mei
adiutor me et erunt me de gladio
pharaonis. Venit ergo iethro cog-
natus moysi et filij eius et uxor eius
ad moysen in desertum ubi erat ca-
strametatus iuxta montem dei et man-
dauit moysi dicens Ego iethro cog-
natus tuus uenio ad te et uxor tua
et duo filij tui cum ea. Qui egressus in
occursum cognatus sui adorauit et os-
culatus est eum. Salutaruntque se-
mutuo uerbis pacificis. Cumque itras-
set tabernaculum narrauit moyses
cognato suo cuncta quae fecerat do-
minus pharaoni et egiptiis propter
israel. vniuersumque laborem qui acci-
disset eis in itinere et quod liberauerat
eos dominus. Letatusque est iethro super om-
ni bonis quae fecerat dominus israeli eo
quod eruit eum de manu egiptiorum.
Et ait. Benedictus dominus qui liberauit
vos de manu egiptiorum et de manu
pharaonis qui eruit populum suum de manu
egipti. Nunc agnouimus quoniam magnus dominus
super omnes deos eo quod superbia egerit con-
tra eos. Obtulit ergo iethro cog-
natus moysi holocausta et hostias do-
mino. Veneruntque aaron et omnes senio-
res filiorum israel ut comederet panem
cum eo coram domino. Altera autem die sedit
moyses ut iudicaret populum qui
assistebat moysi a mane usque ad

vesperam. Quod cum vidisset cognatus
eius omnia scilicet quae agebat in po-
pulo ait. Quid est quod facis in plebe
cur solus sedes et omnis populus pro-
stolat de mane usque ad vesperam?
Cui respondit moyses. Venit ad me po-
pulus querens sententiam dei. Cumque ac-
ciderit eis aliqua disceptatio veniunt
ad me ut iudicem inter eos et omnia
praecpta dei et leges eius. At ille. non
bonam inquit rem facis. Stulto
labore consumeris et tu et populus
iste qui tecum est. Ultra vires tu-
as est negotium. Solus illud non po-
teris sustinere. sed audi uerba mea
atque consilia et erit dominus tecum. Esto
tu populo in hijs quae ad deum perti-
nent ut referas quae dicunt ad eum
omniaque populo caerimoniae et ritus
colendi. uiamque per quam ingredi de-
beant et opera quae facere. Provideat
de omni plebe viros sapientes et timen-
tes deum in quibus sit ueritas et qui oderint
auariciam et constitue ex eis tribunos
et centuriones et quinquagenarios
et decanos qui iudicent populum omni tpe
quicquid autem maius fuerit referant ad te
et ipsi minora tamen modo iudicent. leui-
usque sit tibi pretio in alio onere. Si
hoc feceris implebis imperium domini et
praecpta eius poteris sustinere et omnis
populus reuertetur ad loca sua cum pace.
Quibus auditis moyses fecit omnia
quae ille suggesserat. Et electis vi-
ris strenuis de cuncto israel constituit
eos principes populi tribunos et
centuriones et quinquagenarios
et decanos qui iudicarent plebem
domini omni tpe. Quicquid autem grauius esset
referabant ad eum. faciliora tamen
iudicantes. Dimisitque cognatum suum
qui reuersus abiit in terram suam.

Mense tercio egressi **Ca. xix.**
 omnis israel de terra egypti in die
 hac venerunt in solitudinem synai
 Na pueri de raphidim et puenie
 tes usque in desertum synai castrame
 tati sunt in eodem loco ibique israel fixit
 tentoria e regione montis. Moyses
 autem ascendit in montem ad deum. Vo
 cauitque eum dominus de monte et ait Hec
 dices domui iacob et annuntiabis
 filiis israel. V. osiph vidistis quod fece
 ri egyptiis quomodo portauerunt vos sup
 alas aqilatum et assumpserunt mihi
 Si ergo audieritis vocem meam et custo
 dieritis pactum meum eritis mihi in
 regnum sacerdotale et gens sancta
 Hec sunt verba que loqueris ad fili
 os israel. Venit moyses et conuoca
 tis maioribus natu populi exposuit
 omnes sermones quos mandauerat
 dominus. Responditque omnis populus fili
 o. Cuncta que locutus est dominus faciemus
 Cuique retulisse moyses verba populi
 ad dominum ait ei dominus Jam nunc veni
 am ad te in caligine nubis ut audi
 at me populus loquens; ad te et cre
 dat tibi in populum. Nuntiavit ergo
 moyses verba populi ad dominum Qui di
 xit ei. Vade ad populum et sanctifica
 illos hodie et cras lauentur vestimen
 ta sua et sint parati in die terci
 o. In die enim tercio descendet dominus
 coram omni plebe super montem synai
 Constituesque terminos populo per cir
 cuitum et dices ad eos. Caute ne as
 cendatis in montem nec tangatis fi
 nes illius. Omnis qui tetigerit montem
 morte morietur. Manus non tanget
 eum sed lapidibus opprimitur aut
 confodietur iaculis. Siue iumentum siue
 rit siue homo non viuet. Cum cepit
 clangere bucina tunc ascendant in

montem. descenditque moyses de mon
 te ad populum et sanctificauit eum Cum
 quod lauissent vestimenta sua ait ad
 eos. Estote parati in die tercio et
 ne appropinquetis vxoribus vestris
 Naque aduenerat tercius dies et mane
 inclaruerat et ecce ceperunt audiri
 tonitrua ac micare fulgura et nu
 bes densissima oprire montem. Elan
 goque bucine vehementius prestepe
 bat et timuit populus qui erat in ca
 stris. Cumque eduxisset eos moyses
 in occursum deinde loco castrorum stete
 runt ad radices montis. Totus au
 tem mons synai fumigabat eo quod de
 scenderet dominus super eum in igne et asce
 deret fumus ex eo quasi de fornace
 Eratque omnis mons terribilis et soni
 tus bucine paulatim crescebat in
 manus et plurius sedebat. Moy
 ses loquebatur et dominus respondebat ei
 Descenditque dominus super montem synai
 in ipso montis vertice et vocauit moysen
 in cauum eius. Quo cum ascendisset
 dixit ad eum. Descende et testa re po
 pulum ne forte velit transgredere ter
 minos ad videndum dominum et pereat
 ex eis plurima multitudo. Sacerdo
 tes quoque qui accedunt ad dominum sanctifi
 centur ne peccent eos. Dixitque moy
 ses ad dominum. Non poterit vulgus asce
 dere in montem synai. Tu enim testi
 ficatus es et iurasti dicens. Donec ter
 minos circa montem et sanctifica illum
 Cui ait dominus. Vade descende ascende
 que tu et aaron tecum. Sacerdotes autem
 et populus non transgredantur terminos nec
 ascendant ad dominum ne forte interfici
 at illos Descenditque moyses ad po
 pulum et omnia narrauit eis

Datusque est domini **Ca. xx.**
 nus auctor os sermones huius Ego sum

dñs de⁹ tu⁹ q̄ eduxi te de terra egi-
pti de domo seruitutis. **N**on habe-
bis deos alienos corā me. **N**ō fa-
cies tibi sculptile. neq; oēm filitū
dñe q̄ ē in celo desup et que in ter-
ra deorsum. nec eorū q̄ sunt in aq̄s
sub terra. **N**on adorabis ea neq; co-
les. **E**go sum dñs de⁹ tu⁹ fortis ze-
lores visitas iniquitatem patris in fi-
liis in tertā et quartā generatiōe
eorū q̄ oderūt me et facies mīam in
milia hīs q̄ diligūt me et custodi-
unt precepta mea. **N**on assumes
nomē dñi dei tui in vanū. **N**ō enī
habebit insonitū dñs eū q̄ assimple-
rit nomen dñi dei sui frustra. **M**e-
mēto vt diem sabbati sanctifices.
Sex diebus opaberis et facies om-
nia opera tua. **S**eptimo at die sab-
batū dñi dei tui ē. **N**on facies om-
ne opus in eo. tu et fili⁹ tuus et fi-
lia tua. seru⁹ tu⁹ et ancilla tua. in
mētū tuū et aduena q̄ ē itra portas
tuas. **S**ex ei diebus fecit dñs celus
et terrā et mare et oīa que in eis
sunt et requieuit in die septimo.
Iherco benedixit dñs diei sabbati
et sanctificauit eū. **H**onora patrē
tuū et matrē tuā vt sis longeuus
sup terram quam dñs deus tu⁹ da-
bit tibi. **N**ō occides. **N**ō mechabe-
ris nō furtū facies. **N**ō loq̄ris con-
tra p̄mū tuū falsum testimoniū
nō concipies domū p̄mī tui nec
desiderabis vxorē ei⁹. nō suū non
ācillā nō bouē nō ašinū nec oīa q̄
illī sūt. **C**ūct⁹ aut m̄lus videbat
voces et lampades et sonitū buc-
cine. mōtemq; fumātem et p̄terri-
ti ac pauore cōcussi steterūt paul
dicentes moyfi. **V**oq̄re tu nobis et
audiem⁹. **N**ō loq̄tur nobis domin⁹

ne forte moriamur. **E**t ait moyse⁹
ad ppl̄m. **N**olite timere vt ei p̄ba-
ret vos venit de⁹ et vt terror illi⁹
eēt in vob⁹ et nō peccaretis. **S**tetitq;
ppl̄s delonge. moyses at accessit
ad caliginē in q̄ erat de⁹. **D**ixitq;
p̄terea dñs ad moyse⁹. **N**ec dices fi-
liis isrl̄. **V**os vidistis qd̄ celo locu-
t⁹ sim vob⁹. **N**ō facietis deos argē-
teos nec deos aureos facietis vob⁹.
Altare de terra facietis mīz offerre-
tis sup eo holocausta et pacifica ve-
stra. oues v̄as et boues in oī loco
in q̄ memoria fuerit noīs mei. **V**eni-
am ad te et bñdicā tibi. **Q**d si alta-
re lapideū feceris mī nō edificabis
illud de sectis lapidib⁹. **S**i ei leua-
ueris cult⁹ tuū sup eo polluet⁹. **N**ō
ascendes p̄ grad⁹ ad altare meū
ne reuelet⁹ turpitudine tua. **C**a xpi
Ec sūt iudicia q̄ p̄pones eis
lex seruitutis. **S**i emeris suū hebreū sex ā-
nis fuit tibi. in septimo egrediet⁹ li-
ber gratis. **C**ū q̄li veste intrauerit cū
tali exeat. **S**i habēs vxorē et vxorē
egrediet⁹ simul. **V**ināt dñs de deit
illi vxorē et pepit filios et filias
mulier et liberi ei⁹ erūt dñi sui ip-
se vero exibit cū restitū suo. **Q**d si
dixerit seru⁹. diligo dñm meū et
vxorē ac liberos. n̄ egrediet⁹ liber
offeret eū dñs dñs et applicabitur
ad ostiū et postes. p̄forabitq; au-
rē ei⁹ subula et erit ei seru⁹ in secu-
lū. **S**i q̄s vendiderit filiam suā in
famulam. non egrediet⁹ sicut acil-
le exire consueuerunt. **S**i displicui-
erit oculis domini sui cui tradita fu-
erit dimittet eam. populo autem
alieno vendendi non habebit pote-
statem. si sp̄tuerit eam. **S**i au-
tem filio suo desponderit eam

EX

iuxta morem filiarum faciet illi. **Q**uod si alteram ei accepit prouidebit puelle nuptias et vestimenta et precium pudicie non negabit. Si tria ista non fecerit egredietur gentis absque pecunia. Qui pauperem hominem volens occidere morte moriatur. Qui autem non est infidus? sed de? illum tradidit in manus eius constituas tibi locum in quo fugere debeat. Si quis per idus tria occiderit primum suum et per infidias ab altari meo euellens eum ut moriatur. Qui pauperem primum suum aut matrem morte moriatur. Qui mater lediderit patri suo vel matri morte moriatur. Qui furat? fuerit hominem et vendiderit eum diuitius noce morte moriatur. Si rapta fuerit viri et percussit alium primum suum lapide vel pugno et ille mortuus non fuerit sed iacerit in lectulo si surrexerit et ambulauerit foris super baculum suum in nocens erit qui pauperem ita tamen ut operas eius et ipensas in medicos restituat. Qui pauperem suum vel ancillam virginem et mortui fuerint in manibus eius? criminis reus erit. Si autem vno die vel duobus superuixerit non subiacebit pene. Quia primum illius est. Si rapta fuerit viri et percussit quod mulierem pregnantem et ab ortu quidem fecerit si ipsa vixerit subiacebit damno quantum maritus mulieris expetierit et arbitri iudicauerint. Si autem mors eius fuerit subsecuta reddet animam per aia. Oculum pro oculo dentem pro dente manum pro manu pedem pro pede adustione pro adustione vulnus pro vulnere liuorem pro liuore. Si pauperem quispian oculum suum aut ancille et luscios eos fecerit dimitte eos liberos pro oculis.

ODI

lo quem eruit. **D**entesque si exisset seruo vel ancille sue filiter dimittet eos liberos. Si bos cornu percussit viri aut mulierem et mortui fuerint lapidibus obruetur et non comedent carnes eius? dominusque bouis innocens erit. **Q**uod si bos corrupta fuerit ab heri et nudius tertius? et contestati sunt dominum eius? nec recluserit dominus eum occideritque viri aut mulierem et bos lapidibus obruetur et dominum eius occidet. **Q**uod si percussus fuerit ei impositum dabit per aia sua quicquid fuerit perculatus. Filiumque et filiam si cornu percussit simile sententie subiacebit. Si seruum ancillamque inuaserit triginta siclos argenti domino dabit bos vero lapidibus opprimeatur. Si quis aperit cisternam et foderit et non operuerit eam occideritque bos aut asinus in ea; reddet dominus cisterne precium in metron quod aut mortuum est ipsius erit. Si bos alienus bouem alterius vulnerauit et ille mortuus fuerit vendet bouem viuum et diuidet primum cadaver aut mortui inter se dispicient. Si autem sciebat quod bos corrupta esset ab heri et nudius tertius? et non custodiuit eum dominus suus reddet bouem pro boue et cadaver integre accipiet.

Ca. xxi.

Si quis furat? fuerit bouem aut ouem et occiderit vel vendiderit quicquid boues pro vno boue restituet et quatuor oues pro vna oue. Si effragens fur domum siue suffodiens fuerit inuentus et accepto vulnere mortuus fuerit percussor non erit reus sanguinis. **Q**uod si orto sole hoc fecerit homicidium perpetravit et ipse morietur. Si non habuerit quod pro furto reddat ipse vendabitur. Si inuentus

Si bos pulsauerit.

Furti pana.

Lex talionis

Lex depositi.

fuerit apud eum qđ furat? est vi
uens. siue bos siue asinus siue ouis
duplū restituet. Si leserit quispiā
agrum vel vineā dimiserit lumentū
suū vt depascat aliena: qđqđ opti
mum habuerit in agro suo vel in
vineā p dāni estimatione restitu
et. Si egrossus ignis inuenerit spi
cas et apprehenderit aceruos frugū
siue stantes segetes in agris red
det dānum quī igne succenderit.
Si quis cōmendauerit amico pecu
niam aut vas in custodiā et ab eo
q̄ suscepit furto ablata fuerint
si inueniatur sic duplum reddet. Si
latet fur. dñs domus applicabit
ad deos et iurabit qđ non extende
rit manū in rem p̄ximi sui ad p̄pe
trādā fraudem tā ī boue q̄ ī asino
et oue ac vestimento et qđquid dam
nū inferre pōt. Ad deos vt riusq;
tā pueniet et si illi idicauerint du
plū restituet p̄ximo suo. Si quis
cōmendauerit p̄ximo suo bouē asinū
ouē et oē iumentū ad custodiam
et mortuū fuerit ac debilitatum vel
captū ab hostibz nullusq; hoc vide
rit iurandum erit in medio qđ nō
extenderit manū ad rē p̄ximi sui
fiscipietq; dñs iuramentū et ille red
dere nō cogē. Qđ si furto ablatū
fuerit. restituet dānū dño. Bico
mestū a bestia deferat ad eū quod
occisū est et nō restituet. Qui a p̄
ximo suo quicq; horū mutuo postu
lauerit et debilitatū aut mortuū
fuerit dño nō p̄nte. reddere cōpelle
tur. Qđ si ī p̄ntia dñs fuerit nō
restituēt. maxie si cōductū ueniat
p̄ mercede opis sui. Si seduxerit
qđ virginē necdū desponsatā. dor
mieritq; cū ea dotabit eā et hēbit

Raptus.

eā vxorē. Si pater virginis dare
noluerit reddet pecuniā iuxta mo
dū dotis quā virgines accipe cōsue
uerūt. Maleficos non patieris viuē.
Qui cōierit cū iumento. morte mo
riat. Qui ymolat dñs occidetur p̄
ter dño soli. Aduenā nō contesta
bis neq; affliges eū. Aduene enī
et ipī fuistis ī terra egipti. Vidue
et pupillo nō nocebitis. Si leseri
tis eos. vasa būtur ad me ego
audiā clamorē eorū et indignabi
furor me. p̄ntiāq; vōs gladio et
erūt vxores vrē vidue et filij vestri
pupilli. Si pecuniā mutuā dederis
p̄lo meo paupī q̄ habitat tecum
nō urgebis eū qđ exactor. nec usu
ris opprimes. Si pign⁹ a p̄ximo
tuo acceperis vestimentū. añ sol occa
sum reddes ei. Ip̄m ei est solū quo
opit̄ idumentū carnis ei⁹. nec bz
alibz qđ dormiat. si clamauerit ad
me exaudiā eum. qđ misericors sū.
Dñs non detrahes et p̄ncipi p̄p̄i
tui nō maledices. Decimas et p̄mi
tias tuas non tardabz offerre. Pri
mogenitū filiorū tuorū dabz mī. De bo
bzq; et ouibz h̄it facies. septē die
bz sit cum matre sua. die octauo
reddes eū mibi. Viri sancti eritis ī
Carnē que a bestiis fuerit pregu
stata non comedetis. sed proietietis
canibus. **Ca. xxii.**

Non fuscipies vocē mendaci
nec iunges manū tuā vt p̄
impetio dicās fallum testimoniū.
Non sequeris turbam ad faciēdū
malum: nec ī iudicio plurimorū
acquiesces sentēde vt a vero de ui
es. Pauperis quoq; non miserebe
ris ī iudicio. si occurreris boui īm
mici tui ā asino errāt. reducat eū

Officia
erga totos.Officia
erga maiores.

erga deū.

Si videris asinum obiectum te iacere
sub onere non pertrahabis sed suble-
uabis cum eo. Non declinabis in iudici-
um pauperis. Mendacium fugies.
Insonitum et iustum non occides quia au-
sor impij. Nec accipies munera
quia etiam exerceat prudentes et subvertunt
verba iustorum. Peregrino molestus
non eris. Scias enim aduenas auras
quia et ipsi peregrini fuistis in terra
egypti. Sex annis seminabis terram
tuam et aggrabis fruges eius. Anno
autem septimo dimittes eam et requiesce-
re facies ut comedant pauperes populi
tui et quicquid reliquum fuerit edant
bestie agri. Ita facies in vinea et in
oliveto tuo. Sex diebus operaberis
septima die cessabis ut requiescat bos
et asinus tuus et refrigeretur filius an-
cille tue et advena. Via que dixi vo-
bis custodite et per nomen exterminorum
deorum non iurabitis neque audiet ex-
ore vestro. Tribus vicibus per singulos
annos in festa celebrabitis. Sol-
lemnitateque azimorum custodietis. Sep-
tem diebus comedetis azima sicut per-
cepi tibi tempore mensis novorum quan-
do egressus es de egipto. Non appa-
rebit in conspectu meo vacuus. Et sol-
lemnitate mensibus primitiarum operis tui
quecumque seminaveris in agro solle-
mnitatemque in exitu anni quando aggrega-
veris omnes fruges tuas de agro.
Ter in anno apparebit omne mas-
culinum tuum coram domino deo tuo. Non
ymolabis super fermento sanguinem
victimae tue nec remanebit adeps
sollemnitatis mee usqueque manae. Primi-
cias frugum terre tue deferres in do-
mum domini dei tui. Non coques hederum in
lacte matris sue. Ecce ego mitto an-
gelum meum qui praecedat te et custodiat

Sabbatum.

Festi dies.

in via et introducat in locum quem
preparavi. Obsequia eius et audi vo-
cem eius nec contemnendum putes quia non
dimittet cum peccaveris et est nomen
meum in illo. Quod si audieris vocem eius
et feceris omnia que loquor inimicus
ero inimicis tuis et affligam affligen-
tes te. Precedetque te angelus meus et
introducet te ad amorem et ethi-
onem et pherezum chananeumque et eueum et
iebusum quos ego contra. Non adhibis
deos eorum nec coles eos. Non facies
opera eorum destrues eos et confinges
statuas eorum. Servietisque domino deo
vestro ut benedicam patribus tuis et agra-
et auferam infirmitatem de medio tui.
Non erit infertunda nec sterilis in ter-
ra tua. Numerum dierum tuorum imple-
bo. Terram meam mittam in pauperum
tuorum et occidam omnes populum ad quem
ingredieris. Cunctosque inimicorum
tuorum coram te terga etiam emittens
scabrones prius qui fugabunt eueum
et chananeum et ethi- onem introeat.
Non erciam eos a facie tua anno uno
ne terra in solitudine redigatur et cre-
scant contra te bestie. Paulatim expel-
lam eos de conspectu tuo donec augearis
et possideas terram. Donam autem termi-
nos tuos a mari rubro usque ad
maem palestinarum et a deserto usque ad
fluvium. Tradam in manibus vestris habi-
tatores terre et erciam eos de conspec-
tu vestro. Non inibis cum eis sed nec
cum diis eorum. Non habitent in terra
tua ne forte peccare te faciant in me
si fueris diis eorum quod tibi certe
erit in scandalum.

Ca. xxi.

Moyses dixit. Ascende ad dominum
tuum et aaron nadab et abiu et
septuaginta senes ex israel et adora-
bit paul. Solque moyses ascendet

ad dñm et illi non appropinquabūt
nec ip̄s ascendet cum eo. Venit
ergo moyses et narrauit plebi oīa
verba dñi atq; iudicia. Rñditq; o
nis ip̄s vna voce. **Q**uia verba dñi
q̄ locut⁹ ē faciemus. **S**cripsit autē
moyses vniuersos sermones dñi
et mane cōsurgens edificauit alta
re dño ad radices mōtis et duode
cim titulos p̄ duodecī tribu isrl̄.
Misitq; iuuenes de filiis isrl̄ et ob
tulerūt holocausta. imolauerūtq;
victimas pacificas dño. vitulos
duodecim. **T**ulit itaq; moyses di
midia p̄te sanguinis et misit i cra
teras p̄tem at̄ residua fudit super
altare. **A**ssumēs q; volumē federis
legit audiēte ip̄o. **Q**ui dixerunt.
Quia q̄ locut⁹ ē dñs faciemus et erū
m⁹ obedientes. **I**lle vero sup̄tū san
guinē resp̄xit i ip̄m. **E**t ait. **H**ic ē
sanguis federis qd̄ pepigit dñs vo
biscū sup̄ cūctis fm̄oib⁹ hñs. **A**scē
deruntq; moyses et aarō et nadab
et abiū et septuaginta de seniorib⁹
isrl̄ et viderūt deū isrl̄. **S**ub pedi
b⁹ ei⁹ qñ op⁹ lapidis saphirini et
qñ celū cū serenū ē. **N**ec sup̄ eos q̄
paul recesserāt de filiis isrl̄ misit
manū suā. **V**iderūtq; deū et comede
rūt ac biberūt. **D**ixit at̄ dñs ad mo
ysen. **A**scende ad me i mōtem et esto
ibi. daboq; tibi duas tabulas lapi
deas et legē ac mādāta q̄ scripsi vt
doceas filios isrl̄. **S**urreperūt mo
yses et iosue minister ei⁹ ascēdens
q; moyses in montem dei. seniori
b⁹ ait. **E**xpectate hic. donec reuer
tāmur ad vos. habetis aarō et hūe
vobiscū qd̄ natū fuerit q̄stiois re
feretis ad eos. **C**unq; ascendiss⁹
moyses. operuit nubes montem et

habitauit gloria dñi sup̄ synai. te
gens illū nube sex dieb⁹. **S**eptimo
at̄ die vocauit eū dñs de medio ca
liginis. **E**rat at̄ species glorie dñi
qñ ignis ardens sup̄ vertice mōtis
in cōspectu filiorū isrl̄. **I**ngressus
q; moyses mediū nebule ascendit
in mōtem et fuit ibi q̄draginta die
b⁹ et quadraginta noctib⁹. **C**a. xxxv
Locut⁹ q; ē dñs ad moysen di
cēns. **L**oq̄re filiis isrl̄ vt tol
lāt iñ p̄micias ab oī hōie q̄ offert
vltione⁹. accipietis eas. **N**ec sūt
at̄ que accipe debetis. **A**ur⁹ et argē
tū et es et iacinctū purpurā coc
ciq; bistinctū et bisul⁹ et pilos ca
praz et pelles arietum rubricatas
pellesq; iacinctinas et ligna sethi
oleū ad luminaria cūnāda aroma
ta in vngētum et thymiamata boni
odoris. lapides onichinos et gem
mas ad ornādum ephod et rationa
le. **F**acietq; iñ sanctuariū et habi
tabo in medio eorū iuxta oēm simi
litudinē tabernaculi qd̄ ondāti a
bi et oīm vasorū in cultū ei⁹. **S**icq;
facietis illud archam de lignis se
thim cōpingite cui⁹ longitudo ha
beat duos et semis cubitos. latitu
do cubitū et dimidiū. altitudo cubi
tū sicut ac semissim⁹ et de aurabis
eam auro mundissimo itul⁹ et foris
Faciesq; supra coronā aureaz per
circuitum et quatuor circulos aure
os quos pones per quatuor arche
angulos. **D**uo circuli sūt in latere
vno et duo in altero. **F**acies q; re
ctes de lignis sethim et operies e
os auro. **I**ntroducesq; circulos q̄
sunt i arche lateribus vt portetur
in eis. **Q**uā semper erunt in circu
lis nec vnq; extrahentur ab eis.

Ponesq; in archa testificationes
 quā dabo tibi **Facies** et **apiciatori**
 um de auro mūdissimo. duos cu-
 bitos et bimidiū tenebit lōgitudō
 ei? et cubitū; ac semissēm latitudo
 duos q; cherubin aureos et p̄bu-
 ctiles facies ex vtraq; pte oraculi
 Cherubin vn? sit in latere vno et
 alter in altēo. **V**trūq; lat? apici-
 atorū tegat expandētes alas et
 opietes oraculū respiciāt; se mu-
 tuo vñs vultib; i apiciatorium
 quo opienda ē archa in q̄ pones
 testimoniū qd dabo tibi. **I**nde p̄ci-
 piam et loq; ad te supra apiciato-
 rio scilicet ac medio duorū cheru-
 bin q̄ erūt sup archā testionū an-
 ta q̄ mādabo p te filijs isrl. **F**aci-
 es et mensam de lignis sethim ha-
 bente; duos cubitos lōgitudis et
 in latitudine cubitū et i altitudine
 cubitū ac semissēm et inaurabis e-
 am auro purissimo. **F**aciesq; illi
 labiū aureū p circuitū et ipi labio
 coronā i terra fil e; altaz q̄tuor di-
 gitis et sup illā alterā coronā au-
 reolā. **Q**uatuorq; circulos aureos
 prepabis et pones eos i q̄tuor an-
 gulis eiusdē mense p singulos pe-
 des. **S**ubter coronā erūt circuli au-
 rei vt mittāt vctes p eos et possit
 mensa portari. **I**psosq; vctes fa-
 cies de lignis sethim et circūdab
 auro subuehēdā mēsam. **D**arab
 et acetabula ac phialas thuribu-
 la et ciathos in q̄b; offerēda sunt
 libamina ex auro purissimo et po-
 nes sup mēsam panes propitiōis
 in cōspectu meo semp. **F**acies et cā-
 delab; ductile de auro mūdissimo
 hastile ei? et calamos cīphs et
 spelūcas ac lilia ex ipō pcedēcia

Per calami egrebiē de laterib;
 tres ex vno latere et tres ex altēo
Tres cīphi q̄si i nucis modū p ca-
 lamos singulos speruleq; fil et li-
 lia et tres filiter cīphi istar nucis
 in calamo altero speruleq; fil et li-
 lia. **H**oc erit op? sex calamoz q̄ p-
 duēdi sūt de hastili. **I**n ipō at cā-
 delabro erūt q̄tuor cīphi in nucis
 modū speruleq; p singulos et lilia
Et sperula sub duob; calamis per
 tria loca qui simul sex sūt pcedē-
 tes de hastili vno. **E**t sperule igit
 et calami ex ipō erūt vniūsa ducti-
 lia ex auro purissimo. **F**acies et
 lucernas septē et pones eas sup
 candelab; vt luceāt ex aduerso.
Emūctoriaq; et vbi ea q̄ emūcta
 sūt extiguāt fiet de auro purissio
Omne pondus cādelabri cū vniūsis
 vasis suis hebit talentū auri pu-
 rissimi. **I**nspic et fac scd; exēplā
 qd tibi in mōte monstratum est.
Quoniam ita facies. **D**ecē cortinas
 de bīllo retorta et iacincto ac pur-
 pura cotoq; bīlino variatas o-
 pere plumario facies. **L**ongitudo
 cortine vni? hēbit vigintiocto cu-
 bitos. latitudo q̄tuor cubitorū erit
Vni? mēsure fiet vniūsa tentoria
Quinq; cortine sibi iungenē mu-
 tuo et alie q̄nq; nexu simili cohere-
 būt. **A**nsulas iacinctinas in late-
 rib; ac sūmitatib; facies cortinarū
 vt possint inuicē copulari. **Q**uin-
 q;enas ansulas cortina hēbit in
 vtraq; pte ita infas vt ansa con-
 tra ansam vñat et altēā alteri pos-
 sit aptari. **F**acies et quinquaginta
 circulos aureos q̄b; cortinarū vñ-
 la iungēda sūt vt vñū tabnaclū

fiat. **F**acies et saga cilicina vnde
ad operiendū tectū tabernaculi. **L**o
gītudo sagi vnius habebit triginta
cubitos et latitudo quatuor. **E**qua erit
mēsurā sagorū oīm. **E** quibz quq;
iunges seorsum et sex sibi mutuo
copulabis. ita vt septū sagū in frō
te tecti duplices. **F**acies et quinquā
ginta ansas in ora sagi vni? vt cō
iūgi cū altero queat et quīgata ā
sas i ora sagi alteri? vt cū altero
copulet. **F**acies et quinquaginta fi
bulas enneas quibz iungant anse
vt vnum ex oibus opimētum fiat.
Qd āt supfuerit i sagis q. parant
tectō id ē vnū sagum qd āpli? est
ex medietate ei? operies tabernacu
li posteriora et cubitus ex vna pte
pēdebit et alter ex altera q plus ē
i sagorū lōgitudie. vt q; lat? ta
bernaculi ptegēs. **F**acies et operi
mentū aliud. tecto de pellibz arie
tum tubricatis et sup hoc rursus
aliud opimētū de iacinctimis pel
libz. **F**acies et tabulas stantes ta
bernaculi de lignis sethim q singu
le denos cubitos i longitudine ha
beāt et i latitudine singulos ac se
missē. **I**n lateribz tabule due ma
stratūe fiēt qbz tabula alteri tabu
le onectat. **A**tq; i hūc modū cūcte
tabule pabūt. **Q**uaz viginti erunt
i latere meridiano qd vgit ab au
strum qbus quadragita bases ar
genteas fundes. vt bīne bases sin
gulis tabulis per duos angulos
subiciant. **I**n latere q; secūdo tab
naculi qd vergit ad aquilonem vi
ginti tabule erūt quadragita bīntes
bases argenteas. **B**īne bases sin
gul tabulis supponēt. **A**d occiden
talē vō plagam tabernaculi facies

sex tabulas et rursus alias duas
q āgul? erigāt p? tergū tabernacu
li. **E**rūt q; sibi cōiūcte a deorsū vñ
ad sursum et vna oēs opago retine
bit. **D**uabo q; tabulis q i āgulis
ponēde sunt. siliis iūctura suabit.
Et erūt fil? tabule octo. bases earz
argenteas sedeci duabo basibz per
vnā tabulā supputatis. **F**acies et
rectes de lignis sethim quq; ad oti
nendas tabulas in vno latere tab
naculi et quq; alios in altero et
eius dē numeri ad occidentālē plagā
q mittent per medias tabulas a
sumo vñ ad sumū. **I**psaq; tabulas
deaurabis et fūdes in eis anulos
aureos per q; rectes tabulata o
tineāt q; operies laminis aureis.
Et eriges tabernaculū iuxta epem
plar qd tibi in mōte monstratū ē.
Facies et velū de iacincto et pur
pura. coccoq; bistincto et bisso re
torta ope plumario et pulcra vari
etate o tectū qd appēdens ān qu
or colūnas de lignis sethi q ipe q
dem deaurate erūt et habebūt capi
ta aurea et bases argenteas. **I**nse
retur āt velū p circulos ita qd po
nes archā testimonij et q sanctua
riū et sanctuarij sanctuaria diuīden
tur. **D**ones et ppiatoriū super ar
chā testimonij i sancta sanctorū.
mēsamq; extra velū et cōtra mēsam
cādelabz i latere tabernaculi meri
diano. **M**ēsa em stabit in pte a glo
nis. **F**acies et tentoriū i introitu ta
bernaculi de iacincto et purpura. coc
coq; bistincto et bisso retorta opere
plumatio et quq; colūnas de auro
bis lignorū sethim āte quas duce
tur tentorium quatuor erunt capi
ta aurea et bases enee.

Facies et altare de **Ca. xxvii**
 lignis sethim q8 hēbit quī
 q3 cubitos in longitudine totidem
 in latitudine id ē quadrum et tres
 cubitos i altitudine. Cœnua at p q
 tuor angulos ex ipso erūt et operi
 es illud ere. Facies q3 in vsus eius
 lebetes ad suscipiēdos cinēs et for
 cipes atq3 fuscinulas et igniū ēce
 ptaqila. Dia vasa ex ere fabricab
 Craticulāq3 in modū retis eneā
 p cuius qtuor angulos erunt qtu
 or anuli enei q8 pones sub arulaz
 altaris. Et q3 craticula v8 ad altari
 mediū. Facies et rectes altaris de li
 gnis sethim duos quos operies la
 minis eneis et iduces per circulos
 eruntq3 ex vitroq3 latere altaris
 ad portādum. Non solidū sed ma
 ne et cauum itē insecus facies illud
 sicut tibi i mōte mōstratum est. Fa
 cies et atrii tabernaculi in cuius
 australi plaga cōtra meridiē erūt
 tētoria de bisso retorta. Centū cu
 bitos vñ lat9 tenebit in longitu
 dine et colūnas viginti cum basibz
 totidem eneis que capita auz cœla
 turis suis habebūt argētea. Bilis
 et i latere aqilonis p lōgū erunt tē
 toria centum cubitoz colūne vigin
 ti et bases enei eiusdem numeri et
 capita eaz cū celaturis suis argē
 tea. In latitudine vero atrij q8 respi
 cit ad occidentē erūt tētoria p qñ
 qgit a cubitos et colūne decē bases
 q3 totidem. In ea q3 atrij latitudi
 ne q respicit ad orientē quinquagē
 ta cubiti erunt in qbz quindecū cu
 bitoz tētoria lateri vno deputabū
 tur colū neq3 tres et bases totidē
 et i latere altero erunt tētoria cu
 bitos obtinētia quindecū colūne

tres et bases totidē. In introitu vō
 atrij fiet tentoriū cubitorum vigi
 ti ex iacinto et purpura coccoq3
 bistinctoq3 bisso retorta opere plu
 mario. Columnas hēbit qtuor cum
 basibz totidē. Dēs colūne atrij p
 circantū restite erunt argēteis la
 minis capitibz argēteis et basibz e
 neis. In lōgitudine occupabit atrii
 cubitos cētū i latitudine quinquagē
 ta. Altitudo quīq3 cubitoz erit fiet
 q3 de bisso retorta et hēbit bases e
 neas. Cūcta vasa tabernaculi i o
 nes vsus et cœrimonias tā parillos
 ei9 q3 atrij ex ere facies. Precipe
 filiis israel vt auferā tibi oleū de ac
 toribz oliuaz purissimū piloz con
 tusum vt ardeat lucerna semp i ta
 bernaculo testimonij extra velū q8
 opāsum ē testimonioz collocabūt
 eā aaron et filij ei9 vt v8 mane lu
 ceat corā dño. Perpetu9 erit cul
 t9 p successiōes eozū corā filiis israel

Applica q3 ad te **Ca. xxviii**
 aaron fratrem tuum cū filiis
 suis de medio filiorū israel vt sacer
 dotio fungātur mihi aarō nadab
 et abiu eleazar et ythamar facies
 q3 vestē sanctā a arō fratri tuo in
 gloriā et decorē. Et loqris cūctis sa
 piētibz corde quos repleui spiritu
 prudentie vt faciāt vestes aaron
 frū tuo in gloriā et decorē quibz sa
 crificat9 ministret mihi. Hec autē
 erunt vestimēta q faciēt. Rationa
 le et superhumerales tunicā et lineaz
 strictā adarim et balthēū. Facient
 fratri tuo aaron et filijs eius vesti
 menta sancta vt sacerdotio fungā
 tur mihi. Accipietq3 aurum et iacin
 thū et purpurā coccoq3 bistinctū et
 bissum. Faciēt autē superhumerales

de auro et iacincto et purpura cōe
coq; bistincto et bisso retorta: ope
polimito. **D**uas oras lūctas habe
bit i utroq; latere sūmitatū ut i
vnu redeāt. **I**paq; tertia et dicta
opis varietas erit ex auro et iaci
cto et purpura. cōcoq; bistincto
et bisso retorta. **S**umesq; duos la
pides omichinos et sculpes in eis
noia filioꝝ isrl̄. sex noia in lapide
vno et sex reliq; i altero iuxta ordi
nē nascitatis eoz. **O**pe sculptoris
et celatura gemmarū: sculpes eos
nomib; filioꝝ isrl̄ inclusos auro
atq; circūdatos et pones i utroq;
latere suphumerali memoriale fi
lijs isrl̄. **D**octrabitq; a aarō nomia
eoz cōm dño sup utriq; humerū
ob tēoradacōnē. **F**acies et vncinos
ex auro et duas catenulas auri
puissimi sibi inuicē coherētes q̄s
infere s vncinis. **R**acōnaleq; iudi
cij facies ope polimito iux̄ textu
rā suphumerali ex auro iacincto
et purpura. cōcoq; bistincto et bis
so retorta. **Q**uadrāgulum erit et
duplex. **M**ensurā palmi hēbit tā
in longitudine q̄ i latitudine. po
nesq; in eo quoz ordines lapidū
In pmo versu erit lapis sardius
et thopasi et smaragdus. **I**n secun
do carbūculus et saphir et iaspis.
In tēcio liguri et achates et ameti
stus. **I**n q̄rto crisolitus et omichinus
et berillus. **I**nclusi auro erūt p ordi
nes suos. habebūtq; noia filioꝝ
isrl̄. **Q**uodēā nomib; celabuntur
singuli lapides noib; singuloꝝ p
duodeci tribus. **F**acies i rationali ca
tenas sibi inuicē coherētes ex au
ro purissimo et duos anulos aure
os q̄s pones in ytraq; racōnalis

sūmitate. catenasq; auctas iūges
anulis q̄ sūt in marginib; eius et
ipaz catenarū extrema duob; co
pulas vncinis i utroq; latere su
phumeralis q̄s racōnale respicit
Facies et duos anulos aureos q̄s
pones i sūmitatib; racōnalis et i
oris q̄ e regione sūt suphumerali
et postiora ei? aspiciūt; necnō et
alios duos āulos aureos q̄ ponē
di sūt in utroq; latere suphume
ralis deorsū q̄s respicit extra faciē
iūcture inferioris: ut aptari possit
cū suphumeali et stringat racōna
le anulis suis cū anulis suphume
ralis. picta iacinctina: ut mactat
iūctura fabrefacta et a se inuicē ra
cōnale et suphumeralē neq̄ant se
parari. **D**octrabitq; a aarō noia fili
oꝝ isrl̄ i racōnali iudicij sup pē
tus suū q̄n ingreditur scūarium
mēorale corā dño i eīnū. pones
autē i racōnali iudicij: doctrinā et
vītate q̄ erūt i pētoze aarō q̄n i
grediet corā dño et gestabit iudi
cū filioꝝ isrl̄ in pētoze suo i oꝝpe
ctu dñi semp. **F**acies et tunicā sup
humeralis totā iacinctinā in cui?
medio sup erit capiciū et ora p gy
rū ei? textilis sicut fieri solet i et
tremis vestiū p̄tib;: ne facile tū
pāt. **D**eorsū v̄ro ad pedes eius dē
tunice p circuitū q̄h malapumica
facies ex iacincto et purpura et coc
co bistincto et bisso retorta mixtā
in medio tintinnabulis: ita ut tin
tinnabulū sit aureū et malūpumiā
tursūmq; tintinnabulum aliud
aureum et malūpumiā. **E**t v̄s
stiet ea aarō in officio ministerij
ut audiat sonitus quando ingre
ditur et egreditur sanctuarium

in conspici dñi et nō moriā^r Facies
et laminā de auro purissimo i qua
sculpes ope celatoris sanctū dñi
no¹ ligabisq; eā vitā i adinctia e e
rit super thparam imminēs frōti
pontificis. **P**onēt^r aaron im
q̄tates eoz q̄ obtulerūt et sanctifi
cauerūt filij isrl i cūctis muneibz
et donarijs suis. **E**rit āt lamina sē
per in fronte ei⁹ vt placat⁹ sit ei
domin⁹. **S**tringesq; tunicā bisso ⁊
thparā byss pñā facies ⁊ balthēu
opere plumarij. **D**orro filijs aarō
tunicas lineas parāb et balthēos
ac thparas in gloriā ⁊ decorē vesti
esq; hijs oibz aaron fratrem tu
um et filios ei⁹ cum eo et cunctoz
cōsecrabis man⁹ sanctificabisq; illos
vt sacerdotio fungāt mibi. **F**acies
et femina linea vt operiant car
nē turpitudis sue a renibz vsq; ad
femora et vtentur eis aaron et fi
lij eius qñ ingredientē tabernaculū
testimonij vel qñ appropinquāt ad
altare vt ministrent in sanctuario
ne iiq̄tatis rei moriant^r. **L**egitimū
sempiternum erit aaron et semē
nū eius post eum.

Et hoc facies vt mibi la
tulū de armento et arietes duos
imaculatos panesq; azimos ⁊ cru
stulā abh̄ fermento q̄ cōspersa sint
oleo lagana q̄ azima oleo lita. **D**e
simila triticea cūcta facies et pos
to in canistro offeres vitulū autē
et duos arietes ⁊ aaron ac filios e
ius applicabis ad ostiū tabernacu
li testimonij. **C**ūq; laueris patrē
cū filijs suis aqua idues aaron ve
stimentis suis id ē linea ⁊ tunica
et suphumerali et rationali qd cō

stringes balthēo et pones thparā
in capite ei⁹ ⁊ laminā sanctā sup
thparā et oleū vntiōis fudes sup
caput ei⁹ atq; hoc ritu cōsecrabit^r
filiosq; illi⁹ applicabis ⁊ indues
tunicis lineis cūq; balthēo aarō
scilicet et liberos eius et impone^r
eis mitras eruntq; sacerdotes mi
hi religione ppetua. **P**ostq̄ inici
aueris manus eorum applicabz vi
tulū cōtā tabernaculo testimonij.
Impone^rq; aarō et filij ei⁹ man⁹
super caput illius et mactabis euz
in conspici dñi iuxta ostium taberna
culi testimonij sūptumq; de sāgu
ne vituli pones sup cornua altaris
digito tuo reliquū aut sanguine
fundes iuxta basim eius. **S**umesq;
adipem totū qui opit intestina ⁊ ē
tūculū iecoris ac duos renesq; adi
pem q̄ sup eos est et offeres incē
sum super altare. carnes vero vitu
li et cōtū et fimum cōbures for
extra castra eo qd p peccato sit. **V**
num q; arietē fumes super cuius
caput ponēt aarō et filij eius ma
n⁹ quē cū mactaueris tolles de sā
guine ei⁹ et fundes circa altare ip
sum at arietē secabis i frustra lora
q; intestina ei⁹ et pedes pones su
p occisas carnesq; super caput illi⁹
et offeres totū arietem in incensu
sup altare. **O**blatio ē dñō odor sua
uissimus victimae domini. **T**olles
q; arietē alterū sup cui⁹ caput aa
ron ⁊ filij eius ponent man⁹. **Q**uē
cū ymolaueris fumes de sanguine
ei⁹ et pones sup extremū auricu
le dextre aarō et filioz ei⁹ ⁊ super
pollices man⁹ eoz ac pedis dexte
ri fudesq; sāguine sup altare p cū
autū. **C**ūq; tuleris de sanguine qd ē

thparā pñā
cōsecrabit^r

basim ⁊ fundamentū
interiorū columnarū

sup altare ⁊ de oleo unctionis. as
pgēs aarō ⁊ vestes ei⁹: filios ⁊ ve
stimēta eorū. Cōsecrat⁹q; ip̄is et
vestib⁹ colles adipē de aiete ⁊ cau
ba; et arimā q̄ operit vitalia ac
reticulū iecoris ⁊ duos renes atq;
adipē; qui sup eos ē. armūq; de p
tē eo q̄ sit aries cōsecratis. totā
q; panis vni⁹. crustulā cōsplam
oleo. laganū de canistro azimoz
q̄ p̄stitū est i cōspū dñi. ponesq;
oia sup man⁹ aarō ⁊ filiorū eius
et scificabis eos: eleuās corā dñō
Suscipiesq; vniūsa de maib⁹ eorū
⁊ icendes sup altare i holocaustū
odore suauissimū in cōspū dñi. q̄a
oblacō ei⁹ ē. Sumesq; pectusculū
de ariete quo iniciat⁹ ē aarō. san
ctificabisq; illud eleuatū corā; do
mino ⁊ cedet in pte sua. Sactifica
bisq; ⁊ pectusculū cōsecratū et ar
mū quē de ariete sepasti quo ini
ciatus ē aarō et filij ei⁹. cedētq; i
pte aarō ⁊ filioz ei⁹ iure ppetuo
a filiis isrl. q; p̄missa sūt ⁊ inicia
de victimis eorū pacificis q̄ offe
rūt dñō Vestem autē sanctā qua
vteē aarō: habebūt filij ei⁹ post
eū: vt vngat i ea et cōsecrent ma
nus eorum. Septē dieb⁹ vteē illa
q̄ pōtifer pro eo fuit cōstitutus
de filiis ei⁹ et q̄ ingrediet tabna
culū testimoniū vt minister i san
ctuario. Ariete aut cōsecratis tol
les ⁊ coques carnes ei⁹ i loco san
cto quib⁹ vescet aarō ⁊ filij eius.
Panēs q; q̄ sūt in canistro in ves
tibulo tabernaculi testimoniū co
medēt vt sit placabile sacrificiū
et scificent offerenciū man⁹. Ali
enigena non vescet ex eis. q; san
cti sūt. Qd si remāserit de carib⁹

cōsecratis siue de panib⁹ vsq; māc
combures reliquias igni. Non co
medent q; sanctificata sūt. Oia q̄
p̄cipio tibi facies sup aarō ⁊ filij
ei⁹. Septē dieb⁹ cōsecrabis man⁹
eorū ⁊ vitulū p peccato offeres p
singulos dies ad expiandū. Qu
dabisq; altare cū ymolaueris ex
piacōis hostia ⁊ vngues illud in
scificacōem. Septem dieb⁹ expia
bis altare et scificabis ⁊ erit sanc
tum sanctoz. Dis q̄ tetigerit illū
scificabit. Hoc ē qd facies in alta
ri. Agnos amicos duos p singu
los dies iugit vnū agnum mane
et alterū vespē: decimā pte simile
cōspse oleo tulo qd habeat men
surā quartā pte bin et vinū ad li
bandū eiusdem mensure in agno
vno. Alter⁹ vero agnū offeres ad
vespam iux ritū matutine oblacō
nis ⁊ iux ea q̄ dixim⁹ i odore sua
uitatis. Sacrificiū dñō dō ē obla
cōne ppetua in gñacōes vñs ab
ostii tabnauli testimoniū coram
dñō vbi cōstitua vt loquat ad te.
Ibiq; p̄cipiā filijs isrl ⁊ sactifica
bit altare i gloria mea. Sactifica
bo ⁊ tabernaculū testimoniū cū altari
et aarō cū filiis suis vt sacerdotio
fugantur m. Et hītabo in medio
filioz isrl. eroq; eis de⁹ ⁊ sciēt qd
ego dominus deus eorū; qui edu
xi eos de terra egipti vt manerē
inter illos ego dominus deus ip
sorum. Capitulu. xxx.

Faciesq; altare ad adolentū
Et ymiama de lignis set bim:
hñs aibitū lēgitudis ⁊ alterū la
titudis idē qd singulū ⁊ duos aibi
tos i altitudie. Cœnua ex ipō p
cedēt vestisq; illud auro puissimo

tam circūculam ei? q̄ parietes per
circūculū et cornua **F**aciesq; ei coro
nam aureolā p̄ gyrū et duos anu
los aureos sub corona per singula
latera ut mittantur i eos rectes
et altare portet̄. **I**p̄iosq; rectes fa
cies de ligins sethim et inaurabis
Donesq; altare extra wlu qd ante
archā pendet testimonij corā pp̄ci
atorio quo tegit̄ testimonium ubi
loquar tibi et adolebit incensur; su
per eo a arō suaue fragrās. **M**ane
qñ cōponet lucernas incendet illū
et qñ collocat eas ad vesperū vret
thymiamā sempiternū corāz dño
in generatiōes vr̄as. **N**on offeretis
super eo thymiamā cōpositiōis al
terius nec oblatiōem et victimaz
nec liba libabitis. **E**t deprecabitur
aaron sup cornua eius semel pan
num i sanguine qd oblatū ē p̄ pec
catū et placabit super eo in geneā
tiōibz vr̄is. **S**anctūs sanctoꝝ erit
dño. **L**ocut⁹ q; ē dñs ad moysen di
cens. **Q**uādo tuleris sūmā filioꝝ
isrl̄ iuxta numerū dabūt singuli p̄
tium p̄ aiabus suis dño et nō erit
plaga i eis cū fuerit recensiti. **H**oc
at dabit oīs qui transit ad nomen
dimidiū fici iuxta mensurā; tēpli
ficus viginti obolos habet. **M**edia
pars fici offeret̄ dño. **Q**ui habe
tur in numero a viginti annis et
supra dabit p̄ciū. **D**ives nō addet
ad mediū fici et paup̄ nihil mīuet
et susceptamq; pecuniam q̄ collata
est filiis isrl̄ tradet i vsus taberna
culi testimonij ut sit moimētū eo
rum corā dño et pp̄ietur aiabo
eozū. **L**ocut⁹ q; est dñs ad moysen
dicens. **F**acies et labiū eneu aīz ba
si sua ad lauandū ponesq; illud in

ter tabernaculū testimonij et altare
Et missa aq̄ lauabūt in ea aaron
et filij ei⁹ man⁹ suas ac pedes qñ
ingressuri sūt tabernaculū testimo
nij et qñ accessuri sunt ad altare ut
offerāt in eo thymiamā dom̄o ne
forte moriant̄. **L**egit̄imū sempit̄
nū erit ipi et semini ei⁹ p̄ successio
nes. **L**ocutusq; est dñs ad moysen
dicens. **S**ume tibi aromata p̄me
mirre et electe quingētos siclos et
cynamomi mediū id est ducentos
quingenta siclos. calami sīl̄ it̄ duce
tos quingenta siclos cassie aut̄ qu
gentos siclos in pōdere sactuarij
oleū de oliuetis mēsurā bim. **F**aci
esq; vinctiōis oleū sanctū vngētū
cōpositū ope vnguetarij et vnges
ex eo tabernaculum testimonij et ar
chā testamētū mensaq; cū vasis su
is cadelabrum et vtr̄ilia eius alta
ria thymiamatis et holocausti et
vniūsam suppellectilē que ad cul
tum eozū ptinet sanctificabis; om
nia et erūt sancta sancto p̄. **Q**ui te
tigerit ea sanctificabit. **A**arō et fili
os ei⁹ vnges sanctificabisq; eos ut
sacerdotio fungantur mibi. **F**ilij
q; isrl̄ dices. **H**oc oleū; vinctiōis
sactū erit mibi i generatiōes vr̄as.
Caro hōis nō vnges ex eo et iuxta
cōpositiōem eius non facietis aliud
qz sactificatū est et scm̄ erit vobis.
Homo quicūq; tale cōposuerit et
dederit ex eo alieno exterminabit̄
de p̄lo suo. **D**ixit; dñs ad moysē
Sume tibi aromata stacten et omi
cham galbanē boni odoris et thus
lucidissimū; equalis pōderis erūt
om̄ia. **F**aciesq; thymiamā cōposi
tū ope vnguetarij mixtū diligent̄
et purū et sactificatiōe dignissimū

Cūq; i tenuissimū puluere; vniū
sa contuderis pones ex eo coram
tabnaculo testimonij in q loco ap
parebo tibi Sactū sanctorū erit v
bis thimiama. Talē opificem
nō facietis in vltis vros. q; scū ē
dño. Homo quicūq; fuerit filie
vt odore illius perfruatuz: pibit
de populis suis. **Ca. xxi.**

Iste autē q; ē dñs ad moysen
dicens Ecce vocavi ex noīe be
seleel filium huri filij bur de tribu
iuda q impleui eū spū dei: sapiē
cia q intelligēcia q sciencia i omī
ope: ad excogitandū quicquid fa
bre fieri pōt ex auro q argento q
ere: marmore q gēmis q diuersita
te lignoz. Deditq; ei sociū ooliab
filij achi samech de tribu dā Et i
corde oīs eruditū posui sapiā; vt
faciāt cūcta q pcepi tibi tabnacu
lū federis q archā testimonij q p
piciatoriū qd sup eā ē et cūcta va
sa tabnaculi. mēlāq; q vasa eius
candelabz purissimū cū vasis su
is q altaria thimiಾಮis et holo
causti q oīa vasa eoz. labiū cum
basi sua vestes scās in ministerio
aaro sacerdoti q filijs ei; vt fūgā
tur officio suo i sacris oleū vncti
oīs q thimiama aromatu in sanc
tuatio Oīa q pcepi tibi faciet Et
locutus ē dñs ad moysen dicens.
Loqre filijs isrl q dices ad eos.
Videte vt sabbatū meū; custodia
tis. q; signum ē int me q vos i ge
neracōibz vris: vt sciatis q; ego
dñs qui sanctifico vs. Custodite
sabbatū meū. Sactū em ē vobis.
Qui polluerit illud: morte moriet
Qui fecerit op; in eo: pibit aīa il
li; de medio ppli sui. Sex diebz fa

cietis op; in die septio sabbatū
ē: requies sancta dño. Oīs q fecerit
op; i hac die: moriet. Custodiant
filij isrl sabbatū et celebrēt illud
i gñacōibz suis. **O** actū ē sempi
ternū int me q filios isrl. signūq;
ppetuū. Sex em diebz dñs fecit ce
lum q terrā q in septio ab omī ope
cessauit. Deditq; dñs moysi ope
tis huiusmodi sermonibz in mō
te synai duas tabulas testimoniū
lapideas: scriptas digito dei.

Ides autē plus. **Ca. xxii.**
Q; morā facit moyses descen
dendi de mōte: aggregatus abūl;
aaro dixit. Surge fac nob deos q
nos pcedāt. Moysi em viro huic
q nos eduxit de tra egipti: igno
ram; qd acciderit. Dixitq; ad eos
aaro. Tollite maures aureas de
vroz filiozq; q filiaz vraz auri
bz q afferte ad me. Fecit plus q
iusserat: deferēs i aures ad aaro.
Quas cū; ille accepiss; formauit
ope fusorio q fecit ex eis vitulū cō
flatilē. Dixitq; hñ sūt dñi tui isrl
q te eduxerūt de tra egipti qd cūvi
diss; aaro edificauit altaē corā eo
q pcois vtrū clamauit dicens. Cras
sollēmitas dñi ē. Surgētesq; mās
obtulērūt holoocausta q hostias pa
cificas et sedit plus māducare et
bibē q surrexērūt ludē. Locut; ē at
dñs ad moysē dicens. Vade descē
de: peccauit plus tu; quē eduxisti
de tra egipti. Recesserūt cito de
via quā oñdisti eis. Fecerūtq; sibi
vitulū cōflatilē et adorauerūt atq;
ymolātes ei hostias dixerūt. Nū
sūt dñi tui isrl q te eduxerūt de tra
egipti furisq; ait dñs ad moysē
Cerno q plus iste duē cūctas sic

Dimitte me vt irascatur furor meus contra eos et deleam eos faciamque te in gentem magnam. **M**oyſes autem orabat dominum deum suum dicens. **E**cce domine irascitur furor tuus contra populum quem eduixisti de terra egipti in fortitudine magna et in manu robusta. **N**e quod dicat egipti. callide eduixit eos vt interficeret in montibus et deleret e terra. **Q**uiſcat ira tua et esto placabilis super nequicia populi tui. **R**ecordare abraham et isaac et israel seruatorum tuorum quibus iurasti per te ipsum dicens. **M**ultiplicabo semen vestrum sicut stellas celi et vniuersam terram hanc de qua locutus sum dabo semini vestro et possidebitis eam super. **P**lacatusque est dominus ne faceret malum quod locutus fuerat aduersus populum suum. **E**t reuersus est moyses de monte portans duas tabulas testimonij in manu sua scriptas vtraque parte et factas opere domini. **S**criptura quoque dei erat sculpta in tabulis. **A**udienti autem ioseph summu[m] populi vociferantis dixit ad moysen. **V**olatus pugne auditur in castris. **Q**ui respondit. **N**on est clamor ad hoc tantum ad pugnam neque vociferatio compellentium ad fugam sed vox cantantium ego audio. **C**umque appropinquasset ad castra vidit vitulum et choros iuuantiumque valde piebat de manu tabulas et confregit eas ad radicem montis. **A**rripiens vitulum quem fecerat conbussit et contriuit versus ad puluerem quem sparsit in aquam et dedit ex eo potum filiis israel. **D**ixitque moyses ad aaron. **Q**uid tibi fecit hic populus vt induceres super eum peccatum maximum? **C**ui ille respondit. **N**e indignetur dominus me. **T**u enim nosti populum istum

quod populus sit ad malum. **D**ixerunt mihi. **F**ac nobis deos qui nos precedant. **H**uic enim moysi qui nos eduixit de terra egipti nescimus quod acciderit. **Q**uibus ego dixi. **Q**uibus vestrum habet aurum? **T**ulerunt et dederunt mihi et pieci illud in ignem egressusque est hic vitulus. **V**idens ergo moyses populum quod esset nudatus spoliauerat ei eum aaron propter ignominiam sordis et iter hostes nudum constituerat et stans in porta castrorum ait. si quis est domini iungatur mihi. **C**ongregatique sunt ad eum omnes filii leui. **Q**uibus ait. **N**ec dicit dominus deus israel. **P**onat vir gladium super femur suum. **I**terum reddite de porta versus ad portam per medium castrorum et occidite vnusquisque fratrem suum et amicum et proximum suum. **F**eceruntque filii leui iuxta sermonem moysi cecideruntque in die illo quasi triginta milia hominum. **E**t ait moyses. **C**onsecratis manus vestras hodie domino vnusquisque in filio et in fratre suo vt deus vobis benedictio. **F**acto autem altero die locutus est moyses ad populum. **D**ecastis peccatum maximum. **A**scendam ad dominum si quo modo eum qui uero deprecari pro scelere vestro. **R**euerseque ad dominum ait. **O**bscuro domine peccauit populus iste peccatum maximum feceruntque sibi deos aureos. **A**ut dimitte eis hanc noxam si non vis dele me de libro tuo quem scripsisti. **C**ui respondit dominus. **Q**ui peccauerit in delebo eum de libro meo. **T**u autem vade et duc populum istum quem locutus sum tibi. **A**ngelus autem meus precedet te. **E**go autem in die ultionis visitabo et hoc peccatum eorum. **D**ecussit autem dominus populum pro reatu vituli quem fecerat aaron. **Capitulum xxxij**

Locutusque est dominus ad moysen
dicens. Vade et descende de loco
isto: tu et populus tuus quem edu-
xisti de terra egypti in terram quam iuravi abra-
ham ysaac et iacob dicens semini
tuo dabo eam et mittam praefectum
tui angelum: ut euras chanaanem et
amorreum et ethiensem et phereensem et eue-
um et iebuseum et intres in terram flu-
entem lacte et melle. Non enim ascenda-
tearum: quia populus durus cervicis es ne-
forte dispredam te in via. Audientemque
populus sermonem hunc pessimum lupit
et nullus ex more indutus est cultu
suo. Dixitque dominus ad moysen. Lo-
quere filiis israel. Populus durus cervi-
cis est semel ascenda in medio tui
et delebo te. Jam nunc deponere oportet
tuum: ut sciam quid faciam tibi. Deposue-
runt ergo filii israhel ornatum suum a mo-
te oreb. Moyses quoque tollens taberna-
culum: tetendit extra castra procul
vocavitque nomen eius tabernaculum
federis. Et omnis populus qui habebat
aliquam questionem egrediebatur ad
tabernaculum federis extra castra.
Cumque egredere moyses ad taber-
naculum surgebat universa plebs et
stabat unusquisque in ostio papili
omnis sui: aspiciebantque tergum moysi
donec ingrederetur tentorium. Ingresso
autem illo tabernaculum federis: descen-
debat columna nubis et stabat ad
ostium. loquebaturque dominus cum moysen
cernentibus universis quod columna nubis
staret ad ostium tabernaculi. Stabant
quoque ipsi et adorabant per fores taberna-
culorum suorum. Loquebatur autem dominus ad
moysen facie ad faciem sicut solet loqui
homo ad amicum suum. Cumque ille revertere-
tur in castra misit ei iosue filius
nun puer non recedebat de taber-

naiculo. Dixit autem moyses ad do-
minum. Precipis ut educam populum
istum et non indicas mihi quem missurus
sis meum praefectum cum dixeris novum te
ex nomine et inveniisti gratiam coram me.
Si ergo inveni gratiam in conspectu tuo
ostende mihi faciem tuam ut sciam te
inveniam: gratiam ante oculos tuos.
Respice populum tuum gentem hanc. Di-
xitque dominus. Facies mea praecedet te et
requiem dabo tibi. Et ait moyses.
Si non triplice praedas ne educas
nos de loco isto. In quo enim scire
poterim? ego et populus tuus inveni-
senos gratiam in conspectu tuo. non abu-
laueris nobiscum: ut glorificemur
ab omnibus populis qui habitant super terram.
Dixit autem dominus ad moysen. Et
verbum istud quod locutus es faciam.
Inveniisti enim gratiam coram me et te
ipsum novum ex nomine. Qui ait. Ostende
mihi gloriam tuam. Respondit ego ostendam omnia
bonum tibi et vocabor in nomine domini coram
te et misericors cum voluero et clementer
ero in quem mihi placuerit. Rursusque
ait. Non poteris videre faciem meam.
Non enim videbit me homo et vivet.
Et iterum. Ecce inquit est locus apud
me et stabis supra petram. Cumque tra-
sibit gloria mea ponam te in forami-
ne petre et protegam dexteram meam do-
nec transieris. Tollamque manum
meam et videbis posteriora mea fa-
ciem autem meam videre non pote-
ris.

Ca. xxxiii.

Hec deinceps prescide ait tibi
duas tabulas lapideas in
stat prior et scribam super eas ve-
ba que habuerunt tabule quas
fregisti. Esto patus mane ut ascen-
das statim in montem synai. Sta-
bisque mecum super vertice montis

EX

Nullus ascendat teū nec videat
quispiā per totū montē boues q̄; et
oues nō pascant eōtra. **E**radit
ergo duas tabulas lapideas qua
antea fuerant et de nocte p̄surgēs
ascēdit in montē synai sicut prece
perat ei dñs portans secū duas ta
bular. **C**ūq; descēdisset dñs per nu
bem stetit moyses cū eo inuocās no
mē dñi. **Q**uo transeūte corā eo ait
dominator dñe de⁹ misericors et cle
mēs patiens et multe misericordie
et ver⁹ q̄ custodis misericordiā in
milia qui auferis iniquitatem scele
ra atq; peccata nullusq; apud te p
se in oēs ē q̄ reddis iniquitatem patrū
filij ac nepotib; in tertiā et quar
tā p̄geniē. **F**estim⁹ q; moyses cur
uat⁹ est p̄n⁹ in terrā et adorās ait
Si inueni grām in cōsp̄u tuo domi
ne obsecro vt gradiaris nobiscū
p̄ls enī dure cervice est vt auge
as iniquitates n̄as atq; peccata nos
q; possideas. **R**ēdit dñs. **E**go in
bo pactus videntib; tuncis signa
faciam que nunq̄ visa sūt super t̄
ram nec in vllis gentib; vt cernat
populus iste in cuius es medio o
pus domini terribile qd̄ facturus
sū. **O**bserva cuncta q̄ hodie māda
ui tibi. **E**go ip̄e eiciā ante faciē tuā
amorreū et chaneū et etheū phe
rezeūq; et eueū et iebuseū. **C**aue
ne vnq̄ cum habitatorib; terre il
lius linguas amicias q̄ tibi sint
in ruinā sed et aras eorū destrues
et frange statuas lucosq; succide
Noli adorare deum alienū dñs re
lotes nomē eius de⁹ ē emulator.
Neueas pactū cū hoibus illarum
regionū ne cū fornicatū fuerint cū
dijs suis et adorauerint simulcra

ODI

eorū v̄cet te quispiā; vt comedas
de ymolatis. **N**ec uxorem de filiabo
eorū accipies filijs tuis ne postq̄
ip̄e fuerint fornicare fornicari faci
ant in deos suos filios tuos. **D**eos
cōflatiles non facies tibi. **S**ollēni
tatem azimorū custodies. **S**epte di
eb; vesceis azimis sicut p̄cepi tibi
in tpe mēsis nouorū. **M**enhi enī ve
ni t̄pis egress⁹ ē de egipto. **O**mnē
qd̄ aperit vuluā generis masculini
meū erit. **D**e cunctis animanti
bus tam de bobus q̄ de ouib; meū
erit. **P**rimogenitū aham redimes
oue. **S**i at nec p̄cium p̄ eo dedis
occides. **P**rimogenitū filiorū tuorū
redimes nec apparebis i cōspectu
meo vacu⁹. **S**ex diebus operab⁹
die septimo cessabis arare et mete
re. **S**ollēnitatē ebdomadarū facies
tibi i primicijs frugū messis tue.
triticee et sollēnitatem qn̄ redeūte
ām tpe dicta odūtur. **T**ribo t̄pib;
anni apparebit omne masculinum
tuū i cōspectu oīpotētis dñi dei is
rahel. **C**um enī tulero gētes a facie
tua et dilatauero terminos tuos
nullus infidiabitur terre tue ascē
dente te et apparente in cōspectu
dñi dei tui ter in anno. **N**ō ymola
bis sup̄ fermēto sanguine; hostie
mee neq; t̄hdebit m̄ae de victimis
sollēnitatis phase. **P**rimicias fru
gū terre tue offeres in domo dñi
dei tui. **N**ō coques hēdum in lacte
m̄is sue. **D**ixitq; dñs ad moysen
Scribe tibi verba h̄ec q̄bus et teat⁹
et cum isrl̄ pepigi fedus. **F**ecit er
go ibi cū dño moyses quadragita
dies et quadraginta noctes panes
nō comedit et aquā nō bibit et scrip
sit in tabulis verba federis decem.

Cūq; descenderet moyses de monte
synai: tenebat duas tabulas la
pideas testimoniū et ignorabat q
cornuta esset facies sua ex cōsorcio
sermonis domini. Vidētes autē aa
rō et filij israel cornutā moyse faciem
timuerūt ppe accedere. Vocatq;
ab eo reuerſi sūt tā aaron q; pnci
pes synagoge. Et postq; locutus
ē ad eos venerūt ad eū etiā; omēs
filij israel. Quib; pcepit dicta q au
dierat a dño in monte synai. Im
pletisq; sermonib;: posuit velamē
sup facie suā. Qd ingressus ad do
minū et loquens cū eo auferet at
donec epiet et tūc loqatur ad fi
lios israel oīa q sibi fuerat impera
ta q videbat facie egrediētis mo
ysi eē cornutā. s; opiebat rursus il
le facie suā si qn loqbat ad eos
Gūte aggregata oī tur. **Ca. xxxv.**
ba filioꝝ israel dixit ad eos. Nec
sūt q iussit dñs fieri. Sex diebus
facietis op. Septim; dies erit vo
bis sūtis sabbatū et requies dñi. Qui
fecerit op? in eo: occidet. Mō suā
detis ignē in oib; habitacul; vris
per diē sabbati. Et ait moyses ad
oēm cateruā filioꝝ israel. Iste ē ser
mo que; pcepit dñs dicēs. Sēra
rate apud vōs pñicias dño. Oīs
volūtarius et pno aīo offerat eas
dño. Aurū et argētū et es iacinctū
et purpurā. coccū bistinctū et bis
sū. pilos caprarū. pellesq; arietū
rubricatas et iacinctinas. ligna se
thim et oleū ad luminaria. cōnā
da et vt officiat vngētū et thimia
ma suauissimū. lapides omichios
et gēmas. ad ornatū superhumera
lis et rāonalis. Quisq; vestrum
sapiēs est: veniat et faciat qd dñs

iperauit tabernaculū scilicet et tectū
ei? atq; opimētū. anulos et tabu
lata cū vctib;: papillos et bases
archā et vctes. ppiatoriū et velū
qd aī illud oppāditur. mēsam cū
vctib; et vasis et pphōmīs paib;
candelabꝝ ad luminaria sustentā
da. vasa illi et lucernas et oleū
ad nutrimenta igniū. altare thimia
matis et vctes et oleū vñtionis et
thimiama ex aromatib;. tētorū
ad ostiū tabernaculi. altare holocau
sti et craticulā ei? enēā cū vctibus
et vasis suis. labꝝ et bases ei?. cor
tinas atrij cū columis et basib;. tē
torū in forib; vestibuli papillos
tabernaculi et atrij cū funiculis suis
vestimenta quoꝝ vsus ē in ministē
rio scuarij. vestes aarō pñificis
ac filioꝝ ei? ut sacerdotio fungātur
mibi. Agressaq; oīs multitudo fili
oꝝ israel de cōspectu moyse obtulerūt
mēte pñissima atq; deuota: pñi
cias dño ad faciendū opus ta
bernaculi testimoniū. Quicq; ab
cultū et ad vestes sanctas necessa
riū erat: viri cū mulierib; pbuerūt
armillas et inanes. anulos et de
tralia. Qē vas aureū in donatio
dñi sepatū ē. Si q; hēbat iacinctū
et purpurā. coccūq; bistinctū. bis
sū et pilos caprarū. pelles arietum
rubricatas et iacinctinas. argenti et
auri. erisq; metalla obtulerunt do
mino. lignaq; sethim in varios
vsus. S; et mulieres docte q; vne
rūt dederunt iacinctū. purpurā et
vermiculū ac bissum et pilos ca
prarū. spōte pñia dicta tribuētis
Pñipes vero obtulerūt lapides
omichios et gemmas ad super
humera et rāonale. aromataq;

et oleū ad luminaria cōnāda et
ad pparandū vngentū ac thymī
ama odoris suauissimī componen
dum. **O**ēs viri et mulieres mente
deuota obtulerūt donaria vt fierēt
opa q̄ iusserat dñs p manū moy
si. **C**ūcti filij isrl volūtaria dño de
dicauerūt. dixitq; moyses ad filios
isrl. **E**cce vocauit dñs ex noīe bese
leel filiu hui filij hui de tribu iu
da impleuitq; eū spū dei sapia et
intelligēcia et sciencia et omni do
ctrina ad excogitandū et faciendū
opus i auro et argēto et ere et fer
ro sculpsitq; lapidib; et ope ar
pentario. **Q**uicq; fabre adinuēiri
potest dedit i corde eius. **O**liab
q; filiu achisamech de tribu dan
ambos erudiuit sapia vt faciāt
opa abietarij polimitarij ac plu
marij de iacōto et purpura cocco
q; bisticto et bisso et terāt oīa ac
noua queq; repiant. **Ca. xxxvi.**
Fecit ergo beseleel et ooliab
et oīs vir sapiēs quibus de
dit dñs sapientiā et intellectū vt
scirēt fabre operari q̄ i vsu sanctu
arij necessaria sūt et q̄ precepit do
min⁹. **C**ūq; vocasset eos moyses et
omēs erudiuit virū cui de deat dñs
sapientiā et q̄ spōte sua obtulerūt
se ad faciendum op⁹ tradidit eis
oīa donaria filiorū isrl. **Q**ui cū in
starent operi quotidie manerota
popul⁹ offerebat. **U**nde artifices
venire opulsi direxēt moy si. **P**lus
offert ppl⁹ q̄ necessariū est. **I**us
sit q̄ moyses precōmis voce cātari
Nec vir nec mulier q̄cūq; offeāt
vltra i ope sacuararij. **S**icq; cessa
tum est a munerib; offerēdis eo
q̄ oblata sufficerēt et supabūda

rent. **F**ecerūtq; oīs corde sapien
tes ad explendū opus tabnauli
cortinas decem de bisso retorta et
iacōto et purpura cocco bistincto
ope vario et arte polimita. **Q**uaz
vna habebat in lōgitudine viginti
octo cubitos et in latitudine quatuor.
Vna mensura erat oīm cortinarū
Coniūxitq; cortinas quinq; alte
ram alteri et alias quiq; sibi inui
cem copulauit. **F**ecit et ansas iacō
ctinas i ore cortine vni⁹ ex vtro
q; latere et i ora cortine alteri⁹ si
militer vt cōtra se inuicē venirēt
anse et mutuo iūgerētur. **U**nde et
quinq;ginta fudit circulos aueos
qui morderēt cortinarū ansas et fi
eret vnū tabnaulū. **F**ecit et saga
vndecim de pilis caprarū ad opien
dum tectū tabnauli. **V**nū sagum
i lōgitudine hēbat cubitos triginta
et in latitudine cubitos quatuor.
Vni⁹ mēsure erāt oīa saga. **Q**uo
rū quinq; iūxit seorsū et sex alia se
patim. **F**ecitq; ansas quinquagin
ta in ora sagi vni⁹ et quinquagin
ta in ora sagi alteri⁹ vt sibi inuicē
iūgerētur et fibulas enneas quin
quaginta quib; nectere tectū vt
vnū palliū ex oībus sagis fieret.
Fecit et optoriū tabnauli de pelli
bus arietū rubricatis aliudq; de
sup velamen de pellib; iacinctimis
Fecit et tabulas tabnauli de lig
nis sethim stātes. **D**ecē cubitorū
erat longitudo tabule vni⁹ et vnū
ac semis cubitū latitudo resiebat.
Bine incastrature erāt p singulas
tabulas vt altera alteri iūgeret.
Sic fecit i oīb; tabnauli tabulis.
E quib; viginti ab plagā meridi
anā erāt cōn austrū cū quādringenta

basibus argenteis. Due bases sub
vna tabula ponebantur ex utraque
parte angulorum ubi iustrature laterum
in angulis terminantur. Ad plagamque ta
bernauli que respicit ad aquilonem fecit
viginti tabulas cum quibus dragmata basibus
argenteis. duas bases per singulas
tabulas. Contra occidentem vero id est ad
eam partem tabernaculi que mare respicit
fecit sex tabulas et duas alias per
singulos angulos tabernaculi retro
que iuncte essent a dorsum versus suum et in
vna pagina posite forebantur. Ita fecit
ex utraque parte per angulos. ut octo
essent huiusmodi tabule et haberent bases ar
genteas sedesque binas scilicet bases sub
singulis tabulis. Fecit et vectes de
lignis sethim quique ad continendas
tabulas vni lateris tabernaculi
et quique alios ad alterum lateris co
aptandas tabulas et extra hos quin
que alios vectes ad occidentalem plagam
tabernaculi contra mare. Fecitque
rectem aliam que per medias tabulas
ab angulo versus ad angulum perueni
ret. Ipsi autem tabulata deauravit fu
sis basibus earum argenteis. Et circu
los eorum fecit aureos per quos ve
ctes induci possent quos et ipsos
laminis aureis operuit. Fecit et velum
de iacinto et purpura vermiculo
ac bisso rectora opere polimitario
varium atque distinctum et quatuor
columnas de lignis sethim quas cum
capitibus deauravit. fisis basibus
earum argenteis. fecit et tentorium
in introitu tabernaculi ex iacinto pur
pura vermiculo bissoque rectora ope
plumarii et columnas quique cum capiti
bus suis que operuit auro. basesque
earum fudit eneasque operuit auro.
Fecit autem beeleel. Ca. xxxvii

et archam de lignis sethim. huiusmodi
duos semicubitos in longitudine
et cubitum ac semissem in latitudine
altitudoque vni cubiti fuit et dimi
dij. Vestivitque eam auro purissimo
intus et foris. Et fecit illi coronam
auream per gyrum circumflans quatuor anu
los aureos per quatuor angulos eius
duos anulos in latere vno et duos
in altero. Vectes quoque fecit de lignis
sethim que vestivit auro et que misit
in anulos que essent in lateribus archae
ad portandum eam. Fecit et apertio
riam id est oraculum de auro mundissi
mo duorum cubitorum et dimidij in lo
gitudine et cubitum ac semis in latitu
dine. Duos etiam cherubim ex auro du
ctili que posuit ex utraque parte apertio
riorum cherub vnum in summitate vni
us partis et cherub alter in summitate p
tis alterius. Duos cherubim in singulis
summitatibus apertiorum exedentes
alas et tegentes apertiorum sequi
mutuo et illud respicientes. Fecit et
mensam de lignis sethim in longitudi
ne duorum cubitorum et in latitudine v
nius cubiti que habebat in altitudine cu
bitum ac semissem. Circumdeditque eam
auro mundissimo et fecit illi labium
aureum per gyrum ipsiusque labio coronam
auream in frons quatuor digitorum et super
eamdem alteram coronam auream. Fu
dit et quatuor circulos aureos que po
suit in quatuor angulos per singulos pe
des mensae contra coronam. misitque in e
os vectes ut possit mensa portari ip
sos quoque vectes fecit de lignis sethim et
circumdedit eos auro. Et vasa ad di
versos usus mensae. acetabula fialas et
sciatos et thuribula ex auro puro in
quibus offerenda sunt libamina. Fecit et ca
delabrum ductile de auro mundissimo

de cuius recte calami cypri speru
leq; ac lilia pcedebāt sex i vtroz
latere. Tres calami ex pte vna ⁊
tres ex altera. Tres cypri i nucis
modū p calamos singulos speru
leq; fil ⁊ lilia ⁊ tres cypri instar
nucis i calamo altero speruleq; si
mul et lilia. Equū erat op⁹ sex ca
lamoz q pcedebāt 8 stipite cāde
labri. In ipō aut recte erat qtuor
cypri in nucis modū speruleq; p
singulos ⁊ lilia et sperule sub duo
bus calamis p loca tria q fil sex
fuit calami pcedētes de recte vno
Et sperule igitur ⁊ calami ex ipō
erāt vniūsa ductilia ex auro pu
rissimo. Fecit ⁊ lucernas septē qz
emunctoris suis ⁊ vasa vbi ea q
emūcta sūt exiguat de auro mū
dissimo. Talentū auri appēdebat
cadēlabz cū omibz vasis suis. Fe
cit ⁊ altare thimiamatis de ligis
sethim p qd⁹ singulos habens au
bitos et i altitudie duos e cui⁹ an
gulis pcedebāt cornua vestiuitq;
illud auro purissimo qz craticula
ac parietibz ⁊ cornibz. Fecitq; ei
coronā aureolā p gyrum ⁊ duos
anulos aureos sub coronā p signu
la latera vt mittant i eos rectes
⁊ possit altare portari. Ipsos aut
rectes fecit 8 lignis sethim ⁊ ope
ruit lamis aureis. Composuit ⁊ ole
um ad scificaciōis vngentū et thy
miamata de aromatibz mundissi
mis ope pigmentarū. **Ca. xxxviii.**
Fecit ⁊ altare holocausti de lig
nis sethim qnq; cubitorū p
quadz ⁊ triū altitudie cuius cor
nua de angulis pcedebāt operuit
qz illud lamis eneis. Et i vltis ei⁹
parauit ex ere vasa diuisa lebetes

forapes fuscinulas vncinos ⁊ ig
nū receptacula. Craticulāq; eius
in modū retis fecit enea ⁊ subter
eam in altaris medio arulā fuis
quatuor anulis p totidēre craticula
fūmitates ad immittēdos rectes
portandū. Quos et ipsos fecit de
lignis sethi et opuit lamimis ene
is induxitq; i craticulos q in lateri
bus altaris eminebāt. Ipsū autē
altare nō erat solidū s; caui ex ta
bulatis ⁊ intus vacuū. Fecit et la
brū eneū qz basi sua de speculis
muliez q exarabāt in ostio tab
naculi. Fecit et atriū in cuius au
strali plaga erat tentoria 8 bissō
tentoria cubitoz cētū colūne enee
viginti cū basibus suis capita colū
narū ⁊ tota opis celatura argētea.
Eque ad septentrionalē plagā te
toria colūne basesq; et capita colū
narū eiusdem mensure et operis
ac metalli erāt. In ea vero plaga
que ad occidentē respiciat fuerūt
tentoria cubitoz quinquaginta co
lūne decē cum basibus suis enee et
capita colūnarū et tota opis cēla
tura argētea. **P**orro extra orientē
qnquaginta cubitoz parauit ten
toria e quibz quindeā cubitos co
lūnarū trium cū basibus suis vnus
tenebat lat⁹ ⁊ in pte altera qz in
ter vtraq; introitū tabnaculi fecit
quindeā eque cubitorū erāt tēto
ria colūneq; tres et bases totidē
Cūcta atrij tētoria bissus tentoria
texuerat. Bases colūnarum fuere
enee. capita aut eaz cū cunctis ce
laturis suis argētea s; et ipsas co
lūnas atrij vestiuit argēto. Et i in
troitu eius ope plumario fecit tē
torū ex iacincto purpura vniūculo

ac bisso retorta qđ habebat vigin-
ti cubitos in longitudine. altitudo
vero quīq; cubitorū erat iuxta mē-
surā quā cuncta atēi tētoria habe-
bant Colūne at in īgressu fuere q̄
trior cum basibus eneis. capita qz
earum et celature argenteae Pap-
illosq; tabernaculi et atēi p gyrū
fecit eneos. **H**ec sūt instrumenta ta-
bernaculi testimoniū q̄ enumerata
sunt iuxta preceptū moyhi in ceri-
moniis leuitarum per manū ytha-
mar filiū aaron sacerdotis que bese-
leel filiū buri filiū hur 8 tribu iuda
dño per moysen iubente cōpleueāt
iūcto sibi socio ooliab filio achisa-
meth de tribu dan q̄ et ipse artifex
lignorum egregiū fuit et polimita-
rius atq; plumariū ex iacincto pur-
pura. vermiculo et bisso. **O**ē aux
qđ expensū est in ope sanctuarij
et qđ oblatum ē in donariis vigin-
ti et nouē talentorū fuit et septingē-
torū triginta siclorū ad mensurā san-
ctuarij. **O**blatū ē at ab hīs q̄ trā-
sierunt ad numē a viginā annis
et supra de sexcentis tribus milibus
et quingentis quinquaginta arma-
torū. **F**uerunt preterea centum ta-
lenta argenti. e quib; cōflate sūt
bases sanctuarij et introitus vbi
velū pendet. **C**entū bases facte sūt
de talentis cētum. singulū talentis
p bases singulas supputatis. **D**e
mille aut septingentis et septua-
gintaquīq; fecit capita colūnarū
quas et ipsas vestiuit argento. **E**-
ris qz oblata sunt talēta septuagi-
taduomilia et quadringēti supra si-
cli ex q̄b; fise sūt bases ī itroitu
tabernaculi testimoniū et altare e-
neū cū craticula sua pīaq; vasa q̄

ad vsū ei; pētūnēta bases atēi tā
ī circuitu q̄ ī īgressu ei; et parilli
tabnaculi atq; atēi p gyrū

Oē iacincto vō et **Ca. xxxix**
purpura vermiculo ac bisso fe-
cit vestes q̄b; idueret aaron quā-
do ministrabat in sanctis. sicut prece-
pit dñs moyhi. **F**ecit igit superhu-
merale de auro iacincto et purpu-
ra. coccoq; bisticto et bisso retorta
ope polimitaio. **I**nciditq; bractea
aurea et extenuauit in fila vt pos-
sent torq̄i cum priorū coloꝝ sub
tegmine. duasq; oras sibi inuicē
copulatas in vtroq; latere sūmita-
tū et balthēū ex eis dē colorib; sicut
pcepit dñs moyhi. **D**arauit et du-
os lapides omichois abstractos et in-
clusos auro et sculptos arte gēma-
ria noīb; filiorū isrl. **P**er noīa ī la-
pide vno et sex in altero. iuxta or-
dinē natiuitatis eorū. **D**osuitq; eos
ī laterib; superhumeraliū ī monimē-
tū filiorū isrl sicut pcepit dñs mo-
ysi. **F**ecit et rationale ope polimito
iuxta op; superhumeralis ex auro
iacincto purpura coccoq; bisticto
et bisso retorta quadrangulum du-
plex mensure palmi et posuit in eo
gēmarū ordines q̄ tuor. **I**n primo
vsu erat sardi. topazius smarag-
dus. **I**n secūdo carbūcul. saphir. ial-
pis. **I**n tēcio liguri. achates. ame-
tist. **I**n q̄rto crisolit. omichin. et
berill. circūdati et iclusi auro p oꝝ
dies suos. **I**psi q; lapides duodeci
sculpti erāt noīb; duodeci tribuū
isrl singuli p noīa singulorū. **F**ece-
rūt ī rōnali et catenulas sibi inuicē
coherētes de auro purissio et duos
pncipos. totidēq; annulos aureos

Porro anulos posuerunt in utroque latere rationalis ex quibus penderent due catene auree quas inferuerunt vnicuique in suprahumeralis angulis eminebant. **H**ec et ante et retro ita adueniebant sibi ut suprahumerale et rationale mutuo necerent stricta ad baltheum et anulis forci copulata quos iungebat vitta iacinctina ne laxa flueret et a semivice moueretur sicut precepit dominus moysi. **F**eceruntque tunicam suprahumeralem totam iacinctimam et capicium in superiori parte contra medium oris per gyrum capicij textile. deorsum autem ad pedes malapumica ex iacincto purpura vermiculo ac bisso retorta et tincta nabula de auro purissimo quam posuerunt inter mala genata in extrema parte tunice per gyrum. tincta nabulum autem aureum et malapumicam quibus ornatus icebat pontifex quando ministerio fungebatur sicut precepit dominus moysi. **F**ecerunt et tunicas bislinas ope textili aarō et filijs eius et mitras cum coronulis suis ex bisso fenaliaque; linea bislina. angulum vero de bisso retorta iacincto purpura ac vermiculo distinctum ante plumarum sicut precepit dominus moysi. **F**ecerunt et laminam sacre venerationis de auro purissimo scripseruntque in ea ope gematio sanctum domini et stripe runt eam cum mitra vitta iacinctina sicut precepit dominus moysi. **D**erefectum est igitur omne opus tabernaculi et tenti testimonij. **F**eceruntque filij israel cum etiam precepit dominus moysi et obtulerunt tabernaculum et tectum et vniuersam suppellectilem anulos tabulas veteres columnas ac bases optorii de pellibus arietum rubricatis et aliud

opimentum de iacinctinis pellibus velum archam veteres applicatorum mensam cum vasis suis et propitiis panibus candelabrum lucernas et vestimenta earum cum oleo altare aureum et vnguentum et thymiamata ex aromatibus et tentorium in introitu tabernaculi altare eneum retiaculum veteres et vasa eius omnia labrum cum basi sua tentoria atrij et columnas cum basibus suis tentorium in introitu atrij funiculosque illius et paxillos. **N**ihil ex vasis defuit quod in ministerium tabernaculi et in tectum federis iussa sunt fieri. **V**eteresque quibus sacerdotes utuntur in scuaris aaron scilicet et filij eius obtulerunt filij israel sicut precepit dominus. **Q**ue postquam moyses cuncta vidit completa benedixit eis. **C**a. xl. **D**ixitque est dominus ad moysen **M**ense primo prima die mensis eriges tabernaculum testimonij et pones in eo archam dimittesque ante illam velum et illata mensa pones super eam que rite precepta sunt. **C**andelabrum stabit cum lucernis suis et altare aureum in quo adolebit incensum coram archa testimonij. **T**entorium in introitu tabernaculi testimonij pones et ante illud altare holocausti. **L**abrum inter altare et tabernaculum quod implebis aqua. **C**ircumdabisque atrium tentorii et ingressum eius. **E**t assumpto vinctōnis oleo vnges tabernaculum cum vasis suis ut sanctificetur altare holocausti et omnia vasa eius labrum cum basi sua. **O**mnia vinctōnis oleo consecrabis ut sint sancta. **A**pplicasque aarō et filios eius ad fores tabernaculi testimonij et lotos aqua indues sanctis vestibus ut ministrēt mihi et vinctō eorum in

EXODI

sacerdotiū sempiternū proficiat
Fecitq; moyses oīa que p̄cepit do
 min⁹. **I**gitur mēse primo aīi sc̄i
 di prima die mēsis collocatū ē ta
 bernaculū. **E**rexitq; moyses illud
 ⁊ posuit tabulas ac bases ⁊ vectes
 statuitq; colūnas et expandit te
 ctū sup tabernaculū imposito desu
 per opimēto sicut dñs impauerat.
Posuit et testimoniū in archa s̄b
 ditis infra vectib; et oraculū desu
 per. **C**ūq; intulisset archam ī taber
 naculū testimoniū appendit aīi eaz;
 velū vt expleret dñi iussione. **P**o
 suit et mensam in tabernaculo te
 stimoniū ad plagā septentrionalē
 extra velū ordinatis corā ppositio
 nis panib; sicut p̄cepit dñs moy
 si. **P**osuit et candelab; in taberna
 culo testimoniū e regione mēse ī
 pte australi. locatis per ordinem
 lucernis iuxta p̄ceptū dñi. **P**o
 suit et altare aureū sub tecto testi
 moniū extra velū et adoleuit sup eo
 incensū; aromatu sicut iussēat do
 minus moysi. **P**osuit et tentoriū;
 ī introitu tabernaculi testimoniū et
 altare holocausti in vestibulo testi
 moniū. offerens in eo holocaustū;
 ⁊ sacrificia vt dñs imperauerat. **T**a
 b; q; statuit īter tabernaculū testi
 moniū ⁊ altare implens illud aqua
 lauerūtq; ī eo moyses ⁊ aaron ac
 filij ei⁹ manus suas ac pedes cum
 ingrederēt tectū federis et acce
 dēt ad altare sicut p̄cepit dñs moy
 si. **E**rexit et atrium p̄ gyp taberna
 culi et altaris ducto in introitu ei⁹
 tentorio. **P**ostq; oīa p̄fecta sūt o
 peruit nubes tabernaculū testimo
 niū et gl̄ia dñi impleuit illud. **N**ec
 poterat moyses ingredi tectū fede

ris nube operiente oīa et maiesta
 te dñi coruscante. q; cuncta nubes
 operuerat. **S**i qñ nubes tabernacu
 lum deserebat. proficiscebāt filij
 isrl̄ per tuernas suas. **S**i pendebat
 desuper. manebant in eodem loco.
Nubes quippe dñi incubabat per
 diem tabernaculo et ignis ī nocte
 videntib; cunctis populis isrl̄ p̄ci
 ptas mansiones suas.

Explicit liber Exodi. Incipit
 parietra id ē liber. Leuitic⁹

Dixit autē moysē
 et locutus ē ei domi
 n⁹ de tabernaculo te
 stimoniū dicens. **L**o
 quere filiis israhel ⁊
 dices ad eos. **H**omo quī obtulerit
 ex vobis hostiam domino de pec
 coribus id ē de bobus et ouibus offe
 rens victimas si holocaustum fue
 rit eius oblatio ac de armēto mal
 culum immaculatum offeret ad o
 stiū tabernaculi testimoniū ad pla
 tandum sibi dominū. **N**onetq; su
 per caput hostie man⁹ et accepta
 bilis erit atq; in expiationem ei⁹
 proficiens. **I**molabitq; vitulū co
 ram dño et offerent filij aaron sa
 cerdotis sanguinem eius funden
 tes p altaris circū qd ē aīi ostiū
 tabernaculi. **D**etractaq; pelle hosti
 e art⁹ ī frustra cadēt ⁊ subiciēt in
 altari ignē stue lignoz aīi op̄rita
 ⁊ mēbra q sūt cesa desup ordinātes
 caput videlic; et cūcta q adherēt
 iecori ī testinis ⁊ pedib; lotis aq.
 adolebitq; ea sac̄des sup altare in
 holocaustū; suauē odore dño qd si
 de pecorib; oblatio ē de ouib; fue

LEVI

de capris holocaustum agnū anni
culū et absque macula offeret ymo
labiturque ab latere altaris quod respicit
ad aquilonem coram domino. Sanguinem
vero illius fundet super altare filii aaron
per aram dividetque membra ca
put et omnia que adherent iecori et im
ponet super ligna quibus subiacendus
est ignis. Intestina vero et pedes la
uabunt aqua et oblata omnia adole
bit sacerdos super altare in holocau
stū et odorem suauissimum domino. Si au
tem de avibus holocausti oblatio fue
rit domino de turturibus et pullis colū
be offeret eam sacerdos ad altare
et retorto ad collum capite ac rupto
vulnere loco deirerere faciet san
guinem super crepidibus altaris. Residu
um vero gutturis et plumas proi
ciet prope altare ad orientales plagas
in loco in quo cineres effundi solent.
Confringetque ascillas eius et non se
cabit neque ferro dividet eas et ado
lebit super altare lignis igne suppo
sito. Holocaustus est et oblatio su
auissimi odoris domino.

Ca. ii.

Himna cum obtulerit oblationem
sacrificij domino simila erit eius
oblatio. Fundetque super eam oleum et po
net ibi ac deferet ad filios aaron
sacerdotis. Quorum unus tollet pu
gillum plenum simile et olei ac totum
thus et ponet memoriale super alta
re in odorem suauissimum domino. Quod
autem reliquum fuerit de sacrificio erit
aaron et filiorum eius sanctus actorum de
oblationibus domini. Cuique autem obtule
ris sacrificium coctum in clibano de
simila panes scilicet absque fermento
conspersos oleo et lagana aji
ma oleo lita si oblatio tua fuerit de far
agine sine asperse oleo et absque fer

TICI

mento divides eam minutam et fides
super eas oleum. Similiter de craticula
fuerit sacrificium eque simila oleo
conspersum quam offeres domino trades
manibus sacerdotis. Qui cum obtu
lerit eam tollet memoriale de sacrifi
cio et adolebit super altare in odorem
suauitatis domino. Quicquid autem reli
quum est erit aaron et filiorum eius san
ctus actorum de oblationibus domini. Dis
oblatio quam offeret domino absque ferme
to fiet nec quicquam fermenti ac mel
lis adolebit sacrificium domini. Primi
tias tamen eorum offeretis ac mune
ra super altare vero non imponent in
odorem suauitatis. Quicquid obtule
ris sacrificij sale condies nec aufe
res sal sedes dei tui de sacrificio tuo
In omni oblatione offeres sal. Si
autem obtuleris munus primitiarum fru
gum tuarum domino despicias adhuc vi
rentibus torres eas igni et confringes
in more faris et sic offeres primiti
as tuas domino fundes super eas oleum et
thus impones quia oblatio domini est
de qua adolebit sacerdos in memoriam
muneris preteritis ferris fracti et olei
ac totum thus.

Ca. iii.

Quod si hostia pacificorum fue
rit eius oblatio et de lobus
voluerit offerre matrem siue feminam
immaculata offeret coram domino. Po
netque manum super caput victimae
sue quam ymolabit in introitu tabernacu
li testimonij. Fundetque filii aaron
sacerdotis sanguinem per altaris cir
cuitum et offerent de hostia pacifico
rum in oblationem domino adipem qui
operit vitalia et quicquid pinguedi
nis est intrinsecus duos renes cum adi
pe quo teguntur illa et reticulum ieco
ris cum renibus adolebunt ea super

altare in holocaustum lignis igne
supposito in oblatione; suauissimi
odoris dño. Si vero de ouibus fuerit
eius oblatio et pacificoꝝ hostia si
ue masculinum obtulerit siue femi
naz; imaculata erūt oīa. Si agnū
obtulerit corā dño ponet manū su
am super caput victime sue q̄ ymo
labit i vestibulo tabernaculi testi
monij. Fundentq; filij aaron sāgu
nem eiꝰ per circuitū altaris et offe
rent de pacificoꝝ hostia sacrificiū
dño adipem et caudā totā cū rem
bo et pinguedinē que opit vētre at
q; ymuerſa vitalia et vtrūq; renū
culum cū adipe q̄ ē iuxta ilia. reticu
lūq; iecoris cū renūculꝰ et adolebit
ea sacerdos super altare in pabulū
ignis et oblationis dñi. Si capra
fuerit eiꝰ oblatio et obtulerit eaz
dño ponet manus suam sup caput
eiꝰ ymolabitq; eā i introitu taber
naculi testimonij. Et fundēt filij a
raon sāguinē eiꝰ per altaris circui
tū. tollētq; ex ea i pastū ignis do
minici adipe q̄ opit vētre et q̄ tegit
ymuerſa vitalia duos renūculos
cū reticulo qd̄ ē sup eos iuxta ilia
et aruinā iecoris cū renūculꝰ adole
bitq; ea super altare sacerdos i ali
monia ignis et suauissimi odoris.
Ois adeps dñi erit iure ppetuo in
generationibꝰ et cunctis habitacu
lis vris nec sāguinem nec adipē
omnino comedetis. **Ca. iij.**

LQuitꝰ q; ē dñs ad moyſē di
cens loquere filiis israel. Anima
q̄ peccauerit per ignorantia et de y
niūſis mādatis dñi q̄ pcepit vt n̄
fieret q̄piam fecerit si sacerdos q̄
vinctꝰ ē peccauerit delinquere fa

cies populū offeret p peccato suo
vitulū imaculatū dño. Et adducet
illū ad ostiū tabernaculi testimo
nij corā dño. ponetq; manū sup
caput eiꝰ et ymolabit eū dño. Hau
riet q; de sanguine vituli. inferēs
illū i tabernaculū testimonij. Cūq;
intinperit digitū i sanguinē aspec
get eū septies coram dño oīa velū
sanctuarij. Donetq; de eodem san
guine super cornua altaris thymi
amatis gratissimi dño qd̄ ē i taber
naculo testimonij. De aut reliquū
sanguine; fundet in basin altaris
holocausti i introitu tabernaculi. Et
adipem vituli offeret p peccato fa
ciet eū qui vitalia operit q̄ oīa que in
transiens sunt duos renūculos et
reticulū qd̄ ē supra eos iuxta ilia et
adipē iecoris cū renūculꝰ sicut offer
tur de vitulo hostie pacificoꝝ et ado
lebit ea sup altare holocausti. Del
lē vero et oēs carnes cū capite et
pedibꝰ et intestinis et fimo et reli
q̄ corpe efferet extra castra in locū
mūdū vbi cineres effūdī solēt. iō
detq; ea sup lignorū struē q̄ in lo
co effusorū cinerū cremabunt. Qd̄
si oīs turba filioꝝ israel ignorauerit
et per imperitiā fecerit qd̄ oīa mā
datum dñi est et postea intellerē
rit peccatum suū. offeret pro pec
cato suo vitulum. Adducetq; eū ad
ostiū tabernaculi et ponēt seniores
populi manꝰ super caput eius co
rā dño. Imolatoq; vitulo i cōspā
domini iseret sacerdos qui vinctus
est de sanguine eius in tabernacu
lum testimonij tincto digito aspec
gens septies contra velum. Donet
q; de eodē sanguine i cornibꝰ altaris
qd̄ ē corā dño i tabernaculo testimonij

*Encaimodum
sit immolandi hagn.*

*Ut offerenda sit
capra.*

Reliquū aut sanguinē fudet iux
ta basim altaris holocaustorū qđ ē
ī ostio tabernaculi testionū. Om
nemq; eius adipē; tollet et adole
bit sup altāe sic faciēs et de hoc vi
tulo quō fecit et prius et rogāte p
eis sacerdote ppius erit eis dñs.
Ipsū autē vitulū efferet extra ca
stra atq; oburet sicut et pōrē vitu
lum qđ est p peccato multitudis.
Si peccauerit princeps et fecerit vnū
e plurib; p ignorāciā qđ dñm lege
phibēt et postea intellexerit pētm
suū offeret hostiā corā dño bīra;
de capris immaculatū pēetq; ma
num suā sup caput ei? Cūq; ymo
lauērit eū in loco vbi solet macta
ri holocaustū corā dño qđ p pecca
to est. tñget sacerdos digitū in san
guine hostie p pōo tangens cor
nua altaris holocausti et reliquū
fundēs ad basim eius. adipē vco
adolebit supra sicut ī victimis pa
cificorū fieri solet. Rogabitq; p eo
sacerdos et p pōo eius et dimittet
ei. Qđ si peccauerit aīa p ignorā
ciā de pōo tñe vt faciat quicq; de
hijs que dñm lege phibent atq;
delinquat et agnouerit pētm suū
offeret caprā immaculatā ponet
q; manū sup caput hostie qđ p pec
cato est et ymolabit eā in loco ho
locausti. Tolleq; sacerdos de san
guine in digito suo et tangens cor
nua altaris holocausti reliquū fu
det ad basim ei? Omne aut adi
pē; auferens sicut auferri solet de
victimis pacificorū adolebit super
altare in odorē suauitatis dño ro
gabitq; p eo et dñtē ei. Si autē
de peccatis obtulerit victimā pro
peccato ouē scilic; imaculatā; po

net manū sup caput eius et ymo
labit eā ī loco vbi solēt cōdi ho
locaustorū hostie. Sumetq; sacerdos
de sanguine eius digito suo et tan
gēs cor nua altaris holocausti reli
quū fundet ad basim eius. Om
q; adipē auferens sicut auferri so
let adeps aietis qđ ymolat p pa
cificis cremabit sup altāe ī censū
dñm rogabit; p eo et p peccato e
ius et dimittet ei. **Ca. v.**

Si peccauerit aīa et audierit
vocē iurātis testisq; fuerit qđ
ipse vidit aut cōscius ē nisi iudi
cauerit portabit iniquitatē suā. Ani
ma qđ tetigerit aliqđ imundū siue
qđ occisus a bestia ē aut p se mor
tuū aut quodlib; aliud reptile et
oblita fuerit immūdiē sue rea ē
delict et si tetigerit quicq; de im
mūdiā hōis iuxta omē; impuri
tatē qđ pollui solet obliatq; agno
uerit postea subiacebit delicto. Ni
ma qđ iurauerit et ptulerit labijs
suis vt vel male qđ faceret vel be
ne et nō fecerit et idipsum iuramento
et sermone firmauerit obliatq; po
stea intellexerit delictū suū: agat pe
nitēciā; p pēto et offerat de gre
gibus agnā siue caprā; orabitq;
p eo sacerdos et p pēto ei? Sin
aut nō potuerit offerre peius offe
rat duos turtures et duos pullos
colūbarū dño vnū p pōo et alte
rum ī holocaustū dabitq; eos sac
doti. Qui p mū offerēs p pōo re
torquebit caput eius ad pēnulas
ita vt collo abhereat et nō penitus
abrūpat et asperget de sanguine ei?
parietē altaris. Quicqđ autem reli
quū fuerit faciet distillare ad fū
damentum eius qđ p peccato est

Alter vero i holocaustu adolebit
ut fieri solet. rogabitq; pro eo sac-
dos et p peccato ei⁹ et dimittetur
ei. Qd si nō quiverit man⁹ eius
duos offerre turtures aut duos
pulos colubaz offeret p pctō su-
o simile pte eph⁹ decimā. Nō mit-
tet in eā oleū nec turis aliqd ipo-
net. q; p peccato ē. tradetq; eā sac-
doti q plenū ex ea pugillū hauriēs
cremabit sup altare in monimētuz
ei⁹ q obtulerit. rogās p illo et expi-
ang. reliquā vero pte; ipse habebit
in munere. Locut⁹ q; ē dñs ad mo-
ysen dicens. Nā si pvaricans ceri-
monias per errorem i hīs q dñs
sūt sanctificata peccaverit. offeret
p delicto suo arietē imaculat⁹ de
gregib⁹ q emi pōt duob⁹ siclis iu-
sta pond⁹ sanctuarij. ipm q; qd in-
tulit dñi restituet et quitam pte;
ponet supra. tradens sacerdoti qui
rogabit p eo offerens arietē et di-
mittet ei. Nā q peccaverit p igno-
rantia feceritq; unū ex hīs q dñi
lege phibent et peccati rea intelle-
perit iniquitatem suā. offeret arietē
imaculatū de gregib⁹ sacerdoti iu-
sta mēsurā estimatiōemq; peccati
q orabit p eo q; nesciēs fecerit et
dimittet ei. q; p errorez deliqt in
domino

Ca. vi.

Locut⁹ q; est dñs ad moysen
dicens. Nāq; peccaverit et ote-
pto dñs negaverit prio suo de pōi-
tū qd fidei ei⁹ creditū fuerat vel vi
aliqd extorsit aut calūniā fece-
rit huc rem pōitā iuenerit et iustias
isup peieraverit et qdlibet aliud ex
plurib⁹ fecerit i qb⁹ solēt peccare
hōies iuncta delicti reddet oīa q p
fraudē voluit obtinere itegra et qñ

tā isup parte dñs cui dñu intule-
rat. Pro peccato at suo offeret ari-
etem imaculatū de grege et dabit
eū sacerdoti iuxta estimatiōem mē-
suramq; delicti q rogabit p eo co-
rā dñs et dimittet illi pro singul-
que faciēdo peccavit. Locut⁹ q; est
dñs ad moysen dicens. Recipe
aaron et fili⁹ ei⁹. Hec ē lex hol-
ocausti. Cremabit in altari tota no-
cte vsq; mane. Ignis ex eodem alta-
ri erit. Vestiet tūnica sacerdos et se-
minalib⁹ lieis. tolletq; cineres q;
vorans ignis erussit et ponēs iux-
ta altare spoliabit p̄iorib⁹ vestimē-
tis indutusq; alijs efferet eos ex-
tra castra et in loco mūdissimo vsq;
ad fauillā cōsumi faciet. Ignis at
in altari semper ardebit que; nu-
triet sacerdos subiciens ligna ma-
ne per singulos dies et imposito
holocausto de sup adipes adolebit
pacificorū. Ignis est iste ppetuus
q nunq; deficiet in altari. Hec ē lex
sacrificij et libamentorū q offeret
fili⁹ aaron corā dñs et corā altari.
Tollat sacerdos pugillū simile q d
spersa ē oleo et totū thus qd suppe-
similā ē. adolebitq; illud in altari
in monimentuz odoris suauissimi
dñs. Reliquā at partem simile co-
medet aaron cum filijs suis absq;
fermento et comedet i loco sanctu-
arij tabernaculi. Nō at non fermen-
tabit. q; ps ei⁹ in dñi offeret i cen-
sum. Sanctū sanctorū erit sicut p
peccato atq; delicto. Nā s tñ stit-
pis aarō comedet illud legitimū
ac sempiternū erit in generatiōib⁹
vris de sacrificijs domini. Ois qui
tetigerit illa sanctificabit. Locut⁹
q; est dominus ad moysen dicens.

LEVI

Hec est oblatio aaron et filiorum eius quā offerre debent dñō in die vñctōis sue. **Decimā** partē ephoy offerent simile in sacrificio sempiterno. **Mediū** eius mane et mediū eius vespere q̄ in sartagine oleo asp̄sa frigeat. **Offeret** at̄ eā calidam in odore suauissimū dñō sacerdos qui iure pri succēsserit et tota crema bit in altari. **Omne** em̄ sacrificium sacerdotum igne cōsumetur nec q̄s q̄ comedit ex eo. **Locut⁹** est autem dñs ad moysen dicens **Loquere** aaron et filiis eius. **Ista** est lex hostie p̄ peccato. **In** loco vbi offeret holocaustum p̄molabit coram dñō. **Sāctum** sanctorum est. **Sacerdos** qui offert comedit eā in loco scō i atrio tabernaculi. **Quicq̄** tetigerit carnes ei⁹ scificabit. **Si** de sanguine illi⁹ vestis fuerit aspersa lauabit in loco sancto. **Vas** at̄ victile in q̄ cocta est confrigeat q̄s si vas eneū fuerit defricabit et lauabitur aqua. **Omnis** masculus de genere sacerdotali vescetur de carnib⁹ ei⁹ q̄ sāctum sanctorum ē. **Hostia** ei⁹ q̄ creditur p̄ peccato cui⁹ sanguis inferet i tabernaculū testimonij ad expiādu i scūario n̄ comedit h̄ obuet igni. **Ecce** q̄ lex hostie. **Ca. vij**

Hec est q̄ lex hostie p̄ delicto. **Sācta** sanctorum est. **Ibi** vbi p̄molabit holocaustum mactabit et victima pro delicto. **Sanguis** ei⁹ per gyrū altaris fudet. **Offeret** ex ea caudā et adipē q̄ operit vitalia duos renūculos et pinguedinē que iuxta ilia est et tibi lūq̄ iecoris cū renūculis et adolebit ea sacerdos super altare. **Ince** su ē dñi pro delicto. **Vis** mascul⁹ sacerdotali genere in loco scō ve

TICI

scetur hīs carnibus q̄ sanctū sanctorum ē. **Sicut** p̄ peccato offeret hostia ita et pro delicto. **V**triusq̄ hostie lex vna erit. **Ad** sacerdotē q̄ eaz obtulerit p̄stabit. **Sacerdos** q̄ offert holocausti victimā habebit pellem eius. **Et** omne sacrificiū simile q̄s coctur in elibano et quicquid in craticla vbi i sartagine p̄par ei⁹ erit sacerdoti a q̄ offeret siue oleo consp̄sa siue arida fuerit. **Cunctis** filiis aaron mensura equa p̄ singulos diuidet. **Hec** est lex hostie pacificorum que offeret dñō. **Si** pro gratiarum actōe oblatio fuerit offeret panes absq̄ fermento cōsp̄sos oleo et ligana azima vincta oleo coctamq̄ simillā et colliridas olei admixtiōe cōsp̄sas: panes q̄s fermentatos cū hostia gratiarum q̄ p̄molat pro pacificis ex quib⁹ vn⁹ pro p̄michi⁹ offeret dñō et erit sacerdotis q̄ fuerit hostie sanguinē. **Cui⁹** carnes eadē comedent die nec remanebit ex eis quicq̄ vbi mane. **Si** vto vbi spon te quispiam obtulerit hostiā eadem filiter edetur die. **Sed** et si quid in crastinū remanserit rescinditū ē. **Quicq̄** at̄ terci⁹ inuenerit dies ignis absomet. **Si** q̄s de carnib⁹ victimae pacificorum die tercio comederit irrita fiet eius oblatio nec prodeit offerenti quin potius queatq̄ aīa tali se edulio contaminauerit p̄uaticatiōis rea erit. **Caro** q̄ aliq̄s tetigerit immūdum nō comedit h̄ cōburet igni. **Qui** fuerit immundus vescet ex ea. **Alia** polluta q̄ ederet de carnib⁹ hostie pacificorum q̄ oblata ē dñō peribit de populis suis et q̄ tetigerit immūdictiāz hoīs vel iumentū siue oīs re;

Simila i dyblen off. d.
vbi vnderij mlt.

Colludat i ymo
ho. th. mdu. affliget
ex barben mlt. d. h.

que polluere potest et comederit de
huiusmodi carnibus: interibit de
populis suis Locutusque est dominus ad mo-
ysen dicens Loquere filiis israel. Adipe
ovium et bouum et ea parte non comede-
tis. Adipe cadaveris morticini et
ei? animal quod a bestia captum est ha-
bebitis in varios usus Si quis ad-
ipsum qui offerri debet in incensum domini
comederit pibit de populo suo. sanguinem
que omnis animal non sumetis in cibo tam
de avibus quam de pecoribus Vis anima
que edeat sanguinem: pibit de popu-
lis suis Locutusque est dominus ad mo-
ysen dicens. Loquere filiis israel di-
cens Qui offert victimam pacifico-
rum domino: offerat simul et sacrificium
id est libameta ei? Tenebit manibus
adipem hostie et pectusculum Cum
que ambo oblata domino consecraverit
tradet sacerdoti qui adolebit adipem
super altare. pectusculum autem erit aaron
et filiorum eius. Remque dexter de pa-
cificorum hostijs cedet in primitias sa-
cerdotis. Qui obtulerit sanguinem
et adipem filiorum aaron: ipse habebit
et armum dexter in porcione sua Pe-
ctusculum enim eleuacionis et armum se-
pacacionis tuli a filiis israel de hostijs
eorum pacificis et debi aaron sacerdo-
ti et filijs eius lege perpetua ab omni
populo israel Hec est unctio aaron et
filiorum eius in ceremonijs domini: die qui
obtulit eos moyses ut sacerdotem
fingeret et qui precepit eis dari dominus a
filiis israel eligi de perpetua in gratiam
bonis suis Ista est lex holocausti et sa-
crificij pro peccato atque delicto et pro se-
cratione et pacificorum victimis quam osti-
tulit dominus moysi in monte synai. quando
mandauit filiis israel ut offerrent ob-
lationes suas domino in deserto synai.

Locutusque est dominus **Ca. viij.**
ad moysen dicens. Tolle aaron
cum filiis suis. vestes eorum et un-
ctionis oleum. vitulum pro peccato. du-
os arietes. amictum cum azymis et co-
gregabis omnem cetum ad ostium taber-
naaculi Fecit moyses ut dominus impe-
raret. congregataque omni turba ante fo-
res tabernaculi ait Iste est primo quem
iussit dominus fieri. Statimque obtulit
aaron et filios eius. Cumque lauisset e-
os vestiuit pontificem subnucula li-
nea: accingens eum baltheo et induens
eum tunicam iacinctima et desuper hune
rale imposuit quod astringens angulo
aptauit rationali in quo erat doctri-
na et veritas. Cibarique tergit caput
et super eam contra frontem posuit lami-
nam auream et consecratam in sanctificatione
sic precepit ei dominus. Tulit et unctio-
nis oleum quod liniuit tabernaculum cum
omni suppellectili sua Cumque sanctificans
asphissit altare septem vicibus unxit
illud et omnia vasa eius labrumque cum ba-
si sua sanctificauit oleo Quod fudit
super caput aaron: unxit eum et consecra-
uit Filiosque eius oblatos consecra-
uit. Vestiuitque tunicis lineis et ci-
git baltheis. imposuitque mitres ut
iussisset dominus. Obtulit et vitulum pro
peccato Cumque super caput eius posu-
isset aaron et filij eius manus suas primo
lauit eum hauriens sanguinem et tan-
cto digito tetigit cornua altaris pro-
pter Quod expiato et sanctificato fu-
dit reliquum sanguinem ad fundamenta
eius adipem vero quem erat super vitalia et
reticulum iecoris duosque renunculos
cum arumulis suis adoleuit super al-
tare: vitulum cum pelle et caribus et fi-
mo cremas ex castra sic precepit
dominus obtulit et arietem in holocaustum

Sup cuius caput cum inposuissent aaron et filij eius manus suas primo lauit eum et fudit sanguinem eius per circuitum altaris. Ipsiusque arietem in frusta condens caput eius et artus et adipem adoleuit igni lotis prius intestinis et pedibus. Totumque simul arietem incendit super altare eo quod esset holocaustum suauissimi odoris domino sicut precepit ei. Obtulit et domum posueruntque super caput eius aaron et filij eius manus suas. Quem cum promolasset moyses sumens de sanguine tetigit extremum auriculae dextre aaron et pollicem manus eius dextre similiter et pedis. Obtulit et filios aaron. Cumque de sanguine arietis imolati tetigisset extremum auriculae singulorum dextre et pollices manus ac dextrum pedis reliquum fudit super altare per circuitum. Adipem vero et caudam omnemque pinguedinem quam operit intestina reticulumque iecoris et duos testes cum adipibus suis et armo dextro separauit. Tollens autem de canistro azimorum quod erat coram domino panes absque fermento et collitribam aspersam oleo lagenamque posuit super adipem et armenum dextrum tradens simul omnia aaron et filiis eius. Quam postquam leua uerunt ea coram domino. rursus suscepta de manibus eorum adoleuit super altare holocausti eo quod consecrationis esset oblatio in odore suauitatis sacrificij domini. Tulitque pectusculum eleuans illud coram domino de arietem consecrationis in parte suam sicut precepit ei dominus. Assumensque unguentum et sanguinem qui erat in altari asperxit super aaron et vestimenta eius et super filios illorum ac testes eorum. Cumque

sanctificasset eos in vestitu suo precepit eis dicens. Coquite carnes ante fores tabernaculi et ibi comedite eas. Panesque consecrationis edite que positi sunt in canistro sicut precepit in domino dicens. Aaron et filij eius comedent eos. Quicquid autem reliquum fuerit de carnes panibus ignis absumet. De ostioque tabernaculi non exitis septem diebus usque ad diem quo implebitur tempus consecrationis vestre. Septem enim diebus finitur consecratio sicut in prentia factum est ut ritus sacrificij compleret die ac nocte manebitis in tabernaculo obseruantes custodias domini ne moriamini. Sic enim mihi preceptum est. Feceruntque aaron et filij eius cuncta que locutus est dominus per manum moysi. **Ca. ix.**

Facto autem octauo die vocauit moyses aaron et filios eius ac maiores natu israel. Dixitque ad aaron. Tolle de armeno vitulum pro peccato et arietem in holocaustum utrumque immaculatum et offer illos coram domino et ad filios israel loqueris. Tolle hircum pro peccato et vitulum atque agnum anniculum et sine macula in holocaustum: bouem et arietem pro pacificis et promolae eos coram domino in sacrificio singulorum similiter conspersam oleo offerentes. Hodie enim dominus apparebit vobis. Tulerunt ergo cuncta que iusserat moyses ad ostium tabernaculi. ubi cum omnis multitudo astaret ait moyses. Iste est sermo quem precepit dominus. facite et apparebit vobis gloria eius. Et dixit ad aaron. Accede ad altare et promola pro peccato tuo. Offer holocaustum et deprecare pro te et pro populo. Cumque mactaueris hostiam populi ora

LEVI

per eis sicut precepit dominus. Statimque aaron accedens ad altare immolavit vitulum pro peccato suo cuius sanguinem obtulerunt ei filii sui. In quo si gressu digitum tetigit cornua altaris et subdit residuum ad basim eius. Adipemque et renuiculos ac reticulum iecoris qui sunt pro peccato adolevit super altare sicut precepit dominus moysi. Carnes vero et pelle eius extra castra obussit igni. Imolavit et holocausti victimam. Obtuleruntque ei filii sui sanguinem eius quem subdit per altaris circuitum. Nam etiam hostiam in frusta concisam cum capite et membris singulis obtulerunt que omnia super altare cremavit igni. lotis autem pedibus uestibus et pedibus. Et pro peccato populi offerentes mactavit hircum expiatoque altari fecit holocaustum addens in sacrificio libamenta que pariter offerunt et adolevit ea super altare. absque ceremoniis holocausti maturum. Imolavit et bouem atque arietem hostias pacificas populi. Obtuleruntque ei filii sui sanguinem quem subdit super altare in circuitu. adipem autem bouis et caudam arietis renuiculosque cum adipibus suis et reticulum iecoris posuerunt super pectora. Cumque cremati essent adipem super altare: pectora eorum et artus dextros separavit aaron eleuans coram domino sicut precepit moyses. Et extendens manum ad populum benedixit ei. sicque completis hostiis pro peccato et holocaustis et pacificis descendit. Ingressi autem moyses et aaron in tabernaculum testimonium et deinceps egressi benedixerunt populo. Apparuitque gloria domini omni multitudini et ecce egressus ignis a domino de uocabit holocaustum et adipem qui

TICI

erant super altare. Quod cum uiderent turbe: laudauerunt dominum ruentes in facies suas. **Ca. p.**

Akreptusque nadab et abiu filii aaron thuribus suis immposuerunt ignem et incensum desuper offerentes contra domino ignem alienum quod eis preceptum non erat egressusque ignis a domino deuorauit eos et mortui sunt coram domino. Dixitque moyses ad aaron hoc est quod locutus est dominus. Sanctificabor in hiis qui appropinquant mihi et in conspectu omnis populi glorificabor. Quod audiens tacuit aaron. Vocatis autem moyses misabele et elisaphan filijs oziel patrum aaron ait ad eos. Ite et tollite fratres uestros de conspectu sanctuarii et asportate extra castra. Confestimque progenies tulerunt eos sicut iacebant uestitos lineis tunicis et eiecerunt foras ut ubi fuerat impati. Locutusque est moyses ad aaron et ad eleazar et ythamar filios eius. Capita uestra nolite nudare et uestimenta nolite scindi ne forte moriamini et super omnem cetum orietur indignatio. Fratres uestrum et omnis domus israel plagent incendium quod dominus suscitauit. vos autem non egredimini foras tabernaculi alioquin peribitis. Oleum quippe sancte unctionis est super uos. Qui fecerit omnia iuxta preceptum moysi. Dixitque dominus ad aaron. Vinum et omne quod inebriare potest non bibetis tu et filii tui quando intrabitis in tabernaculum testimonium ne moriamini quia preceptum sempiternum est in generationes uestras et ut habeatis scientiam discernendi inter sanctum et profanum inter pollutum et mundum. doceatisque filios israel omnia legitima mea que locutus est dominus ad eos per manum moysi

LEVI

TICI

Potius qz est moyses ad aaron et
 ad eleazer et ythamar filios ei? q
 erāt residui **T**ollite sacrificiū qd
 remanhit de oblatione dñi et come
 dite illud ab h fermento iuxta alta
 re qz sanctū sanctoū ē **C**omedetis
 aut in loco sancto quod datum est
 tibi et filiis tuis de oblationibz do
 mini sicut pceptū ē in **P**ectusculū
 qz qd oblatū ē et armū q separat
 ē edetis in loco mundissimo tu et fi
 lii tui et filie tue tecum **T**ibi enim
 ac liberis tuis reposita sunt de ho
 stijs salutaribus filiorū israel eo q
 armum et pectus et adipēs q cre
 mant in altari eleuauerunt coram
 dño et pñeāt ad te et ad filios tu
 os lege ppetua sicut pcepit dñs
Inter hec hierū qui oblat⁹ fuerat
 p peccato cū quereretur moyses ex
 uisū repit irat⁹ qz cōtra eleazar et
 ythamar filios aarō q remāserāt
 ait **C**ur nō comedistis hostiam p
 peccato i loco scō que sancta factō
 rum est et data vobis vt portetis i
 iquitate multitudis et rogetis pro
 ea in cōspectu dñi presertim cū de sã
 guine illius nō sit illatū intra san
 cta et comedere debueratis eā i sã
 ctuario sicut pceptū ē mihi sicut
 spondit aaron **O**blata ē hodie vi
 ctima p peccato et holocaustū co
 ram dño. mihi autē accidit qd vi
 des. **Q**uō potui comedere eaz aut
 placere dño in cōmōnibz mente
 lugubribz **Q**d cū audiss et moyses
 recepit satisfactiōem **Ca. xi**
Hait⁹ ē dñs ad moysē et a
 aron dicens. **D**icite filiis is
 rael **C**ustodite oīa que scripsi v
 bis vt sim deus vester **N**ec sunt a
 nimalia que comedere debetis de cū

ctis animatibz terre **O**e qd habet
 diuisam vngulā et ruminat in pe
 coribus comedetis. **Q**uicqd at ru
 minat et habet vngulam s nō di
 uidit eā sicut camel⁹ et cetera nō
 comedetis illud et inter imunda re
 putabitis **E**t rogrillus q ruminat
 vngulāqz nō diuidit immūsus ē.
 Lepus qz nā et ipse ruminat sed vn
 gulā non diuidit et sus que cū vn
 gulam diuidat non ruminat horū
 caribus nō vescemini nec cadaue
 ra contingeretis qz immunda sunt vo
 bis **N**ec etiā sunt que gignuntur
 in aquis et vsci licitū est. **O**mne
 qd habet pennulas et squamas sã
 in mari qz in fluminibz et stagmis
 comedetis. **Q**uicqd at pennulas
 et squamas nō habet eorum que i
 aquis mouent et viuūt abhōmīa
 bile vobis exēcrādūqz erit **C**arnes
 eorū nō comedetis et mortuana vi
 tabitis **C**uncta que nō habent pen
 nulas et squamas in aqz polluta
 erūt **N**ec sunt que de auibus ome
 dere non debetis et vitanda sunt vo
 bis. **A**quilā et grīphū et alietū et
 miluū ac vulturem iuxta gen⁹ su
 um et cō coruini generis in similitu
 dinē suā strutionem et noctuāz la
 rū et accipitrē iuxta gen⁹ suū bu
 lonē et mergulū et ibim et cignuz
 et onocrotalū et porphirionez he
 robione et caradrio iuxta genus
 suū vpupā qz et vspilionem **O**e
 de volucribz qd graditur sup qtu
 or pedes abhōminale erit vobis.
Quicqd aut ambulat quidem sup
 qtuor pedes s habet lōgiora tetro
 crura p que salit sup terrā comedē
 debetis vt est bruus in genere su
 o et atthacus atqz ophiomachus

LEVI

atq; locusta singula iuxta genus suū. Quicquid aut ex volucribus quatuor tamen habet pedes execrabile erit vobis et quicquid morticina eorum tetigerit polluetur et erit immundus usque ad vespem et si necesse fuerit ut portet quippiam horum mortuum lauabit vestimenta sua et immundus erit usque ad occasum solis. Quod animal quod habet quidem ungulam sed non diuidit eam nec ruminat: immundus erit et quicquid tetigerit illud contaminabitur. Quod ambulat super manus ex auctis animantibus que incedunt quadrupedia immundus erit. Qui tetigerit morticiam eorum polluetur usque ad vespem et qui portauerit huiusmodi cadauera lauabit vestimenta sua et immundus erit usque ad vespem. Quia omnia hec immunda sunt vobis. Hecque immunda reputabuntur de hiis que mouentur in terra: mustela et mus et cocodrillus singula iuxta genus suum; migale cameleon et stellio et lacer et talpa: omnia hec immunda sunt. Qui tetigerit morticina eorum immundus erit usque ad vespem et super quem ceciderit quicquid de morticinis eorum polluetur. Tam vas ligneum et vestimentum quam pelles et cilicia et in quo cuique sit opus tingent aqua et polluta erunt usque ad vespem et sic postea mundabuntur. Vas autem fictile in quo horum quicquid intro ceciderit polluetur et ideo frangendum est. Omnis cibo quem comedetis si fusa fuerit super eum aqua immundus erit et omne liquens quod bibit de vniuerso vase immundum est. Et quicquid de morticinis huiusmodi ceciderit super illud immundum est siue cibum siue citropedes de steruent et immundi erunt. Fontes

TICI

vero et cisterne et omnis aqua congruatio munda erit. Qui morticinum eorum tetigerit polluetur. Si ceciderit super sementem non polluet eam. Si autem quispiam aqua sementem perfuderit et postea morticinis tacta fuerit: illicito polluetur. Si mortuum fuerit animal quod licet vobis comedere quod cadauer eius tetigerit immundus erit usque ad vespem. Et qui comederit ex eo quippiam siue portauerit lauabit vestimenta sua et immundus erit usque ad vespem. Quod reptat super terram abhominabile est nec assumet in cibum. Quicquid super peccus quadrupes gradiatur et multos habet pedes siue per humum trahit non comedetis. Quod abhominabile est. Nolite contaminare alias vestras nec tagatis quicquid eorum ne immundi sitis. Ego sum dominus deus vestester. Scitote quia ego sanctus sum ne pollutis alias vestras in omni reptili quod mouetur super terram. Ego enim sum dominus qui eduxi vos de terra egypti ut essetis vobis in deum. Si eritis. Quia ego sanctus sum. Ista est lex animantium ac volucrum et omnis anime viuientis que mouetur in aqua et reptat in terra: ut discere scias noueritis mundi et immundi et ut sciatis quid comedere et espuere debeatis. **Ca. xii.**

Istiusque est dominus ad moysen dicens. Loquere filiis israel et dices ad eos. Mulier si suscepto semine peperit masculum immunda erit septem diebus iuxta dies septicidii menstrue et die octauo accincta detur infans: ipsa vero triginta tribus diebus manebit in sanguine purificationis sue. Omne semini non taget nec ingredietur in scuarium nec impleant dies purgationis sue

Si autem fecerit peperit immunda erit
 et duab? ebdomadibus supra ritum
 flux? mēstrui et sexaginta sex dieb?
 manebit i sanguine purificationis
 sue. Cūq? expleti fuerint dies pu
 rificationis sue pro filio siue pro fi
 lia deferet agnum anniculū in ho
 locaustum et pullum columbe siue
 turturē pro peccato ad ostiū taber
 naclī testimonij et tradet sacerdo
 ti q? offeret illa corā dño et orabit
 p ea et sic mūdabit a pfluvio san
 guinis sui. Ista ē lex parietis mas
 culi aut feminā. Qd si nō inuene
 rit man? ei? nec potuerit offerre
 agnū sumet duos turtures vel du
 os pullos colubaz vnū i ho locau
 stum et alter p pctō. Orabitq?
 p ea sacerdos et sic mūdabitur.
Quot? q? ē bñs **Ca. xiiij**
Ad moysē et aaron dicēs Hō
 in cui? cute et carne ortus fuerit di
 uers? color siue pustula aut lucēs
 quippiā id ē plaga lepre adduce
 tur ad aarō sacerdotē vel vnū quē
 libet filioz ei? Qui cū viderit leprā
 in cute et pilos in albū mutatos co
 lozem ipsamq? speciez lepre humi
 liorem cute et carne reliqua plaga
 lepre est et ad arbitrium eius sepa
 rabitur. Si aut lucēs candor fuerit
 in cute nec humilior carne reliqua
 et pili coloris pristini recludet eū
 sacerdos septem dieb? et confideā
 bit die septimo. Et si qdem lepra vl
 tra nō creuerit nec transierit i cute
 priores terminos rursū recludet
 eū septē dieb? alijs e die septio o
 templabitur. Si obscurior fuerit
 lepra et non creuerit in cute mū
 dabit eum q? scabies est laudabit
 q? homo testimenta sua et mūdus

erit. Qd si postq? a sacerdote visus
 est et redditus mundicie iterum le
 pra creuerit adducet ad eū et imū
 dicie pōdemnabit. Plaga lepre si
 fuerit i hpie adducet ad sacerdotē
 et videbit eū. Cūq? color albo i cute
 fuerit et capillorū mutauerit aspe
 ctus ipsa q? caro viua apparuerit
 lepra vetustissima iudicabit atq? i
 olita cuti. Cōtaminabit itaq? eum
 sacerdos et nō recludet q? pspicue i
 mūdicie ē. Si aut effloruerit dis
 cutes lepra in cute et operuerit o
 nem carnē a capite vsq? ad pedes qd
 qd sub aspectu oculorū cadit cōfide
 rabit eum sacerdos et teneri lepra
 mūdissima iudicabit eo q? omnis i
 candorem velsa sit et idcirco homo
 mūd? erit. Quando vero caro viues
 in eo apparuerit tunc sacerdotis iu
 dicio polluetur et inter immūdos
 reputabitur. Caro enim viua si le
 pra aspergitur immūda est. Qd si
 rursus velsa fuerit i albore et totū
 hōiem operuerit pōderabit eū sac
 dos et mūdum esse decernet. Caro
 aut et cutis in qua vlcus natum est
 et sanatum et in loco vlceris cicā
 triz alba apparuerit siue subrufa
 adducetur homo ad sacerdotem.
 Qui cum viderit loco lepre humilio
 re carne reliq? et pilos vlos i cādo
 re cōtaminabit eū. Plaga ei lepre ce
 ta ē i vlcere. Qd si pil? coloris est
 pristini et cicatrix subobscura et vici
 na carne nō ē humilior recludet euz
 septē dieb? Et si qdem creuerit ad
 iudicabit eū lepre. Si aut steterit i
 loco suo vlceris est cicatrix et homo
 mundus erit. Caro autem et cutis
 quam ignis exusserit et sanata al
 bam siue rufam habuerit cicatrix

LEVI

considerabit eam sacerdos. Et ecce ver-
sa est in alborē et locus eius reliqua
cute est humilior: contaminabit eum. quia
plaga lepre in cicatrice orta est. Quod
si pilorum color non fuerit immutatus
nec humilior plaga carne reliqua et
ipsa lepre species fuerit subobscura
excludet eum septem diebus et die septi-
mo ostendit. Si creuerit in cute
lepra contaminabit eum. si autem in lo-
co suo color steterit non satis clarus
plaga combustionis est et ideo munda-
bitur. quia cicatrix est obstructure. Vir
sive mulier in cuius capite vel bar-
ba germinauerit lepra: videbit eos
sacerdos. Et si quidem humilior fue-
rit locus carne reliqua et capillus fla-
uus. solitoque subtilior contaminabit
eos. quia lepra capitis ac barbe est.
Si autem viderit locum macule equalem
vicine carni et capillum nigrum: exclu-
det eos septem diebus et die septimo
intuebitur. Si non creuerit macula et
capillus sui coloris est et locus pla-
ge carni reliqua equalis: inde est homo
absque loco macule et excludet septem
diebus alius. Si die septimo visa
fuerit: steterit plaga in loco suo nec
humilior carne reliqua mundabit eum
lotisque vestibus suis immundus erit.
Si autem post emundationem rursus
creuerit macula in cute non queret
amplius utrum capillus in flavum co-
lorem sit commutatus. quia apte immun-
dus est. Porro si steterit macula
et capilli nigri fuerint: nouerit ho-
minem sanatum esse et consideret eum prouo-
ciat mundum. Vir sive mulier in cuius
cute color apparuerit: intuebitur
eos sacerdos. Si deprehenderit sub
obscurum alborē lucere in cute: sciat
non esse lepram. sed maculam colo-

TICI

ris candidi et hominem mundum. Vir
de cuius capite capilli fluunt caluus
et mundus est. Et si a fronte cecide-
rit pili: recaluaster et mundus est.
Si autem in caluicio sive in recalua-
cione albus vel rufus color fuerit
exortus et hoc sacerdos viderit: con-
denabit eum. haut dubie lepre que
orta est in caluicio. Quicunque ergo macula
fuerit lepro et sepius est ad ac-
bitum sacerdotis. habet vestimenta
diffusa. caput mundum. os veste oc-
cultum. contaminatum ac sordidum se cla-
mabit. Omni tempore quo leprosus est
immundus: solus habitabit extra
castra. Vestis lanea sive linea que
lepram habuerit in stamine atque sub
tegmine a certe pelle vel quicquid ex
pelle confectum est: si alba vel rufa ma-
cula fuerit infecta: lepra reputabitur
ostenditque sacerdos. Qui considerat
excludit septem diebus et die septimo rur-
sus aspiciens si deprehenderit creuisse
lepra pseuerans est: pollutum iudica-
bit vestimentum et cum in quo fuerit in-
uenta et ideo aburet flammis. Quod
si eam viderit non creuisse: percipiet
et lauabunt id in quo lepra est re-
cludetque illud septem diebus alius.
Et cum viderit faciem quidem prestimam
reusam nec tamen creuisse lepram: immu-
dum iudicabit et igne aburet eo quod
infusa sit in superficie vestimenti vel
per totum lepra. Si autem obscurior fu-
erit locus lepre postquam vestis est lo-
ta abrumpet eum et a solido diuidet.
Quod si ultra apparuerit in his lo-
cis que prius immaculata erant lepre
volatilis et vaga debet igne aburi.
Si cessauerit lauabit aqua ea que prius
fuit secundo et munda erunt. Ita est
lex lepre vestimenti lanei et linei

stamis atq; subtegminis oisq; sup
pellectilis pellice quo mudari de
beat vel cotaminari.

Ca. xiiij.

Leuiticus q; e dñs ad moysen
dicēs **H**ic ē rit⁹ leprosi quā
do mudat⁹ est. Adducet ad sacer
dotē Qui egress⁹ de castris cū inue
nerit lepā esse mudatā p̄cipiet ei
quī purificatur vt offerat duos pas
seres viuos pro se quos velci liu
tum ē et lignū cedrinū vtriusculū
q; et ysoptū. Et vnū ex passerib⁹ y
molari iubebit in vase fictili super
aquis viuentes aliū at viūū cum
ligno cedrino et cocco et ysoptū tin
get in sanguine passeris ymolati
q; asperget illū q; mudat⁹ est septi
es vt iure purget⁹ et dimittet pas
serem viūū vt in agz auolet. Cū
q; lauerit homo vestimenta sua in
det oēs vilos corpis et lauabitur
aq; purificat⁹ q; ingredietur castra
ita dumtaxat vt maneat extra ta
bernaculū suū septē dieb⁹ et die se
ptima radet capillos capitis. bar
bāq; et sup̄cilia ac tot⁹ corp⁹
pilos. Et loīs rursus vestibus et
corpe die octauo assumet duos ag
nos imaculatos et ouē amiculā abs
q; macula et tres decimas simile sa
crificium q; aspersa sit oleo et seor
su; olei septariū. Cūq; sacerdos pu
rificās hōiem statuerit eum; hec o
nia cōm dñō i ostio tabernaculi te
stimonij tollet agnū et offeret eū
pro delicto oleiq; septariū. Et ob
latus ante dñm oibus ymolabit
agnū vbi solet ymolari hostia
pro peccato et holocaustum id ē
in loco sancto. Sicut ei⁹ p peccato
ita et p delicto ad sacerdotē perti
net hostia. Sācta sanctorū est. Assu

mēs q; sacerdos de sanguine hostie
que ymolata est p delicto ponet
super extremū auriculē dextre ei⁹
q; mudat⁹ et super pollices man⁹
dextre et pedis et de olei sextario
mittet in manū suā sinistrā tūget
q; digitū dextrū in eo et asperget
corā dñō septies. Qd at reliquum
ē olei i leua manu fudet sup extre
mū auriculē dextre eius q; mudat⁹
et sup pollices man⁹ ac pedis dex
tri et super sanguinē q; effus⁹ ē p
delicto et super caput ei⁹. Rogabit
q; p eo corā dñō et faciet sacrifici
um pro peccato. Tunc ymolabit hō
locustūq; ponet ill⁹ i altari cū libi
mentis suis et hōmo rite mudaba
tur. Qd si paup ē et nō pōt manus
ei⁹ iuēire q; dicta sunt p delicto
sumet agnū ad oblatiōem vt ro
get p eo sacerdos decimāq; ptem
simile asperse oleo in sacrificiū et o
lei sextariū duosq; turtures siue
duos pullos colūbe quoz vn⁹ sit
pro peccato et alter in holocaustum
offeretq; ea die octauo purificati
onis siue sacerdoti ad ostium taber
naculi testimoniū corā dñō. Qui su
scipiēs agnū p delicto et septariū
olei leuabit simul ymolatoq; ag
no de sanguine ei⁹ ponet super ex
tremū auriculē dextre eius q; mu
dat⁹ et sup pollices man⁹ eius ac
pedis dextri. Olei vero partē mīt
tet in manū suā sinistrā in q; tin
gēs digitū dextre man⁹ asperget
septies corā dñō tūgetq; extremū
dextre auriculē illius q; mundatur
et pollices manus ac pedis dextri
i loco sanguis q; effusus ē p delicto.
Reliquā aut ptem olei que est in
sinistra manu mittet super caput

purificati ut placeat pro eis dominum
 et turturam siue pullum columbe offe-
 ret: unum pro delicto et alterum in holo-
 caustum cum libamentis suis. Hoc est
 sacrificium leprosi. qui habere non potest
 omnia in emundatione sui. **I**ocutusque est
 dominus ad moysen et aaron dicens **C**umque
 ingressi fueritis terram chanaan quam
 ego dabo vobis in possessionem si fue-
 rit plaga lepre in edibus ibit cuius
 est domus nunciatus sacerdoti et di-
 cet **Q**uasi plaga lepre videtur mihi
 esse in domo mea. **E**t ille percipiet ut
 efferantur vniuersa de domo prius
 quam ingrediat eam et videat utrum le-
 prosa sit: ne immunda fiant omnia que
 in domo sunt. **I**ntrabitque postea
 ut consideret lepram domus et cum viderit
 in pietibus illius quasi valliuitas
 pallore siue tuberos deformes et hu-
 miliores superficie reliqua egredietur
 ostium domus et statim claudet illam se-
 pte diebus recessusque die septimo con-
 siderabit eam. **S**i iuenerit creuisse
 lepram iubebit erui lapides in quibus
 lepra est et proiciet eos extra ciuita-
 tem in locum immundum. domum autem
 ipsam radi intrinsecus per circuitum et
 super puluerem rasure extra urbem in
 locum immundum. lapidesque alios re-
 poni pro hijs que ablatis fuerant et lu-
 to alio limari domum. **S**icut postquam
 erant fuit lapides et puluis elatus
 et alia terra lita ingressus sacerdos
 viderit recessam lepram et pietes re-
 spersos maculis: lepra est pseuerans et
 immunda domus. **Q**uam statim destruet
 et lapides eius ac ligna atque vniuersum
 suum puluerem proiciet extra opidum in
 locum immundum. **Q**ui intraverit do-
 mum quando clausa est immundus
 erit usque ad vespertum et qui dor-

mierit in ea et comederit quicquam
 lauabit vestimenta sua. **Q**uod si in-
 troiens sacerdos viderit lepram
 non creuisse in domo postquam denuo-
 lita fuerit: purificabit eam reddita
 sanitate. **E**t in purificatione eius su-
 met duos passerem lignumque cedri-
 num et vermiculum atque ysofum et
 ymolato vno passere in vasi ficti-
 li super aquas viuas tollet lignum
 cedrinum et ysofum et coccum et passe-
 rem viuum et tinget omnia in sanguine
 passeris ymolati atque in aquis vi-
 uentibus et asperget domum septies
 purificabitque eam tam in sanguine pas-
 seris quam in aquis viuentibus et in pas-
 sere viuo. lignumque cedrinum et yso-
 fum atque vermiculum. **C**umque dimiserit
 passerem auolare in agrum libere: ora-
 bit pro domo et iure mundabitur. **I**ta
 est lex omnis lepre et passure lepre
 stium et domorum cicatricis et erumpen-
 tium papularum. lucentis macule et in
 varias species coloribus imutatis
 ut possit scire quod tunc mundus: quis
 vel immundus sit. **C**a. xv.

Iocutusque est dominus ad moysen
 et aaron dicens **I**ocumini filijs
 israel et dicitur eis. **V**ir qui patitur
 fluxum seminis immundus erit et tunc
 iudicabitur huic vicio subiaccere cum
 per singula momenta adhaerit car-
 ni eius atque creueit fides humor
 domus stant in quo dormierit immun-
 dus erit et vbi cumque sederit. **S**i quis
 hominem tetigerit lectum eius lauabit ve-
 stimenta sua et ipse lotus aqua immundus
 erit usque ad vespertum. **S**i sederit vbi
 ille sedeant et ipse lauabit vestimen-
 ta sua et lotus aqua immundus erit
 usque ad vespertum. **Q**ui tetigerit car-
 nem eius lauabit vestimenta sua

et ipse lotus aqua immundus erit
vsq; ad vesper. Si salina huiusce
modi homo iecerit super eum qui mu-
ndus est lauabit vestimenta sua et
lotus aqua immundus erit vsq; ad
vesper. Sagina super quod sedet im-
mundus erit et quicquid sub eo fuerit
qui fluxum seminis patitur pollutus
erit vsq; ad vesper. Qui portave-
rit hunc aliquid lauabit vestimenta
sua et ipse lotus aqua immundus
erit vsq; ad vesper. Omnis quem
tetigerit qui talis est non lotus ante ma-
nibus lauabit vestimenta sua et
lotus aqua immundus erit vsq; ad ve-
sper. Vas fictile quod tetigerit con-
fectum: vas autem ligneum lauabitur aqua.
Si sanatus fuerit qui hominibus fustiet
passione numerabit septem dies
post emundationem suam et lotus vesti-
bus et toto corpore in aquis viventi-
bus erit mundus. Die autem octavo
sumet duos turtures et duos pul-
los columbe et veniet in conspectu domini
ad ostium tabernaculi testimonium da-
bitque eos sacerdoti. Qui faciet unum
pro peccato et alterum in holocaustum
rogabitque pro eo coram domino ut emun-
detur a fluxu seminis sui. Vir de quo
egredietur semen coitus lauabit aqua
omne corpus suum et immundus erit
vsq; ad vesper. Vestem et pellem
quam habuerit lauabit aqua et im-
mundus erit vsq; ad vesper. Mulier
cum qua coierit lauabitur aqua et im-
mundus erit vsq; ad vespem. Mulier
que redeunte mense patitur fluxum san-
guinis septem diebus separabitur.
Omnis qui tetigerit eam immundus erit
vsq; ad vesper et lotus in quo dor-
muerit vel sederit diebus separatio-
nis sue polluetur. Qui tetigerit lectum

suum lauabit vestimenta sua et ipse
lotus aqua immundus erit vsq; ad
vesper. Omne vas super quod illa se de-
rit quisque attigerit lauabit ves-
timenta sua et ipse lotus aqua pollu-
tus erit vsq; ad vesper. Si coierit
cum ea vir tempore sanguinis menstrualis
immundus erit septem diebus et omne
stratum in quo dormierit polluetur. Mu-
lier que patitur multis diebus fluxum
sanguinis non in tempore menstrualis
quod post menstruum sanguinem flue-
re non cessat: quod diu subiaceret huic
passioni immunda erit quoniam sit in tem-
pore menstruo. Omne stratum in quo
dormierit et vas in quo sedet pol-
lutum erit. Quicumque tetigerit eam la-
uabit vestimenta sua et ipse lotus
aqua immundus erit vsq; ad vespere-
rum. Si steterit sanguis et fluere
cessauerit numerabit septem dies
purificationis sue et die octavo offe-
ret pro se sacerdos duos turtures et
duos pullos columbarum ad ostium
tabernaculi testimonium qui unum fa-
ciat pro peccato et alterum in holocaustum
rogabitque pro eo coram domino et pro flu-
xu immundicie eius. Docebitis ergo
filios israel ut caveant immundicias
et non moriantur in sordibus suis cum
polluerint tabernaculum meum quod est
inter eos. Ista est lex eius qui pati-
tur fluxum seminis et qui polluitur coitu
et qui menstruis temporibus separat vel qui
iungi fluit sanguine et hominis qui
dormierit cum ea. **Ca. xvi.**

Locusque est dominus ad moysen
Post mortem duorum filiorum aa-
ron quoniam offerentes ignem alienum in-
fecti sunt. Et precepit ei dicens loquere
ad aaron fratrem tuum ne omni tempore ingre-
diantur sanctuarium quod est intra velum

corā ppitiatorio quo tegit archa
 ut nō moriaf. qz in nube apparebo
 sup ocaulū nifi hec aūfecerit **Vitu**
 lū pro peccato offeretq; arietē i ho
 locaustuz. **Tunica** linea vestiet fe
 minalibz lineis vtrēda celabit **Ac**
 cingetur zona linea. cidarim lineā
 imponet capiti. **Hec** em vestimēta
 sunt sancta. quibz auctis cum lo
 t⁹ fuerit iduef. **Suscipietq;** ab v
 niuersa multitudine filioz isrl duos
 hircos p peccato et vnū arietē in
 holocaustum. **Cūq;** obtulerit vitu
 lū et ozauerit p se et pro domo sua
 duos hircos stare faciet corā dño
 i ostio tabernaculi testimonij mit
 tensq; sup vtrūq; sorte. vnā dño
 et alterā capro emissario cui⁹ erie
 rit sortis dño offeret illū pro pecca
 to. cui⁹ at in capro emissariū statu
 it eū viuū coram dño ut fundat p
 ces sup eū et emittat eū in solitudi
 nē. **His** rite celebratis offeret vi
 tulū et rogās p se et p domo sua
 ymolabit eū. **Assumptoq;** thuribu
 lo qd de prunis altaris impleuerit et
 hauries manu cōpositū thimiamā
 in incensū vltra velū intrabit in san
 cta ut positus sup ignem aromati
 bz nebula eozū et vapor opiat oca
 ulū qd ē supra testimonij et non
 moriaf. **Tollet q;** de sanguine vi
 tuli et asperget digito septies con
 tra ppitiatoriū ad oriētem. **Cūq;**
 mactauerit hircū p peccato ppli in
 ferat sanguinē ei⁹ i tra velū sicut p
 ceptū ē de sāguie vituli ut aspgat
 e regiōe ocauli et expiet scūariuz
 ab imūdicis filioz isrl et a puari
 catioibz eozū auctisq; petis. **Iuxta**
 hūc rituz faciet tabnaulo testimo
 nij qd fixū ē in tere eos i medio sor

tū habitatiōis eozū. **Null⁹** hoim
 sit i tabernaculo qñ pōtifer sactu
 ariū ingredit⁹ ut roget p se et pro
 domo sua et p vniuerso cetui isrl.
 donec egrediaf tabernaculū. **Cum**
 at exierit ad altare qd corā dño ē
 ozet p se et sūptū sanguinē vituli
 atq; hirci fundat sup cornua ei⁹
 per gyrū. aspergensq; digito sep
 ties expiet et sanctificet illud ab
 imūdicis filioz isrl. **Postq;** emun
 dauerit sanctuariū et tabernaculū
 et altare. tunc offerat hircū viuen
 tem et posita vtraq; manu sup ca
 put ei⁹ confiteat⁹ oēs iniquitates fili
 oz isrl et vniuersa delicta atq; pec
 cata eoz que ipreās capiti eius
 emittet illum per hōiem paratum
 i desertum. **Cūq;** portauerit hircū
 oēs iniquitates eoz in terrā solitariā
 et dimissus fuerit i deserto reuer
 tetur aarō in tabernaculū testimo
 nij et depositis vestibz quibz pri⁹
 idue⁹ erat cū intraret sanctuariū
 relictisq; ibi lauabit carnē suā in
 loco sancto. iduef q; vestibz suis.
Et postq; egressus obtulerit holo
 caustū suū ac plebis rogabit fa
 p se qd p pplō et adipē qui oblat⁹
 ē p peccatis adolebit sup altare.
Ille vero qui dimiserit capz emis
 sariū lauabit vestimēta sua et corp⁹
 aqua et sic ingredietur in castra.
Vitulum at et hircum qd p pecca
 to fuerant ymolati et qz sanguis
 illatus ē in sanctuariū ut expiatio
 cōpleteret. asportabūt foras castra
 et cōburēt igni tā pelles qd carnes
 eoz ac simū et quicūq; cōbullerit
 ea lauabit vestimēta sua et carnē
 aq et sic ingrediet⁹ castra. **Eritq;**
 vobis hoc legitimuz sempiternū

Mense autem septimo decima die
mensis affligetis animas vestras: nul-
lusque opus facietis siue indigena
siue advena qui peregrinantur inter vos
In hac die expiatio erit vestri atque
mundatio ab omnibus peccatis vestris
coram domino mundabimini. Sabbatum
enim requiescitis et affligetis ani-
mas vestras religione perpetua. Expi-
abit autem sacerdos qui unctus fuerit
et cuius manus imitatus sunt ut sacerdos
et qui? manus pro peccato suo. Indueturque
stola lineae et vestibus sanctis et expi-
abit sanctuarium et tabernaculum testi-
monij atque altare sacerdotesque et
universum populum. Eruntque hoc vobis le-
gittimum; semper enim ut oratis pro fi-
liis israel et pro cunctis peccatis coram se-
mel in anno. Fecit igitur sicut prece-
rat dominus moysi.

Ca. xvij.

Et locutus est dominus ad moysen
dicens. Loquere aaron et fi-
liis eius et cunctis filiis israel dicens
ad eos. Iste est sermo quem manda-
vit dominus dicens. Homo quilibet de
domo israel si occiderit ovem aut bo-
vem siue captum in castris vel extra
castra et non obtulerit ad ostium ta-
bernaculi oblationem domino sanguis
reus erit. Quasi si sanguinem fu-
derit sic peribit de medio populi sui.
Ideo sacerdos offerre debent filij
israel hostias suas quas occidunt in
agro ut sanctificentur domino ante osti-
um tabernaculi testimonij et immo-
lent eas hostias pacificas domino.
Fudetque sacerdos sanguinem super alta-
re domini ad ostium tabernaculi testimo-
nij et adolebit adipem in odorem sua-
vitatibus domino et nequaquam ultetur immo-
labunt hostias suas de omnibus animalibus
quibus formati sunt. Legittimum se-

piternum erit illis et posteris eorum.
Et ad ipsos dices. Homo de filiis
israel et de advenis qui peregrinantur
apud vos qui obtulerit holocaustum
siue victimam et ad ostium tabernaculi
testimonij non adduxerit eam ut
offerat domino interibit de populo suo.
Homo quilibet de domo israel et de
advenis qui peregrinantur inter vos
si comederit sanguinem obfirmabo
faciem meam contra animam illius et dis-
perdam eam de populo suo quia anima car-
nis in sanguine est et ego dedi illud
vobis ut super altare in eo expietis
pro animabus vestris et sanguis pro
anime piaculo sit. Idcirco dixi fi-
liis israel. Omnis anima ex vobis non
comedet sanguinem nec ex advenis
qui peregrinantur apud vos. Homo
quicumque de filiis israel et de adve-
nis qui peregrinantur apud vos si ve-
natione atque aucupio cepit feram
vel avem quibus vetus licitum est fun-
dat sanguinem eius et operiat illud ter-
ra. Anima enim omnis carnis in san-
guine est. Unde dixi filiis israel. San-
guinem universae carnis non come-
detis: quia anima carnis in sangui-
ne est et quicumque comederit illud inte-
ribit. Anima qui comederit mortici-
num vel captum a bestia tam de indige-
nis quam de advenis lauabit vestimen-
ta sua et semetipsum aqua et contami-
natus erit usque ad vespem et hoc
ordine mundus fiet. Quod si non laue-
rit vestimenta sua vel corpus por-
tabit iniquitatem suam.

Ca. xvij.

Dixitque est dominus ad moysen
dicens. Loquere filiis israel et di-
ces ad eos. Ego sum dominus deus vester
iuxta consuetudinem terre egypti in
qua habitastis non facietis et iuxta

morez regionis chanaā ad quam
ego introductus sū vos nō age
tis. nec in legitimis eoz ambula
bitis. **F**aciens iudicia mea et p̄ce
pta mea seruabitis et ābulabitis
in eis. **E**go dñs de⁹ vester. **C**usto
dite leges meas atq; iudicia que
faciēs hōmō viuet ī eis. **E**go dñs
de⁹ v̄r. **D**is hō ad p̄ximā sangui
nis sui nō accedet: ut reuelet tur
pitudinē ei⁹. **E**go dñs. **T**urpitudi
nē p̄ris tui ⁊ turpitudinē m̄ris tu
e nō discoopies. **M**at̄ tua est: nō
reuelabis turpitudinē ei⁹. **T**urpi
tudinē vxoris patris tui nō disco
opies. **T**urpitudō enim patris tui
ē. **T**urpitudinē sororis tue ex pa
tre hūe ex m̄re q̄ domi v̄l foris ge
mita ē nō reuelab. **T**urpitudinē
filie filij tui vel neptis ex filia non
reuelab. q̄ turpitudō tua est. **T**ur
pitudinē filie vxoris p̄ris tui quā
pe pit patri tuo et ē soror tua. non
reuelab. **T**urpitudinē sororis pa
tris tui nō discoopies. q̄ caro ē pa
tris tui. **T**urpitudinē sororis ma
tris tue nō reuelab: eo q̄ caro sit
matris tue. **T**urpitudinē patris
tui n̄ reuelab nec accedes ad vxo
rez ei⁹ q̄ tibi affinitate coniungitur
Turpitudinē nur⁹ tue nō reuela
bis q̄ vxor filij tui ē nec discoope
ries ignominia⁹ ei⁹. **E**t vxorē fr̄is
tui null⁹ accipiat. **T**urpitudinē
vxoris fratris tui non reuelab. q̄a
turpitudō fr̄is tui ē. **T**urpitudinē
vxoris tue et filie eius nō reuela
bis. **F**iliā filij ei⁹ ⁊ filiā filie illius
non sumes ut reueles ignominia⁹
ei⁹. q̄ caro illi⁹ sūt ⁊ tal⁹ coitus in
cest⁹ ē. **S**ororē vxoris tue ī pelica
tū illi⁹ nō accipies nec reuelabis

turpitudinem ei⁹ adhuc illa viuen
te. **A**d mulierem q̄ patit m̄strua
non accedes nec reuelabis fedita
tem ei⁹. **C**ū vxore p̄rimi tui nō co
ibis nec seminis cōmixtiōe macu
laberis. **D**e semine tuo nō dabis vt
cōsecrēt ydolo moloch nec polluel
nomen dei tui. **E**go dñs. **C**ū mascu
lo nō cōmisceas coitu femineo q̄
abhūatio ē. **C**ū oī pecore nō coibis
nec maculaberis cum eo. **M**ulier n̄
succūbet iumento nec miscebit ei.
q̄ scelus ē. **N**ec polluamī in oīb⁹
hīs quibus cōtamina te sunt vni
uerse gētes quas ego etiam ante
cōspectum v̄strum et quib⁹ pollu
ta ē terra cui⁹ ego sceleta visitabo.
vt euomat habitatores suos. **C**u
stodite legitima mea atq; iudicia
vt nō faciatis ex oībug abhūatio
nib⁹ istis tā idigena q̄ colonus q̄
pegrinātur apud vos. **D**ēs ei⁹ ere
ctatiōes istas fecerūt accole t̄re q̄
fuerūt añ v̄s ⁊ polluerūt eā. **C**auete
ergo ne et vos similit̄ euomat aīz
p̄cia feceritis sicut euomuit gen
tē q̄ fuit añ vos. **O**is aīa q̄ fecerūt
de abhūationib⁹ hīs q̄ p̄p̄ia. p̄ibit
de medio ppli sui. **C**ustodite māda
ta mea. **N**olite facere q̄ fecerūt hī
q̄ fuerūt añ v̄s ⁊ ne polluamī ī eis.
Ego dñs deus vester. **C**a. p̄r

Locus est dñs ad moysen di
cens. **L**oquere ad omnem ce
tum filiorum israel ⁊ dices ad eos.
Sancti estote. quia ego sanctus
sūm dñs deus vester. **D**ñ⁹ quis pa
trem suum et matrem suam time
at. **S**abbata mea custodite. **E**go do
min⁹ deus vester. **N**olite conuerti
ad ydola nec deos cōflatiles faci
etis v̄bis. **E**go dominus de⁹ vester.

Si ymolauerit hostiā pacificorū
dño ut sit placabilis eo die quo
fuerit ymolata comedatis eā et die
altero. Quicquid autem te huiusmodi fuerit
in die tertiū igne oburetis. Si quis
post huiusmodi comederit ex ea profanatus
erit et impietatis reus portabitque
iniquitatem suā quia sanctū domini pol-
luit et bibit aīa illius de populo suo.
Cumque messueris segetes terre tue
nō tondabis usque ad solū sup̄fici-
em terre nec remanentes spicas
colliges neque in vinea tua racemos
et grana decedicia congregabis. In pau-
peribus et egenis carpenda dimit-
tes. Ego dñs deus vester. Nō faci-
etis furtū: nec mēdiemini: nec de-
cipiet unusquisque proximum suū. Nō
piurabis in nomine meo: nec pollues
nomē dei tui. Ego dñs. Nō facies
calūniā proximo tuo: nec vi oppri-
mes eū. Nō moraberis opere mercede
narrum tuum apud te usque mane. Nō
maledices surdo: nec coram ceco po-
nes offendiculum si timebis domū
deū tuū quia ego sum dñs. Nō facies
quod iniquū est: nec iniuste iudica-
bis. Non consideres personā paupe-
ris: nec honores vultū potestis. Iu-
ste iudica proximo tuo. Nec eis cri-
minator: nec susurro in populo. Nō
stabis contra sanguinem proximi tui.
Ego dñs. Nō oderis fratrem tuum
in corde tuo si publice argue eum
ne habens super illo peccatū. Nō quod
ras plures nec memores eis iniurie
tuiusmodi tuorum. Diliges amicum tuum sic
teipsum. Ego dñs. Reges meas cum
stodite. Jumentū tuū non facies
coire cum alterius generis animati-
bus. Agrum tuū non seres diuerso
semine. Vestem quod ex duobus textis est

non indueris. Homo si dormierit
cum muliere coitu seminis quod sit a-
lla etiam nobis et tamen precio nō
redēpta nec libertate donata vapu-
labunt ambo et nō morientur quia nō
fuit libera. Pro delicto autem suo of-
feret dño ad ostiū tabernaculi testi-
monium arietis: orabitque pro eo sacer-
dos et pro peccato eius coram dño et re-
propitiabitur ei dimittetque pecca-
tum. Quando ingressi fueritis terrā
et plantaueritis in ea ligna pomife-
ra auferetis prouicia eorum. Domus quod
germinant immunda erunt vobis
nec edetis ex eis. Quarto autem an-
no omnis fructus eorum sanctificabi-
tur laudabilis dño. Quinto autem
anno comedetis fructus congregantes
pomā quod profuerit. Ego dñs deus vester.
Nō comedetis carnem cum sanguine.
Nō auguriabimini nec observa-
bitis somnia. Neque in rotundum attō-
debitis comā nec radetis barbam.
Et super mortuo non incidetis carnes
præras neque figuras aliquas aut stig-
mata facietis vobis. Ego dñs. Ne pro-
stituas filiā tuā ne contaminet ter-
ra et impleatur piaculo. Sabbata
mea custodite et sanctuarium meū
metuite. Ego dñs. Nō declinetis
ad magos nec ab ariolis aliquid
sciscitemini ut polluamini pro eis.
Ego dñs deus vester. Coram tanto ca-
pite surge et honora personā senis
et time dñm deū tuum. Ego sum dñs.
Si habitauerit advena in terra vestra
et moratur fuerit inter vos nō
exprobretis ei sed sit inter vos quasi
indigena et diligetis eum quasi vos-
metipsos. Fuistis enim et vos adue-
ne in terra egipti. Ego dñs deus vester.
Nolite facere iniquū aliquid in

iudicio. in regula. in pondere. in me-
sura. Statuta iusta et equa sunt
potestati. iustis modis. equisq; sex-
tariis. Ego dominus deus vester qui edu-
xi vos de terra egypti Custodite omnia
precepta mea et universa iudicia et
facite ea. Ego dominus **Ca. xx.**

Locus. **Q**uotiesq; est dominus ad moysen di-
cens. Hec loqueris filiis israel
homo de filiis israel et adveniens qui
habitavit in israel si quis dederit de semine suo
idolo moloch morte moriatur. Po-
pulus terre lapidabit eum et ego ponam
faciem meam contra illum. succidamq; eum
de medio populi sui eo quod dederit de se-
mine suo moloch et contaminaverit san-
ctuarium meum ac polluerit nomen
sanctum meum. Quod si negligens populus terre
et quasi praevidens impietatem meam di-
miserit hominem qui dedit de semine
suo moloch nec voluerit eum occide-
re. ponam faciem meam super hominem illum
et cognationem eius. succidamq; et
ipsi et omnes qui consenserunt ei ut fornicare-
tur cum moloch de medio populi sui.
Mia que declinaverit ad magos et
ariolos et fornicata fuerit cum eis
ponam faciem meam contra eam et inter-
ficiam illam de medio populi sui. San-
ctificamini et estote sancti. quia ego
sanctus sum dominus deus vester. Custo-
dite precepta mea et facite ea. Ego
dominus qui sanctifico vos. Qui maledi-
xerit patri suo aut matri. morte mori-
atur. Patri matriq; qui maledixerit
sanguis eius sit super eum. Si mecha-
tarius quis fuerit cum uxore alterius et
adulterium perpetraverit cum coniuge
proximi sui. morte moriatur et me-
chus et adultera. Qui dormierit cum
noverca sua et revelaverit ignomi-
niam patris sui. morte moriantur am-

bo. Sanguis eorum sit super eos. Si quis
dormierit cum nuru sua uterq; mori-
atur quia scelus operati sunt. Sanguis e-
orum sit super eos. Qui dormierit cum
masculo coitu femineo. uterq; o-
peratus est nefas. morte moriantur.
Si sanguis eorum super eos. Qui su-
pra uxorem filiam duxerit matrem eius
scelus operatus est. Virius ardebit
cum eis nec permanebit tantum ne-
fas in medio vestri. Qui cum iuvene
to et pecore coierit. morte moriatur.
Paterq; occidite. Mulier qui fuc-
tuerit auferet iumentum. simul inter-
ficietur cum eo. Sanguis eorum sit
super eos. Qui accepit sororem suam
filiam patris sui vel filiam matris sue et vi-
derit turpitudinem eius. illaq; conspex-
erit frater ignominiam. nefaria re ope-
ra sunt. Occident in conspectu populi
eo quod turpitudinem suam mutuo reve-
lauerint et portabunt iniquitatem suam.
Qui coierit cum muliere in fluxu
menstruo et revelaverit turpitudi-
nem eius. ipsaq; aperuerit fontem san-
guinis sui. interficietur ab eo de medio po-
puli sui. Turpitudinem matris terree
amicæ tue non discopies. Qui hoc
fecit ignominiam carnis sue nuda-
vit. portabit ambo iniquitatem suam.
Qui coieit cum uxore patris vel avu-
culi sui et revelaverit ignominiam co-
gnationis sue portabit ab eo peccatum
suum. Ab his liberis morietur. Qui duxerit
uxorem fratris sui re facit illicitam. tur-
pitudinem fratris sui revelavit. ab his fi-
lius est. Custodite leges meas atq;
iudicia et facite ea. ne et vos euomat-
is in qua intraturi estis et habitaturi.
Nolite ambulare in legitimis na-
tionum quas ego expulsurus sum ante vos.
Oia ei hec fecerunt et abhorrantur eis.

LEVI

Vobis aut loquor. Possidete terram eorum quam dabo vobis in hereditatem. terram fluentem lacte et melle. Ego dominus deus vestrum qui separavi vos a ceteris populis. Separate ergo et vos a ceteris populis. Ne polluat mundum ab immunda. Ne polluat animas vestras in peccato et auri bus et auribus que mouentur in terra et que vobis ostendi esse polluta. Eritis sancti mihi quia sanctus ego sum dominus et separavi vos a ceteris populis ut essetis mei. Vir siue mulier in quibus phitomis vel diuinae fuerit spiritus morte moriantur lapidibus obruet eos. Sanguis eorum super illos.

Ca. xxi.

Dixitque dominus ad moysen. Loquere ad sacerdotes filios aaron et dices ad eos. Ne contamine sanctos in mortibus civium suorum. non tamen in consanguineis ac propinquis id est super patrem et matrem et filium et filiam fratremque et sororem virginem que non est nupta viro si nec in principio populi sui contaminabit. Nec cadent caput nec barbam neque in caribus suis faciet incisuras. Sancti erunt deo suo et non polluent nomen eius. Incensum enim domini et panes dei sui offerunt et ideo sancti erunt. Sicut et vile prostibulum non ducet uxorem nec eam que repudiata est a marito quam consecrat? de deo suo et panes propolis offert. Sit ergo sanctus quia et ego sanctus sum dominus qui sanctifico vos. Sacerdotis filia si deprehensa fuerit in stupro et violauerit nomen patris sui flammis exuret. Prosterne id est sacerdos maximus inter fratres suos super cuius caput fusus est vinctio oleum et cuius manus in sac-

TICI

docio consecrate sunt. vestitusque est sanctis vestibus caput suum non disco opiet vestimenta non scindet et ad omnem mortuum non ingreditur omni no. Super patremque suo et matrem non contaminabit nec egredietur de sanctis ne polluat sanctuarium domini quia oleum sancte unctionis dei sui super eum est. Ego dominus. Virgine ducet uxorem. Vidua autem et repudiata et sordida atque meretrice non accipiet sed puellam de populo suo ne commisceat stirpem generis sui vulgo generis sue quia ego dominus qui sanctifico eum. Locutus est dominus ad moysen dicens. Loquere ad aaron. Homo de semine tuo per familias que habuerit maculam non offeret panes deo suo nec accedet ad ministerium eius. Si ceius fuerit si claudus? si vel paruo vel grandi et torto naso si fracto pede si manu si gibbus? si lippus? si albuginem habens in oculo si iugum scabiez? si impetiginem in corpore vel hermosus? omnis que habuerit maculam de semine aaron sacerdotis non accedet offerre hostias domino nec panes deo suo. Desce tamem patribus qui offerunt in scuarium. ita duntaxat ut intem velum non ingrediant nec accedat ad altare que macula habet et contaminare non debet scuarium meum. Ego dominus qui sanctifico eos. Locutus est ergo moyses ad aaron et ad filios eius et ad omnes israel dicens que sibi fuerant imperata.

Ca. xxii.

Locutusque est dominus ad moysen dicens. Loquere ad aaron et ad filios eius ut caveant ab hiis que consecrata sunt filiorum israel et non contaminent nomen sanctificatorum mihi que ipsi offerunt. Ego dominus. Dic ad

eos et ad postereros eorum. **O**is homo qui accessit de stirpe vestra ad ea que consecrata sunt et que obtulerunt filii israel domino in quo est immundicia prohibet coram domino. **E**go sum dominus. **H**omo de semine aaron qui fuerit leprosus aut patiens fluxum seminis non vescetur de hijs que sanctificata sunt in donec sanetur. **Q**ui tetigerit immundum super mortuo et ex quo egreditur semen quasi coitus et qui tangit reptile et quolibet immundum cuius tactus est sordibus immundus erit. **V**bi ad vesperum non vescetur hijs que sanctificata sunt sed cum lauerit carnem suam aqua et occubuerit sol tunc mundatur vescetur de sanctificationis. quia cibis illis est. **N**otandum captum a bestia non comedit nec polluentur in eis. **E**go sum dominus. **C**ustodiatur precepta mea ut non subiacent peccato et moriantur in sanctuario cum polluerint illud. **E**go dominus qui sanctifico eos. **O**is alienigena non comedit de sanctificationis. **I**nquit sacerdos et mercenarius non vescuntur ex eis. **Q**uare ait sacerdos emerit et qui vernaculus domus eius fuerit hijs comedent ex eis. **S**i filia sacerdotis cuiuslibet ex populo nupta fuerit de hijs que sanctificata sunt et de primicijs non vescetur. **S**i autem vidua vel repudiata et absque libris reuersa fuerit ad domum patris sui si aut puella consueuerat alitur cibis patris sui. **O**is alienigena comedendi ex eis non habet partem. **Q**ui comederit de sanctificationis per ignorantiam addet quitam partem cum eo quod comedit et dabit sacerdoti in sanctuario nec contaminabunt sanctificata filiorum israel qui offerunt domino ne forte sustineant iniquitatem delicti sui cum

sanctificata comederint. **E**go dominus qui sanctifico eos. **L**ocus quoque est dominus ad moysen dicens. **I**te ad aaron et filios eius et ad omnes filios israel dices quod ad eos. **H**omo de domo israel qui de aduenis qui habitant apud vos qui obtulerit oblationem suam vel vota soluit vel sponte offerens quicquid illud obtulerit in holocaustum domini vel offerat pro vos masculis immaculatus erit ex bobus ex ovibus et ex capris. **S**i maculam habuerit non offeretis neque erit acceptabile. **N**on qui obtulerit victimam pacificorum domino vel vota soluens vel sponte offerens tam de bobus quam de ovibus immaculatum offeret ut acceptabile sit. **O**is macula non erit in eo si cecum fuerit si fractum si cicatrice habens si papulas si scabiem aut impetiginem non offeretis ea domino nec adolebitis ex eis super altare domini. **B**ovem et ovem aure et cauda amputatis voluntarie offerre potes. **V**otum autem ex hijs solui non potest. **O**mnis animal quod vel contritis vel tussis vel sectis ablatis quod terribilis est non offeretis domino et in terra vestra hoc domino ne faciatis. **D**e manu alienigene non offeretis panes deo vestro et quicquid aliud dare voluerit quod corrupta et maculata sunt omnia non suscipietis ea. **L**ocus quoque est dominus ad moysen dicens. **B**os ovem et capra cum gemita fuerint septem diebus erunt sub vberem matris sue die aut octavo et deinceps offerri poterunt domino siue illa bos siue ovem non immolabuntur vna die cum fletibus suis si immolaveritis hostiam pro gratiarum actione domino ut possit esse placabilis eodem die comedetis eas

Non remanebit quicquid in mane
alterius diei. Ego dominus Custodite
mandata mea et facite ea. Ego dominus
Ne polluat is nomen meum sanctum
ut sanctificet in medio filiorum israel.
Ego dominus qui sanctifico vos et edu-
ci de terra egypti ut essem vobis in
deum. Ego dominus. **Ca. xxiiij.**

Locusque est dominus ad moysen
dicens. Loquere filiis israel et di-
ces ad eos. Hec sunt ferie domini quas
vocabitis sanctas. Sex diebus faci-
etis opus: dies septimumque sabbatu-
ti requies est vobis sancta. Omne
opus non facietis in eo. Sabbatus
domini est in cunctis habitaculis vestris.
Hec sunt ergo ferie domini sancte quas cele-
brare debetis temporibus suis. Mense pri-
mo quartadecima die mensis ad ves-
perum phase domini est et quintadecima
die mensis huius sollemnitatis azi-
morum domini est. Septem diebus azima
comedetis. Dies primus erit vobis
celeberrimus sanctusque. Omne opus
seculile non facietis in eo sed offerre
tis sacrificium in igne domino septem di-
ebus. Dies autem septimus erit cele-
brior et sanctior nulliusque seculile opus
facietis in eo. Locutusque est dominus ad
moysen dicens. Loquere filiis israel et
dices ad eos. Cum ingressi fueritis
terram quam ego dabo vobis et mes-
sueritis segetem feretis manipulos
spicarum primicias messis vestre ad
sacerdotem. Qui eleuabit fasciculum
coram domino ut acceptabilis sit pro vobis
altero die sabbati et sanctificabit
illum. Atque in eodem die qui manipu-
lus consecratus cedet agnus immacu-
latus anniuulus in holocaustum do-
mini et libamenta offerentur cum eo
due decime simile asperse oleo in in-

65
censum domini odoremque suauissimum
liba quoque vini quanta prescripta sunt him. **Q**uoniam
et polenta et pulvis non comedetis
ex segete usque ad diebus qui offeratis
ex ea deo vestro. Preceptum est sem-
piternum in generationibus cunctisque
habitaculis vestris. Numeabitis
ergo ab altero die sabbati in quo
obtulistis manipulos primiciarum
septem ebdomadas plenas usque
ad alteram diem explectionis ebdoma-
de septime id est quinquaginta dies
et sic offeretis sacrificium novum do-
mino ex omnibus habitaculis vestris
panes primiciarum duos de duabus
decimis simile fermentate quos co-
quetis in primicias domini. Offeretisque
cum panibus septem agnos imma-
culatos anniuulos et vitulum de az-
imato unum et arietes duos et erunt
in holocaustum cum libamentis suis in
odorem suauissimum domino. Facietis
et hircum pro peccato duosque agnos an-
niuulos hostias pacificorum. Cuiusque
eleuauerit eos sacerdos cum panibus
primiciarum coram domino cedet in usum
eius. Et vocabitis hunc diem celiber-
rimum atque sanctissimum. Omne opus
seculile non facietis in eo. Legittimum
sempiternum erit in cunctis habita-
culis et generationibus vestris. Postquam
autem messueritis segetem terrae vestre
non secabitis eam usque ad solum nec
remanentes spicas colligitis sed
pauperibus et peregrinis dimittetis
eas. Ego sum dominus deus vestrum. Locutusque
est dominus ad moysen dicens. Loquere
filiis israel. Mense septimo prima die
mensis erit vobis sabbatum memori-
ale clangentibus tubis et vocabitur
sanctum. Omne opus seculile non fa-
cietis in eo et offeretis holocaustum

dñō. Locutusq; ē dñs ad moysen
dicens. Decimo die mēsis huius
septimī dies expiationis erit cele
berim⁹ et vocabit̃r factus. afflige
tisq; aīas vestras ī eo et offeretis
holocaustū dñō. Omne opus non
fatietis in tpe diei hui⁹q; dies p
pitiaōnis ē. ut p̃p̃iet vobis do
min⁹ deus vester. Omnis aīa que
afflicta nō fuerit die hac pibit de
popul⁹ suis et que opis quīpiā fe
cerit: delebo eā de populo suo. Nihil
g opis facietis ī eo. Legitīmū sem
pitnū est vobis ī cunctis gñacōibus
et habitacōibus vestris. Sabbatu⁹
requēōis est et affligetis aīas ve
stras. A die nono mēsis septimī:
a vespero vsq; ad vesperu⁹ celebra
bitis sabbata ṽra. Et locutus est
dñs ad moysē dicens. Loq̃re fili⁹
isrl. A quīdecimo die mēsis hu
ius septimī erunt ferie tabernaculo
rū septē diebus dñō. Dies p̃mus
vocabit̃r celebrim⁹ atq; sanctissi
m⁹. De opus seruile nō facietis ī
eo et septē diebus offeretis holocau
sta dñō. Dies q; octau⁹ erit cele
berim⁹ atq; sanctissim⁹ et offere
tis holocaustū dñō. Est enī cētus
atq; collecte. Omne opus seruile
nō facietis ī eo. Hec sūt ferie dñi q̃s
vocabitis celebrim⁹ atq; san
ctissimas. offeretisq; in eis obla
tiones dñō holocausta et libamen
ta iuxta ritū vniuscuiusq; diei: ex
ceptis sabbatis dñi domisq; ṽris
et q̃ offeretis ex voto vel que spon
te tribuitis dñō. A quīdecimo g
die mēsis septimī qñ aggregaue
ritis oēs fruct⁹ tre vestre celebra
bitis ferias domini septem diebus
die p̃mo et die octauo erit sabba

tum id est requies. Sumetisq; vo
bis de primo fructus arboris pul
cerrime spatulasq; palmarū et ra
mos ligni densarum frondium et
salices de torrente et letabimini
coram domino deo vestro. celebra
bitisq; sollemnitate[m] eius septem
diebus per annum. Legitīmū sem
piternum erit in generatiōib⁹ ve
stris. Mēse septimo festa celebra
bitis et habitabitis in vmbraul
septē diebus. Omnis q̃ de genere est
isrl manebit in tabernaculis vt di
scant posteri vestri q̃ in tabernacu
lis habitare fecerim filios isrl. Ego
dñs de⁹ vester. Locutusq; ē moyses
super sollemnitatib⁹ domini ad filios
israhel.

Ca. xliij.

Et locut⁹ est dñs ad moysen
dicens. Precipe fili⁹ isrl vt
afferat tibi oleū s̃ oliuū purissimū
ac lucidum ad cōcinnandas luce
nas iugiter extra velū testimoniū ī
tabernaculo federis. Ponetq; eas
aaron a ṽspe vsq; in mane coram
dñō. cultū tuq; p̃petuo in geneā
tiōib⁹ vestris. Sup candelabrū mū
bissimū ponent̃ semp in cōspectu
dñi. Accipies q; similia et coques
ex ea duodecī panes qui singlī ha
bebūt duas decimas. Quorū senos
alteriusc⁹ sup mensam purissimā
corā dñō statues et pones sup eos
th⁹ lucidissimū vt sit panis in mo
nimentū oblatiōis dñō. Per sin
gula sabbata mutabuntur coram
dñō suscepti a fili⁹ isrl federe sem
piter no. erūtq; aarō et filioz ei⁹
vt comedāt eos in loco sancto q̃
sanctum sanctorū ē de sacrificijs do
mini iure p̃petuo. Ecce at̃ egress⁹

filius mulieris israelitidis que
 peperat de viro egyptio iter filios
 israel iurgat? est in castris cum vi
 ro israelite. **Cum**que blasphemasset
 nomen domini et maledixisset ei addu
 ctus est ad moysen. **Vocabat** autem
 mater eius salumith filia dabri de
 tribu dan. **Miserunt**que eum in carce
 rem donec noscent quid iuberet do
 minus. **Qui** locutus est ad moysen di
 cens. **Educ** blasphemum extra castra
 et ponant omnes qui audierunt ma
 nus suas super caput eius et lapidet
 eum populus universus et ad filios is
 rael loqueris. **Homo** qui maledixe
 rit deo suo portabit peccatum suum
 et qui blasphemaverit nomen domini
 morte moriatur. **Lapidibus** opprimet
 eum omnis multitudo populi. **Sive** ille
 civis seu peregrinus fuerit qui blas
 phemaverit nomen domini morte mori
 a tur. **Qui** passus erit et occiderit ho
 minem morte moriatur. **Qui** passus
 erit animal reddat vicarium id est
 animam pro anima. **Qui** interrogaverit
 maulam cuiuslibet civium suorum sicut
 fecit sic fiet ei. **Fracturam** pro fractura
 oculi pro oculo dentis pro dente vesti
 tu et. **Qualis** iflererit maulam talem
 sustinere cogetur. **Qui** passus erit iu
 mentum reddat aliud. **Qui** passus erit
 hominem punietur. **Equum** iudicium sit in
 ter vos sive peregrinus sive civis pec
 cauerit quia ego sum dominus deus vestester
 locutus est quia est moyses ad filios israel et
 eduxerunt eum qui blasphemave
 rat extra castra ac lapidibus oppres
 serunt. **Fecerunt**que filii israel sicut pre
 ceperat dominus moysi. **Ca. xxxv**
Locutus est dominus ad moysen
 in monte sinay dicens. **Loquere** filiis israel et dices ad eos. **Quan**

do ingressi fueritis terram quam ego
 dabo vobis sabbatizet sabbatum do
 mino. **Sex** annis seres agrum tuum et sex
 annis putabis vineam tuam colliges
 quia fructus eius. **Septimo** autem anno
 sabbatum erit terre requiescentis domini.
Agri non seres et vineam non putabis.
Que sponte gignet humus non metes
 et vas primiciarum tuarum non colliges
 quasi vindemiam. **Annus** enim requie
 scionis terre est. **Sed** erunt vobis in
 cibum tibi et seruo tuo acille et mer
 cenario tuo et advene qui peregri
 nat apud te. **Lumentis** tuis et peco
 ribus omnia que nascuntur prebunt cibum.
Numerabisque tibi septem ebdoma
 das annorum id est septies septem
 que simul faciunt quadragintanovem
 et clanges buccina mense septio
 decima die mensis apparitionis te
 pore in universa terra vestra. **San**
 ctificabisque annum quinquagesimum
 et vocabis remissionem dictis habi
 tatoribus terre tue. **Ipse** est ei iubileus.
Revertetur homo ad possessionem suam
 et unusquisque rediet ad familiam patri
 suam quia iubileus est et quinquagesimus
 annus. **Non** seretis atque metetis spem
 te in agro nascentia et primicias
 vindemie non colligetis ob sancti
 ficationem iubilei sed statim ablata co
 medetis. **Anno** iubilei rediet omnes
 ad possessiones suas. **Quando** videris
 quippiam civi tuo vel ermes ab eo ne
 contristes fratrem tuum sed iuxta
 numerum annorum iubilei ermes ab eo
 et iuxta supputationem frugum ve
 det tibi. **Quanto** plus anni reman
 serint post iubileum tanto crescet
 et pretium quanto minus temporis nu
 meraveris tanto minoris et emptio
 stabit. **Tempus** ei frugum vedet tibi

LEVI

Nolite affligere tribules vestros
sed timeat unusquisque deum suum. quia
ego dominus deus vester. **F**acite prece-
pta mea et iudicia custodite et im-
plete ea ut habitare possitis in ter-
ra absque ullo pauore et gignat vo-
bis humus fructus suos quibus vesca-
mini usque ad saturitatem: nullius im-
perium formidantes. **Q**uod si dixeritis
quod comedemus anno septimo si non ser-
uaueimus neque colligeimus fruges
nras dabo benedictionem vobis anno
sexto et faciet fructus terrae annorum se-
retis quod anno octauo et comedetis vete-
res fruges usque ad nouum annum
Donec noua nascentur edetis vetera
Terraque non veneat in perpetuum quia
mea est et vos aduene et coloni mei
estis. **V**n cumque regio possessionis
vrae secundum redemptionis oblationem vendet.
Si attenuatus frater tuus vendiderit
possessionem suam et voluerit propin-
quus eius: potest redimere quod ille vendi-
derat. **S**i autem non habuerit propinquum
et ipse pretium ad redimendum potuerit
inuenire: computabunt fructus ex eo
tempore quo vendidit et quod reliquum est
reddet emptori. sicque recipiet posse-
ssionem suam. **Q**uod si non inuenit man-
us eius ut reddat pretium: habebit emptor
quod emerat usque ad annum iubilaeum.
In ipso enim omnis venditio reddit ad
dominum et ad possessorem primitiuum. **Q**ui
vendiderit domum intra urbem muros
habebit licentiam redimendi donec vnus
impleatur annus. **S**i non redemerit et ami-
cus fuerit euolutus: emptor possit
debitum eam et posterum eius in perpetuum et re-
dimi non poterit etiam in iubilaeo.
Sinautem in villa fuerit domus quae
muros non habet: agrorum iure ven-
detur. **S**i ante redemptionem non fuerit

TICI

in iubilaeum reuertetur ad dominum
Edes leuitarum qui in urbibus sunt: sepe
possunt redimi. **S**i redemptio non fue-
rit in iubilaeo reuertentur ad dominos
quod domus urbium leuitarum per possessionem
omnibus sunt inter filios israel. **S**ubur-
bana autem eorum non veneat quia pos-
sessio sempiterna est. **S**i attenuatus
fuerit frater tuus et infirmus manu et
susceperis eum quasi aduenam et
peregriuum et vixerit tecum: ne accipias
usuras ab eo: nec amplius quam dedi-
sti. **T**ime deum tuum: ut viuere possit
frater tuus apud te. **P**ecuniam tuam
non dabis ei ad usuram et fructum super
abundantiam non exiges. **E**go do-
minus deus vester qui eduxi vos de ter-
ra egypti ut darem vobis terram
chanaan et essetis deus vester. **S**i pauper-
tate impulsus vendiderit se tibi fra-
ter tuus: non eum opprimes seruitute
famulorum. sed quasi mercenarium
et colonum erit. usque ad annum iubilaeum
operabitur apud te et postea egredi-
etur cum liberis suis et reuertetur ad
agnationem et ad possessionem patrum
suorum. **M**ei enim serui sunt et ego edu-
xi eos de terra egypti. **N**on veneat
oblationem suorum. **N**e affligas eum per
potentiam sed metuito deum tuum. **S**er-
uus et ancilla sint vobis de nationibus quae
in circuitu vestro sunt et de aduenis quae pe-
grinae apud vos sunt quae ex hijs nati
fuerint in terra vestra. **N**os habebi-
tis famulos et hereditario iure
transmittetis ad posterum ac possi-
debitis in eternum. **F**rater autem vestrus si-
lios israel ne opprimat per potentiam
Si inualuerit apud vos manus ad-
uene a quoque peregrini et attenuatus
frater tuus vendiderit se ei. a cuius
deus est et pater eius: post venditionem

potest redimi. Qui voluerit ex fra-
tribus suis redimet eum et patru-
et patruelis et consanguineus et af-
finis. si autem et ipse potuerit redi-
met se supputatis distantat annis
a tpe venditionis sue vsq; in annu iubi-
leu et pecunia q; venditus fuit in ui-
pta anno numerus et rationem mer-
cenarii supputata. si plures fuerint
anni qui remanent vsq; ad iubileum
scdm hos reddet et precium. si pau-
ci ponet rationes cum eo iuxta ano-
rum numerum et reddet emptori
q; reliquum est annorum quibus ante
seruiuit mercedibus oputatis. **N**on
affliget eum violent in aspectu tuo
q; si p; hec redimi non potuerit an-
no iubeo egredietur cum liberis su-
is. Mei ei sunt serui filij israel q; edu-
ci de terra egypti. **E**go dñs deus vester.
Non facietis vobis **Ca. xvi.**
idolū et sculptile nec titulos
erigētis nec insignē lapides; pone-
tis in terra vstra vt adoretis eum. **E**go
em sū dñs deus vester. Custodite
sabbata mea et pauete ad sc̄uari-
um meū. **E**go dñs. si in preceptis
meis ambulaueritis et mādata mea
custodieritis. et feceritis ea. dabo
vobis pluuias tēpib; suis et terra
gignet germen suū et pomis arbo-
res replebunt. **A**pprehendet mes-
su tritura vindemia; et vindemia
occupabit semētem et comedetis
panē vestrū in saturitate et absq; pa-
uore habitabitis in terra vstra. **D**a-
bo pacē in finibus vris dormietis et
non erit qui exerceat. **A**uferam ma-
las bestias et gladius non transibit
terminos vros. **P**ersequimini in
imicos vros et corruet corā vobis
Persequentur quicq; de vris cētū

alienos et cētum de vobis decet mi-
lia. **C**adēt inimici vři gladio in aspe-
ctu vřo. **R**espiciā vos et crescere
faciam multiplicam et firmabo pa-
ctū meū vobiscū. **C**omedetis vetu-
stissima veterū et vetera nouis sup-
venientibus picietis. **N**onā taberna-
culū meū in medio vři et non abi-
ciet vos aīa mea. **A**mbulabo inter
vos et ero vester deus vosq; eritis
popul; meus. **E**go dñs deus vester q;
eduxi vos de terra egyptiorū ne ser-
uires eis et qui confregi cathenas
ceruicū vřarū vt incederetis ere-
cti. **Q**uod si nō audieritis me nec fece-
ritis oīa mādata mea s; preueritis
leges meas et iudicia mea contempseri-
tis vt nō faciatis ea q; a me institu-
ta sūt et ad irritū pducatis pactū
meū ego q; hec faciā vobis. **V**isita-
bo vos velociter in egestate et ardo-
re qui cōficiat oculos vřos et con-
sumat aīas vřas. **F**rustra seretis se-
mentē que ab hostibus deuorabitur.
Nonā faciem meā cōtra vos et cor-
ruetis coram hostibus vřis et subicie-
mini hīs qui oderunt vos. **F**ugie-
tis nemine psequēte. **S**imaūt nec
sic obedieritis mihi addam corre-
ptiones vřas septuplū ppter pecca-
ta vřa et cōterā supbiā duricie ve-
stre. **D**aboq; vobis celū desuper
sicut ferrū et terrā eneā. **C**onsume-
tur in cassū labor vřus non pferet et
ra germē nec arbores roma pbebūt.
Si ambulaueritis ex aduerso mi-
hi nec volueritis audire me addā
plagas vřas vsq; in septuplum pro-
pter peccā vřa. **E**mittāq; in vos be-
stias agri q; cōsumāt vos et peco-
ra vřa et ab paucitate cuncta edū-
gāt de vřa; hiet vie vře. **Q**uod si nec

sic volueritis recipe disciplinā s̄
 ambulaueritis ex aduerso mihi
 egoq; contra vos aduersus? incedā et
 periciā vos septies p̄t̄ p̄ca vestra
 inducamq; sup̄ vos gladiū ultorē
 federis mei. **Tūq;** confugeritis in
 vrbes mittā pestilenciā in medio
 vestri et trademini in manib; hostiū
 postq̄ confregero baculū panis ves
 tri: ita vt decem mulieres in vno
 clibano coquāt panes et reddant
 eos ad pondus et comedatis et non
 saturabimini. **Sinaut** nec p̄ hec au
 dieritis me. s̄ ambulaueritis cōt̄
 me et ego incedā aduersus vos in
 furore p̄trario et corripia vos se
 p̄t̄ plagis p̄t̄ peccata vr̄a ita vt
 comedatis carnes filior; vr̄or; et
 filiar; vr̄ar;. **Destrua;** excelsa vr̄a
 et simulacra cōfūgam. **Cadetis** int̄
 ruinas ydolor; vr̄or; et abhominabi
 les vos anima mea int̄tū vt vrbes
 vestras redigā in solitudinē et de
 serta faciā sanctuaria vr̄a nec reci
 pia vltra odorē suauissimū. **Dis** p̄
 bāq; terrā vr̄am et stupebunt sup̄
 ea inimici vr̄i cū habitatores illi
 fuerint. **Vos aut;** disp̄gam in gē
 tes et euaginabo post vos gladiū
 eritq; terra vr̄a deserta et citates
 dirute. **Tūc** placebūt t̄re sabba
 ta sua cūctis dieb; solitudinis sue:
 qñ fueritis in terra hostili. **Sabba**
 tisabit et requiescet in sabbatis so
 litudinis sue eo qd nō requieuit in
 sabbatis vr̄is qñ habitabatis in ea.
Et qui de vob; remaserit dato pa
 uore in cordib; eor; in regionib;
 hostiū. **Terrebit** eos sonitus folij
 volātis et ita fugiet quasi gladiū.
Cadent nullo sequēte et corruent
 singuli sup̄ fr̄es suos qñ bella fu

gientes. **Nemo** vestr; inimicis au
 debet resistē. **Peribitis** int̄ gētes
 et hostil; vos terra cōsumet. **Qd** si
 de hīs aliqui remaserint tabescēt
 iniquitatib; suis in terra inimicorū
 suor; et p̄pter p̄tā p̄m suor; et sua
 affligēt: donec cōstiterint iniquitates
 suas et maior; suor; quib; p̄uacia
 ti sunt in me et ambulauerunt ex
 aduerso m̄. **Ambulabo** igit; et ego
 contra eos et inducā illos in terram
 hostilem: donec erubescat incircū
 sa mēs eor;. **Tūc** orabūt p̄ impi
 etatib; suis et recordabor federis
 mei qd pepigi cū iacob et ysaac et
 abrahā. **Terreq;** memore ero qd cū
 elicta fuit ab eis placebit sibi
 in sabbatis suis: paciēs solitudinē
 p̄t̄ illos. **Ipi** vero rogabūt pro
 p̄ctis suis eo qd abiecerint iudicia
 mea et leges meas despererūt. **At**
 tñ etiā cū eēt in ira hostili s̄p̄mi
 t; abiecti eos neq; sic desperi vt
 cōsumerēt et irritū facerē pactum
 meū cū eis. **Ego** ei sū dñs de; eor;
 et recordabor federis mei p̄tini qñ
 eduxi eos de terra egipti in cōsp̄
 genciū vt eēm de; eorū. **Ego** dñs
 de;. **Hec** sunt iudicia atq; p̄ce
 pta et leges quas debet dominus in
 ter se et inter filios isrl̄ in mōte sy
 nai p̄ manū moyfi. **Ca. xxvij.**

Datusq; est dominus ad
 moysem dicens. **Loquere** fi
 lijs israhel et dices ad eos. **Homo**
 qui votum fecerit et spondederit
 deo animam suam sub estimacōe
 dabit p̄cedum. **Si** fuerit masculu
 lus a vicefimo anno vsq; ad sep
 tagesimum annum dabit quinq;
 ginta siclos argenti ad mensu
 ram sanctuarij. **Si** mulier triginta

LEVI

A quito at anno vsq; ad viceſimum
 maſcul⁹ dabit viginti ſiclos femi
 na decem. Ab vno menſe vsq; ad
 annum quitu p maſculo dabuntur
 quiq; ſicli p feia tres. **Sexagena**
 tius vltra maſcul⁹ dabit quideci
 ſiclos feia decē. **Si** paup fuerit et
 eſtimatiōem reddē nō valebit ſta
 bit corā ſacerdote ⁊ quātū ille eſti
 mauert et viderit eū poſſe reddē
 tantum dabit. **Aial** autem quod y
 molarū poteſt dño h q̄s vouerit ſā
 ctum erit et mutari non poterit. id
 ē nec melius malo nec peius bono
Qd h mutauerit ⁊ ipſū qd mutātū
 eſt ⁊ illud pro quo mutatum eſt cō
 ſecratū erit dño. **Aial** in mūdum
 qd ymolarū dño non poteſt h quī
 vouerit adducē añ ſacerdotē. qui
 diiudicans ytrū bonū an malū ſit
 ſtatuet p̄cium **Qd** h date voluerit
 is q̄ offert. addet ſup eſtimatiōes
 quinta; partē. **Homo** ſi vouerit do
 mū ſuā et ſanctificauerit dño cōfi
 derabit eā ſacerdos vtrū bona an
 mala ſit et iuxta p̄ciū qd ab eo ſu
 erit cōſtitutū vendabit. **Si** autē
 ille q̄ vouerat voluerit redimere eā
 dabit quita ptem eſtimatiōis ſu
 pra et habebit domū **Qd** h agrum
 poſſeſſionis ſue vouerit ⁊ conſecra
 uerit dño iuxta menſurā ſementis
 eſtimabit p̄cium **Si** triginta mo
 diſ oedei ſerit terra quinquagita
 ſiclis vendetur argenti **Si** ſtatū
 ab anno incipētis iubilei vouerit
 ager. quanto valere poteſt tanto
 eſtimabit. **Si** autē poſt aliquātū
 tempore ſupputabit ſacerdos pecu
 niā iuxta annorū q̄ reliqui ſunt nu
 merum vsq; ad iubilēū ⁊ detrahatur
 ex precio. **Qd** h voluerit redimē

TICI

ager ille q̄ vouerat addet quintam
 partem eſtimate p̄cunie ⁊ poſſide
 bit eā. **Si** autē noluerit redimere
 ſed alteri quilibet fuerit vendita
 t⁹ vltra eū q̄ vouerat redimere nō
 poterit q̄ añ iubilei venerit dies
 ſanctificatus erit dño et poſſeſſio
 cōſecrata ad ius p̄tinet ſacerdotū.
Si ager emptus eſt et non de poſ
 ſeſſione maiorū ſanctificat⁹ fuerit
 domino ſupputabit ſacerdos iuxta
 annorū numerū vsq; ad iubilēū pre
 cium et dabit illi q̄ vouerat euz do
 mino. **In** iubileo autē reuertet⁹ ad
 priorem dñm qui vendiderat eum
 et habuerat in ſorte poſſeſſionis
 ſue. **Dis** eſtimatio ſiclo ſanctuarij
 pōderabit. **Siclus** viginti obulos
 habet. **Primogenita** q̄ ad deū p̄ti
 nēt nemo ſanctificare poterit et
 vouere. **Siue** boꝝ ſiue ouis fuerit
 dñi ſūt. **Qd** h in mūdum eſt aial re
 dimet qui obtulit iuxta eſtimati
 onē ſuā et addet quintam pte p̄ci
 j. **Si** redimere noluerit vendet⁹ alte
 ri quātūq; fuerit añ eſtimatum.
De qd dño cōſecrat⁹ ſiue homo ſiue
 rit ſiue aial ſiue ager non veniat
 nec redimi poterit quicqd ſemel
 fuerit cōſecratū. **Sacruſanctorū**
 erit dño. **Et** ois conſecratio q̄ offer
 tur ab hōie nō redimet⁹ ſed morte
 morietur. **Omnes** decime terre ſi
 ue de pomis arborū ſiue de frugib⁹
 dñi ſūt ⁊ illi ſcificat⁹. ſi quis autē
 voluerit redimere decimas ſuas ad
 det quita pte eaz oim decimarum.
Boues et oues et capre q̄ ſub pa
 ſtoris vga tranſeūt q̄cqd decimur
 venerit ſanctificabit⁹ dño. **Non** eli
 get⁹ nec bonū nec malum nec alte
 ro cōmutabit. **Si** q̄s mutauerit et

qđ mutatu ē p quo mutatu est sã
ctificabit dñs et non redimetur.
Nec sunt pcepta q mādavit dñs
moyh ad filios isrl i mōte synai.

Expliat liber Leviticus. Inci
pit Vaiedaber idest liber
Numeri. Capitulu primu.

Natus qz ē dñs ad
moysen in deserto sy
nai i tabernaculo fe
deris : pma die men
sis secūdi āno altero
egressiōis eorū ex egipto dicēs
Tollite sumā vniuersę cōgregaci
ōis filiorū isrl p cōgnaciōes et do
mos suas et noia singulorū qz qđ
sexus ē masculini a vicehō
āno et sup oim piroz forciū ex isrl et
numerabitis eas p turmas suas
tu et aarō Erūtqz vobiscū pñces
tribuū ac domorū in cōgnaciōibz
suis quoz ista sūt noia. De tribu
rubē elisue filius sedeur. De tribu
symeō: salamiel fili? surisaddai
De tribu iuda: naasō fili? amina
dab. De tribu ysachar: nathana
el filius suar. De tribu zabulon:
eliab fili? helō. Filiorū autem io
seph de tribu effraim: elisama fi
li? amius. De tribu manasse: ga
maliel filius phadassur. De tri
bu beniamin: abidan filius gedo
nis. De tribu dan: abiezer filius
amisaddai. De tribu aser: phegiel
filius ochran. De tribu gad: elia
saph fili? duel. De tribu neptali
abira filius enā. Vñ nobilissimi
pñces multitudinis p tribu et co
gnaciōes suas et capita exercitus
israhel quos tulerunt moyses et

aarō cū omni vulgi multitudīne
et cōgregauerūt primo die mensis
secūdi recensentes eos p cōgna
ciōes et domos ac familias et ca
pita et noia singulorū a vicehō
āno et sup hant pcepit dñs moy
h. Numeratiqz sūt i deserto synai
de ruben primogenito israhel p ge
neraciōes et familias ac domos su
as et nomina capitū singulorum
oē qđ sexus ē masculini a vicehō
āno et supra pcedeciū ad bellū q
dragintasep milia quingenti. De fi
lijs symeō p gnaciōes et familias
ac domos cōgnaciōnū suaz recen
siti sūt p noia et capita singulorū
oē qđ sexus ē masculini a vicehō
āno et supra pcedeciū ad bellum
quingentis et octo milia trecenti. De
filijs gad p gnaciōes et familias
ac domos cōgnaciōnū suaz recen
siti sūt p noia singulorū a viginti
annis et sup oēs q ad bella pcederēt
quingentis et octo milia sexcenti et
quingenti. De filijs iuda p gnaciōes
et familias ac domos cōgnaciōnū
suaz p noia singulorū a vicehō
āno et sup oēs q poterant ad bella
pcedere recensiti sūt septuaginta
et octo milia sexcenti. De filijs ysachar p
gnaciōes et familias ac domos co
gnaciōnū suaz p noia singulorū a
vicehō āno et supra oēs q ad bella
pcederēt recensiti sūt quingenta et
octo milia quingenti. De filijs zabu
lō p gnaciōes et familias ac domos
cōgnaciōnū suaz recensiti sūt p no
mina singulorū a vicehō āno et
supra oēs qui poterāt ad bella p
cedere quingenta et septem milia
quadringenti. De filijs ioseph fi
liorū effraim per generaciōes

et familias ac domos cognationū
suarū recensiti sūt p̄ noīa singulorū
a viceſimo anno et ſup̄ra oēs qui
poterant ad bella p̄cedere quadra
ginta milia quingēti. **D**eero filio
rum manasse per generatiōes et fa
milias ac domos cognationū suarū
recensiti sunt per noīa singulorū;
a viginti annis et ſup̄ra oēs qui po
terāt ad bella p̄cedere triginta duo
milia ducenti. **D**e filiis beniamin
per generatiōes et familias ac do
mos cognationū suarū recensiti sūt
noīo singulorū a viceſimo āno et
ſup̄ra oēs qui poterant ad bella p̄
cedere triginta quinq; milia quōdā
genti. **D**e filiis dan p̄ generatiōes
et familias ac domos cognationū
suarū recensiti sunt noīo singulo
rum a viceſimo anno et ſup̄ra om
nes qui poterant ad bella p̄cedere
ſexaginta duo milia ſeptingēti. **D**e
filiis aſer per generatiōes et fami
lias ac domos cognationū suarū;
recensiti sūt per noīa singulorū a
viceſimo anno et ſup̄ra oēs q̄ pote
rāt ad bella p̄cedere quadraginta
milia et mille quingēti. **D**e filiis nep
talim per generatiōes et familias
ac domos cognationū suarū recen
ſiti sūt noīo singulorū a viceſimo
anno et ſup̄ra oēs q̄ poterāt ad bel
la p̄cedere quinquaginta tria milia
quadringēti. **H**ī sūt quos nume
rauerūt moyses et aaron et duo
decim principes iſrl̄ singulos per
domos cognationū suarū fecerunt
q; oīs numer⁹ filiorū iſrl̄ per do
mos et familias suas a viceſimo ā
no et ſup̄ra q̄ poterant ad bella pro
cedere ſexcenta tria milia virorū
quingenti quinquaginta. **I**euite āt

in tribubus familiarū suarum nō
sūt numerati cum eis. **Ca. ij.**
Dicit⁹ q; est dñs ad moysen
dicens **T**ribum leui noli nu
merare neq; rones ſumā eorū cū fi
liis iſrl̄ q̄ ſtitue eos ſup̄ taberna
culū testimoniū. **C**uncta vasa eius et
quicquid ad cērimōias pertinet
ip̄i portabūt tabernaculū et oīa v
tenſilia eius et erunt in miniſteio
ac per gyrū tabernaculi metabun
tur. **C**ū p̄ficiendū fuerit deponēt
leuite tabernaculū et castra metā
da erigēt. **Q**uiſquis epternorū ac
ceſſerit occideť. **M**etabuntur āt ca
stra filij iſrl̄ vnusquisq; p̄ turmas
et aueos atq; exercitū ſuū p̄ro
leuite per gyrū tabernaculi figent
tentoria ne fiat indignatio ſup̄
multitudine; filiorū iſrl̄ et exāba
bunt in auctodīs tabernaculi testi
moniū. **F**ecerūt ergo filij iſrl̄ iuxta
oīa q̄ p̄cepit dñs moysi. **L**ocut⁹ q;
ē dñs ad moysen et aaron dicens
Singuli p̄ turmas ſigna atq; ve
rilla et domos cognationū suarū ca
stra metabunt filiorū iſrl̄ p̄ gyrū
tabernaculi fedetis. **A**d orientē iu
das figet tentoria p̄ turmas exer
cit⁹ ſui eritq; princeps filiorū ei⁹
naalon fili⁹ amīadab et omnis de
ſtirpe eius ſumma pugnantium
ſeptuaginta quatuor milia ſexcento
rum. **I**uxta eum caſtrametati ſunt
de tribu yſachar quorū princeps
fuit nathanael filius ſuar et omis
numer⁹ pugnatōrū eius quinquagi
ta quatuor milia quadringēti. **I**n
tribu zabulon princeps ſunt heli
ab filius helon oīs q; de ſtirpe ei⁹
exerāt⁹ pugnatōrū quinquagi
ta ſeptē milia quadringēti. **V**nūſi

qui i castris iude adnumerati sunt fuerunt centioctoginta septem milia q̄ dringenti ⁊ p̄ turmas suas primi egredient. In castris filioꝝ ruben ad meridiana plagā erit princeps elizur filiꝝ sedeur ⁊ auctꝝ exercitꝝ pugnatorū eiꝝ q̄ numerati sunt q̄ draginta septem milia q̄ngenti. Juxta eū castra metati sunt de tribu symeon quorū princeps fuit salamiel filiꝝ surisadbai ⁊ auctꝝ exercitꝝ pugnatorū eiꝝ q̄ numerati sunt q̄ quaginta nouem milia trecenti. In tribu gad princeps fuit eliasaph filiꝝ duel ⁊ auctꝝ exercitus pugnatorū eius q̄ nuneati sunt quadragintaqꝫ milia septem milia q̄ngenta. **D**ēs q̄ recensiti sunt i castris ruben centū quinquaginta milia ⁊ mille q̄ dringenti quinquaginta p̄ turmas suas in secūdo loco p̄fiscēnt. **I**euabit āt tabernaculū testimonij p̄ officia leuitarū ⁊ turmas eorū. **Q**uō erigēt ita ⁊ deponēt. **S**igilli p̄ loca ⁊ ordines suos p̄fiscēnt. **A**d occidentalem plagam erunt castra filioꝝ ephraim quorū princeps fuit helisama filius amiod. **C**ūctꝝ exercitus pugnatorū eiꝝ q̄ numerati sunt q̄draginta milia. **E**t cū eis tribus filioꝝ manasse quorū princeps fuit gamaliel filiꝝ phadassur. auctꝝqꝫ exercitus pugnatorū eiꝝ qui numerati sunt triginta duomilia ducenti. In tribu filioꝝ beniamin princeps fuit abidā filiꝝ gedemonis ⁊ auctꝝ exercitus pugnatorū eiꝝ q̄ recensiti sunt trigintaqꝫ milia q̄dringenti. **O**ēs q̄ numerati sunt in castris effraim centum octomilia centū p̄ turmas suas tercij p̄fiscēnt. **A**d aqlomis p̄te castra

metati sunt filij dan quorū princeps fuit abiezer filiꝝ amiladdai. **C**ūctꝝ exercitus pugnatorū eiꝝ qui numerati sunt sexaginta duomilia septingenti. Juxta eū fixere tertia de tribu azer quorū princeps fuit phegiel filiꝝ ochran. **C**ūctꝝ exercitus pugnatorū eiꝝ q̄ numerati sunt q̄draginta milia ⁊ mille quincenti. **D**e tribu filioꝝ neptalim princeps fuit abira filiꝝ enan. **C**ūctꝝ exercitus pugnatorū eiꝝ q̄ngentatrimilia q̄dringenti. **O**mnes q̄ nuneati sunt i castris dan fuerunt centū quinquaginta septem milia septem milia q̄ngenti ⁊ nouissimi p̄fiscēntur. **I**ue numerus filioꝝ israel p̄ domos cognationū suarū et turmas diuisi exercitꝝ sexcentatrimilia q̄ngenti quincenta. **I**euite autē nō sunt nuneati mi filios israel. **D**ie eiꝝ p̄cepit dñs moyse. **F**ecerūtqꝫ filij israel iux̄ oīa q̄ mābauerat dñs. **C**astra metati sunt p̄ turmas suas ⁊ p̄fecti p̄ familias ac domos patꝝ suorū. **H**ec sunt genealogie aarō. **C**a. iii. **A** ⁊ moyse i die q̄ locutꝝ ē dñs ad moyse i monte synai ⁊ hec noīa filioꝝ aarō. **O**rimogenitꝝ eiꝝ na dab. deinde abiu ⁊ eleazar et ythamar. **H**ec noīa filioꝝ aarō sacerdotū q̄ vincti sunt ⁊ qꝫ replete ⁊ offerre manꝝ vt sacerdotio fingerēt. **M**ortui sunt em nadab ⁊ abiu cū offerrent ignē alienū in aspectu dñi in deserto synai absqꝫ libris. **S**ucti qꝫ sunt sacerdotē eleazar ⁊ ythamar coram aarō patre suo. **L**ocutusqꝫ est dñs ad moyse dicens. **A**pplia tribū leui ⁊ fac statē in aspectu aaron sacerdotis vt ministrēt ei et exaltēt ⁊ obseruēt qui cū ab

cultū ptinet multitudinis corā tab
naulo testimonij vt custodiāt va
sa tabernaculi seruientes ī ministe
rio eius **D**abisq; dono leuitas aa
ron et filijs eius quib; traditi sūt
a filiis isrl. aaron autem et filios
eius constitues super cultū sacerdo
cij. **E**xtern⁹ q̄ ad ministrandū ac
ceserit mozie. **I**ocutusq; ē dñs
ad moysē dicēs. **E**go tuli leuitas
a filiis isrl p omni primogenito q̄ a
perit vuluam in filiis isrl erūtq;
leuite mei. **M**eu ē enī omne primo
genitum. **E**x quo paulli primogeī
tos in terra egipti sanctificauī mī
bi q̄cqd p mū nascit in isrl. **A**b ho
mine vsq; ad pec⁹ mei sūt. **E**go do
min⁹ **I**ocut⁹ q; ē dñs ad moysē in
deserto sinai dicēs. **N**umera filios
leui p domos pat⁹ suoru et famili
as oēm masculū ab vno mēse et su
pra. **N**umerauit moyses vt prece
pta dñs et inuēti sunt filij leui per
noīa sua. gerson et caath et mera
ri. **F**ilij gerson lebi et semei. **F**ilij
caath. amram et iessar hebron et
oziel. **F**ilij merari. mooliz mufi. **D**e
gerson fuere familie due lebmiticae
semeitica quaz numerat⁹ p p⁹s
sexus masculini ab vno mēse et su
pra septem milia quingentoz. **H**ij
post tabernaculum metabuntur ad
occidentem sub pncipe eliasaph fi
liolael et habebūt exaubias in tab
naulo federis ipsū tabernaculum
et opimētū ei⁹ tentorium qd trahi
tur ante fores tecti federis et corā
nas atrij tentoriū q; qd appendit
in ieroitu atrij tabernaculi et q̄cqd
ad eitum altaris ptinet funes ta
bernaculi et oīa vtenilia ei⁹. **E**os
natio caath hēbit populos ārami

tas et iessaaritas et hebronitas et
ozielitas. **H**ec sūt familie caathita
rum recenhte per noīa sua oēs ge
neis masculini ab vno mēse et su
pra octo milia sexcenti hēbūt ex
aubias scuarj et castrametabunt
meridianā plagā. **P**rincepsq; eoz
erit eliasaphan fili⁹ oziel et custodi
ant archā mēlamq; et candelab⁹ al
taria et vasa scuarj in quibus mi
nistratur et vlu auctaq; huiuscemo
di suppellectilem. **P**rinceps at p⁹
apum leuitaz heleazer filius aa
ron sacerdotis erit super exaubito
res custodie scuarj. **A**t vero de me
rari erūt p⁹i moolite et mufite re
cenhte p noīa sua oēs geneis ma
sculini ab vno mēse et supra sex mi
lia ducenti. **P**rinceps eoz furiel fi
lius abiael ī plaga septentriona
li castrametabunt. **E**rūt sub custo
dia eoz tabule tabernaculi et ve
ctes et colūne ac bases eaz et oīa q̄
ad cultū huiuscemodi ptinet. colū
neq; atrij p arcuū tū cum bafibus
suis et parilli cū fimbriis. **C**astra
metabunt ante tabernaculum fe
deris id ē ad orientālē plagā. mo
yses et aaron cū filiis suis habentes
custodiā sanctuarj ī medio filioz
isrl. **Q**uisquis alienus accesserit
mozierit. **O**mnes leuite q̄s numeā
uerūt moyses et aaron iuxta pre
ceptum dñi p familias suas in ge
nere masculino a mēse vno et sup
fuerūt vigintiduo milia. **E**t ait do
min⁹ ad moysē. **N**umera p mogeī
tos sex⁹ masculini de filiis isrl ab
vno mēse et supra habebis sum
mā eoz. **T**ollesq; leuitas mibi p
omni primogenito filioz isrl. **E**go
sū dñs. **E**t pecora eoz p vniuers

primogenitis pecorum filiorum israel
Recensuit moyses sicut preceperat
 dominus primogenitos filiorum israel et fue-
 runt masculi per nomina sua a mense
 primo et supra vigintiduum milia du-
 centi septuagintatres. Vocatusque
 est dominus ad moysen. Tolle leuitas per
 primogenitis filiorum israel et pecora
 leuitarum per pecoribus eorum. eruntque le-
 uite mei. Ego sum dominus. In principio autem
 ducentorum septuagintatrium qui ex-
 cedunt numerum leuitarum: de primo ge-
 nitis filiorum israel accipies quicquid fi-
 clos per singula capita ad mensuram
 sanctuarii. Siclus habet viginti
 obulos. Dabisque pecuniam aaron
 et filiis eius proredum eorum quod super sunt.
 Tulit igitur moyses pecuniam eorum quod
 fuerant amplius et quos redeme-
 rat a leuitis per primogenitis filiorum
 israel mille trecentos septuaginta quatuor
 siclos iuxta pondus sanctuarii et dedit
 eam aaron et filiis eius iuxta verbum
 quod precepit sibi dominus. **Ca. iij.**
Vocatusque est dominus ad moysen
 et aaron dicens. Tolle summam
 filiorum caath de medio leuitarum per
 domos et familias suas a trecentesimo
 anno et supra usque ad quinquagesi-
 mum annum. omnes qui ingrediantur ut stent
 et ministrent in tabernaculo federis.
 Hic est cultus filiorum caath. Taber-
 naculo federis et sanctuiscorum ingre-
 dientur aaron et filii eius quando mouenda
 sunt castra et deponetur velum quod pen-
 det ante fores. inuoluetque eo archam
 testimonii et operient rursus velami-
 ne iacinctiarum pellium. extendetque desu-
 per pallium totum iacinctinum et inducet
 vestes. Mesamque propositis inuol-
 uet iacinctino pallio et ponet cum
 eo thuribula et mortariola scia-

thos et cratheras ad liba funden-
 da. Vases semper in eo erunt. **Exe-**
 detque desuper pallium cocineum quod
 rursus operient velamento iacincti-
 narum pellium et inducet vestes. Su-
 ment et pallium iacinctinum quod operi-
 ent cadelaque cum lucernis et forcipi-
 bus suis et emuctoribus et cunctis va-
 sis olei quod ad conuincendas lucernas
 necessariae sunt et super omnia ponent
 opimentum iacinctiarum pellium et indu-
 cet vestes. **N**ecnon et altare aureum
 inuoluet iacinctino vestimento et
 extendet desuper opimentum iacincti-
 narum pellium. inducetque vestes. **O**ia
 vasa quibus ministrat in sanctuario i-
 uoluent iacinctino pallio et exten-
 det desuper opimentum iacinctinarum pel-
 lium. inducetque vestes. **S**ed et altare
 mundabunt cinere et inuoluet illud pur-
 pureo vestimento ponetque cum eo
 omnia vasa quibus in ministerio eius videntur
 id est ignium exceptacula fuscimulas
 ac tridentes vinctos et batilla. **C**um
 etiam vasa altaris operient simul ve-
 lamine iacinctinarum pellium et indu-
 cet vestes. **C**umque inuoluerint aaron
 et filii eius sanctarium et omnia vasa eius
 in conuincione castrorum: tunc itabunt
 filii caath ut portet inuoluta et si-
 tangant vasa sanctuarii ne morian-
 tur. **I**ta sunt onera filiorum caath in
 tabernaculo federis super quos erit clea-
 zar filius aaron sacerdotis. ad cuius
 pertinet cura oleum ad conuincendas
 lucernas et propositis incensum et ole-
 crificium quod semper offertur et cultum
 unctionis et quicquid ad cultum
 tabernaculi pertinet. omniumque
 vasorum que in sanctuario sunt.
 Vocatusque est dominus ad moysen
 et aaron dicens. Nolite perdere

plm caath de medio leuitay. sed
hoc facite eis vt viuāt et n̄ moriā
tur si tetigerint scās actor. **Aarō**
et filij eius intrabūt: iphīq; dispo
nēt opa singulor et diuidēt quib
portare q̄s debeat. **Alij** nulla curio
sitate videāt q̄ sūt in scūario p̄ul
ḡ inuoluant alioquī morientur.
Locutus q; ē dñs ad moysē dicens
Tolle sūmā etiā filior gerson per
domos ac familias et cognaciones
suas a triginta annis et supra vsq;
ad annos quinquaginta. **Numerā**
oēs q̄ ingred iūt et ministrāt in ta
bernaculo federis. **Hoc** ē officium
familie gersonitay vt portēt cor
tinas tabnaculi et tectū federis opi
mentū aliud et sup oīa velamē ia
cinctinū: tectoriūq; q̄s p̄det i itro
itu tabnaculi federis. cortinas atrij
et velū i introitu q̄s est ante taber
naculū. **Oīa** que ad altare ptinēt
funiculos et vasa ministerij iube
te aarō et filijs eius portabūt filij
gerson et sciēt singuli cui debeant
operi mācipari. **Hic** est cultus fai
lie gersonitay i tabernaculo fede
ris. **Et**q; sub manu ythamar fi
lij aarō sacerdotis. **Filios** q; merari
p familias et domos patrū suorū
recesebis a triginta annis et sup
vsq; ad annos quinquaginta oēs
q̄ ingred iūt ab officiū ministerij
sui et cultū federis testionij. **Hec**
sūt onera eor. **Portabūt** tabulas
et bases eaz: colūnasq; atrij p dī
nitū cū bahib et papillis et funi
b9 suis. **Oīa** vasa et suppellectilē
ad numerū accipiet sicq; porta
būt. **Hoc** ē officiū familie merarita
i tabernaculo fede

ris: etq; sub maū ythamar filij
aaron sacerdotis. **Rece**suerūt igit
moyses et aaron et p̄cipes syna
goge filios caath p cognaciones et
domos patrū suorū a triginta ānis
et supra vsq; ad annū quinquagesi
mū oēs q̄ ingred iūt ab ministe
riū tabernaculi federis et inuēti sūt
duo milia septingenti quinquaginta.
Hic ē numer9 plm caath q̄ intrāt
tabernaculū federis. **Hos** nūcāuit
moyses et aarō iuxta p̄monē dñi
per manū moysi. **Numerati** sūt et
filij gerson p cognaciones et domos
patrū suorū a triginta annis et su
pra vsq; ad quinquagesimū annū
oēs q̄ ingred iūt vt ministrēt i
tabernaculo federis et inuēti sūt duo
milia septēti triginta. **Hic** ē plm
gersonitay quos numerauerūt mo
yses et aarō iuxta verbū dñi. **Nu**
merati sūt et filij merari p cognaco
nes et domos patrū suorū a trigin
ta annis et sup vsq; ad ānum quī
quagesimū oēs q̄ ingred iūt ad
explēdos ritus tabnaculi federis
et inuēti sūt tria milia ducenti. **Hic**
est numerus filiorū merari quos
recesuerūt moyses et aaron iuxta
imperū dñi p manū moysi. **Oēs**
qui recessi sūt de leuitis et quos
fecit ad nomē moyses et aaron et
principes israhel per cognaciones
et domos patrum suorum a trigin
ta annis et supra vsq; ad annum
quinquagesimum ingredienti
ad ministerium tabernaculi et one
ra portanda fuerūt simul octomī
lia quingenti octoginta. **Iuxta** ver
bū dñi recessiit eos moyses vnū
quemq; iuxta officiū et onera sua
sic p̄cepit dñs. **Ca. v.**

Locutusq; est dñs ad moysen
dicens. Precepe filiis isrl vt
eiciant de castris oēm leprosu q
semie fluat pollutusq; sup mortuo
Tam masculu q; feminā eicite de
castris ne cōtaminent ea cum habi
tauerint vobiscum. Feceruntq; ita
filij isrl et eiecerūt eos extra castra
sicut locut⁹ erat dñs moysi. Locut⁹
est dñs ad moysen dicens. loquere
ad filios isrl. Vir siue mulier cū
fecerint ex oib⁹ peccatis que solēt
hōibus accidere et p negligentia
transgressi fuerint mandatu dñi at
q; deliquerint cōstebunt peccatum
suū et reddent ipm caput quātam
q; parte desup ei in quem peccauē
rūt. Si autē nō fuerit q; cōpiat da
būt dño et erūt sacerdotis. excepto
ariete q; offeret p expiatiōe vt sit
placabilis hostia. Cēs q; p mīcie
q; offeret filij isrl ad sacerdotē p
tinet et quicquid in sanctuariū of
feret a singul et tradit mambus
sacerdotis iph⁹ erūt. Locut⁹ ē dñs
ad moysen dicens. loquere ad fili
os isrl et dices ad eos Vir cui⁹ vx
or errauerit maritūq; cōtemnēs dōr
mierit cum altero viro et hoc ma
ritus deprehendere nō querit s; la
tet adulterū et testib⁹ argui non
pōt q; nō est inuenta in stupro. si
spūs zelotipie cōtauerit virū con
tra vxorē suā q; vel polluta ē vel fal
sa suspiciōe appetit adducet eā
ad sacerdotē et offeret oblatiōē
p illa decimā pte sati farine oz de
ace. Nō fudet sup eā oleū nec im
ponet thus q; sacrificiū zelotipie ē
et oblatiō iuestigās adulteriū. Of
feret igit eā sacerdos et statuet co
ram dño. assumetq; aquā sanctā

i vase fictili et paupilluz terre de
pauimento tabernaculi mittet i eā
Cūq; steterit mulier in aspectu do
mini discoopiet caput ei⁹ et ponet
sup man⁹ illi⁹ sacrificiū recordati
onis et oblatiōem zelotipie. Ipse
at tenebit aq; amarissimas in q; s
cum execratiōe maledicta cōgessit.
adiurabitq; eā et dicet Si nō dor
muit vir alien⁹ teū et si nō pol
luta es deserto mariti thoro. non
te nocebūt aque iste amarissime i
q; s maledicta cōgessi. Si autē de
climasti a viro tuo atq; polluta es
et cōcubisti cum altero. hīs male
dictiōib⁹ subiacebis. Det te dñs i
maledictiōem exēplūq; auctori
ppl'o suo. Putrescat faciat femur tu
um et tumēs vter⁹ tu⁹ dirūpat. In
grediant aq; maledictē i vētre tuū
et vtero tumescente putrescat fe
mur. Et tñ debet mlier. Amē amen
Scribetq; sacerdos i bello ista male
dicta et delebit ea aq; amarissimis
i q; s maledicta cōgessit et dabit ei
bibere. Quas cū exhausit tollet
sacerdos de manu ei⁹ sacrificiū zelo
tipie et eleuabit ill⁹ corā dño. im
ponetq; illud sup altare. ita dūtax
at vt pri⁹ pugillū sacrificij tollat
de eo q; s offeret et cōcendat sup alta
re et sic potū det mulieri aq; ama
rissimas. Quas cū biberit si polluta
ē et cōtēpto viro adulterij rea. p
trāhibūt eā aq; maledictiōis et i fla
to vētre cōputrescet femur. eritq;
mulier in maledictionem et in exē
plū omni populo. Quod si pollu
ta nō fuerit erit innoxia et faciet li
beros. Ista est lex zelotipie. Si de
climauerit mulier a viro suo et si
polluta fuerit. marit⁹q; zelotipie

spiritu concitatus adduxerit eas in
conspetu domini et fecerit ei sacerdos
iuxta omnia que scripta sunt: marit?
absque culpa erit et illa recipiet ini-
quitate sua.

Ca. vi.

Ilocutus est dominus ad moysen di-
cens. Loquere ad filios israel et
dices ab eis. Vir siue mulier cum
fecerint votum ut sacrificet et se volu-
erint domino consecrare a vino et omne quod
inebriare potest abstinebunt. Nec
tunc ex vino et ex quolibet alia potione
et quicquid de vua exprimit non bibet
vvas rectes sicutque non comedet
cunctis diebus quibus ex voto domino conse-
crant. Quicquid ex vinea esse po-
test ab vuapassa usque ad acinum
non comedet. Omni tempore sepa-
cōis sue nouacula non transibit per caput
eius usque ad completum diem quo domino
consecrat. Sanctus erit crescēte celsa-
rie capitis eius. Omni tempore consecra-
tionis sue super mortuum non ingredi-
etur nec super prius quidam et matris
et fratris sororisque funem otamiabi-
tur. Quia consecratio dei sui super caput
eius est. Omnibus diebus sepa-
cōis sue factus erit domino. Sicut autem mor-
tuis fuit subito quāpiam coram eo
polluet caput consecrationis eius quod
radet ilico et in eadem die purgatio-
nis sue et rursus sepiat. In octaua
autem die offeret duos turtures vel
duos pullos colūbe sacerdoti in in-
troitu fedis testimonij: facietque
sacerdos unum pro peccato et alterum in ho-
locaustum et deprecabitur pro eo quia pecca-
uit super mortuo: sanctificabit caput
eius in die illo et consecrabit domino
die sepa-
cōis illius offerens agnum
amictum pro peccato. ita tamen ut dies po-
res ierit fiant: quoniam polluta est sancti-

catio eius. **I**sta est lex consecrationis
Cum dies quos ex voto decreuerat
complebunt adducet eum ad ostium
tabernaculi fedis ut offerat obla-
tionem eius domino. agnum amictum
ymaculatū in holocaustum et ouem
amictum ymaculatam pro peccato et arietem
ymaculatam hostiam pacificam
camistrumque panum azimorum qui absque
fermento sunt oleo et lagana absque fermento
uncta oleo ac libamina singu-
lorum que offeret sacerdos coram domino
et faciet tam pro peccato quam in holo-
caustum. Arietem vero ymolabit hos-
tiam pacificam domino offerens simul ca-
mistrum azimorum et libamenta que ex
more debent. Tunc radetur nazareus
ante ostium tabernaculi fedis celsarie
consecrationis sue: tolletque capillos
eius et ponet super ignem qui est super
positus sacrificio pacificorum et armum
coctum arietis. torumque absque fermento
unam de camistro et lagana azi-
morum unum et tradet in manibus na-
zarei postquam rasus fuerit caput eius
susceptaque rursus ab eo eleuabit in
conspicui domini. sanctificata sacerdotis
erunt hic pectusculum quod separatum
sunt et femur. Post hec potest bi-
bere nazareus vinum. **I**sta est lex na-
zareus cum vouit oblationem suam domino
tempore consecrationis sue: exceptis hijs
que inuenerit manus eius. **I**uxta
quod mente deuoueat ita faciet ad pro-
fectum sanctificationis sue. **I**locutus est
dominus ad moysen dicens. Loquere aaron
et filiis eius. **S**ic benedicite filiis
israhel et dicetis eis. **B**enedicat tibi
dominus et custodiat te. **O**stendat do-
minus faciem suam tibi et misereatur
tui. **C**onducat dominus vultum suum ad te
et det tibi pacem. **I**nuocabunt nomen

meū sup filios isrl̄ ego bñdīcā eis
Factū ē at̄ i die q̄ cō **Ca. vii**
 pleuit moyses tabernaculū
 et erexit illū. vñxitq; et sanctifica
 uit cū oīb; vasis suis altare simili
 ter et oīa vasa ei⁹ obtulerūt prin
 cipes isrl̄ et capita familiāz q̄ erāt
 per singulas tribu p̄fecti eoz q̄ nu
 merati fuerāt muneā corā dño sep
 plaustrea tecta cum duodecī bobus
 Unum plaustz obtulere duo du
 ces et vnū bouē singuli obtulerunt
 q; ea i aspectu tabernaculi. **A**it aut̄
 dñs ad moysen. **S**ustipe ab eis
 vt seruiāt in ministerio tabernacu
 li et trades ea leuitis iuxta ordinez
 ministerij sui. **I**taq; cū suscepisset
 moyses plaustrea et boues tradidit
 eos leuitis. **D**uo plaustrea et quatuor
 boues dedit filiis gerson iux̄ id qd̄
 habebant necessariū. quatuor alia
 plaustrea et octo boues dedit filiis
 merari scdm officia et cultū suum
 sub manu ythamar filij aaron sac
 dotis. **F**ilijs at̄ caath n̄ dedit plau
 strea et boues. q; in sanctuario ser
 uiunt et onera p̄rijs portant hu
 meris. **I**git̄ obtulerūt duces in de
 dicatiōem altaris. die q̄ vñctum ē
 oblationem suam ante altare. **V**i
 ritq; dñs ad moysen. **S**inguli du
 ces p singulos dies offerāt mune
 ra in dedicatiōem altaris. **P**rimo
 die obtulit oblatiōem suam naasō
 fili⁹ aminadab de tribu iuda. fue
 rūtq; in ea acetabulū argenteū. p̄
 dē cētūtrīgita siclorū. fiala argen
 tea habēs septuagīta siclos iuxta
 p̄d̄ sanctuarij. vñq; plenū simi
 la cōsp̄sa oleo i sacrificiū. mortariolū ex decē sicl̄ aureis plenū i cē
 so. bouē de armēto et arietē et agnū

amīculū i holocaustū bircūq; pro
 peccato et i sacrificio pacificoz boues
 duos. arietes quīq; hircos quīq;
 agnos amīculos quīq; **H**ec ē obla
 cio naason filij aminadab. **S**cdo
 die obtulit nathanael filius suar
 dup de tribu ysachar. acetabulum
 argenteū. appēdēs cētūtrīgita siclos
 fialā argenteā hñtem septuagīta si
 clos iuxta p̄d̄ scuarij. vñq; ple
 nū simila cōsp̄sa oleo i sacrificiū
 mortariolū aureū hñs decē siclos
 plenū incenso. bouē de armēto et a
 rietē et agnū amīculū i holocaustū
 bircūq; p̄ p̄ctō et i sacrificio pacificoz
 rū boues duos aietes quīq; hircos
 quīq; agnos amīculos quīq; **H**ec
 fuit oblatio nathanael filij suar.
Tercio die princeps filioz tabulō
 heliab fili⁹ helon obtulit acetabu
 lū argenteū appēdens cētūtrīgita si
 clos. fialā argenteā hñte septuagin
 ta siclos ad p̄d̄us scuarij. vñq;
 plenū simila cōsp̄sa oleo i sacrificiū
 mortariolū aureū appēdēs decē si
 clos plenū incenso. bouē de armēto et a
 rietē agnū amīculū i holocaustū bircū
 quīq; p̄ p̄ctō et i sacrificio pacificoz bo
 ues duos arietes quīq; hircos quī
 q; agnos amīculos quīq; **H**ec ē obla
 tio heliab filij helō. **D**ie q̄to prin
 ceps filioz ruben elisur fili⁹ sedeur
 obtulit acetabulū argenteū appen
 dens centumtrīgita siclos. fialam
 argenteā hñte septuagīta siclos ad
 p̄d̄ scuarij. vñq; plenū simila
 cōsp̄sa oleo i sacrificiū mortariolū au
 reū appēdēs decē siclos plenū incen
 so bouē et arietē et agnū i holocaustū
 bircūq; p̄ p̄ctō et i sacrificio pa
 cificoz boues duos. arietes quīq;
 hircos quīq; agnos amīculos quīq;

Hec fuit oblatio elisur filij sedeur
 Die quinto princeps filiorum symeon sa-
 lamiel filius surisaddai obtulit
 acetabulum argenteum appendens centum
 triginta siclos . fiala argentea habet
 te septuaginta siclos ad pondus san-
 ctuarij . Vtrumque plenum simila et
 sa oleo in sacrificium . mortariolum
 aureum appendens decem siclos plenum
 censu . boue de armento et arietem et
 agnum anniculum in holocaustum . hircum
 autem pro peccato et in hostias pacificorum
 boues duos arietes quatuorque hircos
 quatuorque agnos anniculos quatuorque
 Hec fuit oblatio salamibel filij suris-
 addai Die sexto princeps filiorum
 gad heliasaph filius duel obtulit
 acetabulum argenteum appendens centum
 triginta siclos . fiala argentea habet
 tem septuaginta siclos ad pondus
 sanctuarij . Vtrumque plenum simila et
 sa oleo in sacrificium . mortariolum
 aureum appendens decem siclos plenum
 incenso . boue de armento et arietem et
 agnum anniculum in holocaustum . hircum
 autem pro peccato et in hostias pacificorum
 boues duos arietes quatuorque hircos
 quatuorque agnos anniculos quatuorque
 Hec fuit oblatio heliasaph filij du-
 el . Die septimo princeps filiorum
 effraim elisama filius ammiud ob-
 tulit acetabulum argenteum appen-
 dens centum triginta siclos . fiala argen-
 team habentem septuaginta siclos
 ad pondus sanctuarij . Vtrumque
 plenum simila et sa oleo in sacri-
 ficiu . mortariolum aureum appendens de-
 cem siclos plenum incenso . boue de ar-
 mento et arietem et agnum anniculum in
 holocaustum . hircum autem pro peccato et in
 hostias pacificorum boues duos ari-
 etes quatuorque hircos quatuorque agnos

anniculos quatuorque . Hec fuit oblatio
 elisama filij ammiud . Die octavo
 princeps filiorum manasse gamaliel
 filius phadassur obtulit acetabu-
 lum argenteum appendens centum triginta
 siclos . fiala argentea habet septu-
 aginta siclos ad pondus sanctuarij
 Vtrumque plenum simila et sa oleo in
 sacrificium . mortariolum aureum appen-
 dens decem siclos plenum incenso . boue
 de armento et arietem et agnum anni-
 culum in holocaustum . hircum autem pro peccato
 et in hostias pacificorum boues duos
 arietes quatuorque hircos quatuorque agnos
 anniculos quatuorque . Hec fuit oblatio
 gamaliel filij phadassur . Die nono
 princeps filiorum beniamin abi-
 dan filius gedeonis obtulit acetabu-
 lum argenteum appendens centum tri-
 ginta siclos . fiala argentea habet sep-
 tuaginta siclos ad pondus sanctuarij .
 Vtrumque plenum simila et sa oleo in
 sacrificium . mortariolum aureum appen-
 dens decem siclos plenum incenso . bo-
 uem de armento et arietem et agnum an-
 niculum in holocaustum hircum autem pro
 peccato et in hostias pacificorum boues
 duos arietes quatuorque hircos quatuorque
 agnos anniculos quatuorque . Hec fuit
 oblatio abidan filij gedeonis Die
 decimo princeps filiorum dan abie-
 ser filius amissaddai obtulit acetabu-
 lum argenteum appendens centum tri-
 ginta siclos . fiala argentea habentem
 septuaginta siclos ad pondus san-
 ctuarij . Vtrumque plenum simila et sa
 oleo in sacrificium . mortariolum au-
 reum appendens decem siclos plenum in-
 censo . boue de armento et arietem et ag-
 num anniculum in holocaustum . hircum
 autem pro peccato et in hostias pacificorum
 boues duos arietes quatuorque hircos

quiq; agnos amulos qnq; **Hec**
fuit oblatio abiez er filij amifad
dai. **Die** vndecimo princeps filio
ru aler phagael filij ochia. obtu
lit acetabulu argenteu appendens cen
tutriginta ficlos. fiala argenteam
hntem septuaginta ficlos ad pod?
fcuarij vtq; plenū fimala ofpla
oleo i sacrificiu. mortariolu aure
um appendens decē ficlos plenuz i cē
fo. bouē de armento et arietē et ag
nū amulu i holocaustū. hieciq;
p pctō et i hostias pacificorū bo
ues duos. arietes quinq; hircos
quiq; agnos amulos quiq; **Hec**
fuit oblatio phagael filij ochiaz
Die duodecimo princeps filioz nep
tali ahira filij henā. obtulit aceta
bulū argenteu appendens centū tri
ginta ficlos. fiala argenteā hntez
septuaginta ficlos ad pod? fcuarij
vtumq; plenū fimala ofpla ole
o i sacrificiu. mortariolu aureuz
appendens decē ficlos plenuz i cē
fo bouē de armento et arietē et agnū
amulu i holocaustū. hieciq; pro
pctō et i hostias pacificorū boues
duos. aietes quiq; hircos quin
q; agnos amulos quiq; **Hec** fi
it oblatio ahira filij henā. **Hec** i
dedicatiōe altaris oblata sūt a pū
cipibz isrl i die q̄ ofecratū ē. a
cetabula argentea duodeci. fiale
argētee duodeci ita vt centū triginta
argenti ficlos hēret vnū acetabu
lū. et septuaginta ficlos vna fiala
id ē i cōe vafon oim ex argēto fi
cli duomilia q̄dringenti pondere
fcuarij. mortariola aurea duodeci
plena incēfo. denos ficlos appendē
tia pōdere sanctuarij. i. fil aurū fi
cli centū viginti boues de armento

i holocaustū duodeci. arietes duo
deci agni amuli duodeci et libamē
ta eoz. hirci duodeci p pctō. i. ho
stias pacificorū boues viginti quatu
or. arietes septaginta. hirci septagin
ta agni amuli septaginta. **Hec** ob
lata sūt i dedicatiōe altaris quā
do vinctū ē. **Cūq;** igredereē moy
ses tabernaculū federis vt cōfule
ret oraculū. audiebat vocē loque
tis ad se de ppiatorio qd erat su
p archā testimonij iter duos che
rubi vñ et loquebat ei. **Ca. viii.**
Quit? ē dñs ad moysen di
cens. **Loquere** aaron dices
ad eū. **Cum** posueris septē lucer
nas cadelabz i australi pte erigat.
Hoc igit pape vt lucerne contra
boreā e regiōe respiciāt ad mēsa
panū pphicōis oīa eā pte quaz
cadelabz ēspicit lucē debebūt. **Fe**
citq; aarō et iposuit lucernas su
p cadelabz vt pcepat dñs moysi
Hec at eāt factuā cadelabri ex au
ro ductuli tā medi? stipes q̄ an
cta q̄ ex vtroq; calamorū latere
nascebant. **Iuxta** exēplum qd oñ
dit dñs moysi. ita opat? ē cadel
bz. **Et** locut? ē dñs ad moysē di
cēs **Tolle** leuitas ex medio filioz
isrl et purificab eos iux hūc ritū af
pgatur aq̄ lustracōis et radāt oēs
pilos carnis sue. **Cūq;** lauerint ve
stimēta suaz mūdati fuerit tollāt
bouē 8 arimēta et libamēta ei9 fimi
lā oleo ofplā bouē at alcey de ar
mento tu accipies p pctōz applicab
leuitas corā tabnacko federis. cō
uocata oī mltitudine filioz isrl
cūq; leuite fuerit corā dño ponēt fi
lij isrl man? suas sē eosq; offēt a
arō leitas mundi ofpau dñi a filijs

isrl vt fūiant in ministerio eius.
Leuite q; ponēt man⁹ suas supra
 pita boum e qb? vnū facies p pec
 cato et alterū in holo caustum dñi
 vt dēpēris p eis. Statuesq; leui
 tas in cōspectu aaron ⁊ filioꝝ ei⁹
 ⁊ cōsecra b oblatos dño ac sepabi⁹
 de medio filioꝝ isrl vt sint mei et
 postea ingrediant tabnaclū fede
 ris ut fūiāt mihi. Sicq; purificab
 et cōsecra b eos in oblaconem dñi
 qm dono donati sunt mihi a filiis
 isrl. Pro p̄mogenitis q̄ aperiuunt
 oēm vuluā i isrl accipi eos. Mea
 sūt em oīa p̄mogenita filioꝝ isrl
 tā ex hōib⁹ q̄ ex iumētis. Ex die
 quo paissi oē p̄mogenitū in terra
 egipti: s̄atificauī eos mihi et tuli
 leuitas p̄ cūctis p̄mogenitis filio
 rū isrl tradidiq; eos dono aaron
 et filiis ei⁹ de medio ppli vt fūiāt
 mihi p isrl in tabnaulo fedēis ⁊
 oēt p eis ne sit in populo plaga
 h̄ aui fuerūt accedere ad s̄aiari⁹
 fecerūtq; moyses ⁊ aaron et oīs
 multitudo filioꝝ isrl sup leuitis q̄
 p̄ceperat dñs moysi: purificatiq;
 sūt ⁊ lauerūt vestimēta sua. Eleua
 uit; eos aaron in cōspectu dñi et
 orauit p eis ut purificati ingrede
 rent ad officia sua in tabnaclū fe
 deris corā aaron ⁊ filiis eius. Sic
 p̄cepit dñs moysi de leuitis ita
 factū est. Locutus est dñs ad moy
 se dicens. **N**ec est lex leuitaz. **A** vi
 gintiq; annis et supra ingredie
 tur vt ministrēt i tabnaulo fede
 ris. Cūq; q̄nggesimū annū etatis
 impleuerit fūire cessabūt: erūtq;
 ministri fratru suoz in tabnaulo
 fedēis vt custodiāt q̄ sibi fuerint
 cōmēdata opa aut ipa nō faciant

Sic disponēs leuitis in custodijs
 suis. **Ca. ix.**
Locutus est dñs ad moysen
 in deserto sinai āno secūdo pt⁹
 q̄ egressi sūt de terra egipti mense
 primo dicens. faciāt filij isrl phasē
 i tpe suo q̄rtadecia die mēis hui⁹
 ad vespam iuxta oēs cōrimomias
 ⁊ iustificacōnes eius. **R**eccepitq;
 moyses filiis isrl vt facerēt pha
 se. **Q**ui fecerūt tpe suo quartade
 cima die mēis ad vespam i mōte
 synai iuxta oīa q̄ mādauerat dñs
 moysi fecerūt filij isrl. **E**cce autē
 quidā immūdi sup aīa hōis q̄ nō
 poterāt facere phasē indie illo: ac
 cedētes ad moysen ⁊ aarō dixerūt
 eis. **I**mmūdi sumus sup aīa hōis
 q̄re fraudamur ut non valeamus
 offerre oblaconē dño i tpe suo inē
 filios isrl. **Q**uāb? r̄ndit moyses
State ut cōsulā qd̄ p̄cipiat dñs de
 vobis. **L**ocutusq; est dñs ad moy
 sen dicens. **L**oq̄re filiis isrl. **H**omo
 q̄ fuerit immūdus sup aīa siue in
 via paul in gente vr̄a faciet phasē
 dño ⁊ mēse secūdo q̄rtadecima die
 mēis ad vespā cū azimis ⁊ lactucis
 agrestib⁹ cōmedēt illud. **N**ō relin
 quēt ex eo q̄piā vsq; mane et os
 eius non cōfūget ōnem ritū phasē
 obfuabūt. **S**i q̄s aut ⁊ mūdus ē
 ⁊ in itinere nō fuit et tñ non fecit
 phasē exterminabit aīa illa de po
 pul suis. q̄ sacrificiū dño non ob
 tulit tpe suo. **P**eccatū suū ipse por
 tabit. **P**eregrinus q; ⁊ aduena si
 fuerit apud vs: faciet phasē dño
 iuxta cōrimomias et iustificacōes
 suas. **R**ecceptum idem erit apud
 vs tā aduene q̄ indigene. **I**gitur
 die q̄ erectū ē tabernaclū operuit

illud nubes **V**espe at super tento
 riu erat q̄i species ignis vñ mane
Sic fiebat iugiter **P**er diē operi
 ebat illud nubes ⁊ per noctē qua
 si spēs ignis **C**ūq; ablata fuisset
 nubes q̄ tabnaclū ptegebat tūc
 pficiscēbāt filij isrl ⁊ i loco vbi
 stētisset nubes ibi castrametaban
 tur. **A**d iperū dñi pficiscēbāt et
 ad iperū illi⁹ figebāt tabnaclū
Cūctis dieb; q̄bus stabat nubes
 sup tabnaclū manebāt i eodez
 loco et si euenisset vt multo tem
 pore maneret sup illud. erāt filij
 isrl in exalib; dñi ⁊ nō pficisce
 bāt q̄tq̄ dieb; fuisset nubes super
 tabnaclū **A**d iperū dñi erigebāt
 tētoriaz ad iperū illi⁹ deponēbāt
Si fuisset nubes a vespe vñ mane
 et statū diluclū tabnaclū reliq̄s
 set pficiscēbāt et si p̄ diē ⁊ noctē
 recessisset. dissipabāt tētoriaz **S**i
 vñ biduo aut vno mēse vel lōgio
 ri tpe fuisset super tabnaclū. mae
 bāt filij isrl i eode loco ⁊ nō pfici
 scēbāt. statū at vt recessisset moue
 bāt castra **P**er vñ dñi figebant
 tētoriaz et per verbū illi⁹ pficisce
 bant. erātq; i exalib; dñi iuxta
 iperū ei⁹ p manū moyh **C**a. r.
Quāt⁹ ē dñs ad moysen di
 cēs. **F**ac tibi duas tubas ar
 gētas ductiles. q̄b; duocūq; pos
 sis multitudinē qñ mouēda sunt
 castra **C**ūq; increpaueris tub; agre
 gabit ad te oīs ēba ad ostiū tab
 nacli federis **S**i semel plāxeris
 vniēt ab te p̄cipes et capita ml
 tudinis isrl **S**i at plūxerit atq;
 cōcisus clāgor increpauerit. moue
 bunt castra p̄mi q̄ sūt ad oriētalem
 plagā **I**n scdo at sonituz pari plu

latu tube leuabūt tentoria qui bi
 tant ad meridiem et iuxta hunc
 modū reliq; faciet vlulātib; tubis
 i pfectiōe **Q**ñ at cōgregād⁹ ē po
 pul⁹. simplex tuba tū clāgor erit
 ⁊ nō cōcise vlulabūt **F**ilij at aarō sa
 c̄dotis clāget tubis. eritq; hoc le
 gittimū sempitēnū i generationi
 b; vñs **S**i experitis ad bellū de ter
 ra vñ cōtra hostes q̄ dimicāt ad
 uersū vs. clāgetis vlulātib; tub
 ⁊ erit recordatio vñ corā dño de o
 vrō vt eruamini de manib; inim
 corū vrōz **S**i qñ hēbitis epulum
 et dies festos ⁊ kalēdas. canetis
 tub; sē hplotaustis ⁊ pacificis victi
 mis vt sint vñs i recordatiōem
 dei vñ **E**go dñs deus vñ. **A**nno
 scdo mēse scdo vicefima die mē
 sis eleuata ē nubes de tabnaclō fe
 deris **P**rofectiq; sūt filij isrl per
 turmas suas de deserto synai ⁊ eū
 buit nubes i solitudie pbarā **M**o
 uertq; castra p̄mi iuxta iperū dñi
 i manu moyh filij iuda p turmas
 suas q̄z p̄cipes eāt naasō fili⁹ a
 minadab **I**n tribu filioz ysachar
 fuit p̄cipes nathanael fili⁹ suar
 i tribu zabulō eāt p̄cips eliab fi
 li⁹ elō. **D**epositūq; ē tabnaclū
 qd portates egressi sūt filij geelō
 ⁊ merari. pfectiq; sūt ⁊ filij iudē
 p̄mas ⁊ ordinē suū. q̄z p̄cipes
 eāt elisur fili⁹ sedeur. i tribu auit
 filioz himeō p̄cipes fuit salāibel
 fili⁹ furisaddai. porro in tribu gab
 eāt p̄cipes eliasaph fili⁹ duelp
 fectiq; sūt ⁊ caathite portates scia
 riu tādū tabnaclū portabāt vo
 nec vñt ad eētōis locū mouēt
 castra filij ephrai p̄mas suas i q̄z
 exercitu p̄cips eāt eliasāa fi⁹ auit

In tribu autē filiorū manasse p̄
 ceps fuit gamaliel filius phadaf
 sur et in tribu beniamin erat dur
 abidan fili⁹ gedeonis. Nouissimū
 castrorū oim p̄fecti sūt filij dan p
 turmas suas i quorū exercitu p̄
 ceps fuit abiez et fili⁹ amissadbai
 In tribu autē filiorū aser erat prin
 ceps phagathel filius ochra et in
 tribu filiorū neptalim p̄nceps fu
 it ahira filius henan. Nec sunt ca
 stra et p̄fectes filiorū isrl per tur
 mas suas qñ ingrediebāt. Dixit
 moyses obad filio rahuel madia
 mit cognato suo. Prohiscimur
 ab locū quē dñs daturus ē nobis
 vni nobiscū vt bene faciamus ti
 bi. qz dñs bona promisit israheli
 Cui ille rēdit. Nō vadā tecū s̄ re
 uertar i terrā meā in q̄ nat⁹ sū. Et
 ille noli inqt nos relinqre. Tu em̄
 nosti in q̄bo locis p̄ desertū castra
 ponere debeam⁹ et eris ductor nū.
 Cūq; nobiscū veneris q̄cqd opti
 mū fuerit ex opibus q̄s nobis tra
 ditur⁹ ē dñs dabim⁹ tibi. Profe
 ctū sūt ḡ de mōte dñi viā triū diez
 archa; q; federis dñi p̄cedebat eos
 per dies tres puidēs castrorū locū
 Nubesq; dñi sup nos erat p̄ diez
 cū incederēt. Cūq; eleuaret archa
 dicebat moyses Surge dñe et dis
 sp̄ce inimici tui et fugiāt q̄ oderūt
 te a facie tua. Cū autē deponeretur
 aiebat. Reuertere ad multitudinē
 exercitus isrl. **Ca. xi.**
 Et terra exultat est murmur ppli q̄
 n̄ dolēciū p̄ labore etia dñm. Qd
 nim audiss̄ intus est et accēsus i
 eos ignis dñi deuorauit extremā
 castrorū p̄tē. Cūq; clamass̄ p̄s
 ad moysen orauit moyses ad dō

minū et absorpt⁹ est ignis. Vocā
 untq; nom loci illi⁹ in cōfio eo qz
 succēsus fuiss̄ etia eos ignis dñi
 Vulgus q̄ppe p̄miscuū qd ascēde
 rat cū eis flaguit de hideo carniū
 sedēs et flēs iunctis sibi p̄ter filijs
 isrl et ait. q̄s dabit nob ad vscēd
 carnes. Recordamur pisciū q̄s cōo
 debam⁹ i egipto ḡtis. i mētē nob
 remiūt acumeres et p̄p̄nes. por
 riq; et cepe et allia. Nā nūc arida ē
 n̄ aliud ēspiciūt ocl i nū n̄ man.
 Erat at mā q̄si semē coriādrī colo
 ris bdellij et iuibatq; ppl⁹ et coll;
 gens illd fr̄gebat mola siue tere
 bat in mortario. coq̄ns i olla et fa
 ciēs ex eo tortulas saporis q̄i p̄ais
 oleati. Cūq; descēderet nocte sup ca
 stra ros: descēdebat p̄t et mā. Au
 diuit ḡ moyses flētē ppl̄m p̄ faili
 as singulos p̄ ostia tētorij sui. Ira
 tusq; ē furor dñi valde. s̄q; moyh
 itolerāda res visa ē et ait ad dñz
 Cur afflixisti suū suū: q̄re n̄ iue
 nis grām corā te. Et ait iposuiisti
 p̄b⁹ vniū ppli h⁹ sup me. Nū
 qd ego accepi oēs h̄ac mltitudiez
 vel genui eā vt dicas m̄ porta eos
 in sinu tuo sic portāe solet nutrit
 infantulū et defer in terrā p̄ q̄ iurasti
 p̄b⁹ eoz. Vñ m̄ carnes vt dē tā
 te multitudinē. Flēt cōn me dicē
 tes. da nobis carnes vt comedā.⁹.
 Nō possū sol⁹ sustinē oēs hūc po
 pulū. qz ḡuis m̄ ē. Nialit tibi vi
 det: obsecro vt iñicias me et iue
 niā grāz in ocul tuis ne tātis affi
 ciar mal. Et dixit dñs ad moyse
 Congrega m̄ septuagita viros de
 seibo isrl q̄s tu nosti qz senes po
 puli sint ac ingū et duces eos ad
 ostiū tabernaculi i fedis. facies ibi

stare teā vt oñdam ⁊ loqr tibi⁹
 auferaz de spū tuo tradāq; eis vt
 sustērent teā on⁹ ppli et nō tu so
 l⁹ graueris **P**opulo q; dices **S**ā
 ctificamini **E**ms comedetis carnes
Ego ei audiui vs dicē **Q**uis da
 bit nobis escas carniū? **B**n nobis
 erat in egipto **V**t det vobis dñs
 carnes et comedatis. nō vno die
 nec duob⁹ xl quiq; aut decē nec
 viginti q̄dem. s; vñ ad mēse; diez
 donec ercat p nates vrās et ver
 tat i nausēa eo q; epuleritis dñs
 q̄ in medio vrū est et fleueritis co
 ra eo dicētes **Q**uā egressi sum⁹
 ex egipto vt piēm⁹ i solitudie **E**t
 ait moyses **S**epcētamilia peditū
 hui⁹ ppli sūt **E**t tu dicis dabo eis
 esū carniū mēse integro? **N**ūq̄
 ouū et bouz multitudo cedet vt
 possit sufficere ad cibū. vl omēs
 pisces maris i vnū cōgregabūf
 vt eos satiet. **C**ui rñdit dñs **N**ū
 q̄d man⁹ dñi iualida ē **I**n nūc vi
 debis vtz me⁹ s; mo ope cōpleat
Venit igit moyses ⁊ narrauit po
 pulo vba dñi. cōgregā septuagi
 ta viros de semib⁹ isrl quos stare
 fecit circa tabernaculū **D**escēdit
 q; dñs p nubē ⁊ locut⁹ ē ad eum
 auferens de spū qui erat i moyse
 et dās septuagita viris **C**ūq; re
 quieuit et i eis spūs p̄bauert
 nec vltra cessauerūt **R**emāseāt
 āt in castris duo viri q̄ vn⁹ vca
 bat helbad ⁊ alter medad super
 q̄s requieuit spūs. nā ⁊ ipi descri
 pti fuerāt et nō exierāt ad taber
 naculū **C**ūq; pphatēt i castris ai
 currit puer et nundauit moyh di
 cēs **H**elbad ⁊ medad pphetāt in
 castris **S**tati iofue fili⁹ nun mini

ster moyh et elais e plurib⁹ ait.
Dñe mi moyses phibe eos **A**t il
 le q̄d mqt emularis p me? **Q**uis
 tribuat vt oīs ppl⁹ s; pphetet ⁊ det
 eis dñs spm suū? **S**icuer⁹ q; est
 moyses et maiores natu isrl in ca
 stra **V**ētus āt egrediēs a dño ac
 reptas trans mare coturnices s
 tulit et dimisit i castra itinere quā
 tū vno die p̄dā p̄t ep̄ omni pte ca
 stroz p circuitū. volabātq; in ae
 re duob⁹ cubitis altitudie super
 tram **S**urgēs s; ppl⁹ toto die illo
 ⁊ nocte ac die altero. cōgregaue
 rūt coturnici q̄ parū decē choros
 ⁊ sicauerūt eas p gyn castror⁹ **A**d
 huc carnes erāt i dētib⁹ eorū nec
 defecerat hui⁹ cemōi ab⁹ et ecce
 furoz dñi cōcitat⁹ i pplm paussit
 eū plaga maḡ nimis **V**ocat⁹ q; est
 ille loc⁹ sepulcra cupiscēcie ibi ei
 sepeliert ppl⁹ q; s; hīdeāueāt **E**gres
 si āt de sepulcrist cupiscēcie vene
 rūt i aseroth ⁊ māseāt ibi. **C**a. xij
Dicitq; ē maia ⁊ aarō tra
 moysē p̄t p̄roce ei⁹ ethio
 pissam ⁊ dixerūt. **N**ū p solū moy
 se locut⁹ ē dñs? **N**ōne ⁊ nob̄ fuisse
 est locut⁹? **Q**uā audiiss̄ dñs itat⁹
 ē. **E**rat ei moyses vir mitissim⁹
 sup oēs hōies q̄ morabāt i terra.
Stati locut⁹ ē ad eū ⁊ ad aarō et
 marā **E**gredimī vos tm̄ tres ad
 tabernaculū federis **C**ūq; fuisset
 egressi descēdit dñs i colūna nu
 bis ⁊ stetit i introitu tabnaculi
 cās aarō ⁊ marā. q̄ cū issēt dixit
 ad eos. **A**udite smōes meos. **S**i
 q̄s fuerit int̄ vos ppha dñi in vi
 hōe appaēbo ei vl p sōmū loqr ab
 illū **A**t n̄ tal⁹ fu⁹ me⁹ moyses q̄ i
 oī domo mea fidelissim⁹ ē **D**ice ei

ad os loqr ei. **P**alaz et nō p enīg
mata et figuras dñz videt. **Q**uare
ñ timuistis detrahete suo meo
moysi. **I**rat⁹ qz extra eos abiit. **N**u
tes qz recessit q eāt sup tabnaui
lū. **E**t ecce maria apparuit cādens
lep qm mīr. **C**ūqz respexit eā aarō
et vidit pfulā lep. ait ad moysē
Obscuro dñe mi ne iponas nobis
hoc pctm qd stulte cōmīsum⁹ ne fi
at hec qm mortua et vt abortiuum
qd picit de vulua mīs sue. **E**cce
ia; medū carnis ei⁹ deuorātū ē a
lep. **E**lamauit qz moyses ad dñz
dicēs. **D**e⁹ obscuro sana eā. **C**ui
rñdit dñs. **S**ipē ei⁹ spuisset in fa
ciē illi⁹ nne sbueāt salte septē di
eb⁹ ruborē suffūdi. **D**eparet septē
dieb⁹ ex castra et p⁹ ea reuocabit.
Exclusa est itaqz maria ex castra
septē dieb⁹ et p⁹ s nō ē mot⁹ de
loco illo donec reuocata est maria.
Roset⁹ qz ē p⁹ s. **C**a. xiiij
De aseroth firis tētorijs i de
pharā. **I**biqz loquit⁹ ē dñs ad
moysē dicēs. **M**itte viros q cōh
derēt terrā chanaā quā da tur⁹ sū
filijs isrl singulos de singul tribu
b⁹ ex pncipib⁹. **F**ecit moyses qd
dñs i perat de de fto pharā mit
tes pncipes viros quoz ista sūt
noīa. **D**e tribu rubē sēmuā filiuz
zechur. **D**e tribu simeō saphat fi
liū vti. **D**e tribu iuda chaleb filiū
iephone. **D**e tribu ysachar igal fi
liū ioseph. **D**e tribu ephraim osee
filiū nun. **D**e tribu bēsamī phaltī
filiū raphu. **D**e tribu zabulon ged
diel filiū sodi. **D**e tribu ioseph see
pcti manasse gaddi filiū sūh. **D**e
tribu dan amihel filiū gemalli. **D**e
tribu aser schur filiū michael. **D**e

tribu neptalim naabi filiū haphi.
De tribu gad gubel filiū machi.
Hec sūt noīa viroz qd mīst mo
yses ad cōsiderādā terrā. vocauit
qz osee filiū nū iosue. **M**isit g eos
moyses ad cōsiderādā trā chana
an et dixit ad eos. **A**scēdite p meri
dianā plagā. **C**ūqz vneritis ad
mōtes cōsiderate trā qd sit et po
pulū q hitator ē ei⁹. et tū fortis
sit an infirm⁹. pauci numero an
plures ipa trā tō an mala. vites
qles murate an ab h muris hum⁹
piguīs an steril. nemorosa an abs
qz arborib⁹. **C**ōfortamī et afferte
nob de fructib⁹ tre. **E**āt an tē p⁹
qn iā pco q vne vsci pnt. **C**ūqz as
cēdissent explorauerūt terrā a s
fto syn vñ ad roob intrātibus e
math. **A**scēderūtqz ad meridiē et ve
nerūt i hebrō vbi erāt abimā et fi
lai et tolmai filij enach. nā hebrō
septē āmis an thamim vrbē egip
ti cōdita ē. **D**ergerēs qz vñ ad tor
rentē lotri absceēt palmitē auz
vua sua quē portauerūt i vecte du
o viri. **D**e mal⁹ qz granatis et de fi
cis loci illi⁹ tulerūt q appellat⁹ est
nehelescol id ē torrens lotri eo q
lotz portassēt inde filij isrl. **F**ecer
hiz exploratores tre p⁹ qd tagi
ta dies oī regiōe circūta vnerūt
ad moysē et aarō et ad oēm cetuz
filiōz isrl i de fto pharā qd ē i ca
des. **I**ocuti qz eis et oī multitudi
ni cōderūt fructus terre et narra
uerūt dicētes. **V**eim⁹ i trā ad quā
mīstis nos q reuera fluit lacte
et melle vt ex hīs fructib⁹ agnos
ci pnt. **H** autores fortissimos habz
et vites grādes atqz muātas. **S**it
pē enach vidimus ibi. **A**malech

habitat i meridie: etheus et iebu
seus et amozre? i motamis. Cana
neus vero morat iuxta ma et circa
fluenta iordanis. Int hec caleb co
pescis murmurat populi qui dicebat co
tra moysen ait. Ascendam? et possi
deam? terram. quoniam poterim? obse
re eam. Alij vero qui fuerant cum eo di
cebant. Nequaquam adhuc populum va
lem? ascendere. quia fortior nobis est
Detraheruntque tre quatuor ispeperat
apud filios israel dicentes. Terra
quam lustravimus deuorat habitato
res suos. Popul? quem asperimus?
procreta tute est. Ibi vidimus? mon
stra quodam filiorum enach de genere gi
ganteo quibus? comparati quasi lo
custe videbamur. **Ca. xliij.**
Sicut vociferas omnis turba Fleuit
nocte illa et murmurati sunt contra
moysen et aaron cuncti filij israel dice
tes. Vtinam mortui essem? in egipto
et non in hac vasta solitudine. Vti
nam peam? et non inducat nos dominus
in terram istam: ne cadamus? gladio
et proceres ne liberi nostri ducantur ca
ptiu. Nonne melius est reuerti in egi
ptum? Dixerunt alter ad alterum. Co
stituiamus? nobis ducem et reuertamur
in egiptum. Quo audito moyses et
aaron ceciderunt prostrati in terram coram
omni multitudine filiorum israel. At vero
iosue filius nun et caleph filius ie
phone qui et ipsi lustrauerant terram: sci
derunt vestimenta sua et ad omnem mul
titudinem filiorum israel locuti sunt. Ter
ram quam circumsimus? valde bona est. Si pro
piti? fuerit dominus inducet nos in eam
et tradet humum lacte et melle manan
te. Nolite rebelles esse contra dominum: ne
quod creatis populum trementem? huius? quia sicut
panes ita eos possumus? deuorare.

Recessit ab eis omnis pharaon: dominus vero
biscum est: nolite metuiere. Cumque cla
maret omnis multitudo et lapidibus?
eos vellet opprimere: appropinquauit gloria
domini super tectum sedes: cunctis visum
est filijs israel. Et dixit dominus ad moy
sen vsque quod detrahet in populum istum.
Quousque non credet in omnibus signis
quod feci contra eis. Terram igitur eos pes
tilencia atque consumam? te autem faciam? pri
us super gentem magnam et fortiores
quam hec est. Et ait moyses ad dominum.
Ut audiant egipci de quatuor? medio
eduxisti populum istum et habitatores terre
huius? qui audierunt quod tu dominus in popu
lo isto sis? facie videaris ad faciem
et nubes tua protegat illos et in colu
na nubis precedas eos per diem et in co
luna igitur per noctem quod occideris? fata
multitudinem? quam vnus hominem et di
cunt. Non poterant introducere populum in
terram? pro quod iurauerat? idcirco occidit
eos in solitudine. Magnificet? ergo
titudo domini sicut iurasti dicere? Dominus
pacis et multe misericordie: aufe
rens iniquitatem et scelera. nullumque in
norum derelinquens? qui visitas peccata
patrum in filios in tertiam et quartam genera
tionem. Dimitte obsecro peccata? populi
tui huius? secundum magnitudinem? mise
ricordie tue: hinc propitius? fuisti egre
dientibus de egipto vsque ad locum istum.
Dixitque dominus. Dimisi iuramentum tuum
Diuo ego et implebitur gloria domini
vni usque terra. Attamen omnes homines
qui viderunt maiestatem meam et fig
na quod feci in egipto et in solitudine et
septaueunt me iam per decem vices nec
obediunt voci mee: non videbunt
terram? pro quod iuravi patribus eorum nec
quisquam ex illis qui detrahit mibi in
tuebitur eam. Perueni meum caleb

q̄ plen⁹ alio spū seuit⁹ ē me indu
tā i trā hāc quā circūiuit ⁊ semen
ei⁹ possidebit eā qm̄ amalechites
et chanane⁹ hīcāt i vallib⁹. **Cras**
mouete castra et reuertimī in solici
dinē per viā maris rubri. **Loquit⁹**
q̄ ē dñs ad moysē et aarō dicēs
Vbi⁹ multitudo hec pessima mur
murat cōtra me? **Querelas filioz**
isrl̄ audiui. **Dic** ḡ eis. **V**iuo ego
ait dñs sicut locuti estis audiēte
me sic faciā vob⁹. **In solitudine hac**
iacebūt tabauera vr̄a. **Dēs** q̄ nu
merati estis a viginti ānis et sup̄
et murmurastis cōtra me nō intra
bitis terram super quā leuauī ma
nū meā vt habitare v⁹ facere p̄ter
ehaleb filiū iephone et iohue fili
um nun. **D**aruulos at̄ vr̄os de q̄
b⁹ dixistis q̄ p̄dehostib⁹ foret i
troducā vt videant t̄cā q̄ vob⁹ dis
plicuit. **V**bi⁹ tabauera iacebūt in
solitudine. **Fili⁹** vr̄i erūt vagi i deserto
ānis q̄draginta et portabūt formi
tationem vr̄am donec cōsumant̄ ta
bauera p̄m i deserto iuxta numerū
q̄draginta diez q̄b⁹ cōsiderastis t̄
cā. **Ann⁹** p̄ die iputabit̄. **Et** q̄dra
gita ānis t̄cipietis iūctates vr̄as
et scietis vlocem meā. **Qm̄** sicut
loquit⁹ su⁹ ita faciā oī multitudinī
huic pessime q̄ cōsurrexit adūsū
me. **In solitudine hac** deficiet⁹ mori
et. **I**git̄ oēs viri q̄s miserat moy
ses ad cōtemplādū terrāz q̄ reuerſi
murmurare fecerūt cōtra eū oēm
mūltitudinem detrahētē t̄cē q̄ eēt
mala mortui sūt atq̄ pausi i con
spectu dñi. **Iohue** at̄ fili⁹ nun et ca
leb fili⁹ iephone vixerūt ex oib⁹ q̄
preperāt ad cōsiderādā t̄cā loquit⁹
ē moyses vniūsa p̄ba hec ad oēs

filios isrl̄ ⁊ iurit p̄p̄s nimis. **Et**
ecce mane p̄o surgētes ascēderūt
p̄tice mōtis atq̄ direūt. **D**ati sum⁹
ascēdē ad locū de q̄ dñs locut⁹ ē
q̄ peccauim⁹ quib⁹ moyses. **Cur** i
q̄t t̄cāsgredimī p̄bū dñi qd̄ vob⁹
n̄ cedet i p̄spez. **N**olite ascēdē n̄
ei ē dñs vobiscū ne corruatis corā
iimicis vr̄is. **Amalechites ⁊ cha**
nane⁹ añ v⁹ sūt q̄rū gladio cor
ructis. eo q̄ nolueritis acq̄sere
dñō nec erit dñs vobiscū. **At illi** ⁊
tenebrati ascēderūt i p̄tice mōtis.
Archa at̄ testamētū dñi ⁊ moyses
nō recesserūt de castris. **Descēdit** q̄
amalechites ⁊ chanane⁹ qui hīcā
bat in mōte ⁊ p̄cutiēs eos atq̄ cōci
dens p̄secut⁹ ē eos v⁹ h̄p̄ma

Loquit⁹ est dñs ad moysē. **Ca. xv**
plen dicēs. **L**oq̄re ad filios
isrl̄ et dicēs ad eos. **Cū** igressi fu
eritis terrā hitatiōis vr̄e quā ego
dabo vob⁹ et feceritis oblationem
dñō i holocaustū ā victimā pacifi
cā vota soluētes vel spōte offeren
tes munera ā i sollemnitatib⁹ vr̄is
adolētes odorē suauitatis dñō de
bobus siue de ouib⁹ offeret q̄cuq̄
ymolauerit victimā. sacrificiū simi
le de cinā p̄tē ephi cōsp̄sam oleo
qd̄ mēsurā hēbit q̄rtā p̄tē h̄m et
vinū ad liba fūdēda ei⁹ dē mēsu
re dabit i holocaustū siue victiaz.
Per annos singulos et arietes e
rūt sacrificiū simile duarū decū az
q̄ cōsp̄sa sit oleo t̄cie p̄tis h̄m
et vinū ad libamētū t̄cie partis
ei⁹ dē mēsure offeret i odorē sua
uitatis dñō. **Quādo** vero de bob⁹
fecerit holocaustū ā hostiā vt i ple
as vtū vel pacificas victimas. da
bis p̄ singulos boves simile t̄res

decias as pfe oleo qđ hēat mediū
mēsure hm: a vinū ab liba fiden
da eiusdē mēsure i oblatōem sua
uissi odoris dño. **Sic** facies p sin
gulos boues a arietes a agnos a
hēdos. **Tā** indigene qđ pegrine eodē
ritu offerēt sacrificia. **V**nū pceptū
eit atz iudiciū tā vobis qđ adueis
ēre **locut** ē dñs ad moyse dicens
loquere filiis isrl a dices ad eos
Cū veneritis i trā quā dabo vobis
a comederitis de paibo ēgip̄is illi?
sepabit p̄micias dño 8 abis vris
Sic de areis p̄micias sepabit: ita
a de pulmētis dabit p̄micia do
m̄io. **Qđ** si ignorāciā p̄terieritis
qđqđ horū qđ locut ē dñs ad moy
se a mādauit p eū ad vs a die qđ
cepit iubē a vltia. oblitaq; fuerit
facē multitudo: offeret vitulū de
armēto holocausti i odorē suauis
simū dño a sacrificiū ei? ac liba vt
cerimōie postulāt. hīcūq; p p̄ctō
et rogabit sacerdos p oī multitu
dinē filioz isrl a dimittet eis. qm̄
nō spōte peccauerūt. n̄lomin? offe
rētes i cēsu dño p se a p p̄ctō atz
errore suo a dimittet vniūse plebi
filioz isrl a aduenis qđ pegrināt
int vs. qm̄ culpa est oīs ppli p ig
norāciā **Qđ** si aīa vna nesciēs pec
cauerit: offeret caprā annuā p
p̄ctō suo a dep̄cabit p ea sacdos
qđ isrla peccauit corā dño: i petra
bitq; ei veniā a dimittet illi. **Tā**
indigenis qđ adueis vna lex erit
oīm qđ peccauerit ignorātes. **Aīa**
vero qđ p supbiā aliqđ omiserit si
ue ciuis sit ille siue pegrinus. qm̄
adūsus dñm rebel? fuit: pibit de
p̄plo suo. **Verbū** em̄ dñi cōf̄it et
pceptū illi? fecit ieritū. idcirco de

lebit et portabit iniquitātē suā. **fa**
ctū est autē cū eēnt filij isrl in soli
tudine et iuenissent hominē colli
gentē ligna i die sabbati. obtule
rūt eū moyse a aarō a vniūse mul
titudi. **Qui** recluserūt eū i carce
rē: nesciētes qđ sup eo facere debe
rent. **Dixitq;** dñs ad moyse **Pro**
pt̄ moriat hō iste. obruat eū lapi
dib? oīs turba ex t̄ra castra. **Cūq;**
eduxissent eum foras obtulerūt
eū lapidib? et mortu? ē hūit p̄ce
pat dñs **Dixitq;** dñs ad moyse
loqre filiis isrl a dices ad eos vt
faciāt sibi fimbrias p āgulos pal
lioz: ponētes i eis vittas iacti
nas **Quas** cū viderūt recordentur
oīm mādatorū dñi nec sequāt co
gitacōes suas et oculos p res va
rias fornicantes. **h** magis memo
res p̄ceptorū dñi: faciēt ea. sint
sancti deo suo. **Ego** dñs de? vt qđ
eduxi vs de terra egipti vt essem
deus vester. **Ca. xvi.**

Ecce autē chore filius ysaa? fi
lij caath filij leui et dātā atz
abirō filij eliab. **honq;** fili? phe
leth de filiis ruben suerexerūt cū
moyse. **alijq;** filioz isrl ducenti
quiquaginta viri p̄ceres sinago
ge a qđ tpe calij p noīa vocabant
Cūq; stetitissent aduersū moyse
a aaron dixerunt. **Sufficiat** vob
quia omnis multitudo sanctorū est
a in ipsis est dominus. **Cur** eleua
mini super populum domini? **Qđ**
cum audisset moyses cecidit pro
nus in faciem. **locutusq;** ad chore
a ad omnem multitudinē: mane
inqt notum faciet dominus qđ ad
se p̄tineant a sanctos applicabit si
bi a qđs elegerit appropinqbūt ei

Hoc igitur facite. Tollat unusquisque
thuribula sua tu chore et omne adu-
um tuum et hausto cras igne poite
super thymiamam coram domino quem
quis elegerit. ipse erit sanctus. Multum
erigimini filii leui. Dixitque tunc sum-
mus ad chore. Audite filii leui. Num
parum vobis est quod separauit vos de israel
ab omni populo ut inquit sibi ut fructus
ei in cultu tabernaculi et staretis co-
ra facie quoniam populi et ministraretis ei
procirco ad se fecit accedere te et omnes
fratres tuos filios leui ut vobis etiam
sacerdotum videretis et omnes globos tu-
us stet contra dominum. Quis est ei aaro
ut murmuretis contra eum? Misit
ergo moyses ut vocaret dathan et abi-
ron filios eliab. Qui responderunt. Non
venimus. Numquid parum est tibi quod edu-
cisti nos de terra egypti quod lactem mel-
lem manabat ut occideres in deserto non
et dominum? fueris nobis. Reuera iduri
sunt nos in terra quod fluit tuis lactis et
mellis et dedisti nobis possessiones a-
groz et vineaz. An et oculos nostros
vis eruere? Non venimus. Iratusque
moyses valde ait ad dominum. Ne re-
spicias sacrificia eorum. Tu scis quod
nec asellum quod vngui accepimus ab
eis nec afflixerim quoniam populi eorum. Di-
xitque ad chore. Tu et omnes congrega-
tio tua stete secus coram domino et aa-
li thuribula vestra et ponite super ea in-
censum offerentes domino duceta quinque
ginta thuribula. aaroque teneat
thuribulum suum. Quod cum fecisset sta-
tibus moysen et aaro et conueruissent
aduersum eos omnem multitudinem ad-
uersum tabernaculum apparuit cunctis
gloria domini. Locutusque dominus ad moysen
aaro ait. Separamus de medio aggre-

gationis huius ut eos repente disperdat.
Qui ceciderunt prope in facie atque di-
xit fortissime deus spiritum unius
carnis. nunc uno peccato contra omnes
ira tua deserviet. Et ait dominus ad mo-
ysen. Precipe uniuerso populo ut se-
paretur a tabernaculo chore et dathan
et abiron. Surrexitque moyses et a-
biron ad dathan et abiron et sequenti-
bus eum senioribus israel dixit ad eos
secedite a tabernaculo populi et noli-
te tangere quod ad eos pertinet. ne inuo-
luamini in peccatis eorum. Cumque recessis-
set a tentoriis eorum per circuitum da-
than et abiron egressi stabant intro-
itu papilionum suorum cum vxoribus et
liberis. omnesque frequentia. Et ait mo-
yses. In hoc scietis quod dominus miserit
me ut facerem uniuersa que cernitis et
non ex proprio ea corde protuleri. Si
consuetudo hominum morte interierit et vi-
sitauerit eos plaga quod ceteri visi-
tari solent non misit me dominus. Sin-
aut noua res fecit dominus ut apien-
ter os suum deglutiat eos et omnia que
ad illos pertinet. descenderuntque viu-
tes in infernum. scietis quod blasphema-
uerunt dominum. Confestim igitur ut cessa-
uit loqui disrupta est terra sub pedibus
eorum et apiens os suum deuorauit il-
los cum tabernaculis suis et uniuersa sub-
stantia eorum. Descenderuntque viui in
infernum opti humo et perierunt de me-
dio multitudinis. At vero omnes israel qui sta-
bat per gyrum fugit a clamore pereun-
tium dicentes. Ne forte et nos terra de-
glutiat. Sed et igitur egressus est a domino
interfecit ducentos quinquaginta viros qui
offerebant incensum. Ca. xvij.
Quidque est dominus ad moysen
dicens. Precipe eleazar filio aaro
sacerdoti ut tollat thuribula que iacent

in incendio et igne huc illucque disper-
gat. quoniam sanctificata sunt in mortibus pec-
catorum. producatque ea in lamias et af-
figat altari eo quod oblatum sit in eis
in censum domino et sanctificata sint ut cer-
nent ea per signum et monumento filij
israhel. Tulit ergo eleazar sacerdos thuri-
bula enea in quibus obtulerant hiis quos
incendium deuorauit et produxit ea in
lamias affigens altari ut brent po-
stea filij israhel quibus commonerent ne
quis accedat alienigena et qui non est
de semine aaron ad offerendum censum
domino ne patiat sicut passus est chore
et omnis congregatio eius loquente domino
ad moysen. Murmurauerunt autem omnis
multitudo filiorum israhel sequenti die
contra moysen et aaron dices. Vos in-
terfecistis populum domini. Cumque oriret
sedicio et tumultus incretaret: moyses
et aaron fugerunt ad tabernaculum fede-
ris. Quod postquam ingressi sunt opuit
nubes et appuuit gloria domini. Dixit
dominus ad moysen. Recedite de me-
bris huius multitudinis: etiam nunc
delebo eos. Cumque iaceret in terra di-
xit moyses ad aaron. Tolle thuri-
bulum et hausto igne de altari mit-
te incensum desuper: propius cito ad po-
pulum ut roges pro eis. Nam enim egres-
sa est ira a domino et plaga desecuit. Quod
cum fecisset aaron et curuisset ab
mediis multitudinis quam iam vasta-
bat incendium obtulit thymiana et
stans inter mortuos ac uiuentes pro po-
pulo deprecatur? et plaga cessauit.
Fuerunt autem qui perculsi sunt quatuordecim
lia hominum et septuaginti abstergebantur qui pie-
runt in seditione chore eiususque est aaron
ad moysen ad ostium tabernaculi fede-
ris postquam conuenerunt iterum? Et locutus
est dominus ad moysen dicens. Loquere ad

filios israhel et accipe ab eis virgas
singulas pro generationibus suis a cin-
ctis principibus tribuum virgas duo-
decim et uniuscuiusque nomen super scri-
bes virge sue. Nomen autem aaron erit
in tribu leui et una virga cunctas eo-
rum facilius continebit. Ponesque eas in
tabernaculo federis contra testimonium
ubi loquar ad te. Quae ex hiis elege-
ro germiabit virga eius et cohibebo
a me quicquid filio tuo israhel: qui
baptista vocis murmurauit. Locutus
est ergo moyses ad filios israhel et dederunt
ei omnes principes virgas per sin-
gulas tribus. Fueruntque virge duode-
cim absque virga aaron. Quas cum po-
suisset moyses contra dominum in taberna-
culo testimonij: sequenti die regres-
sus inuenit germinalisse virga aaron
in domo leui et turgentibus gemmis eru-
perunt flores qui folijs dilatatis in a-
mygdalas deformati sunt. Pausit
ergo moyses omnes virgas de aspectu vo-
mi ad cunctos filios israhel. Vide etiam
et receperunt singuli virgas suas. Vi-
ditque dominus ad moysen et fecit virgam
aaron in tabernaculum testimonij ut ser-
uet ibi in signum rebellium filiorum israhel
et quiescant quare eorum a me ne moria-
tur. Fecitque moyses sicut preceperat
dominus. Dixit autem filij israhel ad moysen
Ecce consumpti sumus: omnes peribimus. qui
cumque accedit ad tabernaculum domini:
moriemur. Num visque ad interitum cum
acti delendi sumus? **Ca. xviii.**
Dixitque dominus ad aaron. Tu et fi-
lius tuus et domus patris tui transi-
portabitis iniquitatem sanctuarii et
tu et filij tui super sustinebitis. per-
sacerdotij vestri. Sed et fratres tuos de tri-
bu leui et sceptro patris tui sume-
teum: prestoque sit et ministrabit tibi

XVME

Tu autem et filij tui ministrabis in tabernaculo testimonij. **E**raibabuntque leuite ad precepta tua et ad cuncta opera tabernaculi. ita dicitur ut ad vasa scuarum et altare non accedant ne et illi moriantur et vos peccatis filij. **S**inautem teum et eraibet in custodijs tabernaculi et in omnibus ceremonijs eius. **A**lienigena non miscebit vobis. **E**raibate in custodia scuarum et in misterio altaris ne creas indignatio super filios israel. **E**go dedi vobis fratres vestros leuitas de medio filiorum israel et tradidi donum domini ut fuerat in ministerijs tabernaculi eius. **T**u autem et filij tui custodite sacerdotium vestrum et omnia que ad cultum altaris pertinet et itra velum sunt per sacerdotes ministrabunt. **S**i quis ex vobis accesserit occidet. **L**oquitur dominus ad aaron. **E**cce dedi tibi custodiam primicias mearum. **O**mnia que sanctificantur a filiis israel tibi tradidi et filijs tuis per officio sacerdotali legitima sempiterna. **N**ec ergo accipies de his que sanctificantur et oblata sunt domino. **O**mnis oblatio et sacrificium et quicquid pro peccato atque delicto reddis mihi et cedit in sanctuarium. **T**uum erit et filiorum tuorum. **I**n sanctuario comedes illud. **M**ares tui edet ex eo. quia consecratum est tibi. **P**rimicias autem que voverunt et obtulerunt filij israel tibi dedi et filijs tuis ac filiabus tuis iure perpetuo. **Q**ui mundus est in domo tua vescetur eis. **O**mnes medullas olei et vini ac frumenti quicquid offerunt primicias domino tibi dedi. **U**niumquodque de frugum iniciis que gignit humus et de minimo de portante cedit in vestrum vestros quod mundus est in domo tua vescetur eis. **D**e quo reddiderunt filij israel tui erit. **Q**uicquid primum erumpit et vulva cuncte carnis quam offerunt domino hinc

XI

ex hominibus siue de peccatoribus fuerit tui iuris erit. ita dicitur ut per homines pro more isto precium accipias et omne animal quod immundum est edimmi facias cuius redemptio erit pro vno mense. si clavis argenti quicquid potest scuarum. **S**icly viginti obulos habet. **P**rimo geminum autem bouis et ovis et capre non facies redimmi. quia sanctitate sunt domino. **S**anguinem tamen eorum fundes super altare et adipem adolebis in suauissimum odorem domino. **C**arnes vero in vestrum tuum cedent sicut pectusculum consecratum et armus dexter tue erunt. **O**mnes primicias scuarum que offerunt filij israel domino tibi dedi et filijs ac filiabus tuis iure perpetuo. **P**actum salis est sempiternum coram domino tibi ac filijs tuis. **D**ixitque dominus ad aaron. **I**n terra eorum non possidebitis nec habebitis partem inter eos. **E**go pro et hereditas tua in medio filiorum israel. **F**ilij autem leui dedi omnes decimas israel in possessionem pro misterio que seruauit mihi in tabernaculo federis ut non accedant ultra filij israel ad tabernaculum nec committant peccatum mortiferum super filijs leui in tabernaculo. **S**uientibusque portantibus peccata populi. **L**egitimum sempiternum est in generationibus vestris. **N**ihil aliud possidebunt decimarum oblatione contenti que in vestrum eorum et necessaria separavi. **L**oquiturque dominus ad moysen dicens. **P**recipe leuitas atque denuncias. **C**um acceperitis a filiis israel decimas que dedi vobis primicias earum offerre domino id est decimas parte decime ut reputet vobis in oblationem primitiuorum tam de aeris quam de torcularibus et vniuersis quorum accipitis primicias offerre domino et date ea aaron sacerdoti. **O**mnia que offertis ex decimis et in donaria domini separabitis. optima et electa

erūt. **D**icesq; ad eos. Si p̄clara & meliora queq; obtulerit ex decimis: reputabit vob̄ quasi de area & torculari dederitis p̄micias & comedetis eas in oīb; locis v̄s tā vos q̄ familie vestre. q̄ p̄cū est p̄ ministerio q̄ seruitis i tabnaculo testimonij & nō peccabit sup hoc egregia vob̄ & pingua ēseruātes ne polluatis oblacones filiorum israel & moriamini. **Ca. xix.**

Locusq; ē domin⁹ ad moy sē & aarō dicēs. **I**sta ē religio victimę quā constituit dñs. **P**recipe filiis israel vt adducant ad te vacca rufam etatis integre in q̄ nulla sit macula nec portauerit iugū. tēdetisq; ea; eleazarō sacerdoti. **Q**ui eductā extra castra ymolabit i cōspectu oīm & tinguēs digitū i sanguine ei⁹: asperget extra fores tabnaculi septē vicib; oburetq; eā cunctis vidētib; tā pelle & carib; ei⁹ q̄ sanguine et fimo flāme traditis. **L**ignūq; cedrinū et ysopū cotru; q; bistinctū sacerdos mittet i flāma q̄ vacca vorat. **E**t tūc demū lotis vestib; & corpe suo: igreditur in castra. cōmaculatusq; erit vsq; ad vesp̄m. **S**ed & ille q̄ obufferit eā lauabit vestimēta sua & corpe⁹ & immūd⁹ erit vsq; ad vesp̄um. **C**olliget aut̄ vie mūdus cineres vacce & effundet eos extra castra in locū purissimo: vt sint multū dñi filioꝝ israel i custodia et in aquā asperhonis. q̄ p̄ petō vacca obusta est. **C**ūq; lauerit q̄ vacce portauerat cineres vestimenta sua: immūdus erit vsq; ad vesp̄m. **H**abebunt hōc filij israel & adue ne q̄ habitant int̄ eos sc̄m iure p̄

petio. **Q**ui tetigerit cadauer hōis & p̄t hōc septē dieb; fuerit immūd⁹. asperget ex hac aq̄ die t̄cio & septio & sic mūdabit. **S**i die t̄cio aspersus nō fuerit: septio nō poterit emūdari. **O**is q̄ tetigerit hūane aīe morticiū et aspius hac cōmixtiōe nō fuerit: polluet tabnaculū dñi et pibit ex israel. **Q**uia aq̄ expiacōis nō ē aspius immūd⁹ erit et manebit spurcitia eius sup eū. **I**sta ē lex hōis q̄ morit̄ in tabernaculo. **D**ēs q̄ igreditur tētorii illius & vniuersa vasa q̄ ibi sūt polluta erit septē dieb;. **V**as qd̄ non habuerit opalū nec ligaturā desup: immūdū erit. **S**i quis i agro tetigerit cadauer oculi hōminis a p̄ se mortui siue os illius vel sepulchrū immūd⁹ erit septē dieb;. **T**ollēt de cinerib; obustionis atq; peti & mittēt aq̄s viuas sup eos i vas i q̄b; cū hō mūdus t̄nxit ysopū: asperget ex eo omē tētorii & cunctā suppellectilē & hōmies huiuscemōi contagione pollutos atq; hōc mō mūd⁹ lustrabit immūdū t̄cō et septio die. **E**xpiatusq; die septio lauabit & se et vestimēta sua & immūd⁹ erit vsq; ad vesp̄m. **S**i q̄s hōc ritu nō fuit expiatus: pibit aīa illius de medio ecclie. q̄ sanctuariū dñi polluit et nō ē aq̄ lustracōis aspi⁹. **E**rit hōc p̄ceptū legitimū sēpitnū. **I**psq; q̄ aspergit aq̄s: lauabit vestimēta sua. **O**is q̄ tetigerit aq̄s expiacōis immūd⁹ erit vsq; ad vesp̄um. **Q**uicquid tetigerit immundus i mundū faciet & anima que hōrum quūpiam tetigerit immunda erit vsq; ad vesp̄um. **Ca. xx.**

Ueneruntque filii israel et omnis multitudo in desertum sin mense primo et manserunt populi in caedes. Mortuaque est ibi maria et sepulta in eodem loco. Cumque indigeret aqua populi conveniunt adversum moysen et aaron et verbi in seditionem dixerunt. **U**tinam perissemus inter fratres nostros contra domino. **C**ur eduisti nos et nostra iumenta moriamur? quia quod fecisti? ascendere de egipto et adduxisti nos ad locum istum pessimum qui sibi non potest quod nec fenum gignit nec vineas nec malagranata insuper et aqua non habet ad bibendum. **I**ngressusque moyses et aaron dimissa multitudo in tabernaculum federis corruerunt prope iteram. clamaveruntque ad dominum atque dixerunt. **D**omine deus autem clamorem populi huius et aperui eis thesaurum tuum fontem aque vive ut satiati cesset murmuratio eorum. **E**t apparuit gloria domini super eos. locutusque est dominus ad moysen dicens. **T**olle virga tuam et congrega populum tuum et aaron frater tuus et loquimini ad petram contra eis et illa dabit aquas. Cumque eduxeris aquas de petra bibet omnis multitudo et iumenta eius. **T**ulit igitur moyses virgam ei erat in conspectu domini sicut preceperat dixeratque eis. **A**udite rebelles et increpabimini? eicere? **C**umque elevarit moyses manum patiens virga bis filice egresse sunt aque largissime ita ut populus biberet et iumenta. **D**ixitque dominus ad moysen et aaron. quia non crebueritis in ut scificaretis me coram filiis israel non introducetis hos populos in terram quam dabo eis. **H**ec est aqua contradictionis ubi iurgati

sunt filii israel contra dominum et scificati sunt eis. **M**isit interea nudos moyses de caedes ad regem edom qui dicerent. **H**ec mandat frater tuus israel. **N**osti omnem laborem qui apprehendit nos quando descenderint preses nostri in egiptum et habitaverimus? ibi multo tempore afflixeruntque nos egipci et preses nostros et quando clamaverimus ad dominum et exaudierit nos miserique angelum qui educerit nos de egipto. **E**cce in vultu caedes que est in extremis finibus tuis posita. obsecramus ut nobis transire liceat per terram tuam. **N**on ibimus per agros nec per vineas non bibemus aquas de puteis tuis sed gradiemur via publica nec ad dexteram nec ad sinistram declinantes donec transeamus terminos tuos. **C**um respondit edom. **N**on transibis per me. **A**lioquin armatus occurrat tibi. **D**ixerunt filii israel. **P**er terram gradiemur viam et si biberimus aquas tuas nos et pecora nostra dabimus quod iustum est. **N**ulla erit in pretio difficultas tamen velociter transeamus. **A**t ille respondit. **N**on transibitis. **S**tatuimusque egressus est obvius cum infinita multitudo die et manu forti nec voluit acquiescere deprecanti ut cederet transitum per fines suos. **Q**uam ob rem dimittit ab eo israel. **C**umque castra movisset de caedes venerunt in montem ore qui est in finibus terre edom ubi locutus est dominus ad moysen dicens. **P**ergat inquit aaron ad populos suos. **N**on enim intrabit terra quam dedi filiis israel eo quod increpabuntur fuerit ori meo ad aquas contradictionis. **T**olle aaron et filium eius cum eo et duces eos in montem ore. **C**umque nudaveris primum vestes suas indues ea eleazar filium eius et aaron colligebat et morietur ibi. **F**ecit moyses ut preceperat dominus.

ascēderēt i monte or corā oī multi
tudine. Cūq; aarō spoliassē vesti
bꝫ suis. iduīt eis eleazar filiū ei?
Illo mortuo i mōtē supcilio: descē
dit cū eleazaro. Dis at mltitudo
vidēs occubuisse aarō: fleuit sup
eo triginta diebꝫ p amctas fami
lias suas. **Ca. xxi.**

Quod cū audissē chananeus
rex arad q hitabat ad meri
diē venisse scꝫ isrl p exploratorū
viā pugnavit cōtē illū q victor ex
istēs dixit ex eo pda. At isrl vo
to se dño obligās ait. Si tradide
ris pplm istū i manu mea: delebo
urbes ei?. Fraudavitq; dñs pces
isrl q tradidit chananeū quē ille
iēfecit subūsis vrbibꝫ ei? q vūit
nomē loci illi? cerna. i. anathema
Profecti sūt at q de mōte or p vi
am q ducit ad mare rubꝫ vt cūi
rēt terrā edō. Et tedē cepit pplm
itineris ac laboris. locutꝫ q; cōtra
dñm et moysen ait. Cur eduxisti
nos de egipto: vt moreremur i so
litudine? Deest panis. nō sūt aq
aīa nrā iā nauseat sup obo isto le
uissimo. Quā ob rē misit dñs i po
pulū ignitos serpētes ad qm pla
gas q mortes plurimorū venerunt
ad moysen atq; direxēt. Peccavi
mꝫ. qz locuti sumꝫ cōtra dñm q te
Ora vt tollat a nobis spētes. Ora
uit moyses p pplō. Et locutus ē
dñs ad eū. Fac spētem enēū et po
ne eū p signo. Qui paussus aspe
xit eū: viuet. Fecit q moyses p
pētem enēū: posuit eū p signo. Quē
cū paussi aspicerēt: sanabāt. Pro
fectiq; filij isrl castrametati sūt i
oboth. Dñ egressꝫ i fipere tētoria in
ieabacim i solitudine q ēspiciat mo

ab atra orientālē plagam q inde
mouentes venerūt ad torrentē za
reth. Quē relinqūtes castrameta
ti sūt atra arnō q ē i deserto et p
minet i finibꝫ amorrei. Siq; de at
nō terminꝫ ē moab. diuidēs moa
bitas q amorreos. Vñ dicāt i libro
belloꝝ dñm. Sic fecit i mari rubro
hic faciet i torrentibꝫ arnō. Scopu
li torrentū icliati sūt vt req̄sacerēt
i arnon q reuēterēt in finibꝫ moa
bitarū. Ex eo loco apparuit puteꝫ
sup q locutus est dñs ad moysen
Cōgrega pplꝫ q dabo ei aquā. Tūc
cecidit isrl carnē istud. Ascēbat
puteꝫ: cōnebat: puteꝫ quē fodēt
pncipes q pauperūt duces mltitu
dinis i datore legis q i baculꝫ suis
De solitudine: mathana. De ma
thana: nahalibel. De nahalibel i
bamothe. Bamothe vallē ē i regiōe
moab i vertice falgā q qd ēspiciat
atra desertū. Misit at isrl nūcios ad
seō ēgē amorreorū dicēs. Oblatꝫ
vt trāire mihi liceat p terrā tuā
Nō declinabimꝫ i agros et vine
as: nō bibemꝫ aqꝫ ex puteis: nō
regia gradiemur: donec trāseamꝫ
terminos tuos. Qui cōcedē noluit
vt trāiret isrl p fines suos: quim
potiꝫ eperatū cōgregato egressus
est obuā i desertū q venit in iasa.
pugnauitq; cōtra eū. A quo paus
sus ē in ore gladij q possessa ē tra
eiꝫ ab arnō vsq; ieboc q filios am
mō qz forti pñdio tenebāt ēmini
āmoitay. Tulit q isrl oēs ātates
eiꝫ q hitauit i vrbibꝫ amorrei i ele
bō scꝫ et viculꝫ eiꝫ. vrbꝫ elebō su
it regis seō amorrei q pugnat cō
regez moab q tulit dñem terram
quē dicōis illiꝫ fuerat vsq; arnō

Iudeo dicit i pūbio. Venite eſe
bon edificet ⁊ aſtruat cītas ſeon
Igmis egēſſus ē de eſeton flāma
de oppido ſeon ⁊ deuorauit ar mo
abitanz ⁊ hitatores excelſoz at
non. **V**e tibi moab perſti popu
le chamos dedit filios ei⁹ i fugā
⁊ filias i capitate regi amorreoz
ſeon **I**ugum ipoz diſperit ab eſe
bon vſq; dibon laſſi puenit i io
phe vſq; medaba **H**itauit itaq; iſ
rahel i tra amorrei. **M**iſitq; moy
ſes q̄ explozaret iazer cui⁹ cepet
vīculos ⁊ poſſederet hitatores **D**ee
teritq; ſe ⁊ aſcēderet p viā balā ⁊
occurrit eis og ēr balā cū oī ppo
ſuo pugnatur⁹ i edrai **D**ixitq; do
min⁹ ad moyſē **N**e timeas eū qz
in manu tua tradidi illū ⁊ oēm po
pulū ac trā ei⁹. ſatietſq; illi hīc ſecū
ſti ſeō regi amorreoz hitatoī eſe
bō **P**eruiſſerūt igi⁹ ⁊ hūc cū filiis
ſuis vniūſq; pplm ei⁹ vſq; ad it
niboz ⁊ poſſederūt trā illi⁹ **P**ro
fectiq; caſtrametati ſūt i capeſtrū
b⁹ moab vbi trās iordanē iheric
hō hita eſt.

Ca. xxij.

Uides at balac filius ſephor
q̄ p̄miſſet eū moabite ⁊ impe
tū eis ſerre ſi poſſet dixit ad ma
iores natu madiā **I**ta delebit hic
ppl⁹ oēs q̄ i nris ſinib⁹ amozatur
quō ſolet bos herbas vſq; ad ra
dices carpe. **I**pē erat eo tpe rex i
moab **M**iſit ḡ nuncios ad balā
filii beor atiolū q̄ hitabat ſup flu
mē tre filioz āmon vt vocaret eū
⁊ diceret **E**cce egreſſus ē ppl⁹ ex
egipto q̄ opuit ſupficiē tre ſedes
tra me. **V**e i⁹ igi⁹ ⁊ maledic ppo
bui. qz foras me ē ſi q̄ modo po

ſſim pautē ⁊ eicere eū de tra mea
Nouē em q̄ bñdict⁹ ſit cui bñdi
reis ⁊ maledict⁹ i quē maledicta
oggeſſerit **P**errexerūtq; ſeniores
moab ⁊ maiores natu madiā: ha
bentes diuī acōis p̄ciū in manib⁹
Cūq; veniſſent ad balā ⁊ narraſ
ſent ei oīa verba balac ille rñdit
Manete h̄ nocte ⁊ rñdebo q̄cqd m̄
dixerit dñs **M**anētib⁹ illis apud
balā vir de⁹ ⁊ ait ad eū. **Q**uid
ſibi vult hōies iſti apd te **R**ñdit
Balac fili⁹ ſephor rex moabi tan
miſit ad me dicēs. **E**cce ppl⁹ qui
egēſſus ē de egipto opertuit ſupfi
ciē tre vni⁹ ⁊ maledic ei ſi q̄ modo
poſſim pugnās abigere eū **D**ixit
qz deus ad balā. **N**oli ire cū eis
neq; maledicas ppo. qz bñdictus
ē. **Q**ui mane coſurgens dixit ad
p̄ncipes **I**te i trā vrā. qz p̄hibu
it me de⁹ vire vbiſcū **R**exi p̄nci
pes dixerūt ad balac **N**oluit bala
az vire nobiſcū **R**exi ille multo
pluēs ⁊ nobiliores q̄ añ miferat
miſit **Q**ui cū veniſſent ad balā di
xerūt. **S**ic dicit balac fili⁹ ſephor
Ne cūctetis vire ad me **P**arat⁹
ſū hōrare te ⁊ q̄cqd volueis dare
Veni ⁊ maledic populo iſti **R**ñdit
balā. **S**i dedit m̄ balac plenā
domū ſuā argētī ⁊ aurī n̄ potero i
mutae v̄bū dñi mei vt xl pl⁹
xl min⁹ loqz **O**blectro vt hic ma
neat ecīā hac nocte et ſcite queā
q̄d m̄ rursū rñdeat dñs **V**enit ḡ de
us ad balā nocte ⁊ ait ei. **S**i vo
caē te veniēt hōies iſti: ſurge ⁊ va
de cū eis: ita dūtaxat vt q̄d p̄cepe
ro t̄ facias. **S**urrexit balā ma
ne ⁊ ſtrata afina p̄fect⁹ ē cū eis ⁊
iratus ē de⁹. **S**tetitq; āgel⁹ dñi

i via cōtra balaā q̄ sedebat ahine
duos pueros hēbat scāi **C**ernēs
ahina angelū stāte; i via euagīa
to gladio auertit se de itinere et
ibat p agz Quā cū vberaret bala
am et vellet ad semīa reducere.
stetit āgel⁹ i āgustijs duarū mace
tiarū q̄bo vinee cingebāt Quem
vidēs ahina iunxit se parieti ⁊ at
triuūt sedētis p̄dem At ille iterū
vberabat ⁊ nihilomin⁹ āgelus ab
locum āgustū trāhēs vbi nec ab
dextera nec ad sinistra poterat de
uiari obui⁹ stetit Cūq; vidisset a
hina stāte āgelū cecidit sub pedib⁹
sedentis Qui irat⁹ vberemētis? cē
bat fuisse latera ei⁹ Apuitq; dñs
os ahine et locuta ē. Quīd feci ti
bi? Cur p̄uīs me ecce iā tercio?
Rndit balaā Quia cōmeruisti ⁊
illuisti m̄. Vt nā hērem gladium
vt te p̄uiderē. Dixit ahina. Nōne
aial tuū sū cui sp̄ sedē cōfuesti vñ i
p̄ntē diē? Dic qd̄ hīc vñ fecerū
tibi. At ille ait Nūq̄. Protin⁹ a
peruit dñs oculos balaā et vidit
āgelū stātem in via euagiato gla
dio. adorauitq; eū p̄n⁹ in trā Cui
āgel⁹. Cur inqt̄ tercio verberas a
hina tuā? Ego veni vt adūsarer ti
bi qz p̄uēsa ē via tua. inqz cōtra
ria. Et nisi ahina decliaffet de via
dās locū resistēti te occidisse ⁊ il
la viueret Dixit balaā. Deccau
nesciēs qz tu stares contra me Et
nūc si displicet tibi vt vadā euer
tar Ait angel⁹ Vade cū istis et ca
ue ne aliud q̄ p̄cepero tibi loq̄ris
Iūit igit̄ cū p̄cipib⁹. Qd̄ cū au
disset balac egress⁹ ē i ocan suz
ei⁹ i opido moabitarū qd̄ sitū ē in
extremis finib⁹ arnō Dixitq; ad

balaā Nisi nūcios vt vocaret te
Cur nō statū vēisti ad me? An qz
mercedē aduētui tuo reddē neq̄o
Cui ille r̄ndit Ecce assū Nūquid
loq̄ potero aliud nisi qd̄ de⁹ posu
erit i ore meo? Perreperēt ergo si
mul et vnerūt i vrbē q̄ i extremis
regni ei⁹ finib⁹ erat. Cūq; occidit
set balac boues et oues. misit ad
balaāz p̄cipes q̄ cū eo erāt mu
nera. Mane at̄ facto dupit eū ad
excellā baal ⁊ intuitus ē extremā
partem populi

Dixitq; balaā ad balac. **E**oi
tota m̄ septem aras et para
totidē vitulos. eiusdemq; numeri
arietes. Cūq; fecisset iuxta fmo
nē balaā. iposuerūt fil⁹ vitulū et
arietē sup̄ arā. Dixitq; balaā ad
balac sta paulisp̄ iux̄ holocaustū
tuū donec vadaz si forte occurrat
m̄ dñs et qd̄cūq; ipauerit loq̄e ti
bi Cūq; abiisset velociter. occurrat
illi de⁹. Locut⁹q; ad eū balaam
septē inqt̄ aras erexi et iposui vi
tulū ⁊ arietē desup̄. Dñs at̄ posu
it v̄bū i ore ei⁹ ⁊ ait. Neut̄ ē ad ba
lac et h̄c loq̄ris seuer⁹ iueit stā
te balac iuxta holocaustū suū et o
nes p̄cipes moabitarū. assumpta
qz p̄bola sua dixit. De arā abdu
xit me balac rex moabitarū. de mō
tib⁹ oriētis. Veni inqt̄ et maledic
iacob p̄peraz de testāe isrl̄. Quō
maledicā. cui nō maledixit de⁹ q̄
ratio de testē que dñs n̄ de testāe
De sumis filicib⁹ videbo eum ⁊ de
collib⁹ cōsiderabo illū. Popul⁹ sol⁹
habitabit ⁊ it̄ gētes n̄ t̄putabit. qd̄
diminuerat possit puluere iacob et
nosse numez stie pis isrl̄. Moriat̄
anima mea morte iustorum fiat

disposito. **R**ndit balaā ad balac
Rōne nuncijs tuis q̄s mī hīsti ad
 me dixi si dederit mī balac plenā
 domū suā argēti et auri n̄ potero
 p̄tere p̄moēm dñi dei mei vt vel
 boni q̄d vel mali p̄feraz ex corde
 meo. **S** q̄cqd dñs dixerit hoc loqr
Verūtū p̄gēs ad ppl̄z meū dabo
 filiū q̄d ppl̄s tu? p̄lo hūc faci
 at extremo tpe. **S**upta igit pabo
 la cursū ait. **D**ixit baalā fili? beoz
 dixit hō c? obtuāt? e ocul? : dixit
 auditor: sermonū dei q̄ nouit docē
 nā altissimū et vihiōes oīpote tū? vi
 dz q̄ cadēs aptos habz oculos vide
 bo eū s̄ nō mō: ituebor illū. **S** non
 ape. **O**riet stella ex iacob et cōsur
 ḡz p̄ga de isrl̄ et p̄uictet duces mo
 ab vastabit? oēs filios sēth et eit
 ydumea possessio ei? **H**ereditas
 seir cedit inimicis suis. isrl̄ v̄eo for
 tis aget. **D**e iacob eit q̄ dñe et p
 dat reliq̄as citatis. **C**ūq; vidissz
 amalech assumēs pabolā ait. **P**n
 cipiū gētū amalech cuius extre
 ma p̄dent. **V**idit q̄z cineūq; assum
 pta pabolā ait. **R**obustū q̄dem ē
 habitaculū tuū. **S** si i petra posue
 ris nidū tuū et fueris elect? de stie
 pe cin q̄ diu potes pmanere. **A**s
 sur ei capiet te. **A**ssumptaq; pabo
 la itez loquit? ē. **D**eu q̄s victur? ē
 qñ ista fatiet de? **V**eniēt i triet
 bz de ytalīa. **S**upabūt assirios va
 stabūtq; hebreos et ad extremū
 etiā ipi pibūt. **S**uereritz balaaz
 et reuſus ē i locū suū. balac q̄z via
 qua venerat redijt. **E**Ca. p̄p.

Morabatur at eo tpe isrl̄ i se
 thi et fornicat? ē ppl̄s cū fili
 ab moab q̄ v̄uerūt eos ad sacri
 ficia sua. **A**t illi amederūt et adora

uerūt deos eaz. **I**mitat? qz ē isrl̄
 beelregor. **E**t irat? dñs ait ad mo
 yse. **T**olle auctos principes ppl̄i et
 suspēde eos a trā solē i patibul vt
 aūtāt furor me? ab isrl̄. **D**ixit qz
 moyses ad iudices isrl̄. **O**ccidat
 vn? qsq; p̄rios suos q̄ iūtiati sūt
 beelregor. **E**t ecce vn? de filijs isrl̄
 itrauit corā fr̄ibz suis ad scortum
 madianitē vidēte moysē et oī tur
 ba filiorū isrl̄ q̄ flebāt añ fōca ta
 bernaculi. **Q**uā vidissz sinees fili?
 eleazar filij aarō sacerdotis. **S**urre
 pit de medio multitudinis et arep
 to pugione ingress? ē p? viz isrl̄
 lite i lupanar? pfodit ātos fil? vi
 rū. **E**t mulierē i locis genitalibus
Cessauitq; plaga a filijs isrl̄. **O**c
 ci sūt viginti quatuor milia hominū. **D**i
 xitq; dñs ad moysē. **F**inees fili?
 eleazar filij aarō sacerdotis. **A**uſit iū
 meā a filijs isrl̄ qz zelo meo amo
 t? ē cōtra eos. vt nō ip̄e deleerē fili
 os isrl̄ i zelo meo. **I**darco loqrē
 ad eū. **E**cce do ei pacē federis mei
 et erit tā ipi q̄ semī ei? pactū sa
 c̄dotū sempiternū. qz zelat? ē pro
 deo suo et expiauit scel? filiorū isrl̄
 rahel. **E**āt at nomē viri israhelice
 q̄ occis? ē cū madianitide zabī fili
 us salumī: dux de agnatione et tri
 bu symeōis. **P**orro mulier madi
 amitis q̄ p̄it iſfecta ē v̄bat? corbi
 filia fur p̄ncipis nobilissimū ma
 dianitay. **L**ocut? qz ē dñs ad mo
 yse dicens. **H**ostes vs sentiāt ma
 dianite et p̄uictē eos. qz et ipi ho
 stiliter egerūt cōtra vs et decepe
 re inſidijs p ydolū phogor et corbi
 filiam ducis madian sororez suaz
 que paussa est i die plage pro sa
 crilegio phogor

Postq̃ norioz. **Ca. xvi.**
 saguis effus? ē dixit dñs ad
 moyse ⁊ eleazarū filiū aarō sacdo
 te. Numeate oēs sumā filioz isrl
 a viginti annis ⁊ supra p domos et
 agnaciones suas cunctos q̃ possūt
 ab bella pcedere. Locuti sunt itaq;
 et eleazar sacdos in cāpestribz mo
 ab sup iordanē contra ierichō ad
 eos q̃ erāt a viginti annis et supra
 hīc dñs ipaueat q̃z est iste nūer?
 subē pmogemē? isrl. **Hui?** filius
 enoch a quo faīlia enochitarū ⁊
 phallu a q̃ faīlia phalluitarū ⁊ es
 rom a q̃ faīlia esromitarū et char
 mi a q̃ faīlia charmitarū. **Hec** sūt
 faīlie de stirpe rubē q̃tū numer? i
 uet? ē q̃dragitatia milia et septi
 gēti triginta. **Filius** phallu eliab
 hui? filij namuhel ⁊ dathā et abi
 ron. **Hi** sunt dathan et abiron
 pūcipes ppli qui surreperūt contra
 moyse ⁊ aarō in seditione chore
 qñ adūsus dñm tēbellauerūt ⁊ api
 ens tēra os suū deuorūit chore mo
 rietibz pluimibz qñ obussit ignis
 duētos qñq̃gita viros. **Et** fcm ē
 gū de miraculoz vt chore peūte fi
 lii illius nō perirēt. **Filij** symeō p
 cognaciones suas namuel ab hoc
 faīlia namuhelitarū iamin ab hoc
 faīlia iamitarū: iachin ab hoc faī
 lia iachimitarū: zare ab hoc faīlia
 zareitarū: saul ab hoc faīlia saulita
 rū. **Hec** sūt familie de stirpe simeō
 q̃z oīs numer? fuit viginiduu;
 miliū duētoz. **Filij** gad p cogn
 cōes suas: sephon ab hoc familia
 sephōitarū: aggi ab hoc faīlia ag
 gitay: sumi ab hoc familia suitarū
 ozni ab hoc faīlia ozitarū: her ab
 hoc faīlia heritarū: arod a q̃ fami

lia arobitay: aribel ab hoc faīlia
 oīs numer? fuit q̃dragitamīlia
 qñgētoz. **Filij** iuda her ⁊ onan q̃
 ambo mortui sūt in tēra chanaan.
Fuerūtq; filij iuda p cognaciones su
 as: sela a q̃ faīlia selaitarū: pha
 res a quo faīlia pharesitarū: zare
 a quo faīlia zareitarū. **Porro** filij
 phares esrō a q̃ familia esromita
 rū ⁊ amī a q̃ faīlia amulitarū. **Iste**
 sūt faīlie iuda q̃z oīs numer?
 fuit septuagita sexmīlia qñgēto
 z. **Filij** ysachar p cognaciones suas
 thola a quo familia tholaiatarū.
 phua a q̃ faīlia phuaiatarū: iasub
 a q̃ faīlia iasubitarū. **Semā** a quo
 familia semraitarū. **Hec** sūt cogn
 cōes ysachar q̃z numer? fuit sex
 agitaq̃tuorēmīlia trecētoz. **Filij** za
 bulon p cognaciones suas. sared a
 q̃ faīlia sareditarū. helon a q̃ faī
 lia helomitarū: iatel a q̃ faīlia iale
 litay. **Hec** sūt cognaciones zabulō q̃
 rū numer? fuit sexagitamīlia qñ
 gētoz. **Filij** ioseph p cognaciones
 suas manasse et effraim. **De** ma
 nasse ortus ē machir a q̃ familia
 machiritarū. **Machir** genuit ga
 laad a q̃ faīlia galaaditarū. **Gala**
 ad habuit filios iezer a q̃ faīlia
 iezeritarū ⁊ elech a q̃ faīlia elechi
 tarū ⁊ asubel a q̃ faīlia asubelita
 rū ⁊ sechē a q̃ faīlia sechemitarū
 ⁊ semida a q̃ familia semidaitarū
 ⁊ ephyr a q̃ faīlia ephyritarū. **Fu**
 it aut ephyr pē salphaad q̃ filios
 nō habebat. **h** tñ filias q̃ru; ista
 sunt noia maala et noa ⁊ egla et
 melcha ⁊ theisa. **Hec** sūt familia
 manasse ⁊ numer? eay qñq̃gita
 buo milia septigētoz. **Filij** autem
 ephraim p cognaciones suas fuerūt

76 milia + cccc.

64 milia + cccc.

52 milia +
 vñ

hij **Suthala**: a q familia suthala
itaz. **becher**: a q familia becherita
ruz. **teben**: a quo familia tebeita
ruz. **O**ro filioz suthala fuit hera
a quo familia heramitan. **Hec** sunt
agnationes filioz ephraim quarum
numerus fuit trigintaduo milia
quingentorum. **Isti** sunt filij ioseph per
familias suas. **Filij beniamin** i co
gnationibus suis **bale**: a q familia
baleitaz. **azbel**: a quo familia azbe
litaz. **achitaz**: a quo familia achi
ramitaz. **supha**: a quo familia su
phamitaz. **vphā**: a quo familia
vphamitaz. **Filij bale** heredes et no
emāde heredes: familia hereditarum
De noemā. familia noemamitaz.
Hij sunt filij beniamin per cognatio
nes suas quorum numerus quingenti
ta quingentorum milia septuaginta
per cognationes suas. **subā**: a quo fa
milia subamitarum. **Hec** agnationes
dā per familias suas. **Oēs** fuerunt su
hamite quorum numerus erat sepe
gintaquatuor milia quingentorum.
Filij aser per agnationes suas. **iem
na**: a quo familia ienaitaz. **iesui**: a
quo familia iesuitaz. **brie**: a q fa
milia brieitaz. **Filie brie** habere a
quo familia haberitaz. **melchibel**
a quo familia melchibelitaz. **No
mē** autem filie aser fuit **sara**. **Hec** co
gnationes filioz aser et numerus
eorum quingentatena milia quingenti
torum. **Filij nephtali** per agnationes su
as. **ieshbel**: a q familia ieshbelita
rum. **gumi**: a quo familia gumitaz. **ia
ser**: a quo familia iaseritaz. **sellez**
a quo familia sellemitaz. **Hec** sunt
agnationes filioz nephtali per fami
lias suas quorum numerus quingenti
taquingentorum milia quingentorum. **Ista** ē

suma filioz israel qui cēnti sunt sexce
nta milia et mille septingenti triginta
Locutusque est dominus ad moysen dicens
Istis diuidetur terra iuxta numerum
vocabulorum i possessiones suas. **Plu
ribus** maiorem partem dabis et pauci
oribus minorem. singulis sicut nunc
recensiti sunt tradetur possessio ita
diuisa ut sortis terram tribubus di
uidat et familiis. **Quicquid** forte
contigerit hoc vel plures accipiant
vel pauciores. **Hic** quoque est numerus
filioz leui per familias suas. **Gershon**
a q familia gersonitarum. **caath** a
q familia caathitarum. **merari** a q
familia meraritarum. **Hec** sunt familie
leui. **Familia lobni**. familia hebro
ni. familia mooli. familia mufi fami
lia elphai. **At** vero caath genuit a
tam qui habuit uxorem iochabeth fi
liam leui qui nata ē ei in egipto. **Hec** ge
nuit viro suo aiam filios aaron
moysen et mariam uxorem eorum. **De a
aron** orti sunt nadab et abin et elea
zar et pthamar qui nadab et abin
mortui sunt cum obtulissent ignem ali
enū coram domino. **Fuerunt** quoque omnes qui nu
merati sunt vigintiterna milia gene
ris masculini ab uno mense et sup
er quo non sunt recensiti inter filios israel
nec eis cum ceteris data possessio ē
Hic est numerus filiorum israel qui desce
runt a moysen et eleazaro sacer
dote in campis moab super iordanem
contra ihericho inter quos nullus
fuit eorum qui annuumerati sunt a mo
ysen et aaron in deserto synai. **Pre
dixerat** enim dominus quod omnes mo
rarentur in solitudine. **Nullus** quoque re
mansit ex eis nisi caleb filius ieph
ne et iosue filius nun

Capitulum xxvii.

32 milia et v

45 milia et v

53 milia et vii

64 milia et vii

NVME

RI

Eccefferunt aut filie salphaad
 filij epher. filij galaad filij
 machir. filij manasse qui fuit filius
 ioseph. qui sunt nomina: maala et noa
 et egla et melcha et thersa: steterunt
 coram moysen et eleazaro sacerdote
 et cunctis principibus populi ad ostium ta-
 bernaculi fedis atque dixerunt. **P**er
 mortuum est in deserto: nec fuit in se-
 pulchro qui occisus est contra dominum sub choro
 re. **I**n peccato suo mortuus est. **H**ic
 non habuit mares filios. **C**ur tollit
 nomen illius de familia sua. quia non habet
 filium. **D**ate nobis possessionem inter
 cognatos patris nostri. retulitque moy-
 ses causam eorum ad iudicium domini. **Q**ui
 dixit ad eum. **I**ustam te postulant fi-
 lie salphaad. **D**a eis possessionem
 inter cognatos patris sui et ei in hereditate
 succedat. **A**d filios autem israel loquens
 hoc homo cum mortuus fuisset absque
 filio: ad filiam eius transibit hereditas
 si filiam non habuerit: hereditas successio-
 nis fratris sui. **Q**uod si et fratres non fue-
 rint dabitur in hereditate fratribus patris eius.
Sina autem nec patruos habuerit
 dabitur hereditas huius qui ei primi sunt
 etique hoc filiis israel secundum legem pre-
 ceptam domini moysi. **D**ixitque
 dominus ad moysen. **A**scende in montem
 istum abarim et contempla eum de terra qua
 daturus sum filiis israel. **C**umque videris
 eam ibis et tu ad populum tuum hinc iuvit
 frater tuus aaron. quia offedistis me in
 deserto syni in contradictione multitudinis
 nec scificare me voluistis coram ea
 super aquas. **H**ec sunt aquae contradictionis in
 radibus deserti sine cui respondit moyses
Provideat dominus deus spirituum vestris car-
 nibus hominem qui sit super multitudinem
 hanc et possit exire et intrare ante eos
 et educere eos in introductum: ne sit

populus domini sicut oves absque pastore.
Dixitque dominus ad eum. **T**olle ioseph fi-
 lium tuum viz et qui est spiritus dei et pone
 manum tuam super eum. **Q**ui stabit coram
 eleazaro sacerdote et omni multitudinem
 et dabit ei precepta cunctis videtibus et
 parte glorie tue ut audiat eum omnis syn-
 agoga filiorum israel. **P**ro hoc si quod
 agendum est: eleazer sacerdos consul-
 letur dominus. **A**d verbum eius egredietur et igre-
 dietur ipse et omnes filii israel cum eo et cetera
 multitudo. **F**ecit moyses ut prece-
 patum daret dominus. **C**umque tulisset ioseph. statuit
 eum coram eleazaro sacerdote et omni fre-
 quencia populi et impositis capitibus eius ma-
 nibus cuncta replicavit quod mandave-
 rat dominus. **C**a. xxviii.

Dixitque dominus ad moysen. **P**re-
 cepe filiis israel et dices ad eos. **O**b-
 laqueos meos et panes et incensum odo-
 ris suavisissimi offerete pro tpe sua.
Hec sunt sacrificia que offerre debetis
Agnos anniculos immaculatos du-
 os quotidie in holocaustum septemque
 unum offeretis mane et alterum ad
 vespem: decimam partem ephi simile quod
 aspersa sit oleo purissimo et habeat
 quantum parte him. **H**olocaustum iuge est
 quod obtulistis in monte sinai in odorem
 suavisimum incensi domini. **E**t libabitur
 vinum quantum parte him pro agnos singu-
 los in scinario domini. **A**lterumque agnum si-
 militer offeretis ad vespem iuxta omnem
 ritum sacrificij matutini et libameto-
 rum eius oblaqueos suavisissimi odoris
 domino. **D**ie autem sabbati offeretis du-
 os agnos anniculos immaculatos et
 duas decimas hile oleo consperse in sac-
 ificio et liba quod rite subducit per singula
 sabbata in holocausto septimino. **I**n
 kalendis autem id est in mensibus exordij
 offeretis holocaustum domino. vitulos

de armento duos. arietē vnū. agnos amiculos septē imaculatos et tres decias simile oleo cōspse i sacrificio p singulos vitulos et duas decimas simile oleo cōspse p singulos arietes et decimā decie simile ex oleo in sacrificio p agnos singulos. **H**olocauitū suauissimū odoris atq; incensū ē dñō. **L**ibamēta aut vini q p singulas fudenda sūt victimas. ista erūt Media ps hin p singulos vitulos. tertia p arietē. quarta p agnū. **H**oc erit holocaustum p oēs mēses q sibi āno ventente succēdūt. **D**ice qz offeret dñō p petis in holocaustū sempitēnū cū libamētis suis. **M**ēse aut pmo quarta decia die mensis phase dñi erit et quādecia die solēnitās. **S**eptē diebus rescēt azimīs qz dies pma venerabilis et scā erit. **O**e op⁹ fuile nō facietis i ea. **O**fferetis qz incensū holocaustū dñō vitulos de armento duos. arietē vnū. agnos amiculos imaculatos septē et sacrificia singulor ex simila q cōspsa sit oleo tres decias p singulos vitulos et duas decias p arietē et decimā decime p agnos singulos. i. p septē agnos et hircum p petō vnū vt expiet p vobis pter holocaustū matutinū qd sp offeretis. **I**ta facietis p singulos dies septē dies i fonte ignis et i odore suauissimū dñō q fureget de holocausto et de libationib⁹ singulor. **D**ies qz septim⁹ celebrim⁹ et scūs erit vob⁹. **O**e op⁹ fuile nō facietis in eo. **D**ies etiā pmitiuor qn offeretis nouas fruges dñō expletis ebdomadib⁹. venerabilis et scā erit. **O**e op⁹ fuile nō facietis i ea. **O**fferetis qz

holocaustū in odore suauissimū dñō. vitulos de armento duos. arietē vnū. agnos amiculos imaculatos septē atq; i sacrificiis eor simile oleo cōspse tres decias p singulos vitulos. p arietes duos. p agnos decimā decie q sūt agni septē hircū qz q mactat p expiatioe pter holocaustū sempitēnū et liba ei⁹. **I**mmaculata offētas oīa cū libatiōib⁹ suis. **C**a. xxi. **O**fferis etiā septimū pma die. **O**es venerabilis et scā erit vob⁹. **O**e op⁹ fuile nō facietis i ea. qz dies clāgoris ē et tubar. **O**fferetis qz holocaustū i odore suauissimū dñō vitulū de armento vnū et arietē vnū et agnos amiculos imaculatos septē et i sacrificiis eor simile oleo cōspse tres decimas p singulos vitulos. duas decias p arietē vnā decimā p agnū q sūt agni septem et hircū p petō q offeret i expiatioe ppli pter holocaustū et lendarū cū sacrificiis suis et holocaustū sempitēnū cū libatiōib⁹ solitis. **H**is de ceremoniis offeretis i odore suauissimū incensum dñō. **D**ecia qz dies mēsis hui⁹ septimi erit vobis scā atq; venerabilis et affligetis aīas vras. **O**e op⁹ fuile nō facietis in ea. **O**fferetis qz holocaustū dñō i odore suauissimū vitulū de armento vnū. arietē vnū. agnos amiculos imaculatos septē et i sacrificiis eor simile oleo cōspse tres decias p singulos vitulos et duas decias p arietē decimā decie p agnos singulos q sūt hircū p petō ab hīs q offerit p delicto solēt i expiatioe et holocaustū sempitēnū i sacrificio et

libamib⁹ eoz. **Q**uintadecia vō die
mēsis septi q̄ vō scā erit atq; ve
nerabil⁹ oē op⁹ fructū nō facietis i
ea q̄ celebrabitis sollemnitatē dño
septē dieb⁹. **O**fferetisq; holocau
stū in odorē suauissimū dño vitu
los de armento tredecā aietes duos
agnos amulos imaculatos q̄tu
ordecī et in libamētis eozū simile
oleo cōspetres de dās p vitulos
singulos q̄ sūt fil⁹ vituli tredecim
q̄ duas decias aietū vno. i. fil⁹ arie
tis duob⁹ et deciam decie agnis
singul⁹ q̄ sūt fil⁹ agni q̄tuordecī et
hircū p pētō abh holocausto sem
pitno sacrificio q̄ libamie ei⁹. **I**n
die altero offeres vitulos de armen
to duodecī aietes duos agnos ā
mulos imaculatos q̄tuordecī. sa
crificiaq; et libamīa singulorū p
vitulos et arietes q̄ agnos rite ce
lebrabis q̄ hircū p pētō abh holo
causto sempitno sacrificioq; eius
et libamie. **D**ie tēcio offeres vitu
los vndecī aietes duos agnos ā
mulos imaculatos q̄tuordecī sac
rificiaq; et libamīa singulorū p vi
tulos et arietes et agnos rite ce
lebrab⁹ et hircū p pētō abh holo
causto sempitno sacrificioq; q̄ liba
mie ei⁹. **D**ie q̄rto offeres vitulos
decē aietes duos agnos amulos
imaculatos q̄tuordecim sacrificia
q; et libamīa singulorū per vitu
los et arietes q̄ agnos rite celebra
bis et hircū p pētō abh holocau
sto sempiterno sacrificioq; eius et
libamie. **D**ie quinto offeres vitu
los nouē aietes duos agnos an
mulos imaculatos q̄tuordecī sac
rificiaq; et libamīa singulorū p vi
tulos et arietes et agnos rite cele

brabis et hircū p pētō abh holo
causto sempitno sacrificioq; ei⁹ et
libamie. **D**ie sexto offeres vi
tulos octo arietes duos agnos ā
mulos imaculatos q̄tuordecī sac
rificiaq; et libamīa singulorū p vi
tulos et arietes et agnos rite ce
lebrab⁹ et hircū p pētō abh holo
causto sempitno sacrificioq; ei⁹ q̄ li
bamie. **D**ie septio offeres vitulos
septē et aietes duos agnos ā
mulos imaculatos q̄tuordecī sacri
ficiaq; et libamīa singulorū p vi
tulos et arietes q̄ agnos rite cele
brabis et hircū p pētō abh holo
causto sempitno sacrificioq; ei⁹ et li
bamie. **D**ie octauo q̄ ē celebrerū
m⁹ oē op⁹ fructū nō facietis offerē
tes holocaustū i odorē suauissimū
dño vitulū vnu arietē vnu agnos
amulos imaculatos septem sacri
ficiaq; et libamīa singulorū p vi
tulos et arietes q̄ agnos rite cele
brab⁹ et hircū p pētō abh holocau
sto sempitno sacrificioq; ei⁹ et liba
mie. **H**ec offeretis dño i sollemni
tibus vris pter vota et oblationes
spōtaneas i holocausto i sacrificio
in libamie et in hostijs pacificis.

Arrauitq; moyses. **C**a. xxx
filij israel oīa q̄ ei dñs impe
raret et loquit⁹ ē ad p̄cipes tribu
um filiorū israel. **N**te ē s̄mo quē pre
cepit dñs. **S**i q̄s viroz votū dño
rouerit aut se cōstrinxerit iuramē
to nō faciet irritū p̄bū suū. s̄ ōne
q̄s p̄misit implebit. **M**ulier si q̄p
piā rouerit q̄ se cōstrinxerit iura
mēto q̄ ē in domo p̄ris sui et i etate
adhuc puellari si cognouerit pat
votū q̄s pollicita ē q̄ tuamētū q̄ ob
ligauit aīam suā tacuerit votū tā

erit Quicquid pollicita ē et iuravit:
ope amplebit. Si autem statim ut au-
dierit contradixerit per et vota et iu-
ramenta ei? iurata erunt nec obnoxia
tenebitur spōsioni eo quod contradixerit
pat. Si maritum habuerit et voue-
rit aliquid et semel de ore ei? verbum
egredies: anima; ei? obligauit iur-
amento quod die audierit vir et non contra-
dixerit: voti rea erit. reddetque quod
cumque promiserit. Si autem audies sta-
ti contradixerit et iuritas fecerit pollici-
tationes ei? ubi quod obstringe-
rit anima; suam. propicia? erit ei dominus. Vi-
dua et repudiata quicquid vouerit
reddet. Propter in domo viri cum se vo-
to obstringerit et iuramento. si audi-
erit vir et tacerit nec contradixerit
spōsioni reddet quodcumque promiserit.
Si autem ex populo contradixerit. non
tenebitur promissionis rea quia maritus
contradixit et dominus ei propicia? erit. Si
vouerit et iuramento se obstringerit ut
per ieiunium et ceterarum rerum abstin-
entiam affligat anima; suam in arbitrio vi-
ri erit si faciat siue non faciat. Quod si
audies vir tacerit et in altera die;
distulerit sententiam quicquid voue-
rat atque promiserit reddet. quia statim
ut audiuit tacuit. Si autem contradix-
erit postquam rescivit. portabit ipse
iniquitatem ei? Hæc sunt leges quas consti-
tuit dominus moysi in vine et prope. in
ter præterit et filia quod in puellam adhuc
etate est que manet in patris do-
mo.

Capitulum xxxi.

Dixitque est dominus ad moysen
dicens. Disce prout filios
israhel de madianitis et sic colligeis
ad populum tuum. Statimque moyses ar-
mate inquit ex vobis viros ad pugnam
qui possint ultionem domini ex parte de

madianitis. Nulle viri de singulis tri-
bus eligantur ex israhel qui mittantur
ad bellum. Dederuntque milles de sin-
gulis tribubus. id est duodecim milia ex pe-
ditibus ad pugnam quos misit moy-
ses cum phinees filio eleazari sacer-
dotis. vasaque sancta et turbas ad-
clagandum tradidit eis. Cumque pugna-
set contra madianitas atque vicisset
omnes mares occiderunt et reges eorum
eum et recem et sur et vir et rebe quinque
principes gentis. balaamque filium beor
interfecerunt gladio. ceperuntque muli-
eres eorum et puulos omnesque pecora et
cuncta suppellectile. Quicquid habere
potuerant depulati sunt tamen; vires
que viculos et castella flamma consum-
psit. Et tulerunt præda et vniuersa que
ceperant tam ex hominibus quam ex iumentis
et abuxerunt ad moysen et eleazarum
sacerdotes et ad omnem multitudinem
filiorum israhel. Heli quoque autem vestigia por-
tauerunt ad castra in campis. ibi
ab iuxta iordanem contra ibi
Egressi sunt autem moyses et eleazar
sacerdos et omnes principes fina-
goge in occursum eorum extra castra.
Itaque moyses principibus exerci-
tus tribunis et centurionibus qui ve-
nerant de bello ait. Cur feminas re-
seruastis? Nonne iste sunt que de-
ceperunt filios israhel ad sugges-
tionem balaam et preuaricari fe-
cerunt vos in domino super pec-
cato phogor unde et peraussus est
populus. Ergo cunctas interfici-
te. Quicquid est generis masculi
in eadem in paruulis et mulieres
que nouerunt viros in coitu iugu-
late. puellas autem et omnes fe-
minas virgines reseruate vobis
et manete ex castra septem diebus.

Qui occiderit hominem vel occisum
tetigerit lustrabit die tertio et se
ptimo. Et de omni preda huius vestimen
ta fuerit huius vas et aliquid in uten
siliis prepatum de caprarum pellibus et pilis et
ligno expiabit. Eleazar quoque sacer
dos ad viros exercitus qui pugna
verunt sic locutus est. Hoc est preceptum
legis quod mandavit deus moysi. Aurum
et argenti et es et ferrum et plumbum
et stannum et omne quod potest trahere per flammam
igne purgabitur. Quicquid autem igni
non potest sustinere aqua expiationis
scificabit et laubitis vestimenta
vestra die septimo et purificati postea
castra intrabitis. Dixitque dominus ad
moysen. Tollite summam eorum que capta
sunt ab hominibus usque ad pecus tur et elea
zar sacerdos et principes vulgi divi
desque ex eis preda inter eos qui pu
gnaverunt et egressi sunt ad bellum et
inter omnem reliquam multitudinem et se
parabunt preda domino ab his qui pugna
verunt et fuerunt in bello una animam de
quingentis tamen ex hominibus quam ex boibus et
asinis et ovibus et dabo eas eleaza
ro sacerdoti. Quia preda filiorum israel accipies qui
gehennam caput hominem et boem et as
inum et ovium autem ovium qui exarabant in custo
diis tabernaculi domini. Recediteque moy
ses et eleazar sicut precepit dominus.
Fuit autem preda quam exercitus cepit o
mnium septuaginta quingentis milibus
asini septuaginta milia et mille asini
septuaginta milia et mille asini septuaginta
milia. Dataque est media
pars hominibus qui in prelio fuerant omnium tre
centis quingentis milibus septem milibus quingentis
et quibus preda domini supputate sunt oves

septem septuaginta quingentis et de bo
ibus septuaginta sex milibus boues septua
ginta et duo. De asinis septuaginta mili
bus quingentis asini septuaginta unum. De
asinibus hominum sedecim milibus cesserunt
in preda domini septuaginta asini. Tradidit
quoque moyses numerum premitiarum domini
eleazaro sacerdoti sicut fuerat ei im
patum ex media parte filiorum israel quam
sepauerat hiis qui in prelio fuerant. De
media vero parte que ceciderat reliqua mul
titudini id est de omnibus trecentis tri
ginta sex milibus quingentis et de bo
ibus septuaginta sex milibus et de asinis
septuaginta milibus quingentis de hominibus
sedecim milibus tulit moyses quinquaginta
gehennam caput et dedit levitis qui exar
abant in tabernaculo domini sicut prece
pit dominus. Cumque accessissent principes
exercitus ad moysen et tribuni centu
rionesque dixerunt. Nos sumus tui recu
sum numerum pugnatorem quos ha
buimus sub manu nostra et ne unus qui
deest defuit. Ob hac causam offerimus in
donariis domini singuli quod in preda au
ri potuimus invenire periscelides et
armillas anulos et dextralia ac
murenulas ut deprecemur pro nobis
dominum. Suscepitque moyses et elea
zar sacerdos omne aurum in diversis specie
bus pondere sedecim milia septuaginta quin
quaginta siclos a tribunis et centurioni
bus. Unum quoque quod in preda rapuerat
suum erat. Et susceptum intulit in taber
naculum testimonium in monumentum fili
orum israel coram domino. **Capitulum xxxv**
Elij autem ruben et gad habebant
pecora multa et erat illis in in
mensa infinita substantia. Cumque vi
dissent iazer et galaad aptas aia
libus alendis transvenit ad moysen
et ad eleazarum sacerdotem et

princeps multitudinis atq; dixerunt
Astaroth et dibon et iazer et nera
 elebon et eleale et saban et nebo et
 beon terra quam posuit dominus in spec
 tu filiorum israel: regionis vberissime
 et ad pastum animalium et nos serui tui
 hominem? iumentum pluvium. **P**rocuramus
 si invenimus gratiam coram te: ut des no
 bis famulum tuum cum in possessionem
 nec facias nos transire iordanem
Quibus respondit moyses. **N**umquid fra
 tres vestri ibunt ad pugnam et vos hic
 sedebitis? **C**ui subvertitis mentes
 filiorum israel ne transire audeant in locum
 quem eis daturus est dominus. **N**onne ita
 egerunt patres vestri quando misi de ca
 barne ad explorandum terram? **C**um
 qui remissent ad vallum botri lustra
 ta omni regione subverterunt cor filiorum
 israel ut non intrarent fines quos eis
 dominus dedit qui iratus iuravit dicens
Si videbunt homines isti qui ascenderunt
 ex egipto a viginti annis super et ter
 ram quam sub iuramento pollicitus sum
 abraham et ysaac et iacob et noluerunt
 sequi me preter caleph filium iephone
 cenezeu et iosue filium nun. **I**sti im
 pleverunt voluntatem meam. **I**ratumque
 dominus adversum israel concitavit eum
 per desertum quadraginta annis donec
 consumeret universam generationem quam fece
 rat malum in conspectu eius. **E**t ecce in
 quit vos surrexistis pro populo vestro
 incrementa et alium hominem petistis ut
 augeret furorem domini contra israel. **Q**uod
 si nolueritis sequi eum in solitudine po
 pulum derelinquit et vos cum eritis ne
 cis omnium. **A**t illi prope accedentes dix
 erunt. **C**aulas ovium fabricabimus et
 stabula iumentorum propter quod nostris
 vites munus. nos autem ipsi ar
 mati et acincti pergemus ad prelium

an filios israel donec introducamus
 eos ad loca sua. **P**arvuli nostri et
 quod habere possumus? erunt in ve
 bibo muratis propter habitatorum infa
 dias. **N**on recedemus in domos nos
 tras usque dum possideant filii israel be
 reditate suam. nec quicquam queremus
 terras iordanem. quia iam hominem? posselli
 onem nostram in orientali eius? plaga.
Quibus moyses ait. **S**i facitis quod
 permittitis expediti pergitis coram do
 mino ad pugnam et omnis vir bellato
 tor armatus iordanem transiet do
 nec subvertat dominus inimicos suos
 et subiacet ei omnis terra: tunc eritis
 culpabiles apud deum et apud israel
 et obtinebitis regiones quas vultis
 coram domino. **S**inautem quod dicatis non
 feceritis: nulli dubium est quin peccetis
 in deum et scitote quoniam petimus vestrum ap
 prehendet vos. **E**dificate ergo vites
 pro pulis vestris et caulas et stabula
 ovibus ac iumentis et quod polliciti
 estis implete. **D**ixeruntque filii gad
 ruben ad moysen. **S**ervus tui sumus
 faciemus quod iubet dominus ne parvu
 los nostros et mulieres et pecora
 ac iumenta relinquamus in viciis gala
 ad. nos autem famuli tui cum do
 pediti pergemus ad bellum sicut tu do
 mine loquaris. **P**recepit ergo moyses
 eleazaro sacerdoti et iosue filio nun
 et principibus familiarum tribus israel
 et dixit ad eos. **S**i transierint filii
 gad et filii ruben vobiscum iordanem
 omnes armati ad bellum coram
 domino et vobis fuerit terra sub
 iecta: date eis galaad in possessionem.
Sinautem noluerint transire
 vobiscum in terram chananiam intro
 vos habitandi accipiant loca. **E**t
 spero de vobis filii gad et filii ruben

Sicut locut⁹ ē dñs suis suis ita
faciem⁹. Ipsi armati p gem⁹ corā
dño i terrā chanaā ⁊ possessionez
iā suscepisse nos cōfitemur trās
iordanē. Dedit itaq⁹ moyses filiis
gab et rūbē et dimidiē tribui ma
nasse filij ioseph ēgnū seon regis
amorreī et regnum og regis basā
et terram eorum cū vrbibus suis
p circuitū. Igitur extruxerūt filij
gab biron ⁊ astharoth et aroer
⁊ roth et sophā et iazer iecbaa ⁊
bethnema et betharā vrbes muni
tas ⁊ caulas pcorib⁹ suis filij ve
ro rūbē edificauerūt esebon ⁊ elea
le et cariatbaī et nabo baalmeon
vrbes noībz. sabamaq⁹ iponentes
vrbibus q⁹ extruxerāt.
Porro filij machir filij manasse
preperūt in galaad et vastauerūt
eā interfecto amorreō habitatoe
ei⁹. Dedit ē moyses terrā galaad
machir filio manasse q⁹ habita
uit in ea. Jair at filij manasse a
biit et occupauit vicos ei⁹ q⁹ ap
pellauit auothiar id ē villas ia
ir. Robe q⁹ perrexit et apprehen
dit canath cū vicijs suis. vocauit
q⁹ eā ex noīe suo nobe. **Ca. xxxiiij**
Hec sūt māhōes filioz isrl q⁹
egressi sunt de egipto p tur
mas suas i manu moyfi ⁊ aaron
q⁹ scti sūt moyses iuxta castro
nū loca q⁹ dñi iussioe mutabant.
Profecti igit⁹ de ramasse mense p
mo quīdecima die mēsis pmi se
cerūt altera die phase filij isrl in
manu excelsa videntib⁹ cūctis e
gipcīs et sepeliētib⁹ pmogetos
q⁹ pauerāt dñs. Nāz in dñs eoz
exerauerat vltiōem. Castrametati
sūt i socoth de socoth venerūt i

etha; q⁹ ē i extremis finib⁹ solitu
dinis. Inde egressi vnerūt contra
phiairoth que respicit belsephō
⁊ castrametati sūt añ magdalum.
Profectiq⁹ de phiairoth trāherūt
p mediū mare in solitudinem et
ābulātes trib⁹ diebus p desertū
et ham castrametati sunt in mara.
Profectiq⁹ de mara vnerūt i he
lim vbi erāt duo decī mōtes aq⁹
et palme septuaginta ibiq⁹ castra
metati sūt. **B.** ⁊ i de egressi fixerūt
fētoria sup maē rubrū. Profecti
q⁹ de mari rubro castrametati sūt
i deserto synai vñ egressi vnerūt
i deptha. Profectiq⁹ de deptha ca
strametati sūt i hal⁹. egressiq⁹ de
hal⁹ raphidim fixere fētoria vbi
pplō defuit aqua ad bibēdū. Pro
fectiq⁹ de raphidi castrametati sūt
i deserto synai. **B.** ⁊ de solitudine sy
nai egressi vnerūt ad sepulcra o
cupiscēcie. pfectiq⁹ de sepulcra
ocupiscēcie castrametati sūt i asse
roth ⁊ de asseroth vnerūt i reth
ma. Profectiq⁹ de rethma castra
metati sūt i remōphares. vnde e
gressi vnerūt i lebna. De lebna ca
strametati sūt i rella. egressiq⁹ de
rella vnerūt i celatha. Vñ pfecti
castrametati sunt i mōte sepher e
gressi de monte sepher vnerunt
i arada. Inde pfecti castrame
tati sunt i maceloth. pfectiq⁹ de
maceloth vnerūt i thaa th. De
thaa th castrametati sunt in thae
vnde egressi fixerūt fētoria i metcha.
Et de metcha castrametati sunt i
elmona. pfectiq⁹ de elmona ve
nerūt in moseroth. Et de moseroth
castrametati sūt i baneiachā. pfecti
q⁹ de baneiachā vnerūt i mōtez

gabgab. Vñ pfecti castrametati
sūt i iethebatha ⁊ de iethebatha
venēt i ebronā. Egressiq; de ebro
na castrametati sūt in ahongaber
inde pucti venerūt i dehtū syn.
Nec ē cades. Egressiq; de cades ca
strametati sūt in mōte oz: i extre
mis finib; terre edom. Ascēditq;
aarō sacerdos in montē oz iubēte
dño. ibi mortu⁹ ē āno quadrage
simo egressiois filioꝝ isrl ex egi
pto mēse qnto pmo die mēsis cū
eēt ānoꝝ centūvigintitriū. Audi
uitq; chanane⁹ rex arad q̄ habi
tabat ad meridiez i terrā chanaā
villē filios isrl. Et pfecti de mō
te oz castrametati sunt in salmona
vñ egressi venerūt i phinō. Pro
fectiq; de phinō castrametati sunt
in oboth ⁊ de oboth venerūt in iea
barim q̄ ē in finib; moabitarum.
Profectiq; de iea barim fixere tēto
ria in dibongad. vñ egressi castra
metati sunt in elmō deblathaim.
Egressiq; de elmō deblathaim ve
nerūt ad mōtes abarim cōtra na
bo. Profectiq; de montib; abariz
trāserūt ad capestria moab super
iordanē oīa ihericho. Ibiq; castrē
metati sunt de bethsimon vsq; ad
belsathim in planiorib; locis moa
bitaz vbi locut⁹ ē dñs ad moyse.
Orecipe filiis isrl et dic ad eos.
Qñ trāseritis iordanē intrantes
terrā chanaan: dispdite cunctos
habitatores terre illi⁹. cōfūgite
vitulos ⁊ statuas omniū atq;
oīa excelsa vastate: mūdātes ter
ram ⁊ habitātes in ea. Ego em de
bi vobis illam i possessionē quaz
diuidetis vobis sorte. Plurib; da
bitis latiorē ⁊ pauciorib; agustio

rem. Singul⁹ vt fors ceciderit: ita
tribuet hereditas. Per trib; ⁊ fa
milias possessio diuidet. **P**mat
nolueritis interficere habitatores
terre qui remanserūt erunt vob; q̄
si clauū i oculis ⁊ lancee i lateib;
et adūsabunt vob; in tēra habitaci
onis vrē ⁊ q̄cqd illis cogitauerat
facere vobis faciam. **Ea. xxxiii.**
Diciturq; dñs ad moyse
dicēs. **O**recipe filiis isrl et di
ces ad eos. Cū ingressi fueritis
terrā chanaā ⁊ in possessionē vo
bis sorte ceciderit: hijs finib; ter
minabit. **P**ars meridiana inci
piet a solitudine syn q̄ ē iux; cōdō ⁊
habebit terminos oīa orientem
maē falsissimū q̄ cūaib; t̄ austra
lē plagā p ascēsu scorpiōis ita vt
trāseant i sēna ⁊ pueniāt ad me
ridiē vsq; ad cadesbarne. vñ egre
dient cōfinia ad villā noīe adac
⁊ tendēt vsq; asemona. **I**bitq; p
syn terminus ad asemona vsq;
ad torētē egipti ⁊ magi mais li
tore finiet. **P**laga aut occidēt
a mari magno incipiet ⁊ ipō sine
claudetur. **P**orro ad septētriona
lem plagā a mai magno termini
incipiēt pueniētes vsq; ad mon
tem altissimum a quo venient in
emath vsq; ad ēminos sedaba
ibuntq; cōfinia vsq; ad ebronā
et villam benan. **I**ñ erūt termi
ni in parte aquilonis. **I**nde metā
buntur fines contra orientalem
plagam de villa benan vsq; sep
hama et de sephama descendent
termini in teblatha contra fontē
daphnim. **I**nde preuenient con
tra orientem ad mare cenereth ⁊
tendent vsq; ad iordanem et ad

et ad ultimum falsissimo claudens
 mari. **H**ac habebitis terram per fines
 suos in circuitu. **R**ecepitque mo-
 yses filijs israel dicens. **H**ec erit terra
 quam possidebitis sorte et quam ius-
 sit dominus dari novae tribubus et dimi-
 die tribui. **T**ribus ei filiorum ruben per
 familias suas et tribus filiorum gad in
 parte cognationum numerum media quae
 tribus manasse id est due semis tri-
 bus acceperunt partem suam trans ior-
 danem contra ihericho ad orientalem
 plagam. **E**t ait dominus ad moysen. **H**ec
 sunt nomina virorum qui terram dividet vo-
 bis. **E**leazer sacerdos et iosue fili-
 us nun et singuli principes de tri-
 bus. **S**inguli quique ista sunt vocabula.
 De tribu iuda caleph filius ieph-
 ne. De tribu simeon samuel filius a-
 miud. De tribu beniamin heliad fi-
 lius chaselo. De tribu filiorum dan hoc
 est filius iogli. **F**iliorum ioseph de tri-
 bu manasse bamehel filius ephraim
 septan. De tribu zabulon helisa
 phan filius pharnath. De tribu y-
 sachar dur phaltiel filius ozon.
 De tribu aser abiud filius salomi.
 De tribu neptalim phedabel filius
 amius. **H**ij sunt quibus precepit dominus
 ut divideret filijs israel terram chanaan.
Hec quoque locutus est. **C**ap. xxxv
 dominus ad moysen in castris tribus
 moab super iordanem contra ihericho.
Precipe filiis israel ut dent leuitis
 de possessionibus suis vires ad hi-
 tabum et suburbana earum per circuitum
 ut ipsi in oppidis maneant et subur-
 bana sint pecoribus ac iumentis quae a-
 muris civitatum forinsecus per circui-
 tum mille passuum spatium tenduntur.
 Contra orientem duo milia erit ubi

hi et contra meridiem similiter erit duo
 milia. **A**d mare quoque quod respicit oc-
 cidentem eadem mensura erit et sep-
 tetorialis plaga equi termino finietur.
Eritque vires in medio foris sub-
 urbana. **D**e ipsis autem oppidis quae le-
 uitis dabitur lex erit in fugitivorum
 auxilia separata ut fugiat ad ea quae
 fuderit sanguinem et exceptis hijs
 alia quodraginta duo oppida id est filii
 quodraginta octo cum suburbanis suis.
Proque vires quae dabuntur de possessio-
 nibus filiorum israel ab hijs quae plures ha-
 bent plures auferentur et quae minus pau-
 tiores. **S**inguli iuxta mensuram he-
 reditatis suae dabunt oppida leuitis.
Ait dominus ad moysen. **I**ocunde filijs
 israel et dices ad eos. **Q**uando tran-
 gressi fueritis iordanem in terram cha-
 naan decernite quae vires esse debeant
 in subsidia fugitivorum quae nolentes san-
 guinem fuderunt in opibus cum fuerit pro-
 fugus cognatus occidit eum occidere non
 poterit donec stet in conspectu multitudi-
 dinis et causa illius iudicetur. **D**e
 ipsis autem urbibus quae ad fugitivo-
 rum subsidia separatae tres erunt trans
 iordanem et tres in terra chanaan
 tam filijs israel quam advenis atque pe-
 reginis ut confugiat ad eas qui
 nolens sanguinem fuderit. **S**i quis fer-
 ro percussit et mortuus fuerit qui
 percussus est reus erit homicida et ipse morietur. **S**i lapide percussit
 et ictus occubuerit similiter punietur.
Si ligno percussus interierit per-
 cussus sanguine vindicabitur. **P**ro-
 pinquus occidit homicidam interfici
 et statim ut apprehenderit eum per-
 cutiet. **S**i per odium quis hominem im-
 pulerit vel iecerit quippiam in eum per
 fidias aut cum esset inimicus manu

passerit et ille mortuus fuerit: percussor homicidii reus erit. Cognatus occisi statim ut inuenierit eum iugulabit. Quod si fortuito et absque odio et inimicitiis quicquam horum fecerit et hoc audiente populo fuerit comprobatum atque inter percussorem et propinquum sanguinis questio ventilata: liberabitur innocens de ultoris manu et reducet per sententiam in urbem ad quam confugerat. manebitque ibi donec sacerdos magnus qui oleo sancto unctus est moriatur. Si interfector extra fines urbium que exulibus deputate sunt fuerit inuentus et percussus ab eo qui ultor est sanguinis: absque noxa erit qui eum occiderit. Debuerat enim profugus usque ad mortem pontificis in urbe residere. Postquam autem ille obiecit homicida reuertetur in terram suam. Hec sempiterna erunt et legitima in cunctis habitacionibus vestris. Homicida sub testibus punietur. Ad unius testimonium nullus condemnabitur. Non accipietis precium ab eo qui reus est sanguinis statim et ipse morietur. Exules et profugi ante mortem pontificis nullo modo in urbes suas reuerti poterunt ne polluantis terram habitacionis vestre que infontium et uos re maculatur nec aliter expiari potest nisi per eius sanguinem qui alterius sanguinem fuderit: ita enim dabitur vestra possessio me commostrate uobiscum. Ego enim sum dominus qui habito inter filios israel.

Capitulum xxxvi.

Accesserunt autem et principes familiarum galaad filii mac

bie filii manasse de stirpe filiorum ioseph locuti sunt moysi coram principibus israel atque dixerunt. Tibi domino nostro precepit terminus ut terram sorte diuideres filiis israel et ut filiabus salpha ad fratris nostri daretur possessio nem debitam patri quas si alterius tribus homines uxores acceperint sequetur possessio sua et translata ad aliam tribum de nostra hereditate minuetur atque ita fiet ut annus iubilaeus id est quinquagesimus annus remissionis aduenerit commundatur sortium distributio et aliorum possessio ad alios transeat. Respondit moyses filiis israel et domino precipiente ait. Recte tribus filiorum ioseph locuta est et hec lex super filiabus salpha ad domino promulgata est. Rubant quibus uolunt tamen ut sue tribus minimis ne amisceatur possessio filiorum israel de tribu in tribum. Omnes enim uici ducent uxores de tribu et agnacione sua et ante femine de eadem tribu maritos accipiant: ut hereditas permaneat in familiis nec sibi misceantur tribus sed ita maneant ut a domino separate sint. Feceruntque filii salpha ut sibi fuerat imperatum et nupserunt maala et thesa et ege la et melcha et noa filiis patrum sui de familia manasse qui fuerat ioseph et possessio quam illis fuerat attributa mansit in tribu et familia patris earum. Hec sunt mandata atque iudicia que mandauit dominus per manus moysi ad filios israel in caestribus moab super iordanem contra iberichum.

Explicit liber Numeri.

Incapit elleabbatrim qui deli
onomu pnotatur.

Ca. p. mu.

Nec sunt verba que lo
cutus est moyses ad
omnem isrl trans ior
danem in solitudine
capestri contra mare
rubrum inter pharan et thofel et la
ban et aseroth ubi auri est pluri
mum undecim diebus de oreb p via;
bragesimo ano undecimo mense
prima die mensis locutus est moyses
ad filios isrl oia que precepit illi
dominus ut diceret eis postquam pausset se
on regem amorreorum qui habitavit in
eselebon et og regem basan qui mansit
in aseroth et in edrai trans iordana
non in terra moab. Cepitque moyses
explanare legem et dicere dominus deus
nostre locutus est ad nos in oreb di
cens Sufficit vobis quod in hoc monte
mansistis. Revertamini et revertite ad
montem amorreorum et ad cetera que ei
prima sunt capestria atque montana
et humiliora loca contra meridies
et iuxta litus maris terram cha
naneorum et libani usque ad flumen
vobis. Ingredimini et possidete eam
super qua iuravit dominus patribus vo
stris abraham ysaac et iacob ut da
ret illam eis et semini eorum post eos
Dixitque vobis in illo tempore Non possum
solus sustinere vos quia dominus deus
vester multiplicavit vos et estis ho
die sicut stelle celi plurimi. Dominus de
us patrum vestrorum addat ad hunc
numerus multa milia et benedicat
vobis sicut locutus est. Non valeo solus
negotia vestra sustinere et pondus et

iurgia. Date ex vobis viros sapi
entes et gnaros quorum conversatio
sit probata in tribubus vestris ut po
nant eos vobis principes. Tunc respon
distis mihi Bona res est quam vis face
re. Tulitque de tribubus vestris viros
sapientes et nobiles et constituit eos
principes tribunos et centuriones et
quinquagenarios ac decanos qui do
cerent vos singula preceptique eis di
cens Audite illos et quod iustum est iu
dicite. Siue cuius sit ille siue pere
grinus nulla erit distantia persona
rum. Ita prout audietis ut magnum
nec accipietis cuiusque personam quia
dei iudicium est. Quod si difficile vobis
visum aliquod fuerit referte ad me et
ego audiam. Preceptique omnia que fa
cere debetis. Profectique de oreb
transiimus per heremum terribilem
et maximam solitudinem quam vidi
stis per viam montis amorreorum sicut pre
cepit dominus deus noster nobis. Cumque
venissemus in cadesbarne dixi vobis
Venistis ad montem amorreorum que
dominus deus vestre daturus est vobis. Vide
terram quam dominus deus tuus dabit ti
bi. Ascende et posside eam sicut locutus
est dominus deus noster patribus tuis.
Noli timere nec quicquam paveas.
Et accessistis ad me omnes atque bi
ristis. Mittamque viros qui ostenderent
terram et renunciarent per quod iter debe
amus ascendere et ad quas pergere di
uitates. Cumque in fine placuisset
mihi ex vobis duodecim viros sin
gulos de tribubus suis. Qui cum per
cepissent et ascendissent in montem
na venerunt usque ad vallē totā et
considerata terra sumētes de fructi
bus eius ut ostenderet veritatem attu
lerunt ad nos atque dixerunt. Bona

est terra quaz dñs de? noster da-
turus est nobis. **E**t nolúistis as-
cendere s; increduli ad sermonez
dei nr̄i murmurastis i tabernacul-
vestris atq; dixistis. **O**bit nos do-
min? et idcirco eduxit nos de tra-
egipti vt traderet nos in manu a-
morei atq; deleret. **Q**uo ascēde-
m? **N**ūcñ terreuēt cor nēm dicē-
tes. **M**axia multitudo est et nob̄
statura p̄cerior. **V**ibes magne et
ad celum vsq; munite. **F**ilios ena-
chī vidim? ibi. **E**t dixi vobis no-
lite me tuere nec timeatis eos.
Dñs de? q̄ ductor ē nr̄ p vob̄ ip̄e
pugnabit sicut fecit i egipto cin-
ctis videntib; et i solitudine ip̄i
vidistis. **P**ortauit te dñs de? tu?
vt solet homo gestare paruulū si-
lū suū in oī via p quā ambulasti
donec veniretis ad locū istum. **E**t
nec sic quidē credidistis dño deo
vestro q̄ p̄cessit vs in via? me-
tat? est locū i q̄ tentoria figere de-
beretis. nocte oñdens vobis iter
p̄ ignem et die p colūnam nubis
Cūq; audisset dñs vocē s̄monuz
vestroz irat? iurauit et ait. **N**ō
videbit q̄sp̄iaz de hominib; gnati-
onis hui? pessime terrā bonā quā
sub iuramento pollicat? sū p̄ib?
vestris p̄ter caleph filiū iephone.
Ip̄se ei videbit eam et ip̄i dabo
terram quā calcant et filijs eius
q; sciat? est dñm. **N**ec miranda i-
dignatio i populū cū mibi q; ira-
tus de? ppter vs dixerit. **N**ec tu
ingredieris illuc s; i osue filignun
minister tu? ip̄e itabit p te. **H**ūc
exhortare et robora et ip̄e sorte t̄-
rā diuidet isrl̄ i. **P**aruuli vr̄i de q̄-
b; dixistis q̄ captiui ducerentur

et filij q̄ hodie boni ac mali igno-
rāt distātiā ip̄i ingrediet et ip̄is
dabo terrā et possidebūt eā. **V**os
at reuētim; et abite in solitudinem
p viā maris rubri. **E**t rēdistis in
Decauim? dño. **A**scēdem? et pu-
gnabim? sicut p̄cepit dñs de? nr̄.
Cūq; instructi armis pgeretis i
mōte ait m dñs. **D**ic ad eos. **N**o-
lite ascēdere neq; pugnetis. **N**on
ei sū vobiscū ne cadatis corā iimi-
cis nr̄is. **I**ocut? sū et nō audistis
s; adūsantes ip̄io dñi et tumētes
supbia ascēdistis i mōte. **I**taq; e-
gress? amore? q̄ habitabat i mōte
bo et obuiā veniēs p̄secut? ē vs
sicut solent apes p̄secq; et cecidit de-
seir vsq; hōma. **C**ūq; reuerthi plo-
retis corā dño nō audiuit vs nec
vā vr̄e voluit acq̄escē. **S**edistis
ergo i cadesbarne multo tpe.

Profectiq; inde veni. **C**a. ii.
m? in solitudinē q̄ ducit ad
mare rubrū sicut mibi dixerat do-
min? et circūuim? mōte seir lon-
go tpe. **D**ixitq; dñs ad me. **S**uf-
ficiat vobis ciuitate mōte istuz; ite-
stra aq̄lonēz populo p̄cipue dñi.
Transibitis per terminos fratru
vr̄oz filioz elau q̄ habitant i seir
et timebūt vs. **V**idete ergo vili-
genter ne moueamini cōtra eos.
Neq; ei dabo vobis de terra co-
rum quātū potest vni? pedis cal-
cā vestigiū. q; i possessioez elau
dedi mōtem seir. **C**ibos emetis ab
eis p̄cūmiaz comedetis aquā em-
pta haurietis et bibetis. **D**ñs de?
tu? bñdixit tibi i oī ope manuum
tuar. **N**ouit iter tuū quō trāse-
ris solitudinē hāc magnā p q̄dra-
ginta ānos habitans tecum dñs.

deus tuus et nihil tibi defuit. **E**un-
 q; transiimus fratres nros fili-
 os esau qui habitabant in seir per
 viam campestris de helath et de
 asiongaber venim? ad iter qd du-
 cit in desertum moab. **D**ixitq; do-
 min? ad me. **N**o pignes contra mo-
 abitas nec meas aduersus eos p-
 liu. **N**on enim dabo tibi quicq;
 de terra eorum quia filijs loth tra-
 didi ar in possessione. **E**nim pmi
 fuerunt habitatores eius pplus
 magnus et validus et tam excels?
 vt de enachim stiper quasi giga-
 tes crederent et essent filies filio
 rum enachim. **D**ixitq; moabite ap-
 pellat eos enim. **I**n seir at prius
 habitauerunt horim quibus expul-
 sis atq; deletis habitauerunt filij
 esau sicut fecit isrl in terra posses-
 sionis sue qua dedit illi dñs. **S**ur-
 geth ergo vt transieris? torrente
 zareth venim? ad eu. **T**emp? au-
 te quo ambulauim? de cadesbar-
 ne vsq; ad transitu zareth trigin-
 ta et octo annor fuit donec consu-
 meret omis aggregacio hoim bel-
 latoru; de castris sicut iurauerat
 dñs cuius manus fuit aduersus
 eos vt iteriret de castror medio.
Postq; aut vniuersi ceciderunt pu-
 gnatores locutus est dñs ad me
 dicens. **T**u transib hodie terminos
 moab vrbē noie ar et accedes in
 piania filiorum ammon. **C**auc ne
 pignes contra eos nec mouearis
 ad pliu. **N**o enim dabo tibi de tee-
 ra filiorum ammon q; filijs loth de-
 dit ea in possessione. **T**erra gigantum
 reputata ē et in ipsa olim habita-
 uerunt gigantes quos amonite vo-
 cant omni pplus magnus et m-

tus et pccare longitudinis sic ena-
 chim q; deleuit dñs a facie eoru
 et fecit illos habitare p eis sicut
 fecerat filijs esau q; habitāt in seir
 delens horreos et terrā eoru illis
 tradēs quā possident vsq; in pñs
Eueosq; q; habitabant in aserim
 vsq; gazam capadoces expulserunt
 q; egressi de capadocia deleuerunt
 eos et habitauerunt p illis. **S**ur-
 gite transite torrente arnon. **E**cce
 tradidi in manu tua seon regem
 eseton amorreū et terrā ei? incipe
 possidere et mitte aduersus eum
 preliū. **H**odie incipia mittere ter-
 rore atq; formidine tuā in ppos
 q; habitant sub omni celo vt au-
 dito nomie tuo paueant et in mo-
 rez parturienciū tremiscāt et do-
 lore teneant. **N**isi ergo nuncios de
 solitudine cadesmoth ad seon rege
 eseton vrbis pacificis dices. **T**ra-
 sibimus per terram tuam publica
 gdiemur via. **N**on declinabimus
 neq; ad dexterā neq; ad sinistrā.
 alimenta pccio vende nob vt resca-
 mur aquā pccunia tribue et sic bi-
 bem?. **T**antū ē vt nobis ccedas
 transitū sicut fecerūt filij esau qui
 habitāt in seir et moabite q; habi-
 tant in ar donec veniam? ad ior-
 danē et transiam? ad terrā quam
 dñs de? noster daturus est nobis.
Noluūtq; seon rex eseton dare no-
 bis transitū q; indurauerat dñs
 deus tu? spiritus eius et obfirma-
 uerat cor illius ita vt traderetur in
 manus tuas sicut nūc vides. **D**ix-
 itq; dñs ad me. **E**cce cepi tibi tra-
 dere seon et terrā eius incipe possi-
 dere eā. **A**gressusq; est seon obuiā
 nobis cū omi ppo suo ad plium

in iasa et tradidit eū dñs de⁹ nō
ster nobis pausim⁹ qz eū qī filijs
suis et oī p̃lo suo. auctas qz vi
bes in tpe illo cepim⁹ interfectis
habitatorib⁹ eaz viris ac mulier
bus et paruulis. **Nō** reliqm⁹ in
eis quicq̃ ab h̃ iumentis q̃ in p̃e
venere p̃dantium ⁊ spolijs vrbū
quas cepim⁹ ab aruer que est su
per ripam torrentis arnō oppido
qđ i valle sitū est vñ galaad. **Nō**
fuit vias et ciuitasqz n̄as effu
geret manus. **Dñs** tradidit dñs
deus noster nobis ab h̃ terra filio
rum āmon ad quā n̄ accessim⁹ et
auctis q̃ adiacet torretē ieboc. et
vrbib⁹ mōtanis vniūsqz locis
a quibus nos prohibuit domin⁹
deus noster. **Ca. iij.**

Taqz cōuerſi ascendim⁹ p̃ter ba
san. **Egress⁹** qz est og rex basan
in occurſu nobis cum populo suo
ad bellandū in edrai dīpitqz domi
nus ad me. **Nē** timeas eū quia i
manu tua tradit⁹ est cū oī popu
lo ac terra sua faciesqz ei fuit fe
cisti seon regi amorreorū qui h̃ta
uit i esebon. **Tradidit** ergo dñs de
us noster i manib⁹ n̄is etiā og ⁊
gem basan et vniuersū p̃p̃m ei⁹
pausimusqz eos vñ ad interneci
onem vastantes auctas citates
illi⁹ vno tpe. **Non** fuit oppidū
qđ nos effugeret. **Seperagita** vrbes
oēm regiōez argob regni og i ba
san. **Cuncte** vrbes erāt munite mu
ris altissimis portisqz et vrbib⁹
ab h̃ oppidis innumeris q̃ non ha
bebāt muros. **Et** deleuim⁹ eos si
cut feceram⁹ seon regi esebon dis
p̃dentes oēm ciuitatē virosqz ac
mulieres ⁊ paruulos. iunmēta atqz

spolia vrbū diripiūm⁹. **Tulim⁹**
qz illo i tpe terrā de manu duorū
regum amorreorū qui erāt trans
iordanē a torrete arnō vñ ad mō
tem hermon que; sydonij sariō ro
cat et amorrei sanir. oēs ciuitates
que h̃te sūt in planicie vniuersā
terram galaad ⁊ basan vñ selcha
⁊ edrai ciuitates regni og in basā
Pol⁹ quippe og rex basan restitit
iat de stirpe gygantum. **Monstra**
tur lectus eius ferreus q̃ est m̄ta
bath filioz āmon. nouē cubitos
habens longitudis et quatuor la
titudis ad mēsurā cubiti vñ
manus. **Terramqz** possedim⁹ tē
pe illo ab aruer q̃ est super ripam
torrentis arnō vñ ad mediam p
tem montis galaad. **Et** ciuitates
illi⁹ dedi ruben et gad. reliquam
at p̃tem galaad et oēm basan
regni og tradidi medie tribui ma
nasse oēm regiōē argob. **Cū**qz
basan vocatur terra gygantum. **Iait**
fili⁹ manasse possedit oēm regiō
nē argob vñ ad terminos gessurū
machati. **Vocauitqz** ex noīe suo
basan anothiair. i. villas iait vñ
i p̃ntem diez. **Machir** qz dedi ebi
laad et tribub⁹ ruben ⁊ gad ebi
de terra galaad vñ ad torrete ar
nō mediū torrentis et finū vñ ad
torrentem ieboc q̃ ē termin⁹ filio
rū āmon. et planicie solitudis atqz
iordanē ⁊ terminos cenereth vñ
ad radices montis phasga contra
orientē. **Recepiqz** vobis in tpe
illo dicēs. **Dñs** de⁹ vñ dat vbi trā
hāc i hereditatē expediti p̃cedite
fr̄es vros filios israel oēs vñ re bu
sti ab h̃ vrbib⁹ ⁊ puulac; iunmēti

Novi ei q̄ plura habeatis pecora
et in vrbibz remanere debebunt
quas tradidi vobis donec regem
tribuat dñs fratribz vris sic vob
tribuit et possideat etia ipi terras
quā daturus ē eis trans iordanē
tūc reitē vnusq̄sq; in possessio
nem suā quā dedi vobis. Josueq;
in tpe illo precepi dicēs Sauli tui
viderūt que fecit dñs de? nē duo
bus hñs regibz sic faciet omnibz
regnis ad que trāsitur? es Ne ti
meas eos. Dñs em de? v̄ pugna
bit p vobis. Precatusq; sū dñm i
tpe illo dicens. Dñe de? tu cepis
ti ostēdere seruo tuo magnitudi
nez tuā manūq; fortissimā Neq;
em ē ali? deus vel i celo vel in ter
ra qui possit facere opera tua. et cō
pari fortitudini tue. Trāibo igit
iordanē et montē istū egregium
et libanū. Intusq; ē dñs mihi ap
pareri et videri. Sufficit tibi nequaq; ultra
loquaris de hac re ad me. Ascēde
caumen phasge et oculos tuos cir
cumfer ad occidentē et ad aquilo
nem austrūq; et orientem et aspice
Nec em transibis iordanē istum
Precepe iosue et corrobora eū atq;
aforta q; ipse pcedet pplm istum
et diuidet eis terram quā visurus
es. Mansim? q; in valle contra
phanymphogoe. **Ca. iij.**
Eū nūc isrl audi precepta et
iudicia q̄ ego dēo te vt faci
ens ea viuas et ingrediens possi
deas terrā quā dñs deus patrum
vestrorū datur? est vobis. Non
abdetis ab verbuz qd vobis loq̄
nec auferet ex eo. Custodite mā

data dñi deiv̄i que ego pcedpio
vobis Sauli v̄i viderūt omnia q̄
fecit dñs oīa beelphegor quō con
trineit omēs cultores eius de me
dio v̄i. Vos autē qui adheretis
dño deo v̄ro viuatis vnūq; vsq;
in pntem diem. Scitis q; docueri
vos pcepta atq; iusticias sic man
dauit mihi dñs de? me? sic faci
etis ea in t̄ra quā possessori estis
et obseruabitis et implebitis ope
Bec est em v̄ra sapiēcia et intel
lectus coram pplis vt audientes
vniuersi pcepta hec dicāt. En po
pulus sapiens et intelligēs gens
magna. Nec ē alia natio tam grā
dis que habet deos appropinquā
tes sibi sicut deus noster adest cū
ctis obsecracōibz nr̄is. Que est
em alia gēs sic inclita vt habeat
cerimonias iustaq; iudicia et vni
ūsam legē quā ego pponā hodie
ante oculos v̄ros. Custodi igitur
temeti p̄m et animā tuā et sollicite
Ne obliuiscaris v̄bz q̄ viderūt
oculi tui et ne excidāt de corde tuo
cūctis diebz vite tue. Docebis ea
filios ac nepotes tuos diem in q̄
stetisti corā dño deo tuo i oreb qñ
dñs locut? ē mihi dicēs. Congre
ga ad me pplm vt audiant s̄mo
nes meos et discāt timē me omni
tēpore quo viuūt i terra doceātq;
filios suos. Et accessistis ad rabi
ces mōtis q̄ ardebat vsq; ad celū
erātq; in eo tenebre et nubes et ca
ligo. Locutusq; ē dñs ad vs de
medio ignis. Vocē verborū eius
audiistis et formā p̄nit? nō vidi
stis. Et ostēdit vobis pactū suū qd
precepit vt faceretis et decem vr
ba que scripsit in duabz tabullis

lapideis. **M**ihiq; mābauit i illo
tpe vt doceret vos ceremonias et
iudicia q̄ facere deberetis in terra
quā possesuri estis. **C**ust. dicit i
gitur solliciti aīas v̄ras. **N**on vi
distis aliquā similitudinē in die
q̄ loquit̄ est vobis dñs in oreb de
medio ignis. ne forte decepti faci
atis vobis sculptam similitudinē
aut ymaginē masculi vel femine
similitudinē om̄ium iumentorum
que sunt sup̄ terram vel auū sub
celo volantiū atq; reptiliū que
mouentur in terra. siue pisciū qui
sub terra morant̄ in aquis ne for
te oculis eleuatis ad celū videas
solem et lunam et oīa astra celi et
errore decepti adores ea et colas
que creauit dñs deus tu? in mi
nisteriis cunctis gentib; que sub
celo sunt. **V**os aut̄ tulit dñs et e
dixit de fornace ferrea egipti vt
haberet populum hereditariū si
cut est in p̄nti die. **I**rat⁹ q; est dñs
cōtra me ppter sermones v̄ros et
iurauit vt nō trāire iordanē nec
ingredere terrā optimā quā datū
rus ē vobis. **E**cce morior in hac
humo. nō trāibo iordanē. vos trā
sibitis et possidebitis terrā egre
giā. **C**ave ne qñ obliuiscaris pa
cti dñi dei tui qđ pepigit tecum et
facias tibi sculptam similitudinē
eorū que fieri dñs phibuit. **Q**uia
dñs de⁹ tu⁹ ignis cōsumens ē de⁹
emulator. **S**i genueritis filios ac
nepotes et morati fueritis i terra
deceptiq; feceritis vobis aliquā
similitudinē patres malū corā
dom̄io deo v̄ro vt eū ab iracundi
am puocetis. testes iuoco hodie
celū et terrā cito p̄turos vos esse

de terra quā transito iordanē pos
sessuri estis. **N**ō habitabitis i ea
lōgo tpe s̄ delebit vos dñs atq;
disperget i oēs gētes. et remanebi
tis pauci in nationib; ad q̄s vos
ducturi ē dñs. **I**biq; fueritis dñs
q̄ hōm manu fabricati sūt. ligno et
lapidi q̄ nō vident nō audiūt nō
comedūt nō adorantur. **C**ūq; q̄he
ris ibi dñm deum tuū inuenies cū
si tamē toto corde quesieris tota
tribulatione aīe tue. postq; te iue
nerint oīa que predicta sunt. **N**o
uissimo at̄ tempore euerteris ab
dñm deū tuū et audies vocē ei⁹
q; deus misericors dñs deus tu⁹
est. **N**ō dimittet te nec om̄ino de
lebit heq; obliuiscet̄ pacti in quo
iurauit patrib; tuis. **I**nterrega
de diebus antiq̄s qui fuerunt ante
te ex die quo creauit deus hōiem
sup̄ terram a sumo celi vsq; ad su
mū eius. si facta ē aliqñ huiusce
modi res aut vnq; cognitum est
vt audiret populus vocē dom̄ini
loquentis de medio ignis sicut tu
audisti et vidisti si fecit deus vt
ingrederetur et tolleretur sibi gen
tem de medio nationū per tenta
tiones signa atq; portenta p̄ pu
gnam et robustam manū et ex
tumq; brachium et horribiles vi
siones. iuxta om̄ia que fecit pro
nobis dom̄in⁹ deus noster in egi
pto videntib; oculis tuis. vt scias
quoniā dñs ipse ē deus non ē ali
us preter vnum. **D**e celo te fecit
audire vocē suā vt doceret te et in
tra ondit tibi ignē suū maximū
audisti v̄ba illi⁹ de medio ignis q;
dilexit p̄res tuos et elegit semē co
rū p̄ eos eduxit te p̄ cedēs i p̄turos

sua magis ex egipto ut deleteret na-
tiones maximas et fortiores te in in-
troitu tuo et introduceret te darique
tibi terram eam in possessionem sicut
ceruis in pascuis die. Scito ergo hodie
et cogitatio in corde tuo quod dominus ipse
est deus in celo superum et in terra de-
orsum et non sit alius. Custodi precep-
ta eius atque mandata que ego predi-
cavi tibi ut bene sit tibi et filiis tuis
post te et permanas multo tempore
super terram quam dominus deus tuus da-
tus est tibi. Tunc separavit moy-
ses tres civitates trans iordanem
ab orientalem plagam ut confugiat
ad eas qui occiderint nolens primum
suum nec fuerit sibi inimicus ante
vnum et alterum diem et ad hanc ali-
quam urbem possit euadere. Bosor in
solitudine que sita est in terra capsestrum
de tribu ruben et ramoth in galaad
que est in tribu gad et golam in ba-
san que est in tribu manasse. Ita
est lex quam proposuit moyses coram
filiis israel et hec testimonia et certi-
monia atque iudicia que locutus est
ad filios israel quando egressi sunt de
egypto trans iordanem in valle a tra-
phanu phogor in terra seon regis
amorreorum qui habitavit in eseton quem
percussit moyses. Filii quoque israel egres-
si ex egipto possiderunt terram eius
et terram regis basan duorum re-
gum amorreorum que erat trans iorda-
nem ad solis ortum ab arcorum que sita est
super ripam torrentis arnon usque ad
montem samir qui est et hermon
omnem planiciem trans iordanem
ab orientalem plagam usque ad mare
solitudinis et usque ad radices mon-
tis phasga

Capitulum .v.

Uocavitque moyses omnes israel
helé et dixit ad eum. Audi israel
cerimonia atque iudicia que ego
loquor in auribus vestris hodie discite
ea et opere complere. Dominus deus noster
cepigit nobiscum fedus in oreb. Non
cum patribus nostris in hunc pactum sed nobis
cum qui impudenter sumus et vivimus
facie ad faciem locutus est nobis
in monte de medio ignis. Ego sequor
ster et medius fui inter dominum et
vos in tempore illo ut annunciarer
vobis verba eius. Timuistis enim
ignem et non ascendistis in montem
Et ait Ego dominus deus tuus qui eduxi
te de terra egipti de domo servitutis
Non habebis deos alienos in conspectu
meo. Non facies tibi sculptile nec
similitudinem omnium que in celo sunt
desuper et que in terra deorsum et que re-
sant in aquis sub terra. Non ado-
rabis ea et non coles. Ego enim sum
dominus deus tuus. deus ymolator red-
dens iniquitatem patris super filios in ter-
ciam et quartam generationem hiis
qui oderunt me et faciens mihi in-
multa milia diligentibus me et as-
sidens tibi precepta mea. Non usur-
pabis nomen dei tui frustra quia non
erit impunitus qui super te vana no-
men eius assumpserit. Observa
diem sabbati ut sanctifices eum sicut
precepit tibi dominus deus tuus. Sex di-
ebus operaberis et facies omnia
opera tua. Septimus dies sabbati
est id est requies domini dei tui. Non fa-
cies in eo quicquam operis tui et filii
tui et filia tuus et ancilla bos et
asinus et omne iumentum tuum et
peregrinus qui est intra portas tu-
as ut requiescat servus et ancilla
tua sicut et tu. Memento quod et ipse

seruieris in egipto et eduxerit te
inde dñs de⁹ tuus in manu fortis
brachio extēto. **I**ndico pcepit ti
bi vt obseruares diē sabbati. **H**o
nora p̄rem tuū et matrem sicut
pcepit tibi domin⁹ de⁹ tu⁹ vt lō
go viuas tpe. et bene sit tibi i ter
ra quā domin⁹ deus tu⁹ datur⁹ ē
tibi. **N**on occides. neq; mechabe
ris. furtūq; non facies nec loque
ris a tra primū tuū. falsū testimo
niū. **N**on cōcupisces vxorē pri
mū tuū. non domū. nō agrū. nō ser
uū. nō ācillā. nō bouē. nō a finum
et ymūsa que illius sunt. **H**ec v̄
ba loquit⁹ ē domin⁹ ad omnē mlti
tudinē viām in monte de me
dio ignis et nubis et caliginis vo
ce magna nihil addens amplius
et scripsit ea in duabus tabulis
lapideis q̄s tradidit mihi. **V**os
autē postq̄ audistis vocē de me
dio tenebrarū et montē ardere vi
distis. accessistis ad me oēs prin
cipes tribuum et maiores natu at
q; dixistis. **E**cce oñdit nob̄ domi
n⁹ de⁹ noster maiestātē et magni
tudinē suā. **V**ocē em̄ ei⁹ audiui⁹
de medio ignis et pbauimus h̄
die q̄ loquēte deo cū hōmīe vix
rit hōmo. **E**rgo moriemur et
suorabit nos ignis hic maxim⁹.
Si ei⁹ audierim⁹ vltra vocē domi
ni dei nū moriemur. **Q**uid ē om̄is
caro vt audiat vocē dei viuētis q̄
de medio ignis loquit⁹ sicut nos
audiuim⁹? et possit viuere. **T**u ma
gis accede et audi cuncta q̄ dixe
rit domin⁹ deus noster tibi. loque
ris ad nos et nos audientes facie
m⁹ ea q̄s cum audiss̄ dñs ait ad
me. **A**udiui vocē v̄lorū populi hu

ius q̄ locuti sūt tibi. **B**ene oīa sūt
locuti. **Q**uis det tales eos habere
mentem vt timeāt me et custodi
ant ymūsa mādata mea in omni
tpe vt bene sit eis et filiis eorū in
sempiternū. **D**ade et dic eis. **R**e
uertimini in tentoria v̄ra. **T**u ex
vo hic sta meū et loquar tibi om
nia mādata mea et ceremonias at
q; iudicia que doceb̄ eos vt faciat
ea in terra quā dabo illis i posses
sionē. **C**ustodite igit et facite q̄ p̄
cepit domin⁹ de⁹ vobis. **N**ō deli
nabitis neq; ad dexterā neq; ad si
nistā sed p̄ viam quā pcepit dñs
de⁹ vester ābulabitis. vt viuatis et
bene sit vobis et protulerit dies
v̄ri in terra possessionis v̄re.

Ecce sūt precepta et **C**a. vi
cerimonie atq; iudicia q̄ mā
dauit dñs deus vester vt doceret
vos et faciat ea in terra ad qua
transgredimini possidendam vt ti
meas dominū deum tuū et custodi
as oīa mandata et p̄cepta eius q̄
ego precipio tibi et filiis ac nepo
tibus tuis cunctis dieb⁹ vite tue
vt prolongentur dies tui. **A**udi
israhel et obserua vt facias que p̄
cepit tibi dominus et bene sit tibi
et multipliceris ampli⁹. sicut vol
licit⁹ est dominus deus patrum tu
orum tibi terrā lacte et melle ma
nantem. **A**udi israhel. **D**omin⁹ de⁹
noster de⁹ vnus ē. **D**iligēs dñm
deū tuū ex toto corde tuo et ex tota
aīa tua et ex tota fortitudine tua.
Eritq; v̄ba hec que ego precipio
tibi h̄odie in corde tuo et narrabis
ea filiis tuis et meditaberis sedēs
in domo tua et ambulans in itinere.
dormies atq; cōsurgēs et ligab

ea quasi signū in māu tua erūtq;
et mouebuntur inter oculos tuos
scribesq; ea in limine et hostijs do-
mus tue. Cumq; intro duxerit te
dñs deus tuus in terrā pro qua iu-
rauit patribus tuis abraham ysaac
et iacob et dedit tibi citates mag-
nas et optimas quas non edifica-
sti. domos plenas auctarū opus
quas nō extruxisti. cisternas q̄s
nō effodisti. vineta et oliueta que
non plantasti et comederis et satu-
ratus fueris caue diligēter ne ob-
liuiscaris dñm dei tui qui eduxit te
de terra egipti de domo seruitutis
Dominū deū tuū timebis et illi so-
li seruias ac p̄ nomē illi iurabis
Nō ibitis post deos alienos au-
tarū genciū q̄ in circuitu vestro
sūt qm̄ deus emulator dñs de? tu
us in medio tui nequando irasca-
tur deus dñi dei tui contra te et au-
ferat te de superficie terre. Nō tēp-
tabis dñm deū tuū; sicut tēptasti
in loco tēptacionis. Custodi pre-
cepta dñi dei tui ac testimonia et
cerimonia quas precepit tibi et
fac q̄s placitū ē et bonū in cōspec-
tu dñi vt bene sit tibi et ingress⁹
possideas terrā optimā de qua iu-
rauit dñs patribus tuis vt dele-
ret omēs inimicos tuos corā te sicut
locutus est. Cū interrogauerit te
filius tuus cras dicens quid sibi
volūt testimonia hec et cētimonie
atq; iudicia q̄ p̄cepit dñs de? nr̄
nob. dices ei. Serui eram⁹ pha-
raonis in egipto et eduxit nos do-
minus de egipto in manu forti se-
cūq; signa atq; p̄digia magna et
potissima i egipto contra pharaonem
et omne domū illius in asp̄u nr̄o

et eduxit nos inde vt introductis
daret terrā super qua iurauit pa-
tribus nr̄is. Precepitq; nob dñs
vt faciamus oīa legitima hec et
timeamus dñm deū nr̄m vt bene
sit nobis cūctis diebus vite nostre
sicut ē hodie Et q; nr̄a misericors
si custodierim⁹ et fecerim⁹ omnia
p̄cepta eius corā dño deo nostro
sicut mādauit nobis. **Ca. vii.**

Quādo vero intro duxerit te do-
min⁹ deus tu⁹ i terrā quā
possessurus īgrederis et deleue-
rit gētes multas corā te. et hēu et
gergezeū et amorreū chananeum
et pherezeū et eueum et lebuseum
septē gentes mltō maioris nume-
ri q̄ tu es et robustiores te tradi-
deritq; eas dñs de? tu? tibi pau-
cies eas vsq; ad īterneceōē. Non
imibis cū eis sed? nec misereberis
earū neq; sociabis cum eis coniugia
filia tuā nō dabis filio eius nec
filia illius accipies filio tuo qz se-
ducat filiū tuū ne sequatur me et
vt magis fūiat dñs aliemīs. Ira-
scetq; furor dñi et delebit te cito
Quin poti⁹ hec facietis eis. Mas
eorū subuertite et cōfringite statu-
as lucosq; succidite et sculptilia cō-
burite q̄a p̄p̄us sanct⁹ es domīo
deo tuo. Te elegit dñs deus tuus
vt sis ei popul⁹ peculiaris de cū-
ctis populis q̄ sūt sup̄ terrā. Non
qz cunctas gentes numero vince-
bas vobis iunctis est dñs et ele-
git vos. cū omnib⁹ sitis populis
pauciores sed qz dilexit vos dñs
et custodiuit iuramentum q̄s iura-
uit patribus vestris. Eduxitq; vos
i manu forti et redemit de domo ser-
uitutis de manu pharaonis regis

egipti et scies qđ dñs deus tu? ip
se est deus fortis et fidelis . custo
diens pactum et misericordias
diligētibz se et hñs q̄ custodiunt
p̄cepta ei? in mille generatiōes et
reddens odientibz se statim ita vt
dispdāt eos et vltra nō disseāt p
tinus eis restituens qđ merentur
Custodi ergo p̄cepta et cērimoni
as atq; iudicia q̄ ego mādabo ti
bi hodie vt facias . **S**i postq̄ au
dieris hec iudicia custodieris ea
et se ceteris custodiet et dñs de? tu
us tibi pactū et misericordiā quā
iurauit patribz tuis et diliget te et
multiplicabit . bñdicetq; fructuū
ventris tui et fructuū terre tue fru
mento tuo atq; vindemie . oleo et
armentis gregibz ouū tuaz sup
terram . p̄ qua iurauit p̄bri tuis
vt daret eam tibi . **B**ñdict? eris
inter oēs p̄p̄os **N**ō erit apud te
sterilis vtriusq; sex? tā in hōibz
q̄ in gregibz tuis . **A**uferet domi
nus a te oēm languorē . et infirmi
tates egipti pessimas q̄s nouisti
non inferet tibi sed auctis hosti
bus tuis . **D**e uocabis ōnes popu
los quos dñs deus tu? daturus ē
tibi . **N**on parcat eis oculus tuus
nec seruiēs dñs eorū ne sint i ru
inā tui . **S**i dixeris i corde tuo plu
res sunt gētes iste q̄ ego quō po
terō delere eas . noli metuere sed
recordare que fecerit dñs de? tu?
pharaoni et auctis egiptiis pla
gas maximas quas viderūt ocu
li tui et signa atq; portenta ma
nūq; robustā et extētū brachiū
vt educeret te dñs deus tu? **H**ic
faciet auctis populis quos metu
is **I**n sup et serabones mittet dñs

de? tuus in eos donec deleat ōnes
atq; dispdāt q̄ te fugerint et late
re poterint . **N**on timebis eos qz
domin? deus tuus in medio tui ē
deus magnus et terribilis **I**pse o
sumet natiōes has in consp̄u tuo
paulatim atq; p̄ partes **N**ō po
teris eas delere parit ne forte mul
tiplicetur contra te bestie t̄re . **V**a
bitq; eos dñs deus tuus in consp̄u
tuo et interficiet illos donec p̄mi
tus deleant . **T**radetq; reges eorū
in man? tuas et dispdēs noia eorū
sub celo . **N**ull? poterit resistere
tibi donec contras eos . **S**culpti
lia eorū igne cōbures . **N**on conas
piscis argentum et aux de quibz
facta sunt . neq; assumes ex eis tibi
bi quicq; ne offendas **P**pterea qđ
abominatio ē domini dei tui . nec
inferes quippiā ex ydolo in domū
tuā . ne fias anathema sicut et illud
est . **Q**uasi spurciā detestaberis
et vult inquinamentū ac sordes
abominatiōi habebis qz anathe
ma est

Ca. viij.

Omnē mandatu; quod ego p̄
cipio tibi hodie caue diligē
ter vt facias vt possitis viuere et
multiplicemini . ingressiq; possi
deatis t̄ra; p̄ qua iurauit dñs pa
tribz vris . **E**t recordaberis aucti
tineris p̄ qđ adduxit te dñs de?
tu? quadraginta ānis p̄ desertum
vt affligēt te atq; tēptaret et no
ta fierent que in tuo aīo relabā
tur vt custodieres mādāta illi?
an nō . **A**ffligit te penuria et debet
tibi cibū māna quē ignorabas tu
et p̄es tui vt oñderet tibi qđ nō in
solo p̄ae uiuāt hō . **S**i oī v̄bo qđ e
grediet de ore dñi **V**estimentū tuū

q̄ opebaris neq̄q̄ uelustate defe
cit et p̄s tuus non est subtritus.
En quadragem⁹ ann⁹ est ut re
cogites in corde tuo quia fuit eru
dit filiū suū homo sic dñs de⁹ tu⁹
erudiuit te ut custodias mādata
dñi dei tui ⁊ ambules in vijs eius
⁊ timeas eū. **D**ñs em̄ deus tu⁹ in
t̄ducat te i trā bonā trā riuorū
aquarū ⁊ et fontium in adūs tam
pis et montib⁹ erūpunt fluiorū
abissi. terrā frumenti ⁊ cedi ac vī
nearū in qua ficus ⁊ malagranata
et oliueta nascūtū. terrā olei ac
mellis vbi absq̄ vlla penuria ome
des panē tuū et rex oīm abundan
tia p̄fueris. cuius lapides fer
rum sunt et de montib⁹ eius ei⁹
metalla fodiunt ut cū comedis
et siciat⁹ fueris. benedicas dño
deo tuo. p̄ terra optima quam de
dit tibi. **O**bsua et caue nequādo
obliuiscaris dñi dei tui ⁊ negligas
mādata eius atq; iudicia et ceteri
monias quas ego p̄cipio tibi h̄
die ne postq̄ comederis ⁊ siciat⁹
fueris domos pulcras edificauis
⁊ et habitaueris i eis. habueris
q; armenta et ouīū greges. argē
ti et aurī ciuitatumq; rex copiam
eleue⁹ cor tuum et non remisca
ris dñi dei tui q̄ eduxit te de terra
egipti de domo sicut⁹ et ductor
tu⁹ fuit i solitudine magna atq;
terribili i qua erat serpens flatu
aburēs ⁊ scorpio ac diplas ⁊ nul
le omnino aque q̄ eduxit riuos ⁊
petra purissima et abauit te man
na in solitudine q̄ nescierunt pa
tres tui. **E**t postq̄ affligit ac p̄ba
uit ad extremū misert⁹ ē tuū. ne
diceres in corde tuo fortitudo mea

et robur man⁹ mee hec mihi oīa
p̄stiterūt s̄ recorderis dñi dei tui
q̄ ip̄e vires tibi p̄buerit ut iplēt
pactū suū sup quo iurauit p̄bo
tuis fuit p̄s idicat dies. **S**imāt
oblit⁹ dñi dei tui secut⁹ fueris de
os alienos coluerisq; illos ⁊ ado
raueris. ecce nunc p̄dico tibi q̄
omnino dispereas. **S**icut gentes
quas deleuit dñs in introitu tuo
ita et vos pibitis si iobediētes fu
eritis vci dñi dei vū. **E**a. ip̄

Hui⁹ israel. **T**u transgredie
ris hodie iordanē ut posside
as nationes maximas ⁊ fortiores
et ciuitates igentes et ad celum
v̄s muratas populum magnū at
q; sublimē. filios enachim q̄s ip̄
se vidisti et audisti. q̄bus nullus
potest ex aduerso resistere. **S**ci
es ergo hodie q̄ dñs deus tu⁹ ip̄
se trāibit āte te ignis deuorās atq;
cōsumēs. qui cōterat eos ⁊ delect
atq; dis p̄dat ante faciē tuā. **N**e dicas
locū fuit locut⁹ ē tibi. **N**e dicas
in corde tuo cum deleuerit eos do
min⁹ de⁹ tu⁹ in cōsp̄u tuo. **p̄**pter
iusticiā meā introduxit me dñs
ut terrā hanc possiderē. cū p̄pter
īpietates suas iste deleat sint na
tiones. **N**eq; em̄ p̄pter iusticias
tuas ⁊ eq̄tatem cordis tui ingre
dieris ut possideas terras earū
s̄ q; ille egerūt ip̄ie. i troeunte te
deleat sūt. ⁊ ut opleret verbū suū
dñs q̄ sub iuramēto pollicit⁹ est
patrib⁹ tuis abrahā ysaac ⁊ iacob
Dato ergo q̄ non p̄pter iusticias
tuas dñs deus tuus dedit tibi
terraz hanc optimā in possessio
nē cū durissime ceruicis sis p̄p̄s
Memento ⁊ ne obliuiscaris quō

ad iracundiam provocaveris dominum deum tuum in solitudine et ex eo die quo egressus es ex egipto usque ad locum istum semper adversum dominum contemdisti. **N**am et in ore provocasti eum et iratus delere te voluit quoniam ascendisti in montem ut acciperes duas tabulas lapideas pacti quod pepigit vobiscum deus. **E**t perseveravi in monte quadraginta diebus ac noctibus: panem non comedes et aquam non bibens. **D**editque mihi dominus duas tabulas lapideas scriptas digito dei et continentes omnia verba que vobis locutus est in monte de medio ignis quoniam contumacia populi congregata est. **C**umque transissent quadraginta dies et totidem noctes dedit mihi dominus duas tabulas lapideas tabulas fedis: dixitque mihi. **S**urge et descende hinc cito quia populus tuus quem eduxisti de egipto deservierunt velociter visam quam demonstrasti eis: feceruntque sibi confutabile. **R**ursusque ait dominus ad me. **C**erno quod populus iste dure cervicis sit. **D**imitte me ut iterum eum et deleam nomen eius sub celo et constituam te super gentem que hac maiorem et fortior sit. **C**umque de monte ardente descendere et duas tabulas fedis utraque tenerem manu: vidi semper peccasse vos domino deo vestro et fecisse vobis vitulum confutabile ac deservisse velociter visam eius quam vobis ostendebat: proieci tabulas de manibus meis confregique eas in conspectu vestro. **E**t precor a domino si fiat propitius quadraginta diebus et noctibus: panem non comedes et aquam non bibens propter omnia peccata vestra que gessistis contra

dominum et eum ad iracundiam provocastis. **T**imui enim indignationem et iram illius quam adversum vos constitutus delere vos voluit. **E**t exaudivit me dominus etiam hac vice. **A**dversum aaronque vehementer iratus voluit eum occidere et pro illo similiter deprecatus sum. **O**mnem autem vestrum quod feceratis id est vitulum arripies igne combussisti: et in fusta comminans omninoque in pulverem redigens pieci in torrentem quem de monte descendit. **I**n incendioque et in temptatione et in sepulchris concupiscentie provocastis dominum: quando misit vos de caesarea dicens ascendite et possidete eam quam dedi vobis: et contempsistis imperium domini dei vestri et non credidistis ei: neque vocem eius audire voluistis. **S**ed semper fuistis rebelles a die qua novisse vos cepi. **E**t iacui coram domino quadraginta diebus ac noctibus quibus eum suppliciter deprecabar ne deleat vos ut fuerat comminatus et occidat vos. **D**omine deus ne disperdas populum tuum et hereditatem tuam quam redemisti in magnitudine tua quos eduxisti de egipto in manu forti. **R**ecordare servorum tuorum abraham ysaac et iacob. **N**e aspicias duriciam populi huius et impietatem atque peccatum: ne forte dicant heredes terre de qua eduxisti nos non poterat dominus introducere eos in terram quam pollicitus es eis et oderat illos. **I**demque eduxit ut inficeret illos in solitudine: qui sunt populus tuus et hereditas tua quos eduxisti in fortitudine tua magna et in brachio tuo extento.

Capitulum vice simum.

N tpe illo dixit dominus ad me.
Dola tibi duas tabulas lapideas
sicut p̄ores fuerunt et ascende ad
me in monte. faciesq; archam lig
neam et scribe in tabul' verba q̄
fuerunt in hys quas ante confre
gisti. ponesq; eas in archa. **Feci**
igit archam de lignis sethim. **Cū**
q; dolasset duas tabulas lapide
as misit p̄ores. ascendi i montem
habens eas in manib'. **Scriptz**
in tabulis iuxta id qd prius scrip
serat verba de q̄ locut' ē dñs ad
vos in monte de medio ignis quā
do ppl's cōgregat' ē et dedit eas m̄
Reuersusq; de monte descendi et
posui tabulas in archam quā fe
ceram. q̄ buisq; ibi sūt sicut m̄
hī p̄cepit dñs. **Filij** at isrl' castra
mouerūt ex beroth filiozū iachā
in montem vbi aaron mortu' ē et se
pult' ē pro quo sacerdotio fuit?
ē fili' eius eleazar. **Inde** venerūt
in gadgad de quo loco p̄fecti ca
strametati sunt in iethabatha in
terra aquarum atq; torrentium
Go tpe sepaui tribum leui vt po
taret archam fedetis dñi et staēt
coram eo in ministerio ac benedi
ceret in nomine illius vsq; in p̄ntē
diem. **Quamobrem** non habuit
leui partem neq; possessionē cur
fibus suis. qz ipe dñs possessio
eius est sicut p̄misit ei dñs deus
tuus. **Ego** at steti in monte sicut
prius quadraginta diebus ac no
ctibus. exaudiuitq; me dñs etiā
hac vice et te p̄dere noluit. **Dirit**
q; mibi. **Vade** et p̄cede ppl'm vt in
grediat' et possideat terrā quā iu
raui p̄ribus eozū vt tradere eis. **Et**
nūc isrl' qd dñs de' tu' petit a te

nisi vt timeas dñm deū tuū et am
bules in vris ei' et diligas eū ac
seruias dño deo tuo in toto corde
tuo et in tota aīa tua custodiasq;
mādata dñi et cerimonias ei' q̄s
ego hodie p̄cipio tibi vt bene sit
tibi. **En** dñi dei tui celū ē et celum
celi tra et oīa q̄ i ea sūt et tñ p̄ibo
tuis cōglutinat' ē dñs et amauit
eos. elegitq; semē eozū post eos
id ē vos de cunctis gētib' sicut hō
die cōprobat'. **Circūcidite** igitur p̄
pucium cordis v̄ri et ceruicem ve
strā non induretis apli' qz dñs
deus vester ipe ē deus deozū et do
min'. dñantū deus magn' et po
tes et terribilis q̄ p̄sonam nō acci
pit nec munera. **Faciet** iudiciū pu
pillo et vidue. amat pegrinū. et
dat ei victū atq; vestim'. **Et** vos er
go amate peregrinos qz et ipi fui
stis aduene in terra egipti. **Dñm**
deū tuum timebis et ei soli serui
es. **Ipsi** adherabis. iurabisq; i no
mine illi'. **Ipsc** ē laus tua et deus
tuus qui fecit tibi hec magnalia
et terribilia q̄ viderūt oculi tui. In
septuaginta aiabus descēde rūt pa
tres tui in egiptū et ecce nūc m̄
tiplicauit te dominus deus tuus. **fi**
aut astra celi. **Ca. xi.**

Nam itaq; dñs deū tuū et ob
serua p̄cepta eius et cerimo
nias iudicia atq; mādata omni tē
pore. **Cognoscite** hodie que igno
rant filij v̄stri qui nō viderūt dis
ciplinā dñi dei v̄stri. magnalia
ei' et robustā manū exercitūq; bra
chium. signa et opa que fecit i me
dio egipti pharaōi regi et vniūse
terre eius omniq; exercitui egipti
orum et equis ac auribus. quō

operuerint eos aque maris rubri
 cū vos psequerent̃ & deleuerit eos
 dñs vsq; in pñte; diem: vobisq;
 que fecerit in solitudine: donec ve
 niretis ad hunc locū: et dathan
 atq; abiron filijs eliab qui fuit
 filius ruben: quos aperto ore sus
 terra absorbuīt cū domib; et tab
 naclis & vniuersa substantia eo
 rū quā habebant in medio israhel
Quili vñ viderūt omnia opa do
 mini magna que fecit vt custodi
 atis vniuersa mādata illius que
 ego hodie p̃cipio vobis et possit̃
 introire & possidere terrā ad quā
 ingredimini: multoq; in ea vna
 tis tēpe quā sub iuramento polli
 citus est dñs p̃bo vñs et semini
 eorum lacte et melle manantem
Terra autē ad quā ingredieris
 possidendā nō est sicut terra egip
 ti de qua existi vbi iacto semine
 in ortoz; moxē aque ducūtur irri
 gue: sed montuosa est & capestris:
 de celo expectās pluuias quā; do
 min⁹ deus tu⁹ semp iūxit & ocl⁹
 illius in ea sunt a p̃cipio āni vs
 q; ad finem eius **S**i ergo obedie
 tis mandāt; meis que ego hodie
 p̃cipio vobis: vt diligatis dñm
 deū vestrum & seruiatis ei in toto
 corde vestro & in tota anima vestra
 dabit pluuiā; terre vestre tēpora
 neā et serotinā vt colligatis fru
 mentū & vinū & oleū fenū ex ags
 ad pascenda iumenta vt & ipsi co
 medatis ac saturent̃ **C**auete ne
 forte decipiatur cor vñ; & receda
 tis a dño seruiatisq; dñs alienis
 & adoretis eos: iratusq; dñs clau
 dat celū & pluuię nō descendant
 nec terra det germē suū: pereat̃

q; velociter de terra optima quā;
 dñs datur⁹ est vob; **D**omine hec
 vba mea i cordib; & i aīs vñs et
 suspendite ea p̃ signō in manib;
 et inter oculos vñs collocare do
 cete filios vñs vt illa medietur
Qñ sedetis i domo tua & ambula
 ueris i via & acubueris atq; sur
 reperis scribes ea sup postes & ia
 nuas dom⁹ tue: vt multiplicetur
 dies tui et filiorū tuorum i terra
 quā iuauit dñs p̃bo tuis: vt da
 ret eis q̃d iū imminet celū terre
Si em̃ custodieritis mādata que
 ego p̃cipio vobis & feceritis ea
 vt diligatis dñm deum vestrū; et
 ambuletis in omib; vijs ei⁹ ab
 herentes ei: disperdet dñs omēs
 gentes istas ante faciem vñm &
 possidebitis eas q̃ maiores et for
 tiores vobis sūt **O**m̃is loc⁹ quē
 calcauerit pes vñ: vester erit **A**d
 sermo & libano & flumine magno
 eufrate vsq; ab mare occidentale
 erūt termini vñ. **N**ull⁹ stabit oīa
 vos **T**errorē vestrū & formidē;
 dabit dñs deus vester sup omem
 terrā quā calcaturi estis sicut lo
 cutus est vobis **E**n ppono in con
 spectu vestro hodie benedictōem
 & maledictōem: benedictōem si
 obedieritis mandatis domini dei
 vñ; que ego hodie p̃cipio vo
 bis. maledictōem si nō obedieri
 tis mandatis domini dei vñ; sed
 recesseritis de via quā ego nunc
 oñdo vob; & ambulauerit̃ p̃ deos
 alienos q̃s ignōtis **C**ū introbu
 xerit te dñs de⁹ tu⁹ i terrā; ab quā;
 p̃gis hīcā: pones bñdctōem sup
 mōtē garri: maledictōez sup mō
 tē hebal: q̃ sūt trās iordanē post

via; que pergit ad solis occubitu
in terra chanaan q̄ habitat in cā
p̄stribz contra galgalā que ē iux
vallem tendentem et intrantem
procul. Vos autē; transibitis ior
danē vt possideatis terram quā
dñs deus vester datur⁹ vobis vt
habeatis et possideatis illam. Vi
debe ergo vt impleatis cerimonias
atq; iudicia q̄ ego hodie ponā
in conspectu vestro. **Ca. xii.**
Hec sunt p̄cepta atq; iudicia
q̄ facere debetis i terra quas
domin⁹ deus vater tuor daturus
est tibi vt possideas eaz; cūctis di
ebz q̄bz sup̄ humū gradietis. Sub
uertite oīa loca in quibz coluerūt
gentes q̄s possessori estis deos su
os sup̄ montes excelsoz et colles
et subter omne lignū frondosum
dissipate aras eor et confringite
statuas lucos igne comburite ⁊ p̄do
la cōminuite disp̄dite nomina ea
num de locis illis. Non facietis ita
dño deo vestro sed ad locū quem
elegerit dñs deus vester de cūctis
tribubz vestrīs vt ponat nomen
suū ibi et habitet i eo. Venietis et
offeretis i loco illo holocausta et
victimas. Prās. decimas et primi
cias manuū vestrar et vosa atq;
donaria p̄mogeita boū et ovium
et comedetis ibi i cōsp̄u dñi dei ve
stri ac letabimini in cunctis ad q̄
miseritis manū vos ⁊ dom⁹ vestre
in quibz bñdixit vobis dñs deus
vester. Non facietis ibi que nos h
hodie singuli q̄s sibi rectū
videtur neq; enim vñ in p̄ns tem
pus venistis ad requiem; posses
sionem quā; dñs deus vester da
turus ē vobis. Transibitis iordanē

et habitabitis in terra quam dñs
deus vester datur⁹ ē vobis vt req̄
escatis a cūctis hostibz p̄circūitū
et absq; villo timore habitetis in
loco quem elegerit dñs de⁹ vester
vt sit nomen eius in eo. Illuc om
nia que precipio conferetis holo
causta et hostias ac decimas ⁊ pri
micias manuū v̄strarum et q̄cūq; p̄
cipuū est i muneribz que volūstis
dño. Ibi epulabimini coram dño
de o v̄ro vos et filij et filie vstre
famuli et famule atq; leuitēs q̄ i
vestris vrbibz cōmorantur. Neq; ei
habet aliam partem et possessio
nem inter vos. Cave ne offeras
holocausta tua omni loco quez vi
deris sed in eo quem elegerit dñs
in vna tribuum tuarū; offeres ho
stias ⁊ facies quecūq; precipio
tibi. P̄nautē comedere volueris
et te esus carniū; delectauerit oc
cide et comede iuxta benedictioēz
dñi dei tui quā dedit tibi in vrbibz
tuis. siue innūdum fuerit hoc
ē maculatū et debile. siue mūdū;
hoc ē integz et sine macula q̄s of
ferri licet sicut caprā et ceruū co
medes absq; esu dūtarat sanguis
quē sup̄ terrā q̄si aquam effundes.
Non poteris comedere in opidis
tuis decimā frumētī et viniz olei
tui p̄mogeita armētoz et pecorū ⁊
omnia que voveris et sponte of
ferre volueris ⁊ p̄micias manuū
tuarū h̄ corā dño deo tuo comedes
ea in loco quē elegerit dñs deus
tuus. tu et filius tuus et filia et f
lius et famula atq; leuitēs q̄ ma
net in vrbibus tuis et letaberis ⁊
reficeris coram dño deo tuo i cū
ctis ad que extenderis manū tuā

Caue ne derelinquas leuitē i omni
tēpore quo versaris in terra. Qñ
dilatauerit dñs de⁹ tu⁹ terminos
tuos sicut locutus est tibi: et volu-
eris vsci carmib⁹ quas desiderat
anima tua. locus autē que⁹ elege-
rit dñs de⁹ tu⁹ ut sit nom⁹ eius
ibi si paul fuerit occides de armen-
tis et pecorib⁹ q̄ habueris sic pre-
cepit tibi et comedes i oppidis tu-
is ut tibi placet. Sic comeditur
caprea et ceru⁹ ita vsceris eis et
mūdus et imūd⁹ in cōmūe vscen-
tur: hoc solū caue ne sanguinem co-
medas. Sanguis em̄ eor⁹ pro ani-
ma est et idcirco nō debes animā
comedere cū carmib⁹. sed sup ter-
raz fundes quasi aquā ut bene sit
tibi et filijs tuis post te cū feceris
quod placet i aspectu domi. Que
autē sanctificaueris et voueris do-
mino: tolles et venies ad locū quē
elegerit domin⁹ et offeres oblati-
ones tuas carnē et sanguinē super
altare domi dei tui. Sanguinē ho-
stiar⁹ fundes in altari carmib⁹ au-
tem ipse vsceris. Obserua et audi
om̄ia que ego p̄cipio tibi ut bene
sit tibi et filijs tuis post te i sempi-
ternū cum feceris qd bonum est et
placitū in aspectu dñi dei tui. Qñ
disperdiderit dñs de⁹ tu⁹ a facie
em tuā gentes ad quas ingredie-
ris possidebas et possideris eas:
atq; habitaueris in terra earū
caue ne imiteris eas postq̄ te fue-
rint introeun te subuerse et requi-
ras cerimonias ear⁹ dicens. Sic
colueūt gentes iste deos suos ita
et ego colam. Nō facies similit̄ do-
mino deo tuo. Omnes em̄ abhō-
raciones quas auersatur dominus

fecerūt dijs suis offerētes filios
et filias et oburentes eas igni. Qd
p̄cipio tibi hoc tñ facito domino
nec addas quicq̄ nec minuas.
Ad idcirco i me. **Ca. xii.**
Adio tui pphetes aut qui som-
num vidisse se dicat et p̄dixerit sig-
num atq; portentum et euenerit
quod locutus est et dixerit tibi. ea-
m⁹ et sequamur deos alienos q̄s
ignoras et seruiam⁹ eis: non audi-
es verba pphete illius aut somni-
atoris. q̄ tēptat vos dñs de⁹ v-
ter: ut palam fiat vtrum diliga-
tis eum an non in toto corde et in
tota anima vestra. Dominū deum
vestrū sequimini et ipsū timeat: et
mādata illius custodite et audite
vocē eius. Ipsi seruietis et ipsi ad-
herēbitis. **P**ropheta autē ille aut
fictor somniorū interficiet. q̄ lo-
cutus est ut vos auerteret a dñō
deo vestro qui eduxit vos de tē-
egipti et edemit vos de domo ser-
uitutis ut errare te facēt de via
quam tibi precepit domin⁹ de⁹
tuus et auferes malū de medio
tuā. Si tibi voluerit persuadere
Frat tu⁹ fili⁹ matris tue et filius
tuus vel filia siue vxor que est in
sinu tuo et amicus quem diligis
ut animam tuam clam dicās: ea-
m⁹ et seruiam⁹ dñs alienis q̄s
ignoras tu et patres tui amctaz
in circuitu gentiū que iuxta vel
procul sūt ab initio vsq; ad finē
terre: non acquiescas ei nec audi-
as neq; parcat ei oculus tu⁹ ut
miseraris et decales eum. Et sta-
tim interfices. Sit p̄mū man⁹ tua
sup eū et p̄te ois p̄ls mittat ma-
nū. Lapidib⁹ obrut⁹ necabit. q̄

voluit te abstrahere a dño deo tuo
 q̄ eduxit te de tra egipti de domo
 seruitutis vt et ois isrl̄ audiens
 timeat. et neq̄q̄ vltra faciat quip̄
 piā huius rei simile Si audieris
 in vna vrbū tuarū quas dñs deus
 tuus dabit tibi ad habitandū di
 centes aliquos. egressi sūt filij be
 lial de medio tui et auertēt ha
 bitatores vrbis tue atq; dīperūt
 eam et seruauimus dñs alienis
 quos ignoratis. quere sollicitē et
 diligenter rei veritate p̄specta si
 inueneris certum esse qđ dicitur
 et abhominatiōem hanc opere p̄
 petratam. statim parties habitato
 res vrbis illius in ore gladij et de
 lebis eā. oiaq; q̄ i illa sunt vsq; ad
 pecora Quicqđ etiam suppellecti
 lis fuerit congregabis in medio
 platearū eius et cum ip̄a ciuitate
 succendes ita vt vniuersa consumat
 dño deo tuo et sit tumul⁹ sempit̄
 nus. Non edificabitur amplius et
 non adherabit de illo anathema
 te quicq; in manu tua vt auertat
 dñs ab ira furoris sui et misere
 tue tui. multiplicetq; te sicut iura
 uit p̄b̄s tuis qm̄ audieris vocē
 dñi dei tui custodiēs omnia p̄cepta
 ei⁹ q̄ ego p̄cipio tibi hodie vt faci
 as qđ placitū est i conspectu dñi
 dei tui

Ca. xiiij.

Non est ote dñi dei v̄stri. Nō
 vos incidetis nec facietis cal
 uitiū sup mortuo qm̄ ppl̄s sanct⁹
 es dño deo tuo et te elegit vt sis
 ei in ppl̄ in peculiarē de cunctis gē
 tibus que sūt super terram. Ne o
 medatis q̄ imunda sūt. Hoc ē ani
 mal qđ comedere debetis bouem et
 ouem et capram ceruū et capreas

bubalū tragelaphū pigargum o
 rigen camelopardulū. Omne aial
 qđ in duas ptes findit vngulam
 et ruminat comedetis. de hñs at
 que ruminant et vngulam nō fin
 dunt hec comedere non debetis ca
 melum leporem cyrogallū. Quia
 ruminant et non diuidunt vngu
 lā immunda erūt vobis. Susq;
 qm̄ diuidit vngulā et n̄ ruminat
 imūda erit. Carnib⁹ eorū nō v̄sce
 mini et cadauera nō tangetis. Nec
 comedetis ex oib⁹ que morantur
 in aquis. Que habent pennulas et
 squamas comedite. que absq; pen
 nulis et squamis sunt ne comeda
 tis q̄ imūda sūt. V̄s aues mun
 das comedite. Immundas ne co
 medatis. aquilam scilicet et grī
 phem et alietum iron et vulturē
 ac miluū iuxta gen⁹ suū et omne
 coruū generis et strutionem ac
 noctuā et lax atq; accipitrē iuxta
 genus suū herodium ac dignum et
 ibim ac mergulū porphirionem et
 nicticoracē onocroculū carabru⁹
 singula in genere suo. v̄pupamq;
 et vespertilionem et omne qđ re
 ptat et pennulas habet imundū
 erit et nō comedetur. Omne quod
 mūdū ē comedite. Quicqđ at mor
 ticinū est ne v̄scamini ex eo. De
 regno qui inter portas tuas est
 da ut comedat a vende ei q̄ tu po
 pulus sanctus dñi dei tui es. Non
 coques hedum i lacte matris sue
 Decimā partē sepabis de cunctis
 fructibus tuis q̄ nascunt i terra
 p annos singulos et comedes in
 cōspectu dñi dei tui in loco quē ele
 git vt in eo nomen illius inuocetur
 tur decimam frumētū tui et vini et

olei et primogenita de armētis et
ouibz tuis vt discas timē dñz de
um tuū omī tempe. Cū autē lōgi
or fuerit via et locus quē elegerit
dñs de? tu? tibiq; bñdixerit nec
poteris ad eū hec aucta portare
vendes omnia et in pecū rediges
portabis q; manu tua et pñficeis
ad locū quē elegerit dñs deus tu
us et emes ex eadē pecunia q̄cqd
tibi placuerit siue ex armtis siue
ex ouibz Vinūq; et ficeā et omne
quod desiderat anima tua et come
des corāz dño deo tuo; et epulabe
ris tu et dom? tua et leuīta q̄ intra
portas tuas ē. **C**auē ne derelinqs
eū quia nō habet aliam partē in
possessione tua. Anno tercio sepa
rabis aliā decimā ex omibz que
nascūtur tibi eo tpe et repones i
tra Ianuas tuas: venietq; leuītes
qui aliam non habet partē; nec
possessionē; teū et peregrin? ac pu
pill? et vidua q̄ itra portas tuas
sunt et comedēt et saturabunt vt
benedicat tibi dominus deus tu?
in auctis opēibz manuum tuaz
que feceris.

Sextimo anno **Ca. xv.**
facies remissionem que hoc
ordine celebrabitur. Cui debetur
aliquid ab amico vel proximo
ac fratre suo repetere nō poterit
quia ann? remissionis est domi
ni. A peregrino et aduena eriges
ciuem et propinquū repetēdi nō
habes potestātē. Et omnino indi
gēs et mendicis nō erit inter vs
vt bñdicat tibi domin? de? tu? i
terra quam traditur? est tibi in
possessionē si tamē audieris vocē
domini dei tui et custodieris ymiū

sa que iussit et q̄ ego hodie preci
pio tibi: benedicz tibi vt possideat?
est. Fenerabz gentibz multis et ip
se a nullo accipies mutuū. Dñā
beris nacoibz plurimis et tu ne
mo dñabit. Si vn? de fratribz tu
is qui morantur inter portas ci
uitat? tue in terra quaz domi n? de
us tu? datur? ē tibi. ad pauperē
te deuenerit non obdurabis cor
tuū nec ottrahes manū sed apies
eam paupi et dabis mutuū quo
eum indigere pspexeris. **C**auē ne
forte subrepat tibi ipia cogitacō
et dicas in corde tuo appropinqt
septim? ann? emissionis: et auct
tas oculos a paupere fratre tuo:
nolēs ei qd postulat mutuū co
modare ne clamet cōtra te ad co
minū et fiat tibi in pctm h dabis
ei. **N**ec ages quippiā callidei ei?
necessitatibz subleuandis vt bene
dicat tibi domin? de? tuus in omī
tempe et in cūctis ad que manum
miseris. **N**ō deerunt pauperes i
fra habitationis tue idcirco ego
precipio tibi vt aperias manum
fratri tuo egeno et pauperi qui te
cum versantur in terra: Cum tibi
venditus fuerit frater tu? hebre
us aut hebreā et sex annis seruiē
rit tibi: in septimo āno dimittes
eum liberū. Et quem libertate do
naueris nequaquā vacuum abire
patieris. sed dabis viaticum de
gregibz et de area et torculari tuo
quibus dominus deus tuus be
nedixerit tibi. **M**emento qd et ipse
seruieris in terra egipti et libera
uerit te dñs de? tu? et idcirco ego
nūc pñpio tibi. **S**icut dixit no
lo egredi eo qd diligat te et domū

tuum et bene sibi apud te esse sen-
tiat assumes subulā et perforabis
aure eius in ianua domus tue et ser-
uiet tibi usque in eternū. Ancille quoque
similiter facies. Non auertas ab
eis oculos tuos quoniam dimiseris eos
liberos. quoniam iuxta mercedem mer-
cenarii per septem annos fuerunt tibi
ut benedicat tibi dominus deus tuus in
omnibus opibus que agis. De pri-
mogenitis quoniam nascuntur in armen-
tis et omnibus tuis quicquid est serus
masculini sanctificabis domino deo
tuo. Non operaberis in primogenito
bovis et non tondebis primogenita
ovium. In conspectu domini dei tui come-
des ea per annos singulos in loco
quem elegerit dominus tuus et domus tua.
Similiter habuerit maculam et vel
claudum fuerit vel cecum aut in ali-
qua parte deformis vel debile non
imolabitur domino deo tuo sed intra
portas urbis tue comedes illud.
Tamen mundum? quoniam in mundum? similiter vel
centur eis quasi caprea et cervo.
Hoc solum observas ut sanguinem e-
orum non comedas sed effundes in ter-
ram quasi aquam. **Ca. xvi**
Observa mensem novarum frugum
et vernalium primarum temporis ut facias
phasem domino deo tuo quoniam in isto mense
eduxit te dominus deus tuus de egipto
nocte. Imolabisque phasem domino deo
tuo de ovibus et de bobus in loco quem
elegerit dominus deus tuus ut habitet
nomen eius ibi. Non comedes in eo
panem fermentatum. Septem diebus co-
medes absque fermento afflictionis pa-
nem: quoniam in paucore egressus es de
egypto. ut memineris diei egressi-
onis tue de egipto omnibus diebus vi-
te tue. Non apparebit fermentatum

in omnibus terminis tuis septem
diebus et non remanebit de carnibus
eius quod imolatum est vespere in
die primo mane. Non poteris imo-
lare phasem in qualibet urbium tu-
arum quas dominus deus tuus daturus est
tibi. sed in loco quem elegerit dominus
deus tuus ut habitet nomen eius
ibi. Imolabis phasem vespere ad sol-
occasum quando egressus es de e-
gipto et coques et comedes in lo-
co quem elegerit dominus deus tuus ma-
neque consurgens vades in taberna-
cula tua. Sex diebus comedes azima
et in die septima quoniam collecta est do-
mini dei tui non facies opus. Septem
ebdomadas numerabis tibi ab ea
die quod facies in segete miseris et celebra-
bis diem festum ebdomadarum domino
deo tuo oblationem spontaneam
manus tue quam offeres iuxta be-
nedictionem domini dei tui et epula-
beris coram domino deo tuo tu et filii
tuus et filia tua et servus tuus et an-
cilla tua et levites qui est intra por-
tas tuas et advena ac pupillus
et vidua qui morantur vobiscum
in loco quem elegerit dominus deus tuus
ut habitet nomen eius ibi et recor-
daberis quoniam servus fueris in egi-
pto custodiesque ac facies que precep-
ta sunt. Sollemnitatesque tabernacu-
lorum celebrabis per septem dies quan-
do collegeris areaque torculari fru-
ges tuas et epulaberis in festi-
vitate tua tu et filius tuus et filia et
servus tuus et ancilla. levites quoque
et advena et pupillus et vidua qui
intra portas tuas sunt. Septem die-
bus domino deo tuo festa celebrabis
in loco quem elegerit dominus. benedi-
cetque tibi dominus deus tuus in cunctis

frugibus tuis et in omni opere manuum
tuarum et in leticia. Tribus vicibus
per annum apparebit domine masculi
linum tuum in conspectu domini dei tui in lo
co quem elegerit in sollemnitatem as
synorum et in sollemnitatem hebdomadarum
et in sollemnitatem tabernaculorum.
Non apparebit autem dominum vacuus
si offerret unusquisque secundum quod habue
rit iuxta benedictionem domini dei sui
quam dederit ei. Iudices et magistros
constituens in omnibus portis tuis quas
dominus deus tuus dederit tibi per singu
las tribus tuas ut iudicet popu
lum iusto iudicio nec in alteram partem
declinent. Non accipies personam
nec munera quia munera excitant
oculos sapientium et mutant verba
iustorum. Iuste quod iustum est perse
queris ut viuas et possideas ter
ram quam dominus deus tuus dederit ti
bi. Non plantabis lucum et omnem
arborum iuxta altare domini dei tui: nec
facias tibi atque constituas statuum
quod obicit dominus deus tuus. **Ca. xvij.**

Non immolabis domino deo tuo
bouem et ouem in quo est macu
la aut quippiam vitium quia abhomi
natio est domino deo tuo. Cumque reperi
t fuerint apud te intra unam portam
tuarum quas dominus deus tuus da
bit tibi vir aut mulier qui faciant
malum in conspectu domini dei tui et trans
grediantur pactum illius: ut va
dant et fugiant domini alienis et ad
orent eos solem et lunam et omnes mi
litem celi que non precepi et hoc tibi
fuerit nuntiatum: audiens quia inquam
fueris diligenter et verum esse reperis
et abhominatio facta est in israel: edu
ces virum ac mulierem qui rem scelera
tissimam perpetraverunt ad portas civi

tatis tue et lapidibus obiciantur. In
ore duorum aut trium testimonium prebitur
interficietur. Nemo occidat unum
contra se dicente testimonium. Ma
nus testimonium omnia interficiet eum: et
manus reliqui populi extrema mit
tetur ut auferas malum de medio
tui. Si difficile et ambiguum apud
te iudicium esse perspexeris inter lan
guinem et sanguinem: causam et causam
leprosam et non leprosam: et iudicium intra
portas tuas videris verba variata
surge et ascende ad locum quem elege
rit dominus deus tuus: veniesque ad
sacerdotes levitici generis et ad tu
dicem qui fuerit illo tempore: queresque
ab eis qui iudicabunt tibi iudicium
veritatem et facies quodcumque dixe
rint qui presunt loco quem elegerit
dominus et doceant te iuxta legem
ei: sequerisque sententiam eorum: nec de
clinabis ad dextram neque ad sinis
tram. Qui autem superbia fuerit nolens obe
dire sacerdotis impio qui eo tempore
ministrat domino deo tuo: ex de
creto iudicis morietur homo ille:
et auferes malum de israel cumque
populus audiens timebit ut
nullus deinceps intumescat super
bia. Cum ingressus fueris ter
ram quam dominus deus tuus ha
bit tibi et possideris eam ha
bitauerisque in illa: et dixeris con
stituam super me regem sicut ha
bent omnes per circuitum natio
nes: eum constituens quem nume
rus deus tuus elegerit de nume
ro fratrum tuorum. Non poteris
alterius gentis hominem regem
facere qui non sit frater tuus. Cum
que fuerit constitutus non multiplicabit
sibi equos nec reducet populum

in egiptū eq̄tātus nūero subleua
tus. p̄sertim cū dñs p̄cepit vobis
vt nequaq̄ ampli⁹ p̄ eandē viāz
reutāmini. Non habebit vxores
plurimas q̄ illiciāt animū ei⁹ ne
q̄ argenti ⁊ auri immēsa pōdera
Postq̄ autē sedet i solio regni sui
Describet sibi deuteronomiū legē
huius in volumine accipiens exē
plar a sacerdotib⁹ leuitice tribus ⁊
habebit seq̄i legetq̄ illud oībus
dieb⁹ vite sue vt discat timere do
minū deum suū ⁊ custodire v̄ba ⁊
cerimōias ei⁹ que i lege p̄cepta
sūt. Nec eleuet cor ei⁹ i supbiaz
sup fr̄es suos neq̄ declinet i p̄tē
dexteraz vel sinistrā vt longo tpe
regnet ip̄s ⁊ fili⁹ eius sup israhel.
Non habebūt sacerdotes ⁊ leuite et oēs qui
de eadē tribu sūt p̄tē ⁊ hereditatē
cum reliquo isrl̄ q̄ sacrificia dñi
⁊ oblatiōes eius comedēt ⁊ nihil
aliud accipiet de possessiōe fr̄m
suorū. Dñs em̄ ip̄s est hereditas
eorū sicut locutus ē illis. Hoc erit
iudiciū sacerdotū a p̄lo ⁊ ab hīs
qui offerūt victimas siue boues si
ue ouem ymolauerūt dabūt sacer
doti armū ac ventriculū p̄micias
frumētū vini ⁊ olei ⁊ lanaz p̄ter
ex oīū consue. Ip̄sū enim elegit
dñs deus tuus de cunctis tribub⁹
tuis vt stet ⁊ ministret nomini dñi
dñi tui ip̄s et filij ei⁹ i sempiternū
Si exierit leuitēs ex vna vrbū tu
az ex oī isrl̄ in q̄ habitat ⁊ volue
rit vire desiderās locū quē elege
rit dñs ministrabit i noīe dñi si sui
fuerit oēs fr̄es ei⁹ leuite q̄ stabunt
eo tpe corā dño. Partem ciborū
eandem accipiet quā et ceteri ex

cepto eo qd̄ in vrbē sua ex p̄tina
ei successione debet. Qñ igressus
fueris terrā quā dñs de⁹ tuus da
bit tibi. caue ne imitari vel abho
minatiōes illarū genciū nec inue
nias i te q̄ lustrēt filiū suū aut fi
liā ducēs p̄ ignē aut qui ariolos
sciscitēt aut obseruet somnia at
q̄ auguria: ne sit maleficus. ne i
cantator. ne phitones consulat nec
diuinos et q̄rat a mortuis verita
tē. Oia ei hęc abhōinat dñs ⁊ ap
ter istiusmodi scelem delebit eos
in introitu tuo. Perfectus eris ⁊
absq̄ macula cū dño deo tuo. Gē
tes iste quaz possidebis te erā au
gures ⁊ diuinos audiūt. tu autē
a dño deo tuo aliter institutus es
Prophaz de gēte tua et de fr̄ib⁹
tuis sicut me. suscitabit tibi dñs
deus tu⁹ ip̄sū audies vt petisti a
dño deo tuo in oreb⁹ qñ contio con
gregata est atq̄ dixisti. Ultra n̄
audia vocē dñi si mei ⁊ ignē hūc
maximum amplius nō videbo ne
moriar ⁊ ait dñs mihi Bñ omnia
sūt locutū. Prophaz suscitabo eis
de medio frat̄z suorū similē tui ⁊
ponā v̄ba mea i ore ei⁹ loq̄turq̄
ad eos oīa q̄ p̄cep̄ero illi. Qui at
v̄ba eius q̄ loq̄tur in noīe meo au
dire noluerit ego ultor existam.
Prophā autē qui arrogancia de
prauatus voluerit loq̄i in noīe
meo que ego non p̄cepi illi vt di
ceret. aut ex noīe alienorū deorū
intēficiet. Qd̄ si tacita cogitaciōe
rēderis quō possū intelligere ver
bū qd̄ dñs nō est locut⁹ hoc habe
bis signū. Qd̄ in noīe dñi p̄phe
ta ille p̄dixerit ⁊ nō euenierit hoc
dñs nō est locut⁹ sed p̄ tumorem

animi sui p̄p̄a cōfingit ⁊ idcirco
nō timebis eum **Ca. xix.**

Quoniam disperderit dñs deus tuus
gentes quatum tibi tra-
ditur est terram et possederis eā
habitauerisq; in urbibus ei⁹ et
in edib⁹. tres ciuitates sepabis ti-
bi in medio terre quā dñs de⁹ tu⁹
dabit tibi in possessione; sternēs
diligēter viā et itres eq̄liter par-
tes totā terre tue p̄uinciaz diues
ut habeat e vicino q̄ p̄pter homi-
cidii p̄fugus est quo possit euas-
te. **Hec erit lex homicidę fugientis**
cuius vita seruāda ē. Qui percussit
et primū suum nesciēs ⁊ qui he-
rit et nudistercius nullum cōtra
eū odium habuisse cōprobat sed
abisse cum eo simpliciter in siluā
ad ligna cedenda et in succisione
lignorum securis fugerit manu.
ferrumq; lapsum de manubrio a-
micū eius percussit et occiderit h̄
ad vnā supradictaz urbū confu-
giet et vbi⁹. ne forsitā p̄xim⁹
eius cuius effusus est sanguis do-
lore stimulat⁹ p̄sequatur et appre-
hendat eum si longior via fuerit
et percutiat aīam eius qui non est
reus mortis. q̄ nullum contra eū
qui occisus est odium prius habu-
isse mōstratur. Idcirco p̄cipio tibi
ut tres ciuitates eq̄lis itra se spa-
cij diuidas. **Cū** aut dilatauerit dñs
deus tuus terminos tuos sicut iu-
rauit p̄ribus tuis ⁊ dederit tibi aī-
etiam terram quā eis pollicit⁹ est
si tamen custodieris mādāta ei⁹
et feceris que hodie p̄cipio tibi ut
diligas dñm deum tuum ⁊ abules
in vñs eius omni tpe. addes tibi
tres alias ciuitates ⁊ supradicta

tum trū urbū numer⁹ duplicabil
ut nō effūdāt sanguis innoxius
in medio terre quā dñs deus tu⁹
dabit tibi possidenda; ne sis san-
guis reus. **Si** q̄s aut odio habēs
primū inuidiat⁹ fuerit vite ei⁹
surgēsq; percussit illū et mortu⁹
fuerit fugeritq; ad vnā de sup̄bi-
ctis urbib⁹ mittent seniores ciui-
tatis illi⁹ et accipient eū de loco
effugū tradentq; in manu prop̄i-
mi cuius sanguis effusus est ⁊ au-
rietur. **Nō** misereberis ei⁹ ⁊ au-
feres noxium sanguinē de isrl̄ ut
bene sit tibi. **Nō** assumes ⁊ trāsfe-
res terminos p̄rimi tui q̄s fixerit
p̄ores in possessione tua. quā dñs
deus tu⁹ dabit tibi in terram quā
accepis possidenda. **Nō** stabit te-
stis vn⁹ contra aliquē q̄cqd illud
p̄cti ⁊ facinoris fuerit. sed in ore
duozū aut trū testū stabit omne
verbū. **Si** steterit testis mēdā-
tra h̄piem accusans eū p̄uaticā
om̄is stabūt ambo q̄ causa est an-
dñm in cōsp̄u sacerdotū ⁊ iudicū
qui fuerint in dieb⁹ illis. **Cūq;** vi-
ligentissime p̄scrutantes inuenerit
falsū testē dixisse cōtra frēm suū
mendaciū. reddet ei sicut fā suo
facē cogitauit. et auferes malū
de medio tui ut audientes ceteri
timorē habeāt ⁊ nequaquā talia au-
deāt facere. **Nō** misereberis ei⁹
sed aīam pro aīa oculū p̄ manu.
dentem p̄ dente. manū p̄ manu.
pedem p̄ pede eriges. **Ca. xx.**

Serues ad bellū cōtra hostes
tuos ⁊ videas eq̄tatus ⁊ aux
⁊ maiore q̄ tu h̄as aduersari ei⁹
t⁹ mltitudiez n̄ timeb eo⁹ q̄ dñs cō
tu⁹ tecū ē ⁊ educit te d̄ tra egredi

Appropinquāte autē iam prelio
stabit sacerdos ante aciem et sic
loquetur ad pplm Audi isrl. Vos
hodie ostra inimicos vros pugnam
committitis: nō ptimescat cor vrm
Nolite metuere nolite cedere nec
formidētis eos qz dñs de? vester
in medio vū est et p vobis contra
aduersarios dimicabit vt eruat
vos de paulo duces qz p singulas
turmas audiēte exercitū procla
mabūt Quis ē homo q edificauit
domū nouā et nō dedicauit eam?
Vadat et reuertat in domū suā
ne forte moriat in bello et alius de
dicet eam Quis ē homo q planta
uit vineā et necdū fecit eam esse
comunez de qua vsci omnibz lice
at? Vadat et reuertat in domū suā
ne forte moriat in bello et ali? ho
mo ei? fungat officio. Quis est
homo qui despondit vxorē et non
accepit eam? Vadat et reuertat in
domū suā ne forte moriat in bello et
alius hō accipiat eā. Hñs dictis
addent reliqua et loquet ad pplz
Quis ē homo formidolosus et cor
de pauidus? Vadat et reuertat in
domū suā ne pauere faciat corda
fratru suoru sicut ipe timore pter
reclus et finem loquendi fecerint
vnusquisqz suos ad bellū cuneos
pparabit Si qñ accesseris ad ex
pugnandāz ciuitatez offeres ei pri
mū pacē. Si receperit et apertuerit
tibi portas: ciuitas ppls q in ea ē
saluabit et seruiet tibi sub ēbuto
Simantez sedus mīre noluerit et
cepit cōtra te bellū oppugnabis
eā Cūqz trahiderit dñs deus tuus
illam in manu tua: parties omne

qd in ea generis masculini ē i ore
gladii absqz mulieribz et infanti
bus iumentis et ceteris q in ciuita
te sūt Omne predā exercitui diui
des et comedes de spolijs hostium
tuorū q dñs deus tuus dederit tibi
Sic facies ciuitatibz q a te
paul valde sunt et nō sunt de hñs
urbibz quas in possessionem ac
cepturus es De hñs aut ciuitatibz
que dabunt tibi nullum omnino
pmittes viuē s interficiēs in ore
gladii et heū videlicet et amoreū
et chananeū phereseū et eueū et ie
buseū sicut pcepit tibi dñs deus
tuus ne forte doceat vos facere ci
uitas abhominacōes qz ipi opati
sūt dñs suis et peccetis in dñz deū
vestrū Quādo obsederis ciuitatez
multo tēpore et municiōibz circaz
dederis vt expugnes eā nō succi
des arbores de quibz vsci potest
nec securibz per circuitū debes va
stare regiōē qm lignū ē et nō hō
nec potest bellaciū ostra te augere
numeri. Si qua aut ligna nō sūt
pomifera sed agrestia et i ceteros
apta vs? succide et extrue machi
nas donec capias ciuitatē q cōtra
te dimicat. **Ca. xxi.**
Quando iumentū fuerit i ter
ra quā dñs de? tu? daturus
est tibi hominis cadauee occisi et
ignorabitur cedis reus egredien
tur maiores natū et iudices tui et
metientur a loco cadaueris singu
larū p circuitū spacia ciuitatū et
quā viciniorē ceteris esse pspere
runt seniores ciuitatis illi? tollēt
vitulā de amento que nō trahit
iugū nec terrā scidit vomere et du
cent eam ad vallē asperam atqz

saposa que nūq̃ arāsa ē nec semē
tem recepit et cedent in ea cerui
ces vitule. **A**ccedentq; sacerdotes
filij leui quos elegerit domin⁹ de
us tuus vt ministrēt ei et benedi
cant in noīe ei⁹ et ad verbum eorū
oē negociū pendet et q̃cquid mū
dum vel immundum est iudicetur
et venient maiores natu ciuitatis
illius ad interfectum lauabūtq;
manus suas sup vitulaz que ī val
le paissa est et dicent. **M**an⁹ nrē
nō effuderūt sanguinē hūc. nec o
culi viderūt. **P**ropici⁹ esto ip̃so
tuo israhel quē redemisti dñez nō
reputes sanguinē innocētes ī me
dio populi tui isrl. **E**t auferetur
ab eis reatus sanguinis. tū autem
alienus eris ab innocētis cruore
qui filius est cū feceris qd̃ p̃cepit
dñs. **S**i egressus fueris ad pug
nam contra inimicos tuos et tra
biderit eos domin⁹ deus tu⁹ ī ma
nu tua captiuosq; duxeris et vide
ris in numero captiuoz mulierē
pulcrā et adamaueris eā volue
risq; habere vxorē introduces eā
in domū tuā. **Q**ue cadet cesariem
et circūcidet ungues et deponet ve
stem in qua capta est sedenq; in
domo tua flebit patrem et matrē
suā vno mense et postea intrabis
ad eā dormiesq; cū illaz erit vxor
tua. **S**i at postea nō sederit aīmo
tuo dimittes eam liberā: nec ven
dere poteris pecunia nec opprimē
p potestā q; humiliasti eā. **S**i ha
buerit homo vxores duas vnā
dilectā et alterā odiosā; genuerit
q; ex eis liberos et fuerit fili⁹ odi
ose p̃mogemitus volueritq; s̃bam
inter filios suos diuidere: nō po

terit filiū dilecte facere p̃mogem
tū et p̃ferre filio odiose. sed filiū
odiose agnoscat p̃mogem dabit
q; ei de hijs que habueit aincta
duplitiā. **N**te ē enim principium
liberorū eius et huic debent p̃mo
genita. **S**i genuerit homo filiū co
tumacē et p̃teruū qui nō audierit
p̃ris ac matris impium et coherē
tus obedire cōtemplerit. apprehē
dent eum et ducēt eū ad seniores
ciuitatis illius et ad portā iudicii
dicentq; ad eos. **F**ili⁹ noster iste
p̃teruus et contumax est moīta nō
stra audire cōtemnit. comessacio
nibus vacat et luxurie atq; cōi
uris: lapidibz eū obruet popl⁹
ciuitatis et morietur ut auferatis
malū de medio vestri: et vniuersus
israhel audies p̃timeſcat. **Q**uā pe
cauerit homo qd̃ morte plectēdū
est et adiudicatus morti appenſus
fuerit in patibulo: nō pmanebit
cadauer eius in ligno. sed ī eade
die sepelietur. q; maledict⁹ a deo
est qui pendet in ligno et nequaq;
cōtaminabis terrā tuā quā dñs de
us tu⁹ dederit tibi ī possēssionē.

Non videbis **E**a. p̃xi.
bouem et ouem fratris tui et
iāte et p̃teribis. s; reduces fr̃ tu
ecā si nō est p̃pinq; fr̃ tu⁹ nec
nosti eū: ducēs ī domū tuā et erūt
ap̃d te q̃d̃m q̃rat ea fr̃ tu⁹ et redi
piat. **S**i iē facies de asino et de re
stimento et de oī re fr̃s tui q̃ pieit si
inuenieris eaz ne negligas quasi
alienā. **S**i videris asinū fr̃s tui
a bouē cecidisse ī via nō despicias
sed subleuabis eū eo. **N**ō induet
mulier veste virili: nec vir veste
virili. **A**bbōia bis em apud

deus est qui facit hoc Si ambulās
per viam in arbore vel in terra ni
dum avis inueneris et matrē pul
lis vel ouis desup in cubatē nō te
nebis eam cū filijs sibi abiere patie
ris captos tenēs filios vt bene sit ti
bi et logo viuas tpe. Cū edificaue
ris domū nouā facies murū tecti
p circūitū ne effundat sanguis in
domo tua et sis reus labente alio
et in pœps tuēte. Nō serēs vine
am tuā altero semine ne et semen
tis quā seruasti et q nascūtur ex vi
nea piter sanctificent. Nō arabis
in boue fil et asino. Nō indueris ve
stimētū qd ex lana lino qz oceptū
ē. Funiculos i fimbrijs facies p q
tuos agulos pallij tui q opus. Si
duperit vir vxorē et postea obio
habuerit eam quēseritqz occasio
nes quibus dimittat eam obicēs
ei nomen pessimū et dixerit vxo
rem hanc accepi et ingressus ad
eā non inueni vginē. tollent eā
p et mē ei? et ferēt secū signa vgi
nitatis ei? ad seniores vrbis quā
in porta sūt et dicet p. Filiā meā
dedit huic vxorē quā qz odit ipōit
ei nomē pessimū vt dicat nō inue
ni filiā tuā vginē et ecce hęc sūt
signa vginē filie mee. Erpan
dent vestimētū corā seniorib? ciui
tatis apprehēdetqz senes vrbis il
lus virū et verberabūt illū: adēnā
babit patri puelle quoniam diffa
mauit nomen pessimū sup virgi
nē isrl habebitqz eā vxorē et nō
poterit dimittere oibus dieb? vi
te sue. Qd si vix est qd obidit et nō
est in puella inuenta vginē eicā
ent eā: extra fores dom? p̄is sui

et lapidib? obruent viri ciuitatis
illius et morietur qm fecit nephas
in isrl vt fornicare ē in domo p̄is
sui et auferes malū de medio tui.
Si dormierit vir cum vxore alte
ri? vterqz morient id est adulter
et adultera? auferes malū de isrl.
Si puellā vginē despoderit vir et
inuenerit eam aliqs in ciuitate et
cubuerit cum ea: educes vtrūqz
ad portas ciuitatis illius et lapidi
bus obruent: puella qz nō clama
uit auz esset in ciuitate. vir qz hu
miliauit vxorē proximī sui et au
feres malū de medio tui. Si autē
in agro repererit vir puellā q des
ponsata est et apprehēdes cubu
erit cū ea ipse moriet solus. puel
la nihil patiet nec est rea mortis
qm sicut latro surgit contra frēm
suū et occidit aīam eius: ita et pu
ella p̄p̄sa est. Sola erat in agro
clamauit et nullus affuit qui libe
raret eā. Si inuenerit vir puellā v
ginē q nō habet sp̄sū et apprehen
dēs cubuerit cū illa et res ad iudi
tū venerit: dabit q dormiuit cum
ea p̄i puelle centūquingenta si
clos argēti et hēbit eā vxorē qz
hūiliauit illā. Nō poterit dimitte
re eā cūctis dieb? vite sue.

Capitulum .xiiij.

Non accipiet hō vxorē p̄is
sui nec reuelabit operimētū
ei? Nō intrabit eunuch? attritis
vl ap̄utatis testicul? et absciso vtre
tro eāliam dñi. Nō ingrediet mā
ser hęc ē de scorto nat? in eāliam
dñi vñ ad decimā generatiōē. Am
monites et moabites etiā post de
cimā generatiōem nō intrabūt ec
clesiam dñi ieternū: qz noluerūt

vobis occurrere aut pane et aqua in
 via quasi egressi estis de egipto et quia
 conduxerunt contra te balaam filium
 beor de mesopotamia scire ut male
 diceret tibi et noluit dominus deus tuus
 audire balaam: vertitque maledi-
 ctionem eius in benedictionem tuam eo-
 quod diligenter te. **N**on facies cum eis
 pacem nec queras eis bona cunctis
 diebus vite tue in sempernum. **N**on
 abhominaberis ydumeum quia frater
 tuus est: nec egiptium quia advena fui-
 sti in terra eius. **Q**ui nati fuerint
 ex eis tercia generatione intrabunt in
 ecclesiam domini. **Q**uoniam egressus fueris
 aduersus hostes tuos in pugnam:
 custodies te ab omni re mala. **S**i fu-
 erit inter vos homo qui nocturno
 pollutus sit somno egredietur extra ca-
 stram et non reuertetur pulvis ad vespe-
 ram lauet aqua et post solis occasum
 regredietur in castra. **H**abebis locum
 extra castra ad quem egrediaris ad
 requisita nature gerens papillum in
 balthreo. **C**umque sederis fodies per-
 circuitum et egesta humo opies que
 reuelatus es. dominus enim deus tuus
 ambulat in medio castrorum ut
 eruat te et tradat tibi inimicos tu-
 os. ut sint castra tua sancta et nihil
 in eis appareat feditatis ne dere-
 liquat te. **N**on trades seruum domini
 suo qui ad te confugerit. **H**abitabit
 teum in loco qui ei placuerit et in
 vna urbi tuarum requiescat ne con-
 tristes eum. **N**on erit meretrix de fili-
 abis israel nec scortator de filiis israel.
Non offeres mercedem prostibuli nec
 precium canis in domo domini dei
 tui quicquid illud est quod voverint
 quia abhominatio est utrumque apud do-
 minum deum tuum. **N**on fenetrabis faciem tuam

ad usuram pecuniam nec fruges nec
 quolibet aliam rem seculo alieno. **S**i
 autem tuo absque usura id quo indi-
 get commodabis: ut benedicat tibi
 dominus deus tuus in omni opere tuo in terra
 ad quam ingredieris possidendam. **C**um
 votum voveris domino deo tuo non tar-
 dabis reddere quia requireret illud
 dominus deus tuus et si moratur fueris
 reputabit tibi in peccatum. **S**i nolue-
 ris polliceri absque peccato eris. **Q**uod
 autem semel egressus est de labiis
 tuis observabis et facies sicut promissi
 fisti domino deo tuo et propria voluntate
 et ore tuo locutus es. **I**ngressus vi-
 neam proximi tui omne de vineas qua-
 tum tibi placuerit foras autem ne ef-
 feras teum. **S**i intraueris segetem
 amici tui fruges spicas et manu co-
 teres falce autem non metes.

Si acceperit homo uxorem et habuerit eam et non in-
 uenerit gratia ante oculos eius propter
 aliquam feditatem. **S**cribet libellum in pu-
 dij et dabit in manu illius. et di-
 mittet eam de domo sua. **C**umque egres-
 sa alteri maritum duxerit et ille qui
 eam dedit eam dederitque ei libellum
 repudij et dimiserit de domo sua
 vel certe mortuus fuerit non pote-
 rit prior maritus recipere eam: in uxorem
 quia polluta est et abhominabilis fa-
 cta coram domino. ne peccare facias tra-
 ctam tuam quam dominus deus tuus tra-
 didit tibi possidendam. **C**um acce-
 perit homo nuper uxorem non proce-
 det ad bellum nec ei quippiam necessitatis in-
 iungetur publice. sed vacabit absque
 culpa domui sue. ut vno anno lete-
 tur cum uxore sua. **N**on accipies
 loco pignoris inferiorem et superi-
 orem molam. quia animam suam apposuit et

Si deprehensus fuerit homo solli-
citans fratrem suum de filiis israel et
vendito eo acceperit precium inter-
ficiet et auferes malum de medio
tui. **O**bserva diligenter ne iururas
plaga lepre habes facies quecumque do-
queant te sacerdotes leuitici gene-
ris iuxta id quod precepi eis et im-
ple sollicitate. **M**emento te que fecerit
dominus deus vester marie in via cum e-
grederemini de egipto. **C**um repeteres
a proximo tuo rem aliquam quas
debet tibi: non ingredieris domum
eius: ut pignus auferas sed stabis for-
tis et ille tibi proferet quod habuerit.
Si autem pauper non proestabit apud
te pignus sed statim reddes ei ante
solis occasum ut dormies in vestimen-
to tuo benedicat tibi et habeas iusti-
ciam coram domino deo tuo. **N**on nega-
bis mercedem indigentis et pauperis
fratris tui siue aduene qui tecum moratur
in terra et intra portas tuas est
et eadem die reddes ei precium labo-
ris sui ante solis occasum: quia pauper
et ex eo sustentat animam suam: ne
clamet contra te ad dominum et reputetur
tibi in peccatum. **N**on occident pres-
biter filius nec filium pro patribus sed unus
quisque pro peccato suo morietur. **N**on pro-
uerteres iudicium aduene et pupilli
nec auferes pignoris loco vidue
vestimentum. **M**emento quod seruietis
in egipto et eruet te dominus deus tuus
inde. **I**dcirco precipio tibi ut faci-
as hanc rem. **Q**uando messueris
segetem in agro tuo et oblitus ma-
nipulum reliqueris non reuerteris
ut tollas illum sed aduena et pupil-
lus et vidua auferre poterit: ut
benedicat dominus deus tuus in omni ope
manuum tuarum. **S**i fruges college-

ris olivarum quicquid remanserit in
arboribus non reuerteris ut colli-
gas sed relinques aduene pupil-
lo ac vidue. **S**i vindemiaueris vi-
neam tuam non colliges remanentes
racemos sed cedent in usus aduene
pupilli ac vidue. **M**emento quod tu
seruieris in egipto et idcirco pre-
cipio tibi ut facias hanc rem.

Capitulum xxxv.

Si fuerit causa inter aliquos et in-
terpellauerint iudices quem
iustus esse perspexerit illi iusticie pal-
mam dabitur quem impius condemnabit
impietatis. **S**inautem eum qui percutit di-
gnum viderint plagis prosternet et co-
ram se faciant verberari. **P**ro men-
sura peccati erit et plagarum modus
ita deputat ut quadragenarium nu-
merum non excedat: ne sede laceratus
ante oculos tuos abeat frater tuus.
Non ligabis os bouis terentis in
area fruges tuas. **Q**uando habita-
uerint fratres simul et unus ex eis
absque liberis mortuus fuerit: vxor
defuncti non nubet alteri sed acci-
piet eam frater eius et suscitabit semen
fratris sui et primogenitum ex ea fi-
lium nomine illius appellabit ut non
deleatur nomen eius ex israel. **S**in autem
noluerit accipere vxorem fratris sui
que ei lege debet proget mulier ad
portam ciuitatis et interpellabit ma-
iores naturam dicetque. **N**on vult fra-
ter viri mei suscitare semen fratris
sui in israel: nec me in coniugium sume.
Statimque accersit eam facient et in-
terrogabunt si ruderit nolo eam
vxorem accipere: accedet mulier ad
eum coram senioribus et tollet calciam
tuum de pede eius spuetque in faciem eius et
dicet: sic fiet homini qui non edificat

domū fratris sui. Et vocabit nōm illi? in isrl domū discalciati. Si habuerint inter se iurgium viri duo et unus contra alterū rixari ceperit volensq; vrox alteri? eruere vix suū de manu fortioris. miseritq; manū et apprehenderit verēda ei? abscondes manū illius ne flecteris sup eā vlla mīa. Non habebis in saculo diuersa pondera maius et min? nec erit in domo tua modū maior et minor. Pondus habeb iustum et verum et modius equalis et verus erit tibi. vt multo viuas tpe sup terrā quā domin? deus tuus dederit tibi. Abhominat em domin? deus qui facit hec et aduersat oēm iniusticiā. Memento que fecerit tibi amalech i via qn egrediebaris ex egipto. qūo occiderit tibi et extremos agmīs tui qui lassī residebāt ceciderit qn tu eras fame et labore cōfect? et non timuerit deum. Cum ergo dominus deus tuus dederit tibi regem et subiecerit cunctas p circuitū natiōes in terra quā tibi pollicēt? est delebis nomē ei? sub celo. **Ca. xvi.** **Q**uq; intraueris terrā quam domin? deus tuus tibi datur? est possidendam et obtinueris eā atq; habitaueris in illa. tolles de cunctis frugibz tuis p̄micias et pones in carallo p̄gesq; ad locū quē domin? de? tu? elegerit vt ibi iuocetur nomē ei?. accedesq; ad sacerdotem qui fuerit in diebz illis et dicens ad eum. Profiteor hodie corā dño deo tuo qd ingressus sum in terrā p qua iurauit patribz nostris vt daret eā nobis. **S**us

ciēs q; sacerdos caralluz de manu tua ponet ante altare dñi dei tui et loqueris in cōspectu dñi dei tui. **S**icut p̄sequebat p̄m meū qui descendebat in egiptum et ibi p̄ginat? est in paucissimo numero. creuitq; in gentem magnam ac robustam et infinite multitudinis. **A**ffliperūtq; nos egipti et p̄secuti sūt iponentes onera grauissima et clamauim? ad dominum deū patrz nostrorū qd exaudiret nos et resperit hūilitate nostram et laborem atq; angustia. et eduxit nos de egipto in manu forti et brachio extenso ingenti pauore in signis atq; portentis et introduxit ad locū istū. et tradidit nobis terrā lacte et melle manātem. **E**t idcirco nūc offero p̄micias frugum terre quā domin? dedit mibi. **E**t dimittes eas in cōspectu dñi dei tui et adorato dño deo tuo epulaberis in omnibz bonis que dñs de? tuus dederit tibi et domū tue et leuitas et aduena qui tecum est. **Q**n cōpleueris decimā cunctarū frugū tuarū. anno decimaz tercio dabis leuite et aduene et pupillo et vidue vt comedāt intra portas tuas et saturentur. loquerisq; in cōspectu domini dei tui. **A**ttuli quod dedit illud leuite et aduene et pupillo ac vidue sicut iussisti mibi. **N**on preteritiū mandata tua nec sum oblitus imperij. **N**on comedi ex eis in luctu meo nec separaui ea in qualibet immundicia. nec expendi ex hijs quicq; in te funebri. **O**bediui voci domini dei mei et feci oīa sicut p̄cepisti mibi. **R**espice

de factuatio tuo et de excessu celo
rum habitaculo et benedic populo
tuo israel et terre quam dedisti nobis
sicut iurasti patribus nostris terre la-
cte et melle mananti. **Hodie** dominus de-
us tuus precepit tibi ut facias manda-
ta hec atque iudicia ut custodias et
impleas ex toto corde tuo et ex to-
ta anima tua. **Dominum** elegisti ho-
die ut sit tibi deus et abules in visis
eius et custodias ceremonias illius
et mandata atque iudicia et obedi-
as eius imperio. **En** dominus elegit te
hodie ut sis ei populus peculiaris
sicut locutus est tibi et custodias o-
nia precepta illius et faciat te ex-
celsorem cunctis gentibus quoniam cre-
avit in laudem et nomen et gloriam
suam ut sis populus sanctus domi-
ni dei tui sicut locutus est

Capitulum .xvii.
Recepit autem moyses et senio-
res populo israel dicentes. **Custo-**
dite omnia mandata que precipio vobis ho-
die. Cumque transieritis iordanem in ter-
ram quam dominus deus tuus dabit tibi et
reges ingentes lapides et calce leui-
gabis eos ut possis in eis scribere
omnia verba legis huius iordane trans-
misso ut iterum eas terram quam domi-
nus deus tuus dabit tibi terram lacte et
melle manantem sicut iuravit patri-
bus tuis. **Quoniam** ergo transieritis iorda-
nem erigite lapides quos ego hodie pre-
cipio vobis in monte hebal et leuiga-
bis eos calce et edificabis ibi altare
domino deo tuo de lapidibus quos ferrum
non tetigit et de saxis informibus
et ipolitatis et offertes super eo holocau-
sta domino deo tuo et immolabis hostias
pacificas comedetque ibi et epulabe-
ris coram domino deo tuo. **Et** scribes super

lapides omnia verba legis huius pla-
ne et lucide. **Dixeruntque** moyses
et sacerdotes leuitici generis ad o-
nem israel. **Attende et audi israel** Ho-
die factus es populus domini dei tui.
Audies vocem eius et facies mandata
atque iusticias quas ego precipio tibi.
Precepitque moyses populo in die
illo dicens. **Hic** stabunt ad benedicendum
domino super montem garizim
iordane transmissio symeon leui iu-
das ysachar ioseph et beniamin.
Et e regione ista stabunt ad maledi-
cendum in monte hebal ruben gad
azer zabulon dan et neptalim. **Et**
pronuntiabunt leuite dicentes ad om-
nes viros israel excelsa vocem. **Ma-**
ledictus homo qui facit sculptile et
confutabile abhominacionem domi-
ni operum manuum artificum ponitque il-
lud in abscondito. **Et** respondebit
omnis populus et dicet amen. **Ma-**
ledictus qui non honorat patrem suum et
matrem. **Et** dicet omnis populus amen.
Maledictus qui transfert terminos
proximi sui. **Et** dicet omnis populus a-
men. **Maledictus** qui errare facit cecum
in itinere. **Et** dicet omnis populus a-
men. **Maledictus** qui pervertit iudicium
advene pupilli et vidue. **Et** dicet
omnis populus amen. **Maledictus** qui dor-
mit cum uxore patris sui et revelat o-
perimentum lectuli eius. **Et** dicet omnis
populus amen. **Maledictus** qui dormit
cum omni iumento. **Et** dicet omnis
populus amen. **Maledictus** qui dormit
cum sorore sua filia patris sui vel
matris sue. **Et** dicet omnis popu-
lus amen. **Maledictus** qui dormit cum
socrum sua. **Et** dicet omnis populus a-
men. **Maledictus** qui clam pauperem pro-
ximum suum. **Et** dicet omnis populus amen.

Nota

Maledict⁹ q̄ accipit munera vt
pauat aīam sanguinis innocen
tis Et dicet oīs popul⁹ amē **M**a
ledict⁹ q̄ non pmanet in sermoni
bus legis hui⁹. nec eos ope pficit
Et dicet oīs popul⁹ amen

Sāt audieris **Ca. xxviii.**
vocē dñi dei tui vt facias at
q̄ custodias oīa mādāta ei⁹ que
ego precipio tibi hodie. faciet te
dñs deus tu⁹ excellētiorem cunctis
gētibus que versant in terra. De
mēt q̄ sup te vniūse bñdictiōes
iste ⁊ apprehendēt te. si tñ pcepta
ei⁹ audieris **B**enedict⁹ tu in ciui
tate et benedict⁹ i agro. **B**enedi
ctus fruct⁹ ventris tui et fructus
ēre tue. fructusq̄ iumentoz tuoz
greges armētoz tuoz ⁊ caule ouū
tuaz **B**enedicta horrea tua ⁊ bene
dicte reliquie tue. **B**enedict⁹ eis
igrediēs et egrediēs. **D**abit do
min⁹ inimicos tuos qui cōsurgēt
aduersum te conuēntes i cōspā
tuo. **D**er viam vnā vniēt cōtra
te et p septē fugiēt a facie tua. **E**
mittet dñs benedictiōem sup cel
laria tua et sup oīa opa manuz
tuaz. benedicetq̄ tibi i terra quā
acceperis **S**uscitabit te dñs sibi i
populum sanctū sicut iurauit tibi
si custodieris mandata domi dei
tui ⁊ ābulaueris i vñs ei⁹. **V**ide
būt q̄ oēs terraz populi q̄ nom
dñi inuocātū sit sup te et timebūt
te. **A**būdate te faciet dñs oībus
bonis fructu vteri tui ⁊ fructu iu
mētoz tuoz fructu terre tue quā
iurauit dñs pībus tuis vt dāet
tibi **A**plet dñs thesaurū suū op
timū celū vt tribuat pluuiā ēre
tue i tpe suo. **B**enedicetq̄ cūctis

opib⁹ manuū tuaz ⁊ fenestab⁹ gen
tib⁹ multis et ip̄e a nullo fen⁹ ac
cipies **C**onstituēt te dñs deus tu
us in caput et non in caudā ⁊ eis
semp supra ⁊ nō subter. si tamen
audieris mādāta dñi dei tui que
ego p̄cipio tibi hodie et custodie
ris ⁊ feceris. ac nō declinaueris
eis nec ad dextrā nec ad sinistram
nec secut⁹ fueris deos alienos ne
q̄ colueris eos. **Q**d si audire nō
lueris vocē dñi tui vt custodias
facias oīa mādāta ei⁹ ⁊ cōtinuā
as q̄s ego precipio tibi hodie. ve
niēt sup te oēs maledictiōes iste
⁊ apprehendent te. **M**aledict⁹ eris
i ciuitate maledict⁹ i agro **M**ale
dictū horreū tuū et maledicte re
liq̄e tue. **M**aledict⁹ fructus ven
tris tui et fruct⁹ ēre tue. armēta
bouū tuoz ⁊ greges ouū tuaz **M**a
ledict⁹ eris igrediēs. et maledi
ct⁹ egrediens **M**ittet dñs sup te
famē et esuriē et iterpātiōem in o
nia opa tua q̄ tu facies. donec con
terat te ⁊ pdat velociter ap̄ter ab
inuētiōes tuas pessimas in q̄bo ē
liq̄sti me **A**dūngat tibi dominus
pestilentia. donec consumat te de
terra ad quā ingredi eis possiden
dam. **D**erūtiat te dñs egestate
et febre et frigore ardore et estia
aere corrupto ac rubigine ⁊ p̄leq̄
tur donec peas **P**it celū qd supra
te ē eneu et ita quā calcas ferrea
Det dominus ymbrem terre me
puluerem ⁊ de celo descēdat sup
te cinis donec conteraris **T**radat
te dñs conuēntē ante hostes tu
os et per vnā viam egrediatis
contra eos et p septē fugias ⁊ dis
pgaris p oīa regna terre **P**itq̄

adducet tuū in escā ainctis volati-
libus celi et bestijs terre et nō sit
q̄ abigat. **P**ercutiat te dñs vlce-
te egipti et p̄tem corp̄is p̄ quam
fecerā digerūt. scabie q̄z pru-
rigine ita vt curari nequeas. **P**er-
cutiat te dñs amētia et cecitate ac
furore mentis et palpes ī meridie
hant palpare solet cecus in tene-
bris et nō dirigas vias tuas. **O**m-
niq̄ tpe calūniam sustineas et op-
primatis violentia nec habeas q̄
liberet te. **V**roxem accipias et ali-
quidat cum ea. **D**omū edifices et
nō habitas in ea. **P**lantes vineā
et nō vindemias eā. **B**os tuus ymo-
letur corā te et nō comedas ex eo.
Asinus tuus rapiat ī cōspectu tuo
et non reddat tibi. **O**ves tue den-
tur inimicis tuis et non sit qui te
adiuuat. **F**ilij tui et filie tue tradan-
tur alteri p̄lo videntibus oculis
tuis et deficiētibz ad cōspectum
eorz tota die et nō sit fortitudo ī ma-
nu tua. **F**ructus t̄re tue et oēs labo-
res tuos comedat p̄ls quez igno-
ras et sis semp calūniam sustinēs
et oppressus ainctis diebus et stu-
pens ad terrore eoz q̄ videbūt o-
culi tui. **P**ercutiat te dñs vlcere
pessimo in genibus et in suris sana-
riq̄ non possis a planta pedis vsq̄
ad verticem tuū. **D**ucetq̄ te dñs
et regē tuū quē constitues sē te ī gē-
tem quā ignoras tu et p̄res tui et
seruies ibi dñs alienis ligno et la-
pidei et eris p̄ditus in puerbium
ac fabulam oibz p̄lis ad quos
te introduxerit dñs. **S**ementez
multam iaces in terrā et modiciū
cōgregabis qz locuste deuorabūt
eā. **D**ineā plātabis et fodies et vi-

nū nō biles nec colliges ex ea q̄p-
p̄iam. qm̄ vastatur v̄mibus. **O**li-
uas habebis in oibz terminis tuis
et nō vngeis oleo qz defluēt et depei-
būt. **F**ilios generabis et filias et
non frueris eis. qm̄ ducent ī ca-
ptiuitatē. **D**ēs arbores tuas et fru-
ges terre tue rubigo cōsumet. **A**b-
uena qui teat̄ versat̄ in terra as-
cendet sup te. eritqz sublimior. tu
āt descendes et eris inferior. **I**pse fe-
nerabit tibi et tu nō fenerab ei. **I**p-
se erit in caput et tu eris in caudā.
Et venient sup te oēs maledicti-
ones iste et p̄sequentes appren-
dent te donec itereas. qz nō audi-
sti vocē dñi dei tui nec fuasti mā-
data ei et cērimomas q̄s p̄cepit
tibi. **E**t erūt in te signa atqz p̄di-
gia et in semine tuo vsq̄ in sempit̄-
nū. eo qz nō seruieris dño deo tuo
in gaudio cordisqz leticia p̄pter
terū oim abundantiā. **P**erues
inimico tuo quē immitet tibi do-
min⁹ in fame et siti et nuditate et
oī penuria et ponet iugū ferreum
sup ceruicē tuā donec te conterat.
Adducet dñs sup te gentē d̄lōgi
q̄ et de extremis t̄re finibz in h̄litu
dinē aq̄le volātis cū impetu cuius
liquā itelligē nō possis gentē pro-
ciāssimā que nō deferat semi nec
misereat puuli et deuoret fructū
iūmē eoz tuoz ac fruges t̄re tue
donec itereas et non reliquat tibi
triticiū vinū et oleū armenta bouz
et greges ouīū donec te d̄ilpbat et
cōterat in ainctis v̄bibus tuis et
destruant mūrē tuū sicut atqz sub-
limes in quibz habebas fiduciam
in omni terra tua. **O**bsideris in
tra portas tuas ī oī terra tua quā

habitat tibi dñs deus tuus et come-
des fructū vteri tui et carnes filio-
rū tuorū et filiarū tuarū q̄s dede-
rit tibi dñs de⁹ tuus in angustia
et vastitate q̄ opprīmet te hostis
tuus. **H**omo delicatus ī te et luru-
riosus valde inuēdit fratri suo et
uxori que cubat in sinu suo ne det
eis de carnib⁹ filiorū suorum quas
comedet: eo q̄ nihil aliud habeat
in obfidiōe et penuria qua vasta-
uerint te inimici tui intra omnes
portas tuas. **T**enera mulier et de-
licata que supra terrā ingredi nō
valebat nec pedis v̄stigiū figē
ppter molliē et tēneritudinē mī-
mā. inuēdit viro suo qui cubat
in sinu eius super filij et filie carni-
bus et illūie secundariū q̄ egre-
diūtur de medio feminū eius et su-
p libeis q̄ eadē hōa nati sūt. **C**om-
edēt em̄ eos clā ppter re⁹ oīum pe-
nuriā in obfidiōe et vastitate q̄
opprīmet te inimicus tu⁹ intra por-
tas tuas. **N**isi custodieris et feceris
oīa v̄ba legis huius q̄ scripta sūt
in hoc volumine et timueris nomē
ei⁹ glōriōsū et terribile h̄c ē dñm
deū tuū: augebit dñs plagas tu-
as et plagas seminis tui plagas
magnas et p̄seuerātes infirmita-
tes pessimas et p̄petuas et cūdet
in te om̄es afflictioēs egipti q̄s
timuisti et adherēbūt tibi. **I**n sup
et vniūsos languores et plagas q̄
non sūt scripte in volumine legis
huius inducet dominus super te
donec te conterat. **E**t remanebitis
pauci numero qui prius eratis si-
cut astra celi p̄ multitudinē qm̄
non audisti vocē dñi dei tui. **E**t sic
ate letatus ē dñs sup v̄s bñ v̄b

faciēs v̄sq; multiplicās sic letabi-
tur disperdēs v̄s atq; subuertēs
vt auferamini de terra ad quam ī-
gredieris possidēbam. **D**isperg;
te dominus in omnes populos a
lūmitate terre v̄sq; ad terminos
eius et seruiēs ibi dñs aliēis q̄s
et tu ignoas et patres tuī lignis
et lapidibus. **I**n gentibus quoq;
illis non quiesces neq; erit requi-
es v̄stigio pedis tui. **D**abit em̄
tibi dominus ibi cor pauidum et
deficientes oculos et animam con-
sumptam merore et erit vita tua
quasi pendens ante te. **T**imebis
nocte et die et non crederis vite tue.
Mane bices quis mihi det mane-
rum et v̄spere q̄s mihi det mane.
ppter cordis tui formidīnē qua
terreberis et ppter ea que tuis vi-
debis ocul⁹ seducet te dñs clāssi-
bus ī egiptū p̄ viā de q̄ dixit tibi
vt eā ampli⁹ nō videres. **I**bi ven-
deris inimicis tuis ī seruos et ad-
illas et nō erit q̄ emat. **Ca. xxi.**
Nec sunt v̄ba federis quod
precepit dñs moȳsi vt feri-
ret cum filiis isrl̄ in terra moab p̄-
ter illud fedus quod cum eis pe-
pigit in oreb. **V**ocauitq; moyses
oēm israhel et dixit ad eos. **D**os
vidistis vniūsa q̄ fecit dñs corā;
v̄b ī tra egipti pharaoni et oībus
seruis ei⁹ vniūseq; t̄re illi⁹ cēpta
cōes magnas q̄s vidēt oculi tui
h̄c illa p̄cēpta q̄ ingēcia et nō de-
dit v̄b dñs cor ītelligēs et oculos
vidētes et aures q̄ possint audire
v̄sq; ī p̄ntē; diē. **A**dduxit v̄s. xl.
ānis p̄ desertū n̄ sūt attrita v̄sti-
mēta v̄ra nec calciamta pedū v̄ro
tū vetustate cōsūpta sūt. **P**anē n̄

comedistis. vinū et siccā non bi-
bistis vt sciretis qz ipse ē dñs de-
us israhel. Et remisistis ad hūc locū
egressusqz ē seon rex ebron qz og
rex basan occurrentes nob ad pu-
gnam et pūsim? eos et tulimus
terā eorū ac tradidim? possiden-
dā rubē et gad et dimidiē tribū
manasse. Custodite ergo vba pa-
cti huius et implete ea vt intelli-
gatis vniuersa que facitis. Vos
statis hodie cuncti corā; dño deo
vō. principes vñ et trib? ac ma-
iores natu atq; doctores oīs ppls
israhel liberi et vcores vrē qz aduene-
rūt mōat in castris ex ceptis
lignorū cesorib? et hīs qz ppetāt
aqua? vt traseat in federe dñi dei
tui qz i iurādo qd hodie ē dñs de?
tuus parit tēū vt suscitēt te sibi
i populū qz ipse sit dñs de? tu? sicut
loquit? ē tibi qz sicut iurauit pñb?
tuis abrahā pīaac qz iacob. Nec ro-
bis solis ego hoc fedus feci qz hoc
iuramenta confirmo s; cunctis pñ-
tib? et absentib? Vos ei nōstis
quō habitauerim? in terra egipti
et quō trāserim? per mediu? na-
tionū qz trāseūtes vidistis abho-
minationes et sordes id est ydola
eorū lignū et lapidē argentū qz au-
rum qz colebant. Ne forte sit inter
vos vir ā mulier familia aut tñ-
bo qui? cor auersū ē hodie a dñio
deo vestro vt vadat qz puiat dñs
illaz gentium qz sit inter vos radix
germinans selet amari tudinem
eunqz audieit verba iuramēti hu-
ius bñdicat sibi i corde suo dicens
par erit mihi qz ambulo in pra-
uitate cordis mei qz assumat ebriā-
tē et dñs nō ignoscat ei. sed

tūc qz marie furor eius fumet qz
zel? cōtra hōiem illum qz sedeāt su-
per eū omia maledicta qz scripta
sūt in hoc volumine et deleat dñs
nomen eius sub celo et cōsumat
eū i pditiōe ex oībus tribub? isra-
hel iuxta maledictiōnes que in li-
bro legis huius ac federis cōtinen-
tur. Dicit qz sequēs generatio et
filij qz nascent deinceps et peregrini
qui delonge venerint videntes
plagas terre illius qz infirmitates
qz ea afflixerit dñs sulphure et
solis ardore oburens ita vt vltra
nō seriat nec vires quippiā germi-
net in exemplū subuerthōis sodomē
et gomorre adame et seboim
qz subuertit dñs in ira qz in furo-
re suo qz dicent oīs gentes. Qua-
re sic fecit domin? tñe huic? Que
ē hec ira furoris ei? immensa? Et
rñdebunt. Quia dereliquerūt pa-
ctū dñi qd pepigit cū pñbus eo-
rū qñ eduxit eos de tña egipti qz
iuerūt dñs aliēis et adorauerūt
eos qz nesciebāt qz quib? nō fue-
rant attributū idcirco irat? est fu-
ror dñi contra terram istā vt idu-
cēt sup eā oīa maledicta qz in hoc
volumine scripta sūt et eiecit eos
de tña sua i ira et i furore qz i idig-
natiōe maria pīecitqz i tñā alie-
nā sicut hodie pprobat. Abscōdi-
ta a dño deo nō qz maifesta sūt no-
bis qz filiis nris vsqz i sempitēnū vt
faciam? vniūsa legis h? **Ca. xiii.**
Quoniam ergo venerint super te
oēs sermones isti benedictiō
sue maledictiō quā pposui i con-
spectu tuo et duct? penitūdie cor-
dis tui in vniūsis gētib? i quas
dispserit te dñs deus tu? qz reus?

fueris ad eū et obedieris ei? impe-
rijs sicut ego hodie precipio tibi
cum filijs tuis in toto corde tuo et
in tota aīa tua: reducet te dñs de-
tu? de captiuitate tua ac miserebi-
tur tui et tuusq; congregabit te de
unctis populis in quos te aīa dis-
persit. Si ad cardines celi fueris
dissipatus inde te retrahet dñs de-
us tuus: et assumet atq; introdu-
cet in terrā quā possederunt p̄res
tui et obtinebis eā et bñdicens ti-
bi maioris numeri te esse faciet q̄
fuerūt p̄res tui. Cirā uidet dñs de-
us tuus cor tuū et cor seminis tui
ut diligas dñm deū tuū ex toto cor-
de tuo et in tota aīa tua ut possis
vivere. Oēs autem maledictiōes
has uertet sup inimicos tuos et
eos q̄ oderūt te et psequūtur. Tu
autē reuerteris et audies vocē dñi
dei tui faciesq; vniuersa mādata
que ego precipio tibi hodie et abū-
dare te faciet dñs deus tuus in cū-
ctis opibus manuum tuarū in so-
lute vteri tui et in fructu iumēto-
rum tuorū in vberitate terre tue et in
reum oīm largitate. Reuertet eī
dñs ut gaudeat sup te in omnib;
bonis sicut gauisus est in patrib;
tuis. si tñ audieris vocē dñi dei tui
et custodieris precepta eius et ceri-
monias que in hac lege conscrip-
ta sunt et reuertaris ad dominum
deum tuum in toto corde tuo et in
tota anima tua. Mandatum hoc
qđ ego precipio tibi hodie non su-
pra te est neq; procul positū: nec
in celo sitū. ut possis dicere quis
nē; valet ad celū ascendere ut de-
ferat illud ad nos ut audiam? at-
q; ope cōpleam? neq; trās mare

positū ut trāseris et dicas qđ e no-
bis poterit mare trāsfretare et il-
lud ad nos vñ deferre ut possim?
audire et facere qđ preceptū est.
sed iuxta te est sermo valde in ore
tuo et in corde tuo ut facias illū. Et
fidera qđ hodie pposueri i aspectu
tuo vitā et bonū et cōtrario mortē
et malū. ut diligas dñm deū tuū
et abules in vñs eius et custodias
mādata illi? et ceremonias atq; iu-
dicia et viuas atq; multiplicet te
bñdicatq; tibi i terra ad quā igredi-
eris possidendā. si autē auerſū fue-
rit cor tuū et audire nolueris atq;
errore decept? adoraueris deos a-
lienos et seruieris eis: p̄dico tibi
hodie qđ p̄eas et paruo tpe more-
ris in terra ad quā iocubane trāſ-
misso ingredieris possidendam. Te-
stes inuoco hodie celū et terrā qđ p-
posueri vob vitā et bonū. bñdictio-
nem et maledictiōem. Elige ergo
vitā ut et tu viuas et semē tuū. et di-
ligas dñm deū tuū atq; obedias
voti ei? et illi adheras. Ipse est ei
vita tua et longitudo dierū tuorū ut
hītes in terra p qua iurauit dñs
patrib; tuis abrahā ysaac et ia-
cob ut daret eā illis. **Ca. xxi**

Hic qđ moyses et loquit? om-
nia verba hec ad vniuersum
isrl et dixit ad eos. Centū viginti
ānorum sū hodie nō possū; ultra
egredi et ingredi. p̄sertim cum
dñs dixerit mihi nō trāhīb i iocubā-
nē istū. Dñs ergo de? tu? trāhīb
aīa te. Ipe delet oēs gentes has
i aspectu tuo et possideb eas. Et io-
sue iste trāhīb ante te sic loquit?
dñs. Facietq; dñs eis sic fecit scō
et regib; amorē or et terre eorū

delebitq; eos. **E**rgo et hps tra
didit vobis similit facietis eis
sicut precepi vobis. **V**iriliter agi
te et confortamini. **N**olite timere ne
paveatis ad aspectu eorū q; dñs
deus tuus ipse ē ductor tuus et nō
dimittet nec derelinquet te. **V**oca
uitq; moyses iosue et dixit ei corā
omni israhel. **C**onfortare et esto ro
bustus. **T**u em introduces pplm
istū in terrā quā datur se pñbus
eorū iuravit dñs et tu eā diuīdes
sorte. **E**t dñs q; ductor ē vester ip
se erit tecum. nō dimittet nec de
relinquet te. **N**oli timere nec pa
ueas. **S**cripsit itaq; moyses legē
hāc et tradidit eā sacerdotibus fi
liis leui q; portabāt archā fedēis
dñi et cūctis seniorib; isrl. **P**rece
pitq; eis dicens. **P**ost septē ānos
remissionis in sollemnitate taberna
culorū cūmētib; cūctis ex isrl
vt appareāt in aspectu dñi dei tui
in loco quē elegerit dñs. **l**eges ve
ba legis huius coram omni isrl au
dientib; eis et in vñū oī populo
cūgregato. tam viris q; mulierib;
pulis et aduenis q; sūt intra por
tas tuas vt audientes discāt et ti
meāt dñm deū vestrū et custodiāt
impleātq; oēs sermōes legis hu
ius. **F**ilij q; eorum q; nūc ignorāt
vt audite possint et timeāt dñm
deū suū cūctis dieb; q;bo pñantur
in terrā ad quā vos iordane trās
misso pgitis obtinēdā. **E**t ait do
minus ad moysen. **E**cce ppe sūt di
ca mortis tue. **V**oca iosue et statu
i tabernaculo testimonij vt papi
am ei. **A**bierunt ergo moyses et io
sue et steterunt in tabernaculo te
stimonij. apparuitq; dominus ibi i

colūna nubis q; stetit in introitu
tabernaculi. dixitq; dñs ad moy
sen. **E**cce tu dormies cum pñbus
tuis et ppl's iste cōsurgēs fornicā
bit pñ deos alienos i tra ad quā
ingredierē vt habitet in ea. ibi de
relinquet me et irritū faciet fedē
quā pepigi cū eo. **E**t nascet furor
meus contra eū i die illo et derelinquā
eū et abscondam faciē meā ab eo
et erit in deuoratiōem. **I**nuenient
eū oīa mala et afflictiones ita vt
dicat i illa die. **V**ere q; nō est de
meum. inuenerūt me hec mala.
Ego at abscondā et celabo faciē
meā i die illo ppter oīa mala q; fe
cit q; secut⁹ ē deos alienos. **N**ūc
itaq; scribite vobis canticū istud et
docete filios isrl vt memori tene
ant et ore decantent et sit mihi car
mē istud p testimonio inter filios
israhel. **I**ntroducā enim eū in ter
rā p qua iuravi pñbus ei⁹ lacte et
melle manantē. **C**unq; comederūt
et saturati crassiq; fuerint. auer
tentur ad deos alienos et seruiēt
eis. detrahentq; mihi et irritū fa
cient pactum meum. **P**ostq; inue
nerint eum mala multa et afflictio
nes. respondebit ei canticū istud
p testimonio quod nulla delebit
obliuio ex ore semis tui. **S**cio em
cogitationes eius que facturū sit
hodie anteq; introducam eū i ter
rā quā ei pollicit⁹ sū. **S**cripsit q;
moyses canticū et docuit filios isrl.
Precepitq; dñs iosue filio nūc
ait. **C**onfortare et esto robustus.
Tu em introduces filios israhel
in terrā quā pollicit⁹ sūz ego ero
tecū. **P**ostq; g scripsit moyses v
ba legis huius in volumine atq;

compleuit. precepit leuitis qui portabant archam federis domini dicens **T**olite librum istum et ponite eum in latere archae federis domini dei vestri ut sit ibi contra te in testimonium. **E**go enim scio contentionem tuam et ceruicem tuam durissimam. **A**dhuc uiuente me et ingrediente uobiscum semper contumeliose egistis contra dominum: quanto magis cum mortuus fuero. **C**ongregate ad me omnes maiores nati per tribus uestras atque doctores. et loquar audientibus eis sermones istos et inuocabo contra eos celum et terram. **N**oui enim quod post mortem meam iniqui ageritis et declinabitis cito de uia quam precepi uobis et occurrent uobis mala in extremo tempore quoniam feceritis malum in conspectu domini ut irritetis eum per opera manuum uestrarum. **N**otus est ergo moyses audiens uniuerso ceteris israel uerba carnis huius et ad finem usque compleuit.

Capitulum .xxxij.

Audite celi quod loquor audiat terra uerba oris mei. **C**onuersat in pluuia doctrina mea. **F**luat ut ros eloquium meum. **Q**uasi uimber super herbam et quasi stille super gramina quoniam nomen domini inuocabo. **D**ate magnificentiam deo nostro. dei perfecta sunt opera: et omnes uiae eius iudicia. **D**eus fidelis et absque ulla iniquitate iustus et rectus. **D**ecauerunt ei non filii eius in sordibus. **G**eneratio praua atque puerilis hec tunc reddis domino populo stulte et insipiens. **N**umquid non ipse est pater tuus qui possedit te et fecit et creauit te. **M**emento dierum antiquorum cogita generationes singulas. **I**nterroga patrem tuum et annuntiabit tibi maiores tuos et dicet tibi

Quando diuidebat altissimus gentes quando sepauit filios adam constituit terminos populorum iuxta numerum filiorum israel. **M**ares autem domini populus eius: iacob funicularum hereditatis eius. **I**nuenit eum in terra deserta: in loco horrores et uastam solitudinis. **C**ircumduxit eum et domum eius custodiuit quasi pupillam oculi sui. **S**icut aquila prouocans ad uolandum pullos suos et super eos uolans. **E**xpandit alas suas et assumpsit eum atque portauit in humeris suis. **D**ominus solus dux eius fuit et non erat cum eo deus alienus. **C**onstituit eum super excellentem terram ut comederet fructus agrorum. **U**t suggeret mel de petra oleumque de saxo durissimo. **B**utrum de armamento et lac de ouibus cum adipe agnorum et arctum filiorum basan. **E**t hircos cum medulla tritici et sanguinem uiae biberent meta durissimum. **I**ncrassatus est dilectus et recalcitrauit incrassatus impinguitus dilatatus. **D**ereliquit deum factorem suum et recessit a deo salutari suo. **P**rouocauerunt eum in dijs alienis in abhominacionibus ad inuidiam: concitauerunt. **I**mo lauerunt demonijs et non deo dijs quos ignorabant. **N**oui recentiores pauperes quos non coluerunt patres eorum. **D**eum qui te genuit dereliquisti et oblitus es dominum creatorem tuum. **V**idit dominus et ad inuidiam concitatus est quia prouocauerunt eum filii sui et filie. **E**t ait abscondam faciem meam ab eis et considerabo nouissima eorum. **G**eneratio enim peruersa est et infideles filii. **I**psi me prouocauerunt in eo qui non erat deus et irritauerunt in

vanitatis suis. Et ego puoca-
bo eos in eo quod non est populus et in gente
stulta irritabo illos. Ignis succen-
sus est in furore meo et ardebit usque
ad inferni novissima deuorabitque
terram cum germine suo et montem suum
dammenta comburet. Congregabo
super eos mala et sagittas meas com-
plebo in eis. Consumantur fame
et deuorabuntur aues morsu ama-
rissimo. Dentes bestiarum immittam
in eos cum furore trahentium super ter-
ram atque serpentium. Foris vastabit
eos gladius et intus paucos iuue-
ne simul ac virginem lactentem cum ho-
mine sene. Et dixi. Vbi nam sunt?
Cessare faciam ex hominibus me-
moria eorum. Sed propter iram inimi-
corum distuli ne forte supbirent ho-
mines eorum. Et dicerent manus nostra
excoelsum et non dominus fecit hec omnia.
Gens absque consilio est et sine pruden-
tia utinam saperent et intelligerent
ac novissima prouiderent. Quomodo
psequebatur unus mille et duo su-
peraret decem milia? Nonne ideo quod
deus suus vendidit eos et dominus com-
cluserit illos? Non enim est deus neque
deus eorum et inimici nostri sunt iudices
de vinea et odorum vinea eorum
et de suburbanis gomorre. Vinea
eorum vicia fellicum et lotum amarissimum.
Felix draconum vinum eorum et venenum
aspidum insanabile. Nonne hec com-
cluserunt apud me et signata in the-
sauris meis? Heu est ultio et ego
retribuam eis in tempore ut labatur
pes eorum. Iuxta est dies perditionis et
adesset festinant tempora. Iudica-
bit dominus populum suum et in seruis suis
misererebitur. Videbit quod infirmata
sit manus et clausi quod defecerunt

107
reliqui quod consumpti sunt. Et dicet
Vbi sunt domini eorum in quibus habe-
bant fiduciam? De quorum victimis
comedebant adipem et bibeabant vi-
num libaminum. Surgant et opitulentur
vobis et in necessitate vestra protegant.
Videte quod ego sum solus et non sit
alius deus propter me. Ego occidam
et ego viuere faciam pacem et ego
sanabo et non est qui de manu mea
possit erueri. Leuabo ad celum ma-
num meam et dicam vivo ego in eternum.
Si auero ut fulgur gladium meum
et accipuerit iudicium manus mea
fixam ultionem hostibus meis et
hijs qui oderunt me retribuam. Ine-
briabo sagittas meas sanguine et
gladius meus deuorabit carnes
de cruore occisorum et de captiuitate
nudati inimicorum capitis. Lauda-
te gentes populum eius quod sangui-
nem seruorum suorum vltiscetur. Et vi-
dictam retribuet in hostes eorum et pro-
picium erit terre populi sui. Venit ergo
moyses et locutus est omnia verba
cantici huius in auribus populi ipse
et iosue filius nun. Compleueruntque
omnes sermones istos loquens ab-
vniuersum israhel et dixit ad eos.
Domine corda vestra in omnia verba
mea quod ego testificor vobis hodie ut
mandatis ea filiis vestris audire
et facere et implere vniuersa que
scripta sunt in volumine legis hu-
ius quod non transsum precepta sunt vobis
sed vti singuli in eis viuerent quod fa-
cientes longo tempore perseueretis in terra
ad quam iordanem transmissio in-
grederimini possidendam. Locutus
est dominus ad moysen in eadem die
dicens. Ascende in montem istum a
baran id est transitum in monte nebo

qui est in terra moab contra iheri
cho et vide terram chanaan quam
ego tradidi filiis israel obtinendam
et morere in monte. Quae ascende
iugeris populis tuis sicut mortui
est aaron frater tuus in monte hoc et
apposuit? populus suus. quia per uarietatem
estis contra me in medio filiorum israel
ad aquas contradictionis in caedes
deserti syn: et non sanctificastis
me inter filios israel. **Contra** uidebam
eam et non ingredieris in eam quam
ego dabo filiis israel. **Ca. xxxij.**

Hec est benedictio qua benedixit
moyses homo dei filios israel
ante mortem suam. **Et ait.** Dominus de sy
na uenit et de seir ortus est nobis
Apparuit de monte pharan et cum
eo factorum milia. In dextera eius ig
nea lex dilexit populos. **Omnes** san
cti in manu illius sunt: et qui app
propiquant pedibus eius accipiet de
doctrina illius. **Legem** precepit no
bis moyses: hereditatem multitudi
nis iacob. **Erit** apud rectissimum
rex aggregatis principibus populi cum
tribubus israel. **Uiuat** ruben et non
moriatur et sit paruius in numero.
Hec est iude benedictio. **Audi** domine
uocem iude et ad populum suum in
troduc eum. **Manus** eius pugbunt
pro eo et adiutor illius contra aduer
sarios eius erit. **Leui** quoque ait. Per
fectio tua et doctrina tua a viro sa
cto tuo quem probasti in temptatione
et iudicasti ad aquas contradictionis.
Qui dixit patri suo et matri
sue nescio uos et fratribus suis ig
norauit illos et nescierunt filios suos.
Non custodierunt eloquium tuum
et pactum tuum seruauerunt iudicia
tua o iacob et legem tuam o israel

Donent thimiam in furore tuo
et holocausta super altare tuum. **Bene**
dic domine fortitudini eius et opera
manuum illius suscipe. **Perante** domini
inimicorum eius et qui oderunt eum
non consurgant. **Et** beniamin ait.
Amantissimus domini habitabit
confidetur in eo quasi in thalamo
tota die morabitur: et inter hume
ros illius requiescat. **Ioseph** quo
que ait. **De** benedictione domini terra
eius: de pomis celi et rore atque abissi
subiacente. **De** pomis fructuum
solis ac lune. **De** vertice antiquorum
montium. **De** pomis collium et de
notis: et de frugibus terre et de ple
nitudine eius. **Benedictio** illius
qui apparuit in rubo ueniat super
caput ioseph et super verticem naz
arei inter fratres suos. **Quasi** primo
geniti thauri pulchritudo eius:
cornua rinocerotis cornua illius.
In ipsis uentilabit greges usque ad
terminos terre. **Hec** sunt milia manasse
Et zabulon ait. **Setare** zabulon
in exitu tuo et ysachar in taberna
culis tuis. **Populos** uocabunt ad mon
tes ibi imolabunt victimas iusticie.
Qui inuentionem maris quasi lac
sugent et thesauros absconditos ac
nauem. **Et** gad ait. **Benedictus** in latere
dne gad. **Quasi** leo requieuit cepit
que brachium et verticem. **Et** uisit pre
cipitum suum quia in parte sua doctor est
repositus qui fuit cum principibus populi
et fecit iusticias domini et iudicia sua
cum israel. **Dan** quoque ait. **Dan** acutus leo
nis fluet largitus de basan. **Et** nep
tali dixit. **Neptalim** abundantia pro
fructus et plenus est benedictionibus
domini. **Mare** et meridiem possidebit

Aser qz ait **B**ndict⁹ in filijs aser
 Sit placēs fratrib⁹ suis ⁊ iniquat
 in oleo pedem suū. **E**ertū ⁊ es calca
 amentū ei⁹. **S**icut dies iuuentutis
 tue. ita ⁊ senectus tua. **N**ō ē ali⁹
 vt deus rectissim⁹. **A**scensor cel⁹
 auxiliator tu⁹. **M**agnificentia ei⁹
 discursūt nubes. habitaculū ei⁹
 fuesit ⁊ subter brachia sempter
 na. **E**cce a facie tua iimici dicet⁹
 ⁊ erere. **H**abitabit isrl⁹ confidēt⁹
 ⁊ sol⁹. **Q**uā⁹ iacob in terra frum
 ti ⁊ vni. cel⁹qz caligabūt rore.
Būs tu isrl⁹. **Q**uis filius tui popu
 li qz saluatis i dño. **S**cutū auri
 li tui ⁊ gladius gl⁹ ie tue. **N**ega
 bunt te iimici tui ⁊ tu exū colla cal
 cabis.

Ca. xxxiij

Scenbit ergo moyses de ca
 restrib⁹ moab sup mōte ne
 bo i dñe phasga otera iericho oñ
 dit⁹ ei dñs oēm tēra galaad vsqz
 dan ⁊ vniūsu neptali tēraqz ephā
 im ⁊ manassez oēs tēraz vsqz ad ma
 re nouissimū ⁊ australe pte ⁊ latū
 tudinez cāpi iericho ciuitatis pal
 maz vsqz segor. **D**ixitqz dñs ad eū
Hec ē terra p q iurauī abraham
 ysaac ⁊ iacob dicēs. **S**emini tuo
 dabo eā. **D**idisti eā ocul⁹ tuis ⁊ non
 trāstibis ad illā. **M**ortuusqz ē ibi
 moyses seru⁹ dñi in terra moab
 iubente dño ⁊ sepeliuit eū in val
 le terre moab cōtra phogor ⁊ nō
 cognouit hō sepulcr⁹ ei⁹ vsqz in pñ
 tem diem. **M**oyse centū ⁊ vigin
 ti annoz erat qñ mortu⁹ ē. **N**ō ca
 ligauit ocul⁹ ei⁹ nec dentes illi⁹
 mōti sūt. **F**leuerūtqz eū filij isrl⁹ i
 campe strib⁹ moab trīginta diebus
 ⁊ cōpleti sūt dies planctus lugē
 tiū moysen. **I**osue vero fili⁹ nun

replet⁹ ē spū sapiēcie. qz moyses
 posuit sup eū man⁹ suas. **E**t obe
 dierūt ei filij isrl⁹ secētqz sicut p
 cepit dñs moyh. **E**t nō surrexit
 ppha vltra i isrl⁹ sic moyses quez
 nollit dñs facie ad facie in oib⁹
 signis atqz portetis q p eū mihe
 vt faceret in terra egipti phara
 omi et omnibus seruis ei⁹. **V**niūse
 qz terre illi⁹ ⁊ cunctam manū ro
 bustā magna qz mirabilia q fecit
 moyses coram vniuerso israhel.

ExPLICIT DEUTERONOMIUM INCI
 PIT PROLOGUS BEATI JERONIMI
 PRELITERI IN LIBRUM JOSUE

Quandem finito penta
 theuco moyh velut
 grandi fenore libe
 ra ad ihesum filium
 naue manum mitti
 mus que hebrei iosue benun id ē
 iosue filiū nun vocant ⁊ ad iudiaz
 libz quem sopthim appellant ad
 ruthqz ⁊ hester quos hsdem noi
 bus efferūt. **M**onemusqz lectore
 vt filuā hebraicorū nominū et di
 stinctiones p mēbra diuīsas dili
 gens scriptura consuet ne ⁊ nē la
 bor et illius studiūz pereat. **E**t vt
 i pñis qd sepe testat⁹ sū sciat me
 nō i rēphenhōez veterz noua audē
 sicut amici mei criminantur. **S** p
 vili portione offerre lingue mee
 hoibus. qd tñ nostra delectāt vt
 p grecorū exaploys que ⁊ sūptu
 ⁊ labore maximo indigēt. editio
 nē nrām hēant. **E**t si ubi i ātquo
 rū voluminū lectiōe dubitarint.
 hec illis offerentes inueniāt qd re
 quunt. **M**apie cū apud latinos tot

sint exēplia quot codices et vnus
quisque pro arbitrio suo vel addide-
rit vel subtraxerit quod ei visum est: et
vtrique non possit verum esse quod disso-
nat. Vnde cesset arguere vulnere con-
tra nos insurgere scorpium et san-
ctum opus venenata carpe lingua
desistat: vel suscipiens si placet; vel
contemnens si displicet memineritque
illorum versum. **D**s tuum abundante
malicia et lingua tua circumdabat
dolores. Sedens aduersus fratrem
tuum loquebaris et aduersus filium
mris tue ponebas scandalum; hec fe-
cisti et tacui. Existimasti inique quod
ero tui similis arguam te et statuam
illa contra faciem tuam. Que enim au-
dientis vel legentis utilitas est nos
laborando sudare et alios detrahē-
do laborare: dolere iudeos quod calu-
miam eis et irridendi christianos
sit ablata occasio et ecclesie homi-
nes id despiciere ymo lacere vnde
aduersarii torqueantur. Quod si
vetus eis tam interpretatio placet quam
et mihi non displicet et nichil extra
recipiendum putat: que ea que sub
astericis et obelis vel addita sunt
vel amputata legunt et negligunt.
Quare danielē iuxta theodotius
translationem ecclesie suscepit.
Cur origenem miratur et eusebi-
um paphili auctas ediciones simi-
liter differentes. Aut quod fuit stul-
ticia postquam vera dixerint proferre quam
falsa sunt. Vnde autem in nouo te-
stamento probare poterunt assump-
ta testimonia que in libris veteri-
bus non habentur. Hec dicimus: ne
omnino calumniatibus tacere videamur.
Ceterum post sancte paulē dormiōem
cuius vita virtutis exemplum est et huius

libros quos eustochio vngini celsi
negare non potui: decreui. Vnde
spiritus huius regit actum prophetarum et
planacioni incumbere et omissum ex-
dum opus quoddam post liminibus ex-
tere presertim cum et amirabilis sa-
ctusque vir pamachius hoc idem li-
teris flagitet et nos ad priam; festi-
nantes: mortuos syrenarum catenas
fuerda debeamus aure trahere.

**Explicit prologus. Incipit li-
ber iosue. Ca. primus.**

Factum est post mortem
moysi serui do-
mini ut loqueretur
dominus ad iosue filium
nun ministrum moy-
si et diceret ei. Moyses seruus
meus mortuus est. Surge et transi-
tū istum tu et omnis populus
cum in terram quam ego dabo filiis
israhel. Omne locum quem calcauerit ve-
strum pedis vestri vobis tradam
sicut locutus sum moysi. **A**d deserto
et libano usque; ad fluvium magnū
eufraten. Omnis terra et heuorū usque
ad mare magnū contra solis oc-
casum erit terminus vester. Nullus
poterit vobis resistere auctis die-
bus vite tue. Sicut fui cum moysi
ero et tecum non dimittam; nec de-
relinquam te. Confortare et esto ro-
bustus. Tu enim sorte diuides po-
pulo hanc terram: pro qua iura-
ui patribus tuis ut traderem eam
illis. Confortare igitur et esto robu-
stus valde ut custodias et facias
omnem legem quam precepit tibi
moyses seruus meus. Ne declines
ab ea ad dexteram vel ad sinistram

ut intelligas dicta que agis. **N**on
 recedat volumen legis huius ab
 ore tuo sed meditaberis in eo diebus
 ac noctibus ut custodias et facias
 omnia que scripta sunt in eo. **T**unc
 diriges viam tuam et intelliges eas.
Ecce precipio tibi confortare et esto
 robustus. **N**oli metuere et noli ti-
 mere quoniam tecum est dominus deus tuus in om-
 nibus ad quecumque preperis. **P**re-
 cepitque iosue principibus populi
 dicens. **T**ransite per medium castro-
 rum et imperate populo et dicite.
Repate vobis cibaria quoniam post
 die tertium transibitis iordanem et itra-
 bitis ad possidendam terram quam dominus
 deus noster daturus est nobis. **A**utem
 his que et gabbias et dimidie tribui
 manasse ait. **M**emento te sermone
 quem precepit vobis moyses famu-
 lus domini dicens. **D**ominus deus vester de-
 dit vobis requiem et omnem terram
 viros vestre et filii ac iumenta
 manebunt in terra quam tradidit vo-
 bis moyses trans iordanem. **V**os
 autem transite armati ante fratres
 vestros omnes fortes manu et pug-
 nate pro eis donec det requiem do-
 minus fratribus vestris sicut et vo-
 bis dedit et possideant ipsi que terram
 quam dominus deus vester daturus est eis
 et sic reuertimini in terram possessionis
 vestre et habitabitis in ea quam
 vobis dedit moyses famulus domini
 trans iordanem contra solis ortum. **S**ic
 ponderuntque ad iosue atque dixerunt.
Omnia que precepisti nobis facie-
 mus et quocumque miseris ibimus. **S**i
 autem obediimus et tibi tantum sit dominus
 deus tuus sicut fuit cum moyse. **Q**ui
 contradixerit ori tuo et non obedie-

rit dictis fratribus quos precepe-
 ris ei moriatur. **T**u tamen confortare et
 viriliter age. **C**a. ij.

Misit igitur iosue filius
 sethim duos viros explora-
 tores abscondite et dixit eis. **I**te
 et considerate terram viamque ihericho.
Qui pergentes ingressi sunt domum
 mulieris meretricis nomine raab et
 quieverunt apud eam. **N**unciatusque
 est regi ihericho et dictum. **E**cce viri
 ingressi sunt huc per noctem de filiis is-
 rahel ut exploraret terram. **N**isi itaque
 rex ihericho ad raab meretricem di-
 ces. **E**duc viros qui venerunt ad te et
 ingressi sunt domum tuam. **E**xplorato-
 res quippe sunt et omnem terram conside-
 rare venerunt. **C**ollensque mulier vi-
 ros abscondit et ait. **F**ateor venerunt
 ad me sed nesciebam unde essent. **C**um
 que porta clauderet in tenebris et il-
 li pariter exierunt nescio quo abi-
 erunt. **P**ersequimini cito et com-
 prehendetis eos. **I**psa autem fecit ascen-
 dere viros in solarium domus sue ope-
 ruit eos stipula lini que ibi erat.
Hij autem qui missi fuerant secuti sunt
 eos per viam que ducit ad vadum
 iordanis. **I**llisque egressis statim por-
 ta clausa est. **N**ec dum obdormierat
 que latebant. et ecce mulier ascendit
 ad eos et ait. **N**onne quod dominus tradi-
 derit vobis terram. **E**t enim intravit
 in nos terror vester et elanguerunt
 omnes habitatores terre. **A**udiui-
 mus quod sicauerit dominus aquis ma-
 ris rubri ad vestrum introitum quando
 egressi estis ex egipto et que feceritis
 duobus amorreorum regibus que essent
 trans iordanem seon et og quos in-
 terfecistis. **E**t hec audientes perti-
 muimus et elanguit cor nostrum.

nec remanſit in nobis ſpūs ad in
troitū veſtrū. **D**ñs ei deus veſter
ipſe eſt deus in celo ſue ſū et in t̃ra
deceſū. **N**unc ergo iurate mihi p
dñm ut q̃uo ego miſericordiā; fe
ci vo biſcū ita et vo ſauiatiſ aī do
mo p̃is mei: detiſ mihi ven ſig
num ut ſaluetis p̃rem meū et ma
trem: fratres ac ſoroēs meas et o
mnia que illorū ſunt: et eruatiſ ani
mas n̄raſ a morte. **Q**ui r̄nderunt
ei. **A**nima n̄ra ſit p̃ vobis in mor
te. ſi tamen nō p̃dideris nos. **C**ū
q̃; t̄adiderit nobis dñs terrā ſati
em⁹ in te miſericordiā et veritatē
Demittit ergo eos p̃ fune; de fene
ſtra. **D**omus em̄ ei⁹ h̄erebat mu
ro. **D**ixitq̃; ad eos. **A**d montana
coſcendite ne forte occurrant vob̄
reuerſet̄es: ibiq̃; latitate t̄rib⁹ di
eb⁹ donec redeant et hic ibitiſ per
viā veſtrā. **Q**ui diſerunt ad eam
Innorh̄ erim⁹ a iuramēto hoc q̃
adiuraſti nos ſi ingredientib⁹
nobis terrā ſignū fuerit ſumicu⁹
iſte coccine⁹ et ligaueris eu⁹ in fe
neſtra p̃ quā dimiſiſti nos. et p̃ a
trem tuū ac m̄rem fratresq̃; et om
nem agnā o em tuā aggregaueris
in domū tuam. **Q**ui oſtū domus
tue egreſſ⁹ fuerit re⁹ ſibi erit. **S**ā
guis ipſi⁹ erit in caput ei⁹ et nos
erim⁹ alieim. **C**ū t̄or autē ſāguis
q̃ t̄eū in domo fuerint t̄dūdabit
in caput n̄m ſi eos aliq̃s t̄tigit
Quod ſi nos p̄dere volueris et ſi
mōez iſtū p̄ferre i mediū: erim⁹
mūdi ab hoc iuramēto quo adiu
raſti nos. **E**t illa r̄ndit. **S**i aut locū
t̄eſtiſ ita fiat. **D**imitteſ; eoſ ut
p̄gerent appēdit ſumicu⁹ coccie
um in fenestra. **I**lli vero ambulan

tes puenērt ad mōtana et māfērt
ibi tres dies donec reuerterētur
q̃ fuerant p̄ſeuti. **Q**uerentes em̄
p̄ oēm viam non repperunt eoſ.
Quib⁹ vrb⁹ ingreſſi reuerſi ſūt
et deſcendēt exp̄loratoēs de mōte
et tranſmiſſo iordane venerūt ad
ioſue filiū nun. narrauerūtq̃; ei o
mnia q̃ acciderant ſibi atq̃; dixērt
Tradidit dñs oēm terram hanc
i man⁹ n̄raſ et t̄i mōte p̄ſtati ſūt
cūcti habitatores ei⁹. **Ca. iij.**
Dixit ioſue de nocte et ſurgēs mo
nuit caſtra. egredientesq̃; de ſethi
venerunt ad iordanē ipſe et tres di
iſi iſrl et morati ſunt ibi p̄ tres di
es. **Q**uib⁹ euolutis t̄raſerūt pre
cones per caſtroz mediū et clama
re ceperunt. **Q**uādo videritis ar
cham federis dñi dei veſtri et ſacer
dotes ſtirpis leuitice portateſ eā
voſq̃; conſurgite et ſeq̃mini p̄cedē
tes. ſitq̃; inter voſ et archā ſpaci
um cubitoz duū milia vt p̄ul vi
dere poſſitiſ et noſſe per quā viā
ingrediamini q̃; p̄ri⁹ non abula
ſtiſ p̄ eam et caute ne appropin
quetis ad archā. **D**ixitq̃; ioſue
ad pplm. **B**enificū. et ait ab
dñs inter voſ mirabilia. **E**t ait ab
ſacerdotē. **T**ollite archā federis
et p̄cedite pplm. **Q**ui iuſſa oēſ
tes tulerūt et abulauerūt an̄ eoſ.
Dixitq̃; dñe ad ioſue. **H**odie inci
piā ex altare te corā; oī iſrl et t̄eū
āt q̃; fiat cū moyſe ſui ita et t̄eū
ſim. **T**u at̄ precipere ſacerdotib⁹ dic
qui portant archam federis pactem
eīſ. cum ingreſſi fueritis pactem
aque iordanis. ſtate i ea. **D**ixitq̃;
ioſue ad filioſ iſrl. **A**ccedite huc et
audite verbum domini dei veſtri

Et rursū i hoc iqt scietis qz domi
n? deus viues in medio vestri ē et
disperdet in aspectu vestro chana
neū et etheū eueu; et pherezeum
gergeu; qz et iebuzeū et amorreū
Ecce archa federis dñi oīs terre
antecezet vs p iordanē. **P**arate
duodecim viros de duodeā tribu
b? isrl singulos p singulas trib?
Et cum posuerit vestigia pedū suo
rum sacerdotes q portāt archam
federis dñi dei vniuersē terre ma
quis iordanis: aq q iferiores sūt
deaurēt atq; deficient. q at desup
veniunt in vna mole cōsistēt. **I**git
gress? est ppl's de tabnaculis su
is vt trāfiret iordanē; et sacerdo
tes q portabāt archā federis pge
bāt añ eū ingressisq; eis iordanē
et pedib? eoz i pte aque sctis. ior
danis at ripas aluei sui tpe mes
sis impleuerat: steterūt aque descen
dēs in loco vno et ad instar mō
tis intumescētes apparebāt paul
ab rībe que vocatur edom vsq; ad
loā sarethā. que at inferiores erāt
in mare solitudinis qd nūc vocā
morum descenderūt vsqueq; om
bat ptra iordanē et sacerdotes qui
portabāt archam federis dñi sta
bant sup sicā humū in medio ior
danis acantē oīs q; ppl's p aren
tem alueū trāibat. **Ca. iiii.**
Quib? trāgressis dixit dñs
ad iosue. **E**lige duodeā viros
singulos p singulas trib? et pape
lis vt tollāt de medio iordanis al
ueo vbi steterūt pedes sacerdotum
duodecim durissimos lapides qz
ponēs in loco castrorū vbi fixeri
tis hac nocte tētoria. **V**ocauitq;

iosue duodecim viros qz elegerat
de filiis isrl singulos de singulis
tribub? et ait ad eos **I**te ante ar
chā dñi dei vestri ad iordanis me
dium et portate inde singuli singu
los lapides i humeris vestris iux
ta numerum filiorū isrl vt sit fig
nū; inter vs. **E**t qñ interrogauē
runt vs filij vestri cras dicētes qd
sibi volunt isti lapides rēdebitis
eis. **D**efecerūt aque iordanis ante
archā federis dñi cum trāfiret eū;
idcirco positi sūt lapides isti i mo
nimentū filiorū isrl vsq; in eternū.
Fecerūt ergo filij isrl sicut pcepit
eis iosue portātes de medio iorda
nis alueo duodecim lapides vt do
min? ei ipeccarat iuxta numerū fili
orū isrl vsq; i loq; in quo castrame
tati sūt ibiq; posuerūt eos. **A**lios
q; duodeā lapides posuit iosue in
medio iordanis alueo vbi steterūt
sacerdotes q portabāt archā fede
ris dñi et sūt ibi vsq; in pntem diez.
Sacerdotes at q portabāt archas
stabant in iordanis medio donec
oia cōplerent que iosue vt loque
retur ad populū precepat dñs vt
dixit ei moyses. **F**estinauitq; po
pulus et trāsiuit. **C**ūq; trāsiisset o
nes trāsiuit et archa dñi: sacerdo
tes q; pergebāt añ ppl'm. **F**ilij q;
rubē et gad et dimidia tribus ma
nasse precedebāt fratres suos fi
lios isrl hīc eis precepat moyses
et qdraginta pugnatorū milia per
turmas et cuneos incedebāt p pla
na atq; cūpestria vrbis ihericho.
In illo die magnificauit dñs iosue
corā oī isrl vt timerēt eū hīc timu
erāt moysē dū adhuc viuet. **D**ixit
q; ad eum. **P**recipe sacerdotibus

q̄ portant archā fedēis vt ascēd
dāt de iordane Qui precepit eis
dicēs Ascēdite de iordane. Cūq;
ascendissent portantes archā fe
deris dñi et sicā humū calcare ce
pissent. reuerse sūt aq̄ i aluē su
um ⁊ fluebāt sicut añ cōsueuerāt
Popul⁹ at̄ ascēdit de iordane de
cūmo die mensis p̄mi et castrame
tati sūt in galgal cōtra oriētalem
plagā vrb̄ iherich. Duodeci quo
q; lapides q̄s d iordani alueo sū
pserāt posuit iosue in galgalis et
dixit ad filios isrl̄. **Q**ñ interroga
uerint filij p̄ri cras p̄res suos et
dixerint eis qd̄ sibi volūt lapides
isti. docebitis eos atq; dicētis.
Per arentem aluē trāsiuit isrl̄
iordanē istū sicāte dñō deo nr̄o a
q̄s ei⁹ i cōspectu nr̄o donec transi
rem⁹ sicut fecerat p̄us in mari ru
bro qd̄ sicauit donec trāfiremus
vt discāt oēs terrarū pl̄i fortissi
mā manū dñi. vt et vos timeatis
deū vrm̄ oī tpe **Ca. v.**

Post q̄ ergo audierūt oēs
reges amorreorū qui habita
bāt trans iordanē ad occidentālē
plagā et aucti reges chanaan q̄
ap̄inqua possidebāt magni ma
ris loca. q̄ sicasset dñs fluēta ior
danis cōtra filiā isrl̄ donec transi
rent. dissolutū est cor eorū et non
remanit in eis spūs timētū itro
itū filiorū isrl̄. **E**o tpe ait domin⁹
ad iosue **F**ac tibi cultros lapide
os et circūcide secundo filios isrl̄.
Fecit q; qd̄ iusserat domin⁹ ⁊ cir
cūcidit filios isrl̄ in colle p̄puatio
rum. **H**ec autē causa ē secunde cir
cūcisionis. **O**is popul⁹ qui egres
sus est de egipto generis masculi

ni vniuersi bellatores viri mortui
sunt in deserto p̄ longissios vie
circūitus q̄ oēs circūcihi erāt. po
pul⁹ at̄ q̄ natus ē i deserto p̄ qua
draginta annos itineris latissime
solitudinis incircūcisus fuit donec
consumerentur qui non audierāt
vocē dñi et quibus añ iurauerat
vt oñderet eis terrā lacte ⁊ melle
manātem. **H**orū filij in locū melle
serūt p̄m ⁊ circūcihi sunt a iosue
q̄ sicut nati fuerāt i p̄puatio erāt
nec eos in via aliquis circūcūde
rat. **P**ostq̄ at̄ oēs circūcihi sunt
manserunt in eodē castrorū loco do
nec sanarent. **D**ixitq; domin⁹ ad
iosue **H**odie abstuli obprobriū
egipti a vrb̄is. **V**ocatiq; ē nomen
loci illius galgala vbi in p̄ntēz bi
em. **M**anserūtq; filij isrl̄ i galga
lis ⁊ fecerūt phasē quartadecima
die mensis ad vesp̄erū in campe
stribus iherich. et comederūt de
frugib⁹ tr̄e die altero ahinos pa
nes et polentam eiusdem anni. **D**e
fecitq; māna postq̄ comederūt de
frugib⁹ tr̄e nec vbi sūt vltra d̄lo
illo filij isrl̄ q̄ comederūt de frugib⁹
p̄ntis anni terre chanaā. **C**ū autē
esset iosue in agro vrb̄is iherich
leuauit oculos et vidit vrb̄ statē
cōtra se euaginatū tenentē gladi
um precepitq; ad eū et ait. **N**e
es an adūsarioz. **Q**ui rēdit. **D**o
quāq; h̄ sū princeps exercit⁹ do
mini et nūc venio. **C**ecidit iosue p̄
nr̄ in terrā et adorās ait. **Q**uid do
min⁹ me⁹ loq̄r ad seruū suū. **S**ol
ue inqt̄ calciāmētū tuū de pedib⁹
tuis. **L**ocus em̄ in quo stas scūs ē
Fecitq; iosue vt sibi fuerat impa
tum **Ca. vi.**

Exichus autem clausa erat atque muni-
ta timore filiorum israel et nullus aude-
bat urbem ingredi vel egredi. Dixit
itaque dominus ad iosue **E**cce dedi in ma-
nus tuas iherichum et regem eius: om-
nesque fortes viros **C**ircuite urbem
quidam bellatores semel per diem **S**ic fa-
ciatis sex diebus. **S**eptimo autem die
sacerdotes tollent septem buccinas
quarum usus est in iubileo et procedent
archam fedis. **S**epties circumibitis
ciuitatem et sacerdotes clangent bucca-
nis. **C**umque insonuerit vox tube lon-
gior atque concisior et in auribus
vestris increpauerit conclamabit
omnis populus vociferatione ma-
xima et murus cecidit. **I**ngredienturque singuli per lo-
cum extra quem steterunt. **V**ocauit er-
go iosue filius nuntios sacerdotes et di-
xit ad eos **T**ollite archam fedis
et septem alii sacerdotes tollant septem
iubileo buccinas et ibunt ante
archam domini. **A**d populum quoque ait **I**te
et circuite ciuitatem armati prece-
dentes archam domini. **C**umque iosue
verba finisset et septem sacerdotes septem
buccinis clangerent ante archam
federis domini: omnisque populus pro-
cederet armati exercitus reliquum
vulgus archam sequebatur ac bucci-
nis omnia correpebant. **P**recepit
itaque iosue populo dicens **N**on clama-
bitis nec audietis vocem vestram neque ullius
proximi diei in quo dicam vobis **C**lama-
te et vociferamini. **C**ircumuiuit ergo
archa domini ciuitatem semel per diem
et reuersa in castra mansit ibi. **I**gitur
tunc iosue de nocte consurgente tule-
runt sacerdotes archam domini et se-
perunt eis septem buccinas quarum

in iubileo usus est: precedebantque
archam domini ambulantes atque cla-
ngentes et armati? populus ibat ante
eos. vulgus autem reliquum sequebatur
archam et buccinis personabat. **C**ir-
cuiertque ciuitatem secundo die semel
et reuersi sunt in castra. **S**ic fecerunt
sex diebus. **D**ie autem septimo diluui-
o consurgentes circumiierunt urbem
sicut dispositum erat septies. **C**umque
septimo circuitu clangeret bucca-
nis sacerdotes dixitque iosue ad do-
mum israel **V**ociferamini. **T**radidit ei
vobis dominus ciuitatem. **S**itque ciuitas
hec anathema et omnia que in ea
sunt domino. **S**ola raab meretrix
viuat cum vniuersis que cum ea in
domo sunt. **A**bscondit enim nuncios
quos dixerim? **V**os autem caute ne de
hijs que precepta sunt vobis quippiam con-
tingatis et sitis preuentionis rei
et omnia castra israel sub peccato sint
atque turbentur. **Q**uicquid autem aurum
argenti fuerit et vasorum enearum ac
ferri domino secretes repositum in the-
sauris eius. **I**gitur omni populo vocife-
rante et clangentibus tubis postquam
in aures multitudinis vox sonitus
que increpauit murum illico corruerunt et
ascendit unusquisque per locum quem extra
se erat. **C**eperuntque ciuitatem et iter
fecerunt omnia que erant in ea a viro
usque ad mulierem ab infante usque
ad senem. **B**oues quoque et oves et asinos
in ore gladii peremerunt. **D**uobus
autem viris qui exploratores missi fu-
erant dixit iosue **I**ngredimini do-
mum mulieris meretricis et produ-
cite eam et omnia que illius sunt sicut
illi iuramento firmastis. **I**ngressique
iuuencs eduxerunt raab et paren-
tes eius fratres quoque et cunctam

suppelleatiles ac agnationem illius
 ⁊ extra castra isrl manere fecerit
 Verbe at ⁊ oia que inuenta sunt in
 ea succederunt absq; auro ⁊ argen
 to ⁊ vas is ene is ac ferro q̄ in era
 riū dñi cōsecrāt. Raab vero me
 retrice ⁊ domū patris ei ⁊ oia q̄
 habebat fecit iosue viuere ⁊ hīta
 uerūt in medio isrl vsq; m p̄sen
 te diē eo q̄ absconderit nūcios q̄ s
 miserat vt exploarent hierichp.
 In tpe illo impat⁹ est iosue dicēs
 Maledictus vir corā dño q̄ scisci
 tauerit ⁊ edificauerit ciuitatez hie
 richp. In primo gemito suo fūda
 mēta illius iaciāt et in nouissimo
 liberorū ponat portas ei⁹. Fuit er
 go dñs cū iosue ⁊ nom ei⁹ vulga
 tum est in omni terra. **Ca. vii.**

En at isrl preuaticati sunt
 mandatū et vsurpauerūt de
 anathemate. Nā achā fili⁹ char
 mi filij zabdi filij zare de tribu iu
 da tulit aliqd de anathemate. Ira
 tusq; est dñs cōtra filios isrl. Cū
 q; mitteret iosue de hierichp viros
 cōtra hay quē est iuxta bethauen
 ad orientalem plagam oppidi be
 thel dixit eis. Ascendite et exploā
 te terrā. Qui precepta oplētes ex
 ploauerūt hay. Et reuerſi dixerūt
 ei. Non ascēdat omnis popul⁹ s̄
 duo vl tria milia virorū p̄gāt et
 deleāt ciuitatē. Quā oīs popul⁹ fru
 stra repabūt cōtra hostes pauidissi
 mos. Ascenderūt ergo tria milia
 pugnatōz. Qui statim terga re
 tentes percussī sunt a viris vrbis
 hay ⁊ corruerūt ex eis triginta et
 sex homines. Persecutiq; sūt eos
 ad narsarij de porta vsq; ad saba
 rim ⁊ ceciderūt p̄ prona fugiētes

Perthimuitq; cor populi et ab in
 star aq̄ liqfactū est. Josue vero sci
 dit vestimenta sua et pñ⁹ cecidit
 in terrā corā archa dñi vsq; ad v
 sperā tam ipse q̄ omēs senes isrl
 Miserūtq; puluerē sup capita sua
 ⁊ dixit iosue. Deu dñe de⁹. Quid
 voluisti traducere populū isrl ior
 danē fluiū vt tradēs nos i ma
 nus amorrei ⁊ pderes. Vnā vt
 cepim⁹ māsissem⁹ trans iordanē
 Mi dñe de⁹ qd dīcā videns i saba
 rim hostib⁹ suis terga vertentē.
 Audient chananei ⁊ omnes habi
 tatores terre ⁊ p̄ter aglobati cie
 tūdabūt nos atq; delebūt nomen
 nostrum de terra. Et quid facies
 magnō nomini tuo. Dixitq; dñs
 ad iosue. Surge: ac iaces p̄uius
 in terra. Decauit israhel ⁊ preua
 ricatus est pactum meum tulerūt
 q; de anathemate ⁊ furati sunt at
 q; mentiū ⁊ absconderunt iter va
 sa sua. Nec poterit israhel stare
 ante hostes suos eosq; fugiet q̄a
 pollutus est anathemate. Nō ē ro
 ultra vobiscum donec cōterati⁹ eū
 qui huius sceleris reus est. Sur
 ge sanctifica populum et dic eis
 Sanctificamini in crastinum. Hoc
 enim dicit dñs deus isrl. Anathe
 ma in medio tui est isrl. Non vo
 teris stare coram hostibus tuis vo
 nec deleatur ex te qui cōaminat⁹
 est hoc scelere. Acceditis q; mane
 singuli per trib⁹ vras et quāq; q̄
 tribū fors inuenerit accedet p̄
 cognationes suas et cognatio p̄
 domos domusq; per viros et qui
 cūq; ille in hoc facinore fuerit de
 prehensus oburetur igni cū omni
 substantia sua quoniā p̄uariat⁹.

pactū dñi et fecit nephas in isrl̄.
 Surgens itaq; iosue mane appli-
 cavit isrl̄ p̄ tribus suas et inuēta ē
 tribus iuda. **Q**ue cū iuxta familias
 suas esset oblata inuenta est fami-
 lia zare. Illa q; p̄ domos offerens
 reperit sabdi cuius domū in singu-
 los diuidēs viros inuenit achā fi-
 liuz charim filij sabdi filij zare de
 tribu iuda. **E**t ait iosue ad achā:
 Fili mi da gloriā dño deo isrl̄ et
 ostendere atq; indica mihi qd feceris
 ne abscondas. **R**ēditq; achā io-
 sue et dixit ei. Vere ego peccauī do-
 mino deo isrl̄ et sic et sic feci. **V**idi
 em inter spolia palliū cocineum
 val de bonū et ducētos fcelos argē-
 ti regulā q; aurā quingēta fcelo-
 rū et cupiscēs abstuli et abscondi
 in terra contra mediū tabernaculi
 mei. argētū q; fossa humo operui.
Misit ergo iosue ministros q̄ auc-
 rētes ab tabnaculū illi⁹ repererūt
 aucta abscondita i eodē loco et argē-
 tū simul. **A**uferētes q; de tētorio tu-
 lerūt ea ad iosue et ad oēs filios
 israhel. **P**iecerūt q; an dñm. **T**ol-
 lens itaq; iosue achā filiū zare ac
 gentū q; et palliū et aurā regulam
 filios q; et filias eius. boues et aſi-
 nos et oues ipsūq; tabernaculū et
 aucta suppellectilē et oīs isrl̄ cū eo
 duxerunt eos ad vallē achor vbi
 dixit iosue. **Q**uia turbasti nos ex-
 turbet te dñs in die hac. **L**apida-
 uitq; eum oīs isrl̄ et aucta q̄ illi⁹
 erāt igne cōsumpta sūt. **C**ongregaue-
 rūtq; sup eū aceruū magnū lapi-
 dū q̄ pmanet vsq; in pntēz diē. **E**t
 auersus ē furoz dñi ab eis. **V**oca-
 tūq; ē nomē loci illi⁹ vallis achor
 vsq; hodie.

Capitulum. viij.

Dixit autē dñs ad iosue. **N**e ti-
 meas neq; formides. **T**olle
 tecū oēm multitudinē pugnatorū
 et consurgens ascende i oppidum
 hay. **E**cce tradidi in manū tuam
 regē ei⁹ et pplm urbēq; et terrā. **F**a-
 cies q; vbi hay et regi ei⁹ sicut fe-
 cisti iherich et regi illi⁹. **P**redam
 vō et oīa aīancia diripietis vobis.
None insidias vbi post eā. **S**ur-
 rexitq; iosue et oīs exercitus bel-
 latorū cū eo vt ascēderēt i hay. **E**t
 electa trigēta milia viroz fortū
 misit nocte pcepitq; eis dicens.
Domite insidias post citatē. **N**ec
 longi⁹ recedatis et eritis oēs pa-
 rati. **E**go at et reliqua multitudo q̄
 meū est ascēdem⁹ ex aduerso con-
 tra urbē. **C**ūq; erierint extra nos si-
 cut an fecim⁹ fugiem⁹ et terga v-
 tem⁹ donec psequētes ab urbe pro-
 trahant longi⁹. **O**utabant enim
 nos fugere sicut prius. **N**ob ergo
 fugientib⁹ et illis psequentibus
 asurgetis de insidijs et vastabitis
 ciuitatē. tradetq; eā dñs de⁹ vester
 in manus vrās. **C**ūq; ceperitis
 succēdite eā et sic oīa facietis vt
 iussi. **D**imisitq; eos et preperunt
 ad locū insidiarū. sederūtq; inter
 bethel et hay ad occidētalē plagā
 vrbis hay. **I**osue at nocte illa i me-
 dio māht ppli. **S**urgensq; diluui-
 lo recēsuit sotios et ascēdit cū se-
 niorib⁹ i frōte exercit⁹ vallatus
 auxilio pugnatorū. **C**ūq; remissent
 et ascēdissent ex aduerso ciuita-
 tis steterūt ad septētrionalē urb-
 plagā inter quā et eos vall⁹ erat
 media. **Q**ūq; at milia viros ele-
 gerat et posuerat i insidijs inter be-
 thauen et hay ex occidētalī parte

eius de civitate: ois vero reliquus
exercitus ad aqlonē atē digebat
ita vt nouissimi multitudis occi-
dentales plagā vrbis attingerēt
Abijt ergo iosue nocte illa et stetit
in vallis medio. **Q**uā vidisset
rex hay festinauit mane et egres-
sus ē cū oī exercitu civitatis dixerit
qz ad eum cōtra deſtū ignocans q
p? tergū lateret inſidie. **I**osue ve-
ro et ois iſrl ceſſerūt loco ſimu-
lantes metū et fugiētes p ſolitudi-
nis viā. **E**t illi occiſerantes pariter
et ſe mutuo cōhortantes perſecuti
ſūt eos. **C**ūqz reſceſſiſſent a civitate
et ne vn? qdem i vrbē hay et bethel
emāſſet q nō pſeqret iſrl ſicut
eruperāt apta opida relinquiētes
dixit dñs ad iosue **L**eua clipeum
q in manu tua ē cōtra urbem hay
qm tibi tradā eā. **C**ūqz eleuaſſet
clipecū egaduero civitatis inſidie
que latebāt ſurreperūt cōſeſti et p
gentes ad civitatē ceperūt et ſuccēde-
rūt eā. **V**iri at civitatis q pſequebā-
tur iosue reſpiciētes et videntes
fumū vrbis ad celū vſq cōſcēdere
nō potuerūt vltra huc illucqz diffu-
gere pſtūm cū hñ q ſimulauerant
fugā et tendebāt ad ſolitudinē cō-
tra pſequentes fortiffime reſtiſ-
ſent. **V**ideſqz iosue et ois iſrl q ca-
pta eēt civitas et fum? vrbis ascen-
deret reuerſus paſſit viros hay
Siquidē et illi qui ceperāt et ſue-
cederant civitatē egreſſi ex vrbē
extra ſuos medios hoſtiū ferite ce-
perūt. **C**ū ergo ex vtraqz pte aduer-
ſarij cederent ita vt null? de tāta
multitudine ſalvaret. regē qz vrbē
hay apprehendere vivente et obtu-
lerūt iosue. **I**git oīb? interfectis qui

iſrahelē ad deſta tendētes fuerāt
pſecuti et i eodem loco gladio cor-
ruentib? euerſi filij iſrl paſſerūt
civitatem. **E**rāt at in eodem die ca-
derant a viro vſq ad mulierē duo
decim milia hoīm omnes vrbē hay
Iosue vero nō cōtrapit manu quā
in ſublime porreperat tenens cli-
pecū donec interficerent ois hita-
tores hay. **I**umēta at et pda civita-
tis diuiſerūt ſibi filij iſrl ſicut pce-
perat dñs iosue. **Q**ui ſuccēdit v-
bē et fecit eā tumulū ſempiternū
Regē qz ei? ſuſpēdit i patibulo
vſq ad vespēra et ſolis occaſū pce-
pitqz iosue et depoſuerunt cada-
uer ei? de cruce piceētqz i ipſo
itroitu civitatis cōgeſto ſup eum
magno aceruo lapidum qui pma-
net vſq in pntem diē. **T**ūc edifica-
uit iosue altare dño deo iſrl i mō-
te hebal ſicut pcepat moyses ſa-
mul? dñi filijs iſrl et ſcriptū ē in
volumine legis moyſi altare de la-
pidib? impolitū quos ferrū nō
tetigit et obtulit ſup eo holocau-
ſtum dño. **Y**molauitqz pacificas
victias. **E**t ſcripſit iosue ſup lapi-
des deuteronomium legis moyſi
qſ ille digeſſerat coram filijs iſrl
Ois at pplus et oēs maiores natu-
ducesqz ac iudices ſtabāt ex vtra-
qz pte arche in oſpectu ſacerdotū
qui portabāt archā federis domi-
ni vt advena ita et indigena. **M**e-
dia ps eorū iuxta montem gari-
zi et media iuxta montem hebal
ſicut pcepat moyses ſamul? dñi.
Et pīmū qdem benedixit populo
iſrahel. poſt hec legit omnia vba
bñdictiōis et maledictiōis q dñs
q ſcripta fuerant i legis volumine

Nihil ex hijs q̄ moyses iussit reliquit intactū. sed vniuersa repli-
cauit corā omni multitudine isrl
mulieribus ac puulis ⁊ aduenis q̄
inter eos morabant̄. **Ca. ix.**
Quibus auditis: cūcti reges
trans iordanē qui versabāt̄
in montanis ⁊ campatribus ⁊ ma-
ritimis ac litorē magni maris hī
quoq; qui habitabant iuxta liba-
nū et heus et amoræus chanane-
us phereus et eue? et iebuzeus
agregati sūt pariter vt pugnaret̄
contra iosue et israhel vno animo ea-
demq; sententia. At hī qui habita-
bant in gabaon. audientes aucta
que fecerat iosue iericho et hay et
callide cogitantes tulerūt sibi aba-
ria. saccos veteres afinis imponē-
tes et vtres vinarios scissos atq;
cōfutos. calciamentaq; p antiqua
que ad iuditiū vetustatis pitaciis
cōfuta erant. induit̄ veterib? vesti-
mentis: panes quoq; q̄s portabāt
ob viaticū duri erant ⁊ in frusta o-
minuī. **D**ecererūtq; ad iosue q̄
tunc morabāt̄ in castris galgalez
dixerūt ei atq; siml omni israheli
De terra longinqua venim? pacē
vobiscū facere cupientes. **R**ēderūt
q; viri israhel ad eos atq; dixerūt
De forte in terra q̄ nobis sorte de-
betur habitetis ⁊ non possumus fe-
dus inire vobiscū. At illi ad iosue:
seruū inquit tui sum? Quibus io-
sue ait. Quā nā estis vs. aut vñ
venistis? **R**ēderunt. De terra lōgī
qua valde venerunt seruū tui i no-
mine dñi dei tui. **A**udiuimus emz
famā potentie ei? aucta que fecit
in egipto ⁊ duob? regib? amoræ
oz q̄ fuerūt trans iordanē seon re-

gi esebon ⁊ og regi basan q̄ erāt in
astaroth dixerūtq; nobis senioēs
et omnes habitatores tre nostre.
Tollite in manibus cibaria ob lō-
gissimā viam ⁊ occurrite eis ⁊ di-
cite. Seruū vñ sumus: fedus inire
nobiscū. **E**n panes quādo egressi
sumus de domibus nr̄is. vt venire
mus ad vs calidos sūphimus. nūc
ficti facti sunt ⁊ vetustate nimia o-
minuī. **V**tres vini nouos impleui-
mus. nunc rupti sūt et soluti. **V**e-
stes et calciamenta quib? iduimur
et que habemus in pedibus cb lō-
gitudinē longioris vie trita sunt
et pene cōsupta. **S**usceperunt igi-
t̄ cibarijs eoz os dñi nō interro-
gauerunt. **F**ecitq; iosue cū eis pa-
cē et inito federe pollicit? ē vt nō
occiderent. **P**rincipes q; multitu-
dinis iurauerunt eis. **P**ost dies
āt tres initi federis audierunt qd
in vicino habitarent et inter eos
futuri essent. **H**ouerunt q; castra
filij israhel ⁊ venerunt in ciuitates
eoz die tercio quaz hec vocabula
sūt gabaon ⁊ caphira et beeroth et
cariathiarim. **E**t nō pauerūt eos
eo qd iurassent eis p̄ncipes multi-
tudinis in noīe dñi dei isrl. **M**u-
murauit itaq; omne vulgus cōtra
p̄ncipes isrl. **Q**ui rēderunt eis. **I**u-
rauimus eis in nomine dñi dei isra-
hel ⁊ idcirco nō possumus eos cō-
gere. **S**ed hoc faciem? eis. **R**eser-
uetur q̄dem ⁊ viuant ne contra nos
ira dñi accite? si p̄lerauerim? sed
sic viuāt vt in vs? vniūse ml̄tū
dinis ligna cedāt aq̄sq; ⁊ portet.
Quib? hec loquētib? vñt gaba-
onitas iosue ⁊ dixit eis. **C**ur nos
deape fraude voluistis vt dicētis

paul palde habitam⁹ a vob⁹ cum
in medio nr⁹ sitis. Itaqz s⁹ male
dictioe eritis nō deficiet de stirpe
vestra ligna cedens aqzqz conpor
tas i domū dei mei. Qui rñde rñt
Nūciatū ē nobis seruis tuis q⁹ p
misi s⁹ dñs de⁹ tu⁹ moysi suo suo
vt traderet vob⁹ omnē terrā ⁊ dis
pderet cūctos hitatores eius. **T**i
muimus igit valde et puidim⁹
aiabo nr⁹s vestro terrore apulsi
⁊ hoc cōsiliū inuim⁹. **N**ūc aut in
manu tua sum⁹ q⁹ tibi bonū ⁊ rec
tū videt fac nob⁹. **H**ecit s⁹ iosue vt
dixeat ⁊ libeāuit eos de manib⁹ fi
lioz isrl vt nō occideret. **D**ecreuit
qz in illo die eos esse i ministrio
cūcti populi ⁊ altaris domini ce
dentes ligna ⁊ aquas cōportātes
vsqz i vñs tēpus in loco quē dñs
elegisset. **Capitulū x.**

Que cū audisset adonisedech
rex iherusalē q⁹ scilic⁹ ce pif
set iosue hay ⁊ subuertisset eam
fuit enim fecerat ihericho et regi
eius sic fecit hay et regi illi ⁊ q⁹
transfugissent gabaonite ad isrl
et eēnt federati eos timuit valde
Vrb⁹ enim magna erat gabaon
et vna ciuitatum regaliū ⁊ maiore
opido hay oēs qz bellatores eius
fortissim⁹. **M**isit ergo adonisedech
rex iher⁹ ad ohā regē hebrōz ad
pharā regē iherimoth ad iaphie
quoqz regem lachis et ad dabiē
regem eglon dicens **A**d me ascē
dite et ferte peshdū vt expugne
mus gabaon quare transfugerit
ad iosue et ad filios isrl. **C**ongre
gati igitur ascenderūt quinqz reges
amorreoz rex iher⁹ in rex hebron

rex iherimoth rex lachis rex eglō
h⁹ cū exeretib⁹ suis ⁊ castramet
ti sunt circa gabaon opugnātes
tes eā **H**abitatores aut gabaon
vrbis obfesse miserunt ad iosue
q⁹ tunc morabatur in castris apud
galgalā et dixerūt ei **N**e retrahas
manus tuas ab auxilio seruoz
tuoz. **A**scende cito et libera nos fer
qz peshdū. **C**onuenerūt enim aduer
sum nos omnes reges amorreoz
qui habitant in mōtanis. **A**scēdit
qz iosue de galgalie ⁊ omnis exer
citus bellatorū cum eo vñ fortis
simi. **D**ixitqz dñs ad iosue **N**e ti
meas eos. **I**n manus em tuas tra
didit illos. **N**ullus enim ex eis ti
bi resistere poterit. **I**eruit itaqz io
sue sup eos repente tota nocte as
cendens de galgal. **E**t cōturbauit
eos dñs a facie isrl contriuitqz
plaga magna in gabaō ac pscu
tus est eos per viam ascensus be
thron et paussit vñ azecha ⁊ ma
ceda. **C**ūqz fugerēt filios isrl ⁊ ef
fuerūt in descensu bethron dñs mi
sit sup eos lapides magnos de ce
lo vñ ad azecha. **E**t mortui sūt mlti
to plures lapidib⁹ grandinis q⁹
quos gladio percusserant filij isra
hel. **T**ūc locutus est iosue domino in
die qua tradidit amorreum in
conspetu filiorum isrl. **D**ixitqz
coram eis. **S**ol cōtra vallem
moueātis et luna contra vallem
aialon. **S**teterūt qz sol et luna do
nec vlasseret vñ se gēs de inimicis
suis. **N**onne scriptum est hoc in li
bro iustoz. **S**tetit itaqz sol in me
dio celi et non festinauit occum
bere spatio vñ diei. **N**ō fuit añ
et postea tam longa dies obediē

te bñō vōd hōis q̄ pugnante prō
isrl. Reuerfusq; ē iōsue cum om
ni isrl i castra galgale. **F**ugerāt ei
quiq; reges q̄ se absconderāt i spe
lūca vrbis maceda. **N**ūciatūq; ē
iōsue q̄ iuenti eēnt quīq; reges
latētes i spelūca vrbis maceda.
Qui precepit soc̄hs ait. **V**oluite
lara ingētia ad os spelūce et po
nite viros idustrios qui clausos
custodiāt. **H**os at nolite stare sed
p̄sequimini hostes q̄ extremos q̄sq;
fugientū cedite. **N**e dimittatis
eos vbiū suar intrare prebidia
q̄s tradidit dñs deus i man⁹ v
stras. **C**elis ergo aduersarijs pla
ga magna et vñ ad internecionem
pene cōsūptis. hñ q̄ isrl effugere
potuerēt ingressi sūt citates muni
tas. **R**euerfusq; ē ois exercit⁹ ad
iōsue in maceda vbi tunc erat ca
stra sani et integro numero. **N**ul
l⁹ q; extra filios isrl mutire ausus
ē. **P**recepitq; iōsue dicēs. **A**perite
os spelūce et p̄ducite ad me qui
q; reges q̄ i ea latitāt. **F**ecerūtq;
ministri vt sibi fuerat ipatum et
adduxerūt ad eū quīq; reges de
spelūca. regem iherusalē regē he
brō regē ierimoth regē lachis ē
gē eglō. **C**ūq; educti eēnt ad eū vñ
uit oēs viros isrl q̄ ait ad p̄ncipes
exercit⁹ q̄ seāt erāt. **I**te q̄ ponite
pedes sup colla regū isrl. **Q**ui cū
p̄p̄essent et subiectoz colla pedi
bus calcaret. **R**esū ait ad eos. **N**oli
te timere nec paueatis q̄ fortami
et estote robusti. **S**ic ei faciet do
min⁹ actis hostibz vñs adūsum
quos dimicabit. **P**ercussitq; iō
sue q̄ interfecit eos atq; suspēdit
sup quīq; stipites fueratq; suspen

si vñ ad vsp̄m. **C**ūq; occubēt sol
p̄cepit soc̄hs vt deponerēt eos de
patibul⁹ q̄ depositos p̄ceēt i spe
lūca i q̄ latuerāt q̄ posuerūt sup os
ei⁹ lara ingētia q̄ pmanēt vñ in
p̄ns. **E**odē die maceda q̄ cepit iō
sue et percussit i ore gladij. **E**gēq; il
li⁹ interfecit q̄ oēs habitatores ei⁹.
Nō dimisit i ea saltez puas reliq;
as. **F**ecitq; regi maceda sicut fece
rat regi iherich. **T**ransiuit cū oī isrl
rabel de maceda i lebna q̄ pugna
bat cōtra eā quā tradidit dñs auz
rege suo i man⁹ isrl. **P**ercusserūt
q; vrbē i ore gladij q̄ oēs hitatores
ei⁹. **N**ō dimisit i ea vllas reliq;
as. **F**ecitq; regi lebna sicut fece
rat regi iherich. **D**e lebna transiuit
i lachis cū oī isrl et exercit⁹ per
gry disposito oppugnabat eā. tra
diditq; dñs lachis i man⁹ filioz
isrl et cepit eā die altero atq; per
cussit i ore gladij oēm q; animā q̄
fuerat i ea sicut fecerat lebna. **E**o
tpe ascēdit irā rex gazer vt auzi
liaret lachis quē percussit iōsue cū
oī p̄plo ei⁹ vñ ad internecionem.
Transiuitq; de lachis i eglon q̄ cū
cūcedit atq; expugnauit eā in ea
dem die percussitq; i ore gladij om
nes aias que erāt i ea iuxta om̄ia
que fecerat lachis. **A**scēdit q; auz
oī isrl de eglō i ebrō q̄ pugnavit
cōtra eā. cepitq; q̄ percussit i ore gla
di. regē q; ei⁹ q̄ oīa opida regio
nis vniūsalq; aias q̄ i ea fuerāt cō
morate. **N**ō reliq̄t in ea vllas reli
quias. **S**icut fecerat eglon sic fe
cit et ebron cū a que i ea repeit
cōsumēs gladio. **I**nde reuerfus in
dabit cepit eā atq; vastauit egē
q; ei⁹ atq; oīa p̄ circuitum opida

passit in ore gladii. **N**ō dimisit
in ea vllas reliquias. Sicut fecerāt
ebron et lebna et regib⁹ eaz sic fe-
cit dabit et regi illius. **D**erulsit
itaq; iosue omnem terrā mōtanā
et meridianā atq; campestre et a
sedoth cum regibus suis. **N**ō dimi-
sit in ea vllas reliquias sed omne
qđ spirare poterat interfecit sicut
precepit ei dñs deus isrl a cades
barne vsq; ad gazā. **O**mnē terram
gosen vsq; gabaon vniūsoq; reges
et regiōes eoz vno impetu cepit
atq; vastauit. **D**ñs enim deus isra-
hel pugnauit pro eo. **R**euerſus q;
est atq; omni israhel ad locū castro-
rū in galgala. **Capitulū. xi.**

Que cum audisset iabin rex a-
sor misit ad iobab regē ma-
don et ad regem semeron atq; ad
regem aclaph ad reges q; aquilo-
nis q; habitabāt in mōtanis et in
planicie extra meridiē ceneroth in
campesribus quoq; et regiōib⁹ doi
iuxta mare. chananēū q; ab orien-
te et occidēte et amoreū atq; et he-
um ac phereseū et iebuseū in mōta-
nis. eueū q; q; habitabat ad rades
hermō in terra masphe. **P**gressiq;
sūt omnes cum turmis suis ppl⁹
mult⁹ nimis sicut arena q; ē in li-
tore maris. eq; q; et arceus imense
multitudinis. **C**ōuenerūt q; oēs re-
ges isti i vnu ad aq̄s merō vt pu-
gnaret extra isrl. **D**ixit; dñs ad io-
sue ne timeas eos. **E**ras em hac ea
de hora ego tradā oēs istos vulne-
randos in aspectu isrl. **E**quos eoz
subneruabis et arceus igne cōbu-
res. **V**enitq; iosue et omnis exer-
citus eius cum eo aduersus illos
ad aquas meron subito et irruerūt

super eos tradidit q; illos dñs i
man⁹ israhel. **Q**ui passerunt eos
et persecuti sūt vsq; ad sydonē magnā
et aquas massereph. **C**ipumq;
masphe qui est ad occidentē illius
ptem. **I**taq; passit omnes vt nul-
las dimitteret ex eis reliquias.
Fecitq; sicut precepit ei dñs. **E**q;
eoz subneruauit arceusq; abussit
igni. **R**euerſus q; statim cepit asor
et regem eius passit gladio. **A**sor
enim antiquitus inter omnia reg-
na hec principatū tenebat. **P**er-
cussit q; omnes animas que ibide
morabāt. **N**ō dimisit in ea vllas
reliquias sed vsq; ad intercedēs
vniuersa vastauit. **I**psamq; vitem
peremit incendio et omnes p circū-
itū ciuitates. **R**eges q; eaz cepit
passit atq; deleuit sicut precepit
ei moyses famulus domini. **A**bsq;
vrbibus que erāt in collibus et in
tumulis hite ceteras succendit is-
rahel vnam tm asor munitissimā
flamma cōsumpsit. **O**mnēq; pda
istarum vrbium ac iumenta diui-
serunt sibi filij israhel cunctis ho-
minibus interfectis. **S**icut prece-
perat domin⁹ moysi seruo suo ita
precepit moyses iosue et ille vniūsa
pleuit. **N**ō preterijt de vniuersis
mandatis nec vnum quidem vbi
quod iussēat dñs moysi. **C**epit ita
q; iosue omnē terrā montanam et
meridianā et terrāq; gosen et plani-
ciem et occidentālē plagā mōtis q;
isrl et campestrā eius et pte mōtis q;
ascēdit seir vsq; baalgath p plani-
ciem libani subter montē hermō
omnes reges eorum cepit percu-
sit et occidit. **M**ulto tempore pug-
nauit. **I**osue contra reges istos.

IO

SVE

Nō fuit ciuitas q̄ se nō traderet
 filiis israel: preter eueus qui habi-
 tabat in gabaon. Omnes em̄ bel-
 lando cepit. Domini em̄ sentētia
 fuerat vt indurarent corda eorū
 et pugnarent cōtra israel et cade-
 rent et nō mererentur vllā clemē-
 tiam: ac pēteret sicut p̄ce pat dñs
 moysi. In tempore illo venit iosue
 et interfecit enachim de montanis
 ebron et dabic et anab et de omni
 mōte iuda et israel: vrbesq; eorū
 deleuit. Nō reliquit vllū de stie
 penachim in terra filiorū israel
 absq; ciuitatibus gaza et geth et
 azoto i quibz solū relictī sūt. Ce-
 pit ergo iosue omnē terrā sicut lo-
 cutus est dñs ad moysen et tradi-
 dit eā in possessionē filiis israel
 scđum partes et tribus suas: q̄e
 uisq; t̄ra a preliis. Hñ sūt reges
 quos pausserūt filij israel et posside-
 rit terrā eorū: trans iordanē ad
 solis ortū a torrente aenon vsq;
 ad montē hermon et omnes orien-
 talem plagā que respicit solitudi-
 nem. Seon rex amorreorū: q̄ ha-
 buit in esebon dñat⁹ ē ab aroer
 que sita ē sup ripam torrentis ac
 non et medie ptis in valle: dimidi-
 eq; galaad vsq; ad torrentem ie-
 roc q̄ est termin⁹ filiorū ammon
 et a solitudine vsq; ad mare cene-
 roth cōtra orientē et vsq; ad mare
 deserti qd̄ est maē salissimū: ad
 bethsimoth et ab australi parte q̄
 subiacet asedoth phasga termin⁹
 og regis basā de reliquis rapha-
 im qui habitauit in asteroth et i
 ebron et dominat⁹ est in mōte her-
 mon et in salecha atq; i vniuersa

basan vsq; ad terminos gessuri
 et machati et dimidiē partis gala-
 ad terminos seon regis esebon.
 Moyses famul⁹ dñi et filij israel p-
 auserūt eos: tradiditq; t̄ra eorū
 moyses in possessionē rubenitis et
 gabditis et dimidiē t̄bui manasse

Hñ sunt reges **Ca. xij.**
 terre quos paussit iosue et fi-
 lij israel tras iordanē: ad occide-
 talem plagā abaalgab in cāpo li-
 bani vsq; ad montē libani: cuius
 pars ascēdit in seir. Tradiditq;
 eā iosue in possessionē tribubus
 israel singulis ptes suas. t̄a in mō-
 tanis q̄ i planis atq; cāpestribz
 In aseroth et i solitudine ac i me-
 ridie: etheus fuit et amorreus cha-
 naneus et phereseus eueus et ixe-
 buseus. **Rex ihericho vnus. Rex**
hay q̄ ē ex latere bethel vn⁹. Rex
iherlm vnus. Rex ebro vn⁹. Rex
iherimoth vnus. Rex lachis vn⁹
Rex eglon vnus. Rex gazer vn⁹
Rex dabic vn⁹. Rex gader vnus
Rex herma vn⁹. Rex hereth vn⁹
Rex lebna vnus. Rex odollā vn⁹
Rex maceda vn⁹. Rex bethel vn⁹
Rex taphua vn⁹. rex offer vnus
Rex affec vnus. rex saron vnus
Rex madan vn⁹. rex afor vnus
Rex samerō vn⁹. rex acsaph vn⁹
Rex thenach vn⁹. rex mageddo
vn⁹. Rex cedēs vn⁹. rex iachanē
carmeli vn⁹. rex dor et puicie dor
vn⁹. Rex gentiū galgal vn⁹. rex
theersa vn⁹. Oēs rges t̄gita vn⁹

Ohie vero senex **Ca. xij.**
 p̄fecteq; etatis eāt et dixit dōin⁹
 ad eum. Semuisti et longeuus es
 terraq; lati ssima derelictaq; est q̄
 necdum forte diuisa est et omnis

Ordo p̄fugator reg⁹ 31

videlicet galilea philistinim et vni
uersi gressui a fluuio turbido qui
irrigat egiptu vsq; ad terminos ac
caron extra aqlonē terra chanaan
q̄ in quinq; regulos philistinim di
uidit. gaseos et asotonos ascaloni
tas getheos et accaronitas ad me
ridiem hō sūt euehi oīs terra cha
naan et maara sidonior vsq; asca et
terminos amorrei eiusq; cōfinia
libani q̄ regio contra oriētē aba
algad sub mōte hermō donec i gre
diaris emath oīm qui habitabāt
in monte a libano vsq; ad aquas
massereph et vniuersiq; sidonij. **E**
go sum qui delebo eos a facie filio
rum israel. **V**eniat ergo in ptem
hereditatis israel sicut precepi ti
bi. **E**t nunc diuide terram in pos
sessionem nouē tribus et diuidie
tribui manasse cum qua ruben et
gad possederunt terram quam tra
didit eis moyses famulus domini
trans fluentia iordanis ad orienta
lem plagam ab aroer q̄ sita est in
ripa torrentis arnō et in vallē me
dio vniuersaq; capestria medaba
vsq; dibon et cūctas cūctas seon re
gis amorrei q̄ regnauit in eseton
vsq; ad terminos filiorum ammon et
galaad ad terminū gessuri et ma
chati et oēm mōtem hermō et vniū
sam basan vsq; salecha oē regnum
og i basan q̄ regnauit i astareth
et edrai ipse fuit de reliq̄is rapha
im. paussit q; eos moyses atq; de
leuit. **N**oluerunt q; dispdere filij
isrl gessuri et machati habitare
rūt in medio isrl vsq; in presente
diem. **T**ribui autē leui non dedit
possessionem sed sacrificia et victi
me domini dei israel ipsa est ei?

hereditas sicut locutus est illi. **D**edit
ergo moyses possessionem tribui
filiorum ruben iuxta cognationes
suas. **F**uitq; terminus eorum ab
aroer que sita est in ripa torrentis
arnon et in valle eiusdem torrentis
media vniuersam planiciem
q̄ ducit medaba et eseton cūctos
q; viulos earum qui sunt in cam
pestribus. dibon q; et abamoth
baal et oppidū baalmad et gessa
et cedimoth et mephet et cariathai
et samaba et sarathasar in monte
duallis bethfogor et asedothphas
ga et bethaimoth omnes viles
campestres. vniuersaq; regna seon
regis amorrei qui regnauit in e
seton quem percussit moyses cum
principibus madiā eueum et re
tatores tre et balaā filij beor aro
lū occiderunt filij isrl gladio cum
ceteris interfectis factusq; est ter
min⁹ filiorum ruben iordanis fluui⁹.
Hec ē possessio rubenitarum p cogn
tiones suas vrbium et viulorum. **D**e
ditq; moyses tribui gad et filiis e
ius p cognationes suas possessiones
quas? **H**ec diuisio ē. **T**ermin⁹ gader
et oēs cūctas galaad et dimidia
p̄te tre filiorum amō vsq; ad aroer q̄
ē extra tabba et ab eseton vsq; ad ma
moth masphe et bethani et a ma
naim vsq; ad terminos dabit. **I**n
valle quoq; betharan et bethneta
et socoth et saphon reliquam p
tem regni seon regis eseton. **I**n
quoq; finis iordanis ē vsq; ad et
tremas partem maris chenereth
trans iordanem ad orientale plagā
Hec ē possessio filiorum gad p fami
lias suas et cūctas et ville earum.

Tribui leui non data ē hereditas
sed sacrificia et victime domini
dei israel ipsa est ei? **N**oluerunt
q; dispdere filij isrl gessuri et
machati habitare rūt in medio
isrl vsq; in presente diem. **T**ribui
autē leui non dedit possessionem
sed sacrificia et victime domini
dei israel ipsa est ei?

Debitq; dimidiare tribui manasse
 filijsq; eius iuxta agnationes suas
 possessione cuius hoc pñci pñ est
Amanaim vniuersam basā et cūda
 regua og regis basam omēs q; vi
 os iabir q; sūt in basan sexagita
 oppida et dimidiā ptem galaad et
 altarothe et edmai vrbes regni og i
 basan filijs machir filij manasse
 dimidiē pñ filioz machir iux cog
 nationes suas. **H**ic possessionē diu
 sit moyses in campestribus moab
 tras iordanē cōtra iericho ad oriē
 talē plagā. **T**ribui aut leui non de
 bit possessionē qm dñs deus isrl
 ipse ē possessio eius vt loait? ē illi
Hoc est qd posse. **Ca. xiiij.**
 dedit filij isrl i terra chanaā
 quā dederūt eis eleazar sacerdos
 et iosue filius nū et pñces fami
 liarū pñ tribus israhel sorte oia di
 uidentes sicut precepit dñs i mau
 mophi nouē tribub? et dimidiē tri
 bui. **D**uabo ei tribub? et dimidiē
 dederat moyses tras iordanē pos
 sessionē abs leuitis q; nihil ē re ac
 ceperūt inter frēs suos. s; in eoz
 successerāt locū filij iosue i duas
 diuisi tribus manasse et ephraim
Nec acceperūt leuite aliā in terra
 parte nisi vrbes ad habitādum et
 suburbana earū ad alēda iumen
 ta et pecora sua. **S**icut pcepit dñs
 moy i ita fecerūt filij isrl et diuise
 ēt terrā. **A**ccesserunt itaq; filij iu
 da ad iosue galgala. locutusq; est
 ad eum caleph filius iephone ce
 nezeus. **N**osti qd locutus sit dñs
 ad moysen hoiez dei de me et te in
 cadesbarne. **Q**uadragita annorū
 erā qñ misit me moyses famul?
 dñi de cadesbarne vt cōsideratē ter

ram. nūciauq; ei qd mibi vrū vi
 debat. **F**rēs aut mei q; ascenderāt
 meū dissoluerūt cor ppli et nihilo
 min? **E**go secutus sum dñm deuz
 meū. **I**urauitq; moyses i die illo
 dicens **T**erra quā calcauit pes tu
 us erit possessio tua et filiorū tuoz
 i eternū. qā secut? es dñm deū tu
 ū. **C**ōcessit ergo dñs vitā m sicut
 pollicit? ē vsq; in pñter diē. **Q**ua
 draginta et quinq; aī sūt ex quo lo
 cut? ē dñs vbi istud ad moysen
 qñ ābulabat isrl p solitudinē h
 die octagmitaq; annorū sū sic
 valēs vt eo valebā tpe qñ ad ex
 plorādum missus sū illius in me tē
 pois fortitudo vsq; hodie perseue
 rat. tā ad bellādū q; ad gradiēdū
Da ergo m mōtem istū quē polli
 citus ē dñs te q; audiētē in q; ena
 chim sūt et vrbes magne atq; mu
 nite: si forte sit dñs meū et potue
 ro de lete eos sicut pmiit m. **B**n
 dixitq; ei iosue et tradidit ei ebrō
 in possessionē atq; ex eo fuit ebrō
 caleph filio iephone cenezeo vsq;
 in pñte diē. qā secut? ē dñm deū
 isrl. **N**omē ebron antea vocabat
 cariatharbe. **A**d am maxim? ibi
 inter enachim situs ē et terra ces
 sauit a pñs. **Ca. xv.**
Git lōres filioz iude p cognatōes
 suas ista fuit a termino edom vs
 q; ad desertū syn cōtra meridiē et
 vsq; ad extremā pte austrāl pla
 ge. **I**nitū eius a sūmitate maris
 salisimi et a lingua ei? q; ē spiciē
 meridiē. egrediet q; ptra ascensū
 scorpionis et pñt i syna: ascē
 ditq; in cadesbarne et puenit in es
 rom ascēdes ad darā et circiens
 cariathaa atq; iude ptransiens in

propositio Inde

asemona et pueniens ad torrentes
egipti eruntque termini eius mare mag
num. **H**ic erit finis meridiane plage
Ab oriente vero erit initium maris
salissimum usque ad extrema iordani
nis et ea que respiciunt ad aquilonem a
lingua maris usque ad eundem iordanis
fluvium ascenditque terminus in betha
gla et transit ab aquilone in betha
raba ascendens ad lapide boem fi
lij ruben et tendens usque ad termi
nos debora de valle achor extra aqu
ilonem respiciens galgala que est ex ad
verso ascensionis ad omni ab austra
li parte torrentis. transitque aquas que voca
tur fons solis et erunt ex eius ad
fontem vogel ascenditque per uallem
filij ennō ex latere iebusei ad meri
dientem. hec est iherusalem et inde se erigens
ad orientem montis que est contra iehennon
ad occidentem in summitate vallis ra
phael extra aquilonem pertransitque a verti
ce montis usque ad fontem aquę neptcha
et puenit usque ad vicum montis ephraim
inclinatque in bala que est cariatthia
rim idest urbs filiarum et circuit de
bala extra occidentem usque ad montes
seir transitque iuxta latem montis ia
rim ad aquilonem in chellon et descen
dit in bethsames. transitque in than
na et puenit extra aquilonem partis acca
ron ex latere inclinatque per secrona
et transit montem baala. puenitque in
gebneel et magni maris extra occi
dentem sine oclubis. **H**ic sunt termi
ni filiorum iuda per circuitum in cognatio
nibus suis. **C**aleph vero filio iephōe
dedit partem in medio filiorum iuda si
cut precepit ei dominus cariattharum pa
tris enach ipsa est ebron. deleuitque
ex ea caleph tres filios enach se
lai et haymā et tholmai de stirpe e

nach atque inde ascendens venit ad
bitatores dabit que prius vocabatur cad
athsepher idest ciuitas iherusalem. **D**ixit
que caleph Qui peruenit cariatthie
phere cepit eam dabo ei et per filiam
meam uxorem. **C**epitque eam othniel fi
lius cenē fratris caleph iunior. dedit
que ei et per filiam uxorem. **Q**ui cum perue
rent simul suavit ei vir eius ut pe
teret a patre suo ager. **C**ui caleph
que ut sedebat in asino. **C**ui caleph
quod habes inquit. **A**d illa respondit. **D**a
mihi benedictionem. **T**erra australis
et aridam dedisti mihi. iunge et ier
riguam. **D**edit itaque ei caleph irrigu
um superius et inferius. **H**ec est
hio tribus filiorum iuda per cognationes
suas. erantque ciuitates ab extremis
partibus filiorum iuda iuxta terminos
edō a meridie. cabsel eder et iagur
et cina et dimona et adada et ce
des et asor et iethanif et telem et
baloth asor noua et carioth iericho
hec est assoromā same et meloda
et aser gadda et assemoth et bethse
leth et asersual et barsabee et beth
thia et abala et hum esem et beth
lad et epul et zarima et ficelech et
medemena et sensenna lebaath et
selim et abē remon omnes ciuita
tes vigintinouem et ville earum
In campatribus vero estaol et sa
rea et asenaz azone et engannim et
tharphua et enaym et ierimoth et
adulā socho et azecha et sarai et abi
saim et gedera et giderothayim vites
rim et ville earum. **S**anā et abala et
magdalgad delea et masepha et ie
ctel lachis et baschat et eglon et
bon et leemas et cethis et gideroth
et bethdagon et neema et ville earum
da ciuitates sedecim et ville earum

Tabana et ether et asan i septa et es
na et nefib et ceyla et achzib et ma
resa. ciuitates noue et ville earum
Accaron cum vicis et villulis suis
Ab accaron vsq; ad mare oia que
regunt ad azotum et viculos ei9
Azotus cum vicis et villulis suis
Gaza cum vicis villulis suis vsq;
ad torrentem egypti et mare ma
gnum termin9 eius et in monte sa
mar et iether et socchoth et edena
Cariathbennah hec e daber. anab et
bithemo et anym gosen et olon
et gilo ciuitates vndecim et ville
earum. Arab et roma et esaan et ia
num et bethafua et asca atbma
tha et chariatharbe hec e ebron9
fi9 ciuitates noue et ville earum. Ma
on et chermel et ziph et loche ief
rael et iudadaz et zano9 accaym
gabaa et thamna ciuitates decem
et ville earum. Alud et bethsor et ie
don ciuitates sex et ville earum. Cari
athbaal hec e cariathiarim vrb9
sua et caabbba ciuitates du9
ville earum. In deserto bethamba
meddyn et sacha et nefsan ciuita
tes salis et engaddi ciuitates sex
et ville earum. Funt simul centum
quindecim. Iebuseum aut habita
tores iherusalem no potuerunt
filij iuda dele habitauit q; iebuse
us cum filiis iuda in iherusalem
vsq; in pntem diem.

Ca. xvi
Occidit q; sor9 filior9 ioseph
ab iordane cōtra ihericho et
aquis eius ab oriente solitudo q
ascendit de ihericho ad monte be
thel et egredit de bethel iuzam.
Et fuit q; terminu archiatharoth
et descendit ad occidentem iuxta imi

nū iefleti. vsq; ad terminos bethp
ron inferioris et gazer. finiuntur
q; regides eius mari magno pos
sederunt q; filij ioseph manasses
et ephraim. Et factus est termin9
filior9 ephraim p cognationes suas
et possessio eor9 contra orientem
atharoth adduc vsq; bethron su
piorem egrediunt q; cōfinia i ma
re. Hachmotath vero aquilone9
respicit et circuit terminos cōtra
orientem in thanatselo et ptrahta
torrente iaone descendit q; de iao
ne in atharoth et noaratha et per
uenit in ihericho. egreditur q;
ad iordanem de taphua pertran
sit q; contra mare in vallem haru
dineti sūt q; egressus ei9 in mare
salissimu. Nec e possessio tribus
filior9 ephraim p familias suas.
vrbes que seprate sūt filiis ephra
im in medio possessionis filioru
manasse et ville earum. Et non in
terfecerūt filij ephraim chanane
um qui habitabat in gazer. habi
tauit q; chanane9 i medio ephra
im vsq; in diem hac tributari9.

Ca. xvii
Occidit autē sor9 tribu manasse. ipe ei
est pmo gemit9 ioseph. machir
pmogeito manasse pū galaad q
fuit vir pugnator. habuit q; pos
selliōem galaad et basan et reli
quas filiorum manasse iuxta fami
lias suas. filijs abyezer et filijs q
helech et filijs helihel et filijs fi
che et filijs epher et filijs semida
Isti sunt filij manasse filij ioseph
mares p cognationes suas. Bal
phath vo filio epher filij galaad
filij machir filij manasse no erāt
filij sed sole filie quarum ista sunt

noia mabala et noa et eglaz mel
cha et terla Veneruntq; in aspectu
eleazari sacerdotis et iosue filij nun
et principum dicentes dominus prece
pit per manu moysi ut daretur nobis
possessio in medio fratrum nostrorum
Deditq; iuxta imperium domini
possessio in medio fratrum
patris earum et ceciderunt fumiuli
manasse decem ab his terminis galaad et
basan trans iordanem Filij enim ma
nasse possederunt hereditatem in me
dio filiorum eius. Terra autem galaad ce
cidit in sortem filiorum manasse qui
reliqui erant Fuitq; terminus ma
nasse ab aser machmata que est per
it sychem et egreditur ad dextram
iuxta habitatores fontis thaphue
Item in sorte manasse ceciderunt tra
thaphue que est iuxta terminos manasse fi
liorum ephraim. Descenditq; termi
nus vallis harundineti in meridiem
torrentis civitatum ephraim que in
medio sunt vicium manasse Ter
minus manasse ab aquilone tor
rentis et exitus eius pergit ad mare
ita ut possessio ephraim sit ab au
stro et ab aquilone manasse vtra
que claudat mare et coniungantur
sibi in tribu aser ab aquilone et in
tribu ysachar ab oriente Fuitq;
hereditas manasse in ysachar et in
aser. berlan et viculi eius et iebbala
cum viculis suis et habitatores dor cum
oppidis suis habitatores quoque endor cum
viculis suis filijque habitatores the
nach cum viculis suis et habitatores
mageddo cum viculis suis et habitatores
vrbis nophech. Nec potuerunt filij
manasse has civitates subvertere sed
cepit chananeus habitare in terra sua
Postquam autem qualuerunt filij israel sub

iecerunt chananeos et fecerunt sibi
tributarios nec interfecerunt eos.
Locuti sunt filij iosueph ad iosue et
dixerunt Quare dedisti in terram in
possessionem sortis et fumiuli vni
cum huiusmodi multitudinis et bibis
erit in dominum? Ad quos iosue ait
Si populus multus es ascende in ter
ram et succide tibi spacia in angu
sta pherezei et raphaim quia angu
sta est tibi possessio motus ephra
im. Cui responderunt filij iosueph
Non poterimus ad montana con
scendere cum ferreis artribus in ter
ra campestri in qua sita sunt berlan
cum viculis suis et israel habet media
possidens vallem. Dixitq; iosue
ad domum iosueph et ephraim et
manasse. Populus multus es et
magne fortitudinis non habes sor
tem unam sed transibis ab monte
et succides tibi atque purgabis ab
habitandum spacia et poteris ultra
procedere cum subverteris chana
neum quem dicis ferreos habere
curtus et esse fortissimum.

Capitulum .xviii.
Congregatiq; sunt omnes filij israel
in sylo ibique figerunt taberna
culum testimonij et fuit eis terra sub
iecta seminauerat autem filij israel sep
tem tribus. que necdum accepe
rant possessiones suas. Ad quos
iosue ait Vsq; quo marcesis igna
via et non intratis ad possidendam
terram quam dominus deus patrum
vestrorum dedit vobis. Eligite de
singulis tribubus ternos viros ut
mittam eos et peregrant atque circue
ant terram et describant eam iux
ta terminum vni cuiusque multitudinis

referantq; ad me qd describerint
Dividite vobis terram in septem
 ptes Judas sit i terminis suis ab
 australi plaga et domus ioseph ab
 aq̄lone. mediam inter hos terram
 in septem partes describite et huc ve
 nitis ad me ut coram dño do pro
 mittam vobis hic sortem. qz nō est
 ier vos ps leuitay. sed sacerdotiū
 dñi ē eorū hereditas. **G**ad at et tu
 ben et dimidia tribus manasse iā
 acceperant possessiones suas trans
 iordanē ad orientālē plagā; quas
 dedit eis moyses famul⁹ dñi. **C**ū
 qz isuererissent vici ut pergerēt
 ab descendendū terram precepit eis
 ioseph dicens. **C**ircuite terrā et descri
 bite eā; ac reuertimini ad me ut
 hic coram dño deo pro in sylo mit
 tam vobis sortē. **I**taq; preperūt et
 lustrantes eā in septem ptes diuise
 sūt ab ioseph in volumine reuerthiq;
 sūt ad ioseph in castra sylo. **Q**uā mī
 sit sortem coram dño in sylo diuise
 qz tū filijs israel in septem ptes. **E**t
 ascendit sortis pma filiorū beniamī
 p familias suas ut possiderent ter
 ram inter filios iuda et filios io
 seph. **F**uit qz terminus eorum
 contra aq̄lonē a iordanē p q̄s iur
 ta lat⁹ iericho septentrionalis pla
 ge et ibi extra occidentē ad mōtan a
 cōscēdens; pueniēs ad solitudinē
 bethauen. atq; ptransiens iuxta lu
 sam ad meridie ipsa ē bethel. descē
 ditq; i atharoth abbar in mōtē
 q̄ est ad meridie bethoron inferio
 ris et inclinat circuiēs extra mare
 ad meridie mōtis q̄ respicit betho
 ron extra affrictū. **S**ūt; exitus ei⁹
 i cariathbaal q̄ vocat⁹ et cariathia
 tim vbi filiorū iuda. **H**ec ē plaga

contra mare ad occidentē. **A** meri
 die autē ex parte cariathiarim e
 grediet⁹ terminis contra mare et p
 uenit vsq; ad fontē aquarum ne
 pthya. **D**escēditq; in pte montis
 qui respicit vallē filiorū ennon et
 est cōtra septentrionalē plagā i ex
 tremā parte vallis raphaim. de
 scendit qz i iehennō id ē vallis en
 nō iuxta lat⁹ iebusei ad austrū
 et puenit ad fontē vogel tranhiēs
 ad aq̄lonē et egrediet⁹ ad ensemes
 id ē fontē solis et ptransit ad vsq;
 tumulos q̄ sunt e regione ascēsus
 adommin. descenditq; ad habēbo
 en id ē lapidem boen filij ruben et
 ptransit ex latere aq̄lonis ad cape
 stria descenditq; in plamiciē et pre
 tergredit⁹ cōtra aq̄lonē bethagla
 sūtq; erit⁹ ei⁹ cōtra linguā mais
 salisimi ab aq̄lone i fine iordanis
 ad australes plagā qui ē termin⁹
 illius ab oriente. **H**ec ē possessio
 filiorū beniamī per tminos suos i
 circuitu et familias suas. **F**uerūt
 qz ciuitates eius iericho et betha
 gla et vallis casis betharaba et sa
 maraim et bethel et auim et affara
 et offora villa hēmona et offuū et
 gabee ciuitates duodecim et ville ea
 rum. **G**abaon et rama et beroth et
 mesepcaphara et amosa et recem
 iarephela thavela et sela beleph
 et iebus q̄ ē ibi in gabaad et cari
 ath ciuitates quodecim et ville ea
 rum. **F**uunt oēs ciuitates viginti
 sex. **H**ec ē possessio filiorū beniamī
 iuxta familias suas. **C**a. xij.
Egressa est sor⁹ secunda fi
 liorū simeon p cognationes su
 as. fuitq; hereditas eorū i medio
 possessionis filiorū iuda bethlabre

possessio Beniamin

hinc
 compato amū de bnd Jone

et salce et molaba et aser sua baala
et asem et helthplad bethularma et
ficelech et beth marchaboth et aser
sua et bethlepaboth et sarohem. ci-
uitates tredecim et ville earum. Ayn et
remō et athar et asan: ciuitates
quatuor et ville earum. Des viuli
per circuitum vrbium istarum vsque ad ba-
laad bethcameth contra australem
plagam fueruntque omnes ciuitates
decem et septem. Hec est hereditas
filiorum himeon iuxta possessiones su-
as in possessione et finiculo filiorum
iuda quia maior erat et idcirco filij sy-
meon possederunt in medio heredi-
tatis eius. Ceciditque sors tercia
filiorum zabulon per agnationes suas
et factus est terminus possessionis fili-
orum zabulon vsque sarith. Ascenditque de
mar et medalaa et puenit in debba-
seth vsque ad torrentem qui est contra ie-
conan et reuertit de sarith contra ori-
entem in finem ficelech thabor et
egreditur ad daberet: ascenditque con-
tra iasie et inde pertransit vsque ad ori-
entalem plagam gethefer et thacha-
sin et egreditur in remon amphar et
noa et circuit ad aquilonem et na-
thou. Suntque egressus eius vallis
iepthahel et cathethet naalol et si-
mon et iedaba et bethleem: ciuitates
duodecim et ville earum. Hec est heredi-
tatis tribus filiorum zabulon per agna-
tiones suas vrbes et viuli earum.
Isachar egressus est sors quarta
per agnationes suas: fuitque eius he-
reditas iezebel et casaloth et sunē
et affraim et senon et naamth et rab-
both et cethen haemes et rameth et
engani et benadda et bethseses et p-
uenit terminus eius vsque thabor et se-
ehima et bethseses: eratque exitus

eius iordanis ciuitates sedecim et ville
earum. Hec est possessio filiorum ysa-
char per agnationes suas vrbes et
viuli earum. Ceciditque sors quinta
tribui filiorum aser per agnationes su-
as: fuitque terminus eorum alchar et
cali et bethen et apab et elmelech et
amaad et messal et puenit vsque ad
carmelum maris et syor et labanath
ac reuertit contra orientem bethdagō
et pertransit vsque zabulō et vallē ieptha
el contra aquilonem in bethemeth et neiel
egrediturque ad leua cabul et acran
et roob et amon et chana vsque ad
sydonē magnā: reuertitque in orma
vsque ad ciuitatem munitissimā tyru
et vsque osam: eruntque exitus eius in ma-
re de finiculo acziba et amma et
afeg et roob: ciuitates vigintidue et
ville earum. Hec est possessio filiorum
aser per agnationes suas: vrbesque et
viuli earum. Filiorum neptalim septem
per agnationes suas et terminus
terminus de beleb et helon iebnahel
et adami qui est neceb et iebnahel
vsque leuin: et egressus eorum vsque ad ior-
danē reuertitque terminus contra oc-
cidentem et azanoth thabor atque
egreditur in ysaia et pertransit in zabu-
lon contra meridiem et in aser con-
tra occidentem et in iuda ad iorda-
nē contra ortum solis ciuitates munitissi-
me: assedimser et ammad et a-
chath et cenereth et edema et a-
rama asor et ceddes et edrai nasor
et ierō et magdibelhorē et betha-
nath et bethseses ciuitates decem et
nouē et ville earum. Hec est possessio
tribus filiorum neptalim per agnationes
suas vrbes et viuli earum.
Tribui filiorum dan per famili-
as suas egressa est sors septima

et fuit terminus possessionis eius sa-
raa et bestaol et hair semes id est
ciuitas solis: selebin et ahialon et
iethela belon et thenna et achron
belcheten iebton et baalad iud et
bane et barach et iethemō atq;
ibercon et arechō. cui termino q
respicit ioppen et ipso fine occludi-
tur. Ascenderūt q; filij dan et pug-
nauerūt contra lesem ceperuntq; eā
et puſſerūt eā in ore gladij et pos-
sederunt et habitauerunt in ea: vo-
cantes nomen eius lesem dan ex no-
mine dan patris sui. Nec est posses-
sio tribus filiorum dan per agnationes
suas: vrbes et viculi eay. Cū q; cō-
pleſſet forte terrā diuidē singul
per tribus suas dederunt filij israel pos-
sessionem iosue filio nū in medio
sui iuxta preceptū dñi. vrbe quaz
posſulauit tamnathsara in monte
ephrāim. Et edificauit ciuitate hīta-
uit q; in ea. Hec sūt possessiones
q; forte diuiserunt eleazar sacer-
dos et iosue filij nū et principes fa-
miliarū ac tribuū filiorum israel in sylo
corā dño ad ostiū tabernaculi testi-
monij partūq; sūt terrā. **Ca. xx.**
Et locut⁹ est dñs ad iosue di-
cis. Loquere filiis israel et dic
eis. Separate vrbes fugitiuorum
de quib⁹ locut⁹ sū ad vos per ma-
num moyſi vt cōfugiat ad eas q
cūq; animam puſſerit nescius et
posſit euadere itā p̄rimi. q̄ vltor
e sanguinis cum ad vnā hāz con-
fugerit ciuitatū. stabitq; añ por-
tam ciuitatis et loquet̄ senioribus
tribus illi⁹. ea q̄ se cōprobēt in oīe
tem: sicq; suscipient eū et dabūt
ei locū ad habitādum. Cūq; vltor
sanguinis eum fuerit pleuit⁹ non

tradent in man⁹ eius quia ignorās
puſſit p̄rimū eius nec ante biduū
tributuue eius probat̄ inimicus.
Et habitabit in ciuitate illa donec
ſtet ante iudicium causam reddēs
facti sui et moriatur sacerdos ma-
gn⁹ q̄ fuit in illo tpe. Tūc reuertet̄
homicida et ingredit̄ ciuitate et
domum suam de qua fugerat. De-
creuerūt q; cedes in galilea mōtis
neptalim et syche in mōte ephra-
im et cariatharbe ipsa ē ebron in
monte iuda et trans iordanē contra
orientalem plagā ihericho statue-
rūt bosor q̄ sita est in capeſtri soli-
tudie de tribu ruben et ramoth ga-
laad de tribu gad et gaulon in ba-
san de tribu manasse. Hec ciuita-
tes cōſtitute sūt cunctis filiis israel
et aduenis q̄ habitabāt inter eos
vt fugeret ad eas q̄ animā nesci⁹
puſſiſſet et nō moreret̄ in manu
p̄rimi. effusū sanguinē vindicare
cupientis donec ſtaret ante p̄m
expositurus causā suā. **Ca. xxi.**
Accēſerūt q; principes famili-
arū leui ad eleazar sacerdo-
te et iosue filiū nū et ad duces a-
gnationū per singulas tribus filio-
rū israel. locutiq; sūt ad eos in sylo
terre canaā atq; dixerūt. Dñs pre-
cepit per manū moyſi vt darentur
nobis vrbes ad habitandū et sub-
urbana eay ad alenda iumenta.
Dederūt q; filij israel de possessioni-
bus suis iuxta imperiū dñi: ciuita-
tes et suburbana eay. Egressaq;
ē fors in familiā caath filiorū aarō
sacerdotis de tribu iuda et syme-
on et beniamin ciuitates tredecim et
liqs filiorū caath id ē leuitis q̄ sup-
fuerāt de tribub⁹ ephraim et dan

et dimidiæ tribus manasse ciuitates
decem. Porro filius gerson egressa
est fors ut acciperet de tribubus ysas-
char et aser et neptalim dimidia
que tribu manasse in basan ciuita-
tes numero tredecim. Et filius me-
ran per cognationes suas de tribubus
ruben et gad et zabulon urbes duo-
decim. Deditque filius israhel leuitis
ciuitates et suburbana earum hanc
precepit dominus per manum moysi singulis
sorte tribuantes. De tribubus filiorum
iuda et simeon dedit iosue ciuita-
tes quarum ista sunt nomina. filius
aaron per familias caath leuitici ge-
neris. prima enim fors illi egressa
est: cariatzarbe. patris enach que
vocatur ebron in monte iuda et subur-
bana eius per circuitum. Agros vero
et villas eius dederat caleph filio
lephone ad possidendum. Dedit er-
go filius aaron sacerdotis hebron
confugii ciuitatem ac suburbana eius
et lobnam cum suburbanis suis et
sether et istimoth et helon et dabir
et aim et iethan et bethsames cum
suburbanis suis ciuitates nouem
de tribubus ut dictum est duabus. De
tribu autem filiorum beniamin gaba-
on et gabae et anathoth et almon
cum suburbanis suis ciuitates quatuor
omnes simul ciuitates filiorum aaron
sacerdotis tredecim cum suburbanis
suis. Reliquis vero per familias fi-
liorum caath leuitici geneis hec est da-
ta possessio. De tribu ephraim ur-
bes confugii sicche cum suburbanis suis
in monte ephraim et gazec et iebzam
et bethoron cum suburbanis suis ciuita-
tes quatuor. De tribu quoque dan helte-
ci et gabathon et haialon et gethrem
in monte asuburbanis suis ciuitates quatuor.

Porro dimidia tribu manasse
tanach et gethem cum suburbanis
suis ciuitates due. Omnes ciuitates
decem et suburbana earum date sunt fi-
lius caath inferioris gradus. Filius quoque
gerson leuitici geneis debet de ditione
a tribu manasse confugii ciuita-
tes gaulon in basan et bosra cum subur-
banis suis ciuitates duas. Porro
de tribu ysachar ceson et dabreth et
iaramoch et enganni cum suburbanis
suis ciuitates quatuor. De tribu autem
aser masan et abdon et elrath et ro-
ob aim suburbanis suis ciuitates
quatuor. De tribu quoque neptali-
m ciuitates confugii cedec in ga-
lilea et amothdor et carthari cum
suburbanis suis ciuitates tres. Om-
nes urbes familiarum gerson tredecim
cum suburbanis suis. Filius autem
merari leuitici inferioris gradus per
familias suas. data est de tribu za-
bulon iecnal et cartha et danna
et naalol ciuitates quatuor cum sub-
urbanis suis. De tribu gad ciui-
tates confugii ramoth in galaad
et manaim et esebon et iazer ciui-
tates quatuor cum suburbanis suis.
De tribu ruben ultra iordanem
extra iericho ciuitates confugii bo-
sor in solitudine misor et iazer et ie-
thosor et maspha ciuitates quatuor cum
suburbanis suis. Omnes urbes fi-
liorum merari per familias et cognati-
ones suas duodecim. Itaque ciuitates
vniuersae leuitarum in medio posses-
sionis filiorum israel fuerunt quadra-
ginta octo cum suburbanis suis sin-
gule per familias distribute. Dedit
quoque dominus deus israhel omnes terras qua-
traditum se patribus eorum iurauerat
et possederunt illam atque habitauerunt in ea.

Datq; est ab eo par in omnes p
circū natiōes. nullusq; eis hosti
um resistere ausus est. h̄i cūcti i eo
tum ditiōem redacti sūt. **Ne** vnū
quidē verbum qd̄ illis p̄stiturū se
esse p̄miserat ieritū fuit. sed reb̄
expleta sunt omnia.

Ca. xxi

Ede; tpe vocauit iosue tube
as tribū manasse. dixitq; ad eos
Pecastis oīa que p̄cepit v̄b̄ moy
ses famulus dñi. mihi q; in oībus
obedistis nec reliquistis fratres
v̄ros longo tpe v̄h̄ in p̄ntē diem
custodiētes i p̄riu; dñi dei v̄ri. **Q**a
igit̄ dedit dñs de; v̄r̄ fr̄ib; v̄ris
quietē et pacē sicut pollicitus est.
reuerimini et ite in tabernacula
v̄r̄a q; in terrā possēssōis quā tra
didit v̄b̄ moyses famul; dñi trās
iordanen: ita dūtarat vt custodia
tis atq; tēte et ope c̄pleatis mādatū
et legē quam p̄cepit v̄bis moy
ses famul; dñi vt diligatis dñm
deum v̄strū et ambuletis in oībus
v̄is ei; et obseruetis mandata illi
us ad h̄reatisq; ei ac seruiatis in
oī corde et i omni aīa v̄r̄a. **B**ndixit
q; eis iosue et dimisit eos. **Q**ui re
uerf̄ sūt in tabernacula sua. **D**imi
die at̄ tribū manasse possēssōez
moyses dederat in basan et idcirco
medie que sup̄fuit dedit iosue sor
te inter ceteros fratres suos trās
iordanē ad occidētalē ei; plagam.
Cūq; dimitteret eos i tabernacu
la sua et b̄ndixiss̄ eis. dixit ad eos
In multa substantia atq; diuicijs
v̄r̄amini ad sedes v̄ras cū argen
to et auro et ac ferro et veste mul
tiplici. **D**iuadite prēbā hostiū cūm
fr̄ib; v̄ris. **R**eūh̄q; sūt et abierūt

120
filij ruben et filij gad et dimidia tri
bu manasse a filiis isrl̄ de sylo q̄h̄
ta ē in chanaā vt itatēt galaad
terriā possēssōis sue quā obtinue
rāt iuxta i p̄riu; dñi i manu moyfi.
Cūq; venissent ad tumulos iordanis
in terra chanaā edificauerūt
iuxta iordanen altare infinite ma
gnitudinis. **Q**d̄ cum audissent fi
lij isrl̄ et ad eos certi nūc̄i detulif
sent edificasse filios ruben et gad et
dimidie tribus manasse altare in
terra chanaā sup̄ iordanis tumu
los extra filios isrl̄ conuenerunt oēs
in sylo vt ascenderēt et dimicaret
cōtra eos. **E**t intēu miserunt ad il
los in terrā galaad phinees filiū
eleazarī sacerdotem et decē princi
pes cū eo singulos de singulis tri
bu. **Q**ui venerunt ad filios ruben
et gad et dimidie tribus manasse in
terriā galaad. dixērūt ad eos. **N**ec
mandat oīs p̄p̄us dñi. **Q**ue ē ista
trāsgressio. **C**ur reliquistis dñm
deū isrl̄ edificātes altare sacrilegū
et a cultu illi; recedentes. **A**n parū
v̄bis ē qd̄ peccastis in beelphegor
et v̄h̄ in p̄ntem diem macula huius
sceleris i nobis p̄manet. multiq;
de p̄p̄o corruerunt. **E**t vos hodie
reliquistis dñm et cras in vniūsum
isrl̄ ira ei; defuēiet. **Q**d̄ si putatis
immūdam esse terrā possēssōis
vestre transite ad terrā in q̄ taber
nacu dñi ē et h̄itate inter nos t̄m
vt a dñō et a n̄ō c̄sortio non rece
datis edificato altari p̄ter altare
dñi dei n̄ri. **N**onne achā fili; zare
p̄terijt mādatū dñi et sup̄ omnē
p̄p̄m isrl̄ ira ei; iacubūt. **E**t ille e
rat vnus homo atq; v̄tinā solus
periss; i scelere suo f̄nderūtq; filij

tubē et gad et dimidie tribu manasse principibus legationis israel. **F**ortissimum? deus dominus ipse nouit et israel simul intelliget si puacationis animo hoc altare construximus? non custodi at nos sed puniat nos in presenti. **E**t si ea mente fecimus? ut holocausta et sacrificia et pacificas victimas super eo imponeremus? ipse querat et iudicet et non ea magis cogitatione atque tractatu ut diceremus? cras dicent filii vestri filiis nostris. **Q**uid vobis et domino deo israel? **T**erminum posuit dominus inter nos et vos o filii ruben et filii gad iordanem fluvium. et idcirco personam non habetis in domino et per hanc occasionem auertetur filii vestri filios vestros a timore domini. **O**utauimus? itaque melius et diximus? **E**xtruiamus? nobis altare non in holocausta neque ad victimas offerendas sed in testimonium nostrum inter nos et vos et sobolem nostram vestramque progeniem ut sciamus? domino et iuris nostri sit offerre et holocausta et victimas et pacificas hostias et nequaquam dicat cras filii vestri filiis nostris. non est vobis pes in domino. **Q**uod si voluerint dicere respondebunt eis. **E**cce altare domini quod fecerunt patres nostri non in holocausta neque in sacrificia sed in testimonium nostrum ac vestrum. **A**bstitit a nobis hoc scelus ut recedamus a domino et eius vestigia relinquamus? extructo altari ad holocausta et sacrificia et victimas offerendas preter altare domini dei nostri quod extructum est ante tabernaculum eius? **Q**uibus auditis phinees sacerdos et principes legationis israel qui erant cum eo placati sunt et verba filiorum ruben et gad et dimidie tribu manasse libenter

fime susceperunt. **D**ixitque phinees filius eleazari sacerdos ad eos. **N**unc scimus? quod nobiscum sit dominus quoniam; alieni estis a puacatione hac et liberastis filios israel de manu domini. **R**eversusque est cum principibus a filiis ruben et gad de terra galaad finem chanaan ad filios israel et retulit eis. **P**lacuitque sermo cunctis audientibus. **E**t laudauerunt deum filii israel et nequaquam ultia dixerunt ut ascenderent contra eos atque perignaret et deleteret terram; possessorum eorum. **V**ocaueruntque filii ruben et filii gad altare quod extruxerunt testimonium nostrum quod dominus ipse sit deus.

Capitulum xxi.

E Voluto autem multo tempore postquam pace deiecit dominus israeli subiectionis in gyro nationibus uniusque quo sue iam legem et personam etatis vocauit ioseph omnes israelite maioresque natu et principes ac duces et magistratos dixitque ad eos. **E**go senum et progressioris etatis sum vestrum et amittis omnia que fecerit dominus deus vestrum ut ait dominus ipse pugnaverunt. **E**t nunc quod vobis sorte diuisit omnem terram ab orientali parte iordanis usque ad mare magnum multoque adhuc supersunt nationes domini deus vestrum dispartet eas et auferet a facie vestra possidebit terra sic vobis pollicetur. **E**t in confortamini et esto te solliciti ut custodiatis iura que scripta sunt in volumine legis moysi et non declinetis ab eis nec ad septem neque ad sinistram ne per quod itaue ritus ad gentes que inter vos future sunt iuxta in nomine domini deorum eorum et fuit eis aduersus illos adhuc dominus deus vestrum quod fecistis usque in die hanc

Et tunc auferat dominus deus in conspectu
vestro gentes magnas et robustas
firmas et nullus vobis resistere po-
terit. Unus est vobis persequetur hosti-
um mille viros. quia dominus deus vester
pro vobis sepe pugnabit sicut polli-
citus est. hoc tamen diligenter pre-
caute et diligatis dominum deum vestrum
quia si volueritis gentium harum que inter
vos habitant erroribus adherere et cum
eis miscere coniugia atque amicitia
as copulare. iam tunc scitote quia dominus
deus vester non eas delectat ante fa-
ciem vestram. sed sint vobis in foueam
ac laqueum et offendiculum ex latere
vestro et fides in oculis vestris. do-
nec vos auferat atque disperdat de
terra hac optima quam tradidit vo-
bis. **E**n ego hodie ingrediar viam
promissae terrae et toto anno cognoscetis
quia de omnibus vobis que sedens praestitum
vobis esse pollicitus est. unum non pre-
terierit in casum. Sicut ergo impleuit
ope quod promissit et prospera cuncta ve-
nerunt. sic adducet super vos quicquid
malorum comminat. donec vos au-
ferat atque disperdat de terra ac op-
tima quam tradidit vobis. eo quod pro-
terieritis praeceptum domini dei vestri quod prece-
pit vobis cum fuissetis dominus alienis
et adoraveritis eos. **C**ito atque velo-
citer consurget in vos furor domi-
ni et auferetimini ab hac terra optima
quam tradidit vobis. **C**apitulum xxviii.

Congregavit iosue omnes tribus
israhel in sychem et vocavit
maiores natu ac principes et iudi-
ces et magistros. steteruntque in
conspectu domini et ad populum sic locutus
est. **H**ec dicit dominus deus israel. Trans
fluvium habitaverunt patres vestri ab in-
itio thare patris abraham et nachor

servierunt quia dominus alienis. **T**uli er-
go patrem vestrum abraham de mesopo-
tamiie finibus et adduxi eum in terra
chanaan multiplicavique seminem eius
et dedi ei isaac. illique rursum dedi
iacob et esau. **Q**uibus esau dedi mon-
tem seir ad possidendum. iacob vero
et filii eius descendunt in egiptum
Misique moysen et aaron et per-
tulit in egiptum multos signis atque porce-
tibus eduxique vos et patres vestros de e-
gipto et remisistis ad mare. per-
tulitque sunt egiptii patres vestros cum ar-
ribus et equitatu vestro ad mare rubrum.
Clamaverunt autem ad dominum filii israel qui
posuit tenebras inter vos et egip-
tios et adduxit super eos mare et o-
peruit eos. **V**iderunt oculi vestri cum
ita quod in egipto fecerim et habita-
stis in solitudine multo tempore. intro-
dixi vos in terram amorrei qui habitabat
trans iordanem. **C**umque pugnaretis con-
tra vos. tradidi eos in manus ve-
stras et possedistis terram eorum atque
interfecistis eos. **S**urrexit autem ba-
lach filius sephor rex moab et pug-
navit contra israhel. **M**isitque et vo-
cavit balaam filium beor ut maledi-
ceret vobis et ego nolui audire eum
sed contritio per illum benedixi vobis
et liberaui vos de manu eius. **T**ran-
sistisque iordanem et remisistis ad ieri-
cho pugnaueruntque contra vos viri
civitatis eius: amorrei et phereze-
us et chananeus et etheus et ger-
geseus et eueus et iebusei et tra-
didi illos in manus vestras. **M**isi-
que ante vos scabra brones et eieci eos
de locis suis: duos reges amorre-
orum non in gladio et in arcu tuo
dedique vobis terram quam non labo-
rastis et vobis quos non edificastis

ut habitaretis in eis vineas et oliueta que non plantastis. **N**unc ergo timete dominum et seruite ei perfecto corde atque verissimo et auferre deos quibus seruierunt patres vestri in mesopotamia et in egipto ac seruite domino. **S**imul malum vobis videtur ut domino seruatis optio vobis datur. **E**ligite hodie quod placet cui seruire potissimum debeatistis: dijs quibus seruierunt patres vestri in mesopotamia ad dijs amorreorum in quorum terra habitatis. **E**go autem et domus mea seruiemus domino. **R**espondit populus et ait: **A**bhis a nobis ut reliquamus dominum et seruiamus dijs alienis: **D**ominus deus noster ipse eduxit nos et patres nostros de terra egipti et de domo seruitutis: fecitque videntibus nobis signa in gentia et cum subduxit nos in omni via per quam ambulauimus et in cunctis populis per quos transiimus et eiecit vniuersas gentes amorreorum habitatores terre quam nos intrauimus. **S**eruiemus igitur domino quia ipse est deus noster. **D**ixit iosue ad populum: **N**on poteteis seruire domino deo enim sanctus et fortis emulator est nec ignoscet sceleribus vestris ac peccatis. **S**i dimiseritis dominum et seruieritis dijs alienis conuertet se et affliget vos atque subuertet per quem vobis prestat bonum. **D**ixitque populus ad iosue: **N**equaquam ita ut loqueris erit sed domino seruiemus. **E**t iosue ad populum testes inquit vos estis quia ipsi elegeritis vobis dominum ut seruiatis ei. **R**esponderuntque testes. **N**unc ergo ait auferre deos alienos de medio vestri et inclinate cor

vestra ad dominum: deus israel. **D**ixitque populus ad iosue: **D**omino deo nostro seruiemus et obediētes erimus preceptis eius. **P**ercussit ergo iosue in die illo sedibus iudicia fuit populo precepta atque posita in sichem: **S**cripsitque omnia verba hec in volumine legis domini et tulit lapidem pergrandem posuitque eum subter queratū que erat in sanctuario domini et dixit ad omnem populum: **E**n lapis iste erit vobis in testimonium quod audieritis omnia verba domini quod locutus est vobis ne forte postea negare velitis et mentiri domino deo vestro. **D**imisitque populum singulos in possessionem suam. **E**t post hec mortuus est iosue filius nun serui domini centum de annorum sepe liecitque eum in similibus possessionis sue in thanath asare que sita est in monte ephraim a septentrionali parte montis gaas. **S**eruiuitque israel domino cunctis diebus iosue et seniorum qui cōtempore ipsius iosue et qui novenerant opera domini que fecerat in israel. **O**ssa quoque iosue qui tulerant filii israel de egipto sepelierunt in sichem in parte agri que emerat iacob a filiis emmor patris sichem centum novellus ouibus et fuit in possessione filiorum iosue. **E**leazar quoque filius aaron mortuus est et sepelire eum in gabaath phinees filii eius que data est ei in monte ephraim.

Expliat liber iosue
Incipit liber ioseph
que nos iudicia appellant
Capitulum I:

IUDI

CUM

Non mortem iofue contuluerunt filij israel dominum dicentes Quis ascendit ante nos contra chananeum et erit dux belli: Dixitque dominus Iudas ascende et tradidi terram in manu eius: Et ait iudas symeon fratri suo. Ascende mecum in sorte mea et pugna contra chananeum ut et ego participem in sorte tua. Et abiit cum eo symeon. Ascenditque iudas et tradidit dominus chananeum ac pherezeum in manus eorum pauperunt in bezech decem milia virorum. Inueneruntque adonibezech in bezech et pugnaverunt contra eum ac pauperunt chananeum et pherezeum. Fugit autem adonibezech quem plebs apprehenderunt cecis summi tabis manu eius ac pedum. Dixitque adonibezech. Septuaginta reges amputatis manuum ac pedum summi tabis colligebant sub mensa mea ciborum reliquias sicut feci ita reddidit mihi deus. Adduxeruntque eum in iherusalem tibi mortuus est. Oppugnantes ergo filij iuda iherusalem ceperunt eam et pauperunt in ore gladii. Traiecerunt autem in ore gladii civitatem. Et postea descendentes pugnaverunt contra chananeum qui habitabat in montanis et ad meridiem in caestribus. Pergensque iudas contra chananeum qui habitabat in hebron cuius nomen est antiquit cariat harbe pro quia inde profectus est abiit ad habitatores dabit cuius nomen est erat cariat harbe. Qui pauperunt cariat harbe sephe. Qui pauperunt cariat harbe sephe et vastaverunt eam dabo ei aram filiam meam uxorem. Cumque

cepisset eam othoniel filius deue frater caleph minor dedit ei aram filiam suam uxorem. Quam persequens in itinere monuit vir suus ut peteret a patre suo agrum. Que cum suspicasset se dicens in animo dixit ei caleph. quid habes? At illa respondit. Da mihi benedictionem: quia terram artem dedisti mihi da et irriguam aquis. Dedit ergo ei caleph irriguum superius et irriguum inferius. Filij autem cum ei cognovissent mores ascendere de civitate palmarum cum filiis iuda in desertum sortis eius quod est ad meridiem arath et habitaverunt cum eo. Abiit autem iudas cum symeone fratre suo et pauperunt siml chaneum qui habitabat in sephat et iter fecerunt eum. Vocatum est nomen urbis herna id est anathema. Cepitque iudas gazam cum similibus suis et ascalonem atque acaro cum terminis suis. Fuitque dominus cum iuda et montana possedit. Nec potuit delere habitatores vallumque falcatis artribus habebant. Dederuntque caleph ebron sicut dixerat moyses qui deleverunt ex ea tres filios enach. Jebuseum autem habitatores iherusalem non deleverunt filij beniamin habitavitque sebuzeus cum filiis beniamin in iherusalem usque in presentem diem. Dominusque ioseph ascendit in bethel. Fuitque dominus cum eis. Nam cum obsideret urbem quam prius luza vocabatur viderunt hominem egredientem de civitate dixeruntque ad eum. Ostende nobis iter introitus civitatis et faciemus tibi misericordiam. Qui cum ostendisset eis pauperunt urbem in ore gladii. hominem autem illum et omnem agnationem eius dimiserunt. Qui dimissus abiit in fratrem et habitavit ibi civitatem. Vocavitque

eā lufaz que ita appellat vñ i pñ
tem diez. **H**anaffes qñ n̄ sleuit be
thlan z chanath cū viulīs suis z
hītores dor z ieblaaz z maieddo
cū viulīs suis cepitqz chanane
habitare cum eis. **P**ostq̄ autē cō
fortatus ē isrl̄ fecit eos tributari
os et delere noluit. **E**phraim etiā
n̄ interfecit chananeū q̄ hītabat
i gazet hītauit cū eo zabulō nō
deleuit hītores sethron z naa
lon hītauit chananeū m̄ medio
ei⁹ factusqz ē ei tributari⁹. **A**ser
qz nō deleuit hītores accho et
sydomis alabz achazib et āma et
aphech z roob. habitauitqz i me
dio chananei habitatoris illi⁹ ter
re nec interfecit eū. **N**eptalim qz
nō deleuit hītores bethseme z
bethanath q̄ habitauit iter cha
naneū habitatorē terre. fuerūt qz
ei bethsemitē z bethanite tributa
ri. **A**etauitqz amorē filio⁹ dan
in mōte nec dedit eis locū vt ad
plamioza descenderet. habitauitqz
i monte hares qd̄ interpretatur
testacio in haylon et salabim. **E**t
aggrauata ē man⁹ domus ioseph
factusqz ē ei tributari⁹. **F**uit at ter
min⁹ amorēi ab ascensu scorio
nis petra et supioza loca. **Ca. ij.**
Ascenditqz angelus domini
de galgala ad locū flētū
et ait. **E**duri vos de egiptoz itro
duri in terrā p̄ qua iurauī p̄b⁹
vris et pollicit⁹ suz vt nō facere⁹
iurū pactū meū vobiscū i sempī
ternū ita dūtarat vt nō feriretis
fed⁹ cum hītorib⁹ terre hui⁹
et aras eoz subuerteretis z nolu
istis audire vocē meā. **E**cce hoc feci
stis. **Q**uāobrem nolui delere eos a

facie v̄a vt habeatis hostes z dñ
eoz sint vobis in ruinā. **C**ūqz loq̄
retur angel⁹ dñi hec verba ab o
nes filios isrl̄ eleuauerūtqz vocē
suam et fleuerūt. **E**t vocatū ē nomē
loci illi⁹ flētū sine lacrimaz. **P**o
molauerūtqz ibi hostias dñi. **D**i
misit ergo iosue ip̄m et abierūt
filij israhel vnusquisqz in posses
ionem suam vt obtinerent eam ser
uieruntqz dñi cunctis dieb⁹ ei⁹
et seniorum qui longo post eū vi
perēt tpe et nouerūt oīa opa domi
ni que fecerat cum isrl̄. **M**ortuus
ē at iosue filius nun famulus dñi
centum et decē ānoz et sepeliet
eū in finib⁹ possessionis sue in tba
nath sare in monte ephraimz sep
tentrionali plaga montis gaas.
Quāqz illa generatio cōgregata ē
ad p̄res suos et surreperūt alij q̄
nō nouerūt dñm et opa q̄ fecerāt cū
isrl̄. **F**ecerūtqz filij israhel malū ac
cōspectu dñi z seruierūt balaim ac
dimiserūt dñm deum pat̄z suoz
q̄ eduxerat eos de terra egipti et
seauti sūt deos alienos. deos q̄ po
puloz q̄ hītabāt in circuitu eoz
et adorauerunt eos z ad iracundi
az occiderūt dñm dimittētes eoz
z seruientes baal et astaroth. **I**n
t⁹ qz dñs cōtra isrl̄ tradidit eos in
man⁹ diripiētū q̄ ceperūt eos et
v̄didērūt hostib⁹ q̄ hītabāt p̄ gyz
nec potuerūt resistere aduersariis
suis h̄ q̄amqz p̄gē voluissent ma
nus dñi sup eoz erat hīc locut⁹
ē et iurauit eis et vehementer af
flicti sunt. **R**uscitauitqz dñs iudi
ces q̄ liberaret eos de vastatū ma
nib⁹. h̄ nec eos audire voluerūt for
nicātes cū dñs alieoz adorāte eoz

Cito deseruerūt viā p quā ingressi
fuerūt prēs eorū et audientes mādā
ta dñi oia fecere otaria. Cūq; do
minus iudices suscitaret in dieb;
eorū flectebat mīa et audiebat af
flictorū gemitū et liberabat eos de
cede vastantiū. Postq; at mortu
us esset iudex reuertebant et mul
to fatiebāt maioā q̄ fecerāt prēs
eorū sequētes deos alienos fuien
tes eis et adorātes illos. Nō dimi
sērūt adiuentiōes suas et viā durissi
mā p quā ambulaē consueuerāt. Ita
tusq; ē furor dñi in isrl et ait Quia
irritū fecit gens ista pactū meū
q̄ pepigerat cū prābo eorū et vocē
meā audire contempsit et ego nō de
lebo gētes q̄s dimisit iosue et mor
tuū ē. vt in ip̄is experiat isrl vtrū
custodiāt viā dñi et ābulēt in ea
sicut custodieēt prēs eorū. an non
Dimisit ergo dñs oēs has natio
nes et cito subuertere noluit nec
tradidit in manū iosue. **Ca. in.**
Hec sūt gētes q̄s dñs dereliquit
vt erudiret in eis israhelē et o
nes q̄ nō nouerāt bella chananeo
rū et postea discerent filij eorū cer
tare cū hostib; et hēre cōsuetudinē
plāndi. quinq; satrapes philisti
norū oēm; chananeū et sydonium
atq; eueū q̄ habitabat in mōte liba
no de monte baalhermō vsq; ad in
troitū emath. Dimisitq; eos vt in
ip̄is experiret israhelē: vtq; audi
rent mandata dñi q̄ pcepit patri
bus eorū p manū moȳsi an nō. Ita
q; filij isrl habitauerūt in medio
chananei et ethei et amorreorū phe
rezei et euei et ihebusei et dureēt
proēs filias eorū. ip̄iq; filias suas
filij eorū traderūt et seruiuerunt

dijs eorū. Fecerūtq; malū in asp̄u
dñi et obliti sūt dei seruientes baa
lim et astharoth. Itatusq; dñs co
tra isrl tradidit eos in manū chu
sana sathaim regis mesopotamie
fuerūtq; ei octo annis. Et clama
uerūt ad dñm. q̄ suscitauit eis sal
uatorē et liberauit eos. othniel vi
delicet filiū cēnem fratrem calph
minorē fuitq; in eo spūs dñi et iu
dicauit isrl. Aggressusq; ē ad pug
nā et tradidit dñs in manū eius
chusana sathaim regem hirie et op
pressit eū. Quieuitq; tra q̄d tragi
ta āmis et mortuū ē othniel filius
cēnē. Addiderūt at filij isrl facere
malū in asp̄u dñi. q̄ cōfortauit
aduersū eos eglon regē moab. q̄
fecerūt malū in asp̄u ei. Et copu
lauit ei filios āmon et amelech. a
būitq; et paussit isrl atq; possedit
vibē palmarū. Seruiērtq; filij is
rahel eglo regi moab decē et octo
āmis et postea clamauerūt ad dñm;
Qui suscitauit eis saluatorē voca
bulo aoth iclitiū filium gera filij ie
nim. q̄ vtrāq; manu p dexteā vte
bat. Misertq; filij isrl p illū mune
ra eglon regi moab. Qui fecit sibi
gladiū adp̄itē hūcē in medio capu
lū lōgitudis palme manū et accin
ctū ē eo subter sagū in dextro femo
re. Obtulitq; munera eglo regi mo
ab. Fāt at eglo crass; nimis. Cūq;
obtulisset ei munera p̄secut; ē so
cios q̄ cū eo venerāt et reuē. De gal
gal vbi erat ydola dixit ad regē;
Verbū secretū hēo ab te o rex. Et
ille imperauit filētū. Egressisq; o
mib; q̄ circa eū erāt. ingress; ē aoth
ad eū. Sedebat at in estiuo cena
culo sol. Dixitq; Verbū dei hēo

ad te. Qui statim surrexit de throno
 et exiit: et a dextera manu
 et tulit sciam de dextro femore suo.
 israhel: et in vultu eius: tam valde ut ca-
 pulus sequeretur ferrum in vulnere ac-
 pinguis ab ipse stringeret. Nec
 eduxit gladium sed ita ut posset
 reliquit in corpore statimque per secreta
 nature alui stercorea praecepit. A dextera
 autem clausus diligenter huius
 cenaculi et obfirmatis per postica e-
 gressus est. Per viamque regis ingressi
 viderunt clausas fores cenaculi atque
 dixerunt: forsitan purgat alium in estu-
 uo cubiculo. Exspectantesque diu do-
 nec erubescerent et videntes quod nullus
 aperiret: tulerunt clauem aperientes in-
 uenerunt dominum suum in terra iacetem
 mortuum. A dextera autem dum illi turbare-
 tur effugit et pertransiit locum: prodo-
 rum vultu reuersus fuerat. Deitque in sep-
 tate et statim insonuit buccina in
 monte ephraim: descenderuntque cum eo
 filii israhel in fronte gressu. Qui di-
 xit ad eos: Sequimini me. Tradidit
 ei dominus inimicos nostros moabitas in
 manibus nostris. Descenderuntque post eum
 et occupauerunt vada iordanis que
 transmittunt in moab et non dimise-
 runt transire quemquam: sed posuerunt moa-
 bitas in tempore illo circa decem milia
 omnes robustos et fortes viros.
 Nullus eorum euadere potuit. Humili-
 atus est moab in die illo sub manu
 israhel: et quiescit terra octoginta annis a
 filijs. Post hunc fuit sagar filius
 anath qui posuit de philistinim
 sexcentos viros romere. Et ipse quoque
 defecit israhel. **Ca. iiii.**

Absideruntque filii israhel faciem suam
 in conspectu domini post mortem a dextera
 et tradidit illos dominus in manibus iabin

regis chanaan qui regnavit in asor
 habuitque ducem exercitus sui nomi-
 ne hizar. Ipse autem habitabat in aso-
 rethi gentium. Clamaueruntque filii israhel
 ad dominum. Nongentos enim habebat
 falcatos currus et per viginti annos
 vehementer oppresserat eos. Erat autem
 debitora prophetae per lapidum qui se
 iudicabat populum in illo tempore et se-
 debat sub palma quae nomine illius
 vocabatur in ramatha et bethel in mo-
 te ephraim: ascenderuntque ad eam
 filii israhel in omne iudicium. Que-
 misit et vocavit barach filium abinoem
 de cedes neptalim: dicensque ad eum
 Precepit tibi dominus deus israhel. Na-
 de descende et duc exercitum in mon-
 tem taboz tollesque tecum decem milia pu-
 gnatorum de filiis neptalim et de fili-
 is zabulon. Ego autem adducam ad
 te in loco torrentis cison et erit
 principem exercitus iabin et erit
 eius atque omnes multitudines et tradam
 eos in manu tua. Dixitque ad eum
 barach: Si vis mecum vadam si no-
 lueris venire mecum non pergam. Que-
 dixit ad eum: Ibo quidem tecum: sed in hac
 vice victoria non reputabitur tibi quia
 in manu mulieris tradetur israhel.
 Surrexit itaque debitor et precepit
 cum barach in cedes. Qui accitis za-
 bulon et neptalim ascendit cum decem
 milibus pugnatorum huius debitoris
 in comitatu suo. Aberat autem cunctis fra-
 cesserat quod a ceteris cunctis mo-
 tribus suis filiis obab cognati mo-
 ysi et tederat tabernacula versus ad
 vallem que vocatur semim: et erit
 iuxta cedes. Nunciatusque est hizar
 ascendisset barach filius abinoem
 in montem taboz. Et congrega-
 vit nongentos falcatos currus et

om̃ exercitū de aroseth gētium
ad torrentem cysō. **D**ixitq; debbo
ra ad barach. **S**urge hec ē ei dies
i q̃ tradidit dñs hīsarā i manū tuā.
En ip̃e ductor ē tu? **D**escēdit ita
q; barach de mōte thabor ⁊ decēz
milia pugnatorū cū eo. **P**erterru
itq; dñs hīsarā et oēs curē? ei? v
mūlāq; multitudiez i ore gladii
ad cōspectū barach i cātūz vt hīsa
ra de curru defiliens pedibz fuge
ret et barach psequeret fugiētes
curē? et exercitū vñ ad aroseth
gētū et oīs hostiū multitudo vsq;
ad interitū eoz; caderet. **S**isara at
fugiēs pueit ad tētorū iahel vñ
oīs abercinei. **E**rat at par int̃ ia
bin regē asor et domū abercinei.
Egressa igit̃ iahel i occurū hīsarē
dixit ad eū. **I**ntra ad me dñe mi
ne timeas. **Q**ui ingress⁹ tabnacu
lū ei⁹ et opt⁹ ab ea palliū dixit ad
eā. **Q**uā in obsecro paululū aq̃ qz
hītio valde. **Q**ue aperuit vtrēm la
tis et dedit ei bibere et opuit illū.
Dixitq; hīsarā ad eā. **S**ta añ osti
um tabnacuili et cū venerit aliq; i
q̃s: cūdebis. **N**ull⁹ ē. **T**ulit itaq;
iahel vñ abet clauū tabnacuili af
sumēs piter et malleū et ingressa
q̃p⁹ capitis ei⁹ clauum passūq;
malleo defixit i cerebz vñ ad tēra
mortu⁹ ē. **E**t ecce barach sequēs
hīsarā vñebat: egressaq; iahel i
tibi vñ quē q̃ris. **Q**ui cū itasset
ad eā vñdit hīsarā i acētē mortuum
et clauū i hīrū i tēpore ei⁹. **H**ūilia
uit ergo deus i die illo iabin regē

chanaan corā; filiis isrl qui cres
cebāt quotidie ⁊ fortī manu opp
mebāt iabin regē; chanaā donec
delerēt eum. **C**a. v.
Quānerūtq; de bora ⁊ barach
filiū abmoem i die illo dicē
tes. **Q**ui sponte obtulistis de isrl
aias vrās ad periculū. benedicite
dño. **A**udite reges auribz pōpīte
prīncipes. **E**go sū q̃ domino canaz
psallā dño deo isrl. **D**ñe cum exi
res de seir et trāsires p regiōes e
dom tēra mota ē. celiq; ac nubes di
stillauerūt aq̃s. **M**ontes fluxerūt a
facie dñi ⁊ hīnai a facie dñi. **S**i isrl
i diebz sāgar filij anath i diebz
iahel q̃euerūt semīte ⁊ q̃ igrediebā
tur p eas ābulauerūt per calles de
uīos. **C**essauerūt fortes i isrl ⁊ qui
euerunt donec surgeret debbora
surgeret mat i isrl. **N**oua bella e
legit dñs ⁊ portas hostiū ip̃e subū
t. **E**lipe⁹ et hasta apparuerūt in
q̃dragita milibus isrl. **C**or meum
diliget prīncipes isrl. **Q**uā p̃pria vō
lūtate obtulistis vōs discimī bñ
dicite dño. q̃ ascēditis sup mīctes
afinas et sedetis sup iudiciū et ā
bulatis in via. loqmī. **V**bi collisi
sūt curē? ⁊ hostiū suffocat⁹ ē exer
cit⁹ ibi narret iusticie dñi clemen
cie fortis isrl. **T**ūc descēdit ppl⁹
dñi ad portas ⁊ obtinuit prīcipa
tū. **S**urge surge debbora surge loq̃
re cātū. **S**urge barach et appre
hēde captiuos tuos fili abmoem.
Salutate sūt eliqe ppli. **D**ñs i for
tibz dimicauit ex ephraī sleuit e
os i amalech et p⁹ eū ex bēiamī i
p̃plos tuos o amalech. **D**e machie
prīncipes descēderūt ⁊ zabulō q̃ ex
eratū ducerēt ad bellādū. **D**uces

ysachar fuere cū debbā barach re
stigia sūt secuti. q̄ q̄h in preceps
ac barat rū se discrimi dedit. Diu
so p̄tra se rubē: magnanimoz rep
ta cōtentio est. Quare hitas inter
duos terminos vt audias sibilos
gregū. Diuiso cōtra se rubē mag
nanimoz rep̄ta p̄tentio ē. Galaad
trans iordanē q̄secebat q̄ dan va
cabat nauibz aser hitabat i litore
maris q̄ i portubz morabat. zabu
lon vroz neptalim obtulerūt ami
mas suas morti i regiōe morome
Denerūt reges q̄ pugnauerūt. pug
nauerūt reges chanaā i chanac iu
p̄ta aq̄s mageddōz tū nihil tulere
predātes. De celo dimicatū ē cō
tra eos stelle manētes i ordine et
cursu suo adūsus hīlārā pugnauerūt
Torrēs cīsō traxit cadavera eorū
torrēs cadumim torrēs cīsō. Con
culca aīa mea robustos. Ungule e
quoz ceciderūt fugiētibz impetu et
p̄ p̄ceps ruentibz fortissimis hō
stīū. Maledicite terre merō dixit
āgelus dñi maledicite hitatoribz
ei? q̄ nō venerūt ad auxiliū dñi et
adiutoriū fortissimoz ei?. Bñdi
cta inter mulieres iahel vroz ab
erānei et bñdicat in tabernaculo.
Aquā p̄fecti lac dedit. q̄ in phiala
p̄ncipū obtulit butīrū. Sinistā
manū mīst ad clauū et dextrā ad
fabroz malleos. paussit q̄ hīlārā
q̄rens i capite vulnere locū et tū
pus valide p̄fōiās. Inter pedes
eius ruit defecit q̄ mortu? ē. Volue
bat añ pedes ei? q̄ iacebat exani
mis q̄ miserabil. Per fenestrā res
picēs vlulabat mē ei? q̄ de cenacu
lo loquebat. Cur morat̄ regredi
curtus ei? quare tardauerunt p̄

des q̄dūgan illi? Una sapientia
ceteris vrozibz ei? hec locuti vba
respondit. Fecitā nūc diuisit spo
lia q̄ pulcerrima feminarū eligunt
ei. Vestes diuersoz colorū hīlārā tra
dūt in predā q̄ suppellex varia
ad ornāda colla congerit. Sic pe
reant oēs inimici tui dñe. q̄ at di
ligūt te sicut sol i ortu suo splēdet
ita tūlēt. Quienitq̄ terra p̄ q̄dā
ginta ānos. **Capitulu. vi.**

Fecit at hīlārā malū in cō
spectu dñi q̄ tradidit illos in
manu madian septē ānī q̄ oppressi
sūt valde ab eis. Feceruntq̄ hī
bi antra et spelūcas in montibz et
mūtissia ad repugnādū loca. Cū
q̄ seuisset isrl̄ ascendeat madiā
q̄ amalech et ceteri cōiēctaliū natio
nū et apud eos figentes tētoria.
sicut erat in herbz cūcta vastabant
vñ ad introitum gaze. nīlq̄ isrl̄
ad vitā p̄tīnēs relinquebat in isrl̄
nō oues nō boues nō asinos. Ipsi
ei q̄ vniuersi greges eoz veniebāt
cū tabernacul̄ suis q̄ instar locustarū
vniūsa cōplebāt. innumera mū
tudo hōīz q̄ cameloz q̄cō tēge
rāt deuastātes. Būliatq̄ isrl̄
valde in aspectu madiā. Et clama
uit ad dñm postulās auxiliū p̄tra
madiātas. Qui mīst ad eos vīz
p̄phāz q̄ locut? Hec dicit dñs de
us isrl̄. Ego feci vōs ascendere de e
gipto q̄ eduxi vōs de domo seruitorū
tis et liberaui de manu egiptiorū
et oīm iūmicōz q̄ affligebant vōs
Eieciq̄ eos ad introitū vēm q̄ tra
didi vobis trā eoz q̄ dixi. Ego dñs
deus vester. Ne timeatis deos a
moreoz in quorum terra habitā
tis. Et nolūstis audire vocē meā

Venit aut angelus domini et sedit sub
 quercu qui erat in efra et pertinebat ad
 ioas patrem familie esdras. Cumque gedeo
 non filius eius existeret atque purga-
 ret frumenta in torculari ut fugeret
 madian: apparuit ei angelus domini et
 ait. Dominus tecum virorum fortissime.
 Dixitque gedeon. Obsecro domine mi-
 hi dominus nobiscum: erit ergo apphe-
 deret nos hec omnia. Vbi sunt mihi abi-
 lia eius? qui narraverit presens noster atque
 dixerit de egipto eduxit nos dominus
 Numquid aut dereliquit nos dominus et tradi-
 dit in manu madian. Responditque ad
 eum dominus et ait. Vade in hac fortitu-
 dine tua et libera Israel de manu ma-
 dian. Scito quod miserum te. Qui enim
 dicit. Obsecro domine mihi in qua libera-
 bo Israel? Ecce familia mea infima est in
 manasse et ego minimus in domo
 patris mei. Dixitque ei dominus. Ego ero
 tecum et paries madian qui unum virum
 est ille si invenimur gratia coram te da
 mi signum quod tu sis qui loquaris ad me.
 nec recedat hinc donec revertar ad
 te portans sacrificium et offerens tibi.
 Qui respondit. Ego perstolabor adven-
 tum tuum. Ingressus est itaque gedeon et cor-
 pedum et farine modio azimos pa-
 nes. Carnesque ponens in camastro et
 ius carni mittens in ollam. Tulit omnia
 sub quercu et obtulit ei. Cui dixit
 angelus domini. Colle carnes et azimos
 panes et pone super petram illam et ius
 desuper fude. Cumque fecisset ita. Expe-
 dit angelus domini summatim virge quam
 tenebat in manu et tetigit carnes
 et azimos panes: ascenditque ignis
 de petra et carnes azimosque pa-
 nes consumpsit. angelus autem domini evanuit
 ex oculis eius. Vidensque gedeon quod
 esset angelus domini ait. Venu mihi domine de

us quod vidi angelum domini facie ad faciem
 et dixitque ei dominus. Pax tecum. Ne time-
 as non morieris. Edificavit ergo ibi ge-
 deo altare domino. Vocavitque illud domini
 parvum in principio die. Cumque adhuc es-
 set in efra quem familia esdras: nocte illa
 dixit dominus ad eum. Tolle thaurum
 patris tui et alterum thaurum anorum sep-
 tem destruesque aram baal quam est patris
 tui et nemus quod circa aram est succide
 et edificabis altare domino deo tuo in
 summitate petre huius super quam an-
 nuntium posuisti: tollesque thaurum
 secundum et offerres holocaustum super stru-
 em lignorum quam de nemore succideris.
 Assumptis ergo gedeon decem viris
 de suis suis: fecit sicut preceperat ei
 dominus. Timens autem domum patris sui
 et homines illius civitatis per diem nolu-
 it facere. Sed omnia nocte consumpsit. Cumque
 surrexissent viri oppidi eius mane
 viderunt destructam aram baal lucisque
 succisum et thaurum alterum positum super
 altare quod tunc edificatum erat: dixe-
 runtque adiutores. Quis hoc fecit?
 Cumque perquireret auctorem facti: dictum
 est. Gedeon filius ioas fecit hec omnia.
 Et dixerunt ad ioas. Produces filium
 tuum huc ut moriatur quia destruxit
 aram baal et succidit nemus. Quibus
 ille respondit. Numquid ultores estis ba-
 al. ut pugnetis pro eo? Qui adu-
 sa est ei? moriatur: atque super crastina
 veniat. Sides? et vindicet se de eo
 qui suffocavit aram eius? Ex illo die voca-
 tur est gedeon iheroboal. eo quod dixisset
 ioas videretur se de eo baal. qui suffo-
 cavit altare eius? Ergo omnes madian et
 amalech et orientales populi aggrega-
 ti sunt filii et transiit iordanem castrametati
 sunt in valle ierabael. Spiritus
 autem domini induit gedeon qui clangens

Gedeon parat est iheroboal

bucina convocavit domum abiezer
ut sequeretur se. **M**isitque nuncios in uni-
versum manassen quod et ipse secutus
est eum. **E**t alios nuncios in aser et
zabulon et nephtalim quod occurrerent
ei. **D**ixitque gedeon ad dominum Si sal-
vum facis per manum meam populum israel si-
cut locutus es contra hoc vellemus lane in
astra. **S**ed vos in solo vellemus fuerit et
in omni terra fides sciamus quod per manum me-
am sicut locutus es liberabis israel. **F**ac-
tumque est ita: **E**t de nocte confurgens
expressit vellemus et habuimus rorem implevit dixit
que rursum ad dominum. **N**e irascatur furor
tuus contra me si adhuc sel teptauero
signum querens in vellere. **O**portet solum
vellemus sicut sit et omnis terra rorem madens
fecitque dominus nocte illa ut postula-
uerat et fuit fides in solo vellere
et vos in omni terra. **C**apitulum: vij
Gis iheroboal qui et gedeon de no-
cte confurgens et omnis populus cum eo venit
ad fontem qui vocatur arab. **E**rat autem ca-
stra madian in valle ad septentriona-
lem plagam collis ex celsi. **D**ixitque do-
minum ad gedeon. **M**ultum tecum est populus
nec trades madian in manus eius ne-
que gloriaberis contra me israel et dicat meis vi-
ribus liberatus sum. **L**oque ad populum
et auditis audientibus predicam. quod formi-
dolosus et timidus est reuerteretur. **R**ecessit
ergo de monte galaad et reuersus est ex
populo. **P**er milia virorum et milia. **P**er mi-
lia emaserunt. **D**ixitque dominus ad ged-
eon. **A**dhuc populus multus est; **D**uc eos
ad aquas et ibi probabo illos et de quo di-
xero tibi ut tecum vadat ipse pergit
quem ire prohibuero reuertatur. **C**umque de-
scendisset et populus ad aquas dixit dominus
ad gedeon. **Q**ui manu eligua labu-
erunt aquas sicut solent canes labere sep-
tem ab eis secutus qui autem curuatis gemi-

bibus biberunt in altera parte esset fuit ita
que numerus eorum qui manu ad eos per-
tinebant labuerunt aquas trecenti viri omnes
autem reliqui multitudine: fletus populi be-
berat. **E**t ait dominus ad gedeon. **I**ntre-
cedis viris qui labuerunt aquas libenter
vos et tradam in manu tua madian. **O**-
mnes autem reliqua multitudo reuertatur in
locum suum. **S**umptis itaque per numero ci-
barum et tubis omnem reliquam multi-
tudinem ab ire precepit ad tabernacula
sua et ipse cum trecentis viris se cum in ve-
nit. **C**astra autem madian erant subter in
valle eadem nocte dixit dominus ad eum
Surge et descende in castra quod transi-
bis eos in manu tua. **S**imulat solus ire
foridas descendat tecum phara puer
tuus. **E**t cum audieis quod loquatur tunc
 confortabunt manus tue et securior ab
hostium castra descendes. **D**escendit ergo
ipse et phara puer eius in prece castrorum
ubi erant armatorum vigilie. **M**adian
autem et amalech et omnes orientales populi
fusi iacebant in valle ut locustarum
multitudo: camelli autem innumera ibi
erant sicut arena qui iacet in litore ma-
ris. **C**umque venisset gedeon nactabatur
aliquos summi primo suo et in hunc
modum referebat quod videat. **V**i-
di somnum et videbatur mihi quasi
liber cineribus panis ex ore orolui
et in castra madian descendere. **C**umque
peruenisset ad tabernaculum percussit
illud atque subuertit et terre fuit
ditus coequavit. **R**espondit is autem
loquebatur. **N**on est hoc aliud nisi
gladius gedeonis filij ioas viri isra-
helite: tradidit enim dominus in ma-
nus eius madian et omnia castra
eius. **C**umque audisset gedeon somni-
um et interpretationem eius adve-
nit et reuersus est ad castra israel et ante

IUDI

CUM

Surgite tradidit em dñs i man?
 nras castra madian. **D**ivisitq; tre
 centos viros i tres ptes ⁊ dedit tu
 bas in maib? eoru lagenasq; va
 nas ad lapades in medio lagena
 ru. **E**t dixit ad eos. **Q**uod me facere
 videritis hoc facite: **I**n grediar p
 te in castroru et qd fecero sedamini
 Quando psonuerit tuba in manu
 mea vos q; p castroru circuitu cla
 mite et clamate dño et gedeoni.
Ingress? q; est gedeon et trecenti
 viri q; erat cu eo in ptez castroru i
 pientibus vigilijs noctis medie
 quiescib? suscitatis ceperunt buccina
 genas. **C**uq; p giza castroru in tri
 bus psonaret locis et ydrias cofre
 gissent tenuerunt sinistris manib?
 lapades ⁊ dextris sonantes tubas
 clamaueruntq; gladius dñi et gede
 onis stantes singuli i loco suo p cir
 cuitu castroru hostilium. **D**ia itaq;
 plulantes fugerunt. **E**t nihilomin?
 insisterant trecenti viri buccinis p
 sonantes. **I**nmisitq; dñs gladiu
 in oib? castris ⁊ mutuo sese detru
 cabat fugientes vsq; ad bethseca et
 crepidine abelmeula in thebbath
 li et aser et oī manasse psequabant
 madian. **E**t dedit dñs victoriā po
 pulo isrl in die illa. **M**isitq; gedeon
 nuncios i oēm monte epharai dicēs
 Descendite in occursu madian ⁊ oc
 cupate aquas vsq; bethera atq; ior
 danē. **C**lamavitq; oīs ephraim et
 p occupavit aqs atq; iordanē vsq;
 bethera. **A**pprehensosq; duos vi
 ros madian oreb et zeb interfecit
 oreb in petra oreb. zeb vero in tve

culari zeb. **E**t persecuti sunt madian
 capita oreb et zeb portantes ad ge
 deon trans fluēta iordanis. **Ca. viij.**
Queruntq; ad eū viri ephraim
Quid ē hoc qd facere voluisti
 ut non nos vocares cū ad pugna
 pergeres contra madian? **S**urgātes
 fortiter ⁊ prope vim inferentes:
 Quibus ille respondit. **Q**uid ei tale
 facere potui q̄le vos fecistis? **N**on
 ne melior ē racem? ephraim vinde
 mius abiezer? **I**n man? vñs dñs
 tradidit principes madian oreb et
 zeb. **Q**uid tale facere potui q̄le vos
 fecistis? **Q**uod cū locutus ēēt requevit
 spūs eorū q̄ timebāt extra eū. **C**ū
 vñs et gedeon ad iordanē transiit
 eū cū trecentis viris q̄ secū erāt ⁊ p
 lassitudine fugientes psequi nō pote
 rāt. **D**ixitq; ad viros socoth. **D**a
 te obsecro panes pp̄ o q̄ meū ē q̄a
 valde defecerūt ut possimus psequi
 zebē ⁊ salmana reges madian. **R**es
 pondit p̄ncipes socoth. **F**orsitā pal
 me manuū zebē ⁊ salmana i ma
 nu tua sunt et idcirco postulas ut
 demus exercitui tuo panes. **Q**ui
 b? ille ait. **C**ū g tradidit domin?
 zebē et salmana in manus meas
 cōtera carnes vñs cū sp̄m tribu
 lis q; deserti. **E**t inde cōscedēs vit
 in phanuel locutus ē q; ē ad viros
 loci illi? familia. **C**ui ⁊ illi rēderūt
 sicut rēderant viri socoth. **D**ixit
 itaq; eis. **C**um reūs? fuero victor
 i pace destrua turē hāc. zebē aut
 ⁊ salmana requecebant cū oī exer
 citu suo. **Q**uidēcū em millia viri re
 māsērūt ex oib? turmis orientaliū
 pplorū cecis centumviginti milib?
 bellatorū ⁊ educitū gladiū. **A**scen
 dēs q; gedeon p viā eorū q̄ i tabnacl

morabant ad orientalem partem no-
be et ieebaa possit castra hostium
quod securi erant et mil aduersi suspi-
cia habere fugeruntque zebee et salmana
quos persequens gedemprehendit tur-
bato omni exercitu eorum. Revertens quod
de bello ante sol ortum apprehendit
puerum de viris soccoth: et rogauit
quod eum nomina principum et seniorum soccoth
et descripsit septuaginta septem viros.
Veniitque ad soccoth et dixit eis.
An zebee et salmana super quibus ex-
probra stis mihi dicentes fornicaria man-
zebee et salmana de matribus tuis sunt
et idcirco postulas ut demus viros
qui lassii sunt et defecerunt panes: tu
lit ergo seniores civitatis et spinas
deserti ac tribulos et obtulit cum
eis atque diminuit viros soccoth.
Turrisque phanuel subvertit occasus ha-
bitatoribus civitatis. Dixitque ad ze-
beem et salmana. Quales fuerunt vi-
ri quos occidistis in thabor. Qui responde-
runt. Siles tui et viri ex eis quasi
filius regis. Quibus ille respondit. Fratres
mei fuerunt filii matris mee. Vivit do-
minus quod si sua essetis eos non vos
occideretis. Dixitque iether primogeni-
to suo. Surge et interfice eos. Qui non
eduxit gladium: timebat enim quod ad
huc puer erat. Dixeruntque zebee et
salmana. Tu surge et irruere in nos
quod iuxta etatem robur est hominis. Surre-
xit gedem et interfecit zebee et salma-
na et tulit ornamenta ac bullas qui-
bus colla regaliu camelorum decorati
solerent. Dixeruntque omnes viri israel ad
gedem. Domine nunc tu et filius tuus et fi-
lius filii tui quod liberaasti nos de ma-
nu madian: Quibus ille ait. Non domina-
tor viri nec dominabitur in vos filius meus
sed dominabitur dominus. Dixitque ad eos. V-

nam petitionem postulo a vobis. Dote
mihi inanes ex preda vestra. Inanes
ei aureas psalmelites habere consue-
runt. Qui responderunt libentissime da-
bimus. Expanderetque super terram palli-
um prolecerunt in eo ianuares de preda et
fuit pondus postulatarum ianuarum mille
septuagenti auri heli ab his ornamentis
et momilibus et veste purpurea que
bus reges madian uti soliti erant
propter torques aureas camelorum.
Fecitque ex eo gedemonephod et po-
suit illud in civitate sua ephra. For-
nicatusque est omnis israel in eo et factum
est gedem omni et omni domui eius in iu-
dicia. Humiliatus est autem madian coram
filiis israel nec potuerunt ultra cer-
uices eleuare sed querebant terram per quam
grata annos quibus gedem profuerat. Abijt
itaque iherobaal filius ioas et habi-
tauit in domo sua: habuitque septua-
genti filios qui egressi sunt de femore
eius eo quod plures haberet uxores.
Coniugia autem illius quanta habebat in fi-
liis genuit ei filium nomine abimelech.
Mortuusque est gedem filius ioas in sen-
tente bona et sepultus est in sepulchro
ioas patris sui in ephra de famili-
a ezechiel. Postquam autem mortuus est gedem
omnes autem filii israel et fornicati sunt
in balaim. Derasseruntque cum baal-
sebus ut esset eis in deum nec reuer-
dati sunt dominum dei sui qui eruit eos de
manibus inimicorum suorum omnium
peritium nec fecerunt misericor-
diam cum domo ierobaal gedem
iuxta omnia bona que fecerat israel
heli.

Capitulum .ix.
Abijt autem abimelech filius ie-
robaal in hiemem ad fratres matris
sue et locutus est ad eos et ad omnes ag-
nationem domus patris matris sue dicens

Loquimini ad omnes viros sychem
Quid vobis est melius? ut dixerit vobis
baal an ut dixerit vobis unus vir
Sed quod considerate quod os vestrum caro
vra sit loquatur? sed fratres mei eius
eo ad omnes viros sychem? unusquisque
mores istos? et clauert cor eorum pro
abimelech dicente? **F**ratres mei dederunt
quod illi septuaginta pondera argenti
de phano baal berith? **Q**ui condurit
sibi ex ea viros inopes et vagos
secuti sunt eum. Et venit in do
mum patris sui ephra et occidit
fratres suos filios ierobaal septuagi
ta viros super lapidem unum. **R**e
mansitque ioathas filius ierobaal
minimus et abscondit. **C**ongre
gati sunt autem omnes viri sychem et uni
uerse familie vrbis mello abiecti
et constituerunt regem abimelech
iuxta queraum qui stabat in sychem.
Quod cum nuntiatum esset ioathan.
elevatorque voce clamavit et dixit
Audite me viri sychem. ita ut au
diat vos dominus. **I**erunt ligna ut vn
gerent super se regem. **D**ixeruntque oli
ue. **I**mpera nobis. **Q**ue respondit. **N**u
quid possum deserere pinguedinem
meam qua et dii vestri et homines
et venire ut inter ligna promouear
Dixeruntque ligna ad arborem hanc. **V**e
ni et super nos regnum accipe. **Q**ue
respondit eis. **N**umquid possum deserere
dulcedinem meum. fructusque suauis
simos et ire ut inter cetera ligna
promouear? **L**oquaturque sunt ligna ad vi
res. **V**eni et impera nobis. **Q**ue respon
dit eis. **N**umquid possum deserere vinum
meum quod letificat deum et homines et iter
ligna cetera commoueri. **D**ixerunt

que omnia ligna ad ramum. **V**eni et im
pera super nos. **Q**ue respondit eis. **S**i
vere me regem vobis constitutis ve
niste et sub umbra mea quiescite
sinaut non vultis egredia? ignis
de ramno et deuoret cedros liba
ni. **N**unc igitur si recte et ab his potest
constituitis super vos regem abimelech
et bene egistis cum ierobaal et cum do
mo eius? et reddidistis vicem beneficii
eius? qui pugnavit pro vobis et animam suam
dedit pro vobis ut erueret vos de ma
nu madian. qui nunc surrexistis con
tra domum patris mei et interfecistis
filios eius? septuaginta viros super v
num lapidem? et constituitis regem ab
imelech filium ancille eius? super hitato
res sychem eo quod frater vester sit. si
recte et ab his vicio egistis cum ie
robaal et domo eius? **H**odie letemini
in abimelech? et ille letetur in vobis.
Sinaut puerse egredia? ignis ex
eo et consumat habitatores sychem
et opidum mello egredia? quod ignis
de viris sychem et de opido mello
et deuoret abimelech. **Q**ue cum di
xisset fugit et abiit in bera hitavit
quod ibi ob metum abimelech fratris sui
Regnavit itaque abimelech super
israhel tribus annis. **M**isitque dominus spiritum
pestimum inter abimelech et hitato
res sychem. qui ceperunt eum detestari et
scelus interfecionis septuaginta
filiorum ierobaal et effusionem san
guinis eorum conferre in abimelech
fratrem suum et in ceteros sychemorum pri
cipes qui eum adiuverant. **P**osueruntque
israhel aduersum eum in summitate mo
tuum et dum illi perstolabant aduentum
exercebant latrocinia. agentes pre
das de preteritis. **N**udatusque est
abimelech. **V**enit autem gaal filius

obed cū fratrib? suis et trāsiuit in
 sichimā. Ad cuius aduentū erecti
 hitatores sichē egressi sūt i agros
 vastantes vineas vualq; calcātes
 et factis cāfanciū choris īgressi sūt
 pbanū dei sui et inter epulas et po
 tula maledicebāt abimelech cla
 mante gaal filio obed. Quis ē iste
 abimelech et q̄ ē sichē vt fūiam?
 ei? Nunq̄d nō ē fili? ierobaal. Et
 cōstituit p̄cipē zebul seruū suū su
 per viros emor p̄is sichē. Cur er
 go seruiem? ei? Vt nā daret aliq̄s
 ppl̄m istū sub manu mea vt aufer
 rem de medio abimelech. Dictum
 q; ē abimelech. Cōgrega exercit?
 multitudinē et veni. zebul em̄ prin
 ceps citatis auditis s̄momb? ga
 al fili? obed imat? ēvalde et misit clā
 ad abimelech nūcios dicēs. Ecce
 gaal fili? obed venit in sichimā cū
 fūbus suis et oppugnat aduersū te
 citate. Surge itaq; nocte cū ppl̄o q̄
 te cū ē et latita in agro et p̄mo ma
 ne oriēte sole ierue sup citate. Illo
 at egrediēte adūsū te cū ppl̄o suo
 fac ei qd potueris. Surrexit itaq;
 abimelech cū oī exercitu suo no
 cter te cedit ī h̄bias iuxta sichimā
 in q̄tuor locis. Egressus q; ē gaal
 fili? obed et stetit in ītroitu porte
 citatis. Surrexit at abimelech et
 oīs exercit? cū eo de īfidiar̄ loco.
 Cūq; vidisset ppl̄z gaal dixit ad
 zebul. Ecce de mōtibus multitudo
 descendit. Cui ille r̄dit. Umbras
 montiū vides q̄si capita hominū
 et hoc errore decipis. Rursūq; ga
 al ait. Ecce ppl̄us de vmbilico ter
 re descendit et vnus aune? venit p
 viā q̄ respicit querat. Cui dixit ze
 bul. Vbi ē nunc os tuū q̄ loq̄baris?

q̄s ē abimelech vt seruiamus ei?
 Nōne h̄ ē ppl̄us quē despiciēbas.
 Egredere et pugna oītra eū. Abiit
 ergo gaal expectāte sichimorum
 ppl̄o et pugnavit oītra abimelech
 q̄ p̄seuit? ē eū fugientē et in vrbē
 cōpulit. Ceciderūt q; ex pte eius
 plurimī vsq; ad portā ciuitatis. Ab
 imelech sedit in tūma. zebul autē
 gaal et socios ei? expulit de vrbē
 nec in ea passus ē amozari. Sequē
 ti ergo die egressus ē ppl̄us in ci
 tate pū qd cū nūciatum ēēt abimelech
 tulit exercitū suū et diuisit in tres
 turmas sedens īfidiās in agris.
 Vidensq; qd egredere ē ppl̄s de ci
 uitate surrexit et ieruit i eos cū ci
 uitate suo oppugnās et obh̄dēs citate
 due at turme palātes p̄ capū adū
 sarios persequēbantur. Porro ab
 imelech om̄i die illo oppugnabat
 urbem quā cepit interfecit? habi
 tatoribus ei? ipsa q; destructa ita
 vt saul in ea dispergeret. Qd am
 audissent q̄ h̄itabāt in turre sichi
 morū īgressi sūt phanū dei sui be
 rith vbi sedus cū eo p̄pigerat et
 ex eo locus nomen accepit q̄ erat
 munit? valde. Abimelech q; audi
 ens viros turre sichimorū paritē
 aglobatos ascendit i mōtē selmō
 cū oī ppl̄o suo et arrepta securi p̄d
 dit arboris ramū īpositū q; ferens
 humero dixit ad socios. Qd me
 vidistis facere cito facite. Igit̄ ce
 rati ramos de arborib? p̄adētes se
 quebant̄ duce. Qui cū adūcēs se
 hidiū succēdēt atq; ita factū ē vt
 fumo igne mille hominū necatē? vidi
 pariter et mulieres hitatoz turre si
 chem. Abimelech autem inde pro
 ficiēs venit ad oppidum thebes

qđ de cūbas obfidebat exercitū. Et
rat at turtis excellā in media ciui
tate ab quā cōfugerāt simul viri
ac mulieres et omnes principes
ciuitatis clausa firmissime ianua
et sup turtis tectū stātes p apug
nacula. Accedensq; abimelech iur
ta turtim pugnabat fortiter et ap
propinquas ostio ignem suppone
re mēbat. Et ecce vna mlier fra
gmen mole desup iaciens illi sit ca
pit abimelech et confregit cere
brū ei⁹. Qui vocauit cito armiger
suū et ait ad eū. Euagina gladiū
tuū et pauce me ne forte dicat q
a femina interfectus sū. Illo quo
q; mortuo oēs q̄ cum eo erāt de is
rahel reuerfi sūt in sedes suas et
reddidit de malū qđ fecerat abi
melech contra prēm suū interse
ctis septuagita frīb⁹ suis. Pichi
mīis q; qđ opati erāt retribut⁹
ē et venit sup eos maledictio ioa
thā filij ierobaal. **Ca. x.**

Post abimelech surrexit dur
in isrl thola filius phua pa
ter abimelech vir d isachar qui
habituat in samie montis ephra
im et iudicauit isrl viginti et trib⁹
annis. mortu⁹ q; ē ac sepult⁹ in sa
mie. Huic successit iair galaadites
qui iudicauit isrl p viginti et duos
annos habens triginta filios seden
tes sup triginta pullos asina⁹ et
principes triginta ciuitatū q̄ ex
noīe eius sunt appellate auothia
ie id est opida iair vñ i pntes di
em in terra galaad. Mortuusq;
est iair ac sepult⁹ in loco cui est
vocabul⁹ amon. Filij autem isrl
petis ceterib⁹ iungentes noua fe

cerūt malū in cōspectu dñi et suū
erūt ydolis baalim et altharoth et
dñs syrie ac sydomis et moab et
filioz ammon et philistīm. dimi
serūtq; dñm et nō coluerūt eum
Cōtra q̄s irat⁹ trahibit eos i ma
nus philistīm et filioz ammon
afflict⁹q; sūt et vehemēter oppres
si p annos decem et octo oēs qui
habitabant trans iordanē in terra a
morrei q̄ ēi galaad intātum vt fi
lij amō iordane trāsmisso vasta
rēt iudā et beniamī et ephraī. Af
flictusq; est isrl nimis. Et clamā
tes ad dñm dixerūt. Deccauim⁹
tibi. q; dereliquim⁹ dñm deū no
str⁹ et seruim⁹ baalim. Quib⁹
locut⁹ ē dñs. Nūquid nō egipci
et amorrei filijq; ammon et phi
listīm sidonij q; amalech et cha
naā oppresserūt vs et clamastis
ad me et erui vs de manu eoz;
Et tñ reliqstis me et coluistis de
os alienos. **I**ociēco nō addā vt vl
tra vs liberē. **I**te et iuocate deos
q̄s elegistis. **I**ph vs liberēt i tpe
angustie. **D**ixeruntq; filij isrl ad
dñm. Deccauim⁹ redde tū nobis
q̄cquid placet tibi. tñ nūc libera
nos. **Q**ue dicentes oīa de simibus
suis alienoz deoz ydola piecērt
et fuerūt dño deo q̄ doluit super
miserijs eoz. **I**taq; filij amō ocla
mātes in galaad fixere tentoria et
tra q̄s cōgregatī filij isrl in mas
pha castrametati sūt. **D**ixeruntq;
principes galaad singuli ad pri
mos suos. **Q**ui p̄mus ex nobis cō
tra filios ammō ceperit dimicare
Ferit dur p̄li galaad. **Ca. xi.**
Vit itaq; illo in tēpe iept⁹
galaadites vir fortissimus atq;

pugnator filius mulieris meretricis q̄ nat⁹ est de galaad **H**abuit at galaad vxorē de q̄ suscepit filios qui pt⁹ q̄ creuerāt eiecerūt iepthe dicētes **H**eres i domo patris nostri esse nō poteris q̄ de adultera matre nat⁹ es **Q**uos ille fugiēs atq; deuētās bitauit in terra thob **C**ōgregatiq; sūt ad eū viri iopes et latrocinātes et q̄h p̄cipem se quebātur In illis dieb⁹ pugnabāt filij āmon oīa isrl q̄b⁹ acriter in stātib⁹ preperūt maiores natu de galaad vt tollerent in auxiliū suū iepthe de terra thob. **D**ixeruntq; ad eū **V**eni ⁊ esto p̄ceps noster et pugna oīa filios āmon **Q**uib⁹ ille rēdit **N**ōne vs estis qui odistis me ⁊ eiecistis de domo patris mei et nūc venistis ad me necessariate opulsi. **D**ixerūtq; p̄ncipes galaad ad iepthe **O**b hāc igitur cām nūc ad te venim⁹ vt p̄ficiscaris nobiscū et pugnes cōtra filios āmon his q; dup oīm q̄ habitāt in galaad **I**epthe q; dixit eis **S**i vē venistis ad me vt pugnē pro vob⁹ oīa filios āmon tradiderūtq; eos dñs i man⁹ meas ego ero v̄ p̄ceps. **Q**ui rēderunt ei **D**ñs q̄ hec audit ipse mediator ac testis est q̄ nostra p̄missa faciamus. **A**bijt itaq; iepthe cū p̄cipib⁹ galaad fecitq; eū oīs ppl⁹ p̄cipē suū. **N**o aut⁹ q; ē iepthe oēs sermōes suos corā dñō in maspha. **E**t misit nūtiōs ad regem filioz āmō q̄ ex p̄sona sua dicerēt **Q**uid m̄ et tibi est q̄ venisti oīa me vt vastares terram meas **Q**uib⁹ ille respondit. **Q**uia tulit israhel terram meam q̄n ascēdit de egipto a finib⁹ arnō

v̄s iaboc atq; iordanē. **N**ūc ergo cū pace redde m̄hi eā **P**er quos rursum mādauit iepthe et impauit eis vt dicerēt regi āmon **H**ec bicit iepthe. **N**ō tulit isrl terrā moab nec terrā filioz āmon. **H** q̄ de egipto ascēderunt ambulauit per solitudinē v̄s ad mare rubrū et venit in cades **M**isitq; nūtiōs ad regem edom dicens. **D**imitte me vt trāseam terrā tuā. **Q**ui noluit ac q̄escere precib⁹ ei⁹ **M**isit q; ad regem moab q̄ et ipse trāsitū p̄be re cōtempnit **M**isit itaq; in cades et circūiuit ex latere terrā edom et terrā moab **V**enitq; ad castametā plagam terre moab ⁊ castrametat⁹ est trās arnon nec voluit intrare terminos moab. **A**rnō q̄ p̄e hel nūtiōs ad seon regem amor reorum q̄ habitabat in elebon et biciterunt ei. **D**imitte vt trāseas per terrā tuā v̄s ad fluuiū **Q**ui et ipse israhel v̄ba despiciēs nō dimisit eū trāfire p̄ terminos suos. **H** iūta multitudo cōgregata egres sus est oīa eū in iasaz fortiter resistebat **T**radiditq; eū dñs i manu israhel cū omni exercitu suo ⁊ passit eū et possedit oīm terram amozrei hitatoris regionis illius et vniuersos fines ei⁹ de arnō v̄s iaboc ⁊ de solitudine v̄s ad iordanē **D**ñs ergo deus isrl subūit amor reū pugnāte oīa illū ppl⁹ suo israhel **E**t tu nūc vis possidere terrā ei⁹. **N**ōne ea q̄ possedit chamoz de⁹ tu⁹ tibi iure debetur. **Q**ue at dñs de⁹ nē victor obtinuit i manib⁹ cedēt possessiōez **N**isi forte moab oēs balac filio sephor rēge moab

aut docere potes q̄ iurgat? sit cō
tra isrl̄ q̄ pugnauerit oītra eū q̄n
habitaui in esebon et vici ei? et
in arcer et villis illi? vel in cūctis
ciuitatibz iuxta iordanen p̄trece
tos annos. Quare tūc tpe nihil
sup hac expectatione tēptastis? Igi
tur nō ego pecco in te s̄ tu oītra me
male agis idicēs in bella nō iusta
Iubicat dñs arbit̄ hui? diei int̄
isrl̄ et int̄ filios ammō. Noluī qz
acq̄escere rex filioz ammō. v̄bis
iept̄he q̄ p̄ nūcios mādauerat. Fa
ct? ē s̄ sup iēpt̄he spūs dñi et circū
iens galaad et manasse maspha
qz galaad et idē trāsīēs ad filios ā
mon volūit dñō dicēs. Si tra
didis filios āmon i man? meas
q̄cūqz p̄m? fuerit egress? de for
tibus domus mee: mihiqz occurrerit
rescētū cū pace a filiis āmon: eū
holocaustū offerā dñō. Transiuit
qz iēpt̄he ad filios āmon vt pug
naret oītra eos q̄s tradidit dñs
in manus ei? paussitqz ab arcer
v̄s dñi venias i mennith viginti ci
uitates et v̄s ad abel que ē vineis
cōstita plaga magna nimis: hūili
atqz sunt filij āmon a filiis israhel
seuerētī at̄ iēpt̄he i maspha do
mū suā occurrēt ei v̄nigenita filia
cū tympanis et choris. Non enim
hēbat alios liberos. Qua visa: sci
dit mī: decepisti me et ip̄a decepta
es. Apui em̄ os meum ad dñm et
aliud facere nō potero. Cui illa rñ
dit. Pater mī. Si apuisti os tuū
ad dñm fac mī quodcūqz pollicit?
es accessa tibi vltiōe atqz victoria
de hostibz tuis. Dixitqz ad p̄rem
hoc solū mihi p̄sta quod dep̄cor.

Dimitte me vt duobus mensibz
circueā mōtes et plangā virginita
te meā cū sodalibz meis. Cui ille
rñdit. Vade. Et dimisit eā duobz
mensibz. Cūqz abisset cū socijs et
sodalibz suis. Flebat virginitate
suā i montibz. Expletisqz duobus
mensibz reuersa ē ad p̄rem suū et
fecit ei sicut vuerat. Que ignora
bat vix. Exinde mos increuit i is
rahel et consuetudo suata ē. vt post ā
mī circulū quemiāt i vnu; filie isrl̄
et plangent filiā iēpt̄he gaaladite
diebus quatuor. **Ca. xij.**

Ecce at̄ i ephraim oītra est se
ditio. Nā trāsēntes oītra aq̄
lonē dixerūt ad iēpt̄he. Quare va
dens ad pugnā oītra filios āmon
vocare nos nolūsti p̄gerem? teat?
Igit̄ incendem? domū tuā. Quibz
ille rñdit. Disceptatio erat mihi et
p̄p̄o meo oītra filios ammon vhe
mens: v̄sqz vocaui vt preberetis
mī auxilliū et facere nolūstis. Qd̄
cernens posui aiām meā i maibz
meis: trāsīui qz ad filios āmon et
tradidit eos dñs in man? meas.
Quid cōmerui vt adūsū me cōsur
gatis in preliū? Vocatis itaqz ad
se cūctis viris de galaad pugna
bat oītra ephraim. Percusserūt qz
viri galaad ephraim qz dixerāt fu
gitu? ē galaad de ephraim et ha
bitat i medio ephraim et manasse.
Occupauerūtqz gaaladite vada
iordanis p̄ q̄ ephraim euerlusus
erat. Cūqz venisset ad ea de ephra
im numero fugiens. atqz dīxiss̄
obsecro vt me trāsire p̄mittas di
cebāt ei gaaladite. Nūq̄d ephra
teus es? Quo dicēte nō sū: iterro
gabāt eū. Dic ergo sebboteh qz

interpretat spica. Qui rñdebat theb
bolet h eadem lra spica expmē nō
valens. statimq; apprehensū iugu
labāt in ipso iordamis transitu. Et
ceciderunt i illo tpe de ephrai qua
dragitaduo milia. Iudicauit itaq;
iepthe galaadites isrl̄ sex annis
et mortu⁹ ē ac sepult⁹ in ciuitate
sua galaad. Post hūc iudicauit is
rahel abessan de bethleē qui hūit
trīgita filios et totidē filias. Quas
emittēs foras maritis dedit et ei⁹
dem numeri filijs suis accepit vx
ores itroducēs i domū suam. Qui
septem annis iudicauit isrl̄. mor
tu⁹ q; ē ac sepult⁹ in bethleē. Cui
successit abitolō zabolomites et iu
dicauit isrl̄ decē ānis. mortu⁹ q; ē
ac sepult⁹ i zabolō. Post hūc iudi
cauit isrl̄ abbdō fili⁹ hellē phara
tomites q; habuit q̄dragita filios
et trīginta ex eis nepotes ascēdē
tes sup septuagita pullos afinaz
et iudicauit isrl̄ octo ānis mortu
usq; ē ac sepult⁹ in pbaratō ter
re effrai i mōte amalech. **Ca. xiiij**
Resūq; filij isrl̄ fecerūt ma
lū i oīpū dñi q; tradidit eos
i man⁹ philisti⁹ q̄dragita ānis.
Erat āt quidam vir de sara et de
stirpe dan noīe māue habēs pro
rē sterilē cui apparuit angel⁹ dñi
et dixit ad eā. Sterilis es et abh
liberis. h̄ cōcipies et paries filiū.
Caue ḡ ne bibas vinū ac ficeram
nec imūdū q̄cūq; comedas. q; cō
pries et paries filiū tuū. nō tāget
caput nouacula. Erat enim nazare
us dei ab infantia sua et ex matris
utero et ipse incipiet liberae isrl̄ de
manu philistinorum. Que cum
venisset ad maritū suū dixit ei.

Vir dei vīt ad me hñs vultū āge
liū. tribi minimis. Quē cū interro
gassē q̄s eēt et vñ venisset et q̄ noīe
vocē nō luit m̄ dicere h̄ hoc rñ
bit. Ecce cōcipies et pries filiū. Ca
ue ne vinum bibas nec ficeram et
ne aliq̄ vscaris immūdo. Erat ei
puer nazare⁹ ab infantia sua et ex
utero matris sue. vñ ad diē mor
tus sue. Omuit itaq; manue dñm
et ait. Obsecro dñe vt vir dei quē
mihisti viat iterū et doceat nos
q̄d nos debeam⁹ facere de puero
qui nascitur⁹ ē. Et audiuit q; dñs
deprecante manue et apparuit rursum
angel⁹ dñi vxori ei⁹ sedēti i agro.
Manue āt marit⁹ eius non erat
cū ea. Que cū vidisset angelū se
stimauit et accurrens ad virū suū
nūciauitq; ei dicens. Ecce apparui
tū i virū quē ante viderā. Qui sue
cepit et secut⁹ ē vxorē suā. Venisset
ad virū dixit ei. Tu es q; locut⁹ es
mulieri. Et ille rñdit. Ego sū. Cui
manue. Qñ iōt s̄mo tu⁹ fuit ex
plet⁹. q̄d vis vt faciat puer ā a q̄
se obsuare debeat. Dixitq; age
l⁹ dñi ad manue. Ab oīb⁹ q; locut⁹
es sū vxori tue abstineat se et q̄cūq;
ex vinea nascit nō comedat. vinū
et ficerā n̄ bibat. nullo vscat immū
do. q̄d ei p̄cepi impleat atq; custodi
at. Dixit itaq; manue ad angelū
dñi obsecro te vt acq̄scas p̄cis
meis et faciam⁹ t̄ h̄dū de capris.
Cui rñdit angel⁹. si me cogis n̄ co
medā p̄cis tuos si āt vis holocau
stū facē offer illud dño. Et nescie
bat māue q; angel⁹ dñi eēt. dixit
ad eū. q̄s ē t̄ nom̄. vt si s̄mo tu⁹
fuit explet⁹ h̄oēm⁹ te cū ille rñ
dit. Cur q̄ris nō meū q̄s ē mīabile

Exemplum
de filio manue et caput no
tingeret nomen eius

Tulit itaq; manue hedū 8 capri
 7 libamēta 7 posuit sup petra offe
 tens dño q̄ facit mirabilia. Ipe at
 et vxor ei⁹ intuebant. **Cunq;** ascē
 deret flamma altari⁹ in celū ange
 l⁹ dñi piter in flamma ascendit.
Qd cū vidisset manue 7 vxor ei⁹
 pmi ceciderūt in terrā et vltm ei⁹
 nō apparuit angel⁹ dñi. **Statimq;**
 intellexit manue angelū dñi esse
 et dixit ad vxorē suā. **Morte moi**
 emur q̄ vidim⁹ dñm. **Cui** rñdit
 mulier. **Si** dñs nos vellet occide
 re de manib⁹ nr̄is h̄olocauit et li
 bamenta nō suscepisset nec osten
 disse nobis h̄ec oia neq; ea q̄ sūt
 ventura dixisset. **Pepit** itaq; filiū
 et vocauit nom̄ ei⁹ samson. **Creuit**
 q̄ puer 7 bñdixit ei dñs. cepitq;
 spūs dñi esse cū eo in castis dan i
 ter saraa et esthaol. **Ca. xiiij.**
Descēdit ergo samson in thā
 natha. vidensq; ibi mulierē
 de filiabo philistīm ascendit 7 nū
 tiauit patri suo 7 matri sue dicēs
Vidi mulierem in thamnatha de
 filiabus philistinorū quam queso
 vt mibi accipiat⁹ vxorem. **Cui** di
 xit pat⁹ 7 mater sua. **Nūquid**
 nō est mulier in filiabo fratrū tuo
 rum et in oi p̄lo tuo. q̄ vis acci
 pere vxorē de philistīm q̄ mārū
 cū sūt. **Dixitq;** sason ad p̄rē suū
 hāc m̄ accipe q̄ placuit ocul⁹ me
 is. **Parentes** at eius nesciebant
 q̄ res a dño fieret 7 querebat occa
 sionem cōtra philistīm. **Go** enim
 tpe dñabant philistīm israheli.
Descendit itaq; samsō cū p̄rē suo
 7 matre in thamnatha. **Cunq;** ve
 nisset ad vineas oppidi apparuit
 catulus leonis seuus 7 rugiens et

occurrit ei. **Teruit** at spūs domini
 in samson 7 dilacerauit leonē qua
 si heduz in frustra decerperet nihil
 omnino habens in manu 7 hoc pa
 tri 7 matri noluit indicare. **Descē**
 ditq; et locutus est mulieri q̄ pla
 cuerat oculis eius. **Et** post aliq̄t di
 es reuertēs vt accipet eā de clima
 uit vt videret cadauer leonis. **Et**
 ecce examen apū in ore leo⁹ cāt
 ac fauus mellis. **Quē** cū supisset
 i manib⁹ comedeat in via. **venies**
 q̄ ad patrē suū 7 matrem dedit
 eis ptem q̄ i pi comederūt nec tñ
 eis voluit indicā q̄ mel de corpe
 leonis assumpserat. **Descendit** ita
 q; pater eius ad mulierē 7 fecit fi
 lio suo samson cōuiuū. **Sic** em̄ iu
 uenes facere cōsueuerāt. **Cum** ḡ ci
 ues loci illi⁹ vidissent eū dederūt
 ei sodales triginta q̄ essent cum eo.
Quib⁹ locut⁹ est samson. **Propon**
 nam vobis q̄stionis pblema qd si
 solueritis mihi intra septē dies cō
 uiuiū dabo vobis triginta sp̄done⁹
 7 totidē tunicas. **Simāt** nō potueri
 tis soluere nos dabit⁹ mihi trigi
 ta syndones et eiusdem numeri tu
 nicas. **Qui** rñderunt ei. **Propone**
 pblema vt audiam⁹. **Dixitq;** eis.
De comedente exiuit cibus 7 de for
 ti egressa ē dulcedo. **Nec** potuerūt
 p tres dies ppositionem soluere.
Cūq; adesset dies septimus dixē
 runt ad vxorē samson. **Blandi**
 re viro tuo et suade ei vt indicet
 tibi qd significet pblema. **Qd** si fa
 cere nolueris incēdem⁹ te 7 domū
 p̄ris tui. **An** idcirco v̄stis nos ad
 nuptias vt spoliāetis. **Que** fūde
 bat ap̄s sason lacrimas 7 q̄rebat
 dicēs. **Odisti** me 7 nō diligis idēco

vt samson dilacerauit Leo
 nem

problema. samson
 de comedente exiuit cib⁹
 7 de forti egressa ē dulcedo

problema qđ pposuisti filiis ppi mei nō via mihi exponere. At ille tñdit. Patri meo et matri nolui dicere et tibi indicare potero. Se pte igitur dieb; cōuinij flebat añ eūtādemq; die septimo cū ei ess; molesta exposuit. Que statim ibi cauit ciuib; suis. Et illi dixerūt ei die septimo ante sol occubitum. Quid dulci? melle? qđ forti? leone? Qui ait ad eos. Si nō arasse tis in vitula mea nō iuemissetis p pñtōem meā. Iteruit itaq; i eum spūs dñi descēditq; ascalonē pñtāuit ibi triginta viros qđ ablatas vestes dedit hñs qui pblema soluerāt. Iter? qđ nimis ascēdit in domū; pñs sui. Vxor at ei? accepit maritum vnum de amicis eius et pro nubis

Ca. xv.

Post aliquātulū autē tps auz dies tritice mellis istaret venit sason inuisere volens vxorē suam et attulit ei hēdū de capris. Cūq; cibicūlū eius solito vellet i trare phibuit illū pater illius dicens. Putaui qđ odisses eā qđ ideo tradidi illā amico tuo. Sed habet sororē qđ iunior et pulcior illa est sit tibi p ea vxor. Cui sason rñdit. Ab hac die nō erit culpa i me cōtra philisteos. Faciā ei vob; mala. Perrexitq; et cepit treccetas vulpes caudasq; earum iunxit ad caudas et faces ligauit in medio quas igne succendens dimisit vt buc illucq; discurretēt. qđ statim prexert i segetes philistinorum. Quib; succēsis qđ portate iā fruges qđ adhuc stātes i stipula con cremate sūt itantū vt rineas qđz

oliueta flāma cōsumeret. Dixerūt q; philistim. qđ fecit hāc rem? Quib; dictū ē. Sason gener thā nathei q; tulit vxorē ei? qđ alteri tradidit hēc opat? ē. Ascēdēt q; philistim qđ abussēt tā mlietē qđ pñm ei? Quib; ait saso. Licet hēc feceritis tñ adhuc ex vob; expe tā vltiōem qđ tūc qđscā. Perussit q; eos ingēti plaga ita vt stupentes suā femorē iponerēt. Et descēdes bitauit i spelūca petre et hāz. Iter? ascēdentes philistim i trā iuda castametati sūt i loco qđ pñea vocat? ē lechi id ē marilla vbi corū ful? exēcit? Dixerūtq; ad eos de tribu iuda. Cur ascēdistis adū sū nos? Qui rñdēt. Vt ligemus sasonem et reddam? ei qđ in nos opat? ē. Descēdēt ergo tria milia viroz de iuda ad spēcū fili cis et hā. Dixerūtq; ad sasonem. Fecis qđ philistim i perent nobis? Quā ē hoc facere voluisti? Quib; ille ait. Sicut fecerūt mihi sic feci eis. Agare iquūt te venimus et tradere i man? philistinorū. Quib; sason iurāt ait qđ spondet mihi qđ nō occidatis me. Dixerūt. Non te occidem? s; victū tradem? Li gauerūtq; eū duob; nouis funib; qđ tulerūt eū de petra et hā. Qui cū vixisset ad locū marille qđ philistim vociferantes occurrisset ei. Iteruit spūs dñi i eū qđ hāc ita vi ad odorē ignis ligna cōsumi ita vi cula qđ ligat? erat dissipata sūt qđ soluta. Inuentāq; marillā id ēst mādibularū afim qđ iacebat accipiēs itrefecit ea mille viros et ait i marillā afim i mādibula pulli afi nāz deleui eos qđ pñsi mille viros

Quoniam hec verba canes compleret per
iecit mambubula de manu vocavit
nomen loci illius ramathlechi. Quod
interpretatur eleuatio maxille. Siti
ensque valde clamauit ad dominum et
ait Tu dedisti in manu serui tui sa
lute hac maximam atque victoriam et en
fuit morior: incidamque in manum incir
cisorum. Apuit itaque dominus molare
dentem in maxilla asini et egressus sunt
ex eo aque. Quibus hausitis te foci
lauit spiritum et vires recepit. Idcirco
eo appellatum est nomen loci illius fons
iuocatus de maxilla vbi in preterito die
Iudiciu erat quod israel in diebus philis
tini viginti annis. **Ca. xvi.**
Hicque in gazam et vidit ibi
quod erat ad eam. Quod cum audissent philis
tini et preceperunt et apud eos: in
trasse vrbem samson circumdeceit eum
positus in porta ciuitatis custodi
bus et ibi tota nocte cum silentio per
stolantes ut facto mane exeunte
occideret. Dormiuit autem samson vbi
ad mediū noctis et inde surgens
apprehendit ambas portas fores cum
positis suis et sera: impositasque hu
moris suis portauit ad verticem mon
tis que respicit hebron. Post hec a
mauit mulierem que habitauit in valle so
reb et vocat dalila. Veneruntque ad
eum principes philistinorum atque dixerunt
Decipe eum et disce ab illo in quo habeat
tantam fortitudinem et quomodo eum superare
valeamus et vinculum affligere. Quod
si feceris: dabimus tibi singuli mil
le argenteos. Locuta est ergo dali
la ad samson. Dic mihi obsecro in quo
sit tua maxima fortitudo et quod sit quod
ligat te eripere nequeas. Cui respondit
samson Si septem neruiculis funi

bus necdum ficis adhuc humeribus
ligatus fuero: infirmus ero ut
ceteri homines. Attuleruntque ad eam
satrapae philistinorum septem funes
ut dixerat. quibus vinxit eum lateribus
apud se insidens et in cubiculo
fine rei expectantibus. Clamauit
que ad eum Philistinum super te samson
Qui rupit vincula quomodo si rumpat
quod filum de stappa tortus sputami
ne cum odore ignis acceperit et non
est cognitum in quo esset fortitudo
ei? Dixit ad eum dalila. Ecce illu
sti mihi et falsum locutus es. Saltem nunc
idcirco mihi quo ligari debeas. Cui ille
respondit. Si ligatus fuero nouis funi
bus que nunquam fuerint in ope: infirmus ero
et aliorum hominum similis. Quibus rur
sum dalila vinxit eum et clamauit
philistinum super te samson: in cubi
culo insidens preparatis. Qui ita rupit
vincula quasi fila telarum. Dixitque dali
la rursus ad eum. Usque quo decipis
me et falsum loqueris? Unde de quo vi
ci debeas. Cui respondit samson. Si
inquit septem crines capitis mei cum
licio perueris et clauum huius circum
ligatum tibi fixeris infirmus ero. Quod cum
fecisset dalila dixit ad eum. Philis
tinum super te samson. Qui surgens
de somno extraxit clauum cum crimi
bus et licio. Dixitque ad eum dalila
Quomodo dicis quod amas me cum aimus
tuus non sit mecum? Per tres vires
mentis es mihi et noluisti dicere in quo
sit maxima fortitudo tua. Cumque mo
lesta ei esset et per multos dies iugi
ter adhereret spatium ab quiete non
tribuens. defecit anima ei? et ad mortem
vbi lassata est. Tunc apertis veritate
rei dixit ad eam. Ferrum nunquam ascen
dit super caput meum: quod nazarenus

id ē cōsecrat? dñō sū de vtero ma-
tris mee Si vasū fuerit caput me-
um recedet a me fortitudo mea ⁊
deficiā. eroq; sicut ceteri hōies Vi-
densq; illa q; cōfess? ei eēt oēm a-
nimū suū; misit ad p̄ncipes phili-
stinoꝝ ac mādauit Ascendite ad
huc semelq; nunc in apertuit cor
suū Qui ascendeēt assumpta pecu-
nia quā p̄miserāt At illa dormire
eū fecit sup genua sua ⁊ i sinu suo
reclinare caput Vocauitq; tonso-
rem et rasi septē crines ei? et ce-
pit abigere eū ⁊ a se repellere Sta-
ti ei de eo fortitudo discessit Dixit
q; Philistīm sup te samson Qui
de sōno surgēs dixit i aīo suo. E-
gre diat sicut aī feci et me excuti-
am nesciēs q; recessiss et ab eo do-
min? Quē cū apphēndissēt phili-
stīm statim erueēt oculos ei? ⁊ du-
perūt gazā vinctū cathenis ⁊ clau-
sū i carcere molē fecerūt Itaq; capil-
li ei? renasci ceperāt et p̄ncipes
philistinoꝝ cōuenērūt in vñū vt p-
molarēt hostias magnificas dagō-
deo suo et epularent dicētes tra-
didit deus noster inimicum n̄m
samson i manus n̄ras Qd etiā
popul? vides laudabat deus suū;
eadēq; dicebat Tradidit de? no-
ster aduersariū nostrū in manus
nostras. q; deleuit trā n̄rā ⁊ occi-
dit plurimos. Etantesq; p conui-
uiā sūptis iā epulis p̄ceperunt ut
vocaret samson ⁊ ante eos luderet
Qui adduct? de carcere ludebat an-
te eos. fecerūtq; eū statē in duos
columnas Qui dixit puero regē-
ti gressus suos. Dimitte me vt tū
gaz colūnas q̄b; oīs inninet do-
m? ⁊ reclinet sup eas ⁊ paululu;

requiescam. Dom? aut erat plena
viroꝝ ac mulierū ⁊ erāt ibi omēs
p̄ncipes philistinoꝝ ac de tecto ⁊ so-
lario circit trā milia vtriusq; sex-
us spectabāt ludētē samson. At ille
inuocato dñō ait Dñe deus meus
memento mei et redde mihi nūc
fortitudinem p̄stīmā deus meus
vt p̄lsciscat me de hostib; meis ⁊
p̄ amissione duoz luminū vnā vt
tūdem recipiā Et apprehēdēs am-
bas colūnas q̄b; initebat domus
alterāq; eaz dextera et alterā; le-
ua tenēs ait Moriat aīa mea atq;
philistīm Conuissisq; fortiter co-
lūmis cecidit dom? sup oēs p̄nci-
pes ⁊ ceterā multitudinem q; ibi e-
rat Multoq; plures interfecit mo-
rētes q; aī vñū occiderat. Descen-
dēs at frēs ei? et vniūsa cognā-
tio tulērūt corp? ei? ⁊ sepeliērūt in
saraa et estahol in sepulcro p̄is
sui manue. iudicauitq; isrl vigin-

Hic annis **Ca. xvij.**
Dixitq; eo tpe vir q̄dā de mo-
te ephraim noīe michas q; dixit ma-
tri sue Millesētū argenteos q̄ se
paueras et sup q̄b; me audierē in-
traueras ecce ego hō et apud me
sunt Cui illa rēdit. B̄ndictus fili-
us me? dñō Reddidit ergo eos
m̄ri sue q; dixerat ei Consecraui ⁊
voui hoc argētū dñō vt de manu
mea suscipiat fili? meus et faciat
sculptile atq; cōflatile ⁊ nūc tra-
de illis tibi. reddidit igit eos m̄ri
sue Que tulit duccetos argēteos ⁊
dedit eos argētado vt faceret ep-
eis sculptile atq; cōflatile q̄b; fuit
i domo michas Qui edificauit ⁊ ea
deo sepauit ⁊ fecit ephot et the-
phim id ē vestrē sacrotalē et p̄ola

IVDI

CVM

Impleuitq; vni? filio? suoru ma
nu? fact? e ei sacerdos. In dieb? ill
no erat rex in isrl. h vn? qsq; qd
sibi rectum videbatur faciebat.
Fuit q; in tpe illo alter adolescens
de bethleem iuda ex cognatione ei?
eratq; tpe leuitas et habitabat ibi
egressusq; de ciuitate bethleem pe
reginari voluit vbiq; sibi omo
dum reperisset. Cuiq; remisset in
monte ephraim iter faciens et decli
nasset pauper i domo miche me
rogat? e ab eo vn? remisset. Qui
respondit. Venita su de bethleem iuda
et vado vt habitare vbi potuero et v
tile m esse prospero. Mane apd
me inqt et esto mihi parer ac sacer
dos. daboq; tibi p annos singulos
decem argenteos ac vestem duplicem
et q ad victu sunt ncaria. Acqueuit
q; mnt apud hoem. fuitq; illi qh
vnus de filiis. Impleuitq; micha
manu ei? et habuit puez sacerdotem
apd se. nuc scio dices q bn faciet
in deus habeti leuitici generis sac
dos.

Capitulu. xviij

Dieb? ill? no erat rex in isrl et tu
dan qrebat possellioez sibi vt
habitaret i ea. Vt ad illu ei diez
inter ceteras tribus sorte no accepe
rat. Misit q; filij dan sterpis et fa
milie sue quiq; viros fortissimos
de saraa et esthaol vt exploraret t
ra et diligenter inspiceret. Dixert q;
eis Ite et considerate tra. Qui cu pge
tassent i monte ephraim et in
et agnoscetes vocem adolescentis le
uite. Quis te hic adduxit. qd h
agis. Qua ob cam huc venire volu
isti. Qui respondit eis. Nec et hec pre

stitit mihi michas et me mercede
adduxit vt sim ei sacerdos. Roga
ueruntq; eum vt consuleret dnm
et scire possent an prospero itinere pe
geret et res haberet effectum. Qui
respondit eis. Ite cum pace. Omnis espi
cit via vram et iter quo pergitis. E
untes igit quicq; viri venerunt lais
videruntq; pplm habitatem in ea
abq; villo timore iuxta consuetudine
sydoniorum securum et getum. nullo
eis penitus resistente magnarum
q; opu et paul a sydone atq; a ci
ctis hoib? sepau. Resistq; ad fratres
suos i saraa et esthaol et quid egis
sent sciscitatioib? responderunt. Surgi
te et ascendam? ad eos. Didim? ei
terram valde opulentam et vberem. No
lite negligere nolite cessare. Ea
mus et possideam? ea null? erit la
bor. Intrabim? ad securos in regi
one latissimam. tradetq; nobis dnm
locu in quo nulli? rei e penuria eo
ru q gignuntur in terra. Profecti
igit sunt de cognatione dan de saraa
et esthaol sexcenti viri accincti ar
mis bellicis ascendentesq; manserunt
i carithiam iude q loc? ex eo tpe
castror? dan nomen accepit et e p
tergu carithiam. Inde transierunt
in montem ephraim. Cuiq; remissent
ad domu miche dixerunt quicq; viri
q pus missi fuerat ad consideranda
terram lais ceteris fratrib? suis. No
stis q in domib? istis sit ephod et
thymphi et sculptile atq; oflatile?
Videte qd vobis placeat. Et cum
paululu declinassent ingressi sunt do
mu adolescentis leuite q eat i do
mo miche. salutaueruntq; eu vbi?
pacificis. sexcenti at viri ita vt erat
armati stabant ante ostium. At illi

qui ingressi fuerat domū iuuenis
sculptile et ephod - theraphim at
qz cōflatile tollere mitebant et fac
dos stabat añ ostiū septentis vi
ris fortissimis haud paul expectā
tibo Tulerūt igit q̄ itruerāt sculp
tile ephod et ydola atqz cōflatile.
Quibz dixit sacerdos. Quid faci
tis Cui rñdēt. Tace et pone di
gitū sup os tuū: veniqz nobiscum
vt hēam⁹ te prēm ac sacerdotem
Quid tibi meli⁹ ē vt sis sacerdos
i domo vni⁹ viri. an i vna tribu et
fāilia in isrl? Qd cū audisset acq̄
euit sermōibz eoz tulit ephod et
ydola ac sculptile et pfectus ē auz
eis. Qui cū pgeret et añ se ire fe
cissent puulos ac iumēta et dñe
qd erat p̄ciosū. itaqz a domo miche
essent paul viri q̄ bitant in edibz
miche cōclamātes seauti sūt et p⁹
tergū clamare ceperūt Quid auz
ēsp̄erisset dixerūt ad michā Quid
tibi vī? Cui clamat. Qui respon
dit Deos meos q̄s m̄ feci tulistis
et sacerdotem et oīa q̄ habeo et dici
tis qd tibi ē? Dixerūtqz ei filij dā
Cave ne vltra loq̄tis ad nos et ve
niāt ad te viri ammo cōitati et ip
se cū oī domo tua p̄reas Et sic ce
pto itinere pr̄erēt. Vidēs at mi
cha qz fortiores se essent reuerfus
ē in domū suā. Ex̄cēti at viri tūle
runt sacerdotes que supradixim⁹
venerūtqz i lais ad pplm q̄scētez
atqz sediz et pausserūt eos in ore
gladij vibēqz icēdio t̄ adiderunt
nullo p̄mit⁹ferente p̄h diū eo qz p
aul bitarent a sydone et auz nullo
hōim haberent q̄c̄qz societatis ac
negocij. Erat at cītas sita in egio
ne roob quā rursū extruētes

bitauerūt in ea v̄cato noīe ciuita
tis dan iuxta vocabulū patris sui
quē genuēat isrl que pri⁹ lais di
cebatur. Posueruntqz sibi sculp
tile et ionathā filium gersan filij
moysi ac filios eius sacerdotes in
tribu dan vsqz ad diē captiuitatis
sue. Māhtqz apud eos ydolū mi
che oī tpe q̄ fuit domus dei i sylo
In diebz ill nō erat rex in isrl
Hic qd vir leuitas **Ca. xix.**
bitans i latere mōtis ephā
im qui accepit vxorē dē bethleē
iuda Que reliquit eū et reuē ē in
domū patris sui bethleē mansitqz a
pud eū q̄tuor mēibz. Seaut⁹ qz ē
eā vir suus volēs qz reuēliari ei
atqz blādiri et scāi reducere hñs
i comitatu puerum et duos ahnos
Que suscepit eū et itroduxit i do
mū patris sui Qd cū audisset ei letus
ei⁹ eūqz vidisset occurrīt ei letus
et āplerat⁹ hōie. Māhtqz gener
i domo soceri t̄bz diebz amedēs ai
eo et bibēs fāiliariter. die at q̄cto
de nocte cōsurgēs phāisei voluit.
Quē tenuit socer et ait ad eū. Gu
sta pus pusillū pais et cōferta sto
machūz sic phāiseis. sedētqz li
mul ac comedēt et biberūt Dixit
qz p̄ puelle ad gener suū. q̄so te
vt hodie h̄ mēas parit⁹ qz letem.
At ille cōsurgēs cepit velle phāisei
Et nihilomin⁹ obnixe eū socer te
nuit et apud se fecit manere iter.
ne at facto parabat leuitas mōt vt
Cui socer rursū Obsecro mōt vt
paululū tibi capias et assūptas vi
ribz donec icrescat dies. p̄ea ph
ciscaris Comederūt ergo h̄p̄ fūere
ritqz adolescēs vt pgeret cū vxorē
sua et puero Cui rursū loauit⁹

ē locor. **C**ōsidera q̄ dies ab occasu
declinor sit et p̄inqt ad wperur.
Mane ap̄d me etia: hodie et duc
letū diē et cras p̄ficietis ut va
das ī domū tuā. **N**oluit gener ac
quiescere sermōib⁹ ei⁹ sed statim
p̄cepit et venit cōtra iebus q̄ alte
ro noīe vocatur iherlm. ducens se
cum duos asinos onustos et cōcu
binā. **I**amq; adeāt iuxta iebus et
dies mutabāt ī noctē. **D**ixitq; pu
er ad dñm suū. **V**eni obsecro de
clinem⁹ ad vrbē iebuseorū et ma
neamus ī ea. **C**ui rñdit dñs. **N**ō
igrediar opidū gētis aliene q̄ nō
ē de filiis isrl. s̄ trāhito vñ gabaa
et cū illuc puenero manebim⁹ ī ea
aut certe in vrbe rama. **T**rāsiēt
s̄ ieb⁹ et ceptū carpebāt iter. occu
buitq; eis sol iux gabaa q̄ ē ī ebu
leniam. diūterūtq; ad eā ut ma
herent ibi. **Q**uo cū itrasent sede
bant ī platea citatis et null⁹ eos
roge voluit hospicio. **E**t ecce ap
paruit hō senex reuerēs de agro
et de ope suo vespi. q̄ et ipe de mon
te eāt ephraim⁹ pegrin⁹ bitabat
ī gaba. **H**ōies at regiois illi⁹ e
rāt filij semini. **E**levatisq; ocul⁹ vi
dit senex sedentem hōiem cū sacci
nulis suis ī platea citatis et dixit
ad eū. **V**n remis et q̄ vadis. **Q**ui
rñdit ei. p̄fecti sum⁹ de bethleēz
iuda et p̄gim⁹ ad locū nrm q̄ ē in
latere mōtis ephrai vñ ieram⁹ be
thleē. **E**t nūc vadim⁹ ad domum
dei null⁹ q; sub tectū suū nos vult
recipere. hñtes paleas et fenū ī as
nos et pabulū et panē ac vinū ī me
os et acille tue vsus et pueri q̄ me
cū ē. **N**ulla te idigem⁹ nisi hōspi
tio. **C**ui rñdit senex. **P**ax tui sit

Ego p̄bebo oīa q̄ necessaria sūt. tā
tū q̄so ne ī plateas maēas. **I**nro
duxitq; eū ī domū suā et pabulū
asinis p̄buit ac p̄ q̄ lauerunt pe
des suos recepit eos ī cūmū. **I**l
epulantib⁹ et p̄ labore īmeris ci
bo et potu reficiētib⁹ cor pa. vene
rūt vici citatis illi⁹ filij belial id ē
ab h̄ iugo et circūdātes domū semis
fores pulsare ceperūt clamantes
ad dñm dom⁹ atq; dicētes. **E**duc
vñ q̄ igress⁹ ē domū tuā ut abu
tamur eo. **E**gress⁹q; est ad eos se
nex et ait. **N**olite frēs nolite facē
malū h̄c. q̄ igress⁹ ē hō hōspitiū
meū cessate ab hac stulticia. **H**ō
filiā virginē et h̄ hō habet concubi
nā. educa eas ad vñ ut hūlietis
eas et vram libidinem cōpleatis
tm obsecro ne scel⁹ h̄c contra na
turā opemini in virum. **N**olebat
acq̄escere sermōib⁹ illius. **Q**8 cer
nens hō adduxit ad eos cōcubinā
suā et eis tradidit illudendā. **Q**ua
cū tota nocte abusi essent. dimise
rūt eā mane. **A**t mulier receden
tibus tenebris venit ad ostiū do
mus vbi manebat dñs su⁹ et ibi
corruit. **M**ane facto surrexit hō
et apuit ostiū ut ceptā explēt viā
et ecce cōcubina ei⁹ iacebat an o
stium sparsa ī limie maib⁹. **C**ui il
le putās eā q̄escere loq̄bat. **S**ur
ge ut abulem⁹. **Q**ua nībil rñdēte
itelligēs q̄ erat mortua tulit eaz
et iuxit asino. reuē⁹q; ē ī domū
suā. **Q**uā cū eēt igress⁹ arripuit
gladiū et cadaver vxoris cū ossi
bus suis ī duodecī ptes ac frustra
cōsādēs misit ī oēs terminos isrl.
Q8 cū vidissent singli cōclama
bāt. **N**unq̄ res talīcā ē in isrl ex

eo die quo ascenderunt patres nostri de egipto vsq; in pns tepus. Ferte sententia et in coe decernite quid facto opus sit.

Ca. xx

Egressi itaq; sunt omnes filij israel et piter aggregati qñ vir vnus de dan vsq; berlabee et tra gala ad ad dñm in maspha. oēs q; aguli populorū cūcte tribu israel i ecclesia populi dei cōuenerunt qdū genta milia peditū pugnatorum.

Nec latuit filios beniamin q; ascē dissent filij israel in maspha. Interrogatusq; leuita maritus mulieris interfecte quō tantum scelus perpetrātū esset rñdit. Veni in gabaa bē iamin cū vxore mea. illuc q; diūta.

Et ecce hoies citatis illi? circūderunt nocte domū in q; manebat; volētes me occidere. vxorē meā; incredibili furore libidis vxātes deniq; mortua ē. Quā arreptam in frustra occidi mihiq; ptes i oēs terminos possessionis vestre q; nūq; tātum nephas et tā grāde piaculū factū est in israel. Adestis omnes filij israel decernite qd facere debeat.

Stansq; omnis pps et quasi vnus hois sermone rñdit. Non recedem⁹ in tabernacula nrā nec suā; qñq; intrabit domū h; hoc cōtra gabaa in omne faciemus. Decē viri eligantur e centum ex omnibus tribubus israel et centum de mille et mille de decem milibus vt cōportent exercitū cibaria et possim⁹ pugnare cōtra gabaa beniamin et reddere ei p scelere qd meret. Cōuenit q; vniuersus israel ad citate; qñ homo vnus eadē mente vno q; filio et miserunt nūcios ad omnes tribum beniamin q; diceret. Cur tā

tū nephas in vobis repletum ē. Tā dīte hoies de gabaa q; hoc flagitium perpetrātū vt moriant⁹ et aufert malū de israel. Quī noluerit fratrum suorū filiorū israel audire mandātū h; ex cunctis viribus que fortis sue erat cōuenerūt i gabaa vt illis ferret auxilium et cōtra vniūsum populū israel dimicaret. Inuentiq; sūt viginti quinq; milia de bē iamin educētum gladij; preter habitatores gabaa q; septingenti erāt viri fortissimi ita sinistra vt dextra preliantes et sic fūdis lapides ad certum iaciētes vt capillū q; possent pcutere et nequaquā i aliterā pte ictus lapis deferret. Dico rñ q; israel ab h; filiis beniamin iūta sūt qdūgenta milia educētum gladios et patorū ad pugnā q; sūt gentes venerūt in domum dei hoc ē in filo. cōsuluerūt q; dñm atq; dixerunt. Quis erit in exercitū nro princeps certaminis cōtra filios beniamin. Quib⁹ rñdit dñs. Judas sit dux vester. Statimq; filij israel sūgentes mane castrametati sūt i pta gabaa et inde pcedentes ad pugna; cōtra beniamin vbi bē oppugnare ceperunt. Egressiq; filij beniamin de gabaa occiderunt de filiis israel die illo viginti duo milia virorum. Rursū filij israel et fortitudine et numero cōidentes in eode; loco in q; prius certauerūt atq; direperūt ita tñ vt pri⁹ ascēderet et flecteret cōtra dñm vsq; ad noctē. cōsuleret q; eū et diceret. Debeo vltra pcedere ad dimicādū cōtra filios beniamin frēs meos an nō. Quib⁹ ille rñdit. Ascēbite ad eos et iūte cōtamen. Cūq; filij israel altea die cōtra filios beniamin

ad preliū pcessiffēt. eruperūt filij
beniamin de portis gabaa et occur
rēt eis tanta in illos cede bacha
ti sūt vt decē et octo milia virorū
educētū gladiū psternerēt. Quā
obrem oēs filij isrl' venērūt i domū
dei et sedentes flebāt coram dño.
Leiuauerūt die illo vsq; ad vesperā
et obtulerunt ei holocausta atq;
pacificas victimas et sup statu suo
interrogauerunt. **E**o tpe ibi eāt
archa federis dñi et phinees filij
eleazar filij aaron ppositi? dom?
Cōsulerūt igit dñm atq; dixerūt
Exite vltra delem? ad pugnā cō
tra filios beniamin fratres nrōs an
quiescere? Quibus ait dñs. **A**scē
bite. Eras ei tabā eos in man? re
stas. Posuerūtq; filij isrl' infidias
p circuitū vrbis gabaa et tertia
vice sicut semel et bis cōtra benia
min exercitū pduxerūt. **S**ed et filij
beniamin audacter eruperūt de ci
uitate et fugientes aduersarios lō
gus psecuti sūt ita vt vulnerārēt
ex eis sicut pmo die et scdo q; cede
rēt p duas semitas retentes ter
ga quaz vna ferebat in bethel et
altera in gabaa atq; psternerent
tēgita circiter viros. **P**utauerūt
ei solito eos mox cedere. **Q**ui su
gā arte hīl' antea muerūt cōsiliū vt
abstraherēt eos de ciuitate et qñ
fugientes ab supradictas semitas
pduxerēt. **Q**uē itaq; filij isrl' suge
rēs de sedib? suis tēfēdēt atiem
in loco q; rōē baalthamar infidie q;
que circa urbē erāt paulatī se api
re cōpēdēt ab occidentali vrbis p
te pcedere. **S**ed et alia decem mi
lia virorū de vniūso isrl' habitato
res vrbis ad certamiā puocabāt

ingrauatūq; ē bellū contra filios
beniamin et nō intellexerūt q; ex om
ni pte illis instaret interitus. **P**er
cussitq; eos dñs i cōspectu filiorū
isrl' et interfecerūt ex illis in illo die
viginti quinq; milia et cētum viros
omnes bellatores et educētes gla
diū. **F**ilij aut beniamin cū se infērio
res esse vidissent ceperunt fuge
re. **Q**uō cernentes filij isrl' dederūt
eis ad fugiēdū locum vt ad ppara
tas infidias deuenirēt quas iuxta
urbē posuerant. **Q**ui cū repēte de
latibul' surrexissent et beniamin
terga cedentibus daret. ingressi
sūt citatē et pauerunt eā i ore gla
di. **S**ignū at dederāt filij isrl' hīs
quos in infidijs collocauerant vt
postq; urbem cepissent ignē accē
derēt vt ascēdente in altū fumo ca
ptam urbem demonstrarent. **Q**uō cū
cernerent filij isrl' i ipso certami
ne positi putauerunt ei filij benia
min eos fugere et instanti? p se
quebant celsis de exercitu eorū tri
ginta viris vt viderunt quasi colū
nā fumi de citate cōscēdere. benia
min q; respiciēs retro i captā cerne
rēt citatē et flāmas i sublimē fec
ti q; pti? hīlaueāt fugaz vīa fatie
forti? resistebāt. **Q**uō cū vidissent
filij beniamin i fugā vñ sūt et ad vi
az desti ire ceperūt. illuc q; eos ad
ūsarijs psequētib? . **S**ed et hī q; vi
bē succēderāt occurrerūt eis atq; ita
factum ē vt ex vtraq; pte ab hosti
b? cederent nec erat vlla requies
morientiū. **E**ciderūt atq; pstrati
sūt ad oriētalē plagā vrbis gaba
a. **F**uerunt at q; i eodē loco interse
cti sunt decem et octo milia virorū
oēs robustissimi pugnatōes. **Q**uō

cū vidissent qui emāserant de beniamin fugerunt in solitudinē et pgebāt ad petra cui⁹ vocabulū ē rēmon. In illa quoq; fuga palātes et i diuisa tēdentes occiderūt qnq; milia viros. Et cū vltra tēderēt psecuti sūt eos. Et interfecerūt etiam alia duo milia. Et sic factū ē vt oēs q; ceciderāt de beniamin i diuisis locis essent viginti q; milia pugnatores ad bella pmp̃tissimi. Remāserūt itaq; de oī numero beniamin q; euadere potuerūt et fugere in solitudinē septē viri sederūt q; i petra rēmon mensibus q̃tuor. Hēgressi āt filij isrl̃ oēs reliq̃as ciuitatis a viris vsq; ad iumēta gladio pauerūt cūctasq; vires et viuos beniamin vrap flamma cūsumpt. **V**trouerāt q; filij isrl̃. **Ca. xxi.** in maspha et dixerūt. Null⁹ nēz dabit filiis beniamin de filiabus suis vxorē. Venerūtq; oēs ad domū dei i sylo et i cōsp̃u ei⁹ sedētes vsq; ad vesp̃ā leuauerūt vocē magno ululatu ceperūt flere dicētes. Quare dñe de⁹ isrl̃ factū ē hoc malum populo tuo vt hodie vna trib⁹ auferetur ex nobis. Altera autē die diluuiū cōsurgētes extruxerūt altare. obtulerūtq; ibi holocausta et pacificas victimas. dixerūt. Quis nō ascendit in exercitū dñi de vniuersis tribub⁹ isrl̃. Grandi ei iuramēto se cōstrixerāt cū essent i maspha iterfici eos qui defuissent ducti q; penitencia filij israhel super fratre suo beniamin: ceperunt dicere. Ablata est tribus vna de isrl̃. Vnde vxores accipient. Omnes enim in cōmune iurauimus non dāturos nos hīs filias nostras.

Indico dixerunt. Quis ē de vniuersis tribub⁹ isrl̃ q; non ascendit ad dñz in maspha. Et ecce inuenti sūt habitatores iabis galaad in illo exercitū nō fuisse. Et quoq; tēpore cū essent in sylo null⁹ ex eis ibi repertus ē. Miserunt itaq; decem milia viros robustissimos et pcepērunt eis. Ite et parate habitatores iabis galaad in ore gladii tam vt oēs q; paruulos eorū et hoc eis quod obseruare debebitis. Omne geneis masculini et mulieres que cognouerunt viros interficite vigines reseruate. Inuenite sunt de iabis galaad quadringente vigines que nescierunt viri thorum et abduxerant eas ad castra in filo terrā chanā. Miseruntq; nūcios ad filios beniamin q; erant in petra rēmon et pcepērunt eis vt eos susciperent in pace. Venerūtq; filij beniamin in illo tēpore et dātē sunt eis vxores de filiabus iabis galaad. alias āt nō repereēt q̃s simili modo traderēt. Vniuersusq; israhel valde doluit et egit penitencia sup interfectione vnius tribus ex israhel. dixerūtq; maiores natū. Quid faciem⁹ reliquis qui non acceperunt vxores. Omnes in beniamin semine cideēt et magna nob̃ cura igēti q; studio puidendū ē ne vna trib⁹ deleat⁹ ex isrl̃. Filias em̃ nēas eis dātē nō possum⁹ cōstricci iuramēto et maledictiōe qua diximus filiabus qui dederūt de filiabus suis vxorem beniamin. Ceperūtq; cōsiliū atq; dixerunt. Ecce sollemnitās domini est in sylo anni uersaria que fita ē ad septētriones vrbis bethel ad oriētalē plagā vie

RVTP

que de bethel tendit ad sychimam
et ad meridie opidi lebona. **O**re
peritq; filij beniamin atq; dixerit
Ite et latitate i vineis. **T**uncq; vide
tis filia sylo ad ducendos chloros
ex moe pcedere. exite repente de
vineis et rapite ex eis singuli vt
ores singulas et pgite in tra ben
iamin. **C**uq; venerint patres eay
ac frēs et aduersū vos queri cepe
rit atq; iurgari: dicem⁹ eis. **M**i
seremur eoz. **N**ō ei rapuerūt eas
iure bellatū atq; victoz. s; rogā
tib⁹ vt acciperent tñ dedistis et a
vra pāte peccatū ē. **F**ecerūtq; filij
beniamin vt sibi fuerat iperatū et iu
sta numerū suū rapuerūt sibi de
bhis q; ducēbāt chloros vt oēs sin
gulas abierūtq; in possessionem
suā edificātes vrbes et habitātes
i eis. **F**ilij q; isrl reuē sūt p trib⁹
et familias in tabernacula sua. **I**n
diebus illis nō erat rex i isrl sed
vñ quib⁹ quib⁹ sibi rectuz vide
bāt hoc faciebat.

Explīcit liber iudicum. **I**nci
pit liber ruth. **C**apmum

In diebus vnius iudicis qñ iubi
cos perāt facta est fames in terra
Abne ergo homo de bethleē iuda
vt pegrinaretur in regione moa
bitide cū vxore sua ac duob⁹ libe
ris. **I**pse vocabatur elimelech et
vxor eius noemi et duo filij alter
maalō et alter chelion. effraē de
bethleē iuda. **I**ngressiq; regiones
moabitidem morabantur ibi. **E**t
mori ēst elimelech maritus noe
ceperūt vxores moabitidas. qz
vna vocabat orpha alteaq; ruth

Māserūtq; ibi decē ānis et ābo mor
tū sūt maalōn videlicet chelion
remanhitq; mulier cōbata duo bo
liberis ac marito. **E**t surrexit vt i
patriam pgeret cum vtraq; nuru
sua de regiōe moabitide. **A**udieāt
ei q; resperisset dñs pplm suū et
dedisset eis escas. **E**gressa ē itaq;
de loco pegrinatiōis sue cum vtra
q; nuru iā in via reuertendi po
sita i terrā iuda: dixit ad eas. **I**te
i domū mris vrē. **F**aciat vobiscuz
dñs miam sicut fecistis cū mortu
is et meū. **D**et vob iuvenire regē
i domib⁹ viroz qz sortiture estis
Et osculata ē eas. **Q**ue eleuata vo
ce flere ceperūt et dicere. **T**etuz p
gemus ad pplm tuū. **Q**uib⁹ illa
rñdit. **R**eūtāmi filie mi. **C**ur ve
tis meū? **N**ū vltra habeo filios in
vtero meo vt viros ex me sperāe
possitis. **R**eūtāmi filie mi et abite
Iacī senectute cōfecta sū nec apta
vinculo coniugali. **Q**uā si possē ac
nocte cōpe et parere filios si eds
expectare velitis donec crescāt et
annos pubertatis impleāt. **A**n ei
tis vetule q; nubatis. **N**olite qso
filie mi qz vñ āgustia magis me
premit et egressa ē man⁹ dñi ota
me. **E**leuata igiē voce rurū flere
ceperūt. **O**rpha osculata ē socz ac
reūsā: ruth adhehit socui sue. **C**ui
dixit noemi. **E**n reuersa ē agnata
tua ad pplm suū et ad deos suos.
vade cum ea. **Q**ue rñdit. **N**e adū
seris mihi vt reliquā te et abeam.
Quoūq; preperis pgā et vbi mo
rata fueris et ego piter morabor.
Popul⁹ tuus pplus meus et deus
tuus deus me⁹. **Q**ue te terra susce
perit moriente in ea moriar ibiq;

RUTH

locū accipia sepulture. **H**ec mihi
 faciat deus et hec addat si nō sola
 mors me et te sepauerit. **V**ides er
 go noemi q̄ obstinato ruth aīo &
 creuiss; sedū p̄gere adūsari noluit
 nec ad suos vltra reditū p̄suadere
Prouecteq; sūt simul & venerunt
 in bethleem **Q**uībo vībz; īgressis
 relox apud cūctoſ fama p̄tebruit
 dicebātq; mulieres **H**ec ē illa no
 emī. quībo ait. **N**e vocetis me no
 emī id ē pulcrā h̄ vocate me ma
 ra id est amara; q̄ amaritudine
 valde ēpleuit me oīpotens. **E**gres
 sa sum plena & vacuā reduxit me
 dñs. **C**ur ergo vocatis me noemi
 quā dñs hūiliauit & afflipit omni
 potens. **V**eit ergo noemi cū ruth
 moabitide nuru sua & terra pegri
 nationis sue ac reuerſa ē ī bethleē
 qñ p̄mū ordea metebant **Ca. ij.**
Erat at viro elimelech ofan
 guine? homo potēs & magna
 rum opū noīe boz. **D**ixitq; ruth
 moabitis ad socz suam **S**i iubes
 vadā in agz et colligā spicas q̄ si
 gerit man? metētium vbiq; cle
 mentis in me p̄issfamilias repere
 ro grāz. **C**ui illa rñdit **V**a de filia
 mi. **A**bijt itaq; et colligebat spicas
 post terga metentū **A**ccidit at ve
 ager ille haberet dñm noīe boz q̄
 erat de agnatione elimelech. **E**t ec
 ce ip̄e veniebat de bethleē dixitq;
 messoribz **D**ñs vobiscū. qui rñde
 runt ei. **B**enedicat tibi domin? **D**i
 xitq; boz iuēmi q̄ messoribz p̄eāt
Cui? est hec puella. **C**ui r̄spōdit.
Hec ē moabitis q̄ v̄it cum noemi
 de egione moabitide et rogauit vt
 spicas colligeret remanentes se
 quēs messoz restigia **E**t domane

v̄h nūc stat ī agro? nec ad moim
 tū q̄dem domū reuſa ē **E**t ait boz
 ad ruth. **A**udi filia **N**e vadas in
 alterz agz ad colligendū nec rece
 das ab hoc loco h̄ iūgere puellis
 meis & vbi messuerit seq̄re **M**an
 dauit ei pueris meis vt nemo mo
 lest? sit tibi h̄ etiā si sitieris vade
 ad sarcinulas & bibe aq̄s de qb? &
 pueri mei bibūt q̄ cadēs in faciem
 suāz adorās sup terrā dixit ad eū
Unde hoc m̄ vt iuenire grām ante
 oculos tuos & nosse me diḡeris pe
 regrinā mulierē? **C**ui ille r̄spōdit
Nūdata sūt m̄ oīa q̄ feceris socui
 tue post mortē v̄it tui & q̄ r̄liq̄is
 parētes tuos & tñ ī q̄ nata es & ve
 neris ad ip̄s; quē antea nesciebat
Rebbat tibi dominus p̄ope tuo et
 plenā mercedē ēcipias a domno
 deo isrl ad quē venisti & sub cui? &
 fugisti alas. que ait **I**uēmi grāz
 apud oculos tuos domie mi q̄ oſo
 lat? es me & locut? es ad cor acille
 tue q̄ nō sū simīl vni? puellaz tua
 rū **D**ixitq; ad eam boz. qñ h̄pā v̄
 scēdi fuit veni huc & omede panē
 & intinge bucellā tuā in aceto **S**e
 dit itaq; ad messoz lat? & ogressit
 polētā sibi omedit qz & saturata ē
 & tulit reliq̄as **A**tq; inde surrexit
 vt spicas ex more colligēt. **P**rece
 pit at boz pueris suis dicēs **E**tia
 si vobiscū metere voluerit ne pro
 hibeatis eā & de v̄tis qz manere p̄
 picite de industria & remanere p̄
 mittite vt ab h̄ rubore colligat et
 colligentem nemo corūpiat. colle
 git ergo in agro vsq; ad vesp̄ez
 et que collegerat virga cedens et
 exautiens inuenit ordeī quasi ephi
 mensuram id est tres modios

q̄s portans reuerſa ē in ciuitate et o
stendit ſocrui ſue. Inſup p̄tulit et
dedit ei de reliquijs cibi ſui q̄ ſatu
rata fuerat. **D**ixitq; ei ſocrus ſua.
Ubi hodie collegiſti? **E**t ubi feci
ſti op̄s? **R**eſpondit q̄ miſertus ē
tui. **I**ndicauitq; ei apud quē eēt
opata et nomē dixit viri q̄ uox
uocaret. **C**ui rēdit noemī. **B**ene
dict⁹ ſit a dño qm̄ eādē grāciā
quā p̄bueāt uiuīs ſuauit et mor
tuis. **R**urſūq; ait. **P**ropinqu⁹ nū
ē hō. **E**t ruth hoc q̄ iqt̄ p̄cepit m̄
ut tādū meſſi orbe ei⁹ iungerer
donec oēs ſegetes meterent. **C**ui
dixit ſocr⁹. **M**eli⁹ ē filia mi vt cū
puellis ei⁹ exeat ad metendū ne
in alieno agro quiſpiā reſiſtat ti
bi. **I**uncta ē itaq; puellis uox et tā
diu cū eis meſſuit donec ordea et
triticū i horreis oderent. **C**a. iij.

Doſtq; at reuerſa eſt ad ſocr⁹
ſuam audiuit ab ea filia mi
querā tibi requirē et p̄uidebo vt be
ne ſit tibi. **B**ooz iſte cui⁹ puellis
i agro iuncta eſt p̄p̄inqu⁹ nū ē et hac
nocte areā ordeī ventilat. **I**auare
igit et ungere et induere cultrioi
bo reſtimentis et deſcēde i aream
nō te videat hō donec eſū potum
q; ſmierit. **Q**uā at ierit ad dormiē
dū nota loū i q̄ dormiat. **V**enies
q; et diſcoopies palliū q̄ op̄is a p
te p̄dū et p̄ides te et ibi ſaceb. **I**p
ſe at dicit tibi quid agere debeas
Que rēdit. **Q**uicq̄d p̄cepis faciā
deſcēditq; in areā et fecit oīa q̄ ſi
bi p̄pauerat ſocrus. **C**ūq; comediſ
ſet booz et bibiſſet et factus eſſet
hilior iſſetq; ad dormiendū iuxta
accuſū manipuloz venit abſcōdi
te et diſcoopto a pedibus ei⁹ pal

lio ſe p̄iecit. **E**t ecce nocte iā me
dia expauit homo et cōturbat⁹ ē
viditq; mulierē iacentē ad pedes
ſuos et ait illi. **Q**ue eſ? **I**llaq; rē
dit. **E**go ſū ruth acilla tua. **E**xpan
de palliū tuū ſup famulā tuā q; p
p̄iquus eſ. **E**t ille b̄ndicta iqt̄ eſ
a dño filia et p̄ore mīam poſteriori
ſupasti q; n̄ ē ſecuta tuuenes pau
peres ſue diuites. **N**oli ē metue
ſi q̄cqd dixeris m̄ faciā tibi. **H**ic
ei oīs p̄p̄s qui habitat itra por
tas urbis mee muliere; te eē v̄tu
tis. **N**ec abnuo me p̄p̄iquū ſi ē ali
us me p̄p̄iquior. **Q**uiſce hac no
cte et facto mane ſi te voluerit p̄p̄i
quitatis iure retinere b̄n res acta
ē. **I**maut ille noluerit ego te abſ
vlla dubitatione ſuſcipiā viuit do
min⁹. **D**ormi v̄h mane. **D**ormiuit
itaq; ad pedes eius v̄h ad noctis
abſceſſum. **B**uerexit itaq; anteq̄
h̄pies ſe cognocerēt mutuo et dix
it booz. **C**aue ne quis nouerit q̄
huc veneris. **E**t rurſum exp̄ade in
q̄t palliū tuū q̄ op̄is et tene v̄tra
q; manu. **Q**ua exēdente et tenēte
meſ⁹ ē ſep modios ordeī et poſuit
ſup eā. **Q**ue portans igreſſa ē cū
tatem et v̄it ad ſocr⁹ ſuā. **Q**ue dix
it ei. **Q**uid egisti filia? **N**arrauit
q; ei oīa q̄ ſibi feciſſet et hō. **E**t ait.
Ecce ſep modios ordeī dedit mibi
et ait nolo vacuā te reūti ad ſocr⁹
tuā. **D**ixitq; noemī. **E**xpecta filia
donec videamus quem res exitum
habeat. **N**eq; ei ceſſabit hō niſi
impleuerit q̄d loauit⁹ ē. **C**a. iij.

Hic ſedit ergo booz ad portā
et ſedit ibi. **C**ūq; vidiffet p̄
p̄iquū p̄terire d quo p̄us ſmo hī
tus ē dixit ad eū. **P**ecunia paulisp

et sede hic vocas eum nomine suo. **Q**uam
diuertit et sedit. **T**ollens autem uox
decem viros de senioribus civitatis dixit
ad eos. **S**edete hic. **Q**uibus respondens
tibi locutus est ad propinquum.
Pars agri fratris nostri elimelech
vendet noemi quam reuerfa est de regi-
one moabitide quod audire te volui et
tibi dicere coram iudicibus sedentibus et
maioribus natu de populo meo. **S**i
vis possidere iure propinquitatis eme
et posside si autem displicet tibi hoc ip-
sum in die mihi ut sciam quod facere
debeam. **N**ullus enim est propinquus ex-
cepto te quam prior es et me quam secundus
sum. **A**t ille respondit. **E**go agere emam
Cui dixit uox. **Q**uoniam emeris agrum
de manu mulieris. ruth quoniam moabi-
tide quam uxor defuncti fuit debes acci-
pere ut suscites nomen propinqui tui
in hereditate sua. **Q**ui respondit. **E**cce
iure propinquitatis. **N**eq; enim po-
steritate familie mee delere de-
beo. **T**u meo utere privilegio quo me
libentem carere phiteor. **H**ic autem erat
mos antiquus in israel inter propinquos
ut si quando alii alteri suo iure cedebat
ut esset firma concessio soluebat
homo calcamentum suum et dabat
propinquo suo. **H**oc erat testimo-
nium cessionis in israel. **D**ixit ergo
propinquo suo uox. tolle calcamen-
tum tuum. quod statim soluit de pede suo.
At ille maioribus natu et uniuerso
populo testis uox inquit estis hodie
quod possederim omnia que fuerunt
elimelech et chelion et maalon tradere
te noemi et ruth moabitide uxores
maalon in coniugium supererim ut
suscites nomen defuncti in heredita-
te sua ne uocabulum eius de familia
sua ac fratribus et populo deleatur. **D**os

inquam huius rei testis estis. **R**espon-
dit omnis populus qui erat in porta et maio-
res natu. **N**os testes sumus. **F**aci-
at dominus hanc mulierem que ingreditur
domum tuam sicut rachel et leiam que
edificauerunt domum israel ut sit exem-
plum virtutis in effrata et habeat
celebre nomen in bethleem. **F**iat
quoniam domus tua sicut domus phares
quem thamar peperit iude de semine
quod tibi dederit dominus ex hac puella.
tulit itaque uox ruth et accepit pro-
terum ingressusque est ad eam et dedit
illi dominus ut conciperet et pareret filium.
Dixeruntque mulieres ad noe-
mi. **B**enedictus dominus qui non est passus
ut deficeret successores familie tue
et uocaretur nomen eius in israel et ha-
beas quam consoletur animam tuam et mu-
tuet senectutem. **D**e nuru enim tua
natus est qui te diliget et multo tibi
melior est quam si septem haberes fi-
lios. **S**uscepitque noemi puerum po-
suit in sinu suo et nutricis ac gen-
le fungebatur officio. **D**icine autem
mulieres congratulantes ei et dice-
tes natum est filius noemi vocauit
nomen eius obed. **H**ic est pater y-
sai patris dauid. **H**ec sunt generatio-
nes phares. **P**hares genuit esron
esron genuit aram. **A**ram genuit
aminadab. **A**minadab genuit na-
son. **N**ason genuit salmone. **S**almone
genuit booz. **B**ooz genuit obed. **O**bed
genuit ysai. **Y**sai genuit dauid.

Explicit Ruth

uno psalmoz volumine apprehen-
dūt: **Tertius** est salmō. tres libros
hīs puerbia. q̄ illi pabolas id est
masloth appellāt **Quartus** eccl̄a
sē id ē ecleth. **Quintus** ē cātiā cā-
ticōz. quē titulo syralpuz p̄notāt
Sextus ē daniel **Septimus** dābre-
iamin id ē vba dierū q̄ significā-
tius cronicon totius diuine histo-
rie possumus appellare qui liber
apud nos paralipomenon p̄mus
et sc̄s inscribitur **Octauus** esdras
q̄ et ip̄i similiter apud grecos et la-
tuos in duos libros diuisus est
Nonus hester **Atq̄** ita sūt pitoe-
reteris legis libri viginti duo idē
moysi quī et p̄phetarū octo. agio-
graphoz nouem **Quāq̄** nonnulli
iuth et cinoth inter agiographa
scriptis et hos libros i suo putēt
numero supputandos. ac p̄ hoc eē
p̄sce legis libros viginti quatuor q̄s
sub nūero viginti quatuor semioz apo-
calips̄ ioh̄is iducit: adorantes ag-
nū et coronas suas p̄stratis vul-
tibus offerentes. stantibus cōm̄ q̄tu-
or aīalibz oulatis aī et retro id
ē in p̄teritū et i futurū respiciēti-
bus et idē fess a voce clamātibus: s̄c̄is
s̄c̄is: s̄c̄is. dñs deus oīpotens q̄
erat et qui est et qui venturus est.
Hic p̄logus scripturaz q̄si galea-
tū principiū oībus libris quos de
hebreo vertim⁹ in latinū cōueniē-
t̄ ut sc̄re valeamus quid q̄d ex-
trahis est. iter apochrapha eē po-
nēdū **Igit̄** sapia q̄ vulgo salomo-
nis inscribit et iesu fili h̄irach liber
et iudith et thobias et pastor non
sūt in canone **Machabeoz** p̄mū li-
br̄ hebraicū reperi **Sc̄s grec⁹** ē
q̄d ex ipsa phrafi p̄bari p̄t. **Que**

cum ita se hēant: obsecro te lecto-
re laborez meū reprehensioez est
mes antiquorū **In** templo dei of-
fert vn⁹ q̄sqz q̄d potest. **Alii** autē
et argentū et lapides preciosos **Alii**
bissum et purpurā et cocci offerūt
et iacantū. **Nobiscum** bene agitur
si obtulerimus pelles et caprarum
pilos **Et** tñ apl⁹ contemptibilis
ra nr̄a magis necessaria iudicat.
Vnde et tota illa tabernaculi pul-
critudo et per singulas spēs eccl̄e
p̄ntis futureqz distinctio pellibus
tegitur et cilicis. adoremqz solis
et iniuriā ymbriū ea q̄ viliora sūt
p̄hibēs **Lege** ergo p̄mū samuel
malachim meū **Neum** inq̄ meū
Quid quid ei crebrius vertendo et
emendando sollicit⁹ et dicimus et
tenemus. nostrum est **Et** am̄tel
leperis q̄d antea nesciebas vel int̄-
pretē me estimato si gratus es vel
parafrasten si ingratus quāq̄ in
om̄ino conscius non sim mutas-
se me quippiam de hebraica verita-
te **Certe** si incredulus es. lege gre-
cos codices et latinos et confer ar-
bīs opusculis que nuper emēda-
uimus et vbiāqz discrepare in-
ter se videris. interroga quemli-
bet hebreorū cū magis accemo-
dare debeat fidē et si nostra firma
uerit puto q̄ eum non estimas o-
lectorem et in eodem loco meam
similiter diuinari. **Sed** et vs
famulas christi rogo que domini
disambientes preciosissima fidei
miera vngitis cepit. que nequa-
q̄ saluatorem queritis in sepul-
chro. quibus iam ad patrem cri-
stus ascendit vt contra latrantes
canes qui aduersum me cubito

ore defuerunt et circumdant civitatem atque
in eos se doctos arbitrantur si alius
detrahant orationum vestram clipe
os opponatis. Ego sciens humilita
tem meam illi semper sententiae recor
dabor. Dixi custodiam vias meas
ut non delinquam in lingua. Posui
cor meum custodiam cum consisteret pec
cator aduersum me. Obmutui hu
miliatus sum et filium de bonis

**Explicit prologus. Incipit li
ber regum primus. Ca. i.**

Vit vir vnus de ra
mahaim sophim de
monte ephraim et no
men eius helchana
filius iherobaim filij
helij. filij thut. filij suph. eufrate?
et habuit duas uxores nomine vni
anna et nomen secunde fenenna. fue
runtque fenenne filij. anna autem non erat
liberi. Et ascendebat vir ille de civi
tate sua statutis diebus ut adora
ret et sacrificaret domino exercituum
in silo. Erant autem ibi duo filij heli
ofni et sinees sacerdotes domini.
Dedit ergo dies et imolavit helcha
na deditque fenenne uxori sue et an
ne autem dedit partem vnam; tristis
que annam diligebat. Dominus autem con
cluserat vuluam eius. Affligebat quod
eam emula eius et vehementer an
gebant tantum ut exprobraret
quod dominus cluserat vuluam eius. Sicque
faciebat per singulos annos cum redeun
te tempore ascenderet ad templum domini et
flebat et non capiebat cibum. Dixit
ergo ei helchana vir suus Anna cui

fles et quare non comedis et quare ob
rem affligit cor tuum? Nunquid non
ego melior tibi sum quam decem filij?
Surrexit autem anna postquam comederat
et bibeat in silo. Et heli sacerdote se
dente super sellam ante postes domus domini
cum esset anna amaro animo oravit ad
dominum fletu largiter et votum vouit bi
cere. Domine exercituum si respiciens vi
deris afflictionem famule tue et re
cordaberis mei fueris nec obliuisceris an
cille tue dederisque serue tue serum
virentem dabo eum domino omnibus diebus vite
eius et nouacula non ascendet super ca
put eius. Factum est autem cum illa multipli
caret preces coram domino ut heli obse
ruaret os eius. Porro anna loqueba
tur in corde suo tamquam labia eius mo
uebantur et vox penitus non audiebatur.
Estimavit ergo eam heli temulentam
dixitque ei. Vsq ueque ebria es. Digere
paulisper vinum quo mades. Respon
dens anna nequaquam inquit domine mi.
Nunc mulier infelix nimis ego sum
vinumque et omne quod inebriare potest
non bibi sed effudi animam meam in con
spectu domini. Ne reputes ancillam
tuam quasi vnam de filiabus belial quia
ex multitudine doloris et meroris
mei locuta sum versus in plenus. Tunc
heli ait ei. Vade in pace et deus is
rahel det tibi petitionem tuam quam
rogasti eum. At illa dixit. Vana inue
niat ancilla tua gratiam in oculis tuis.
Et abiit mulier in viam suam et come
dit vultusque illi non sunt amplius
in diuersa mutati. Et surrexerunt
mane et adorauerunt coram domino ressi
que sunt et venerunt in domum suam rama
tha. Cognouit autem helchana annam
uxorem suam recordatus est eius
dominus. Et factum est post calculum dierum

cōcepit āna et peperit filiū. Vocauit
q; nomē ei⁹ samuēleo q; a dño
postulasset eū. Ascēdit at vir ei⁹
helchana et oīs domus ei⁹ vt imo
laret dño hostiā sollēnē et votum
suum et anna nō ascendit. Dixit
ei viro suo. Nō vadā donec abla
ctetur ifans et ducā eū vt appare
at aīi conspectū dñi et maneat ibi
iugiter. Et ait ei helchana vir su⁹
Fac qd bonum tibi videt et mane
donec ablactes eū pcorq; vt iple
at dñs vbum suum. Hāsit ergo
mulier et lactauit filiū suū donec
amoueret eū a lacte. Et adduxit
eū secū postq; ablactauit i vitu
lis tribus et tribus modijs farine
et āphora vini et adduxit eū ad do
mū dñi i sylo. Puer at eāt adhuc
ifantul⁹. Et ymolauit vitulū et
obtulerūt puer heli. Et ait anna
Obsecro mi dñe. viuit aīma tua
dñe. Ego sū illa mlier q; steti corā
te hic. orans dñm pro puero isto.
Orāui et dedit mī dñs petitiōem
meā quā postulauī eū. Idcirco et
ego comodaui eū dño auctis die
bus quibus fuerit accommodat⁹
dño. Et adorauit ibi dñm. Et ce
auit anna et ait. **Ca. ij.**

Exultauit cor meū in dño et
exaltatur ē cor meum in deo
meo. Dilatātū ē os meū sup iūmi
cos meos. q; letata sū in salutari
tuo. Nō ē sanctus vt ē dñs. neq;
ei ē alius extra te et nō ē fortis si
cut deus noster. Nolite multiplica
re loqui sublimia. gloriātes. Re
cedant vetera de ore vester. q; de
scientiā dñs ē et ipi pparant co
gitationes. Arcus fortium supera
tus est et infirmi accincti sūt robo

re. Repleti prius p pambis se loci
uerūt et famelici saturati sūt. To
nec sterilis peperit plurimos et que
multos habebat filios infirmata ē
Dñs mortificat et viuificat. Dñs ducit
ad inferos et reducit. Dñs paup
rem facit et ditat. hūiliat et sub
leuat. Suscitāt de puluere egenū
et de stercore eleuat paup; vt se
deat cum principib; et solū glo
rie teneat. Dñi ei sunt carnes et
re et posuit sup eos oves. Pedes
sanctorum seruabit et impij in te
nebris cōticescent. q; non fortitu
dine sua roboābitur vir. Dominū
formidabūt aduersarij ei⁹ et super
ipos in celis tonabit. Dñs iudici
bit fines terre et dabit imperiū
regi suo et sublimabit cornu xpi
sui. Et abiit helchana in ramatha
i domū suā. Puer at erat minimus
in cōspectu dñi ante faciē heli. fac
dotis. Porro filij heli. filij belial. ne
scientes dñm neq; officij sacce
dotum ad populum. sed quicūq;
ymolasset victimas. veniebat pu
er sacerdotis dum coquerent car
nes. habebat fuscūlā et dentes
in manu sua et mittebat eam i le
betem vel in caldariam. aut i ollā
siue in carabū et omne quod leua
bat fuscūla. tollebat sacerdos
sibi. Si faciebant vniuerso israhel
li venientū in silo. Etiam anteq;
adolerent adipem veniebat puer
sacerdotis et dicebat ymolanti.
Da mihi carnem vt coquam facce
doti. Non enim accipiam a te car
nem cōctam sed crudam. Dicebat
q; illi. ymolans. Incendatur pri
mum iuxta morem hodie ad ps et
tolle tibi quantumcūq; desiderat

aia tua. Qui respondens aiebat ei Ne
 quag. Nunc enim dabis alioquin
 tollam vi. Erat ergo peccatum pue
 ro tu grande nimis coram domino quia
 detrahebant homines sacrificio domini.
 Samuel autem ministrabat ante faciem
 domini puer accinctus ephod lineo et
 tunica parua faciebat ei matris sua
 quam afferebat statutis diebus ascen
 des cum viro suo ut imolaret hosti
 am solennem et votum suum. Et bene
 dixit heli helane et vixit ei? dixit
 quia ei. Reddat tibi dominus semine de
 muliere hac pro fenore quod comoda
 sti domino. Et abiit in locum suum. Vi
 sitavit ergo dominus annu et concepit
 et peperit tres filios et duas filias
 Et magnificatus est puer samuel
 apud dominum. Heli autem erat senex
 valde et audiuit omnia que faciebant
 filii sui universi israeli et quomodo doe
 miebant cum mulieribus que obser
 uabant ad ostium tabernaculi et di
 xit eis. Quare facitis res huiusce
 modi? Quia ego audio res pessimas
 ab omni populo. Nolite filii mei. Non
 est bona fama quam ego audio ut
 transgredi faciat populum domini. Si
 peccauerit vir in viis placari ei potest
 deus si autem dominum peccauerit vir quod
 non audierit vo
 cabit pro eo. Et non audierunt vo
 ce patris sui quia voluit dominus occidere
 eos. Puer autem samuel proficiebat
 atque crescebat et placebat tam do
 mi quam hominibus. Venit autem vir dei ad he
 li et ait ad eum. Hec dominus. Nunquid
 non aperte reuelatus sum domui patris
 tui? Et elegi eum ex omnibus tri
 butis israel mihi in sacerdotem ut ascen
 deret ad altare meum et adoleret
 mihi incensum et portaret ephod co

ram meam et debi domui patris tui omnia
 de sacrificiis filiorum israel. Quare cal
 ce abiectis victimam meam et mu
 neam meam quam precepi ut offerrent
 in templo et magis honorasti filios
 tuos quam me. ut comederetis primiti
 as omnis sacrificii israel populi mei. Pro
 pterea ait dominus de israel. Loquens
 locutus sum ut domus tua domus
 patris tui ministraret in aspectu meo
 usque in sempiternum. Nunc autem dicit
 dominus. Abiit hoc a me. Sed quia
 quia honorificauerit me glorificabo
 eum qui autem contemnit me erunt igno
 biles. Ecce dies veniunt et prescidam
 brachium tuum et brachium domus
 patris tui non sit senex in domo tua
 Et videbis emulum tuum in templo
 in vineis prosperis israel et non erit
 senex in domo tua omnibus diebus.
 Veritatem non auferam penitus virum
 ex te ab altari meo. sed ut deficiant
 oculi tui et tasecat anima tua et pars
 magna domus tue morietur cum ad
 virile etate venerit. Hoc autem erit ti
 bi signum quod venturus est duobus
 filiis tuis ophny et finees. In die
 vno morientur ambo. Et suscitabo mihi
 sacerdotem fidelem qui iuxta cor me
 um et animam meam faciet et edifica
 bo ei domum fidelem et ambulabit co
 ram populo meo cunctis diebus. Futu
 rum est autem ut quicumque remanserit in
 domo tua veniat ut creetur pro eo
 et offerat numum argenteum totam
 panem dicatque. Dimitte me obse
 cro ad unam partem sacerdotalem ut
 comedam buccellam panis. **Ca. iij**
Puer autem samuel ministrabat
 domino coram hely et sermo domini
 erat pretiosus. In diebus illis non
 erat visio manifesta. Factum est

ergo in die quadā hely iacebat i
lectulo suo ⁊ oculi ei⁹ caligauerāt
nec poteāt videre lucernā dei añ
q̄ exstingueretur. Samuel at̄ dor
miebat i tēplo dñi ubi eāt archa
dei. Et vocauit dñs samuel. Qui
rñdens ait Ecce ego. Et auerit
ad hely et dixit Ecce ego Vocasti
ei me Qui dixit Non vocaui te
fili. Reuertere ⁊ dormi Et abiit et
dormiuit Et adiecit dñs rurſū vo
care samuel Cōſurgēs qz samuel a
biit ad hely et dixit Ecce ego. qz
vocaſti me Qui rñdit Nō vocaui
te fili mi Reuertere et dormi. Por
ro samuel necdū ſciebat dñm. ne
qz reuelat⁹ fuerat ei ſmo dñi Et
adiecit dñs ⁊ rñuit ad huc ſamu
el tertio Qui cōſurgens abiit ad
hely et ait Ecce ego. qz vocaſti me
Intellepit ergo hely qz dñs voca
ret puer et ait ad samuel Vade ⁊
dormi ⁊ ſi deiceps vocauerit te di
ces. Ioq̄re dñe qz audit ſuus tu⁹
Abiit ergo samuel et dormiuit in
loco ſuo Et venit dñs et ſtetit et
vocauit ſicut vocauerat ſecūdo Sa
muel samuel Et ait ſauel. Ioq̄re
dñe qz audit ſuus tu⁹. Et dixit do
min⁹ ad ſauel Ecce ego facio vbi
i iſrl qd quāqz audient tinniet
ābe aures ei⁹ In die illa ſuſcitabo
aduerſū hely oia q̄ loquit⁹ ſū ſup
domū ei⁹ Incipiā et cōplebo Pre
dixi ei ei qz iudicatur⁹ eē in domū
ei⁹ meternū ppter iniquitatē eo qz
nouerat indigne agere filios ſuos
et nō corripuerit eos. Idcirco iurā
ui domui hely qz nō expietur ini
q̄tas dom⁹ ei⁹ victimis ⁊ mune
ribus vſqz meternū Dormiuit autē
samuel vſqz mane. aperuitqz oſtia

dom⁹ domini Et ſamuel timebat
indicare viſiōem hely Vocauit ſ
hely ſamuel et dixit. Samuel ſi
li mi Qui rñdens ait Oreſto ſuz
Et interre gauit eū. Quis ē ſmo
quē loquit⁹ dñs ad te? Oro te ne
celaueris me. Hec faciat tibi deus
et hec addat. ſi abſconderis a me
ſmonem ex oibus verbis q̄ dicta
ſūt tibi Indicaui itaqz ei ſamuel
vniūſos ſmōes ⁊ nō abſcōdit ab
eo Et ille rñdit Dñs ē Qd bonus
eſt in oculis ſuis faciat Creuit at̄
ſamuel et dñs erat cū eo et nō ce
cidit ex oibus vbi ei⁹ i terrā Et
cognouit vniueſ⁹ iſrl a dan vſqz
berſabee qz fidel ſamuel p̄p̄ha eēt
domini Et addidit domin⁹ vt ap
pateret i ſylo. qm reuelat⁹ fuerat
dñs ſamuel i ſylo iuxta verbū dñi
Et euenit ſermo ſamuells vniueſ
Ca. iij.

ſo iſraheli
Et factum ē i dieb⁹ illis conue
nerit philiſtīm i pugna gressus
ē namqz iſrahel obuiā philiſtīm
in prelium ⁊ caſtrametatus eſt i
p̄ta lapidem adiutorij Porro phi
liſtīm venerit in affec ⁊ inſturre
runt acie cōtra iſrl Inito autē cer
tamie terga vertit iſrl philiſteis
et ceſa ſūt in illo certamie paſſi
p̄ agros q̄h quatuor milia viroz
Et reuerſus ē populus ad caſtra.
Dixeruntqz maiores natu de iſrl
Quare percuffit nos de minimis ho
die coram philiſtīm? Affertamus do
ad nos de ſylo archam ſederis vt
mini et veniat in mediu noſtri vt
ſaluet noſ de manu inimicorū
noſtroz Miſit ergo popuſ i ſy
lo et tulerunt inde archam ſederis
dñi exercitū ſedentis ſup cherubi

Et ait qz duo filij cū archa federis
dñi ofny & finees: Cūqz venissz ar
cha federis dñi in castra vocifeat?
est ois isrl clamore grādi et pso
nuit tra. Et audierunt philistim
vocē clamoris dixerūt qz: Que nā ē
hec vox clamoris magni in castris
hebreorū? Et cognouerūt qz archa
dñi venisset in castra. Timuerūt qz
philistim dicētes: Venit de? i ca
stra. Et ingemuerūt dicētes: Ve no
bis. Non em̄ fuit tanta epulatio
hebr̄ & nudius tertius. Ve nobis.
Quis nos saluabit de manu deorū
sublimiū istorū? Hī sūt dñi q̄ paul
serunt egyptū om̄i plaga in deserto
Confortamini et estote viri phili
stīm ne seruiatis hebreis sicut &
illi seruiēt nobis. Confortamini
& bellate. Dignauerūt ergo phili
stīm & celus ē isrl & fugit vnusq̄
qz in tabernaculū suū. Et facta est
plaga magna nimis & ceciderūt
de isrl triginta milia peditum et ac
cha dei capta est. Duo qz filij hely
mortui sūt ofny & finees. Currens
at vir de beniamin ex acie venit i hi
lo i die illa cissa veste et aspersus
puluē caput. Cūqz ille veisset hely
sedebat sup sellā contra viā expe
ctās. Erat at cor ei? pauens p ar
cha dñi. Vir at ille postq̄ ingres
sus ē nūciauit vbi & vlulauit o
nis ciuitas. Et audiuit hely sonitū
clamoris dixit qz: Quis est hic so
nit? tumult? hui? At ille festina
uit & venit & nūciauit hely. Hely
autem erat nonaginta & octo āno
rum & oculi ei? caligauerant et vi
dere non poterat. Et dixit ad hely
Ego sū qui veni de prelio et ego q̄
de ade fugi hodie. Cui ille ait.

Quid actum ē fili mi? Rēdens at
ille q̄ nūciabat fugit inquit isrl co
rā philistim & ruina magna facta
ē in populo. Insup et duo filij tui mor
tui sunt ofny & finees & archa dei
capta est. Cumqz ille nomīasset ar
cham dei & cecidit de sella retrorsū
iuxta hostium & fractis ceruicib?
mortu? est. Beneqz em̄ erat vir et
grādeu? et ip̄e iudicauit isrl q̄ dra
ginta annis. Nur? at eius vxor
finees pregnās erat vianaqz par
tui. Et audito nuncio qz capta ēēt
archa dei & mortu? ēēt socer suus
& vir su? inuolauit se & pepit. Je
ruerant em̄ in eā dolores subiti. In
ip̄o at momento mortis ei? dixe
runt ei q̄ stabāt circa eā. ne time
as qz filiū pepisti. Que nō tēdit
eis neqz animadūtit. Et vocauit
puerū ychabot dicēs. Trāslata est
glia dñi de isrl qz capta est archa
dei. Et p socero suo et p viro suo
ait. Trāslata ē glia ab isrl eo qz
capta esset archa dei. **Ca. v.**

Philistim at tulerūt archā
dei & asportauerūt eam a lapi
de adiutorij in azotū. Tulerūt qz
philistim archā dei & intulerunt
eam in templo dagon & statuerūt
eam iuxta dagon. Cūqz surrexissēt
diluuio azotij altera die ecce da
gō iacebat pñus in terra ante ar
chā dñi. Et tulerūt dagon et resti
tuerūt eum in locum suum. Rursum
qz mane die altera cōsurgentes in
uenerūt dagon iacentem sup latē
suā in tra corā archa dñi. Caput
autē dagon et due palme manuū
eius abscise erāt super limen: por
ro dagon solus truncus remanse
rat in loco suo. Propter hanc

causam nō calcāt sacerdotes dagon
et oēs q̄ igrediūtur templū ei⁹ sup
limē dagon i azoto vsq̄ i hodiernū
diem Aggrauata ē at manus dñi
sup azotos et demolitus est eos
Et pausit in secretoꝝe pte nati⁹
azotum et fines ei⁹ et ebullierūt
ville ⁊ agri in medio regionis illi
us et nati sūt mures et facta ē cō
fusio mortis magne in ciuitate. Vi
dentes at viri ozoti huiusmodi
plagā dixerunt Nō maneat ar
cha dei isrl apud nos qm̄ dura ē
man⁹ ei⁹ sup nos et sup dagon deū
nr̄m Et mittentes cōgregauerūt
oēs satrapes philistinoꝝ ad se et
dixerunt Quid faciem⁹ de archa
dei isrl? Rñderuntq; gethei. Cir
cūducāt archa dei isrl Et circū
duperunt archam dei israhel. Il
lī at circūducētib⁹ eā fiebat man⁹
dñi dei sup singulas ciuitates in
fectionis magne nimis et paucie
bat viros vniuscui⁹q; vrbis a p
uo vsq; ad maiorem et compute
scebant pminētes extales eorum
Inieruntq; gethei cōsiliū et fece
rūt sibi sedes pelliceas Miserunt
ergo archā dñi i accharō Cūq; re
misset archa dñi dei i accharō ep
clamauerūt accharonite dicentes
Adduxerūt ad nos archā dei isrl
vt interficiat nos et pplm nostrū
Miserūt itaq; et cōgregauerunt o
ñes satrapas philistinoꝝ Qui dix
erunt Dimittite archā dei isrl et
reuertatur in locū suū vt nō iter
ficiat nos cū pplō nostro. Flebat
enī paucos mortis i singulis vrb
ibus et grauissima manus dñi dei
Viri quoq; qui mortui nō fuerāt
percutiebantur in secretoꝝi parte

natiū et ascendebat vlulat⁹ vni⁹
cui⁹q; ciuitatis in celum **Ca. vi.**
Huit ergo archa dñi in regi
one philistinoꝝ septē mensi
bus Et post hec vocauerunt philisti
ni sacerdotes et diuinos dicen
tes Quid faciemus de archa dei?
Indicate nobis: quomodo remit
tamus eā in locū suū Qui dixerūt
Si remittitis archā dei isrl noli
te dimittere eā vacua; s; qd debe
tis ei reddite p peccato et tūc aia
bimini et scietis qre non recebat
manus ei⁹ a vobis. Qui dixerūt
Quid ē qd pro delicto reddē dea
mus ei? Rñderūtq; illi Iuxta nume
rū puiciaz philistinoꝝ quinq; a
nos aureos facietis et quinq; mu
res aureos q; plaga vna fuit o
mib⁹ vob⁹ ⁊ satrapis vris facietis
q; similitudines anorum vestroꝝ
⁊ similitudines murium q; demoli
ti sūt terrā ⁊ habitis deo isrl glo
riā si forte releuet manū suam a
vobis et a dñs vestris ⁊ a terra ve
stra Quare grauatis corda vestra
sicut aggrauauit egiptusq; phara
o cor suū? Nonne p qd paussit est
tūc dimisit eos et abierūt? Tūc
ergo arripite et facite plaustrum
nouū vnū ⁊ duas vacas fetas q̄
bus non est impositum iugū iun
gite in plastro et recludite vitu
los earum domi Tolleisq; archā
dñi et ponetis in plastro ⁊ vala
aurea que exoluitis ei p delicto
ponetis in capsellā ad latus eius
et dimittite eam vt vadat et as
picietis. Et si quidem per viam
finium suorum ascenderit contra
bethlames ipse fecit nob hoc ma
lū grande: sināt minime sciens

qz nequaquam man? ei? tetigit nos
sed casu accidit. **F**ecerunt ergo illi
hoc modo: tollentes duas vaccas
que lactabant vitulos iunxerunt
ad plaustrum vitulos qz earum? o
cluserunt domi. **E**t posuerunt ar
cham dei sup plaustrum? capsellam q
habebat mures aureos? similitudi
nem anorum. **I**bat aut in directum
vaccas p viam q ducit betsames et
inire vno gradiebant pgentes
et mugientes et no declinabant ne
qz ad dextram neqz ad sinistram
Sed et satrape philistinim sequeba
tur vñ ad terminos betsames. **P**or
to betsamite metebant triticum in
valle. **E**t eleuantes oculos suos vi
derunt archam? gauisi sunt aut vi
dissent. **E**t plaustrum venit in agrum
iosue betsamite? et stetit ibi. **E**rat aut
ibi lapis magnus. **E**t ceciderunt
ligna plaustrum? vaccasqz imposue
runt sup ea? holo caustum dño. **I**eu
te aut deposuerunt archam dei? capsellam
aurea et posuerunt sup lapidem
grandem. **V**ici aut betsamite obtulerunt
holocausta et immolauerunt vi
ctimas in die illa dño. **E**t quicqz sa
trape philistinorum viderunt et reuer
si sunt in archam? die illa. **H**ij sunt aut
an? aurei qz reddiderunt philistinim
p delicto suo. **A**z ot? vnum. gaza
vnum. ascalon vnum. geth vnum.
acharon vnum? mures aureos
in numen? vbiu philistinim quin
qz punitur ab vbe murata vsqz
ad villam que erat absqz muro? et
vsqz ad abel magnu. sup que posue
runt archam dñi q erat vsqz in illa
bie in agro iosue betsames. **P**er
cussit aut dñs de viris betsamitib? eo

qz vidissent archam dñi et posuissent
de pso septuaginta viros et quin
quaginta familia plebis. **I**uxitqz po
pulus eo q dñs posuisset plebem
plaga magna. **E**t direunt viri bet
sames. **Q**uis poterit stare in con
spectu dñi dei sancti hui? **E**t ad
quem ascendet a nobis? **M**iseruntqz
nuncios ad hitatores cariatthiarum
dicentes. **R**eduxerunt philistinim ar
cham dñi descendite et reducate eam
ad vos. **C**apitulum vii.

Venerunt ergo viri cariatthiarum
et reduxerunt archam dñi? et intule
runt eam in domum aminadab in ga
baa. **A**leazar aut filiu ei? sanctifi
cauerunt vt custodiret archam dñi
Et factum est ex q die mansit archa
dñi in cariatthiarum multiplicati sunt
dies. **E**rat qppe iaz an? vice sim?
Et requieuit ois domus isrl post
dñm. **A**it aut samuel ad vniuersas
domus isrl dicens. **S**i in toto corde re
stiteritis ad dñm auferte de
os alienos de medio vestrum baalim
et astaroth? et preparate corda vestra
dño et seruite ei soli et eruet vos
de manu philistinim. **A**bstulerunt
ergo filij isrl baalim? et astaroth?
seruiuerunt dño soli. **D**ixit autem sa
muel. **C**ongregate vniuersum isrl
in masphat vt orem pro vobis do
minu. **E**t conuenerunt in masphat.
Haueruntqz aquas effuderunt in aspau
dñm? et ieiunauerunt in die illa? et dire
runt. **T**ibi peccauimus? dñe. **J**udica
uitqz samuel filios israhel in mas
phat. **E**t audierunt philistinim q o
gregati essent filij isrl in masphat
et ascenderunt satrape philistinorum
ad isrl. **Q**uod cum audissent filij is
rahel timuerunt a facie philistinorum.

Dixeruntq; ad samuelem. Ne ces-
ses pro nobis clamare ad dñm de-
um nostrum vt saluet nos de manu
philistinorum. Tulit autē samuel a-
gnū lactentem vnū et obtulit illū
holocaustū integrum dño. Et clama-
uit samuel ad dñm pro israel et
exaudiuit eū dñs. Factū est autē
cū samuel offerret holocaustū phi-
listeos mire bellū cōtra israel. In-
tonuit at dñs fragore magno in
die illa sup philistinim et cōterruit
eos et ceciderunt a filiis israel. Egredi-
untur viri israel de masphat persequuti
sūt philisteos et percusserunt eos vsq;
ad locum q̄ erat subter bethchac.
Tulit at samuel lapidem vnū et
posuit eū inter masphat et inter
sen et vocauit nomē loci illius la-
pis adiutorij. Dixitq; dñs. Ducusq;
auxiliat⁹ ē nobis dñs. Et būiliati
sūt philistinim. nec apposuerūt vl-
tra vt venirent in terminos israel.
Scā ē itaq; manus dñi sup philis-
teos cūctis diebus samuelis et cō-
dite sūt vrbes q̄s tulerāt philisti-
im ab israel. ab accharō vsq;
q; geth et terminos suos. Liberauit
q; israel de manu philistinorum. erat
q; pax inter israel et amorreū. Iudi-
cabat q; samuel israel cūctis diebus
vite sue et ibat p singulos annos
circuiens bethel et galgala et mas-
phat et iudicabat israelē ī supra-
dictis locis. Reuertebatq; in ra-
matha. ibi ei erat domus ei⁹ et ibi
iudicabat israelē. Edificauit etiaz
ibi altare dño.

Ca. viii

Factū est autem cū senuisset et
samuel. posuit filios suos
iudices israel. Fuitq; nomē filij
eius primogeniti iohel et nomen

secūdi abia. iudicam ī bethsabee.
Et non ambulauit filij illius in
vijs eius sed declinauerunt post
auariciam acceperuntq; munerā.
Puerteret iudicam. Cōgregati er-
go vniuersi maioris natū israel ve-
nerunt ad samuelem ī ramatha. bi-
peruntq; ei. Ecce tu senuisti et fi-
lij tui non ambulāt in vijs tuis. Cō-
stitue nobis reges vt iudicet nos
sicut et vniuersi habent nationes.
Displacuitq; sermo ī oculis samu-
elis. eo qd dixissent. da nobis sa-
gem vt iudicet nos. Et orauit sa-
muel ad dñm. Dixit autem dñs
ad samuelem. Audi vocē populi ī oi-
nibus q̄ loquūtur tibi. Nō enī ab-
iecerūt te sed me ne regnez sup eos.
Iuxta oīa opa sua que fecerunt a
die q̄ eduxi eos de egipto vsq; ad
diez hanc sicut dereliquerunt me
et seruiuerunt dñs alienis. sic faci-
unt etiam tibi. Nunc ergo voca-
eorum audi. Verūtamē cōtestare
eos et predic eis ius regis q̄ reg-
naturus ē sup eos. Dixit itaq; sa-
muel omnia verba domini ad po-
pulū q̄ petierat a se regē ait. Pot-
erit ius regis q̄ imperatur⁹ ē vobis.
Filios vros tollet et ponet i ueni-
bis suis. facietq; sibi equites et co-
aursores quadrigarū suarum et co-
stituit sibi tribunos et centuriones
et aratores agroꝝ suorum et mol-
lores segetum et fabros armorū
et curruum suorum. Filias q; vras
faciet sibi vnguentarias et focarias
et panificas. Agros q; vros et vi-
neas et oliueta optima tollet et da-
bit seruis suis. Sed et segetes ve-
stras et vinearū redditus addet
bit vt det eunuchis et famulis suis.

Servos etiā vros et ancillas et iu-
venes optimos et ahnos auferet
et ponet in ope suo. **G**reges qz ve-
stros addeamabit usqz erit ei
serui. **E**t clamabit in die illa a
facie regis vti quē elegistis vobis
et nō epaudiet vs dñs in die illa
qz petistis vobis regem. **N**oluit
autē populus audire vocē samuelis
sicut dicit. **N**e quāqz fieri ei erit su-
per nos et erim⁹ nos qz sicut oēs
gētes et iudicabit nos rex noster
et egrediet aī nos et pugnabit
bella nra pro nobis. **E**t audiuit sa-
muel oīa verba populi et locut⁹ ē
ea i audib⁹ dñi. **D**ixit at dñs ad
samuelem. **A**udi vocē eorū et cōstitue
sup eos regē. **E**t ait samuel ad vi-
ros isrl. **D**adat vnusquisqz in ci-
uitatem suam. **C**a. ix.

Et erat vir de beniamin noīe
cis filius. **A**biel filius sece. filius be-
chor. filius sareth. filius aphia. filius vi-
ti. **I**emini fortis robore. **E**t erat ei
filius vocabulo saul elect⁹ et bonus
et nō erat vir de filiis isrl melior
illo. **A**b humero ad sursum emine-
bat sup oēm pplm. **P**ecierant at
afine cis prius saul. **E**t dixit cis ad
saul filium suum. **T**olle te cum v-
num de pueris et cōfurgēs vadez
quere ahnas. **Q**ui cū transissent
p montem ephraim et p terrā sa-
līm et nō iuenissent trāsiēnt etiā
p terram salīm et nō erat sed et p t-
erram gemini et minime repererūt
Cū at venisset in terrā suph dixit
saul ad puerū qz erat cū eo. **V**eni et re-
ueramur ne forte dimiserit pater
meus ahnas et sollicit⁹ sit p nob
Qui ait ei. **E**cce vir dei ē in ciuitate
hac vir nobilis oēs qd loq̄tur sine

ambiguitate venit. **N**ūc ergo eam⁹
illuc si forte indicet nobis de via
nra ppter quā venim⁹. **D**ixitqz
saul ad puerū suū. **E**cce ibim⁹. **Q**uid
ferem⁹ ad virum dei. **P**amis defi-
cit in histarcis nris et sportulam
nō hēm⁹ vt demus hōi dei nec qd
q̄ aliud. **R**ursum puer respondit
sauli et ait. **E**cce inuenta est in ma-
nu mea quarta ps stateris argē-
ti demus hōi dei vt indicet nobis
viā nram. **O**lim in israhel sic loq̄-
batur vnusquisqz vadens confu-
lere deum. **V**enite et eamus ad vi-
dentē. **Q**ui ei ppha dicit hodie vo-
cabatur oli vidēs. **E**t dixit saul ad
puerum suū. **O**ptim⁹ sermo tuus.
Veni eam⁹. **E**t ierūt in ciuitate in
q̄ erat vir dei. **C**ū qz ascēderent cli-
uū ciuitatis iuenērūt puellas egre-
diētes ad hauriendā aquā et dixe-
rūt eis. **N**um hic ē vidēs. **Q**ue rñ
dētes dixerūt illis. **V**ic ē. **E**cce an-
te. **F**estina nūc. hodie ei venit in ci-
uitate qz sacrificiū est hodie popu-
li in excelso. **I**ngrediētes vrbē sta-
tim inuenietis eū anteq̄ ascēdat
excelsū ad vltendū. **N**e qz ei
comessur⁹ est populus donec ille
vriat qz ipse bñdicet hostie et de in-
ceps comedet qui vocati sūt. **N**ūc
ergo cōscendite qz hodie replet⁹
eū. **E**t ascēderunt in ciuitate. **C**um
qz ambularent i medio vrbis ap-
paruit samuel egrediens obuiā
eis vt ascenderet in excelsū. **D**ñs
at reuelauerat auriculā samuelis
ante vnam diē qz veniret saul di-
cens. hac ipsa hora que nūc ē cras
mittā virū ad te de tra beniamin
et vnges eum ducem sup pplz me-
um isrl. **E**t saluabit pplm meū de

manu philistinorum: quia resperi populum meum. Venit enim clamor eorum ad me. Cumque asperisset samuel saulem dominus dixit ei. Ecce vir quem dixeram tibi. Iste dominabit populo meo. Accessit autem saul ad samuelem in medio porte et ait. Indica oculo meo ubi est domus viri dentis. Et respondit samuel sauli dicens. Ego sum vides. Ascende ante me in excelsum ut comedas mecum hodie et dimittas te mane et omnia que sunt in corde tuo in dicabo tibi. Et de afinis quas nudius tertius perdidisti ne sollicitus sis: quia inuente sunt. Et cuius erunt optima queque israel? Nonne tibi et omni domui patris tui? Respondens autem saul ait. Nunquid non fili? iemi mihi ego sum de minima tribu israel et cognatio mea nouissima inter omnes familias de tribu beniamin. Quare ergo locutus es mihi sermone istum? Assumens itaque samuel saulem et puerum eius: introduxit eos in triclinium et dedit eis locum in capite eorum qui fuerant inuitati. Erant enim quasi triginta viri. Dixitque samuel cocui. Da partem quam dedi tibi et precepi ut reponeres seorsum apud te. Leuauit autem cocuius armum et posuit ante saulem. Dixitque samuel. Ecce quod remansit pone ante te et comedet: quia de industria seruatum est tibi quasi populus vocaui. Et comedit saul cum samuele in die illa. Et descendunt de excelso in opidum et locutus est cum saule in solario strauitque saul in solario et dormiuit. Cumque mane surrexissent et iam dies luce sceret vocauit samuel saulem in solario dicens. Surge ut dimittam te. Et surrexit saul: egressi sunt autem

ipse videlicet et samuel. Cumque descenderent in extrema parte ciuitatis: samuel dixit ad saulem. Dic puero ut antecedit nos et transseat. Tu autem sub siste paulisper ut indicem tibi verbum domini. **Capitulum .x.**

Quit autem samuel letissimus olei effudit super caput eius et de osculat? et eum ait. Ecce vnxit te dominus super hereditatem suam in principem et liberabis populum suum de manibus inimicorum eius: quia in circuitu eius sunt. Et hoc tibi significauit: quia vnxit te deus in principem. Cumque abieris hodie a me: inuenies duos viros iuxta sepulchrum rachel in finibus beniamin in meridie: dicetque tibi inueniente sunt affine ad quos ieras perquendam intermissione per te? affine sollicitus est pro vobis et dicit. Quibus faciam de filio meo. Cumque abieris inde et ultra transieris et veneris abiquerau thabor: inueniet te tres viri ascendentes ad deum in bethel: vnus portans tres hedos et alius tres tortas panis et alius portans lagenam vini. Cumque te salutauerint dabunt tibi duos panes et accipies de manu eorum. Post hec venies in colle domini ubi est statio philistinorum. Et cum ingressus fueris ibi: videris obuium habebis gregem prophetarum descendentiū de excelso et ante eos psalterium et tympanum et tibiam et ci tharam. ipsosque prophetantes et inliet in te spiritus domini et prophetabis cum eis et mutaberis in virum alium. Quando ergo euenerint signa hec omnia tibi: fac quecumque inuenient manus tua: quia dominus est tecum. Ego descendens ante me in galgala. Ego quippe descenda ad te ut offeras oblationes et imoles victimas pacificas

Septem diebus expectabit donec
veniat ad te et ostendat tibi quod facias
Itaque cum auertisset humerum suum
ut abiret a samuele immutauit
ei deus cor: aliud et venerunt omnia fi-
gna hec in die illa Veneruntque ad pre-
dictum collem et ecce aue? propheta
cum obui? ei Et insiluit super eum spiritus
domini et prophetauit in medio eorum Vide-
tes autem omnes qui nouerant eum heri et
nubisterunt quod esset cum prophetis
et prophetae dixerunt adinuicem
Que nam res accidit filio dei? Num
et saul inter prophetas? Responditque ali-
us ad alterum dicens Et cum prae eius
Propterea uersum est in puerbium
Num saul inter prophetas? Cessauit
autem prophetae et uenit ad excelsum Vi-
ditque patrum saul ad eum et ad pu-
erum eius Quo abistis Quas cum
non reperissem? uenimus ad samuelem
Et dixit ei patru? su? Indica mihi
quod dixerit tibi samuel Et ait saul
ad patrum suum Indicauit nobis
quod inuentus essent affine De sermo-
ne autem regni non indicauit ei quem
locutus fuerat ei samuel Et conuoca-
uit samuel populum ad dominum in mas-
phat et ait ad filios israel Hec die
dominus deus israel Ego eduxi israel de egi-
pto et erui uos de manu egyptio
et de manu omnium regum qui affli-
gebant uos Vos autem hodie praececi-
tis dominum deum vestrum quod solus saluauit
uos de universis malis et tribulatio-
nibus vestris et dixistis Nequidquam hoc re-
stem constitue super nos Nunc ergo
state coram domino per tribus vestras et per
familias Et applicauit samuel om-
nes tribus israel et cecidit soror super
tribum beniamin Et applicauit tri-

bum beniamin et cognationes eius
et cecidit super cognationem metri
et uenit usque ad saul filium cis Que
fierunt ergo eum et non est inuentus
illic Et consuluerunt post hec dominum
utrum nam uenturus esset illuc Respon-
ditque dominus Ecce absconditus est domini
Quaererunt itaque et tulerunt eum
inde stetitque in medio populi et aliorum
fuit uniuerso populo ab humero
et sursum Et ait samuel ad omnem po-
pulum Certe uidetis quem elegit
dominus quoniam non sit similis illi in omni
populo Et clamauit omnis populus
et ait uiuat rex Locutus est autem sa-
muel ad populum in legem regni et scri-
psit in libro et reposuit coram domino
Et dimisit samuel omnem populum sin-
gulos in domum suam Sed et saul
abijt in domum suum in gabaath Et a-
biijt cum eo per exercitus quorum feci-
gerat deus corda Filij uero belial
dixerunt Num saluare nos poterit
iste Et despererunt eum et non attule-
runt ei munera Ille uero dissimula-
bat se audire **Ca. xi.**

Et factum est quasi post menses
ascendit naas amonites et pu-
gnare cepit aduersum iabes gala
ad dixeruntque omnes uiri iabes ad na-
as Veto nos federatos et seruiemus
tibi Et respondit ad eos naas a-
monites In hoc feriam uobiscum
fede? ut eruiam omnem vestrum oculos de
trois ponamque uos opprobrium in uni-
uerso israel Et dixerunt ad eum semio-
res iabes Concede nobis septem
dies ut mittamus nuncios ad uniu-
ersos terminos israel et si non fuerit
qui defendat nos egrediemur ad te
Venerunt ergo nuncij in gabaath sa-
ulis et locuti sunt uerba hec audiente

populo. Et leuauit ois popul⁹ vocē suā et fleuit. Et ecce saul veniebat sequens boues de agro ait Quid habet pop⁹ qd plozat? Et narrauerunt ei vba viroz iabes. Et inilu it spūs dñi in saul cū audisset hec vba et irat⁹ ē furor eius nimis. Et assumēs utrūq; bouē cecidit in frustra miltq; in oēs tminos isrl per manū nunciōz dicēs. Quicūq; nō exierit ⁊ secutus fuerit saul et samuel sic fiet bob⁹ ei⁹. Inuasiit ergo timor dñi poplū ⁊ egressi sūt qñ vix vn⁹ ⁊ recessit eos i bezech. Fuerūtq; filioz isrl trecentamilia viroz at iuda triginta milia. Et dixerunt nuncijs q venerant. Sic dicetis viris q sūt i iabes galaad. Cras erit vobis salus cū incaluerit sol. Venerunt ergo nuncijs nūcia uerit viris iabes. Qui letati sunt ⁊ dixerūt. Hanc exhibim⁹ ad vos ⁊ satietis nob oē qd placuerit vob⁹. Et factū ē cū dies crastin⁹ venisset constituit saul poplū i tres ptes. Et i gress⁹ ē media castra in vigilia matutina ⁊ percussit amon vñ dū iace sceret dies. Reliq; at dispersi sunt ita vt nō relinquerent in eis duo pariter. Et ait popl⁹ ad samuelez. Quis est iste q dixit saul non regibit sup nos. Date viros et interficiem⁹ eos. Et ait saul. Non occide tur quisq; i die hac qz hodie fecit dñs salutem in isrl. Dixit at samuel ad poplū. Venite ⁊ eam⁹ i galgala ⁊ innouem⁹ ibi regnū. Et perxit ois popul⁹ in galgala ⁊ fecerunt ibi regez saul corā dño i galgala. Et immolauerūt ibi victimas pacificas corā dño. Et letat⁹ ē ibi saul ⁊ cuncti viri israhel nimis.

Dixit at samuel **Ca. xii.** ad vniuersū israhel. Ecce au diui vocem vram iuxta omnia quo locuti estis ad me et constitui au vos regem. Et nūc rex gradit an vs. Ego autem senui et incanui. Porro filij mei vobiscū sūt. Itaq; auerlat⁹ corā vobis ab adolescentia mea vsq; ad hanc diē. ecce psto sum. Loquimini de me corā dño ⁊ corā ppo eius. vñ bouem cui⁹q; tulerit⁹ aut a finū h quemq; calūniat⁹ sū. h oppressi aliquē. h de manu cui⁹q; munus accepi et cōtem nam illud hodie restituiam⁹. vob. Et dixerunt. Non es calūniatus nos neq; oppressisti neq; tulisti de manu aliqui⁹ quippiam. Dixitq; ad eos. Testis est dñs aduersus vos ⁊ testis pps ei⁹ in die hac qz non inueneritis in manu mea qpiam. Et dixerūt. Testis. Et ait samuel ad populum. Dñs qui fecit moysen et aaron et eduxit pps nrōs de terra egipti adest. Nunc ergo state vt iuditio contendam aduersum vos coram domino de o nibus misericordijs domini quas fecit vobiscū ⁊ cum patribus vestris quomodo iacob ingressus est in egiptum et clamauerūt patres vestri ad dominū et misit domin⁹ moysen et aarō et eduxit patres vestros de egipto et collocauit eos in loco hoc. Qui obliti sunt domi ni dei sui et tradidit eos in manu sylvare magistrī militie asor ⁊ in manu philistinorum ⁊ in manu regis moab et pugnaverunt adūsu eos. Postea at clamauerūt ad dñm ⁊ dixerūt. Peccauim⁹ qz dereliqim⁹ dñz ⁊ seruauim⁹ baalim ⁊ astarothe.

Nūc ergo erue nos de manu inimicorum nrorum et suum tibi Et mihi dñs ierobaal et badā et sapsō et barach et yeppe et samuel et uos de manu inimicorum vrorum p deuitū et hī talis cōfidenter. **Vi** dentes at q naas rex filiorum amō uisset adūsus uos dixistis m neq q rex ipeabit nob cū dñs de v're regnaret i vob. **Nūc** ergo psto est rex v're quē elegistis et petastis. **Ec** ce dedit vob dñs regē. **Si** timueritis dominū et fueritis ei et audietis vocē ei et nō expectaueritis os dñi. exitis uos et rex q ipebat vobis sequētes dñm deū nrm. **Si** at nō audieritis vocē dñi h' exaspera ueritis s'mōes eius erit man' domini sup uos et p'res v'ros. **Sz** nūc stete et uidete cē istam gran dē quā factue ē dñs i cōspectu v're. **Nūqđ** nō messis tritici ē hodie. **Inuocato** dominū et dabit uos et pluias et scietis et videbitis qz grāde malū feceritis vob i cōsp' dñi p'fētes sup uos reges. **Et** clamauit samuel ad dñm et de dit dñs uoces et pluias in illa die. **Et** timuit oīs ppl's nimis dñz et samuel. **Et** dixit vniuers' ppl's ad samuel. **Orap** seruis tuis ad dñm deū tuū ut nō moriamur. **Ad** didimus ei vniuersis p'ccis nris malū ut peteremus nobis reges. **Dixit** at samuel ad ppl'm. nolite timere. **Dos** fecistis vniuersus ma lū h'pc. **Verūtamē** nolite recedere a tergo dñi h' fuit dñs i oī corde v're et nolite declinare post vana que non p'derūt vobis neqz erue que v'os qz vana sūt et nō dereli quet dñs ppl'm suū. **Ap** ter nomen

suū magnū qz iurauit dñs facere vob sibi ppl'm. **Ab**stī at a me hoc peccatū in dño ut cēsem orare p vobis et docebo uos viā bonā et rectam. **Igitur** timete dñm et seruite ei i v'itate ex toto corde v're. **Vi** distis ei magnifica q in vob gesse rit domin'. **Qđ** si pseueraueritis i malicia et uos et rex v'rester p'iter p'ibitis. **Ca. xii.**

Hic vni' am erat saul cū regnare cepisset duobus at annis regnauit sup isrl. **Et** elegit sibi saul tria milia de isrl. **Et** erāt cū saul duo milia i machmas et in mōte bethel mille at cū ionatha i gaba beniamī. **Porro** ceteri ppl'm remi sit vni'quēqz i tabernacula sua. **Et** paussit ionathas stationē philisti nor que erat i gabaa. **Qđ** cū audisset philistim saul cecinit buccina i oī terra dīcēs. **Audiant** hebrei. **Et** vni'us isrl audiuit huiusce modi samāpauit saul stationem philistinor. **Et** erexit se isrl adūsus philistim. **Clamauit** ergo populus post saul in galgala et philistim aggregati sunt ad preliādū cōtra isrl. **triginta** milia curruū et sex milia equitum et reliquū vul g' h'uit arena qē in litore maris plurima. **Et** ascēdentes castrametati sunt in machmas ad orientē bethauē. **Qđ** cū vidissent viri isrl se in arto positos. **afflict'** ei erat populus. **abscōderūt** se i spelūcis et i abditis in petris qz in antris et in cisternis. **Hebrei** at trāherūt iordā nē in terrā gada et galaad. **Cūqz** adhuc esset saul in galgala vniuersus populus p'territus est q sequebat eū. **Et** expectauit iux' placitū

samuelis septē dieb⁹ et non venit
samuel in galgala. Dilapsusq; ē
plus ab eo. **A**it ergo saul. Afferte
mihī holocaustū et pacifica. Et ob
tulit holocaustū. Tuncq; aplesq; of
ferens holocaustū: ecce samuel ve
niebat. Et egressus est saul obuiā
ei vt saluaret eū. Locutusq; ē ad
eum samuel. Quid fecisti? Rēdit
saul. Quia vidi qd plus dilabere
tur a me et tu nō veneās iuxta pla
ctos dies: porro philistīm agre
gati fuerant in machmas: dixi.
Nunc descendēt philistīm ad me
in galgala et facies dñi nō placui.
Necessitate impulsus: obtuli holo
caustū dño. Dixitq; samuel ad sa
ul. Stulte egisti nec custodisti mā
data dñi dei tui que precepi tibi.
Qd si nō fecisses: scā nūc parass⁹
domin⁹ regnū tuū sup isrl. in sem
piternū. Sed nequaquā regnū tuū
vltra osurget. Quēsiuit dñs sibi
vix iuxta cor suū et precepit ei do
min⁹ vt eēt dux sup pplm suū. eo
qd nō seruaueris que pcepit dñs.
Surrerit at samuel et ascēdit de
galgal in gabaa beniamī. Et reli
qui ppli ascēdēt post saul obuiā;
pplō. qd expugnabāt eos: veniētes
de galgala in gabaa in colle benia
mī. Et recēssit saul pplm qd iuenti
fuerāt cū eo qñ sex cētos viros et
saul et ionathas fili⁹ ei⁹. popul⁹
q; qui inuent⁹ fuerat cum eis. eāt
in gabaa beniamin. Porro phili
stīm asiderant in machmas. Et
egressi sunt ad preliādū de castris
philistimoz tres cunei. Unus cunei
us pgebat contra viam ephraim
ad terrā saul. Porro ali⁹ ingredi
ebat p viam bethoron. Terti⁹ at

verteāt se ad iter termini in terra
sabaā. imminentis vallis seboim
cōtra desertū. Porro faber ferrari⁹
nō inueniebat in omni terra isrl.
Cauerāt em philistīm: ne forte fa
cerēt hebrei gladium aut lanceā.
Descendebat ergo ois isrl ad phi
listīm vt acueret vnusquisq; vo
merē suū et ligonē et securim: tri
dentē et sarculū. Sictule itaq; erant
acies vomez et ligonū et tridentū
et securū vñ ad stimulū corrigēdū.
Cūq; venisset dies prelii. non est
inuentus ensis et lancea in manu
totius populi q erat cum saul et io
natha exopto saul et ionatha filio
ei⁹. Egressa ē at statio philistīm
vt trāscēdēt i machmas.

Ca. xiiii.
Et accidit i quadā die vt bi
ceret ionathas fili⁹ saul ad
adolescēte armiger⁹ suū. Veni et
trāseam⁹ ad statioem philistimoz
qd ē trās locū illū. Quā at suo hōcip
sū nō idicauit. Porro saul moāba
tur i extrema pte gabaa. sub ma
lagranato qd erat i agro gabaa. Et
eāt ppli cū eo qñ sex cētos viroz.
Et achias fili⁹ achitob fr̄s vcha
bōd fili⁹ phinees. qd cēt⁹ fuerat ex
heli sacdote dñi in filo: portabat qd
ephraim. Sed et ppli ignorabat qd
fuit ionathas. Eāt at int ascēsus
p qd mitebat ionathas trāfire ad
statioes philistimoz: eminebat p
tre ex vtraq; pte et qñ i modū scilicet
vni boles et nomē alteri sene. Vñ
scopul⁹ pminēs ad aqlonē ex ab
uerso machmas et alter ab mē
diē vtra gabaa. Dixit at ionathas
ad adolescētem armigerum suū

venit transeam⁹ ad stationem i cir
 cūfōz hōz si forte faciat dñs pro
 nob qz nō ē dñō difficile saluare
 vel in multis vel in paucis Dixit
 qz ei armiger su⁹. **F**ac oīa q̄ pla
 cēt aīo tuo **P**erge quo nupis⁹ ero
 te cū vbiūqz volueris **E**t ait iona
 thas **E**cce nos transim⁹ ad viros
 istos. **C**ūqz apparuerim⁹ eis si ta
 liter locuti fuerint ad nos mane
 te donec veniam⁹ ad vos stemus
 in loco nostro nec ascendam⁹ ad
 eos **S**i autē dixerint ascendite ad
 nos ascendamus ad eos qz tradi
 bit eos dñs i maib⁹ nostris **N**oc
 erit nobis signū. **A**pparuit igitur
 p̄terqz stationi philistinorū **D**ixe
 rūtqz philistīm. **E**n hebrei egre
 diūt de cauernis i q̄b⁹ abscondi
 ti fuerāt **E**t locuti sunt viri de sta
 tione ad ionathā ⁊ ad armigerū
 ei⁹ dixerūtqz **A**scēdite ad nos ⁊
 ostēdemus vobis rē. **E**t ait iona
 thas ad armigerū suū. **A**scēdam⁹
 sequere me **I**ndidit ei dñs eos
 i man⁹ isrl **A**scendit at ionathas
 manibus et pedibus reptans et
 armiger eius post eū **I**taqz cū vi
 dissent facē ionathē alij cadebāt
 ante ionathā alios armiger eius
 interficiebat sequēs eū **E**t facta ē
 plaga prima quam pulsit iona
 thas et armiger eius quasi vigi
 ti viroz i media pte iugeris quā
 par bōū in die arare cōsuevit. **E**t
 factū ē miraculū in castris et per
 agros **B**ed et oīs ppl⁹ stationis
 eoz qui ierant ad predandum ob
 stupuit et conturbata sunt castra.
Et accidit q̄h miraculū a deo. **E**t
 respererūt speculatores saul qui
 erāt i gabaa beniamin **E**t ecce nul

lūdo prostrata et huc illucqz dif
 fugiens **E**t ait populo qui eāt cū
 eo **R**equirite ⁊ videte q̄s abierit
 ex nobis **C**ūqz req̄sissent reptum
 ē nō adesse ionathā ⁊ armigerū
 ei⁹ **E**t ait saul ad acbiam **A**pplica
 archam domini **E**rat ei ibi archa
 dñi in die illa cū filiis isrl **C**ūqz
 loqueret saul ad sacerdote tumul
 tus magnus exortus est in castris
 philistinorum. **C**rescebatqz pau
 las ⁊ clari⁹ r̄sonabat **E**t ait saul
 ad sacerdotem **C**ontrahe manū
 tuā **C**ōclamauit ergo saul ⁊ omis
 popul⁹ qui erat cū eo ⁊ r̄nerūt
 vñ ad locū certaminis. **E**t ecce v̄
 sus fuerat gladius vniuscuiusqz
 ad propinū suū et cedes magna
 nimis **S**⁹ hebrei q̄ fuerāt cū phi
 listīm heri et nudisterti⁹ ascende
 rant qz cū eis in castris reueri hūt
 vt essent cū isrl et hñs qui erāt cū
 saul et ionatha **O**ēsqz israhelite
 q̄ se abscederant i mōte ephraim
 audiētes qz fugissent philistei so
 ciauerūt se cum suis i prelio **E**t erāt
 cū saul quasi decemilia virorū et
 saluauit dñs deus isrl in die illa.
Dugna at puenit vñ ad bethauē
Et viri isrl sociati sūt sibi i die il
 la **A**dinrauit aut saul populum di
 cens **M**aledictus vir q̄ comedit
 panē vñ ad vesperam donec vlcis
 car de inimicis meis **E**t non man
 ducavit vniuersus popul⁹ panē
Omneqz terre vulgus venit i sal
 tum in quo erat mel super faciem
 agri. **I**ngress⁹ est itaqz populus
 saltum apparuit fluens mel **N**ul
 lusqz applicuit manū ad os suū
Timebat ei populus iuramentū
Porro ionathas nō audierat aīz

adiuraret pater ei? populū. **E**ptē
ditq; sūmitatē virge quā hēbat ī
manu et intinxit in fauū mellis
Et ouertit manū suā ad os suū
et illūiatī sūt oculi eius. **R**ndens q;
vn? de pplō ait **I**ureiurādo cōstrin
xit pē tu? pplm dicēs. **M**aledict?
vir q; comederit panem hodie. **D**e
fecerat at ppl's. **D**ixitq; ionathas
Turbauit pē me? terrā. **V**idistis
īpi q; illūiatī sūt oculi mei eo q; gu
stauerim paululum de melle isto:
quantomagis si comedisset popu
lus de preda inimicorū suorū;
quaz repit? **N**onne maior plaga
facta fuiss? ī philistīm. **D**eruisse
rūt ergo in die illa philisteos: a
machmis vsq; in hailon. **D**efati
gat? ē at ppl's nimis et vsus ad p
dam tulit oues et boues et vitulos
et mactauerūt ī tra. **C**omeditq; po
pul? cū sanguine. **N**untiauerunt
at saul dicētes: q; ppl's peccasset
dño comedēs cū sanguine. **Q**ui ait
Preuaricati estis. **N**olūte ad me
iā nūc sapū gūde. **E**t dixit saul.
Dispgamini in vulg? et dicite eis
vt adducat ad me vnusquisq; bo
uem suū et arietē et occidite super
istud et rescimini et nō peccabitis
dño: comedētes cū sanguine. **A**ddu
xit itaq; omis ppl's vn? quisq; bo
uem ī manu sua vsq; ad noctē et oc
ciderunt ibi. **E**dificauit at saul al
tare dño. **T**ūc q; p̄mū cepit edifi
care altare dño. **E**t dixit saul **I**eru
am? sup philisteos nocte et vaste
m? eos vsq; dū illucescat mane:
nec relinquam? ex eis vitum. **D**i
xitq; ppl's. **O**mne qd bonū tibi
videt ī oculis tuis fac. **E**t ait sacer
dos **A**ccedam? huc ad deū. **E**t cō

fuluit saul dñm dicēs. **N**ū p̄leq̄t
philistīm. **S**i trades eos ī manu
isrl. **E**t nō rñdit ei ī die illa. **D**ixit
q; saul. **A**pplicate huc vniuersos
āgros ppli et scitote et videte p quē
acciderit hoc peccatū hodie. **V**idit
dominus saluator isrl: q; si piona
thā filiū meū factū ē abh retracta
tiōe moriet. **A**d quod nullus con
tradixit ei de oī populo. **E**t ait ad
vniuersum isrl. **S**eparamī vs ī p
tem vnā et ego cum ionatha filio
meo ero ī pte altera. **R**espōditq;
ppl's ad saul. **Q**d bonū tibi videtur
in ocul tuis fac. **E**t dixit ad domi
nū deū isrl. **D**ñe de? isrl da iudi
tū: qd ē q; nō rñderis suo tuo ho
die. **S**i ī me ā ī ionatha filio meo
est iūqtas hec. da ostēsiōē. **A**ut si
hec iūqtas ē ī pplō tuo. da sancti
tate. **E**t deprehēsus ē ionathas et
saul. ppl's at exiuit. **E**t ait saul.
Mittite sortē inter me et inter io
nathā filiū meū. **E**t captus ē iona
thas. **D**ixit aut saul ad ionathā
Indica mihi qd feceris. **E**t idicauit
ei ionathas et ait. **G**ustās gustā
ui ī sūmitate virge q; eāt in manu
mea paululū mellis. **E**t ecce ego
morior. **E**t ait saul. **H**ec fatiat mī
deus et hec addat. q; morte morie
ris ionathā. **D**ixitq; ppl's ad saul
Ergo ne ionathas moriet: q; fecit
salutē hāc magnā in isrl. **H**oc ne
phas ē. **V**iuī dominus: si ceciderit
capillus de capite eius in terram
q; cū deo opatus ē hodie. **I**terauit
ergo ppl's ionathā vt nō moreret.
Recessitq; saul nec p̄secutus est
philistīm. **P**orro philistīm abie
runt in loca sua. **E**t saul confirma
to regno super israhel: pugnabat

percutit aduersum oēs inimicos
eius contra moab et filios amon et
edom et reges soba et philisteos.
et quocumque se verterat superabat. Et
gregatimque exercitu percutit ama
lech et eruit israel de manu vastato
rum eius. Fuerunt autem filij sa
ul ionathas et iesui et melchiasua
Et nomia duarum filiarum eius. nomē
primogenite mecob et nomen mino
ris et michol et nomen uxoris saul
achinoem filia achimaas. Et nomē
principis milicie eius abner filius
ner patruelis saul. Porro cis fu
it pater saul et ner pater abner filius abi
el. Erat autem bellum potens aduersum
philisteos. omnibus diebus saul
Nam quemcumque viderat saul vi
rum fortem et aptum ad prelium
sociabat eum sibi.

Ca. xv
Et dixit samuel ad saul. Me
miserit dominus ut viderem te in re
gem super populum eius israel. Nunc er
go audi vocem domini. Nec dicit dominus
exercituum. Recedisti quocumque fecit
amalech israeli quomodo restitit ei in
via cum ascenderet de egipto. Nunc er
go vade et percutit amalech et demo
lue universa eius. Non parcas ei
et non commiscas ex rebus ipsius ali
quid. Sed interfice a viro usque ad mu
lierem et paruulum atque lactentem
bouem et ovem camelum et asinum.
Precepit itaque saul populo et recessu
it eos quasi agnos. Ducetam illa
peditum et decem milia virorum
iuba. Cumque venisset saul usque ad ci
uitatem amalech tetendit insidi
as in torrente. Dixitque saul cineo
Abite recedite. atque discedite ab
amalech ne forte involuat te cum eo.
Et cum fecisset misericordias cum om

nibus filiis israel cum ascenderent de
egypto. Et recessit cineo de medio
amalech. Percutitque saul ama
lech ab eiula donec venias super quā
est e regione egipti. Et apprehendit
agag regem amalech unum. Quē
autem vulgus interfecit in ore gladii.
Cum percutit saul et populus agag et opti
mis gregibus ovium et armamentis
et vestibus et arietibus et uniuersis
que pulchra erant nec voluerit dis
ponere ea. Quicquid ergo vile fuerat
et reprobum hoc demoliti sunt.
Factum est autem verbum domini ad sa
muel dicens. Venitet me quia consti
tuerim saul regem quia detestatus me et
verba mea opere non impleuit. Contrista
tusque est saul et clamavit ad do
minum tota nocte. Cumque de nocte sur
rexisset saul ut iret ad saul ma
ne nuntiatus est samuelli eo quod venisset
saul in carmelum et erepisset sibi
formicem triumphalem et reuersus tra
hisset descenderetque in galgala. Venit
ergo samuel ad saule saul offerebat
holocaustum domino de inimicis pre
datum que attulerat ex amalech.
Et cum venisset saul ad saul di
xit ei saul. Benedicisti tu domine. Im
pleui verbum domini. Dixitque saul. Et
que est hec vox gregum que reso
nat in auribus meis et armamentorum
quorum ego audio. Et ait saul. De a
malech adduxerunt ea. Percepit
ei populus melioribus ovibus et ar
mentis ut imolarent domino. Saule tuo
reliqua vero occidimus. Ait autem
samuel ad saul. Sine me et indica
bo tibi quod locutus sit dominus ad me
nocte. Dixitque ei loquere. Et ait
samuel. Nonne cum paruulus esses
in oculis tuis caput in tribubus israel

factus es: **V**enitq; te dñs i regē
sup isrl' & misit te dñs in viā & ait
Vade & ita fac i reccatores amalech
& pugnabis cōtra eos vsq; ad inē
netioet eoz. **Q**uare ergo nō audi
sti vocē dñi: h' vsus ad predam es
& fecisti malū in oculis dñi: **E**t ait
saul ad samuelem **I**mo audiui vo
cē dñi & ambulavi i via p quā mi
sit me dñs et aduri agag regem
amalech & amalech interfeci: **T**u
lit at de preda p'ius oves & boues
p'initias eoz que cesa sūt vt ymo
let dño deo suo i galgalis. **E**t ait
samuel **N**ūqd vult dñs h'olocau
sta aut victimas et non pot' vt
obediāt vocē dñi. **M**elior est enim
obediētia q' victimas et auctare
magis q' offerre adipem arietum
qm̄ quasi peccatum ariolandi est
repugnare & quasi scel' ydolatrie
nolle a cōfessere. **P**ro eo ergo q'
abiecasti sermones dñi abiecit te
dñs ne sis rex: **D**ixit; saul ad sa
muele. **D**ecavi q' preuaricat' sū
sermonē dñi & vba tua timens po
pulu' & obediēs vocē eoz. **S**ed nūc
porta q'so p'catū v' eū & reuertere
meū vt adorē dñm: **E**t ait samuel
ad saul: **N**on reuertat teū q'a p'
iecasti sermonē dñi & piecit te dñs
ne sis rex sup isrl'. **E**t cōuersus ē
samuel vt abiret. **I**lle at appren
dit hūmitatē pallij ei' q' et scissa ē
Et ait ad eū samuel: **E**cce dñs
regnū isrl' a te hodie & tradidit il
lud p'imo tuo meliori te. **P**orro
triūphator in isrl' nō p'cet & peni
tudine nō fleat. **N**eq; em hō est
vt agat penitentiam. **A**t ille ait
Decavi: **S**i nūc honora me corā
seniorib' ppli mei & corā isrl' & reu

tere meū vt adorē dñm deus tuū
reuersus ē samuel. **S**icut ē saul
Et adorauit saul dñm. **D**ixit; sa
muel **A**dducite ad me agag regē
amalech. **E**t oblat' ē ei agag p'm
guissimus tremēs. **E**t dixit agag
samuel. **D**ixit fecit ab h' libris mu
liēs gladi' tu'. **S**ic at libris erit
inter mulieres mī tua. **E**t i frusta
occidit eū samuel corā dño in gal
galis. **A**bijt at samuel i ramatha
saul v'co ascēdit i domū suā i ga
baa. **E**t nō vidit samuel vltra sa
ul v'q; ad diē mortis sue: **V**erū
lugebat samuel saul qm̄ dñs pe
tebat q' constitisset regem saul su
per isrl'. **C**apitulū. xxi.

Dixitq; dñs ad samuele. **V**
q' tu luges saul cū ego p'leo
rim eū ne regnet sup isrl'. **I**mpre
cornu tuū oleo & veni vt mittā te
ad ysai bethleemite. **P**rouibi ei i
filijs eius in regē. **E**t ait samuel
Quo vadā. **A**udiet ei saul & iter
ficiet me. **E**t ait dñs. **V**itulū de ar
mēto tolles in manu tua & dices
ad ymolādū dñi v'q; **E**t v'q; dñs
ad victimā. **E**t ego oñdā tibi q'd fa
cias & vngues quēq; mōstrauo
tibi. **F**ecit ergo samuel sicut locut' ē
ei dñs. **V**enitq; i bethleē. **E**t am
nati sunt seniores citatis. **O**ccurre
tes ei. **D**ixerūt qz. **P**acific' ne est
igressus tu'. **E**t ait. **P**acific'. **A**d
ymolādū dñi v'q; **S**anctificamini
& venite meū vt ymolē. **S**anctifica
uit ē ysai & filios ei' & iocauit e
os ad sacrificiū. **Q**uq; igressi eēnt
vidit heliab. & ait. **N**ō corā dño ē
rōs ei'. **D**ixit dominus ad samu
ele. **N**e respicias vultu ei' neq;

altitudinē stare ei⁹. quoniam abie
cit eū iuxta intuitū hōis ego iudico
homo enim videt ea que parent
dñs at̄ intuet̄ cor. Et vocauit ysai
aminadab ⁊ adduxit eum coram
samuel. Qui dixit Nec hunc ele
git domin⁹. Adduxit at̄ ysai sam
ma de quo ait: Etia⁹ hūc nō elegit
dñs. Adduxit itaq; ysai septē fili
os suos corā samuele. Et ait samu
el ad ysai. Nō elegit dñs ex istis
Dixitq; samuel ad ysai. Nūquid
iam opletū sūt filij. Qui rēdit Ad
huc reliqu⁹ est puulus et pascit o
ues. Et ait samuel ad ysai. Mitte
⁊ adduc eum. Nec enim discubem⁹
et adduxit eū. Hāt at̄ rufus ⁊ pul
ter aspectu: decoraq; fatie. Et ait
dñs Surge et unge eū. Ipe ē em
Tulit ergo samuel cornu olei ⁊ un
xit eum in medio fratru ei⁹. Et di
rectus est spūs dñi a die illa i da
uid ⁊ deinceps. Surgensq; samu
el abiit in ramatha. Spūs at̄ dñi
recessit a saul ⁊ exagitabat eū spi
ritus nequā a dño. Dixeruntq; ser
ui saul ad eū. Ecce spūs dñi mal⁹
exagitat te. Iubeat dñs nūc rex ⁊ ser
ui tui qui coram te sunt querēt ho
minem scientē psallere cithara vt
qñ arripuerit te spūs dñi mal⁹
psallat manu sua ⁊ leuius feras.
Et ait saul ad seruos suos. Oro
ut detis ergo mī aliquē bene psallē
dens vn⁹ de pueris ait. Ecce vidi
filiū ysai bethleemite. scientē psal
lere et fortissimū robore ⁊ virū bel
licosū ⁊ prudentē in vrbis ⁊ virū
pulex ⁊ dñs ē cū eo. Misit ⁊ saul
nuntios ad ysai dicens. Mitte ad

me dauid filiū tuū q̄ est i pascuis
Tulit itaq; ysai ašinū plenum pa
mbo ⁊ lagenam vini ⁊ heduz de ca
pris vnū et misit p manus dauid
filij sui sauli et venit dauid ad sa
ul et stetit corā eo. At ille dilexit
eū nimis et fact⁹ est ei⁹ armiger
Misitq; saul ad ysai dicens. Stet
dauid in ospectu meo. Inuenit em
grām in oculis meis. Igit̄ qñcūq;
spūs dñi mal⁹ arripiebat saul da
uid tollebat citharam ⁊ percutie
bat manu sua ⁊ refocillabāt saul ⁊
leui⁹ hēbat. Recedebat em ab eo
spūs malus. **Capitulū. xvii.**

Congregantes at̄ philistijm
agmina sua in preliū. conue
nerūt in socoth iude ⁊ castrametati
sunt inter socoth ⁊ azecba in fini
bo dñi. Porro saul et viri isrl cō
gregati venerūt in valle therebinti
et direperunt atiem ad pugnādū
cōtra philistijm. Et philistijm sta
bant super montes ex parte hac
et israhel stabat supra montes ex
altera pte. vallisq; erat inter eos
Et egressus ē vir spur⁹ de castris
philistioz noīe goliath de getha
altitudinis sex cubitoz et palmo
et cassis erea sup caput ei⁹ et lori
ca hamata iduebat. Porro pond⁹
lorice eius qñq; milia sicloz eris
erat et ocreas ereas habebat in
cruribus ⁊ clipeus ereus tegebat
humeros ei⁹. Hastile at̄ haste ei⁹
erat qñ litiatoriū texentiū. Ip̄m at̄
ferrū haste ei⁹ sexcētos siclos ha
bebat ferri. Et armiger eius anōce
debat eū. Stasq; clamabat adū
sū phalāgas isrl et dicebat eis.
Quare remisistis parati ad preliū.
Nūquid ego nō sū philiste⁹ ⁊ vos

Conatus ⁊ militib; alior;

*Viribus ⁊ quanta p̄
omnia.*

serui saul: **E**ligite ex vobis virum et
descendat ad singulare certamen.
Si quiuerit pugnare meum et per
cusserit me erim⁹ vobis serui. **S**i
autem ego prevalevero et previcerō eum
vos mei eritis et fueritis nobis. **E**t a
iebat philiste⁹. **E**go exprobraui
agminibus israel hodie. **D**ate mihi
virum et ineat meum singulare certa
men. **A**udies autem saul et omnes israelite
sermone philistei huiusmodi
stuprebant et timebant nimis. **D**a
uid autem erat filius viri ephraei de quo
supradictum est de bethleem iuda cui
nomen erat ysai qui habebat octo filios
et erat vir in diebus saul senex et
graculus inter viros. **A**biecit autem
tres filii eius maiores post saul in
prelium. **E**t novus trium filiorum eius qui
preceperunt ad bellum heliab primogeni
tus et secundus aminadab tertius
quoque samma. **D**auid autem erat mini
mus. **T**ribus ergo maioribus sena
tis saulem abiit dauid et reversus
est a saul ut pasceret gregem patris
sui in bethleem. **P**rocedebat vero
philiste⁹ mane et vespere et sta
bat quadraginta diebus. **D**ixit autem
ysai ad dauid filium suum accipe frum
bus tuis ephi polente et decem
panes istos et curre in castra ad fra
tres tuos et decem formellas casei
has deferes ad tribunum. **E**t fratres
tuos visitabis si recte agant et cum
quibus ordinati sunt disce. **S**aul
autem et illi et omnes filii israel in valle the
rebintum pugnabant adversus philis
tinum. **S**urrexit itaque dauid mane
et comendavit gregem custodi et onu
stus abiit sicut preceperat ei ysai. **E**t
venit ad locum magdala et exere
cuius qui egressus ad pugnam vociferatus

erat in certamine. **D**ixerat enim
ante israel et philistinum ex aduer
so fuerat parati. **D**ere linquens ex
suo dauid vasa que attulerat sub
manu custodis ad sarcinas accu
rit ad locum certaminis et interroga
bat si omnia recte agerentur erga fra
tres suos. **C**umque adhuc ille loqueretur
eis apparuit vir ille spur⁹ asce
dens goliath nomine philiste⁹ de
geth de castris philistinorum. **E**t lo
quente eo hec eadem verba audierunt da
uid. **O**mnes autem israelite cum viderent
virum fugerunt a facie eius timen
tes eum valde. **E**t dixit unusquisque
am de israel. **N**um videris virum hunc
qui ascendit. **A**d exprobrandum enim
israel ascendit. **V**irum quoque qui previcerit eum
ditabit rex divitiis magnis et fi
lia sua dabit ei et domum patris
eius faciet absque tributo in israel.
Et ait deus ad viros qui stabant se
cum dicens. **Q**uid dabit viro qui
cusserit philisteum hunc et tulerit
opprobrium de israel. **Q**uis est enim
hic philisteus incircumcissus qui
exprobrauit aciem dei viventis.
Neferebat autem ei populus eundem finem
nem dicens. **H**ec dabunt viro qui
previcerit eum. **Q**ui cum audisset eo
liab frater eius maior loquente eo
cum alijs iratus est contra dauid
et ait. **Q**uare remisisti et quare dereli
quisti paululas cives illas in deserto.
Ego novi superbiam tuam et nequam
cordis tui. quia ut videres plium desce
disti. **E**t dixit dauid. **Q**uid feci
pauculum ab eo ad alium. **D**ixitque eu
dem sermonem. **E**t respondit ei populus
sicut prius. **A**udita sunt autem verba
que locutus est dauid et annuntiata

in aspectu saul. Ad quem cum fuisset
abductus locutus est ei. Non concu-
bat cor cuiusquam in eo. Ego seruus
tuus. Vada et pugnabo aduersus philis-
teum. Et ait saul ad dauid. Non
vales resistere philisteo isti nec
pugnare aduersus eum quia puer es
hic autem vir bellator est ab adolescen-
tia sua. Dixitque dauid ad saul.
Pascebat seruum tuum prae suis gre-
gibus et veniebat leo vel vultus et tolle-
bat arietem de medio gregis et per-
sequeretur eos et percutiebat et eruebat
eos de caueis. Et illi consurgebant
aduersum me et apprehendebam mentum
eorum suffocabamque interficiebamque eos
percutiebamque et persum interfeci ego
seruum tuum. Erant igitur philisteus tres
quasi unus ex eis. Nunc
vada et auferam obprobrium popu-
li. Quoniam quod est iste philisteus in
exercitu dei vivetis. Et ait dauid
Dns qui eripuit me de manu leonis
et de manu viri ipse me liberabit de
manu philistei huius. Dixit autem
saul ad dauid. Vade et dns tecum
Et induit saul dauid vestimen-
tis suis et imposuit galeam eream
super caput eius et vestiuit eum lorica
accinctus ergo dauid gladio eius
super vestem suam cepit temptare si ac-
cipere posset et incidere. Non ei habebat
consuetudinem. Dixitque dauid
ad saul. Non possui sic incidere quia
non usus habeo. Et deposuit ea. Et tu-
lit baculum suum quem semper habebat in ma-
nibus et elegit sibi quatuor lapides
pastorales quos habebat secum et fun-
damentum tulit et processit aduersum
philisteum. Ibat autem philisteus ice-

dens et appropinquans aduersum dauid
et armiger eius ante eum. Cumque inspe-
xisset eum philisteus et vidisset dauid
desperit eum. Erant autem adolescentes tu-
sus et pulcher aspectu. Et dixit philis-
teus ad dauid. Nunquid ego carnis
sum quia tu venis ad me cum baculo?
Et maledixit philisteus dñs
in diis suis. Dixitque ad dñm. Veni
ad me et dabo carnes tuas volatili-
bus caeli et bestijs terre. Dixit autem
dñs ad philisteum. Tu venis ad me
cum gladio et hasta et clipeo. Ego autem
venio ad te in nomine dñi exercituum
dei agminum israel quibus exprobrasti
hodie et dabit te dñs in manu mea
et percussam te et auferam caput tuum
a te et dabo cadavera castrorum phi-
listinorum hodie volatilibus caeli et be-
stijs terre: ut sciat omnis terra quod est dñs
deus in israel et noverit universa ec-
clesia hec quia non in gladio nec in
hasta saluat dñs. Ipsi autem ei est bellum
et tradet vos in manus meas. Cum
ergo surrexisset et philisteus et veni-
ret et appropinquaret contra dñm festi-
navit dauid et occurrit ad pugnam
ex adverso philistei. Et misit ma-
nu suam in peram tulitque unum lapidem
et funda iecit et circumducens per-
cussit eum in fronte et in humero. Et
fröte eius et cecidit in faciem suam super
terram. Prevaluitque dauid aduersum
philisteum in funda et lapide percussit
eum. Cumque gladium non haberet in manu dauid cu-
currerit et stetit super philisteum et tu-
lit gladium eius et eduxit eum de vagi-
na sua et interfecit eum: percussitque
caput eius. Videntes autem philistinorum
quod mortuus esset fortissimus eorum fu-
gerunt. Et consurgentes viri israel et

Non in gladio nec in
hasta percussit dominus

iuda vociferati sūt et psecuti sūt
philisteos vsq; dum venirent in
vallē et vsq; ad portas accaron.
Ceciderūtq; vulnerati de philisti
im in via sarim et vsq; ad geth et
vsq; ad accaron. **E**t reuertentes
filij isrl postq; psecuti sūt philiste
os inuaserūt castra eor. **A**ssumēs
āt dauid caput philistei attulit il
lud in isrlm. arma vero eius po
suit in tabernaculo suo. **E**o āt tpe
quo viderat saul dauid egredien
te cōtra philisteum ait ad abner
pncipe milicie sue **D**e q; stirpe des
cendit hic adolescēs abner. **D**ix
itq; abner. **V**iuat aīa tua rex si
nouū. **E**t ait rex. **I**nterroga tu aī
ius fili? **H**ic iste puer. **C**ūq; regres
sus ēēt dauid paulso philisteo tu
lit eū abner et introduxit corā sau
le caput philistei habētes i manu
Et ait ad eū saul. **D**e qua pgeie
es o adolescēs? **D**ixitq; dō **F**ili?
Fui tui p lai bethleemite ego sum
Et factū est cū cō **C**a. xviii
plellet loqui ad saul aīa iō
nathē cōglutinata ē anime dō et
dilexit eū ionathas quasi aīam
suam **T**ulitq; eū saul in die illa et
nō cōcessit ei vt reuertere in do
mū patris sui. **I**merūt aut dauid
et ionathas sedus. **D**iligebat enī
eū qh aīam suā. **N**ā exsoliauit se
ionathas tunica q erat induit et d
dit eā dauid et reliqua vestimēta
sua vsq; ad gladiū et arcum suū et
vsq; ad balteus. **E**grediebatur
q; dauid ad oīa quecūq; misisset
eū saul et prudēter se agebat. **D**o
suitq; eū saul sup viros belli et ac
ceptus eāt in oculis vniuersi ppli
maximeq; in cōspcū famulor sa

ul. **D**oxo cū reuertetur paulso
philisteo dauid et ferret caput e
ius i isrlm egressi sūt mulieres
de vniuersis urbibus isrl cantantes
chorosq; ducētes i ocausū saul i
gis i āpamie leticie et in histis et
pānebāt mulieres ludentes atq;
dicētes. **D**erussit saul mille et
dauid decē milia. **I**āt ē āt saul in
mis et displicuit in oculis ei? **I**ste
fmo **D**ixitq; **D**ederūt dauid decē
milis et m mille dederūt. **Q**uid ei
sup ē mī soli regnum? **N**ō ergo
rectis oculis saul aspiciebat dauid
a die illa et deinceps. **P**ost diē āt
alterā iuauit spūs dei mal? saul et
apphetabat i medio domus sue. **D**a
uid āt psallebat manu sua laus
p singulos dies. **T**enebatq; saul
lancea et mīhit eā putans q cōfi
gere possit dauid aīa piete. **E**t de
cliauit dauid a facie eius secundo.
Et timuit saul dauid eo q eēt dō
mīn? cū eo et a se recessisset. **A**mo
uit ergo eū saul a se et fecit eū tū
nū sup mille viros. **E**t egrediebatur
q; viis suis dauid prudēter ege
bat et dñs erat cū eo. **V**isit itaq;
saul q prudens eēt mīnis et cepit
cauere eū. **O**is āt isrl et iuda dili
gebat dauid. **I**pse āt igrediebatur
et egrediebatur ante eos. **D**ixit
q; saul ad d. **E**cce filia mea ma
ior merob i isrlam dabo tibi vxorē
tūmodo esto vir fortis et pūlia
te bella dñi. **S**aul āt reputabat dī
ces. **N**ō sit man? mea in eo sed sit
sup eū manus philistinoz. **A**it au
tem dauid ad saul. **Q**uā ego sum
aut que ē vita mea aut cognatio
pāis mei i isrl vt hā gener regis

factum est at tps cu deberet dari
meob filia saul dauid data e ha
driel molathite vxor. Vilerit at
dauid nichol filia saul altera Et
nuciatu est saul q placuit ei Dixit
q3 saul. Dabo ea illi vt fiat ei i sca
dalū q sit sup eū manus philistio
rū. Dixitq3 saul ad d3. In duab9
rebus gener meus eris hodie Et
mādauit saul seruis suis. Ioqmi
m ad dauid clam me dicentes Ec
ce places regi q omnes serui eius
diligunt te. Nūc ergo esto gener
regis Et locuti sunt serui saul i au
tib9 dauid omia verba hec Et ait
dauid. Num parū videtur vobis
gener esse regis. Ego at sum vir
pauper et tenuis. Et renunciauēt
serui saul dicētes Huiusmodi v
ba locutus ē dauid. Dixit at saul
Sic loquimini ad dauid. nō habz
ter sponsalia necesse nisi tm cētū
prepuia philistinoz vt fiat vlcio
de inimicis regis. Porro saul co
gitabat d3 tradere i man9 philisti
noz. Cumq3 renūciassent serui ei9
dauid verba que dixerat saul pla
cuit sermo in oculis dauid vt fiet
gener regis Et post paucos dies
surgēs dauid. abiit in acharon cū
viris qui sub eo erant et percussit
ex philistīm ducentos viros. q at
tulit eoz prepuia q annumeauit
ea regi vt esset gener ei9. Dedit
itaq3 saul ei nichol filiam suā vro
rem. Et vidit saul et intellexit q
dominus esset am dauid. Nichol
autē filia saul diligebat eum Et
saul magis cepit timere d3. Pūis
q3 est saul inimicis dauid cunctis
diebus. Et egressi sunt principes
philistinoz. A principio at egres

homis eoz prudēt9 se gerebat da
uid q oēs viri saul q celebre factū
est nomē ei9 nimis. **Ca. xix.**
Locut9 est aut saul ad iona
than filiū suū ad oēs seruos
suos vt occiderent dauid. Porro
ionathas filius saul diligebat da
uid valde. Et indicauit ionathas
dauid dicens. Querit saul pater
me9 occidere te. Quapropter ob
serua te queso mane et manebis
clam et absconderis. Ego at egre
diens stabo iuxta patrem meum
i agro vbiq3 fuerit q ego loquar
de te ad prēm meū q qdāq3 vide
ro nūciabo tibi. Locut9 ē ergo iona
thas de dauid bona ad saul prēm
suum Dixitq3 ad eum. Ne pecces
rex in seruū tuū dauid q3 non pec
cauit tibi. et opa ei9 bona sūt tibi
valde q posuit aīam suā in manu
tua q percussit philisteū q fecit dñs
salutē magnā vniuerso israheli. Vi
disti q letatus es. Quare ergo pec
cas in sanguine innocio interficiēs
dauid q est absq culpa. Qd cū au
disset saul. placatus vce ionathe
iurauit. Vixit dñs q3 nō occidet
Vocauit itaq3 ionathas dauid et
indicauit ei omia verba hec. Et in
troduxit ionathas dauid ad saul
et fuit ante eum sicut fuerat heri
et nudius tertius. Notū ē aut tūc
suz bellū et egressus dauid pugna
uit aduersum philistīm percussitq3
eos plaga magna et fugerūt a fa
cie eius. Et factus ē spūs dñi ma
lus in saul. Sedebat autē i domo
sua et tenebat lanceā. Porro da
uid psallebat in manu sua. Misus
q3 ē saul asigere dauid lacea i pa
riete Et iclauit dauid a facie saul

Lancea autē casso vulnere plata
est i pariete ⁊ dauid fugit salua
t⁹ ē nocte illa. Misit ergo saul sa
tellites suos nocte i domū dauid
vt custodirent eum ⁊ interficere
tur mane. Qd cum annūciauisset
dauid michol vxor sua dicens mihi
saluaueris te nocte hac cras mori
eris. deposuit eū per fenestrā. Por
ro ille abiit ⁊ aufugit atq; salua
t⁹ ē. Tulit at michol statuā ⁊ po
suit eam sup lectum et pellem pi
losam capraz posuit ad caput ei⁹
et operuit ea; vestimentis. Misit
autē saul apparitores q; raperent
dauid et cñsum est q; egrotaret.
Rursumq; misit saul nuncios vt
viderent dauid dicēs. Afferte eū
ad me i lecto vt occidatur. Cūq;
remissent nunchi muētum ē simu
lachz sup lectū et pellis capraz
ab caput eius. dixitq; saul ad mi
chol Quare sic illuxisti mihi et di
misti inimicu meum vt fugeret.
Et rñdit michol ab saul Quia ip
se locutus est mihi dicens dimitte
me alioquin interficiam te. Dauid
autem fugiens saluatus ē. Et vēit
ad samuel i ramatha ⁊ nunciauit
ei oia que fecerat sibi saul. Et abie
runt ipse et samuel et morati sūt
in naioth. Nūdatū est autē; sau
li dicentibus. Ecce dñs in naioth
in ramatha. Misit ergo saul licto
res vt raperent dauid. Qui cū vi
dissent cineū ppharum vaticinā
tium et samuel stantem sup eos
fact⁹ est etiā spūs dñi in illis ⁊ p
phete cepērunt etiam iphi. Qd
cum nūciatus esset sauli misit ⁊ a
lios nūcios. Prophetauerūt autē et
illi. Et rursū misit saul tercos nū

cios q; et iphi pphetauerūt. Et in
tus iracondia saul abiit etiā ipse
i ramatha ⁊ venit vñ ad cisternā
magnā que est in sochot. Et iter
rogauit et dixit In quo loco sūt
samuel ⁊ dauid? dictūq; ē ei Ecce
i naioth sunt in ramatha. Et fact⁹
est etiā sup euz spūs dñi et ābula
uit ingrediens et pphatabat vñ
dum veniret in naioth i ramatha.
Et expoliavit etiam ipse se vesti
mentis suis ⁊ pphauit cum cete
ris coram samuele et cecidit nud⁹
tota die illa et nocte. Vñ ⁊ epiuit
proverbium. Nū et saul inter p
phetas? Ca. xx.

Fugit at dauid de naioth q; ē
i ramatha veniens q; locut⁹
est corā ionatha. Quid feci? Que
est iniquitas mea et quod pecca
tum meum in patrem tuum quia
querit aīam meā? Qui dixit? Ab
hi a te nō morieris. Neq; ei faciet
p̄r me⁹ q; q; grāde vel puū mihi p
us indicauerit mī. Hunc ergo cōla
uit a me p̄r me⁹ s; mōnē tñmōdo.
Neq; ei erit istud. Et iurauit tur
sū dñs. Et ait ille. Scit pfecto p̄r
tu⁹ q; iuēni grām i ocul tuis ⁊ bñz.
Nesciat hpc iōathas. ne forte tñ
steet. Qñmo viuūt dñs ⁊ viuūt aī
ma tua q; vno tñm vt ita dicā q; bu
ego morsq; diuidimur. Et ait iō
nathas ad dñs. Qdāq; dixit mī
aīa tua faciā tibi. Dixit at dñs ad iō
nathā. Ecce kalēde sūt crastio ⁊ e
go ex mōē sedē soleo iuxta regem
ad vscēd. Dimitte g me vt abscō
bar i agro vñ ad vspērā. Bñf fec
de si respicēs te q; herit me p̄r tu⁹
tñdebis ei. Rogauit me dauid vt

dauid misit saul pphetauerunt
⁊ fecerunt missi ad occidēd
dauid ⁊ omnes

iret celeriter in bethleem ciuitate
 suā qz victime sollemnes ibi sunt
 vniuersis attribulibus suis. **Si** di
 xerit bene pax erit seruo suo. **Si**
 aut fuerit iratus scito qz cōpleta ē
 malicia ei. **Fac** ergo miam i ser
 uum tuū qz fedus dñi me famulū
 tuum teū imire fecisti. **Si** aut ē in
 iras aliqua in me tu me interfice
 et ad p̄cem tuā ne introducas me.
Et ait ionathas. **Abstine** hęc a me.
Nec em fieri potest vt si certe co
 gnouero cōpleta esse p̄cis mei ma
 liciā cōtra te nō annūciē tibi. **Re**
 sponditqz dñs ad ionathā. **Quis**
 renūciabit mihi si quid forte tñ
 derit tibi pater tuus dure de me.
Et ait ionathas ad dauid. **Veni**
 et egrediamur foras in agz. **Cūqz**
 epissent abo in agz ait ionathas
 ad dauid. **Domine** deus isrl si in
 uestigauero sententiaz p̄cis mei
 castimo vel perendie et aliquid bo
 nifuerit sup dauid et nō statū mi
 sero ad te et notū tibi fecerō hec.
Si aut p̄scruauerit p̄cis mei mali
 cia aduersum te reuelabo aurem
 tuā et dimittā te vt vadas in pa
 tre meo. **Et** si vixero mortuū fuero nō
 auferas miam tuam a domo mea
 vñ in sempiternū. **Aut** si nō fecerō
 quādo eradicauit dñs inimicos
 dauid vnumquēqz de fra auferat
 ionathan de domo sua et requirat
 dñs de manu inimicoꝝ dauid. **De**
 pigit ergo ionathas fedus cū do
 mo dauid. **Et** addidit ionathas de
 ierare dauid eo qd diligerebat illū.
Sicut em aiām suā ita diligebat.

eū dixitqz ad eū ionathas. **Quas**
 kalende sunt et requēris. **Requētur**
 em sessio tua vñ perendie. **Descē**
 des ergo festin⁹ et venies in locū
 vbi celand⁹ es in die qñ opari li
 cet et sedebis iuxta lapideꝝ cui no
 men est ezel. **Et** ego tres sagittas
 mittam iuxta eum et iaciam qñ ex
 erces me ad signū. **Mittā** quoqz
 puerū dicēs ei. **Vade** et affer mihi
 sagittas. **Si** dixerō puero. ecce sa
 gitte itra te sūt tolle eas tu vñ ad
 me qz pax tibi est et nihil ē mali vi
 uit dñs. **Si** aut sic locutus fuero
 puero ecce sagitte vltra te sūt va
 de in pace qz dimisi te dñs. **De** v
 bo autē qd locuti fuimus ego et tu
 sit dñs inter me et te vñ in sempi
 ternū. **Abscondit⁹** ē ergo dauid i
 agro et venerunt kalende et sedit
 rex ad comedēdū panē. **Cūqz** sedis
 set rex sup cathedra suā scdꝝ cōsue
 tudinem q̄ erat iuxta patetē sur
 rexit ionathas et sedit abner ex
 latere saul. **vaciusqz** apparuit lo
 cus dauid et nō est locut⁹ saul q̄c
 q̄ in die illa. **Cogitabat** em qd for
 te euenisset ei vt nō eēt mūd⁹ nec
 puificat⁹. **Cūqz** illuxisset dies scda
 post kalēdas rursus apparuit va
 ci⁹ locus dauid. **Dixitqz** saul ad
 ionathan filiū suū. **Cur** nō vñt fi
 lius ysai nec heri nec hodie ad re
 scendū. **Rēditqz** ionathas sauli.
Logauit me obmire vt iret i beth
 leem. et ait dimitte me qm̄ sacrifi
 tium sollemne est in ciuitate mea
 vnus de fratrib⁹ mei⁹ acceperunt
 me. **Nūc** ergo si inueni grāz i oꝝ
 lis tuis vadā citoz videbo fratres
 meos. **Ob** hanc causam non vñt
 ad mensam regis. **Itat⁹** autē saul

aduersū ionathā dixit ei **F**ili mulieris virū vltro rapientis nūq̄d ignoro q̄ diligis filium ysai in confusione tuā in confusione ignominiose matris tue. **O**mnib⁹ em̄ diebus q̄bus fili⁹ ysai r̄perit super terram nō stabilieris tu neq̄ regnum tuū. **I**taq̄ iam nūc mitte et adhuc euz ad me q̄ filius mortis est. **R**ēdens autem ionathas saul patri suo ait **Q**uare morietur **Q**uid fecit? **E**t arripuit saul sciam vt pateret eum **E**t intellexit ionathas q̄ diffinitur cēt a patre suo vt interficeretur dauid. **S**urrexit ergo ionathas a mensa in ira furoris et nō comedit in die kalēdaz secūda panē. **C**ōtestat⁹ ē ei sup dauid eo q̄ cōfidiss⁹ eum pater su⁹. **C**ūq̄ illuisset mane venit ionathas in agz iuxta placitū dauid et puer paruulus cum eo. **E**t ait ad puerū suū **V**ade et affer mihi sagittas quas ego iacio. **C**ūq̄ puer curauisset et iecit aliā sagittam trans puerum. **V**enit itaq̄ puer ad locum iaculi q̄ miserat ionathas. **E**t clamauit ionathas post tergū pueri et ait **E**cce ibi est sagitta porro vltima te. **C**lamauitq̄ iterum ionathas post eum pueri dicens **F**estina velociter ne steteris. **C**ollegit autē puer ionathas sagittas et attulit ad dñm suū et q̄d ageretur pemitus ignorabat. **T**imō ei ionathas et dauid rem nouerant. **D**edit ergo ionathas arma sua pueroz dixit ei. **V**ade et defer ei in citate. **C**ūq̄ abiisset puer surrexit dauid de loco q̄ v̄gebat ad austr⁹ et cadens p̄ nus in terram adorauit tertio. **E**t

osculantes se alterut⁹ fleuerūt p̄riter dauid aut ampli⁹. **D**ixit ergo ionathas ad dauid **V**ade in pace. **Q**uecūq̄ iurauimus ambo in nomine dñi dicentes dominus sit inter me et te et inter semen tuū et semē meū vñ in sempiternū. **E**t surrexit dauid et abiit sed et ionathas ingress⁹ ē citatē. **E**t ait aut dauid in note ad achimelech sacerdotē. **E**t obstupeuit achimelech eo q̄ v̄miss⁹ dauid et dixit ei **Q**uare tu sol⁹ et nō lus ē tecū? **E**t ait dñs ad achimelech sacerdotē. **R**ep̄ precepit m̄ monē et dixit. **N**emo sciat temp̄ p̄ter quam miss⁹ es a me et cuius modi precepta tibi dederim. **N**ax et pueris meis cōdisi in illum et illum locum. **N**ūc ergo si q̄d hēs ad manū vel quinq̄ panes dauidi aut q̄cūq̄ iueneris. **E**t rēdens sacerdos ad dauid ait illi. **N**ō habeo lapcos panes ad manū sed tantum panē sanctū. **S**i mūdi sunt pueri maxime a mulierib⁹ mādūcent. **E**t rēdit dauid sacerdoti et dixit ei. **E**t q̄dem si de mulieribus agitur p̄tinuim⁹ nos ab heri et nūdiustert⁹ q̄n egrediebamur et fuerūt vasa pueroz scā. **P**orro via hec polluta ē sed et ipsa hodie scā tibi in vā. **D**edit ergo ei sacerdos scificatū panem. **N**eq̄ ei erat ibi p̄is nisi tm̄ panes appositiois q̄ sublata fuerāt a facie dñi vt p̄ter panes calidi. **E**rat at ibi p̄ie q̄dā de seruis saul in die illa int⁹ in tabernaculo dñi et nomen eius doech ydumeus potentissimus p̄ator saul. **P**ic pascebat mulas saul. **D**ixit at dauid ad achimelech

Si habes hic ad manum hastam
aut gladiū da mihi qz gladium
meū et arma mea non tuli meū;
Sermo em̄ regis v̄gebat. Et dixit
it sacerdos. Ecce hic gladiū goli
ath philistei quē pausisti i valle
thebini est inuolutū pallio p̄
ephot. Si istū vis tollē tolle. Ne
qz ei hic ē aliū absqz eo. Et ait da
uid. Non est huic alter siml. Da
mihi eū. Surrexit itaqz dauid et
fugit in die illa a facie saul. et venit
ad achis regem geth. Dixerūt qz
serui achis cum vidissent dauid
Nūquid nō iste ē dauid rex terre
Nonne huic cantabant p̄ choros
dicentes. pausit saul mille et da
uid decē milia. Posuit at̄ dauid
sermōnes istos in corde suo et ex
timuit valde a facie achis regis
geth. Et mutauit os suum coram
achis et collabebat̄ inter manus
eorz et impingebat in ostia porte
defluebātqz saluē eius in barbā
Et ait achis ad suos suos. Vidī
stis hominem insanū. quare addu
xistis eū ad me. An defuit nobis
fucioh qz introduxistis istū vt fu
erit me p̄te. Dimitte illū hinc
ne igrediat̄ domū meā. **Ca. xxi**
Hic ergo dauid ide et fugit
in speluncā odollam. Quod
cū audissent fr̄es eius et om̄s do
mus patris eius descēderūt ad eū
illuc. Et conuerunt ad eū om̄es q̄
erāt in angustia constitutū et oppres
sione alieno et amaro animo et fa
ctus est eorū princeps. Fuerūtqz
cū eo quasi quadringē viri. Et p̄
fectus est dauid inde in maphat q̄
est moab. Et dixit ad regē moab
Maneat oro p̄r meus et mat̄ mea

vobiscū donec sciā quid faciat m̄
de. Et reliq̄t eos ante faciē regis
moab. Manseruntqz apud eū cū
ctis diebus q̄b? dauid fuit i p̄fi
dio. Dixitqz gad p̄pha ad dauid.
Noli manere i p̄fidio. Proficiscē
et vade in terrā iuda. Et profectus
ē dauid et venit in saltū areth. Et
audiuit saul qz apparuisset dauid
et viri q̄ erāt cū eo. Saul at̄ cū ma
neret in gabaa et esset et nemore qd
est in rama hastaz in manu tenēs
cunctiqz serui eius circūstaret eū
ait ad seruos suos qui assistebat̄
ei. Audite me nunc filij iemini. Nū
quid om̄ib? vobis dabit fili? ysaī a
groz et vineas et vniuersos vs
faciet tribunos et centuriones qm̄
cōiurastis omnes aduersū me et nō
est qui mihi renūciat maxime cū
et filius meus sedus iunxit cum
filio ysaī. Nō ē qui vicem meam
dolet ex vobis nec qui annūciat
mihi eo qz suscitauerit filius me?
seruum meum aduersum me inhi
diatē mihi vsqz hodie. Rūdens aut̄
doech ydume? q̄ assistebat et eāt
primus inter seruos saul. vidi in
quit filius ysaī in nocte apud achi
melech filiū achitob sacerdotem.
Qui cōsuluit p̄ eo dominū et aba
ria dedit ei. Sed et gladiū goliath
philistei dedit illi. Misit ergo res
ad accerhendum achimelech sa
cerdotem filiū achitob et omnem
domū patris ei? sacerdotū q̄ erant in
nocte. Qui vniuersi conuerunt ad re
gem. Et ait saul ad achimelech.
Audi fili achitob. Qui rēdit. Pre
sto sū domine. Dixitqz ad eū saul.
Quare cōiurastis aduersus me tu
et filius ysaī et dedisti ei panes et

gladium et consulisti p eo dñm
vt confurgeret aduersū me isidi
ator vñ hodie pmanens? Rñdēs
qz achimelech regi ait. Et q̄s i o
mbus seruīs tuis sicut dauid fide
lis 7 gener regis et p̄gens ad im
petiū tuū et gloriōsus i domo tua
Nū hodie cēpi cōsulere p eo dñz
Abst̄ hoc a me. Ne suspicetur rex
aduersum seruū suū rem hui⁹
cōmodi in vniuersa domo patris
mei Non enim sciat seruus tuus
quicq̄ sup hoc negotio vel modi
cū vel grande Dixitqz rex. Morte
moriēris achimelech tu 7 omnis
domus patris tui. Et ait rex emis
sarijs q̄ circūstabāt eum Conuer
timini 7 interficite sacerdotes do
mini Nā manus eoz cum dauid ē
scientes q̄ fugisset 7 nō indicau
runt mihi Noluerunt autem ser
uū regis extendere manus suas i
sacerdotes dñi Et ait rex ad doech
Conuertere tu 7 irruē i sacerdotes dñi
Conuersusqz doech pdumeus ir
ruit in sacerdotes et trucidauit in
die illa octogintaquinqz viros re
stitos ephot lineo Nox autē ci
uitatem sacerdotum paussit in ore
gladii viros 7 mulieres 7 puulos
et lactentes bouēqz et asinū et o
uē in ore gladii Quadēs at vn⁹ fi
li⁹ achimelech filij achitob cuius
nomē erat abiathar fugit ad dñ
et annūciauit ei q̄ occidissz saul
sacerdotes dñi Et ait dauid ad a
biathar Scēbā ei in die illa q̄ cū
ibi esset doech pdume⁹ proculdu
bio annūciaret sauli Ego suz re
us omnium animarum patris tui
Mane mecum ne timeas Si q̄s
queherit animam meam quetret

et animam tuam mecumqz serua
beris **Ca. xxiij.**
Et annūciauerit dauid dicen
tes. Ecce philistini oppu
nāt ceila et diripiūt areas. Cōsu
luūt ergo dauid dñm dicēs. Nūz
vadā et pūtiā philisteos istos
Et ait dñs ad dñm Vade 7 pūtiā
philisteos et saluab ceilam Et di
xerunt viri q̄ erāt cū dauid ad eū
Ecce nos hic in iudea consistētes
timemus quātomagis si ierimus
in ceilam aduersū agmīa philisti
nor? Rursus ergo dauid cōsiliū
luit dñm Qui rñdens ait ei Sur
ge et vade in ceila Ego ei tradāz
philisteos in manu tua. Abst̄ et
go dauid 7 vir ei⁹ i ceila 7 pugna
uit aduersū philisteos Et abegit
lumenta eoz 7 pūssit eos plaga
magna et saluauit dñm hitatōs ei
le. Porro eo tpe quo fugiebat a
biathar filius achimelech ad dñ
in ceilam ephot scū habēs desce
derat Nūciatū ē at saul q̄ venissz
dauid in ceilam Et ait saul. Tra
didit eū dñs in manus meas con
clususqz ē introgress⁹ vrbem in q̄
porte et sere sunt. Et p̄cepit sa
ul omni populo vt ad pugnaz de
scenderet in ceila et obhideret da
uid et viros ei⁹. Qs cū resisset
dauid qz p̄paret ei saul clā malū
dixit ad abiathar sacerdotē applica
ephot Et ait dñs Pñe de⁹ isrl au
diuit samā su⁹ tu⁹ q̄ disponat sa
ul wire ad ceila vt euerfat vrbē
ppter me Si tradent me viri ceile
i man⁹ ei⁹ et si descēdet saul siat
audiuit seru⁹ tu⁹ dñe deus isrl i
dica seruo tuo Et ait dñs Descen
det Dixitqz rursus dñs. Si tradet

doech potēssim⁹ pastor
Saul: qui mulas Saul
pascēbat omidit dñs sacerdotes
qz reliqz serui Saul nol
bāt exire man⁹ in sa
cerdotes dñi

II
Ephot i. vñ lader
infamant.

REGVM

I.

me viri ceile et viros q̄ sūt meas
 i man⁹ saul. **E**t dixit dñs Tradet
 Surrexit ergo dauid ⁊ viri eius
 quasi serpētes egressi de cēla huc
 atq; illuc vagabant incerti. **N**ū
 diatq; ē saul q̄ fugisset dauid de
 ceila et saluatus esset q̄ob rē dis
 simulauit exire. **M**oraba ē autē
 dauid in deserto in locis firmissi
 mis mansit q̄ i monte solitudis
 ziph i mōte opaco. **Q**uerebat euz
 tamē saul cūctis diebus ⁊ non tra
 didit eū dñs i man⁹ ei⁹. **E**t vidit
 dauid q̄ egressus esset saul vt q̄
 reret aīam ei⁹. **P**orro dauid eāt
 in deserto ziph in filua. **E**t surrex
 it ionathas filius saul et abiit ad
 dauid in filua ⁊ confortauit man⁹
 eius in deo dixitq; ei. **N**e timeas
 neq; ei inueniet te man⁹ saul pa
 tris mei. **E**t tu regnabis sup isrl
 ⁊ ego ero tibi sedus. **S**ed ⁊ saul
 p̄t me⁹ scie hoc. **P**ertrahit ergo vt
 q̄ sedus corāz dño. **M**ansitq; da
 uid in filua. **I**onathas autē reuer
 sus ē in domū suā. **A**scēderūt autē
 ziphai ad saul in gabaa dicentes
Nonne ecce dauid latitat apud
 nos i locis tutissimis filue in colle
 achille que ē ad dexte ram deserti.
Nūc ergo sicut desiderauit aīa tua
 vt descēderes de scēde. nēm at erit
 vt tradam⁹ eū i man⁹ regis. **D**i
 xitq; saul. **B**ēdicti vos a dño q̄
 doluistis vicē meā. **A**bite ergo oro
 ⁊ diligenti⁹ p̄pate et curioh⁹ agi
 te ⁊ confideāte locū vbi sit p̄s ei⁹
 vt quis viderit eum ibi vbi dixi
 stis. **R**eco gitat ei de me q̄ callide i
 fidi er ei. **C**ōsiderate et videte oīa
 latibula ei⁹ in q̄bus absconditur
 ⁊ reuertimini ad me ad tē certas

vt vadā vobiscū. **Q**uod si etiā in
 terram se obstituerit p̄scrutabor
 eū in cunctis milib⁹ iuda. **A**t illi
 surgentes abierūt in ziph aī saul.
Dauid at et viri ei⁹ erāt in deser
 to maon in campestrib⁹ ad dexte
 ram iesimuth. **I**uit ergo saul et
 socij ei⁹ ad q̄rendū eū. **E**t nūcia
 tū ē dauid statimq; descendit ad pe
 trā ⁊ p̄sabat i deserto maon. **Q**u
 oq; audisset saul p̄scut⁹ ē dñs in
 deserto maon. **E**t ibat saul ⁊ viri
 eius ad latus montis ex pte p̄na
 dauid at ⁊ viri ei⁹ erant in latere
 mōtis ex pte altera. **P**orro dauid
 despeābat se posse euadere a facie
 saul. **I**taq; saul ⁊ viri ei⁹ in modū
 corone cingebant dauid et viros
 eius vt caperent eos. **E**t nuncius
 venit ad saul dicēs. **F**estinas xni
 qm̄ infuderunt se philistim super
 terrā. **N**e uers⁹ ē ergo saul desistēs
 p̄sequi dauid et p̄cepit in occurssū
 philistimoz. **P**ropter hoc vocaue
 runt locū illū petrā diuidentem.
Ascendit ergo. **C**ap̄ p̄iñ.
Dauid inde ⁊ habitauit i lo
 cis tutissimis engaddi. **C**unq; re
 uersus esset saul postq̄ p̄scutus
 est philisteos nunciauerunt ei di
 cētes. **E**cce dauid in deserto ē en
 gaddi. **A**ssumēs ergo saul tria mī
 lia electoz viroꝝ ex omni isrl
 p̄cepit ad inuestigandū dauid et
 viros ei⁹ et nā sup abruptissimas
 petras q̄ solis ibicibus peruiē sūt
Et venit ad caulas omiū q̄ se offe
 rebāt viā eātq; ibi spelūca quā
 ingressus ē saul vt purgaret vē
 trem. **P**orro dauid ⁊ viri eius i i
 teriore pte spelūce latebant. **E**t di
 xerūt serui dauid ad eū. **E**cce dies

de qua locutus est dñs ab te ego tradam tibi inimicū tuum vt fati as ei sicut plaquerit i oculis tuis. Surrexit ergo dauid ⁊ precidit o rā clamidis saul filenter. Post hec percussit cor suū dauid eo q̄ absce disse et oram clamidis saul. Dixit q̄ ad viros suos. Propicius sit mihi dñs ne fatiam hanc rem do mino meo p̄po domini vt mittam manum meam in eum. q̄ cristus do mini est. Vivit dominus q̄ mihi dominus percusserit eum aut dies eius veneit vt moriatur aut descē dens in prelium pierit p̄piti? mi hi sit dominus vt non mittaz ma nū meā i p̄m dñi. Et cōregit da uid viros suos sermonibus istis ⁊ non p̄misit eos vt cōsurgerēt in saul. Porro saul exurgens de spe lūca p̄gebat cepto itinere. Surre xit autē dauid post eum ⁊ egress⁹ de spelunca clamavit post tergum saul dicens Dñe mi rex. Et respe xit saul post se ⁊ inclinās se dauid p̄nus in terrā adoravit. Dixitq̄ ad saul Quare audis verba homi nū loquētū: dauid querit malū aduersum te. Ecce hodie viderūt oculi tui q̄ tradiderit te dominus in manu mea in spelunca ⁊ cogita ui vt occidere te. sed pepat tibi o cul⁹ meus. Dixi em̄. Nō excedaz manū meā in dominum meum. q̄ cristus domini est. Qui poti⁹ p̄ mi vide ⁊ agnosce oram clamidis tue in manu mea quō cū p̄iderem sūmitatem clamidis tue nolui ex federe manū meā in te. Animadu te ⁊ vide qm̄ nō est in manu mea malū neq; iniquitas neq; peccavi in te. Tu at̄ invidiaris anime mee vt

auferas eā. Iudicet dñs inter me ⁊ te ⁊ vascetur me dñs ex te. ma nus autē mea nō sit in te sicut bīc tur in puerbio antiq̄. Ab impijs egredietur impietas. Hanc ergo mea nō sit in te. Quem p̄sequeris tuū p̄sequeris ⁊ pulicem vñū. Sit dñs iudex ⁊ iudicet inter me et te ⁊ videat ⁊ iudicet causam meam ⁊ eruat me de manu tua. Cū autē cō plessit dauid loquēs sermōes hu iusmodi ad saul dixit saul. Nū qd̄ vñ hec tua ē fili mi dauid? Et leuauit saul vocē suam ⁊ fleuit di xitq̄ ad dauid. Iustior tu es q̄ ego. Tu ei tribuisti mihi bona. ego autem reddidi tibi mala. Et tu in dicasti mihi hodie que feceris mi hi bona quō tradiderit me dñs in manu tua ⁊ nō occideris me. Quis em̄ cū inuenerit inimicū suū dimit tet eū i via bona? S; dñs reddat tibi vicissitudinem hāc p̄ eo q̄ hodie opat⁹ es in me. Et nūc q̄ hitu q̄ certissime ēgnatur? sis ⁊ hitu e⁹ i manu tua regnū isrl tuā in dñō ne deleas semen meum post me neq; auferas nomē meū de do mo p̄ris mei. Et iurauit dñs saul ⁊ bñt ḡ saul i domū suā ⁊ dñs et vñ ei⁹ ascēderit ad tutiōā loca. **C. Ca.**
Mortu⁹ ē at̄ samuel ⁊ p̄la gregari⁹ ē vñūsus isrl ⁊ p̄la perunt eum nimis ⁊ sepeliēt eū i domo sua i ramatha. Cōsurgens q̄ dauid descēdit in desertū phara. Erat at̄ vir quisp̄ā in solitudine maon et possessio ei⁹ in carmelo ⁊ homo ille magn⁹ nimis. eratq̄ ei oues tria milia ⁊ mille capre ⁊ ac cedit vt tōderet greg ei⁹ i carmelo

REGVM

.I.

Nomen autem viri illius erat nabal et nomen uxoris eius abigail. Eratque mulier illa prudentissima et speciosa. Porro vir eius durus et pessimus et maliciosus. Erat autem de genere caleph. Cum autem audisset dauid in deserto quod tonderet nabal gregem suum misit decem iuvenes et dixit eis. Ascendite in caemelum et venietis ad nabal et salutabitis eum ex nomine meo pacifice et sic dicetis. Sit fratribus meis et tibi pax et domui tue pax et omnibus. Quamquam benses tui greges tuos qui erant nobiscum in deserto. Numquam eis molesti fuimus nec aliquando defuit eis quicquam de grege omni tempore quo fuerunt nobiscum in caemelo. Interroga pueros tuos et indicabunt tibi. Nunc ergo inueniant pueri tui gratiam in oculis tuis. In die enim bona venimus ad te. Quodcumque inuenirent mandauimus filiis tuis et filio tuo dauid. Cumque venissent pueri dauid locuti sunt ad nabal omnia verba hec ex nomine dauid et filuerunt. Respondens autem nabal pueris dauid ait. Quis est dauid et quis est filius ysaï? Hodie increuerunt fructus sunt ad nabal omnia verba hec. Tolle ergo panes meos et aquas meas et carnes pecorum que occidi in consoribus meis et dabo viris quos nescio unde sint. Regressi sunt autem pueri dauid per viam suam et reuerterunt et annuntiaverunt ei omnia quae dixerat nabal. Tunc ait dauid pueris suis. Accingat unusquisque gladio suo. Et accincti sunt filii dauid ense suo et secuti sunt dauid.

quasi quadringenti viri. Porro ducenti remanserunt ad sarcinas. Abigail autem uxori nabal nuntiavit unum de pueris suis dicens. Ecce dauid misit nuncios de deserto ut benedicerent domino nostro et auersat? est eos. Homines isti boni satis fuerunt nobis et non molesti nec quicquam aliquando perest omni tempore quo fuimus conuersati cum eis in deserto. Pro muro erat nobis tam in nocte quam in die omnibus diebus quibus pauius apud eos greges. Quamobrem confidetur et cogita quod facias quoniam completa est militia aduersum virum tuum et aduersum domum tuam et ipse est filius belial ita ut nemo possit ei loqui. Festinauit igitur abigail et tulit ducentos panes et duos utres vini et quique ardetes coctos et quinq; lata polente et centum ligaturas vuae passe et ducentas massas caritatis et posuit super asinos dixitque pueris suis. Precedite me et ecce post tergum sequeris vos. Viro autem suo nabal non indicauit. Cum ergo ascendisset et descenderet ad radicem montis domus et viri eius descenderant in occursum eius. Quibus et illa occurrit. Et ait domus. Vere frustra seruauimus omnia quae huius erant in deserto et non perierunt quicquam de cunctis quae ad eum pertinebant et reddidit mihi malum pro bono. Hec faciat dominus inimicis domus et hec addat si reliquero de omnibus quae ad ipsum pertinent usque mane iningentem ad parietem. Cum autem vidisset abigail dauid festinauit et descendit de asino et prostratus coram domus super faciem suam et adorauit super terram et cecidit ad pedes eius et dixit. In me sit domine mihi hec

iniquitas. **L**oquatur obsecro ancilla tua in auribus tuis et audi uerba famule tue. **N**e ponat oratio domini meus cor suum super uirum istum iniquum nabal quoniam secundum nomen suum stultus est et est stulticia cum eo. **E**go autem ancilla tua non uidi pueros tuos domine mihi quos misisti. **N**unc ergo domine mihi uiuat dominus et uiuat anima tua qui prohibuit te ne uenires in sanguinem et saluauit manum tuam a tibi. **E**t nunc sicut fuit nabal in inimici tui et qui querunt domino meo malum. **Q**uia propter suscipe benedictionem hanc quam attulit ancilla tua a tibi domino meo et da puero qui sequitur te dominum meum. **A**ufer iniquitates famule tue. **F**atigatus enim fatiet dominus tibi domino meo domum fideles quia prelia domini domine mihi tu preliaris. **M**alitia ergo non inueniamur in te omnibus diebus uite tue. **S**i enim surrexerit aliquando homo persequens te vel quiescas aut tuum erit anima domini mei custodita quasi in fasciculo uuentium apud dominum deum tuum. **P**orro inimicorum tuorum anima rotabitur quasi in impetu et circulo funde. **C**um ergo fecerit tibi dominus domino meo omnia hec que locutus est bona de te et constitueit te ducem super israhel non erit tibi hoc in singulum et in scrupulum cordis domino meo quod effuderis sanguinem innoxium aut ipse te ultus fueris. **E**t cum benefecerit dominus domino meo: et cor daberis ancille tue et tu beneficies ei. **E**t ait dominus ad abigail. **B**enedictus dominus deus israhel qui misit te hodie in occursum meum et benedictum eloquium tuum et benedicta tu que prohibuisti me hodie ne irem ad sanguinem ut uisceres me manu mea. **A**liquo uiuit

dominus deus israhel qui prohibuit me ne malum facerem tibi nisi cito uisceres in occursum mihi non remansisset nabal usque ad lucem matutinam mingens ad pietatem. **A**uscipit ergo dauid de manu eius omnia que attulerat ei. dixitque ei. **V**ade pacifice in domum tuam. **E**cce audiui uocem tuam honoram fatigam tuam. **V**enit autem abigail ad nabal. **E**t ecce erat ei diuinum in domo eius quasi diuinum regis et cor nabal iocundum. **E**rat ei ebrius nimis et non indicauit ei uerbum pusillum aut gracie usque mane. **D**iluasio autem digelissimum uinum nabal indicauit ei uxor sua uerba hec. **E**t factum est cor eius intrinsecus et factum est quasi lapis. **C**um pertrahissent de eodem dies posuisset dominus nabal mortuus est. **Q**uod cum audisset dauid mortuum esse nabal ait. **B**enedictus dominus qui iudicauit causam obprobrii mei de manu nabal et seruum suum custodiuit a malo et malitiam nabal reddidit dominus in caput eius. **M**isit ergo dauid et locuitur ad abigail ut sumeret eam sibi in uxorem. **E**t uenerunt pueri dauid ad abigail in carmelis locuti sunt ad eam dicentes. **D**auid misit nos ad te ut accipiat te sibi in uxorem. **Q**ue conuersus adorauit prona in terram ut. **E**cce famula tua sit in ancilla ut lauaret pedes suoribus domini mei. **E**t festinauit et surrexit abigail et ascendit super asinum et quicquid puella ierant cum ea pedisseque eius. **E**t secuta est nuntios domus domus facta est illi uxor. **S**ed et achioe accepit dominus de israhel et fuit uxor eius. **S**aul autem dedit michel filiam suam uxorem dominus salathi filio laia qui erat de gallim. **C**a. p. vi.

Et venerunt ziphei ad saul in
gabaa dicentes Ecce dauid
abscondit se in colle achille que est
ex aduerso solitudinis. Et surrexit
saul et descendit in desertum ziph et
cum eo tria milia viros de electis is-
rahel ut quereret dauid in deserto
ziph. Et castrametatus est saul in ga-
baa achille que erat ex aduerso so-
litudinis in via. Dauid autem habitabat
in deserto. Videns autem quod venisset sa-
ul post se in desertum misit explo-
ratores et dimisit quod illuc venisset et
revertisset. Et surrexit dauid clam-
avit et locum ubi erat saul. Cumque
et abner filius ner princeps milicie
ei et saulem dormientem in ten-
torio et reliquum vulgus per circuitum
eius. ait dauid ad archimelech et
abner et abisai filium saruie fratres
ad saul in castris. Dixitque abisai
ad dauid et abisai ad populum nocte
et invenerunt saul in castris et dormi-
entem in tentorio et hastam fixam in ter-
ra ad caput eius. abner autem et popu-
lus dormientes in circuitu eius. Dixit
que abisai ad dauid. Concluserunt
deus inimicum tuum hodie in manu
mea. Nunc ergo proficiam cum lan-
tea in terra semel et secundo opus
non erit. Et dixit dauid ad abisai
Ne interficias eum. Quis enim exten-
det manum suam in christum domini inno-
centis erat. Et dixit dauid. Vivit
dominus quod si dominus posuerit eum a die
dominus perierit. Propitius mihi sit dominus ne
erubescam a manu mea in christum domini.
Nunc igitur tolle hastam que est ad caput

eius et ciphum aque et abeamus. Tu
lit igitur dauid hastam et ciphum aque
que erat ad caput eius et abierunt. Et
non erat quisquam qui videret et intelli-
geret et evigilaret. Et omnes dor-
miebant quia sompnus domini intraverat su-
per eos. Cumque transisset dauid ex ad-
uerso et stetisset in vertice montis
de longe et esset grande intervallum
inter eos clamavit dauid ad po-
pulum et ad abner filium ner dicens
Nonne respondebis abner. Et respondens
abner ait. Quis es tu qui clamas et
inquietas regem. Et ait dauid ad ab-
ner. Nunquid non vir tu es. Et quis
alius similis tui in israel. Quare er-
go non custodisti dominum tuum regem.
Ingressus est enim unus de turba ut in-
terficeret regem domini tuum. Non est bonum
hoc quod fecisti. Vivit dominus quoniam
filius mortis estis vos quia non custo-
distis dominum vestrum existum domini. Nunc
ergo vide ubi sit hasta regis et
ubi sit ciphus aque que erat ad ca-
put eius. Cognovit autem saul vocem
dauid et dixit. Nunquid vox hec
tua fili mi dauid. Et ait dauid.
Vox mea domine mi rex. Et ait. Qua
ob causam dominus me persequitur suum
suum. Quid feci autem quod est malum in
manu mea. Nunc ergo audi orationem
domine mi rex verba servi tui. Si dominus
inimicitiam te aduersum me odoretur sacri-
ficiu. Si autem filii hominum maledicti sunt
in conspectu domini qui eiecerunt me ho-
die ut non habitem in hereditate domini.
Dicentes vade suum dominus alienis. Et
nunc non effundatur sanguis meus in ter-
ram coram domino quia egressus est rex israel ut
quereret pulicem novum sicut persequitur
perdit in motibus. Et ait saul. Dece-
ui. Reverte fili mi dauid. Nequaquam

enim ultra tibi malefacta eo qd p
ciosa fuerit anima mea in oculis
tuis hodie. Apparet enim qd stulte
egetim et ignorauerim multa nimis.
Et respondens dauid ait. Ecce hasta
regis: transeat vnus de pueris re
gis et tollat eam. Dñs atq; retribu
et vnicuiq; scdm iusticiā suā et fi
de. Tradidit enim te dñs hodie i
manū meā et nolui extendere manū
meā in p̄m dñm. Et sicut magnifi
cata ē aīa tua hodie in oculis me
is. sic magnificetur aīa mea i ocu
lis dñi et liberet me de oī agustia.
Ait ergo saul ad dñm Benedictus tu
fili mi dauid. Et qdem faties fati
es et potes poteris. **Ca. xxvii**

Hñt atq; dauid in viā suā et sa
ul reuersus ē in locū suū. Et
ait dauid in corde suo. Aliqn in
cidam vna die i manus saul. Non
ne melius est vt fugiam et saluer i
terra philistinorū vt desperet saul
cessetq; me querere in cunctis fini
bus israhel. Fugia ergo man? ei?
Et surrexit dauid et abiit ipe et
sercenti viri eius eo ad achis filiū
maoch regem geeth. Et habitauit da
uid cum achis in geth. ipse et vi
ri ei? et domus eius et due vxores
ei? achinoem iesrahelites et abi
gail vxor nabal carmeli. Et nūcia
tum est saul qd fugisset dñs in geth
et non addidit ultra querere eum.
Dixit atq; dauid ad achis. Si iue
ni gratiam in oculis tuis detur m
locus in vna vrbū regionis hui?
vt habitez ibi. Cur em manet ser
uus tuus in ciuitate regis tecum?
Dedit itaq; ei achis in die illa fi
celech. Propter quā causam facta
est ficelech regum iuba vsq; i die

hanc. Fuit atq; numer? dier? qbz
habitauit dauid in regione philis
tinorū quatuor mensium. Et ascē
dit dauid et viri eius et agebant
predas de gesuri et de gebi et de
amalechitis. Vñ enim pagi habi
tabantur in terra antiquitus cum
tibus fur vsq; ad terram egipti.
Et partiebat dauid omnes tertas vi
illoz nec relinquebat viuentez vi
rum et muliere. tollensq; oues et
boues et asinos et camelos et vestes
reuer tebat et veniebat ad achis.
Dicebat atq; ei achis. In quē itru
isti hodie? Respondebat dauid. Co
tra meridiem iude et contra meridiē
hieramel et contra meridiem cen
turū et muliere non viuificabat
dñs nec adducebat in geth dñs
ne forte loquantur aduersū nos
Hec fecit dauid. Et hoc erat decur
tū illi oībus dieb? quib? habitauit i
regione philistinorū. Credidit
achis dauid dicens. Multa mala o
perat? est contra pplm suū isrl. Et
igit m fu? sempitern? **Ca. xxviii**
Factus est atq; in dieb? illis co
gregauerūt philistinim agni
na sua vt prepararent ad bellū co
tra isrl. Dixitq; achis ad dauid.
Sciens nūc scito qm meū egerbi
eris i castris tui et viri tui. Dixitq;
dauid ad achis. Nunc scies que
factus est seru? tu? Et ait achis
ad dauid. Et ego custodes capitis
mei ponā te cūctis dieb?. Samu
el autē mortu? ē planxitq; eū oīs
isrl et sepeliē eum in ramatha
vrbe sua. Et saul abseulit magos
et arciolos de terra et interfecit eos
qui phitones habebant in ventris
Congregatiq; sunt philistinim et

venecunt et castrametati sunt in su-
na. Congregavit autem et saul virum
suum israhel et venit in gelboe. Et
vidit saul castra philistinum et timu-
it et expavit cor eius nimis. Consu-
luitque dominum et non respondit ei neque per
somnia neque per sacerdotes neque per
prophetas. Dixitque saul servis suis.
Querite mihi mulierem habentem
phitonem et vadite ad eam et sciscita-
bitur pillam. Et dixerunt servi eius
ad eum. Est mulier phitonem habens
in endor. Putavit ergo habitum su-
um vestitusque alius vestimentis et
abijt ipse et duo viri cum eo vene-
runtque ad mulierem nocte et ait
illi. Divina mihi in phitone et sus-
cita mihi quem dixeris tibi. Et ait
mulier ad eum. Ecce tu nosci quanta
fecerit saul et quanto eraserit magos
et arolos de terra. Quare ergo in-
diarias aie mee ut occidas? Et iura-
vit ei saul in domino dicens. Vivit dominus
quia non eumies tibi quicquam mali pro
propter hac rem dixeris ei mulier. Que-
runt tibi. Qui ait. Samuele.
Cum autem vidisset
mulier samuelem exclamavit voce
magna et dixit ad saul. Quare im-
posuisti mihi? Tu es ei saul. Dixitque
ei rex. Noli timere. Quid vidisti. Et
ait mulier ad saul. Deos vidi ascen-
dentes de terra. Dixitque ei. Qualis
est forma eius? Que ait. Vir senex
ascendit et ipse amictus est pallio. Et
intellexit saul quod samuel esset et a-
vertit se super faciem suam in terra et a-
dormivit. Dixit autem samuel ad saul.
Quare iniquitasti me ut suscitarem
et ait saul. Quia artor nimis. Siqui-
dem philistinim pugnant adversum me
et deest cessit a me et exaudire me

noluit neque in manu prophetarum neque per
somnia. Vocavi ergo te ut ostende-
res mihi quid faciam. Et ait samu-
el. Quid interrogas me cum dominus
recesserit a te et transierit ad emu-
lum tuum? Faciet enim tibi dominus si-
cut locutus est in manu mea et sciet
regnum tuum de manu tua et dabit il-
lud proximo tuo david quia non
obedisti voci domini neque fecisti iram
furoris eius in amalech. Idcirco
quod patris fecit tibi dominus hodie et
dabit dominus etiam israhel team in manu
philistinim. Cuius autem tu et filii tui me-
cum eritis sed et castra israhel tradet
dominus in manus philistinim. Statim
que saul occidit porcum in terra. Ex-
timuerat enim verba samuelis et ro-
bur non erat in eo quia non comederat
panem tota die illa. Ingressa est itaque
mulier illa ad saul. Conturbatus
enim erat valde. Dixit ad eum. Ecce obe-
diit ancilla tua voci tue et posui a-
nimam meam in manu mea et au-
divi sermones tuos quos locutus es
ad me. Nunc igitur audi et tu vocem
acille tue et pone coram te buccel-
lam panis ut comedas convalescas et
possis iter agere. Qui tenuit et a-
it. Non comedam. Coegerunt autem eum
servi sui et mulier et tandem audita
voce eorum surrexit de terra et se-
dit super lectum. Mulier autem illa ha-
bebat vitulum pascuale in domo et
festinavit et occidit eum. Tollensque
farinam miscuit eam et coxit azima et
posuit ante saul et ante servos eius.
Qui cum comedisissent surrexerunt et
ambulaverunt per totam noctem illam.

Congregata Ca. xxi.
Sunt ergo philistinim viri
agmina in aphec. Sed et israhel

castrametatur? est sup fontem qui erat i ierl. Et satrape quidē philistiim incedebant in centurijsq milibus. dauid aut et viri eius erat in nouissimo agmine cum achis. Dixeruntq principes philistiim ad achis. Quid tibi volūt hebrei isti? Et ait achis ad principes philistiim. Nunquid ignoratis dauid q fuit seruus saul regis israel? est apud me multis diebus vel annis. Et non inueni in eo quicq ex die qua transfugit ad me vsq ad diez hanc. Irati sunt autem aduersus eum principes philistiim et dixerunt ei. Reuertatur vir et sedeat in loco suo in quo constituiti eum et nō descendat nobiscum in prelium: ne fiat nobis aduersarius cum piliari ceperimus. Quo emz aliter poterit placare dominum suuz mihi in capitibus nostris? Nōne iste est dauid cui cantabant in choris dicētes paussit saul in milibus suis et dauid in decz milibus suis. Vocauit ergo achis dauid et ait ei. Viuit dominus quia rectus es et bonus i conspectu meo et erit? tuus et introitus tuus meuz est in castris. Et non inueni in te qcq mali ex die qua uisti ad me vsq in diem hanc. sed satrapis nō places. Revertere ergo et vade in pace et nō offendas oculos satraparum philistiim. Dixitq dauid ad achis. Quid enim feci et quid iuenisti i me seruo tuo a die q fui in ospai tuo vsq in diem hanc vt non veniam et pugnē contra inimicos dñi mei regis? Rēdes aut achis locutus ē ad dauid. Scio q bonus es tu in oculis meis sicut angelus

dei. h principes philistinorum dixerunt. Non ascendet nobiscum i prelium. Igitur surge mane tu et seruus dñi tui q uenerunt tecum ai de nocte surreperitis et cepit diluascere p gite. Surrexit itaq de nocte dauid ipse et viri ei? vt pphascerent mane et reuertent ad terrā philistiim. Philistiim at descendit in israel. **Capitulum xxx.** **Q**uoniam remissent dñs et viri ei? h hielech die tertia amalechi te ipse fecerāt ex pte australi i hielech et pausserāt hielech et ceciderāt eā igni. Et captiuas duxerunt mulieres ex ea a minimo vsq ad maximum et nō infecerunt quēq. h secuti duxerunt et pgebāt itinere suo. Cū ergo remisset dauid et viri ei? ad ciuitatē et iuenissent eā succensam igni et uxores suas et filios suos et filias ductas esse captiuas leuauerūt dñs et pplus q erat cum eo voces suas et planxerunt donec deficeret i eis lacrimae. Siq deinde duxerunt uxores dñs captiue ducte fuerant achioē ieserites et abigail uxore nabal carmeli. Et cōtristatur? ē dauid valde. Volebat ei eū ppls lapidare q? amara erat anima eius. Confertus q viri sup filiis et filiabus. Confertus ē at dñs in dño deo suo et ait ad abiathar sacerdotem filiu achimelech. Applica ad me ephod et applicauit abiathar ephod ad dauid et consuluit dauid dñm dicēs. Persequar satrunculos hos et conprehendam eos an non? Dixitq ei dñs. Persequere ab h dubio ei conprehendes eos et eranties pōā ab h et uenerunt vsq ad torrentem besor.

Ephod et Jordan
messianus

REGVM

.I.

et lassi quidam substituerunt. **P**er
seut⁹ ē aut⁹ dauid ipse et quadri
genti viri cum eo. substituerat eni
ducenti q⁹ lassi transire nō poterāt
torrente besor. Et inuenerūt virum
egyptiū in agro et adduxerūt eū
ad dauid. Dederuntq⁹ ei panem
vt comederet et biberet aquā sed
q⁹ fragmen massetariq⁹ et duas
ligaturas vne passae. Qui cū ome
dissit et reuersus ē spūs ei⁹ et refo
cillat⁹ ē. Nō ei comederat panem
neq⁹ biberat aquā tribus diebus tri
bus noctibus. Dixit itaq⁹ ei da
uid. Cui⁹ es tu vel vnde et quo p
gis. Qui ait. Puer egypti⁹ ego sū
sui⁹ viri amalechite. Dereliquit
at me dñs me⁹ q⁹ egrotare cepi
nudius tertius. Siq⁹ de nos erupim⁹
ad australe plagā cerethi et cōtra
iudā et ad meridiē caleph et hie
lech succendim⁹ igni. Dixitq⁹ ei
dauid. Voles me ducere ad istuz
cuneū. Qui ait. Iura mibi p⁹ deum
q⁹ non occidas me et nō tradas
me in man⁹ dñi mei et ego ducā
te ad cuneū istū. Et iurauit ei da
uid. Quā cum dixisset eum ecce
illi discubebāt sup⁹ faciē vniuerse
terre comedentes et bibentes et q⁹ h
festū celebrātes diem p⁹ cūcta p
da et spolijs q⁹ ceperāt de tra pbili
stīm et de terra iudā. Et percussit eos
dauid a vespere vsq⁹ ad vespērā al
terius diei et nō euasit ex eis q⁹ s
lescentes q⁹ ascēderāt camelos et su
gerant. Eruit ergo dauid oīa que
tulerāt amalechite et duas vxores
suas eruit. Nec defuit quisq⁹ ap
uo vsq⁹ ad magnū tam de filijs q⁹
de filiabus et de spolijs et quecūq⁹

rapuerant omnia ēduxit dauid et
tulit vniuersos greges et armēta
et minauit ante faciē suā. **D**ixerūt
q⁹. Hec ē preda dauid. Venit at
dauid ad ducentos viros q⁹ lassi
substituerāt nec sequi poterant da
uid et rehidere eos iusserat ī tor
rente besor. Qui egressi sunt obui
am dauid et p⁹lo q⁹ erat cum eo.
Accedens autem dauid ad p⁹lm
salutauit eos pacifice. **R**espōdes
q⁹ oīs viri pessim⁹ et iniqu⁹ de vi
ris q⁹ erāt cū dauid dixit. Quia nō
veneūt nobiscū nō dabim⁹ eis q⁹c
q⁹ de preda quā erum⁹ sed suffici
at vniūsq⁹ vxor sua et filij quos
cū acceperint recedant. Dixit aut
dauid. Non sic facietis frēs mei et
hīs q⁹ tradidit nobis dñs et aust
diuit nos et dedit latrūculos qui
eruperāt aduersū nos in manus
nostras nec audiet vos q⁹sq⁹ super
fmone hoc. Equa em⁹ pars erit de
scendentis ad prelūm et remanē
tis ad sarcinas et filiter diuident
Et factū ē hoc ex die illa et deinceps
cōstitutū et p⁹miū et q⁹ h lex in isrl
vsq⁹ i die hanc. Venit ergo dauid
in hielech et misit dona de p⁹da se
miceibus iudā p⁹imis suis dicēs
Accipite bñdictiōem de p⁹da hosti
um dñi. Hīs q⁹ erāt in bethel et q⁹
in ramoth ad meridiē et qui in ge
ther et q⁹ i arcoer et q⁹ i sephamoth
et q⁹ i esthama et q⁹ in rachal et q⁹ in
verbibus iberameli et q⁹ i verbib⁹
ceni et q⁹ in rama et q⁹ i laai asan et
q⁹ i athach et q⁹ in ebron et reliq⁹ q⁹
erāt in hīs locis in quib⁹ cōmora
tus fuerat dauid et viri eius

Perillistim autem **Ca. xxxi**
pugnabat aduersū israhel

Et fugerunt viri israel ante faciem philistinim et ceciderunt infecti in monte gelboe. Irruitque philistinim in saul et in filios eius et percusserunt ionathan et aminadab et melchisue filios saul: totumque pondus pluri sum est in saul. Et ceciderunt eum viri sagittarum et vulneratus est vehementer a sagittariis. Dixitque saul ad armigerum suum. Euagina gladium tuum et interfice me: ne forte veniant incircumcisi isti et interficiant me illudentes mihi. Et noluit armiger eius. fuerat enim nimis terrore perterritus. Arripuit itaque saul gladium suum et irruit super eum. Quod cum vidisset armiger eius videlicet quod mortuus esset saul. irruit etiam ipse super gladium suum et mortuus est cum eo. Mortuus est ergo saul et tres filii eius et armiger illius et universi viri eius in die illa propter. Videntes autem filii israel qui erant trans vallē et trans iordanem quod fugissent viri israel et quod mortuus esset saul et tres filii eius reliquerunt civitates suas et fugerunt. Veneruntque philistinim et habitauerunt ibi. Facta autem die altera venerunt philistinim ut expoliarent interfectos et inveniunt saul et tres filios eius iacentes in monte gelboe. Et praeciderunt caput saul et expoliaverunt eum armis et miserunt in terram philistinorum pro circuiitu ut annuntiaret in templo ydolorum et in populis. Et posuerunt arma eius in templo astarothe. corpus vero eius suspenderunt in muro bethsan. Quod cum vidissent habitatores iabes galaad quoniam fecerant philistinim saul surreperunt omnes viri fortissimi et ambulaverunt tota nocte et tu-

lerunt castris saul et castris filiorum eius de muro bethsan. Veneruntque viri iabes galaad et combusserunt ea igni et tulerunt ossa eorum et sepelierunt in nemore iabes et ieiunaverunt septem diebus.

Explicit liber regum
primus. Incipit secundus
Capitulum primum.

Dixitque etiam per spiritum mor-
tuum est saul ut dauid
reverteretur a cede a
malech et maneret in
hecelech duos dies.
In die autem tertio apparuit
mo veniens de castris saul veste co-
scissa et pulvere conspersus caput
Et ut venit ad dauid cecidit super
faciem suam et adoravit. Dixitque
ad eum dauid. Vni venis. Qui ait
ad eum. De castris israel fugi. Et
dixit ad eum dauid. Quod est
tibi quod factus est. Indica mihi
Qui ait. Fugit populus ex prelio
et multi conruentes e populo mor-
tui sunt. sed et saul et ionathas fi-
lius eius interierunt. Dixitque da-
uid ad adolescentem qui nuntiabat
ei. Unde scis quia mortuus est sa-
ul et ionathas filius eius. Ait a-
dolescens qui nuntiabat ei. Casu
veni in montem gelboe et saul in-
cumbat super hastam suam. por-
ro currus et equites appropinqua-
bant ei et conversus post tergum
suum vidensque me vocavit. Cum au-
tem respondissem assum: dixit mihi.
Quis nam es tu. Et aio ad eum.
Amalechites ego sum. Et laqueus
est mihi. Ita super me et interfice

REGVM

.II.

me quoniam tenent me angustie et
adhuc tota anima mea in me est
Sicutque super eum occidit illud. Sciebat
enim quod vivere non poterat propter ruinam
Et sicut brachia de brachio illius
eius et armillas de brachio illius
et attulit ad te dominum meum huc. Ap
prehendens autem david vestimenta
sua scidit. omnesque viri qui erant cum
eo et planxerunt et fleuerunt et ieiun
naverunt usque ad vesperam super saul
super ionathan filium eius et super po
pulum domini et super domum israel: eo quod
corruisset gladio. Dixitque david
ad iuvenem qui nunciauerat ei. Un
de es tu? Qui respondit Filius hominis
aduene amalechite ego sum. Et
ait ad eum david. Quare non ti
misti mittere manum tuam ut occi
deres cristum domini. Vocansque david
vnum de pueris suis ait. Accedens
irruere in eum. Qui percussit illum et mor
tus est. Et ait ad eum david. San
guis tuus super caput tuum. Os ei
autem locutus est aduersum te dicens:
ego interfeci cristum domini. Planxit
autem david planctu huiusmodi
super saul et super ionathan filium eius
et precepit ut doceretur filios iuda
planctu huius scriptum est in libro iu
dis que mortui sunt super excelsa tua
vulnerati. Inclit israel super mon
tes tuos interfecti sunt. Quo cecide
runt fortes? Nolite annunciare in
beth-neq; annuncietis in copitis
ascalois: ne forte letentur filie phi
listin ne expulsetur filie ierusalem
Montes gelboe nec vos nec plu
uia remiant super vos. Neque sint a
grati precipitantes quia ibi abiectus est clipe
us fortium clipeus saul quasi non esset

unctus oleo a sanguine interfecto
rum ab adipi fortium. Sagitta io
nathe nunquam rediit retrorsum et gla
dius saul non est reuersus inanis
Saul et ionathas amabiles de
cori valde in vita sua in morte quoque
non sunt diuisi. Aquilis velociores
leombus fortiores filij israel super
saul flete qui vestiebat vos coccino
in deliciis qui prebebat ornamenta
aurea cultui vestro. Quo ceciderunt
fortes in prelio. Ionathas in ex
celsis tuis occisus est. Doleo super
te fratrem mihi ionatha decore nimis
amabilis super amorem mulierum. Si
autem mater vnicui amat filium suum
ita ego te diligebam. Quo ceciderunt
robusti et perierunt arma bellica:

Capitulum. ii.

Et post hec consuluit david do
minum dicens Num ascendam in vnā
de ciuitatibus iuda? Et ait dominus ad
eum Ascende. Dixitque david Quo
ascendam? Et respondit ei. In hebron. A
scendit ergo david et due uxores
eius achinoem ieselites et abigail
uxor nabal carmeli. Et viros qui
erant cum eo duxit david singulos cum
domo sua et manserunt in opidis he
bron. Veneruntque viri iuda et vnus
erunt ibi david ut regnaret super
domum iuda. Et nuntiatus est david
quod viri iabes galaad sepelissent sa
ul. Misit ergo david nuncios ad
viros iabes galaad dixitque ad
eos. Benedicti vos a domino qui fecistis
misericordiam hanc cum domino vestro sa
ul et sepelissetis eum. Et nunc reti
buet quidem vobis dominus misericor
diam et veritatem et ego reddam gratias
eo quod fecistis verbis istud. Quod for
tentur manus vestre et estote filij

fortitudinis **L**icet ei mortuus sit do-
min⁹ vr̄ saul. tamen me vnxit do-
min⁹ iuda in regem sibi. **A**bner
at filius nec princeps exercitus saul
tulit hisloseth filium saul et circum-
duxit eum p̄ castra regemq; cōsti-
tuit sup galaad et sup iessuri et su-
per israhel et sup effrai et sup bē-
sami et sup isrl̄ vniuersū. **Q**ua-
draginta annorū erat hisloseth fili⁹
saul cū regnare cepisset sup isrl̄ et
duobus annis regnavit. **S**ola at do-
min⁹ iuda seq̄bať dñs. **E**t fuit nume-
r⁹ dier⁹ q̄s amorat⁹ ē dñs iher⁹s i
hebrō sup domū iuda. septē annorū
et sep̄ mēhū. **E**gress⁹q; ē abner fi-
lius ner et pueri hisloseth filij saul
de castris in gabaon. porro ioab fili-
us sariue et pueri dñs egressi sunt
et occurrerūt eis iuxta piscinā ga-
baon. **E**t cū in vnū cōuenissēt e ē
gione sederūt hī in vna pte pisci-
ne et illi ex altera. **D**ixitq; abner
ad ioab. **B**urgāt pueri. et ludāt
coram nobis. **E**t rēdit ioab. **S**ue-
gant. **S**urrexerūt ergo et trāherūt
numero duodecim de beniamin ex p-
te hisloseth filij saul. et duodecim
de pueris dñs. **A**pphensioq; vnusq;
q; capite cōpis sui desipit gladiū
i lat⁹ cōtrari⁹ et ceciderūt hī. **D**oca-
tūq; ē nomē loci illi⁹. ager robu-
storū i gabaon. **E**t cecidit bellū du-
latis i die illa. fugat⁹q; ē abner
et viri isrl̄ a pueris dauid. **E**rant
at ibi tres filij sariue. ioab et abi-
sai et asahel. **P**orro asahel cursor
velocissim⁹ fuit. quasi vnus ex ca-
preis que morant⁹ in filiis. **P**er-
sequebat⁹ at asahel abner et nō de-
clinauit ad dexteram siue ad fini-
strā omittēs p̄seq̄ abner. **R**espe-

it itaq; abner post tergum suū et
ait. **T**u ne es asahel. **Q**ui rēdit
Ego sum. **D**ixitq; ei abner. **V**ade
ad dextram siue ad sinistram et ar-
prehende vnum de adolescentibus
et tolle tibi spolia ei⁹. **N**oluit au-
tem asahel omittēre. quā reuerteret⁹
eum. **R**ursumq; locutus ē abner
ad asahel. **R**ecede et noli me sequi
ne forte compellar confodere te i
terram et leuare nō potero faciem
meam ad ioab fratrem tuum. **Q**ui
audire contempsit et noluit decli-
nare. **P**ercussit ergo eum abner
auersa hasta in inguine et tran-
sodit et mortuus ē in eodem loco.
Omnēsq; qui transibāt per locū
illū in quo ceciderat asahel. et mor-
tuus erat subsistebant. **P**ersequen-
tibus autem ioab et abisai fugien-
tem abner sol occubuit. **E**t venērūt
vbi ad collem aque ductus qui ē
ex aduerso vallis et itineris dñs
in gabaon. **C**ongregatiq; sunt
filij beniamin ad abner et cōgloba-
ti in vnum caueū. **S**teterunt in si-
mitate tumuli vni⁹. **E**t exclama-
uit abner ad ioab. et ait. **N**um v-
isq; ad internecionem tuus mucro
desuet⁹. **A**n ignorans q̄ p̄ciolosā
sit desperatio. **V**squequo nō dicis
p̄p̄o vt omittat persequi fratres
suos. **E**t ait ioab. **V**ixit dñs si locu-
tus fuisses mane recessiss⁹ popu-
lus persequens fratrem suum.
Insonuit ergo ioab buccina et ste-
tit omnis exercitus. nec persequuti
sunt vltra israhel. neq; mirē ce-
tamen. **A**bner autem et viri eius a-
bierunt per capestria moab tota
nocte illa et trāherūt iordanē et lu-
strata oi bethorō venērūt ad castra.

REGVM

.II.

Porro ioab euerſ⁹ omiſſo abner
agregauit oēm pplm et defuerūt
de pueris dauid decem ⁊ nouem vi
ti excepto alabele. Serui autem
dauid paſſerunt de beniamin de
vitiſ qui erant cum abner: trece
toſſeraginta q̄ et mortui ſunt Tu
letuntq; alabele ⁊ ſepelierunt euz
in ſepulcro patris ſui i bethleem Et
ambulauerunt tota nocte ioab ⁊
viti q̄ erāt cum eo et in ipſo crepu
ſculo puenerūt in hebrō **Ca. in.**
Facta eſt ergo longa cōcerta
cio inter domū dauid ⁊ inter
domū ſaulis: dauid proficiens et
ſemp ſeipſo robuſtior. dom⁹ autē
ſaul decreſcens quotidie. Natq;
ſūt fili dauid in hebron **F**uitq; p̄
mogenit⁹ eius amon de achinoez
ieſraelite et poſt eum cheleab de
abigail vxore nabal carmeli **P**or
ro tertius abſalon filius maacha
filie tholomai regis heſſur **Q**uae
tū autē adonias filius aggith et
quint⁹ ſaphacias filius abithal
ſeruis q; ihertraam de egla vxorē
dauid **H**ij nati ſūt dauid i hebrō
Et ergo eſſet praelium iter domū
ſaul et domū dauid abner filius
ner regebat domum ſaul. **F**uerat
autē ſauli cōcubina noie reſpha fi
lia achia ingreſſuſq; ē ad eam ab
ner. **D**ixitq; hiſboſeth ad abner
Quare ingreſſus es ad concubinā
patris mei? **Q**ui iratus nimis p̄
pter verba hiſboſeth: ait. **N**ūq̄
caput carnis ego ſū adueſus iudā
hodie qui fecerūt mihi ſup domū
ſaul patris tui et ſuper frēs ⁊ proxi
mos eius et non tradiſti te in ma
nu dauid et tu reſiſti in me q; az
gueres pro muliere hodie? **H**ec ſati

at deus abner ⁊ hec addat ei. niſi
quō iurauit dñs dauid ſic faciam
cū eo vt trāſferat regnū de domo
ſaul ⁊ eleuet thron⁹ dauid ſuper
ieſrl et ſup iudam a dan vſq; berſa
bee **E**t nō potuit rēdere ei quicq;
q; metuebat illum. **M**iſit ergo ab
ner nūcios ad dauid in hebrō p̄ ſe
dicentes. **C**ui⁹ ē terra? **E**t vt loq̄
rent. **F**ac mecum amicitias ⁊ erit
man⁹ mea tecum ⁊ reducam ad te
vniuerſum iſrahel. **Q**ui ait. **O**pti
me **E**go ſatiaz tecū amicitias ſed
vnā rem peto a te dicens. **N**ō vi
debis faciē meā anteq̄ adduxeris
m̄ michol filiā ſaul ſic venies ⁊ vi
debiſ me **M**iſit at dauid nūcios
ad hiſboſeth filiū ſaul dicens. **S**ed
de vxorem meā michol quā deſpō
di mihi centur⁹ preputiis philisti
im **M**iſit ergo hiſboſeth ⁊ tulit eā
a viro ſuo ſathel filio lais. **S**eq̄
baturq; eam vir ſuus plozās vſq;
baurim et dixit ad eum abner **V**a
de et reuertere **Q**ui reuerſus eſt.
Sermonē q; itulit abner ad ſeni
ores iſrahel dicens. **T**ā heri q̄ nu
diuſterti⁹ querebatis dauid vt ē
gnaret ſup vos. **N**unc ergo faci
te qm̄ dñs loquit⁹ eſt ad dauid di
cēs **I**n manu ſerui mei dauid ſal
uabo pplm meum iſrahel de manu
philistiini ⁊ omnium inimicōz ei⁹
Loquit⁹ ē at abner etiā ad beniami
Et abijt vt loqueret⁹ ad dauid in
hebron omnia que placuerant iſra
heli et vniuerſo beniamin venitq;
ad dauid in hebron cum viginti
viris. **E**t fecit dauid abner et vi
ris eius qui venerant cum eo con
uiuium **E**t dixit abner ad dauid
Surgaz vt congreget ad te dñm

meum regē oēm isrl' et in eā fecit
 fedus et imperes oibus sicut desi-
 derat anima tua. Cum ergo dedux-
 iss; dauid abner et ille isrl' et i pace
 statim pueri dauid et ioab venerūt
 celsis latromibus cum preda mag-
 na nimis. Abner autem non erat
 cum dauid in hebron. q; iā dimi-
 serat eū et pfect; fuerat in pace
 et ioab et oīs exercit; q; erāt cum
 eo postea venerāt. Nūciatū ē itaq;
 ioab a narrātib; Vēnit abner fi-
 lius ner ad regem et dimisit euz
 et abiit in pace. Et ingress; ē ioab
 ad regem et ait Quid fecisti. Ec-
 ce vēit abner ad te. Quare dimisi-
 sti eū et abiit et recessit. Ignoras
 abner filiuz ner. qm ad hoc vēit
 ad te vt deciperet te et sciret exitū
 tuū et introitū tuū et nosset oīa q;
 agis. Aggressus itaq; ioab ad dō
 misit nūcios post abner et redu-
 xit eū a cisterna syra ignorante
 dauid. Cūq; redisset abner in he-
 bron secusū abduxit euz ioab ad
 mediū porte vt loqueret; ei i do-
 lor paussit illū ibi i inguine et mor-
 tu; ē in vltimū sanguinis a sa-
 bel fr̄is ei; Quid cum audisset da-
 uid rem iam gestam ait Quid;
 ego sum et regnum meum apud
 deum vñ in sempiternū a sangui-
 ne abner filij ner et vniat super
 caput ioab et sup oēm domuz pri-
 ei; nec deficiat de domo ioab flu-
 xū semis sustinēs et leprosus et te-
 nēs fūū et cadēs gladio et idigēs
 pane. Igit; ioab et abisai fr̄ ei; int̄
 fecerūt abner eo q; occidisset asa-
 bel fr̄em eoz in gabaon in p̄lio.
 Dixit at; dauid ad ioab et ad oēm
 populū qui erat cū eo. Bādite re-

stimenta vr̄a et acāgimini sacos
 et plāgite añ erequias abner. Por-
 ro rex dauid sequebat; feret; eū
 q; sepelisset abner in hebrō leua-
 uit rex dauid vocem suam et fle-
 uit sup tumuluz abner. Fleuit at;
 et omnis popul;. Plangēs q; rex
 et lugens abner ait. Nūq; vt
 mori solent ignauī mortuus ē ab-
 ner. Man; tue ligatē nō sunt; pe-
 des tui nō sūt cōpedib; aggrauati
 s; sicut solent cadere corā filiis mi-
 quītatis sic cor tuisti. Congeminā;
 q; omnis populus fleuit sup eū
 Cūq; vniasset vniuersa multitu-
 do cibum capere cū dauid dīcēs. Pec-
 huc die iurauit dauid dīcēs. Pec-
 faciat mibi deus et hec addat si a-
 te occasum solis gustauero panes
 vel aliud quicq;. Omīq; populus
 audiuit et placuerunt eis. Quicq;
 que fecit rex in cōspectu omnis
 populi. Et cognouit omne vulg;
 et vniuersus israhel i die illa quo
 miam non actuz fuisset a rege vt
 occideretur abner filius ner. Dixit
 it; q; rex ad seruos suos. Nūq;
 notatis quoniā princeps et mari-
 mus cecidit hodie in israhel. Ego
 aut; adhuc delicatus et vnct; rex
 Porro viri isti filij sanie duri mī
 sūt. Retribuat domin; facienti ma-
 lum iuxta malitiam suam.

Abiit aut; his to. Ca. iiii.
 Seth fili; saul q; occidiss; ab-
 ner i hebrō et dissolute sūt man;
 ei; oīs q; isrl' p̄turbatus est. Duo
 autem viri principes latronum e-
 rāt filio saul. nomen vni banāa et
 nomen alteri rechab filij rēmō be-
 rothite de filiis beniamin. P̄iāq;
 et heroth reputata ē in beniamin.

ioab occidit Abner prince

REGVM

.II.

Et fugerūt herothite in gathaim fueruntq; ibi aduene vsq; ad tem pus illud. Erat at ionathe filio sa ul filius debilis pedibus. Quicūq; mis em fuit quando venit nūcius de saul et ionatha ex israhel. Tol les itaq; eū nutrit sua fugit. Cū q; festiaret vt fugeret cecidit et claudus effectus ē habuitq; wca bulū miphiboseth. Venientes igi tur filij remmō herothite rechab et banaa ingressi sunt feruēte die domus hībōseth. Quī dormiebat sup stratum suū meridie et ostiaia domus purgans tritiaz obdormi uit. Ingressi sunt aut domū laten ter assumentes spicas tritici et p auserunt eum in inguine rechab et banaa frater ei? et fugerūt. Cū aut ingressi fuissent domū ille dor miebat sup lectū suū in cōclauī et patientes interfecerūt eū. Subla toq; capite eius abieēt p viam de sera tota nocte et attulerūt caput hībōseth ad dauid in hebron. Di xeruntq; ad regē. Ecce caput hībōseth filij saul inimici tui qui q̄ rebat aīnā tuā et dedit dñs dño nro regi vltionē hodie de saul et de semine ei?. Rndens autē dauid rechab et banaa fratri eius filijs remmon herothite dixit ad eos. Viuit dñs q̄ eruit aīam meā de omni angustia qm̄ eū q̄ annūcia uerat mibi et dixerat mortuus est saul q̄ putabat se psp̄era nū dare tenuit et occidi eū in ficelech cui o portebat me mercedem dare pro nūcio. Quātomagis nūc cū homi nes impij interfecerūt viz innoxū in domo sua sup lectū suū nō que rā sanguinē eius de manu vrā et

auferā vos de terra? Precepit ita q; dauid puenis suis et interfecerūt eos. presidentesq; man? et pedes eoz suspenderunt eos sup piscinā in hebron. Caput at hībōseth tule runt et sepelierunt in sepulcro ab ner in hebron. **Capitulum. v.**

Et uenēit vniuersē trib? isrl ad dauid in hebron dicētes. Ecce nos os tuū et caro tua sumus. Sed et heri et nudius tertius cum esset saul rex sup nos tu eras edu cens et reducens israhel. Dixit at dñs ad te. Tu pascēs pplm̄ meuz israhel et tu eris dux super israhel. Venerūt q; et seniores israhel ad regem in hebron et paussit cū eis rex dñs fedus in hebrō corāz dño vnixerūtq; dauid in regē sup isrl. Filius triginta ānorū erat dauid cū regnare cepisset et quadragita ānis regnauit. In hebron regna uit sup iudam septem annis et sex mensibus. in iherusalem autem ce gnauit triginta trib? annis super omnem isrl et iudā. Et abiit rex et omēs viri q̄ erāt cū eo i iherusa lē ad iebuseum habitatores terre. Dictūq; ē dauid ab eis. Non in gredieris huc n̄ abstuleris cecos et claudos dicētes. Non ingre die? dauid huc. Cepit autem dñs arce syon: hec est ciuitas dauid. Proposuerat em dauid i die illa pmiū: q̄ paussisset iebuseū et teti gisset domatū fistulas et abstulis set cecos et claudos odiētes aīam dauid. Idcirco dicit in prouerbio. Cecus et claudus non intrabunt in templū. Habitauit aut dauid i arce syon et vocauit eam ciuitatez dauid et edificauit p girā a mello

regnauit dauid 40 annis

Cecus et claudus nō int rānt in templū

et intrinsecus. Et egrediebatur perficiens atque succrescens et dominus deus exercituum erat cum eo. Misit quoque hiram rex tyri nuncios ad dauid et ligna cedrina et artifices lignorum artificesque lapidum ad parietes et edificauerunt domum dauid. Et cognovit dauid quoniam confirmasset eum dominus rex super israel et quoniam amplius regnum eius super populum suum israel. Accepit ergo dauid adhuc concubinas et uxores de iherusalem. postquam uenerunt de hebreo. Nati quoque sunt dauid et alij filij et filie et hec nomina eorum qui nati sunt ei in iherusalem. Samua et sobab et nathan et salomō et ibaar et helisua et nepheg et iaphia et helisama et helida et helifeleth. Audierunt ergo philistinim quod uincerent dauid in regem super israel et ascenderunt uniuersi ut quererent dauid. Quod cum audisset dauid: descendit in presidium. Philistinim autem uenientes diffusi sunt in ualle raphaim. Et consuluit dauid dominum dicens. Si ascendas ad philistinim et si dabis eos in manu mea? Et dixit dominus ad dauid. Ascende: quia tradens dabo philistinim in manu tua. Venit ergo dauid ad bethlehem et percussit eos ibi et dixit. Diuisit dominus inimicos meos contra me. sicut diuisum est aqua. Propterea uocatum est nomen loci illius bethlehem. Et reliquerunt ibi sculptilia sua: quae tulit dauid et uiri eius. Et addiderunt adhuc philistinim ut ascenderent et diffusi sunt in ualle raphaim. Consuluit autem dauid dominum. Si ascenda contra philisteos et tradas eos in manus meas? Qui respondit. Non ascendas contra eos sed

gira post tergum eorum et uenies ad eos ex aduerso pavorum. Et cum audieris sonitum gradientis in caumine pavorum nunc in uobis pluit. quia tunc egredietur dominus ante faciem tuam ut pariat castra philistinim. Fecit itaque dominus sicut dixit. Et percussit philistinim et percipit eis dominus et percussit philistinim de gabaa usque ad uenias. **Congregauit. Ca. vi. per.** **C**ongregauit autem rursus dominus omnes electos de israel triginta milia. Surrexeruntque erat et abijt et uniuersus populus qui erat cum eo de uiris iuda ut adducerent archam dei: super quam inuocatum est nomen domini exercituum sedentis in cherubim super eam. Et iposuerunt archam dei super plaustrum nouum. Tulit quoque eam de domo aminadab qui erat in gabaa. Osa autem et halo filij aminadab minabant plaustrum nouum. Cumque tulissent eam de domo aminadab qui erat in gabaa custodiens archam dei halo precebat archam dei. dauid autem et omnis israel ludabant coram domino: in omnibus lignis fabrefactis et citharis et liris et tympanis et fistris et cimbalis. Postquam autem uenerunt ad aream nachor et tendit osa manum ad archam dei et tenuit eam. quoniam calcitrabant boues et declinauerunt eas. Itaque quia est indignatio domini contra osam et percussit eum super remeica dei. Contristatus est autem dauid eo quod percussisset dominus osam et uocatum est nomen loci illius percussio osa usque in diem illam. Et extimuit dominus dominum in die illa dicens. Quo ingreditur ad me archa domini? Et noluit diutius ad se archam domini in ciuitate domus huius diuertit

eam in domū obede dom gethei Et
habitauit archa dñi in domo obe
de dom gethei tribus mensibus et
benedixit dñs obede dom et omnes
domū ei⁹. **N**ūciatū qz ē regi dauid
qz bñdixit dñs obede dom et omnia
eius ppter archā dei. **D**ixitqz da
uid. **I**te et reducā archā cū bene
dictione in domū meā. **A**bijt ergo
dauid et adduxit archā dei de do
mo obede dom in ciuitate dauid cū
gaudio. et erat cū dauid septe ch
et qz victima vituli. **C**ūqz trāscen
dissent qui portabant archam do
mini sex pass⁹ immolabāt bouē et
oue et arietē et dauid pautiebat in
organis et saltabat totis viribus
ante dñm. **P**orro dauid erat acā
et us ephot lineo et dauid et omis
domus israhel ducebant archam
testamentū dñi in iubilo et in clan
gore buccine. **C**ūqz intrassē archa
dñi in ciuitatem dauid: michol filia
saul pspiciens p fenestrā: vidit re
gē dauid subsiliente atqz saltante
et dñor desperit eū in corde suo
Et introduserūt archā dñi et im
tabernaculi qd tederat ei dauid
et obtulit dauid holocausta corā
dño et pacifica. **C**ūqz cōpleisset of
ferens holocausta et pacifica: bene
dixit p̄lo i nomie dñi exercitūz
et parat⁹ ē multitudini vniuersē
israhel tā vico qz mulieri singulis
collūdā panis vnam et assaturam
oleo. **E**t abijt ois p̄ls vn⁹ qsqz i
domū suā: Reuerfusqz ē dauid vt
benedicēt domui sue et egressa mi
chol filia saul in occursum dñ. ait
Quaz gl'iosus fuit hodie rex isrl

discooperiens se añ adillas seruo
tū suor et nudat⁹ ē quasi nudetur
vn⁹ de sarris. **D**ixitqz dauid ad
michol. **V**iuat dñs quia ludā añ
dñm qui elegit me potius qz p̄ez
tū et qz omnē domū eius et prece
pit m vt essem dux sup populum
dñi in israhel. **E**t ludā et vilior fiaz
qz fact⁹ sum et ero humilis i ocul
meis et cū ancillis de quibz locuta
es gl'iosior apparebo. **I**git michol
filie saul nō ē nat⁹ fili⁹ vñ in die
mortis sue. **C**apitulū. vñ

Factū ē at cū sedisset rex i do
mo sua et dominus debisset ei
requiem vñdiz: ab vniuersis in
micis suis: dixit ad nathā p̄phe
tam. **V**idesne qz ego habite i domo
cedrina et archa dei posita sit i me
dio pellis. **D**ixitqz nathas ad rē
Omne qd est in corde tuo vade fac
qz dñs tecum ē. **F**actum est autē
in illa nocte et ecce sermo dñi ad
nathan dicens. **V**ade et loquere ad
seruum meū dauid. **H**ec dicit do
min⁹. **N**unquid tu edificabis mihi
domū ad habitādūz. **N**eqz enim
habitau i domo ex die illa qua e
dixi israhel de terra egipti vñ i di
em hanc s ambulabaz in taberna
culo et in tentorio p aucta loca q
transui cum omnibus filiis isrl.
Nunquid loquens locut⁹ suz ad
vnā de tribubz isrl cui precepi vt
pasceret p̄lm meū israhel dices.
qre nō edificasti mihi domū cedri
nam. **E**t nūc hec dices seruo meo
dñ. **H**ec dicit dñs exercitū. **E**go
tuli te de pascuis sequente greges
vt esses dux sup p̄lm meū isrl et
fui tecum in omnibz vbiāqz am
bulasti et interfeci vniuersos inimicos

tuos a facie tua. fecitq; tibi nomē
grande iuxta nomen magnorū qui
sūt in terra. **E**t ponam locū p̄p̄o
meo israhel et plantabo eum et ha-
bitabo cum eo et nō turbabit̄ am-
plius nec addent filij iniquitat̄ vt
affligāt eum sicut prius ex die q̄
cōstitui iudices sup̄ populū meū
isrl̄. **E**t requiem dabo tibi ab om-
nibus inimicis tuis predicatq; tibi
domin⁹. q̄ faciat tibi domin⁹ do-
mū. **C**ūq; cōpleti fuerint dies tui
et dormieris cum patribus tuis. su-
scitabo semē tuū post te qd̄ egre-
diēt de utero tuo et firmabo regnū
eius. **I**pse edificabit domū nomini
meo et stabiliā thronū regni ei⁹
v̄s in sempiternū. **E**go ero ei⁹ p̄-
trem et ipse erit mihi in filiū. **Q**uā
si inique aliquid gesserit arguā
eum in virga virorū in plagis fi-
liorū hominū. **M**isericordiā autē
meā nō auferam ab eo sicut abstu-
li a saul quē amoui a facie mea.
Et fidelis erit domus tua et regnū
tuū v̄s in eternū ante faciē meā
et thronus tuus erit firmus iugi-
ter. **S**ecūm oīa verba hec iuxta v̄-
niuersam v̄sionem istā sic locut⁹ ē
na thā ad dñm. **I**ngress⁹ ē at̄ ex dñs
et sedit corā dñō et dixit. **Q**uīs ego
sū dñe deus et que dom⁹ mea q̄ ad-
duxisti me huc? **S**ed et hoc pa-
rū visū ē in cōspectu tuo dñe deus
mihī loquereris etiā de domo serui
tui i lōgiquū. **I**sta ē ei⁹ lex adāz do-
mine deus. **Q**uid ergo addere po-
terit adhuc dauid vt loquat̄ ad
te? **T**u ei⁹ scis seruū tuū domine de-
us. **P**ropter verbum tuum et scd̄
cor tuū fecisti oīa magnalia hec.
ita vt notū faceres suo tuo. **I**dcir-

co magnificat⁹ es dñe deus. q̄ nō
ē filius tui. neq; ē deus extra te i oī-
bus que audiūm⁹ auribus tuis.
Que est autem vt populus tuus
israhel gens in terra propter quā
iuit deus vt redimeret eam sibi i
populum et poneret sibi nomē fa-
ceretq; eis magnalia et horribili-
a super terram a facie populi tui
quem redemisti tibi ex egipto. gē-
tem et deum eius. **F**irmasti enim
tibi populū tuū israhel in populū
sempiternum et tu domine de⁹ fa-
ctus es eis i deus. **N**unc ergo su-
deus verbum quod locutus es su-
per seruū tuum et super domum
eius suscita in sempiternum et fac
sicut locutus es vt magnificetur
nomen tuum v̄s in sempiternum
atq; dicatur. **D**omin⁹ deus exee-
cutionum deus sup̄ israhel. **E**t domus
serui tui dauid erit stabilita corā
domino quā tu domine executus
deus israhel reuelasti autē seruū
tui dicens. domū edificabo tibi pro-
pterea iuuenit seru⁹ tu⁹ cor suū vt
oraret te corā hac. **N**ūc ergo v̄ra
de⁹ tu es de⁹ et v̄ba tua erūt v̄ra.
Locut⁹ es ei⁹ ad filiū tuū bona hec.
Incipe ḡ et bñdic domū fui tui vt
sit in sempiternū corā te. q̄ tu dñe
de⁹ locut⁹ es bñdictiōe tua bñdi-
cēt dom⁹ fui tui in sempiternū.

Ca. viij.

Factū ē at̄ p̄ hec passit dñs
philistiim et hūiliauit eos
tulit dñs frenū tributi de māu phi-
listim et passit moab et mēsus ē
eos fūculo coequas terre. **N**on
fuit ē at̄ duos fūculos vnū ad oc-
cidendū et vnū ad viuificandū. **F**aci-
et moab dñs fūcos sub tributo.

Et percussit dauid abadezer filium
roob regem soba quando pfectus
est ut dñaret sup flumē eufraten.
Et captus dauid ex pte ei⁹ millesē
pingentis eq̄tib⁹ et viginti mili
bus pedum: subneruauit ōnes
ungales curruū. Dereliquit autē ex
eis centū currus. Venit q̄z hīa da
masci ut p̄sidium ferret ad ade
zer regi soba et percussit dauid de sy
ria viginti duo milia virorū posu
it dñs p̄sidium in hīa damasci.
factaq; ē hīa dñs seruans sub tri
buto. Seruauitq; dñs dauid in
oib⁹ ad quecūq; pfectus est. Et tu
li dñs arma aurea q̄ habebant f
u abadezer et detulit ea in iherusa
lē. Et de beth et de broth ciuitati
b⁹ abadezer tulit rex dñs es mltū
nimis de quo fecit salomō omīa
vasa erea in templorū mare eneu
et colūnas et altare. Audiuit autē
thou rex emath q̄ percussit dauid
omne robur abadezer. Et misit
thou ioram filiū suū ad regē dauid
ut saluaret eum cōgratūans et
grās ageret eo q̄ expugnasset a
dadezer et percussisset eū. Hostis
quippe erat thou abadezer. Et in
manu eius erant vasa aurea et va
sa argentea et vasa erea quezip
se sanctificauit rex dauid dñs auz
argento et auro que sanctificaue
rat de vniuersis gentib⁹ q̄s sube
gerat de hīa et moab et filiis am
mon et philistīm et amalech et de
manub⁹ abadezer filij roob regis
sobā fecit q̄z sibi dñs nomē cū reu
cessis de cem et octo milib⁹ et in ge
belē ad viginti tria milia et posuit
i ydumea custodes: statuitq; pre

sidū et facta est vniuersa ydume
a seruans dauid et seruauit dñs
dauid in omnib⁹ ad quecūq; pfe
ctus est. Et regnauit dauid super
omnes israel: faciebat quoq; da
uid iudiciū iustitiā omni p̄lo
suo. Joab autem fili⁹ saruie eāt
sup exercitū: porro iosaphat fili
us achilub erat acōmentari⁹ et sa
doch fili⁹ achitob et achimelech fi
li⁹ abiathar erāt sacerdotes et sa
raias scriba. banamias autē fili⁹
ioiade sup cherethi et felethi. Filij
autē dauid sacerdotes erant. Et di
xit dauid. Putasne ē aliq̄s q̄ re
manserit de domo saul ut faciam
cū eo misericordiā ppter ionathā?

Erat autē de domo **Ca. ix.**
saul seru⁹ noīe hiba. Quē cū
vocasset rex ad se: dixit ei. Tu ne
es hiba? Et ille rēdit. Ego sum ser
uus tu⁹. Et ait rex. Nunq̄d supest
aliq̄s de domo saul ut faciā cū eo
misericordiā dei? Dixitq; hiba regi.
Supest fili⁹ ionathē debilis pedi
b⁹. Vbi inquit est? Et hiba ad re
gem. Ecce ait in domo ē machir
fili⁹ amihel in lodabar. Cū autē re
misset et imphiboseth fili⁹ ionathē
fili⁹ saul ad dauid: corruit i facie
suā et adorauit. Dixitq; dauid. Mi
phiboseth. Quā rēdit. Assum ser
u⁹ tu⁹. Et ait ei dauid. Ne time
as q̄ faciēs faciā in te misericordi
am ppter ionathan p̄rem tuū et
restituā tibi ōnes agros saul pa
tris tui et tu comedes panes i mē
sa mea semp. Qui adorans euz di
xit. Quis ego sū seruus qm̄ resperi
sti sup canem mortuum filēm mei.
Vocauit itaq; rex hibam puerum
saul et dixit ei. Omnia quecūq;

fuerūt saul et vniuersam domum eius dedi filio domini tui. Operare igitur ei terrā tu et filij tui et serui tui. et inferes filio dñi tui cibos vt alatur. **M**iphiboseth at filius dñi tui comedet semp panē sup mēsa; meā. Erāt at sibe quīdecim filij viginti serui. Dixitq; siba ad regem. Sicut iussisti dñe mi rex seruo tuo. sic faciet seruus tuus. Et miphiboseth comedet sup mensam meā quasi vnus de filiis regis. **H**abebat at miphiboseth filium puulum noīe mīcha. Omnis vero cognatio domus sibe seruebat miphiboseth. Porro miphiboseth habitabat in iherusalē. qz de mensa regis lugiter vscabatur et erat claudus vtroq; pede. **Ca. x.**

Actus ē at post hec vt more retur rex filioz amō et regnauit anon filius eius pro eo. Dixitq; dauid. **F**aciā misericordiam qz anon filio naas fuit fecit pater eius meam misericordiam. **M**isit ergo dauid cōsolans eum per suos suos sup patris iterum. **C**um autē remissent serui dauid in terram filioz amon. dixerunt principes filiorum amon ad anon dñm suum. **P**utas qz propter honorem patris tui miserit dauid ad te cōsolator et non ideo vt te iuestigaret et exploraret ciuitatem et euerteret eā. **M**isit dauid suos suos ad te. **T**ulit itaq; anon seruos dauid rasis qz dimidiā ptez barbe eorum et pscidit vestes eorum medias vsq; ad nates et dimisit eos. **Q**uā cum nūciatū esset dauid misit i occursus eorum. **E**rant enim viri confusi turpiter valde. **E**t mandauit eis dñs.

Manete in ihericho donec crescat barba vestra et tunc reuertimini. **V**identes autē filij amon qz inuicem fecissent dauid. miserunt cōdixerunt mercede suam roob et rum soba viginti milia peditum et a rege maacha mille viros et ab histob de cem milia virorum. **Q**uā cū audisset dauid misit ioab et oēs exercitū bellatorum. **E**gressi sūt ergo filij amō et dixerunt adē an ipsū introitū porte. **S**ic at soba et roob et histob et macha secuti erant in campo. **V**idens ergo ioab qz preparatū ē aduersum se polum et ex aduerso et post tergum elegit sibi ex omnib; electis israel et instruxit aciem cōtra suos. **R**eliquā at ptem populi tradidit abisai fratri suo. **Q**ui dixerit ad eum aduersum filios amon. **E**t ait ioab. **S**i preualuerint aduersum me huius eris mihi in adiutor. **S**i at filij amon preualuerint aduersum te. auxiliabor tibi. **E**sto vir fortis et pugnem pro populo nostro i ciuitate si nostri. **D**ominus autē facit et qd bonum est in cōspectu suo. **I**uñt itaq; ioab et populus qui stat cū eo certamē cōtra viros qui stat fugerūt a facie eius. **F**ilij at amō videntes quia fugissent huius. **R**unrunt et ipsi a facie abisai et ignes huius ciuitatem. **R**euerfusq; et ioab a filiis amon et venit iherusalem. **V**identes igit filij amon et corā ille expauit et qm contuisset et corā ille congregati sunt pariter. **M**isitq; abadezer et eduxit viros qz erant transflumini et adduxit eos exceditum. **S**obach at ingē milicie adadezer erat princeps eorum. **Q**uā cū nū

REGVM

.II.

ciatū eēt dñs cōtraxit oēm israhelē
et transiuit iordānē vitq; i helaz
Et direperūt auē hri ex aduerso
dauid q; pugnauerūt oīra israhel
Fugerūt q; hri a facie isrl et occi
dit dauid de hris septingētos vir
tus et quadraginta milia equitum
q; sobach principē milicie percussit
qui statim mortuus est. Videntes
at vniuersi reges q; erāt in presi
dio adadezer se victos ab israhel
epauerūt q; fugerunt quinquagi
ta q; octomilia corā isrl Et fecerūt
pacē cū isrl et seruiērūt eis. timu
eruntq; hri auxiliū prebere filiis
ammon

Ca. xi.

Hactur est at vertente āno eo
tpe quo solent reges ad bel
la pcedere misit dauid ioab q; ser
uos suos cū eo q; vniūsum israhel
vastauerūt filios ammon q; obsede
runt rabba. Dauid at remansit
in israhel. Dum hoc agerent acci
dit quādā die vt surgeret dauid
de stratu suo post meridiē q; deam
bulabat in solatio dom⁹ regie vi
ditq; mulierē se lauātem ex adu
so sup solariū suū. Grat autem mu
lier pulchra valde. Misit ergo rex
q; requisit q; eēt mulier. Nuncia
itq; ei q; ipsa eēt bethsabē fi
lia dauid nūcqs. tulit eaz. Que
cū ingressa eēt ad illū. dormiuit cū
ea. Postq; sacrificata ē ab immū
dicia sua q; reuersa ē i domū suā;
concepit fetū. Mittensq; nūciavit
dauid et ait. Concepi. Misit autē
dauid ad ioab. dicens. Mitte ad
mē vriā et hēu. Misitq; ioab vriā
dñs. Et venit vrias ad dñs q; hūitq;
dñs q; recte ageret ioab et ppl⁹ q;

quō amīnistraretur bellum. Et di
xit dauid ad vriā. Vade in domū
tuā q; laua pedes tuos. Et egress⁹
est vrias de domo reg⁹: secutusq;
est eū cūb⁹ reg⁹. Dormiuit autē
vrias ante portā dom⁹ regie cū;
alijs suis dñi sui q; nō descendit
ad domū suā. Nūciatūq; ē dauid
a bīcē tīb⁹. Non iuit vrias ab do
mū suā. Et ait dauid ad vriam.
Nūqd nō de via vīsti? Quare nō
descēdisti i domū tuā? Et ait vrias
ad dauid. Archa dei q; isrl q; iuda
habitāt in papiliōib⁹. q; dñs me
us ioab q; serui dñi mei sup faci
em terre manēt q; ego ingrediar
domū meā vt comedā q; bibam q;
dormiā cū vxore mea. Per salutē
tuā q; p salutē aīe tue non faciā
rem hanc. Ait ergo dauid ad vri
am. Mane hic etiā q; hodie q; cras
dimitta te. Mansit vrias i iherl m
in die illa q; altera. q; vocauit eum
dauid vt comederet corā se q; bibe
ret q; inebriauit eū. Qui egress⁹
vspe dormiuit in stratu suo cū ser
uis dñi sui q; in domū suā non de
scēdit. Hactū ē ergo mane q; scrip
sit dauid eplam ad ioab; misitq;
p manū vrie scribens in epistola
Domite vrias ex aduerso bellī vbi
fortissimū est plū et derelinquite
eū vt percussus intereat. Igit cum
ioab obsideret urbē: posuit vriā
in loco vbi sciebat viros esse for
tissimos. egressiq; viri de ciuita
te bellabant aduersum ioab et ce
derunt de pplō seruoꝝ dauid. q;
mortuus est etiā vrias et hē. Mi
sit itaq; ioab et nūciavit dauid
oīa verba plij. pcepitq; nuncio di
cens. Cūz cōpleueris vniuersos

sermone belli ad regem. si eius vi
deris indignari et dixerit quare ac
cessistis ad murum ut preliaremini
an ignorabatis quod multa desuper
ex muro tela mittantur quis possit
abimelech filium iherobaal: nonne
mulier misit super eum framentum mo
le de muro et interfecit eum in the
bes. quare iuxta murum accessistis
dices. Etiam seruus tuus vias ethe
us occubuit. Abiit ergo nuntius
et venit et narrauit deus omnia que
ei preceperat ioab et dixit nuntius
ad dauid. Preualuerunt aduer
sum nos viri et egressi sunt ad nos
in agnum. Nos autem facto impetu perse
cuti eos sumus usque ad portam ciuita
tis et direxerunt iacula sagittarum ad
seruos tuos ex muro desuper. mor
tuique sunt de seruis regis. Quin
etiam seruus tuus vias etheus mor
uus est. Et dixit dauid ad nuntium.
Hec dices ioab. Non te fran
gat ista res. Varius enim euentus
est belli et nunc hunc et nunc illum
consumit gladius. Conforta bella
tores tuos aduersus urbem ut de
struas eam et exhortare eos. Au
diuit autem vxor vxoris quod mortuus
esset vias vir suus et planxit eum
Transacto quoque luctu misit dauid et
introduxit eam in domum suam et
facta est ei vxor peperitque ei filium
Et displicuit verbum hoc quod fece
rat dauid coram domino. **Ca. xii**
Misit ergo dominus nathan ad da
uid. Qui cum venisset ad eum
dixit ei. Responde mihi iudicium
Duo viri erant in ciuitate vna. v
nus diues et alter pauper. Diues
habebat oues et boues plurimos
valde pauper autem nihil habebat

omnino preter oues vnam paruulam
quam emerat et nutrierat et que
creuerat apud eum cum filiis eius
simul de pane illius comedens et
de calice eius bibens et in sinu il
lius dormiens. eratque illi sicut fi
lia. Cum autem peregrinus quidam
venisset ad diuitem. parcens suis
sumere de ouibus et de lobus illi
ut exhiberet conuiuium peregrino viri
qui venerat ad se: tulit ouem homi
nis pauperis et preparauit cibos homi
ni qui venerat ad se. Iratus autem iu
gnatione dauid aduersum hominem
illum nimis dixit ad nathan. Diuit
dominus. quoniam filius mortis est vir qui fecit
hoc. Quare reddet in quadruplum eo
quod fecerit vobis istud et non perperit
Dixit autem nathan ad dominum. Tu es ille
vir qui fecisti hac rem. Hec dicit dominus
deus israel. Ego vixi te in regem super
israel. Ego etiam te de manu saul et de
di tibi domum domini tui et vxores domi
ni in sinu tuo. deditque tibi domum
israel et iuda et si parua sunt ista: adi
tia tibi multo maiora. Quare ergo co
tempnisti vobis dominum ut faceres malum
in conspectu meo? Vixit etheus percussit in
gladio et vxorem illius accepisti in
vxorem tibi et interfecisti eum: non re
filiorum ammon. Quam ob rem usque in
cedet gladius de domo tua usque in
sempiternum eo quod despereris me et
tuleris vxorem vxoris ethei ut esset
vxor tua. Itaque hec dicit dominus. Ecce
ego suscitabo super te malum de domo
tua et tollam vxores tuas in oculis tuis
et dabo proximo tuo et dormiet cum
vxoribus tuis in oculis solis huius.
Tu enim fecisti abscondite. ego au
tem faciam verbum istud in conspectu
omnis israel et in conspectu solis huius

REGVM

.H.

Et dixit dauid ad nathan **D**ecē
in dño Dixitq; nathan ad dauid
Dñs q; trāstulit peccatum tuum.
Non morieris. Verū tamen qm
blasphemare fecisti inimicos no
men dñi ppter verbum hoc filius
q natus ē tibi morte morietur. Et
euerfus ē nathan i domum suam
Perussitq; dñs paruulū quē pe
pit ppter vīe dauid et desperatus
ē Deprecatusq; est dauid dñm p
puulo et ieiunauit dñs ieiunio et
ingressus seorsum iacuit sup tee
ram Venērūt āt seniores domus ei⁹
cogentes eū vt surgeret de terra
Quā noluit nec comedit cum eis
cibū Accidit āt die septimā vt mo
reretur infans. timuerūtq; serui
dauid nunciare ei q mortu⁹ esset
puul⁹ Dixerūt ei Ecce cū puul⁹ ad
huc viueret loquebamur ad eū
et nō audiebat vocē nrām. quāto
magis si dixerim⁹ mortu⁹ ē puer
se affliget. Cum ergo dauid audis
set seruos suos musicantes. itelle
xit q mortu⁹ esset infantulus Vi
xitq; ad seruos suos. Num mor
tu⁹ ē puer? Qui rñderunt ei Mor
tu⁹ ē Surrexit ergo dauid de tra
et lotus vnctusq; ē Cūq; mutas
set vestes; ingressus est domū dñi
et adorauit et venit in domū suā
petiuitq; vt ponerent ei panē et
comedit Dixerunt āt ei serui sui
Quis est sermo quē fecisti? Pro
pter infantes cū adhuc viueret ie
iunasti et flebas. mortuo aut pue
ro surrexisti et comedisti panes
Quā ait Propter infantes; dū ad
huc viueret ieiunauit et fleuit Di
cebā enī Quis scit si forte donet
eū in dñs et viuat infans? Nūc āt

q mortu⁹ ē quare ieiuno? Nūq̄b
potero reuocare eū āpli⁹ Ego va
dā magis ad eū. ille vtro nō reu
tetur ad me Cōsolat⁹ est dauid
bethsabee vxorē suā ingressusq;
ad eā. Dormiuit cum ea. Que ge
nuit filiū et vocauit nomē eius sa
lomō et dñs dilexit eū. Misitq;
eū in manu nathā pphete et voc
auit nomē ei⁹ amabilis dño eo q
diligere eum dñs Igitur pugna
bat ioab cōtra rabbath filiorū ā
mon et expugnabat vrbem regi
am. Misitq; ioab nuncios ad da
uid dices. Dimicauit adūsū rabba
et capiendā ē vrbis aquarū Nunc
igī cōgrega reliquā ptem ppli et
obside ciuitatē et cape eā ne cum a
me vastata fuerit vrbis nōi meo
ascribat victoria. Congregauit
itaq; dauid cēm pplm et pfect⁹ ē
aduersum rabba Cūq; dimicass
cepit eam Et tulit dyadema mel
chon de capite ei⁹ pondo auri talen
tum habens gēmas preciosissimas
et impositum est super caput da
uid Sed et predaz ciuitatis aspor
tauit multam valde: pplm qz eius
abducēs seruauit et circūegit su
per eos ferrata carpenta Vniuit
q; aultrīs et transdixit i tppo late
rū Sic fecit vniuersis ciuitatib⁹
filiorum ammon Et reuersus est
dauid et omnis exercit⁹ in iheru
salem **Ca. xij.**

Actū ē autē; post hec vt ab
salon filij dauid sororē spe
ciosissimā vocabulo thamar ada
maret ammon filius dauid depe
taret in eam valde. ita vt propter
amorem eius egrotaret qz cū effz
vgo difficile ei videbat vt āppia;

inhoneste ageret cum ea. Erat aut
 ammon amicus nomine ionadab
 filii semaa fratris dauid vir pru
 dens valde. Qui dixit ad eum. Quo
 re sic attenuaris matie fili regis
 per singulos dies? Cur non indi
 cas mihi? Dixitque ei ammon. Tha
 mar sororem fratris mei absalon
 amo. Cui respondit ionadab. Cu
 ba super lectum tuum et languorem
 simula. cumque venerit pater tuus
 ut visitet te dic ei. Veniat oro tha
 mar soror mea ut det mihi cibum et
 faciat pulmentum ut comedam de
 manu ei? Accubuit itaque ammon
 et quasi egrotare cepit. Cumque vi
 set rex ad visitandum eum ait am
 mon ad regem. Veniat obsecro tha
 mar soror mea ut faciat in oculis
 meis duas sorbiciunculas et cibum
 paratum capiam de manu ei? Misit
 ergo dauid ad thamar domum di
 cens. Veni in domum ammon fra
 tris tui et fac ei pulmentum. Ve
 nitque thamar in domum ammon
 fratris sui. Ille autem iacebat. Que
 tollens farinam commiscuit et lique
 faciens in oculis eius corpit sorbi
 ciunculas. tollensque quod excope
 rat effudit et posuit coram eo. No
 luit comedere. Dixitque ammon. Ci
 cite universos a me. Cumque eieci
 sent omnes. dixit ammon ad tha
 mar. Infer cibum in conclauem ut
 vescar de manu tua. Tulit ergo tha
 mar sorbiciunculas quas fecerat
 et intulit ad ammon fratrem suum
 in conclauem. Cumque obtulisset ei cibum
 apprehendit eam et ait. Veni ci
 ba mecum soror mea. Que respon
 dit ei. Noli frater mihi noli opprime
 re me neque enim hoc phas est in se.

Noli facere stulticiam hanc. Ego
 enim ferre non possum obprobrium
 meum tu eris quasi unus de insipi
 entibus in israel qui potius loque
 re ad regem et non negabit me ti
 bi. Noluisti autem ammon acquiescere
 precibus eius. sed prevalens viribus
 oppressit eam et cubavit cum ea. Et
 exorsam eam habuit. odio magno mi
 nis ita ut maius esset odium quod
 erat eam amore quo ante dilexerat.
 Dixitque ei ammon. Surge vade.
 Que respondit. Maius est hoc malum
 quod nunc agis aduersus me quam quod
 ante fecisti expellens me. Et noluit
 audire eam. sed vocato puero qui
 ministrabat ei. dixit. Eice hanc a
 me foras et claude ostium post eam.
 Que induta erat talari tunica bu
 iuscemodi enim filie regis virgines
 vestibus utebantur. Eiecit itaque so
 minister illius foras. clausitque so
 res post eam. Que assumpsit cinerem
 capiti suo scissa talari amica. impo
 sitisque manibus super caput suum ibat
 ingrediens atque clamans. Dixit autem
 ei absalon frater suus. Nunquid
 ammon frater tuus concubuit tecum? Ne
 nunc soror tace. frater tuus est. Ma
 gis affligas cor tuum per hac rem. Ma
 gis itaque thamar contabescens in vo
 mo absalon fratri suo. Cum autem audisset
 rex de ista re. contristatus est. et valde
 et noluit contristare spiritum ammon filii sui
 quoniam diligebat eum quia promouerat ad
 eum. Porro non est locus absalon ad
 eum. Non enim erat locus ei. Quare ei
 non nec malum nec bonum. Quare ei
 absalon ammon eo quod violasset et tha
 mar sororem suam. Factum est autem post
 tempus biennii ut tonderent oves
 absalon in balasor que est iuxta ef
 fraim. Et vocauit absalon omnes

filios regis venitq; ad regem et
ait ad eum. Ecce condē oves seruū
tui veniat oro rex cū suis suis ad
seruū suū. Dixitq; rex ad absalō
Noli fili mi noli rogare vt veniam?
omnes et grauem te. Cū autem
coerēt eū et nolūisset ire bñdixit
ei. Et ait absalō ad dauid. Si nō
vis venire veniat obsecro nobiscū
falsē ammon frater me? Dixitq;
ad eū rex. Nō ē necesse vt vadat
tecum. Coegit itaq; absalon eū
et dimisit eum eo ammon et vniū
sōs filios regis. Feceratq; absalon
conuiuium quasi conuiuium regis.
Preceperat autem absalon pueis
suis dicens. Obseruate cum tenu
lentis fuerit ammon vino. et dix
ero vobis percutite eum et interfi
cite nolite timere. Ego em sū qui
precipio vobis. Roborami et esto
te vir fortis. Fecerūt ergo pueri
absalon aduersum ammon sicut
precepit eis absalon. Surgētesq;
oēs filij regis. ascēderunt singuli
mulas suas et fugerūt. Cūq; adhuc
pergerēt i itinere fama pueit ad
dauid dicens. Percussit absalon
oēs filios regis et non remansit
ex eis falsē vn? Surrexit itaq;
rex dauid et scidit vestimēta sua et
cecidit sup terrā et oēs serui illi
qui assidebāt ei sciderūt vestimē
ta sua. Rēdens āt ionabab filius
semma fratris dauid dixit. Ne
estimēt dñs meus rex qd oēs pu
er regis occisi sint. Ammon sol?
mortuus est. quoniam in odio ab
salon erat constitutus ex die qua opp
ressit thamar sororem eius. Nūc
ergo ne ponat dñs meus rex sup
cor suū verbū istud dicens. oēs

filij regis occisi sunt qm ammon
solus mortuus ē. Fugit aut absalō
Et eleuauit puer speculator oca
los suos et asperit et ecce pps ml
t? vtebat p iter deuius ex latere
mōtis. Dixit aut ionabab ad re
gē. Ecce filij regis assūt iux vbu
seruū tui sic factū est. Cūq; cessāsk
loqui apparuerūt et filij regis. Et
intrāte. Fleuerūt vce suā et fle
uerūt. Sed et rex et oīs serui eius
fleuerūt ploratu magno nimis.
Porro absalon fugiens abiit ad
tholomai filiū amsur regē gessur.
Vixit ergo dauid filiū suū ammō
multis diebus. Absalon autē cum
fugisset et venisset in gessur fuit
ibi tribus annis. cessauitq; rex da
uid psequi absalon. eo qd cōsolatus
esset sup ammō iteritū. **Ca. xiiij.**
Intelligēs aut ioab filius saruē
q cor regis versū esset et ad absalō
misit thetiam et tulit inde mlierē
sapiētē. dixitq; ad eā. Fugere te
simula et induere veste lugubri et
ne vngaris oleo vt sis quasi mu
lier iā pimo tpe lugēs mortuus.
Et ingredieris ad regē et loqueris
ad eum sermone s huiusmodi.
Posuit aut ioab verba in ore ei?
Itaq; cum ingressa fuisset mulier
thetia ad regē cecidit corā eo
sup terrā et adorauit et dixit. Per
ua me rex. Et ait ad eā rex. Quid
cause habes. Que respōdit. Veu
mulier vidua ego sū. Mortuus ē
em vir meus et ancille tue erant
duo filij qui rīpati sūt aduersū se
in agro nullusq; erat qui eos p
hibere possit et percussit alter alter
et interfecit eū. Et ecce cōsurgēs
vniuersa agnatio adūsū ancillā

tuam dicit. **T**rade eum qui posset
fratrem suum; ut occidam? eum pro
aia fratris sui quem interfecit et de
leamus heredem et querit extin
guere scintillam meam; que relicta
est ut supplet viro meo nomen et reli
quie super terram. **E**t ait rex ad mulie
rem. **V**ade in domum tuam et ego iube
bo per te. **D**ixitque mulier theauites
ad regem. **I**n me domine mi rex sit mi
q̄tas et in domo patris mei: rex autem
et thronus eius sit innocens. **E**t ait
rex. **Q**uoniam contradixerit tibi adduc
eum ad me et ultra non addet ut tan
gat te. **Q**ue ait. **R**ecorde te rex domini
dei tui ut non multiplicentur primi
sanguinis ad vltiscendum et nequam
interficiat filium meum. **Q**ui ait. **V**i
uit dominus quia non cadet de capite filij
tui super terram. **D**ixit ergo mulier.
Iocunde ancilla tua ad dominum meum re
gem obui. **E**t ait. **I**ocunde. **D**ixitque mu
lier. **Q**uare cogitasti huiusmodi
rem contra populum dei et locutus es rex ob
ui istud ut peccet et non reducat e
iectum suum? **Q**ues morimur et quasi
aqua dilabimur in terram quam non reuer
tuntur. **N**ec vult deus perire animam; sed
retractat cogitationes ne penitus pe
reat qui abiectus est. **N**unc igitur
veni ut loquar ad dominum meum regem
obui hoc populo. **E**t dixit an
cilla tua. **L**oquar ad regem; si quo
modo faciat rex obui ancille sue.
Et audiuit rex ut liberaret ancillam
suam; de manu omnium qui volebant
de hereditate domini delere me et filium
meum simul. **D**icat ergo ancilla tua
ut fiat verbum domini mei regis sicut
sacrificium. **S**icut enim angelus domini sic
est dominus meus rex ut nec benedictio
ne nec maledictione moueatur.

Vnde et dominus deus tuus est tecum
Et respondens rex dixit ad mulierem
Ne abscondas a me obui quod te in
terrogo. **D**ixitque ei mulier. **I**ocunde
domine mi rex. **E**t ait rex. **N**unquid
manus ioab tecum est in omnibus istis
sindit mulier ait. **P**er salutem
anime tue domine mi rex nec ad sinistram
nec ad dextram est ex omnibus
hinc que locutus es dominus meus rex.
Seruus enim tuus ioab ipse prece
pit mihi et ipse posuit in os ancil
le tue omnia verba hec ut vertere si
gura sermonis huius. **S**eruus enim
tuus ioab precepit istud. **T**u autem
domine mi rex sapiens es sicut habet
sapientiam angelus dei ut intelligas
omnia super terram. **E**t ait rex ad ioab. **V**ade
et placatus feci verbum tuum. **C**a
ergo et reuoca puerum absalon. **C**a
deusque ioab super faciem suam in ter
ram adorauit et benedixit regi. **E**t
dixit ioab. **H**odie intellexit seruus
tuus quia inueni gratiam in oculis
domini domine mi rex. **F**ecisti enim sermo
nem domine mi rex serui tui. **S**urrexit
ergo ioab et abiit in gessur et addu
xit absalon in iherusalem. **D**ixit autem
rex. **R**euerstat in domum suam et faciem
meam non videat. **R**euerstat enim sermo
absalon in domum suam et faciem regis non
vidit. **P**orro sicut absalon. **V**it enim
erat pulcher in omni israhel et decore
nimis. **A** vestigio pedis usque ad vultum
cem non erat in eo ulla macula.
Et quando tondebat capillum semel
autem in anno tondebatur. **Q**uia
grauabat eum cesaries ponderabat
capillos capitis sui ducens fclis
pode publico. **N**ati sunt autem absalon
filij tres et filia una nomine thamar
elegantis formosissimaque absalon

REGVM

.II.

iberusalem duobus annis et faci-
em regis non vidit. **H**is itaq; ad
ioab ut mitteret eum ad regem. **Q**ui
noluit ire ad eum. **E**umq; secundo mi-
hil et ille noluisse ire ad eum
dixit suis suis. **S**citis agz ioab
iuxta agz meum habere messem ordi-
ne igit et succedite eum igni. **S**uc-
cedite ergo fui absalon segete
igni. **E**t venientes fui ioab scissis
vestibus suis dixerunt. **S**uccederunt
fui absalon partem agri igni. **S**ur-
rexitq; ioab et venit ad absalon in
domu eius et dixit. **Q**uare succen-
derunt fui tui segete mea igni? **E**t
respondit absalon ad ioab. **N**isi ad te
obsecrans ut vires ad me et mit-
terem te ad regem et diceret ei.
Quare veni de gessu? **M**eli9 mi-
hi erat ibi esse. **O**bservo ergo ut
videam faciem regis. **Q**uod si memora-
ret iniquitatis mee interficiat me.
Ingress9 itaq; ioab ad regem nunci-
avit ei oia. **V**ocat9q; e absalon et i-
traivit ad regem et adoravit super faci-
em terre coram eo. **O**sculat9q; e rex
absalon.

Ca. 20.

Bitur post hec fecit sibi absalon
currus et equos et quinquaginta vi-
ros qui prederent eum. **E**t mane consue-
gens absalon stabat iuxta introitu
porte in via et oem vicum qui ha-
bebat negocium ut vires ad regis
iudicium vocabat absalon ad se et
dicebat. **D**e qua citate es tu? **Q**ui
respondens aiebat. **E**x vna tribu israhel
ego servus tuus. **R**espondebatq;
ei absalon. **V**identur mihi sermones
tui boni iusti sed non e qui te au-
diat constitutus a rege. **D**icebat;
absalon. **Q**uis me constituat iu-
dice super terram ut ad me veniant

omnes qui habent negocium et iuste
iudicent? **S**ed et cum accederet ad eum
homo ut salutar et illum excedebat
manum suamq; apprehendens oscula-
batur eum. **F**aciebat atq; hec omni
israhel venienti ad iudicium ut audire-
tur a rege et sollicitabat corda viro-
rum israhel. **P**ost quadraginta aut annos
dixit absalon ad regem dauid.
Vada et reddam vota mea que volui
domino in hebron. **V**eniens ei voluit ser-
uus tuus cum esset in gessu ut scire
dices. **S**i reduxerit me dominus in ihe-
rusalem. **S**acrificabo domino. **D**ixitq;
ei rex dauid. **V**ade in pace. **E**t surre-
xit et abiit in hebron. **H**is autem
absalon exploratores in universas
tribus israhel dicens. **S**tatim ut au-
dieritis clangorem buccine et icite
regnabit absalon in hebron. **P**or-
ro cum absalon ierunt ducenti viri
de iherusalem vocati eunt simplici
corde et causam penitus ignorantes.
Acceperuntq; absalon achitofel gi-
lomith consiliarium dauid de citate
sua gilo. **Q**uq; promolaret victorias
facta est coniunctio valida populi q;
concurrentis augebatur cum absalon.
Venit igitur nuncius ad dauid di-
cens. **T**oto corde universus israhel
sequitur absalon. **E**t ait dauid. **F**u-
is suis qui erant cum eo in iherusalem.
Surgite. **F**ugiam9. neq; enim erit
nobis effugium a facie absalon. **F**estina-
te egredi ne forte veniens occipiet
nos et impleat super nos ruinas et
perdat civitatem in ore gladii. **D**ix-
eruntq; fui regis ad eum. **O**ia quecumq;
precepit dominus noster rex libenter ex-
equimur servi tui. **E**gressus e ergo
rex et universa domus eius pedibus
suis. **E**t reliquit decem milia iherosolimitas

ad custodiendā domū. **E**gressus
q; rex et omīs israel pedib⁹ suis
stetit paul a domo ⁊ vniuersi fui
eius ambulabāt iuxta eū et legio
nes cerethi ⁊ phelethi ⁊ omnes
gethei pugnatores et validi sep
ceti viri q; secuti eū fuerāt de geth
pedites precedebāt regem. **D**ixit
āt rex ad ethai getheū. **C**ur vis
nobiscū? **R**euertere et habita cum re
ge q; peregrinus es et egress⁹ es
de loco tuo. **V**eni venisti ⁊ hodie o
pelleris nobiscum egredi. **E**go aut
vadam quo iturus sū. **R**euertere
⁊ reduc teā fratres tuos ⁊ dñs fa
ciat teā misericordiā ⁊ veritatem
q; ostendisti graciā et fidē. **E**t rē
dit ethai regi dicens. **V**iuūt dñs
⁊ viuūt dñs me⁹ rex qm̄ in quocū
q; loco fueris dñe mi rex huc i mor
te huc in vita ibi erit seruus tuus.
Et ait dauid ethai. **V**eni ⁊ trāsi
Et tranſiuit ethai getheus et rex
et omnes viri q; cum eo erant et re
liqua mltitudo. **O**mnesq; flebāt
voce magna ⁊ vniuersus ppl⁹ trāsi
ibat. **R**ex q; trāsgrediebāt torrē
te cedron ⁊ cūctus ppl⁹ incedebat
ptra viā oliue q; respicit ad defur.
Venit āt et sadoch sacerdos ⁊ vni
uersi leuite cū eo portātes archā
federis dei et deposuerunt archā
federis dei. **E**t ascendit abiathar
donec explet⁹ esset oīs ppl⁹ qui
egress⁹ fuerāt de citate ⁊ dixit rex
ad sadoch. **R**eporta archā dei i vr
bē. **S**i iuenero grāz in ocul⁹ dñi re
ducat me ⁊ oñdet m̄ eāz tabernacu
lū suū. **S**i āt dixerit m̄ nō places p
sto sum faciat qđ bonum est coraz
se. **E**t dixit rex ad sadoch sacerdo
tem. **V**idens reuertere in ciuita

tem in pace ⁊ achimaas filius tu⁹
et ionathas filius abiathar duo
filij vestri sint vobiscū. **E**cce ego
abscondar in cāpestribus defra do
nec veniat sermo a vobis indicā
mibi. **R**eportauerunt ergo sadoch
⁊ abiathar archam dei in iherusa
lem ⁊ manserunt ibi. **P**orro dauid
ascendebat cliuū oliuarū scan
dens et flens nudis pedibus ice
dens et opto capite. **S**ed ⁊ omnis
populus qui erat cum eo opto ca
pite ascendebat plorans. **N**unc
atū est aut dauid q; achitofel eet
in diuinatione cum absalon dixitq;
dauid. **I**nfatua queso dñe cōsiliū
achitofel. **C**ūq; ascenderet dauid
summitatem montis in quo adora
tur⁹ erat dñm ecce occurrēt ei chu
sai arachites scissa veste et tra ple
no capite. **E**t dixit ei dñs. **S**i vene
ris mecum eris m̄ oner⁹. **S**i autem
in ciuitatem reuerteris et dixeris
absalō su⁹ tu⁹ sū rex patere me vi
uere sicut fui seru⁹ patris tui sic
ero seru⁹ tu⁹. **D**issipabis cōsiliū
achitofel. **H**abes āt teā sadoch ⁊
abiathar sacerdotes et omne ve
bum quodcumq; audieris i domo
regis indicabis sadoch ⁊ abiathar
sacerdotibus. **S**ūt em̄ cū eis duo
filij eorū achimaas filius sadoch
⁊ ionathas filij abiathar et mitte
tis p eos ad me oē verbum qđ au
dieritis. **V**enite ergo chusai ami
co dauid in ciuitate ⁊ absalō q; in
gressus ē iherl m ⁊ achitofel cū eo.
Ca. p. vi.
Quq; dauid
trāssisset paululum montis
vertice apparuit sibi puer miph
boeth in occursum eius cum duo
bus asinis q; onerati erant ductis

REGVM

.II.

panibus et centum alligaturis vire
passet et centum massis palatarum
et duobus vtribus vini. Et dixit rex
habe. Quid tibi voluit hec? Responditque
habe. Domine mi rex. affini domesticis
regis ut sedeat et panes et palates
ad vescendum pueris tuis vinum autem
ut bibat si quis defecerit in deser-
to. Et ait rex. Vbi est filius domini tui
Responditque habe regi. Remanet in iheru-
salem dicens. Hodie restituet mihi
domus israel regnum patris
mei. Et ait rex habe. Tu a sint omnia
que fuerunt miphiboseth. Dixitque
habe. Oro ut iueniam gratiam coram te
Domine mi rex. Venit ergo rex dauid
et ecce egrediebatur
inde vir de cognatione domus la-
ul nomine semel filius? gera precebat
et egrediebatur et maledicebat mitte
batque lapides contra dauid et contra
vniuersos seruos regis dauid. Omnes
autem populus et vniuersi bellatores a de-
tro et a sinistro latere regis in-
cedebant. Ita autem loquebatur semel
ad maledicentem regi. Egredere egre-
dere vir sanguinum et vir belial. Fied
didit tibi dominus? vniuersum sanguinem
domus saul quoniam inuastisti regnum
pro eo et dedit dominus regnum in manu
absalon filii tui et ecce premunt
te mala tua quoniam vir sanguinum es.
Dixit autem abisai filius saruie regi.
Quare maledicis amicus hic mori-
turus domino meo regi. Vadā et am-
putabo caput eius. Et ait rex. Quid
mitte eum ut maledicat. Dominus enim pro-
cepit ei ut malediceret dauid. Et
quod ei quod audiat dicere quare sic fe-
cit. Et ait rex. abisai et vniuersis
uiuis suis. Ecce filius meus? qui egressus

est de utero meo querit animam meam
quantomagis hic filius inimici ma-
ledicat mihi. Dimittite eum ut ma-
ledicat iuxta preceptum domini si forte
respiciat dominus afflictionem meam
et reddat mihi dominus bonum pro ma-
ledictione hac die hodierna. Am-
bulabat itaque dauid et socij eius
per viam cum eo. semel autem per iugum
montis ex latere contra illum gra-
diebatur maledicens et mittens la-
pides aduersum eum terramque spargens.
Venit itaque rex dauid et vniuersus
populus cum eo lassus et refocillati sunt
ibi. Absalon autem et omnes populus eius in-
gressi sunt iherusalem et achitofel cum
eo. Cum autem venisset chusai arachites
amicus dauid ad absalon locutus
est ad eum. Salue rex salue rex. Ad-
quē absalon. Hec est inquit gratia tua
ad amicum tuum. Quare non iuisti
cum amico tuo? Responditque chusai ad
absalon. Nequaquam quia illius ero
quē elegit dominus et omnis hic populus
et vniuersus israel et cum eo manebo.
Sed ut et hoc inferam cui ego ser-
uiturus sum. Nonne filio regis?
Sicut parui patri tuo ita parabo
et tibi. Dixit autem absalon ad achi-
tofel. Inite consilium quid agere de-
beamus. Et ait achitofel ad absa-
lon. Ingredere ad concubinas patris
tui quas dimisit ad custodiendam
domum et cum audierit omnis israel
quod fecideris patrem tuum roboretur
tecum manus eorum. Tescderunt ergo
absalon tabernaculum in solatio in-
gressusque est ad concubinas patris
sui coram vniuerso israel. Consilium autem
achitofel quod dabat in diebus illis
quasi si quis consuleret dominum. Sic
erat omne consilium achitofel et cum

esset cum dō et cum esset cum absalon

Dixit ergo achito **Ca. p. viij**
fel ad absalon. **E**ligaz mihi
duodecim milia viroz et cōsurgens
persequar dauid hac nocte et itru
ens sup eum quippe q̄ lassus est et
solutis manibus p̄tūa euz. **C**ūqz
fugerit omnis p̄p̄us qui cū eo ē
p̄tūam regē desolatū et reducam
vniuersum p̄p̄m quō vn⁹ hōmo
reuerſi solet. **V**nū em̄ vix tu que
ris et omnis p̄p̄s erit i pace. **P**la
cuitqz sermo ei⁹ absalō et cunctis
maiorib⁹ natu israhel. **A**it aut ab
salon. **V**ocato chusai arachiten et
audiamus quid etiam ipse dicat
Cūqz venisset chusai ad absalon
ait absalon ad eū. **H**uiusmodi
sermonē locut⁹ est achitofel. **F**ace
re debemus an non? **Q**uod das
cōsiliū? **E**t dixit chusai ad absalon
Nō bonū cōsiliū qd dedit achito
fel hac vice. **E**t rurs⁹ intulit chu
sai. **T**u nosti patre tuū et viros q̄
cū eo sūt esse fortissimos et amaro
aīmo velut si vīsa raptis catulis
in saltu seuiat. **S**ed et pater tuus
vir bellator est nec morabit⁹ cū po
pulo. **F**orſitan nunc latitant in fo
neis aut in vno quo voluerit loco
et cū ceciderit vnus quilibet in p̄i
cipio audiet quicūqz audierit et
dicet **F**acta ē plaga in p̄p̄o q̄ seq̄
bat⁹ absalō. **E**t fortissim⁹ ipse ci
ius cor ē quasi leonis pauore sol
uet⁹. **S**cit ei⁹ oīs p̄p̄s isrl⁹ fortem
esse p̄rem tuū et robustos omēs
qui cū eo sūt. **S**ed hpc mihi videt⁹
rectū esse cōsiliū. **C**ogreget⁹ ad te
vniuersus populus isrl⁹ a dan vsqz
berſabee quasi arena maris innu
merabilis et tu eris in medio eoz

et inuenimus sup eū i quocūqz loco
inuentus fuerit et opiemus eum si
aut cadere solet ros sup terram et
non relinqm⁹ de viris qui cū eo
sūt nec vnū quidē. **Q**uod si vrbē
aliquā fuerit ingressus circūdabit
oīs isrl⁹ ciuitati illi fines et trahē
mus ea; in torrentem vt non repe
riat⁹ nec calas⁹? quidem ex ea. **D**i
xit⁹ absalō et oīs viri israhel. **N**eli
us ē cōsiliū chusai arachite cōsilio
achitofel. **D**ñi at nutu dissipat⁹
est cōsiliū achitofel vtile vt indu
ceret dñs sup absalon mal⁹. **E**t
ait chusai sadoch et abiathar sa
cerdotibus. **H**oc et hoc modo cōsi
liū dedit achitofel absalon et sen
ioribus isrl⁹ et ego tale et tale dedi
cōsiliū. **N**ūc ergo mittite cito et nū
ciate dñs dicētes. **N**e morietis no
cte hac i cāpestrib⁹ deſti⁹ hab⁹ di
latiōe trāsgredē ne forte absorbe
at⁹ rex et oīs p̄p̄s q̄ cū eo ē. **J**ona
thas at⁹ achimaas stabāt iuxta
fontē vogel. **A**bnt ā alla et munda
uit eis et illi p̄fecti sūt vt referat⁹
ad regē dñs nūtiū. **N**ō ei poterat
videri ā itroire ciuitatez. **V**idit at
eos qdā puer et iudicauit absalon
illi vō cito gradu ingressi sūt do
mū cui⁹ dñs viri i habuū q̄ hēbat
puteū in vestibulo suo et descēdēt
in eum. **T**ulit at mulier et expān
dit velamē sup os putei quasi sic
cās tīplanas et sic latuit res. **C**ūqz
venissent secū absalon in domū
ad mulierē direēt. **V**bi ē achima
as et ionathas? **E**t rēdit ei m̄p̄re
trahēt festinat⁹ gustata paulu
lū aq̄. **A**t hñ q̄ q̄rebāt eū nō rep̄i
sēt reūsi sūt i iherl⁹. **C**ūqz abiisset
ascēderūt illi de puteo et p̄gentes

nunciauerunt regi dauid et dixe-
runt. Surgite et transite cito flumi-
nem qui huiusmodi dedit consili-
um contra vos achitofel. Surrexit
ergo dauid et omnes populi qui cum eo erant
et transierunt iordanem donec diluces-
ceret antequam denudaretur robur nec
vnius quidem residuum fuit qui non
transiret fluvium. Porro achito-
fel videns quod non fuisset factum con-
siliu suu strauit asinu suu surrexit
que et abiit in domum suam et in ciuitate
sua et disposita domo sua suspense
dio interijt et sepultus est in sepul-
cro patris sui. Dauid autem venit in ca-
stra et ab salon transijt iordanem ipse
et omnes viri israel cum eo. Ama-
sa vero constituit ab salon pro ioab
super exercitu. Amasa autem erat filius
viri qui vocabatur iethra de israeli-
tis ingressus est ad abigail filiam naas
sororem saruie que fuit mater ioab
et castrametatus est israel cum ab sa-
lon in terra galaad. Cuiusque remissus
dauid in castra sobi filius naas de
abbath filiorum ammon et ber-
sellai galaadites de rogeli obtule-
runt ei stragoria et tapecia et vasa
fictilia frumentum et ordeum et fa-
tinam et polentam et fabam et len-
tem et farum cicer et mel et butyrum
oues et pingues vitulos dederunt
que dauid et populo qui cum eo erant
ab vestendū. Suspicati enim sunt po-
pulus fame et siti fatigati in deserto
dauid considerato. **Ca. xviij.**
eos tribunos et centuriones et de-
dit populi terciam partem sub manu
ioab et terciam partem sub manu a-
bisai filij saruie fratris ioab et tercia

partem sub manu ethai que erat de
geth. Dixitque rex ad populum **E-**
gre diar et ego vobiscum. **Et** respondit
populus. Non exibis. Siue enim fugeri-
mus non magnope ad eos de nobis
perinebit siue media pars ceciderit
et nobis non satis curabunt quia tu
vnius solus pro decem milibus compu-
taris. Melius est igitur ut sis nobis
in urbe presidio. Ad quos rex ait
Quid vobis videtur rectum hoc faciam
Stetit ergo rex iuxta portam. **E-**
gre diebatque populus per turmas suas
centeni et mileni. **Et** precepit rex
ioab et abisai et ethai dicens Per-
uate mihi puerum ab salon. **Et** o-
mnis populus audiebat precipiente re-
ge auctis principibus per ab salon
Itaque egressus est populus in castrum
contra israhel et factum est prelium in salu ephra-
im. **Et** cecidit ibi populus israhel ab ex-
ercitu dauid. factaque est plaga ma-
gna in die illa viginti milium. **Fu-**
it autem ibi prelium dispersum super
faciem omnis terre et multo plures
erant quos saltus consumpserat de
populo quam homines quos vorauerat gladi-
us in die illa. **Accidit** autem ut occire-
ret ab salon seruus dauid sedens
mulo. Cuiusque ingressus fuerit mu-
lus subter condensam queruam et
magnam adhefit caput eius quer-
ui et illo suspensio inter celum et ter-
ram mulus cui insederat pertinuit
Vidit autem hoc quispiam et nunciavit
ioab dicens. **Vidi** ab salon pende-
re de querui. **Et** ait ioab viro qui
nunciauerat ei. Si vidisti quare non
confodisti eum cum terra et ego dedis-
sem tibi decem argenti siclos et vnum
balthem. **Qui** dixit ad ioab. Si
appenderes in manibus meis mille

argēteos nequaquā mittere manū
meā in filiū regis **J**udiētibus emz
nobis precepit rex tibi et abisai
et et bai dicēs **C**ustodite m̄ puerz
absalon **S**ed et si fecissem contra
aiām meā audacter nequaquā hoc
regē latere potuiss et et tu stares
ex aduerso **E**t ait ioab **N**on fuit
tu vis sed aggrediar eū coram te
Tulit ergo ioab tres lanceas in
manu sua et iniecit eas i corde ab
salon **C**ūq; adhuc palpitaret he
rens in quarā cūcurrerūt decem
iuuenes armigeri ioab et patien
tes interfecerunt eum **C**ecinit at
ioab bucina et retinuit populu
ne persequeretur fugientē israhel
volens parcere multitudini **E**t tu
lerūt absalon et piecerūt eū i sal
tu i foueā grandem et cōportauē
rūt sup eū aceruū lapidū magnū
nimis **D**is at isrl fugit i taberna
cula sua **P**orro absalo erexerat si
bi cū adhuc viueret titulu qui est
in valle regis **D**ixerat em̄ **N**ō ha
beo filiū et hoc erit monumentum
noīs mei **V**ocauitq; titulu nomie
suo et appellatur manus absalon
vsq; ad hāc diē **A**chimaas at fili⁹
sadoch ait **C**urrā et nūciabo regi
q; iudiciū fecerit ei deus de manu
mimicor ei⁹ **A**d quē ioab dixit
Nō eris nūcius in hac die **S** nū
ciabis in alia **H**odie nolo te nunci
are **F**ilius ei regis est mortu⁹ **E**t
ait ioab chusai **V**ade et nūcia re
gi q; vidisti **A**ddrauit chusai ioab
et cūcurrat **R**ursus at achimaas
fili⁹ sadoch dixit ad ioab **Q**uid i
pedit si etiā ego curreo post chusai
Dixitq; ei ioab **Q**uid vis currere
fili mi⁹ **V**eni huc **N**on eris homi nū

cū bauius **Q**ui rēdit **Q**uid em̄
si cūcurrero **E**t ait ei **C**urre **C**ue
rens ergo achimaas per viam et
pendij tranſiuit chusai **D**auīd au
tē sedebat inter duas portas **P**re
culator vero qui eāt i sa stigio por
te super murum eleuans oculos
vidit hominem currentem solum
et exclamans indicauit regi **D**i
xitq; rex **S**i solus est **b**on⁹ ē nun
cius in ore eius **P**roperante at
illo et accedente **P**rius vidit spe
culator hominē alterum currentē
et vociferans in ailmie ait **A**ppa
ret m̄ alter homo currentis solus
Dixitq; rex **E**t iste bonus est nū
cius **S**peculator at cōtemplor ait
cursum prioris quasi cursum achi
maas fili⁹ sadoch **E**t ait rex **V**ic
bonus est et nuncium portans bo
nū venit **C**lamās at achimaas bi
xit ad regem **S**alue rex **E**t ado
rans regem coram eo pronus in
terram ait **B**enedictus dominus
deus qui conclusit homines qui le
uauerunt manus suas contra dñm
meum regem **E**t ait rex **E**t ne
pax puero absalon **D**ixitq; achi
maas **V**idi tumulū magnū cū mit
teret ioab sertus tu⁹ o rex me f
iū tuū nescio aliud **A**d quē rex
tranſi ait et sta h̄ **C**ūq; ille tranſi
et staret apparuit chusai **E**t vi
dens ait **B**onū apporto nūcium mi
rex **J**udicauit ei p te dñs hodie
de manu oīm qui surreperunt cō
tra te **D**ixit at rex ad chusai **E**t
ne pax puero absalon **C**ui respo
dens chusai fāt iqt fuit puer in
imica dñi mei regis et ymūh q; ofur
gūt adūs eū i malū **C**ōstat⁹ itaq;
rex ascēdit cenaculū portae fletit

REGVM

.II.

Et sic loquebat̃ vadens. **Fili mi**
 absalon. absalon fili mi **Quis m**
 tribuat vt ego moriar p̃ te. **Absa**
 lon fili mi. fili mi absalo. **Ca. xix.**
Nunciatū ē at̃ ioab q̃ rex fle
 ret et lugeret filiū suū et versa
 ē victoria in luctū in die illa om̃i
 populo. **Audiuit em̃ p̃ps in die**
 illa dici. dolet rex sup filio suo. **Et**
 declinauit p̃ps in die illa ingredi
 citatem: quō declinare solet p̃ps
 versus et fugiens de p̃lio. **Porro**
 rex operuit caput suum et clama
 bat voce magna. **Fili mi absalo.**
 absalon fili mi. **Ingress⁹ ergo io**
 ab ad regē in domū dixit. **Confu**
 disti hodie vult⁹ oīm seruorū tuo
 rū q̃ saluā fecerūt animā tuā et ani
 mā filiorū tuorū et filiarū tuarū et ani
 mā vxorū tuarū et aiām concubina
 rū tuarū. **Diligis odiētes te et odio**
 bates diligētes te. **Et oñdisti ho**
 die q̃ nō curas de ducib⁹ tuis et de
 seruīs tuis et vere agnouī modo q̃
 si absalon viueret et omnes nos
 occubissemus: tunc placeret tibi.
Nunc igitur surge et procede et al
 loquens satisfac seruīs tuis. **Iuro**
 enim tibi p̃ dñm q̃ si non exieris
 nec vnus quidem remāsur⁹ h̃ctē
 cū nocte hac et p̃ius erit hoc tibi
 q̃ omnia mala q̃ uenerunt sup te
 ab adolescētia tua vsq̃ in p̃ns. **Sur**
 rexit ergo rex et sedit in porta. **Et**
 oī populo nūciat⁹ est q̃ rex sede
 ret in porta. **Venitq̃ vniūsa mul**
 tudo coram rege. **israhel autem**
 fugit in tabernacula sua. **Om̃is**
 q̃ p̃ps certabat in cunctis tribu
 b⁹ isrl̃ dicens. **Rex liberauit nos**
 de manu inimicorū nostrorū. **ipe sal**
 uauit nos de manu philistinorū.

et nunc fugit de terra p̃pter abla
 lon. **Absalon aut̃ quem vnrim⁹**
 sup nos mortu⁹ ē in bello. **Vsq̃ quo**
 filetis et non reducit⁹ regem. **Et**
 cōsiliū toti⁹ israhel venit ad regē.
Rex vero dauid misit ad sadoch
 et abiathar sacerdotes dicens. **Io**
 q̃mini ad maiores natu iuda dice
 tes. **Cur venit⁹ nouissim⁹ ad re**
 ducendū regem in domū suā.
Sermo at̃ om̃is israhel peruene
 rat ad regē in domo ei⁹ q̃ dixerāt
 rex. **Hec dicetis ad populū. fr̃es**
 mei vs: os meū et caro mea vos
 Quare nouissim⁹ reducit⁹ regē.
Et amase dicite. Nōne os meum
 es et caro mea. **Hec faciat m̃ de⁹**
 et addat si nō magister militie fu
 eris corā me omni tēpore p̃ ioab.
Et inclinauit cor oīm virorum iu
 da quasi viri vnus. **Miseruntq̃**
 ad regem dicentes. **Reuertere**
 tu et omnes serui tui. **Et reuers⁹**
 ē rex. **Et venit vsq̃ iordanē. Et oīs**
 iuda venit vsq̃ i galgala vt occu
 reret regi et trāsduceret eū iorda
 nē. **Festinauit at̃ semei fili⁹ gera fi**
 lij iemim de bahurim et descendit
 cum viris iuda in occursum regis
 dauid cum mille viris de beniamin
 et siba puer de domo saul et quin
 decim filij eius ac viginti serui erāt
 cū eo. **Et irrupentes iordanē añ re**
 gem trāherūt vada vt trāsduce
 rēt domū regis et facerēt iuxta ius
 sione⁹ ei⁹. **Semei at̃ fili⁹ gera p**
 strāt⁹ coram rege cū iam trāssit et
 iordanē dixit ad eū. **Ne r̃putes**
 mihi dñe mi iniquitate⁹ neq̃ me
 mineris iniuriarū seruū tui in die
 qua egressus es dñe mi rex de ihe
 rusalem: neq̃ ponas rex in corde

tuo. **A**gnosco enim seruus tuus per
 catum meum et idcirco hodie p[ro]m[issi]
 veni de o[mn]i domo ioseph descendi-
 in occursum d[omi]ni mei regis. **R**espo-
 dens vero abisai filius saruie dixit
Nunquid p[er] h[ab]is verbis n[on] occide-
 tur semel qui maledixit p[ro]p[ter]o d[omi]ni
 Et ait dauid Quid mihi et vobis
 filij saruie? **E**cce efficiemini mihi
 hodie in sathana. **E**rgo ne hodie i-
 terficietur vir in israhel? **A**n ignoro
 hodie me factum regem super israhel? **E**t
 ait rex semel. **N**o moyses iurauit
 q[uod] ei miphiboseth q[uod] filius saul
 descendit in occursum regis illotis
 pedibus et intonsa barba vestesq[ue]
 suas n[on] lauerat a die q[uod] egressus
 fuerat rex p[er] v[er]s[u] ad die[m] reuerfionis
 eius in pace. **C**umq[ue] occurrisset et re-
 gi dixit ei rex. **Q**uare non remisisti
 mecum miphiboseth? **E**t respondens
 ait. **D**ne mi rex seruus meus con-
 templit me. **D**ixitq[ue] ei ego famu-
 lus tuus vt sterneret m[an]u[m] aliu[m] et ascen-
 des abiret cu[m] rege. **E**laud[us] ei s[un]t s[un]t
 uis tuus. **I**nsup[er] et accusauit me s[un]t
 uis tuu[m] ad te d[omi]n[u]m meum regem. **T**u
 aut[em] d[omi]ne mi rex h[ab]uit angel[us] dei es
 fac q[uod] placit[u]m e[st] tibi. **N**eq[ue] ei fuit
 domus p[re]s mei nisi morte obno-
 xia d[omi]no meo regi tu aut[em] posuisti
 me sicut tuu[m] inter conuiuia[m] mense
 tue. **Q**uid ergo habes iuste quere-
 re aut q[uod] possum ultra v[er]s[u]ferari
 ad regem? **A**it ergo ei rex. **Q**uid ul-
 tra loqueris? **F**ixu[m] e[st] q[uod] locut[us] s[un]t
 Tu et siba diuidite possessiones.
Rnditq[ue] miphiboseth regi. **E**tiaz
 cuncta accipiat post reuerfionem est
 d[omi]n[u]s meus rex pacifice in domum
 suam. **B**erzellai q[ue] galaadites se-
 nex valde descendens de rogelim

transiit regem iordanem pat[er] etia[m]
 ultra flumi[n]e[m] p[ro]p[ter] q[uod] eu[m]. **E**rat aut[em] ber-
 zellai galaadites senex valde s[un]t
 e[st] octogenari[us] et ipse p[ro]p[ter]buit alimen-
 ta regi cu[m] moraret[ur] i[n] castris. **F**uit
 q[uod]ppe vir diues nimis. **D**ixit itaq[ue]
 rex ad berzellai. **V**eni mecu[m] vt re-
 quiescas secundu[m] iherosolimam. **E**t ait berzel-
 lai ad regem. **Q**uot s[un]t dies iherosol[imitane]
 vite mee vt ascenda[m] cu[m] rege i[n] iher[osolimam]?
Octogenari[us] sum hodie. **N**unquid vi-
 get sens[us] mei ad discernendu[m] sua-
 ue a amara aut delectare p[er] s[un]t
 tuu[m] cib[us] aut pot[us]? **V**el audire possu-
 m[us] ultra vocem cantu[m] atq[ue] cantat[i]o[n]is q[ue]
 fu[er]it tuus sit oneri d[omi]no meo regi.
Paululu[m] p[ro]p[ter] d[omi]n[u]m famulu[m] tuu[m] ab
 iordane trahi. **N**o indigeo hac
 stitutie sed obsecro vt euer[er]at f[er]
 uis tuu[m] moriar i[n] ciuitate mea et se-
 peliar iux[ta] sepulchru[m] p[re]s mei et ma-
 tris mee. **E**st aut[em] fu[er]it tuu[m] chamaaz
 ipse vadat tecu[m] d[omi]ne mi rex fac ei
 quicquid tibi bonu[m] videbit[ur]. **D**ixit ita-
 q[ue] ei rex. **M**ecu[m] transeat chamaaz
 et ego faciam ei quicquid tibi pla-
 cuerit et omne q[uod] p[ro]cideris a me i[n]
 petribus. **C**umq[ue] trahisset et vniuer-
 sus p[ro]p[ter] plus et rex iordanem restitit et
 osculatus est rex berzellai et benedi-
 xit ei et ille reuerfionem est i[n] locum
 suum. **T**ransiit ergo rex i[n] galga-
 lam et chamaaz cum eo. **O**mnis
 aut[em] p[ro]p[ter] plus iuda transiit et
 gem et media t[er]ra pars affuerat
 populo israhel. **I**taq[ue] omnes vici israhel
 conuerfentes ad regem dixerunt ei.
Quare te furati sunt fratres n[ost]ri
 vici iuda et transiuerunt regem
 et domum eius iordanem. **O**mnis
 q[ue] viros dauid cum eo. **E**t respo-
 dit omnis vir iuda ad viros israhel

REGVM

.II.

Quia mihi prius est rex. Cur in
scetis sup hac re? Nunq̄d comedi
mus aliqd ex rege. aut muneā no
bis data sūt? Et r̄ndit vir israhel
ad viros iuda et ait. Decē ptibz
maior ego sum apud regē magis
q̄ ad me pertinet dauid q̄ ad te
Cur fecisti mihi iniuriam et nō in
nūciatū ē priori vt reducere regē
meū? Duri? at r̄nderunt viri iuda
vidis isrl?

Ca. xx.

Ecce dicit q̄ vt ibi ēēt vir belial
noie siba filius bochri vir ie
mineus et cecidit buccina et ait.
Nō est nobis pars in dauid neq̄
hereditas in filio ysai. Reuertere
in tabernacula tua israhel Et sepa
tus est omnis israhel a dauid. Se
nitusq̄ est siba filius bochri. viri
at iuda abheseēt regi suo a iorda
ne vsq̄ iherusalem. Cūq̄ veniss̄
et i domū suā i iherusalē tulit de
e; mulieres cōubinas q̄s dereliq̄
rat ab custodiendam domū et tradi
dit eas in custodiā alimenta eis p̄
bens. Et non est ingressus ad cas
serat clause vsq̄ in diem mortis
sue iuduitate viuetes. Dixit aut̄
rex amase Conuoca m̄ omnes vi
ros iuda in diem terciū et tu ade
sto p̄ns. Abiit ergo amasa vt con
uocaret iudaz et moratus ē extra
placiū qd ei cōstitueāt rex. Ait at̄
dauid ab abisai. Nunc magis af
flictus ē nos siba fili⁹ bochri q̄
absalon. Tolle ergo suos dñi tui
et psequere eum ne forte inueiat
ciuitates munitas et effugiat nos
Egressi sūt ergo cum eo viri ioab
et ethi q̄ et felethi et omnes ro
busti exierunt de iherusalem ad p̄
sequendū siba filiū bochri. Cūq̄ il

li essent iuxta lapidem grande; q̄
est i gabaō. amasa veniens occur
rit eis. Porro ioab vestitus ēāt tu
nica stricta ad mensurā habit⁹ sui
et desup accinctus gladio depēde
te vsq̄ ad illa i vagina qui saba
ctus leui motu egredi poterat et
percutere. Dixit itaq̄ ioab ad a
masam. Salue mi frater Et tenu
it manu dextera mentu; amase q̄
osculans euz. Porro amasa non
obseruauit gladiū quem hēbat
ioab. Qui paussit eū i latere et ef
fudit intestina ei⁹ i terrā et mortu
us est nec scdm vuln⁹ apposuit. Io
ab at̄ et abisai frater ei⁹ persecuti
sunt siba filiū bochri. Interea q̄
dam viri aīz stetitissent iuxta cada
uer amase de socijs ioab dixerūt
Ecce qui esse voluit pro ioab co
mes dauid. Amasa aut̄ cōspersus
sanguine iacebat in media via.
Vidit hoc quidam vir q̄ subsiste
ret ois p̄ls ad videndū eū et amō
uit amasaz de via i agz. opruitq̄
eū xstimēto ne subsisteret transe
untes p̄pter eum. Amoto ergo illo
de via transibat ois vir sequēs io
ab ad psequendū siba filiū bochri.
Porro ille trāheāt p omnes tribz
israhel vsq̄ in abelam et i bethma
cha omnesq̄ viri electi cōgregati
fuerant ad eum. Venerunt itaq̄
oppugnabāt eū in abela et in beth
macha et circūdederunt munitiōi
bz ciuitate et obfessa ē vrbis. Ois
aut̄ turba que ēāt cū ioab: molie
bat destrue muros. Et clamauit
mulier sapiens de citate. Audite
audite dicite ioab: appropinq̄ huc
et loquar tecum. Qui cū accessiss̄
ad eaz ait illi. Tu es ioab? Et ille

rēdit **E**go. Ad quē sic locuta ē Au-
di sermones ancille tue. Qui rē-
dit **A**udio. Rursūq; illa. Imo iqt
dicebatur i rēter puerbio Qui i
terrogāt interrogēt in abelaz sic
p̄ficiēbant **N**onne ergo sū q̄ rē
deo veritate in isrl et tū q̄ris subū-
tere ciuitatē et euertere matrem
in isrl? **Q**uare precipitas heredita-
tem dñi? **R**ndēs q; ioab ait **A**bhit
abhit hoc a me non p̄cipito neq; de-
molior **N**ō se sic habet res. **S**ed
homo de mōte effraim siba filius
bochri agnoie leuauit manū suā
cōtra regē dauid **T**radite illū solū
et recedemus a ciuitate. **E**t ait
m̄lter ad ioab **E**cce caput ei? mit-
tēt ad te p̄ mūz **I**ngressa ē ergo
ad oēm p̄f m̄ q̄ locuta ē eis sapien-
ter **Q**ui absisuz caput sibe filij bo-
chri p̄iecerunt ad ioab **E**t ille ce-
cinuit tuba et recesserūt ab vrbe vn⁹
quisq; i tabernacula sua. **I**oab at
reuerſ⁹ ē iherl m̄ ad regem **F**uit er-
go ioab sup oēm exercitū isrl ba-
naias autem filij ioiade sup cere-
thos et seletthos. **A**dutaz vero su-
p tributa. porro i osaphat filius a-
hilud a comentarijs **S**iba at sc̄i-
ba. sadoch vero et abiathar sacer-
dotes hira at iharites erat sacdos
dauid

Ca. xxi.

Acta ē q; fames in dieb⁹ da-
uid tribus annis iugiter **E**t
cōsuluit dauid oraculum dñi. **D**ix-
itq; dñs **P**ropter saul et domuz
sanguinū qz occidit gabaonitas
Vocatis ergo gabaonitis rex dix-
it ad eos **P**orro gabaoite nō sūt
de filijs isrl. s̄ reliq̄e amorreorū
Filij q̄ppe isrl iurauerāt eis et vo-
luit saul p̄utere eos zelo q̄i p̄ fi-

lijs isrl et iuda **D**ixit ḡ dñs ab ga-
baonitas. **Q**uid faciā vobis q̄ qd
erāt vri piaculū vt b̄ndictis hēdi-
tati dñi? **D**ixerunt q; ei gabaoite
Nō ē nobis sup argētoz auro q̄
stio. s̄ cōtra saul et contra domum
ei⁹ neq; volum⁹ vt interficiatur
hō de isrl **A**d quos rex ait **Q**uid
ergo vultis vt faciā vobis? **Q**ui
dixerūt regi **V**iz q̄ attriuit nos
oppressit iique ita delere debemus
vt nec vnus q̄dem residuus sit de
stirpe ei⁹ in cunctis simbus isrl.
Venē nob̄ septē viri de filijs ei⁹ vt
crucifigam⁹ eos dñō i gabaon **E**go
quōdā electi dñi **E**t ait rex. **E**go
dabo **D**epcitq; rex miphiboseth
filio ionathe filij saul p̄pter iusū
randū qd fuerat inter dauid et io-
nathā filiū saul. **T**ulit itaq; rex
duos filios resp̄ha filie abia q̄ p̄-
pit saul. armom. q̄ miphiboseth
q̄ quicq; filios michol filie saul q̄s
genueāt hadreli filio bezellai q̄
fuit de molathi q̄ debūt eos in ma-
nus gabaonitarū qui crucifixerūt
eos in monte corā dñō. **E**t occide-
rūt hī septem simul occisi in die
bus messis p̄me incipiente messi-
one ordeī **T**ollēs at resp̄ha filia a-
bia ciliū substrauit sibi supra
petram ab imisio messis donec stil-
laret aq̄ sup eos de celo nō dñm
sit aues lacerare eos p̄ dies neq;
bestias p̄ noctē **E**t nūciata sūt b̄s
q̄ fecerat resp̄ha filia abia p̄bia
saul. **E**t abiit dauid et tulit ossa
saul et ossa ionathe filij eius a vi-
ris iabes galaad q̄ furati fuerāt
ea de platea bethsā i q̄ suspēderāt
eos philistim cū iter fecisset saul
ingelboz asportauit in ossa saul

170

*Primo David ad
dñm p̄ gratia optione*

et ossa ionathe filij ei? et colligen-
tes ossa eorū q̄ affixi fuerant sepe-
lierūt ea cū ossibz saul et ionathe
filij ei? in terra beniamin i latere
sepulchri as prius saul. **Fecerūtq;**
omnia que preceperāt rex et repro-
piciat? ē deus terre post hec. **F**uit
et at rursū p̄liū philistinorū adū-
sum isrl et descendit dauid et ser-
uū ei? cū eo et pugnabāt contra phili-
stīm. **D**eficiente at dauid. ielbide-
nob q̄ fuit de genere arafa cui? fer-
tum haste trecentas uncias appē-
debat et accinct? erat ense nouo:
missus est p̄cutere dauid: p̄hidoq;
ei fuit abisai filius saruie et paul-
sum philistēū interfecit. **T**ūc iura-
uerūt viri dauid dicentes. **N**ā nō
egredieris nobiscum in bellū: ne-
refiguas lucnā isrl. **S**cdm q̄ fu-
it bellū i gob. contra philisteos. **T**ūc
p̄uissit sobochai de viathi. zaph-
de stirpe arafa. de genere gigantū
et cū q̄ fuit bellū in gob contra
philisteos in quo p̄uissit adeoda-
tus filij salt? polimmarus bethle-
emites goliath getheum cui? ha-
stille haste eāt q̄h liciatoriūz terē-
tum. **Q**uartū bellum fuit in geth-
in q̄ vñ fuit excelsus qui senos in
manibus pedibzq; hēbat digitos
ib est viginti et quatuor et erat de o-
rigine arafa et blasphemauit isrl.
Perussit at eum ionathas filij
sammas fratris dauid. **H**ij quatu-
or nati sunt de arafa in geth: ceci-
derunt in manu dauid et seruorū
eius.

Ca. xxiij.

Datus est aut dauid dñō
verba carminis huius in die
qua liberauit eū dñs de manu oīz
inimicorū suorū et de manu saul. **E**t

ait. **D**ñs petra meaz robur meū
et saluator meus. **D**eus dñs for-
tis meus. **S**perabo in eum. **D**autū
meum et cornu salutis mee. **E**leua-
tor meus et refugium meū. **S**aluator
me? de iniquitate liberabis me. **I**au-
dabile inuocabo dñm et ab inimicis
meis salu? ero. **Q**uia circūde dēt
me cōtritiōes mortis. **T**orētēs be-
lial terruerūt me. **P**unes inferi cir-
cūde dēt me. **P**reueniēt me laquei
mortis. **I**n tribulatiōe mea inuoca-
bo dominū et ad deū meum clama-
bo. **E**t exaudiet de templo scō suo
vocē meā et clamor me? veniet ad
aures ei?. **C**ōmota ē et tremuit tē-
ra: fūdāmēta mōtiū cāssa sūt et o-
quassata. **Q**uō iat? ē eis? **A**scēdit
fum? de naribz ei? et ignis de ore
eius vorauit. **C**arbores succēsi sūt
ab eo. **E**t inclinauit celos et descē-
dit et caligo sub pedibz eius. **E**t as-
cendit sup cherubim et volauit et lap-
sus ē sup pennas venti. **E**t posuit
tenebras in circuitu suo latibulū
cribrans aquas de nubibus celorū.
In ore fulgore in cōspectu eius nu-
bes succēsi sunt. **C**arbores ignis
conabit de celo dñs et excels? da-
bit vocē suū. **M**isit sagittas suas
et dissipauit eos. **F**ulgura et cōsum-
psit eos. **E**t apparuerunt effusio-
nes maris et reuelata sunt funda-
mēta orbis. **A**b increpatione dñi
ab inspiratione spūs furoris eius
Misit de celo et assumpsit me et tra-
xit me de aquis multis. **L**iberauit
me ab inimico meo potētissio et ab
hīs q̄ oderant me. **Q**uō robustioēs
me erāt? **P**reuenit me i die afflictio-
nis mee et fact? ē dñs firmamē-
tū meū. **E**t eduxit me i latitudinē

liberauit me quia complacui ei. **R**e-
tribuet mihi dñs scdm iusticiam
meā et scdm mūditiā manuū me-
arū reddet mihi. Quia custodiui vi-
as dñi et n̄ egi ipse a deo meo. Om-
nia ei iudicia ei? i cōspicu meo et p-
cepta ei? nō amouit a me. Et ero
pfectus corā eo et custodiā me ab
iniq̄tate mea. Et restituet m̄ dñs
scdm iusticiā meā et scdm mūditiā
am manuū mearū in cōspicu oculorū
suorū. Cū scō scūs eis et cū robusto
pfect? Cū electo elect? eris et cū
pueris subūteris. Et p̄p̄m paupe-
rē saluū facies. oculisq; tuis excel-
sos hūiliab. Quia tu lucerna me-
a dñe et tu dñe illūiabis tenebras
meas. In te ei curā accitatus in
deo meo trāhiliā mun. Deus ima-
culata via ei? eloquūz dñi igne
examinatū scutū est oim speranti-
um in se. Quis ē deus p̄ter dñm
et q̄s de? fortis p̄ter deū n̄m. De?
q̄ accipit me fortitudiez oplana-
uit pfectā viā meā. Coequās pe-
des meos ceruis et super excelsa
mea statuens me. De cōs manus
meas ad plū et p̄ponēs q̄ arcum
erū brachia mea. Dedisti mihi
clipeū salutis tue et mansuetudo
mea multiplicauit me. Dilatabis
gress? meos subtus me et nō defi-
cient tali mei. Persequar iūmicos
meos et cōterā et n̄ cōuertar donec
cōsumā eos. Cōsumā eos et cōfri-
gā vt nō cōsurgant cadent sub pe-
dibz meis. Accipisti me fortitudi-
ne ad plū iurualti resistētes m̄
subtus me. Inimicos meos dedisti
m̄ dorsū. edientes me et disipdam
eos. Clamabūte nō erit qui saluet
ad dominū et nō exaudiet eos. De-

lebo eos vt puluerē terre q̄i lutus
platearū cōminuā eos atq; cōtrin-
gam. Saluabis me a cōtradicti-
onibus p̄p̄i mei custodies me in
caput gēnū. Popul? quē ignoro
fuiet m̄. filij alieni resistēt m̄. au-
ditū auris obediēt mihi. Filij alie-
ni defluerūt et cōtrahēt in āgu-
stis suis. Viuit dñs et b̄n̄dictus
deus me? et exaltabit deus fortis
salutis mee. De? q̄ das vindictas
mihi et deicis p̄p̄os sub me. Qui
educis me ab inimicis meis et a
fistētibz mihi eleuas me a viro
iniquo liberabis me. Propterera
ostēbor tibi dñe in gētibz et nomi-
ni tuo cātabo. Magnificati salutes
ēgis sui? faciet misericordia x̄po
suo dauid et semini ei? i sempitnū.
Ec at sūt v̄ba. **C**a. xxiij.
nouissima q̄ dixit dauid fi-
lius ysai. Dixit vir cui cōstitutum
ē de cristo dei iacob egregius psal-
tes israhel. Spirit? dñi locut? est
p̄ me et sermo ei? p̄ linguā meā.
Dixit: de isel m̄ locut? ē. fortis
ilel. Dñator h̄im iust? et dñator i-
timore dei. Sicut lux aurore cōi-
te sole mane absq; nubibus rutilat
et sicut pluuijs germinat herba s̄
tra. Nec tāta ē domus mea apud
deū vt pactū eternū imitet meaz.
firmū in oibz atq; munitū. Cū
eta ei sal? mea et ois volūtas nec
ē q̄c̄q; ex ea q̄s nō germinet. Pre-
u aricatores at q̄ spine euellent v̄
muerh q̄ nō tollūt manibus. Et
si q̄s tangere voluit eas armabi-
tue ferro et ligno lanceato. igne q̄
succēse aburēt v̄s ad nihilū. Nec
noīa fortū dñs. Dñs sedēs i cathē-
dra sapiētissim? p̄iceps iter tres

Ipse est quasi tenerum ligni vermiculus. qui octingentos interfecit impetu vno. Post hunc eleazer filius patris eius abpites inter tres fortes qui erant cum dauid quando exprobrauerunt philistinim et congregati sunt illuc in prelium. Cumque ascenderent filii israel ipse stetit et percussit philisteos donec deficeret manus eius et obrigesceret cum gladio. Fecitque dominus salutem magnam in die illa et populus qui fugerat reuersus est ad castra spolia detrahenda. Et post hunc sammaa filius agge de avari. Et congregati sunt philistini in statione. Erat quippe ibi ager lenter plenus. Cumque fugisset et populus a facie philistinim stetit ille in medio agri et tuus est eum. Percussitque philisteos et fecit dominus salutem magnam. Necnon et ante descendentes tres qui erant principes inter triginta et venerunt tempore messis ad dauid in speluncam adollam. Castra autem philistinorum erant posita in valle giganteum et dauid erat in praedio porco statione philistinorum tunc erat in bethleem. Desiderauit ergo dauid et ait. Vbi quis mihi daret portum aque de cisterna que est in bethleem iuxta castra philistinorum et hauserunt aquam de cisterna bethleem que erat iuxta portam et attulerunt ad dauid. At ille noluit bibere sed libavit illam dominus dicens. Propitius sanguine hominum istorum qui profecti sunt et animarum periculum bibas? Nolu it ergo bibere. Hec fecerunt tres robustissimi. Abisai quoque frater ioab filius saruie: princeps erat de tri-

bus. Ipse est qui leuauit hastam suam contra trecentos quos interfecit. nominatus in tribu et inter tres nobiliores erat quia eorum princeps sed versus ad tres per mos non puenerat. Et banaias filius ioiade viri fortissimi magnorum operum de capseel. Ipse percussit duos leones moab et ipse descendit et percussit leonem in media cisterna in diebus hiuis. Ipse quoque interfecit virum egyptium virum dignum spectaculo habentem in manu hastam. Itaque cum descendisset ad eum in virga vi extorxit hastam de manu egyptii et interfecit eum hasta sua. Hec fecit banaias filius ioiade. Et ipse nominatus inter tres robustos qui erant inter triginta nobiliores. versus ad tres non puenerat. Fecitque eum sibi dominus adiutarium a se creto. Asahel frater ioab inter triginta. Eleanan filius patris eius de bethleem. Sema de avari. Elicha de arodi. Beles de phalti. Hira filius accos de thecia. Abieser de anathot. Mobonai de vsathi. Selmon abpites. Machami netophatites. Eleph filius baana et ipse netophatites. Itai filius ribai de gebreth filiorum beniamin. Banai pharatomites. Belbai de torrente gaas. Abialton arbathites. Azmaueth de beroni. Eliaba de saltomi. Filii iasen: ionathan. Semma de ozodi. Haiam filius satar arothites. Eliueleth filius aasbai. filius machati. Beliam filius achitofel gelomites. Esrahi de carmelo. Fami de arbi. Igaal filius nathan de soba. Bonni de gaddi. Selech de ammoni. Naatai berotrites armiger ioab filius saruie. Dimi iheritites.

Gareb et ipse iherites Delas et he
us Oēs triginta septē **Ca. xxiii.**

Et addidit furor. dñi israeli
contra isrl cōmouitq; dauid
in ei⁹ dicentem ad ioab Vade nu
mera isrl et iudam. Dixitq; rep
ad ioab pñcipem exercit⁹ sui Per
ambula omnes tribus isrl. a dan
vñ ad bersabee et numerate popu
lum vt sciam numerum eius **Di**
xitq; ioab regi. Adaugeat dñs de
us tu⁹ ad populū tuum quantus
nūc est: iterūq; cētuplicet in con
spectu domini mei regis. **Sed qd**
hbi domin⁹ meus rex vult i re hu
iulcemodi? Obtinuit autem fmo
regis verba ioab et pñcipū exer
cit⁹. **Egress⁹q; ē ioab et pñcipes**
militum a facie regis vt numera
rent pplm isrl. Cūq; pñcīssent
ioedanez venerūt in arcer ad dep
teram vrbis que est in valle gad
et piazex trāherūt in galaad et
in terras inferiores hōdñ et venerūt
i dan filuestria. **Circueūtesq; iux**
ta sydonē trāherūt ppe mema tyri
et omnē terrā euei et chananei. ve
nerūtq; ad meridiē iuda i bersabee
et lustrata vniuersa terra affuerūt
post nouē mēses et viginti dies i
iherusalē. **Dedit ergo ioab nume**
rum descriptionis populi regi. Et
inuenta sunt de israhel octingen
ta milia viroz fortiu⁹ qui educe
rēt gladiū de iuda quingenta mi
lia pugnatoz. **Perussit at cor da**
uid cū postq; numerat⁹ ē popul⁹
Et dixit dauid ad dñm. Peccami
valde in hoc facto sed pcor domine
vt trāferas iūctatē suā tui q; stul
te egi nimis. **Surrexit itaq; dñs**
mane et fmo dñi fact⁹ ē ad gad

pphetā et videte dñs dicēs Vade et
loqre ad dñs. **Hec dicit dñs Tui**
tibi dat optio elige vnū qd volue
ris ex hñs vt faciam tibi. Cūq; ve
niss⁹ gad ad dñs nūciauit ei dicēs
Aut septē ānis viat tibi fames i
terra tua. Aut trib⁹ mēlib⁹ fugies
aduersarios tuos et illi te psequē
tur aut certe trib⁹ dieb⁹ erit pesti
lētia in trā tua. **Nūc ergo delibē**
et vide quē rñdeam ei qui me mi
hi sermonē. Dixit aut dauid ad
gad **Coart⁹ nimis.** Sed meli⁹ ē
vt incidā in manus domini. mē
te ei misericordie ei⁹ sunt q̄ in ma
nus hōim. **Immisitq; domin⁹ pe**
nitentiā in isrl de mane vñ ad te
pūs cōstitutum et mortui sūt ex
populo a dan vñ bersabee septua
ginta milia virorum. Cūq; epten
diss⁹ et manum suā angelus domi
ni sup iherusalē vt dispderet eā
misertus est domin⁹ sup afflictio
ne et ait angelo patienti populū
sufficit nūc contine manū tuam
Erat at angel⁹ domini iuxta areā
areuna ihebusēi. Dixitq; dauid
ad dñm cum vidiss⁹ et angelū cedē
tem populum. **Ego sum qui pecca**
ui et ego inique egi isti qui oues
sunt quid fecerunt? Vertatur ob
secro manus tua contra me et contra
domū pñs mei. **Venit at gad pro**
pheta ad dñm in die illa et dixit ei.
Ascēde et cōstitue altare dño in a
rea areuna ihebusēi. Et ascendit
dauid iuxta sermonē gad quez p
cepit ei dñs. **Cōspiciēs q; areuna**
animaduertit regē et suos eius
trāhre ad se et egress⁹ adorauit ē
gē pno vultu in trā et ait. Quid
cā ē vt viat dñs me⁹ rex ad ser

REGVM

.III

uū suū. Cui dauid ait **V**t emam
ate aream et edificē altare dño
et cesset interfectio q̄ grassat̄ in
populo. Et ait areuna ad dauid
Accipiat et offerat dñs me⁹ rex
sicut placet ei. **H**ēs boues in holo
caustum ⁊ plaustr⁹ et iuga boum
i vñ lignorū. **D**ia debet areuna ē
gi. Dixitq; areuna ad regē **D**ñs
de⁹ tu⁹ suscipiat totū tuū. Cui re
spondens rex ait. **N**e q̄q; vt vis h
emā pio a te ⁊ nō offeā dño do
meo holo causta gratuita. **E**mit er
go dauid aream ⁊ boues argēti fi
clis quinquaginta et edificauit ibi
dauid altare dño ⁊ obtulit holo cau
sta et pacifica. Et repropiciat⁹ est
dñs terre et cohibita ē plaga ab
israhel

Expliat liber regū scds

Incipit tercius. **C**a p̄mū

Rex dauid senue
rat. habebatq; etatis
plurimos dies. **C**un
q; opiretur vestibul⁹
non calefiebat. **D**ixit
ergo ei serui sui. **Q**ueramus
dño nro regi adolescētulā v̄gine⁹
et stet corā rege et foueat eū dor
miatq; in sinu suo ⁊ calefaciat do
minū nrm regē. **Q**uesierūt igit̄ a
israhel ⁊ iuenerūt abisac sunamite⁹
⁊ abduxerunt eam ad regē. **E**rat
aut̄ puella pulcrā nris dormiebatq;
cū rege ⁊ ministrabat ei. rex vero n
agnouit eā. **A**domas aut̄ filius ag
gith eleuabatur dicēs. **E**go regna
bo. **F**ecitq; sibi currus et equites
et quinquaginta viros qui curre

ret ante eū. **N**ec corripuit eū pat̄
suus aliquādo dicēs. **Q**uare hoc
fecisti. **E**rat aut̄ ipse pulcer valde
scōsus natu post absalon. **E**t p̄mo
eius cū ioab filio sariie ⁊ cū abi
athar sacerdote q̄ adiuuabant p
tes adomie. **B**adoch vero sacer
dos et banaias filius ioiade ⁊ na
than ppheta ⁊ semei et cerethi ⁊
selethi et omne robur exercitus
dauid non erat cum adomia. **I**mo
latis ergo adomas arietibus ⁊ vi
tulis et vniuersis pinguibus iux
ta lapidem ioeleth q̄ erat vicinus
fonti rogel vocauit vniuersos fra
tres suos filios regis et oēs vi
ros iuda seruos regis nathan aut̄
p̄pham et banaia et robustos q̄s
q; ⁊ salomonē frēm suū non voca
uit. **D**ixit itaq; nathan ad bethsa
bee matrē salomonis. **N**ū audisti
q̄ regnauerit adomas filius ag
gith ⁊ dñs nr dauid hoc ignorat.
Nūc ergo vni accipe filiū a me
et salua animā tuā filijq; tui salo
monis. **V**ade et ingredere ad re
gē dauid et dic ei. **N**onne tu dñe
mī rex iurasti mihi acille tue dicēs
q̄ salomon fili⁹ tu⁹ regnabit p̄
me ⁊ ip̄e sedebit i solio meo. **Q**ua
re ergo regnat adomas. **E**t ad
huc ibi te loquēte cū rege ego v̄
niā p̄ te ⁊ cōplebo s̄mones tuos.
Ingressa ē itaq; bethsabee ad regē
in cubiculo. **R**ex aut̄ senuerat nimis
et abisac sunamitis ministrabat
ei. **I**ncrimauit se bethsabee et ado
rauit regem. **A**d quam rex qd̄ tibi
inqt̄ vis. **Q**ue r̄spondens ait. **D**om̄e
mī tu iurasti p̄ dñz deū tuū anille
tue salomon filius tuus regnabit
post me et ip̄e sedebit in solio

meo et ecce nunc adonias regnat
 te dñe mī rex ignorante. **H**acta
 uūt boues et pingua queq; arie
 tes plurimos et vocauit omēs fili
 os regis. abiathar q; sacerdotem
 et ioab principē militie. salomonē
 aut seruū tuū nō vocauit. **V**erūta
 mē dñe mī rex in te oculi ēspiciūt
 totū isrl vt indices eis q̄s sedere
 debeat in solio tuo dñe mī rex post
 te. **E**ritq; cum dormierit dñs me
 rex cū patrib; suis: erimus ego et
 fili; me; salomō peccatōēs. **A**dhuc
 illa loquente cū rege. nathan pro
 pheta venit. **E**t nunciauerūt regi
 dicentes. **A**dest nathan ppha. **C**ū
 q; introisset in cōspiciū regis et ado
 rasset eū pronus in terrā: dixit na
 thā. **D**ñe mī rex tu dixisti adonias
 regnet post me et ipse sedeat super
 thronū meū. **Q**uia descendit ho
 die et imolauit boues et pinguias
 arietes plurimos et vocauit vniū
 sos filios regis et principes exer
 citus. abiathar q; sacerdotē. illis
 q; vascētib; et bibentib; corā eo et
 dicētib; uiuat rex adonias me f
 uum tuū et sadoch sacerdotē et ba
 naiam filiū ioiade et famulū tuū sa
 lomōnē nō vocauit. **N**ūquid a do
 mino meo rege eruiūt hōc verbū
 et nō indicasti suo tuo q̄s sessur
 ess; sup thronū dñi mei regis p
 eū. **E**t rēdit rex dñs dicēs. **V**ocate
 ad me bethsabee. **Q**ue cū fuisset in
 gressa corā rege et stetit et an eū
 iurauit rex et ait. **D**ixit dñs q̄ eruit
 aīa; meā de oī angustia. q̄ sicut
 iurauit tibi p dñm deū isrl dicens
 salomō fili; tu; regnabit p me et
 ipse sedebit sup solū meū p me sic
 fatia; hodie. **S**ūmissioq; bethsabee

in terrā vultu. adorauit regē dicēs
Uiuat dominus meus rex dauid in
 eternum. **D**ixitq; rex dauid. **V**o
 cate mihi sadoch sacerdotē et nathā
 pphetā et banaiā filiū ioiade. **Q**uā
 cū ingressi fuissent corā rege dixit
 ad eos. **C**ollite vobiscum seruos
 dñi vestri et imponite salomonē
 filiū meū sup mulam meā et duci
 te eū in gion et vngat eū ibi sadoch
 sacerdos et nathā ppha in regē sup
 isrl. **E**t canetis buccina atq; dice
 tis. **U**iuat rex salomō. **E**t ascēde
 tis post eum et venietis in iherlm et
 sedebit sup solū meū et ipse regna
 bit p me illiq; picipiā vt sit dux su
 per isrl et sup iudā. **E**t rēdit bana
 ias fili; ioiade regi dicēs. **A**men.
Sic loquat dñs de dñi mei regis
Quō fuit dñs cū dñō meo ēge sic
 sit cū salomō et sublimis fiat
 solū eius a solio dñi mei regis
 dauid. **D**escēdit ergo sadoch sacer
 dos et nathā ppha et banaias fili;
 ioiade et cerethi et feletbi et ipso
 erunt salomonē sup mulam regis
 dauid et adduxerunt eum in gion.
Sūpsitq; sadoch sacerdos cornu
 olei de tabernaculo et vngit salomo
 nē et cecineēt buccina et dixit oīs
 ppls. **U**iuat rex salomō. **E**t ascen
 dit vniuersa multitudo post eum
 et ppls canētū tibis et letantiū gau
 dio magno et i sonuū ēra a clamo
 re eorū. **A**udiuit aut adonias et oēs
 qui inuitati fuerant ab eo. **I**amq;
 diuiniū finitū erat. **S**ed et ioab au
 dita voce tube ait. qd sibi vult cla
 mor ciuitatis tumultuatis. **A**dhuc il
 lo loquēte ionathā fili; abiathar
 sacerdotis venit. **C**ui dixit adonias. **I**n
 gredere q; vīe fortis es et tō nūtiā

REGVM

.III.

Anditq; ionathā adome. Neq̃q̃
 dñs ei noster rex dauid regē cō
 stituit salomonē. misitq; eū eo sa
 doch sacerdote q̃ nathā pphetam
 q̃ banaiam filium ioiade q̃ cerethi
 q̃ seletbi q̃ imposuerūt eū sup mu
 lā regis. **O**nerūtq; eū sadoch sac
 dos et nathan ppha regē in gion
 et ascederūt inde lesates risonūt
 ciuitas. **H**ec ē vox quā audistis.
Sed q̃ salomō sedet sup solū reg
 nū q̃ ingressi sūt regis hñdixerūt
 dñō nō regi dauid dicētes. **A**m
 plificet deus nomē salomōis sup
 nomē tuū et magnificet thronū
 ei sup thronū tuū. **E**t addauit ex
 in lectulo suo. insup p̃ hec locut⁹ ē
 benedictus dñs deus isrl qui de
 bit hodie sedentem in solio meo
 videntib⁹ oculis meis. **T**errā sūt
 ergo q̃ surrexerunt oēs q̃ inuitati
 fuerant ab adonia et iuit vnusq̃
 q̃ in viam suam. **A**donias autem
 timēs salomonē surrexit q̃ abiit
 i tabernaculū dñi. tenuitq; cornu
 altaris. **E**t nūciauerūt salomoni
 dicētes. **E**cce adonias timens te
 sem salomonē tenet cornu altaris
 dicē. **I**uret mibi rex salomō ho
 die q̃ non interficiat suū suū gla
 dio. **D**ixitq; salomon. **S**i fuerit
 vir bonus non cadet ne vnus q̃ de
 capillus ei⁹ in terram. **S**inautē ma
 lum inuentū fuerit i eo morietur
 Misit ergo rex salomon q̃ eduxit
 eū ab altari et ingressus adorauit
 regē salomonē. **D**ixitq; ei salomō
 Vade in domū tuā. **C**a. ii.
Proptinquaauerūt aut dies
 q̃ salomoni filio suo dicēs. **E**cce
 ego ingredior viā vniuerse terre.

Confortare et esto vir fortis et ob
 sua vt custodias mādata dñi si
 tui vt abules i vijs ei⁹ et custodi
 as ceremonias ei⁹ et p̃cepta ei⁹
 et iudicia q̃ testimonia sicut scriptū
 ē i lege moyh vt itelligas vniūsa
 q̃ facis q̃ q̃cūq; te vteris vt cōfir
 met dñs p̃mōes suos. q̃s locut⁹
 ē dñs de me dicē. **S**i custodierit
 filij tui vias meas q̃ abulauerūt co
 ram me in veritate in omni corde
 suo q̃ in omni aīa sua non aufere
 tur tibi vir de solio isrl. **T**u q̃ no
 sti q̃ fecerūt mibi ioab fili⁹ saruie
 q̃ fecerūt duob⁹ p̃ncipib⁹ exierūt
 israhel. abner filio ner q̃ amase fi
 lio iether quos occidit et effudit
 sanguinem belli in pace et posuit
 cruorez p̃hñ in baltheo suo q̃ erat
 circa lūtos eius et in calciamento
 suo q̃s erat in pedib⁹ eius. **F**acies
 ergo iuxta sapiam tuā q̃ nō dedu
 ces caniciē ei⁹ pacifice ad iferos.
Sed et filijs berzellai galaadit⁹
 reddes gratiā. erunt q̃ comedēt
 in mensa tua. **D**ecurrerunt ei mī
 hi qñ fugiebā a facie absalon fra
 tris tui. **H**abes q̃ apud te semei fi
 liū gera filij iemini de baurim qui
 maledixit mī maledictōe pessima
 qñ ibā ad castra. **S**ed q̃ descendit
 mibi in occursum cū transire iorda
 nē q̃ iurauit ei p̃ dñm dicē. nō te i
 terficiam gladio tu noli pati eum
 esse innoxium. **V**ir autem sapiens
 es vt scias que facies ei. deduces
 q̃ canos ei⁹ cū sanguine ad infe
 ros. **D**ormiūt igit⁹ dauid cū pa
 tribus suis q̃ sepult⁹ ē i citate ds
 Dies at q̃bus regnauit dauid su
 per isrl quadragita anni sunt. **I**n
 ebron regnauit septem annis in

Moru⁹ dñi dauid et p̃ dñm
 regnauit, hñc salomon
 successit in regnum

iherusalem triginta tribus Salomō
 at̄ sedit sup̄ thronuꝝ dauid p̄is
 sui ⁊ firmatū est regnū eiꝝ nimis
 Et ingress⁹ ē adonias fili⁹ aggieb
 ad bethsabee matrem salomonis.
 Que dixit ei. Pacificus ne est in
 gressus tuus. Qui r̄ndit. Pacifi
 cus. Addiditqꝫ. Sermo mibi est
 ad te. Cui ait. Loquere. Et ille
 tu inquit nosti qꝫ meū erat regnū
 ⁊ me p̄posuerat oīs israhel sibi i te
 gem. sed trāsla tū est regnū ⁊ factū
 ē fratri mei. A dño em̄ cōstitut⁹
 ē ei. Nūc ergo petitiōem vnā p̄
 cor̄ a te: ne confundas fatiem meā.
 Que dixit ad eū. Loquere. Et ille
 ait. Precor vt dicas salomōi regi
 neqꝫ em̄ negare tibi quicqꝫ tibi
 potest vt det mibi abisac sunamī
 te vxorē. Et ait bethsabee. Bñ ego
 loqr̄ pro te regi. Venit ergo beth
 sabee ad regem salomonē vt loq̄
 retur ei p̄ adoniam. Et surrexit rex
 in occursum eiꝝ. adorauitqꝫ eam et
 sedit sup̄ thronū suū. Positusqꝫ ē
 thron⁹ m̄i regis que sedit ad dex
 terā eius. dixitqꝫ ei. Petitionem
 vnā paruulā: ego deprecor a te
 ne confundas fatiem meā. Et dixit
 ei rex. Pete mater mea. Neqꝫ ei
 fas est vt auertam fatiem tuā.
 Que ait. Detur abisac sunamitis
 adonie fratri tuo vxor. Respondit
 qꝫ rex salomō ⁊ dixit matri sue.
 Quā postulas abisac sunamiteꝝ
 adonie. Postula ei ⁊ regnū. Ip̄e ē
 em̄ frater me⁹ maior me ⁊ habet a
 biathar sacerdote et ioab filiū sar
 uie. Iurauit itaqꝫ rex salomō p̄ do
 minū dicēs. Hec faciat mibi deus
 ⁊ hec addat. qꝫ cōtra aiām suā lo
 cut⁹ ē adonias verbū hoc. Et nūc

viuit dñs q̄ firmauit me ⁊ colloca
 uit me sup̄ solū dauid p̄is mei ⁊
 qui fecit mibi domū sicut locut⁹ ē
 qꝫ hodie occidet adonias. Misitqꝫ
 r̄p salomō p̄ manū bananie filij io
 iade q̄ interfecit eū ⁊ mortu⁹ ē. A
 biathar qꝫ sacerdoti dixit rex. Da
 de in anathot ad agy tūū. Et qui
 de vir mortis es h̄ hodie nō te int̄
 fitiā qꝫ portasti archā dñi dei co
 rā dñs patre meoꝝ sustinuit: labo
 re in oībo in q̄bo laborauit p̄ me.
 Eiecit ergo salomō abiathar vt
 nō esset sacerdos dñi vt implere
 tur sermo dñi quē locut⁹ est sup̄
 domū heli i filo. Venit at̄ nūti⁹
 ad salomonē qꝫ ioab declinasset
 adoniam p̄ salomonē n̄ declinasset.
 Fugit ergo ioab in tabernaculum
 dñi ⁊ apprehendit cornu altaris. Nū
 tiatūqꝫ ē regi salomoni qꝫ fugisset
 ioab in tabernaculū dñi ⁊ esset iup̄
 ta altare. Misitqꝫ salomō banaiā
 filiū ioiade dicēs. Vade interfice eū.
 Et venit banaias ad tabernaculū
 dñi et dixit ei. Hec dicit rex. H̄
 dere. Qui ait. Non egrediar. h̄
 hic moriar. Renunciavit banaias
 regi sermonē dicēs. Hec locut⁹ ē
 ioab ⁊ hec locut⁹ ē mibi. Dixitqꝫ
 ei rex. Fac sicut locut⁹ ē et interfi
 ce eū et sepeli ⁊ amoue bis sanguī
 nem inno cētem qui effusus est a
 ioab a me ⁊ a domo p̄is mei ⁊ dō
 det domin⁹ s̄guinē eius sup̄ viros
 put eius. qꝫ interfecit duos viros
 iustos melioresqꝫ se ⁊ occidit eos
 gladio patre meo dauid ignoran
 te. abner filium rex principem mi
 lite israhel et amasam filium ge
 ther principis exercitus iuba. Et
 reuēte s̄guis illoꝝ i caput ioab

et in caput semis eius in sempiternu. dauid at et semini ei? et domui
et throno illius sit par vsq in et
nu a dno. Ascendit itaq; banaias
filius ioiade et aggressus eum int
fecit sepultusq; est in domo sua i
deserto. Et constituit rex banaia
filiu ioiade p eo sup exercitu et sa
doch sacdote posuit p abiathar
q; ei. Edifica tibi domu in iherusa
le et habita ibi et no egredieris i
de huc atq; illuc. Quacumq; at die
egressus fueris et transieris torre
cedron. scito te interficiendu
Sanguis tuus erit sup caput tuu
Dixitq; semei regi Bonus sumo
Dixit locut? est dñs meus rex hic
faciet seru? tu? Habitauit itaq;
semei in iherlm diebus multis. Fa
ctus est at post anos tres vt fuge
ret seru? semei ad achis filiu; ma
acha regē geth. Nūciatūq; est se
mei q; seru? eius issent i geth. Et
sucepit semei et strauit asinum su
um. Iuitq; ad achis in geth ad re
quendum seruos suos et addux
it eos de geth. Nūciatū ē at regi
salomoni q; iss et semei in geth d
iherlm et redisset. Et mittes voca
uit eū dixitq; illi. Nōne testifica
tus sū tibi p dñm et predixi tibi q
cūq; die egress? fueris huc et illuc
scito te eē moriturū. Et rñdisti mi
hi. Bon? sermo quē audiui. Qua
re ergo non custodisti iusiurandū
dñi et pceptū qd pcepam tibi? Di
xitq; rex ad semei. Tu nosti dñe
malū cuius tibi cōsciū est cor tuū
qd fecisti dauid pñ meo. Reddi
dit dñs maliciā tuā in caput tuū
et rex salomō benedictus et thro

mus dauid erit stabilis coraz dño
vsq in sempiternū. Iussit itaq; rex
banaie filio ioiade q aggress? per
cussit eum et mortuus est. **Ca. iij**
Confirmatū ē igit regnuz i
manu salomonis et affinita
te coniunctus est pharaoni regi
egypti. Accepit nāq; filiam eius et
adduxit in ciuitatez dauid donec
cōpleret edificans domū suam et
domū dñi et murum iherusalem p
cirauit. Attamē ppl's ymolabat
in excelsis. Nō ei edificatū erat tē
plū nomī dñi vsq in diē illum. Vi
lerit at salomō dñm ambulans i
preceptis dauid pñs sui excepto
q; in excelsis ymolabat et accēde
bat thimiama. Abijt itaq; in ga
baon vt ymolaret ibi. Illud q; pe
erat excelsū maximuz. Mille hosti
as i holocaustum obtulit salomon
sup altare illud in gabaon. Appa
ruit autem dñs salomoni p som
nium nocte dicens. Postula qd
vis vt dem tibi. Et ait salomō. Tu
fecisti cum seruo tuo dauid patre
meo misericordiam magnāz sicut
ābulauit in cōspectu tuo in veritā
te et iusticia et recto corde team.
Custodisti ei misericordiā tuā grā
dem et dedisti ei filiū sedentē sup
thronū sicut ē hodie. Et nūc dñe
de? tu regnare fecisti seruū tuū p
dauid pñe meo. Ego aut sū puer
puulus et ignorans egressum et
introitū meū et seru? tuus i me
dio ē populi quē elegisti. ppli infi
miti q enumerari et supputari n pōt
pre multitudine. Dabis ergo ser
uo tuo cor docile vt pplz tuū iudi
care possit et discernere iter bonū
et malū. Quis em poterit iudicā

Salomon rex duxit phara
onis filia regis Egypti uxore

De petitione Salomonis
a dño oblata p somnū

De Rñsu Salomonis
Dabis ergo seruo tuo
cor docile

populū istum: populū tuum hūc
multū. **P**lauit ergo sermo corā
domino q̄ salomō postulasti huius
scem odi rem. **E**t dixit domin⁹ sa
lomoni. Quia postulasti verbum
hoc et nō petisti tibi dies multos
nec diuitias aut animas inimico
rum tuorū. sed postulasti tibi sapiē
tiā ad discernendū iudiciū. ecce
fecī tibi scdm sermones tuos. **E**t
dedit tibi cor sapiens et intelligēs
intantum vt nullus ante te simi
lī tui fuerit nec p̄ te surrecturus sit.
Sed et hec que non postulasti de
di tibi diuitias scilicet et gloriā
vt nemo fuerit similis tui i regib⁹
cunctis retro dieb⁹. **S**i autē am
bulaueris in vñs meis et custodie
ris precepta mea et mandata mea
sicut ābulauit pater tuus. longos
faciam dies tuos. **I**git̄ euigilaui
salomon et intellexit q̄ esset som
nium. **C**ūq; venisset iherusalē ste
tit corā archa sedētis dñi et obtu
lit holocausta et fecit victimas pa
cificas et grāde diuini vniuersis fa
mulis suis. **T**ūc venerūt due mul
eres meretrices ad regē. steterūt
q̄ corā eo. **Q**uaz vna ait. **O**bscuro
mī dñe egor mlier hec hītabam?
in domo vna et peperī apud eam in
cubiculo. **T**ertia at̄ die postq̄ ego
peperi: peperit et hec. **E**t etiamus si
mul nullus q̄ alius nobiscum in do
mo exceptis nobis duab⁹. **M**ortu
us est autem filius mulieris hui⁹
nocte. **D**ormiens quippe oppressit
eum. **E**t consurgens in tempesta
te noctis silentio: tulit filium me
ū de latere meo ancille tue dormi
entis et collocauit in sinu suo. suū
autem filiū quī erat mortuus posu

it in sinu meo. **C**ūq; surrexiss⁹ ma
ne vt daret lac filio meo apparuit
mortu⁹. **Q**uem diligenti⁹ intues
clara luce deprehendi non esse me
um quē genueraz. **R**ēdit q; altera
mulier. **N**ō ē ita. **S**i fili⁹ tu⁹ mor
tu⁹ ē me⁹ at̄ viuit. **C**ōtraria illa
dicebat. **M**entiris. **F**ilius quippe
me⁹ viuit et fili⁹ tu⁹ mortu⁹ ē. **A**t
q̄ i hūc modū cōfēdebāt corā rege
Tūc rex ait. **H**ec dicit fili⁹ meus
viuit et fili⁹ tu⁹ mortuus ē et ista
rēdet nō. **S**i fili⁹ tuus mortu⁹ ē et
fili⁹ me⁹ viuit. **D**ixit ergo rex. **A**
ferte mī gladiū. **C**ūq; attulissent
gladiū corā rege ait. **D**iuidite in
fante viuū in duas ptes et date di
midia ptem vni et dimidia pte al
teri. **D**ixit aut̄ mulier cui⁹ fili⁹ erat
viu⁹ ad regē. cōmota sūt q̄ppe vñ
cera ei⁹ sup filio suo. **O**bscuro do
mine date illi ifante viuū et nolite
intficē eū. **C**ōtrario illa dicebat.
Nec mī nec ē sit **S**i diuidat̄. **R**ēdit
rex et ait. **D**ate hūc ifante viuū
et nō occidat̄. hec ē ei⁹ mē ei⁹. **A**udi
uit itaq; omīs isrl̄ iudiciū qd̄ iudi
casset rex et timuerūt regē vidētes
sapiam dei eē i eo ad faciendū iu
diciū. **Ca. iij.**

Erat at̄ ex salomō ēgnas sup
oēm isrl̄ et hñ p̄ncipes q̄s hē
bat. **A**zaias fili⁹ sadoch sacerdotis he
lioreph et abia filij sēla scribe iola
phat fili⁹ abihud a cōtariis. **B**a
narias fili⁹ ioiade sup exceditum
Sadoch at̄ et abiat̄har sacerdotis
azaias fili⁹ natbā sup eos q̄ assi
stebāt regi. **S**abud fili⁹ natbā sac
dos aic⁹ regis et abisar p̄posit⁹ do
m⁹ et adonias fili⁹ abba sup t̄bu
ta. **H**ebat at̄ salomō duodecī p̄fe

De duab⁹ meretrice
bus a rege salomone
iudicatis

REGVM

.III.

ctos super omnem israhel qui pre-
bebant annona in regi et domui
eius. **P**er singulos em menses in
anno singuli ne cessaria ministra-
bat. **E**t hec noia eoz. **B**ebur i mo-
te effraim. **B**endecar i macces et
in salebim et in bethsames et in he-
lon et in bethana. **B**enesed i ara-
both. **I**phus em erat socho et ois t-
ta epher. **B**enabimadab. cuius om-
nis nephador. taphet filiam salo-
monis habebat uxorem. **B**ana fili-
us abilud regebat thanach et ma-
gedo et vniuersas bethsan que i-
san vbi abelmeula e regione iecma-
an. **B**engaber in ramoth galaad
habebat auothiair filii manasse
i galaad. **I**pse perat in omni regi-
one argob que est in basan. sepa-
ginta ciuitatibus magnis atqz mu-
tanis que habebant seras ercas.
Ahimadab filius addo preerat in
manaim. **A**chimaa in neptalim.
Sed et ipse habebat basemath fi-
lia salomonis in coniugio. **B**anaa
filius hui in aser et in baloth. **I**-
saphat filii pharue i ysachar. **B**e-
mei filii belai i beniamin. **G**aber fili-
us suus in terra galaad et in ter-
ra seon regis amorei et og regis
basan super omnia que erat i illa
terra. **I**uda et israhel innumerabiles fi-
aut arena maris in multitudine et
medentes et bibentes atqz letantes.
Salomon at eat i ditione sua ha-
bens oia regna secum a flumine tre-
philitim vbi ad terminu egipti
offerentium sibi munera et seruie-
ntu ei cunctis diebus vite eius. **E**at
atqz salomonis p dies singulos
triginta chorimile et sexaginta

chori pharime. decem boues pingues
et viginti boues pascuales et cen-
tum arietes excepta venatione cer-
uorum caprearum atqz bubalorum
et auium altitium. **I**pse ei obtine-
bat omnem regionem que erat trans
flumen que a thapsa vbi ad gazam et
cunctos reges illarum regionum et ha-
bebat pacem ex omni parte i circuitu.
Habitabat qz iuda et israhel absque
more villo vnusquisque sub vite sua et
sub ficu sua. a dan vbi bethsabee cun-
ctis diebus salomonis. **E**t habebat
salomon quadraginta milia presepia
equorum curialium et duodecim mi-
lia equestrium. nutriebatqz eos
supradicti regis perfecti et neces-
saria mense regis salomonis cum
ingenti cura prebebant in tempore suo.
Ordem quoque et paleas equorum et iu-
mentorum deferrebant in locum vbi e-
rat rex iuxta constitutum sibi. **P**edit
quoque de sapientia salomonis et pruden-
tia multa nimis et latitudinem cor-
dis que arena que est in litore maris
et precebat sapientia salomonis sapi-
entia omnium orientalium et egip-
tiorum et erat sapientior cunctis hominibus.
Sapientior etiam ezraite et hemar
calchal et dorba filius maol et erat
nominatus in vniuersis gentibus p
circuitum. **L**ocutus est quoque salomon tria
milia parabolas et fuerunt carmi-
na eius quique milia. **E**t disputauit
super lignis a cedro que est in libano
vbi ad isopum que egreditur de pariete
et dissecauit de iumentis et volucri-
bus et reptilibus et piscibus. **E**t ve-
niebant de cunctis populis ad audien-
dam sapientiam salomonis et ab vni-
uersis regibus terre qui audiebant
sapientiam eius. **Ca. v.**

*De quatuordecim Salomone
Joseph*

Et edificauit sup pietem tēpli ta-
bulata p gypū in parietibz domus
p dicitur tēpli et oracli et fecit
latera in circuitu. **T**abulatū quod
sub ē erat quinqz cubitos habebat
latitudis et mediū tabulatū sex cu-
bitoz latitudis et tertiū tabulatū
septē habēs cubitos latitudis. **T**ra-
bes aut posuit in domo p dicitur
foris sicut ut nō hererēt muris tē-
pli. **D**omus aut cū edificaret de la-
pidibus dolatis atqz pfectis edifi-
catio est et malleus et securis om-
ne ferramentum non sunt audita
in domo cum edificaretur. **O**stium
de pte et pte cocleam ascēdebant
in mediū cenaculū et a medio in tē-
plū. **E**t edificauit domū et cōsumma-
uit eā. **T**erit qz domū laquearibz
cedrinis et edificauit tabulatū su-
per omnem domum quinqz cubitis
altitudinis et operuit domū ligis
cedrinis. **E**t factus est sermo dñi
ad salomonē dicens. **D**omus hec
quam edificas si ambulaueris in
preceptis meis et iudicia mea fe-
ceris et custodieris omnia mādata
mea gradies p ea. **S**ermo
autem meum tibi quem locutus suz
ad dauid patrem tuum et habitabo
in medio filiorum israel et non derelin-
quā populum meum israel. **I**gitur edifica-
uit salomon domū et cōsummauit eā
Et edificauit pietes domus intrin-
secus tabulatis cedrinis a paui-
mento domus usqz ad summam parie-
tis et usqz ad laquearia et operuit lig-
nis cedrinis intrinsecus et terit pa-
rietem domus tabulis abiegnis
Et edificauitqz viginti cubitorum ad
posteriorem partem templi tabula

ta cedrina a pavimento usqz ad su-
periora et fecit interiorem domū ora-
culi in sanctum sanctoium. **P**orro
quodraginta cubitorum erat ipse tēplū
p foribus oracli et cedro omnis
domus intrinsecus vestiebatur ha-
bens tornaturas et iuncturas suas
fabrefactas et celatūas eminētes.
Omnia cedrinis tabulis vestiebā-
tur nec omnino lapis apparere pote-
rat in pariete. **O**raclū autem in me-
dio domus in interiori parte fece-
rat ut poneret ibi archam fedēis
dñi. **P**orro oraclum habebat vi-
ginti cubitos longitudinis et viginti
cubitos latitudinis et viginti cubi-
tos altitudinis et operuit illud at-
qz vestiuit auro purissimo. **S**ed et
altare vestiuit cedro. **D**omus quo-
qz ante oraclum operuit auro pu-
rissimo et affixit laminas clauis
aureis. **N**ihilqz erat in tēplo quod
nō auro tegetetur. **S**ed et totum
altare oracli terit auro. **E**t fecit
in oraclulo duo cherubi de lignis
olivarum decē cubitorum altitudinis. **Q**ui-
qz cubitorum ala cherub vnus quinqz
cubitorum ala cherub altera. id est
decē cubitos hñtes a summate ale
usqz ad ale alterius summatem. **D**e-
cem qz cubitorum erat cherub secun-
dus in mensura parū et opus vnum
erat in duobz cherubim id ē altitu-
dinē habebat vnus cherub decē
cubitorum et similiter cherub secundus. **P**o-
suitqz cherubi in medio tēpli inter
oris. **E**t extendebant aut alas suas
cherubin et tangebāt ala vna pa-
rietem ala cherub secundus tangebāt
parietem alteri ale aut altere in me-
dia pte tēpli seuiuē cōgebāt. **T**e-
ritqz cherubi auro. **E**t omnes pietes

*Nihil erat in templo quod
auro tegebatur*

templi per circuitū sculpsit vān-
celaturis et toro. Et fecit in eis
cherubin et palmas et picturas va-
rias quasi pminentes de pariete
et egredientes. Sed et pavimentū
domus texit auro intrinsecus et extri-
secus. Et in ingressu oraculi fecit
duo ostiola de lignis oliuarum po-
stesque angulorum quinque et duo ostia
de lignis oliuarum. Et sculpsit in eis
picturā cherubin et palmarum speci-
es et anaglypha valde pminencia et
texit ea auro et operuit tam cheru-
bin quam palmas et cetera auro. Fecit
que in introitu templi postes de li-
gnis oliuarum quadrangulatos et duo
ostia de lignis abiegnis altrinse-
cus et vtriusque ostiū duplex erat et
seminuicem tenens aperiebatur. Et
sculpsit cherubin et palmas et cela-
turas valde eminentes. operuitque o-
mnia lamis aureis ope quadro ad
regulā. Et edificauit atrium interius
tribus ordinibus lapidū politorum
et vno ordine lignorum cedri.

In quarto fin. **Ca. vii**
data est domus domini in mense
iyo et in anno vndecimo mase ebul-
ipe est mensis octauus perfecta est
domus in omni opere suo et in vni-
uersis vtensilibus edificauitque eaz
annis septem. Domū autem suam edi-
ficauit salomon tredecim annis et
ad perfectum usque perduxit. Edifi-
cauitque domū salus libani centum
cubitorū longitudinis et quinquā-
ginta cubitorū latitudinis et triginta cu-
bitorū altitudinis et quatuor deā-
bulatoria inter colūnas cedrina.
Ligna quippe cedrina exciderat in
colūnas et tabulatis cedrinis re-
stituūt totam camerā que quabā

ginta quique columnis sustentaba-
tur. Unus autem habebat colūnas
quindecim extra seminice et positas
et e regione se respicientes equi spa-
tio inter colūnas et super colūnas
quadrangulata ligna in auctis et
quālia. Et portici colūnarum fecit quā-
quaginta cubitorū longitudinis et
triginta cubitorum latitudinis et
alteram porticem in facie maioris
porticus et colūnas et epistilia super
colūnas fecit. Porticique solis in
tribunal est fecit et texit lignis ce-
drinis a pavimento usque ad summa-
tem et domūcula in qua sedebat ad
iudiciū erat in medio porticus
filii ope. Domūque fecit salomon
mis quā vxore et duxerat salomon
tali ope quali et hanc porticem om-
nia lapidibus preciosis que ad normam
quādā atque mensura erant a funda-
mento usque ad summitate pietatis et
trisectionis usque ad atrium maius. Subam-
ta autem de lapidibus preciosis la-
pidibus magnis decem hinc pre-
cubitorum et desuper lapides pre-
ciosi equis mensura secti erant. filii
terque de cedro. Et atrium maius rotū-
dū triū ordinū de lapidibus sectis
vnius ordinis de dolata cedro nec
nō et in atrio domus domini iteriori et in
portici domus. Misitque rex salomon
et tulit hīra de tyro filiū mulieris
vidue de tribu neptalim pre tyro
artificem erariū et plenū sapia itellī-
gētias et doctrina ad faciēdū omne
opus ere. que autem vixit ad regē salo-
monē fecit omne opus eius et finxit du-
as colūnas eras de cō et octo cubi-
torū altitudinis colūnā vnā et lineā
duodecim cubitorū abiebat colūnam

utiq; Duo q; capitella fecit que
ponebat sup capita colunarū fusi-
lia ex ere: quinq; cubitoū altitu-
dis capitellū vnūz quiq; cubito-
ū altitudis capitellū altez q; i
modū retis q; cathenaz sibi iuice
nico ope pteraz. **U**trumq; capit-
ellū colunarū fuisse erat. **S**eptena
vsum retiacula i capitulo vno et
septena retiacula i capitulo alte-
ro. **E**t pfect colūnas q; duos ordi-
nes p araitū retiaculorū singulo-
ū vt tegetet capitella q; erat sup
summitate malorū granatorū. **E**odez
modo fecit et capitulo scdo. **C**api-
tella at q; erat sup capita colunarū
quasi ope liliū fabricata erat in por-
tū: quatuor cubitoz q; cursū alia
capitella in summitate colunarū de su-
per iuxta mensurā columnę cōtra
retiacula. **M**alorū granatorū autē
ducenti ordies erāt. in circuitu ca-
pitelli secundi. **E**t statuit duas co-
lūnas in portū templi. **C**ūq; sta-
tūisset colūnam dexteraz: vocauit
eā noie iachim. **S**imiliter erexit
colūnam scdam q; vocauit nomen
ei? booz. **E**t sup capita columnarū
opus i modū liliū posuit: pfectus
q; ē opus columnarū. **F**ecit q; ma-
ad labium: rotundum in circuitu.
Quinq; cubitoz altitudo ei? et ē
stacula triginta cubitoz cingebāt
illud p araitū q; sculptura subter
labiū circuibat illud decez cubitis
ambiens mare. **D**uo ordines scul-
pturū histriatarū erāt fuisse et
stabat sup duodecim boues. **E** q; bo-
tres respiciebāt ad aquilonem q;
tres ad occidentē et tres ad meri-
diez q; tres ad orientē q; mare sup

eos desup erat. quorum postero-
ra vniuersa intrinsec? latitabant
Grossitudo aut luteris trium vn-
daz erat. labiūq; ei? quasi labiū;
calicis q; folium repandi liliū. **D**uo
milia batos capiebat q; tria milia
metretas. **E**t fecit bases decez ene-
as. quatuor cubitoz longitudinis
bases singulas q; quatuor cubito-
rum latitudinis et trium cubitoz
altitudinis q; ipsum opus basium
intrahile erat. **E**t sculpture inter
iuncturas q; inter coronulas q; ple-
ctas leones q; boues q; cherubin q; i
iuncturis similis desup. **E**t subter le-
ones et boues quasi lora ex ere de-
pendentia q; quatuor rote p bases sin-
gulas et ayes erei et p quatuor ptes
q; humeruli subter luterē fuisse
q;tra semiuice respectantes. **D**s q;
luteris intrinsecus erat in capitis
summitate et qd forinsecus appare-
bat vnius cubiti erat totum rotū-
dum. pariterq; habebat vnū cubi-
tum q; dimidium. **I**n āgulis aut co-
lunarū varie celature erāt et me-
dia inter colūnia qdrata nō rotū-
da. **Q**uatuor q; rote q; per quatuor
āgulos basis erāt coherebāt sibi
subter basim. **V**na rota habebat
altitudinis cubitū q; semis. **T**ales
autē rote erāt qles solēt in curru
fieri. **E**t ayes earū q; radij q; canti et
modioli: omnia fuisse. **N**am et
humeruli illi quatuor p singulos
āgulos basim vni? ex ipa basi fuisse
les q; cōiuncti erāt. **I**n summitate au-
tē basis erat quedam rotunditas
vnius q; dimidij cubiti ita fabrefa-
cta vt luter desuper posset imponi
habens celaturis suas variasq;
sculpturas ex semetipsa. **S**culpsit

q̄z in tabulatis illis que erant ex
ere et in angulis cherubim et leo
nes ⁊ palmas quasi in similitudi
nem hominis stantis vt non cela
ta sed apposta per circuitum vide
rentur. In hunc modum fecit decē
bases. fufura vna ⁊ mensura scul
pturaq; cōsimili. Fecit q̄z decem lu
teres eneos. Quadraginta batos
capiebat luter vnus. eratq; qua
tuor cibitorum. Singulosq; lute
res per singulas id est decem ba
ses posuit et cōstituit decē bases
quinq; ad dexteram partē tēpli
quinq; ab sinistra. mare at posuit
ad dexterā ptem templi cōtra ori
entē ad meridiē. Fecit ergo hiram
lebetes ⁊ scutras et amulas ⁊ pfe
cit omne opus regis salomonis i
tēplo domini colūnas duas et fi
nuculos capitellorū sup capita co
lūnarū ⁊ malogranata quadūgen
ta in duobus retiaculis duos ve
sus malogrātorū in retiaculis
singulis ad operiēdo. Finuculos
capitellorum qui erāt super capi
ta colūnarū et bases decem ⁊ lute
res decem sup bases et mare vnū
⁊ boues duodecī subter mare ⁊ le
betes et scutras ⁊ amulas. Omnia
vasa q̄ fecit hira regi salomoni i
domo dñi de auricalco erant. In ca
pstri regiōe iordani fudit ea ex
i argillosa tra inter sochot et sar
thā. Et posuit salomō oīa vasa in
domo dñi. Propter multitudinē
at nimia; non erat pondus eris.
Fecitq; salomon omnia vasa i do
mo dñi altare aureū ⁊ mensā; su
p quā ponerent panes appositio
nis aureā ⁊ candelabra aurea qñ
q; ad dextrā ⁊ quinq; ad sinistram

cōtra oraculū ex auro puro ⁊ qua
si lilij flores et lucernas desuper
aureas ⁊ forcipes aureos et ydri
as et fuscimulas et fialas ⁊ monta
riola et thuribula de auro purissi
mo et cardines ostiorū domus ite
rioris scilicet sanctoz et ostiorū dom
tēpli ex auro erāt. Et pfectū omne
opus qd̄ faciebat salomō in domo
dñi et intulit q̄ sanctificauit ba
uid pater su⁹ argētum et aurum
et vasa reposuit q; in thesauris do
mus dñi.

Ca. viij.
Qunc cōgregati sunt omnes
maiores natū israel cum pri
cipibus tribuum ⁊ duces fami
arū filiorum israel ad regem salo
monē in iherusalem vt deferrent
archā; federis domini de ciuitate
dauid id ē de syon. Cōuenitq; ad
regem salomon ē vnūuersus isra
hel i mēse bethani in sollempni die
ipse est mēsis septimus. Venērūt
q; cuncti senes de isrl et tulerunt
archā; sacerdotes ⁊ portauerūt ar
cham dñi et tabernaculum federis
et omnia vasa sanctuarij q̄ erāt i
tabernaculo et ferebant ea sacdo
tes et leuite. Rex at salomō et o
mis multitudo isrl q̄ conuenerat ab
eū gradiēbat cū illo atē archam
⁊ ymolabāt oues ⁊ boues absq;
estimatione et numero. Et intule
runt sacerdotes archā; federis dñi
i locū suū in oraculū tēpli i scilicet che
rubi subter alas cherubi. Si qdē che
rubi ex padebāt alas sup locū ar
che ⁊ ptegebāt archā; rectes ⁊ appa
desup. Cūq; emierēt rectes ⁊ appa
rerēt sumitates eoz foris scilicet
an oraculū n̄ appaebāt vltra exten
sec⁹ q̄ fuerūt ibi vñ i pntē diem

REGVM

.III.

In archa aut non erat aliud nisi
 due tabule lapidee q̄s posuerat i ea
 moyses in oreb quādo pepigit do
 minus fedus cum filiis isrl̄. **Factu**
 ē aut q̄ erissent sacerdotes de sanctu
 ario nebula impleuit domū dñi. **Impleuēat**
 nō poterant sacerdotes stare. **mi**
 nistrare **ap̄ter** nebula. **Tūc** ait salo
 mon. **Dñs** dixit vt habitaret in ne
 bula. **Edificans** edificauit domum
 q̄ habitaculum tuū. **hermissimū** so
 lū tuū in sempiternū. **Cōuertitq;**
 ter faciem suā. **bñdixit** omī ecclē
 sie israhel. **Dis** em ecclē israhel sta
 bat. **Et** ait salomon. **Bñdict⁹** dñs
 dñs israhel q̄ locut⁹ est ore suo ad da
 uid p̄m meū. **et** in manib⁹ eius p
 fecit dicēs. **A** die q̄ eduxi ppl̄ me
 um israhel de egipto. **nō** elegi citatē
 de ymuerſis tribub⁹ israhel vt edifi
 caret dom⁹ et esset nomē meū ibi
 s̄ elegi dauid vt esset sup ppl̄um
 meū israhel. **Voluitq;** dauid pat̄ me
 us edificare domū nomini dñi dei
 israhel. **ait** dñs ad dauid p̄m me
 um. **Qd** cogitasti in corde tuo edi
 ficare domū nomini meo: **benefeci**
 sti hoc ip̄m mente tractans. **Verū**
 tamē tu nō edificabis mihi domū
 s̄ fili⁹ tu⁹ q̄ egrediet⁹ de remib⁹ tu
 is: **ipse** edificabit domū nomini meo
Cōfirmavit dñs sermonez suum
 que locutus est: **stetitq;** pro da
 uid p̄m meo. **et** sed⁹ sup thronū is
 rahel sicut locutus est dñs. **et** edifica
 uit domū nomini dñi dei israhel. **et** cō
 stituit ibi locū archę in q̄ fed⁹ dñi
 est quod p̄cessit cū patrib⁹ n̄r̄
 quādo egressi sunt de terra egipti
Stetit at salomon añ altare dñi

in asp̄ci ecclē israhel. **et** expandit ma
 nus suas in celū et ait. **Dñe** deus
 israhel non est filius tui de⁹ in celo de
 sup⁹ sup terrā deorsum. **q̄** custodis
 pactū. **et** mīaz seruis tuis q̄ ambu
 lant corā te i toto corde suo: **quī**
 custodisti seruo tuo dñs patri meo
 q̄ locutus es ei. **Ore** locutus es et
 manib⁹ perfecisti vt hec dies pro
 bat. **Nūc** igit dñe deus israhel. **o**ser
 ua famulo tuo dauid p̄m meo que
 locut⁹ es ei dicēs. **Non** auferetur
 de te vir corāz me. **q̄** sedeat super
 thronū israhel. **ita** tñ si custodie
 rint filij tui viā suā vt ambulēt
 corā me sicut tu ambulasti i asp̄ci
 meo. **Et** nūc dñe de⁹ israhel. **hermentur**
 v̄ba tua q̄ locut⁹ es seruo tuo dñs
 p̄m meo. **Ergo** ne putandū est qd
 vere deus habitet sup terrā. **Si** ei
 celū et celī celoz te capere nō p̄nt
 quāto magis domus hec quā edifi
 caui. **Sed** respice ad oratiōem ser
 ui tui. **et** ad preces ei⁹ dñe de⁹ me⁹.
Audi ymnū. **et** oratiōem quā. **fu⁹**
 tu⁹ orat corāz te hodie vt sint oca
 li tui ap̄ti sup domū hāc nocte ac
 die. **sup** domum de qua dixisti cit
 nomē meū ibi vt exaudias oratio
 nē quā orat i loco isto ad te. **fuus**
 tu⁹. **vt** exaudias deprecatiōem f
 ui tui et ppli tui israhel qd̄cūq;
 orauerit in loco isto et exaudies i
 loco habitaculi tui in celo et cum
 exaudieris propicius eris. **Si** pec
 cauerit homo in proximum suū
 et habuerit aliqđ iuramentū quo
 teneat⁹ astrictus et venerit ap̄ter
 iuramentū corā altari tuo in domū
 tuā: **tu** exaudies in celo et facies
 et iudicabis seruos tuos. **cōdenās**
 impiū. **et** reddens viā suā super

Oro Salomonis

caput eius iustificat q; iustū ⁊ re-
tribuet ei scdm iusticiā suā. **S**i fu-
gerit popul⁹ tu⁹ israhel inimicos
suos q; peccatur⁹ ē tibi ⁊ agētes
penitentiā et cōfitebentes nomī tuo
venerint et adorauerint et deprecati
te fuerint i domo hac exaudi in ce-
lo ⁊ dimitte peccatūz populī tui is-
rahel ⁊ reduces eos in terrā quā
dedisti p̄b̄s eoz. **S**i clausū fuit
celū ⁊ nō pluerit ppter peccā eoz
et cōfitebentes i loco isto penitentiā ege-
runt nōi tuo et a peccatis suis con-
uerſi fuerint ppter afflictionem
suā exaudi eos in celo et dimitte
peccata suorū tuorū et pplī tui isrl
⁊ oñde eis viā bonā p quā ābulēt
et da pluuiā sup terrā quā dedisti
pplō tuo i possessiōem. **N**ames si
oborta fuerit i t̄ra aut pestilētia
aut corrupt⁹ aer aut erugo ā lo-
cūta vel rubigo et afflixerit euz
inimic⁹ ei⁹ portas obsides omis
plaga vniūsa infirmitas cuncta de-
uotatio ⁊ iprecatio q̄ acciderit omi-
b̄i de pplō tuo isrl si q̄s cognoue-
rit plagam cordis sui ⁊ expāderit
man⁹ suas i domo hac. tu exaudi
es i celo i loco habitatiōis tue ⁊ re-
piciaberis et facies vt des vnicū
q; scd; oēs vias suas sicut videt
cor ei⁹ q; tu nosti sol⁹ cor oīm fili-
oz hōim vt timeāt te cunctis die-
bus q̄bus viuūt sup facie t̄e quā
dedisti p̄b̄s n̄ris. **I**nsup et alieni-
gena q̄ nō ē de pplō tuo isrl cū ve-
nerit de t̄ra lōginq; ppter nomen
tūū audiet ei nomē tūū magnū ⁊
man⁹ tua fortis et brachiū tuum
extēdū vbiq; cū venerit ergo ⁊ oā-
uerit in hoc loco tu exaudies i ce-
lo i firmamēto habitulī tui ⁊ faci-

es oia p quib; inuocauerit te ali-
enigena vt discant vniūsi pplī ter-
raz nomē tūū timere sicut ppl⁹
tu⁹ isrl ⁊ p̄b̄t q; nomē tūū inuo-
catū ē sup domūz hāc quā edifica-
ui. **S**i egress⁹ fuerit ppl⁹ ad bellū
cōtra inimicos suos p viā quā
q; miseris eos orabūt te cōtra vi-
am cūctis quā elegisti et cōtra do-
mū quā edificauī nōi tuo et exau-
dies i celo oratiōes eoz ⁊ p̄ces
eoz et facies iudiciū eoz. **Q**uod si
peccauerit tibi nō ē ei hō q̄ nō pec-
cet et irat⁹ tradideris eos inimicis
suis et captiui ducti fuerint i t̄raz
inimicorū longe vel ppe et egerit
penitentiā in corde suo in loco cap-
tīuitatis et conuerſi deprecati te fue-
runt i captīuitate sua dicētes pec-
cauim⁹ iniquē egim⁹ impie gessim⁹
et reuerſi fuerint ad te in vniūso
corde suo et tota aīa sua in t̄ra in-
imicorū suorū ad quā captiui ducti
fuerint et orauerit te cōtra viā t̄e
sue quā dedisti p̄b̄s eoz ⁊ cūctis
quā elegisti ⁊ sepli q̄s edifica-
ui nōi tuo exaudies i celo i firma-
mento solī tui oratiōes eoz et p̄-
ces eoz et facies iudiciū eoz ⁊ p̄-
piciaberis populo tuo q̄ peccauit
tibi ⁊ oibus iniquitatib; eoz quibus
preuariatū sūt in te et dabis mise-
ricordiam cōm eis q̄ eos captiuos
habuerit vt misereā t̄i. **P**opul⁹
ei tuus ē et hereditas tua quos e-
duxisti de t̄ra egipti de medio for-
nacis ferree vt sint oculi tui ap̄ti
ad deprecatiōes sui tui ⁊ pplī tui isrl
⁊ exaudies eos i vniūso p q̄bo inuo-
cauerint te. **T**u ei sepasti eos tibi
in hereditate de vniūso pplī t̄e si-
cut locut⁹ es p moyse seruū tuum

REGVM

. III.

quādo eduxisti p̄res nr̄os de egi
pto dñe deus. Factū est aut̄ cū com
pleret salomon orans dñm oēm
oratiōem deprecatiōez hanc: sur
rexit de cōspectu altaris dñi. Utrū
qz em genu in terrā fixerat et ma
nus expanderat ad celū. Stetit et
goz bñdixit omī ecclesie isrl̄. Vo
ce magna dicens. Benedict⁹ dñs
qz dedit regem populo suo isrl̄ iu
sta oīa q̄ locut⁹ ē. Nō cecidit ne
vñ? quidē sermo ex oībo bonis q̄
locut⁹ ē p̄ moysen seruū suū. Sit
dñs de⁹ noster nobiscū sicut fuit
cū p̄bō nr̄is: nō derelinquēs nos
neqz p̄iciens q̄ inclinet corda nr̄a
ad se vt ambulemus in vniuersis
vijs ei⁹ et custodiam⁹ mādāta ei⁹
et ceteromias et iudicia quēqz
mādauit patrīb⁹ nr̄is: sint fmo
nes mei isti quib⁹ deprecatur sū co
rā dño appropinquātes corā dño
deo nr̄o die ac nocte vt satiat iu
diciū seruū suo et populo suo isrl̄.
p̄ singulos dies et sciant oñes po
puli terre qz dñs ip̄e est de⁹ et nō
ē p̄tera ab h̄ eo: sit qz cor nr̄m p̄fe
ctū cū dño deo nr̄o vt ābulē⁹ in
decretis ei⁹ et custodiam⁹ mādā
ta ei⁹: sicut et hodie. Igit̄ rex et o
mī isrl̄ cū eo imolabāt victimas
factauitqz salomon hō
lōm p̄ficat⁹ q̄s imolauit dño:
tūmūgintūmilia. Et dedicauerūt
templum domini rex et filij israhel
In die illa sanctificauit rex mediū
atqz qd erat āte domus dñi. Fecit
quippe holocaustum ibi: sacrificiū
et adipē pacificoz qm̄ altare ereuz
qd erat corā dño minus erat et ca
pax non poterat holocaustum et

sacrificiū et adipē pacificoz se
cit ergo salomon in tpe illo festi
uitatem celebrē et omnis isrl̄ cum
eo multitudo magna ab introitu
emath vsqz ad riuum egipti coram
dño dō nr̄o septē diebz septē die
bz. i. q̄tuordecim diebz i die octauo
dimisit ppl̄ os. Qui bñdicētes re
gi p̄fecti sunt i tabernacula sua le
tantes et alacri corde sup oībo bo
nis q̄ fecerāt dñs dauid seruo suo
et isrl̄ p̄plo suo. **Ca. ix.**

Factū est at̄ cū p̄fecisset salo
mon edificium domus dñi et
edificiū regis et omne qd optaue
rat et voluerat facē. apparuit ei do
minus secūdo sicut apparuerat ei in
gabaon. Dixitqz dñs ad eū. Exau
diui oratiōem tuā et deprecatiōem
tuam quam deprecatus es coram
me. Sanctificauī domus hanc quā
edificasti vt ponere nomen meuz
ibi in sempiternū et erūt oculi mei
et cor meum ibi cunctis diebz. Tu
qz si ambulaueris coram me sicut
ambulauit pater tuus in simplici
tate cordis et in equitate et feceris
oīa que p̄cepi tibi et iudicia mea
seruaueris: legitima mea. ponaz
thronū regni tui sup israhel i sem
piternum sicut locut⁹ sum dauid
p̄ri tuo dicens: nō auferet vir de
genere tuo de solio israhel. Si aut̄
auerhōne auerh fueritis vs et fi
lij vr̄i non sequētes me: nec custo
dientes mādāta mea et ceteromias
q̄s p̄posui vobis. h̄ abieritis et
colueritis deos alienos et adora
ueritis eos: auferā isrl̄ de sup̄stie
tre quā dedi eis et templū qd sancti
ficauī nōi meo p̄iciā a sp̄sū meo
eritqz isrl̄ in p̄uerbiū et in fabulā

cunctis populis et domus hec erit
i exemplū. Omnis qui traherit per
eam stupebit et sibilabit et dicet.
Quare fecit dñs sic terre huic et
domui huic? Et tñ debuit. Quia s
reliquerit dñs deū suū qui eduxit
p̄res eorū de t̄ra egipti et secuti sūt
deos alienos et coluerūt eos et a
domauerūt eos. idcirco induxit do
min⁹ sup̄ eos om̄ne malū hoc. Ex
pletis at̄ ānis viginti postq̄ edifi
cauerat salomō duas domos idest
domū dñi et domū regis hira regi
tyri p̄bente salomoni ligna cedri
na et abigena et aux iuxta oē qđ
opus habuerat tūc debuit salomō
hiram viginti opida in terra galile
e. Et egressus ē hiram de tyro vt
videret opida q̄ dederāt ei salomō
et nō plaauerūt ei. Et ait. Hecane
sūt citates quas dedisti mihi fra
ter? Et appellauit eas terras cha
bul vs̄ in diē hāc. Misit ergo hira
ad regem salomonem centumvigi
ti talenta auri. Hec ē sūma expen
sarū quā obtulit salomon rex ad e
dificandū domū dñi et domū suam
et mello et murr̄ ihrl̄m et heser et
mageddon et gazer. Pharaon rex egi
pti ascendit et cepit gazer succen
ditq; eam igm̄ et chananeū qui
habitabat in ciuitate interfecit
dedit eaz in dotem filie sue p̄proi
salomonis. Edificauit ergo salo
mō gazer et betheron inferiore m̄
et baalath et palmira in terra so
litudinis et omnes viros q̄ ad se p
tinebāt et erant absq; muro muni
uit et citates arduas et citates eq̄
tum et qđcūq; ei placuit vt edifi
caret in ihrl̄m et in libano et i oī
t̄ra p̄tatis sue. Vniuersū populū

q̄ remaserat de amorreis et de ethe
is et pherezis et eueis et iebuise
is q̄ nō sūt de filiis isrl̄m filios
qui remaserāt in terra qđ s̄z non
potuerāt filij isrl̄m exterminare fe
cit salomō tributarios vs̄ in dies
hāc. De filiis at̄ isrl̄m nō constituit
salomō seruire quēq; sed erat vi
ti bellatores et ministri ei⁹ et p̄ri
cipēs et duces et p̄fecti aruuz
et eq̄. Erāt at̄ p̄ncipēs sup̄ oīa
opa salomonis p̄positi quigēti
quiquaginta qui habebāt subiectū
populū et statutis opibus impa
bāt. Filia at̄ pharaonis ascendit
de ciuitate dñi in domū suā. Tūc edifica
uerat ei salomō. Tūc edificauit
mello. Offerebat q; salomon
tribus vicibus p̄ annos victimas
holocausta et pacificas dño et
sup̄ altare qđ edificauerat dño et
adolebat thymiana corā domino.
Perfectūq; ē tēplū. Classē q;
fecit rex salomō in ahon iaber q;
ē iuxta aylam in littoē maris tu
bi in terra p̄dumee. Misitq; hira
i classe illa suos viros nau
ticos et gnaros mais cū seruis sa
lomonis q̄ cum remissent i oph se
lūptū inde aux quadrigētorū vigi
ti talentorū detulerūt ad regem sa
lomonem.

Ca. r.
Sed et regina saba audita sa
ma salomonis in noie dñi ve
nit septate eū in enigmatib⁹. Et i
gressa ihrl̄m multo cū comitatu
et diuicis camelis portatib⁹ aro
mata et aux ihrl̄m nimis et gem
mas p̄ciosas venit ad regem salo
monē et locuta est ei vniuersa q̄
habebat in corde suo. Et docuit eaz
salomō om̄ia verba que proposuit

nō fuit sermō q̄ regēz possēt late
re nō rēderet ei. **V**idens at̄ regi
na saba omnē sapiām salomōis et
domū quā edificauerat et cibos mē
se eius et habitacula seruoz et ordi
nes ministrantium vestesq; eorū
et pincepnas et holocausta que of
ferebat in domo dñi: nō habebat
vltia spūm dixitq; ad regem **V**e
tus est sermō quem audiui in ter
ra mea sup sermōibz tuis et super
sapiā tuā et non credebam narrā
tibus mihi donec ip̄a veni et vidi o
culis meis et probaui q̄ media p̄
mihi nūciata nō fuerit. **H**aior est
sapiā et opa tua: q̄ rumor quē au
diui. **B**eatī viri tui et beatī fūi tui
fili q̄ stant corāz te semp et audiūt
sapiām tuā. **S**it dñs deus tu⁹ bñ
dictus cui cōplacuiisti et posuit te
sup thronū isrl̄. eo q̄ dilexit do
mū isrl̄ in sempiternū et consti
tuit te regem vt faceres iudiciū
et iusticiā. **D**edit ergo regi centū
vīginti talenta auri et aromata mlt̄
ta nimis et gemmas p̄ciosas. **N**ō
sunt allata vltia aromata tā mul
ta q̄ ea que dedit regina saba regi
salomoni. **S**ed et classis hīa que
portabat aurum de ophir. attulit
et ophir ligna thīna mlt̄a nimis
et gemas p̄ciosas. **F**ecitq; rex de
lignis thīnis fulcra domus dñi
et domus regie et citharas lirasq;
cantoribz. **N**on sunt allata huius
q̄ in presens diem. **R**ex autē
salomon dedit regine saba omia
que voluit et petiuit ab eo. excep
tis hīs que vltro obtulerāt ei mu
nere regio. **Q**ue reuerſa ē et abiit
in terram suam cū seruis suis. **E**āt

aūt pondus auri qd̄ offerebatur
salomoni p̄ ānos singulos sexcē
torū sexaginta sex talentoz auri:
excepto eo qd̄ offerebant viri q̄
sup vectigalia erāt et negociatores
vniuersiq; scuta vendentes et oēs
reges arabie ducesq; terre. **F**ecit
q; rex salomon ducenta scuta de
auro purissimo. **S**excentos auri
ficlos dedit laminas scuti vnius
et trecentas peltas ex auro p̄bato
trecenteq; mine auri. vnam pel
tam vestiebant. **P**osuitq; eas rex
in domo saltus libani. **F**ecit etiam
rex salomō thronū de ebore gran
de et vestiuit cū auro fuluo nimis
q̄ hēbat sex gradus. **E**t summitas
throni rotunda erat in pte postei
oris due manus hinc atq; inde te
nentes sedile et duo leones stabāt
iuxta man⁹ singulas et duodecī le
uiculi stantes sup sex grad⁹ hinc
atq; inde. **N**ō ē factū tale op⁹ i v
niuersis regnis. **S**ed et omnia va
sa de quibz potabat rex salomon e
rant aureaz vniuersa suppellex do
mus salt⁹ libani de auro purissimo.
Non erat argentum nec aliauis
p̄cū putabat in diebz salomonis
quia classis regis p̄ mare cū clas
se hīam semel p̄ tres annos ibat
in tharſis: deferens inde aurum
et argentū et dentes elephātor⁹ et si
mias et pauos. **M**agnificatus est
ergo rex salomō sup oēs ēges t̄re
diuitijs et sapientia et vniuersa t̄
ra desiderabat vultū salomonis
vt audiret sapiām eius quaz dēde
rat deus in corde ei⁹ et singuli d̄ e
rebāt ei munera vasa argentea et
aurea vestes et arma bellica. aro
mata q; et equos et mulos p̄ ānos

singulos. Cōgregauitq; salomō
curtus et equites et facti sūt ei mil
le q̄dringenti curtus et duodecim
milia equitū. disposuit eos p̄ ciui
tates munitas et cū rege i iherusa
lem. Fecitq; vt tāta eēt abūdācia
argenti in iherl̄m quāta et lapidū
et cedroz prebuit multitudinem
q̄si hicomoroe q̄ nascūtur in cape
stribus. Et educebant equi salomo
ni de egipto et de chya. Negocia
tores ei regis emebāt de chya et
statuto precio pducebāt. Egre die
bat at q̄driga ex egipto sexcētis
siclis argenti et equi centū qui
q̄ginta. Atq; in hūc modum au
cti reges ethyop et sūrie equos ve
nūtabāt.

Ca. ri.

Rex at salomō amauit mul
eres alienigenas multas fili
amq; pharaonis et moabitidas et
āmonitidas. ydumeas et sydomi
as et cetheas. de gentib; sup̄ q̄bo
dixit dominus filiis isrl̄ non in gre
biemini ad eas. neq; de illis igre
dientur ad vestras. Certissime ei
auertent corda vestra vt seq̄m̄ de
os earum. Hīs itaq; copulat est
salomō ardentissimo amore. Fue
runtq; ei vxores q̄si regine septi
gente et cōiubine tricente. Et auce
terūt mulieres cor ei. Cūq; iā eēt
senex deprauatū est cor ei p̄ muli
eres vt sequerēt deos alienos.
nec erat cor ei p̄fectū in dño de o
suo sicut cor dauid p̄is eius. sed
colebat salomon ashtarthen deaz
syd̄mior et chamos deū moabita
rū et moloch ydolū āmonitar. Fe
citq; salomō qd nō placuerat co
ra dñor nō adimpleuit vt seq̄retur
dominū sicut dauid p̄ ei. Tūc e

difficauit salomō sanū chamos ydo
lo moab in monte q̄ ē otta iherl̄ et
moloch ydolo filioz āmon. Atq;
in hūc modū fecit vniuersi vxores
bus suis alienigenis q̄ adolebāt
thura et ymolabāt dñs suis. Igit̄
iratus ē dñs salomoni q̄ ausa esset
mens ei a dño deo isrl̄ q̄ apparui
erat ei scdō et p̄cepit de verbo hoc
ne sequerēt deos alienos et non
custodiūt q̄ mādauit ei dñs. Vi
xit itaq; dñs salomōi. Quia hūi
sti hoc apud te et nō custodisti pa
ctum meū et p̄cepta mea q̄ mā
daui tibi. dirūpens scindas regnū
tuū et dabo illud seruo tuo. vtrūta
mē in diebus tuis nō facia. p̄pter
qd p̄rem tuū. De manu filij tui sci
dam illud nec totum regnū auge
ram s; tribū vnā dabo filio tuo p̄
pter qd suū meū et iherusalē quā
elegi. Suscitauit at dñs aduer
sarium salomoni adad ydumeum
de semine regio q̄ erat i edom. Cū
ei eēt dauid i ydumea et ascēdis
ioab princeps milicie ad seplien
dum eos q̄ fuerāt interfecti et occi
disset omne masculinū i ydumea
sex ei mensib; ibi moratus ē ioab
et ois isrl̄ donec intermeret omne
masculinū i ydumea. fugit adad
ipse et vici ydumei de seruis p̄is
ei. Cū eo vt igredere ē egiptū. Cū
at adad puer puul. Cūq; fueret
issent de madiā. vnerūt i pharan.
Tulerūtq; secū viros de pharan
et itroierūt egiptū ad pharaonē re
gē egipti. Qui dedit ei domū et ci
bos cōstituit et tūc delegauit. Et m
ueit adad grā corā pharaōe val
de in fatū vt daret ei vxorē sororē
vxoris sue germanā tafnes regie

REGVM

.III.

Genit q3 ei soror tafnes gene
bath filiū & nutriuit eū tafnes i do
mo pharaonis. Eratq3 genebath
habitans apud pharaonē cū filijs
eius. Cūq3 audisset adad in egi
pto dormisse dauid cum patribus
suis et mortuum esse ioab princi
p3 militie: dixit pharaoni. Dimitt
te me vt vadā in terrā meā. Dixit
q3 ei pharao. Quā em re ap3 me
indiges vt querā ire ad terrā tuā
At ille rēdit. Nulla. Sed obsecro
te vt dimittas me. Suscitauit q3
deus aduersariū mison filiū elia
bā q3 fugerat adadezer regez zoba
b3 et factus ē pnceps latronum
cū interficeret eos dauid: abieēt
q3 damascū & habitauerūt ibi et o
stiterūt eū regē in damasco: eāt
q3 aduersarij? israel cūctis diebus
salomonis. Et hoc ē malū adad3
ob3 cōtra israel: regnauitq3 in fi
lia. Iheroboam q3 filij nabath eu
satus de sareda seru? salomōis
matris eāt nomie serua mu
lier vidua leuauit manum contra
regem. Et hec causa rebelliois adu
sus eū. q3 salomō edificauit mello
et coequauit coraginez ciuitatis
dauid patris sui. Erat aut ihero
boam vir fortis & potens. Vidēs q3
salomō adolēscēte bone indolis &
impustrum cōstituerat eū pfectū
sup tributa vniuerse dom? ioseph
Factū ē igit i tpe illo vt iherobo
am egredereēt de iherl'm et iueniēt
p3 abias filomites ppheta i via o
p3 in agro. Apprehendens q3 abias
palliu suū nouū quo cooptus e
rat sedit in duodeci ptes & ait ad

iheroboā. Tolle tibi decē scissuras
Nec ei dicit dñs de? isrl. Ego sci
bam regnum de manu salomonis
& dabo tibi decem tribu. Porro v
na tribu remanebit ei ppter seruu
meū dauid & iherl'm ciuitate quaz
elegi ex oībo tribubz isrl. eo q3
reliquerit me & adorauerit ashtar
then deam sydemiorum & chamof
deū moab3 moloch deū filioz am
mō & nō ambulauerit in vñs me
is vt faceret iustitiā corā me & pre
cepta mea et iuditia sicut dauid
p3 ei9. Nec auferaz omne regnū
de manu ei9. s3 ducē ponā eū cū
ctis diebus vite sue ppter dauid
seruu meū quēz elegi qui custodi
uit mādata mea et precepta mea
Auferā aut regnū de manu filij e
ius et dabo tibi decē tribu. filio at
eius dabo tribu vnā vt remaneat
lucerna dauid seruo meo cūctis
diebus corā me in iherl'm ciuitate
quā elegi vt esset nomē meuz ibi
Te at assumā et regnabis super
omnia que desiderat aīa tua eris
q3 rex sup isrl. Si igit audieris o
mnia q3 precepto tibi & atulaueris in
vñs meis et feceris q3 rectū ē co
rā me custodiēs mādata mea & p
cepta mea sicut fecit d3 seru? me
us ero tecū & edificabo tibi domuz
fidelē quō edificauit d3 domū & tra
daz tibi israel & affligā semen d3
sup hoc. verumtamen non cūctis
diebus. Voluit ergo salomon in
terficere iheroboam. Quū surrexit
& aufugit in egiptū ad sesac regē
egipti & fuit in egipto vñ ad mor
te salomōis. Reliquū at vborū sa
lomōis & oīa que fecit & sapia ei9
ecce vniuersa scripta sūt in libro

verborz diez salomōis. Dies aut quos regnavit salomō in iherl'm sup oēm isrl' qdragita āni sūt. **D**oz miuitqz salomō cū pūbus suis 7 sepult⁹ ē in cītate dauid pūis sui regnavit qz roboā fili⁹ ei⁹ p eo.

Uenit āt roboā i fili⁹ **Ca. xij.**
Uenit ei aggregat⁹ eāt o mis ppl's isrl' ad cōstituēdū eū re gē. **A**t vō iheroboā fili⁹ nabath cū adhuc eēt in egipto pfug⁹ a facie salomōis regis. audita morte eius reuersus est de egipto. **M**ise rūtqz 7 vocauert eū. **V**enit ergo ihe roboā et oīs multitudo isrl' 7 locu ti sūt ad roboā dicētes. **P**ē tuus durissimū iugū iposuit nob tu ita qz nē imiue paululū de ipio pūis tui durissimoz de iugo grauissimoz qd iposuit nobis et seruim⁹ tibi. **Q**ui ait eis. **I**te vñ ad tertiu diez et reuertimini ad me. **E**unqz abis set ppl's inijt cōsiliū rex roboam cū senioribz q assistebāt corā salo mone prē eius aīz adhuc viueret 7 ait. **Q**d datis cōsiliū ut cūdeā pūlo? **Q**ui dixerūt ei. **S**i hodie obexieris pūlo huic 7 fūieris 7 pe titioni eoz cesseris locutus fūeris ad eos verba leuia: erūt tibi fūi cūctis diebz. **Q**ui derelict cōsiliū senum qd dederāt ei et adhibuit adolescētes q nutriti fuerāt cū eo et assistebāt illi dixitqz ad eos. **Q**d m datis cōsiliū ut cūdeā pūlo huic. q dixerūt mibi. **l**eu⁹ fac iu guz qd iposuit pē tu⁹ super nos. **E**t dixerūt ei iuuenes q nutriti fu erāt cū eo. **S**ic loqre pūlo huic q locuti sūt ad te dicētes. **P**ē tu⁹ ag gūauit iugūz nēm tu releua nos. **S**ic loqris ad eos. **M**inim⁹ digi

t⁹ me⁹ grossior ē dorso pūis mei. **E**t nūc pē me⁹ posuit sup vos iū gū gūe ego āt addā sup iugū vñ. **P**ē me⁹ cecidit vñ flagellis. **V**enit autē cedā vñ scorpionibz. **V**enit g iheroboā 7 oīs ppl's ad robo am die tertia. **h**ait locut⁹ fuerat rex dicēs. **r**eūtini ad me die tūa. **R**nditqz rex ppl'o dūm: derelicto cōsilio senoz qd ei dederant et lo cutus ē eis fūm cōsiliū iuuenūz dī cens. **P**ē meus aggūauit iugū vñ. **P**ē me⁹ cecidit vñ flagellis. **E**t n ac autē cedā vñ scorpionibz. **E**t n ac qeuit rex pūplo quō aūlat⁹ fue rat eū dñs vt fūscitaret vñ fūi lomte ad iheroboā filiū nabath. **V**idens itaqz populus q noluit eo⁹ audire rex. **r**ndit ei dicēs. **Q**ue nobis pars in dauid vel que hēe ditas in filio ysai. **V**ade in taber naula tua isrl'. **N**ūc vide domum tuāz dauid. **E**t abijt israhel in ta bernacla sua. **S**uper filios aut israhel quicūqz habi tabāt i ciuita tibus iuda regnavit roboā. **M**i sit ergo rex roboam adutam qui erat super tributa 7 lapidauit eū omnis isrl' 7 mortuus est. **P**orro rex roboam festin⁹ ascendit mē tū 7 fugit in iherusalē: recessitqz israhel a domo dauid vñqz in pson te diem. **F**actū est autē cū audis set omnis israhel q reuersus eēt ihe roboam miserunt 7 vocauerūt eū congregato cetū 7 cōstituerūt eū regem super omnē israhel. **n**ec se cut⁹ ē quisqz domū dñ pter tribū iuda solā. **V**enit autē roboā iherl' 7 aggregauit vniuersā domū iuda

De cōsilio senū ad Roboam
 qd suo malo pūerit

De cōsilio iuuenū ad Ro
 boam

Minim⁹ digi
 t⁹ me⁹ grossior ē dorso pūis mei

REGVM

.III.

et tribu beniamin centū octoginta
milia electorū virorū bellatorum
ut pugnaret cōtra domū isrl et re
duceret regnū roboam filio salo
monis. Factus ē autē sermo dñi
ad semeiaz virū dei dicens loqre
ad roboā filiū salomonis regē iu
da et ad omnē domū iuda et benia
min et reliq̃s de pp̃lo dices. **Hec di**
cit dñs. Nō ascēdetis: nec bellabi
tis cōtra fr̃es ṽros filios israhel.
Resur̃at vir i domū suā. **A** me em̃
factū ē verbū hoc. **Audierūt** s̃mo
nem dñi et reuerſi sūt de itinere si
cut eis p̃cepit dñs. **Edificauit** at
iheroboā sychem i mōte effraim
et habitauit ibi. **Et egressus** inde
edificauit phanuel. **Dixitq;** ihero
boā i corde suo. **Nūc** reuertē te
gnū ab domū dauid si ascēderit
populus iste ut faciat sacrificia i
domo dñi in iherl et auertēt cor
p̃p̃li huius ab dñm suū roboaz re
gē iuda interficientq; me et reu
tēt ad eū. **Et** ex cogitato p̃silio fe
cit duos vitulos aureos: et dixit
eis. **Nolite** vltra ascendē iherusa
lē. **Ecce** dñi tui israhel q̃ te educent
de terra egypti. **Posuitq;** vnū in
bethel et alter in dan et factus est
verbū hoc in peccatū. **Hab** em̃ po
pulus ad orandū vitulus vsq; in
dan. **Et** fecit phana in excelſis et
sacerdotes de exte mis pp̃li q̃ nō
erāt de filiis leui. **Constituitq;** diez
ma die mensis in similitudinē sol
lemnib; q̃ celebrat i iuda. **Et** ascē
dens altare sile fecit i bethel: ut
p̃moleret vitulis quos fabricatus
fuerat. **Constituitq;** in bethel sac
dotes excelſorū q̃ fecerat et ascēdit

super altare qd extruxerat i bethel
quintadecima die mensis octauū quē
fingerāt de corde suo. **Et** fecit solle
mnitatem filijs israhel et ascēdit sup
altare ut adoleret i cōfū. **Ca. xiii.**
Ecce vir dei venit de iuda i s̃
mone dñi i bethel iheroboā
stante sup altare et thus iacente
Et exclamauit cōtra altare i s̃mo
ne dñi et ait. **Altare altare.** hec di
cit dñs. **Ecce** filius nāscet domui
dñs iohas nōie et ymolabit super
te sacerdotes excelſorū q̃ nūc in te
thura succēdūt et ossa hōim sup
te icēdet. **Peditq;** in illa die sig
nū dicens. **Hoc** erit signū qd locu
t⁹ ē dñs. **Ecce** altare scidet et effū
det cinis q̃ in eo ē. **Cūq;** audiss;
rex sermonē hominis dei quē i cla
mauerat cōtra altare in bethel: ex
tendit manū suā de altari dicens
Apprehendite eū. **Et** exaruit ma⁹
eius quā extēderat cōtra eum: nec
valuit retrahē eā ad se. **Altare** q;
scissū ē et effusus ē cinis de altari
iuxta signū qd p̃dixerat vir dei in
sermone dñi. **Et** ait rex ad viros
dei. **Dep̃care** faciē dñi dei tui et ora
p̃ me ut restituat man⁹ mea m̃.
Orauit vir dei faciē dñi et reuſa ē
manus regis ad eū et facta ē sicut
prius fuerat. **Locutus** ē at rex ad
virū dei. **Veni** meū domū ut pran
deas et dabo tibi mīeā. **Responditq;**
vir dei ad regē. **Si** dederis m̃ me
diā p̃te domus tue nō veniā teū
nec comedā panē neq; bibā aquā
in loco isto. **Sic** em̃ mādātū est m̃
in sermone dñi p̃cipientis. **Non**
comedes panē neq; bibes aquam
nec reuertēris p̃ viā q̃ venisti. **Abiit**
ergo p̃ aliā viā et non ē reuersus

*Man⁹ iheroboā fixat erat
iuda quā extēderat in di
u dei q̃ e⁹ de oronē est
restituata / p̃manē*

pariter quo venerat i bethel. **P**rophetes aut quidam senex habita-
bat in bethel ad quē venerūt filij
sui & narrauerūt ei omnia opera q̄
fecerāt vir dei illa die in bethel. **E**t
verba que locut⁹ fuerat ad reges
narrauerūt patri suo. **E**t dixit eis
pater eorum. **P**er quam viam a-
būt. **O**stenderūt ei filij sui vias p̄
quā abierat vir dei qui venerat de
iuda. **E**t ait filiis suis. **S**ternite
mihī asinum. **Q**ui cum strauisset
ascendit & abijt post virum dei &
inuenit eum sedentē subt⁹ there-
bintū. **E**t ait illi. **T**u ne es vir dei
q̄ remisisti de iuda. **R**ēdit ille. **E**go
sū. **D**ixit q; ad eū. **V**eni mecum do-
mū vt comedas panem. **Q**ui ait.
Nō possū reuertī neq; venire tecū
nec comedā panē nec bibā aquā
in loco isto. q; locutus est dñs ad
me in sermone dñi dicens. **N**on
comedas panē et non bibes aquā
ibi nec reuerteris p̄ viā qua ieris.
Qui ait illi. **E**t ego pphā sū filiis
tui et angel⁹ locutus est mī in ser-
mone dñi dicens. **R**educ euz tecū
in domū tuā vt comedat panem &
bibat aquā. **R**efellit eū & reduxit
secū. **C**omedit ergo panē in domo
ei⁹ et bibit aquā. **C**ūq; sederent
ad mēsam fact⁹ ē sermo dñi ad p-
phetā q̄ reduxerat eū. **E**t exclama-
uit ab vir⁹ dei q̄ venerat de iuda
dicens. **H**ec dicit dñs. **Q**uia nō
obediēs fuisti vci dñi nō custodi-
sti mādatū qd̄ p̄cepit tibi dñs de⁹
tuus & reuers⁹ es & comedisti pa-
nem & bibisti aquā in loco in q̄ pre-
cepit tibi ne comederes panē ne-
q; biberes aquā non inferet cada-
uer tuū in sepulcr⁹ p̄m tuorū. **C**un-

q; comedisset et bibisset stravit a-
sinū suū pphā quē reduxerat. **Q**ui
abisset et inuenit eū leo in via &
occidit & erat cadauer ei⁹ p̄iect⁹
in itinere. **A**sinus aut stabat iuxta
illa illū et leo stabat iuxta cadauer.
Et ecce viri t̄seūtes viderūt cada-
uer p̄iectū in via & leonē stantem
iuxta cadauer. **E**t venerūt pphes
gaueūt in citatem in qua pphes
ille senex habitabat. **Q**d̄ cū audisset p-
pheta ille q̄ reduxerat eū de via ait.
Vir dei ē q̄ in obediēs fuit vci dñi
& tradidit eū dñs leoni & cōfregit
eū & occidit iuxta vbum dñi qd̄ lo-
cut⁹ est ei. **D**ixit q; ad filios suos.
Sternite mī asinū. q̄ cū strauisset
et ille abisset et inuenit cadauer ei⁹
p̄iectū in via & asinū et leonē sta-
tes iuxta cadauer. **N**ō comedat leo
de cadauere nec leuit asinū. **T**ulit
q; pphes cadauer viri dei et posuit
illud sup asinū et reuersus intra-
uit i citatem pphē senis vt plāge-
rent eū et posuit cadauer ei⁹ in se-
pulcro suo. **E**t planxerūt eum heu-
beu mī frater. **C**ūq; planxissent
eum dixit ad filios suos. **C**ū mor-
tuus fuero sepelite me i sepulcro
i q̄ vir dei sepult⁹ ē iuxta ossa ei⁹
ponite ossa mea. p̄fecto ei⁹ venit
fmo quē p̄dixit i sermōe dñi con-
tra altatē qd̄ ē i bethel & cōtra oīa
phana excelsorū q̄ sūt in vrbib⁹ sa-
maie. **P**ost vba hec nō ē reuēsi ihe-
roboā de via sua pessima. s; econ-
trario fecit de nouissimis iplis sa-
cerdotes excelsorū. **Q**uicūq; vole-
bat implebat manū suā & fiebat sac-
dos excelsorū. **E**t p̄p̄t hāc cām p̄c-
cāuit dom⁹ iheroboā et euersa ē et
deleta de sup̄ficie terre. **E**t cūq; p̄p̄t

REGVM

.III.

In tempore illo egrotauit abia fili
 us iheroboam. Dixitq; iheroboā
 vxori sue. Surge et comuta bitū
 ne agnoscas q; his vxor iherobo
 am et uade in sylo ubi ē abias p
 pheta q; locut⁹ est mihi q; regna
 turus essem sup pplm hunc. Tolle
 q; in manu tua decē panes et cru
 stulā et vas mellis et uade ad illuz
 ppe ei idicabit tibi qd euēturum
 sit puero huic. Fecit vt dixerat
 vxor iheroboā et cōsurgēs abiit i
 sylo et uenit in domū abie. At ille
 nō poterat uidere q; caligauerūt
 oculi eius p senectute. Dixit autē
 dñs ad abia. Ecce vxor iheroboā
 ingredit⁹ vt consulat te sup filio suo
 q; egrotat. Nec et hec loq̄tis el
 qu ergo illa intraret et dissimula
 ret se q; erat. audiuit abias somi
 tū pēu ei? introeūtis p ostiū et a
 ingredere vxor iheroboā. Qua
 re alia te cōsimulas? Ego at mī
 sus sū ad te durus nūcius. Vade et
 bis iheroboā. Hec dicit dñs deus
 isrl. Quia epaltauit te de medio
 populi et dedi te ducē sup pplz me
 um isrl et scidi regnū dom⁹ dñs et
 dedi illud tibi et nō fuisti sicut ser
 uus me⁹. Dauid q; custodiuit man
 data mea et secut⁹ est i me toto cor
 de suo faciens qd placuī eēt i cor
 spectu meo. s; opat⁹ es male sup
 oēs q; fuerūt ante te et fecisti tibi
 deos alienos et cōflatiles vt me
 asti post cor⁹ tuū idcirco ecce e
 go iudicā mala sup domū iherobo
 am et paritā de iheroboā mingen
 te ad pietē et clausū et nouissimū
 i isrl et mudabo reliq̄as dom⁹ ihe
 roboā sicut mudari solet sim? vs

vxor ihe
 roboam
 ppheta
 sup filio
 egrotate

ad puz. Quī mortui fuerūt de ihe
 roboā i cūate comedēt eos canes
 q; at mortui fuerint in agro tra
 bunt eos aues celi q; dñs locut⁹
 ē. Tu igit⁹ surge et uade i domuz
 tuā et in ipso introitu pedū tuorū in
 urbē moriet⁹ puer et plāget eum
 oīs isrl et sepellet. Iste ei sol⁹ mīse
 retur de iheroboā in sepulcr⁹ q; i
 uent⁹ ē sup eo s; mo bon⁹ a dño
 deo isrl i domo iheroboā. Cōstitu
 et at sibi dñs regē sup isrl q; par
 tiet domū iheroboā in hac die et
 in hoc tpe et pariet dñs deus isrl
 sicut moueri solet harundo i aq̄.
 Et euellet isrl de tra hō hac quaz
 dedit pūbz eorū et uētilabit eos
 trās flumē q; fecerūt sibi lucos
 vt irritarent dñm. Et tradet dñs
 de⁹ isrl ppter pecā iheroboā q; pec
 cauit et peccare fecit isrl. Surre
 xit itaq; vxor iheroboā et abiit et
 uisit i tharfa. Cūq; illa ingrederet li
 mē dom⁹ puer mortu⁹ ē et sepelie
 rūt eū et plācit eum omnis isrl.
 iuxta sermonē dñi quē locut⁹ ē in
 manu seruū suū abie pphete. Reliq̄
 at vboz iheroboā quō pugnaue
 rit et quō regnauerit. ecce scripta
 sunt in libro verborū diez regū
 israhel. Dies autē qbz regnauit
 iheroboam. viginti duo aī sunt.
 Et dormiuit iheroboā cū patrib⁹
 suis. regnauitq; nadab fili⁹ eius
 p eo. Porro roboā filius salomo
 nis regnauit in iuda. Quadragim
 ta et vni⁹ aī erat roboā cū regna
 re cepisset decē et septē aīs regna
 uit i iherlm cūate quā elegit dñs
 vt poneret nomē suū ibi ex oībz
 tribub⁹ isrl. Nomē at mris eius
 naama amanites. Et fecit iudas

malū corā dñō et irritauerūt eum
sup oībus que fecerant p̄s eorū
in peccatis suis q̄ peccauerūt. **E**bi
ficauerūt enī et ip̄i sibi aras et sta
tuas et lucos sup oēm collē exēlsū
et subter oēm arborem frōdosam
sed et effeminati fuerūt in terra. fe
cerūtq; oēs abhominatiōes gētiū
q̄s attriuit dñs aī fatiē filiorū is
rahel. **I**n q̄nto at anno regni robo
az ascēdit sesac rex egipti ī ihrl̄
et tulit thesauros dom⁹ dñi et the
sauros regios et vniuersa diripuit
scuta q̄ aurea q̄ fecerat salomō p̄
q̄b⁹ fecit rex roboā scuta ereaz tra
didit ea in manu buū scutatorū
et eorū q̄ exubabāt aī ostiū dom⁹
regis. **C**ūq; igredere rex ī domū
dñi portabāt ea qui p̄eundi habe
bāt officium et postea reportabāt
ad armamentariū scutatorū. **R**eliq̄
at p̄monū roboā et oīa q̄ fecit ec
ce scripta sunt in libro p̄monū di
erum regū iuda. **F**uitq; bellus int̄
roboā et iheroboā cūctis diebus. **D**ox
miuitq; roboaz cū p̄b⁹ suis et se
pult⁹ ē cū eis in citate dñi. **N**omē
at matris ei⁹ naama amanites.
Et regnauit abia fili⁹ ei⁹ pro eo
Gitur in octauodecimo. **C**a. xv
anno regni iheroboā filij nabath ē
gnauit abia sup iudam. **T**ribus
annis regnauit in iherusalē. **N**o
men matris eius maacha filia a
bessalon. ambulauitq; in oībus
peccatis p̄s sui que fecerat ante
eum nec erat cor eius p̄fectum cū
dñō dō suo sicut cor dauid patris
eius. **P**ed p̄p̄e dauid debuit ei do
minus deus suus lucernā in iherl̄
vt suscitaret filium eius post eum
et statueret iherusalē; eo q̄ fecit

set dauid rectum in oīlis domini
et non declinass; ab omnibus vice
preceperat ei cunctis diebus vite
sue excepto sermone vrie et heli.
Atamen bellū fuit inter abyam
et iheroboam omni tempore vite
eius. Reliqua autē sermonū abye
et omnia que fecit nonne hec scrip
ta sunt in libro verborum dictum
regum iuda. **F**uitq; prelium inter
abyam et inter iheroboam. **E**t do
miuit abya cum patribus suis et
sepelierunt eum in ciuitate dauid
regnauitq; asa filius eius pro eo
In anno ergo vicelesimo iheroboā
regis isrl̄ regnauit asa rex iuda
quadraginta et vno anno regnauit
in iherl̄. **N**omen matris eius ma
acha filia abessalon et fecit asa re
ctum ante dñm dñi sicut dauid
pater eius et abstulit effeminatos
de tra purgauitq; vniuersas sor
des ydolorū que fecerant p̄s ei⁹
In sup et maachā m̄rē suā amo
uit ne esset p̄nceps ī sacris p̄cipi
et in loco eius quem consecrauerat
subuertitq; specū ei⁹ et cōfregit si
mulach⁹ turpissimū et abussit in
torrēte cedron. **E**xcella autē non
abstulit. **V**erū tñ cor asa p̄fectum
erat cū dñō deo suo cūctis diebus
suis et intulit ea q̄ sanctificauerat
p̄e su⁹ et vouerat in domū dñi argē
tum et aurū et vasa. **B**ellū at erat in
ter asa et baasa regē isrl̄ cūctis di
eb⁹ eorū. **A**scendit q; baasa rex
israhel in iudam et edificauit tana
vt nō posset quispiam egredi vel
ingredi de parte asa regis iude.
Tollen⁹ itaq; asa omne argentū
et aurū qd remaserat in thesauro
dom⁹ dñi ī thesauro dom⁹ regie

Rex Abia

REGVM

.III.

debit illud in manus seruoꝝ suoꝝ
tum et misit ad benadab filiũ ta
brem dñ filij eion regē hie q̄ hita
bat in damasco dicens **F**ed? ē iter
me et te et inter p̄m meũ et pa
t̄m tuũ. iō mihi tibi munera argē
tum ⁊ aurum ⁊ peto vt venias ⁊ iz
ritum facias fed? qđ habes auꝝ ba
asa ēge isrl? ⁊ recedat a me **A**cq̄el
cen? benadab regi asa misit p̄m
cip̄es exercit⁹ sui i ciuitates isrl
⁊ p̄sserunt ahion et dan ⁊ abel.
domum maacha ⁊ vniuersa? cen
neroth omnē scilicet terraz nep
talm **Q**ũ cum audisset baasa inē
misit edificare t̄mā ⁊ reuersus ē
in t̄rsa **R**ex at asa nūtiũ misit in
omnem iudam dicens. **N**emo sit
exaltat? **E**t tulerūt lapides de ra
ma ⁊ ligna eius q̄bus edificauēat
baasa ⁊ extruxit de eis rex asa ga
gabaa beniamin ⁊ maspha **R**eliq̄
aut oim sermonũ asa ⁊ vniuersē
fortitudines ei⁹ ⁊ ciuitates que fecit
⁊ ciuitates q̄s extruxit nome hec
scripta sunt in libro v̄borũ dierũ
regũ iuda? **V**erūtamen i tpe sene
ritus sue doluit pedes ⁊ dormiuit
cũ patrib⁹ suis ⁊ sepult⁹ est cum
eis in ciuitate dauid p̄is sui. **R**e
gnauitq; iosaphat fili⁹ ei⁹ p̄ eo.
Nadab vero fili⁹ iheroboā regna
uit sup isrl āno scđo asa regis iu
da. regnauitq; sup isrl duobus
ānīs ⁊ fecit qđ malũ ē i cōsp̄u dñi
⁊ abulauit in v̄is p̄is sui et i pec
catis eius quibus peccare fecit is
rahel **I**nfidiat? ē at ei baasa fili⁹
ahie de domo ysachar ⁊ percussit
eum in gebbethon q̄ est v̄bs phi
listinorũ **S**i qđem nadab ⁊ omnis
isrl obidebāt gebbethon **I**nterfe

cit ergo illũ baasa in āno tertio
asa regis iuda et regnauit p̄ eo.
Cũq; regnasset. pulsit omnē do
mum iheroboā. **N**ō dimisit nec
vnā quidē aiam de semie esus do
nec deleteret eũ. iuxta v̄bũ dñi qđ
locut⁹ fuerat in manu serui sui a
hie filomitis p̄pter peccata ihero
boā q̄ peccauerat ⁊ q̄bus peccare
fecerat isrl et p̄t delictũ q̄ irrita
uerat dñz deũ isrl **R**eliq̄ at sermo
nũ nadab ⁊ oia q̄ opat? ē. nōne
hec scripta sūt in libro v̄borũ dierũ
regũ isrl? **F**uitq; bellum inter asa
et baasa regē isrl cūctis dieb⁹ eo
rum. **A**nno tertio asa regis iuda
regnauit baasa fili⁹ ahie super o
nem isrl in t̄rsa viginti quatuor ā
nis ⁊ fecit malũ coraz dñō. ābula
uitq; i v̄is iheroboā ⁊ i peccatis
eius quibus peccare fecit israhel

Actus ē aut **Ca. xvi.**

Sermo dñi ad iehu filium a
nam cōtra baasa dicens. **P**ro eo
qđ exaltaui te de puluere ⁊ posui te
ducem super populum meũ isrl.
tu at ābulasti in via iheroboam
peccare fecisti p̄p̄m meũ isrl vt
me irritares in peccatis eorũ ecce
ego demetaz postēriora baasa et
postēriora dom⁹ eius ⁊ faciā domũ
tuā sicut domũ iheroboam filij na
bath **Q**ui mortu⁹ fuerit de baasa
in ciuitate. ⁊ medent eũ canes et q̄
mortu⁹ fuerit ex eo in regione. ⁊
medēt eũ volucres celi **R**eliq̄ autē
sermonũ baasa ⁊ quicũq; fecit et
prelia ei⁹. nōne hec scripta sunt
in libro v̄borũ dierũ regũ isrl?
Dormiuit ergo baasa cũ patrib⁹
suis sepult⁹q; ē i t̄rsa ⁊ regna
uit hela fili⁹ ei⁹ p̄ eo **C**um autē

Rex baasa mulg. vt / 5v
2060am

Rex hela q̄ p̄p̄etam
omidit / 7v

in manu iehu filij anani pphre ver-
bū dñi factū esset contra baasa et co-
tra domū ei⁹ et contra omne malum
quod fecerat corā dño ad irritandum
eū in opib⁹ manuum suarū vt fie-
ret sicut dom⁹ iheroboam ob hāc
causam occidit eum hoc ē iehu fili-
um anani pphētā. Anno viceſimo
ſexto aſa regis iuda regnavit he-
la filius baasa sup̄ iſrl in theſſa
duob⁹ ānis et rebellavit contra eum
ſerv⁹ ſu⁹ zambri dux medie ptis
equitū. **Q**rat aut̄ hela in theſſa bi-
bens et temulent⁹ in domo arſa p̄ſe-
cti theſſa. **I**rruens ergo zambri
pauſit et occidit eū āno viceſimo
ſeptimo aſa regis iuda et regnavit
p̄ eo. **C**ūq⁹ regnaſſet et ſediſſet ſu-
p̄ ſolū ei⁹ pauſit omne domū ba-
asa et non dereliquit ex ea minge-
tem ad pietem et p̄p̄inques et am-
icos ei⁹. **D**eleuitq⁹ zambri omne
domū baasa iuxta verbum dñi quod
locutus fuerat ad baasa in manu ie-
hu pphre p̄pter vniūſa peccata ba-
asa et peccata hela filij ei⁹ quod pec-
caverunt et peccare fecerūt iſrl prouo-
cantes dñm deū iſrl in vanitatib⁹
ſuis. **R**eliqua aut̄ ſermonū hela et
oīa que fecit nōne hec ſcripta ſūt
in libro verborū dieꝝ regū iſrl. **A**n-
no viceſimoſeptimo aſa regis iuda
regnavit zambri ſeptem diebus in
theſſa. **P**orro exercitus obſidebat
gebbethon urbem philistiinorum.
Cūq⁹ audiſſet rebellāſſe zambri et
occidiſſe regem fecit ſibi rex et
omnis iſrl ambri qui erat princeps
militie ſup̄ iſrl in die illa in caſtis.
Aſcendit ergo amri et omnis iſrl au-
ſus eo de gebbethon et obſidebant theſ-
ſa. **V**idens aut̄ zambri qd expugnā-

da eēt ciuitas ingreſſ⁹ eſt palatū
et ſuccēdit ſe cū domo regia et mor-
t⁹ eſt in peccatis ſuis quod peccauerat
ſatiens malū corā dño et ambulāſ
in via iheroboam et in peccato ei⁹ quod
fecit peccare iſrl. **R**eliq⁹ aut̄ tyranni
nū zambri et iſidiaz ei⁹ et tyranni
dis nōne hec ſcripta ſūt in libro
dieꝝ regū iſrl. **T**ūc diuiſ⁹ eſt
populus iſrl in duas ptes. **M**edia ps
populi ſequēbāt thebni filium gi-
meth vt conſtitueret eum rex et
media ps amri. **P**reualuit aut̄ po-
pulus qui erat cum amri populo qui
ſeq̄bāt thebni filium gimeh mor-
t⁹ eſt. **A**nno triceſimo p̄mo aſa regis iuda
regnavit amri ſup̄ iſrl duode-
cim ānis. **I**n theſſa regnavit ſep-
tem annis. **E**mitq⁹ montem ſamarie et
ſomer duob⁹ talentis argenti et
edificauit eū et vōit nomen dñi
quod extraxerat nomine ſomer
ideſt montem domini vel montem
ſamarie. **F**ecit autem amri malū
in conſpectu domini et operatus ē
nequiter ſuper omnes qui fuerūt
ante eum. **A**mbulauitq⁹ in omni
via iheroboam filij nabath et in pec-
catis eius quibus peccare ſecerat
iſrahel vt irritaret dominum deū
iſrahel in vanitatibus ſuis. **R**eliq⁹
autem ſermonum amri et prelia
ei⁹ quod geſſit nonne hec ſcripta ſūt
in libro verborū dieꝝ regū iſrahel.
Dormiuitq⁹ amri cū p̄bō ſuis et
ſepult⁹ eſt in ſamarie. **R**egnavitq⁹
achab fili⁹ ei⁹ p̄ eo. **A**chab vero
filius amri regnavit ſup̄ iſrahel ā-
no xxxviii. aſa regis iuda. **E**t reg-
navit achab filius amri ſup̄ iſrahel in
ſamarie viginti et duob⁹ annis.

Rex zambri p̄ in domo
Regia ſuccēdit is erat
p̄p̄inques

Rex

Achab

malus

q̄ baal

adorauit

idola

idola

REGVM

.III.

Et fecit achab fili? amrū malū in
cōspectu dñi sup oēs q̄ fuerūt āte
eū. Nec suffecit ei vt ambularet
in peccatis iheroboā filij nabath
insup durit vroz iezabel filiam
met baal regis sidonior. Et abiit
et sūuūt baal et adorauit eū et po
suit ara; baal ī seplo baal. qd̄ edī
fuerat ī samaria et plātauit lu
ciās dñi; deū isrl̄ sup oēs reges isrl̄
et q̄ fuerat añ eū. In dieb? ei? edifi
cauit abiel de bethel iericho. In ab
iam p̄mīuuo suo fidauit eam? et
ī segub noūissimo suo posuit por
tas eius iuxta verbū dñi qd̄ locu
tus fuerat in manu iosue filij nun

Capitulum .xvii.

Et dixit helias thesbites de
habitatoribus gal aad ad a
chab. Dixit dñs deus isrl̄ ī cuius
cōspectu sto si erit ānis hñs ros
et pluuia mñ iuxta oris mei vba
et factus ē verbū dñi ad eū dicens
Nec obedi hinc et vade cōtra orientē
et abscondere in torrente carib? qui
ē cōtra iordanē et ibi de torrente bi
bas: et uisq; p̄cepi vt pascant te
ibi. Abiit ergo et fecit iuxta vbu;
dñi. Cūq; abisset sedit ī torrente
carib? qd̄ cōtra iordanē. Coxi qz
de ferebāt ei panē et carnes mane
similit panē et carnes vspi et bi
bebat de torrente. Post dies autē
aliquos siccatus est torrentes non
ei pluerat sup terrā. Factus ē autē
semo dñi ad eū dicens. Surge et
vade in sarea p̄ta sidonior et maneb
ibi. Precepi ei ibi mulieri vidue
vt pascat te. Surrexit et abiit in
sareptā. Cūq; venisset ad portā
cuius apparuit ei mulier vidua

colligēs ligna et vocauit eam dix
itq; et Da mihi paululū aque ī
vase vt bibā. Cūq; illa pergeret
vt afferret. clamauit post tergū
eius dicens. Affer mihi obsecro et
bucellā panis in manu tua. Que
rēdit. Viuit dñs deus tuus qz nō
habeo panē nisi quantū pugillus
capere potest farine ī v̄ria et pau
lulū olei in lechito. En colligo duo
ligna vt igrediar et faciā illud mī
et filio meo vt comedamus et mo
riamur. Ad quam helias ait. Noli
timere. sed vade et fac sicut dixisti.
Verū tamē mihi primum fac de ip
sa facinula subcineritū panē puu
lū et affer ad me. tibi at et filio tu
o facies postea. Nec autē dicit do
min? deus isrl̄. v̄ria farine non
deficiet. nec lechit? olei minuet
vñ nī diem ī qua dñs datur? est
pluuia sup facie t̄re. Que abiit et
fecit iuxta verbū helie. Et comedit
ipse et illa et dom? ei? et ex illa die
v̄ria farine nō defecit et lechit?
olei nō ē imminut? iuxta vbum
dñi qd̄ locutus fuerat in manu he
lie. Factū ē at post vba hec. egro
tauit fili? mulieris matris famili
as et erat lāguor fortissim? ita vt
nō remaneret ī eo alius. Dixit er
go ad heliā. Quid mihi et tibi vñ
dei? Ingress? es ad me et rememo
rant? iniquitates mee et infirmitates
filii meū. Et ait ad eā helias. Da
mihi filiū tuū. Tulitq; eū de sinu
ei? et portauit ī cōacuulū vbi ipse
manebat et posuit sup lectulū suū
et clamauit ad dñm et dixit. Dñe
deus me? etiā ne vidua; apd̄ q̄
ego vtāq; sustētor afflixisti. vt ī
terficeres filiū eius. Et expandit

se atq; mēsus est sup puerū tribz
vicibz et clamauit ad dñm et ait
dñe deus meus reuertat obsecro
anima pueri huius in viscēa ei⁹.
Et exaudiuit dñs vocē helie et re
uersa ē aīa pueri intra eū et reuix
it Tulitq; helias puer⁹ et deposuit
eū de cenaculo in inferiorem domū
et tradidit mē sue et ait illi En vi
uāt fili⁹ tu⁹ Dixitq; mulier ad he
liam. Nūc in isto agnouī qm̄ vie
dei es tu et vbum domini ī ore tuo
verū est

Capitulū. xviij.

Post dies multos factum est
verbu; dñi ad heliaz in anno
tercio dicēs Vade; oñde te achab
vt dem pluuiam sup satiem terre
Iuit ergo helias vt oñderet se a
chab. Erat aut fames vrbemēs in
samaria. Vocauitq; achab abdia
dispensatore domus sue Abdias at
timebat dñm deū valde. Nā cū in
terficēt iezabel pphetas dñi tulit
ille centū pphetas et abscondit eos
quingenos et quingenos ī spe
lūcis et pauit eos pane et aqua.
Dixit ergo achab ad abdia; Va
de in terram ad vniuersos fontes
aquar et in cūctas valles si forte
possim⁹ inuenire herbam et sa lua
re equos et mulos et non pemit
iumenta intereant. Diuiseruntq;
sibi regiones vt circuirent eas. A
chab ibat p viā vnā et abdias p
viā alterā secūsum. Cūq; esset ab
dias ī viā helias occurrit ei Qui
cū agnouissē eū cecidit sup satiem
suā et ait Nū tu es dñe mi helias
Cui ille rñdit Ego. Et dixit Vade
et dic dño tuo Adest helias. Et il
le qd peccauī iquit qm̄ trades me
seruū tuū ī manu achab vt mēfi

dat me. Viuit dñs de⁹ tū? qz nō
est gens aut regnū ī q nō misit
dñs me? te requirēs Et rñdētibus
cūctis nō est hic adiurauit igna
singula et gētes eo q minime expe
titeris. Et nūc dicis mihi vade et
dic dño tuo adest helias. Cūq; i
cessero a te spūs domini aspōta
bit te in locū quē ego ignoro et in
gressus nūciabo achab et nō inue
niens te interficiet me. Seru⁹ at
tuus timet dñm ab infantia sua.
Nūquid nō indicatū est tibi dño
meo quid fecerim cūz interficerē
iezabel pphetas dñi q absconderē
de prophetis dñi centū viros qui
qgenos et quingenos ī spelūcis
et pauerim eos pane et aq; Et nē
tu dicis vade et dic dño tuo adest
helias vt interficiat me? Et dixit
helias Viuit dñs exerceatū ante
cui⁹ vultus sto qz hodie apparebo
ei Abnt g abdias ī occurssu achab
indicauitq; ei Venitq; achab ī oc
cursum helie et cum vidissē eū ait
Tu ne es ille qui conturbasti isrl?
Et ille ait Non ego turbasti isrl
sed tu et domus patris tui Qui bo
reliquistis mandata domini et scia
ti estis baalim Verūt nūc mitte
et agrega ad me vniuersū isrl et
in mōte cāmeli et pphetas
qdringentos quingentos q ome
q; lucorū quadringentos q ome
dūt de mēsa isrl et agregaui pro
ad oēs filios isrl et agregaui pro
phtas in mōte cāmeli. Accēdēt
aut helias ad oñes pplm isrl ait
Vsq; claudicatis in duas par
tes? Si dñs est deus seqmīni eū
si autem baal sequimini illum. Et
nō respondit ei populus verbum.

REGVM

.III.

Et ait rursus helias ad populum Ego
remansi propha domini solus. prophete autem
baal quodringenti et quinquaginta.
propheteque lucorum quodringenti viri
sunt. Denique nobis duo boues et illi
eligant sibi bouem unum et in frustra ce-
dentes ponent super ligna. ignem autem
non supponant. Et ego faciam bouem
alterum et ponam super ligna. ignem autem non
supponam. **I**nuocate nomina deorum vestrorum
et ego inuocabo nomen dei mei et
deus qui exaudierit per ignem ipse sit de-
us. **R**espondens omnis populus ait. Optima
propheta quia locutus est helias. **D**ixit ergo helias prophetis baal
Eligite vobis bouem unum et facite primi-
tiam vestrorum ignemque non suppo-
natis. Qui cum tulissent bouem quem
dederat eis fecerunt et inuocabant no-
mina deorum. **B**aal exaudi nos. **E**t non
erat vox neque quod responderet. **T**ransiit
ergo altare quod fecerant. Cumque esset
ibi meridies. illudabat illis helias
dicens. **C**lamate vocem maiorem. **D**eus
ei est et forsitan loquitur. aut in iduor-
io est aut in itinere aut certe dormit ut
excitet. **C**lamabant ergo vocem ma-
giorem et lanceolis. donec perfunderent
sanguine. **P**ostquam autem transiit
meridies et illis prophetantibus vene-
rat tempus quod sacrificium offerri solet
nec audiebatur vox neque aliquis re-
spondebat nec attendebat orantes.
Dixit helias omni populo. **V**eite ad
me. **E**t accedente ad se populo circa
uit altare domini quod destructum fuerat
tulit duodecim lapides iuxta nu-
merum tribuum filiorum israel ad que-
runt. **F**uit enim nomen domini dicens israel. et non

tuum et edificauit de lapidibus altare
in nomine domini. **F**ecitque aqueductum qui
per duas aratruas in circuitu alta-
ris et composuit ligna. diuisitque per
membra bouem et posuit super ligna et
ait. **I**mplete quatuor ydrias aquarum
fundite super holocaustum et super
ligna. **R**ursumque dixit. **E**tiam secundo
hoc facite. **Q**ui cum fecissent secundo. ait
etiam tertio idipsum facite. **F**ecerunt
que tertio. et currebant aque circuitu
altare et fossa aqueductus reple-
ta est. **C**umque iam tempus esset ut offerre-
tur holocaustus. accedens helias pro-
pheta ait. **D**omine deus abraham et ysa-
ac et israel. ostende hodie quod tu es deus
israel et ego sum tuus et iuxta preceptum
tuum feci omnia verba hec. **E**xaudi me
domine exaudi me ut discat populus iste
quod tu es dominus deus et tu conuerstisti
cor eorum iterum. **C**ecidit autem ignis domini et
vorauit holocaustum et ligna et lapi-
des. puluerem quoque et aquam que erat in aq-
ueductu labens. **Q**uod cum vidisset omnis
populus. cecidit in faciem suam et ait. **D**ominus
ipse est deus. dominus ipse est deus. **D**ixitque
helias ad eos. **A**ppropinquate prophe-
tas baal et ne unus quidem effugiat
ex eis. **Q**uos cum appropinquassent dup-
lit eos helias ad torrentem cydon et in-
terfecit eos ibi. **E**t ait helias ad a-
chab. **A**scende comede et bibe. quia so-
nus multe pluuie est. **A**scendit achab
ut comederet et bibet. helias autem as-
cendit in verticem carmeli et peruenit in eum
posuit faciem suam inter genua sua et di-
xit ad puerum suum. **A**scende et aspice con-
tra mare. **Q**ui cum ascendisset et con-
spexit. ait. **N**on est quicquam. **E**t rursus
ait illi. **R**euertere septem vicibus. **I**n
septima autem vice ecce nubescula pua
quam vestigiū hominis ascendebat de mari

*Condit ignis domini et vorauit
Balaam*

9. d. m. a. n. r. a. m. i. s. f. a. r. t. o. s. f. a. r. t. o. s. f. a. r. t. o. s.

Qui ait Ascende et dic achab Iun-
ge arcum tuum et descende ne occi-
pet te pluuia Cumque se verteret huc
atque illuc ecce celi tenebrati sunt
et nubes et ventus et facta est pluuia
gradiis. Ascendens itaque achab a
bithli ierabeha manens domini facta est super
heliam accititque lumbis currebat
ante achab donec veniret in ierusalem

Nuntiauit autem **Ca. xix.**
achab iherabeha omnia que fece-
rat helias et quomodo occidisset viros
prophetas baal gladio Misitque
iherabeha nuntium ad heliam dicens
Hec mihi faciant domini et hec addant
mihi hac hora cras posuero anima-
tuam sicut animam unius ex illis. Ti-
muit ergo helias et surgens abiit qui-
cumque eum ferebat voluntas. Venit
que iherabeha iuda et dimisit ibi pu-
erum suum et precepit in desertum viam
unius diei Cumque venisset et sede-
ret subter vnam iuniperi petiuit aie
sue ut moreretur. Et ait. Sufficit
mihi domine tolle animam meam Neque enim me-
lior sum quam patres mei Proiecitque
se et obdormiuit in umbra iuniperi Et
ecce angelus domini tetigit eum et dixit
illi. Surge comede Resperit et
ecce ad caput suum subanebantur pa-
nis et vas aquae Comeditque et bibit
et rursum obdormiuit Reuersusque
est angelus domini secundo et tetigit eum
dixitque illi. Surge comede Gran-
dis enim tibi restat via. Qui cum
surrexisset comedit et bibit et am-
bulauit in fortitudine cibi illius quod-
draginta diebus et quadraginta no-
ctibus usque ad montem dei oreb. Cumque
venisset illuc mansit in spelunca. Et
ecce sermo domini ad eum dixitque illi
Quid habes agis helia? At ille respondit

zelo zelatus sum pro domino deo exercitu-
um quia dereliquerunt pactum domini filii
israel Altaria tua destruxerunt et pro-
phetas tuos occiderunt gladio et de-
relictus sum ego solus et quoniam animam meam
ut auferant eam Et ait ei egredere et
sta in monte coram domino Et ecce domini
spiritus gradibus et fortis suble-
uatus est et spiritus gradibus et fortis an-
tens montes et ceterens petras an-
te domini spiritum domini. Et post spiritum
domini Non in spiritu domini. Et
amocio Non in commotione domini. Et
post spiritum domini Non in igne domini
Et post ignem sibilus aure tenuis
Quod cum audisset helias operu-
it vultum suum pallio et ecce vox
stetit in ostio spelunce et ecce vox
ad eum dicens. Quid hic agis he-
lia? Et ille respondit. zelo zelatus sum pro
domino deo exercituum quia dereliquerunt
pactum tuum filii israel. Altaria tua de-
struxerunt et prophetas tuos occiderunt
gladio et derelictus sum ego solus et quoniam
animam meam ut auferant eam. Et ait do-
minus ad eum. Vade et reuertere in vi-
am tuam per desertum in damascum Cumque
pueneris illuc vnges azazel regem
super syriam et iehu filium heliseum
regem super israel qui est de azazel
autem filium saphat qui est de azazel
maula vnges prophetam per te Et ait
quoniam fugerit gladius azazel
ciderit eum iehu et quoniam fugerit
gladius iehu interficiet eum heliseus
Et dereliquit enim in israel septem milia
viroz quorum genua non sunt manuerunt
ante baal et omnes quos non adorauerunt
eum osculans manu Profectusque filius la-
phat aratez in duodecim iugis bouum aranti-
bus unus erat Cumque venisset et heli-
as ad eum misit pallium suum super eum

9. d. m. a. n. r. a. m. i. s. f. a. r. t. o. s. f. a. r. t. o. s. f. a. r. t. o. s.

REGVM

. III.

Qui statim relictis lobus currit
post heliam. Et ait Osulor oro te
patre meū et mrem meā et sic seq̃
te. Dixitq; ei. Vade et reuertere.
Qd ei meū erat feci tibi Reuers?
at ab eo tulit par boum et mactauit
illud et in aratro boum corit carnes
et debuit ppl'o et comederit. Consur
gēs q; abijt et seuit? helia et mini
stabat ei.

Ca. xx.

Pro benadab rex syrie cō
gregauit oēm exercitū suū
et triginta duos reges secū et eq̃s
et currus et ascendēs pugnabat
contra samariā et obsidebat eā. Misit
tenēs nūcios ad achab regē isrl'
iūctatē ait. Hec dicit benadab Ar
gentū tuū et aux tuū meū ē et vx
ores tue et filij tui optimi mei sūt
inibitq; rex isrl'. Iuxta verbū tuū
dñe mi rex: tu? sū ego et oīa mea
Reuertere s; nūti dixerūt. Hec di
xit benadab q̃ misit nos ad te. Ar
gentū tuū et aux tuū et vxores tu
as et filios tuos dabis mihi. Cras
igī hac eadē hora mittā suos me
os ad te et scrutabunt dñm tuū
et domū seruorū tuorū et oē qd eis
plauerit ponēt in manib; suis et
auferent. Vocauit at rex isrl' om
nes seniores tre et ait. Animadu
erte et vide te qm̃ in hodie nobis.
Misit ei ad me p vxorib; meis et
filij et pro argento et auro et non
abnuī. Dixerūtq; oēs maiores na
tu et vniuersus ppl's ad eū. Non
audias neq; acquiescas illi. Rūdit
q; nūti benadab. Dicite dño me
o regi. Oīa ppter q̃ misisti ad me
suū tuū in initio faciā hāc at re
faciē nū possū Reuertere nūti: et tu
lerunt ei. Quā remisit et ait Hec

faciant mihi dñ et hec addant: si
suffecerit pulvis samarie pugill'
ois ppl'i q̃ sequit me. Et rñdes rex
isrl' ait. Dicite ei. Neglie? acci
et? eque vt discinet? Factū ē aut
cū audisset benadab vbu istud bi
bebat ipe et reges in vmbracl' et
ait seruis suis. Circūdate ciuitatē
Et circūdederūt eā. Et ecce ppha v
nus accedens ad achab regē isrl'
ait ei. Hec dicit dñs. Certe vidisti
oēm multitudinē hāc nimā. Ecce
ego tradā eā in manū tuam hodie
vt scias qz ego sūz dñs. Et ait ach
ab. Per quez? Dixit ei. Hec dicit
dñs. Per pedissequos principum
puintiarū. Et ait. Quis incipiet p
liari? Et ille dixit. Tu. Recensuit
ergo pueros principū puintiarū et
reperit numerū ducentorū triginta
duorū. Et recensuit post eos ppl'm
omnes filios isrl' septem milia et
egressi sūt meridie. Benadab aut
bibebat temulent? in vmbraulo
suo et reges triginta duo cū eo qui
ad auxiliū eius venerūt. Egressi sūt
at pueri principū puintiarū in p
ma fronte. Misit itaq; benadab
q̃ nūciauerūt ei dicētes. Viri egres
si sūt de samaria. At ille ait. Diue
pro pace veniūt apprehendite eos
vivos. Hue vt plient vivos eos ca
pite. Egressi sūt ergo pueri princi
pū puintiarū: ac reliquus exerci
tus sequebat. Et paussit vnusquisq;
virū q̃ contra se veniebat: fugerūt
q; syri et pleuit? ē eos isrl'. Fugit
q; benadab rex syrie i equo cū eq̃
tib; suis. Necnō egress? rex isrl'
paussit equos et currus et paussit
syriam plaga magna nimis. Acce
dens autem ppheta ad regē isrl'

23.2. per pedissequos principum puintiarum
misit dñs tribuit Achab
victoria contra Benadab

dirit ei. **V**ade et confortare et scito
et vide quid facias. **S**equenti enim an
no rex hirie ascendet contra te. **S**eru
vero regis hirie dixerunt ei. **D**ij mo
tiu sunt dii eorum idcirco superauerunt nos.
Si melius est ut pugne contra eos in
cauestris et obtinebimus eos. **T**u er
go verbum hoc fac. **A** moue reges si
gulos ab exercitu tuo et pone prin
cipes pro eis et instaura numerum
militum qui ceciderunt de tuis et equos sedes
equos pristinos et arces? **S**im arces? **Q**u
an habuisti et pugnabimus contra
eos in cauestris et videbis quod obti
neamus eos. **C**redidit consilio eorum
et fecit ita. **I**gitur postquam annus tran
sicat recessit benadab hirus et ascen
dit in affec ut pugnaret contra israel.
Porro filii israel recensiti sunt et ac
cepti cibariis perfecti ex aduerso. ca
straque metati sunt contra eos quasi
duo parui greges caprarum. **S**eru au
tem impleuerunt terra. **E**t accedens post
vir dei dixit ad regem israel. **N**ec di
xit dominus. **Q**uia dixerunt hiri de motu
est dominus et non est deus vallium. **D**abo
non multitudinem habere gratiam in manu
tua et scietis quia ego sum dominus. **D**irige
baturque septem diebus ex aduerso hiri
atque illi aties. **S**eptima autem die com
missus est bellum. **P**ercussit ergo filii
israel de hiris centum milia peditum in di
e una. **F**ugerunt autem hiri qui reman
serunt in affec in ciuitate et cecidit
murus super viginti septem milia ho
minum qui remanserant. **P**orro bena
dab fugiens ingressus est ciuitatem
in cubiculum quod erat intra cubicu
lum. **D**ixeruntque ei serui sui. **E**cce
audimus quod reges domus israel
clementes sint. **D**onamus itaque
saccos in lumbis nostris et sumi

culus in capitibus nostris et egre
diamur ad regem israel. **C**onspexit fac
uabit animas nostras. **A**conspexit fac
ies lumbos suos et posueruntque
los in capitibus suis veneruntque
ad regem israel et dixerunt ei. **S**er
uus tuus benedab dicit. **V**iuat co
te anima mea. **E**t ille ait. **S**i abhuc
vixit. **F**rater meus est. **Q**uod ac
ceperunt viri pro omni festina
tes rapuerunt verbum ex ore eius
atque dixerunt. **F**rater tuus benadab
Et dixit eis. **I**te et adducite eum
ad me. **E**gressus est ergo ad eum
benadab et leuauit eum in arcum
suum. **Q**ui dixit ei. **C**iuitates quas
tulit pater meus a patre tuo red
dam et plateas fac tibi in dama
sco sicut fecit pater meus in sama
ria et ego federatus recedam a te.
Pepigit ergo fedus et dimisit eum.
Tunc vir quidam de filiis amharum di
xit ad solum suum in sermone domini.
Percute me. **E**t ille noluit percuti.
Cui ait. **Q**uia noluit audire vocem
domini. **E**cce recedes a me et percutiet te
leo. **C**umque paululum recessisset ab
eo inuenit eum leo atque percussit. **S**ed
et alter inueniens vir dixit ad eum.
Percute me. **Q**ui percussit eum et
vulnerauit. **A**bijt ergo ampha et oculum
vit regi in via et mutauit asphonem
pulueris os et oculos suos. **C**umque
rex transisset et clama. **T**u ad regem et
ait. **S**eruus tuus egressus est ad philan
dum cominus cumque fugisset vir unus
adduxit eum quidam ad me et ait. **C**u
stodit vir istum. **Q**ui si lapsus fuerit
erit anima tua pro anima eius aut tale tu
argenti appedes. **D**um autem ego turba
tus huc illucque me viderem subito
non apparuit. **E**t ait rex israel ad eum

Percussit filij israel de hiris centum milia peditum in die una. et fugerunt autem hiri qui remanserunt in affec in ciuitate super viginti septem milia hominum qui remanserant.

REGVM

.III.

Hoc ē iudiciū tuū. qđ ipse de
creuisti. At ille statim absterxit
puluere; de facie sua; agnouit eū
et isrl qđ ēēt de pphīs. Qui ait ad
eum. Hec dicit dñs. Quia dimisi
sti vitum dignum morte de manu
tua: erit anima tua p aīa eius et
pls tuus p ppo ei? si uersus est
igī rex isrl in domū suā audi
te cōueniens et furibundus uenit i sa
mariam.

Capitulu. xxi

Dicit vba autē hec tēpore illo
vineā erat naboth iherabe
lite qđ erat i iherabe. iuxta palatū
achab regis samarie. Locutus ē
ergo achab ad naboth dicens. Da
mihi vineam tuā ut facias mihi or
tum oleum qđ vicina ē et ppe do
mū meā. Daboq; tibi p ea vineā
meliorē: aut si cōmodius tibi pu
tas argenti pretiū quantū digna
ē. Qui rēdit naboth. **P**ropiti⁹ m
sit dñs ne dem hereditate; patrū
meorū tibi. Venit ergo achab in
domū suā indignans et frēdēs
sup vbo qđ locut⁹ fuerat ad eū na
bōth iherabelites dicens: non dabo
tibi hereditate patrū meorum. Et
piciens se in lectulū suū auertit
faciē suā ad parietē et nō comedit
panem. Ingressa ē autē ad eū ierā
bel vxor sua dixitq; ei. Quid est
hoc vnde aīa tua contristata est et qđ
nō comedis panem? Qui rēdit
ei locut⁹ sum naboth iherabelite
et dixi ei. Da mihi vineā tuā acce
pta pecunia aut si tibi placet dabo
tibi vineā meliorem p ea. Et ille
ait. Non dabo tibi vineā meā. **V**i
rit ergo ad eū ierabel vxor eius.
Grādis auctoritatis es et bene re
gis regnū isrl. Surge et comede

panē et equo aīo esto. Ego dabo ti
bi vineam naboth iherabelite. **S**ctū
phit itaq; lrās ex noīe achab et si
gnauit eas anulo eius et misit ad
maiores natu et optimates qđ erāt
in citate eius et habitabant cum
naboth. **I**teray atē hec erat senten
tia. **O**redicite ieiunium et sedere
facite naboth inter primos popu
li et submitte duos viros filios
belial contra eū et falsū testimoniū
dicāt benedixit naboth deū et regē
et educite eū et lapidate. sicq; mo
riat. **F**ecerunt ergo ciues ei⁹ ma
iores natu et optimates qđ habita
bant cum eo in vrbē sicut precepat
eis ierabel et sicut scriptum erat in
lrās quas miserat ad eos. **O**redi
cauerunt ieiunium et sedere fecerūt
naboth inter primos pphī et addu
ctis duobus viris filiis dyaboli
fecerunt eos sedere contra eū. At illi
scilicet ut viri dyabolici dixerunt
contra eū testimoniū corā multitudi
ne. **B**enedixit naboth deū et regem.
Quā ob rē eduxerunt eū extra ci
uitatē et lapidibus interfecerūt. **Q**ui
scitq; ad ierabel dicentes. **L**apida
tus ē naboth et mortu⁹ ē. **F**actū est
atē cū audisset ierabel lapidatus na
bōth et mortuū: locuta ē ad achab.
Surge posside vineā naboth ihera
belite qđ noluit tibi acq̄scere et dāe
eam accepta pecunia. **N**on enim
vixit naboth s; mortu⁹ ē. **Q**đ cum
audisset achab mortuū; videlicet
naboth: surrexit et descendebat in
vineā naboth iherabelite ut possi
deret eam. **F**actus est igī sermo
dñi ad heliā thesbiten dicens. **S**ur
ge descende in occursum achab re
gis isrl qui est i samaria. **E**cce ad

*De populo ierabel vxoris
achab pro vrbē naboth
acquirenda*

*Naboth fuit p falsū
testimoniū fuit lapidatus*

vineā naboth descēdit vt posside
at eam. Et loqueris ad eū dicens
Hec dicit dñs deus Occidisti isru
p et possedisti Et post hec addes
Hec dicit dñs In loco hoc i quo li
perūt canes sanguinē naboth lam
bēt q; sanguinē tuū Et ait achab
ad heliam Nū iuemisti me minimū
tibi? Qui dicit iuemi eo q; ve
nūdat? his vt faceres malū in cō
spectu dñi Hec dicit dñs. Ecce e
go iducā sup te malū et demetaz
posteriora tua et inficiā de achab
mingentē ad pietes et clausū et vl
timū in isrl Et dabo domū tuam
sicut domū israhel filij nabath
et sicut domū baasa filij abia. q; e
gisti vt me ad iracundiā puocāes
et peccare fecisti isrl Sed et de ie
zabel locut? ē dñs dicens Canes co
medēt iezabel i agro israhel. Si
mortu? fuerit achab i citate ome
dent eū canes. si at mortu? fuerit
i agro comedēt eū volucres celi.
Igit nō fuit alē talis sicut achab
q; venūdat? ē vt faceret malū i cō
spectu dñi Concitauit ei eum iesa
bel vxor sua et abhominabil fact?
est itantum vt sequerēt ydola q
fecerāt amozrei quos consumpsit
domin? a facie filioz isrl Itaq; cū
audisset achab sermōes istos sci
dit vestimenta sua et opuit cilitio
carnē suā. ieiunauitq; et dormiuit
i sacco et ābulauit demisso capite
Et fact? ē sūmo tñi ad heliā thes
biten dicens Nōne vidisti humili
tatū achab corā me? Quia igitur
humiliatus ē mei causa nō iducāz
malū i dieb; ei? s; i dieb; filij sui
iferā malū domui ei?

Capitulum .xxij.

Transierūt igit tres am abla
bello inter firā et isrl. In an
iuda ad regē isrl Dixitq; rex i
rael ad seruos suos Ignoratis q
nā sit ramoth galaad et negligi
mus tollē eā de manu regis sūe
Et ait ad iosaphat Demiesne me
cū ad piliādū i ramoth galaad Di
xitq; iosaphat ad regem isrl Si
aut ego sū ita et tu Popul? meus
et pphs tu? vnū sūt et equites mei
equites tui. Dixitq; iosaphat ad
regē isrl Quere oro te hodie sūo
nē dñi Cōgregauit s; rex isrl pro
phetas q; dīngētos cū dicer viros
et ait ad eos. Ire debet i ramoth
galaad ad bellādū an q; scē. Qui
rēderunt Ascēde et dabit eaz dñs
i manu regis Dixit at iosaphat.
Nō ē h; ppha dñi q; spiam vt in
rogem? p eū. Et ait rex isrl ad io
saphat si emanhit vir vnus p quē
possum? interrogare dñm sed e
go odi eū. q; nō pphat m bonū s;
malū. micheas filius iemla Cui
iosaphat ait Ne loquaris ita rex
Vocauit ergo rex isrl eunuchum
quendam et dixit ei. Festina ad
ducere micheā filiū iemla. sicut at
vnusquisq; i solio suo vstita aut
tu regio in area iuxta ostiū por
te samarie et vniuersi pphs et
phetabāt in conspectu eoz. fecit
q; sibi sedechias fili? chanaā cor
nua ferrea et ait. Hec dicit dñs.
Hīs ventilabis firā. donec dele
as eam Omnes q; pphete simili
ter pphetabant dīcētes Ascēde i
ramoth galaad et vade prospice
et tradet domin? in manus regis

Nuntius vō q̄ ierat vt vocet mi
cheam locut⁹ est ad eum dicens.
Ecce sermones pphaz ore vno re
gi bona predicant. **S**it ergo fmo
micheas ait. **V**ivāt dñs. qz qdā
q̄ dixerit mihi dominus hoc loqz
venit itaq; ad regem et ait illi rex
michea: ire debem⁹ in ramoth ga
laad ad preliandum an cessare?
Cui ille rñdit. **A**scende et va de p
pere et tradet dñs in manu regis
Dixit at rex ad eum; **I**tem atq; ite
am adiuro te vt nō loquaris ni
misi qd ven est in noie dñi. **E**t ille
ait. **V**idi cūctum isrl̄ dispersum in
montib⁹ q̄i oues nō habētes pasto
rem. **E**t ait dñs. **N**on habent isti
dñz: tenentat unusquisq; i domū
suā in pace. **D**ixit ergo rex israhel
ad iosaphat. **N**unq̄d non dixi ti
bi qz nō pphat mihi tñ nūq̄ semp
malū. **I**lle vō addens ait. **V**idi dñm
huc audi sermonē dñi. **V**idi dñm
sedentem sup solū suū et oēm exer
citu celi assistentē ei a dextris et a
sinistris. **E**t ait dñs. **Q**uis decipi
et achab regem isrl̄ vt ascendat
et cadat in ramoth galaad? **E**t dix
it vnus verba huiusmodi et ali⁹
aliter. **E**gressus est at spūs et ste
tit coram dño et ait. **E**go decipia;
illum. **C**ui locut⁹ ē dñs. **I**n q̄. **E**t il
le ait. **E**grediar⁹ ero spiritus mē
bar in ore oīm ppharum ei⁹. **E**t
dixit dñs. **D**ecipies et pualetis
egredere et fac ita. **N**unc igitur ec
ce dedit dñs spūm mēdaci i ore o
mīū pphaz tuorū qui hic sūt et dñs
loquet⁹ ē cōtra te malū. **A**ccelsit at
sedechias fili⁹ chanaan et posuit
micheam in maxillā et dixit. **M**e

ne ergo dimisit spirit⁹ dñi et locu
tus est tibi? **E**t ait micheas. **V**isu
rus es i die illa quādo ingredieris
cubiculū intra cubiculū vt absōda
ris. **E**t ait rex israhel. **T**olle miche
am et maneat apud ammon prin
cipem citatis et apud ioas filium
amalech et dicite eis. **H**ec dicit ēx
Mittite virum istum i carcerē et
sustentate eū pane tribulationis
et aqua angustie: donec reuertat
i pace. **D**ixitq; micheas. **S**i reuer
sus fueris i pace nō ē locut⁹ i me
dñs. **E**t ait. **A**udite ppli oēs. **A**s
cendit itaq; rex isrl̄ et iosaphat
rex iuda i ramoth galaad. **D**ixit
itaq; rex isrl̄ ad iosaphat. **S**ume
arma et igredē plū et induere ve
stib⁹ tuis. **P**orro rex isrl̄ mutauit
habitū suū et igress⁹ ē bellū. **R**ex
at syrie pcepit principib⁹ curruū
triginta duob⁹ dicēs. **N**ō pugnabi
tis oīa minore et maiore quēq;
nisi oīa regem isrl̄ solū. **C**ū ergo
vidisset principes curruū iosaphat
suspicati sūt qd ipse esset rex isrl̄ et
ipetu facto pugnabat oīa eū. **E**t
exclamauit iosaphat. **I**ntelleget
qz principes curruū qd n̄ esset rex is
rahel et cessauerūt ab eo. **V**n⁹ at
qdā tetendit arcū in incertū sagittā
dirigens et casu paussit regē isrl̄ i
ter pulmonē et stomachū. **A**t ille
dixit auge suo. **V**erte manū tuā;
et eice me de exercitu. qz grauit⁹
vulnerat⁹ sum. **C**onissū ē ergo p
lū in die illa. **E**t rex isrl̄ stabat in
curru suo oīa syros et mortu⁹ ē ves
pe. **F**luebat autē sāguis plage i fi
nū curru⁹ et pco isonuūt i vniuerso
exercitu anq̄ sol occideret dicēs.
Vnus quisq; reuertat in citatē et in

ferrā suā. **M**ortu⁹ ē at rex et pla-
tus ē in samariā. **S**epeliertq; re-
gē i samaria ⁊ lauerūt cuncti eius
i piscina samarie et limperūt canes
sanguinē ei⁹ et habenas lauerūt
iuxta verbū dñi qd locut⁹ fuerat.
Reliq; at sermonū achab et vni-
ūsa q fecit et dom⁹ eburnea quas
edificauit. auctar q; vbiuz q̄s ex-
truxit nōne hec scripta sūt i libro
vboz diez regū isrl. **D**ormiuit g
achab cū p̄ribus suis et regnuit o-
chozias fili⁹ ei⁹ p eo. **I**osaphat re-
ro fili⁹ asa regnare cepit sup iu-
dā āno q̄rto achab regis isrl. **T**ri-
gita qñq; ānoz ē at cū regnare ce-
pisset et viginti qñq; ānis regna-
uit in isrl m. **D**omē mris ei⁹ azu-
ba filia salai. **E**t ābulauit i oī via
asa p̄ris sui ⁊ nō declinauit ex ea.
Fecitq; qd rectū ē i cōsp̄u dñi. **V**e-
rūtāmē excolta n̄ abstulit. **A**dhuc
ei p̄p̄s sacrificabat et adolebat i cē-
sū excoltis. **D**acēq; habuit iosa-
phat cū rege isrl reliq; at vboz io-
saphat et opa ei⁹ q̄ gessit ⁊ p̄lia
nōne hec scripta sūt i libro verbo-
rū diez regū iuda. **R**eliq;as ef-
feminatoz q̄ m̄asēāt i dlebo asa
p̄ris ei⁹ abstulit de tra. **N**ec eāt
tūc rex cōstitut⁹ i edō. **R**ex vō io-
saphat fecerat classes i mai que
nauigatēt i ophir p̄p̄e aurū et i re
nō poterāt qz cōfracte sūt i asyon
gabaz. **T**ūc ait ochozias filius a-
chab ad iosaphat. **V**abant fui
mei cū suis tuis i nauib; . **E**t no-
luit iosaphat. **D**ormiuitq; iosa-
phat cū p̄rib; suis ⁊ sepult⁹ ē cum
eis i citate dñs p̄ris sui. regnauitq;
iozā fili⁹ ei⁹ p eo. **O**chozias at fi-
li⁹ achab regnare cepit sup isrl

i samaria āno septimo decimo iosa-
phat regis iuda. regnauitq; sup
isrl duob; ānis. **E**t fecit maluz i
cōsp̄ctu dñi et ābulauit i via pa-
tris sui et matris sue et in via ie-
roboā filij nabath q̄ peccare fecit
isrl. **S**eruiuitq; baal ⁊ adrauit
euz ⁊ ieritauit dñm deū isrl iuxta
ōmnia que fecerat pater eius

ExPLICIT liber tertius Regū
Incipit quartus Capmum

Deuaiat⁹ ē aut mo-
ab i isrl. p̄ q̄ mor-
tuus est achab. **C**ea-
ditq; ochozias pan-
cellos cenacti sui qd
habebat in samaria et egrotauit.
Misitq; nūcios dicens ad eos. **C**on-
sultate beelzebub deuz accharō
vtrum viuere queat de infirmita-
te hac. **A**ngelus autē dñi i infirmita-
te ad heliam thesbi cō dicens. **S**ue-
ge et descende in occursum nūcio-
rū regis samarie ⁊ dices ad eos.
Nunquid non est deus in israhel
vt eatis ad consulendum beelze-
bub deum accharō. **Q**uāob re-
hec dicit dñs. **D**e lectulo sup quē
ascēdisti nō descēdes. sed morte
moriēris. **E**t abijt helias. **Q**ui dī-
fiq; sūt nūci ad ochozias. **Q**ui dī-
xit eis. **Q**uare reuēstis estis. **A**t illi
rēderūt ei. **V**ir occurrit nobis et
dixit ad nos. **I**te reuertimini ad ē-
gem qui misit vos et dicetis ei.
Hec dicit dñs. **N**unquid qz nō eāt
de? in isrl mittis vt cōsulat beelze-
bub de? accharō. **I**ocero de lectu-
lo sup quē ascēdisti nō descēdes s
morte moriēris. **Q**ui dixit eis

Ysa. 8. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Cuius figurez habet? e vir ille q
occurrit vobis et locut? e verba
hec: At illi dixerunt. Vir pilosus et
sona pellicea accinct? remibz Qui
ait. Helias thesbites e. Misitqz
ad eu quinquagenariu principem; et
inquaginta q erat sub eo. Qui a
scabit ad eu sedetiqz i vertice mo
tis ait. Ho dei. rex precepit vt de
scendas. Responditqz helias: dixit qn
ignis de celo et deuoret te et qnq
ginta tuos. Descendit g ignis de
celo et deuorauit eu et qnqginta
q erat cu eo. Rursusqz misit ad eu;
pncipem qnqgenariu alteru qnqua
ginta cu eo. Qui locut? est illi. Ho
dei. Respondit helias ait. Si homo dei
ego su descēbat ignis de celo et de
uoret te et qnqginta tuos. Descen
dit g ignis de celo et deuorauit illu
et qnqginta ei. Itaqz misit pncipem
qnqgenariu tertiu et qnqgita qui
erat cu eo. Qui cu vixisset; aruauit
genua contra helia et pcat? e eu; ait
Ho dei noli despice anima mea et
aias fuor tuor q mecu sunt. Ecce
descēdit ignis de celo et deuorauit
duos pncipes qnqgenarios pmos
et qnqgenos q cu eis erant. Sz nūc
obsecro vt misereais aie mee. Io
ait? e at angel? dñi ad heliam di
ces. Descēde cu eo. Ne timeas.
Surrexerit igit? et descēdit cu eo ad
regē et locut? e ei. Hec dicit dñs
Quia misisti nuntios ad asuledu
belzebub deū accharō qñ nō eēt
da? i isrl? a q posses interrogare
pmonē iō de lectulo sup que; ascē
disti nō descēdes. Sz morte morieis
Mortu? e at iuxta pmonē dñi que

locut? e helias et regnauit iorā fē
ei? p eo. anno scdo iorā filij iosa
phat regis iude. Nō ei hēbat fili
um. Reliq at vltor ochozie q opa
tus e. nōne hec scripta sūt i libro
sermonū dñez regū isrl? Ca. ij.

FActū est at cū leuare vellet
dñs helia p turbine in celuz
ibāt helias et heliseus de galgalis
Dixitqz helias ad heliseu. Sede h
qz dñs misit me vñ in bethel. Cui
ait heliseus. Viuit dñs et viuit a
nima tua. qz nō dereliquā te. Cūqz
descēdisset bethel: egressi sūt filij
pphan q erat i bethel ad heliseu et
dixerūt ei. Nunqd nosti qz hodie
dñs tollet dñm tuū a te? Qui rñ
dit. Et ego noui. Dilete. Dixit at
helias ad heliseu. Sede hic qz dñs
misit me i ihericho. Et ille ait. Vi
uit dñs et viuit aia tua: qz nō dere
liquā te. Cūqz venisset ihericho:
accesserūt filij pphan q erat i iheri
cho ad heliseu et dixerūt ei. Nunqd
nosti qz dñs hodie tollet dñm tuū
a te? Et ait. Et ego noui. Dilete.
Dixit at ei helias. Sede hic qz do
min? misit me vñ i iordanē. Qui
ait. Viuit dñs et viuit aia tua qz
nō dereliquaz te. Ierūt igit? abo pa
riter et qnqgita viri de filiis ppha
rū secuti sūt eos. Qui steterūt con
tra lōge. Illi at abo stabant super
iordanē. Tulitqz helias palliū su
um et inuoluit illud; passit aquas
q diuise sūt in vtrāqz ptem et trāsi
erūt abo p sicā. Cūqz trāsisset he
lias dixit ad heliseu. Postula qd
vis vt faciā tibi ante q tollar a te.
Dixitqz helise? obsecro vt fiat in
me duplex spūs tu? Qui rñdit. Hē
difficile postulasti. Attū si vide is

Rex iorā pncipit fē
ochozia

Pr. mi. cur. 9. israel et aubiga.

me qñ tollat a te erit qđ petisti. si at nō videris. nō erit. Cūq; pgeret et incedētes smocnaret. ecce cur9 igneus et eq̄ ignei diuiserūt vtrq;. Et ascēdit helias p fbinē in celū. heliseus at videbat et clamabat. Dat mi pat mi. cur9 isrl et auriga ei9. Et nō vidit eū apli9. Apprehēditq; vestimēta sua et sci dit illa in duas ptes. Et leuauit palliū helie qđ ceciderat ei. Reuer susq; stetit sup ripā iordais et pal lio helie qđ ceciderat ei percussit aq̄ et nō sūt diuise. Et dixit. Vbi ē dē? helie etiā nūc. Percussitq; aq̄ et diuise sūt huc atq; illuc et trāsit heliseus. Vidētes at filij pphaz q̄ erāt in iherich de cōtra dixerūt. Requerit spūs helie sup heliseū. Et veniētes i ocursū ei9 adrauerūt eū pmi i terrā. dixerūtq; illi. Ecce cū seruis tuis sūt quinq; ginta viri fortes q̄ possūt ire et q̄rere domi nū tuū: ne forte tulerit eū spūs do mīni et pīecerit eū i vnū mōtū ā i vnā vallū. Quā ait. Nolite mit tere. Coegerūtq; eū dēc acq̄esce ret et diceret. Mittite. Et misēre qñquaginta viros. Quī cū q̄hissent tribus diebus: nō iuenerūt. Et reuē sūt ad euz. At ille habitabat in ihe rich et dixit eis. Nūqđ nō dixi vobis nolite mittere. Dixerūtq; viri ciuitatis ad heliseuz. Ecce ha bitatio citatis hui9 opia ē sicut tuipe dñe pspicis. h aq̄ pessie sūt et tra steril. At ille ait. Afferre mī vas nouū et mittite i illud sal. Qđ cū attulissent: egressus ad fontē aq̄z misit i illū sal et ait. Hec dicit dñs. Sanauit aq̄s. has et nō erit vltra in eis mors neq; sterilitas

Sanate sūt g aq̄ vsq; in diē hāc iuxta verbū helisei qđ locutus est. Ascēdit autē inde helise9 in bethel. Cūq; ascēderet p viam: pueri pui egressi sūt de ciuitate et illudebāt ei dicētes. Ascende calue ascende calue. Qui cū respexiss vidit eos et maledixit eis i noīe dñi. Egres siq; sūt duo vrhi de saltu et la cta uerūt ex eis qđ tras inta duos pue ros. Abiit autē inde i mōte carme li et ide reuē9 ē i samariā. **Ca. iii.** Quā vero fili9 achab regnauit su p isrl in samaria: anno decio octa uo iosaphat regis iude regnauit qđ duodeci ānis et fecit malū corā dño. h nō sicut pat su9 et mē. Tu lit em statuas baal qđ fecerat pē ei9 vtrūtamē in pctis ihero boam hehit: nec recessit ab eis. Porro mesā rex moab nutebat pctā mē ta et soluebat regi isrl cētū milia agnōz et cētū milia arietum cum velleribz suis. Cūq; mortu9 fuiss achab: puaricatus est febz qđ ha bebat cū rege isrl. Egred9 ē igitur rex ioram i diē illa de samaria et recessit vniuersū isrl. misitq; ad iosaphat regē iuda dicens. Rex moab recessit a me vni mecum cōtra eū ad plū. Qui rñdit. Ascēda Qui me9 ē tu9 ē. popul9 me9 po pul9 tu9 et equi mei equi tui. Vi ritq; Per quam viam ascendm9. At ille respondit. Per desertum y dumeē. Perreperunt igitur rex israhel et rex iuda et rex edom et cīraserunt per viam septem die rum. nec erat aqua exercitū et iu mentis que sequebant eos. Di ritq; rex israhel. Heu heu heu.

Coegregauit nos dñs tres reges
vt traderet in manu moab. Et ait
iosaphat. Est ne hic ppha dñi vt
deprece mur dñm p eū? Et rñdit
vn⁹ de suis regis isrl. Est hic he
lise? fili⁹ saphat q̄ fidebat aquā
sup man⁹ helie. Et ait iosaphat ē
apud eū fmo dñi descenditq; ad
eū rex isrl et iosaphat rex iuda ⁊
rex edō. Dixit at helise? ad regez
isrl. Quid m̄ ⁊ tibi ē? Vade ad pro
phetas p̄is tui et m̄is tue. Et ait
illi rex isrl. Quāc̄ coegregauit dñs
tres reges hos vt traderet eos in
man⁹ moab. Dixitq; ad eū heli
seus. Viuit dñs exercitū in cui⁹
aspectu isto q̄ si n̄ vultū iosaphat
regis iude erubescerē: nō attēdis ē
q̄dem te nec respicissē. Nūc autē
adducite m̄ saltē. Cūq; canēt psal
tes: facta ē sup eū man⁹ dñi. Et
ait. Hec dicit dñs. Facite aluenum
torētis hui⁹ fossas ⁊ fossas. Hec
ei dicit dñs. Nō videbitis ventum
neq; pluuiā et aluc⁹ iste replebi
tur aq̄s ⁊ bibetis vos et famule ve
stre ⁊ iumentā vrā. Parūq; ē hoc i
m man⁹ vrās. Et parietis oēs cū
tate munitāz oēm vr̄bē electā ⁊ v
tuerit lignū fructiferūz succide
tis oīctosq; fontes aq̄ obturbatis
⁊ oēm agz egregiū opietis lapidi
bus. Factū ē igit̄ mane qñ factituz
offertū solet ⁊ ecce aq̄ veniebāt p
viā edō. Et ēpleta ē ēra aq̄s. Vmū
fiāt moabite audiētes q̄ descen
dissēt tres reges vt pugnaret ad
us eos ducauerūt oēs q̄ accincti
erāt balteo desup⁹ steterūt i t̄m̄is
p̄rioq; mane surgētes ⁊ orto iaz
sole ex abūso aq̄z: vidēt moabite

ecōtra aq̄s turbas q̄i sāguinē: dir
erūtq; Sanguis gladij ē. Pugna
uerūt reges oītra se et celi sūt mu
tuo. Nūc pge ad p̄dā moab. Per
reperūtq; i castris isrl. Porro osur
gēs isrl paussit moab: at illi fuge
rūt cōm̄ eis. Venerūt igit̄ q̄ vicerāt
⁊ paussēt moab et citates destru
erūt ⁊ oēm agz optimū mittētes
singuli lapides ēpleuerūt et vniū
sos fontes aq̄z obturauerūt et oīa
ligna fructifera succiderūt ita vt
muri t̄m̄ fictiles remanerēt. Et cir
cūdata ē citas a fundibularijs et
magna ex pte paussa. Qd̄ cū vidis
set rex moab pualuissē scz h̄p̄tes
tulit seā septuagētos viros educa
tes gladios vt irūperēt ad egez
edō ⁊ nō potuerūt. Accipiensq; fili
um suum primogenitū q̄ regnatu
rus eāt pro eo obtulit holocaustū
sup murū et facta ē indignatio ma
gna i isrl. Statimq; recesserūt ab
eo et reuēsi sūt i t̄ra suā. **Ca. iij.**

Mulier at̄ q̄dam de vxorib⁹ p
phetarū clamabat ad heliseū
dicēs. Verū? tuus vir meus mor
tu⁹ ē ⁊ tu nosti qz suus tuus fuit ti
mens deū. Et ecce creditor v̄it vt
tollat duos filios meos ad suien
dū sibi. Cui dixit helise? Quid vis
vt faciā tibi? dic m̄. Quid hēs i do
mo tua. At illa rñdit. Non habeo
ancilla tua q̄cūq; in domo mea: nisi
paz olei quo vngar. Cui ait. Vade
⁊ pete mutuo ab oībz vicinis tuis
vasa vacua nō pauca et ingredere
⁊ claude ostiū tuū cū intrinsec⁹ fu
eris tu ⁊ filij tui et mit te inde i oīa
vasa hec et cū plena fuerit tolles
Iuit itaq; mulier et clausit ostiū
super se et super filios suos. **III.**

offerebāt vasa et illa infundebat. cum
que plena fuissent. vasa dixit ad fi-
lium suum. **A**ffer mihi adhuc vas. **E**t
ille respondit. **N**on habeo. **S**tetitque oleum
Venit autem illa et indicavit homini dei. **E**t il-
le. **V**ade inquit vende oleum et redde
creditori tuo. tu autem et filij tui vivite
de reliquo. **F**acta est autem quedam dies
et transibat helise per fundam civitatem.
Erat autem ibi mulier magna que tenuit
eum ut comederet panem. **C**umque fre-
quenter inde transiret. dimittebat ad
eam ut comederet panem. **Q**ue dixit
ad virum suum. **A**diaduerto quod vir dei
sanctus est iste qui transit per nos frequen-
ter. **F**aciamus ergo ei cenaculum pueri et
ponamus ei in eo lectulum et mensam et
sellam et candelabrum. ut cum venerit
ad nos maneat ibi. **F**acta est ergo
dies quedam et veniens diuertit in cena-
culum et requievit ibi. **D**ixitque ad gie-
zi puerum suum. voca funam istam.
Qui cum vocasset eam et illa stetit et
contra eum dixit ad puerum suum. **L**oquere
ad eam. **E**cce cedule in omnibus ministrasti
nobis quod vis ut faciam tibi. **N**umquid
habes negocium et vis ut loquar regi si-
ne principio milicie. **Q**ue respondit. **I**n
medio populi mei habito. **E**t ait. **Q**uid
ergo vult ut faciam ei. **D**ixitque gi-
ezi. **N**e quas. **F**ilius enim non habet et vir
ei senex est. **P**recepit itaque ut voca-
ret eam. **Q**ue cum vocata fuisset et ste-
tisset ante ostium. dixit ad eam. **I**n tpe
istius in hac eadem hora si vita mea fue-
rit habebis in utero filium. **A**t illa. **N**oli quod
solum domine mihi vir dei noli metiri acille
tuas. **E**t concepit mulier et peperit filium
in tpe et in hora eadem que dicebat helise
us. **C**reuit autem puer et cum esset quidam
dies et egressus fuisset ad primum suum
ad mettores ait patri suo. **C**aput

meum doleo. **A**t ille dixit puero. **T**ol-
le duc eum ad matrem suam. **Q**ui cum tu-
lisset et duxisset eum ad matrem suam
posuit eum illa super genua sua. **V**isit
ad meridie et mortuus est. **A**scendit autem
et collocavit eum super lectulum hominis dei
et clausit ostium. **E**t egressa vocavit
virum suum. **E**t ait. **M**itte mecum obse-
cro unum de pueris et asinam ut exa-
ram versus ad hominem dei et revertar.
Qui ait illi. quid ob causam vadis ad
eum. **H**odie non sunt kalende neque sab-
batum que respondit. **V**ada. **S**trauitque
asinam et precepit puero. **N**ima et ape-
ra ne mihi moram facias in eundo et hoc
age quod precipio tibi. **P**rofecta est igi-
tur et venit ad virum dei in morte carme-
li. **C**umque vidisset eam vir dei de contra
ait ad giezi puerum suum. **E**cce funami-
tis illa. **V**ade ergo in occursum eius
et dic ei. **R**ectene agis circa te et
circa virum tuum et circa filium tuum. que re-
spondit. **R**ecte. **C**umque videret ab virum dei in
morte appropinquavit pedes eius et accessit
giezi ut amoueret eam. **E**t ait. **N**on des-
tine illam. **N**am ei est in amaritu-
dine et dominus celavit a me et non mihi
dixit. **Q**ue dixit illi. **N**umquid pe-
tisti filium a domino meo. numquid non dixi
tibi ne illudas me. **E**t ille ait. **T**olle
giezi. **A**ccinge lumbos tuos et tolle
baculum meum in manu tuam. **V**ade. **S**i
occurrerit tibi homo non salutes eum
et si saluauerit te aspice non respondeas
illi. **E**t pones baculum meum super faciem
meam. **P**orro me pueri autem dimit-
uit dominus et vivit anima tua. non dimit-
ta te. **S**urrexit ergo et secutus est eam
giezi. **A**t precesserat ante eos et posue-
rat baculum super faciem pueri et non erat
vix neque senex. **N**ec enim est in occursum
eius et nuntiavit ei dicens. **N**on surrexit

REGVM

.III.

rit puer Ingressus ē ergo heliseus
domū et ecce puer mortuus iacebat
in lectulo ei⁹. Ingressusq; clausit o
stium sup se et sup puer⁹ et orauit ad
dnm. Et ascendit et iacuit sup pue
rū. posuitq; os suū sup os ei⁹ et oca
los suos sup oculos ei⁹ et man⁹ su
as se man⁹ ei⁹ et iacruauit se sup
eū et calefacta ē caro pueri. At ille
reuersus de ābulabat in domo se
mel huc atq; illuc et ascendit et in
iacuit sup eū. Et oscitauit puer se
pnes. apert⁹q; oculos. Et ille voca
uit gl'iz et dixit ei. Voca funami
tem hāc. Que vocata īgressa ē ad
eū. Qui ait. Tolle filiū tuū. Veit
illa et corruit ad pedes ei⁹ et adorā
uit sup terrā. Tulitq; filiū suū et e
gressa ē et helise⁹ reuersus ē in
galgala. Eāt at fames in t'ra filij
pphaz bitabāt corā eo dixitq; v
ni de pueris suis. Donec ollā gran
de et coque pulmētū filijs pphaz.
Et egress⁹ ē vn⁹ i ager vt collige
ret herbas agrestes. Inuenitq; qñ
loquēdas agrū et impleuit palliū
suū et reuers⁹ cōcidit i ollā pulmē
ti. Nesciebat ei qd esset. Infuderūt
igit socis vt comederēt. Cūq; gu
stassent de coctiōe exclamauerūt.
Mors i olla vīe dei. Et nō
potuerūt comedere. At ille afferte
māt farinā. Cūq; tulissent misit i
ollā ait. Infunde turbe vt comedāt.
Et nō fuit apli⁹ qēq; amaritudis
i olla. viz at qdā venit de balsalisa
deferrens viro dei panes p'micia
rum et viginti panes coctos et
frumētū nouū i pera sua. At ille di
xit. Da p'p'o vt comedat. Rēditq;
ei misit ei⁹. Quātus ē h'pc vt ap

ponā corā cētū viris. Rursus ille.
Da ait p'p'o vt comedat. Nec ei di
xit dñs. Comedet et superit. Posu
it itaq; corā eis. Qui comederūt
et supfuit iuxta v'bu dñi. **Ca. v.**

Naaman pnceps milicie i'gi
firie erat vir magn⁹ apud do
minū suū et honorat⁹. Per illū ei
dedit dñs salutē firie. Erat at vir
fortis et diues. h' leprosus. Porro
de syria egressi fuerāt latrūculi et
captiua duxerāt de t'ra isrl' puellā
paruulā q' erat in obsequio p'oris
naaman. Que ait ad dñam suā.
Vnā fuiss⁹ dñs meus ad pphaz
q' ē i samaria. pfecto curass⁹ eum
a lepra quā habet. Ingressus est
itaq; naamā ad dñz suū et nūcia
uit ei dīcēs. Sic et hic locuta ē pu
ella de t'ra isrl'. Dixitq; ei rex sy
rie. Vade et mitta l'ras ad regē isrl'.
Qui cū pfect⁹ eēt et tuliss⁹ scāi 8
cē talenta argēti et sex milia aure
os et decē mutatoria vestimētorum
detulit l'ras ad regē isrl' i hec v'ba.
Cū acceperis epl'am hāc. scito q'
miserim ad te naamā suū meū
vt cures eū a lepra sua. Cūq; legis
set rex isrl' l'ras scidit vestimēta su
a et ait. Nūqd dē? ego su⁹ vt occi
dere possi et viuificare q' iste misit
ad me vt cures hōiez a lep' sua. Anī
adūte et videte q' occasiōes q'rat
adūsu me. Qd cū audisset helise⁹
vir dei scidisse videlicet regē isrl'
vestimēta sua. misit ad eū dīcēs.
Quare scidisti vestimēta tua? Ve
niat ad me et sciat eē ppham in
isrl'. Veit g' naamā cū eqs et cur
rib⁹ et stetit ad ostiū dom⁹ helisei.
Misitq; ad eū helise⁹ nūcium di
cēs. Vade et laua septies i iordane

et recipiet sanitatē caro tua atq;
mundaberis. **I**rat⁹ naamā recede-
bat dicēs **P**utabā q̄ egredere-
ad me et stans iuocaret nomē dñi
dei sui et tangeret manu sua locū
lepre et curaret me **N**unq̄d nō me-
liores sunt abana et pharfaz flu-
uū damasci oibus aq̄s isrl̄ vt la-
ueri eis et mūder **C**ū ergo v̄tisset
se et abiret indignās. accesserunt
ad eū fr̄i sui et locuti sūt ei. **P**a-
ter et si rē grandem dixisset tibi p̄-
pheta. certe facere debueras quā-
tomagis q̄ nūc dixit tibi lauare
et mūdaberis descēdit et lauit septi-
es i iordane iuxta s̄monē viri dī
et restituta ē caro ei⁹ sicut caro pu-
eri puuli et mundat⁹ ē **R**euer⁹ q̄
ab viz dei cū vniūso comitatu suo
v̄it et stetit corā eoz ait **V**ere scio
q̄ nō sit ali⁹ deus in vniūsa terra
nisi tm̄ in isrl̄. **O**bscuro itaq; vt
accipias b̄n̄dictiōem a seruo tuo
At ille r̄ndit. **V**iuit dñs añ quē-
sto q̄ nō accipiā. **C**ūq; vim facēt
p̄mit⁹ n̄ acq̄uit **D**ixitq; naamā
Vt vis. **S**ed obsecro cōcede m̄ ser-
uo tuo vt tollā onus duoz burdo-
nū de terra. **N**ō ei fatiet vltra ser-
u⁹ tu⁹ holocaustū aut victimā in
dñs alieis nisi dño **H**oc at̄ solū ē
de q̄ deprecāris dñm p̄ seruo tuo
q̄n̄ igrediet dñs me⁹ templū; rē-
mō vt adoret et illo imitente super
manū meā. si adorauero in tēplo
remmō: adorāte eo i eodē loco vt
ignoscat m̄ dñs seruo tuo p̄ hac re
quī dixit ei. **V**ade in pace **A**bijt er-
go ab eo: electo terre tpe. **D**ixit
q̄ gieri puer viri dei **P**ep̄it dñs
meus naamā firo isti vt nō acci-
peret ab eo q̄ attulit **V**iuit dñs q̄

curam post eū et accipiā ab eo ali-
qd. **E**t secutus ē gieri post tergū
naamā **Q**uē cū vidisset ille curē-
tē ad se dehl̄t de curru in occur-
sū ei⁹ et ait **R**ecte ne sūt oia. **E**t ille
ait. **R**ecte. **D**ñs me⁹ misit me ad
te dicēs **N**ō vnetunt ad me duo
adolescētes de monte ephraim ex
filijs p̄phaz **V**a eis talentū argē-
ti et vestes mutatorias duplices.
dixitq; naamā **H**eli⁹ ē vt accipi-
as duo talenta **E**t coegit eū duob⁹
uitq; duo talenta argēti in duob⁹
saccis et duplicia vestimēta et ip̄o
sunt duo b̄i pueris suis q̄ et porta-
uerunt corā eo. **C**ūq; remiss⁹ iā; re-
sp̄erit tulit de manu eoz et t̄posuit
i domo. **D**imissitq; viros et abiit
ip̄e at̄ igress⁹ stetit corā dño suo
Et dixit heli⁹ **N**ō iuit seru⁹ tu⁹
zi. **Q**uī r̄ndit. **N**ō iuit seru⁹ tu⁹
quoq; **A**t ille ait **N**onne cor meū
in p̄nti erat. quando reuer⁹ est
homo de curru suo in occurū tuū.
Nunc igit̄ accepisti argentum et
accepisti vestes vt emas oliuetas
et vineas et oues et boues et seruos
et ancillas. **S**ed et lepra naaman
adherebit tibi semini tuo vsq; in
sempiternū **E**t egressus est quasi
nir ab eo leprosus **Ca. vi.**

Dixerunt at̄ filij p̄phaz ad he-
līseū **E**cce loc⁹ i q̄ habitam⁹
coram te: angustus est nobis. **E**a-
mus v̄s ad iordanē et tollāt singu-
li de filia materias singlas vt edi-
ficemus nob̄ ibi locū ad habitan-
dū. q̄ dixit **I**te **E**t ait vnus ex ill⁹
Vei ḡ et tu cū fr̄is tuis. **E**ndit **E**go
veniā **E**t abiit cū eis **C**ūq; v̄isset
ad iordanē. cedebāt ligna **A**ccidit
at̄ vt cū vn⁹ materia; succubisset

vt Naaman fuit a lepra
mundatus

REGVM

.IIII.

caderet ferrum securis in aqua. **E**x
 clamauitq; ille et ait. **H**eu heu heu
 dñe mi et hoc pñ mutuo acceperā
 Dixit at hō dei. **V**bi cecidit? **A**t ille
 monstrauit ei locū. **O**re dedit ergo li
 gnū et misit illuc. **N**atauitq; ferz
 Et ait. **C**olle. **Q**ui extendit manū
 et tulit illud. **R**ex autē sīrie pugna
 bat cōtra isrl cō filiūq; misit cū ser
 uis suis dices. **I**n loco illo et illo po
 namus īhūdias. **M**isit itaq; vir si
 as i locum illūq; ibi sūt i īhūds
 sūt. **M**isit itaq; rex isrl ad locum
 ut ei diceret ei vīr dei et pō capta
 uit eū et obsequauit se ibi nō semel
 neq; bis. **C**ōturbatūq; ē cor regis
 sīrie p hac re et conuocatis seruis
 suis ait. **Q**uā nō idicatis mī qd p
 ditor mei sit apud regē isrl? **D**ix
 itq; vn? seruoz ei? **R**egē dñe
 mi rex ē helise? **A**pha qd ē i isrl in
 dicat regi isrl oīa vba qūq; locū
 ei et videte vbi sit vt mittā et ca
 piam eū. **A**nnūcianēt ei dicētes
 Geai dothai. **M**isit g illuc eqs et
 curus et robur exercitū. **Q**ui autē
 missi nocte circūdeūt citatem
 et surgēs at diluulo minister vi
 ri dei egress? ē viditq; exercitum
 i circuitu citatis et eqs et curus. **N**ū
 ciatūq; ei dices. **H**eu heu heu do
 mie mī qd faciem? **A**t ille rñdit.
Noli timē. **P**lures ei nobiscū sūt
 qd cū illis. **C**ūq; cōasset helise? ait
 dñe aperi oculos hui? vt videat. **E**t
 aperuit dñs oculos pueri et vidit. et
 ecce mōs plen? eqz et curuū ig
 neoz i circuitu helisei. **H**ostes vō
 dēscēdēt ad eū. **P**roero helise? ora
 uit ad dñm dicens. **P**ercutite obse

cro gēte hāc cecitate. **P**ercussitq;
 eos dñs ne viderēt iuxta vbu be
 lisei. **D**ixit at ad eos helise? **N**ō
 ē hec via. nec ista ē citas. **S**e qmī
 me et ondā vob vīz quē qūtis. **D**u
 xit g eos i samariā. **C**unq; īgressi
 fuissent i samariā dixit heliseus
 dñe aperi oculos istoz vt videāt
 Apertūq; dñs oculos eoz et vidēt
 se eē i medio samarie. **D**ixitq; rex
 isrl ad heliseū cū vidiss; eos. **N**ū
 qd partia eos pī mī. **E**t ille ait. **N**ō
 parties. **N**eq; ei cepisti eos gladio
 et arcu tuo vt partias. **S**ed pone
 panē et aquā corā eis vt comedāt
 et bibāt et vadāt ad dñm suū. **A**ppo
 sitaq; ē eis ciboz magna pparacō
 Et comederunt et biberunt et dimi
 sit eos. abieruntq; ad dñm suum
 Et vltra nō vnerūt latrones syrie
 i tēra isrl. **R**em ē at post hec cōgre
 gauit benad ab rex sīrie vniūsum
 exercitū suū et ascēdit et obidebat
 samariā. **F**actaq; est fames mag
 na in samaria et tādū obfessa ē do
 nec vñdaēt caput asini octogē
 ta argenteis et qēta ps cadi sterco
 ris colūbarū quīq; argēteis. **C**ūq;
 rex isrl trāhēt p mur: mulier qdā
 exclamauit ad eū dicēns. **S**alua
 mi dñe mi rex. **Q**ui ait. **N**ō te sal
 uet dñs. **V**nde te possū saluare?
De area vel de torculari? **D**ixitq;
 ad eā rex. **Q**uid tibi vis? **Q**ue enī
 dīt. **M**ulier ista dixit mī. **D**a filiū
 tuū vt comedam? eū hodie et filiū
 meū comedem? cras. **C**orim? ergo
 filiū meū et comedimus? dixitq; ei
 die alterā. **D**a filiū tuū vt comeda
 m? eū. **Q**ue abscondit filiū suū. **Q**d
 cū audiss; rex scidit vestimenta sua et
 trāhebat p mur. **V**iditq; omnis

80 argenteis venditū fuit
 caput asini in samaria per
 famis

hij indicauerunt regi. Et egressus
populus diripuit castra syrie. fac
tusque est modius simile statere v
no et duo modij ordi statere vno:
iuxta verbum domini. Porro rex du
ce illu manu iacobauerat co
stituit ad portam que paulauit tur
ba i introitu porte et mortuus est iuxta
quod locutus fuerat vir dei quando descen
derat rex ad eum. Factusque est secundus se
mo: viri dei que dicebat regi quando
ait. duo modij ordi i statere vno
et modius simile statere vno
hoc eodem tempore cras i porta samarie
non erit et non fecerit cathartas i
celo neque potest fieri quod loquaris et
dixit ei videbis oculis tuis et inde
non comedes. Eueit ergo ei sicut predictum
erat et paulauit eum populus i porta et
mortuus est.

Ca. viij.

Heliseus autem locutus est ad mulie
rem cuius viuere fecerat filium
et dixit. Surge: vade tu et domus tua
et pegrinae vbi quisque repereis. Vo
cabit enim dominus famem et veniet sup
er te septem annis. Que surrexit et fe
cit iuxta verbum hominis dei et vadens cum
domo sua: pegrinata est in terra phi
listin diebus multis. Cumque finita
esset anni septem: reuersa est mulier
de terra philistinim. Et ingressa est ut
impelleret regem per domo sua et per
agris suis. Rex autem loquebatur ei gieri
magnalia que fecit heliseus. Cumque
ille narraret regi quomodo mortuus fu
isset et apparuit mulier cuius vi
uificauerat filium clamans ad regem
per domo sua et per agris suis. Dixit
ergo gieri. Domine mi rex hec est mulier
et hic filius eius quem suscitauit heliseus

Et interrogauit rex mulierem. Que
narravit ei. Deditque ei rex eunu
chum unum dicens. Nescitne ei omnia
que sua sunt et omnes redditus agro
rum a die que reliquit terram usque ad presens.
Veniitque heliseus damascum et bena
dab rex sirie egrotabat. Nuntiaue
ritque ei dicentes. Venit vir dei huc.
Et ait rex ad azabel. Tolle trauis
munera et vade i occursum viri dei et
consule dominum per eum dicens. Si euadere
potero de infirmitate mea hac? Fuit
igitur azabel i occursum eius et habens secum
munera et omnia bona damasci onera que
dragita camelorum. Cumque stetit
coram eo ait. Filius tuus benadab rex
sirie misit me ad te dicens. Si san
ari poterio de infirmitate mea hac?
Dixitque ei heliseus. Vade dic ei.
Sanaberis. Porro ostendit enim dominus:
quod morte morietur. Stetitque cum eo
et perturbatus est usque ad suffusionem
vultus. Fleuitque vir dei. Cum azabel
ait. Quare dominus meus flet? At ille di
xit. Quia scio quod facturum sis filiis
israel mala. Ciuitates eorum multas
igne succedes et iuvenes eorum inter
ficies gladio et pueros eorum elides
et pregnantes diuides. Dixitque a
zabel. Quid ei sumus tuus? et canis ut
fatiat rem istam magnam? Et ait helise
us. Ostendit enim dominus te regem sirie fore.
Qui cum recessisset ab heliseo venit
ad dominum suum. Qui ait ei. Quid tibi
dixit heliseus? At ille respondit. Dix
it mihi recipies sanitatem. Cumque venis
set dies altera: tulit stragulum et im
fudit aquam et expandit super faciem
eius. Quo mortuo regnavit azabel
per eo. Anno quinto iocan filius achab
regis israel regnavit iocan filius iosa
phat rex iuda. Triginta duorum

et hunc quoniam

annorum erat cum regnare cepisset et octo annis regnavit in iherusalem. Ambulavitque in viis regum israel: sicut ambulaverat domus achab. **F**ilia enim achab erat uxor eius. Et fecit quod malum est in conspectu domini. Noluist autem dominus disperdere iudam propter domum suam: sicut promiserat ei ut daret illi lucernam et filijs eius cunctis diebus. In diebus eius recessit edom ne esset sub iuda et constituit sibi regem. Venitque iozab seira et omnis exercitus eius eo. Et surrexit nocte. percussitque ydumeos qui cum circumdederant et principes auxilium. Populus autem fugit in tabernacula sua. recessit ergo edom ne esset sub iuda usque ad diem hunc. Tunc recessit et iobna in tempore illo. Reliquum autem primo iozab et universa que fecit: nonne hec scripta sunt in libro ydumorum dierum regum iuda? Et dormiuit iozab cum patribus suis. sepultusque est cum eis in civitate david et regnavit ochasias filius eius pro eo. Anno duodecimo iozab filij achab regis israel: regnavit ochasias filius ioram regis iude. Viginti duorum annorum erat ochasias cum regnare cepisset et uno anno regnavit in iherusalem. Nomen matris eius a talia filia autem regis israel et ambulavit in viis domus achab et fecit quod malum est coram domino sicut domus achab. Gener eius domus achab fuit. Abiit quoque cum ioraz filio achab ad phadun contra asahel regem syrie in ramoth galaad et vulneraverunt syri ioraz. Qui reversus est ut curaret in ierusalem quod vulneraverunt eum syri in ramoth preliante contra asahel regem syrie. Porro ochasias filius ioraz rex iuda descendit iuveneri ioraz filium achab in ierusalem quod egrotabat ibi. **E**cce

Eliseus autem propheta vocavit unum de filijs prophetarum et ait illi Accinge lumbos tuos et tolle lentacula olei hanc in manu tua et vade in ramoth galaad. Cumque venisset illuc videbimus filium iosaphat filium nathan ingressus suscitabis eum de medio fratrum suorum et introduces in iterum cubitulum. teneque lentacula olei super caput eius et dices. Hec dicit dominus. Unxi te regem super israel periesque ostium et fugies et non ibi subsistes. Abiit ergo adolescens puer et propheta in ramoth galaad et ingressus est illuc. Ecce autem principes exercitus sedebant. Et ait Verbum in aures o principum. Dixitque iehu. Ab quibus ex omnibus nobis? At ille dixit. Ab te o princeps. Et surrexit oleum super cubitulum. At ille fudit oleum super caput eius. Et ait. Hec dicit dominus deus israel. Unxi te regem super populum domus israel et percutes domum achab domorum meorum. Et effuscat sanguinem suorum meorum prophetarum et sanguinem omnium servorum domini de manu iezabel. perdamus domum achab. Et interficiam de domo achab mingentem ad parietem et clauum et novissimum in israel. Et dabo domum achab sicut domum ieroboam filij nabath et sicut domum baasa filij achia. Ihesabel quoque comedet cineres in agro ierusalem. nec erit qui sepeliat eam. Apertique ostium et fugit. Iehu autem ingressus est ad suos domus sui. Qui dixerunt ei. Nece ne sint omnia? Quod respondit eis. Nece ne sint omnia? Qui ait eis. Mitte manus istas ad te. Qui ait eis. Nostis hominem quod locutus sit? At illi responderunt. Falsum est. magis narrant nobis. Qui ait eis. Hec et hec locutus est mihi. Et ait. Hec dicit dominus. Unxi te regem super israel.

festinauerunt itaque et unusquisque
 tollens palliū suū posuerunt sub
 pedibus ei⁹ i filiū diem tribuna
 lis et ceciderunt tuba atque dixerunt
 Regnabit iehu. **Cōiurauit** g iehu
 fili⁹ iosaphat filiū namh otram iorā
 Porro iorā obsederat ramoth ga
 laad ipse et ois isrl otram asahel re
 ge syrie et reūsus fuerat ut curare
 tur i iesrahel ppter vulnera qz p
 uissem eū syri p̄liatē otram asahel
 regē syrie. **Dixit** qz iehu. **Si** pla
 cet uob nemo egrediat⁹ pfug⁹ de
 ciuitate ne vadat⁹ nūci⁹ i iesrl
 Et ascendit et pfect⁹ ē i iesrl. **Iorā**
 ei egrotabat ibi et ochozias rex
 iuda descēderat ad uisitādū iorā
 qz speculator q stabat sup tur
 n iesrl uidit globū iehu uenientē
 Et ait. **Video** ego globū. **Dixit** qz
 iorā. **Tolle** aurū et mitte i ocaie
 si eoz et dicat uadēs hie te ne sunt
 oia. **Abijt** ergo q ascendit aurū
 i ocaie ei⁹. **Et** ait. **Hec** dicit rex
 iuda sūt omia. **Dixit** qz iehu.
Quid tibi et paci? **Trāsi** et seqre
 me. **Nūciauit** qz speculator dicēs
 Venit nūci⁹ ad eos et nō reueri
 tur. **Misit** etiā aurū equoz scdm
 uirg⁹ ad eos et ait. **Hec** dicit rex
 iuda pax ē. **Et** ait iehu. **Quid**
 tibi et paci? **Trāsi** et seqre me. **Nūti**
 auit at speculator dicēs. **Deit** vñ
 ad eos et nō reuē. **Est** at iocēss⁹ q
 si iocēss⁹ iehu filiū namh. **Precepit**
 ei gradit⁹. **Et** ait iorā. **Fugite** aurū
 iurēt qz aurū ei⁹. **Et** egress⁹ est
 iorā rex isrl et ochozias rex iuda
 i ocaie i iurib⁹ suis. **Egressi** qz sūt
 i ocaie iehu et iuenerūt eū i agro
 naboth iesrahelite. **Cū** qz uidisset
 iorā iehu dixit. **Pax** ē iehu. **At** il

le rēdit. **Que** pax. **Abhuc** fornicā
 tiones iezabel matris tue et uene
 fitia ei⁹ multa uigēt. **Cōuertit** at
 iorā manu suā et fugiēs ait ad oc
 hōziā. **In** die ochōziā. **Porro** iehu
 te fēdit arcū manu et paussit iorā
 inter scapulas et egressa ē sagitta
 p cor ei⁹. **Statim** qz corruit in curru
 suo. **Dixit** qz iehu ad basachar du
 cem. **Tolle** proice eum i agro na
 both iesrahelite. **Memini** em qñ
 egor tu sedētes i curru seqbamur a
 chab patre huius: qz dñs onus
 hoc leuauerit sup eū dicēs. **Si** nō
 p sāguine naboth et p sanguine
 filioz ei⁹ quē uidi heri ait dñs rē
 dā tibi i agro isto dicat dñs. **Nūc**
 ergo tolle pice eū i agro iurta v
 bū dñi. **Ochōziā** at rex iuda vi
 dēs hoc fugit p rēā dom⁹ orti. **pse**
 citus qz ē eū iehu et ait. **Et** hūc
 paitē i curru suo. **Et** paussit erūt
 eū i ascēsu gaber q ē iux iebraam.
Qui fugit i mageddo et mortu⁹ ē
 ibi. **Et** iposuerūt eū serui eius sup
 aurū suū et tulerūt i iherl m sepelie
 rē qz i sepulcro cū p̄ib⁹ suis i cā
 te dauid. **Anno** vndecimo iorā filiū
 achab regis isrl regnauit ochōzi
 as sup iudā uir qz iehu i iesrahel
 porro iezabel itroitu ei⁹ audito
 depixit oculos suos stibio et orna
 uit caput suū et sperxit p fenestrā
 igrediētes iehu p portā et ait. **Nū**
 qd pax p̄t eē zārī. q iterfecit dñz
 suū. **Leuauit** qz iehu faciē suā ad fe
 nestrā et ait. **Que** ē ista? **Et** iclima
 uerūt se ad eum duo vel tres eunu
 chi et dixerūt. **Hec** ē illa iezabel. **At**
 ille dixit eis. **precipitate** eā. **doctū**
Et p̄cipitauerūt eā. **Alphus** qz ē sā
 guine paries et equorum ungule

cauerūt eam Cūq; introgreſ
ſuſ eēt vt comederet biberetq; ait
Ite & videte maledictā illā & ſepeli
te eam. quia filia regis ē. Cūq; il
lent vt ſepelirent eā. nō inuenerūt
niſi caluariam & pedes & ſummas
man⁹. **H**euſq; nūtauerūt ei **E**t ait
iehu. **S**ermo dñi ē quē locut⁹ eſt
p ſeruū ſuū heliā teſbitē dicēs **I**n
agro ieſrahel comedēt canes carnes
iezabel **E**t erūt carnes iezabel ſicut
ſterc⁹ ſup ſatīē terre i agro ieſra
hel. ita vt ptereūtē dicāt **H**ecce
eſt illa iezabel. **¶ Capitulu⁹. p.**

Erat at achab ſeptuaginta fi
liū i ſamarīa. **S**cripſit ergo
iehu lras & miſit in ſamarīam ad
opifices ciuitatis et ad maiores
nati & ad nutritios achab dicens
Stati; vt acceperitis literas haſ
q̄ habetis filios dñi vrī & curruſ &
eqs & ciuitates firmas & arma eli
gite meliorē & eū q̄ vob placuerit
de filiis dñi vrī & eū ponite ſup ſo
liū pñs ſui & pugnate p domo do
mini vrī. **T**imuerūt illi vhemēter
& dixerunt. **F**ecē duo reges nō po
tuerunt ſtare coram eo & quō nos
valebim⁹ reſiſtē? **M**iſerūt ergo p
poſiti dom⁹ & prefecti citatis & ma
iores nati & nutriti ad iehu dicē
tes. **S**eruū tui ſum⁹: q̄cūq; iuſſerit
faciem⁹ nec oſtitem⁹ nobis ēgez
Quecūq; tibi placet fac. **R**eſc̄pſit
at eis lras ſeūdo dicens **S**i mei e
ſtis & obeditis mī. tollite capita fili
oz dñi vrī et venite ad me hac ea
dem hora cras in ieſrahel. **P**orro
filij regis ſeptuaginta viri apd op
timates citatis nutriebant Cūq;
veniſſent littere ad eos tulerūt fili
os regis & occiderūt ſeptuaginta vi

ros & poſuerūt capita eoz in cophi
nis & miſerunt ad eum in ieſrahel
Veit at nūti⁹ ad eū idicauit ei di
cens. **A**ttulerūt capita filioz regis
Qui rēdit **P**onite ea ad duos a
ceruos iuxta introitū porte vſq;
mane Cūq; diluxiſſet egreſſus ē et
ſtans dixit ad oēm popū. **I**uſti e
ſtis **S**i ego coniuravi contra dñm
meū iter feci eū: q̄s paſſit oēs
hos? **V**idete ergo nūc qm nō credi
dit de ſermombz dñi in terra; q̄s
locut⁹ ē dñs ſup domū achab & do
min⁹ fecit q̄s locut⁹ ē in manu ſer
uū ſui helie **P**ercuſſit igit iehu o
nes q̄ reliq̄ erāt de domo achab in
ieſrahel: vniuerſos optimates ei⁹
& notos et ſacerdotes. donec non re
manerent ex eo reliquie **E**t ſurre
xit & venit in ſamarīā. Cūq; veni
ſet ad camerā paſtor in via iueit
frēs ochozie regis iuda. dixitq;
ad eos. **Q**ui nā eſtis v⁹? q̄ vnde
runt **F**rēs ochozie ſum⁹ & deſcēdi
m⁹ ad ſalutandos filios regis & fili
os egine **Q**ui ait **C**ōprehendite
eos viuos **Q**uos cū cōphēdiſſent
viuos. iugulauerūt eos in ciſterna
iuxta camerā q̄m gītabuos viros
& nō reliq̄t ex eis quēq;. atq; abſ
ſet ide iueit ionadab filiū achab
i occuſū ſibi et bñdixit ei. **E**t ait
iehu ad eū. **N**ūq̄d ē cor tuū ec̄cū ai
corde meo ſicut cor meū? cū corde
tuo? **E**t ait ionadab **E**ſt. **S**i eſt i
quit da manū tuā. q̄ dedit ei ma
nū ſuā **A**t ille leuaui eū ad ſe ian
tū. **D**ixitq; ad eū. **V**eī meū & vi
de ielū meū p dñō **E**t ipſitū i an
tu ſuo dixit i ſamarīā **E**t paſſit o
nes q̄ reliq̄ fuerāt d achab i ſama
riā vſq; ad vnū iuxta obū dñi q̄s lo

aut? ē pheliā **C**ōgregauit ē iehu
oēs pplz dicit ad eos achab colu
it baal pay ego at colā eū apliūs
Nūc igit oēs pphas baal vniū
los secuos ei? et cunctos sacerdo
tes ipi? wate ad me **N**ull? sit q
nō veniat **S**acrificiū ei grande ē
mibi baal **Q**uidūq; defuerit non
vniū **D**oro iehu faciebat hoc ihi
dise vt dispderet aultōs baal **E**t
dixit **S**anctificate dlem sollēnem
baal **D**ocauitq; vniū in vniuer
los terminos isrl et venerunt cū
eti seruū baal **N**ō fuit residu? ne
vniū qdem q nō veniret **E**t igres
si sunt templum baal **E**t reple
ta ē domus baal a sūmo vsq; ad sū
mum **D**ixitq; hīs q pērant sup
vestes **P**roferre vestimēta vniū
pūa baal **E**t pūlet ei vestes **I**n
gressi q; iehu et ionadab filius re
chab sep lū baal ait aultorib; ba
al **D**erq; ite et videte ne q; forte
nobiscū sit de seruis dñi h; vt sint
seruū baal soli **I**ngressi sūt igitur
vt facerēt victimas et holocausta
iehu at pēparauerat sibi foris o
ctogita viros et dixerat eis **Q**ui
ego adduxero in man? vras aia
ei? erit p aia illi? **F**actū ē at cū
cōpletū eēt holocaustū pcepit ie
hu milib; et duob; suis **I**ngredi
vniū parate eos **N**ullus euadat
et pēceruntq; eos in ore gladii
ierunt in ciuitate sepli baal et pū
bustē et cōminuerunt eam **D**e
struxerūt q; edē baal et fecerunt
p ea latinas vsq; i diē hāc **D**e
uit itaq; iehu baal de isrl vxitū

a peccatis iheroboā filij nabath q
peccare fecit isrl nō recessit nec
derellq; vitulos aureos qui erāt
i bethel et i dan **D**ixit at dñs ad
iehu **Q**uia studiose egisti qd re
ctum erat et placebat i oculis me
is oia que erāt i corde meo fecisti
stra domū achab filij tui vsq; ad qz
tam generatiōez sedebūt sup thro
nū isrl **D**oro iehu nō custodiūt
vt ābularet in lege dñi dei isrl i
toto corde suo **N**ō eni recessit a
peccatis iheroboā q peccare fece
rat isrl **I**n diebus illis cepit dñs
tedere sup isrl **D**erassitq; eos a
sahel i vniūis finib; isrl a iorda
ne contra orientālē plagā omnez
terrā galaad et gad et rubenz ma
nasse ab aroer q ē sup torrentem
arnon et galaad et basan **R**eliq;
at vbor iehu et vniūa q fecit et
fortitudo ei? nōne hēc scripta sūt
in libro verbor; dier; regū isrl **E**t
dormiuit iehu cū patrib; suis se
pelierūtq; eum in samaria et reg
nauit ioachim fili? eius pro eo **R**ex iherosolim surrexit pzi
suo regi **J**ehoi

Atalia vō mē ochozie videns
mortuū filiū suū surrexit et in
terfecit omne semen regii **T**ol
lēg at iosaba filia regis iozam so
ror ochozie ioas filiū ochozie fura
ta ē eū de medio filiorum regis q
interficiebant et nutrice; ei? de tri
climo et abscondit eū a facie atalie
vt nō interficeretur eratq; aīz ea
sep amīs clam in domo dñi **D**oro
atalia regnauit sup terram septē
annis **A**nno at septimo misit ioia
da et assumēs centuriones et mili
tes introduxit ad se in templum

dñi: pepigitq; cū eis fedus. Et ab
iurans eos i domo dñi ondit eis
filii regis et precepit illis dicens
Iste est sermo quē facere debetis.
Tertia ps vestz introeat sabbato
et obseruet exubias dom⁹ regis.
Tertia aut ps sit ad portas sepe
et tertia ps sit ad portas que est
post habitaculū scutarior⁹ et custo
dietis exubias dom⁹ mess a. Due
vero partes e vobis omnes egre
dientes sabbato custodiāt exubi
as domus dñi circa regem et valla
bitis eum hñtes arma in manib⁹
vestris. Si q⁹ aut ingress⁹ fuerit
septū templi: interficiat. Et si q⁹
cū rege introeunte et egrediēte. Et
fecerunt centuriones iuxta omnia
q̄ precepat eis ioiada sacerdos.
Et assumētes singuli viros suos
q̄ egrediebant sabbatū cum hñs
q̄ egrediebant e sabbato venerunt
ad ioiadam sacerdotē. Qui dedit ei
hastas et arma regis dauid que
erāt i domo dñi. Et steterūt singu
li habentes arma in manu sua a p
te templi dextra vsq; ad ptem fini
stram altaris et edis cirā regem.
Produxitq; filii regis et posuit
sup eū dyadema et testimoniū. fe
ceruntq; eū regē et vnperūt et plau
dentes manu dixerūt. Viuat rex.
Audiuit at atalia vocē ppli curren
tis et ingressa ad turbas i templū
dñi: vidit regem stantē sup tribu
nal iuxta morē et cātōres et turbas
ape eū. oēm q; pplm terre letantē
et canentē tubis et scidit vestimenta
sua clamauitq;. Coniuratio. oiu
ratio. Precepit at ioiada centuri
onib⁹ qui erant super exercitum et
ait eis. Educite eam extra septa tē

ppli et quicunq; eam secutus fuerit
feriat gladio. Dixerat enim sacer
dos. non occidat in templo domi
ni. Imposuerūtq; ei manus et impe
gerūt eam p viam introit⁹ equo
rū iuxta palatium et interfecit eū
ibi. Depigit ergo ioiada fedus in
ter deum et regem et inter ppl⁹ et
esset populus dñi: inter regem et
populum. Ingressusq; est omnis
ppls terre templū baal et destruxe
runt aras eius et ymagine⁹ strue
runt valide. mathan q; sacerdotem
baal occiderunt corā altari. Et po
suit sacerdos custodias in domo dñi
tulitq; centuriones et cherethi et
pheleti legiones et oēm pplm ter
te deduxeruntq; egē de domo dñi.
Et venerunt p vias porte scutari
orum in palatium et sedit sup thro
nū regum. Iesusq; ē ois ppl⁹ tē
re et ciuitas acquieuit. Atalia at occi
sa ē gladio i domo regis. Septēq;
ānōz eāt ioas cū regnare cepiss.
Anno septio iehu re. **Ca. xii**
gnauit ioas. Quadraginta a
nis regnavit in iherl⁹. nomē ma
tris ei⁹ sebia de ber sabee. Fecitq;
ioas rectū corā dño: auctis dieb⁹
quib⁹ doauit eum ioiada sacerdos
verū tamen excelsa non abstulit.
Adhuc enim populus imolabat et
adolebat in excelsis incensum. Vi
xitq; ioas ad sacerdotes. Oēm ex
cuniam sanctor⁹ que illata fuerit
in templū dñi a ptercunib⁹ que
offerēt p precio anime et quō spō
te et arbitrio cordis sui infert in
templum dñi: accipiant illam sac
rent sacratecta domus si quid ne
cessarium viderint instauratione

Igitur ab vicefimum tertium an-
num regis ioas: non instaurauit
sacerdotes facta tecta templi. Vo-
cauitque rex ioas ioiada pontifice;
et sacerdotes dicentes eis. Quare facta
tecta non instauratis templi? Nolite
ergo apostoli? accipe pecuniam iuxta or-
dinem vestrum: sed ad instauracionem templi
reddite eam. Prohibitaque sunt sa-
cerdotes ultra accipere pecuniam a po-
pulo instaurare facta tecta domus.
Et tulit ioiada pontifex gazophi-
latum vniuersi. Aperuitque foramen
ad dexteram ingredientium domus
domini: mittebantque in eo sacer-
dotes qui custodiebant ostia omnes
pecuniam que deferrebatur ad tem-
plum domini. Cuique viderent minimam
pecuniam esse in gazophylatio: ascen-
debant scriba regis et pontifex: effu-
nebantque et numerabant pecuniam quam in-
iuxta numerum atque mensuram in
manu eorum quam preerat cementarius do-
mus domini. Qui impendebant eam in
fabris lignorum et in cementariis hijs
qui operabantur in domo domini et facta
tecta faciebant et in hijs qui cede-
bant saxa et ut emerent ligna et la-
pides qui excedebant: ita ut implere
que instauratio domus domini in vniuer-
sa domus. Verum non habebat ex ea
pecunia pro die templi domini fuscini
et argentei: de pecunia quam ipse
habebat in templo domini. Dominus ei qui facie-
bat opus dabat ut instauraretur
templum domini. Et non habebat ratio huius
modi accipiebant pecuniam: ut di-
stribueret ea artificibus: sed in fide

tractabant eam. Pecuniam vero
pro delicto et pecuniam pro peccatis
non inferebant in templum domini quia sa-
cerdotum erat. Tunc ascendit asahel
rex syrie et pugnabat contra geth:
cepitque eam. Et direxit faciem suam
ut ascenderet in iherusalem. Quam ob
rem tulit ioas rex iuda omnia sancti-
ficata que consecrauerat iosaphat et
ioram et ochasias patres eius reges iu-
da et qui ipse obtulerat et vniuersum
argentum quod inueniri potuit in the-
sauris templi domini et in palatio regis
misitque asaheli regi syrie et recessit
ab iherusalem. Reliquum autem Simonius ioas et
vniuersa que fecit: nonne hec scripta
sunt in libro vltimo dierum regum iuda.
Surrexerunt autem filii eius et contra-
uerunt inter se: perieruntque ioas
in domo mello in descensu sela. Io-
sachar namque filius semath et ioza-
bath filius somer serui eius perisse-
runt eum et mortuus est. Et sepelierunt
eum cum patribus suis in ciuitate dauid
regnavitque amasias filius eius pro eo.
Adno vicefimo. **C**a. xiiij.
Tertio ioas filij ochasie regis
iude regnavit ioacham filius iehu
super israhel in samaria decem et septem
annis et fecit malum coram domino. Se-
cutusque est peccata iheroboam filij na-
bath qui peccare fecit israhel et non
declinavit ab eis. Iratusque est furor
domini contra israhel et tradidit eos in ma-
nu asahel regis syrie et in manu be-
nabab filij asahel cunctis diebus.
Deprecatus est autem ioacham fa-
ciem domini et audiuit eum dominus. Vi-
dit enim angustiam israhel: quia attriue-
rat eos rex syrie. Et dedit dominus sal-
uatorem in israhel: liberatus est de ma-
nu regis syrie: habitaueruntque filij

isrl in tabernaculis suis sicut heri
nudi iuxta? Verūtamē nō cess
serunt a peccatis domus iheroboā
q̄ peccare fecit isrl. h̄ i ip̄is ambu
lauit. Si q̄dem et lucas pman
sit i samaria q̄ nō sūt derelicti ioa
chā de p̄lo n̄h̄ quinquaginta eq̄tes
et decē currus q̄ decē milia peditū
Interfecerat ei eos rex syrie et re
degerat quasi puluerē in tritura a
ree. Reliqua autē sermonū ioachā
et vniuersa que fecit et fortitudo
ei? nōne hec scripta sunt in libro
f̄monum dīez regum isrl? Dormi
uitq; ioachā cū p̄ibus suis et se
peliēt eū in samaria. regnauit
q; ioas fili? eiūs pro eo. Anno tri
cesimo septimo ioas regis iuda re
gnauit ioas fili? ioachām super
isrl in samaria sedēc ānis et fecit
q̄s malū ē in cōsp̄u dñi. Nō decli
nauit ab oib; peccatis iheroboaz
fili; nabath q̄ peccare fecit isrl. h̄
i ip̄is ābulauit. Reliq̄ at f̄monū
ioas et vniuersa q̄ fecit et fortitu
do ei? q̄uo pugnauerit cōtra amasi
ā regē iuda. nōne hec scripta sunt
i libro f̄monū dīez regū isrl? Et
dormiuit ioas cū p̄ib; suis. ierobo
am at̄ sedit sup solū ei? P̄ero io
as sepult? ē i samaria cū regib; is
rahel. Helise? at̄ egrotabat in fie
mitate quaz mortu? ē. Descēditq;
ad eum ioas rex isrl et flebat co
raz eo. dicebatq; p̄ mī. pater mi
currus isrl et auriga eius. Et ait
helise? Affer arcum q̄ sagittas. Cū
q; attulisset ad eū arcū et sagit
tas dixit ad regē isrl. Pone manū
tuā sup arcū. Et cū posuisset ille
manū suā supposuit helise? manū
suas manib; regis q̄ ait. Api fene

stra orientālē. Cūq; apuiss̄ dixit
helise? Iace sagittā. Et iecit. Et ait
heliseus. Sagitta salutis dñi q̄ sa
gitta salutis cōtra syriā. Percu
esq; syriā in ap̄het donec cōsumas
eā. Et ait. Tolle sagittas. Qui autē
tulisset cursū dixit ei. Percu te ia
culo trā. Et cū posuisset trā vici
et stetit. iat? ē vir dei cōtra eū
q̄ ait. Si posuisses quicūq; syri
series hūe septies. posuisses syri
am v̄h ad cōsumatiōem. Nūc autē
trib; vici? paities eā. Hozu? est
q̄ helise? et sepeliēt eū. Latrūali
at̄ de moab vnerit i terrā i ip̄o an
no. Quidā at̄ sepeliētes h̄iem vi
derūt latrūalos q̄ p̄icerūt cadā
uer i sepulcro helisei. Q̄s cum teti
gisset ossa helisei reuixit h̄o q̄ ste
tit super pedes suos. Igitur asahel
rex syrie afflixit isrl auctis dieb;
ioachā. Et misit dñs eorū et ce
ūsus ē ad eos. p̄t pactū suū q̄s
habebat cū abrahā q̄ ysaac q̄ iacob
q̄ noluit disperdere eos neq; p̄ice
re penitus v̄h i p̄ns tēpus. Hocu
us ē at̄ asahel rex syrie q̄ regnauit
benadab fili? ei? p̄ eo. P̄ero io
as fili? ioachā tulit vrbes de manu
benadab fili; asahel q̄s tulerāt dñi
nu ioacham patris sui iure p̄eli
trib; vici? percussit eū ioas et
reddidit citates isrl. **Ca. xliij.**
N̄ anno secūdo ioas fili; ioachā
regis isrl. regnauit amasiā fili;
ioas regis iuda. Viginti q̄q; an
noz erat cum regnare cepisset. vi
ginti autē et nouem annis reg
nauit in iherusalem. Nomen m̄is
eius ioadem de iherusalem. Et se
dit rectum coram domino. v̄rum
tamen non vt dauid pater eius.

De morte helisei rōa qu
rex israhel
ioas flebat

REGVM

. III. .

Juxta oia que fecit ioas pater suus fecit nisi hoc tñ q̄ excessa nō abstulit. **A**d huc enim p̄lus adolebat q̄ imolabat incensum in excelsis. **C**ūq̄ obtinisset regnū p̄cessit suos suos q̄ interfecerāt regē p̄tē suū: filios at̄ eorū q̄ occiderant: iuxta qd̄ scriptū ē in libro legis moysi sicut p̄cepit dñs dicens. **N**on morientur patres pro filiis neq̄ filij pro p̄bīs. s̄ vnusq̄sq̄ in peccato suo morietur. **I**pse p̄uulit edom ī valle salimarū decē milia et apprehendit petraz in p̄lio: vocauitq̄ nomen ei⁹ iezechel vsq̄ ī p̄sentē diez. **T**ūc misit amasias nūtiōs ad ioas filiū ioachaz filij ieher regis isrl̄ dicens. **V**eni et videamus nos. **R**emisitq̄ ioas rex isrl̄ ad amasiam regem iuda dicens. **C**arduus libani misit ad cedrum quē est in libano dicens. **D**a filiā tuā filio meo v̄pore. **T**ransieruntq̄ bestie saltus q̄ sūt in libano et paucauerūt carduus. **P**erantes inualuisti sup̄ edom: subleuauit te cor tuū. **C**ōtentus esto gl̄ia et sede in domo tua. **Q**uare puocas malum vt cadas tu et iudas teū? **E**t non acquieuit amasias. **A**scēditq̄ ioas rex isrl̄ et vidēet se ip̄e et amasias rex iuda ī bethsames oppido iude p̄uulsiq̄ ē iuda cōfā isrl̄ et fugerūt vñ? quisq̄ ī tabernacula sua. **A**masias vero regē iuda filiū ioas filij ochie cepit ioas rex isrl̄ ī bethsames et adduxit eum in iherl̄m. **E**t interrupit mur iherl̄m a porta ephraim vsq̄ ad portam anguli q̄ dīngētis cubitis. **T**ulitq̄ oē aurum et argentū et vniuersa vasa q̄ inuenta sūt ī domo dñi et ī thesauris re-

gis et obfides et reuers⁹ ē ī samariam. **R**eliq̄ at̄ v̄bōz ioas que fecit et fortitudo ei⁹ q̄ pugnavit cōtra amasiam regē iuda: nōne hec scripta sunt in libro s̄monū diez regum isrl̄? **D**ormiuitq̄ ioas cū p̄bīs suis et sepult⁹ ē in samaria cū regib⁹ isrl̄ et regnavit iheroboā fili⁹ ei⁹ p̄ eo. **V**ixit at̄ amasias fili⁹ ioas rex iuda postq̄ mortu⁹ ē ioas filius ioachā regis isrl̄ viginti quinq̄ annis. **R**eliq̄ at̄ s̄monū amasie: nōne hec scripta sūt ī libro s̄monū diez regū iuda? **F**actaq̄ ē cōtra eū iuratio ī iherl̄m. at ille fugit ī lachis. **I**herūtq̄ post eū ī lachis et interfecerūt eū ibi et asportauerūt ī eōs sepultusq̄ ē ī iherl̄ cū p̄bīs suis ī citate dauid. **T**ulit at̄ vni⁹ sus p̄ls iude azariā ānos natum sedecim et cōstituerūt eū regē p̄ p̄e ei⁹ amasia. **I**p̄e edificauit ahilaz et restituit eaz iude postq̄ dormiuit rex cū p̄bīs suis. **A**nno q̄nto decio amasie filie ioas regis iuda regnavit iheroboā fili⁹ ioas regis isrl̄ ī samaria q̄draginta et vno anno et fecit qd̄ malū ē corā dñō. **N**ō cessit ab oib⁹ peccatis iheroboā filij nabat q̄ peccare fecit isrl̄. **I**p̄e restituit terminos israhel ab introitu emath vsq̄ ad mare solitudinis iuxta s̄monē dñi dei isrl̄ quē locutus est p̄ seruū suū ionam filium amathi p̄pham q̄ erat de geth q̄ est in opher. **V**idit em̄ dñs afflictionem israhel amara nimis et q̄ cōsumpti essent vsq̄ ad clausos carceris et extremos et non esset q̄ auxiliaret israhel. **N**ec locut⁹ ē dñs vt deleteret nomen israhel de sub celo. s̄ saluauit eos ī manu iheroboā filij

ioas Reliq̃ at̃ fmonū iheroboaz
et vniuersa q̃ fecit ⁊ fortitudo ei⁹
qua preliat⁹ ē ⁊ q̃dō restituit da
mascum ⁊ emath iude i isrl̃ nōne
hec scripta sūt i libro sermonū di
ez regū isrl̃. Dormiuitq; iherobo
am cū p̃b̃s suis regib; isrl̃ ⁊ reg
nauit zacharias fili⁹ ei⁹ p̃ eo.

Anno viceſimo ſe **Ca. xv**
ptimo iheroboā regis isrl̃ ē
gnauit azarias fili⁹ amasie regis
iuda. Sedecim annorū erat cū re
gnare cepiſſ; et quinquaginta duo
b; ānis regnauit i isrl̃. Nōmē
m̃is ei⁹ iecella de iherl̃. Fecitq;
q̃d eāt placitū corā dño iuxta oīa
q̃ fecit amasias p̃r ei⁹. ṽt tamē
excella nō ē demolit⁹. Adhuc po
pul⁹ ſacrificabat ⁊ adolebat i cen
ſū i excelſis. Percuſſit at̃ dñs re
gez et fuit leproſus vñ i diē mor
tis ſue et habitabat i domo libera ſe
culū. Ioathā vero fili⁹ regis guſ
nabat palaciū et iudicabat p̃p̃m
terre. Reliq̃ at̃ fmonū azarie et
vniuersa q̃ fecit: nōne hec ſcripta
ſūt i libro verborū diez regū iuda
Et dormiuit azarias cū p̃b̃s ſuis
ſepeliertq; eū cū maiorib; ſuis i
citāte dauid et regnauit ioathan
fili⁹ ei⁹ p̃ eo Anno triceſimo octa
uo azarie regis iude regnauit za
charias fili⁹ iheroboā ſup isrl̃ i
ſamarīa ſex mēſib; ⁊ fecit q̃d ma
lū ē coram dño ſicut fecerāt p̃res
ei⁹. Non receſſit a peccatis ihero
boā fili⁹ nabath q̃ peccare fecit iſ
rahel. Cōiurauit at̃ p̃tr̃ eū ſelluz fi
lius iabes paſſitq; eū palā ⁊ inē
fecit. regnauitq; p̃ eo Reliq̃ autē
verborū zacharie nonne hec ſcripta
ſunt i libro ſermonum dictum

regū isrl̃. **I**ſte ē ſermo domini quē
locutus ē ad iehudicēſ. **F**ili⁹ tui
vñ ad quartā generationē ſede
bunt de te ſuper thronum iſrahel
Factumq; eſt ita. **B**ellum filius
iabes regnauit triceſimo nono ā
no azarie regis iude. Regnauit at̃
vno mēſe i ſamarīa Et aſcēdit
manahen filius gaddi de therſa.
venitq; ſamarīam et percūſſit ſel
lum filium iabes i ſamarīa et in
terfecit eū: regnauitq; pro eo. **R**e
liqua autem verborum ſellum et
cōiuratio ei⁹ p̃ quam tetendit i
fidias. nonne hec ſcripta ſūt i li
bro ſermonū diez regū isrl̃. **T**ūc
paſſit manahē thapſā et omnes
q̃ erant i ea et terminos eius de
therſa. **R**oluerāt ei ap̃ire ei Et in
terfecit oēs pregnātes eius et ſci
dit eas. Anno triceſimo nono aza
rie regis iude regnauit manahē
fili⁹ gaddi ſup isrl̃ de cē ānis i ſa
marīa fecitq; q̃d erat maluz corā
dño. **N**ō receſſit a peccatis ihero
boā fili⁹ nabath qui peccare fecit
isrl̃ cūctis diebus ei⁹. **V**eniebat
phul rex aſſyriorū i therſa ⁊ dabat
manahē phul mille talenta argē
ti vt eſſet ei i auxiliū ⁊ firmā
regnū ei⁹. **I**ndixitq; manahē at
gētū ſup isrl̃ cūctis potētib; ⁊ di
uitib; vt daret regi aſſyriorū q̃
q̃gita ſielos argēti p̃ ſingulos ā
nos. **R**eſp̃d̃ q; ē rex aſſyriorū nō ē
morat⁹ i therſa. Reliq̃ at̃ fmonū
manahē ⁊ vniūſa q̃ fecit. nōne hec
ſcripta ſūt i libro fmonū diez re
gū isrl̃. Et dormiuit manahē cum
p̃b̃s ſuis. Regnauitq; phaceia fi
li⁹ ei⁹ p̃ eo. Anno quāgeſimo aza
rie regis iude regnauit phaceia fili⁹

Rex azarias fili⁹ amasie
regis iuda: vñ q; boni

Ioathā ſuccedit p̃r azarie
i regno

Rex zacharias mal⁹ fili⁹
iheroboam quē dñs omnia
qui p̃ eo eā regnauit
Manahen omnia ⁊ regno
potētiū eſt iſ pregnātes om̃
dit et ſiſtētiū eſt

Rex phaceia ſuccedit p̃r
manahē

adolebat iēn sū ī ex celsis Ipse edi
ficauit portas dom⁹ dñi sublimissī
mam feliq̄ at sermonū ioathana
vniuersa que fecit nonne hec scri
pta sūt ī libro vltorū dierū regū iu
da In diebo illis cepit dñs mitte
re in iudā afin regē syrieꝝ phacee
filiū romelie Et dormiuit ioatha
cum patrib⁹ suis sepultus qz est cum
eis in ciuitate dauid patris sui et
regnauit achā fili⁹ ei⁹ pro eo

¶ no decimo **Ca. xvi.**

Alexis phacee filij romelie ē
gnauit acham filius ioathan re
gis iuda. Viginti annorum erat ach
am cū regnare cepisset ⁊ sedē a
nis regnauit ī iherl'm. **N**ō fecit qd
erat placitū in conspū dñi dei sui
sicut dauid pater eius. sed ambu
lauit ī via regū isrl'. **I**nsup ⁊ filiū
suū cōsecrauit trāsferēs p ignem
scdꝫ ydola gentiū q dissipauit do
min⁹ cōm filiis isrl'. **I**molabat qꝫ
victimas ⁊ adolebat incensū ī ex
celsis ⁊ ī collibꝫ ⁊ sub oī ligno frō
doso. **T**ūc ascendit rash rex syrie
et phacee filius romelie rex isrl'
ad p̄liandū ī iherl'm. **C**ūqꝫ obse
rent achā non valuerunt supare
eum. **I**n tpe illo restituit rash rex
syrie haylā syrie ⁊ eiecit iudeos de
haylā. **E**t ydumei ⁊ syri ⁊ nerunt
ī haylā ⁊ habitauerūt ibi vsqꝫ ī di
em hanc. **M**isit at achā nuntios
ad teglat phalass ar regeꝫ assirie
rū dices. **B**eru⁹ tu⁹ ⁊ filius tuus
ego sum. **A**scēde et saluū me fac de
manu regis syrie ⁊ de manu regis
isrl' q osuererunt adūsū me. **E**t
cū collegiss et argentū ⁊ aur⁹ qd ī
ueniri potuit ī domo dñi ⁊ ī thesau
ris ēgis misit ēgi assirioꝝ muneā

final 9
 Rex Arthuri suscepit per suo
 deatzen

REGVM

De Damasco dicitur

qui et acceperat voluntati ei? **A**scēdit at rex assyriorum in damascum et vastavit eā trāstulit habitatores ei? cyrenē. rāsin autē interfecit. **P**erteritq; rex achā i ocausū te glat phalassar regi assyriorum in damascum. **C**ūq; vidisset altare damasci. misit rex acham ad vriam sacerdotē exemplar ei? et fili tubiēm iuxta omne op? ei? **E**xit ruitq; vrias sacerdos altare iuxta oia q̄ p̄cepat rex achā de damasco ita fecit sacerdos vrias donec viret rex achā de damasco. **C**ūq; remiss et rex de damasco vidit altare et venerat? ē illud. ascenditq; et promolavit holocausta et sacrificium suū et libavit libamina et fudit sanguinē pacificorum q̄ obtulerat super altare. porro altare ereū qd erat corā dño trāstulit de facie templi et de loco altaris et loco templi dñi. posuitq; illud ex latere altaris ad aqilonē. **P**recepitq; rex achā vrie sacerdoti dicens. **S**up altare mai? offer holocaustū matutinū et sacrificiū vesperinū et holocaustū regis et sacrificiū ei? et holocaustū vniū si ppli terre et sacrificia eorum et libamina eorum et oēm sanguinem holocausti et vniū sanguinem victimarum super illud effundes. **A**ltare vō ereū erit paratū ad voluntatē meā fecit igit vrias sacerdos iuxta oia q̄ p̄cepat rex achā. **T**ulit at rex achā celatas bases et luterē qui erat de sup et mare deposuit de bobis ereis q̄ sustentabāt illud et posuit super pavimentū strātū lapide. **M**usach q; labbati qd edificauerat in templo et ingressū regis exterior? conuertit i templū dñi ap̄t regē assyri

III.

Rex Ezechias suscitavit
orum filiiq; at verborum acham et oia que fecit. nōne hec scripta sūt in libro sermonū dierum regū iuda. **D**ominus miuitq; achā cū p̄ribus suis et sepult? ē cū eis i ciuitate dauid et regnauit ezechias filius ei? p̄ eo. **A**nno duodecimo **C**a. xvij. **A**chaz regis iuda regnauit osee filius hela in samaria sup israhel nouē annis. fecitq; malū coram domino. h̄ nō fuit reges israhel qui ante eū fuerūt. **C**ontra hūc ascendit salmanassar rex assyriorum et fact? est ei osee seruus reddere q; illi tributa. **C**ūq; deprehēdiss; rex assyriorum osee q; rebellare nitens misisset nūcio ad sua regē egipti ne p̄staret tributa regi assyriorum fuit singul? am̄is solit? erat obsedit eū et vinctus misit in carcerē. **P**uagatiūsq; ē oēs terrā et ascendens samariā obsedit eā tribus am̄is. **A**nno at nono osee cepit rex assyriorum samariam et transtulit israhel in assyriam posuitq; eos in haylā et i aborū rta fluminū gozā i ciuitatibus mediorū. **F**actū ē ei cū peccassent filii israhel dño deo suo q̄ eduxerat eos de terra egipti de manu pharaonis i gulfū abulauerūt iuxta titū gētū q̄s cōsuperat dñs i cōspectu filiorum israhel et regū israhel. q; filii israhel fecerāt. **E**t irritauerūt filii israhel verbum dñi deū suū et edificauerūt sibi excelsa in ciuitatibus vrbibus suis a turres custodiū vñ ad ciuitatē munitā. **F**eceruntq; sibi statuas et lucos in omni colle sublimi et subter omne lignū nemorosū et adolebāt ibi incensū sup aras in more gentium quas trāstulerat dominus a facie eorum.

REGVM

.III.

feceruntque verba pessima iratantes dominum et coluerunt imunditias de quibus precepit eis dominus ne facerent sibi hoc. Et testificatus est dominus israel in iuda per manum omnium prophetarum et videtur dicens. **R**evertimini a vestris pessimis et custodite precepta mea et ceremonias: iuxta omnem legem quam precepi patribus vestris et sicut misit ad vos in manu servorum meorum prophetarum. **Q**ui non audierunt sed iduraverunt cervicem suam iuxta cervicem patris suorum qui noluerunt obedire domino deo suo. **E**t abiecerunt legitimam eius et pactum quod pepigit cum patribus eorum et testimonias quas confirmavit dominus eos secuti sunt vana et vane egerunt et secuti sunt gentes que erant per circuitum eorum super quibus preceperat dominus eis ut non facerent sicut et ille faciebant. **E**t dereliquerunt omnia precepta domini dei sui feceruntque sibi idola et adorarunt vitulos et lucos et adoraverunt vniuersam militiam celi. **S**ervieruntque baal et asceverunt filios suos et filias suas per ignem. **E**t divinationi in se serviebant et augures et tradiderunt se ut facerent malum contra dominum et irascarent eum. **I**ratusque est dominus vehementer israel et abstulit eos a conspectu suo et non remansit nisi tribus iuda tantummodo. **S**ed nec ipse iuda cum tam abundavit in erroribus israel quos operatus fuerat. **P**roiecitque dominus omne se in manu diripientium donec perciret eos a facie sua. ex eo iam tempore quod scissus est israel a domo david et constitutus est sibi rex iheroboam filius nabat. **S**eparavit enim iheroboam

israel a domino et peccavit eos fecit peccatum magnum. **E**t ambulaverunt filii israel in universis peccatis iheroboam quod fecerat et non cessaverunt ab eis usque quando dominus auferret israel a facie sua sicut locutus fuerat in manu omnium servorum suorum prophetarum. **T**ranslatusque est israel de terra sua in assyrios usque in diem hanc. **A**dduxit autem rex assyriorum de babilone et de chusa et de ahaia et de emath et de sesarua et collocavit eos in civitatibus samarie per filios israel. **Q**ui possederunt samariam et habitaverunt in urbibus eius. **C**umque ibi habitare cepissent non timebant dominum et imiserunt eis dominus leones qui interficiebant eos. **N**untiatusque est regi assyriorum et dictum. **G**entes quas transtulisti et habitare fecisti in civitatibus samarie ignorat legitimam dei terre et immisit eos dominus leones et ecce interficiunt eos eo quod ignoraret ritum dei terre. **P**recepit autem rex assyriorum dicens. **D**ucite illuc unum de sacerdotibus quos inde captivos abduxistis ut vadat et habitet cum eis et doceat eos legitimam dei terre. **I**gitur cum remisset unus de sacerdotibus hiis qui captivi ducti fuerant de samaria habitavit in bethel et docebat eos quomodo colerent dominum. **E**t vnaqueque gens fabricata est deum suum. **P**rofuertque eos in fanis excelsis quod fecerant samaritanie gens et gens in urbibus suis in quibus habitabant. **V**iri enim babilonii fecerunt sochot benoth. viri autem chuthem fecerunt nergel et viri de emath fecerunt asuna. **P**orro euei fecerunt nebaa et thachaa. **I**psi autem qui erant de sesarua imcomburebant filios suos igni ad ramelech et anamelech dominus

separauim et nihilominus colebāt
dñm. **F**ecerūt at̄ sibi de nouissimis
sacerdotes excellorū et ponebāt eos
in famis sublimibz. **E**t cū dñm co
lerēt dñs q̄; suis fruebāt iuxta
cōsuetudinem gētū de q̄bz trāslati
fuerant samariā. **V**ñ in pñtem di
em morem sequūt at̄ quū. **N**on ti
ment dñm neq; custodiūt cerimo
nias ei⁹ at; iudicia et legē et māda
tū qđ p̄cepit dñs filiis iacob quē
cognominauit isrl et paussēt cū
eis pactū et mādauerat eis dicēs
Nolite timere deos alienos et nō
adoretis eos neq; colatis eos et n̄
ymoletis eis. **S** dñm deū v̄m quī
eduxit vos de terra egipti in forti
tudine magna et in brachio extē
to ipsum timete et illū adorate et
ip̄i ymolate. **C**erimonias q̄; et iudi
cia et legē et mādatū qđ sc̄p̄it vob̄
custodite vt faciatis cūctis diebz
et non timeatis deos alienos. **E**t
pactum qđ paussit vobiscum noli
te obliuisci nec colatis deos alie
nos sed dñm deum v̄m timete et
ip̄e eruet vos de manu oīm inimī
corū v̄rorū. **I**lli vero nō audierunt
s̄ iuxta cōsuetudinem suā p̄stinaz
p̄petrabant. **F**uerūt igit̄ gētes iste
timētes qđem dñm s̄ nihilomin⁹
et ydolis suis seruētes. **N**ā filij
eorū et nepotes suū fecerūt prēs
sui ita faciūt vñ i pñte diē

Anno t̄cio osee filij **E**sa. xviii
hela regis isrl regnauit eze
chias filij achā regis iuda. **V**igi
tiq; āno erat cū regnare cepis
set et viginti nouē ānis regnauit
i isrl. **N**omē m̄ris ei⁹ abisa filia
zacharie. **F**ecitq; qđ erat bonū co
rā dño iuxta oia q̄ fecerūt dđ pat̄

ei⁹. **I**pse discipauit excelsa et con
triuuit statuas et succubuit lucos cō
fregitq; serpentem ereū quē fecē
rat moyses. **S**i qđem vñ ab illud
tempus filij isrl adolebant ei⁹ icon
sum. **V**ocauitq; nomē ei⁹ nebelā
Et in dño deo isrl sperauit. **I**taq;
p̄deū nō fuit simile ei⁹ cūctis regi
bus iuda s̄ neq; in hñs q̄ an eum
fuerūt et adhehit dñoz nō recessit
a vestigijs ei⁹ fecitq; mādata ei⁹
q̄ p̄cepit dñs moyfi vñ et erat do
min⁹ cū eo et i cūctis ad que p̄ce
debat sapienter se agebat. **R**ebel
lauit q; cōtra regē assyriorū et nō
seruiuit ei. **I**pse paussit philisteos
vñ ad gazā et oēs terminos eorū
a t̄rre custodū vñ ab ciuitate mu
rita. **A**nno quarto regis osee filij
quī erat annus septim⁹ osee filij
hela regis isrl ascēdit salmana
sar rex assyriorū samariam et op
pugnauit eā et cepit. **N**ā p̄ ānos
tres āno sexto ezechie id ē nono ā
no osee regis isrl capta ē samaria
et translulit rex assyriorū israhel i
assyrios. collocauitq; eos in hay
la et in albz fluuijs gozan i ciuita
tibus medoz q; non audierunt vo
cē dñi dei sui sed p̄ceperat mo
pactū ei⁹. **O**ia que p̄ceperat mo
yses seruus dñi non audierūt ne
q; fecerunt. **A**nno quarto de dño re
gis ezechie ascendit sennacherib
rex assyriorū ad vniūsas ciuitates iu
da munitas et cepit eas. **T**ūc mi
sit ezechias rex iuda nuncios ad
regē assyriorū i lachis dicēs. **P**ec
caui fcede a me et oēs qđ ip̄oficiis
mihi feram. **I**ndixit itaq; rex as
syriorū ezechie regi iude trecenta
talēta argēti et triginta talēta auri

Rex Ezechias bon⁹ et dñs
regnauit in iherlm id est
vniūsus dñs serps et a moyses

Debitq; ezechias omne argētū
qđ reperit fuerat in domo dñi
et in thesauris regis. In tpe illo
afregit ezechias valuas templi
dñi et laminas aurī quas ipse af
fuerat et dedit eas regi assiriorū
Nisitāt rex assiriorū tharthan et
rapšac et rapšacē de lachis ad ē
gē ezechia cū manu valida iherl'm
Qui cū ascendisset vneēt iherl'm
et steterunt iuxta aqueductū pis
tine supioris que ē in via agrī sul
lonis: vocaueruntq; regē **E**gress?
ēāt ad eos eliachim fili? elchie
positus domus et sobna scribarū io
abē fili? asaph a commētariis dix
itq; ad eos rapšaces. **L**oquimini
ezechie. **H**ec dicit rex magnus rex
assiriorū. **Q**ue est ista fidutia q̄
mitis? **C**ōsitan inisti consiliū vt
prepares te ad preliūm? **I**n quo a
fids vt audeas rebellare? **A**n spe
ras in baculo arūdineo atq; cōfra
cto egipto? **S**up quem si iābueit
horio: cōminutus igrediet manū
eius et pforabit eam. **S**ic ē pharao
rex egipti omnibus q̄ cōfidūt i se
qđ si dixeritis mī in dño deo nrō
habemus fidutiam: nonne iste ē cu
ius abstulit ezechias excelsa et al
taria et precepit iude et iherusalem?
Nunc igit transite ad dñm meū
regē assiriorū et dabo vobis duo
milīa equorū et vīdete an habere
valeatis ascensores eorū. **E**t quō
potestis resistere ante vnū? **S**atra
pā de seruis dñi mei minimis? **A**n
fidutia habes in egipto ppter cur
tus et eq̄tes? **N**unqđ sine dñm vo
lūate ascendi ad locū istum vt de
molire eū? **D**ñs dixit mī. **A**scende

ad terram hanc et demolire eam.
Dixerūt aut eliachim fili? elchie
et sobna scriba et ioabē rapšac. **O**re
camur vt loquaris nobis seruis
tuis syriace: siquidem intelligim?
hāc linguā et nō loquaris nobis
iudaice audiente populo q̄ est sup
murum. **R**ēditq; eis rapšaces di
cēs. **N**ūqđ ad dñm tuū? ad te misit
me dñs meus vt loquerer. **S**mo
nes hos et nō potius ad viros qui
sedent super murum vt comedāt
stercora sua et bibant vrinam su
am vobiscum? **S**tetit itaq; rapša
ces et exclamauit voce magna iu
daice et ait. **A**udite verba regis
magni regis assiriorū. **H**ec dicit
rex. **N**on vs seducat ezechias. **N**ō
enī poterit eruiere vos de manu
mea neq; fidutia vobis tribuat
sup dñm dicens. **E**ruens liberabit
nos dñs et non tradet cūas hec i
manu regis assiriorū. **N**olite audi
re ezechiam. **H**ec enī dicit rex as
siriorū. **F**acite meū qđ vobis ē v
tile et egredimini ad me. **E**t come
det vnusquisq; de vinea sua et de
fici sua et bibetis aquas de cister
nis vris: donec veniam et trāsserā
vos in terram q̄ filis ē terre vtr.
in terrā fructiferā et fertilē vimī.
terā panis et vinearū: terrā oliua
rū et olei ac mellis et viuetis et nō
moriemini. **N**olite audire ezechi
am qui vos decipit dicens. **D**ñs li
berabit nos. **N**unquid liberauerūt
dñi gentium terram suā? de manu
regis assiriorū? **V**bi est de? emath
et arphat? **V**bi ē de? sepharua im
ana et aua? **N**unquid liberauerūt
samaritam de manu mea? **Q**ui nā
illi sūt in vniuersis dñs terrarū qui

eruerit regioez suā de manu mea
vt possit erui dñs iherlm de maū
mea. Tacuit itaq; popul⁹ et non
rñdit ei quicq; Si qdē pceptum
regis acceperat vt nō rñderet ei.
Venitq; eliachim fili⁹ belchie
pposit⁹ dom⁹ et sobna scriba⁹ io
abx fili⁹ asaph a cōmētarijs ad eze
chiam scissis vstib⁹ ⁊ nūciauerūt
ei verba rapsadis **Ca. xij.**

Que cū audisset ezechias rep
scidit vstimenta sua ⁊ opert⁹
est sacco. ingress⁹q; ē domū dñi
et misit eliachim prepositū dom⁹
et sobnā scribam et senes de sacer
dotibus opertos saccis ad ysaiā
pphetam filiū amos. Qui dixerūt
Hec dicit ezechias. Dies tribula
tionis et increpationis ⁊ blasphe
mie dies iste Venerūt filij vñ ad
partū et vires nō hz parturiens
Si forte audiat dñs de⁹ tu⁹ vni
uersa vba rapsadis quē misit rex
assyrior⁹ dñs su⁹ vt exprobraet
deū viuētē et argueret vñ q
audiuit dñs deus tu⁹ et fac orati
onem p reliquis q repte sūt Ve
nerūt q hui regis ezechie ad ysai
am Dixitq; eis ysaias Hec dicit
dñs dñs vñ. Hec dicit dñs Noli
timere a facie s monū qz audiuiti
qbz blasphemauerūt pueri regis
assyrior⁹ me. Ecce ego immitaz
ei spm⁹ ⁊ audiet nūciū et reuertet
i terrā suā ⁊ deiciā eū gladio i ter
ra sua. Reuert⁹ ē ergo rapsaces ⁊
inuenit regē assyrior⁹ expugnātē
sobnā. Audierat ei q recessisset
de lachis Cūq; audisset de thara
cha rege ethiopia dicētes ecce e
gress⁹ ē vt pugnet aduersū te et
iret contra eū misit nūcios ad eze

chiam dicēns Hec dicite ezechie
regi iuda Nō te seducat de⁹ tuus
in quo habes fiducia⁹ neq; dicas
nō tradet iherlm in manus regis
assyrior⁹ Tu ei ipe audisti q fecerūt
reges assyriorū vni⁹ teris
quō vastauerūt eas Nū ergo sol⁹
poteris liberari. Nūq; liberauerūt
dñ gētū singulos qz vastauerūt
pēs mei gozan videlicet et arā et
releph ⁊ filios eden q erāt i thylas
sar. Vbi ē rex emath ⁊ rex arfat
et rex ciuitatis sepharuaia ana
⁊ aua. Itaq; cū accepisset ezechia
as lras de manu nūcion ⁊ legisset
eas ascēdit i domū dñi et expan
dit eas corā dñō ⁊ orauit in ospi
ei⁹ dicēs. Dñe de⁹ isrl q sedes su
p cherubim tu es de⁹ sol⁹ regū oīs
terre tu fecisti celū et terrā Inclia
aure tuā ⁊ audi. Api dñe oculos tu
os ⁊ vide et audi oia vba sennache
rib q misit vt exprobraret nobis
deū viuētē Vere dñe dissipauerūt
reges assyrior⁹ gētes et tras oim
et miserūt deos eorū i ignē Nō ei
erāt dñ h opa manū hūm ex lig
no et lapide ⁊ p dicit eos. Nūc
igit dñe de⁹ nō saluos fac de ma
nu eorū vt sciāt oia regna tē qz
tu es dñs de⁹ sol⁹ Misit at ysaias
fili⁹ amos ad ezechiā dicēs Hec
dicit dñs deus israhel Que depre
catus es me sup sennacherib rege
assyriorū audiui Iste est sermo
quem locutus est de minus de eo.
Spreuit te ⁊ subsannauit te vt
go filia syon post tregum tuā ex
put mouit filia iherusalē Cui ex
probrasti ⁊ quē blasphemasti Cō
tra quē exaltasti vocē tuā et e
leuasti in excelsū oculos tuos.

Contra sanctū israel **P**er manus
seruorum tuorum reprobraſti dñor di
xisti **I**n multitudine circuituum meo
rum ascendi excelsa montium in su
mitate libani et succidi sublimas
cedros eius et electas abietes illius
Et ingressus sum versus ad terminos
eius et saluati carmeli eius ego succidi
Et bibi aquas alienas et ficauit vesti
gibus pedum meorum omnes aquas clausas
Nūquid non audisti quid ab initio
fecerim? **E**t diebus antiquis plasma
ui illud et nunc adduxi. **E**ruuntque
in ruinā collū cōpugnantiū cui
tates munite et qui sedent in eis
humiles manu **C**ōtremueunt et cō
fusi sūt facti sūt velut fenus agri
et virens herba tectorum que arefacta
est antequam viret ad maturitatem
Habitu tuū et egressū tuū et
introitū tuū et vīā tuā ego psci
ui et furorē tuū cōtra me Infamisti
in me et supbia tua ascēdit in au
res meas **D**onā itaque circuitū in
natiuitatibus tuis et chamū in labiis tuis
et reducam te in vīā per quam remisisti.
Tibi autem ezechia hoc erit signum.
Comede hoc anno que repereris
in secundo autem anno que sponte nascuntur
Dono in anno tertio seminate et
metice plantate vineas et come
ditis fructū earū. **E**t quācumque reli
quū fuerit de domo iuda mittet ra
dicē deorsū et faciet fructū sursum
De iherusalē quippe egredientē reli
quie et quod saluet de monte syon
et de dñi exercituum faciet hoc **Q**uā
ob hoc dicit dñs de rege assyri
et i eā sagittā nec occupabit eaz
clipeus nec circumdabit eā munio
Per viā que venit reuertet et citate

hāc nō ingrediet dicit dñs ptegar
que urbem hāc et saluabo eā ppter
me et ppter dauid seruū meum
Factū ē igit in nocte illa venit an
gelus dñi et percussit in castris assi
riorum centū octoginta quique milia **C**ū
que diluauit furerisset et videret oīa
corpora mortuorum et recedens abiit.
Et reuersus ē sennacherib rex assy
riorum et mansit in nimue **C**ūque adve
ret in sepulchro nestach deū suum adra
melech et sarasar filiū eius percussit
eum gladio. fugeruntque in terram
armeniorum et regnauit asanab dñs
filius eius pro eo **C**ap. xx. . .

N diebus illis egrotauit ezechias
versus ad mortem et venit ad eū ysai
as filiū amos prophetae dixitque ei
Hec dicit dñs deus. **P**recipe do
mū tuē. **M**orieris ei tu et non viues
Qui conuertit faciem suā ad parietē
et occidit dñm dicens **O**bscuro dñe
memeto queso quō ambulaueri co
ram te in veritate et in corde perfecto
et quod placitū ē coram te fecerū. **F**le
uit itaque ezechias fletu magno.
Et antequam egrediretur ysaias me
diaz ptem atrij factus ē sermo do
mini ad eum dicens **R**euertere et
dic ezechie duci populi mei **H**ec
dicit dñs deus dauid patris tui. **A**u
diui orationem tuā vidi lacrimam
tuā ecce sanauit te. **D**ie tertio as
cēdes sepulchrum dñi et addā diebus
tuis quidē annos **S**ed de manu
regis assyriorum liberabo te et citatez
hanc et ptegar urbē istā ppter me
et ppter dauid seruū meū **D**ix
itque ysaias **A**fferte massam ficorum
Quā cū attulisset et posuissent su
per vlcus eius curat⁹ est **D**ixit
autem ezechias ad ysaiā. **Q**uod

Assyri ab angelo nocte in
castris percussus erat 185000

De vita Ezechie 15 annis
prolongata

erit signū qđ dñs me sanauit et qđ
ascēsus sū die tertia tēplū dñi :
Cui ait ysaias **H**oc erit signū a
dño qđ facturus sit dñs sermonē
quē locut⁹ ē . **V**is vt ascēdat um
bra de cem lineis aut vt reuertat⁹
totidem gradib⁹ . **E**t ait ezechias
Facile ē umbrā crescere de cem line
is **N**ec hoc volo vt fiat . s̄ vt reu
tatur retrorsum decem gradibus
Inuocauit itaq; ysaias p̄ph̄a dñi
et reduxit umbrā p̄ lineas q̄bus iā
descēdeat i h̄orologio achā et ro
sum de cem gradib⁹ **I**n tpe illo misit
merodach baladā fili⁹ baladan
rex babiloni⁹ lras et muncā ad
ezechia **A**udierat enim qđ egrotas
set ezechias **T**etatus est autem in
aduentu eorū ezechias et ostendit
eis domum aromatum et aurū et
argentum et pigmenta varia un
genta qđ et domū vasorū suorū et o
mnia que hēre poterat in thesauris
suis **N**ō fuit qđ nō monstrass̄ eis
ezechias in domo sua et in oī p̄tate
sua **V**enit aut̄ ysaias p̄ph̄a ad re
gē ezechia **D**ixitq; ei . **Q**uid dix
erūt viri isti . ā vñ venerūt ad te
Cui ait ezechias . **D**e terra longi
qua uenerūt ad me de babilone **A**t
ille rēdit . **Q**uid viderūt in domo
tua . **A**it ezechias . **O**mnia quecūq;
sunt in domo mea viderūt **N**ihil ē
enī qđ non monstrauerim eis i the
sauris meis **D**ixit itaq; ysaias eze
chie **A**udi sermonē dñi . **E**cce di
es veniēt et auferent oīa q̄ sunt i
domo tua et q̄ didicist̄ p̄s tui vsq;
in diem hanc in babilonē . **N**ō re
manebit qcq; ait dñs **S**ed de filiis
tuis q̄ egredient̄ ex te qđ generab⁹
tollent̄ et erūt cunuchi in palatio

regis babilonis . **D**ixit ezechias
ad ysaiam **G**on⁹ sermo dñi quem
locut⁹ ē **S**it tñ pax veritas in bi
ebus meis **R**eliqua at sermonum
ezechie et oīs fortitudo ei⁹ et quō
fecerit piscinā et aqueductū i tro
duxit aquas i ciuitatē : nōne hec
scripta sunt in libro sermonū die
rum regum iuda . **D**ormiuit ma
chias cū p̄b⁹ suis et regnauit ma
nasses fili⁹ ei⁹ pro eo **C**a . pri
Ou regnare cepisset et quinq;
gintaquinq; annis regnauit in ihe
rusalē **N**omē matris ei⁹ aphsiba
Fecitq; malū in aspectu dñi iuxta
ydola gentiū quas deleuit dñs a fa
tie filiorū isrl **C**onuersusq; ē et edi
ficauit ex cella que dissipauerat e
zechias pater eius et exerxit mas
baal et fecit lucos sic fecerat achab
rex isrl et adorauit oēm militiā ca
li et coluit eam **E**xtruxitq; ans in
domo dñi de qua dixit dñs i iherl
ponā nomē meū et extruxit alciā
vniuersę militie celi i duob⁹ atēsi
sepli dñi **E**t traduxit filiū suū per
ignē et arcolat⁹ ē et obstruauit an
gurā et fecit phitones et aurusp
ces mltiplicauit vt faceret malū
coram dño et irritaret eū . **P**osuit
qđ ydolū luci quē fecerat in seplō
dñi sup quo locutus ē dñs ad da
uid et ad salomonē filiū eius **I**n se
plo hoc et in iherl in quas elegi de
cunctis tribub⁹ israhel ponā nō
men meū i sempiternū et vltra nō
fatiā commoueri pedem israhel
de terra quam dedi patrib⁹ eorū
si custodierint ope oīa que p̄ce
pi eis et vniuersam legem quā mā
dauit eis seruus meus moyses .

REGVM

.IIII.

Illi vero nō audierūt hī seducti sūt
 a manasse vt facerēt malū super
 gentes q̄s cōtruiūt dñs a facie fili
 orum israel. **I**osafusq; ē dñs in ma
 nu seruoꝝ suoꝝ pphaz dicens **Q**ui
 a fecit manasses rex iuda abho
 minationes istas pessimas sup om
 nia q̄ fecerūt amozrei ante eum ⁊
 peccare fecit etiā iudā in immūdi
 citis suis. **A**ptēa hec dicit dñs de⁹
 israel. **E**cce ego iducā mala sup ihe
 rusalē et iudam et quicunq; audi
 erūt tinniant ambe aures eius. **E**t
 extendam sup iherlm fumiculū sa
 mae ⁊ pondus domus achab et
 delebo iherl; sicut delecti solent ta
 bule. **D**elens vltimā et ducā cre
 būs filū sup faciē eius. **D**imitta
 vero reliquias hereditatis mee ⁊
 tuda eas in manus inimicoꝝ ei⁹
 erūtq; in vastitate ⁊ in rapinā cū
 eis abūsarijs suis. eo q̄ fecerint
 malū coram me et pseuerauerūt
 iracantes me ex die q̄ egressi sūt
 patres eoz ex egipto vsq; ad hāc
 diē. **I**nsup et sanguinē innoxiū fu
 bit manasses multū nimis donec
 impleat iherusalem vsq; ad os absq;
 peccatis suis quibus peccare fecit
 iudā vt faceret malū coram dño
Reliqua at sermonū manasse ⁊
 omnia q̄ fecit et peccatum eius
 q̄ peccauit. nonne hec scripta sūt
 in libro sermonū dieꝝ regū iuda
 suis et sepult⁹ ē in orto dom⁹ sue
 in orto ozam ⁊ regnauit amon fi
 lius ei⁹ p eo. **D**igintiduoꝝ ānoꝝ
 erat amon cum regnā cepit. **D**u
 obo q; annis regnauit in iherlm
 domē mris ei⁹ messallemeth fi
 lius eius de ietheba. **F**ecitq; malū

in aspectū dñi sicut fecerāt manas
 ses p̄t eius ⁊ ambulauit in oī via
 p quā ābulauerat pater ei⁹. **S**er
 uauitq; immūdicis quibus fuit
 bat pater eius ⁊ adorauit eas ⁊ s̄
 reliq̄t dñm deū p̄m suoꝝ et nō ā
 bulauit i via dñi. **R**efederuntq; ei
 infidias seruū sui ⁊ interfecerūt re
 gē in domo sua. **P**ercussit at po
 pul⁹ terre oēs q̄ cōiurauerāt cōtra
 regē amon ⁊ cōstituerūt sibi regez
 ioham filiū eius p eo. **R**eliq; aut
 smonū amō q̄ fecit. nōne hec scri
 pta sūt i libro sermonū dieꝝ re
 gū iuda. **S**epellerūtq; eū i sepul
 cro suo in orto ozam et regnauit
 iohas filius ei⁹ p eo. **Ca. xxiij**

Octo anoz erat iohas cum re
 gnare cepisset ⁊ triginta vno
 anno regnauit i iherusalē. **N**om
 mris eius ydiba filia phadaiā de
 besechat. **F**ecitq; qd placit⁹ erat
 coram dño ⁊ ambulauit p omnes
 vias dauid p̄is sui. **N**on declina
 uit ad dexteram siue ad sinistram.
Anno at octauo de dō regis iohē
 misit rex saphan filium aslia filij
 mesullam scribā tēpli dñi dicens
 ei. **V**ade ad belchia sacerdotē ma
 gnū vt cōfletur pecunia q̄ illata ē
 in templū dñi quā colligerūt iani
 tores templi a populo. **d**eturq; sa
 bris p ppositos domus dñi. **Q**uiz
 distribuāt eā hñs q̄ operantur i
 tēplo dñi ad instauranda sarta
 ta tēpli. tignarijs videlicet et ce
 metarijs ⁊ hñs q̄ interrupta cōpo
 nūt et vt emanēt ligna et lapides
 de lapidinis ad instaurandum
 tēplū dñi. **V**erūt nō supputet eis
 argētū qd accipiūt. s̄ i potestate
 habeant et in fide. **D**ixit autem

Ammon erat domi sui a ser
 uis omnis: at iohas e
 filius erat rex post morte
 p̄is a p̄p̄o constitutus

iohas regnavit 31 annis

De libro qm helchias
dixit tunc in templo

helchias pōtifer ad saphā scribā:
Librum legis repi in domo dñi. de
dit qz helchias volumē saphā scri
be qz et legit illud. Venit qz saphā
scriba ad egē et renūtiavit ei qd p
cepat et ait. Cōflauert fūi tui pecu
niaz que repta est in domo domini
et dedit vt distribuere fabris ac
pfectis opm tēpli dñi. **N**arrauit
qz saphā scriba regi dicens. **L**ibz
dedit m helchias sacerdos. **Q**uez
cū legis saphā coram rege et au
disset rex verba libri legis domini
scidit vestimēta sua et pcepit hel
chie sacdōti et ahicbiā filio saphā
et achpbor filio mīcha et saphā scri
be et asaiē seruo regis dicens. **I**te
et cōsulite dñm sup me et sup pplo
et sup oī iuda de verbis voluminis
istius qd inuētū ē. **M**agna enī ira
dñi succēsa est oīa nos. qz non au
dieēt pēs nostri verba libri huius
vt facerēt oīe qd scriptū ē nob.
Fert itaqz helchias sacdos et ahi
chā et achpbor et saphā et asaiā
ad oldā pphētē vxorē sellū filij the
cie filij aras custodis vestiū q hīta
bat i iherusalē i scdā. loquūqz sūt
ad eā. **E**t illa rēdit eis. **H**ec dicit
dñs deus isrl. **D**icite viro qui misit
vs ad me. **H**ec dicit dñs. **E**cce e
go adducā mala sup locū istū et su
p habitatores eius omnia verba
legis q legit rex iuda. quia dere
liquerunt me et sacrificauerūt dñs
alienis irritantes me in cunctis
opibus manuum suarum. **E**t succē
detur indignatio mea in loco hoc
et non extinguetur. **R**egi autem
iuda qui misit vs vt cōsuleretis
dñm sic dicetis. **H**ec dicit dominus
deus israhel. **P**ro eo q audisti re

ba voluminis et pteritū ē cor tuū
et humiliatus es coram domino:
auditis sermonibz oīa locū istū
et habitatores ei? qz videlicet fie
rent in stupore et i maledictū et sci
disti vestimenta tua et fleuisti corā
me et ego audiui ait dñs. **I**dicte
colligam te ad pēs tuos et collige
ris ad sepulcrū tuū in pace vt non
videāt oculi tui oīa mala q intro
ducturus sū super locū istū.
Et renūtiauerūt. **C**a. xxiij.
Regi qd dixerat. **Q**ui misit et
congregati sunt ad eum omnes se
nes iuda et iherusalem. **A**scendit
qz rex templum domini et omnes
viri iuda ymūqz qui habitabāt
in iherusalem cum eo sacerdotes
et pphete et oīs ppli a puo vsqz
ad magnū. legitqz cūctis audiet
b? oīa verba libri fēderis q iūst?
ē i domo dñi. **S**tetitqz rex super
gōdū et fēd? passit corā dño. ut ā
bularēt post dñm et custodiret p
cepta ei? et testimonia et cetimo
nias in omni corde et in tota aīa
et suscitaret verba fēderis huius q
scripta erant in libro illo. **E**t pcepit
vūqz populus pacto. **E**t pcepit
rex helchie pontifici et sacerdotibz
secundi ordinis et ianitoribz ut
picerent de templo domini omnia
vasa q facta fuerāt baal et in loco
et ymūse milide celi et cōbussit ea
foris iherlēm i oualle cedrō et tulit
puluerē eoz i bethel. **E**t deleuit au
ruspices quos posuerāt reges iu
da ad sacrificābū i excelis per
ciuitates iuda et incūitu iherusa
lem et eos qui adolebant incēlū
baal et soli et lune et duodecim sig
nis et omni milicie celi. **E**t effere

fecit ludiz de domo dñi foras iherusalem in cōualle cedron ⁊ obusit eū ibi et redegit in puluerē et pletit sup sepulcra vulgi. **D**estruxit q̄ ediculas effeminatorū que erāt in domo dñi pro quibz mulieres terebant q̄h domūculas lutes congregauitq̄ omnes sacerdotes de ciuitatibus iuda ⁊ contaminabit ex celsa vbi sacrificabāt sacerdotes de gaba vbi bethsabee. **E**t destruxit aras portarū i introitu ostij ioseph p̄ncipis ciuitatis quod erat ad finitū porte ciuitatis. **V**erūtā nō ascendebant sacerdotes ex celso tū ad altare dñi in iherusalem s̄ tū comedebant azimā i medio fratrum suorum. **C**ontaminauit q̄z tophet qd ē i cūalle filij ennō ut nemo consecraret filium suum aut filiā p ignē molo ch. **A**bstulit q̄z quos quos dederāt reges iude solū i introitu tēpli dñi iuxta erebā natamelech eunuchi. q̄ erat i pharūm curus aut solis cōbustū igni. **A**ltaria q̄z q̄ erāt sup tecta cenaculi achaz que fecerant reges iuda et altaria que fecerāt manasse in duobus atrijs tēpli dñi destruxit rex et ciuitatē inde ⁊ dispersit cinerē eorū in torrentē cedron. **E**x celsa q̄z que erant i iherusalem ad septem ptem montis offensionis que edificauerat salomon rex israel altareth i dolo sydomiorū ⁊ chamof offensionis moab ⁊ melchpon abhominatiōi filiorū āmon polluit rex ⁊ cōtraxit statuas ⁊ succidit lucos repleuitq̄ loca eorū ossibus mortuorū. **I**n sup ⁊ altare qd erat in bethel ⁊ ex celsū qd fecerāt iheroboā filius nabath q̄ peccare fecit israel

galtare illud ex celsū destruxit atq̄ cōbussit et cōminuit in puluerem succeditq̄ etiā lucū. **E**t ouersus iofias vidit ibi sepulcra que erant in monte. misitq̄ ⁊ tulit ossa 8 sepulcris et cōbussit ea sup altare ⁊ polluit illud iuxta verbum dñi qd locutus est vir dei q̄ predigerat vba hec. **E**t ait. Quis est titulus ille quē video? **R**ēderitq̄ ei ciues vrb illi. **S**epulcrū ē hoīs dei q̄ venit de iuda ⁊ predixit verba hec que fecisti sup altare bethel. **E**t ait. **D**imitte eum. **N**emo cōmoueāt ossa eius. **E**t in tacta manserunt ossa illius cū ossibz p̄phē q̄ venerat de samaria. **I**n sup ⁊ oīa fana ex celsorum que erāt in ciuitatibus samarie que fecerant reges israel ad irā tandum dñm abstulit iofias ⁊ fecit eis scdm oīa que fecerat in bethel. **E**t occidit vniūsos sacerdotes ex celsorū q̄ erāt ibi sup altaria ⁊ cōbussit ossa humana sup ea. **R**elūsusq̄ ē israel ⁊ p̄cepit omni p̄phē dicēs. **F**acite phase dño deo vestro scdm q̄ scriptum ē in libro federis huius. **N**ec ei factū ē phase tale a diebus iudicium q̄ iudicauerūt israel et omnium dierum regum israel et regū iuda sicut in octauo decio āno regis ioseph factū ē phase istud dño in iherusalem. **S**ed ⁊ phitones ⁊ ariolos ⁊ figuras ydolorū et immūdiās et abhominatiōes que fuerunt in terra iuda ⁊ iherusalem abstulit iofias vt statueret verba legis que scripta sunt in libro quem inuenit belchias sacerdos in templo dñi. **S**imilis illi nō fuit ante eum rex qui reuertere ⁊ ad dñm in oī corde suo ⁊ i tota aīa

Iofias occidit sacerdotes

fua ⁊ vniūsa virtute sua iuxta om-
nem legeꝝ moyſi neqꝫ poſt eū ſur-
rexit ſimilis illi. verū tñ non eſt a-
uerſus dñs ab ira ſuoris ſui ma-
gni quo iratus ē ſuor eiꝫ cōtra iu-
dā ppter irritationes q̄bo puoca-
uerat eū manaſſes. Dixit itaqꝫ do-
minꝫ. Et iā iudā auferā a facie me-
a ſicut abſtuli iſrl ⁊ pitiā ciuitatem
hāc quā elegi iherlꝫ ⁊ domū de q̄
dixi: erit nomē meū ibi. Reliꝫ at
ſermonū ioſie et vniuerſa q̄ fecit
nonne hec ſcripta ſūt in libro vbo
rū diez regū iuda? In diebo eius
aſcēdit pharao nechao rex egipti
cōtra regē aſſiriōrū ad flumen eu-
fraten. Et abiit ioſias rex i occu-
ſum eiꝫ ⁊ occiſus eſt in mageddo
cū vidiffet eū ⁊ portauerūt eū ſer-
uū ſui mortuū de mageddo ⁊ ptule-
runt i iherlꝫ et ſepelierūt eū in ſe-
pulcro ſuo. Tulitqꝫ p̄ls terre io-
achā filiū ioſie ⁊ vnixit eū ⁊ con-
ſtituerūt eū regē p̄ prē ſuo. Vigin-
titriū ānoꝝ erat ioachā cū regna-
re cepiffet ⁊ tribꝫ menſibꝫ regna-
uit in iherlꝫ. Nomē m̄is eiꝫ ami-
thal filia iheremie de lobna. Et fe-
cit malū corā dño iuxta om̄ia q̄ fe-
cerāt patres eiꝫ. Vixitqꝫ eū pha-
rao nechao i reblatha q̄ ē in terra
emath ne regnaret in iherlꝫ. Et i-
poſuit mulctam terre centū talen-
tis argenti ⁊ talento auri ſegēqꝫ
oſtituit phāo nachao heliachī fili-
ū ioſie p̄ ioſia prē eiꝫ vñtqꝫ nomē
eius ioakim p̄ rō ioacham tulit
⁊ duxit in egiptum. Argentū autē
et aurum dedit ioakim pharmoni
cū induciſſet terre per ſingulos
vt oſferret iuxta p̄ceptum phar-
monis. Et vnumquemqꝫ iuxta vires

ſuas exegit tam argentum q̄ au-
tū de populo terre vt daret phar-
moni nechao. Viginquinqꝫ ānoꝝ
erat ioakim cū regnare cepiffet ⁊
vñdecī annis regnauit in iherlꝫ.
Nomē m̄is eiꝫ zebida: filia pha-
daia de tuma ⁊ fecit malū coram
dño iuxta oia q̄ fecerāt prēs eius.
In diebo eiꝫ aſcēdit. **Ca. xxiij.**
Nabugodonosor rex babilōis ⁊ ſa-
ctꝫ eiꝫ ioakim ſuꝫ tribꝫ annis et
turſum rebellauit cōtra eū. Inmi-
ſitqꝫ ei dñs latrunculos chaldeorū
⁊ latrunculos ſyrie ⁊ latrunculos
moab ⁊ latrunculos filioꝝ am-
moab ⁊ inmiſit eos in iudā vt diſper-
derent eā iuxta verbum dñi qd lo-
cutꝫ fuerat p̄ ſuos ſuos p̄phas.
Factū ē at hoc per verbū dñi cōtra
iudā vt auferret eū corā ſe ppter
peccata manaffe vniuerſa que fe-
cit ⁊ ppter ſanguinē innoxii quē
effudit ⁊ impleuit iherlꝫ cruore i-
nocētiū ⁊ ob hāc rem noluit dñs
p̄pitari. Reliqua at ſermonū die
ſcripta ſunt in libro ſermonū die-
rum regum iuda. Et dormiuit io-
akim cū p̄bꝫ ſuis ⁊ regnauit ioa-
chim filiꝫ eiꝫ p̄ eo. Et vltra nō abdi-
dit rex egipti vt egredereſ de terra
ſua. Tuleāt ei rex babilōis a riuo
egipti vſqꝫ ad flumiū eufraten
omnia que fuerant regis egipti.
Decem et octo annos erat ioachi-
cum regnare cepiffet ⁊ tribꝫ men-
ſibus regnauit in iheruſaleꝫ. No-
men matris eiꝫ noeſcha filia hel-
nathan de iheruſalem. Et fecit ma-
lū corā dño iuxta oia que fecerat
pater eius. In tempore illo aſcende-
runt ſeru nabugodonosor regis

*Omne Joſia regni obſeruit
filius eius ioacham malꝫ*

REGVM

.IIII.

babylonis in iherusalem et arat
data est vrbis munitiombus. De
nitq; nabuchodonosor rex babilo
nis ad ciuitatem cum seruis suis
vt opugnarent eam. Egressusq;
ioachim rex iuda ad regē babi
lone ipse et mater ei⁹ et serui ei⁹
et p̄cip̄s ei⁹ et eunuchi ei⁹ et sus
cepit eū rex babylonis anno octa
uo regni sui. Et p̄tulit idē oēs the
sauros dom⁹ dñi et thesauros do
mi regie et cōcidit vniuersa va
sa aurea que fecerat salomō rex
isrl̄ i tēplo dñi iuxta verbū dñi et
trāstulit omnem iherl̄m et vni⁹
sōs p̄cip̄es et omnes fortes ex
ercitus decē milia in captiuitatē et
oēm artificem et iclusorē. nihilq; ē
lictum ē exceptis paupib⁹ popu
li terre. Trāstulit q; ioachim in
babylone et m̄tēz regis et vxores ē
gis et eunuchos regis et iudices t̄
re duxit in captiuitatē de iherusa
lem in babylone; et omnes viros
robustos septem milia et artifices
et iclusores mille. oēs viros for
tes et bellatores. duxitq; eos rex
babylonis captiuos in babylone;
Et cōstituit mathathia patruium
ei⁹ p̄ eo. imposuitq; nomē ei sed
chiam. Vicehmū et p̄mū annū eta
tis habebat sedechias cum regnāe
cepisset. vnde et annis regnauit
in iherl̄m. Nomen m̄ris ei⁹ erat a
sithal. filia iheremie s lobna. Et
sedt malum corā dño iuxta om̄ia
que fecerat ioachim. Trāsebatuē
ei dñs contra iherl̄m et contra iudā
donec proiceret eos a facie sua.
Recessit sedechias a rege babilo
nis. **Ca. xxv.**
Factū ē autem anno nono re

gni ei⁹ mēse decimo decima die
mensis venit nabuchodonosor rex
babylonis ipse et omnis exercitus
eius in iherusalem et arat de derūt
eam et extruxerūt in circuitu ei⁹
municōnes. Et clausa ē ciuitas at
q; vallata vñ ad vñdecimū annū
regis sedechie nona die mensis.
Preualuitq; fames i ciuitate nec
erat panis populo terre. Et inter
rupta est ciuitas et oēs viri bel
latores nocte fugerunt p viam q̄
est inter duplicem murum ad oc
tum regis. Porro chaldei obside
bant in circuitu ciuitatem. Fugit
itaq; sedechias p viam que ducit
ad capestria solitudis. Et p̄secut⁹
ē exercit⁹ chaldeorū regē ap̄rehē
ditq; eū in planitie iherich et o
nes bellatores qui erāt cū eo disp
si sūt et reliquerūt eū ap̄rehensū
et regē duxerunt ad regē babylonis
in teblatha qui locutus est cū eo
iudiciū. Filios autem sedechie
occidit coram eo et oculos eius ef
fodit. vixit q; eum cathenis et ad
duxit i babylone. Mense quito
septima die mensis ipse est ann⁹
nonus decimus regis babylonis ve
nit nabuzardan princeps exercit⁹
seru⁹ regis babylonis in iherusa
lem et succendit domū dñi et domū
regis et domos iherusale; omne
q; domū conbussit igni et muros
iherusalem in circuitu destruxit o
m̄s exercitus caldeorum qui erat
cū p̄cipe militū. Reliquā at p̄p̄i
ptem q̄ remanserāt in ciuitate et
perfugas q̄ trāsfugerant ad regē
babylonis et reliquū vulgus trāst
tulit nabuzardan princeps milicie
et paupibus terre reliq̄t vinitoēs

*Obsessa ē iherusalem
nabuchodonosor rex ba
bylonis*

*Sedechias rex iherlm
fugit et ap̄rehens⁹ ē
et filios Sedechie occidit
et ipsi oculos effodit dñm
iherlm*

*iherlm expugnata robu
rebat et dom⁹ dñi*

et agricolas. colūnas autē ereas
que erāt in templo domini bases
et mare ereum quod erat in domo
domini cōfregērunt chaldei et trā
stulerunt es omne in babilonem.
Ollas q̄ ereas et trullas et tride
tes et cyphos et mortariola et om
nia vasa erea in quibus ministra
bant tulerunt: necnon et turibula
et fialas. **Q**ue aurea aurea et que
argentea argentea: tulit p̄nceps
militie: idest colūnas duas. maē
vnum et bases quas fecerat rex sa
lomon in templo domini. **N**ō eāt
pondus eis omniū vasorū. **D**ecē
et octo cubitos altitudinis habebat
columna vna et capitellum ereū
super se altitudinis trium cubitorū
et retiaculum et malagranata sup
capitellum columnę omnia erea.
Similem et columna secunda ha
bebat ornatum. **T**ulit q̄ p̄nceps
militie saraia sacerdotem primū
et sophoniam sacerdotē secundum
et tres iamitores et de ciuitate eunu
chum vnum qui erat prefectus su
per bellatores viros et quinque vi
ros de hijs qui steterant coram re
ge q̄s reperit in ciuitate et sopher
p̄cipē exercitū qui probabat ty
rones de p̄lo terre et sex viros e
vulgo qui inuenti fuerāt in ciuitate.
Quos tollens nabuzardan p̄in
ceps militum duxit ad regē babi
lonis in reblata. paussitq̄ eos rex
babilonis et interfecit eos in reb
lata in terra emath. **E**t translat⁹ ē
iuda de terra sua. **P**opulo autem
qui relictus erat in terra iuda quē
dimiserat nabuchodonosor rex ba
bilonis p̄fēcit godoliam filium
achiam filij saphan. **Q**uod cū au

dissent omnes duces militum ip
si viri q̄ erāt cū eis videlicet q̄ oī
tūss⁹ rex babilonis godolia filius
ad godolia: i maspha ismahel fili
us nathamie et iohannan filius sa
ree et saraia filius thanamech ne
tophatites et iezonias filius ma
chiti iphi et socii eorum. **I**urauitq̄
godolias iphis et socijs eorum di
cens. **N**olite timere scire chalde
is. **M**anete in terra et seruite regi
babilonis et bene erit vobis. **F**a
ctū ē autē in mense septimo venit
ismahel filius nathamie filij elisa
ma de semine regio et decem viri
cum eo. percuesseruntq̄ godoliam
qui et mortuus est. **E**t iudeos et
chaldeos qui erant cum eo in mal
pba. **C**onsurgensq̄ omnis p̄pulus
a paruo vsq̄ ad magnū principē
militum venerunt in egiptum. **T**i
mentes chaldeos. **F**actus est vero
in anno tricesimo septimo trasmi
grationis ioachim regis iude men
se duodecimo vicecima et septima
die mensis: subleuauit euilmero
dach rex babilonis anno quo re
gnare ceperat caput ioachim regis
iuda de carcere et locutus est ei be
nigne. **E**t posuit thronū eius sup
thronum regum qui erant cum eo
in babilone et mutauit vestes ei⁹
quas habuerat in carcere et dā
debat panem semper in conspē
eius auctis diebus vite sue. **A**nō
q̄ constituit ei sine intermissione
que et dabatur ei a rege per singu
los dies omnibus diebus vite sue.

Expliat liber regum quatuor

DARALI

Incipit plog⁹ bñ theonimi pñ
biteri m libros paralipomeno.

Septuaginta inter
pñ puā et ut ab eis
in grecum versa est
editio permaneret
supplue mi chroma
ti epox sanctissime atq; doctissime
impelleres ut hebreu volumina la
tino sermone trāsferre. Qd em se
mel auis hōim occupauerat et nas
centis ecclie roborauerat fidē. iu
stuerat etiā nrō silentio approba
ti. Sic vero cū p varietate egionū
dūsa ferant exemplaria et germa
na illa antiquaq; trāslatio corru
pta sit atq; violata: nrā arbitrij
putas. aut e plurib; iudicare qd
vix sit aut nouū op⁹ i vteri ope
audere illudentib; iudeis corni
cū vt dicat oculos asigere. Alexā
dia et egipt⁹ in septuaginta suis
eshchiū laudat auctore: cōstātino
colis vñ antiochiā lutiā martir
exemplaria probat. Medie inter
bas prouitū palestinos codices
legūt qd ab origine elaboratos eu
lebi⁹ et pāphilus vulgauerūt. To
tusq; orbis hac iter se trāsaria va
rietate cōpugnat. Et certe orige
nes nō solū exempla cōpuit qtu
or editionū e regione singula ve
ba describens. vt vnus dissenties
statū ceteris inter se cōsentientib;
arguatur. qd maioris audacie ē
i editione septuaginta theodotio
designās q min⁹ fuerint et vgilis
q ex supfluo videbant appōita.
Si igit alis liuit nō tenere qd
semel suscepit et post septuagi

DOMENON

207
ta cellulas q vulgo sine auct oē ia
ctant singulas cellulas aperuere
hocq; i eccl^{is} legis qd septuagi
ta nescierunt cur me nō suscipiāt
latini mei qui inuiolata editione
veteri ita nouā obidi vt laborē me
um hebreis et qd hñs malus est a
postolis auctorib; approbez. Scri
psi nuper lib⁹ de optimo gñe mē
pretandi oñdens illa de euāgelio
ex egipto vocau filiū meū et quo
miam nazareus vocabit et videbūt
i quē opūret et illud aplⁱ qd oū
lus nō vidit nec auris audiuit et
i cor hōis nō ascēdet q pparauit
deus diligentib; se ceteraq; hñs
filia i hebreorū libris inueniri. Cer
te aplⁱ et euāgeliste. septuaginta
interp^{tes} nouerāt et vñ eis hec di
cere q i septuagita nō hñtur. pñ
dñs noster vtriusq; testamenti o
ditor in euangelio scōm iohānez
q credit inqt in me sicut dicit scri
ptū Flumia de ventre ei⁹ fluēt aq
vive. Vñq; scriptum ē qd saluator
scriptū ē testat. Vbi scriptū est
Septuagita non hñt. apocrypha ne
scit ecclia. Ad hebreos igit reuer
tedū ē. vñ et dñs loquit et discipu
li exempla psumunt. Hec pace ve
terū loquor et obtrectatorib; meis
tantū rñdeo q canino dente me ro
dunt. in publico detrahentes et le
gentes in angulis idest accusato
res et defensores cum in alijs pro
bent qd i me reprobat qñ virt⁹ et
vitiū nō in rebo sit s cum auctore
mutet. Ceterū memi editiōem sep
tuagita trāslatorū olim de greco
emendatam tribuisse me nostris
nec inimicū debere estimari eorū
qd i ouētū frat⁹ sp edissēo. Et qd

DARALI

nūc debreiamī id est verba dierū
iterptat? sū id circo feci vt iertri
cables moras ⁊ filuā noīm q̄ scri
ptorū. q̄fusa sūt vico sensuūq; bar
barine a p̄t? ⁊ p̄ p̄fūū cola dī gere
rez mīhimetipī et meis. iuxta is
menū canēs si aures surde sunt.
ceterorū

ExPLICIT plog? **I**ncipit lib̄ pali
pomenō. **Ca. p.**

Idam seth enos cay
nan malaleel iared
enoch matufale la
mech noe sem chaz
⁊ iafeth. **F**ilij iafeth
gomer magog madai et iauant
hubal mosoch thiras. **P**orro filij
gomer: ascenē et rīphat ⁊ togor
ma. **F**ilij autē iauan: elisa ⁊ thar
sis cethim et dodanim. **F**ilij cham
chus et mesraim phut et chanaā
Filij autē chus: sabaz euila saba
tha et regma ⁊ sabathaca. **P**orro
filij regma: saba et dadā. **C**h⁹ at
genuit nēroth. **I**ste cepit esse po
tens in terra. **M**esraim vero ge
nuit ludim et ananim et laabim
⁊ nepthum phetruhim q̄q; chas
luim de qui bus egressi sunt phili
stīm et capthurim. **C**hanaan vero
genuit sydonem primogenitū su
um et hēumq; et ihebuseū ⁊ amor
teum et gerseū eueūq; et arathe
um et asineum aradiūq; et sama
reū et ematheū. **F**ilij sem: elam ⁊
assur ⁊ arfaxad ⁊ lud ⁊ aram. **F**ilij
aram: hus et hul ⁊ gether ⁊ mes.
Arfaxat autem genuit sale q̄ et
ipe genuit heber. **P**orro heber na
ti sūt duo filij nomē vni phalech
quia in diebus eius diuisa est ter
ra et nomē fratris eius lectan. **J**e

DOMENOR. I.

ctan autem genuit elmodad ⁊ sa
leph et asormoth ⁊ iare aduram
quoq; et viala deda. **E**bal etā et
abimabel ⁊ saba necnō ⁊ opbir ⁊
euila ⁊ iobab. **O**mnes isti filij ie
ctā. **S**em arfaxat sale heber pha
lech ragau. **S**eruch nachor thare
abram iste ē abrahaz. **F**ilij autem
isaac et ismahel. **E**t hee generatio
nes eorū. **P**rimogenitus ismahel
lis nabaioth ⁊ cedar ⁊ abdehel ⁊
mablan et masmar duma massa
addad et thema iachue naphis
cedma. **H**ij sūt filij ismahelis. **F**i
lij autem cethure concubine abra
ham quos genuit. **J**amā iecsan
madan madian iestoc ⁊ sus. **P**or
ro filij iecsa: sabaz dadā. **F**ilij at
dadā: asurim et lathusir loomin
Filij autē madian: ephaz ephera
enoch et abida et elbaa. **O**mnes
bij filij cethure. **G**enerauit autem
abraham isaac cuius fuerunt filij
esau et israhel. **F**ilij esau: eli
pham rahuel iehus ielon chore.
Filij eliphā: theman omaz cephi
gothā cenē. thāna. amalech. **F**ilij
rahuel: naath zara sama mesa. **F**i
lij zeir: lothā sobal sebeō. ana. di
son. eser. disan. **F**ilij lothā: hperi
alophimā. **P**orro autem lothā su
it thāna. filij sobal. aliā et mana
ath et ebal et sephi onā. **F**ilij sebe
on: abaia et ana. filij ana: dison
filij dison hamarā et esebā et ihe
thā ⁊ charrā filij eser: balaā et za
ban et iachā. filij disan: vs ⁊ arā.
Isti sūt reges q̄ ipaueūt ī t̄ā edō
anq; eēt rex sup filios isrl. **B**ale
fili⁹ beoz ⁊ nomen citatis ei⁹ dōna
ba. **M**ortuus est autem bale ⁊ re
gnauit p̄ eo iobab filij⁹ sare ⁊ tola

DARALI

Cūq; et iobab fuiss mortuus re
gnauit pro eo husan de terra the
manoz. Obijt q; et husan et regna
uit p eo adad filius badad q; paus
sit madiā in terra moab et nomen
ciuitatis ei? auith. Cūq; et adad
fuisse mortu? regnauit p eo se
la de mascera. Sed et semla mortu
us est et regnauit p eo saul de ro
both q; iuxta amnē sita ē. Mortuo
q; saul regnauit p eo balaana fi
lius achobor. Sed et h mortu? ē et re
gnauit p eo adab cui? vrbis no
men fuit phau et appellata ē vxor
eius melchabel filio matred filie
mezaab. Adab at mortuo: duces
p regib; in edō esse ceperūt dur
thāna. dur alua. dur gethet dur
solibama. dur hela. dur phinon
dur cenē. dur themā. dur mapsar
dur magdihel. dur hyram. Bñ du
ces edō.

Capitulum. ij

Illi at israhel ben symeon le
ui iuda isachar et zabulon
et asae. filij iuda her aunā et sela
bñ tres nati sūt ei de filia sue cha
namitidis. Fuit at her pmogetus
iudamal? corā dñō et occidit eū.
Thamar autē nurus eius pepit ei
phares et zara. Omēs g filij iuda
quinq; filij at phares esrom et a
mul. filij q; zaē. zamri et ethan?
emā. chalcā q; et dar da siml quin
q; filij chaemi achae q; tuebauit
israhel et reccauit in furto anathema
tis. filij ethan azarias. filij autē
esrom q; nati sunt ei ieramehel et
ra et alubi. Bñ caleph. Porro rā ge
nuit amiadab. amiadab at genit
us anason p dñp filioz iuda. Naaso
q; genuit salma de quo ortus est

DOMENON .I.

booz. Booz vxo genuit obed qui
et ipse genuit isai. Isai at genuit
pmogenitum heliab. secundū abi
nabad. ter tiū symmaha. quartus
nathanahel. quintū raddai. sextus
alson. septimū dauid quoz sororē
fuerunt saruia et abigail. filij sar
uie abisai ioab et alahel tres. Abi
gail autem genuit amasa. cuius
pater fuit gether israhelites. Ca
leb vxo filius esrom accepit vxorē
rez nomine azuba de qua genuit
ierioth. Fueruntq; filij eius iaser
et sobab et ardon. Cūq; mortua fu
isset azuba accepit vxorem caleb
ephrata q; pepit ei vi. Porro vxo
genuit vi et vi genuit beselehel.
Post hēc igress? ē esrom ad filiā
machir pñs galaad et accepit eā
cū eēt annorū sexaginta. Que pepe
rit ei segub h et segub genuit iaie
et possedit vigintitres ciuitates i
terra galaad. Cepitq; gessur et a
tan. oppida iaie et tanath et vici
los ei? sexaginta ciuitatū. Omnes
isti filij machir pñs galaad. Cū
at mortu? esset esrom. igress? est
caleb ad ephrata. Habuit q; esro
vxorē abia que pepit ei assur pa
trem techue. Nati sūt at filij iera
mehel pmogeniti esrom. ram pmo
genitus ei? et buna et aram et alsō
et achia. Duxit q; vxorem alterā
ieramehel noīe atthara que fuit
mater onā. Sed et filij ram pmo
geniti ieramehel fuerūt moos ioa
min et achae. Onā at habuit filios
semei et iadā. filij autē semei na
dab et abisur. Nomē vxo vxoris
abisur abiabil q; pepit aljobban et
molib. filij autem nadab fuerūt
saled et apphaim. Mortu? est aut

PARALI

saled ab h̄ libeīs **Fili**⁹ v̄o apph̄
 ieh̄ q̄ ieh̄ genuit sēfā **O**ero sēfā
 genuit abalai. **Fili**⁹ at iadai fr̄s
 semei iether ⁊ ionathā **S**ed ⁊ ie
 ther mortu⁹ ē ab h̄ libeīs. **O**ero
 ionathā gēuit phalech ⁊ zīa **I**sti
 fuerūt filij ieramehel p̄mogeit̄ ef
 rō **S**efā at nō h̄uit filios h̄ filiaf
 et suū egiptiū noīe ieraa **D**edit
 q̄ ei filiā suā v̄rorem q̄ pepit ei
 et h̄ei **E**th̄ei at genuit nathā ⁊ na
 thā genuit zabad. zabad q̄ genu
 it ophal ⁊ ophal genuit obed. **O**
 bed genuit lehu. iehu gēuit azari
 am **A**zarias gēuit helles. et helles
 genuit helasa **H**elasa genuit zīa
 moy. zīamoy genuit sellū **S**ellū
 genuit ithamā. ithamā aut ge
 nuit elisama **F**ili⁹ at caleb fr̄s ie
 ramehel. mela p̄mogenit⁹ ei⁹ ip
 se est p̄r d̄ph filij marefa p̄r̄s he
 bron **O**ero filij hebron elph̄e ⁊
 taphua ⁊ reē et s̄ama **S**ama at
 genuit raam p̄r̄s ierchaā. ⁊ reē
 genuit sēmei. fili⁹ semmel maon
 ⁊ maon p̄r̄ bethsue **E**pha aut d̄u
 bina caleb pepit aran ⁊ musa ⁊ ge
 zez. **O**ero aran genuit gez̄ez filij
 iahaddai regom et ioathan ⁊ ge
 s̄a phalech et epha et saaph. **C**o
 cubina caleb maacha pepit s̄aber
 ⁊ tharana **G**enuit at saaph pat̄
 madmēa sue p̄r̄m machbena et
 p̄r̄m gabaa. filia v̄ro caleb fuit
 achsa **H**ij erant filij caleb filij v̄r
 p̄mogeit̄ ephrata. sobal p̄r̄ caria
 thiarū. salma p̄r̄ bethleē. aipb p̄r̄
 bethgader. **F**uerūt at filij sobal. pa
 tris cariatthiarū q̄ videbat dimidi
 um reḡeōnū ⁊ de agnatiōe caria
 thiarū. iethrei et aputhei ⁊ sema
 thei ⁊ maserei **E**x h̄ij egressi sūt

POMENON .I.

saraite et esthaolite **F**ilij salma.
 bethleē et nethphati corone do
 mus iacob et dimidiū reḡeōnū sa
 rai. **C**ogōes q̄ scribar̄ h̄itantur
 i iabes canētes atq̄ resonātes q̄ i
 tabnaul amorātes **H**ij sūt cinei
 q̄ v̄nēt de calō p̄r̄s dom⁹ **E**c̄bab
Ouid v̄o h̄ps h̄uit **E**c̄bab
 filios q̄ ei nati sūt i hebron.
Orimogeitū amō ex achinoā is
 rahelide sc̄dm daniel de abigail
 carmelide. terciū ab salō filium
 maacha filie ptolomei regis iel
 sur. q̄rtū adomā filij agith. q̄ntū
 saphaciā ex abithal. sextū ierbra
 an de egla v̄roce sua. **S**ex ḡ nati
 sūt ei i hebrō vbi reḡuit septē. ā
 mis ⁊ sex mēhib⁹ **T**rigita at ⁊ t̄bo
 āmis reḡuit i iherl̄. **O**ero i iherl̄
 nati sūt ei filij symmaa ⁊ sobab et
 nathā et salomō q̄tuor de bethsua
 filia amibel **J**eba arq̄ et helisua
 eliphaleth ⁊ noge ⁊ napheg et sa
 phie necnō elisama et eliade et eli
 phaleg nouē **O**ēs h̄ij filij dauīd
 ab h̄ filijs cōubimar̄ h̄uerūtq̄ so
 rorē thamar filij at salomōis **D**e
 bōā cui⁹ abia fili⁹ genuit asa **D**e
 bōē q̄ nat⁹ ē i osaphat p̄r̄ iorā q̄
 iorā gēuit oziā. ex q̄ cet⁹ ē iorā
 hui⁹ amahas fili⁹ gēuit azariam
Oero azaie fili⁹ ioathā p̄creauit
 achā p̄r̄m ezechie de q̄ nat⁹ est
 manasses. h̄ ⁊ manasses gēuit p̄
 mō p̄r̄s ioh̄e **F**ili⁹ at ioh̄e fuit p̄
 mogeit⁹ ioh̄anā. sc̄dm s̄ellū. **D**e
 eius sedechias quartus s̄ellū. **D**e
 ioakim natus ē iechomias ⁊ s̄eda
 chias **F**ilij iechōie fuit asir. sala
 thiel melchirā. phadaia s̄enesc̄e
 iecemia sama et nadabia **D**e pha
 daia ceti sunt iorobabel et s̄emel

PARALIDOMENON .I.

3orobabel genuit mosollā anam
am & salomith sororem eorū. asā
bā q̄z & obpl et barachiam & asadi
am iofabeset h q̄nqz. Filius aut a
namie phaltias p̄t iefeie cui⁹ fili
us raphaia. Huius q̄z fili⁹ arnau
de quo natus ē obdia cuius filius
fuit sechemias. Filius sechemie se
meia. cuius filij attus et iegaal &
baria & naaria & saphat & sela sex
numero. Fili⁹ naarie elioenai et
ezechias et ezica tres. Filij elioe
nai. obuia et heliasub & pheleia et
arab et iohannā et dalaia & anā
septem

Capitulu. iiii.

Hij iuda phares esrō & chā
mi et vi & subal. Rabia vero
filius subal genuit iaad de q̄ nati
sunt abumai & laad. Hec agnati
ones sarathi. Ita q̄z stirps ethā
israhel et iesema et iedebos. No
men q̄z sororis eorū asalel phumi
phumiel autem pater gedor et eser
p̄t ofa. Isti sūt filij vr primogēti
ephrata p̄tis bethleem. Affur vō
p̄tis theque erāt due vxores alaa
& naara. Depit aut ei naara oora
et epher & themami & aastati. Isti
sunt filij naara. porro filij aala se
nunt iaaet & ethnā. Chus autē ge
nuit anob et soboba & agnatiōem
abarel filij arū. Fuit at iabes icli
tus p̄t fābo suis & mater eius co
cauit nomen illi⁹ iabes dicēs. qz
pep̄it eum in dolore. Inuocauit ez
ro iabes deum isrl dicēs. Si be
nedicēs benedixeris m̄ et dilata
ueris terminos meos & fucit ma
nus tua meum & feceris me a ma
litiā nō opprimi. Et prestitit deus
q̄ precatus est. Caleph at frāt su⁹
genuit machie qui fuit p̄t esthu.

Porro esthu genuit bethrapha
et phesse et tehinna p̄m vr̄b na
as. **H**ij sunt viri recha. Filij at ce
nē othpiel et sarai. Porro filij ot
homiel athat et maonathi. Maona
thi genuit ophri. Baraias autē
genuit ioab p̄m vallis artificū
Ibi quippe artifices erant. Filij ve
ro caleph filij iephone hir et hela
et nahem. Filij q̄z hela cenē. Filij
q̄z ialel elziph & zipha thiria & al
rabel. Et filij esra iether & mereth
& epher et iahalō. Genuitqz ma
riā et samai & iesba p̄t; esthamo
Dxor q̄z ei⁹ indaia peperit iareth
p̄m gedor & heber p̄m 3och et
iebutiel p̄m 3anoa. **H**ij aut filij
bithie filie phamonis quam acce
pit mered & filij vxoris obaie sor
dis naban p̄tis celacarmis estha
mo qui fuit de machati. Filij q̄z si
mon amon et rimma filius anā &
thilon & filij iesi 3oeth & ben3oeth
Filij sela filij iude. her pat lecha
et laada pater maresa et cognati
ones domus operantium bissū in
domo iuramenti & qui stare fecit
solem viriqz mendatij & securus
et incedens qui principes fuerunt
in moab et que reuerse sūt i lehē
Hec at verba veteri. **H**ij sunt figu
li habitantes in plantationibz et
in sepibz apud regē in opibz ei⁹
amoratiqz sunt ibi. Filij symeon
namuel et iamin iarib 3ara saul.
Sellū fili⁹ ei⁹ mapsā fili⁹ ei⁹ mas
ma fili⁹ ei⁹. Filij masma amuk el
filius ei⁹ zachur filius ei⁹ sēmei
filius ei⁹. Filij sēmei sedec et filie
sep. Fratres autem eius non habu
erūt filios multos & vniuersa cog
tio nō potuit adēre sumā filioz

PARALI

luda **H**itauerunt autem in berfabee mo-
lada et basarfual et in ballaa et in
asom et in thplad et in bathuel et in
ozma et in hieleg et in bethmar cha-
beth et in asarfusafim et in bethbe-
ni et in saarim **H**ec ciuitates eoru-
um usque ad regem dauid uilleque earum
et ha et aen remon et thcenz asaf
ciuitates quique et uniuersi uiculi eorum
per circuitum ciuitatum istarum usque ad baal
Hec est hitatio eorum et sedum distri-
butionis Mosobab quique et ielech et io-
sa filius amasie et iohel iehu fili-
us iosabie filij saraie filij ahbel et
elioenai et iacobaba et isuaia et asai
a et adihel et isimihel et banafaa et
zaquique filij sephai filij allon filij idaia
filij semai filij samai isti sunt no-
minati principes in cognationibus suis et
in domo affinitatum suarum multi-
plicati sunt uelut mēt. Et perfecti sunt
ut ingredere in gador usque ad orientem
uallis et ut quereant et ascua gre-
gibus suis. Inueniuntque pascuas u-
beres et valde bonas et terram satis-
simam et quietam et fertilem in qua an-
hitauerant de stirpe cha. **H**uius ergo
uenerunt quos supra descripsi nom-
inatum in diebus ezechie regis
iuda et posuerunt tabernacula eorum
et habitatores qui iuncti fuerant ibi et
seleuerunt eos usque ad primum diem hita-
ueruntque per eis quoniam uerberum pas-
cuas ibidem repererunt **D**e filiis quoque si-
meon abiit in monte seir uiri qui
sunt principes phaltiaz
et naaria et raphia et ozihel filij
iesi et posuerunt reliquias que euadere
potuerant amalechitarum hitauerunt
ibi per eis usque ad diem hunc **Ca. v**

Filij quoque ruben primogeniti israel
ipse quippe fuit primogenitus eius

DOMESNON .I.

sed violasset thorum patris sui bala
sunt primogeniti eius filij ioseph filij
israel et non est ille reputatus in primo
gemitu. Porro iudas qui erat for-
tissimus inter fratres suos de stirpe
eius principes generati sunt primogeniti
autem reputati sunt ioseph
Filij ergo ruben primogeniti israel
noch et phallu esrom et charmi
filij iohel samai filij eius gog
filij eius semei filij eius micha filij
eius rechia filij eius baal filij
eius beera filij eius quem cariti-
um duxit theglathasasar rex assy-
riorum et fuit princeps in tribu ruben
Fratres autem eius et uniuersa agna-
tio eius quoniam numerabantur per familias
suas habuerunt principes iohel et
zacharia Porro bala filij azar fi-
lij samai filij iohel ipe habitauit in
arce usque ad nebo et uelut meo
terra orientalem quique et lagaa hitauit usque
ad itrosum heremi et fluminum eu-
fraten Multum quippe iumentorum
numerus possidebant in terra ga-
laad In diebus autem saul philisti
contra agarenos et interfecerunt
illos habitaueruntque per eis in tabe-
naculis eorum in omni plaga que est
spiciat ad orientem galaad filij uero
gad e regione eorum hitauerunt in ter-
ra basan usque selcha iohel in capite
et sapha sead ianaai autem et saphat
in basan **F**ratres uero eorum simon
mos cognationum suarum micha
el et mosolla et sebe et iori et iachab
et beke septem filij filij abihel
filij uiri filij iara filij galaad filij
michael filij iesi filij seddo filij
bui **F**ratres quoque filij abihel filij gadi
principes domus in familiis suis hita-
uerunt in galaad et in basan et in uicibus eius

Generatio Ruben

et in cunctis suburbanis saron usque
ad terminos. Omnes huius numerati
fuerunt in diebus ioathan regis iuda et
in diebus iozobab regis israhel. Filii tu
ben et gad et dimidie tribus manas
seque bellatores scuta portantes
et gladios et tendentes arcum et ru
dumque ad prelia quadragintaqua
tuor milia et septingentis sexaginta
precedentes ad pugnam. Dimicauit
contra agarenos. iturei vero et
naphei et nodab prebuerunt eis au
xilium. trabitque sunt in manus eorum
agareni et unius qui fuerat cum eis
et exaudivit eos eo quod credissent
in eum. Ceperuntque omnia que possede
bant camelorum quinquaginta milia
et ovium duodecim quinquaginta milia
asinorum duo milia et aias hominum ce
cumilia. Vulnerati autem multi corru
erunt. fuit ei bellum domini. Habitauerunt
que per eis usque ad transmigrationem
Filiique dimidie tribus manasse pos
sederunt terram a finibus basan usque
baal hermon et samir et monte her
mon. Angeli quoque per numerum erat. Et huius
fuerant principes domus cognatio
nis eorum. efer iesi et helihel erihel
et iheremia et odoia et iedihel viri
fortissimi et potentes et nominati
duces in familiis suis. Reliquerunt
autem deum patrem suorum et fornicati sunt
per deos populorum terre quos abstulit dominus
quia eis et suscitavit dominus israhel spiritum
phil regis assyriorum et spiritum
the glatfalasar regis assur et tras
tulit ruben et gad et dimidiam tribum
manasse et adduxit eos in ale et
abor et ara et fluvium gosa usque ad
diem hanc.

Capitulum. vi
Filii leui gerson caath et me

rar. Filii caath amram ysaar hebron
et zoibel. Filii amram aaron moyses
et maria. Filii aaron nadab et ab
iu eleazar et ythamar. Eleazar genu
it finees et finees genuit abisue.
Abisue vero genuit bocci et bocci ge
nuit ozi. Ozi genuit zaraia et zara
ias genuit meraioth. Meraioth me
aioth genuit amariam et amarias ge
nuit achitob. Achitob genuit sa
doch et sadoch genuit achimaas.
Achimaas genuit azariam. Azari
as genuit iohannam. Iohanna ge
nuit azariam. Ipse est qui sacerdo
tio functus est in domo quam edi
ficavit salomon in iherusalem. Ge
nuit autem azarias amariam et ama
rias genuit achitob. Achitob genu
it sadoch. et sadoch genuit sellum.
Sellum genuit helchiam et helchi
as genuit azariam. Azarias genu
it zaraia et zaraias genuit iose
dech. Meraioth iosedech egressus est
quando transtulit dominus iudam
iherusalem per manus nabuchodonosor.
Filii ergo leui gerson caath merai
th. Et hec nomina filiorum gerson lob
ni et semei. Filii caath amram et
ysaar et hebron et zoibel. Filii me
rar mooli et mus. Hec autem ag
nationes leui secundum familias eorum.
Gerson lobni filius eius. iaath fili
us eius. zamma filius eius. ioaa fili
us eius. abdo filius eius. zara filius
eius. iethrai filius eius. Filii caath
aminadab filius eius. chore filius
eius. asie filius eius. helcana fili
us eius. abiasaph filius eius. asie
filius eius. caath filius eius. ve
el filius eius. ozias filius eius. saul
filius eius. Filii helcana amasai et a
chimothe et helcana. Filii helcana

sophai fili9 ei9. naath fili9 ei9 ^{hij aaro} be-
liab fili9 eius. iheroā filius eius.
helcana fili9 eius. **F**ili9 samuel. p
mogenit9. vasseni et abia **F**ili9 at
merati. mooli. lobni fili9 eius. se
mei fili9 eius. oza fili9 ei9 samaa
fili9 ei9. aggia fili9 ei9. asafa fili9
eius. **I**sti sunt quos constituit da
uid sup catatores domus dñi ex q
collocata ē archa et ministrabāt co
raz tabernaculo testimonij canen
tes dorec edificaret salomō domū
dñi in iherl3. **S**tabant autē iuxta
cedimē suū in ministerio **U**n vxo
sūt qui assistebant cū fili9 suis de
fili9 math. hēmā cantator fili9 io
hel fili9 samuel. fili9 helcana. fili9
ieroa3. fili9 belihel. fili9 thou. fili9
suph fili9 helcana. fili9 iohel. fili9
maath. fili9 amasai. fili9 helcana fi
li9 iohel fili9 azarie. fili9 sophme
fili9 thaath. fili9 asie fili9 abisaph
fili9 elphē. fili9 ysaar. fili9 math. fili9
leui. fili9 isrl. et frēs ei9 asaph q
stabat a dextri9 ei9 asaph fili9 ba
rachie. fili9 samaa. fili9 michael.
fili9 basafie. fili9 melchie. fili9 atha
nai. fili9 zara. fili9 adaia. fili9 et bā
fili9 zāma fili9 semel. fili9 seth. fi
li9 gerson fili9 leui **F**ili9 at merai
frēs eorū ad sinistram et bā fili9
chusi fili9 abdi. fili9 moloeh fili9
asabie. fili9 amasie. fili9 helchie.
fili9 amasai fili9 bōni fili9 somez
fili9 mooli. fili9 mus. fili9 merati
fili9 leui. **F**rēs q3 eorū leuite q3 or
diati sūt i auctū ministeriū taber
naculi domus dñi **A**arō vxo q3 fili9
ei9 adolebāt incensū sup altare ho
locausti q3 sup altare thimiamatis
i oē opus sanctifanctorū q3 vt fca
rent p isrl iuxta omia q3 fcepat

moyses fu9 dei **U**n sūt at fili9 aa
rō **C**leazer fili9 eius. finceo fili9
eius. abisue filius eius. loci fili9
eius. ozi fili9 eius. zaraia filius
ei9. merioth fili9 ei9. amaria fi
li9 ei9. achitob fili9 ei9. sadach fi
li9 ei9. achimaas filius eius. **E**t
hec hitacula eorum p viros atq
cōfima filio9 sc3 aaron iuxta cō
tiones caathitay **I**phs ei9 sorte co
tigerant **D**ederūt igit eis hebrō
in terra iuda et suburbana ei9 p
circuitū. agros autem ciuitatis q
villas calcyph filio iephone. **P**er
ro fili9 aarō dederūt ciuitates ad
cōfugiendū hebrō q3 lobna et sub
urbana ei9 ierher q3 et esthemo
cū suburbanis suis. h et helon q
dabit q3 suburbanis suis. asan
q3 q3 bethsemes q3 suburbana eorū
De tribu at beniamin gabe et sub
urbana ei9 q3 almath cū suburbanis
suis. anathot q3 cū suburbanis
suis **D**ēs citates tredecim p cōfio
nes suas **F**ili9 at caath est dñi
de cognatione sua dederūt ex dimi
dia tribu manasse in possessionē
vires de cō **P**orro fili9 gerson p
cognationes suas de tribu ysaachar
q3 de tribu aser q3 de tribu neptali
et de tribu manasse i basan vires
tredecim. **F**ili9 at merai p cōfio
nes suas de tribu ruben q3 de tribu
gad q3 de tribu zabulon. dederunt
sorte ciuitates duodecim **D**ederunt
q3 fili9 isrl leuitis ciuitates q3 sub
urbana earum **D**ederūt q3 p sorte
ex tribu filio9 iuda q3 ex tribu fi
lio9 symeō ex tribu filio9 benia
min vires has q3 rōuerūt nōib9 su
is q3 hīs q3 erāt ex cōfio fili9 at
ath **D**ederūt q3 citates i finis eorū

PARALI

de tribu ephraim. Dederunt ergo
eis vires ad cōfugiendū sicheū cum
suburbanis suis ī mōte ephraim et
saser cum suburbaīs suis. iecma
am qz cū suburbaīs suis et bethpō
sile necnō et helō cū suburbaīs su
is et gethrēmon in eundem modū
Poro ex dimidia tribu manasse
aner et suburbana eius. balaam et
suburbana ei? hys videlicet qui
de cognatiōe filiorū caath reliqui
erant. Filij at gerson de cognati
one dimidiē tribu manasse gaulō
in basan et suburbana ei? et astha
roth cum suburbanis suis. De tri
bu ysachar. cedēs cū suburbaīs su
is et badereth cum suburbanis su
is et ramoth qz et suburbana eius et
anē cū suburbanis suis. De tribu
vero aser masal cū suburbanis su
is et abdon similiter. asach qz et sb
urbana eius. roob cum suburba
nis suis. Poro de tribu neptali
cedēs in galilea et suburbana ei?
Amon cum suburbanis suis et ta
nathim et suburbana eius. Filij
autem merari tēdūis. de tribu za
bulon tēmono et suburbana eius et
thalor cum suburbanis suis. Trās
iordanē qz ex aduerso iericho con
tra orientem iordanis de tribu ru
ben bolor in solitudine cum subur
banis suis et iassa cum suburbaīs
suis. cademoth quoqz et suburba
na eius et miphaath cum subur
banis suis. necnon et de tribu gad
ramoth in galaad et suburbana
eius et manaim cum suburbanis
suis et efeton cum suburbanis
suis et iezer cum suburbanis suis
Poro filij ysachar. **Ca. vii**
thola et phua iasubz hieron

DOMENON .I.

q̄tuor. Filij thola ozi et raphaia et
ierihel et iemai et iepsē et samuel
principes p domos cognationum
suarū. De stirpe thola viri fortissi
mi numerati sūt in diebus dauid vi
ginti duomilia sexcenti. Filij ozi is
rahia de quo nati sūt michael et o
badia et iohel et iesia q̄qz omēs
p̄ncipes cū eis p familias et p̄pos
suos accincti ad preliū viri fortis
simi. triginta sex milia. Multas ei
habuerunt uxores et filios. Frēs
qz eorū p oēm cognatiōez ysachar
robustissimi ad pugnandū octogi
ta sex milia numeati sūt. Filij ben
iamin bale et bochor et iadibel tres
Filij bale esbō et ozi et oziel et ierū
oth et vrai quinqz principes famili
arū et ad pugnandū robustissimi
Numeri at eorū viginti duomilia
et triginta q̄tuor. Poro filij bochor
zamia et ioas et elezer et helioenai
et amri et ierimoth et abia et ana
thot et almathā. Omēs hī filij bo
chor. Numerati sunt at p familias
suas principes cognationū suarū
ad bella fortissimi viginti milia et
ducenti. Poro filij iadibel balan.
Filij at balan iheus et beniamin et
ahot et chanana et iothā et tharf
et haisaar. Omnes hī filij iadibel
p̄ncipes cognationum suarū viri
fortissimi decem et septem milia et
ducenti ad preliū p̄cedētes. sephā
qz et haphan filij hir et alim filij
aer. Filij at neptalim iasibel et gu
mi et aser et sellum filij bala. Poro
filij manasse esribel concubina qz
eius hira pepit machir p̄rē gala
ad Machir at accepit uxore filij
suis haphim et sephā et habuit so
rorem noie maacha. Nōmē autē

filij Benjamin

DARALI

secūdi salphaat **N**ateq; sunt salphaat filie. **E**t peperit maacha vxor machir filius; vocauitq; nomen ei; phares. **P**orro nomē fr̄is ei; sares et filij ei; vlam et reben. **F**ilius at vlam bedan. **H**ij sunt filij galaad filij machir. filij manasse. **P**orro at eius regina: peperit viz decorum et abiezzer et moola. **E**rat autem filij semida abin et sechez et leci et amā. **F**ilij aut ephraim futhala barech fili; ei; thaath filius eius. elada fili; ei; thaath filius eius. et huius filius iadab et huius filius futhala et huius filius eser et elad. **O**cciderūt autē eos viz geth indigne q; de scendērant vt inuaderent possessiones eorum. **I**urit igitur ephraim pater eorū multis diebus et veniūt fr̄es ei; vt cōsolarentur eū. **I**ngressi q; ē ad vxorē suā que cōcepit p p̄it filium et vocauit nomen ei; berei. **E**o q; in malis domus eius ort; esset. **F**ilia at ei; fuit sara q; edificauit bethp̄ro inferiorē et supiorē et ozēzara. **P**orro filius eius rapha et reseyph et thale. de quo natus ē thaan. qui genuit laadā. **H**uius q; filius āmiud q; genuit elisama de quo ortus est nun. qui habuit filium iosue. **P**ossessio autē eorum et habitatio bethel cum filiabus suis et contra orientē norā ad occidentālē plagam gazer et filie ei; sicheimq; cū filiabus suis vñ asā cū filiabus ei;. iuxta filios q; manasse bethsan et filias ei; thanac et filias ei; mageddo et filias eius dor et filias ei;. **I**n hīs bitauēūt filij ioseph. filij isrl. **F**ilij aser iemna et iesua et isui et baria et sa

DOMENON .I.

ra soror eorū. **F**ilij aut baria beber et melchiel. **I**pse est pater baria. **I**th. **H**eber at genuit iephlata. **S**omer et iothā et suā sororē eorū. **F**ilij iephlata p̄x sech et chamaal et asoph. **H**ij filij iephlata. **P**orro filij somer. ahi et roaga et iaba et aram filij autem belem fr̄is ei;. **S**upha et iēna et selles et amal. **F**ilij supha. si et aruapheb et sualeberi et iāra tolor et ob et sāmā et sālusa et iethran et bera. **F**ilij geth et iephoe et phaspha et ara. **F**ilij aut ollā: arce et auibel et ēha. **D**ēs hñ filij aser p̄cipes cōgionū electi atq; fortissimi duces duā. **F**ue rus at eorū etatis q; ar ta esset ad bellū viginti. et milia. **E**a. **xij.** **B**eniamin autē genuit eale anduz. aham et edū. noaha et tū rapha quitū. **F**uerūtq; filij hale addao et gera et abiud. abisue q; q; et nemā et aboe sed et gera et sephuphā et orā. **H**ij sūt filij atp̄o p̄cipes cōgionū habitantū in gabaa q; trās lati sunt in manath. **P**oomā atz achiaz gera ipse trās tulit eos et genuit oza et abiud. **P**orro saarahim genuit in regione moab. postq; dimisit vñm et kara vxores suas. **G**enuit at de odes vxore sua iobab et sebia et moisa et molchom seh. q; et setbia et marmach. **H**ij sunt filij eius p̄cipes i familie suis. **H**ebusim vñ genuit achitob et elphaal. **P**orro filij elphaal beber et misā et samab. **H**ic edificauit ono et lob et filias eius. **B**ara autē et sāmā p̄cipes cōgnationū habitantū in abialōm. **H**ij fugauerunt hitatoēs geth. **E**t

PARALI

baio et sesac et iherimoth et zababia
et arod et heder. michael qqq et
iespar ioaa filij baria Et zababia
et mosollā et ezei et heber et esa
mari et iesli iacobab filij elphaal
Et iacim et zechri et zabbia helio
enai et selet hai et heliel et adaia et
baria et samarath filij semei. Et
iesphan et heber et heliel et abdon
et zechri et banan et anania et ai
lam et anathothia et iephdaia et
phanuel filij sesac. Et safari et so
cia et otholia et ieriahelia et ze
chri filij ieroā. **D**ij patriarche et
cognitionū principes qui habita
uerunt in iherlm. In gabaon autē
habitaueunt abigabaon et nomē
prois eius maacha. filijq; eius
primogenit⁹ abdon et fur et dis
baal et nadab. **G**edur q; et ahic
zachar et macelloth. Et macelloth
genuit samaa. **H**abitaueuntq;
et aduerso frat⁹ suoz in iherusa
lem cum fratribus suis. **N**er autē
genuit as et dis genuit saul. **D**oro
ro saul genuit ionathā et melchi
sue et abinadab et helbaal. **F**ilius
ait ionathā mirbaal et mirbaal
genuit micha. **F**ilia michaphito
melech et thara abā et abā genuit
ioabaz. **I**oaba genuit almoth et al
moth et zamar. **D**oro zamar genu
it mosa et mosa genuit baana. **C**u
ius filius fuit rapba de quo oet⁹
est elasa qui genuit esel. **D**oro e
sel sex filij fuerūt hīs noībus e;
tā bochru. ismabel. saria. abadi
anan. **O**mnes hī filij esel filij
autem esech fratris eius vlam p
mogenitus et hus secundus et he
lipbaeth tercius. **F**ueruntq; filij
vlam viri robustissimi et magno

DOMENON .I.

robore tendentes arcum et mul
tos hñtes filios ac nepotes vsq;
ad centumquingintamilia. **O**m
nes hī filij beniamin. **C**a. ix.

Quēsus ergo isrl dñume
ratus ē et sūma eoz scripta
ē in libro regū isrl et iuda. **T**ras
latiq; sūt in babilonē ppter deli
ctum suū. **Q**ui at habitauerūt p
mi in possessiōibus et in urbib;
suis israhel. **E**t sacerdotes et leuiter
nathinnei cōmorati sūt in iherlm
de filiis iuda et de filiis beniamin.
De filiis q; ephraim et manasse o
thai. filij amiud. filij emri. filij
omrai. filij bonni. **D**e filiis phaēf
filij iuda et de filioi asaiā pmo
git⁹ et filij ei⁹. **D**e filiis at fara.
iehuel et frēs eoz sexcentonagi
ta. **D**oro de filiis beniamin. salo
filij mosollā filia oduia filij asa
na et iobama filij iercā et belā
filij ori filij mochor et mosollaz
filij saphatie filij raguel. filij ie
banie et frēs eoz p familias suas
nōgentiquingintasep. **O**mnes
hī principes cognitionū p domos
patrum suoz. **D**e sacerdotib; at ie
daia iorab et iachim azariasq;
filij helchie filij mosollam filij
sadech filij merai oth filij achitob
pōtifer dom⁹ dei. **D**oro adaias fi
lij ieroā filij phasoz filij melchia
et maafia filij adibel filij iezra fi
lij mosollam. filij mosollamoth fi
lij emmer. **F**rēs q; eozū principes
per familias suas milleseptigēti
sexaginta fortissimi robore ad fa
tiēdū opus ministerij i domo dei.
De leuitis at semeia filij et ssuh et
filij ezra filij asbia de filiis me
tari. **B**achach q; carpētarius et

galal et mathania fili⁹ micba. fili⁹ jechi. fili⁹ asaph et obdia. fili⁹ semeie. fili⁹ galal. fili⁹ ydithur ba rachia fili⁹ asa. fili⁹ belcana q^u ha bitauit in atrijs nethophati. Iam tores aut^{em} sellu⁹ et achub et thelmō et abiman. et frater eorum selluz p^{ri}nceps. vñ ab illud tempus i porta regis ad orientem obserua bāt p^{er} vices suas de filijs leui. **S**ellu⁹ vñ filius chore. fili⁹ abiasaph fili⁹ chore cū frīb^{us} suis et domo p^{re}s sui. **H**ij sunt chorite sup^{er} opa minist^{er}ij. custodes vestibulorū tabernaculi et familie eorum p^{er} vices castrorū domini custodiētes introitum. **F**inees aut^{em} filius eleasar erant dux eorū corā dñō. **P**orro zachari as filius mosollamia iamitor porte tabernaculi testimonij. **O**ēs hñ electi in ostiarios p^{er} portas ducen tibuedeā et descripti i villis p^{ro}p^{ri}is quos constituerūt dauid et samuhel videns in fide sua tam ipsos q^{uam} filios eorū in ostijs dom^{us} domini et in tabernaculo vicib^{us} suis. **P**er q^utuor ventus erant ostiarij id est ad orientem et ad occidentem et ad aquilonem et ad austrum. **F**ratres autem eorū in viculis morabāt^{ur} et veniebant in sabbatis suis de tempore vñ ab tempus. **H**ñs quatuor leuitis creditus erat omnis numerus iamitorū et erat sup^{er} exedras et thesauros dom^{us} dñi. **P**er gyrum q^u templi dom^{us} morabāt^{ur} in custodia suis vt cū tempus fuisset ipsi mane apirent fores. **D**e hñ grege erāt et sup^{er} vasa minist^{er}ij. **A**d numerū ei⁹ et inferebāt^{ur} vasa et efferebāt. **D**e ipis q^u credita hebāt vñ filia sacuarū p^{er}erant simile et vi

no et oleo et thuri et aromatib^{us}. **F**ili⁹ aut^{em} sacerdotū vngēti ex aromatib^{us} ostiebāt et mathania leuites p^{ri}mogeit⁹ sellū chore p^{re}fect⁹ eorū que in sartagine frigeabant^{ur}. **P**orro de filijs caath frīb^{us} eorū sup^{er} panes erant p^{ro}positiois vt sem p^{ro}uouos p^{er} singula sabbata p^{ro}p^{ri}arent. **H**ñ sūt p^{ri}ncipes cantorū p^{er} familias leuitarū q^u in exedris morabāt^{ur} ita vt die ac nocte iugit⁹ suo ministerio deserviret. **C**apita leuitarū p^{er} familias suas p^{ri}ncipes moratū i iher^{usalem}. **I**n gabaon aut^{em} moratū sūt p^{er} gabaon iahiel et nomē v^{er}o eius maacha. **P**ili⁹ p^{ri}mogeit⁹ ei⁹ abdon et sur et cis et baal et ne et nadab. gedor quoq^{ue} et abio et zacharias et macelloth. **P**orro macelloth genuit sēmaan. **I**sti habitauerūt in regione frat^{um} suorū in iher^{usalem} cū frīb^{us} suis. **N**er aut^{em} genuit cis. et cis genuit saul. et saul genuit ionathā et melchisue et aminadab et esbal. **P**ili⁹ aut^{em} ionathā genuit baal et mirbaal. **G**euit micba et filij micba phibor melecha et abā. **A**hā aut^{em} genuit iara et iara genuit alamath et azmoth et zari. **Z**amri aut^{em} genuit mosa. **M**osa vñ genuit baana cui⁹ fili⁹ raphaia genuit elasa. **D**e q^u ortus est esel. **P**orro esel sex filios habuit iahiel et obdia anā. **H**ñ filij esel. **P**hilistim aut^{em} pugnabāt cōtra isel fugerūtq^{ue} viri isel paleste gelboe. **C**ūq^{ue} appropinquassent philistei persequētes saul et filios eius percussērūt ionathan et ami nabab et melchisue filios saul.

Exatā est bonis spariolus q^usi
trachimū quod q^usi ad ariden
tem versum esse solebat

PARALIDOMENON .I.

Et aggrauatū ē plū cōtra saul . in
uenerūtq; eū sagittarū et vulnera
uerūt iaculis . Et dixit saul ad ar
miger suū Guagina gladiū tuum
et interfice me . ne forte veniāt in
circūsi isti et illudāt mī . Noluit
at armiger eius hoc facere timōe
pterit? *Paul se
ipm de fen
de fere
armiger* Arripuit ergo saul ensez
et ieruit i eū . Qd cū vidisset armi
ger eius videlicet mortuū ēē saul
ieruit etiā ipse i gladiū suū et mor
tuū ē . Interijt ergo saul et tres fi
lij eius et oīs domus illius piter
didit . Qd cū vidissent viri israhel
quī habitabāt in cāpestribz fuge
runt et saul et filijs eius mortuis
dereliquerūt vrbes suas et huc illuc
q; dispersi sūt . venerūtq; philistij
et habitauerunt in eis . Die igiē
altero detrahētes philistijm spoli
a cesor . iuenerūtq; saul et filios
eius iacētes i monte gelboe . Cūq;
spoliassent eū et amputassent ca
put . armisq; nudassent . miserūt
i terra suā vt circūferret et osten
deret p doloꝝ templi et pplis arma
at eius cōsecrauerunt in fano dei
sui et corpus affixerūt in tēplo ba
sā . Hoc cum audissent viri iabes
galaad oīa scilicet q̄ philistijm fe
cerant sup saul . consurrexerūt sin
guli viroz fortū et tulerūt cadaue
ra saul et filioꝝ eius . at tulerūtq;
ea i iabes et sepelierunt ossa eoz
subter querū que erat i iabes et
sepelinauerūt septem diebz . Mortu
us ē ergo saul ppter iniquitates suas
eo qd puaricat? sit mādātū dñi qd
popat et nō custodierit illud s; in
sup etiā phistomissam confuuerit
nec sperauerit in dño ppter qd et
interfecit eū et trāstulit regnū eiꝰ

ad dauid filiū ysai

Ca. xi.

Congregat? ē igiē omīs isrl
ad dauid in hebrō dīcs Os
tuū sumus et caro tua . *et ppter
regem* Veti q; et
nudulstertius cū adhuc regnaēt
saul tu eras q̄ educebas et introdu
cebas israhel . Tibi enim dixit do
min? deus tuus Tu pascēs popu
lū meum isrl et tu eris princeps
sup eū . Venerūt ergo oēs maio
res natū isrl ad regem in hebrō
et iñt dauid cū eis sedus corā do
mino . Vnperūtq; eū regē sup isrl
iuxta smonē dñi quez locut? ē in
manu samuhel . Abijt q; dauid et o
mīs isrl in iherl'm . Hec ē iebz vbi
erāt iebusei habitatores terre . Vi
perūtq; qui habitabāt in iebz ad
dauid . Nō ingrediet i huc . *et ppter
regem* Porro
dauid cepit arcē syon que est ciui
tas dauid . Dixitq; . Vis qui pul
serūt iebuseum in primis erit prin
ceps et dux . Ascendit igiē p̄mus
ioab filiꝰ saraie et fact? ē princeps
habitaui aucte dauid in arce . Et
idcirco appellata ē ciuitas dauid .
Edificauitq; urbē i circuitu a mel
lo vsq; ad gyrum . Joab at reliq; vi
bis extruxit . Proficiebatq; da
uid vadēs et crescēs et dñs exercitu
um erat cum eo . An principes vi
roz fortū dauid quī adiunuerunt
eū vt rex fieret sup oēm isrl iux
ta verbū dñi qd locut? ē ad isrl et
iste numer? robustoz dauid . Ies
baā filius ahamom . princeps int
rigita . Iste leuauit hastā suā su
p trecentos vulneātos vna vice
Et post eū eleazar filius patru
eiꝰ alpites quī erāt int tres potē
tes . Iste fuit cū dñs in aphec dñi
qñ philistijm congregati sunt ad

PARALI

locū illū in preliū. Et erat ager regionis illi? plen? ordeo: fugerat q? ppl's a facie philistinoz. In ste terūt in medio agri et defendeūt eum. Cūq? pūssissent philiste os dedit dñs salutē magnā ppl'o suo. Descēderūt autē tres de triginta pūcipibus ad petrā in q̄ erat dauid ad spelūcam odollam qñ philistim fuerāt castrametati in valle raphaim. Porro dauid erat in presidio et statio philistinoz i bethleē. Desiderauit igit dauid et dixit. Si quis daret mī aquā de cisterna bethleē q̄ ē i porta. Tres ḡ isti per media castra philistioz preperūt et hauserūt aquā de cisterna bethleē q̄ eāt i porta et attulerūt ad dō ut biberet. Qui noluit h̄ magis libauit illā dñō dicens. Absit vt in aspū dei mei hoc faciā et sanguinē vīroz istoz bibā q? in piculo aīa rū suaz attulerūt mīhi aquā. Et ob hanc cām noluit bibere. Hec fecerunt tres robustissimi. Abisai q? frater ioab ipse erat pūceps triū et ipse leuauit bastā suā cōtra trecentos vulneātos et ipse eāt inter tres notatissimi inter tres secund? inclit? et pūceps eoz. Verūtamē vñ ad tres primos nō puenerat. Banaia fili? ioiade vīr robustissim? q̄ multa opa ppetrat de capsehel ipse percussit duos anhelmoab. Et ipse descendit et interfecit leonē in media cisterna tpe mīus et ipse percussit vīrū egīptium cuius statura eāt quinq? cubitorū et habebat lanceā vt liciatorū tēptū. Descēdit igit ad eū cū virga et rapuit bastā quā tenebat manu et interfecit eum bastā sua. Hec

DOMENON .I.

fecit banaia fili? ioiade q̄ eāt inter tres robustos notatissim? inter triginta prim?.

Verūt ad tres vñ nō pueneāt. Posuit autē eū dauid ad auriculā suā. Porro fortissimi viri i exercitū asabel frater ioab et eleanā filiū patrui eius de bethleē. samoth arodites helles ptoites. itas filius accēs theauites. abiezer anathotites. sobochai vtiates. ilaia hōtites. marai netophaites. heleth fili? baana netophaites. ethai fili? abai de gabaath filioz beniamin: banaia pharaonites. hurai de torrente gaam. abiel arabatites. azmoth bauramites. eliaba salabotites. filij affen gezonionathā filius saie ararithes. abia filius sachar ararithes. eliphai filius vñ epher meheathites. naaphellonites. ezro carmelites. naathai filius azbi. iohel frater. nathaimbaaz filius agarai. selech amonites. naami berotites. armiger ioab filij saruie. itas iethreus. iathreb iethreus. vtiates bethe? zabab filiū ooli. adyna filius sechar. tūbenites pūceps rubeitar? et cū eo triginta. haanā filius macha et iophat mathaites. ozias astarotbitest. sēma et iahihel filij hōthā armotites. iedihel fili? zari et ioha frater eius thosaites. helihel mahūites et ieribai et iosoia filij elnaem. et iethma moabites. elihel et ozeb et iahihel de masobia.

Ecce pñ. n̄ q? venerunt ad dō i hieles cū adhuc fugēt saul filiū dī q̄ erant fortissimi et egressi pugnatōres sedētes arcū et vtraq? manu fūdis sapa iaciētes et dirigētes sagittas. De frībuz saul ex beniamin

Banaia interfecit leonem
et 5 cubitorum virum egypciū

DARALI

Princeps abiezzer et ioas filij sama
 agabaatites et iasibel et phalleti
 filij asmoth et baracha et ieku a
 nathoth et samaias et gabaatites
 fortissimi inter triginta et sup tri
 ginta ieremias et iezibel et iobana
 et iezabad gaderothites et lufai
 ierimuth et baalia et samaria et sa
 phata araphites **H**elcanas iesia
 et azrael et ioezer et ielbaam de
 reim et iola et zabadia filij io
 eam de gedor. **E**ed et de gaddi
 transfugerunt ad dauid cum late
 ret in deserto viri robustissimi et
 pugnatores optimi tenentes cli
 peum et hasta **P**aces eorum qui faci
 es leonis et veloces quasi capree
 in montibus. **E**ter princeps obdias
 leui et eliab tercius. **M**asmana quater
 tus. ieremias quintus. et hi septus.
 heliel septimus iohanna octauus hel
 zebad nonus. ieremias decimus
 bachanai undecimus. **H**ij de filiis
 gad principes exercitus. **N**ouissi
 mus centum milibus perat et ma
 ximus mille. **I**sti sunt qui transierunt
 iordanem mense primo quando munda
 re fluuuium super ripas suas et omnes
 fugauerunt qui morabantur in valli
 bus ad orientalem plagam occidenta
 lem. **D**enerunt autem et de beniamin et de iu
 da ad presidium in quo morabatur
 dauid. **E**gressusque est dauid obviam
 eis et ait. **S**i pacifice uultis ad me
 ut auxiliemini mihi cor meum iungat u
 vobis. **S**i autem insidiamini mihi per aduersa
 mea cum ego iniquitate in mani
 bus non habeam videat deus patrum nostrorum
 et iudicet. **S**pūs vero domini in
 duxit abisai principem inter triginta
 et ait. **E**ui sumus o dauid et teui
 filij isai. **P**ax pax tibi et pax ad

DOMENON .I.

tutoribus tuis. **T**e enim adiuvet deus
 tuus. **S**uscepit ergo eos dauid et
 constituit principes turme. **P**orro
 et manasse transfugerunt ad dauid
 quando ueni ebant cum philistinim abul
 saul ut pugnaret et non dimicauit
 cum eis. quia inuito consilio remisit eum
 principes philistinorum dicentes. **P**e
 riculo capitis nostri reuertetur ad domum
 suam saul. **Q**uoniam igitur reuersus est in fi
 cilem transfugerunt ad eum de ma
 nasse ednas et iosabab et iedihel et
 michahel et ednas et iosabab et he
 lhu et salathi. principes militum
 in manasse. **H**ij prebuerunt auxilium da
 uid aduersus latrones. **O**es enim
 erant viri fortissimi. **E**t facti sunt prin
 cipes in exercitu. **E**ed et per singulos
 dies ueniebant ad dauid ad auxili
 andum ei usque dum fieret gratus nu
 merus quasi exercitus dei. **I**ste quoque est
 numerus principum exercitus qui ve
 nerunt ad dauid cum esset in hebron
 et transferrent regnum saul ad eum
 iuxta uerbum domini. **F**ilij iuda portan
 tes clipeum et hasta septem milia octi
 genti expediti ad prelium. **D**e filiis sy
 meon virorum fortissimorum ad pug
 nandum sex milia centum. **D**e filiis
 leui quatuor milia sexcenti. **I**osada quoque
 princeps de stirpe aaron et cum eo
 tria milia septingenti. **S**adoch etiam
 puer egregie indolis et domus patris
 eius princeps viginti duo. **D**e filiis
 autem beniamin fratribus saul tria milia
Magna enim pars eorum adhuc sequebatur
 domum saul. **P**orro de filiis ephraim
 viginti milia octingenti fortissimi
 robore viri notati in cognationibus
 suis. **E**t ex dimidia tribu manasse
 decem et octo milia. singuli per nomina
 sua uenerunt ut constituerent reges

b. 8. 0. 0. ad clipeum et hasta

dauid. De filiis q; ysachar viri e
ruditi qui nouerant singula tpa
ad precipiendū qd facere deberet
isrl principes ducenti. Omnis autē
reliqua tribu eoz osiliū sequebat
Porro de zabulō q egrediebatur
ad preliū et stabāt in acie instru
cti armis bellicis quinquaginta mi
lia venerunt in auxiliū nō i corde
duplia. Et de neptalim princeps
mille et cum eis instructi clipeo ⁊
hasta triginta ⁊ septem milia. De
dan etiā preparati ad preliū viginti
octo milia sexcenti. Et de aser egre
dientes ad pugnā et in acie puo
cantes quingenta milia. Trias ior
danē autē de filiis ruben et de gad
et dimidia pte tribu manasse in
structi armis bellicis centū vigin
ti milia. Omnes isti viri bellatores
expediti ad pugnandū corde pfe
cto: venerunt in hebron vt ostitu
erent regem dauid sup vniuersū
isrl. h ⁊ oēs reliqui ex isrl vno cor
de erant vt rex fieret dauid fueret
q; ibi apud dō tribu diebus comedē
tes et bibentes. Preparauerant em
eis frēs sui. Sed et q iuxta eos e
rant vñ ysachar et zabulon et ne
ptalim: afferebāt panes in asinis
et camelis et mulis et bobus ad re
scendū: farinā palatas vūā passā
vinum oleū boues arietes ad om
nem copiā. Gaudiū quippe erat i
israhel.

Capitulum. xiiij.

Nist at consiliū dō cū tribunis
et centurionib; et vniuersis prin
cipib; ⁊ ait ad oēm cetum israhel
Si placet vobis et a dño deo no
stro egredif fmo quē loquor mīt
tam? ad fratres nostros reliquos
in vniuersas regiōes isrl et ad sa

cerdotes et leuitas q habitant in
suburbanis vrbū. vt cōgregent
ad nos et reducam? archā dei no
strā ad nos. Nō enim requisiuim?
eā in diebus saul. Et rēdit vniuer
sa multitudo vt ita fieret. Plaque
rat em sermo omi populo. Congre
gauit ergo dō cūctum isrl a syce
egipti vñ dū ingrediaris emath
vt adducet archā dei s cariatbia
rim. Et ascendit dō et omis vir
isrl ab collem cariatblatim quē ē
in iuda vt afferret inde archā do
mini sedentis sup cherubin vbi i
uocātū ē nomē ei. Imposuerunt
q; archā dei super plaustrū nouū
de domo aminadab. Oza at et fra
tres eius min abāt plaustrū. Por
ro dauid et vniuersus isrl ludēbāt
coram deo omni virtute in cātidis
et in citharis et psaltecis et tym
pamis et cūmbalis et tubis. Cum
āt peruēissent ad aream chidō
tetendit oza manum suā vt susce
pisset archam: bos quippe lasciu
ens paululum inclinauerat eam.
Iustus est itaq; dñs contra ozam
pāssit eum eo q tetigisset archā
et mortuus est ibi corā dño. Con
tristatus q; est dauid eo q diuissit
dñs ozam: vocauitq; loam illum
diuissio oze vñ in pntem diem. Et
timuit deum tunc seporeis dicens
Quo possū ad me introducere ar
cham dei. Et ob hanc causā non
adduxit eā ad se hoc est in ciuitatē
dauid sed auertit in domū obede
dom gethei. Mansit ergo archa
dei in domo obede dom tribus men
sibus ⁊ benedixit dominus domui
eius et omnibus que habebat.

Capitulum. xiiij.

Dauid cepit archā dei re
durre de cariatblatim

Misit qz hyra rex tyri nudos
ad dauid et ligna cedrina
et arbores pietu lignon qz vt edi
ficaret ei domu. Cognouitqz dauid
eo qz confirmasset eu dñs in reges
sup isrl et subleuatu e regnu suu
sup ppl m eius isrl. **A**ccepit qz da
uid alias vxores in iherlm genuit
qz filios et filias. **E**t hec noia eoz
qui nati sut in iherlm. **S**ama et so
bab nathā et salomō iebat et eli
su et eliphalech nogaqz et naphbeg
et iaphie elisama et baliada et eli
phaletb. **A**udientes at philistim
eo qz vnct⁹ eet dauid in regē su
p vniuersū isrl ascēderūt ōnes vt
quererent eum. **Q**uā audissz da
uid egressus ē obuiā eis. **P**orro
philistim venientes diffusi sunt
in valle rapham. **C**onsuluitqz da
uid dñm dicens. **S**i ascendam ad
philisteos et si trades eos in manu
mea. **E**t dixit ei dñs. **A**scēde et tra
da eos in manu tua. **C**ūqz illi ascē
dissent in baalpharaim paussit e
os ibi dauid et dixit. **D**iuisit de⁹
iunior meos p manu meā sicut
diuidunt aque. **E**t idcirco vocatū
est nomē loci illius baalpharaim.
Dereliquitqz ibi deos suos qz
dauid iussit exuri. **A**lia etiam vice
philistim irruerūt et diffusi sūt
in valle. **C**onsuluitqz rursum dauid
deum et dixit ei de⁹. **N**ō ascēdas
post eos. **R**ecede ab eis et venies et
tra illos ex aduerso piroz. **C**ūqz
audieris sonitū gradientis in caui
mie piroz. **T**ūc agredieris ad bel
lū. **E**gress⁹ ē ei deus añ te vt pau
dat castra philistim. **F**ecit ergo
dauid sicut pcepit ei de⁹ et paussit
castra philistim de gabaon vsqz

gazera. **D**iuulgatūqz ē nomen da
uid i vniuersis regiōibus et dñs
dedit pauce ei⁹ sup oēs gentes

Fecitqz sibi domos. **C**a. xv.
In ciuitate dauid et edificauit
locu arche dei. **T**etenditqz ei tab
naculu. **T**ūc dixit dauid. **I**licitū
ē vt a quāqz portet archa dei. **M**i
hi a leuitis qz elegit dñs ad por
tandū eā. **E**t ad ministrandū sibi vñ
i eternū. **C**ōgregauitqz vniuersū
isrl i iherlm vt afferret archa dei
i locū suū quē pparauerat ei. **N**ec
non et filios aaron et leuitas. **D**e
filijs caath vrabel princeps fuit
et fratres eius ducenti viginti.
De filijs merari asala princeps et
fratres eius ducenti triginta. **D**e
filijs gerson iohel et fratres ei⁹
centi triginta. **D**e filijs elisaphā. **S**e
meias princeps et fratres ei⁹ du
centi. **D**e filijs hebron elihel prin
ceps et fratres ei⁹ octoginta. **D**e
filijs ozihel aminadab princeps et
fratres ei⁹ centi duodecim. **V**ocauitqz
dñs sadoch et abiathar sacerdotes et
leuitas vrabel asala iohel semeia
elihel et aminadab et dixit ad e
os. **V**os qui estis principes fami
liar leuitar. **S**anctificami cū frā
broz et afferte archā dñi dei isrl
ad locū qui ei preparatus est ne vt
a principio qz non eratis presen
tes paussit nos dñs sic et nūc fiat
illicitū quid nob agētibz. **S**ancti
ficati sūt ergo sacerdotes et leuite
vt portarent archā dñi dei isrl.
Et tulerūt filij leui archā dei sicut
pcepit moyses iuxta verbuz dñi
humeris suis in vectibus. **D**ixitqz
dauid pncipibz leuitar vt constitu
erent de fratribz suis cantores in

*Leuitas erat portare archā
et ministri isrl ad dñm*

PARALI

organis musicorum. nablis viceret
liris et cimbalis ut resonaret in
excelsis sonitus letitie. Constituerunt
q3 leuitas heman filium iohel de fratre
bo ei? asaph filium barachie. et filius
vero merari frater eorum. etha filius
asaph et cum eis fratres eorum. In secundo
ordine zacharia et ben et iazibel et
semiramoth et iehihel et amihel
ab et banaiam et maaham et ma
thathia et eliphalu et macemiam
et obedom et iehibel iaitores. Porro
cantores heman: asaph et ethan:
in cimbalis eneis concupientes. za
charias aut et iohel et semiramoth
et iahibel et ameliab et maahas et
banaias: in nablis archana cana
bant. Porro mathathias et elipha
lu et macemias et obedom et iehi
bel et ozaii: in citharis pro octaua
canebant epimichis. Choneias aut
princeps leuitarum prophetie perat et
ad precipiendam melodiam. Erat quoque
pe valde sapiens. Et barachias et
helcana ianitores arche. Porro se
bias et iasaphat et nathanael et
amasa et zacharias et banaias et e
liezer sacerdotes clangebant tubas
coram archa dei et obedom et ahi
as erant ianitores arche. Igitur da
uid et omnes maiores natu israel et
tribuni ierunt ad deportandam ar
cha federis domini de domo obedom
cum leticia. Cumque adiuuisset deus leui
tas qui portabant archam federis do
mini imolabant septem thauri et
septem arietes. Porro dauid erat
indutus stola bislima et vniuersi le
uite qui portabant archam federis ca
toresque et chonemias princeps pro
phetie inter cantores. Dauid autem
indutus erat ephod lineo. Vniuer

DOMENON .I.

israel de ducebant archam federis
domini in iubilo et sonitu buccine et
tubis et cimbalis et nablis et citha
ris concupientes. Cumque peruenisset
archa federis domini usque ad civitatem
dauid michol filia saul prospiciens per
fenestram: vidit regem dauid sal
tantem atque ludentem et desperit eum
in corde suo. **Capitulum .vi.**
Et tulerunt igitur archam dei et
constituerunt eam in medio taberna
culi quod retendeat ei dauid et obui
letur holocausta et pacifica coram deo.
Cumque complisset dauid offerens pro
holocausta et pacifica benedixit popu
lo in nomine domini et diuisit vniuersum
per singulos a viro usque ad mulie
rem totam panis et prout assuetum
bubale et frugum oleo similia. Con
stituitque coram archa domini de leuitis
qui ministraret et recordarentur operum
eius et glorificarent atque laudarent
dominum deum israel. asaph principem et
secundum eius zachariam. Porro iahibel
et semiramoth et iehibel et matha
thia et eliab et banaia et obedom
Iehibel super organa psalterii et li
ras. asaph autem ut in cimbalis sacer
dotes: canere tuba iugiter coram
archa federis domini. In illo die fecit
dauid principem ad ostendendum domino
asaph et fratres eius. Constitui mihi domino et
uocate nomen eius notis facite in popu
lo adiunctionem eius. Cantate ei et psal
lite ei et narrate omnia mirabilia eius.
Laudate nomen sanctum eius letetur cor
rectum domini. Querite dominum et ostense
eius. Quare fatigatus est spiritus. Recordamini
mirabilia eius quia fecit signorum illi et
iudiciorum: oris eius. Semen israel
bel serui eius: filii iacob electi eius.

PARALI

Ipse dñs deus noster in vniuersa
 terra iudicia ei? recordamini in sem
 pternū pacti ei? fmōis quē pre
 cepit i mille generationes Quem
 pepigit cū abrahā q iuramētū illi?
 cū ysaac. Et cōstituit illud iacob i
 pceptū q isrl i pactū sempiternū
 dicens. Tibi dabo terrā chanaan
 summa hēreditatis v're. Cū eēnt
 pauci numero pui q colomeius.
 Et transiit de gente in gētem q
 de regno ad pplz alioz. Nō dimi
 sit quēq calūniari eos. s; increpa
 uit p eis reges. Nolite tangere
 cōstos meos q i pphetis meis no
 lite malignari. Cā tate dño ois ter
 ra. annūciate ex die i diē salutāē
 ei? Parate i gētem gl'iam eius
 q cūctis pplis mirabilia ei? quia
 magn9 dñs et laudabil' miris et
 horribil' sup oēs deos. Oēs enī
 dñi p'p'oz ydola. dñs aut celos fe
 cit. Cōfessio q magnificēcia coraz
 eo f'ctitudo q gaudiū in loco eius
 afferte dño familie ppl'oz. affer
 te dño gl'iaz q impetū. date dño
 gl'iam nomī ei? Leuate sacrificiū
 et venite i cōspectu ei?. Et adorare
 dñm in decore sancto. Cōmoueat
 a facie ei? ois terra. ipe enī sub a
 uis cōbē immobilē. Letent celi q ex
 ultet terra et dicāt in natiōib? do
 min9 regnauit. Tonet mare q ple
 nitudo ei? exultet agri q oia que
 i eis sūt. Tūc laudabūt ligna sal
 tis corā dño. qz venit iudicare ter
 ra. Cōstemi dño qm bonus qm in
 eternū misericordia ei? Et dicite
 salua nos dñs saluator n'r q con
 grega nos q erue de gentibus vt
 cōstetamur noi sancto tuo q exul
 temus in carminibus tuis. Bñdi

DOMENON .I.

ctus dñs deus isrl ab eterno vsq
 in eternū q dicat ois ppl's amen q
 ymnū deo. Dereliq't itaq; ibi corā
 archa federis dñi asaph q fratres
 ei? vt mistarent i cōspectu archē
 iugiter p singulos dies et vices
 suas. Porro obededom et fratres
 ei? sexaginta octo q obededō filiū
 ydithū q osa cōstituit iamitores.
 Sadoch at sacerdotē q fratres ei?
 sacerdotes corā tabernaculo dñi i
 excelso qd eāt i gabaō vt offerret
 holocausta dño sup altāē holocau
 stomatis iugiter mane et vespere
 iuxta oia que scripta sūt in lege
 dñi quā precepit isrl. Et post eū
 beman q ydithun q reliquos ele
 ctos. vnūquēqz vocabulo suo ad
 cōfiteendum dño. qm ieternū mise
 ricordia ei? Beman qz q ydithun
 canentes tuba et quatientes cū
 bala et oia musicorū organa ad ca
 nēdū dño. Filios at ydithū fecit
 eē portarios. Reuers9 qz ē omnis
 ppl's i domū suā q dauid vt bene
 diceret etiā domū sue. **Ca. xviij.**
Quā at habitaret dauid in
 domo sua. dixit ad nathan
 ppham. Ecce ego habito in domo
 cedrina. archa at federis dñi sub
 pellibus ē. Et ait nathā ad dauid
 Omnia que in corde tuo sūt fac.
 Domin9 enī tecū ē. Igitur nocte
 illa fact9 ē fmo dñi ad nathan di
 cens. Vade et loquere dauid suo
 meo. Hec dicit dñs. Nō edificab
 m domū ad habitādū. Neq; ei mā
 hi i domo. ex eo tpe q eduxi isrl 8
 terra egipti vsq; ad diem hanc. s;
 fui semper mutans loca tabernacu
 li et in tentorio manens cum om
 ni isrl. Nūq; locut9 sū saltē vni

iuditiū israel quibus precepam ut pas-
cerent populum meum et dixi quare non
edificasti mihi domum cedrinā. **N**unc
itaque sic loqueris ad servum meum
david. **H**ec dicit dominus exercituum
Ego tui te cum in pascuis sequeretur
gregem ut es dux populi mei israel
et fuit tecum quocumque precepisti et inter-
fecisti omnes inimicos tuos coram te: fe-
ciique tibi nomen quasi unius magno-
rum qui celebrantur in terra. **E**t de-
di locum populo meo israel. **P**lanta-
bitur et habitabit in eo et ultra non
mouebitur. nec filii iniquitatis at-
terent eos sicut a principio. ex di-
ebus quibus dedi iudices populo meo
israel et humiliavi universos inimi-
cos tuos. **A**nnuntio ergo tibi quod
edificaturus sit tibi dominus domum. **C**um
que impleveris dies tuos ut vades ad
patres tuos suscitabo seminem tuum pro
te quod erit de filiis tuis et stabilia-
regnum eius. **I**pse edificavit mihi
domum et firmabo solium eius usque in eter-
num. **E**go ero ei in patrem et ipse erit
mihi in filium et misericordiam me-
am non auferam ab eo sicut abstuli
ab eo qui ante te fuit. **E**t statuas
eum in domo mea et in regno meo usque
in sempiternum et thronus eius erit
firmissimus in perpetuum. **I**uxta omnia
verba hec et iuxta universam visi-
onem istam sic locutus est nathan ad da-
vid. **C**umque venisset rex david et se-
disset coram domino dixit Quis ego sum
domine deus et que domus mea ut pre-
stares mihi talia. **S**ed et hoc par-
visum est in conspectu tuo. **I**deoque lo-
cutus es super domum servi tui etiam in
futuro fecisti me spectabilem super
omnes homines. **D**omine deus meus quod ultra
addere potest david cum ista glori-

ficaveris servum tuum et cognoveris
eum. **D**omine propter famulum tuum in-
stituta cor tuum fecisti omnem magnificen-
tiam hanc et nota esse voluisti vni-
versam magnalia. **D**omine non est similis
tui et non est alius deus absque te ex
omnibus quos audivimus autibus
nostris. **Q**uis enim est alius ut
populus tuus israel gens una in
terra ad quam precepit deus ut libera-
ret et faceret populum sibi magni-
tudine sua atque terroribus ceterarum
nationum a facie eius quem de egipto
liberaret. **E**t posuisti populum tuum
israel tibi in populum usque in eternum
et tu domine factus es deus eius. **P**unc-
tigitur domine sermo quem locutus es fa-
mulo tuo et super domum eius conste-
tur in perpetuum et fac sicut locutus
es permaneatque et magnificetur no-
men tuum usque in sempiternum et do-
catur dominus exercituum deus israel et do-
mus david servi eius permanens co-
ram eo. **T**u enim domine deus meus edifi-
casti auricularia servi tui ut edificaret
res ei domum idcirco invenit servus
tuus fiduciam ut exeret coram te. **N**unc
ergo domine tu es deus et locutus es
ad servum tuum tanta beneficiarum
cepisti benedicere domui servi tui
ut sit semper coram te. **T**e ei domine benedi-
cente benedicta erit in perpetuum.
Factu est autem post hec. **2a. xxviii.**
ut pauperet david philistinim
et humiliaret eos et tolleretur gech et fi-
lias eius de manu philistinim pau-
peretque moab et fieret moabites servi
david offerentes ei munera. **E**t co-
epse percussit david etiam ad adze-
regem soba regionis emath quan-
do perrexit ut dilataret imperium
suum usque ad flumen eufraatem.

Cepit igitur dauid mille quodrigas eius
et septem milia equitum ac viginti
milia viroꝝ peditum. Subneruauit
quoque omnes equos curruum exceptis cen-
ti quodrigis quas reseruauit sibi. **Su-**
peruenit autem et syrus damascenꝝ ut
auxilium preberet abadezer regi so-
ba. Sed et huiꝝ posuit dauid vi-
ginti duomilia viroꝝ. Et posuit
milites in damasco ut syria quoque
iudret sibi et offerret munera. **Ad-**
iungitque dominus eum in cunctis ad que pre-
parat. Tulit quoque dauid pharetras
aureas quas habuerat suus abade-
zer et attulit eas in iherusalem. nec non
de thebath et chun: vtriusque abade-
zer eris plurimum de quo fecit salo-
mon mare eneum et columnas et va-
sa enea. **Q**uod cum audisset et thou rex
emath posuisse videlicet dauid o-
mne exercitum abadezer regis soba
misit aduersum filium suum ad regem da-
uid ut postularet ab eo pacem et con-
gratularetur ei eo quod posuisset et ex-
pugnasset et abadezer. **A**dversariꝝ
quippe erat thou abadezer. Sed et
olia vasa aurea et argentea et enea
posuerat dauid rex domino cum argen-
to et auro quod tulerat ex vniuersis
tribus tam de ydumea et moab et
filij ammon quoque de philistinimꝝ ama-
lech. **A**bisai vero filius saruie posuit
edom in valle salinarum decem et octo
milia et constituit in edom presidium
ut pararet ydumea dauid saluauit
omnes dauid in cunctis ad que prepa-
rat. regnauit ergo dominus super vniuersum
israel et faciebat iudicium atque iusti-
tiam super populum suum. **P**orro ioab fili-
us saruie erat super exercitum et iosa-
phat filius abihuth a cunctariis. **Sa-**
lobo autem filius achitob et ahime-

lech filius abiathar sacerdotes et susa
scriba. **S**anaia quoque filius ioiade su-
per legiones cerethi et felethi. **P**or-
ro filij domini primi ad manum regis.

Accidit autem ut moreretur. **C**apitulum
ret naas rex filioꝝ ammon et

regnaret anon filius eius pro eo.
Dixitque dauid. **F**ratrem misericordi-
am cum anon filio naas. **R**estitit
enim in preteritis gratiam. **M**isitque dauid
nuntios ad consolandum eum super mortem
patris sui. **Q**ui cum peruenisset in terram
filioꝝ ammon ut consolarentur anon
dixerunt principes filioꝝ ammon
ad anon. **T**u forsitan putas quod dominus
honoris causa in patrem tuum miserit quod
consolarentur te. nec animaduertis quod
ut explorent et inuestigent et scrutentur
terram tuam: venerint ad te ser-
ui eius. **I**gitur anon pueros dauid
decalcauit et cauit et prescidiit tuni-
cas eorum a natibus usque ad pedes et di-
misit eos. **Q**ui cum abissent et hoc
mandassent dominus. misit in occursum eo-
rum. **G**randem enim contumeliam sustinu-
erunt et precepit ut manerent in ihe-
rich donec cresceret barba eorum
et tunc reuerterentur. **V**identes autem
filij ammon quod iniuriam fecisset dominus cum
anon quod reliquus populus. miserunt mille
talenta argenti ut adducerent sibi
de mesopotamia et syria maacha
et de soba currus et equites. **C**ondu-
xeruntque triginta duomilia currum
et egessunt maacha cum populo eius. **Q**ui cum
venissent castrametati sunt e regione
ne medaba. **F**ilij quoque ammon congrega-
ti de vtriusque suis venerunt ad bellum.
Quod cum audisset dauid. misit io-
ab et omnem exercitum viroꝝ fortium.
Egressique filij ammon direperunt atque
iuxta portam civitatis. **R**eges autem qui

rex anon successit patri suo

ad auxiliū ei⁹ venerāt sepatim in agro steterunt. Igit̃ ioab intelli gens bellū ex aduerso ⁊ p⁹ tergū cōtra se fieri elegit vires fortissi mos de vniūso isrl̃ et prexit oīa sꝝ reliquā at pter p⁹ dicit sub manu abisai fr̃is sui ⁊ repperit cōtra filios āmon. Dixitq; Si vice rit me sꝝ auxiliō eris m̃. si aut̃ supauerit te filij āmō ero tibi i p̃ hidiū. Cōfortare et agam⁹ viriliter p̃ p̃so nr̃oꝝ p̃ vrbib⁹ dei nr̃i. Dñs at qd̃ i cōspectu suo bonū ē faciat. Perrexit ergo ioab et p̃p̃s q̃ auz eo eāt cōtra sꝝ ad plūm fugauit eos. Porro filij āmō vidētes qd̃ fu gisset sꝝ i p̃p̃q; fugerunt abisai fr̃em eius et ingressi sūt ciuitatez. Reuers⁹ q; ē etiā ioab in iherl̃m. Vidēs at sꝝ qd̃ cecidisset coraz isrl̃. misit nuncios et adduxit fi rum q̃ erat trans fluuiū. Sophat at p̃ncēps milicie adadez ex eāt dux eoz. Qd̃ cū annūciatū cēt da uid. cōgregauit vniūsu isrl̃ ⁊ trā siuit iordanē. irruitq; i eos ⁊ di rerit ex aduerso acie ill̃ cōtrapu gnātib⁹. Fugit at sꝝ isrl̃. Et im terfecit dauid de syris. septē mili a curruū ⁊ q̃draginta milia peditu; et sophat exercit⁹ p̃ncipē. Vidē tō at serui adadez ex se ab isrl̃eē superatos transfugerūt ad dauid et serui erunt ei. Noluitq; vltra syria auxiliū prebere filijs āmō.

Capitulum. xx.

Factū ē at post āni circulum eo tpe quo solent reges ad bella p̃cedere. cōgregauit ioab ex ercitu et robur miliciez vastauit itā filioz āmō. Perrexitq; ⁊ ob sedit rabba. Porro dñs manebat i

isrl̃m qñ ioab paussit rabba et destruxit eā. Tulit at dauid coro nam melchōn de capite ei⁹ et iue nit in ea aurū pondo talentum ⁊ p̃ cionissimas gemmas. se citq; sibi inde dyade ma. Manutias q; vr bis plurimas tulit. p̃p̃m autē qui erat in ea eduxit et fecit sup̃ eos tribulas et trabas et ferata ar p̃ta trāfire ita vt dissēcutur et cōterentur. Sic fecit dauid dñs i vrbib⁹ filioz āmon ⁊ reuersus ē cū oī p̃p̃o suo in iherl̃m. Post hec initū ē bellū in gazer aduersū phi listeos in q̃ paussit sothchai vsa r̃hites saphai de genere ray haim ⁊ hūiliauit eos. Aliud q; bellū ge stum ē aduers⁹ philisteos i quo paussit adeodat⁹ fili⁹ salus beth leemites fr̃em goliath gethy. au ius haste lignū erat q̃i liciatorū tepentū. Sed et aliud bellū acci dit i geth i quo fuit h̃mo lōgissi m⁹ se nos h̃ns digitos id ē siml̃ viginti quoz q̃ et ip̃e de raphaim fuerat stirpe gnat⁹. Hic blasphemā uit isrl̃ ⁊ paussit eū ionattā fili⁹ samaa fr̃is dauid. H̃i sūt filij m̃ pha i geth q̃ ceciderūt i manu dñs et seruoꝝ eius.

Ca. xxi. **C**onfurrexit at sathā cōtra isrl̃ ⁊ iocauit dauid vt nūc mret isrl̃. Dixitq; dauid ad ioab ⁊ ad p̃ncipes p̃p̃i. Ite ⁊ nūerate is rabel a bersabee vñ dā ⁊ afferte m̃ nūer⁹ vt sciā. Rnditq; ioab. Auge at dñs p̃p̃l; suū cōtū plū q̃ sūt. Nō ne dñe mi rex oēs fui tui sūt q̃re hoc q̃rit dñs me⁹ qd̃ i p̃t̃m repu tes isrl̃. S; fmo regis mag⁹ p̃ua luit. Egred⁹ q; ē ioab et circūuit vniūsum isrl̃ et reuers⁹ est iherl̃m.

PARALI

Debitq; dauid numer eor quos
circuierat et inuentus est ois nume
tus isrl millemilia et centumilia
viroz educen tuu gladiu De iuda
aut quadringenta septuaginta mili
a bellatoz. Nam leui et beniamin
non numerauit eo q inuitus exe
gre regis imperium. Displacuit
at de o qd iussum erat et paussit is
rahel. Dixitq; dauid ad deu. pecca
ui nimis vt hoc facerem. Obsecro
aufer iniquitatem fui tui. q inhi pie
ter egi. Et locutus est dñs ad gab
vidente dauid dices Vade et loqre
ad dauid et dic ei. Hec dicit dñs
Tui tibi optione do. vnu qd volu
eris elige vt facia tibi. Cuiq; ris
ser gab ad dauid. dixit ei Hec di
cit dñs. Elige qd volueris. Aut tri
bo annis pestilentia aut tribo me
sibus te fugere hostes tuos et gla
dium eor no posse euadere. aut tri
bus diebo gladiu dñi et mortem v
lari in terra. Et angelu dñi interfi
cere in vniuersis finib isrl. Nunc
igit vide qd tñdeas ei q misit me
Et dixit dauid ad gab. Ex oi pte
me angustie pmunt. Sed melius
m est vt incida in manu dñi quia
multe sut miserationes ei q i ma
nus hoim. Misit ergo dñs pestile
tia in israhel et ceciderunt de isra
hel septuaginta familia viroz. Misit
q angelu in israhel m vt pateret ea
Cuiq; pateret. vidit dñs et miser
tus est sup magnitudinē mali et i
pauit agelo qui pateret. Suff
icit iam cesset manus tua. Porro
angelus dñi stabat iuxta aream
ona iebusei. leuansq; dauid oau
los suos vidit angelu dñi stan te
inter celu et terra et euaginatū gla

DOMENON .I.

diu in manu ei et versu oia ihe
rusale et ceciderunt tam ipe q ma
iores natu restiti alichs prom in
eram. Dixitq; dauid ad deu. No
ne ego sum qui iussi vt numerare
tur pls. Ego q peccau. Ego q ma
lu fed. Iste grex qd omeruit. Dñe
de me? veritat obsecro man? tua
i me et in domu pris mei. pls aut
tuus non parit. Angel? at dñi
precepit gab vt diceret dauid vt
ascenderet extrueretq; altae dño
deo in area oenan iebusei. Ascendit
ergo dauid iuxta smone gab que
locutus ei fuerat ex noie dñi. Por
ro oenan cum suspexisset et vidisset
angelu quozq; filij ei? a meo ab
scoderunt se. Nam eo tpe terebat
in area tritici. Igitur cum veniret
dauid ad oenan asperit eum onā
et processit ei obuia de area et adora
uit eu pnus i terra. Dixitq; ei da
uid. Da m locu aree tue vt edificē
in ea altae dño ita vt quantum va
let argenti accipias et cesset plaga
a plo. Dixit aut onā ad dauid.
Tolle et faciat dominus me? rex
quodcuq; ei placet. Sed et boues
do i holocaustu et tribulas i ligna
et tritici in sacrificiu omia libens
prebebo. Dixitq; ei rex dauid. Ne
qua q ita fiet. s argenti dabo qtu
valet. Neq; ei tibi auferre de beo
et hic offerre dño holocausta gra
tuita. Dedit ergo dñs onā p loco
ficlos aur iustissimi ponderis sep
centos et edificauit ibi altae dño
obtulitq; holocausta et pacifica et
inuocauit deu et exaudiuit eum in
igne de celo sup altare holocausti.
Precepitq; dñs agelo et ouertit
gladiu suu in vagina. Protinus

PARALI

ergo dauid videns qd exaudisset
eu dñs in area ornati iebusei imo
lauit ibi victimas. Tabernaculu
aut dñi qd fecerat moyses in des
to et altare holocaustoꝝ ea sepe sta
te erat in excelso gabaon et non
preualuit dauid ire ad altare vt
ibi obsecraret deū. Nuncio ei fue
rat timore pterritus. videns gladi
um angeli dñi. **Ca. xxij.**

Dixitq; dauid. Hec ē domus
dei et hoc altare in holocau
stum israel. Et pcepit vt cōgregare
tur oēs p̄seliti de terra israel et cō
stituit ex eis latomos ad cōdēdos
lapides et poliendoꝝ vt edificare
tur domus dei. Ferru q; plurimu
ad clauos ianuaz et ab om̄issuās
atq; iuncturas p̄pauit dñs et eris
pōdus innumerabile. Vigna q; cedri
na nō poterant estimari q̄ sydonij
et tyrij deportauerūt ad dauid. Et
dixit dauid. Salomon fili? meus
puer puul? ē et delicatus. Dom? at
q̄ edificare volo dño talis eē debet
vt in cunctis regiomb? nominetur.
Preparo ergo ei necessaria. Et ob
hanc cām ante mortem suam oēs p̄
pauit impensas. Vocauitq; salo
monē filium suum et recepit ei
vt edificaret domum dño deo israel.
Dixitq; dauid ad salomonē. Fili
mi voluntatis mee fuit vt edifica
rem domū noi dñi dei mei. sed fa
ctus est sermo dñi ad me dicens.
Multū sanguinē effudisti et plu
rima bella bellasti non poteris edi
ficare domū noi meo tanto effuso
sanguine coram me. Fili? qui nā
cetur tibi erit vir quietissim? fa
ciā ei eū requiescere ab oibus iimi
dis suis p̄ circuitū et ob hanc cām

DOMENON .I.

pacificus vocabitur et pacem et o
ciuidabo in israel cunctis diebus
eius. Ipse edificabit domū nomini
meo et ipse erit mihi in filium et
ego ero illi in patrē. firmaboq; so
liu regni eius sup israel in eternu.
Nunc ergo fili mi sit dñs deo tuo
et prosperare et edifica domū dño
et deo tuo sicut locutus est de te. **Det**
q; tibi dñs prudentiam et sensu
vt regere possis israel et custodire
legem dñi dei tui. Tunc ei p̄ficere
poteris si custodieris mādata et
iudicia que p̄cepit dñs moysi
vt doceret israel. Confortare et viri
liter age ne timeas neq; pauas.
Ecce ego in paupertate mea prepa
raui impensas domus dñi auri talē
ta centū milia et argenti mille mi
lia talentoz. eris vero et ferri nō
ē pondus vincitur ei numer? ma
gnitudine. Vigna et lapides p̄pau
ad vniuersa ip̄edia. Habes q; plu
rimos artifices. latomos et om̄es ar
tios. artificesq; lignoz et om̄es ar
tios. ad faciendū op? prudentissim?
in auro et argento et ere et ferro
cui? nō ē numer? Surge igit q;
fac et erit dñs tecū. Precepit q;
dauid cunctis principib? israel vt
adiuuarent salomonē filium suū
cunctis inquiriens qd dñs de? v̄
vobiscū sit et dederit vobis regē et p̄
circuitū et tradiderit oēs inimicos
vros i man? v̄ras et subiecta sit
tra corā dño p̄lo ei? Precepit q;
tur corba v̄ra et aias v̄ras vt q̄ra
tis dñm deū v̄rm et consurgite et
edificate sc̄uariū dño deo vt itro
ducāt archa federis dñi et vasa do
minio cōsecrata i domū q̄ edificat
nominem dñi. **Ca. xxij.**

*Propheta luterus aduenit p̄
te p̄phetis qd
ex alia natione ad iuda
eam religionem accessit*

Gif dauid senex et plenus dieru
regem constituit salomone filiu suu
sup isrl et aggregauit oēs principes
isrl et sacerdotes atqz leuitas. Nu
meratiqz sūt leuite a viginti annis
et supra et inuenta sūt triginta octo
milia viroz. Et hīs electi sūt et
distributi in ministeriū dom⁹ dñi
viginti quatuor milia. prepositoꝝ
at et iudiciū sex milia. Porro qua
tuor milia sanitores et totidē psal
tes canentes dño in organis que
fecerat ad canēdū et distribuit eos
dauid p vices filioꝝ leui gersom
videlicet et caath et merari. Filij ger
son leedan et semei. Filij leedan pri
ncipes iehiel et iethan et iohel tres
filij semei salomith et ozihel et a
tan tres. Isti principes familiarū le
edan. Porro filij semei leeth et ziza
et paus et baria. Isti filij semei q
tuor. Erat at leeth prior ziza seun
dus. Porro paus et baria non ha
buerūt plurimos filios. Et idcirco
in vna familia vnaqz domo copu
lata sunt. Filij caath amia et psaar
bebron et ozihel quatuor. Filij am
ia aaron et moyses. Separatusqz
est aaron vt ministraret in sancta
sanctorum ipse filij eius i sempit
num et adoleret incensu dño scd
ritu suū ac benediceret nomi eius
in ppetuū. Moyse qz hominis dei fi
lij anumerati sūt in tribu leui. Fi
lij moysi gersom et eliezer. Filij
gersom subhel primus. Fuerunt
autem filij eliezer roobia p̄m et
no erant filij eliezer filij alij. Porro fi
lij roobia multiplicati sūt nimis.
Filij psaar salomith p̄m. Filij be
bron ierai p̄m. amarias secund⁹
iaziel tertius. ihecmaan quart⁹

Filij ozihel micha prim⁹. iehia se
cund⁹. Filij merari mooli et mufi.
Filij mooli eleasar et cis. Notuū
ē aut eleasar et nō habuit filios
sed filias. accepitqz eas filij cis
fres earū. Filij mufi mooli et eder
et ierimuth tres. Vñ filij leui i co
gnationib⁹ et familijs suis prin
cipes per vices et numerum capi
tum singulorū qui faciebant opa
ministerij dom⁹ dñi a viginti an
nis et supra. Dixit em dñs. Requiem
dedit dñs de⁹ isrl p̄lo suo et hīta
tionē iherl'm vsqz in eternū. nec erit
officij leuitarū vt vltra portent ta
bernaculū et oia vasa eius ad mi
nistrādū. Iuxta precepta qz dauid
nouissima supputabit numer⁹ fili
oꝝ leui a viginti annis et supra
erunt sub manu filioꝝ aaron i cul
tum domus dñi in vestibulis et i e
edris et in loco purificationis et in
sanctuario et in vniuersis opibus
ministerij templi dñi. Sacerdotes
aut sup panes propositionis et ad si
mile sacrificiū ad lagana et azima
et sartagine et ad torrendū et super
omne pond⁹ atqz mensurā. Leui
te vero vt stent mane ad confite
dū et canendum dño. similēqz ad
vesperā tā in oblationem holocau
stoꝝ dñi q̄ in sabbatis et kalēdis
et sollempnitatib⁹ reliqz iuxta nume
rū et ceremonias vniuscuiusqz rei
iugiter corā dño et custodiāt ob
uatiōes tabnauli federis et ritum
sanctuarij et obseruatiōem filioꝝ
aaron fratꝝ suoz vt ministrent i
domo domini. Capitulū. xxiij

Porro filijs aaron hec p̄fici
ones erant. Filij aaron ne
dab et abiu et eleasar et ythamar

PARALI

Mortui sunt autem nadab et abiu ante
 patrem suum absque liberis. sacerdos
 quod fuerat? eleazar et ythamar. Et
 diuisit eos dauid id est sadoch de
 filiis eleazar et ahimelech de filiis
 ythamar secundum vires suas et misit
 eum iuentiaque sunt multo plures
 filii eleazar in principibus viciis quam fi-
 lii ythamar. Diuisit autem eis hoc
 est filii eleazar principes sedeci et
 filii ythamar per familias et do-
 mos suas octo. Porro diuisit vtriusque
 iter se et familias sortibus. Erant
 enim principes sanctuarii et principes
 domus dei: tam de filiis eleazar quam de
 filiis ythamar. Descripsitque eos
 semelas filius nathanael scriba le-
 uites. coram eger principibus et sadoch
 sacerdote et ahimelech filio abia-
 thar principibusque filiis sacerdotum
 et leuitarum vnam domum quam ceteris
 pererat eleazar et alteram domum quam sibi
 se habebat ceteros ythamar. Exi-
 iunt autem sorores prima iohannis. secundum
 da iedie. tertia barim. quarta se-
 oia. quinta melchia. sexta maim na
 septima acchos. octaua abia. no-
 na ihesu. decima sechemia vndecima
 elia sibi. duodecima iacim tredecima
 hophia. decima quarta isbaal. decima
 quinta belga. decima sexta emmee
 decima septima ezie. decima octaua
 aphses. decima nona aphecia. vi-
 cesima ezechiel. vicesima prima
 iachim. vicesima secunda gamul. vi-
 cesima tertia dalaiau vicesima quarta
 maziau. Hec vires eorum secundum mis-
 sionem suam sibi manu aaron prius
 eorum sicut precepit dominus deus israel. Porro
 filiorum leui qui reliqui fuerant de fi-
 liis amra: erat subabel: et de filiis

POMERON .I.

subabel iedea. De filiisque roobie
 princeps iehas. Psaaris vero fili-
 us salemoth filius quod est salemoth ia-
 nadiath filius quod est ieraium primus.
 amarias secundus. iazibel tertia. ie-
 chmoa quarta. Filius oziel micha-
 filius micha samir. Frater micha
 ieha. filius quod est ieha zacharias. Filius
 merari: mooli et mufi. Filius oziel
 benon. filius quod est merari oziel et so-
 em et sachur et lexuri. Porro mo-
 li filius eleazar: qui non habebat libe-
 ros. Filius vero cis ierimihel. Isti fi-
 lii leui secundum domos familiarum suarum
 miseruntque et ipsi sortes contra
 fratres suos. filios aaron coram da-
 uid rege et sadoch et ahimelech et pri-
 cipibus familiarum sacerdotum et
 leuitarum tam maiores quam minores
 omnes sorores equaliter diuidebat.
 Citur dauid et magi. Ca. xxv
 strat? exercit? segregauerunt i mi-
 sterium filios asaph et hemam ydithum
 et abal secundum numerum suum de dicitio si-
 bi officio fuerunt. De filiis asaph
 zachur et ioseph et nathanael et asa-
 rela. filii asaph sub manu asaph
 phantes iuxta regem. Porro ydi-
 thum et odolias sorores iehas et sabias
 et mathathias sex sub manu pa-
 tris sui ydithum. qui in cithara psal-
 bat super confitebantur et laudabant dominum
 hemamque filiam hemam. iociau ma-
 thamu oziel sububel et ierimoth
 ananias. anai. eliatha. geldelchi
 et romethiezer et iel baccasa. mel-
 lothi. othir. moziot. Hec isti filii
 hemam videntes regis in sermonibus
 dei ut exaltaet cornu. Deditque deus
 hemam filios quatuordecim et filias tres

DARALI

Unuerſi ſub manu patris ſui ad
cantandū in templo dñi diſtributi
erant i cimbali ⁊ pſalterijs ⁊ citha
ris in miniſteria dom⁹ dñi iuxta re
gē aſaph videlicet ⁊ ydithun ⁊ he
man fuit at numer⁹ eorū cum frā
bus ſuis q̄ erudiebant canticum
dñi aucti doctores duodeci octogi
ta octo. Miſeruntq; ſortes p viceſ
ſuas ex equo tam maior q̄ minor
doctus pariter et indoctus. Agreſ
ſaq; eſt ſors prima ioſeph qui eāt
de aſaph. ſeunda godolie ipſi⁹ fi
li⁹ eius et fratrib⁹ ei⁹ duodecim
tertia zachur filijs ⁊ frāb⁹
duodecim. quarta yſari filijs ⁊ frāb⁹
eius duodecim. quinta nathaie fi
li⁹ ei⁹ et fratrib⁹ ei⁹ duo deciz
ſexta bociaui filijs ⁊ fratrib⁹ ei⁹
duodecim. ſeptima iſrahela filijs ⁊
fratrib⁹ eius duodecim. octaua y
ſaie filijs et fratrib⁹ ei⁹ duodecim
nona mathanie filijs ⁊ fratrib⁹
eius duodecim. decima ſemeie filijs
et fratrib⁹ eius duodecim. vnde
ama eſrahel filijs ⁊ fratrib⁹ ei⁹
duodecim. duodecīa aſabie filijs ⁊
fratrib⁹ eius duodecim. terciade
cīma ſubabel filijs et fratrib⁹ eius
duodecim. quartadecima mathatie
filijs et fratrib⁹ ei⁹ duodecim. quī
tadecīma iherimoth filijs et fratri
b⁹ ei⁹ duodecim. ſextadecīa anaie
filijs et fratrib⁹ eius duodecim. ſe
ptimadecīma ieſboraſe filijs ⁊ fra
trib⁹ ei⁹ duodecim. octauadeci
ma anani filijs et fratrib⁹ eius
duodecim. nonadecīma mellothi fi
li⁹ et fratrib⁹ ei⁹ duodecim. viceſi
ma eliatha filijs ⁊ fratrib⁹ ei⁹ du
odecim. viceſimā pma othie filijs
et fratrib⁹ ei⁹ duodecim. viceſima

DOMENON .I.

ſeunda goddoliathi filijs et fra
trib⁹ eius duodecim. viceſimater
tia aziud filijs ⁊ fratrib⁹ ei⁹ duo
decim. viceſimaq̄rta romanithie
zer filijs et fratrib⁹ eius duodeci.
Diſpoſitiones at **Ca. xxvi.**
Iamitorū de choris meſelle
mia fili⁹ chore. de filijs aſaph filij
meſellemie. zacharias p̄mogenit⁹
iadithel ſeundus. zabadias terci⁹
iathanabel quartus. abila⁹ quin
tus. iohannā ſept⁹. helioenai. ſep
timus. Filij aut obede dom. ſemeiaſ
p̄mogenitus. iozabad ſeund⁹. io
haa terci⁹. ſachae quartus. na
thanael quintus. amihel ſextus.
yſachar ſeptimus. phollati octau⁹
q; benedixit illi dñs. Semeie aut
filio eius nati ſunt filij p̄fecti fa
milia⁹ ſuarū. erant enī viri fortis
ſimi. Filij ergo ſemeie othmi ⁊ ra
phael et obediel ſabad et fratres
ei⁹ viri fortisſi heliu q; ſamathi
as. Omēs hñ de filijs obede dom ip
ſi et filij et fratres eorū fortisſimi
ad miniſtrandum ſexaginta duo ⁊
obede dom. Porro meſellemie filij ⁊
fratres eorū robuſtiſſimi decem
et octo. De hoſa aut id eſt de filijs
merari ſemri princeps. Non enim
habuerat p̄mogenitum et idcir
co poſuerat eū pater ei⁹ in princi
pē. Belchias ſeund⁹ tabelias ter
tius. zacharias quart⁹. Omēs hñ
filij et fratres hoſa tredecim. Hñ
diuſi ſunt in iamitores vt ſemper
principes aſtodia⁹ ſiant ⁊ frēs e
orū miniſtraret in domo dñi. Miſſe
ſunt ergo ſortes ex eq̄ et puis et
magniſ p familias ſuas i vnāquā
q; portā. Cecidit ergo ſors orien
talis ſelemie. Porro zacharie filio

PARALI

ei⁹ viro prudentissimo ⁊ erudito
sortito obtigit plaga septetrigona
tis. **O**bededon vero fili⁹ ei⁹ ad au
stru i qua pte domus erat seniorū
cōcilii sephphima ⁊ hōsa ad occi
dente iuxta portā q̄ ducit ad viā
ascensionis. custodia contra custo
diam **A**d orientem vero leuite sep
et ad aquilonē quatuor p̄ diez atq;
ad meridiē similiter in die q̄tuor
⁊ ubi erat cōcilii bini ⁊ bini **I**n cel
lulis q̄ iamitoz ad occidentē q̄tu
or in via biniq; p̄ cellulas. **H**ec
sunt diuisiones iamitoz filioz cho
re ⁊ merari **P**orro achias erat su
p̄ thesauros dom⁹ dñi ⁊ vasa scō
rum **F**ilij q̄ dan filij gersōm. **D**e
leban principes familiarū. leban ⁊
gersōm leiheli **F**ilij leiheli. zathā
et iohel frēs ei⁹ sup̄ thesauros do
mus dñi amramitis ysaaritis et
hebronitis et hophelitis. **S**uba
hel at filij gersō filij moyfi prepo
sit⁹ thesauros fr̄ q̄ ei⁹ elieser ai
ius filij raabia et hui⁹ filij ysa
as et hui⁹ filij ioram hui⁹ q̄ filij
zechri ⁊ hui⁹ filij selemith **I**pe sele
mith ⁊ frēs ei⁹ sup̄ thesauros sā
ctoꝝ que sanctificauit dauid rex ⁊
principes familiarū et tribuni ⁊ cō
tiones et duces exercit⁹ de bell
⁊ manubijs p̄lioꝝ. q̄ cōsecrauerāt
ad instaurandem ⁊ suppellectilez
templi dñi **H**ec aut̄ vniuersa sā
ctificauit samubel videns ⁊ saul fi
lius cis. et abner filij ner. ⁊ ioab
filij saruie. oēs q; sanctificauerāt
ea p̄ manū salemith et frēm eius
Saraitis vero perat conemias et
filij eius ad opa forinse ei⁹ sup̄ is
rahel ad docendū et iudicandū eos
Porro de hebronitis asabias et

DOMERON .I.

frēs ei⁹ viri fortissimi mille septi
genti perant isrl. trās iordanē cō
tra occidentē i cunctis epib⁹ dñi
⁊ in ministeriū regis **H**ebromita
rū at p̄ncps fuit iheria. fm fami
lias ⁊ cognationes eoꝝ. **Q**uadrage
simo āno regni dauid reconstituti sūt
et iuenti sūt viri fortissimi i galei
galaad. frēs q; ei⁹ robustiores e
tatis duo milia septuagēti p̄ncps
familiarū **P**rex fuit at̄ ees dauid
rex rubenitis ⁊ gabditis et dimi
die tribui manasse in oē ministe
rium dei et regis **C**a. p̄p̄ij.

In at̄ isrl fm numer⁹ suum
et p̄ncps familiarū. tribu
ni et centurioēs ⁊ q̄ p̄fecti misra
bant regem iuxta turmas suas i
grebientes ⁊ egrediētes p̄ singlōs
mēses i āno. viginti quatuor milib⁹ si
guli perat **P**rima turme i primo
mēse isrl perat filij zabdiel et
sub eo viginti quatuor milia **D**e filiis
phares. p̄ncps aut̄oꝝ p̄ncps
i exercitu mēse p̄mo. **S**ecūdi mē
sis hēbat turmas dubiaohites et
p̄ se alter noīe macelloth q̄ rege
bat p̄te m̄ exercit⁹ viginti quatuor mi
lium **T**ur q̄ turme terciē in mēse
tercio erat baraias filij ioiade sa
cerdos ⁊ in diuisione sua viginti quatuor
milia **I**pe ē baraias fortissim⁹
inter trigēta et sup̄ trigēta. **P**re
erat aut̄ turme ipi⁹ amisadab fili
us ei⁹ **Q**uart⁹ mēse q̄cto asabel
fr̄ ioab ⁊ zabdias filij ei⁹ p̄ ei⁹
⁊ i turma ei⁹ viginti quatuor mi
lia. **Q**uintus mēse quinto p̄nc
ps samaoth iezerites ⁊ i turma
ei⁹ viginti quatuor milia **S**ext⁹ mē
se sexto hira filij acas thecuiet
⁊ i turma ei⁹ viginti quatuor milia

DARALI

Septim⁹ mense septio belles phal
lontes de filiis ephraim et i turma
eius viginti quatuor milia. Octau⁹
mense octauo sobochai vlathtes
de stirpe zarai et in turma ei⁹ vigi
ti quatuor milia. Nonus mēse no
no abiezer anathotites et filijs ie
min et in turma ei⁹ viginti quatuor
milia. Decim⁹ mēse decio marai et
ipse nethophatites de stirpe zarai
et i turma eius viginti quatuor mi
lia. Undecimus mense vndecimo
banaia phrathtites de filiis eph
raim et in turma eius vigintiqua
tuor milia. Duodecim⁹ mense duo
decimo holbai nethophatites de
stirpe gothmiel et in turma eius
viginti quatuor milia. Porro tribu
bus perant in isrl rubenitis. dup
eliezer fili⁹ zechri. simeonitis. dup
saphatias fili⁹ macha leuitis. asa
bias filius chamuel aaronitis sa
doch iuda belia fē dauid ysachar
ami filius michael. zabulonitis.
ielmaias filius abdie neptalitib⁹
ierimoth filius ozibel. filijs ephra
im. osee filius ozaziu. dimidie tri
bui manasse iohel filius phadie
et dimidie tribui manasse in ga
laad. iaddo filius zacharie benia
min autem iasibel filius abner.
dan vero ezriel filius ieroam.
Hij p̄ncipes filior⁹ israhel. Noluit
aut⁹ dauid numerare eos a vigin
ti annis inferius. qz dixerat dñs
vt mltiplicaret israhel qñ stellas
celi. Joab fili⁹ saruie cepat nume
rare nec p̄pleuit qz sup hoc ira dei
reuerat in israhel. idcirco nume
rus eor⁹ qui fuerat recensiti non
ē relat⁹ in fastos regis dauid. Su
per thesauros at regis fuit as moth

DOMENON .I.

fili⁹ adibel. Hjs at thesauris qui
erant in vibib⁹ et in vias et in tur
ribus prehebatur ionathan filius
ozie. Operi at rustico et agricolis
qui exercebat terrā perat ezri fili
us chelub. vinearq³ cultoribus
semeias romathites. cellis autez
vinarijs iabbias aphomites. Nā
sup oliueta et ficeta que erant in cā
pestribus balanan gederites. sup
apothecas autem olei ioas. Por
ro armentis que pascebant in sa
rona preposit⁹ fuit sethrai saro
mites et sup boues in vallib⁹ saphat
filius adli. sup camelos vero ybil
hismahelites et sup afinos iabbias
meronathites. sup oues qz iaziza
garen. Omēs hñ p̄ncipes substā
tie regis dauid. Ionathan autem
patruus dauid consiliarius vir pru
dens et latus ipse et iahibel filius
achimoni erant cū filiis regis. A
chitophel etiā consiliarius regis et
chusi arachites amic⁹ regis. P⁹
achitophel fuit ioiada fili⁹ bana
ie et abiathar. Princeps at exer
citus regis erat ioab. Ca. xxviii
Omnocauit igit⁹ dauid oēs
p̄ncipes isrl. duces tribu
um et p̄positos turmar⁹ qui mini
strabāt regi. tribunos qz et centu
riones et qui p̄erant substantie
et possessioib⁹ regis. filiosq³ suos
cū eunuchis et potentes et robustis
simos quosq³ in exercitu iherusa
lem. Cūq³ surrexisset rex et stetit
ait. Audite me fr̄es mei et popu
lus meus. Cogitavi vt edificarem
domū in qua requiescēt archa fede
ris dñi et scabellū pedū dñi dei nr̄i
et ab edificandū oīa p̄pauī. De⁹
autez dixit mihi. Non edificabis

PARALI

domū nomī meo eo q̄ sis vir bel
lator ⁊ sanguinē fuderis. sed ele
git dñs de isrl me de vniuersa do
mo p̄is mei. vt eē rex sup isrl
i sempiternū. De iuda enī elegit
prīncipes Porro de domo iuda do
muz p̄is mei et de filiis p̄is mei
placuit ei vt me eligeret regē su
p auctū isrl. ⁊ de filiis meis. fi
lios ei mibi multos dedit dñs ele
git salomonē filiū meum vt sede
ret in throno regni dñi sup isrl
dixitq; mibi Salomō fili? tu? edi
ficabit domū meā et atria mea. Ip
sū ei elegi mibi in filiu ⁊ ego ero
ei in patrem et firmabo regnū e
ius vñ in eternum si p̄seuerauerit
facere p̄cepta mea et iudicia si
cut et hodie. Nunc ergo coram v
niuerso cōtu isrl audiente deo no
stro custodite et p̄q̄rite aucta mā
data dñi dei nr̄i vt possideatis ter
ram bonā. et relinquatis eā filiis
vestris post vs vñ in sempiternū
Tu at salomō fili mi scito deus pa
tris tui et seruū ei corde perfecto
et animo volūtatio. Oīa ei corda
scrutatur dñs et vniuersas men
tū cogitationes intelligit. Si q̄hi
eris cū iuuenies. si at dereliqueris
eum proidet te in eternū. Nūc
ergo quia elegit te dñs vt edifica
res domum sanctuarij. conforta
te et perfice. Dedit at dauid salo
moni filio suo descriptiōem porci
cus et templi et cellariorum ⁊ ce
nauliz cubicularum ⁊ aditus ⁊ domū
appiciationis. neqnō et oīm q̄ cogi
tauerit atriorum et exedrarū per
circuitū i thesauros domū domini
⁊ in thesauros sacrorū. diuisionū
q; sacerdotaliū et leuiticarū oīa opa

DOMESON .I.

domū dñi ⁊ i vniuersa vasa misterij
templi dñi. aux in pondere p̄ sin
gula vasa misterij argētū q; pon
d? p̄ vasorū et oporū diuersitate. ⁊
et in cādelabra aurea et ad luce
nas aurum p̄ mensura vniuersa
q; cādelabri ⁊ lucernarū. filiter et
i candelabra argentea et in luce
nas eorū p̄ diuersitate mēsurē pō
d? argenti tradidit. Aux q; dedit
i mensas p̄positiōis p̄ diuersitate
mensurarū. filiter et argētum in
alias mēsas argēteas. Ad fuscimū
las q; et fialas ⁊ thuribula ex au
ro purissimorū leuicūlos aureos p̄
qualitate mēsure p̄d? bistribu
it i leuicūlū ⁊ leuicūlū filiter i leōes
argenteos diuisū argētū pond? se
pauit. Altari at in quo adolet incen
sū aux purissimū dedit et vt ex ip
so fieret filitudo quabrigē cheru
bim extendentū alas et vlatium
archā federis dñi. Oīa inqt vñ
tūt scripta manu dñi ad me. vt i
telligeres vniuersa opa exēplaris
Dixit q; dauid salomoni filio suo
Vitaliter age et confortare ⁊ fac
ne timeas et ne paucas. Domin?
ei deus meus te cū erit ⁊ nō dimi
tet te nec derelinquet. donec p̄hi
cias omne c̄pus misterij domus
domini. Ecce diuisiones sacerdotū
⁊ leuitarū i oē ministerium domū
dñi assistūt tibi et parati sunt et
nouerūt tam p̄ncipes q; popul?
oīa p̄cepta tua. **Ca. xxiij.**

Locut? ē dauid rex ad dñem
ecclesiam Salomonem fili
um meum vñ elegit dñs adhuc
puer ⁊ tenellū. Op? ei grāde ē ne
q; ei hōi p̄patur habitatio s; dñs. Ego

PARALI

ei totis viribus meis preparavi impensas
 fas domus domini dei mei. aurum ad
 vasa aurea et argentum in argentea
 es in enea. ferrum in ferrea ligna ad
 lignea lapides omnibinos et quasi
 stibinosque diuersos colorum omniumque
 preciosum lapidem et marmor paruum
 abundantissime. Et super hec que ob
 tuli in domum dei mei de peraleo
 meo aurum et argentum domo in templum
 dei mei. exceptis hijs que spauit
 in edem sanctam triamilia talenta auri
 de auro ophir. Et septem milia tale
 torum argenti probatissimi ad deauran
 das parietes templi. Et vbiusque
 opus est aurum de auro et vbiusque
 opus est argentum de argenteo
 opasiant per manus artificum
 Et si quis sponte offert impleat
 manum suam hodie et offerat quod vo
 luerit domino. Voluerunt itaque pri
 ores familiarum et proceres tribu
 um israel tribumque et contributiones et
 principes principum possessionum regis
 dederuntque in opera domus domini auri ta
 lenta quique milia et solidos decem
 milia argenti talenta decem milia et e
 is talenta decem et octomilia ferrique
 decem milia talentorum. Et apud quemcumque
 inuenti sunt lapides dederunt in
 thesauros domus domini per manus
 rehibel gersonitis. Letaturque et po
 pulus cum vna sponte promitteret
 quod corde toto afferebant ea domino.
 Sed et dauid rex letatur et gaudio
 magnos benedixit domino coram vniuer
 sa multitudine et ait. Benedicite domine
 deus israel per nunc ab eterno in eternum
 Tua est domine magnificentia et pote
 tia et gloria atque victoria et tibi laus
 eterna ei que in celo sunt et in ter
 ra tua sunt. Tu domine regnum et tu es

POMERON .I.

super omnes principes. Tue diuitie et
 tua est gloria. Tu dominaris omnium. In
 manu tua virtus et potentia. In
 manu tua magnitudo et imperium
 omnium. Nunc igitur deus noster confite
 mur tibi quia laudamus nomen tuum in celis
 tu. Quis ego quod quis populus meus ut pos
 simus hec tibi vniuersa promittere
 Tua sunt omnia que de manu tua ac
 cepimus et dedimus tibi. Peregrini
 ei sumus coram te et aduene sicut om
 nes presenres nostri. Oles enim quasi um
 bra super terram et nulla est mora.
 Domine deus noster omnis hec copia quaz
 parauimus ut edificaretur domus
 nostri sancto tuo de manu tua est et tua
 sunt omnia. Sicut deus meus quod perbes
 corda et simplicitate diligas vniuersam
 ego in simplicitate cordis mei letor
 obtuli vniuersa hec et populum
 tuum qui hic repositus est vidi autem igitur
 tu gaudio tibi offerre donaria. Do
 mine deus abraham et ysaac et israel
 patrum nostrorum custodi in eternum hanc
 voluntatem cordis eorum et semper in vene
 rationem tuam mens ista permaneat.
 Salomoni quod filio meo dauid perpe
 ctum ut custodiat mandata tua et te
 stimonia tua et ceremonias tuas
 et faciat vniuersa que edificet edem au
 ius impensas parauit. Precepit autem
 dauid vniuersae ecclesie. Benedicite
 domino deo nostro. Et benedixit omnis ecclesia
 domino deo patrum suorum et inclinauerunt
 se et adorauerunt deum et deinde regem
 Imolaueruntque victimas domino et
 obtulerunt holocausta die sequenti
 thaurus mille aietes mille agnos
 mille cum libaminibus suis et vni
 uerso ritu abundantissime in omni israel
 Et comederunt et biberunt coram domino
 in die illo cum grandi leticia et vniuersis

secundo salomonē filiū dauid **U**npe-
runt autem eū dñs in principem
et sadoch in pontificem. **S**editq;
salomon sup solium dñi in regem
p dauid prē suoz cunctis placuit
et paruit illi oīs isrl. **S**ed et vniū
si principes et potentes et cuncti fi-
lii regis dauid dederunt manum
et subiecti fuerūt salomoni regi.
Magnificauit ergo dñs salomonē
sup oēm israhel et debuit illi gloriā;
regni qualē nullus habuit añ eū
rex isrl. **I**git dñs fili? p salēgnauit
sup vniuersū isrl et dies qbus re-
gnauit sup isrl fuerunt qdragita
anni. **I**n hebron regnauit septem
ānis et in iherl'm annis trigintatē
bus et mortuus ē i senectute bona
plenus dierum et diuitijs et gl'iaz
regnauit salomon fili? eius p eo
Sesta at regis priora et nouissima
scripta sunt in libro samuhel vidē-
tis et in libro nathan pphē atq;
in volumine gab videntis vniuer-
siq; regni eius et fortitudis et tem-
poris que transierunt sub eo huc
in isrl huc i cunctis regnis terrarū

ExPLICIT LIBRE PARALI DOMENON
prim? Incipit secund? **Ca. i.**

Quoniam fortatus ē ergo
salomō filius dauid
in regno suo et dñs e-
rat cum eo et magni-
ficauit eū in excelso
Precepitq; salomon vniuerso is-
raheli tribumis et ceterionibus et du-
cibus et iudicibus oīs isrl et principi-
bus familiarum et abijt cū vniuersa
multitudine in excelsum gabaon
vbi erat tabernaculum federis do-

mini qd fecit moyses famulus dei
in solitudine **A**rchā at dei adduxit
rat dauid de cariatuarim in locū
quē preparauit ei vbi fixat il-
li tabernaculū hoc ē in iherl'm **A**l-
te q; eneū qd fabricatus fuerat be-
selehel fili? vrū filij vr vbi erat co-
ram tabernaculo domi qd et reu-
huit salomon et oīs eccl'a **A**scendit
q; salomon ad altare eneum corā
tabernaculo federis domini et obtu-
lit in eo mille hostias **E**cce autem
in ipsa nocte apparuit ei deus vi-
dens **P**ostula qd vis vt dem tibi
Dixitq; salomon deo. **T**u fecisti
cū dauid patre meo misericordis
magnam et constituisti me regem p
eo **N**ūc ergo dñe deimpleat ser-
mo tuus quē pollicit? es dauid
patri meo **T**u em me fecisti regē
sup populū tuum multum qui tā
innumerabilis est q puluis ter-
re **D**a mihi sapientiam et intelligē-
tiaz vt ingrediar et egrediar corā
populo tuo **Q**uis em potest hūc
populū tuū digne qui tam gran-
dis est iudicare **D**ixit autem deus
ad salomonem **Q**uia hoc magis
placuit cordi tuo et non postulasti
diuitias et substantiam et gl'iam
neq; anias eoz qui te oderant s
nec dies vite plurimos petisti at
sapientiam et scientiam vt iudica-
re possis populum meum super
quem constitui te regē **S**apientia
et scientia data sūt tibi **D**iuitias
at et substantia et gloriā dabo tibi
ita vt nullus in regibus nec ante
te nec post te fuerit similis tui **V**e-
nit ergo salomō ab excelso gabaon
in iherusalem coram tabernaculo
federis et regnauit super israhel

PARALI

Cōgregauitq; sibi curr⁹ & eq̃tes
et facti sunt ei mille quadrigenti
currus et duodecim milia equitū
et fecit eos eē i vrbib⁹ quadriga
rum et cum rege in iherl^m p̃buit
q; rex argentū & aux in iherl^m q̃si
lapides et cedros q̃si ficomoros
que nascuntur in campestrib⁹ ml
titudine magna. Adducebāt autē
ei equi de egipto de chya a negoti
atoribus regis qui ibāt & emebāt
pretio quadrigā equoz septentis
argenteis & equū centū quinquagi
ta. Similiter de vniuersis regnis
ethiopy & a regib⁹ fide eptio
celebrabat.

Ca. ii.

Decreuit at salomon edificare
domum nomī domini & pala
tium sibi. Et numerauit septuagi
tamilia viroz portantiū humeris
et octogintamilia qui cederent la
pides in montibus. preposito s; q;
coz tria milia septentis. Misit q;
ad hīā regē tyri bicēs. Sicut egi
sti au; dauid p̃re meo & misisti ei
ligna cedrina vt edificaret sibi do
mū in qua et habitauit sic meuz
vt edificet domū noī dñi dei mei &
consecrē eā ad adolendū incensum
et ab illo et fumigāda aromata et
ab apothōem panū sempiternaz
et ab holoocaustomata mane & ves
pe. sabbatis q; et neomenijs et
sollemnitatibus dñi dei nrī i semp
ternū que mādata sunt israheli.
Domus ei quā edificare cupio ma
gna ē. Magn⁹ ē ei deus nr̃ super
oēs deos. Quis ergo poterit p̃ua
lere vt edificet ei dignā domū. Si
celū & celi celoz cape eū nequeunt
quāt⁹ ego sū vt possim edificare
ei domū. Sed ad hoc tm̃ vt adole

DOMENON .II.

at i cēsum coram illo. **M**itte igitur
m̃ viz eruditū qui nouerit opari
i auro et argento ere & ferro pur
pura coccino et iadncto et qui sci
at sculpere celaturas cū hīs artifi
cibus quos mecum habeo i iudea
et in iherusalem quos prepaui
dauid pater meus. Sed et ligna
cedrina mitte mibi et artheutina
et pinea de libano. Sedo em̃ q; ser
uū tui nouerit & dē ligna de liba
no. Et erūt sūi mei cū sūis tuis vt
parent mibi ligna pluria. Dom⁹
ei quā cupio edificare magna est
mimis et inclita. pretereā opera
rijs q; cū sūi sūt ligna sūis tuis da
bo i cibaria tritici chpros viginti
milia & cedi chpros totidem. Olei
q; sata vigintimilia. Dixit autem
hīā rex tiri p litteras quas mise
rat salomōi. Quia dilexit dñs po
pulum suū idcirco te regnare fe
cit sup eū. Et addidit bicēs. Bñdi
ctus dñs de⁹ isrl̃ q; fecit celū et t̃
rā qui dedit dauid regi filiū sapiē
te et eruditū et sensatū atq; pru
dentē vt edificaret domū dñoz pa
latiū sibi. Misit ergo tibi viz prudē
tē et scientissimū. hīā p̃rem meū
filiū mulieris de filiabo dā c⁹ pa
ter fuit tyrius qui nouerit opera
ri in auro et argento ere & ferro
& marmore & lignis in purpura q;
ozet iacincto et biffimo & coccino
& q; sciat celare oēm sculpturā et
adiuenerit prudentē q̃cūq; i ope
necessariū est cū artificib⁹ tuis et
cū artificibus domini mei dō r̃tis
tui. Tritici ergo & cedi & oleū et
vinū que pollicit⁹ es dñe mī mit
te sūis tuis. Nos at cēdm⁹ ligna
de libano q̃t necessaria habueris

et applicabim⁹ ea ratib⁹ p mare in
iope tuū at erit trāſſerre ea i ihe
ruſalē. Numerauit igiſ ſalomon
oēs viros pſelitos quī erāt in ter
ra iſrl poſt dinumeratiōem quaz
dinumerauit pē eius: et inuēti ſūt
cētumquingenta milia et tria
milia ſexcenti. Fecitq; ex eis ſeptu
aginta milia q̄ humeris onera por
tarent et octoginta milia q̄ lapides
de montib⁹ cederent. tria at milia
et ſexcentos p poſitos opex populi.

Et cepit ſalomō edi. **Ca. iij.**
ficare domū dñi in iherl'm in
mōte moria quī demōſtrat⁹ fueāt
dauid p̄ci ei⁹. in loco quē parue
rat dauid in area cōnā iebuſei. Ce
pit at edificare menſe ſecundo an
no quarto regni ſui. Et hec ſūt fū
damenta que iecit ſalomō vt edi
ficaret domū dei: longitudis: cubi
tos in menſura prima ſexaginta.
latitudis: cubitos viginti. Porci
o; vero ante frontē que tendeba
tur in longū iuxta menſurā latitu
dis dom⁹: cubito; viginti. Porci
o altitudo centumviginti cubitorum
erat. Et deaurauit eā intrinſec⁹ au
ro mūdifiō. Domū q; maiorē te
xit tabul⁹ ligneis abiegnis et lami
nas auri obrizi affixit p totū. Sul
phitq; i ea palmas et qñ catenulas
ſe invicē; cōplectentes. Strauit q;
pauimētum templi preciōſiſſimo
marmore. de core multo. Porci o au
rum erat pbatiffimū; de cuius la
minis texit domū et trabes ei⁹ et po
ſtes et parietes et oſtia et celauit
cherubin in pietib⁹. Fecitq; domū
domū ſanctiſancto; longitudine;
iuxta latitudinē domus cubito;;
viginti. et latitudinē ſil iter viginti

cubito; Et lamiſ aureis texit eā
qñ talentis ſexcentis. h vt clauos
fecit aureos ita vt ſinguli clau⁹ ſi
clos quingagenos appenderent
Cenaulo q; texit auro. Fecit etiā
i domo ſanctiſancto; cherubi du
os ope ſtatuari⁹; texit eos auro
Ale cherubi viginti cubitis extēde
bant ita vt vna ala hēret cubito;
quinq; et tangeret parietem dom⁹
et altera quinq; cubitos hñs ala;
tangeret alterius cherub. Simi
liter cherub alter⁹ ala quinq; hē
bat cubitos et tangebāt parietē
alā cherub alterius contangebāt
ale vt cui⁹q; cherub ex pane
erant et extendebantur per cubi
tos viginti. Ipe autem erat⁹ vt
ctis pedibus et ſat⁹ ei⁹ erant vt
ſe ad exteriōrē domū. Fecit q; velū
ex iacinto purpura cocco et biſſo
et interuēt ei cherubin. Ante for
etia tepli duas colūnas que trigi
ta; quinq; cubitos habebāt altitu
dis. Porci o capita; ear⁹ quinq; cu
bito;: necnō et qñ catenulas i ora
culo et ſuppoſuit eas capitibus co
lūnar⁹. Malagranata etiā cōſu q̄ ca
tenulis interpoſuit. Ipſas q; colū
nas poſuit in veſtibulo tepli vna
a dextris et alterā a ſiniſtris. Cam
q̄ a dextris erat vocauit iachim:
et que ad leuā vocauit bo;.

Ecit q; altare eneū. **Ca. iiii.**
viginti cubito; longitudis et
viginti cubito; latitudis. et decē cu
bito; altitudis. Hāc etiā eneū ſu
ſile decē cubitis a labio vſq; ad labi
um: rotūdū p circuitū. Quiq; cubi
tos hēbat altitudis: ſuū aut⁹ trigi
ta cubito; abigebat gyrum eius

profeten 153600

In monte moria domus
dñi edificabatur

Similitudo q; boue at subter illis
 Et decem cubitis quedā extrinse
 nis celature quasi duob; vñib;
 aluū maris circuibant. **B**oues at
 erat fufiles et ipsū mare sup duo
 decm boues ipofitū erat quorum
 tres respiciebāt ad aqlonē et alij
 tres ad occidētē. **P**orro tres alij
 meridie et tres qui reliqui erāt ori
 entē hñtes mare supofitū. **P**oste
 riora at bouē erāt itri fec? sub mai
 oris vastitas ei? hēbat mēfurā
 palmi et labium illius erat qñ la
 biū calicis vel repandililij. capie
 batq; triamilia metretas. **F**ecit
 q; concas decem et posuit quiq; a
 dextris et quiq; a sinistris vt lau
 rent i eis oia que i holocaustū ob
 latū erāt. **P**orro in mari sacerdo
 tes lauabant. **E**cce at et candel
 bra aurea decem scdm specē quas
 iusserat fieri et posuit ea in tēplo
 qñq; a dextris et quiq; a sinistris
 Decm et mēfas decē et posuit eas
 in tēplo quiq; a dextris et quiq;
 a sinistris. **F**ialasq; aureas cētū;
 fecit etiā atrij sacerdotū et basi
 lica grādē et ostia in basilica q; ter
 it ere. **P**orro mae posuit i latere
 dextro contra orientē ad meridiē
 fecit at byram lebetas et creagras
 et fialas et cōpleuit oē opus ēgis
 i domo dei. hoc ē colūnas duas et
 epistilia et capita et quasi quedā
 retiacula que capita tegetēt sup e
 pistilia. **M**alagranata q; quadrin
 gēta et retiacula duo ita vt bini or
 dines malagranatoz singul retia
 culis lincerentur q; ptegerent e
 pistiliarum capita colūnar. **B**ases e
 tiā fecit et concas quas supposuit
 basibus. mae vñū. bouesq; duo

decē sub mari et lebetas et creagras
 et fialas. **O**ia vasa fecit salomoni
 hñra pñ ei? i domo dñi ex ere mū
 dissimo. **I**n regione iordais fudit
 ea rex i argillosa tra inter sochpt
 et saredata. **E**rat at multitudo va
 soz innumerabilis ita vt ignorare
 tur pondus eris. **F**ecitq; salomon
 oia vasa dom? dei et altare aureū
 et mēfas et sup eas panes pro
 positiois. **C**adelabra q; cum lucer
 nis suis vt lucerent añ oraculū iu
 rta ritū ex auro purissimo et florē
 tia quedā et lucernas et forapex
 aureos. **O**ia de auro mūdissimo
 facta sunt. **T**himiamateria q; et
 thuribula et fialas et mortariola
 ex auro purissimo. **E**t ostia celauit
 tēpli interioris idē i sancta sancto
 rū et ostia tēpli forinsec? aurea.
Sicq; cōpletū ē omne op? qd fe
 cit salomon in domo dñi. **Ca. v**
Pulit igitur salomō oia que vo
 uerat dauid pñ su? argētū et aurū
 et vniuersa vasa posuit i thesau
 ris domus dñi. **P**ost que cōgrega
 uit maiores natu isrl et dñctos pñ
 cipes tribuū et capita familiarum
 filijs israhel in iherlm vt adduce
 rent archā federis dñi de ciuitate
 dauid que est in syon. **V**enerunt
 itaq; ad regē oēs viri israhel i die
 sollēni mensis septimi. **C**ūq; vñ
 sent dñcti seniores isrl portauerūt
 leuite archā et intulerūt eaz et om
 nē paraturā tabernaculi. **P**orro va
 sa sanctuarij que erant in taberna
 culo portauerūt sacerdotes et le
 uitis. **R**ex at salomon et vniuers?
 cētus israhel et omnes qui fuerūt
 cōgregati añ archā imolabant a
 rietes et boues absq; vllō numero

Tata ei erat multitudo victimarū
Et intulerūt sacerdotes archā fedei
dñi in locū suū. i. ad oraculū templi
in scāsanctorū subter alas cheru
bi ita vt cherubin expāderēt alas
suas sup locū i quo posita erat ar
cha et ipsam archā tegerent cum
vextibus suis. **D**ectū at q̄b porta
bat archa: q̄ paululū longiores
erāt: capita parebāt an oraculum
Si vero quīs paululū fuisset ex
trīsec: eos videre nō poterat. **F**u
it itaq; archa ibi vñ in pntem di
em. **N**ihilq; eāt aliud in archa n̄
due tabule q̄s posuerat moyses i
oreb qñ legē dedit dñs filiis isrl
egredientib; ex egipto. **E**gressis
at sacerdotib; de sanctuario. oēs
ei sacerdotes q̄ ibi potuerāt inue
ni scificati sūt: nec adhuc in illo tpe
vices et ministerioꝝ ordo inter eos
diuisus erat. tā leuite q̄ cantores
id ēz q̄ sub asaph erāt: q̄ sub hemā
et q̄ sub ydithun. filij et frēs eoz re
stiti bīssimis. cimbal et psalterijs et
citharis crepabāt stātes ad ori
entalē plagā altaris et cū eis sacer
dotes centumviginti canentes tu
bis. **I**git cūctis pitee et tubis et vo
ce et cimbalis et organis et diūsi ge
neris musicoz cōcīnētib; et voce in
sublime tollētib; longe sonit; au
diebat: ita vt cū dñm laudare ce
pissent et dicē. cōfitemi dño qm̄ bo
n;: qm̄ in eternū mīa ei;: imple
ret dom; dei nube: ne possent sac
dotes stāe et ministrare ppter cali
ginem. **C**ōpleuerat em̄ gloria dñi
domum dei. **Capitulum. vi.**

Qunc salomon ait. Domin;
pollicitus est vt habitaret i
caligine. ego autē edificaui domū

nomini eius vt habitaret ibi in p
petuū. **E**t ouertit rex faciem suam
et bñdixit vniuersē multitudi isrl.
Nā oīs turba stabat intentā. **E**t ait
Bñdict; dñs de; isrl. q̄ q̄s locut;
est dauid patri meo ope cōpleuit
dicens. **A** die qua eduxi pplm me
um de terra egipti: non elegi citā
tē de cūctis tribub; isrl vt edifica
ret in ea domus nomi meo: neq;
elegi quēq; aliū virū vt esset dur;
in p̄lo meo isrl. s; elegi isrl; vt
sit nomē meū in ea et elegi dauid
vt cōstituerē eū sup populū meum
isrl. **C**ūq; fuisset volūtatis dñi pa
tris mei vt edificaret domū noi do
mini dei israhel: dixit dñs ad eum
Quia hec fuit volūtas tua vt edi
ficares domū noi meo. bene q̄de; se
cisti huiuscemodi habere volūta
tē. s; nō tu edificabis mihi domum
Verū si filius tu; ipse edificabit do
mū noi meo. **C**ompleuit ergo do
minus sermonē suum quē locut;
fueāt et ego surrexi pro dauid pa
tre meo. et sedī sup thronum isrl
sicut locut; est dñs. et edificaui do
mum nomini dñi dei israhel. et po
sui in ea archam in qua est pactū
domini quod pepigit cum filiis is
rahel. **S**tetit ergo coram altari do
mini exaduerso vniuersē multitu
dinis israhel et extendit man; su
as. **S**iquidem fecerat salomon ba
sim eneam et posuerat eam in me
dio basilice. habentem quinq; lati
bitos longitudinis et quinq; lati
tudinis et tres cubitos altitudis
Deditq; super eam et deinceps fle
ris gemibus contra vniuersas mul
titudinē isrl et palmis i celis leua

PARALI

tis ait Dñe de⁹ isrl nō ē similis tui
 de⁹ celo ⁊ in terra qui custodis pa-
 trum et misericordiam cū seruis
 tuis qui ambulant corā te in toto
 corde suo qui p̄stitisti sibi suo tuo dñs
 p̄r meo quecūq; locut⁹ fueras ei
 et q̄ ore p̄miseras ope cōplesti si-
 cut et p̄ns tepus pbat. **Nūc** ergo
 dñe de⁹ isrl p̄ple suo tuo p̄r meo
 dñs q̄cūq; locut⁹ es dicēs. **Nō** desi-
 liet ex te vir corā me q̄ sedeat sup
 thronū isrl ita tñ h̄ custodierit t
 filij tui vias meas ⁊ ābulauerint
 in lege mea sicut et tu ambulasti
 corā me. **Et** nūc dñe de⁹ israhel
 h̄met sermo tuus quē locutus es
 suo tuo dauid. **Ergo** ne credibile
 est vt habitet de⁹ cū hominib⁹ su-
 p̄ terra. **Si** celū et celi celoz nō te
 capiūt. quantomagis domus ista
 quas edificauit. **Sed** ad hoc tñ fa-
 cta est vt respicias oracōem seruū
 tui ⁊ obsecrācōem ei⁹ dñe de⁹ me⁹
 ⁊ audias p̄ces quas fudit famu-
 lus tuus corā te vt ap̄ias oculos
 tuos sup domū istā dieb⁹ ac nocti-
 bus sup locū in quo pollicitus es
 vt inuocet nomen tuū et exaudi-
 res oracōem quā seru⁹ tu⁹ orat in
 eo et exaudias p̄ces famuli tui ⁊
 p̄li tui israhel. **Qui**cūq; orauerit
 in loco isto. exaudi de habitaculo
 tuo id est de cel⁹ ⁊ ap̄itiare. **Si** pec-
 care oia eū paratus venerit. seq⁹
 i domo ista tu audies de celo et fa-
 ces iudiciū suoz tuoz ita vt red-
 das iniquo viā suā i caput ap̄riū
 et blasphemis iustū retribuēs ei s̄m
 iustitiā suā. **Si** supatus fuerit po-
 pul⁹ tu⁹ isrl ab inimicis peccabunt

DOMENON .II.

em tibi ⁊ oīh egerint p̄ccetia et
 obsecrauerint nomē tuū ⁊ fuerint
 deprecati in loco isto tu exaudies
 de celo ⁊ ap̄itiare p̄cō p̄li tui is-
 rahel ⁊ reduc eos in terrā q̄ dedi-
 sti eis ⁊ patribus eoz. **Si** clauso
 celo pluuia nō flueit ap̄t pecca-
 ta populi tui ⁊ deprecati te fuerint i
 loco isto ⁊ cōfessi noi tuo ⁊ ouer-
 si a peccatis suis cū eos afflixeris ex-
 audi de celo dñe et dimitte p̄cā p̄-
 uis tuis ⁊ p̄li tui isrl ⁊ doce eos
 viā bonā p̄ quā igrediant⁹ ⁊ da plu-
 uia ter re quā dedisti p̄lo tuo ad
 possidēdū. **Fames** si orta fuerit i
 terra et pestilentia erugo et auru-
 go ⁊ locusta ⁊ bruchus ⁊ hostes va-
 statis regionib⁹ portas obsederit
 ciuitatis oīsq; plaga et infirmitas
 presserit h̄ q̄s de p̄lo tuo isrl fu-
 erit deprecatus agnoscēs plagā et
 infirmitatē suā et expāderit ma-
 suas in domo hac tu exaudies de
 celo de sublimi scilicet habitaculo
 tuo et ap̄itiare ⁊ redde vniūq; s̄cū
 vias suas q̄s nosti eum ha-
 bere in corde suo. **Tu** em solus no-
 sti corda filioz hominū vt fiant
 te ⁊ ābulēt in vñs tuis. auctis
 dieb⁹ quib⁹ viuūt sup faciē terre
 quā dedisti p̄rib⁹ nostris. **Ex** tñ
 q̄q; nō est de p̄lo tuo isrl si vene-
 rit de tra lōginq; ap̄t nomen tuū
 magnū et ap̄t manū tuam robu-
 stam ⁊ brachiū tuum extētum ⁊
 aboāueit i loco isto tu exaudies
 de celo firmissimo hitaculo tuo et
 facies iudiciū p̄ quib⁹ inuocauerit
 te ille pegrin⁹ vt sciant oīs p̄li t
 re nomen tuum ⁊ timeant te sicut
 popul⁹ tu⁹ isrl et cognosca nt q̄a
 nomē tuū inuocatū est sup domū

DARALI

hac quā edificauī. Si egressus fu-
erit popul⁹ tu⁹ ab bellū cōtra adū-
sarios suos. p viam in qua mise-
ris eos adorabūt te oīra viam in q̄
ciuitas hęc est quā elegisti dom⁹
quam edificauī nomī tuo vt exau-
dias de celo preces eorū ⁊ obsecra-
tiōes ⁊ vlsaris. Si at peccauerūt
tibi. neq; em̄ est hōmo qui nō pec-
cet. et iratus fuers eis et tradide-
ris hostibus et captiuos duxerint
eos in terram longinquā vel certe
q̄ iuxta est. ⁊ cōuersi i corde suo in
terra ad quā captiuū ducti fuerāt
egerint penitentiā et deprecati te
fuerint in terra captiuitatis sue dīcē-
tes. peccauim⁹. iniquū fecim⁹. inui-
ste egim⁹. ⁊ reuerſi fuerint ad te i
toto corde suo ⁊ tota aīa sua in ter-
ra captiuitatis sue ad quam ducti
sunt adorabūt te contra viā terre
sue quā ddisti pībo eorū vīb quā
elegisti et domus quā edificauī no-
mī tuo vt exaudias de celo hęc
ē de fīmo habitaculo tuo preces
eorū fatias iudiciū dimittas po-
pulo tuo q̄uis peccatori. Tu es
em̄ deus me⁹. Aperiant⁹ quēso oīa
li tui et aures tue intente sint ad
orationem que fit in loco isto. Nūc
igit⁹ confurge dñe de⁹ in requies
tuā tu ⁊ archa fortitudis tue. Sa-
cerdotes tui dñe de⁹ induāt salu-
tem ⁊ sancti tui letentur in bonis.
Dñe deus me⁹ ne auerſeris faciē
xpī tui. Memento misericordiā
dauīd serui tui. Cūq; cōpleſſet sa-
lomō fundens pces. ignis descēdit
de celo et deuorauit holocausta et
victimas et maiestas dñi impleuit
domum nec poterant sacerdotes ī-
gredi tēplum dñi eo q̄ impleſſet

DOMENON .II.

maiestas dñi tēplū dñi. Sed et
omnes filij isrl videbāt descēdere
ignem ⁊ gloriā dñi sup domum et
corruentes prom in terrā sup pa-
uimentū stratū lapide adorauerūt
et laudauerunt dñm qm̄ bonus
qm̄ i seculū mīa ei⁹. **Rex** at ⁊ om-
nis popul⁹ imolabant victimas
coram dño. **Capitulu .vij.**

Mactauit igit⁹ rex salomon ho-
stias: bouz vigintiduo milia
arietum centū vigintimilia. Et de-
dicauit domū dei rex et vniuers⁹
populus. Sacerdotes autē stabāt
in officijs suis ⁊ leuite in organis
carminū dñi q̄ fecit dauid rex ⁊ d-
laudandū dñm. qm̄ in seculū mise-
ricordia ei⁹ p̄m̄os dauid canētes
p man⁹ suas. Porro sacerdotes ca-
nebant tubis ante eos cunctiq;
isrl stabat. **S**anctificabit q; salomō
mediū atēq; aī tēplū dñi. **O**bu-
leat ei ibi holocausta et adipēs pa-
cificorū quia altare eneum quod
fecerat non poterat sustinere holo-
causta et sacrificia et adipēs. **F**ecit
ergo salomon sollemnitate in tēpōe
illo septē diebus ⁊ om̄s isrl cum eo
eccīa mag valde ab itroitu erat
vī ad torrentē egipti. **F**ecitq; die
octauo collectā eo q̄ dedicasset al-
tare septem diebus ⁊ sollemnitate
celebrasset diebus septem. **I**git⁹ i die
viceſimatercia mensis septimi di-
misit p̄pos ad tabnaculo sua lēra
tes atq; gaudētes sup bono qd fe-
cerat dñs dauid ⁊ salomon do-
mū dñi. **C**ōpleuitq; salomon do-
mū dñi ⁊ domū regis et oīa q̄ dñs
posuerat i corib⁹ suo vt facēt i domo
dñi ⁊ i domo sua ⁊ xpsat⁹ ē. **A**ppa-
ruit autē ei dominus nocte et ait.

PARALI

Audiui orationem tuā et elegi locū
istum mihi i domum sacrificij. Si
clausero celum et pluuia nō flu
rent et mandauero et p̄cepto loci
ste vt deuoret terrā et misero pe
p̄s me? sup q̄s inuocatu ē nom
meū. de p̄cat? me fuerit et exqui
suerit faciem meam et egerit pemi
tentia a v̄ijs suis pessimis et ego
exaudia de celo et p̄piti? ero pec
catis eorum et sanabo terrā eor
um. De p̄ i q̄s mei erūt aptiz auēs mee
erectae ad orationem ei? q̄ in loco
isto orauerit. Elegi enī et sanctifi
caui locū istū vt sit nomen meū
ibi in sempiternū et p̄maneāt oī
li mei et cor meū ibi dictis dieb.
Tu q̄s si ambulaueris coram me si
aut ambulauit dauid p̄ tuus et se
cedis iuxta oīa q̄ p̄cepi tibi i iusti
cias meas iudiciaq̄ seruaueris su
scipio theonū regni tui sicut pol
licet? sū d̄s p̄r tuos dīcēs. Nō au
feret de stirpe tua vir q̄ nō sit p̄r
ceps i isrl. Si at̄ aūsi fueritis et d̄
reliq̄tis iusticias meas et p̄cep
ta mea q̄ apposui vobis et abeūtes
seruieritis d̄ijs alijs et adoraueitis
eos euellā v̄s de terra mea quā
dedit vbi? et domū hāc quā edifica
ui noi meo p̄pitiā a facie mea et tra
dam eam in parabolam et in exem
plum cunctis p̄p̄is et domus ista
erit i p̄uerbiū vniū? transeūtib.
et dicent stupentes. Quare fecit
domin? sic terre huic et domū hu
ic? Respondebuntq̄. Quia dereli
querūt d̄nm deū pat̄r suorū q̄ edu
xit eos de terra egipti et apprehen
derunt deos alienos et adrauerūt
eos et coluerunt idcirco venerunt

DOMENON .II.

sup eos vniūsa hec mala.

Expletis at̄ viginti. **Ca. viii**
annis postq̄ edificauit salo
mon domū d̄ni et domū suā ciuita
tes q̄s dederat hīa salomoni edi
ficauit et habitare ibi fecit filios is
rahel. Abijtq̄ in emath subar ob
tinuit eā et edificauit palmitā i de
serto et alias ciuitates munitissi
mas edificauit i emath. Extruxit
q̄ bethoron supiorē et bethorō ife
riorē citates muratas hñtes por
tas et v̄ctes et seās. Balaath eti
am et oēs v̄bes firmissimas que
fuerūt salomoni. dicta q̄ v̄bes
q̄brigay et v̄bes equitū. Via que
cunq̄ voluit fecit rex salomon at
q̄ disposuit edificauit i iherusalē
et i libano et in vniūsa terra pote
statis sue. V̄m p̄p̄m q̄ derelictus
fuerat de bethois et amorreis et fe
reseis et eueis et iebuseis q̄ non
erant de stirpe isrl de filiis eorum
et de posteris quos nō interfecerāt
filij isrl. subūgaui salomon i tri
butarios v̄s in diem hanc. p̄cero
de filiis israhel non posuit vt fū
rent opib? regis. Ipsi erant viri
bellatores et duces primī et prin
cipes quadrigarum et equitū eis.
Oēs at̄ p̄ncipes exerat? regis
salomoni fuerunt ducenti quin
q̄gita qui erudiebant p̄p̄m. Piliā
vero pharaonis trāstulit de ciui
tate dauid in domū quā edificaue
rat ei. Dixit enī. Non habitabit
uxor mea in domo dauid regis is
rahel eo q̄ sacrificata sit q̄ i gres
sa ē i eā archa d̄ni. Tūc obtulit sa
lomon holocausta d̄no sup altare
domini q̄s extruxerāt añ portai.
vt p̄ singulos dies offerret in eo.

PARALI

iuxta preceptū moysi ī sabbatis ⁊
ī kalendis et ī festis diebus ter p
ānū id ē ī sollemnitate azimorū et
sollemnitate ebdomadarū et ī solle
mnitate tabernaculorū. Et cōstituit iux
ta dispositiōem dauid patris sui
offitia sacerdotum ī ministerijs
suis ⁊ leuitas ī ordine suo vt lau
daret ⁊ ministraret coram sacerdo
tibus iuxta ritū vniuersaliū qz diei
et ianitores ī diuisionibus suis p
portā et portā. Sic em̄ precepit
dñs hōmo dei. Nec pregressi sunt
de mādatīs regis tam sacerdotes q̄
leuite ex oībus que p̄cepit. Et ī ci
uitatibz thesaurorū oēs impēlas p̄
paratas hūit salomō ex eo die q̄
fūdauit domū dñi vñ ī die q̄ p̄fe
cit eam. Tūc abiit salomō ī ahon
gaber et ī hailath ad orā maris
rubri que est ī terra edom. Misit
ergo ei hiram p manus seruoꝝ su
oꝝ naues ⁊ nauas gnaros maris
⁊ abierunt cum seruis salomonis
ī ophir. Tulērūtqz inde quadrin
genta quinquaginta talenta auri et
attulērūt ad regē salomonē. **Ca. ix.**
Regina qz saba cū audiss̄ fa
mā salomonis venit vt tēpta
ret eū ī enigmatibus ī iherl̄m cum
magnis opibus et camelis q̄ porta
bant aromata ⁊ auri plurimū gē
masqz p̄ciosas. Cūqz venisset ad
salomonē locuta est ei quecuqz
erat ī corde suo. Et exposuit ei sa
lomon oīa q̄ p̄posuerat nec q̄cūq̄
fuit qd nō p̄spiciū ei fecerit. Que
postq̄ vidit sapiām. s. salomonis
⁊ domū quā edificauerat necnon
et cibaria mense ei⁹ et habitacula
seruoꝝ et officia ministroꝝ eius ⁊
vestimenta eoꝝ: p̄ncernas qz et

DOMENON .II.

vestes eoꝝ et victimas q̄s imola
bat ī domo dñi: non erat p̄seu
pore vltra ī ea spūs. Dixitqz ad
regem. Ver⁹ ē sermo quē audierā
ī terra mea de v̄tutibus sapiā tua
Non credebam narrantibus donec
ip̄a venisset ⁊ vidissent oculi mei
et probasset vix medietate sapi
entie tue mihi fuisse narratam. Vi
cisti famā virtutibus tuis. Beati vi
ri tui et beati serui tui. hñ qui assi
stunt coram te omni tpe ⁊ audiūt
sapiētiā tuā. Bit dñs deus
tu⁹ benedict⁹ q̄ voluit te ordinare
sup thronū suū regē dñi dei tui.
Quia diligit de⁹ isrl̄ ⁊ vult suā
eū ī eternū idcirco posuit te sup
eū regē vt facias iudicia atqz ius
stitiā. Pedit autē regi centū viginti
talēta auri ⁊ aromata multa mīnis
⁊ gēmas p̄ciosissimas. Non fuisse
aromata talia vt hec q̄ dedit regi
na saba regi salomoni. Sed ⁊ serui
hiram cū seruis salomonis attule
rūt aux de ophir ⁊ ligna thijna ⁊
gēmas p̄ciosissimas. De q̄bus fecit
rex de lignis scz thijnis grad⁹ ī do
mo dñi ⁊ ī domo regia: citharas
qz et psalteria cātoribus. Nunq̄ vi
sa sunt ī t̄ra iuda ligna talia sicut
autem salomon dedit regine saba
cuncta que voluit et que postula
uit et multo plura q̄ attulerat ad
eū. Que reūsa abiit ī terram suam
cū suis suis. Erat autem p̄nbus
auri qd offerebat salomoni p̄ sin
gulos ānos sexcēta sexaginta sep
talēta auri excepta ea sūma quam
legati diuīsa gentiū ⁊ negociato
res offerre cōsueuerant. Onēs qz re
ges arabie et satrape terraz qd cō
portabāt aux ⁊ argētū salomoni.

rñderunt vt iuuenes ⁊ nutriti aīz
eo in delicijs atq; dixerūt Sic lo
q̄tis p̄p̄lo q̄ dixit tibi. p̄r tu? aḡ
uauit iugū n̄m tu sbleua ⁊ rñde
bis ei. **H**im̄⁹ digit⁹ me⁹ grolhōz
ē lūbī p̄s mei. **D**at me⁹ ip̄s fuit
vobis graue iugū ⁊ ego mai⁹ pō
dus apponā. **D**at me⁹ cecidit vs
flagellis. ego vero cedam vs se
corp̄i om̄ibz. **V**enit ergo iheroboa⁹
⁊ vniuersus populus ad roboam
die tercō fuit p̄cep̄at eis. **R**espō
ditq; rex duā. derelicto p̄lio seio
rū locutusq; ē hū iuuenū volunta
te. **D**at me⁹ graue vob̄ imposuit
iugū qd̄ ego graui⁹ faciā. **D**ater
me⁹ cecidit vos flagellis. ego ve
ro cedā vs scorp̄iōibz. **E**t nō ac
quieuit p̄p̄i p̄cibz. **G**rat̄ em̄ volū
tatis dei vt opleret̄ fmo ei⁹ quē
locut⁹ fuerat p̄ manū ahie sylomi
tis ad iheroboa⁹ filiū nabath. **P**o
pul⁹ at̄ vniū⁹ rege durioā dicēte
sic locut⁹ ē ad eū. **N**ō ē nob̄ pars
i dauid neq; hēditas in filio ysai
reūtē i tabnacl̄ a tua isrl̄. **T**u aut̄
palce domū tuā dauid. **E**t abiit is
rahel i tabnacl̄ a sua. **S**up̄ filios
at̄ isrl̄ q̄ habitabāt in citatibz iu
da: regnauit roboā. **M**isit rex ro
boā adurā q̄perat tributis et la
pidauerūt eū filij isrl̄ ⁊ mortu⁹ ē.
Porro rex roboā ai rēū festinauit
ascendere ⁊ fugit in iherl̄m. **R**ece
ssit qz isrl̄ a domo dauid vsq; ad
diem hāc. **F**actū est aut̄ cū audis
set om̄is isrl̄ qz reuerfus esset ihe
roboā miserūt ⁊ vocauerūt eū con
gregato cetū ⁊ cōstituerūt eū r̄gez
sup̄ om̄em isrl̄: nec seuit⁹ est quis
pia⁹ domū dauid preter tribū iu
da solam. **Ca. xi.**

Venit autē roboam in iherl̄m
⁊ quocauit vniuersā domū
iuda ⁊ beniamin centū octoginta
milia electoz atq; bellantiū: vt di
micaret oīra isrl̄ ⁊ cōuerteret ab
se regnū suū. **F**actusq; est sermo
dom̄i ad semeiā h̄m̄inē dei dicens
Loquere a d roboam filiū salomo
nis regem iuda⁹ ⁊ ad vniuersū ista
hel q̄ ē i iuda⁹ ⁊ beniamin. **N**ec dicit
dñs. **N**ō ascēdetis neq; pugnabi
tis cōtra fr̄es vestros reuertatur
vnusquisq; in domū suā qz mea
hoc gestū est voluntate. **Q**ui cū au
dissent sermonē dñi reuerſi sunt
nec preperunt contra iherobeam
Habitauit autem iherobeam in
iherl̄m et edificauit citates mura
tas in iuda extruxitq; bethleē et
athā et thcaue. bethsurq; ⁊ socco
⁊ odollā necnō et geth ⁊ maresa ⁊
ziph ⁊ aduā ⁊ lachis et asecha.
sara qz et abialon ⁊ hebron que
erāt i iuda ⁊ beniamin citates mu
nitissimas. **C**unq; clausisset eas
muris posuit in eis p̄cipes d̄bz
qz horre a hoc ē olei ⁊ vini. **S**ed ⁊
in singulis vrbibus fecit arma
taria scutorum ⁊ hastarum firma
uitq; eas summa diligentia et in
perauit sup̄ iudam et beniamin.
Sacerdotes autem et leuite qui
erant in vniuerso isrl̄ venerūt ad
eum de cunctis sedibus suis relin
quētes suburbana et possessiōes
suas ⁊ transeuntes ad iudam et
iherusalē eo qz abieciſſet eos ihe
roboā posteri eius ne sacerdotio
cerdotes ex cellorū et demoniorū
vniū⁹ qz fecerāt. **S**⁹ ⁊ de cunctis
tribubz isrl̄ q̄cūq; dederūt cor suū

*Roboam ad p̄p̄l
m̄m̄. Dicit⁹ n̄m
p̄p̄ior est lūbī p̄s
mei*

*iheroboa
p̄li. 9m̄
bas. dñs
perauit
bethleē*

*Adurā a p̄p̄to sp̄rit⁹ est
lapidat⁹*

DARALI

ut quererent dñm deū isrl̄ vñerēt
in iherusalē ad imolandū victias
suas coram dño deo patrum suoz
et roborauerunt regnum iuda ⁊ ⁊
firmauerūt robōā filiū salomonis
per tres annos. Ambulauerūt em̄
i vñs dauīd ⁊ salomonis annis tā
tum tribz. **D**uxit autem robōā
vñcem maalath filiā iherimuth
filiū dauīd abiaīl qz heliab filij v
lai q peperit ei filios ieus ⁊ sōmoriā
⁊ 300m. **P**ost hanc qz accepit ma
achā filiā absalon q peperit ei abī
a et abi et zīa et salomith. **A**ma
uit autem robōā maachā filiam
absalon sup omnes vñces suas ⁊
cōubinas. **N**am vñces decē et
octo duxerat: cōubinas autē sexa
ginta et genuit viginti octo filios ⁊
sexaginta filias. **C**onstituit vñ i ca
pice abiā filiū maacha ducē sup
omēs fratres suos ipm em̄ regem
facere cogitabat qz sapientior fu
it ⁊ potentior sup omēs filios ei?
et in cunctis finibus iuda et benia
min ⁊ in vniuersis ciuitatibz mura
tis. **P**rebuitqz eis escas pluriās
et multas petiuit vñces. **C**a. xli
Quqz roboratū fuisset ⁊ gñū
robōā et cfortatū dereliq̄t le
gē dñi et oīs isrl̄ cū eo. **A**nno autē
qñto regni robōā ascendit sesac
rex egipti in iherusalē qz peccauē
rant dño cū mille ducentis auribz
⁊ sexaginta milibz equitū. **N**ec eāt
numerus vulgi qd̄ veneāt cum eo
ex egipto libies scilicet ⁊ trogodi
ta et ethiopes cepitqz cītates mu
nitissimas in iuda et venit vñ in
iherusalē. **S**emeias atqz ppheta in
gressus est ad robōā et principes
iuda q cōgregati fuerāt in iherl̄m

DOMENON .II.

fugiētes sesac dixitqz ad eos **N**ec
dicit dñs. **V**os reliquistis me ⁊ e
go reliquī vos in manu sesac. **C**on
sternatqz principes isrl̄ ⁊ rex dix
erunt. **I**ust⁹ ē dñs. **C**ūqz vidisset
dñs qz hūiliati eēnt fact⁹ ē sermo
domini ad semeiā dicēs. **Q**uia hu
miliati sūt nō dispōā eos daboqz
eis paupillū auxiliij et nō stillabit
furoz meus sup iherl̄m p manum
sesac. **V**erūtñ seruient ei vt sciāt
distātiā seruūtis mee et seruītu
tis regni terraz. **R**ecessit itaqz se
sac rex egipti ab iherl̄m sublati
t hezauris dom⁹ dñi et dom⁹ regis
oīa que secum tulit ⁊ clipeos aure
os quos fecerat salomō p qbz fe
cit rex eneos ⁊ tradidit illos prin
cipibz scutariorū q custodiebāt re
stibulū palaciū. **C**ūqz introiret rex
domū dei veniebāt scutarij et tolle
bant eos iterūqz referebant eos
ad armamentariū suū. **V**erūtāmē
qz humiliati sunt auersa ē ab eis
ira dñi nec deleti sūt penit⁹. **S**i q
dē ⁊ in iuda inuenta sūt opa bona
Confortat⁹ est ergo rex robōā in
iherusalē atqz ēgnauit. **Q**uadra
ginta autē vñus āni erat cū regna
re cepiss⁹ ⁊ decem ⁊ septē ānis reg
nauit in iherl̄m vñbe quā elegit do
min⁹ vt cfirmaret nomē suū ibi
de cūctis tribubz isrl̄. **N**omē autē
mūs ei⁹ naama ammanites. **F**ecit
qz malū ⁊ non preparauit cor suū
vt quereret dñm. **O**pa vero robōā
p̄ma ⁊ nouissima scripta sūt in li
bris semeie pphē ⁊ abdo vidētis et
diligenter exposita. **D**ugnauerūt
qz adūsū se robōā et iherobōā cū
ctis diebz. **E**t dormiuit robōā cum
p̄ibz suis sepultusqz ē in ciuitate

*Sesac rex egipti
subleuit thesauros de
m⁹ dñi et dom⁹ regis*

17. dñs ēgnauit robōā

dauid ⁊ regnauit abia fili⁹ eius
pro eo **Ca. xlii.**

Anno octauodecimo regis iheroboā regnauit abia super iudā Tribus annis regnauit in iherusalē. nomēq; mātis eius mi chaia. filia yrihel de gabaa ⁊ eāt bellū inter abia ⁊ iheroboā. Cūq; i fisset abia certamen ⁊ hēret bellico hīsimos viros et electoꝝ quadraginta milia. iheroboā cōstruxit e cōtra adē octoginta milia viroꝝ q; et ipi erant elcī ⁊ ad bella fortissi. Stetit ergo abia sup monte seme ron q; erat in ephraim. et ait. Audi iheroboam et oīs isrl. Nun igno ratis q; dñs deus israhel dederit ē gnum dauid sup isrl in sempite rnum. ipi et filijs eius in pactum sal. Et surrexit iheroboā fili⁹ na bath seru⁹ salomonis filij dauid et rebellauit contra dñm suū. Cō gregatiq; sūt ad eum viri vani simi ⁊ filij belial. ⁊ pualuerūt cōtra roboā filiū salomonis. Porro ro boā erat rudis ⁊ corde pauido. nec potuit resistere eis. Nūc ergo vos dicatis q; resistere possitis regno dñi qd possidet p filios dauid. Ha betisq; grandē populi multitudi nem atq; vitulos aureos quos fecit vobis iheroboam in deos. Et ei castis sacerdotes domini fi lios aaron atq; leuitas ⁊ fecistis vob sacerdotes sicut oēs populi ē ray. Quicūq; venerit ⁊ incidauerit manū suā in thauro. in bobo ⁊ in arietib; septē sit sacerdos eorū q; nō sūt dhj. Nē at dñs de⁹ ē quem nō relinquim⁹. Sacerdotesq; mī strāt domio de filijs aarō ⁊ leuite sūt in ordine suo. hplotausta q; of

ferunt domio p singulos dies mā ne ⁊ vespere ⁊ thumama iuxta le gis pcepta cōfectū ⁊ aponūt pa nes i mensa mūdissima. Estq; a pud nos cādelabꝝ aureum ⁊ lucee na ei⁹ vt accēdant semp ad vespē. Nos q;pe custodim⁹ pcepta dñi dei nrī quē vob reliq̄stis. Ergo in exercitu nrō dux de⁹ ēa sacerdo tes ei⁹ q; clāgūt tubā resonāt con tra vob. Filij isrl nolite pugnare cōtra dñm deū p̄r vroꝝ q; nō vobis expedit. Hec illo loquēte. ihe roboā retro moliebat iherodias. Cū q; eradūso hostiū staret. ignoran te iudā suo ābiebat exercitū. Rel piciesq; iudas vidit istaē bellū ex adūso ⁊ post t̄gum ⁊ clamauit ad dñz ac sacerdotes tub canere ce perūt. oēs q; viri iuda vociferati sūt. Et isrl clamātib; pterruit de⁹ iheroboā oēs isrl q; stabat erad uerso abia ⁊ iuda. fugerūtq; filij israhel iudā et tradidit eos de⁹ in manu eoz. Percussit ergo eos a bia ⁊ p̄ls ei⁹ plaga magna ⁊ cor ruerūt vulneāt ex isrl qñq; gītami lia viroꝝ fortū. Hūiliatiq; sūt fi lij isrl i tpe illo ⁊ rebemētissē cō fortati filij iuda eo q; sperasset in dño deo p̄m suoz. Persecut⁹ est at abia fugiētē iheroboā ⁊ cepit citates ei⁹ bethel ⁊ filias ei⁹ ⁊ ihe sana cū filiabo suis. effrō q; ⁊ fili ase i⁹. Nec valuit vltra ēfisse ihe roboā i diebo abia. Quē p̄cussit dñs et mortu⁹ ē. Igit abia cōfōto ipio suo. accepit vroēs q̄tuordecā pcreauitq; vigintiduos filios et sedē filias. Reliq; at sermonū a bia viarq; et opm ei⁹ scripta sūt diligētissime in libro addo aphe.

DARALI

DOMENON .II.

Dominus autem abia **Ca. xliii**
cum patribus suis et sepelierunt
eum in ciuitate dauid. Regnavitque
asa filius eius pro eo. In cuius diebus
quiescit terra annis decem. Fecit ergo
asa quod bonum et placitum erat in con-
spectu dei sui et subiecit altaia pre-
gum cultus et excelsa et confregit
statuas lucosque succidit et prece-
pit iude ut quereretur dominus deus patris
sui et faceret legem universa man-
data. Et abstulit de auctis urbibus
iuda aras et fana et regnavit in pace
et edificavitque urbes munitas in iu-
da quod quietus erat et nulla tem-
porum eius bella surreperant pacem
domino largiente. Dixit autem iude-
is edificemus civitates istas et valle-
mus muris et roboremus turribus et
portis et seris donec a bellis queta
sit omnia eo quod quesierimus dominum deum
patris nostrorum et dederit nobis pacem
per gratiam. Edificaverunt igitur et nullum in-
pedimentum fuit. Habuit
autem asa in exercitu suo portantium
scuta et hastas de iuda trecenta mi-
lia de beniamin vero scutatorum et
agilitatorum ducenta octoginta milia.
Defunctusque istis viris fortissimis. Egressus
est autem contra eos zara ethiops cum ex-
ercitu suo decies centena milia et circi-
tibus trecentis venit versus maresa.
Porro asa precepit obviam ei et in-
staurit ad bellum in valle sepha-
ra que est iuxta maresa et invocavit
dominum deum suum et ait. Domine non est apud te
ulla distantia utique in paucis auxi-
liis aut in pluribus adiuvas nos do-
mine deus noster. In te enim et in tuo
nomen habentes fiduciam venimus contra
hanc multitudinem. Domine deus noster
tuus non prevaleat contra te homo

Exterruit itaque dominus ethiopes co-
tra asa et iuda. Fugeruntque ethiopes
et persecutus est eos asa et populus qui
cum eo erat versus gerara. Et ceciderunt e-
thiopes versus ad internecionem quia
domino cedente ceciderunt et exercitus il-
lius preliante. Tulerunt ergo spolia
multa et percusserunt civitates om-
nes per circuitum gerarum. Gradis quoque
auctos terroris invaserat. Et diripu-
erunt urbes et multam predam aspor-
tauerunt. Et et caulas omnium destru-
entes. tulerunt pecorum infinitam multi-
tudinem et camelorum reuertereque sunt
in iherusalem. **Capitulum .xv**

Azarias autem filius obed factus in se-
spu dei egressus est in occur-
sum asa et dixit ei. Audite me asa
et omnis iuda et beniamin. Dominus
vobiscum quod fuistis cum eo. Si quesier-
itis eum inuenietis. Si autem dereliqu-
eritis derelinquet vos. Transibunt
autem multi dies in israel ab his deo vero
et ab his sacerdote ab his doctore quod et
ab his lege. Cumque reuertere fuerint in
angustia sua ad dominum deum israel et
quesierint eum reperient eum. In tempore
illo non erit pax egredienti et ingre-
dienti sed terrores undique in auctis
habitatoribus terrarum. Dugabit enim
gens contra gentem et ciuitas contra ci-
uitatem quod dominus perturbabit eos in omni
angustia. Vos ergo confortamini et
non dissoluatur manus vestre erit enim
merces operi vestro. Quod cum audisset
asa verba scilicet et prophetiam azarie filii
obed prophete confortatus est et abstulit
ydola de omni terra iuda et de ben-
iamin et ex urbibus quas cepat
montis ephraim et dedicauit alta-
re domini quod erat ante porticum domini co-
gregauitque universum iudam et beniami-

et aduenas cum eis de ephraim et
manasse de symeon. **P**lures enim
ad eum confugerant ex israel: videtes quod
dominus deus illius esset cum eo. Cumque uis-
sent in iherusalem mense tertio: anno de-
cimo quinto regni asae: immolauerunt
domino in die illa de manubris et pre-
dam quam adduxerant. boues septu-
gentos. et arietes septem milia: et in-
trauit ex more ad corroborandum fe-
dus: ut quereretur dominus deus patrum su-
orum in toto corde: in tota anima
sua. **S**i quis autem inquit non querit do-
minum deum israel: morietur a minimo
usque ad maximum a viro usque ad
mulierem. Iuraueruntque domino voce
magna in iubilatio et in clangore tu-
be et in sonitu buccinarum omnes qui
erant in iuda cum exsecratione. In omni
enim corde suo iurauerunt et in tota vo-
luntate quererent eum et inuenerunt. Pre-
stititque eis dominus requiem per circuitum.
Sed et maachab mater asae regis ex
augusto deposuit imperio: eo quod fecis-
set in loco simulachrum priapi quod do-
ne obtinuit et in frustra comminuens
combussit in torrente cedron. **E**xcel-
sa autem derelicta sunt in israel. **A**ttamen
cor asae erat perfectum cunctis diebus
eius. **F**aque que voverat pater suus et
ipse intulit in domum domini: argentum et
aurum vasorumque diuersam suppellecti-
lem. **B**ellum vero non fuit usque ad tri-
cesimum annum regni asae. **C**apitulum
Anno autem tricesimo septimo regni
eius ascendit baasa rex israel in
iudam et muro circumdabat rama
ut nullus tunc possit egredi et ingre-
di de regno asae. Protulit autem asae
argentum et aurum de thesauris do-
mum domini et de thesauris regis: mi-
sitque ad benadab regem syrie quod be-

tabat in damasco dicens. **F**edus inter
me et te est. **P**ater quia me et pa-
ter tuus habuere concordiam quod bene
misi tibi argentum et aurum: ut rup-
to federe quod habes cum baasa rege
israel facias eum a me recedere. **Q**uo
compto benadab misit principes ex-
ercitus suorum ad urbes israel: qui per-
cusserunt abio et dan et abelmaim
et universas urbes muratas. **Q**uod
cum audisset baasa desinit edificare
rama et intromisit opus suum. **P**orro
asae rex assumpsit universum iudam
et tulerunt lapides de rama et lig-
na que edificacioni prepaerat ba-
sa: edificauitque ex eis gabaa et
maspha. **I**n tempore illo venit anan
propheta ad asam regem iudae dixit
ei. **Q**uia habuisti fiduciam in rege
syrie et non in domino deo tuo. **I**dem
enim syrie regis exercitus de ma-
nu tua. **N**onne et hiope et libies
multo plures erant quod brigis et equi-
bus et multitudie nimia quod in domino
credidisses tradidit in manu tua.
Quasi enim domini conspectus omnia trans-
parent fortitudinem hominis quod cor deus
facto credit in eum. **S**ulte igitur e-
gisti et propter hoc etiam profecti tempore adu-
sum te bella confurgent. **I**ratque asae ad
uisum videtur iussit eum mitti in neruum
valde quippe super hoc fuerat dominus in
dignus et iustificatus de populo in tempore illo
pluimos. **O**pera autem asae prima non
uissima scripta sunt in libro regum
iuda et israel. **E**grotauit etiam asae
anno tricesimonono regni sui do-
lore pedum vehementissimum: et nec
in infirmitate sua quesivit domi-
num: sed magis in medicorum arte
consilium est. **D**ormiuitque cum patre suo
is et mortuus est anno quod drage simo

Asa ex pedibus dolens mortuus

DARALI

primo regni sui et sepelierunt eum in sepulcro suo quod foderat sibi in ciuitate dauid. Posueruntque eum super lectulum suum plenum aromatibus et vnguentis meretricijs que erant pignorum arte confecta et obusserunt super eum abitoem nimiam. **Ca. xvij.**

Regnauit autem iosaphat filius eius pro eo et inualuit contra israel. Et constituitque militem numeros in ciuitatibus iuda que erant vallate muris presidiaque disposuit in terra iuda et in ciuitatibus ephraim quas cepit asa pater eius. Et fuit dominus cum iosaphat quod ambulauit in vijs dauid patris sui primis et non sperauit in baalim sed in deo patris sui et precepit in preceptis illius et non iuxta peccata israel. Confirmauitque deus regnum in manu eius et dedit ei iuda munera iosaphat factique sunt ei infimite diuitie et multa gloria. Quiaque superfluit et cor eius audacia propter vias domini. etiam excelsa et lucos de iuda abstulit. Tercio autem anno regni sui misit de principibus suis benai et obdia et zacharia et nathanael et michea ut docerent in ciuitatibus iuda et cum eis leuitas semei et nathania et zabadiam asa bel et semiramoth et ionathana adoniasque et thobia et thobadoniam leuitas et cum eis elisama et iosaphat sacerdotes. Docebantque populum in iuda habentes librum legis domini et circuibant ciuitates vires iuda atque erudiebant populum. Itaque factus est paucorum domini super omnia regna terrarum que erant per gyrum iuda nec audebant bellare contra iosaphat. Bed et philistei iosaphat munera deferrebant et rectigal argenti. Arabesque

DOMENON .II.

abducebant pecora arietum septem milia septingentos et hircos totidem. Creuit ergo iosaphat et magnificatus est versus in sublime atque edificauit in iuda domos ad istar tuerium vrbemque mutatas et multa opera patrauit in vrbibus iuda. Viri quoque bellatores et robusti erant in iherusalem quorum iste numerus per domos atque familias singulorum. In iuda princeps exercitus ednas dux et cum eo robustissimorum viri trecenta familia. Post hunc iohanna princeps et cum eo ducenta octoginta familia. Post illum quoque amasias filius sechri consecratus domino et cum eo ducenta familia virorum fortium. Hunc sequebatur robustus ab plebe eliada et cum eo tenebantur arcum et clipeum ducenta familia. Per istum etiam iosabad et cum eo centum octoginta familia expeditorum militum. Hi omnes erant ad manum regis exceptis alijs quos posuerat in vrbibus muratis et in vniuerso iuda.

Fuit ergo iosaphat diues et inclitus multum et affinitate coniunctus est achab descenditque per annos ad eum in samaria. Ad cuius aduentum mactauit achab arietes et boues plurimos ipsi et populo quem venerat cum eo persuasitque illi ut ascenderet in ramoth galaad. Dixitque achab rex israel ad iosaphat regem iuda. Veni me cum in ramoth galaad. Cui ille respondit. Vt ego et tu fiat populus tuus sic et populus meus tecumque erimus in bello. Dixit iosaphat ad regem israel. Consule obsecro in presentiarum sermonem domini. Congregauit igitur rex israel prophetarum quadringentos viros et dixit ad eos

PARALI

In ramoth galaad ad bellādū ire
debem⁹ an quiescere? At illi ascende
inquit et tradet deus i manu re
gis Dixitq; iofaphat. Nūqd nō
ē h pphes dñi vt ab illo etiā req
ram⁹? Et ait rex isrl ad iofaphat
Est vir vn⁹ a quo possumus que
rere dñi volūtatem h ego odi euz
q; nō pphat mihī bonū sed malū
oī tpe Est at micheas fili⁹ iemla
Dixitq; iofaphat Ne loqris rex
hoc modo Vocauit ergo rex isrl
vnū de eunuchis et dixit ei Voca
cito micheā filiū iemla Porro rex
isrl et iofaphat rex iuda vterq;
sedebāt in solio suo vltici vlti re
gio Sedebāt at in area iuxta por
tam samarie oēs q; pphete vatic
nabant corā eis Sede chias vro
filius chanana fecit sibi cornua
ferrea et ait Hec dicit dominus.
Vix ventilabī syriam donec con
teras eam Oēs q; pphete similiē
pphetabant atq; dicebāt Ascēde
in ramoth galaad et pspereberis
tradet eos dñs in manu regis Nū
ci⁹ autem qui ierat ad vocādum
micheā ait illi En verba oīm pro
phetarū vno ore bona regi annūci
ant Queso ergo te vt et sermo tu
us ab eis non dissentiat loqris q;
pspeā Cui rēdit micheas Vixit
dñs q; qdūq; dixerit mihī de
us meus hoc loquar Venit ergo
ad regem Cui rex ait Michea ire
debemus i ramoth galaad ad bel
landum an quiescere? Cui ille rē
dit Ascēdite cuncta em pspere e
uent et tradent hostes i man⁹
vstras Dixitq; rex Iter atq; ite
rū te adiuro vt mihī nō loqris ni
si qd verū est i noīe dñi At ille ait

POMERON .II.

Vidi vniuersū isrl dispersū i mō
tib⁹ sicut oues absq; pastoē. Et i
xit dñs. Non habēt isti dominos
reuertatur vn⁹ qsq; in domū suā
i pace Et ait rex isrl ad iofaphat
Nōne dixi tibi q; non pphetaret
iste mī qd qd bonū sed ea que mala
sunt At ille idcirco ait audite ver
bum domī. Vidi dñm sedentē i so
lio suo et oēm exercitum celi assis
tentem ei a dextris et a sinistris
dixit dñs Quis decipiet achabē
sem isrl vt ascēdat et corruat in
ramoth galaad? Eunq; diceret v
nus hoc modo et alter alio. pcessit
spiritus et stetit corā dño et ait. E
go decipia eū Cui dñs In quo in
quit decipies? At ille rēdit. Egre
diar et ero spūs mendax in ore o
mīum pphetarū eius Dixitq; dñs
Decipies et preualebis egredē et
fac ista Nūc igitur ecce dñs dedit
spūm mēdaciū in ore oīm ppharū
tuorū et dñs locut⁹ ē de te mala Ac
cessit autē sede chias fili⁹ chana
na et passit michee maxillā et ait
Per quā viā trāsiuit spūs dñi a
me. vt loqrer tibi? Dixitq; mi
cheas Tu ipse videbis in die illo
qn̄ ingress⁹ fueris i iherosolē et
culo vt abscondaris Precepit at
rex isrl dicēs Tollite micheā et
ducite euz ad amō principē ciuita
tis et ad ioas filiū amalech et dice
tis Hec dicit rex. Mittite hūc in
carcerem et date ei panis modicu
m et aqua paucillū donec reuertat in
pace Dixitq; micheas Si reuersus
fueris i pace nō ē dñs locut⁹ i me
ait Audite oēs ppli Isrl ascēdēt
ex isrl et iofaphat rex iuda i ramoth
galaad dixitq; rex isrl ad iofaphat

DARALI

Mutabo habitū et sic ad pugnam
 vadam. tu aut induere vestibz tuis
 Mutatoq; rex isrl habitū veit ad
 bellum. Rex at hirie precepit du
 cibz equitatus sui dicēs. Ne pug
 netis cōtra minimū ā cōtra maxi
 mum nisi cōtra solum regē isrl.
 Itaq; cū vidissent principes eq̄ta
 tū iolaphat dixerunt. Rex isrl ē
 iste. Et circūdedērūt eū dīmīcates
 At ille clamauit ad dñm et auxili
 at⁹ est ei atq; auertit eos ab illo
 Cū em vidissent duces eq̄tat⁹ qd
 nō eēt rex isrl reliquerūt eū. Acci
 dit aut vt vn⁹ e ppl'o sagittā in i
 ceruicē iaceret et pauteret regē isrl
 inter ceruicē et scapulas. At ille au
 tige suo ait. Cōuerte manū tuam
 et educ me de acie qz vulnerat⁹ sū
 Et finita ē pugna in die illo. Poe
 ro rex isrl stabat in curru suo cō
 tra feros vsq; ad wlpam et mortuus
 ē occidente sole. **Ca. xix.**
Rex isrl ē at iolaphat rex iu
 da in domū suam pacifice in
 iherlm. Cui occurrit iebu fili⁹ ana
 ni videns et ait ad eū. Impio p̄bes
 auxiliū et hīs q̄ oderūt dominum
 amicitia iūgeris et idcirco irā qui
 dem dñm merebaris s̄ bona opera
 inuenta sunt in te eo qd abstuleis
 lucos de terra iuda et preparaueis
 cor tuū vt requirēs dñm deū p̄m
 tuorū. Habitauit ergo iolaphat in
 iherlm. Rursūq; egressus ē ad po
 pulum de bērsabee vsq; ad montem
 ephraim et reuocauit eos ad dñm
 deū p̄m suorū cōstituitq; iudices
 terre in cunctis ciuitatibz iuda mu
 nias p̄ singula loca et precipiēs iu
 dābz videte ait qd faciatis. Non
 em hīs exerceatis iudiciū sed dñi

DOMENON .II.

et quodcūq; iudicaueritis i vos edū
 dabit. Sit timor dñi vobiscū et cū
 diligentia cuncta facite. Non est
 em apud dñm deum nēm inīqtas
 nec psonatuz acceptio nec cupido
 munerū. In iherlm quoq; cōstituit
 iolaphat leuitas et sacerdotes et
 principes familiarū ex isrl vt iudi
 cium et cām dñi iudicaret habita
 toribz ei⁹ precepitq; eis dicens.
 Sic ageitis in timore dñi fideliter
 et corde pfecto. Dñm cām que vene
 rit ad vos fratz vestrorū qui habi
 tant in vrbibz suis inter cognatio
 nem et agnatōem vbiūq; questio
 est de lege. de mādato. de cerimo
 nijs. de iustificationibz oñdite eis
 vt nō peccēt i dñm et ne veiat ira
 sup vos et sup frēs vrōs. Sic ergo
 agentes nō peccabitis. Amarias
 at sacerdos et pōtifer vester i hīs
 q̄ ad deū ptinēt p̄sidebit. Porro
 sababias fili⁹ ismahel q̄ ē dux i do
 mo iuda sup ea opa erit q̄ ad regis
 officiiū ptinent. Habetisq; magi
 stros leuitas coram vobis sforta
 mini et agite diligenter et erit do
 min⁹ vobiscum in bonis. **Ca. xx.**

Post hec congregati sunt filij
 moab et filij āmon et cum eis
 de āmonitis ad iolaphat vt pug
 narēt cōtra eum. Venerūtq; nūcū
 et indicauerūt iolaphat dicentes
 Venit cōtra te mltitudo magna de
 hīs locis q̄ trans mare sūt et de si
 riaz ecce cōstitūt i asanthonamar
 que est engaddi. Iolaphat autem
 timore pterit⁹ totū se cōtulit ad
 rogandū dñm et p̄dixit ieiuniū
 vniūso iuda. Congregatusq; est iu
 das ad deprecandū dñm hz oēs de
 vrbibz suis venerūt ad obsecrās

cū Cūq; stetit et iosaphat in medio ce tu iude et iherlm in dmo do mini ante atriū nouū ait Dñe de us patz nostroz tu es dñm celo et dominaris cūctis regnis genti um In manu tua ē fortitudo et potē tia nec q̄sq; tibi potest resistere. Nōne tu deus noster interfecisti oēs habitatores terre hui⁹ coram ppl'o tuo isrl et dedisti eā semini abraha amica tui in sempiternum Habitauerūtq; i ea et ertruperunt i illa sanctuariuz nomī tuo dicen tes Si irruerūt sup nos mala gla dius iudicij pestilēcia et fames sta bim⁹ coram dmo hac i cōspectu tuo. i q̄ iuocātū ē nomē tuuz et cla mabim⁹ ad te in tribulatiōib⁹ no stris et exaudies saluosq; facies. Nūc igit̄ ecce filij āmon et moab et mens seir p quos nō cōcessisti isrl vt transirent quando egre die bantur de egipto: s; declinauerūt ab eis et nō interfecerūt illos. cōtra rio agūt et mītūtur elcere nos de possessione quā tradisti nobis de us nr̄ Ergo nō iudicabis eos? In nobis qdē non ē tāta fortitudo vt possim⁹ huic multitudi resistere q̄ irruit sup nos. s; cū ignorem⁹ qd agere de beam⁹ h; e solū habemus reliquū vt oculos nr̄os dirigam⁹ ad te Oīs vero iuda stabat coraz dño cū puillis et vxorib⁹ et liberis suis Erat at̄ iazibel. fili⁹ zacharie filij banaie. filij iehizel. filij mathanie leuites de filiis asaph sup quē fact⁹ ē spūs dñi in medio tur be et ait Attendite oīs iudaz qui hitatis i iherlm et tu rex iosaphat Dec dicit dñe vob Nolite timere nec paucaitis hāc multitudinem.

Nō ē enī vrā pugna s; dei Cras de scēdet⁹ cōtra eos. A se ēsur enī sūt p elaiū noīe his et inuenietis illos in sumitate torrentis q̄ ē cōta soli tudinē iheruzl. Nō enī eritis vs q̄ dmicabitis. s; tū modo p̄dēter state et videbitis auxiliū dñi sup vs. Iuda et iherlm nolite flere. Nōne iuda et iherlm nolite flere nec paucaitis: cras egrediem⁹ con tra eos et dñs erit vobiscū. Iosa phat ergo et iuda et oñes hitato res iherlm ceciderūt p m i terrā co rā demio et adorauerūt eū. Porro leuite de filiis caath et de filiis cho re laudabāt dñm deū israhel vce magna in excelsū. Cūq; m̄ae fur rexissent egressi sūt p desertū the aur. p̄fectisq; eis stans iosaphat in medio eoz dixit. Audite me vi ri iuda et oñes habitatores iheru sale. Credite in dño deo vstr̄o et securi eritis. et edite p̄p̄lis ei⁹ et cū cta euemēt p̄spēa. Dedit it̄ aslū po pulo et statuit cātorez dñi vt lau darēt eum in turmis suis et ante cederēt exercitū ac vce cōsona di cerent. Confitemi domio. quonā i eternū misericordia eius. Cūq; cepissent laudes canere vxit to min⁹ in iudias eoz in semetip̄s filioz s; āmon et moab et montis seir q̄ egressi fuerāt vt p̄gret cō tra iudā et passi sunt. Nāq; filij āmon et moab p̄furerūt aduer sū hitatores mōtis seir vt interficerent et deleterēt eos Cūq; h; e op̄ re p̄petrasset etiā i semetip̄s oīs si mutuisq; occidere vulnētib⁹ Por ro iudas cū venisset ad spelū q̄ ē spicit solitudinē vidit paul oēs la te regioēz pleāz tabaueib⁹: nec su p̄e quēq; q̄ nec potuiss̄ euadere.

PARALI

Venit ergo iosaphat et omnes populi eius ad detrahenda spolia mortuorum. Invenieruntque inter cadauera varia suppellectile vestes quoque et vala preciosissima et diripuerunt: ita ut omnia portare non posset nec per tres dies spolia auferre per preterit magnitudinem. Die autem quarto congregati sunt in valle benedictionis. Et cum ibi benedixerunt domino rogauerunt locum illum vallis benedictionis usque in presentem diem. Revertens quoque est omnis vir iuda et habitator iherusalem et iosaphat ante eos in iherusalem et leticia magna eo quod decessisset eis dominus gaudium de inimicis suis. Ingressique sunt in iherusalem cum psalteriis et cytaris et tubis in domino. Ieruit autem paucorum domini super universa regna terrarum cum audissent quod pugnasset dominus contra inimicos israel. Qui vivitque regnum iosaphat et prebuit ei pax dominus per decem annos. Regnavit igitur iosaphat super iudam et erat triginta annorum quando regnare cepisset. Viginti autem et quinque annis regnavit in iherusalem et nomen matris eius azuba filia selach. Et ambulavit in via patris sui asa nec declinavit ab ea faciens que placita erant coram domino. Verumtamen exalta non abstulit et adhuc populus non direxit cor suum ad dominum deum patris suorum. Reliqua autem gestorum iosaphat post et novissimorum scripta sunt in libro iehu filii anani qui digessit in libro regum israel. Post hec inivit amicitias iosaphat rex iuda cum achaz rege israel qui opera fuerunt impiissima et participes fuit ut faceret naues que irent in tharsis. Perfecitque classem iahongaber pro

DOMENON .II.

phavit autem eliezer filius bodau de maresa ad iosaphat dicens Quia habuisti sedem cum ochzia percussit dominus opera tua contriteque sunt naues nec potuerunt ire in tharsis.

Dormiuit autem **Ca. xxi.** iosaphat cum patribus suis et sepultus est cum eis in civitate david. Regnavitque ioaz filius eius pro eo. Qui habuit fratres filios iosaphat azariam et sabihel et zachariam et azariam et michahel et saphaciam. Omnes hi filii iosaphat regis iuda. Debitque eis pater suus multa munera argenti et auri et pelaciones cum civitatibus multissimis in iuda regnum autem tradidit ioaz eo quod esset primogenitus. Surrexit autem ioaz super regnum patris sui. Cumque se contra malsu occidit omnes fratres suos gladio et quoscumque de principibus iuda. Triginta duorum annorum erat ioaz cum regnare cepisset et octo annis regnavit in iherusalem ambulavitque in viis regum israel sicut egerat domus achab. Filia quoque achab erat uxore eius. Et fecit malum in conspectu domini noluit autem dominus disperdere domum david propter pactum quod iniecit cum eo et quia promiserat ut daret ei lucernam et filios eius in omni tempore. In diebus illis rebellavit edom ne esset subditus iude et constituit sibi regem. Cumque transiret ioaz cum principibus suis et cuncto equitatu qui erat secum surrexit nocte et percussit edom quod se circumdederat et omnes duces equitatus eius. At tamen rebellavit edom ne esset sub ditione iuda usque ad hanc diem. Eo tempore et lobna recessit ne esset sub manu illius. De reliquit enim dominum deum patris suorum.

DARALI

insup et excelsa fabricat⁹ ē in vrbī
bo iuda: et fornicari fecit habitato
res iherlm et puaricari iudā. **A**llate
sūt aut ei scē ab helia pphā in qui
bus scriptum erat. **N**ec dicit dñs
deus dauid patris tui. **Q**uoniā nō
ambulasti in vñs iosaphat pñs
tui et in vñs asa regis iuda. sed in
cessisti p iter regū isrl et fornicari
fecisti iudā et habitatores iherusa
lem. pmitat⁹ fornicationē domus
achab. insup et frēs tuos domum
patris tui meliores te occidisti ec
ce dñs pūdet te plaga magna cū
populo tuo et vxorib⁹ et filiis tuis
vniuersaq; substantia tua. **T**u aut
egrotabis pessimo languore vtrū
donec egrediātur vitalia tua pau
latim per singulos dies. **B**uscita
uit ergo dñs contra iozām spūm
philistinorum et arabum qui cōfi
nes sunt ethiopi⁹ et ascenderunt
in terram iuda et vastauerunt eā.
Dici pueruntq; cunctam substan
tiā q̄ iūta ē in domo regis insup
et filios ei⁹ et vxores. **N**ec remā
sit ei fili⁹ mñs ioacham q̄ minimus
natus erat. **E**t sup hec oīa pūssit eū
dñs alū languore īsanabili. **C**ūq;
dies succederet dies et tēpor⁹ spa
cia voluerent. duoz annoz exple
tus est circulus et sic longa consū
ptus tabe: ita vt egeret et etiā vis
cera sua languore pariter et vita ca
ruit. **M**ortuusq; est īfirmitate pessi
ma et non sedet ei p̄s fm mozem
cōbustiois exēq;as sicut fecerat ma
iorib⁹ ei⁹. **T**rigintaduoz ānoz fū
it cū regnare cepit et octo annis
regnauit in iherlm. **A**mbulauitq;
nō recte sepeliert eū ī citate dō v
tūtñ n̄ ī sepulcro regū. **Ca. xxi**

POMENON .II.

Constituerūt āt hitatoēs ipe
rusalē ochoziam filium eius
minimū regem p eo. **D**ēs ei maio
res natu qui ante eū fuerāt iterfe
cerāt latrones arabum qui iterfe
rant in castra. **R**egnauitq; ochozī
as fili⁹ iozām regis iuda. **Q**uadra
gintaduoz annoz erat ochozias
cū regnare cepit et vno anno
regnauit in iherlm et nomē matris
ei⁹ athalia filia amri. **S**ed et ipe
ingressus ē p vias domus achab.
Mater em ei⁹ impulsit eum vt im
pie ageret. **F**ecit igit malum ī cō
spectu dñi sicut domus achab. **I**pi
em fuerunt ei cōsiliarij post mor
tem pñs sui in iteritum eius ambu
lauitq; in cōsilijs eoz. **E**t p̄tere
rit cū iozām filio achab rege isrl
in bellum cōtra asahel regem hie
in ramoth galaad vulnerat⁹ et
fuit iozām. **Q**ui reuersus ē vt cura
retur ī iherusalem. **M**ultas enim pla
gas accepat ī supradicto certami
ne. **I**git ochozias fili⁹ iozām rex
iuda descendit vt inuideret iozā
filiū achab ī iherusalem egrotat⁹. **V**o
lūtatis q̄ppe fuit dei aduers⁹ och
ziā vt veniret ad iozā. **E**t cū veniss
et egredere ē cū eo adūsū iehu filiū
nān quē vnxit dñs vt delēt domū
achab. cū ē eueret iehu domum
achab iueit pñces iuda et filios
fratru ochozie q̄ ministrabāt ei et
interfecit illos. **I**pm q; pquies o
chziā cōphedit latitātē ī samaria
adductūq; ad se occidit et sepelie
rūt cū eo q̄ ē fili⁹ iosaphat q̄ q̄
fuerat dñs ī toto corde suo. nec eāt
vltra spes aliq vt de stirpe q̄s re
gnaēt ochozie. **S**i qdē mē ei⁹ atha
lia vidēs q̄ mortu⁹ ē fili⁹ suus:

et interfecit oēm stirpē regiam domus iocā. Porro iofabeth filia ē gis tulit iōas filiū ochorie et fura tā ē eū de medio filioꝝ regis cum interficeret absconditq; eū cū nu tūce sua i cubiculo lectuloꝝ. Iosa beth at q abscondit eū erat filia regis iocā vxor ioiade pōtificis so roz ochorie et idcirco athalia nō interfecit eū. Fuit ergo cum eis i domo dei absconditus sex annis qbz regnauit athalia sup terrā.

Ca. xxiij.

Inno autem septimo cōfoe rat? ioiada assumpsit cētū dones azarā am vic; filius ierobo am et ysmahel filiū iohānan azari am q; filiū obed. et maasā filiū abate et elisaphat filiū zechriā iñt cū eis fedus. Qui circūeūtes iudā aggregauerūt leuitas de cunctis vr bibs iuda et principes familiarz isrl veneūt q; in iherl m. Inñt ergo oīs multitudo pactuz in domo dei cum rege. Viritq; ad eos ioiada. Ecce fili? regis regnabit sicut lo cut? ē dñs sup filios dauid. Iste ē sermo quē facietis. Tercia pars vestz q; veniūt ad sabbatū sacer dotū et leuitarū et sanitoꝝ erit in portis tertia vero pars ad domū regis tertiā ad portā q; appellat? sudamentū. Oē vō reliquū vulg? sit i atrijs dom? dñi nec q; spiam ali? igrediat? domū dñi nisi sacer dotes et q; mīstrāt de leuitis. Iph tā tūmodo ingrediant? q; sanctifica t? sūt et omne reliquū vulgus ob feruet custodias dñi. Ieuīte autē circūdant regem hñtes singuli ar ma sua et si quis ali? igressus fue rit tēplū interficiat? sintq; cum

rege et intrāte et egrediēte. Fecerunt ergo leuite et vniuers? iuda iuxta oīa q; pcepit ioiada pōtifer. Et assūpserūt singuli viri q; sub se erāt et veniebāt p ordinez sabbati cū hñs q; impleuerāt sabbatū et egrediēti erāt. Siqdem ioiada ponti fer nō dimiserat abire turmas q; sibi p singulas ebdomadas succe dere consueuerant. Deditq; ioiada sacerdos cēturiomib; lanceas clipeosq; et peltas regis dauid q; assecrauerat i domo dñi. Cōstituitq; oēm pplm tenentium pugiones a parte templi dextra vsq; ad par tem templi sinistra; corā altari et templo p circuitū regis et edupe runt filiū regis et iposuerūt ei dia dema et testimoniu dederūt q; i ma nu ei? tenēdā legē et cōstituerunt eū regē. Vnxitq; illū ioiada pōti fer et filij eius iprecati q; sunt ei atq; dixerūt. Viuat rex. Qd cū au disset athalia vocē scz currentū at q; laudaciū regis; igressa ē ad po pulū i tēplū dñi. Cūq; vidiss et re gē stantē sup gradū in introitu et principes turmasq; circa eū. oēm q; populū terre gaudētē atq; clā gētem tubis et diuerſi generis oz gamis cōcinētez vocēq; laudatiū scidit vestimenta sua et ait. Inñdie iñdie. Egred? at ioiada pontifer ad centuriones et principes exer cit? dixit eis. Educite illam extra septa tēpli et interficiat? foris gla dio. Precepitq; sacerdos ne occi dere? i domo dñi. Et iposuerūt cer uicib; ei? man? Cūq; itraſſ; por tā eq; dom? regis interfecerūt eam ibi. Depigit at ioiada fed? iter se vniuersūq; populū et regē vt eēt

pl's dñi Itaq; ingressi sūt oīs pl's domū baal et destruxerunt eā et altaria et simulachra illi⁹ et reuerterunt mathā q; sacerdotē baal interfecerunt an aras. **C**onstituit aut ioiada ppositos in domo dñi et sub manu sacerdotū et leuitarū q's distribuit dauid in domo dñi ut offerret holocausta dño sicut scriptū ē in lege moysi in gaudio et canticis iuxta dispositionem dñi. **C**onstituit q; ianitores in portis dom⁹ dñi ut nō ingrederet eā immūd⁹ in omni re. **A**ssūpsitq; centuriones et fortissimos viros ac principes pl'i et oēs vulg⁹ terre et fecerūt descendere regē de domo dñi et introire p mediū porte superioris in domū regis et collocauerūt eū in solio regali. **I**etaturq; ē oīs pl's terre et vrbis qe uir. **P**orro athalia interfecit eā gladio.

Capitulum xxiiij

Sep̄tē ānoꝝ erat ioas cū regnare cepisset et quadraginta annis regnauit in iherl'm. **N**omē mēis ei⁹ sebia de bersabee. **F**ecitq; qd bonū ē corā dño cunctis dieb⁹ ioiade sacerdotis. **A**ccepit aut ei ioiada vxoēs duas et q'bo genuit filios et filias. **P** q placuit ioas ut instauraret domū dñi. **A**ggregauitq; sacerdotes et leuitas et dixit eis. **E**gredimini ad ciuitates iuda et colligite de vniūso isrl' pecuniā ad sartatecta tēpli dñi p singulos ānos festiatioq; hoc facite. **P**orro leuite egē negligenti⁹. **V**ocauitq; rex ioiadā pncipē et dixit ei. **Q**uare t nō fuit cure ut cogēs leuitas inferre de iuda et de iherl' pecuniā q' constituta ē a moyse suo dñi ut inferret eā oīs mltitudo isrl' in tabernaculū testimoni⁹. **A**

thalia ei⁹ impiissima et filij eius destruxerunt domū dei et de vniūso scificata fuerūt in tēplo dñi cōuertē phanū baali. **O**recepit q; repa fecerunt archā posuerūt q; eā iuxta portā dñi forisec. **E**t p'dicatu ē in iuda et iherl'm ut deferret singuli p'ciū dño qd constituit moyses super oēm isrl' in deserto. **L**etatiq; sūt cuncti pncipes et oīs pl's et ingressi contulerūt in archā dñi atq; miserūt ita ut impleret. **C**ūq; tēpus eēt ut deferret archā corā rege p man⁹ leuitarū videbant em multā pecuniā. **I**ngrediebāt scriba regis et quē p'm⁹ sacerdos constituerat effundebātq; pecuniā q' erat in archa. **P**orro archā repositā p singulos dies suū. sicq; satiebāt p singulos dies. **E**t aggregata ē infinita pecuniā quam dederūt rex et ioiada hīs q' p'cedebant opib⁹ dom⁹ dñi. **A**t illi adducebant ex ea celsores lapidū et artifices operum singulorū ut instauraret domū dñi. **S**abros q; ferri et eis ut qd cadē cepat fulciret. **E**gredietq; hī opabant industrie et obducebant p'rietū ciuitat⁹ p man⁹ eorū ac suscitauerūt domū dñi in statu p'sentem et firmi eaz stare fecerūt. **C**umq; cōpleret oīa opa detulerunt corā rege et ioiade reliquā p'te pecunie de qua frā sūt vasa tēpli in mltitudinē ad holocausta. **S**icq; et cetera vasa aurea et argētea. **E**t offerrebantur holocausta in domo dñi singulis dieb⁹ ioiade. **V**enit aut ioiada plenus dierū et mortu⁹ est cum centū triginta esset annorū. **S**epelieruntq; eum in ciuitate dauid cū regibus eo q' fecisset bonū cum isrl' et cum domo eius.

Postq̃ autē obijt ioiada ingressi
sunt p̃ncipes iuda ⁊ adorauerunt
regem. Qui delimit⁹ obsequi⁹ eo
rū acq̃ruit eis. Et dereliquit tēplū
dñi dei p̃m suoz seruierūtq; lu
dis ⁊ sculptilib⁹ facta ē ira cōtra
iudā ⁊ isrl̃m p̃p̃t h̃c p̃ctm̃. Mit
tebatq; eis p̃phas vt reuertēē
ab dñm quos p̃testātes illi au
dire nolebāt. Sp̃s itaq; dei idu
it zachariā filiū ioiade sacerdotē
⁊ stetit in asp̃u populi ⁊ dixit eis
Hec dicit dē⁹. Quae trās gredimī
p̃ceptū domini qđ vobis nō p̃deit
⁊ dereliquistis dñm vt derelinq̃ret
vos. Qui aggregati adūsus eū mi
serūt lapides iuxta regis imperiū
in atrio dom⁹ dñi. Et nō est recorde
datus ioas rex misericordie quaz
fecerat ioiada pat̃ illi⁹ scđ h̃ int̃
fecit filiū ei⁹. Qui aut̃ moreretur
ait. Videat dñs ⁊ reqr̃at. Cūq;
euolut⁹ eēt annus ascendit cōtra
eū exercit⁹ h̃rie venitq; in iudam
⁊ isrl̃m ⁊ interfecit auctos p̃nci
pes populi atq; vniūsam p̃dam
miserūt regi in damascū. Et cōre
te cū p̃modicus vīssit nūerus fi
lioz tradidit dñs manib⁹ eoz in
finitam multitudinē eo qđ dereli
quisset dñm deū pat̃ suoz. In ioas
quoq; ignominiosa exerat ē iudi
cia ⁊ abeūtes dimiserunt eū in lā
guorib⁹ magnis. Surreperūt aut̃
contra eū serui sui in vltionē s̃a
guinis zachariē filij ioiade sacerdo
tis ⁊ occiderūt eū in lectulo suo
⁊ mortu⁹ est sepellerūtq; eū in ci
uitate dauid sed nō in sepulchris ē
eius. In iudati vero sūt el ⁊ abath
filius semath amantidis ⁊ iosa
bath filius semarith moabitidis

Porro filij ei⁹ ac sūma pecunie q̃
adunata fuerat sub eo. ⁊ instaura
tio dom⁹ dei scripta sunt diligēci
us in libro regū. Regiūt at̃ ama
has fili⁹ eius p̃ eo. **Ca. xxv.**
Aginti q̃q; ānoz eāt ama
has cū regnare cepiss; ⁊ vi
ginti nouē ānis regnauit in iheru
salem. Nōmē m̃is ei⁹ ioiaden de ihe
rusalē. Fecitq; bonū in cōspectu do
mini vtumtū nō in corde p̃fecto.
Cūq; robōrātū sibi videret impiū
iugulauit suos q̃ occiderāt regē
p̃m suum. h̃ filios eoz nō inter
fecit. sicut scriptū ē in libro legis
moysi vbi p̃cipit dñs dicens. Nō
occident patres p̃ filij⁹ neq; filij
p̃ patrib⁹ suis sed vnusquisq; in
p̃ccō suo moriet⁹. Congregauit igi
t̃ amahas iuues ⁊ cōstituit eos p̃
filiās tribunosq; ⁊ cēturiones in
vniuerso iuda ⁊ beniamin ⁊ recen
sūt a viginti ānis sursum. inuenit
q; trigintamilia iuuenū q̃ egredere
tur ad pugnam et tenerent hastā
et clipeum. Mercede q; conduxit
de isrl̃ centū milia robustorum ce
tum talentis argēti. Venit aut̃ ho
mo dei ad illū ⁊ ait. Rex ne egre
diat̃ trā exercit⁹ isrl̃. Nō ē enī
dñs cū isrl̃ et cūctis filiis ephra
im. Qđ si putas in robore exercit⁹
bella cōsistere superari te faciat de⁹
ab hostibus Dei q̃ppe est et a iu
uare et in fugā cōvertere. Dixitq;
amahas ad hominē dei. Quib⁹ s̃
fiet de centū talentis que dedit mi
litib⁹ israhel? Et r̃ndit ei homo si
babet dñs vnde tibi dare possit
multo h̃is plura. Sepauit itaq;
amahas exercitū quī venerat ad
eū ex ephraim vt reuertēē in locū

suū. At illi extra iudā vehementer
iātū reūsi sūt i regiōe suā. Porro
amahas cōfident eduxit pplm suū
et abiit i vallē salimar. paussitq;
filios seie decē milia. Et alia decē
milia viroz cepērunt filiū iuda et
adduxerūt ad p̄ruptū cuiusdam pe
tre p̄cipitauerūtq; eos de sumo in
p̄ceps q̄ vniūsi crepuerūt. At ille
exercit⁹ quē remiserat amahas ne
secū iret ad plū diffus⁹ ē i citatib⁹
iuda. a samaria vsq; ad bethrō. et
interfectis trib⁹ milib⁹ diripiūt p̄
dā magnā. Amahas q; p̄ cedem
ydumeorū et allatos deos filioz seie
statuit illos i deos sibi et adorabat
eos et illis adolebat incensū. q̄ ob
re; iat⁹ dñs extra amahiā misit ad
illū ppham q̄ dicēt ei. Cur adora
sti deos q̄ nō liberauerūt pplm suum
de manu tua? Cūq; hec ille loq̄ret⁹
rēdit ei. Nū consiliari⁹ regis es?
Quiesce ne interficiā te. Descēdes
q; ppha scio inq̄t q̄ cogitauerūt do
min⁹ occidē te q̄ et fecisti hoc ma
lū et isup nō acq̄uisti cōsilio meo.
Igit̄ amahas rex iuda imito pessī
mo cōsilio. misit ad ioas filiū ioa
chā filiū iebu regē isrl̄ dicens. Veni
videam⁹ nos mutuo. Et ille ēmisit
nūcios dicens. Cardu⁹ q̄ ē i libano
misit ad ced̄ libani dicens. Da fi
liā tuā filio meo vxorē. Et ecce be
stie q̄ erāt i silua libani trāserunt
et dilaauerūt carduū. Dixisti p̄p̄
si ebō. et idcirco erigis cor tuū i su
pbiā. Sede i domo tua. Cur malū
aduersū te puocas vt cadas et tu
et iudas tecū? Nō oluit audire ama
has eo q̄ dñi eēt volūtas vt tra
deret in man⁹ hostiū ppter deos
edom. Ascēbit igit̄ ioas rex isrl̄ et

mutuos sibi prebuere aspect⁹. A
mahas at rex iuda erat in bethla
mes iude. Corruitq; iudas coram
isrl̄ et fugit i tabernacula sua. Por
ro amahiā regē iuda filiū ioas filiū
ochozie cepit ioas rex isrl̄ in beth
sames et adduxit i iherl̄. destruxit
q; mur⁹ ei⁹ a porta ephraim vsq;
ad portam āguli q̄dringenti⁹ cubi
tis. Oē q; auz et argētū et vniūsa
vasa q̄ reperat in domo dei et apud
obeddom in thesauris etiā domus
regie necnō et filios obhdu redur
it in samariam. Vixit at amahas
fili⁹ ioas rex iuda. postq̄ mortu⁹
ē ioas fili⁹ ioachas rex isrl̄. quin
decā annis. Reliq̄ at sermonū ama
hie priorū et nouissimorū scripta
sūt in libro regū iuda et isrl̄. Qui
postq̄ recessit a dño tēderūt ei i
fidias in iherl̄ m. Cūq; fugisset la
chis miserunt et interfecerūt eū ibi
reportantesq; sup eq̄s sepelierūt
eū cū p̄rib⁹ suis i citate dñs.

Omnis at ppls iuda. **Ca. p̄ vi**
filiū ei⁹ oziā ānorū se decē co
stituit regē p amahiā p̄e suo. Ipe
edificauit ahiat et restituit eā di
tōi iude postq̄ dormiūt rex am
p̄rib⁹ suis. Sedeci ānorū erat oziā
cū regnāe cepiss⁹ et quinquaginta
duob⁹ ānis regnauit i iherl̄ m. Fecitq;
mūs ei⁹ iecelia de iherl̄ m. Fecitq;
qd̄ eāt rectū i ocul⁹ dñi iux oia q̄ fe
cerāt amahas p̄ ei⁹ et exq̄huit dñs
i dieb⁹ zacharie itelligētis et vixit
tis deū. Cūq; requireret dñs dixit
eū i oib⁹. Veniq; egress⁹ ē et pu
gnauit cōtra philistīm et destruxit
murum geth et murū iammie
murumq; azoth. Edificauit q; opi
da i azoto et philistīm et adiunxit

DARALI

eū de? cōtra philistiim? cōtra ara
 bas q̄ hītabāt in gurbāal? cōtra
 amoritas. Appēdebātq; ammoni
 te muneā ozier? diuulgatū ē nom
 eius vñ ad introitū egipti ppter
 crebras victorias. **E**dificauit q;?
 ozias tres in iherl? sup portā agu
 li et super portā vallis et reliq̄
 in eodem muri latere firmavit q;
 eas. **E**rturpitq; turres in solitudi
 ne et effudit aternas plurimas
 eo qd hēret multa pecora tam i cā
 pestibus q̄ in heremi vastitate
 ymeas q; habuit et vinitores in
 montibus et in carmelo. **E**rat q̄p
 pe homo agriculture dedit? **F**uit
 aut eperat? bellator? eius qd pcede
 bāt ad plia sub manu iehiel scri
 te. maasie q; doctoris et sub manu
 ananie qui erat de ducibus regis
 Ois q; numerus principū p fami
 lias vicoz fortū duoz milūz sep
 centoz et sub eis vniuers? exerci
 tū trecentoz et septē milū quim
 ptoz qui erāt apti ad bella et p
 tege cōtra adūsarios dimicabāt.
Preparauit q; eis ozias id ē cuncto
 exercitū clipeoz hastas et gale
 as et loricas arcusq; et fūdas ad
 latēdos lapides et fecit in iherlm
 biuersi generis machias q̄s i tur
 ribz collocavit et i angul? muroz
 vt mitterēt sagittas et sara grā
 dia. **E**gressūq; ē nomen ei? procul
 eo qd auxiliā ētur ei dñs et robo
 rā et illū. **S**ed cū roborat? esset
 et neglexit dñm deum suū ingres
 sus ē templū dñi adolere voluit i
 cū sup altare thimiamatis. **S**ta
 tiq; ingress? post eū azarias sacer
 dos cū eo sacerdotes dñi octogita vi

DOMENON .II.

ei fortissimi restiterēt regi atq; di
 rect? nō ē tui officij ozia vt adole
 as incensū dño sed sacerdotū hoc est
 filioz aarō qui consecrati sūt ad
 huiusmodi misteriaz. **E**gredere
 de sanctuarione et cōspicis qz n̄
 reputabiē tibi in glām hoc a do
 mino deo. **I**stusq; ozias et tenēs
 in manu turibulū vt adoleret in
 cēsum minabāt sacerdotibz. **S**ta
 timq; orta ē lepra i fronte ei? corā
 sacerdotibz i domo dñi sup alta
 re thimiamatis. **C**ūq; resperissē
 eū azarias pontifex et oēs reliqui
 sacerdotes viderunt leprā i fronte
 ei? et festinato expulerūt eū. **S**ed
 et ipse pterit? accelerauit egredi
 eo qd sensissē ilico plagā dñi. **F**uit
 igit ozias rex lepro? vñ ad diē
 mortis sue et hītauit i domo sepa
 ta. plenus lepra ob quā elect? fue
 rat de domo dñi. porro ioathan fi
 lius ei? rexit domū regis et iudi
 cauit pplm terre siliq̄ at smonū
 ozie prior? et nouissioz scripsit y
 saias fili? amos ppha. dormiuit
 q; ozias cū pūbus suis et sepelle
 runt eū in agro regaliū sepulcro
 rum eo qd eēt lepro? regnauitq;
 ioathā fili? ei? p eo. **Ca. xxvij**
Ugūquiq; ānorum erat ioa
 thā cū regnare cepisset et se
 de ām? regnauit in iherlm nom
 mās ei? iherusa. filia sadoch. **F**e
 citq; qd rectū eāt corz dño iuxta
 oīa qd fecerat ozias pū suis exce
 pto qd nō ē ingress? templum do
 mini et adhuc populus delinque
 bat. **I**pse edificauit portā dom? do
 mi excelsā i muro ophel mltā
 cōstruxit. **V**rbē q; edificauit i mō
 tibz iuda et i salūbz castellaq; tres

PARALI

Ipse pugnavit contra regē filiorū
ammō et vicit eū. Dederūtq; ei fi
lij ammon in tpe illo centum talē
ta argenti. et decē milia chpros tē
tia. ac totidem chpros oidei. Hec
ei prebuerūt filij ammon. in anno
secūdo et tertio. Corolorat; q; est
ioathā eo q; dixeriss et vias suas
corā dño deo suo feliq; at fmonū
ioathā et oēs pugne ei; et opa scē
pta sūt i libro regū isrl et iuda.
Viginti q; anoz erat cū regnā
cepisset et sedē āmis regnavit in
ihrlm. Dormiuitq; ionathā cum
pīb; suis et sepeliēt eū i citate dē
et regnavit acham fili; eius p eo
Viginti ānoz erat. **Ca. xxviii**
Achā cū regnare cepiss et se
dē āmis regnavit in ihrlm. Non
fecit rectum in cōspectu dñi sicut
dē pī eius. s; ambulavit in vijs
regū isrl. i sup et statuas fudit ba
alim. Ipse est q; adolevit incensū in
valle hennō et lustravit filios su
os in igne. iuxta ritum gentiū q; s
interfecit dñs i aduentu filiorum
israhel. Sacrificabat q; et thimia
ma succendebat in excelsis et i col
libus et sub omni ligno frondoso.
Tradiditq; eum dñs de; ei; i ma
nu regis syrie q; percussit eū magnā
q; predā cepit de ei; impior et addu
xit in damascū. Nambo q; regis
isrl tradit; ē et percuss; plaga grā
bi. Occiditq; phacee fili; romelie
de iuda centū vigintimilia in die
vno oēs viros bellatores. eo q; ē
liquissent dñm deū pīm suorum
Eodē tpe occidit zechū vir potēs
ex ephraim maahā filiū regis et
ezriā ducē dom; eius. heleanā q;
secūdū a rege. Ceperuntq; filij isrl

DOMENON

·II·

de fribus suis ducēta milia mulie
rum pueroz et puellar et infinitā
pda ptuleruntq; eā in samariam
Ea tēpestare erat ibi ppha dñi no
mie obis qui egress; obuiā eper
cūti venienti i samariā dixit eis.
Ecce irat; dñs de; patz vroz cō
tra iudā. tradidit eos manib; v
stis et occidisti eos atroce ita vt
ad celū pgeret vrā crudelitas.
Insup filios iuda et ihrlm vultis
vobis subicere i seruos et acillas.
q; nequa; facto op; ē. Decastis
ei sup hoc dño deo nrō. Sed audi
te oīliū meū et reducite captiuos
q; s adduxistis de frib; vris quia
magnus furor dñi imminet vob
Steterūt itaq; viri de principibus
filioz ephraim. azarias fili; iohā
nan barachias filius mosollaoth
ezechias fili; sellū et amasias fili;
badali. cōtra eos q; veniebāt de pli
o et dixerunt eis: nō introducētis
huc captiuos ne peccet m; domino
Quae vultis adicere super pecca
ta nostra et vetera cumulare delicta
Grande quippe peccatum est et ira
furor dñi imminet super israhel
Dimiserūtq; viri isrl bellatores p
dam et vniuersa que ceperant cō
tra principibus et omī multitudi
ne. Steteruntq; viri quos supra me
morauim; et apprehēdētes capti
uos oēsq; qui nudierant vestiet
de spolijs. Cūq; vestissent eis et co
talciassent et refecissent eis ac po
tu. vngissentq; ppter labōr et ab
hibuissent eis auram. quāq; am
bulare non potuerant et erant i be
cillo corpore imposuerunt eos i be
mentis et adduxerunt ihericho d
uitatē palmar ad frēs eoz ipiq;

PARALI

reuerſi ſunt in ſamaria; Tempe
illo miſit rex achā ad regē aſſyri
cum poſtulās auxilij; Venerūt
q; ydumei ⁊ paſſerūt multos ex
iuda et ceperunt predā magnā;
Obliſitjm quoq; diſſuſi ſūt per
vires caſtreſ ⁊ ad meridiē iuda
ceperuntq; betſames et abilon et
Babiroth ſoccho q; ⁊ thamnā et
gamoſo cū viculis ſuis ⁊ hītauerūt
in eis; Hūiliauerat ei dñs iudam
ppter achā regem iuda eo q; nu
daſſet eum auxilio et cōtemptui
habuiſſet dñm adduxitq; cōtra
eū teglathphalaſar rex aſſyri
⁊ et affligit eū ⁊ nullo reſiſtē
te paſſauit; Igit achā ſpoliata do
mo dñi et domo regū ac principū
dedit regi aſſyriorū munerā et tñ
nihil ei pſuit; Inſup et in tpe an
guſtie ſue auxit cōtemptū i dñm
Ipſe p ſe rex achāz imolauit dñs
damalci victimas paſſoib⁹ ſuis
et dixit. dñs regū ſitrie auxiliānt
eis q̄s ego placabo hoſtij⁹ ⁊ adērt
in cū cōtrario ipſi fuerit ruine ei
et vniuerſo iſrl. Direptis itaq; a
chā oib⁹ vaſis dom⁹ dei atq; con
ſectis clauiſit ianuā templi dei ⁊
ſecit ſibi altaria in vniuerſ⁹ agul
iſrlm; In oib⁹ q; vrbib⁹ iuda ex
cepit aras ad cremādū th⁹ atq;
ad maūdiam pūcavit dñm deuz
et omniū operum ſuorum prio
rum et nouiſſimorū ſcripta ſunt
in libro regū iuda et iſrl; Dormi
uerunt achā cū vrbib⁹ ſuis ⁊ ſepe
Reg⁹ ei ceperant euz i ſepulcra
regū iſrl. Regnauitq; ezechias
fili⁹ eius pro eo

Ca. xxi

DOMENON .II.

Sicut ezechias regnare cepit cū
viginti q; eēt annoz ⁊ vigintio
uem annis regnauit i iherl'm; Do
men mris ei⁹ abia filia zacharie
fecitq; qd erat placū in cōſpe
ctu dñi iuxta oīa q̄ fecerat dauid
pater eius Ipſo āno et mēſe prio
regni ſui apuit valuas domus do
mini et iſtaurauit eas adduxitq;
ſacerdotes atq; leuitas et congre
gauit eos in plateā orientālē di
xitq; ad eos; Audite me leuites ſā
ctificamini mūdare domū dñi dei
patz nrōz ⁊ auferre oēm immū
diā de ſanctuario; Peccauerunt
prēs nrī et fecerūt malū in cōſpū
dñi dei nrī. derelinquētes eū auer
terūt facies ſuas a tabernaculo dñi
dei nrī et pbuerūt dorsū. clauſerunt
ostia q̄ erāt i porticu et extingerūt
lucernas incenſumq; nō adoleue
rūt ⁊ holocauſta nō obtulerūt i ſcūa
rio deo iſrl; Cōcit at⁹ ē itaq; furor
dñi ſup iudā ⁊ iherl'm tradiditq; e
os i cōmotiōem ⁊ i iteritū ⁊ i hūilū
ſicut ipſi cernitis oculis vris. En
corruerūt prēs noſtri gladijs filij
noſtri et filie noſtre et coniuges
captiue ducte ſunt ppter hoc ſcel⁹;
Nūc ergo placeat mihi vt ieam⁹
ſed⁹ cū dño deo iſrl ⁊ auertat a no
bis furorē ire ſue. Filij mei no
lite negligere; Vos elegit dñs vt
ſtetis corā eo ⁊ miſtreatis illi cola
tisq; eū et eremetis ei incenſum;
Surrexerūt ergo leuite maath fi
li⁹ amasie ⁊ iohel fili⁹ azarie de fi
lijſ caath. Porro de filijs merari
cis fili⁹ abbai ⁊ azarias fili⁹ lale
hel; De filijs at⁹ gerſom loha fili⁹
ſemna ⁊ eden fili⁹ ioaba. At vero
de filijs eliſaphā ſamri et iahihel.

DARALI

De filiis q; asaph: zacharias ⁊ ma
thanas necnō de filiis hemā: ia
hibel et semei Sed et de filiis ydi
thū semeias ⁊ ozihel **C**ongregaue
rūtq; frēs suos ⁊ sanctificati sūt ⁊
ingressi sūt iuxta mādātū regis et
impiū dñi vt expiaret domū dei.
Sacerdotes q; ingressi tēplū dñi
vt scificaret illud extulerēt oēm im
mūditā quā intro repereāt i ve
stibulo dom⁹ dñi: quā tulerūt leui
te et asportauerēt ad torētes cedrō
foās **C**eperūt autem prima die mē
sis primū mūdare ⁊ in die octaua
eiusdem mensis: ingressi sūt por
ticum dom⁹ tēpli dñi. expiauerūt
q; tēplum dieb; octo et in die sep
tadeā mēsis eiusdē qđ ceperant i
pleuerūt **I**ngressi q; sūt ad ezechia
regem et dixerunt ei **S**cificauim⁹
oēm domū dñi ⁊ altare holocausti
vasaq; ei⁹ necnō et mensā ppositi
onis cū oīb; vasis suis. dictamq;
tēpli suppellectilē quā pollueāt ēp
achā: in regno suo postq; preuari
tat⁹ et ecce exposita sūt oīa corā
altari dñi **C**onsurgensq; diluulo
ezechias rex adunauit oēs prin
cipes ciuitatis ⁊ ascendit i domū
dñi obtuleruntq; simul thauros
septē et arietē septē-agnos septē
et hircos septem. p peccō. p regno
p scūario. p iuda **D**ixitq; sacer
dotib; filiis aaron vt offerrent su
p altare dñi. **M**actauerunt igitur
thauros et suscepērūt sanguinem
sacerdotes et fuderūt illū sup altare.
Mactauerūt etiā arietes ⁊ illorum
sanguinē sup altare fuderūt **I**mola
uerūt agnos et fuderūt sup altare
sanguinē **A**pplicauerunt hircos p
peccato corā rege et vniuersa mē

DOMENON .II.

titudine **I**mposuerunt manus suas
sup eos et imolauerunt illos sacerdo
tes et aspersit sanguine eorum coram
altari pro piaculo vniuersi israel
pro omni quippe israel precep
tū ut holocaustum fieret pro pec
cato. Constituit quoque leuitas do
mo domini cum cimbali et psalterij
et citharis secundum dispositionem da
uid et gad videlicet regis et nathana
el prophete. Siquidem domini preceptum fuit
per manum aapharum eius. Stete
runtque leuite tenentes organa be
ne et sacerdotes tubas et iussit ezechi
as ut offerrent holocausta super
altare. Cumque offerrentur holocau
sta cepunt laudes canere domino et
clangere tubis atque in diuersis orga
nis quod dauid rex israel repererat co
crepare. Quia autem turba adorante can
tores et hi qui tenebant tubas erat
in officio suo donec impleretur holo
caustum. Cumque finita esset oblatio in
curuat? est rex et omnes qui erant cum eo et
adorauerunt. Precepitque ezechias et
principes leuitas ut laudarent dominum
sermonibus domini et asaph videlicet
qui laudauerunt deum adorauerunt
et incuruato genu adorauerunt. Ezechias
autem etiam hec addidit. Implestis
manus vestras domino: accedite et offer
te victimas et laudes in domo domini
Obtulit ergo vniuersa multitudo
hostias et laudes et holocausta me
te deuota. Porro numerus holocau
storum que obtulit multitudo hic
fuit. Chaurus sexaginta arietes
tuleruntque domino boues sexcentos et
oues tria milia. Sacerdotes vero
pauci erant nec poterant sufficere
ut pelles holocaustorum detraherent.

DARALI

Vñ et leuite fratres eoz adiunuerūt
eos donec impleret op⁹ et scificatē
tur antistites. Leuite quippe facili
ei ritu sanctificatur q̄ sacerdotes
fuerunt ergo holocausta plura
adipes pacificorum et libamina ho-
locaustorum et cōpletus est cultus
domus dñi letatusq; ē ezechias et
omnis populus eo q̄ ministeriū dñi
est expletū. De repete quippe hoc
fieri placuerat.

Ca. xxx.

Misitq; ezechias ad omē isrl̄
et iudam scripsitq; ep̄las ad
ep̄hram et manassen vt venirent
ad domū dñi in iherusalem et face-
rēt phasē dño deo isrl̄. Inito ergo
cōsilio regis et p̄cipū et vniuersi
viri isrl̄m decreuerūt ut facerēt
phasē mēse secūdo. Nō em̄ occurre-
rant facere in tempore suo q̄a sacerdo-
tes q̄ possent sufficere sanctificati
nō fuerāt et populus nōdū cōgrega-
t⁹ fuerāt i iherl̄m. Placuitq; p̄mo
regi et oī multitudini dñi et decreuerūt
vt mitterent nuntios i vniuersum
isrl̄ et de bethsabee vsq; dan vt ve-
rent et facerēt phasē domino deo is-
rl̄ i iherl̄m. Multi ei nō fecerāt
sicut lege p̄scriptū ē. Perreperūt
autē nuntios cū ep̄stolis ex regis ipe-
tis et p̄cipio ei⁹ i vniuersum isrl̄
et iudā iux̄ id qd rex iusserat pre-
dicantes. Filij isrl̄ reuertimini ad
domū deū abraham et ysaac et isrl̄
et reuertetur ad reliquias q̄ ef-
fugerūt manus regis assiriorū. Nō
lite fieri sicut p̄es vñ et fratres q̄
recesserūt a dño deo patrum suorum
et tradidit eos in interitū vt ip̄i
ceruicibus vestris sic p̄es vestri. Tradite ma-
nus vestras dño et venite ad factua-

DOMENON .II.

rium ei⁹ qd scificauit in eternum
Seruite dño deo patrum vrorū et
auertat a vob̄ ira furoris ei⁹. Si ei
vos reuerti fueritis ad dñm fratres
vestri et filij hēbunt misericordiam
corā dñis suis q̄ illos duxerūt cap-
tiuos et reuertetur i terram hanc.
Pius enī et clemens ē dñs deus
vster et nō auertat faciē suā a vob̄ si
reuerſi fueritis ad eū. Igit̄ curſo-
res p̄gebāt velociter de ciuitate i
ciuitate p̄ t̄mephrim et manas-
se vsq; ad sabulon illis irridētib⁹
et s̄banātib⁹ eos. Attamē quidam
viri ex aser et manasse et zabulon
acq̄escētes cōsilio venerūt iherusa-
lē. In iuda vco facta ē man⁹ dñi
vt daret eis cor vñ vt facerent
iuxta p̄ceptū regis et p̄cipū vbum
dñi. Cōgregati q; sūt i iherusalē
populi multi vt facerent sollemnita-
tē azimorū i mēse secūdo. Et sur-
gētes destruxerūt altaria que erant
i iherusalē atq; vniūsa in quibus
p̄olis adolebat incensū subuerſen-
tes p̄iecerūt torrentes cedros. Imo
lauert autē phasē quartadecima
die mensis secūdi. Sacerdotesq;
atq; leuite faderūt sanctificati obtule-
rūt holocausta in domo dñi steterūt
q; in ordine suo iuxta dispositioē
et legem moysi hominis dei. Sac-
dotes vero suscipiebant effundē-
dum sanguinē de manib⁹ leuitarū
eo q̄ multa turba sanctificata non
esset et ibi arce ymolarent leuite
phasē hñs qui nō occurrerāt sanc-
tificati dño. Magna etiam pars
populi de ephraim et manasse et ysa-
char et zabulon q̄ sanctificata non
fuerat comedit phasē nō iuxta qd
scriptū ē et orauit p̄ eis ezechias

Aelius Reguarenus

dicēs. **D**ñs bon? p̄piciabit aīcti? q̄ in toto corde requirūt dñm dum p̄m suo ⁊ nō imputabit eis q̄ min⁹ scificati sūt. Quē exaudiuit dñs ⁊ placat⁹ est p̄p̄o. **P**ecerūtq; filij isrl q̄ inuēti sūt in iherl'm sollemnitatē azimoz septē dieb; in leticia magna. laudātes dñm p̄ singulos dies. leuitēq; ⁊ sacerdotes p̄ organa q̄ suo officio aguebāt. **E**t locutus est ezechias ad cor omniū leuitarū q̄ habebāt intelligētiā bonaz sup dñm ⁊ comederūt septē dieb; sollemnitatis. imolantes victimas pacificorū et laudātes dñm deū patrz suoz. **P**lacuitq; vniūse multitudini vt celebraret etiam alios dies septē q̄d fecerūt cum ī genti gaudio. **E**zechias at rex iuda p̄buerat multitudi mille thauros ⁊ septem milia ouium. **P**rin cipes vero dederant populo thauros mille et oues decē milia. **S**āctificata ergo est sacerdotū plurima multitudo et hilaritate p̄fusa oīs turba iuda tā sacerdotū ⁊ leuitarū q̄ vniuerse frequentie q̄ venerat ex isrl p̄selitorū q; de terra israhel ⁊ habitatiū in iuda. **F**actaq; ē grādis celebritas ī iherl'm qual a dieb; salomonis filij dauid regis isrl in ea vrbe nō fuerat. **S**ur repeēt at sacerdotes atq; leuite bñdicētes populo ⁊ exaudita est vox eoz. **P**uenitq; orō in habitaculū sanctū celi. **Ca. xxxi.**

Cunq; hec fuissent rite celebrata egress⁹ ē oīs isrl q̄ inuēt⁹ fuerat ī vrbeb; iuda. ⁊ fregerūt simulachra succiderūtq; lucos demoliti sūt excelsa ⁊ altaria destruxerūt. nō solū de vniūso iuda

⁊ beniamī s; ⁊ de ephraim q; ⁊ manasse donec p̄mit⁹ euerterēt. **R**euerh; sūt oēs filij isrl ī possessi ones et ciuitates suas. **E**zechias at cōstituit turmas sacerdotales leuiticas p̄ diuisiones suas vniūq; q; in officio p̄prio. tā sacerdotū vicz q̄ leuitarū ad holo causta et pacifica vt ministraret et cōfiterent. **C**ane rētq; ī portis castrorū dñi. **P**ars at regis erat vt de p̄pria ei⁹ sub stācia offerret holo caustū mane semp et vesp̄. sabbatisq; ⁊ kalēdis et sollemnitatib; ceteris sicut scriptū ē ī lege moyh. **P**recepit at p̄p̄o hitantiū iherl'm vt daret p̄p̄tes sacerdotib; et leuitis vt possēt vacare legi domini. **Q**d cū p̄crebrat ill et in aurib; multitudinis. **P**luimas obtulit p̄micias filij isrl. **S**uamenti vini et olei mellis q; oīm q̄ gignit hum⁹ decimas obtulerūt. **S**⁊ et filij isrl ⁊ iuda q̄ habitabāt ī vrbeb; iuda obtulerūt decimas hominum et ouium decimasq; sanctorū q̄ vouerāt dñm deo suo. atq; vni uersa portantes fecerūt acervos plurimos. **M**ense tercio ceperunt acervos iacere fundamētaz mēse septimo cōpleuerūt eos. **C**ūq; in gressu fuisset ezechias ⁊ p̄cipex ei⁹ videret acervos ⁊ bñdixerunt dñm ac p̄p̄o isrl. **I**nterrogauitq; ezechias sacerdotes et leuitas ac ita iacerent acervū. **R**ēdit illi azarias sacerdos p̄m⁹ de stirpe saduch dicēs. **E**x q̄ ceperūt offerri p̄micias ī domo dñi comedim⁹ ⁊ saturati sum⁹ et remaserūt plurima. eo q̄ bñdixerit dñs p̄p̄o suo. **R**eliq; at ē copia ista q̄ cūis p̄cepit iḡ ezechias vt p̄paret hōrēa ī domo dñi

Qd cum fecissent intulerunt tam
 pñicias q̄ decimas et q̄cūq; voue
 rant fideliter. Fuit at̄ prefectus eo
 tū chonemias leuita? semei frater
 ei? seāid? post quē iehihel? azari
 as et naab et asahel et iherimoth
 iohabab q̄ et elihel et iesmachias
 et maath et banaias prepositi sub
 manib? chonemie et semei fñs ei?
 ex imperio ezechie regis et azarie
 pñficis dom? dñi ad quos oīa p
 tinebant. Chore vero fili? iemna
 leuitas et iamtor orientalis porte
 pñfic? erat hñs q̄ spōte offerebā
 tur dño. pñfic? q̄ et pñficis in
 sancta sanctor? et sub aīra ei? eden
 et beniamī. iehue et semeias ama
 tias q̄ et sechenias in ciuitatibus
 facerdotib? vt fideliter distribuerēt
 fñs suis ptes miorib? atq; ma
 iorib? exceptis marib? ab annis
 trib? et supra dictis q̄ igrediebā
 tur templū dñi. Et q̄cūq; p singulos
 dies obducebāt i mīsterio atq; ob
 seruationib? iuxta diuisiones suas
 sacerdotib? p familias et leuitis
 a vicefimo āno et supra p ordies
 et turmas suas. vniūseq; mltitudi
 tam proxim? q̄ liberis eor? vtriuf
 q; sex? fidelit? sibi de hñs q̄ scīfica
 ta fuerāt pbebāt. Hec fili? aarō
 p agros et suburbana vrbū sin
 gulas dispositi erāt vici q̄ ptes di
 strubuerēt vniuerso serū masculi
 no de sacerdotib? et leuitis. Feat
 q; ezechias vniuersa q̄ dixim? in
 vī luda opatusq; ē bonū et rectum
 et vix corā dño deo suo in vniūsa
 cultu ministerij domus dñi iuxta
 legem et ceremonias volēs regere
 deū suū in toto corde suo. Peditq; et
 pñficat? ē

Capitulu. xxiiij.

Post q̄ et huiusmodi verita
 tē vix sennacherib rex assirio
 rū et ingressus iudam obsedit cita
 tes munitas volēs eas capere. Qd
 cū vidisset ezechias vniūse. s. senna
 cherib et totū belli impetū verti cō
 tra iherusalē mīto cū pñcipib? cō
 filio virisq; fortissimis vt obtura
 rēt capita fontū q̄ erāt extra vr
 bē et hoc oīm decēte sentētia con
 gregauit plurimā multitudinem
 et obturauerunt cūctos fōtes et ci
 uū q̄ fluebat in medio terre dice
 tes. Ne vniāt reges assirior? et in
 ueniant agrū abūdātiā. Edifica
 uūt q̄ agens idustrie onē murum
 q̄ fuerat dissipat? et extruxit tur
 res desup et forinsec? alterū murū
 Instaurauitq; mello i ciuitate da
 uid et fecit vniūse generis armatu
 ri et clipeos. Cōstituitq; pñcipes
 bellatorū in exercitu et conuocauit
 vniūse in platea porte ciuitatis
 ac locutus est ad cor eorū dicens
 Virilit? agite et confortamini nolite
 timere nec paueatis regem assirio
 rū id ē vniuersa? multitudinē q̄ ē
 cū eo. Multo enī plures nobiscū
 sunt q̄ cū illo. Cū illo enī est bra
 chiū carneū nobiscū dñs de? nū
 q̄ auxiliator ē noster pugnatq; p
 nobis. Cōfortat? q; ē ppl? hui?
 cemodi vbi? ezechie regis iuda
 Que postq̄ gesta sūt misit senna
 cherib rex assirior? suos suos ihe
 rusalē. ipe enī cū vniūse exercitu
 obsidebat lachis ad ezechiam re
 gē iuda et ad oīm populū q̄ erāt in
 vrbe dices. Hec dicit sennacherib
 rex assirior? In q̄ hñtes fidutiā
 sedetis obsessi i iherl'm? Num eze
 chias decepit vos vt tēdat mortū

in fame et siti afficiamur quod dominus deus
 vult liberet vos de manu regis assy-
 riorum. **N**umquid non est iste ezechias qui
 destruxit excelsa illi et altaria et pre-
 cepit iude et iherusalem dicere. cum altari
 vno adorabitis et in ipso comburetis
 incensum. **A**n ignoratis quod ego feci
 cum et pres mei iunctis terrarum populis
Numquid prevaluerit dominus gentium omnium
 quod terrarum liberare regionem suam de
 manu mea. **Q**uoniam est de universis
 dominus gentium quos vastaverit pres mei
 qui potuerit eruiere populum suum de ma-
 nu mea ut possit etiam deus vult erue-
 re vos de hac manu. **N**on vos ergo dei-
 piat ezechias nec vana persuasione
 deludat neque credatis ei. **S**i enim
 nullus potuit deus dictarum gentium atque
 regionum liberare populum suum de manu
 mea et de manu patrum meorum. conse-
 quenter nec deus vult potuerit erue-
 re vos de hac manu. **S**ed et alia mul-
 ta locuti sunt servus eius contra dominum
 deum et contra ezechiam suum eius. **E**pulas
 quoque scripsit plenas blasphemie in do-
 minum deum israel et locutus est aduersus
 eum. **S**icut dominus gentium ceterarum non po-
 tuerit liberare populum suum de manu
 mea sic et deus ezechie eruiere non po-
 terit populum suum de manu ista. **I**nsuper
 et clamore magno lingua iudaica
 contra populum qui sedebat in muris iherusalem
 personabat ut terreret eos et cape-
 ret civitatem. **L**ocutus quoque est contra deum
 israel sicut aduersus deos populorum terre
 opera manuum hominum. **O**rauerunt igitur
 ezechias rex et ysaías filius amos
 propheta aduersum hanc blasphemiam
 ac vociferati sunt versus in celum. **E**t mi-
 sit dominus angelum suum qui percussit omnes vi-
 ros robustos et bellatores principes ex-
 ercitum regis assyriorum reuersus quoque est

cum ignominia in terram suam. **C**umque in-
 gressus esset domum dei sui filius qui egressus
 fuerat de iherusalem eius interfectus
 eum gladio. **S**alvauit quoque dominus eze-
 chiam et habitatores iherusalem de manu
 senacherib regis assyriorum et de
 manu omnium et persistit ei quiete per
 circuitum. **M**ulti etiam deferrebant ho-
 stias et sacrificia domino in iherusalem et
 munera ezechie regi iuda. **Q**ui ex-
 altatus est post hec coram dictis genti-
 bus. **I**n diebus illis egrotavit ezechias
 as versus ad mortem et oravit dominum
Orauit quoque eum et dedit ei signum
 sed non iuxta beneficium quod acceperat retru-
 buit quod eleuatum est cor eius. **E**t facti
 sunt contra eum ira et contra iudam iherusalem
Divulsiat quoque est postea eo quod exal-
 tatum fuisset et cor eius tamen ipse qui habitato-
 res iherusalem et iherosolymam non venit super
 eos ira domini diebus ezechie. **F**uit autem
 ezechias dives et inclitum congrega-
 vit thesauros sibi plurimos. **C**ongrega-
 vit argenti et auri et lapidis pre-
 ciosi et aromatum et armorum universi ge-
 neris et vasorum magni precij. **A**ro-
 thecas quoque frumenti vini et olei et
 psepia omnium iumentorum. **C**aulas quoque
 coribus et viribus sex edificavit. **H**abe-
 bat quippe greges ovium et armamentorum
 innumerabiles eo quod dedisset ei
 dominus substantiam multam nimis. **I**psa
 est ezechias qui obtinuit super eos
 fonte aquarum gyron et auertit eas
 subter ad occidentem viribus dauid.
In omnibus opibus suis fecit prospere
 quod voluit. **A**ttamen in legatione princi-
 pum babilonis qui missi fuerant ad eum
 ut interrogaret de portento quod ac-
 ciderat super terram dereliquit eum do-
 minus ut temptaretur et nota fie-
 ret omnia que erant in corde eius

DARALI

Reliqua autem sermonum ezechie et misericordiarum eius scripta sunt in visio ne ysaie filij amos prophete et in libro regum iuda et israel. Dormiuitque ezechias cum patribus suis et sepelierunt eum supra sepulchra filiorum dauid. Et celebrauit eius exequias vniuersus iuda et omnes habitatores iherusalem; regnauitque manasses filius eius pro eo.

Vodecimum annorum. **Ca. xxxiii.** Erat manasses cum regnare cepisset et quinquagintaque annis regnauit in iherusalem. Fecit autem malum contra dominum iuxta abhominaciones gentium quas subuertit dominus contra filios israel et conuersus instaurauit excelsam quam demonstrauit ezechias pater eius. Construxitque aras baalim et fecit lucos et adorauit omnem militiam celi et coluit eam. Edificauitque altaria in domo domini de qua dixerat dominus in iherusalem. Et edificauit altare domini exercituum celi. In duobus domibus suis pignem in valle benhennon obsuabat scilicet sōnia sectabat auguriam maleficis artibus infuebat. Debat scilicet magos et incantatores multaque mala operaretur contra dominum ut flaret eum. Sculptileque et conflatile signum posuit in domo domini de qua locutus est dominus ad dauid et ab salomonem filium eius dicens. In domo hac et in iherusalem quam elegi de cunctis tribubus israel ponam nomen meum in sempiternum et mouere non faciam pedem israel de terra quam tradidi patribus eorum ita duxerat si custodiebant facere que precepi eis iuxta legem et ceremonias atque iudicia que mandauit per manum moysi. Igitur manasses seduxit iudam et habitatores

DOMENON .II.

iherusalem ut facerent malum super omnes gentes quas subuerterat dominus a facie filiorum israel. Vocauitque eum dominus ad eum et ad populum illius et attendere noluerunt. Idcirco super induxit eis principes exercitus regis assiriorum cepertque manassen et vitum cathemis atque compedibus duxerunt in babilonem. Qui postquam conangustatus est orauit dominum deum suum et egit penitentiam valde contra dominum suum. Deprecatusque est eum et obsecrauit ite et exaudiuit orationem eius reduxitque eum iherusalem in regnum suum. Agnouit manasses quod dominus ipse esset deus. Post hec edificauit murum extra ciuitatem dauid ad occidentem gyon in conualle ab introitu porte piscium per arcum usque ad ofelam exaltauit illum vehementer. Constituitque principes exercitus in cunctis ciuitatibus iuda munitis et abstulit deos alienos et simulacrum de domo domini arasque quas fecerat in monte domini domini et in iherusalem et proiecit omnia extra urbem. Porro istaurauit altare domini imolauit super illud victimas et pacifica et laudem precepitque iude ut fuiret domino deo israel. Attamen adhuc populus imolabat in excelsis domino deo suo. Reliqua autem gestorum manasse et obsecratio eius ad deum suum verba quoque videntium que loquuntur ad eum in nomine domini dei israel continent in sermonibus regum israel. Omniaque eius et exauditio et cuncta peccata atque contemptus loca etiam in quibus edificauit excelsam et fecit lucos et statuas antequam ageret penitentiam scripta sunt in primis orai. Dormiuit ergo manasses cum patribus suis et sepelierunt eum in domo sua et regnauitque

pro eo filius eius anno viginti duorum
annorum erat cum regnare cepisset et
duobus annis regnavit in iherusalem
fecitque malum in conspectu domini sicut
fecerat manasses pater eius et cum
idolis que manasses fuerat fabrica-
turus imolavit atque servivit et non re-
verit faciem domini sicut reverit est
manasses pater eius et multo maiora
deliquit Cumque consurassent aduersus
eum servi sui interfecerunt eum in
domo sua porro reliqui populi mul-
titudo celesis hiis que anno parasserat
constituit regem ioshiam filium eius pro eo.

Octo annorum erat **Ca. xxviii.**
ioshiam cum regnare cepisset et
triginta et uno anno regnavit in ihe-
rusalem fecitque quod erat rectum in con-
spectu domini et ambulavit in viis domini
patris sui non declinavit neque ad de-
exteram neque ad sinistram Octavo autem an-
no regni sui cum adhuc esset puer
cepit querere deum patris sui domini et duo
decimo anno pro quo cepit mundavit iu-
dum et iherusalem ab excelsis et lucis simu-
lacrisque et sculptilibus. Destruere
runtque coram eo aras baali et simula-
cra que supposita fuerant demoliti
sunt lucos etiam et sculptilia succidit
atque amovit et super tumulos eo-
rum que eis imolare consueverant frag-
menta dissipavit. Omnia preterea sacer-
dotum combussit in altaribus ydolorum
mundavitque iudam et iherusalem. Et in
urbibus manasse et ephraim symeon
et neptali cuncta subvertit Cumque al-
taria dissipasset et lucos et sculpti-
lia amovisset frustra cunctaque stu-
bra demolitus esset de universa ter-
ra israel reversus est iherusalem Igitur anno o-
ctavo decimo regni sui mundata iam est
in templo domini misit sapham filium esse

lie et maasiam principem civitatis et iocha-
iam filium ioacham a cemetariis ut instau-
raret domum domini dei sui. Qui vene-
runt ad helchiam sacerdotem magnus
acceptusque ab eo primum qui illata fu-
erat in domum domini et quam congregave-
rant levites et iamentores de manasse
et ephraim et universis reliquiis
israel ab omni qui iuda et beniamin
et bitatoribus iherusalem tradiderunt in
manibus eorum que preerat operarius in domo
domini ut instauraret templum et inferna
quaque facerent At illi dederunt ea arti-
ficibus et cemetariis ut emerent la-
pides de lapideis et ligna ad co-
missuras edificii et ad corrigiendos
demorum quos destruxerant reges iuda
Qui fideliter cuncta faciebant Erant
autem propostii operantium iadabab abbas
de filiis merari zacharias et mosol
la de filiis caath que vigeabant opus
omnes levites scientes organum canere
Super eos vero que ab divinos versus o-
pera portabant erant scribe et magistri
de levitis iamentores. Cumque esset
reus primum qui illata fuerat in templum
domini reperit helchias sacerdos librum
legis domini per manum moysi et ait ad
sapham scribam Librum legis inveni in
domo domini. Et tradidit ei. At ille in-
tulit voluminem ad regem et nuntiavit
ei dicens Oia que dedisti in manu mea
reus tuorum ecce complent. Argentum quoque
reptum est in domo domini oblauevit datum
que est peritis artificum et divisa opera facta
cuncta preterea tradidit in helchiam sa-
cerdotem hunc librum. Quem cum regem prece-
deret audissetque ille verba legis sci-
dit testamenta sua et precepit helchie
et aicham filio sapham abbas filio mi-
cha saphan quoque scribe et orator
servo regis dicens. Ite et orate

dñm p me et p reliquis isrl et u
ba sup vniuersis sermonibz libri
istius q̄ re p̄tus ē. Magnus em̄ fū
vor dñi still aut sup nos eo q̄ non
custodierint prēs nostri verba dñi
vt facerent oīa q̄ scripta sūt i isto
volumine. Abijt ergo helchias et
bñ q̄ simul a rege missi fuerāt ad
olban ppheten vxorē sellū filij the
nath filij araf custodis vestium q̄
habitabat in iherl̄m in scūda et lo
cuti sunt ei verba que supra narra
uim⁹. At illa rñdit eis. Hec dicit
domin⁹ de⁹ isrl. Dicite viro q̄ misit
vos ad me. Hec dicit dñs. Ecce e
go inducā mala sup locū istū et su
p hitatores ei⁹ dictaq; maledicta
que scripta sūt in libro hoc quem
legerunt corā rege iuda. q̄ dereli
querūt me et sacrificauerūt dñs a
lienis vt me ad iracūdiā puoca
rent in dictis opibz manu suarū
Iocundo stillabit furor me⁹ sup lo
cū istum et nō extinguet. Ad re
gem autē iuda q̄ misit vos p dñō
dep̄cādo sic loq̄m̄ini. Hec dicit dñs
de⁹ isrl. Qm̄ audisti vba volumi
atq; emolli tū ē cor tuū et hūiliat⁹
es in aspectu dñi sup hīs q̄ dicta
sūt corā locū hūc et hitatores ihe
rusalem. reuerit⁹ q; faciem meā sci
disti testimēta tua et fleuisti corā
me ego q; exaudiui te dicit dñs.
Iā ei colligā te ad prēs tuos et in
fereris i sepulcrū tuū in pace nec
videbūt oculi tui malū qd̄ ego idu
catus sū sup locū istū sup hitato
res ei⁹. Retulerūt itaq; regi ann
ctā q̄ dixerat. At ille vocatis vni
uersis maioribz natu iuda et iherl̄z
ascendit in domū dñi vnaq; ōnes
bia iuda et hitatores iherl̄m sacer

dotes et leuite et cūct⁹ p̄ls a mini
mo vsq; ad maximū. Quibz audie
tibz in domo dñi legit rex ōnia ve
ba voluminis et stans in tribuna
li suo paussit fedus corā dñō vt ā
bularet post eum et custodiret p
cepta et testimonia et iustificatio
nes ei⁹ in toto corde suo i tota aīa
sua: faceretq; q̄ scripta sunt i volu
mine illo qd̄ legerat. Adiurauit q;
sup hoc oēs q̄ re p̄ti fuerāt in iherl̄z
et beniamī et fecerūt hitatores ihe
rusalē iuxta pactū dñi dei patrum
suorū. Abstulit ergo iohas dictas
abominatiōes de vniuersis ēgi
omibz filiorū isrl. et fecit ōnes qui
ē fidui erant in israhel seruire dñō
deo suo. Cūctis diebz ei⁹ nō recesserūt
a dñō deo p̄r̄ suorū. Ca. xxxv
Fecit at iohas in iherl̄m p̄ba
se dñō qd̄ imolatu ē quarta
decia die mensis p̄mi. Et cōstituit
sacerdotes i officiis suis hortatusq; ē
eos vt ministraret i domo domini
Ierūsalē quoq; ad quorū eruditōez
oīs isrl sanctificabat dñō locutus
est. Domite archam in sanctuari
o templi qd̄ edificauit salomon fi
li⁹ dauid rex isrl. Nequaquē ei eam
vltra portabitis. Nūc ergo mini
strate dñō deo vrō et populo eius
isrl et prepate vos p domos et co
gnationes vrās in diuisionibz sin
guloz sicut p̄cepit dauid rex isrl
et descripsit salomō fili⁹ eius et mini
strate i sanctuario p familias tur
masq; leuiticas et sanctificati imo
late phase. Frēs etiā vrōs vt pos
sint iuxta verba q̄ locut⁹ ē dñs in
manu moyli facere p̄pate. Dedit
p̄tēa iohas oī p̄lo q̄ ibi fuerat in
uēt⁹ i sollemnitate phase agnos et

PARALI

hædos de regibus et reliquis pecoris tri-
ginta milia. bouesque tria milia. **H**ec
de regibus vniuersa ista. **D**uxque eius
sponte quod voverat obtulerunt tam po-
pulo quam sacerdotibus et leuitis. **D**ux
helchias et zacharias et iehiel pri-
cipales domus domini dederunt sacerdotibus ad
faciendum phasce pecora commixti duo
milia septem et boues trecentos.
Chonenias autem et semeias etiam et na-
thanael fratres eius. nec non asabias et
iabibel et iozabad principes leuitarum
dederunt ceteris leuitis ad celebra-
dum phasce quique milia pecorum et bo-
ues quingentos. **P**reparatumque est miste-
rium et steterunt sacerdotes in officio suo
leuiteque in iumentis iuxta regis ipsum
et imolatum est phasce. **A**speruntque sacer-
dotes manu sua sanguinem et leuite
detrahunt pelles holocaustorum et se-
pauert ea. ut daretur per domos et fa-
milias singulorum et offerrentur domino
sicut scriptum est in libro moysi. **D**e bu-
boque fecerunt similitudinem. **E**t assauerunt
phasce super ignem iuxta quod in lege scri-
ptum est. **D**acificas vero hostias cooperit
in lebetis et carabis et olei et festinato
distribuerunt vniuersæ plebi. sibi autem et
sacerdotibus postea pauert. **N**am in ob-
latione holocaustorum et adipum versus
ad noctem sacerdotes fuerunt occupati
vni leuite et sibi et sacerdotibus filiis
aaron pauert non uisum. **D**ux
autem filii asaph stabant in ordi-
ne suo iuxta preceptum domini et asaph
emam et ydithum prophetas regis. **I**ami-
tores vero per portas singulas obse-
uabant ita ut ne puncto quidem dis-
cederent a ministerio. **Q**uod obrem et
fratres eorum leuite pauert eis cibos.
His igitur cultura domini uite completa
est in die illa ut facerent phasce et of-

PHENOMENON .II.

ferret holocausta sup altare dñi
iux pceptū regis iohe. **F**ecerat
filij isrl q̄ repti fuerāt ibi phale i
tpe illor sollemnitate azimor septe
diebo. **N**ō fuit phale simile huic
i isrl a diebo samuel aphe h̄ nec
quisq̄ de iudicis regibz isrl fecit
phale sicut iohas sacerdotibz q̄ le
uitis q̄ omi iude q̄ isrl q̄ reptus fu
erat habitātibz in isrlm. **O**cta
se celebratū est. **P**ostq̄ instaura
uerat iohas templū. **A**scēdit necha
o rex egipti ad pugnādum in ter
chamis iux eufrate q̄ pcessit i oc
curfū eius iohas. **A**t ille missis ad
eū nūcijs ait **Q**uid m̄z tibi rex iu
da? **N**ō aduersū te hodie venio. **S**
cōtra aliā pugno domū ad quam
me de9 festinato ire precepit. **D**e
fine adūsū deū facē q̄ meū ē ne i
fficiat te. **N**oluit iohas reūti h̄ p
pauit cōtra eū belluz nec acq̄uit
p moibz necha o ex ore dei rex p̄p
it vt dimittar; i cāpo mageddo. **I**bi
q; vulneāt9 a sagittarijs dixit pu
eris suis **E**duce me de plio qz o
plido vulneāt9 sū. **Q**ui trāstulerūt
eū de curru i alterz curz q̄ seq̄bat
eū more regio q̄ asportauerūt eū i
isrlm. **M**ortuusq; ē q̄ sepult9 in
mausoleo p̄m suoz q̄ vniūsus lu
da q̄ isrl; luxerūt eū. **I**heremias
maime cui9 ōnes cātorez at; cā
tatrices vsq; in p̄ntē diē lamēta
cōes sup ioham replicāt q̄ q̄h lep
obtinuit in isrl. **E**cce scriptū fer
ē i lamētaōibz. **R**eliq̄ at9 fmonū
iohe q̄ misericordiaz ei9 q̄ lege p̄
cepta sūt dñi opa q; illi9 p̄nta q̄ no
uissā scripta sūt i libro egū iuda
q̄ israhel.

DARALI

Quit ergo populus terre ioa-
chā filiū iohē et cōstituit ege-
pro patre suo in iherl'm **V**iginti
um annor erat ioachā cū regnare
cepiss et tribus mensibz regnavit
i iherl'm. **A**movit at eum rex egipti
cū veniss i iherl'm et odemnavit eā
cū talētis argēti et talēto auri
Cōstituitq; pro eo regē eliachim
frem ei? sup iudā et iherl'm et vtit
nomen eius ioakim. **I**psū vero
ioachā tulit secum et adduxit i egi-
ptū. **D**igitiq; annor erat ioa-
kim cū regnare cepisset et vnde-
cū regnavit i iherl'm; fecitq; ma-
lum coram dño deo suo. **C**ōtra hūc
ascēdit nabuchodonosor rex cald-
or et victum catheris duxit in ba-
bilonē ad quā et vasa dñi trāstulit
et posuit ea in templo suo. **R**eliq;
aut vrbz ioakim et abhominatio
nem eius quas opat? ē et q iuen-
ta sūt in eo cōtinentur i libro regū
iudā et isrl'. **R**egnauit at ioakim
fili? eius p eo. **O**cto ānoz erat io-
akim cū regnare cepiss et tribus
mensibz ac decem diebz regnavit
i iherl'm fecitq; malū i aspectu do-
mini. **C**unq; anni circulus volvere
tur misit nabuchodonosor rex nū-
cios qz adduxerunt eū i babilonē
aspētatis simul preciosis vaf-
com? dñi. **R**egē vero cōstituit sede-
chīā patrū ei? sup iudā et iherl'm
Viginti et vnius anni eāt sedechi-
as cū regnare cepiss et vndecim an-
nis regnavit in iherl'm. **F**ecitq; ma-
lum i oculis dñi dei sui nec erubu-
it faciē iheremie aphe loquentis
ad se ex ore dñi. **A** rege qz nabu-
chodonosor recessit qui adiuvave-
rat eū p deum et induravit ceruicē

DOMENON .II.

suā et cor vt nō reuertere? ad dñz
deum isrl'. **S**ed et vniuersi princi-
pes sacerdotum et populus preua-
ricati sūt iniqui iuxta vniuersas ab-
hōiatōes gentiū et polluerunt do-
mū dñi quā scificauēat sibi i iheru-
salem. **M**ittebat at dñs deus pñm
suor ad illos p manū nūcioz suo-
rū de nocte surgens et quotidie
amonēs eo qz pcceret ppro et habi-
tatio suo. **A**t illi subsānabāt nun-
tios dei et parūpēdebāt sñmones
eius illudebātq; apheis. **D**on-
ascēderet furor dñi i populū eius
et esset nulla curatio. **A**dduxit ei
sup eos regē chaldeor et interfecit
iuvenes eor gladio i domo sactu-
arij. **N**ō ē misert? adolescētis et
vginis et senis nec decrepiti qdēz
s omnes tradidit i manibus eius
vniuersaq; vasa dom? dñi tam ma-
iora qz minora thesauros templi
et regis et principum transtulit i
babilonē. **I**ncenderunt hostes do-
mū dei destruxeruntq; mur iherl'm.
Vniuersas turres cōbussērūt et
qzqz pñciosū fuerat demoliti sūt.
Si qz euaserat gladiū duct? in ba-
bilonem fūiūt regi et filiis eius
donec imperaret rex pñaz et cōple-
retur sñmo dñi ex ore iheremie et
celebraret terra sabbata sua. **C**un-
ctis em diebz desolatōis egit sab-
batū vñ dū pplerent septuagita
āni. **A**nno at pñmo cyri regis pñaz
ad explendū sermonē dñi quē locu-
tus fuerat per os iheremie. **S**uscita
uit dñs spm cyri regis pñaz q
iussit predicari in vniuerso regno
suo etiam per scripturam dicens.
Hec dicit cyr? rex persaz. **D**ia re-
gnatēre dedit mī dñs de? celi et ipe

precepit mihi ut edificarem ei domum
in iherusalem quod est in iudea. Quis ex vo-
bis est o[mn]i populo eius? Sit dominus deus su-
us cum eo et ascendant.

Explicit lib[er] palipomeno[rum] sc[ri]pt[ur]e.

**Oratio manasses regis iuda cum
capt[us] teneret in babilone**

Domine deus omnipotens
pater nostrum abraham
ysaac et iacob et semini
eorum iusto. qui fecisti celum
et terram cum omni ornatu eorum. qui signasti
mare verbo precepti tui qui conclu-
sisti abyssum et signasti terribili
et laudabili nomine tuo. quem om-
nes pauperes et tremunt a vultu virtutis
tue. et insustentabilis ira super pec-
catores comminationis tue. immensa
vero et inuestigabilis misericordia promissionis
tue. quoniam tu es dominus altissimus
super omnem terram longanimis et mul-
ti misericors et penitens super mali-
ciam hominum. Tu autem domine secundum bonitatem
tuam promissionis plenam remissionem
peccatorum et tu deus iustorum
non posuisti penitentiam iustis. abra-
ham ysaac et iacob. hijs qui tibi non
peccaverunt quoniam peccavi super nuntium
tuum arene maris. multiplicate sunt
iniquitates mee increpavit super multo
vincolo ferri et non est respiratio mihi
quoniam exaltaui iracundiam tuam et malum co-
ra[m] te feci statuentes abhominaciones et
multiplicas offensiones. Et nunc
flecto genua cordis mei precor ad
te bonitatem domine. Peccavi domine pec-
cavi et iniquitatem meam agnosco. Peto
rogans te domine remitte mihi.
remitte mihi ne simul perdas me
cum iniquitatibus meis neque in

ESDRE

eternum reserves mala mea. quia ibi
non saluabis me secundum magnam misericordiam
tuam et laudabo te semper o[mn]i die
vite mee. quoniam te laudat o[mn]is vultus
celorum et tibi est gloria in secula se-
culorum Amen

**Explicit oratio manasses re-
gis iuda. Incipit prefatio be-
ati iheronimi presbiteri in libro esdre**

Quod difficilius sit fa-
cere quam possit an ne-
gare necdum statui-
t. Nam vobis aliquid in
panibus annuere se-
tentie est et magnitudo oneris im-
positi ita ceruice premit ut ante sub
falsce rursus sit quam levandum accedunt
ad hoc in modum studia quod o[mn]e quod scri-
bimus reprehendum putat. Et iterum
contra se officia repugnante publice
lacerant quod occulte legunt instanti ut
clamare compellat et dicere. Domine li-
bera animam meam a labijs inimicorum a li-
gua dolosa. Tercio? an? est quod semper
scribitis atque rescribitis ut esdre
librum et hester vobis de hebreo
trans feram quasi non habeatis gre-
ca et latina volumina aut quicquid
liber est quod a vobis vertit statim ab
o[mn]ibus conspuendum sit. Frustra autem
ut ait quidam? mihi neque aliud fati-
gando nisi odium querere extreme
dementie est. Itaque obsecro vos
mi domine et rogatione karissimi
mi ut privata lectione contenti si-
bros non efferatis in publicis viciis
fastidiosis cibis ingeratis victis
que eorum supercilium quod iudicare statim de
alijs et ipsi facere nihil novet. Si qui
autem fratres sunt quibus nec non dispi-
cet hijs tribuatis exemplar amone

tes vt hebreæ noia quorū gradis
in hoc volumine copia est distincte
et per intervalla transcribāt. Nihil
enim poterit emendasse librum mi-
hi emendatio liberariorū diligēcia o-
seruet. Nec quēquā moueat quod vnus
a nobis liber editus ē nec apocrypho-
rum ceterū et quā libri sōnis delecte-
tur quia et apud hebreos esdre
neemīeq; sermones in vno volumē
coactant et quod nō hñtur apud illos
nec de viginti quatuor sembris sūt p-
cul abiciēda. Si quōs at septuagim-
ta vobis opposuerit interpretes quo-
rum exemplaria varietas ipsa lacera-
ta et euersa demonstrat nec pōt
vūq; vix asseri quod diuersū ē mit-
tere eū ad euāgelia in quibus multa
ponūtur quasi de veteri testamen-
to quā apud septuaginta interpre-
tes nō hñtur velut illud quoniam
nazareus vocabit et ex egipto vo-
cavi filiū meū et videbūt in quē cō-
pūerūt multaq; alia quā latini o-
peri resuam et quēte ab eo vbi
scripta sūt. Cūq; pferre nō potue-
rit vos legite de his exemplaribus
que nup̄ a nobis edita maledicō-
rum die linguis cōfodiūt. Sed vt
ab opediū veniā certe quod allatur?
sū equissimū ē. Edidi aliqd quod nō
hñtur in greco aut aliqd hñtur quod
a me vsū ē. Quid itēp̄te lamant
Interrogēt hebreos ipsi aucto-
ribo trāslatiōi mee vs̄ arrogēt vs̄
rogēt fidē. Porro aliis ē si claus-
us dicit oculi nō volūt maledicē et
nō imitāt grecorū studiū et beniuolē-
ciā quod per septuaginta trāslatores iā
xpi euāgelio chrysostomē iudeos et
bebiomitas legis veteris itēp̄tes
aquilā videlicet et symachū et the-

odorēm et curiose legūt et per orige-
nis laborē in epistolis ecclesijs de-
dicāt. Quāto magis latini grati
esse deberēt quod epulātē cernerēt
gratiā a se aliqd mutuari. Prīmū
et magnorū sūptūū ē infinitē dif-
ficultatis exemplaria posse hēre om-
nia. deinde etiā quod habuerūt et hebrei
sermonis ignari sunt magis etia
būt ignorātes quod et multis viciis
dixit. Quod etiā sapientissimo auidā
nuper apud grecos accidit vt in
terbū scripture sensū relinquens
vniuscuiuslibet itēp̄tis seq̄ret
errore. Nos at qui hebreæ lingue
salte quam habemus sciām et lati-
nū nobis vtiq; sermo non deest
et de alijs magis possumus iudicāre
et ea quā ipsi itelligim? in nrā lingua
primere. Itaq; licet excedra sibi let
victorūq; synon icendia lactet nū-
quā meū iuuāte xpo silebit eloqui-
um etiā precisa lingua balbuti
et legāt quod volūt qui nolunt abici-
ant. Quētilēt apices hās calūni-
tur. Magis v̄ra caritate puorbor
ad studiū quod illoz detractiōe et o-
dio deterrebtor.

Explicit prologus Incipit liber
es eldre p̄m? Ca. primū.

In anno p̄mo cyri regis psarū vt
opleret v̄bū dñi ex ore iheremie
suscitauit dñs spiritū cyri regis
psar et trāsdixit vocē in oī regno
suo. etiā p̄scriptū fā dices. Nec di-
xit cyr? rex psar. Oīa regna terre
dedit mihi dñs deus celi et ipse p̄-
cepit mihi vt edificare ei domum
in iherl in que est in iudea. Quis ē
i vobis de vniuerso populo eius

Sit dñs illi? cū eo Ascēdat ī iherlꝰ
 q̄ ē ī iudea et edificet domū dei ī
 iherlꝰ ē de? q̄ ē ī iherlꝰ Et oēs ē
 liq̄ ī auctis locis vbiq̄; hītant
 adiuent eū vici de loco suo. argē
 to et auro et sba et p̄coribꝰ excepto
 qđ volūtariē offerūt tēplo dei qđ
 ē ī iherlꝰ Et surreperūt p̄cipes
 p̄m de iuda et beniamī et sacerdo
 tes et leuite oīs cū? suscitauit de?
 spm̄ vt ascēdēt ad edificādū tem
 plū dñi qđ erat ī iherlꝰ Vniūq̄;
 q̄ erat ī circuitu adiueēt manꝰ eo
 rū ī vasis argēteis et aureis. ī sba
 et iumētis ī suppellectili exceptis
 hīs q̄ spōte obtulerāt Rex q̄; cy
 rus p̄tulerat vasa templi dñi q̄ tu
 lerat nabuchodonosor de iherlꝰ et
 posuerat ea ī tēplo dei sui. Protu
 lit at ea cyrꝰ rex psaz p̄ manū mī
 tridatis filiū galabar. et annuera
 uit ea salabasar p̄cīpi iude et h̄
 ē numerꝰ eorꝰ Fiale auree triginta
 fiale argenteae mille. cūltri viginti
 nouē. scīphi aurei triginta. scīphi
 argentei secūdi q̄dringēti decē. va
 sa alia mille. Vīa vasa aurea et ar
 gentea q̄nqꝰ milia q̄dringenta. V
 niuersa tulit salabasar cū hīs q̄
 ascēdebāt de trāsmigratiōe babilo
 nis ī iherlꝰ. **Ca. ii.**

Hī sūt at filiū pūtie q̄ ascēdēt
 de captiuitate quā trāstulerāt
 nabuchodonosor rex babilonis ī
 babilonē et reuerſi sūt ī iherusa
 lē et iudeā. vnusquisqꝰ ī ciuitate
 suā q̄ venerunt cū zorobabel et ihe
 sua. neemīa. saraīa. iahelaya. mar
 dochay. belfā. mesphaz. beguai. re
 ūbaana Numerꝰ viroz p̄p̄lī ī iherlꝰ
 Filij phares. duo milia cētū septu
 agintaduobus. Filij saphacia. trecent

ti septuagintaduobus. Filij area. septē
 genti septuagintaquinqꝰ. Filij phet
 moab filioꝝ iosue ioab duo milia
 octingenti duodecim. Filij belā mil
 le ducenti quinquaginta quatuor. Fi
 lij iethua. nōgenti quadraginta
 qꝰ. Filij zachai. septingenti septu
 aginta. Filij bani. septēti quingenta
 Filij bebai. septēti quingenta tres. Fi
 lij azgad. mille ducenti quingenta duo.
 Filij adoniam. septēti septuaginta
 sex. Filij beguai. duo milia quinqu
 aginta sex. Filij abim. q̄dringēti quinqꝰ
 Filij ather qui erat ex
 ezechia. nonaginta octo. Filij belai
 trecenti quingenta tres. Filij ioza cen
 tum duodecim. Filij asem. ducenti
 quingenta tres. filij gebbar nongenti
 quinqꝰ. filij bethleem. centum quinqꝰ
 titres. Vici nethupha. quinque
 titres. Vici anathot. centum quinqꝰ
 titres. filij azmaueh. quadragin
 ta duo. filij caria thiam cephira et
 beroth. septingenti quadraginta tres
 filij rama et gabaa. septēti quinqꝰ
 titres. Vici machmas. centum quinqꝰ
 titres. Vici bethel et chai. ducenti
 quinqꝰ titres. filij nebo. quinquaginta
 filij megbis. centum quinqꝰ titres
 filij belā alteri. mille ducenti quinqꝰ
 titres. filij acim. trecenti
 quinqꝰ titres. Filij lodabīa. septēti
 quinqꝰ titres. filij ieich. trecenti
 quinqꝰ titres. filij sēaa. tria milia
 septēti triginta. Sacerdotes filij io
 ia ī domo iesue. nōgenti septuagin
 titres. filij emer. mille quinqꝰ
 titres. filij phesur. mille ducenti
 quinqꝰ titres. filij aā. mille decē et
 septē. Leuite filij iesue et ceteri mib
 filioꝝ odevie septuaginta quatuor. Et
 totꝰ filij asaph cētū quingenti octo filij

ES

CRE

.I.

iaitoz **F**ilij sellu filij ather filij tel
mo filij acub filij attata filij sobai
vni filij centūtrigintanoue. **N**athi
nei filij ha filij asupha filij tebba
oth filij ceros filij haa filij pha
don filij lebana filij azaba filij ac
ub filij agab filij selmai filij ana fi
lij gabdel filij gaer filij raahia fi
lij rasi filij nechoda filij gaze filij
azec filij phasea filij belee filij ale
maa filij muni filij nephusi filij be
ebue filij acupha filij aue filij bes
luth filij maia filij aesa filij ber
co filij hifara filij thema filij nasia
filij athupha filij fuoz salomois
filij sotei filij sophereth filij pha
ruba filij iala filij der o filij geddel
filij saphata filij athil filij phocere
th q erant de asebaaim filij amin
Des nathimnei q filij seruoruz sa
lomonis trecentonaginta duo.
Et hij q ascēderēt de thelmala the
lar sa cherub q don q mer q nō po
tuerūt indicāe domū patru suorum
q semen suū vtr ex isrl essent. **F**i
lij dalaia filij tobias filij nechoda
sercētū quāqgitaduo **E**t de filiis
sacerdotū filij iobia filij accos fi
lij bezellai q accepit de filiabo bez
zellai galaaditis vxore q vocat? ē
noie eoz. **H**ij queherunt scriptu
raz genealogie sue et non inuene
rūt q ei ecti sūt de sacerdotio. **E**t dix
erunt de sanctos eoz. donec surgēt
sacerdos doct? atqz pfect? **D**is
militudo quasi vn? qdragitaduo
seruis eorū q acillis qui erāt sep
temilia trecentūtrigintaseptēz q in
iphs cātorez atqz cātaces duce
ti. **E**q eoz sercentūtriginta sex mu

li eoz duce ti qdragitāqz. came
li eoz quadūgēti triginta qnqz.
ahm eoz sex milia septingētiūgi
ti. **E**t de principibz patrū cū igre
derent templū dñi qd est in iherl m
sponte obtulerūt in domum dei ad
extruendam eā in loco suo. **B**cdz
vires suas dederunt impensas o
peris. auri solidos qdragitamilia
et mille argenti minas quiqz mi
lia et vestes sacerdotales centūz
Habituēūt ergo sacerdotes q le
uite et de populoz cātorez et iam
tores q nathimnei in vrbibz suis
vniuersusqz isrl i cītatibz suis
Amqz venerat mēsis **Ca. iij.**
septim? et erant filij isrl in ciuita
tibus suis **C**ongregatus ē ergo po
pul? quasi vir vn? in iherl m q sur
rexit ioseph filius ioseph et fr̄s
eius sacerdotes et zorobabel fili
us salathiel et fr̄s ei? et edifica
uerūt altare dei isrl vt offerrent
i eo holocaustomata sicut scriptūz
ē i lege moyfi viri dei. **C**ollocave
rūt at altare dei sup bases suas de
ferrentibz eos p circuitū pplis ē
raz et obtulerūt sup illud holocau
stum dño mane et vespē **F**ecerūt
qz sollemnitatē tabnaculoz sicut scri
ptū ē q holocaustū diebz singul? p
ordinē sūm pceptū op? diei in die
suo et post hec holocaustū iuge tā
in kalendis q in vniuersis solle
mnitatibz dñi que erant cōsecrate q
i oibz in qbz vltro offerebat mu
nus dño. **P**mo die mēsis septimi
ceperunt offerre holocaustū do
mino **P**orro templū dei nonduz
fudatū erat. **D**ederūt autē pecuni
as latomis et cementariis cibuz
qz q potū q oleū sydonijs tyrijsqz

ut deferrent ligna cedrina de libā
no ad mare ioppen iuxta qđ prece
pat cyr⁹ rex p⁹lay eis. Anno autem
secundo aduent⁹ eor⁹ ad tēplū dei
i iher⁹l⁹m mēse secūdo ceperunt zoro
babel fili⁹ salathiel et iosue filius
iosedech et reliq⁹ de fūb⁹ eor⁹ sacer
dotes et leuite et oēs qui venerāt
de captiuitate in iher⁹l⁹m cōstituerūt
leuitas a viginti annis et supra ut
urgerent op⁹ dñi. Stetitq⁹ iosue
et filij eius et frēs ei⁹ cedmihel et
filij ei⁹ et filij iuda q⁹i vir vn⁹ ut in
statet sup⁹ eos q⁹ faciebāt op⁹ in tē
plo dei filij enadab et filij eor⁹ et fra
tres eor⁹ leuite. Fundato igit⁹ a ce
mentarijs templo dñi steterūt sa
cerdotes in cōnati suo cū tubis et
leuite filij asaph i cūbal⁹ ut lau
darent deū p⁹ manus dauid regis
isrl⁹. Et cōnebant in ymnis et cōfel
sione dñi qm̄ bonus. quoniam i eter
nū misericordia eius sup⁹ isrl⁹. Ois
q⁹z popul⁹ vociferabatur clamore
magno i laudando dominum eo q⁹
fundatū esset templuz domi. Plu
rimi etiā de sacerdotib⁹ et leuitis et
p⁹ncipes p⁹m et seniores q⁹ viderāt
templū pri⁹ cū fundatū esset et hoc
templū in oculis eor⁹ flebāt vocē
magna et multi vociferantes in le
ticia eleuabant vocē. nec poterat
q⁹sq⁹ agnoscere vocē clamoris letā
tium et vocē flet⁹ ppli. Cōmixti ei
populus vociferabat clamore mag
no et vox audiebat⁹ paul. Audie
runt at⁹ hostes iude et beniamin q⁹
filij captiuitatis edificaret templū
dñi deo isrl⁹. et accēdētes ad zoro
babel et ad p⁹ncipes p⁹m dixerūt
eis. Edificem⁹ vobiscum q⁹ ita ve
tos querim⁹ deū vest⁹. Ecce nos

imolaui⁹ victimas a dieb⁹ asso
raddan regis assur q⁹ adduxit nos
huc. Et dixit eis zorobabel et io
sue et reliqui p⁹ncipes p⁹m isrl⁹.
Non ē nobis et vobis ut edificem⁹
domū deo nrō. sed nos ip⁹ soli edi
ficabim⁹ deo nostro sicut precepit
nobis cyrus rex p⁹lay. Factū ē igit⁹
ut popul⁹ terre impediret ma
n⁹ ppli iude et turbaret eos in edi
ficando. Conduxerūt aut⁹ aduersus
eos cōsiliatores ut destruerent cō
siliū eor⁹ oib⁹ dieb⁹ cyri regis
p⁹larum.

Capitulum iiii

In regno aut⁹ assueri ipse ē artaxerxes in principio regni ei⁹ scri
pserūt accusatōem aduersus ha
bitatores iude et iher⁹l⁹m. Et i dieb⁹
artaxerxis scripsit besellam miter
bates et thabeel et reliqui q⁹ erāt
in consilio eor⁹ ad artaxersem re
gem p⁹larum. Epistola autem accu
sationis scripta erat syriace et lege
batur sermone syro. Heubeltheem
et samsai scriba scripserunt episto
lam vnā de iher⁹l⁹m artaxerxi regi
huiuscemodi. Heubeltheem et samsai
scriba et reliqui cōsiliatores eor⁹
dynei et aphasathai theophalei
arphaser. herchuei. babiloni su
sannathe. dyei. et elamite et ceteri
de gentib⁹ quas transtulit salma
nasae magnus et gloriosus et ha
bitare eas fecit in ciuitatib⁹ lama
rie et in reliquis regionibus t⁹as
flumen in pace. Hoc est exemplar
epistole quam miserunt ad eum.
Artaxerxi regi serui tui viri qui
sūt trans fluium salutem dicit
Motū sit regi q⁹ iudei qui ascende
runt a te ad nos venerūt in iheru
salem ciuitatem rebellem et pessimā

ES

ORE

.I.

quā edificiant ex truentes muros
ei⁹ et parietes. Nunc igit notum
sit regi qz si citā illa edificata fue
rit et muri ei⁹ instaurati tributu
et vectigal et annuos reddit⁹ nō
dabunt et vsq ad reges hec nota
pueniet. Nos ergo memores sal
quod in palacio comedim⁹ qz lesi
ones regis vidē nephas ducim⁹
idcirco misim⁹ et nunciauimus re
gi vt recenseas in libris historia
rum patz tuoz et inuenies scri
ptū i cōmentarijs et scies qm vrb
illa vrb rebellis ē et nocens regi
bo et puincijs et bella cōitantur
in ea ex diebz antiqs qvobrem et
ciuitas illa destructa ē. Nūciā
nos regi quoniā si ciuitas illa edi
ficata fuerit et muri ip⁹ istaura
ti possit idem trās fluuiū n hēbis
Verbū misit rex ad reū beeltzeem
et samai scribā et ad reliquos q e
rant in cōsilio eoz hitatores fama
tie et ceteris trans fluuiū salute
dices et pacē. Accusatio quam misi
tis ad nos manifesta lecta ē corā
me et a me preceptū ē et recensue
runt inueneruntqz qm ciuitas il
la a diebz antiqs adūsū reges re
bellat et seditiōes et plia concitant
in ea. Nāq reges fortissimi erāt
omī q trās fluuiū est. Tributū qz
et vectigal et reddit⁹ accipiebant.
Nūc ergo audite sētentia; vt p
hibeatis viros illos et vrb illa n
edificet donec si forte a me missū
fuerit. Videte ne negligēt hōciplea
tis et paulatim crescat malū. O tra
reges Itaqz exēpluz edicti artar
rechis regis lectū ē corā reū beel
theem et samai scribā et piliarijs

edz et abierūt festini in iherl'm ad iu
deos et pphibuerūt eos i brachio et
robore. Tūc intermissū ē op⁹ do
mus dñi in iherl'm et nō fiebat vsq
ad anū scdm regm darij regis per
factum

Ca. v.

Prophetauerūt autē aggeus p
pheta et zacharias fili⁹ ad
do pphetantes ad iudeos q erant
i iuda et iherl'm in nomie dei isrl.
Tūc surrexit ozobabel fili⁹ sala
thiel et iosue fili⁹ iosedeck et cepērūt
edificare tēpluz dñi in iherl'm et cū
eis pphete dei adiuuātes eos. In
ipso at tēpe venit ad eos thātan
nai q erat dur trās flumē et star
buzānai et cōsiliarij eoz sicqz di
perunt eis. Quis dedit vob cōsiliū
vt domum hanc edificaretis. et
muros ei⁹ instauraretis. Ad qd
rēdim⁹ eis q eēnt nomina hōim
auctoz edificatiōis illi⁹. Oculis
at dei eoz fact⁹ ē sup senes iude
oz et nō potuerūt inhibere eos.
Placuitqz vt res ad dariū referre
tur et tunc satisfacerent adūs⁹ ac
cusatiōem illā. Exēplar ep⁹ e quā
misit thātanai dur regiōis trās
flumē et starbuzānai et cōsiliato
res ei⁹ apharsathej q erāt trās
flumen ad dariū regē. Sermo
quē miserāt ei sic script⁹ erat. Da
riū regi pax oīs. Notū sit regi ille
nos ad iudeā puiciā ad domum
dei magni q edificatur lapide ipo
lito et ligna ponūtur in parietibz
op⁹ qz illud diligēt extruēt et cre
scit in manibz eoz. Interrogavi
m⁹ ergo senes illos et ita dixim⁹
eis. Quis dedit vobis potestates
vt domum hanc edificaretis et mu
ros hps instauraretis. Si et noia

eorum quesivimus? ab eis ut nunciare
 in? tibi scripsimus? quia nomen eorum viro-
 rum qui sunt principes in eis. Huiusce
 modi autem sermonem responderunt no-
 bis dicentes. Nos sumus? huius dei celis
 terre et edificamus? templum quod erat
 extructum ante hos annos multos quod
 quia rex israel magnus edificaverat et ex-
 truxerat. Postquam autem ab iracundiam
 provocaverunt preses nostri deum ce-
 li tradidit eos in manus nabuchodonosor regis babilonis chaldei do-
 minusque; hanc destruxit et populum
 eius transtulit in babilonem. Anno
 autem primo cyri regis babilonis cy-
 rus rex proposuit edictum ut domus
 dei edificaretur. Nam et vasa templi
 dei aurea et argentea que nabuchodonosor
 tulerat de templo quod erat
 in iherusalem et asportaverat ea in templum
 babilonis protulit cyrus rex de tem-
 plo babilonis et data sunt sasabasar
 vocabulo quem et principem a-
 stituit dixitque ei. Hec vasa tolle et
 vade et pone ea in templo quod est in
 iherusalem et domus dei edificetur in loco
 suo. Tunc itaque sasabasar ille venit
 et posuit fundamenta templi dei
 in iherusalem et ex eo tempore usque nunc e-
 dificatur et nunc completum est. Nunc
 ergo si videtur regi bonum recedat
 in bibliotheca regis que est in babi-
 lone utrum nam a cyro rege iussu
 fuerit ut edificaretur domus dei in ihe-
 rusalem et voluntatem regis super
 hac rem mittat ad nos. **Ca. vi**
Quoniam datus rex precepit et re-
 cederunt in bibliotheca libro-
 rum qui erant repositi in babilone et in-
 ventum est in ecbathanis quod est castrum
 in medena provincia volumine unum
 talisque scriptus erat in eo documentum

us. Anno primo cyri regis cyrus
 rex decrevit ut domus dei edificaretur
 que est in iherusalem in loco ubi imolant
 hostias et ut ponant fundamenta
 suppositantia altitudinem cubitorum
 sexaginta et latitudinem cubitorum
 sexaginta ordines de lapidibus im-
 positis tres et sic ordines de lignis no-
 vis. Superius autem de domo regis da-
 bunt. Sed et vasa templi dei aurea
 et argentea que nabuchodonosor tule-
 rat de templo iherusalem et attule-
 rat ea in babilonem reddant et refe-
 rantur in templum iherusalem in locum
 suum que et posita sunt in templo dei.
 Nunc ergo thathanai duces regionis
 que est trans flumen et starbusan-
 nai consiliarii vestri apharesath qui
 estis trans flumen procul este
 ab illis et dimitte fieri templum
 dei illud a duce iudeorum et a seniori-
 bus eorum et domus dei illa edificetur in
 loco suo. Sed et a me preceptum est quod
 oporteat fieri a presbiteris iudeo-
 rum illis ut edificetur domus dei. scilicet ut de
 archa regis. id est de tributis que dantur
 de regione trans flumen studiose super
 tus dentur viris illis ne impediatur
 opus. Quod si necesse fuerit et vitulos et
 agnos et hedos in holocaustum deo ce-
 li frumentum sal vinum et oleum secundum ritum
 sacerdotum qui sunt in iherusalem detur eis per
 singulos dies. ne sit in aliquo queri-
 monia et offerant oblationes deo
 celi orentque pro vita regis et filio-
 rum eius. A me ergo positum est
 decretum ut omnis homo qui hac
 mutaverit iussionem tollatur lig-
 num de domo ipsius et erigatur et a-
 figatur in eo. domus autem eius pub-
 licetur. De? autem qui habitare fecit no-
 men suum ibi dissipet omnia regna

et populu qui extenderit manu su
am ut repugnet et dissipet domu
dei illam que est in iherlm. Ego dari
us statui decretum quod studiose i
pleri volo. Igitur tbananai dux re
giois trans flumē et starbuzan
nai et consiliarii eius secundum quod pre
cepit datus rex sic diligenter exe
cuti sunt. Seniores autem iudeorum
edificabant et prosperabant iuxta p
phetiam aggei prophete et zacharie filij
abdo. Et edificauerunt et construxerunt
iubente deo israel et iubente cyroz
duxio et artaxerxe regibus persarum
et compleuerunt domu dei istam usque ad
diem tertium mensis adar. que est ante
septimum regni dary regis. Fecerunt
autem filij israel sacerdotes et leuitas
et reliqui filiorum transmigratiois debi
tationem domus dei in gaudio ob
tulerunt in dedicatione domus dei vi
tulos centum. arietes ducentos ag
nos quadringentos. hircos capra
rum propter totius israel duodecim
iuxta numerum tribuum israel. Et statu
erunt sacerdotes in ordinibus suis et le
uitas in vicibus suis super opera dei in ihe
rusalem sicut scriptum est in libro
moysi. Fecerunt autem filij transmigratio
nis pascha quinquadesima die mensis
primi. Purificati ei fuerant sacerdo
tes et leuitas quoniam unus. omnes mundi
ab immolatione pascha. vniuersis
filijis transmigratiois et fratribus sui
is sacerdotibus et fratribus. Et comederunt
filij israel qui reuerfi fuerant de trans
migratione omnes qui se sepauerant a
congregatione gentium terre ad eos
ut querebant dominum deum israel. Et fece
runt in iherusalem sollemnitatem azimorum septem die
bus in leticia quam letificauerat eos
dominus et conuerterat cor eius assue ad

eos adiuuaret manus eorum in opere do
mus domini dei israel. **Ca. viij**
Post hec autem verba in regno ar
taxerxis regis persarum esdras
filius saraie. filij azaie. filij helchie
filij sellu. filij sadoch. filij achitob
filij amarie. filij azarie. filij mara
ioth. filij zarie. filij ozl. filij toccl.
filij abisue filij finees. filij eleazar
filij aarō sacerdotis ab initio ipse
esdras ascendit de babilone et ipse
scriba relox in lege moysi quam do
minus dedit israel. Et debuit ei
rex secundum manum domini dei eius bonas
super eum omnem petitionem eius. Et
ascenderunt de filiis israel et de fi
liis sacerdotum et de filiis leuitarum
et de cantoribus et de ianitoribus.
et de nathinneis in iherusalem anno se
ptimo artaxerxis regis et venerunt
in iherusalem mense quinto ipse est an
nus septimus regis. Quia in primo
die mensis primi cepit ascendere de
babilone et primo die mensis quinti
venit in iherusalem iuxta manum dei sui
bonam super se. Esdras autem pavit cor su
um ut investigaret legem domini et faceret
et doceret in israel preceptum et iudicium.
Hoc est autem exemplar epistole edicti
quod dedit rex artaxerxes esdri sa
cerdoti scribe erudito in scripturis et
preceptis domini et ceremonijs eius in israel.
Artaxerxes rex regum. esdri sac
erdoti scribe legis dei celi doctissimo
salute. A me decretum est ut aulam
quam placuerit in regno meo de populo
israel et de sacerdotibus eius et leuitis ire
in iherusalem terram vadat. A facie enim
regis et septem consiliatorum eius mis
sus es ut visites iudeam et iherusalem
in lege dei tui que est in manu tua
et ut feras argentum et aurum quod

rex et consiliatores eius sponte obtulerunt deo israel cuius in iherusalem tabernaculum est. Et omne argentum et aurum quodcumque muneris in universa provincia babilonis et populus offerre voluerit et de sacerdotibus qui sponte obtulerint domui dei sui quam est in iherusalem libere accipere studiose eme de hac pecunia vitulos arietes agnos et sacrificia et libamina eorum et offer ea super altare templi dei vestri quod est in iherusalem. Et si quod tibi et fratribus tuis placuerit de reliquo argento et auro ut faciatis iuxta voluntatem dei vestri facite. Vasa quoque que dant tibi in ministerium domus dei tui trade in conspectu dei in iherusalem. Et cetera quibus oportuit fuisse in domum dei tui quantumcumque necesse est ut expendas dabis de thesauro et de fisco regis et a me. Ego artaxerxes rex statui atque decreui omnibus custodibus archę publice que sunt trans flumen ut quodcumque petierit a vobis esdras sacerdos scriba legis dei celi absque mora de tunc usque ad argentum talenta centum et viginti ad frumentum chloros centum et viginti ad vini bathos centum et viginti ad bathos olei centum sal vero absque mensura. Omne quod ad ritum dei celi pertinet tribuat diligenter in domo dei celi ne forte irascatur contra regnum regis et filiorum eius. Vobis quoque notum facimus de universis sacerdotibus et levitis ceterisque nathanneis et ministris domus dei huius ut recte gal et tributum et annonas non habeatis potestatem imponendi super eos. Tu autem esdras secundum sapientiam dei tui quam est in manu tua constitue iudices et phariseos ut iudicent omni populo qui est trans flumen. hiis vero qui novierunt legem dei tui et imperitos doce te libere

Et omnes qui non fecerint legem dei tui et legem legis diligenter in dictum erit de eo siue in mortem siue in exilium siue in condemnationem substantie eius vel certe in carcerem. Et dicit et dominus deus patrum nostrorum qui dedit hoc in corde regis ut glorificaret domum domini que est in iherusalem et in me inclinauit misericordiam suam coram rege et consiliatoribus eius et universis principibus regis potentibus. Et ego constitui manu domini dei mei que erat in me aggregavi de israel principes qui ascenderunt mecum. **Ca. viii.**

Hii sunt ergo principes familiarum et genealogia eorum qui ascenderunt mecum in regno artaxerxis regis de babilone. De filiis finees geson. De filiis ythamar. daniel. De filiis ds: att. De filiis sechemie et eo numerati sunt viri centum quinque et sexaginta. De filiis phetmoab helioenai. De filiis phetmoab viri. De filiis sechemie filius ezechiel et cum eo trecenti viri. De filiis addan nabeth filius ionathan et cum eo quinque et sexaginta viri. De filiis helai ysaia filius athalie et cum eo septuaginta viri. De filiis saphatie zebedia filius michael et cum eo octoginta viri. De filiis ioab obedia filius heli et cum eo ducenti decem et octo viri. De filiis selomith filius iosaphie et cum eo centum sexaginta viri. De filiis bebai zacharias filius bebai et cum eo viginti octo viri. De filiis eseb iobanan filius ezethan et cum eo centum decem viri. De filiis adoniam qui erant novissimi et hec nomina eorum heliphelet et helhel et samaias et cum eis sexaginta viri.

ES

ORE

.I.

De filiis beggū vthai et zachur et
 cum eis septuaginta viri. Congre-
 gauit eos ad flumē qui dicitur
 ad habaua et mām? ibi tribus
 diebus. Quēsi uir? in populo et in sac-
 do? de filiis leui et nō inueni ibi
 Itaq; mihi heliez et ariel et seme-
 am et helnathan et arū et alterū
 helnathā et natban et zacharias
 et mesolam principes et loarū et
 helnathā sapientes et mihi eos ad-
 heddo qui ē primus in casphie loco
 Et posui in ore eorū verba q̄ loque-
 rentur ad heddo et ad fratres ei⁹
 nathineos in loco casphie vt addu-
 cerent nobis ministros dom⁹ Si
 nostri Et adduxerunt nobis per
 manū dei nostri bonas sup nos vi-
 cū doctissimū de filiis mooli filij
 leui filij israhel et sarabiā et filios
 eius et fratres ei⁹ decē et octo et a-
 sabiam et cū eo ysaiam de filiis me-
 ras fratresq; ei⁹ et filios eius vi-
 giti. Et de nathineis q̄s dederat
 dauid et principes ad ministeria le-
 uitae nathinneos dūctos vigin-
 ti. Hī suis noib⁹ vocabantur
 Et p̄bicaui ibi ieiunium iuxta flu-
 uium ad habaua vt affligeremur co-
 a dñō deo nostro et petremus
 ab eo viam rectam nobis et filiis
 nostris vniuersisq; substācie nrē
 Et iubi ei petere regē auxiliū et e-
 quites q̄ defenderent nos ab īmi-
 co i via qz dixeram⁹ regi. Man⁹
 dei nostri est sup oēs q̄ q̄rūt eū in
 boitate et impiū ei⁹ et foetudo
 eius et furor sup oēs q̄ dereliquit
 eū. Ieiunauim⁹ aut et rogauim⁹
 deū nrm p hoc et euenit nobis p
 spere. Et sepaui de p̄cipib⁹ sacer-
 dotū duodecim sarabiā et asabiaz

et cū eis de fratrib⁹ eorū decem Ap-
 pendi⁹ eis argētū et aurū et vasa
 cōsecrata dom⁹ dei nrī que obtule-
 rat rex et cōsiliatores eius et prin-
 cipes ei⁹ vniuersusq; isrl eorū
 qui inuenti fuerāt. Et appendi in
 manibus eorum argenti talēta sex
 cētaquingenta et vasa argētea
 cētum auri centū talenta et crate-
 ras aureas vīginti q̄ habebant so-
 lidos millenos et vasa eris fulgē-
 tis optimi duo pulcra vt aurum.
 Et dixi eis Vos sancti domini et
 vasa sancta et argentum et aurum
 qd sponte oblatū ē domio deo pa-
 trum nostrorū. Vigilate et custodi-
 te donec appendatis coram prin-
 cipib⁹ sacerdotū et leuitarū et duci-
 bus familiay isrl in iherl in the-
 saur⁹ dom⁹ domini. Susceperūt
 at sacerdotes et leuite pond⁹ argē-
 ti et aurū et vasorū vt deferrent ihe-
 rusalē in domū dei nostri. Pro mo-
 uimus ergo a flumine ad habaua
 duodecima die mensis p̄mi vt pe-
 geremus iherl. Et man⁹ dei nrī
 fuit sup nos et liberauit nos de ma-
 nu inimici et insidiatoris in via
 Et venim⁹ iherl et mām⁹ ibi die-
 bus tribus. Die at quarta appen-
 sum est argētū et aurum et vasa
 in domo dei nrī p manū reoth
 filij vrie sacerdotis et cū eo eleazar fi-
 lius sinees. cūq; eis iohādel filius
 losue et noabala fili⁹ bennoi leui-
 te iuxta numē et pond⁹ oim. De
 scriptūq; ē omne pond⁹ in tēpore
 illo. Sed et q̄ venerant de captiui-
 tate filij t̄asmigratiōis obtulerūt
 holocaustomata deo isrl vitulos
 duodecim p omni populo isrl arie-
 tes nonaginta sex agnos septuaginta

septē hircos p pētō duodecī .oīa
i holocaustū dñō dederūt autē edic
ta regis satrapis q̄ erāt de aspectu
ēgis ⁊ ducibz trās flumē ⁊ eleua
uerūt populū ⁊ domum dei. **Ca. ix**

Distq̄ autē hec p̄pleta sūt ac
cesserūt ad me p̄ncipes dicen
tes. Nō est sepatus p̄p̄lus israhel
et sacerdotes ⁊ leuīte a populis f
ray ⁊ de abhōinacōnibz eorūz cha
nanei vic; et ethei ⁊ pheresei et ie
busei ⁊ amonitay ⁊ moabitay et e
gyptioz ⁊ amorreoz. Tulerunt
enī de filiabz eoz sibi ⁊ filijs suis:
et amiscuerūt semē sem̄ cum popu
lis trarum. Man⁹ etiā p̄ncipū et
magistratum fuit in trāsgressio
ne hac p̄ma. Cumq; audisset ser
monez istū scidi palliū meū et tu
mīa et euelli capillos capitis mei ⁊
barbe et sedi merens. Conuene
runt autē ad me oēs qui timebāt
verbū dei isrl: p trāsgressione eo
rū qui de captiuitate uenerāt et e
go sedebā tristis vsq; ad sacrifici
um uespertinū. Et in sacrificio u
persio surrexi de afflictōe mea et
scisso pallio et tunica curuaui ge
nua mea ⁊ exp̄adi manus meas
ad dñm deū meū ⁊ dixi de⁹ meus
aspidor et erubescō leuare fatiem
meā ad te: q̄niā iniquitates nostre
multiplicate sunt sup caput n̄m
⁊ delicta nostra creuerūt vsq; ad ce
lū a diebz p̄m̄ nostrorū. Sed et
nos ipi peccauim⁹ grauit̄ vsq;
addiē hāc: et i iniquitatibz nostris
traditi sum⁹ ipi ⁊ reges nostri ⁊
sacerdotes nostri i manūz regum
terray ⁊ in gladiū et in captiuita
te et i rapinā et i cōfusione vul
tus haur et die hac Et nūc q̄si paz

et ad momētū facta est deprecacō
nostra apud dominū deū nostrum
vt dimitterentur nobis reliq̄e et
daretur paz illi⁹ i loco sancto ei⁹
⁊ illuminaret oculos nostros de⁹
n̄ ⁊ daret nobis vitā modicā
in seruitute nostra. q̄ seruī sum⁹
⁊ in seruitute nostra nō dereliquit
nos de⁹ noster et inclinauit super
nos miām cōā rege psay. vt darē
nobis vitā et sublimaret domū
dei n̄. ⁊ exstrueret solitudines ei⁹
⁊ daret nobis sp̄m in iuda ⁊ iher⁹
Et nūc q̄d dicem⁹ dñe de⁹ noster
pt⁹ hec: Quia dereliq̄m⁹ mādata
tua q̄ p̄cepisti i manu suorū tuorū
phetay dicens. Terra ad quam
ingredimini vt possideatis e
ā terrā imūda est iuxta imūdicia
populorū ceterarūq; terrarū
abhominacōibz eorū qui p̄pleuerūt
eā ab ore vsq; ad os in cōquina
tione sua. Nūc ergo filias vestras
ne detis filijs eorū et filias eorū
ne accipiat filijs vestris ⁊ nō q̄
ratis pacē eorū ⁊ p̄speritatē eorū
vsq; in eternū vt p̄fortemini ⁊ cō
medatis q̄ bona sūt terre et here
des habeatis filios vestros vsq; i
seculū. Et pt⁹ oīa q̄ uenerūt sup
nos in opibz n̄is pessimis et in de
licto nostro magno. q̄ tu de⁹ n̄
liberasti nos s̄ iniquitate n̄a ⁊ de
disti nobis salutē sicut ē hodie vt
non p̄teremur ⁊ irrita facerem⁹
mādata tua neq; meimōia iustay. Nū
m⁹ cū ipi is abhōinacōnū istay. Nū
q̄d irat⁹ es nob vsq; ad cōsumma
cōnē ne dimittēs nob̄ reliquias ad
salutē: dñe de⁹ isrl iust⁹ es cū qm̄
derelicti sum⁹ q̄ saluaremur sic die
hac Ecce cōā te sum⁹ i delicto n̄o

Non enim statim potest corā te super
hoc

Capitulum .x.

Sic ergo orante esdras implo-
rante deum et flente et iam
ante templū dei collectus est ad
eū dei israel cētus grandis nimis vi-
rox et mulier et puerorū. Et fleuit
populus multo fletu. Et rēdit se-
chemias fili⁹ iehiel de filijs helā et
dixit esdre. Nos puicati sumus
in deū nostrum et duxim⁹ vxores
alienigenas d ppls terre. Et nūc
h est penitētia in israel sup hoc per
quāmus fedus cū dño dō nostro
ut piciamus vniuersas vxores et
eos q de hīs nati sūt. Iuxta volūta-
tem domini et eorū qui timent pcep-
tum dñi dei nostri scdm legē fiat.
Surge tuum est discernere nos qz
etiam teū. Cōfortare et fac. Sur-
xit ergo esdras et adiūuit pñ-
cipes sacdotū et leuitarū et oēm is-
rahel vt facerent fm verbū hoc.
Et iurauerunt. Et surrexit esdras
ante domū dei et abiit ad cubiculū
iohānan filij eliahb et ingressus ē
illuc. Danē nō comedit et aquā nō
bibit. Iugebat em transgressionē
eorū q venerant de captiuitate. Et
missa ē vox in iuda et in iherl'm om-
nibus filijs transmigratiōis vt
agregarent i iherl'm et omis q nō
venerūt in tribu dieb⁹ iuxta cōsiliū
principum et seniorū. auferet vni-
uersa substantia eius et ipse abiciet
de cētū transmigratiōis. Conuene-
runt igit oēs viri iuda et beniami-
ni i iherl'm tribu diebus ipse est men-
sis nonus. vicefima die mensis et
sedebit oīs popul⁹ i platea domus
dei tremētes p peccato et pluuijs
Et surrexit esdras sacerdos et dixit

ad eos. Vos transgressi estis et
duxistis vxores alienigenas vt ad-
deretis super delictum israel. Et nūc
date cōfessionem domino deo pñm
vestrorum et facite placitum eius
et sepamini a populis terre et ab
vxorib⁹ alienigenis. Et rēdit v-
niuersa mltitudo dixitqz voce ma-
gna. Iuxta verbū tuū ad nos sic fi-
at. Verūtñ qz popul⁹ multus est et
tempus pluuię et non sustinemus
stare foris et opus nō est diei vni-
us vel duorū vehement quippe pec-
cāum⁹ in sermone isto cōstituatur
principes in vniuersa multitudine
et oēs i ciuitatib⁹ nostris q duxerunt
vxores alienigenas veniāt i
temporib⁹ statutis et cū hīs senio-
res per ciuitatē in ciuitatem et iu-
dices eius donec auertatur ira dei
nostri a nob sup peccato hoc. Igit
ionathan fili⁹ alahel et iaazia fili-
us thecure steterūt sup hoc et mesol-
lā et sebechai leuites adiūuerunt
eos. Fecerūtqz sic filij transmigrati-
onis. Et abiit esdras sacerdos et
viri principes familiarū in domos
patrū suorū et oēs per noīa sua et se-
derunt in die pmo mēhs decim vt
quererēt rem. Et cōsumati sūt oēs
viri q duxerūt vxores alienigenas
vsqz ad diem primū mēhs primi.
Et inuenti sūt de filijs sacerdotum
qui duxerūt vxores alienigenas
de filijs iosue filij iosedech et frēs
eius maasia et eliezer et iavib et
godolia. Et dederunt manus suas
vt eicerēt vxores suas et p delicto
suo arietem de ouib⁹ offerret. Et
de filijs emer ānani et zebodia. Et
de filijs serim mahia et helia et seme-
ia iehibhel et ozias. Et de filijs

phessur. helioenā. maasia. ysmā
 bel. nathanael. iozabeth. ⁊ helesa.
 Et de filiis leuitar. iosabeth. et se
 meiz. celaia. ipse ē calithaphatha
 ia. iuda. ⁊ eliez. Et de cantoribus
 eliasub. et de ianitoribus. sellū. ⁊ the
 lem. et vti. Et ex isrl de filiis pha
 ros. remeia. et eja. ⁊ melhia. ⁊ mi
 amim. eliez. et melchia. banea.
 Et de filiis elā. mathamia. zacha
 rias. et ihebiel. et abdi. ⁊ timoth.
 et helia. Et de filiis zethua. helioe
 nai. eliasub. nathai. ⁊ iberimuth.
 et zabeth. ⁊ azisa. Et de filiis bebai.
 iohannan. anamia. zabbai. atha
 lai. Et de filiis ben. mosollai. mel
 luch. et adaia. iasub. et saal. et ra
 muth. Et de filiis phetmoab. edua.
 et chalaal. banalas. et maasias.
 mathamias. befelehel. benui. ⁊ ma
 nasse. Et de filiis erem. eliez. et ie
 sue. melchia. semeias. symeon. ben
 iamin. maloch. samarias. Et de
 filiis asom. mathanai. mathet. a
 zabeth. elpheleth. ibermai. manaf
 ses. semei. De filiis bani. maaddi.
 amram. et buel. baneas. ⁊ badai.
 as. chelau. bānia. marimuth. ⁊ he
 liasub. mathamias. mathanai. et
 iasi. et bani. et bennui. semei. et
 salmias. et aathan. et adaias.
 mechnedabai. syai. sarai. ezrel.
 et selemau. et semeria. sellum. a
 maria. ioseph. De filiis neui. a
 bihel. mathatias. zabeth. zabia. ies
 du. et iohel. et banai. Omnes hii acce
 perant uxores alienigenas. ⁊ fue
 runt ex eis mulieres. q̄ pepant fi
 lios.

Explicit liber esdre p̄m. Inci
 pit liber neemie q̄ est esdre
 secundus

Ca. i.

Uerba nemie filij bel
 ebie. Et factum est i
 mense casleu. anno
 vicefimo. ⁊ ego eras
 i filiis castro. Et wib
 anani. vn⁹ de fratribus meis ipse ⁊
 viri iuda. et interrogauī eos de lu
 deis qui remaserant ⁊ supant de
 captiuitate. et de iherl. m. Et dixit
 mibi. Qui remanserunt. et dere
 licti sunt de captiuitate. ibi in pro
 uincia. in afflictione magna. sūt
 ⁊ i obprobrio. ⁊ mur. iherl. m. disti
 pat. ⁊ ⁊ porte ei⁹ abuste sūt igni.
 Cūq; audissē verba hui⁹. cecidi
 sedi. et fleui. et luxi diebus multis.
 et ieiunabā. ⁊ orabā ante faciē sū
 celij. dixi. Queso dñe de⁹. celi. for
 tis magne. atq; terribil. qui aucto
 ris pactū. ⁊ misericordiā. cū hīs. q̄
 te diligūt. custodiūt mādata tua.
 fiat aures tue. auscultantes. ⁊ oti
 li tui. apti. vt audias oratiōem. ser
 ui tui. quā ego oro coram te. hodie
 nocte. et die. p̄ filiis isrl. seruis. tu
 is. ⁊ cōfiteor. p̄ peccatis. filior. isrl. q̄
 bo. peccauerūt tibi. Et ego. et dom⁹
 patris mei. peccauim⁹. vanitate. se
 ducti sum⁹. ⁊ nō custodiim⁹ mā
 datū. ⁊ cerimonias. et iudicia. que
 precepisti. moyse. famulo tuo. Me
 mento. verbi. qd̄ mandasti. moyse.
 seruo tuo. dicens. Cum transgre
 si fueritis. ego. discedam. vs. in. po
 pulos. et si reuertamini. ad me. au
 stodiatis. precepta. mea. et. facia
 tis. ea. etiā. si. abducti. fueritis. ad
 extrema. celi. inde. congregabo. vs.
 et. reducam. in. locum. quem. elegi.
 vt. habitaret. nomen. meum. ibi.
 Et. ipsi. serui. tui. et. populus. tuus.

quos redemisti in fortitudine tua magna et in manu tua valida. Obsecro dñe sit auris tua attendens ab orem serui tui et ad orationem seruatorum tuorum qui volunt timere nomen tuum et dirige seruū tuum hodie et da ei misericordiam ante virū hunc. Ego enim eram pincerna regis.

Capitulum .ij.

Factum ē autē in mēse misā anno viceſimo artaxerxis regis et vinū eāt ante eū. Et leuauit vinū et dedi regi et eā quāsi lāguis ante faciem eius. Dixitq; in rex. Quare vult? tu? tristis est cū te egrotū nō videā? Nō est hoc frustra. s. malum nescio qd in cor de tuo est. Et timui valde ac nimis et dixi regi. Rex in eternum viue. Quare non mereat vultus meus qd cūctes domus sepulcrorum prius mei deserta est? porte eius obuste sūt igni. Et ait in rex. Oro qd te protegas. Et orauit deū celi et dixi ad regem. Si videt regi bonū et si placeat seruū tuū ante faciem tuā vt imitetur me in iudeā ad ciuitatez sepulchri patris mei et edificabo eam. Dixitq; in rex et regina que sedebat iuxta eum. Vsq; ad quod tempus erit iter tuum et quādo reuertēris? Et placuit ante vultum regis et misit me. Et cōstitui ei tempus et dixi regi. Si regi videt bonum ep̄las det mihi ab duce regionis trans flumen vt traducāt me donec veniam; i iudeā et epistolā ad asaph custodem saltus regis. vt det mihi ligna vt tegā possum portas templi turres domos et muros ciuitatis et domū quam ingressus fuero. Et dedit mihi rex iuxta manū dei mei bonā

meam. Et veni ad duces regionis trans flumē dediq; eis epistolas regis. Miserat autē rex mecum principes militū et eq̄tes. Et audierūt sanaballath oronites et tobias seruus amanites et cōtristati sūt afflictione magna qd vixisset homo qd querebat prosperitatem filiorū israel. Et veni iherl'm et erā ibi tribus dies. Et surrexi nocte egor viri pauci mecum et nō indicauī cuiq; qd domini? dedisset in corde meo vt facerem in iherl'm et iumentū nō eāt mecum nisi aīal cui sedebā. Et egresus sum per portam vallis nocte et ante fontē draconis de porta stercoretis et cōsiderabā murum iherl'm dissipatū et portas eius cōsumptas igni. Et tranſui ad portam fontis et ab aqueductum regis et nō eāt locus iumento cui sedebam vt trāſiret. Et ascendi per turretem nocte et cōsiderabam murum et reuersus veni ad portā vallis et redi. Magiſtratū autē nesciebāt quo abisset aut qd ego facerem. Sed et iudeis et sacerdotibus et optimatibus et magistratibus et reliquis qd faciebant opus vsq; ad id loci nihil indicauerā. Et dixi eis. Vos nostis afflictionem in qua sum? qd iherl'm deserta est et porte eius cōsumptę sūt igni. Venite et edificem? muros iherl'm et nō simus vltra obprobriū. Et indicauī eis manū dei mei qd eēt bona meā et verba regis que locut? ē mihi et aio. Purgam? et edificem? Et confortate sunt manus eorum in bono. Audierunt autē sanaballath oronites et tobias seruus amanites et gosem arabs et subſannaerunt nos et despererunt dixerūtq;

Que ē hec res quā facitis? Nun
quid cōtra regē vs rebellatis Et
reddidī eis sermonē diriqz ad e
os. De9 celi ipse nos iuuat et nos
serui ei9 sum9 Burgam9 et ebi
ficem9 Vobis at nō ē ps et iustici
a et memoria in iherlm. **Ca. iij.**

Et surrexit eliasib sacerdos
magnus et frēs eius sacerdo
tes et edificauerūt portā gregis Ip
si scificauerūt eā et statuerūt valuas
ei9 vsqz ad turrīm centum cubitorū
scificauerūt eam vsqz ad turrīm ana
nehel Et iuxta eū edificauerūt vi
tri ihericelp et iuxta eos edificauit zac
chur filius amri Portam autem
piscinam edificauerunt filij asnaa
ipsi tēperunt eam et statuerūt val
uas eius et seras et vectes Et iux
ta eos edificauit marimuth filius
vrie filij acc9 Et iuxta eum et i
cauit mosollam filius barachie filius
mesezebel Et iuxta eū edificauit sa
doch filius baana Et iuxta eū edifi
cauerūt theuemi. Optimates at
eor9 nō supposuerūt colla sua i ope
dñi dei sui Et portam veterem edi
ficauerūt ioiada filius phasea et mo
sollam filius besodia ipsi tēperūt eā
et statuerūt valuas ei9 et seras et
vectes. Et iuxta eos edificauerūt
melchias gabaonites et iadon me
ronathites vici de gabaō et mas
pha p duce q erat i regiōe trans
flumē Et iuxta eū edificauit eziel
fili9 araiā aurifer Et iuxta eū edi
ficauit ananias filius pigmē tarh et
dimiseēt iherlm vsqz ad murū pla
tee latioris Et iuxta eū edificauit
raphaia filius ahur princeps vici
iherlm. Et iuxta eū edificauit ieiā
da filius aromath contra domū su

am Et iuxta eū edificauit attibus
fili9 asetonie Media pte vici ebi
ficauit melchias filius ere et asub
fili9 phethmoab et turrīm fuenor
Et iuxta eos edificauit sellū filius
aloes princeps medie partis vi
ci iherlm oseez filij ei9 Et portā val
lis edificauit anun et hitatoēs et a
noe ipsi edificauerūt eā et sta tuerūt
valuas ei9 et seras et vectes et mil
le cubitos in muro vsqz ad portam
sterquilini Et portā sterquilini edifi
cauit melchias filius rechab prin
ceps vici bethacharem. Ipe edifi
cauit eā et statuit valuas ei9 et se
ras et vectes Et portā fontis edifica
uit sellū filius colozai princeps pagi
maspha Ipe edificauit eā et tēper
et statuit valuas ei9 et seras et vectes
et muros piscine syloe in ortu re
gis et vsqz ad grad9 q descēdūt de
citate d8. Ipe eū edificauit neemī
as filius azbch princeps dimidie p
tis vici bethsur vsqz cōtra sepulcr
d8. et vsqz ad piscinā q gradi ope
structa ē et vsqz ad domū fortium.
Post eū edificauerūt leuite reu h
li9 bēni Post eos edificauit asibi
as princeps dimidie partis vici ce
ile in vico suo. Post eū edificauit
runt frēs eor9 bechui filius enebad
princeps dimidie partis ceile. Et e
dificauit iuxta eū azer filius iosue
princeps maspha mensurā seam
dā cōtra ascēsu flemissimū aguli
Ipe eū in mōre edificauit baruch
fili9 achai mēsurā secūdā ab an
gulo vsqz ad portā dom9 eliasib la
cōf magni Ipe eū edificauit me
rimuth filius vrie filij attb9 mē
surā scdaz a portā dom9 eliasib do
nec excedēt dom9 eliasib Et p eū

edificauerunt sacerdotes viri de ca-
 pestibz iordanis. Post eos edifica-
 uit beniamin et asub contra domum
 suam. Et post eos edificauit azari-
 as filius maasie filij ananie contra
 domū suā. **P**⁹ eū edificauit benui-
 fili⁹ ennada mensurā secundā a do-
 mo azarie vsq; ad flexurā et vsq;
 ad angulum. Post eum edificauit
 phalel filius ozi contra flexuram
 et turrim que emini de domo regis
 excelsa id est in atrio carceris. **P**⁹
 eum phadia filius feros. Natbin
 nei autē habitabant in ofel vsq; con-
 tra portas aquarum ad orientem
 et turrim q̄ pminebat. Post eos e-
 dificauerunt theclem mensuraz se-
 cundam e regione a turre magna
 et eminenti vsq; ad murum templi
 et sursum at ad portam equoz edi-
 ficauerunt sacerdotes unusquisq;
 contra domū suā. Post eos edifica-
 uit sedeo filius semmer contra domū
 suam. Et post eum edificauit semei
 a filius sechemie custos porte orientis.
 Post eum edificauerunt ana-
 nias filius selemie et anon filius se-
 lo sextus mensuram secundā. **P**⁹
 eum edificauit mesollam filius ba-
 rachie contra gazophiliacum suū.
 Post eum edificauit mechas filij
 us auidis vsq; ad domum natbi-
 neoz et scuta vendentium. Contra por-
 tam iudicialem et vsq; ad cenaculū
 anguli. Et inter cenaculū anguli
 i porta gregis edificauerunt arti-
 fices et negociatores. **Ca. iij.**
Actū est autē cū audisset sana-
 ballath qd edificaremus mu-
 rum ier⁹ est valde. Et motus mi-
 nis subleuauit iudeos et dixit co-
 ram fratribus suis et frequentia sa-

maritanoz. Quid iudei faciunt im-
 becilles? Nū dimittet eos gentes?
 Num sacrificabunt et complebunt in
 vna die? Nunqd edificare poterūt
 lapides de acetiis pulueis q̄ obu-
 sti sunt? Sed et tobias amanites
 proximus eius ait. Edificent. Si
 ascenderit vulpes transliet muruz
 eoz lapideū. Audi deus nr qd fā-
 sumus despectū. Conuerte obpro-
 brium sup caput eoz da eos ī de-
 spectiōe mī terra captiuitatis. Ne
 operias iūctatem eoz peccatū eo-
 rū cōm facie tua nō deleat qd irrise-
 runt edificātes. Itaq; edificauim⁹
 mur et cōiunximus totum vsq; ad
 ptem dimidiā et puocatū ē cor po-
 puli ad operandum. Factum est at
 cum audisset sanaballath et tobi-
 as et arabes et amanite et azotij
 qd obducta esset ciuitas muri ihe-
 rusalem et qd cepissent interrupta
 concludi. irati sunt nimis. Et aggre-
 gati sunt omnes ppter vt venirent
 et pugnaret contra iherusalē et molire-
 tur in iudeas. Et orauim⁹ deum no-
 strum et posuimus custodes super
 murum die ac nocte contra eos.
Dixit autē iudas. Debilitata ē for-
 titudo portantis et hum⁹ nimia est
 et nos nō poterimus edificare mu-
 rū. Et dixerunt hostes nostri. Ne
 sciant et ignorent donec veniamus
 ī mediū eoz et interficiamus eos et
 cessare faciam⁹ opus. Factū est at
 venientibus iudeis qui habitabāt
 iuxta eos et dicentibus nobis per
 decem vices ex omnibus locis q̄
 bus venerāt ad nos statui in loco
 post murū p circuitū populū ī or-
 dinē cū gladijs suis et lanceis et
 arcibus. Et pseri atq; surrexi et aio

ad opamates et magistrat? et ad
 reliqua partem vulgi. Nolite ti-
 mere a facie eorum. Domini magni
 terribilis memetote et pugnate pro
 fratribus vestris. filiis vestris et filiabus
 vestris et uxoris vestris et domibus
 vestris. Factum est autem cum audisset
 inimici nostri nuntiatum esse nobis. dissi-
 pavit deus consilium eorum. Et reuer-
 si sumus omnes ad muros. Unde quisque
 ad opus suum. Et factum est a die illa
 media pars iuvenum eorum faciebat
 opus. et media parata erat ad bellum
 et lancee et scuta et arcus et lorice.
 et principes post eos in omni
 domo iuda edificantium muros et
 constantium onera et imponentium. Una
 manu sua faciebat opus et altera
 tenebat gladium. Edificantium enim
 unusquisque gladio erat accinctus
 renes. Et edificabant et clangebant
 bucina iuxta me. Et dixi ad opti-
 mates et ad magistrat? et ad reliqua
 partem vulgi. Opus grande est et la-
 tum et nos separati sumus in muro pro-
 cul alter ab altero. In loco quo cum
 quis audieritis clangorem tube illuc
 currite ad nos. Deus noster pug-
 nabit pro nobis et nos ipsi faciamus o-
 pus. Et media pars nostrum tene-
 at lanceas ab ascensu aurore donec
 egrediantur astra. In tempore quo illi di-
 xi populo. Unde quisque cum puero suo
 maneat in medio iherusalem et sint
 vobis vires per noctem et die ad opan-
 dum. Ego autem et fratres mei et pueri mei
 et custodes qui erant post me non de-
 ponebamur vestimenta nostra. Unde quis-
 que cum nudabatur ad baptismum.
Et factum est. **Ca. v.**
 clamor populi et uxorum eius mag-
 nis adversus fratres suos iudeos. Et

erant qui diceret. Filii nostri et filie no-
 stre multe sunt minimis. Accipiamus
 pro precio eorum frumentum et comedamus
 in et vivamus. Et erant qui diceret.
 Agros nostros et vineas et domos
 nostras opponamus et accipiamus
 frumentum in fame. Et alii dicebant.
 Mutuo sumamus pecunias in tem-
 puta regis demusque agros nostros
 et vineas. Et nunc sicut carnes fra-
 trum nostrorum sic carnes nostre sunt
 et sicut filii eorum ita et filii nostri.
Ecce nos subiugamus filios nostros
 et filias nostras in servitutem et de
 filiabus nostris sunt famule neche-
 mus unde possint redimere agros
 nostros et vineas nostras alii possi-
 dent. Et iratus sum minimis. et au-
 disse clamorem eorum secundum verba
 hec. Cogitavitque cor meum. Et incre-
 pavi optimates et magistrat? et
 dixi eis. Viras ne singuli a fratri-
 bus vestris exigatis. Et congregavi
 adversum eos contionem magnam
 et dixi eis. Nos ut scitis redimimus
 fratres nostros iudeos qui veni-
 ti fuerant gentibus secundum possibilitatem
 nostram. Et vos igitur vendite fratres no-
 stros et redimemus eos. Et filii eorum
 nec iuvenent quod viderent. Dixitque
 ad eos. Non est bona res quam facitis.
 Quare non in fide dei nostri ambulatis ne-
 exprobrete nobis a gentibus inimicis no-
 stris. Et ego et fratres mei et pueri mei
 comodavimus plurimis pecunias et
 frumentum. Non repetamus in conspectu istius
 Es alienum concedamus quod debet nobis
 bis. Reddite eis hodie agros suos
 et vineas suas et oliveta sua et do-
 mos suas. Qui potius et centesimam
 pecunie frumenti vini et olei quam
 exigere soletis ab eis date pro illis.

Et dixerunt. Reddem? et ab eis
nihil querem? sicq? faciem? vt lo
q̄ris. Et vocauit sacerdotes et adiuu
u eos vt facerent iuxta qd̄ dixerat.
Insuper excessi sinu meū et dixi. Sic
exultat deus oēm virum qui non
opleuit verbū istud de domo sua
et de laboribz suis. Sic exultatur
et vacu? fiat. Et dixit vniuersa ml̄
tudo amen. Et laudauerūt deum.
Fecit ergo popul? sicut erat dictū.
Et sic aut illa quam preceperat rex
mibi vt essem dux ī terra iuda ab
anno viceesimo vsq? ad annuz trice
simum secundum artaxerxis regis
p annos duodecim ego et fratres
mei annonas que ducibz debeban
tur nō comedimus. Duces autem
pmi q̄ fuerūt ante me grauauerūt
populū et acceperunt ab eis ī pa
ne et vino et pecunia q̄tidie ficos
quadraginta. Sed et ministri eorū
depresserant populū. Ego at non
feci ita propter timorez dei. Quin
potius in ope mui edificauiz agz
nō emī et oēs pueri mei cōgregati
ad opus erant. Iudei qz et ingiāt?
centūquingenta viri et qui venie
bant ad nos de gentibus que ī cir
cuitu nostro sunt in mensa mea e
rant. Parabatur autem ī p̄ dies
singulos bos vnus atq? oves sex ele
cti exceptis volatilibz et inter dies
decem vna diuersa et alia ml̄ta tri
buebam. Insuper et anonas ducatus
mei non q̄siui. Valde ei erat atre
nuatus ppl̄s. Memento mei deus
meus in bonū fm̄ omnia que feci
populo huic.

Ca. vi.

Factum est autem cū audiss̄
sanaballath et tobias et gosa
arabs et ceteri inimici nostri qd̄ e

dificass̄ em ego murum et non eēt
in ip̄o rehdua interruptio vsq? ad
tempus at illud valuas nō posue
ram in portis miserūt sanaballath
et gosen arabs ad me dicētes. Vei
et pariamus sed? pariter in vitu
lis in campo vno. Ipsi at cogitabāt
vt facerēt mihi malum. Mihi ergo
ad eos nuncios dicens. Op? gran
de ego facio et non possum descende
re ne forte negligat cum venero et
descendero ad vos. Miserūt at ad
me fm̄ verbū hoc p̄ quatuor vices
et tūdi eis iuxta sermōnē priorē.
Et misit ad me sanaballath iux
ta verbū prius quinta vice puerū
suū et epistolā habebat in manu
sua scriptam hoc modo. In gentibz
auditum est et gosen dixit qd̄ tu et
iudei cogitatis rebellare et p̄pterea
edifices murū et leuate te velis su
p̄ eos regem p̄pter quā cām et p̄
phetas posuēis qui predīcēt de te
in iherusalem dicētes. Rex in iudea
est. Auditur? est rex verba hec. Io
arco nūc veni vt ineamus cōsiliū
pariter. Et misit ad eos dicēs. Nō
est factū scdm̄ verba hec que tu lo
queris. De corde em̄ tuo tu cōpōis
hec. Oēs em̄ hī terre bāt nos cogi
tantes qd̄ cessarent man? nostre
ab opere et quiescerem?. Quā ob
cām magis cōfortaui manus meas.
Et ingressus sum domū samaie fi
lij dalaie filij methabeel secreto.
Qui ait. Tractem? nobiscū in do
mo dei in medio templi et clauda
mus portas edis qz venturi sunt
vt interficiāt te et nocte vēturi sūt
ad occidendum te. Et dixi. Nū q̄s
q̄ similis mei fugit? Et q̄ vt ego
ingredietur templum et viuet? Nō

ingrediar Et intellexi qd de? nō
misi eū sed qñ vaticinās locut⁹
ess et ad me et tobias et sanabal
lath cōduxissent eū Accepit em̃
precīū? vt territ⁹ facerem et pec
care et hērent malū qd exprobra
rent m̃. Memento mei dñe p to
bia et sanaballath iuxta opa eorū
talīa. Et noadie pphē et ceterorū
ppharū q̃ tēbāt me Cōplet⁹ ē at
murus viceſimo quīto die mēſis
elul. quiquaginta duobus diebo
Factū ē ergo cum audissent dñes
inimici nr̃i vt timerent vniuerſe
gentes que erant in circuitu nr̃o
et conderent intra ſemetipſos et
ſcirent qd a domino factum eſſet o
pus hoc. Sed et in diebus illis
multe optimatū iudeorū episto
le mittebantur ad tobiam et a to
bia veniebant ad eos Multi enim
erant in iudea habentes iuramentū
eius quia gener erat ſechemie fili
lorei et iohannan fili⁹ eius acce
pat filiā meſollā filiū barachie. Et
et laudabāt eū corā me et vba mea
nūciabant ei Et tobias mittebat
ep̃las vt terreret me **Ca. vii.**

Postq̃ at edificat⁹ ē murus et
posui valuas et recensui ia
mitores et cantores et leuitas. p̃
cepi anem fratri meo et an aie pri
cipi domus de iherusalem ipse enī
quasi vir verax et timens deū pl⁹
ceteris videbatur Et dixi eis Nō
aperiantur porte iherusalem vsqz
ad calorem solis Cūqz adhuc as
pisterent clauſe porte sūt et oppi
late Et posui custodes de habita
torib⁹ iherusalē singulos p vices
suas et vnumquēqz contra domū
suam Ciuitas aut erat laſa nis et

grādis et pl⁹s puius in medio ei⁹
et non erāt dom⁹ edificate Deus
at debīt i corde meo et cōgregaui
optimates et ingrātus et vulgus
vt recensere eos Et inueni lib⁹
cēsus eorū q̃ ascēderant p̃mū et in
uentū eſt scriptū in eo **Fili** fili⁹ p
uincie q̃ ascēderunt de captiuitate
migrantiū quos trāstulerat nabu
chodonosor rex babilonis et reſi
sūt in iherl̃m et in iudea? vnusquis
i ciuitate suā q̃ venerāt cū zoro ba
bel. ioseph neemias azarias raami
as naamin mardoche⁹ bellar mel
pharat beggoai naui. baana **Fili**
tus viroz p̃p̃i iſrl̃ **Fili** pharos
duo milia cētum septuaginta duo.
Fili saphadai: trecentū septuagin
taduo. **Fili** area sexcentū quinqu
aginta duo **Fili** p̃hetmoab filioz io
sue et ioab duo milia octingēti de
cem et octo **Fili** belā. mille octin
gentū quinquaginta quatuor. **Fili**
thua nōgentū quādraginta quīqz **Fili**
zachai septingēti sexaginta. **Fili** be
nui sexcentū quādraginta octo. **Fili**
bebai. sexcentū viginti octo **Fili** as
gad duo milia trecentū viginti duo
Fili a domitā. sexcentū sexaginta
septem **Fili** bequal duo milia sex
aginta septem **Fili** adin. sexcentū
quingenta quinqz. **Fili** atber
fili⁹ ezechie nongenti octo. **Fili** a
se m̃ trecentū viginti octo **Fili** be
sai trecentū viginti quatuor. **Fili** a
reph centum duodecim **Fili** gaba
on nonaginta quinqz **Fili** bethleē
et nethupha centum octoginta o
cto. **Viri** anathot centum viginti o
cto. **Viri** bethamoth quadraginta
duo **Viri** cariathiarim cephira et
beroth septingēti quadraginta tres

Viri rama et nebo sexcenti viginti
 unus Viri machmas centi viginti
 duo Viri bethel et chai ducenti vigi-
 tates Viri nobis alteri? qui quagi-
 taduo. Viri helam alterius mille
 ducenti quinquaginta quatuor Filii
 arem trecenti viginti Filii ihericho
 trecenti quadraginta quique Filii loda-
 dm et ono septingenti viginti unus
 Filii sena a tria milia nongenti tri-
 ginta Sacerdotes. Filii idaia in do-
 mo iesua nongenti septuaginta tres
 Filii emmer mille quinquaginta duo
 filii phessur mille ducenti quadra-
 ginta septem. filii arem: mille decem
 et septem Leuite. filii io sue: et ced-
 nibel filiorum odum septuaginta qua-
 tuor. Cantores. Filii asaph centi
 quadraginta octo Iamitores. Filii
 sellu filii atther. filii thelmon. filii
 acarb. filii athita. filii sobai centi
 triginta octo Nathinnei. Filii soa-
 ros. filii fiaa. filii phadon. filii le-
 bana. filii agaba. filii selmon. filii
 ana. filii geddel. filii gaer. filii ra-
 bia. filii rasin. filii nechoda filii ie-
 se. filii aza. filii phasea. filii besai.
 filii munim. filii nephusim. filii be-
 chue. filii acipha. filii azur filii bes-
 luth. filii maida. filii arsa. filii bar-
 chos. filii fizar. filii thea. filii na-
 ha. filii athupha. filii seruorum sa-
 lomons filii sothai. filii sopherch
 filii pheruda. filii alabala. filii der-
 on. filii gedel. filii saphata filii at-
 bil. filii focerech. qui erat ortus ex
 asbam filio ammon. Omnes na-
 thinnei et filii seruorum salomois
 trecenti nonaginta duo. Viri sunt
 autem qui ascenderunt de thelmala
 et belarsa cherub adon et emmer et

non potuerunt iudicare domum patrum
 suorum et semen suum utrum ex israel
 essent Filii dalai a. filii dobai filii
 nechoda sexcenti quadraginta duo
 Et de sacerdotibus filii iobia. filii
 accos filii berzellai. qui accepit de
 filiabus berzellai galaaditis vir-
 orem et vocatus est noie Viri que si-
 erunt scripturam suam in censu et non
 inuenerunt et eieci sunt de sacer-
 dotio Dixitque atther satha eis ut
 non manducarent de sanctis san-
 ctorum. donec staret sacerdos doctus
 et eruditus Omnis multitudo quasi
 vni? quadraginta duo milia sexcen-
 ti sexaginta ab his seruis et ancillis eo-
 rum qui erant septem milia trecenti tri-
 ginta septem et inter eos cantores
 et cantatrices ducente Qui eorum
 sexcenti triginta septem muli eorum du-
 centi quadraginta quique cameli eorum quod-
 centi triginta quique asini sex milia sep-
 tingenti viginti. Hucusque refertur
 quid in commentario scriptum fuit ex
 in nemine historia texi Nonnulli
 autem de principibus familiarum dede-
 runt in opus Atther satha dedit in
 thesaurum auri dragmas mille phia-
 las quinquaginta tunicas sacerdota-
 les quingenta triginta. Et de princi-
 pibus familiarum dederunt in thesau-
 rum operis auri dragmas viginti
 milia et argenti minas duo milia
 ducentas. Et quod dedit reliqui? po-
 pulus auri dragmas viginti milia et
 argenti minas duo milia et tunicas
 sacerdotales sexaginta septem Ha-
 bitauerunt autem sacerdotes et le-
 uite et iamitores et cantores et reli-
 quum vulgus et nathinnei et om-
 nis israel in ciuitatibus suis.

Capitulum. viij.

Et venerat mensis septimus
 filij at isrl erant in ciuitati
 bus suis. **C**ogregat⁹ q³ ois ppl s
 quasi vir vn⁹ ad platea q³ e ante
 portam aquar⁹ dixer⁹ esdras scri
 be vt afferret librum legis moyfi
 qua p^{re}cepit d^{omi}ns israheli. **A**ttulit
 ergo esdras sacerdos legē coram
 multitudine viroz et muliez. cū
 etis q³ q³ poterant itelligere i die
 p^{ri}ma mēis septimi **E**t legit i eo
 apte in platea q³ erat an^{te} portā a
 quaz de mane vsq³ ad mediā diem
 i consp^u viroz et muliez et sapiē
 tum. **E**t aures ois populi erant
 erecte ad libz. **S**tetit at esdras
 scriba sup gradu lignēū quē fece
 rat ad loquēdū et steter⁹ iuxta eū
 mathathia et semia et amia et vria
 et elchia et maasia ad dexteram
 eius et ad sinistra. phadaia mi
 sabel et melchia et asum et asaph
 dana zacharia et mosollā. **E**t ape
 ruit esdras libz coram oī populo
Sup vniuersū q³pe populū emie
 bat **E**t cum aperuiss^{et} eum stetit
 ois popul⁹. **E**t benedixit esdras
 domino deo vce magna **E**t rēdit
 ois populus amen. amen. eleuā^s
 manus suas **E**t inuati sunt et
 adorauerunt deum p^{ri}m^o in terram
Porro iosue et baani. et serabia
 yami acub. septbai odia maasi
 a celisa azai⁹ iozabed anami pha
 laia leuite filētiū faciebāt i popu
 lo ad audiēdā legē **P**opul⁹ autē
 stabat in gradu suo **E**t lege⁹ in
 libro legis dei distincte et apposi
 te ad itelligendū et intellexerunt
 cum legeretur. **D**ixit at neemias
 ipse ē arthesatha et esdras sacer
 dos et scriba et leuite interptatē⁹

vniuerso populo **D**ies sanctifica
 tus est d^{omi}no deo nrō **N**olite luge
 re et nolite flere **P**lebat enim ois
 populus aī audiret verba legis
Et dixit eis **I**te comedite p^{ri}guia
 et bibite mulsum et mittite ptes
 eis q³ nō p^{re}pauerunt sibi q³ s^{an}ctus
 dies d^{omi}ni est et nolite contristari.
Gaudiū etenim d^{omi}ni est fortitudo
 nrā **L**euite autē silentiū faciebāt
 in oī populo dicentes **T**acete q³
 dies sanctus ē et nolite dolere. **A**
 bñt itaq³ ois populus vt comede
 ret et biberet et mitteret ptes et fa
 ceret leticiā magnā q³ itelleperāt
 verba q³ docuerat eos. **E**t in die se
 cundo cōgregati sūt p^{ri}ncipes fami
 liar⁹ vniuersi populi sacerdotes et
 leuite ad esdras scribā vt interp
 taretur eis verba legis **E**t inuene
 rūt scriptū in lege p^{re}cepiss^{et} d^{omi}ns
 in manu moyfi vt habitet filij is
 rahel in tabernaculis i die sollēni
 mēis septimi et vt p^{re}dicent et di
 uulgēt vce⁹ in vniuersis vrbib⁹
 suis et in isrl m dicētes **E**gredimi
 ni i mōte et afferte frondes oliue
 et frondes ligni pulcerrim⁹ frō
 des mirti et ramos palmar⁹ et frō
 des ligni nemorosi vt fiāt tabna
 cula sicut scriptum ē **E**t egress⁹ est
 ppl s et attuler⁹ **F**ecer⁹q³ sibi tab
 nacula vn⁹ q³q³ i domate suo et in
 atrijs suis et i atrijs dom⁹ dei et
 i platea porte aq³q³ i platea por
 te ephrai **F**ecit g^o vniūsa ecclia eo⁹
 q³ edierāt de capuitate tabnacula
 et hitauer⁹ i tabnacul⁹. **N**ō ei fece
 rant a diebo iosue filij nun talit⁹ fi
 lij isrl vsq³ ad diē illū et fuit leticia
 magna nīs **L**egit at i libro legis
 dei p^{ri}mo dies singl⁹os a die p^{ri}mo vsq³

ES

ORE

.II.

ab dñe nouissimū et fecerūt sollēmi
tatem septē diebo et i die octauo
collectam iuxta ritum **Ca. ix.**

In die aut vice simo quarto mēsis hu
ius uenerūt filij isrl i ieiunio et in
sacris et hum? sup eos **E**t sepatū
semen filiorū isrl ab oī filio alie
mgēna et steterūt et cōfitebāt pec
cata sua et iniquitates patrum suorum. **E**t
conuerterūt ad stādū et legērūt i co
lumie legis dñi dei sui quas i die
quater cōfitebātur et adorabant
dñm deū suū **S**uererūt aut sup
gradū leuitarū iosue et bami et semī
bel tēm sabna abami sabnas ba
ni thanani et clamauerūt magna
uocē ad dñm deū suū **E**t dixerunt
leuite iosue et chebmihel bonni a
sebia serobia arebia obaia sebna
fataia **S**urgite bñdicite dño deo
nostro ab eterno usq in eternū **E**t
bñdicant noi gl'ie tue excelsō in o
mnibenedictione et laude **T**u ipse do
mine solus tu fecisti celū et celoz
celoz et oēm exercitum eorum. **E**t
ram et vniuersa q̄ i ea sunt maia
et oīa que i eis sunt **E**t tu uiuificas
oīa hec et exercit? celi te adorāt
Tu ipse dñe de? qui elegisti abā
et educisti eum de igne chaldeorū
et posuisti nomē eius abraham et
inuenisti cor eius fidele coram te
et posuisti eū? eo fed? ut dares ei
terrā chananei et heli euei et amor
rei et pherezei et ihebusi et gerge
sei ut dares semini eius. **E**t imple
sti uerba tua quoniā iust? es. **E**t
pōdisti afflictionem p̄m nostrorū
in egipto clamorēq; eorū audisti
sup mare rubr? et dedisti signa et
portenta in pharaone et in vniū

his seruis ei? et i oī pplo terre illi
us **C**ognouisti ei qz supbe egerāt
contra eos et fecisti tibi nomen fi
cut et in hac die. **E**t mare diuisi
sti ante eos et transeūt p mediū
maris in sicco. **P**ersecutores aut
eorū percussisti i profundum qñ lapi
dem i aqz valldas et i colūna nub
ductoz eorū fuisti per diem et i co
lūna ignis per noctem ut appare
ret eis uia per quā ingrediebā
tur **A**d mōtē q; synai descēdisti et
locutus es cū eis de celo et dedisti
eis iudicia recta et legē ueritatis
cerimōnias et p̄cepta bona **E**t sab
batū sanctificatū tuū ostēdisti eis
et mandataz cerimōnias et legem
p̄cepisti eis i manu moy? suū tuū
Danēq; de celo dedisti eis i fame
eorū et aquā de petra eduxisti eis si
tientibus. **E**t dixisti eis ut ingre
derentur et possiderent terraz sup
quā leuasti manū tuā ut traderes
eis. **I**psi uero et p̄res nostri super
be egerunt et idurauerūt ceruices
suas et non audierūt mandata tua
et noluerūt audire et non sūt eorū
dati mirabiliū tuorū que feceras
eis **E**t indurauerunt ceruices su
as et dederunt caput ut cōuertere
tur ad seruilitatē suā qñ per cōten
tiōem. **T**u aut deus ppicius cle
mens et misericors lōganimis et
multe miserationis nō dereliqisti
eos. **E**t qdē cū fecisset sibi vitulū
conflatilē et dixissent iste ē de? tu
us qui eduxit te de egipto fecerūt
qz blasphemias magnas: tu autē
in misericordiis tuis multis nō di
misti eos in deserto. **C**olūna nu
bis n̄ recessit ab eis p̄ dies ut du
ceret eos in uia et columna ignis

p noctē vt ostenderet eis iter per
 qd igrederent Et spm tuum bonū
 dedisti q doceret eos et māna tuuz
 nō phibūsti ab ore eoz a quam
 dedisti eis i sūi Quadragita āmis
 paūsti eos i deserto nihilq eis d
 fuit Vestimenta eoz nō iueteraue
 rūt et pedes eoz non sunt attriti.
 Et dedisti eis regna et populos a
 partitus es eis sortes Et possede
 runt terram seon a terram regis e
 lebon et terrā og egis basan Et mū
 tiplicati filios eoz sicut stellas ce
 li et adduxisti eos ad terraz de q
 dixeras pūbus eoz vt igrederen
 tur et possederent Et venerūt filij
 a possederunt terrā Et hūiliasti co
 ram eis habitatores terre chana
 neos et dedisti eos in manu eoz
 et reges eoz et populos terre vt
 facerēt eis sicut placebat illis. Ce
 peēt itaq viles munitas a humū
 pinguem et possederūt domos ple
 nas auctis bonis. cisternas ab a
 lijs fabricatas vineas et oliueta a
 ligna pomifera multa Et comederūt
 et saturati sunt et impinguati sūt
 et abundauerunt delicijs in bonita
 te tua magna. Prouocauerunt āt
 te ad iracundiam et recesserunt a
 te a piecerunt legē tuā post terga
 sua. Et pphas tuos occiderunt q
 testabant eos vt reuertenterentur
 ad te feceruntq blasphemias grā
 des. Et dedisti eos in manu hostiū
 suorum a afflixerunt eos Et in tē
 pore tribulatiōis sue clamauerūt
 ad te et tu de celo audisti a mī
 seratiōes tuas multas dedisti eis
 saluatores q saluaret eos de manu
 hostiū suoz Cūq requieuiissent ē
 uerh sūt vt facerent malū i cōspū

tuo. et dereliquisti eos in manu ini
 micorū suorum et possederunt eos
 Conuerhū sunt et clamauerūt ad
 te. Tu āt de celo exaudisti a libera
 sti eos in misericordijs tuis multas
 tem poribz contestat es eos vt ē
 uertenterentur ad legem tuam. Ipsi
 vero superbe egerunt et non audi
 erunt mādata tua et i iudicijs tu
 is peccauerūt que faci et homo et vi
 uet i eis Et dederunt humez rece
 dente a ceruicē suā indurauerūt nec
 audierūt Et protinaxisti sup eos in
 nos multos a testatus es eos in
 spiritu tuo p manū pphaz tuoz et
 nō audierūt et tradidisti eos in ma
 nu populorū terraz In misericor
 dijs autē tuis plurimis non fecisti
 eos i cōsumptionez. nec dereliqui
 sti eos quomā deus miserationū
 et clemens es tu Nunc itaq de
 noster magne fortis et terribilis
 custodiens pactum et misericordi
 am ne auertas a facie tua omnem
 laborē q iuenit nos reges nostros
 principes nostros a sacerdotes no
 stros a pphas nrōs a pēs nrōs a
 oēm pplm tuū a diebz regis assue
 vū i diē hāc. Et tu iust es i omni
 bz q uenerūt sup nos qz veritatem
 fecisti. nos āt ipie egim⁹. Reges
 nrī pūces nrī. sacerdotes nrī a pa
 tres nrī n fecerūt legē tuā a nō attē
 derūt mādata tua a testimoia tua q
 testificat es i eis Et ipi i egmis su
 is boīs a i boitate tua mltā quā de
 deās eis a i trā latissia a pigui quā
 tradideās i ospū eoz n seruerūt ti
 bi nec reuē sūt a studijs suis pelli
 mis Ecce nō siph hodie seruū sum⁹
 a terra quam dedisti patribus no
 stris vt comederent panem eius.

ES

que bona sunt eius et nos ipsi sumus in ea. Et fuges ei? multiplicatur regibus quos posuisti super nos propter peccata nostra corporibus nostris dominantur et iumentis nostris secundum voluntatem suam et in tribulatione magna sumus. **Ca. r.**

Super omnibus ergo hijs nos ipsi percussimus sedes et scribitur et signant principes nostri leuitate nostri et sacerdotes nostri. **Sig**natorem autem fuerunt neemias atberathia filius achelai et sedechias saraias azarias ibereias phel fur amarias melchias acuis sebia melluc maarē merimuth obdias daniel genton baruch moellam abia miamin mazia belga semeia hii sacerdotes. **P**orro leuite iofue filius azaria bennui de filiis enadab cedmihel et fratres eorum sechemia odeuia celita phalala. **a**nan michea roob asebā zachur sebia sabania odia bani baninu. **C**apitulum populi ferros phetmoab: elai zethu bani bōm azgad bebai adonaia beggoai abi atber ezechia aaur odeuia asum beiai areph a nathot nebai mechphā mosollā azir mefzabel sadoch ieddua felchia anā ania osee anania asub aloes phaleam sobech reū aseb nāmadha ethaia hanā anā meluch arem baana et reliqui de populo. **S**acerdotes leuite ianitoes et cantores nathinnei et oēs qui se sepauerunt de populis terrarum ad legem dei uxores eorum filij eorum et filie eorum oēs qui poterant sapere spōdentes pro fratribus suis optimates eorum et qui viderent

ORE.II.

bāt ad pollicēdū et iurādum ut ābularēt in lege dñi quā dederat ī manu moyhi serui sui ut facerent et custodirent vniuersa mādata domini dei nostri et iudicia eius et ceremonias ei? et ut nō darem? filias nras populo terre et filias eorū nō acciperem? filijs nostris. **P**opuli quoq; tēre qui importāt venalia et oīa ad vsum per diem sabbati ut vendāt non accipiem? ab eis ī sabbato et in die scīficato. **E**t dimittem? ānum septimumq; exactionem vniuersę manus. **E**t statuem? sup nos precepta ut demus terciam ptem fidei per ānū ad opus domus dei nostri ad panes pōfitionis et ad sacrificium sempiternū et in holocaustū sempiternū ī sabbatis ī kalendis ī sollēnitatibus et ī sanctificationis et pro peccato ut exoretur p isrl et in oēm vsum domus dei nostri. **S**ortes ergo misim? sup oblatiōem lignorum inter sacerdotes et leuitas et populum ut inferrent ī domū dñi nri p domos pīm nroꝝ p tēpora a temporib; anni vsq; ad annum ut arderent sup altare dñi dei nostri sicut scriptum est ī lege moyhi. **E**t ut afferrem? pmogeta terre nostre et primitiua vniuersi fructus omnis ligni ab anno in annum ī domo domini et pmitiua filiorum nostrorum et pecorum sicut scriptū ē ī lege et primitiua boū nroꝝ et ouium nostraz ut offerretur ī domo dei nostri sacerdotibus qui ministrāt ī domo dei nostri. **E**t p micias ciboz nroꝝ et libaminum nostrorū et poma oīs ligni vinde mie q; et olei afferem? sacerdotibus

ad gazophiliacū dei nostri et decimā ptem terre nostre leuitis Ipse leuite decimas accipient ex omnibus ciuitatibus operum nostrorum. **E**rit autē sacerdos filius aaron cum leuitis in decimis leuitarum et leuite offerent decimā ptem decime sue in domo dei nostri ad gazophiliacum in domo thesauri. **A**d gazophiliacum em̄ deportabunt filij israel et filij leui primitias frumenti et vini et olei et ibi erūt vasa dñi sanctificata et sacerdotes et cantores et ianitores et ministri et non dimittent domū dei nostri. **Ca. xi.**

Habitauerūt autē principes populi in iherl'm. Reliqua vero plebs misit sortem vt tolleretur vnā ptem de decē qui habitaturi essent in iherl'm ciuitate sancta. nouē vero ptes in ciuitatibus. **B**ndixit autē populus oībus viris q̄ se spōte obtulerant vt habitarent in iherusalem. **H**ij sunt itaq; principes pūcie qui habitauerunt in iherl'm et in ciuitatibus iuda. **H**abitauit autē vnusquisq; in possessione sua in vrbibus suis israel. sacerdotes leuite nathinnei et filij seruoꝝ salomonis. **E**t in iherusalem habitauerunt de filiis iuda et de filiis beniamin. **D**e filiis iuda. athaias filius aziam. filij zachaie. filij amaie. filij saphatie. filij malalehel. **D**e filiis phaes ismaasia. filij baruch. filius colozai. filius asia. filij addaia. filius ioatib. filius zacharie. filius filonites. **O**mnes filij phares qui habitauerunt in iherl'm quadringētis sexaginta nouē viri fortes. **H**ij sunt filij beniamin. **B**ellum filius mosolam. filius ioed. filius phadaia fi-

lius colaia. filius masia. filius etheel. filius ysai. **E**t post euz gebbai sellai nō gētūiginti octo. **E**t iobai filius zechri prepositus eorū et iudas filius sennua sup ciuitate scd. **E**t de sacerdotibus idaia filius ioatib iachim. sarai filius helchie. filij mosollā. filij sadoch. filij maioth. filij ahitob p̄iceps domus dei. et fr̄es eoꝝ facientes opa templi octingētūiginti duo. **E**t adai filij ieroā. filij phelia. filij amihai. filij zacharie. filij phelhur. filius melchie et fr̄es eiꝝ principes p̄m ducentiquadraginta duo. **E**t amasai filius azihel. filius azi. filius mosollamoth. filij emmer et fr̄es eorū potentes nimis. centūiginti octo et prepositi eorū. **E**t de leuitis hel filius potentum. **E**t de leuitis selemia filius asob. filius azaria filius asabia. filij boni et sabathai et iosabeth. sup oīa opa que erant forinsecus in domo dei a p̄cipibus leuitarum. **E**t mathania filij micha filius zedei filij asaph p̄ncipex ad laudandū et ad cōfitendū in oratione et bechecias secundus de fratribus eiꝝ et abda filij samuha. filij galal. filius ydichū. **O**mnes leuite in ciuitate sancta centū octoginta quatuor. **E**t ianitores acaub telmon et fr̄es eorum q̄ custodiebant hostia. centumseptuaginta duo. **E**t reliqui ex israhel sacerdotes et leuite in vniuersis ciuitatibus iuda. vnusquisq; in possessione sua et nathinnei qui habitabant in ofel et syaba et galpha. **D**e nathineis et ep̄is leuitarum in iherusalem. azi filij bam. filij sabie. filij mathaie. filij miche-

De filiis asaph catores i ministris
tio dom9 dei. Preceptu quippe re
gis sup eos erat et ordo i cantori
bus p dies singulos et fatbaia fi
lius mesezebel. 8 filijs zara. filij iu
da in manu regis iuxta oē verbū
populi et in domibus per oēs re
giones eor9. De filiis iuda habi
tauerūt in catriatharte q i filiab9
eius et in dibon q in filiabo ei9. q
in capse el et in viculis ei9 et in ie
sue et in molada q in bethsalet9.
et i asersual q in bersabee q i filia
bus ei9 in ficeleeb q in mochona
q in filiabus ei9 q in remmō q in
sara q in ierimuth. 30 noa. odollā.
et i villis eaz lachis q in regiōi
b9 eius arecha q i filiabus ei9. Et
māserūt i bersabee vsq3 ad valles
ennon. Filij autē beniamin. age
ba. mechmas. et hai. q bethel q fi
liab9 eius anathot. nob. ana na.
asor. rama. gethai. madib. seboiz
neballath. et ono ville artificum
q de leuiis portiones iude benia
min.

Capitulū. xij.

Hij sūt autē sacerdotes q leui
te qui ascenderunt cum 3000
babel filio salathiel et iosue sara
ia. ibereias. esdras. amaria. mel
luch. acas. sechemias. reuz. me
timuth. addo. gēthōn. abyā. mia
mī. mada. belga. semeia q ioab
adaia. sellum. amoch. elceia.
Isti pncipes sacdotū q fra
tres eor9 i dieb9 iosue. Porro le
uite. iesua. bennui. cedmihel. sara
bia. iuda. mathamias. super ym
nos iphi et fratres eor9. et bechbe
na atq3 ethanm. q frēs eor9 vnus
quiq3 in officio suo. Josue autē
genuit ioachim q ioachim genu

it eliasib. et eliasib genuit ioiada
et ioiada genuit ionatha q iona
thā genuit ieddua. In dieb9 au
tē ioachim erant sacerdotes pnci
pes familiar9 saraie. maarie. ibe
remie. ananie. esdre. mosollam. a
marie. iohannan. milico. ionathā
sebenie. ioseph. aīa. edna. maraiotb
elci. adaie. zacharie. genthon. mo
sollam. abie. zechei. miamin. q mo
adie. felti. belge. sammua. semeie.
ioathan. ioarib. mathanai. iodaie.
azzi. sellai. celaie. mochob. elchie.
asebie. ydaie. nathanabel. Leuite i
diebus eliasib q ioiada q ionathā
et ieddua scripti pncipes familia
rum et sacerdotes in regno dāri
perse. Filij leui pncipes familia
rum scripti in libro rectorum die
rum et vsq3 ad dies ionathan fi
lij eliasib. Et pncipes leuitarū
asebia. serebia et iesue filius ced
mihel et fratres eorū per vices
suas vt laudarent et confiterent
iuxta preceptū dauid viri dei q ob
suarēt eque p ordinē. Mathania
et bechcia et obedīa. mosollā. thel
mon. acub. custodes portarū et v
stibulorū ante portas. Hij i die
b9 ioachi filij iosue. filij iosedech
q i dieb9 neemie ducis q esdre sa
cerdotis scribe q3. In dedicacōe at
muri iherusalē requiēt leuitas
de omib9 locis suis vt adducerēt
eos i iherusalē q facerēt dedicacō
nē q leticiam. in actōne grā. can
tior in cymbalis psalterijs q cy
tharis. Congregati sūt autē filij
cantorū q de campestris circa ihe
rusalē q de villis neuphati et de
domo galgal q de regionib9 geba
q asmaueth qm villas edificarūt

sibi cutores in circuitu iherusalem. Et mundati sunt sacerdotes et leuite et mundauerunt ipsum et portas et murum. Ascendere autem feci principes iuda super murum et statui duos magnos choros laudantium. Et ierunt ad dexteram super murum ad portam sterquilinam. Et iuit post eos osaias et media pars principum iuda et azarias esdra et mosollam iuda et beniamin et semeia et iheremi et de filiis sacerdotum in tubis zacharias filius ionathas. fili? zemeie. fili? mathanie. fili? michae filius zechur. filius asaph. et fratres eius semeia et azarel. malalai gamai. nathanahel et iudas anani in vasis cantici dauid viri dei et esdras scriba ante eos in porta fontis. Et contra eos ascenderunt in gradibus civitatis duodecim. in ascensu muri super domum duodecim et versus ad portam aquarum ad orientem. Et chorus secundus gratias referentium ibat eraduerso. et ego post eum et media pars ipsi super murum et super turrim furnorum et versus ad murum latissimum. et super portam ephraim et super portam antiquam. et super portam piscium et turrim ananehel et turrim emath et versus ad portam gregis et steterunt in porta custodie. Steteruntque duo chori laudantium in domo dei et ego et dimidia pars ministrum meum. Et sacerdotes. eliachim masias miamim. michea. helioenai. zacharia et anania in tubis et masias et semeia et eleazer et azi et ionathan et melchia et elam et ezer. Et clac cecinerunt cantores et iezraia prepositus. Et inclauerunt in die illa victimas magnas et letati sunt. Deinde letificauerunt eos le-

ticia magna. Sed et viros eorum et liberi gaudi sunt et audita est leticia iherusalem. procul. Recensueruntque in die illa viros super gazophilacia thesauri ad libamina et ad primitias ad decimas. ut introferrent per eos principes civitatis in decore gratiarum actiones sacerdotes et leuitas. quia letificatus est iuda in sacerdotibus et leuitas assistantibus. Et custodierunt observantiam dei sui et observantiam expiationis et cutores et ianitores iuxta preceptum dauid et salomonis filij eius. quia in diebus dauid et asaph ab exordio erant prepositus constituti cutorum in castris laudantium et confitentium deo. Et omnis israel in diebus zorobabel et in diebus neemie dabant partes cantoribus et ianitoribus per dies singulos et sanctificabant leuitas et leuite sanctificabant filios aaron.

Capitulum. xij.

In die autem illo lectum est in volumine moysi audiente populo. Et inuentum est scriptum in eo quod non debent introire ammonites et moabites in ecclesiam dei versus in eternum eo quod non occurrerint filiis israel cum pane et aqua et conduxerunt aduersum eos balaam ad maledicendum eis et conuertit deus noster maledictionem in benedictionem. Factum est autem cum audissent legem separauerunt omnem alienigenam ab israel. Et super hoc erat eliasib sacerdos qui fuerat prepositus in gazophilacio thesauri dei nostri et proximus nobis. Fecit ergo sibi gazophilacium gemma et ibi erant ante eum reponentes vini et olei preces leuitarum et cutorum

ES

et ianitorum et p̄micias sac̄dotales
 In oībus hīs aut̄ nō fui in iherl̄m
 quia in anno tricesimo secūdo ac
 tacep̄tis ēgis babilonis veni ad
 regem Et in fine dier̄ rogavi re
 gem et veni in iherl̄m Et int̄lexi
 malū qd̄ fecerat heliasib̄ tob̄ie vt
 faceret ei thesaurum ī vestibulis
 dom̄ dei et malū ī visu ē valde Et
 pieci vasa domus tob̄ie foras de
 gazophilatio p̄cep̄i q̄ et em̄inda
 uerunt gazophilatiū Et retuli ibi
 vasa domus dei sacrificiū et thus
 Et cognoui q̄ partes leuitar̄ nō
 fuissent date et fugisset vn̄ quis
 q̄ in regiōem suam de leuitis et
 ceteris de hīs qui ministrabāt
 regi causam aduersū magistrat̄
 et d̄iri Quare dereliquim̄ domū
 dei Et congregavi eos et feci stare
 ī statib̄ suis Et oīs iuda ap
 portabat decimam frumēt̄ vim̄
 et olei in horrea Et constituimus
 sup̄ horrea selemiā sacerdotem et
 iudā et iux̄ eos anā filiū iacchue
 filiū mathanie quoniam fideles
 cōprobati sunt et ip̄s credite
 sunt partes fructum suorum Me
 mento mei de⁹ meus p̄ hoc et ne
 deleas miserationes meas quas
 feci in domo dei mei et ī ceteronīs
 ei⁹ In dieb̄ illis vidi ī iuda calā
 tes torcularia in sabbato portan
 tes acervos et onerantes sup̄ as
 nos vinū et vvas et fic̄ et oē on̄
 et inferentes in iherl̄m in die sab
 bati Et cōtestat⁹ sū vt in die qua
 videret liceret venderent Et tici⁹
 b̄ia uerēt ī ea īferētes pisces et om
 nia venalia Et vendebāt in sabba
 ti filii iuda et iherusalem Et ob

ORE

-II-

iurgavi optimates iudas dixi eis
 Que est hec res mala quā vos fa
 citis et phanatis diē sabbati? Nū
 qd̄ nō hec fecerunt patres nostri
 et adduxit deus noster super nos
 oē malum hoc et sup̄ ciuitatē hāc
 Et vos additis itauidiam super
 isrl̄ violando sabbatū Factum ē
 autem cum quieuissent porte ihe
 rusalem diē sabbati dixi et clausē
 runt ianuas et p̄cep̄i vt non ape
 rirēt eas v̄ post sabbatum Et
 de pueris meis constitui sup̄ por
 tas vt nullus īferret on̄ diē sab
 bati Et māserunt negotiatores
 et vendentes vniuersa venalia fo
 ris iherl̄m semel et bis et contesta
 tus suz eos et dixi eis Quare ma
 netis ex aduerso muri? Si secundo
 hoc feceritis manū mittam ī vos
 Itaq̄ ex tempore illo nō uenēt ī
 sabbato Dixi q̄ leuitis vt mūda
 rentur et uenirent ad custodiēdas
 portas et sanctificandā diē sabba
 ti Et p̄ hoc ergo memēto mei de⁹
 et parce mihi sc̄dm̄ multitudines
 miserationū tuar̄ Sed et ī diebus
 illis vidi iudeos ducētes vxores
 azotidas amonitidas et moabit
 das Et filij eor̄ ex media p̄te loq̄
 bant̄ azotice et nesciebāt loquī iu
 daice et loquebantur iux̄ta linguā
 populi et populi Et obiurgavi eos
 et maledixi Et cecidi ex eis viros
 et decalcaui eos et adiuraui ī deo vt
 n̄ daret̄ filias suas filiis eor̄ et n̄
 acciperēt de filiis eor̄ filiis suis
 et sibi met̄ ip̄s dices Nunq̄d non ī
 huiusmodi peccauit salomon
 rex isrl̄? Et ceteri gētib̄ multis
 non erat rex simil̄ ei et dilect⁹ deo
 suo erat et posuit eū deus ēgē sē

onem israel. Et ipse ergo duxerunt ad
peccatum mulieres alienigene. **N**u
quid et nos iobedientes faciemus quod
malum grade hoc ut prevaricemur
in deo nostro et ducamus uxores pe
reginas. **D**e filiis autem ioiada filij
eliasib sacerdotis magni gener erat
sanaballath oromitis quem fugavi
a me. **R**ecordare domine deus meus
aduersum eos qui polluerunt sacerdotium
iusque sacerdotale et leuiticum. **I**gitur
mundaui eos ab omnibus alienigenis
et restitui ordines sacerdotum et leui
tarum unumquemque in ministerio
suo et in oblatione lignorum in tem
poribus constitutis et in primitijs
Memento mei deus meus in bonum
Amen

Expliat liber neemie qui est es
dre secundus. Incipit liber es dre
tertius. **C**apitulum .i.

Et fecit iohas pascha
in iherosolimis domino
et imolauit phase que
ta decima luna primi
mensis: statuentes sacerdotes per vices di
er stolis amictos in templo domini. **E**t
dixit leuitis sacris seruus israel: ut
sanctificarent se domino in possessione sancte
arche domini in domo quam edificauit
salomon filius dauid rex. **N**on erit
vobis tollere super humeros eam. **E**t
nunc deseruite domino vestro et animam
agite gentis illius israel ex parte secundum pa
gos et tribus vestras secundum scripturam
dauid regis israel et secundum magnifi
centiam salomonis filij eius: omnes in
templo et secundum particulam precipiat
paterna vestram eorum qui stant in con

spectu fratrum filiorum israel. **I**molate
pascha et sacrificia parate fratribus
vestris et facite secundum preceptum domini
quod datum est moysi. **E**t donauit ioh
as in plebem que iuenta est ouium
agnorum et hedorum et caprarum: triginta
milia. vitulos tria milia. **D**ec
de regalibus data sunt secundum promissio
nem populo et sacerdotibus in pas
cha. oues numero duo milia et ac vi
tuli centum. **E**t iechonias et asabias et
as et nathanael fratres et asabias et
oziel et coraba in phase: oues qui
que milia vitulos quingentos. **E**t hec
cum fieret eleganter steterunt sacerdo
tes et leuite habentes azimam per tri
bus. **E**t secundum preceptum principatus per omnes
in conspectu populi offerebant domino secundum
ea que in libro moysi scripta sunt.
Et assauerunt phase igni put oport
tebat et hostias corerunt in emol
et in ollis cum beniuolentia. **E**t accu
lerunt omnibus qui erant ex plebe et per
hec parauerunt sibi et sacerdotibus
sacerdotes enim offerebant adi
pes vestros dum finita esset hora et leui
te parauerunt sibi et fratribus suis
filiis aaron. **E**t sacrificatores secundum pre
offerebant secundum ordinem secundum pre
ceptum dauid et asaph et zachari
as et ieddinmus qui erat a rege et
hostiarum per singulas ianuas ita
ut non prevaricaret unusquisque su
am. **F**ratres enim eorum parauerunt
illis. **E**t consummata sunt que pre
nebant ad sacrificium domini. **I**n
illa die egerunt phase et offerebant
hostias super domini sacrificium
secundum preceptum regis iohie.
Et egerunt filii israel phase et dies
sunt in tempore illo phase et dies
festi azimorum per dies septem.

ES**ORE****.III.**

Et non est celebratum pascha tale
in isrl a temporibus samuel pphe
et oēs reges isrl nō celebrauerūt
tale pascha quale egit iohas. et
sacerdotes et leuite et iudei et oīs
isrl qui inuenti sunt in commo-
tione iherosolimis. **O**ctauodecimo
anno regnante iohas celebratus est
pascha. Et directa sunt opa iohas i
conspā dñi sui i corde pleno me-
tuentis et que dicit illū quidez con-
scripta sunt in pñstims temporib⁹
de eis qui peccauerunt quicqz irre-
ligiosi fuerūt in dominū pre omni
gente et qui nō quesierūt verba dñi
sup isrl. Et post oēs actū hunc io-
has ascendit pharo rex egipti vni-
ens in archam is abicere sup eu
fratrem et erit in obuiā illius iohas
as. Et misit rex egipti ad ioham
dicens. Quid mihi et tibi ē rex iu-
de. **N**on sum miss⁹ a dño. Super
eufraten enī bellus meū est. **F**esti-
nus descende. Et non est reuersus
iohas sup curru sed expugnaē
eum conabatur. nō attēdens ver-
bū pphe ex ore domini sed constitu-
it ad eum bellū i campo mageddo.
Et descenderūt principes ad regē
iohā. Et dixit rex pueris suis. **A**-
mouete me a prelio. **I**nfirmatus
sum enim valde. Et statim amoue-
rūt eū pueri iphi de acie. Et ascen-
dit sup curru secundariū suū et pue-
rī iherosolimā vīta funct⁹ ē et
sepult⁹ ē in paterno sepulchro.
Et in tota iudea lugebāt ioham et
presidebant cū vxorib⁹ lamēta-
bant eū vsqz in hūc diē. Et datū ē
hoc fieri semper i omne gen⁹ isrl.
Hec autē pscripta sūt in libro histo-
riarū regū iude et singula gesta

actus iohas et ei⁹ gloria et intellect⁹
eius in lege dñi quia eque gesta
sunt ab eo et que non scripta sunt
in libro regum isrl et iude. **E**t assu-
mentes qui erant ex gente iechō-
niam filium iohas constituerunt re-
gem pro iohas patre suo cum esset
annorū triginta triū et regnauit su-
per isrl mensibus trib⁹. **E**t amouit
eum rex egipti ne regnaret in ihe-
rosolimis et mulctauit gentē ar-
genti talenta centum et auri talen-
tū vnū. **E**t constituit rex egipti re-
gem ioakim frēm iphi⁹ regē iude
et iherlm et alligauit magistratus
ioachim zaracelē fratrem suū et ap-
prehēdens reduxit egiptū. **A**nnorū
erat ioakim viginti quicqz cum reg-
nare cepisset in tertia iuda et i ihe-
rusalem fecit malum in conspā
dñi. **P**ost hunc autem ascendit
nabuchodonosor rex babilonis et
alligans eum in aureo vinculo p-
duxit in babiloniā et sacra vasa
domini accepit nabuchodonosor
et tulit et cōsecrauit in templo suo
in babilonia. **N**ā de imūdiā illi-
us et irreligiositate scriptū ē in li-
bro temporū regū. **E**t regnauit ioa-
chim filius eius p eo. **C**um autē
constit⁹ ē erat annorū octo. **R**egna-
uit autē mēses tres et dies decem in
iherlm et fecit malū in cōspectu do-
mini. **E**t p⁹ annū mittens nabu-
chodonosor trāsmigrauit eū babi-
loniā simul cū sacris vasis domini
et constituit sedechiā regem iuda et
iherusalem cū eēt annorū viginti
vni⁹. **R**egnauit autē annis vnde-
cim. **E**t fecit malū in cōspectu dñi
et non est veritas a verbis que dīcā
sunt ab iheremia ppha ex ore dñi

Et adiutus a rege nabuchodonosor
pirans discessit et idurata cer-
uice sua et corde suo transgressus
est legis dñi dei israel. Et duces po-
puli dñi multa iniqua gesserunt et im-
pie egerunt super omnes immundi-
cias gentium et polluerunt templum
dñi quod sanctum erat in iherosolimis.
Et misit deus per suorum angelum
suum reuocare eos propter quod parce-
ret illis et tabernaculo suo. Ipsi vero
subsanebant in angelis suis quia
die locuti est dominus esset illudetes pro-
phetis eius. Qui ubi ad iracundiam
conatus est super gentem suam propter irre-
ligiositatem suam et precepit ascen-
dere reges chaldeorum. Hi occiderunt
iuvenes eorum in gladio in circuitu
sancti templi eorum et non pepererunt
iuuenem et seminem et virginem et adolescen-
tem. Hi omnes traditi sunt in manus ipsorum
et omnia sacra vasa domini et regalia a
pothecis resumentes tulerunt in
babiloniam et incendunt domum
domini et demolierunt muros iherusalem et
turbes eius incendunt in igne. Et
consumauerunt omnia honorifica eius
et ad nihilum redierunt et reliquos a
gladio in babilone. Et erant serui il-
lius ubi dum regnarent perse. in re-
pletiōe verbi domini in ore iheremie
quousque benigne ageret terra sab-
bata sua. Omni tempore desertionis sue
sabbatizauit in applicatione anno-
rum septuaginta. **Capitulum ii.**

Regnante cyro rege persarum in
consumatione verbi domini in ore
iheremie suscitauit dominus spiritum
cyri regis persarum et predicauit in
toto regno suo simile per scripturam
dicens. Hec dicit cyrus rex persarum
Ne constituit regem ceteri terrarum dominus is-

rahel dominus excelsus et significauit in
edificare domum sibi in iherusalem que est
in iudea. Si quis est ex genere vero
domini ipsi? ascendat cum eo in iherusalem
Quotquot ergo circa loca habitant ad-
iuuent eos qui sunt in loco ipso in au-
ro et argento in dacombis cum equis
et iumentis. cumque alius que sunt vota
apponuntur in eodem domini que est in ihe-
rusalem. Et stantes principes tribu-
um pagorum et iudee ex tribu benia-
min et sacerdotes et leuite quos ex-
citauit dominus ascendere et edificare do-
mum domini que est in iherusalem et qui erant
in circuitu eorum adiuuerunt in o-
auro et argento eius et iumentis
et vitis quod pluribus multa quorum se-
sus excitatus est. Et cyrus rex per-
tulit vasa sacra domini que transla-
uit nabuchodonosor rex babilonis
ex iherusalem et consecrauit ea loco
suo. Et proferens ea cyrus rex
persarum tradidit mitridato qui erat su-
per thesauros ipsi. Per hunc autem
tradita sunt salmanasaro presidi
iudee. Horum autem hic numerus. quadri-
toria argentea. duo milia quadri-
genta. athisce argenteae triginta. phi-
ale auree triginta. item argenteae
duo milia quadringente et alia va-
sa mille. Omnia autem vasa aurea et ar-
gentea quousque milia octingentasepe-
ginta. Et enumerata sunt salmana-
saro simul cum hiis qui ex captiuitate
babilonie venerant in iherosolimam.
In artaxerxis autem regis persarum
temporibus scripserunt ei de hiis qui inhabi-
bant in iudea et iherusalem: balsamum
et mitridatum et sabellum et rathim
bathem? sameli? scriba et reliqui
inhabitantes in samaria et ceteris lo-
cis subiecta epistolam regi artaxerxi

Dñe pueri tui rathimus ab accē
dentibus et sabelli? scriba et reliq̃
quē tue indices in celeusiriam et
phenice. **E**t nunc notū sit dño ēgi
quoniam iudei q̃ ascēderunt a vobis
ad nos venientes ī iherl'm ciuitatē
refuga; et pessimā edificāt furnos
eius et statuunt muros et templū
suscitant. **Q**uod si ciuitas ista et muri
summati fuerint nō tātum tribu
ta nō sustinebunt pendere sed etiā
regibus resistēt. **E**t q̃ id agitur
circa templū; recte haberi arbitra
sumus nō despiciere hoc ipsum.
sed notū facere dño regi vt si vide
bitur rex querat in libris p̃m tu
orum et inuenies in amonitionibz
scriptis de hīs scies quoniam cītas
ista fuit refuga et reges et ciuita
tes paucens et iudei refuge et pre
lia cōmittentes in ea ab eterno:
ob quā cām ciuitas ista deserta est
Nunc ergo notū facim? dñe rex
qm̃ si ciuitas hec edificata fuerit
et muri erecti fuerint descēsus
ibi nō erit in celeusiriam et pheni
ce. **T**unc scripsit rex rathimo q̃ scri
bat accēdētia et belthimo et sa
bellio scribe et ceteris cōstitutis et
inhabitantibus in finibz phenice ea
que subiecta sunt regi ep̃lam quā
misiisti mihi. **D**recepī ergo iqui
ti et inuentum est qm̃ ciuitas illa
est ab eo regibus resistens et ho
mines refuge et p̃lia i ea efficiētes
et reges fortissimi erāt ī iherl'm do
minantes et tributa epigētes a ce
leusiria et phenice. **N**ūc ergo p̃cē
pi prohibere hōies illos edificare
ciuitatē et phibere ne qd̃ ultra hec fi
at s̃ nec procedāt in plurimū: ex
qua sūt malicie ita vt regibus mo

lestia importetur. **Ca. iij.**
Nunc recitatis hīs que a ēge
artarper s̃ scripta fuerant ca
thimus et sabelli? scriba et qui cū
hīs cōstituti erāt iungentes festi
nanter venerūt in iherusalem cū eq̃
tatu et turba et agmie ceperūtq; e
dificantes phibere. **E**t vacabāt ab
edificatiōe templi ī iherusalē vsq;
secūdo anno regni darij regis pla
rū. **R**ex darij fecit cenā magnam
omnibz vinctis suis et omnibz
migrantibus medie et phidis et om
nibz purpuratis et pretoribz et cō
sulibz et prefectis sub illo ab india
vsq; ethiopiā cētumūginti septem
puinchis. **E**t cum manducassent
et bibissent et satiati reuertere n̄tur
tūc darij ex̃ ascēdit ī cubiculo suo
et dormiuit et expergescit? est. **T**ūc
illi tres iuvenes corpis custodes q̃
custodiebāt corp⁹ regis dixerunt
alter alteri. **D**icam⁹ vnus quisq;
nostz sermonē qui precellat et cu
iuscunq; apparuerit sermo sapien
tior alteri?: dabit illi rex darius
dona magna purpura copiti et in
auro bibere et sup aurum dormire et
cūctū aureū freno et cybarū m̃ biffi
nā et torquē circa collū et secūdo loco
sedebit a dario p̃t sapientiā suā
et cognat⁹ darij vocabit. **T**ūc scri
bentes singuli suū verbum si gnaue
runt et posuerūt subtus cervical da
rii regis et dixerūt. **C**unq; surrepe
rit rex dabim⁹ illi scripta nostra et
q̃cunq; iudicauerit rex e tribz et
magistrat⁹ phidis qm̃ verbū eius
sapienti⁹ est: ip̃i dabit victoria
sicut scriptū est. **V**nus scripsit. **F**or
te ē vinū. **A**lius scripsit. **F**ortior ē
rex. **T**erti⁹ scripsit. **F**ortiores sūt

mulieres. sup oia at vincit veri-
tas. Et cum surrexisset rex accepe-
runt scripta sua et dederunt illi et legit
Et mittens vocauit oēs magistra-
tus plures et medios et purpuratos et
p̄tores et prefectos et sederunt in
cōsilio et lecta sunt scripta coram
ipsis Et dixit. Vocate adolescen-
tes et ipsi indicabunt verba sua. Et
vocati sunt et introierunt Et dixit
illis Indicate nobis de hijs q̄ scri-
pta sunt Et cepit prior qui dicebat
de fortitudine vini Et dixit. Viri
q̄ p̄ualet vinū oībus hominibus
qui bibunt illud Deducat mentes
Itaq; regis et orphani facit mētes
vanā Itē serui ac liberi paup̄is ac
diuitis et oēm mentem cōuertit
in securitatem et locūditate et nō
meminit omnem tristitiam et debi-
tum et oia p̄cordia facit honesta et
non meminit regem nec ingrātū
et omnia per talenta loqui facit.
Et nō meminerūt cū biberunt ami-
ciam nec fraternitatem. h̄ post
nō multū sumunt gladios et cū a
vino meruerint et surreperint nō
meminerunt que gesserūt Viri
num p̄cellit vinū? Quis hic cogi-
tat facere? Et tacuit hoc dicto.

Et ichauit sequēs **Ca. iij.**
dicere. q̄ dixit de fortitudine
regis Viri num p̄cellunt homi-
nes q̄ terrā et mare obtinēt et oia
que eis sūt? Hic at sup oia p̄cellit
et dñatur eorū et oē q̄cūq; dixe-
rit illis faciunt. Et si miserit illos
ad bellatores vadunt et demollūt
montes et muros et turres Iugu-
lantur et iugulāt et regis verbum
nō p̄tereūt Nā si vicerint afferūt
regi oia quecūq; prebati fuerint

Similiter et alij oēs et quotq̄t nō
militant nec pugnāt h̄ colunt ter-
ram cursū cū fuerint metētes affe-
rūt tributa regi Et ipsi vn⁹ solus
si dixerit occidite occidūt. dixerit
remittite remittūt. dixerit p̄u-
te p̄uunt. dixerit extirminate extir-
minant. dixerit edificare edificat
dixerit excidite excidunt. dixerit
plantare plantant. et oīs plebs et
virtutes eū obaudiūt et sup hoc
ipse reābit et bibite dormit Hic
autē custodiūt in circuitu eum et
non possunt ire singuli et facere o-
pa sua sed in dicto obaudiētes
sunt ei. Viri quomō nō precellet
rex qui sic diffamatur? Et tacuit.
Tercia? qui dixerat de mulieribus
et veritate hic est zorobabel cepit
loqui Viri non manus regis mul-
ti homines nec vinū p̄cellit Quis
ē ergo q̄ dñatur eorū? Nōne mu-
lieres genuerunt regē et oēm po-
pulū qui dominat mari et terre et
ex illis nati sūt et ipse educauerūt
eos qui plantauerunt vineas ex
quibus vinum fit? Et ipse faciūt
stolas oīm hominum et ipsi faciūt
gloriam hominibus et non possunt
homines separari a mulieribus. Et
congregauerunt aurum et argētū
et omnem rem speciosā et viderūt
mulierem vnā bono habitu et bo-
na specie. omnia hec relinquentes
in eam intendunt et aperto ore cō-
spiciunt et eam alliciunt magis q̄
aurum et argentum et omnem rem
preciosā Homo suum patrem
relinquit qui enutrit illum et suā
regionem et ad mulierem se cōiun-
git Et cū mulier ēmitat aīa et neq;
p̄ter meminit neq; mēter neq; egros

ES

Et hic optet vobis scire quoniam mulieres
dixerunt vobis. **N**one doletis? Et acce-
pit homo gladium suum et vadit in viam
facere furta et homicidia et maculam
uigare et flumina et leonem videt et
in tenebris ingreditur et cum fur-
tum fecerit et fraudes et rapinas.
Amabili sue affert. Et iterum diligit
homo uxorem suam magis quam patrem
aut matrem. Et multi dementes facti
sunt propter uxores suas et serui facti
sunt propter illas et multa perie-
runt et iugulati sunt peccauerunt
propter mulieres. Et nunc credite
mihi quia magnus est rex in potestate sua
quoniam omnes regiones videntur tangere eum.
Videbam tamen apertam filiam beza-
ris misericordiam cubinam regis seden-
tem iuxta regem ad dexteram et au-
ferentem dyadema de capite eius et in-
ponentem sibi et palmis cedebat
regem de sinistra manu. Et super
hoc apertum orem intuebatur eam et si ac-
ciderit ei videtur: nam si indignata ei
fuerit blauditur donec reconcilietur in
gratiam. **V**iri autem non sunt fortiores
mulieres. Magna est terra et excel-
sum est celum. Quis ista agit? Et
hic rex et purpurati intuebantur in
altum. Et ichonavit loqui de veri-
tate. **V**iri nonne fortes sunt mulie-
res? Magna est terra et excelsum est
celum et velox cursus solis conuer-
tit in gyro celum in locum suum in
una die. **N**onne magnificus est qui
hoc facit? Et veritas magnas forti-
as pre omnibus. Omnis terra verita-
tem invocatur celum etiam ipsam benedicit
et omnia opera moventur et tremunt eam
et non est alia ea quicquam iniquum
et iniqua illorum omnia opera et non

ORE .III

est in ipsis veritas. Et in sua iniqui-
tate peribunt et veritas manet et in-
ualescit in eternum et vivit et obti-
net in secula seculorum. **N**ec est apud
eam accipere personas neque diffe-
rentias sed que iusta sunt facit om-
nibus iniustis ac malignis et om-
nes benignantur in operibus eius.
Et non est in iudicio eius iniquum hoc forti-
tudo et regnum et potestas et maie-
stas omnium eorum. **B**enedictus de-
us veritatis. Et desinit loquendo. Et
omnes populi clamaverunt et dixerunt
Magna est veritas et prevalet. **T**unc
rex ait illi. **D**ete si quid vis apostoli?
quod quia scripta sunt et dabo tibi secundum
quod iuentus es sapientior et primus
mihi sedebis et cognatus meus vo-
caberis. **T**unc ait regi. **M**emor esto
voti tui quod voluisti edificare iherusalem
in die qua regnum accepisti et omnia va-
sa que accepta sunt ex iherusalem re-
mittere que cepavit cyrus quan-
do mactavit babiloniam et voluit
emittere ea ibi. Et tu voluisti edifi-
care templum quod incederunt ydumei quoniam
exterminata est iudea a chaldeis. Et
nunc hoc est quod postulo domine et quod pe-
to hoc est maiestas a te quod postu-
lo ut facias votum quod voluisti re-
gi celi ex ore tuo. **T**unc surgens da-
rius rex osculatus est illum: et scri-
psit epistolam ad omnes dispensato-
res et prefectos et purpuratos ut
deducerent eum et eos qui cum illo
erant omnes ascendentes edificare ihe-
rusalem. Et omnibus prefectis qui erant
in syria et phenicie et libano scripsit
epistolas ut traherent ligna cedri-
na a libano in iherusalem ut edi-
ficarent cum eis civitatem. Et scri-
psit omnibus iudeis qui ascenderant a

regno in iudeam p libertate. oēs
 potentes et mgnatū et pfectū
 nō supuenire ad ianuās iporum
 ⁊ oēm regiōem quā obtinuerant
 eē imūnē eis ⁊ ydumei relinquet
 castella que obtinēt iudeoz ⁊ iſtru
 cturam templi dare p singulos ā
 nos talenta viginti vñ dum pedi
 ficaretur. et sup sacranuz holocau
 stomata vñtilaē quotidie hant ba
 bent preceptum. alia talēta de cē
 offerre p singulos annos et oībo
 qui procedunt a babilonia con
 dere ciuitatē. vt esset libertas taz
 iphis qñ filijs eoz ⁊ oībus sacer
 dotibus qui procedunt. Scripsit
 āt ⁊ quantitatē ⁊ sacra stolam iul
 fit dari in qua deseruēt ⁊ leuitis
 scripsit dare pcepta vñ in diez q
 cōsumabitur domus et iherlm ex
 truet ⁊ oībus custodientibus cūta
 tem scripsit dare ei sortes ⁊ stipē
 dia. Et dimisit oīa vasa q se pau
 rat cyp⁹ a babilonia et omīa qm
 qz dixit cyp⁹ et ipe pcepit fieri et
 mitti iherlm. Et cū pcessisset ille a
 dolescens eleuās faciē in iherl⁹ bñ
 dixit regē celi et dixit. Abs te ē
 victoria et abs te ē sapientia ⁊ cla
 ritas. Et ego seru⁹ tu⁹ sū. Benedi
 ctus es q dedisti mī sapiētiam ⁊ ti
 bi cōfitebor dñe de⁹ pēm nostrorū.
 Et accepit ep̄las et pfect⁹ est i
 babiloniā. Et venit nūciauit fra
 trib⁹ suis oībus q fuerūt in babi
 lonia ⁊ bñdixērūt deū pēm suorū
 qm dedit illis remissionē ⁊ refri
 gerū vt ascēderent et edificārēt
 iherlm ⁊ tēplū vbi noīatū ē nomē
 ei⁹ i ipō ⁊ exultauerūt cum musi
 cis et leticia diebus septem.

Capitulum v.

Post hec autē electi sūt vt al
 cenderent principes pagorū
 p domus p tribus suas et viros
 illoz et filij ⁊ filie eoz et fui et a
 cille ipoz ⁊ pecora illoz. Et dari⁹
 rex misit vna cū eis equites mil
 le donec deducerent eos in iherlm
 cū pace et cum musicis ⁊ cum tym
 panis ⁊ tubis et oēs frēs erāt lu
 dentes ⁊ fecit eos ascēdere siml
 cū eis. Et hec sūt noīa viroz qui
 ascēderūt p pagos suos in trib⁹ ⁊ i
 ptem pncipat⁹ ipoz. Sacerdotes
 filij phinees filij aaron ibus fili
 us iosedech ioachim filius zoro
 babel filij salathiel de domo dñe
 pgeie phares tribu autē iuda q
 loar⁹ ē sub dario rege p̄latum s
 mones mīsticos in secundo. Pūt
 gni iph⁹ mense nisan primo. Pūt
 āt hñ q ascēderūt ex iudea de cap
 tuitate tñsmigratiōis quos tñs
 migrauit nabuchodonosor rex ba
 bilonie in babilonem et reuers⁹
 est in iherusalem. Et requisit p
 ter iudee vñ quisqz ciuitatē suā
 qui venerunt cū zorobabel ⁊ iheru
 neemias atecres. elimeo. emma
 mo. mardocheo. beelsuro mechp
 satocp⁹. olioro emonia vnus de
 principibus eoz ⁊ numerus a
 gentilib⁹ eorum ex prepositis
 eoz. Filij phares. duo milia cen
 tum septuaginta duo. Filij ares tñs
 milia quāquingentesē. Filij se mo
 cētū quadraginta duo. In filiis iheru
 ⁊ ioabes milletre cētū duo. Filij de
 mu. duo milia quādringentesē. Fi
 gita. Filij chpraba ducenti quāqz. Fi
 lij banica. centū sexaginta octo. Fi
 lij bebech. quādringentes. Filij ar
 chad quadringenti viginti septē.

Filij chan triginta septem Filij zo
 roar duo milia sexaginta septem
 Filij admu qdringenta sexaginta
 vnus. Filij adrectis centum octo
 Filij dāso 2 zelas centum septē. Fi
 lij azozoc qdringentitrigintanoue;
 Filij iedarbone centum triginta duo
 Filij ananie centum triginta. Filij
 asoni filij marlar quadringenti vīgī
 duo. Filij zabarus nonaginta quī
 o; Filij sepolemon centum viginti
 tres Filij nepopas quinquaginta
 quinq; filij hechanat? centū quin
 quaginta octo. Filij cetham? cē
 tum triginta duo Filij crearpatros
 qui enocabies et modie quadrigē
 tū viginti tres Qui ex gramas 2 ga
 bra centum viginti un? Qui ex bel
 selo et ceagge sexaginta quinq;.
 Qui ex bastro cētum viginti duo
 quinq; Filij bechenobes quinquaginta
 quinq; Filij liptis centum quinq;
 ginta quinq; Filij labonni trecenti
 quinquaginta septē filij hiehem tre cē
 tū septuagita. filij suadon 2 cliom?
 trecenti septuaginta octo. filius eri
 nis. duomilia centum quadragita
 quinq; filij anaas trecenti septuagi
 ta Sacerdotes. filij iedd? filij eu
 ther. filij eliasib trecenti septuagita
 duo. filij emeer? ducenti quinquagita
 duo filij fasurij trecenti quinquagin
 ta septē. filij caree ducenti viginti septē
 leuite. filij ihesu i cadubelz bamis
 2 secebias 2 edias septuagita qua
 tuor Omnis numer? a duodecimo
 anno triginta milia quadrigētis sex
 aginta duo. filij 2 filie et vxores o
 centi quadraginta duo filij sacerdo
 tū qui psallebant in templo. filij
 asaph centum viginti octo. Ostia

etij vero filij efinēmi. filij aser filij a
 mō filij accuba. topa. filij tobi oēs
 centum trigintanoue Sacerdotes
 seruiētes in tēplo. filij sel. filij gaf
 pha. filij tabloch filij carie filij su fi
 lij bellu. filij labana filij azmachba
 filij accub filij vttha. filij cetha filij
 aggab. filij obai. filij anani. filij cā
 na. filij geddu. filij an. filij radin.
 filij de sanon filij nechpba. filij case
 ba. filij gaze. filij ozmi filij finone.
 filij attre. filij hastē. filij ahana.
 filij manei. filij nashimi. filij accu
 si. filij agista. filij azui. filij fauon
 filij fasalon. filij meebda. filij fusa
 filij caree. filij barcus. filij saree.
 filij coeh. filij nashth. filij agisti.
 filij pedo. salomon filij eius. filij
 aso phot. filij phazida. filij celi.
 filij dedon. filij gapdabel. filij se
 phegi. filij aggia. filij sachareth.
 filij sabathen. filij caronetg. filij
 malstth filij ame. filij sas? filij ad
 dus. filij suba. filij eura. filij raho
 tis. filij phasphat. filij malmon.
 Omnes sacro seruientes et pueri
 salomonis quadringentioctogita
 duo In sunt filij qui ascenderūt
 a chermet 2 therfa. principes eoz
 armellam 2 carethz non poterāt
 edicere ciuitates suas 2 progeni
 es quēadmodū sint ex israhel fi
 lij dalarū. filij tubal. filij nechpda
 idi. ex sacerdotibus qui fungebantur
 sacerdotio et non sunt inuenti
 filij ebya. filij achilos. filij addin
 q accepit vxorem ex filiabo phae
 geleu et vocati sunt nomie eius Et
 hūm quesita est generis scripta
 i pedatura et nō ē inuenta et prohi
 biti sunt sacerdotio fungit dixit
 ill? neemias 2 asthahas ne pti dpxē

sancta donec surgat pōtifer doct?
in oñsōem et vñntem. **U**is autē
isrl erat duodecī milia exceptis f
uis et ancillis quadragintamilia
trecentiquadraginta. **H**erui hōrū
et ancille. septem milia trecentū
triginta septem. cantores et canta
trices. ducentiseraagintaquinq. **E**a
meli. qđūgentūtrigintaquinq. **E**q
septē milia triginta sep. muli duce
ta milia qđragintaquinq. subiuga
lia quinq. milia vīgitiquinq. **E**t s
p̄positis ip̄is p̄pagos dū veniēt
in tēplū dñi qđ erat ī ihrl ī īmo
uare et suscitare templū in loco
suo s̄m suā virtutē et dātī ī tēplū
thesaurū op̄erū sacrum. auri minas
duodecim milia et stolas sacrodo
tales centum. **E**t habitauerūt sacdo
tes et leuite et q̄ exierāt de plebe
in iherusalē et in regiōes sacri tā
tores et ostiarij et oīs isrl ī regi
omibz suis. **I**nstāte autē septimo
mense cūqz essent filij isrl vnus
q̄sqz ī suis rebz cōuenerūt vna
mimes ī atrium qđ erat añ īanu
am orientalem. **E**t stantes ihesus
fili⁹ iosedech et frēs eius sacrodo
tes et zorobabel filius salathiel et
hui⁹ frēs parauerūt altare. et of
ferrent sup illud holo caustomata
s̄m que ī libro moyh hōmīs dei
scripta sunt. **E**t cōuenerūt hibi ex
alijs natiōibus terre et erexerūt
sacratium ī loco suo oēs gētes
terre et offerebāt hōstias et holo
caustomata dño matutina. **E**t ege
runt scenophēgia et diē sollēnez
sicut p̄ceptū ē ī lege et sacrificia
q̄tī diē sicut oportebat et post hec
oblatiōes institutas et hōstias sab
batoz et neomēnāz et dietū sollē

mū oīm sanctificatorū. **E**t quot
quot vouebant dño a neomēnia
septimi mensis. ceperunt hōstias
offerre deo et templū dñi nōdum
erat edificatum. **E**t dederunt p̄ci
miam lapidarijs et fabris et potū et
pabula cū gaudio. **E**t dederūt car
ra sydonijs et t̄p̄ijs vt trāfuerēt
illis de libano trābes cedrinās et
facerēt rates ī iope portū scđz s
cretū qđ scriptū erat eis a cyro r
ge p̄sar. **E**t ī secundo anno veniē
tes ī templū dei ī iherusalē fili
se secundo īncipauit zorobabel fili
us salathiel et ihs filius iosedech
et frēs ip̄soz et sacerdotes et leuite
et oēs q̄ aduenerāt de captiuitate
ī iherusalem et fundauerūt tem
plum dei. nouilunio secūdi mē
sis secūdi anni cū venissent ī
iudeam et iherusalem. **E**t stauerūt
leuitas a viginti annis sup op̄era
dñi. **E**t stetit ihesus et filius eius
et frēs. oēs leuite cōsprātes et exe
cutores legis facientes op̄era ī do
mo dñi. **E**t steterūt sacerdotes ha
bentes stolas cū tubis et leuite filij
asaph habentes cymbala. collau
dantes dominū benedicētes scđz
dauīd regem israhel. **E**t cantabāt
canticum domino quoniam dulcis
do eius et hōnor ī secula super o
nem israhel. **E**t omnis populus
tuba cednerunt et p̄clamauerūt
vōce magna collaudātes dominū
ī suscitatiōe domus domini. **E**t
venerūt ex sacerdotibus et leui
tis et p̄sidentibus scđz pagos
senioribus qui viderant p̄stīmā
domum et ad hūius edificatiōez
cū clamore et planctu magno.
et multū cū tubis et gaudio

magno intus ut populus non au-
diret tubas propter planctum populi
Tuba enim erat tubis canes magni
sic ita ut longe audiret Et audi-
erunt inimici tribus iude et beniamin
et venerunt sciens que esset vox tuba-
rum Et agnouerunt quoniam qui erant
ex captivitate edificarent templum do-
mino deo israel Et accedentes ad zo-
robabel et iherusalem et propositos pago-
num dixerunt eis Edificabimus una
nobiscum Similiter enim audiimus do-
minum nostrum et ipsi pariter incedimus
a diebus asbareth regis assyriorum
qui transmigrationem nos huc Et dixit
illis zoobabel et iherusalem principes
pagorum israel Non est nobis et vo-
bis edificare domum dei nostri Nos
enim soli edificabimus domino israel se-
cundum ea que precepit nobis cyrus
rex persarum Gentes autem terre incuban-
tes his qui sunt in iudea et levantes
opus edificationis et invidias po-
pulos adducunt prohibebant eos
edificare et aggressuras exercerent
impedierunt ne consummaretur edi-
ficium omni tempore vite cyri regis
et propter structuram per biennium
et per animum regnum **Ca. vi.**
Et secundo anno regni dario pro-
phetavit aggeus zacharias filius
addam propheta apud iudeam et iherusalem
in nomine dei israel super eos Tunc
stans zoobabel filius salathiel et
iherusalem filius iosedech inclinauerunt
edificare domum domini que est in iheru-
salem cum adessent eis prophete
domini et adiuuarent eos In ipso
tempore venit ad illos syrenes sub-
regulus syrie et phenicis et satrabra-
nes et sodales eius et dixerunt eis
Quo precipiente vobis domum hanc e-

dificare et tectum istud et alia omnia
perficiatis Et qui sunt structores qui
hec edificavit Et habuerunt gratiam vi-
sitatione facta super eos qui erant
ex captivitate a domino seniores iude-
orum et non sunt impediti edificare do-
mum nec significaretur dario de omnibus
istis et rursus acciperetur Exemplum
epistole quam miserunt dario Dylse-
nes subregulus syrie et phenicis et
satrabrantes et sodales eius in syri-
a et phenice presides regi dario sa-
lutem Omnia nota sunt domino regi
quia cum advenissemus in regionem iu-
deam et introissemus in iherusalem i-
venimus edificantes domum dei mag-
nam et templum ex lapidibus politis
et magnis et preciosis materiis in pa-
rietibus et opera illa instanter fieri et sus-
fragare et prosperare in manibus eorum
et in omni gloria quam diligentissime perfi-
ci Tunc interrogavi seniores
dicentes Quo permittente vobis edi-
catis domum istam et opera hec fun-
datis Ideo autem interrogavi vos
ut notum facerem tibi homines et propo-
situm et nomen scripturam propo-
situm postulavi illos At illi re-
sponderunt nobis dicentes Nos
sumus servi domini qui fecit celum et
terram et edificavit hec domus ante
annos istos multos a rege israel ma-
gno et fortissimo et consummata est Et
quoniam preses nostri exarchantes erant et
peccaverunt in deum israel tradidit eos
in manum nabuchodonosor regis ba-
bilonie regis caldeorum et domum
istam demolientes incenderunt et
populum captivum duxerunt in ba-
bilonem In primo anno regnante cyro
rege babilonie scripsit cyrus rex
domum hanc edificare et illa sacra

vasa aurea et argentea quae extulerat nabuchodonosor de domo quae est in iherusalem et consecrauerat ea in suo templo. rursus protulit ea cyrus rex de templo quod erat in babilonia et tradita sunt zorobabel et salmanasar subregulo. Et preceptum est eis ut offerrent haec vasa et reponerent in templo quod erat in iherusalem et ipsum templum dei edificare in loco suo. Tunc salmanasar? subiecit iuda metra domus domini quae est in iherusalem et ex inde usque nunc edificatur et non accepit consumationem. Nunc ergo si iudicatur a te o rex perquiratur in regalibus bibliothecis cyri regis quae sunt in babilonia et si inuentum fuerit consilio cyri regis cepta esse structura domus domini quae est in iherusalem et iudicatur a domino rege nunc scribat de hijs nobis. Tunc rex darius precepit inquiri in bibliothecis et inuentum est in egbatbanis opido quod est in media regione locus unus in quo scripta erat ista. Anno primo regnante cyro rex cyrus precepit domum domini quae est in iherusalem edificare ubi incedebant igni assiduo cuius altitudo sit cubitorum decem et latitudo cubitorum sexaginta quadratum lapidibus politis tribus et memiano ligneo eiusdem regionis et memiano uno nouo et impedia dari de domo cyri regis et facere vasa domus domini tamen aurea quam argentea quam extulit nabuchodonosor in domum domini quae est in iherusalem ubi erant posita ut ponatur illic. Et precepit curam agere syennem subregulum syrie et phenicis et zathabuz anaz et sodales eius et qui ordinati erant in syria et phenice praefides ut abstine-

rent se ab eodem loco. Et ego qui praeparavi in totum edificare et prospexi ut adiuuaret eos qui sunt ex captiuitate iudeorum donec consumetur templum edis domini et a reparatione tributorum syrieceles et phenice. diligenter quantitate dari hijs hominibus ad sacrificium domini zorobabel prefecto ad thauros et arietes et agnos. similiter autem et frumentum et sal et vinum et oleum instantes per singulos annos prout sacerdotes qui sunt in iherusalem dicent auertunt consummationem quae est fine vlla dilacione: ut offeratur libaciones summo deo pro rege et pueris eius et oriet pro ipsorum vita. Et denuncietur ut quicunque transgressi fuerint aliquid ex hijs quae scripta sunt aut spreuerint accipiant lignum de suis arboribus et suspendantur et bona ipsorum regi ascribantur. Propterea et dominus cuius nomen est inuocatum est ibi exterminet omnem regem et gentem quam manu sua extenderit prohibere aut maletractare domum domini illam quae est in iherusalem. Ego darius rex decreui quod diligetissime secundum haec fieri.

Capitulum septimum. Tunc syennem subregulus alexandrie et phenicis et satrabuzanes et sodales obsecrati hijs quae a dario rege erant decreta: inhiestebant sacrosanctis opibus diligenter cooperantes cum semioribus iudeorum principibus syrie et persarum sacrosancta opera praestantibus aggeo et zachaia prophetis. Et consummauerunt omnia per preceptum domini dei israel et ex consilio cyri et darii et artaxerxis regis persarum. Et consummata est domus nostra usque

ES

DAE

.III.

ab tertiam et vicissimam die men-
 sis adar: sexto anno dary regis.
 Et fecerunt filij israel et sacerdotes
 et leuite et ceteri qui erant ex capti-
 uitate qui appoiati sunt secundum ea que
 scripta sunt in libro moyse. Et ob-
 tulerunt in dedicationem templi do-
 mini thaurus centum. arietes duode-
 cim. agnos quadringentos et he-
 dos pro peccatis vniuersi israel
 secundum numerum tribuum
 israel. Et steterunt sacerdotes et
 leuite amicti stolis per tribus super
 opa domi dei israel secundum librum moy-
 si et ostiarum per singulas ianuas.
 Et egerunt filij israel cum hijs qui
 erant ex captiuitate illud phase
 quando cadesima luna mensis primi:
 quando sanctificati sunt sacerdotes
 et leuite. Omnes filij captiuitatis
 non sunt simul sanctificati. quia leui-
 te omnes simul sanctificati sunt. Et
 imolauerunt phase vniuersi filij
 captiuitatis et fratribus suis sacer-
 dotibus et sibi metipsis. Et mandu-
 cauerunt filij israel que erant ex capti-
 uitate omnes qui remanserant ab o-
 mibus exsecrationibus gentium ter-
 re que erant dominum et celebraue-
 runt diem festum azimorum septem
 diebus epulantes in conspectu do-
 mini quoniam conuerit consilium re-
 gis assyriorum in eos: confortare
 manus eorum ad opera domini dei
 israel. Et post hunc regnante artaxer-
 ses rex persarum: accessit esdras
 filius azarie. filij belchie. filij solo-
 mei. filij sadoch. filij achitob. filij
 amei. filij azabai. filij tocai. filij
 abyfue. filij phiees. filij eleazari.
 filij aaron primi sacerdotis hic es-
 dras ascendit de babilonia cum esset

scriba et ingeniosus in lege moy-
 si que data est a domino israel:
 docere et facere. Et dedit ei rex glori-
 am quod inuenisset gradat in omni
 dignitate et desiderio in conspectu
 eius. Et ascenderunt simul cum ipso
 ex filiis israel et sacerdotibus et leui-
 tis et sacris catonibus templi et osti-
 arijs et seruis templi in iherusalem. An-
 no septimo regnante artaxerse in
 quinto mense hic annus septimus
 est regni. exeuntes de babilonia
 novilunio quinti mensis venerunt
 iherosolimam iuxta preceptum illius
 secundum prosperitatem itineris a domi-
 no ipsorum datam eis. In hijs ei
 esdras magnam disciplinam obti-
 nebat ne pretermitteret quicquam
 eorum que essent ex lege domini et pre-
 ceptis et docendo vniuersum israel
 omnem iusticiam et iudicium. Acco-
 dentes autem qui scribebant scripta
 artaxerxis regis: tradiderunt scrip-
 tum quod obuenerat ab artaxerse
 rege ad esdras sacerdotem et lecto-
 rem legis domini cuius exemplum
 subiectum est.

Ca. viij.

Rex artaxerxes esdre sacerdoti
 et lectori legis domini salutem
 Humanior ego iudicans in benefi-
 cijs precepi eis qui desiderant ex-
 gere iudeorum sua sponte et ex sacer-
 dotibus et leuitis qui sunt in regno
 meo comitari tecum in iherusalem. Si
 qui ergo cupiunt ire tecum conue-
 niant et perficiant sicut placuit mi-
 hi et septem amicis meis consilia-
 rijs ut visitent ea que aguntur
 secundum iudeam et iherusalem obseruantes
 sicut habes in lege domini et ferant mu-
 nera domino israel que voui ego et
 amici iherusalem et omne aurum et

argētū qđ inuētum fuerit in regio
ne babilonie dñō in iherl: cū illo
qđ est donatum p̄ ipsa gente in te
plum dñi eorū qđ est in iherl: ut
colligatur hoc aurū et argentum ad
thauros et arietes et agnos et be
dos et que sunt cōgruentia ut offe
rāt hostias dñō sup̄ altare dñi ip
sorū qđ est in iherl: Et oīa quecū
q; uolueris cum fratribus tuis fa
cere auro et argēto. p̄fice pro vo
luntate tua scđm preceptū dñi dei
tui et sacro sancta vasa q̄ data sūt
tibi ad opa dom⁹ dñi dei tui q̄ est
in iherusalem. et cetera quecūq;
tibi subuenerint ad opera templi
dei tui dabis de regali gazophila
rio cū uolueris cum fratribus tuis
facere auro et argēto p̄fice s̄m vo
luntatem dñi Et ego qđem rex ar
tarperles p̄cepī custodib⁹ thesau
rorū syrie et phenicis. ut quecūq;
scripserit esdras sacerdos et lector
legis dñi diligenter detur ei vsq;
ad argēti talēta centum similiter
et auri. et vsq; ad frumētū modios ce
tum et vini amphoras centum et a
lia quecūq; abūdant sine taxatiōe
Oīa s̄m legē dei fiant deo altissi
mo ne forte erurgat ira in regno
regis et filij et filiorum eius Vob
at̄ dicitur ut omib⁹ sacerdotib⁹
et leuitis et sacris cūtorib⁹ et suis
templi et scribis tēpli hui⁹ nullus
tributū neq; vlla alia idictio iro
get. nec habeat quis q̄ potestate
obicere eis quicq;. Tu autem es
dras s̄m sapiētiam dei cōstitue iu
dices et arbitros ī tota syria et phe
nicia oēs q̄ legē dei tui nō nouerūt
doce. ut quotq̄ t̄as gressi fuerint
lege; diligēter plectantur siue mor

te. siue cruciati. siue etia; p̄cunie
multatiōe. vel abductiōe Et dixit
esdras scriba B̄ndict⁹ dñs patrū
nr̄orū qui dedit hāc uolūtatem in
cor regis clarificare domū suā q̄
est in iherusalem et me honorifica
uit in cōspectu regis et cōsiliariorū
et amicorū eius et purpuratorū ei⁹
et ego astans a nō factus sum se
cū dū opitulationem dñi dei mei. Et
agregauī ex israel viros ut simul a
scēderēt meū Et hñ sūt prepositi
scđm suas patrias et p̄cipat⁹ por
tionales eorū q̄ meū ascenderūt ī
babilonia in regno artarperis.
Ex filijs phares. gesom⁹. Ex fi
lij hemanth: amen⁹. Filiorū dō
acais filius scealie Ex filijs pha
res et zacharias et cum eo reuerē
sūt viri centumquingenta. Et fi
lij ductoris moabiliōis zaraei. et
cū ipso viri ducentiquingenta
Ex filijs iacues iechonias zechoe
li. et cū ipso viri ducentiquingenta
Ex filijs sala maasias gotho
lie et cum ipso viri septuaginta Ex
filijs saphacie zarias michel et cū
ipso viri octoginta. Ex filijs iob
abdias ieheli. et cum ipso viri du
centiduo decem. Ex filijs banie sa
limoth filius iosophie: et cum ipso
viri centumsexaginta Ex filijs be
et zacharias bebi: et cum ipso vi
ri ducentiocto. Ex filijs eiead io
hānes acechan. et cum ipso viri ce
tūdecem. Ex filijs adonicham ipis
postremis. et hec sunt nomina eorū
eliaphalam filius gebel et semel
as et cum ipso viri septuaginta Et
dixit thia et mechat: illic sum⁹
tribuo et recognoui eos. Et ex fi

ihs sacerdotum et leuitarum non
 inueni illic Et misi ad eleazarum
 et eozelom et masman et maloban
 et enaathan et samea et soribum.
 nathan. enuagan. zachariam et
 mosollamum. ipsos ducentes et pe
 ctores. Et dixi eis ut uideret ad lud
 deum cui erat apud locum gazophi
 lacij Et mandavi eis ut diceret
 luddeo et fratribus eius et illis qui
 erant in gazophilacio ut mitteret
 nobis eos qui sacerdotio fungere
 tur in domo domini dei nostri Et
 adduxerunt nobis secundum manu va
 lidam domini dei nostri viros pe
 ctos. ex filiis mooli. filij leui. filij
 israhel. sebebian et filios et fratres
 qui erant decem et octo asbiam et
 amin. ex filiis filiorum chananei
 et filij eozel vii viginti. Et ex hijs
 qui in templo seruiebant quos do
 nit dauid et ipsi principes ad opa
 tionem leuitis templo seruienti
 um ducenti viginti. Omnia nomi
 na signficata sunt in scripturis.
 Et ueni illic ieiunium iuuenibus in
 conspectu domini ut querebam ab eo
 bonum iter nobis et qui nobiscum
 erant et filijs et pecoribus propter
 inuidias Et ueni enim petere a re
 ge pedites et equites in comitatu
 tuum le gratia contra aduersarios
 nostros Dixi enim regi quom
 am victus domini erit cum eis qui in
 querunt eum in omni affectu. Et
 iterum deprecatus sum domini
 deum nostrum secundum hec quem et propitium
 habuimus et copotes facti sumus
 deo nostro. Et separavi ex plebis pro
 prijs et sacerdotibus templi viros
 duodecim et sebebian et asannan
 qui eis ex fratribus eorum viros decem

Et appendi eis aurum et argentum et
 et vasa sacerdotalia domus dei nostri
 que donauerat rex et consiliarii ei
 ius et principes et omnes israhel. Et
 cum appendissem tradidi argenti
 talenta centumquingentas et va
 sa argentea talentorum centum et
 aurum talenta centum et vasorum aureo
 rum septies viginti et vasa etrea
 de bono eramento splendens duode
 cim aurum speciem reddentia Et di
 xi eis Et vos sancti estis domino et va
 sa sunt sancta et aurum et argentum
 votum est domino deo patrum nostrorum Vi
 gilare et custodite donec tradatis
 ex plebis propitiis et sacerdotibus et
 leuitis et principibus ciuitatum
 israel in iherusalem in pastorelo
 domus dei nostri Et hijs qui suscepunt
 sacerdotes et leuite aurum et argen
 tum et vasa intulerunt in iherusalem in te
 plum domini. Et promouimus a fluui
 o thia die duodecima mensis primi
 us quo introiuimus in iherusalem. Et
 cum factus fuisset tertius dies que
 ta autem die ponderatum aurum
 et argentum traditum est in domo
 domini dei nostri matimoth filio ioi
 sacerdoti et cum ipso erat eleazar
 filius finees et erant cum ipsis io
 zadas filius ihesu et medias et ba
 mi filius leuite ad numerum et ad
 pondus vniuersa. Et scriptum est
 pondus ipsorum eadem hora Qui
 autem venerunt ex captiuitate ob
 tulerunt sacrificium domino israel
 thaurus duodecim pro omni israhel
 arietes octoginta sex agnos sep
 tuaginta duos. hircos pro peccato
 duodecim. et pro salute vacas duo
 decim omnia in sacrificium domini Et
 elegerunt precepta regis regalibus

dispensatoribus et sub regulis celestium
firmiter et phoenicibus et honorificauerunt
gentem et templum domini. Et summatis
his accesserunt ad me propositi
dicentes. Non segregauerunt gentes
israhel et principes et sacerdotes et
leuite et alienigenas gentes et nationes
terre immundicias suas a chanaanitis
et ethiis et pherezitis et iebuseis et
moabitibus et egiptiis et ydumeis.
Coniuncti enim sunt filii ab eo
eorum et ipsi et filii eorum et mixtum
est semen sanctum alienigenis
gentibus terre et participes erant
prepositi et magnatus iniquitatis eius
ab initio ipsius regni. Et mox ut
audiui ista conscripsi vestimenta
et sacram tunicam lacerans capillos
capitis et barbam. Sedi dolens et
mestus. Et conuenerunt quotquot
tunc mouebantur in verbo domini dei
israhel ad me lugentem super iniquitatem
istam sedebam tristis usque ad uesperum
non sacrificium. Et surgens a ieiunio
discissa habens vestimenta et sacras
tunicas in geniculis et extendens manus
ad dominum dicebam Domine confusus
sum et reuerentus sum ante faciem
tuam. Peccata enim nostra multiplicata
sunt super capita nostra et iniquitates
nostre exaltate sunt usque ad celum
quoniam a temporibus patrum nostrorum
sumus in magno peccato usque ad diem
hunc. Et propter peccata nostra
et patrum nostrorum sumus traditi
cum fratribus nostris et cum sacerdotibus
nostris: regibus terre in gladium et
captiuitatem et depredationem quasi
confusio usque in hodiernum diem. Et
nunc quantum est quod contigit nobis
miseria abs te domine deus et derelique
nobis radicem et nomen in locum
sanctificationis

tue de te gere luminare nostrum in
domo domini dei nostri dare nobis cibum
in omni tempore seruitutis nostre. Et
cum seruiremus non fuimus derelicti a
domino deo nostro. Et constituit nos in gratiam
ponens nobis reges plebium domini
cibum et clarificare templum domini
dei nostri et edificare desertum syon
dare nobis stabilitatem in iudea et
iherusalem. Et nunc quod dicimus do
mine habentes hec. Transgressi enim
sumus precepta tua que dedisti in manibus
puerorum tuorum prophetarum dicens
Quoniam terra in quam introistis possidere
hereditatem eius terra polluta est
conquinatioibus alienigenarum terre
et immundicie illorum repleuerunt eam
tota immundicia sua. Et nunc filias
vras non coniungatis filiis eorum et fi
lias eorum non accipietis filios vestros
et non inquiretis pacem habere cum
illis omni tempore ut iualescentes
maturetis optima terre et hereditatem
distribuat filijs vestris usque
quod in eum. Et que contingunt nobis
omnia fiunt propter opera nostra
lingna et magna peccata nostra. Et
dedisti nobis talem radicem et tuum
sum reueri sumus transgredi legem
timam tuam uti commiscere mur immu
dicie alienigenarum gentium terre
huius. Nonne irasceris nobis pro
re nos quoad usque non relinqua
tur radix et nomen nostrum. Nonne
deus israhel verax es. Dereli
cta est enim radix usque in hodiernum
diem. Ecce nunc sumus in conspe
ctu tuo in iniquitatibus nostris.
Non est enim adhuc stare ante te
in his. Et cum adorando confiteri
tue es dras flens humi prostratus
ante templum congregati sunt an

ES

ORE

.III.

eum ex iherusalem turba magna
valde viri et mulieres et iuvenes
et iuvenale. **F**letus enim erat mag
nus in ipsa multitudine. **E**t cum cla
masset iechonias ieheli ex filiis
isrl dixit esdre. **N**os in dominuz
peccauimus quod collocauimus nobis
matrimonium mulieres alienige
nas ex gentibus terre. **E**t nunc es
super oem isrl. **I**n hijs ergo sit ius
iurandum a domino expellere oes
uxores nras que ex alienigenis
sunt cum filiis earum. **S**icut tibi de
cretum est a maioribus secundum legem
domini exurgens explica ad te enim
spectat negotium nostrum fecimus?
Viciliter fac. **E**t exurgens esdras
adiurauit principes sacerdotum et
leuitas et oem isrl facere secundum hec
et iurauerunt.

Ca: ix.

Et exurgens esdras ab ante
atrium templi abiit in pasto
rarium ionathe filij nasabi et ipse
piscatus illic non gustauit panem
nec aquam bibit super iniquitate
multitudinis. **E**t facta est predica
tio in omni iudea et in iherusalem om
nes qui erant ex captiuitate in ihe
rusalem congregati. ut quia neque
non occurreret bi duo vel tri duo di
ci secundum iudicium assidentium semorum
collocarentur facultates sue et ipse a
captiuitatis. **E**t congregati sunt om
nes qui erant ex tribu iuda et ben
iamin in tribus diebus in iherusalem.
Dic mensis est non dies mensis
septem. **E**t sebit ois multitudo in
area templi tremetes propter hec
dixit illis. **V**os inique fecistis col
locando vobis in matrimonium pro

res alienigenas ut adderetis ad
peccata isrl. **E**t nunc date confes
sionem et magnificentiam domino deo
patrum nostrorum et perficite volunta
tem ipsius et discedite a gentibus te
re et ab uxoribus alienigenis. **E**t
clamauit ois multitudo et dixerunt
voce magna. **S**icut dixisti faciemus.
Sed quoniam multitudo magna est
et tempus hybernium et non possu
mus in subsidio stare. et hoc opus
non est nobis vni diei neque bidui
multum enim in hijs peccauimus
stent propositi multitudinis et omnes
qui nobiscum inhabitant et quotquot
habent uxores apud se alienigenas
et assistant accepto tempe ex omni
loco presbiteri et iudices usquequo
soluant iram domini negotium huius.
Jonathas autem filius ezei et ozias
thecham susceperunt secundum hec et
bolamuz et leuis et sabatheus hi
is cooperati sunt cum illis. **E**t steterunt
secundum hec omnia vniuersi qui erant ex
captiuitate. **E**t elegit sibi viros es
dras sacerdos principes magnos
de patribus eorum secundum nomina. et con
sederunt novilunio mensis decimi
examinare negotium istud. **E**t con
terminatum est de viris qui habe
bant uxores alienigenas usque ad
neomeniam primi mensis et inuen
ti sunt ex sacerdotibus mixti qui
habebant alienigenas uxores. **E**x
filiis iehesu filij iosedech et fratribus
eis maseas et eliezzer et loribus et
ioadeus et inierunt manus ut ex
pellerent uxores suas et ad litandum
in exoratiōe ariste pro ignoran
tia sua. **E**t ex filiis semmeri mase
as et effes et ieelech azarias. **E**t ex
filiis fofere lisomafias his maeis

et nathanee iussio redd⁹ et tallas
 Et ex leuitis. orab⁹ et semeis et
 colms et calitas et facteas et coluas
 et elionas. Et ex sacris catoribus
 eliahs et zacarius. Et ex ostiarijs:
 sallum⁹ et tolbanes. Et ex israhel
 ex filijs foros⁹ et remias et ged
 dias et melchias et michelus et ele
 azarus et iemebias et banas. Et
 ex filijs iolama. chamas et zacha
 rias ierelus et iodd⁹ et emmoth
 et helias. Et ex filijs zath⁹im: elia
 das et lialum⁹ zochias et larioth
 et zabbis et teldias. Et ex filijs
 zeles. iobanes et amarias et zab
 dias et emes. Et hys filijs banni
 olam⁹ et malluchus et iedde⁹ et ia
 subet asabo et ierimoth. Et ex fi
 lijs addim. naathus et moohias et
 cale⁹ et raanas maseas mathathi
 as et beseel et bonn⁹ et manasses. Et
 ex filijs nuas: noneas et afeas et
 melchias et sameas et symon benia
 min et malchus et mareas. Et ex fi
 lijs asom. cariane⁹ mathathias et
 bannus et eliphalach manasses et
 semei. Et ex filijs banni: iheremi
 as et moobias et abram⁹ et iohel et
 baneas et pelias et ionas et mari
 moth et eliahs et mathaneus et
 eliahs et ozilas et dielus et semedi
 us et sambris iosephus. Et ex filijs
 nobi. idelus et mathathias et saba
 dus et zecheda sedmi et iessei ba
 neas. Omnes isti conuerterunt sibi ve
 res alienigenas et dimiserunt e
 as cum filijs. Et inhabitauerunt
 sacerdotes et leuite et qui erant ex
 israhel in iher⁹ et in tota vna regio
 ne nouilunio mensis septimi. Et e
 rant filij israhel in amorationibus
 suis. Et congregata est omnis multi

tudo simul in area que est ab orien
 te porte sacre. Et dixerunt esdre po
 tifici et lectori ut afferret legem mo
 ysi que tradita est a domino deo israel.
 et attulit esdras pontifex legem o
 mni multitudini eorum a viro usque
 ad mulierem et omnibus sacerdotibus
 audire legem nouilunio mensis se
 ptimi et legebat in area que est a
 te sacram portam templi a prima
 luce usque vesperam coram viris et
 mulieribus. et dederunt omnes sensu
 ad legem. et stetit esdras sacerdos
 et lector legis super lignum tribunal
 quod fabricatum erat et steterunt ad eum
 mathathias et sam⁹ ananias aja
 rias. prias. ezechias et ballamus
 ad dexteram et ad sinistram saldeus
 misael. malachias. abustas. sab⁹
 nabadias et zacharias. et assupsit
 esdras librum coram omni multitu
 dine. presidebat enim in gloria in con
 spectu omnium. et cum absolvisset le
 gem omnes recti steterunt et benedi
 xit esdras dominum deum altissimum. de
 um sabaoth omnipotentem. Et eleua
 bit omnis populus amen. Et eleva
 tis sursum manibus proidentes in
 terram adorauerunt dominum. ihesus et
 bananeus et sarabias et calithes et
 acubus et sabbathus et ananias et
 azarias et ioradus et ananias et
 filias leuite que docebant legem domini
 et in multitudine legebant legem domini
 et preferebant singuli eos qui in
 telligebant lectionem. Et dixit ad
 tharates esdre pontifici et lectori
 et leuitis qui docebant multitudi
 nem dicens. Dies hic sanctus est
 domino. et omnes flebant cum du
 darent legem. Digressi ergo ma
 ducate pinguissima queque. et bibite

dulcissima queq; et mittite mune-
ra hijs qui non habent. Sanctus
ei est hic dies dñi et nolite mesti
eē. Dominus ei clarificabit vos. Et
leuite denūciabant i publico oib⁹
dicentes. Dies hic sanctus ē. No-
lite mesti esse. Et abierunt ones
manducare et bibere et epulari et
dare munera hijs qui nō habebāt
ut epulentur. Magnifice enī sunt
exalta et verbis qbus edocti sunt.
Et aggregati sunt vniuersi in ihe-
rusalem celebrare leticiā; scdm te
framentum domini dei israel.

Explicit liber esdre tercius
Incipit esdre quart⁹. Ca. i.

Hec esdre pphē
secund⁹ filij sarai
filij asaēi filie el-
chie filij sabaie
filij sadoch filij a-
chitob filij achie

filij finees filij beli filij amerie fi-
lij ashei filij marimoth filij arna fi-
lij ozie filij borith filij abissei filij
finees filij eleazer filij aarō ex tri-
bu leui qui fuit captiu⁹ in regiōe
medorum in regno artaxerxis re-
gis persarum. Et factum est verbū
domini ad me dicens. Vade et nū-
cia populo meo facinora ipsorum
et filijs eorum iniquitates quas i
me admiserunt ut nūcient filijs
filiorum qz peccata parentū. ipoz
in illis creuerunt. Obliti ei mei fa-
cificauerunt dijs alienis. Nonne
ego eduxi eos de terra egipti de
domo seruitutis? Ipsi aut irritaue-
runt me et consilia mea spreuerūt.
Tu autem exaure comas capitis

tui et proice oīa mala super illōs
quoniam nō obedierunt legi mee.
Populus autem est indisciplina-
tus. Usquequo eos sustinebo qd?
tanta beneficia cōtuli? Reges mē-
tos propter eos subuertere phara-
onē cum pueris suis et omnes ex-
ercitum eius pulsi. Omnes gētes
a facie eorum pēdidit in oriente p-
uiciarum duarū populos tyri et sy-
donis dissipavi et oēs aduersari-
os eoz interfeci. Tu vero loque-
re ad eos dicens. Hec dicit dñs.
Nempe ego vos p mare trāsi me-
aui et plateas vobis iūctio munitas
exhibui. Duce m vobis dedi moy-
sen et aaron sacerdotem. Lucem vo-
bis p colūnam ignis pēstiti et ma-
gna mirabilia feci in vobis. Vos
āt mei obliti estis dicit dominus.
Hec dicit dñs omnipotens. Cōtue-
m vobis in signo fuit castra vobis
ad tutelam dedi et illic murmura-
stis et non triumphastis in nomi-
ne meo de pditione inimicorū; ve-
stroz. sed adhuc nunc vsq; mur-
murastis. Vbi sunt beneficia que
prestati vobis? Nōne in deserto cū
esuriretis proclamastis ad me di-
cente. Ut quid nos in desertū istū
adduxistis interficere nos? Me-
lius nobis fuēat seruire egipcijs
q̄ mori i deserto hoc. Ego dolui ge-
mitus vestros et dedi vobis mā-
na in escam. Panem angelorum
manducaastis. Nonne cum sitire-
tis petram excidi et fluxerunt aq̄
i saturitate? Propter estus folijs
arborum vos teri. Diuisi vobis
terras pingues chananeos et phē-
leos et philistinos a facie vestra p-
ieci. Quid faciam vobis adhuc

dicit dñs. **H**ec dicit dñs omnipotens. In deserto cum essetis in flumine amaro sitientes et blasphemantes nomē meū. nō ignē vobis p blasphemijis dedi sed mīttēs lignū in aquam dulce feci flumen. **Q**uid tibi faciā iacob. **N**oluisti obedire iuda. **T**ransferā me ad alias gētes et dabo eis nomē meum: ut custodiāt legitima mea. **Q**m me dereliquistis et ego vos dereliquā. **P**etētibz vobis a me misericordiam nō miserebor: qm iuocabitis me ego nō exaudia; vob. **M**aculastis em manus vras sanguine et pedes vtri impigri sunt ad cōmittenda homicidia. **N**ō quasi me dereliquistis sed vpsos dicit dñs. **H**ec dicit dñs omnipotens. **N**on ego vos rogavi ut pē filios et ut mater filias et ut nutrie puulos suos ut essetis mihi in populo et ego vobis in deū et vos mihi in filios et ego vobis in prēm. Ita vos collegi ut gallina pullos suos sub alas suas. **M**odo autem qd faciā vob. **P**roiciā vob a facie mea. **O**blatōem cū mihi attuleritis auertā faciem meā a vobis. **D**ies em festos vestros et neomenia et circūciōes repudiavi. **E**go mīhi puulos meos pphas ad vob quos acceptos inter fecistis et laniastis corpora eorū quorū sanguinē exquirā dicit dñs. **H**ec dicit dñs omnipotens. **D**omus vestra deserta est. **P**roiciā vob sicut ventus stipulam et filij pcreatiōem nō faciēt qm mandātū meū neglexerūt et qd malū ē corā me fecerūt. **T**radā domū vras populo venienti q me nō audiente credūt qd signa nō oñdisti faciēt

q pcepī. **P**rophas nō viderunt et memorabūtur iniquitātū eorū. **T**e stor populi venientis grāciam auis puuli exultant cū leticia me nō videntes oculis carnalibz s spū credentes que dixi. **E**t nunc frater aspice que gloria et vide populū veniētē ab oriēte qd dabo ducatū abrahā isaac et iacob et osee et amos et michae et iohel et abdie et iona et naum et abacuc sophonie aggei et zacharie et malachim qui et angelus domini vocatus est. **C**apitulum. **H**ec dicit dominus. **E**go conuerti populum istum de seruitute quibus mandata dedi per pueros meos prophetas quos audire noluerunt sed irrita fecerunt mea cōfilia. **M**ater que eos genuit dicit illi. **I**te filij quia ego vidua sum et derelicta. **E**ducaui vob cum leticia et amisi vob cum luctu et tristitia. **Q**uoniam peccastis coram domino deo vestro quod malum est coram eo fecistis. **M**odo autē qd faciā vob. **E**go vidua sū et derelicta. **I**te filij et petite a domino misericordiam. **E**go autem te pater te stem inuoco super matrem filiorū qui noluerūt testamentum meū seruare ut des eis confusio et matrem eorū in direptiōem ne generatio eorū fiat. **D**ispergantur in gentes nomina eorū. **D**eleantur a terra quoniam spreuerūt sacramentum meum. **V**e tibi assur qui abscondis iniquos penes te. **G**ens mala memorare quid fecerit iocunde et gommere quorum terra iacet in picis glebis et aggeribus cinerum. **S**ic dabo eos qui me nō audierunt: dicit dñs omnipotens.

Hec dicit dominus ad esdras. **N**un-
cia populo meo quoniam dabo eis
regnum iherusalem quod daturus era-
m israel. **E**t sumam mihi gloriam illo-
rum et dabo eis tabernacula eterna
que prepaueam illis lignum vite
erit illis in odore unguenti et non la-
borabunt neque fatigabuntur. **I**te et
accipietis. **R**ogate vobis dies
paucos ut imoretur. **I**am paratus
est vobis regnum. **V**igilate. **T**esta-
te celum et terram. **C**ontriti enim
malum et creavi bonum. quia vi-
uo ego dicit dominus. **M**ater am-
plexare filios tuos educa illos cum
lecticia. **S**icut columba confirma pe-
des eorum quoniam te elegi dicit
dominus. **E**t resuscitabo mortuos de
locis suis et de monumentis edu-
cam illos quoniam cognoui nomen
meum in israel. **N**oli timere mas-
filiorum quoniam te elegi dicit do-
minus. **M**ittam tibi adiutorium pu-
eros meos ysaia et iheremia ad
quorum consilium sanctificavi et pauci
sunt arbores duodecim granata va-
rui fructibus et totidem fontes flu-
entes lac et mel et montes immen-
sos septem habentes rosam et li-
lium quibus gaudio implebo filios
meos. **V**iduas iustifica pupillo in-
dica egenti da orphanum tuere
nudum vesti. contractum et debile
cura. claudum ieridere noli. tutare
manum et ceum ad visionem clau-
latis mee admittite. **B**enem et iuue-
nem intra muros tuos sua. mor-
tuo ubi iueneris signans commu-
da sepulcro et dabo tibi primam
possessionem in resurrectione mea. **D**au-
sa et quiesce populus meus quia
rexit te quies tua. **N**utrix bona nu-

tri filios tuos. confirma pedes eo-
rum. **B**eruos quos tibi dedi nemo
ex eis interiet. **E**go enim eos re-
gam de numero tuo. **N**oli fatigari.
Cum enim venerit dies pressure
et angustie alij plorabunt et tristes-
erunt. tu autem hilaris et copiosa
eris. zelabunt gentes et nil aduer-
sus te poterunt dicit dominus. **M**a-
nus mee tegent te ne filij tui gehē-
nam videant. **I**ocundare mater cum
filijs tuis quia ego te eripiam dicit
dominus. **F**ilios tuos dormientes
memorare quoniam ego eos edu-
cam de lateribus terre et misericor-
diam cum illis faciam quoniam mi-
sericors sum dicit dominus omnipo-
tens. **A**mplexare natos tuos ut
dum unio et prestem illis miseri-
diam quoniam exuberant fontes
mei et gratia mea non deficiet. **E**go
esdras preceptum accepi a domi-
no in monte oreb ut irem ad israel.
Ad quos cum venirem reproba-
uerunt me et respuerunt mandatum
domini. **I**deoque vobis dico gētes que
auditis et intelligis. **E**xpectate pa-
strore vestrum equiem eternitatis
dabit vobis quoniam in primo est il-
le qui in fine seculi adueniet. **D**ara-
ti estote ad premia regni quia lux
perpetua lucebit vobis per eterni-
tatem temporis. **F**ugite umbram se-
culi huius. **A**ccipite iocunditatem
glorie vestre. **E**go testor palam sal-
uatorem meum commedatum do-
num accipite et iocundamini gra-
cias agentes ei qui vos ad celesti-
a regna vocavit. **S**urgite et stater
videte numerum signatorum in
convivio domini. **Q**ui se de umbra
seculi transtulerunt splendoras

tunicas a dño acceperunt. **R**ecipe syon numerū tuū et occlude candelatos tuos qui legē dñi cōpleuerūt. **F**iliorū tuorū quos obtabas plenus est nūerus. **R**oga imperiū dñi ut sanctificet ppl's tuū q̄ vocatus est ab initio. **E**go esdras vidi in monte syon turbāz magnā quā nūerare nō potui et omnes canticis collaudabant dñm. **E**t in medio eorū erat iuuenis statura celsus eminētiōz omibz illis et singulis capitibz eorū imponebat coronas et magis exaltabat. **E**go autē miraculo tenebar. **T**unc interrogavi angelū et dixi **Q**ui sūt hī dñe? **Q**ui rñdens dixit mihi. **D**ñi sunt qui mortalem tunicam deposuerunt et immortalē sumpserunt et cōfessi sunt nomen dei. **M**odo coronantur et accipiunt palmas. **E**t dixi āgelo **I**lle iuuenis q̄s ē q̄ eis coronas ipōnit et palmas ī manū tradit. **E**t rñdens dixit mihi **I**pse ē fili? dei quē ī seculo cōfessi sunt. **E**go āt magnificare eos cēpi qui fortiter p̄ noīe dñi steterūt. **T**ūc dixit mihi angelus **V**ade ānūcia populo meo q̄lla et quāta mirabilia dñi dei vidisti. **Ca. iij.**

Hic tricesimo ruine ciuitatis erā in babilone et conturbatus sum sup cubiculo meo recubens. **E**t cogitatōes mee ascendebant sup cor meū quomā vidi desertiōem syon et abūdanciā eorū q̄ habitabant in babilone. **E**t ventus latus est spūs me? valde. **E**t cepi loquī ad altissimūz verba timorata et dixi **D**ñator dñe tu dixisti a b initio qñ plantasti terrā et hoc solus. et impasti populos dedisti a

dā corpus mortuū. **S** et ipsum hūmētū manū tuā erat et insufflasti eū spīritū vite et fact? ē vīuēs corā te et iduxisti eū ī paradiso quē plātauerat dextera tua anteq̄ terra aduentaret et huic mandasti diligere viam tuā et preteritū eaz et statim instituisti ī eū mōrē et in cōmibz eius et nate sūt gentes et tribus et populi et cognationes quātū nō est nūmer? et ambulauit vnaqueqz gēs in voluntate sua et mira agebant corā te et spernebāt p̄cepta tua. **I**terū āt ī tempe induxisti diluuiū super inhabitantes seculū et p̄didisti eos et factū est in vnoquoqz eorū sic ade mōrē sic hīs diluuiū. **D**ereliquisti autē vnū ex hīs noe cum domo sua et ex eo iusti ones. et factū est cū cepissent multiplicari q̄ habitabant sup terrā et multiplicauerūt filios et populos et gētes multas et ceperūt iterato impietate facē plusq̄ priores et factū est cū iniquitātē facerent corā te: elegisti tibi virū ex hīs cui nomen erat abraham et dilexisti eū et demonstrasti ei solī volūtatez tuā et disposuisti ei testamentūz eter nū et dixisti ei vt nō vnḡ derelinquētes semē eius. et dedisti ei ysaac: et ysaac dedisti iacob et esau et segregasti tibi iacob esau āt separasti et fact? ē iacob ī multitudīne mag. et factū ē cū educēs semen ei? ex egipto adduxisti sup montē sina. et inclinaisti celos et statuisti terrā et commouisti cōbē et tremē fecisti abissos et turbasti seculū et transiit gloria tua portas q̄tuor ignis et tremot? et spūs et gelus

ut dare semini iacob legē et gen e
rationi israel diligentiam Et nō ab
stulisti ab eis cor malignū vt face
ret lex tua in eis fructum. Cor em
malignum baiulans prim⁹ adā
transgressus et victus est sed et om
nes qui de eo nati sunt. Et facta ē
permanēs infirmitas et lex cū cor
de populi cum malignitate radicis
et discellit qd bonum est et māne
malignum Et transierūt tempora
et finiti sunt anni et suscitasti tibi
seruum noīe dauid et dixisti ei edi
ficare ciuitate nominis tui et offer
re tibi in eadē thus et oblationes.
Et factum est hoc ānis multis. et
deliquerunt qui habitabant ciui
tate; i oībus facientes sicut fecit a
dam et oēs generatiōes eius. **U**te
bantur em et ipsi corde maligno.
Et tradidisti ciuitatem tuam i ma
nibus inimicorū tuorū. Nunq̄d meli
ora faciunt qui habitāt babilonē
Et propter hoc dominabitur syon
Factum est cum missem huc et
vidissem impietates quarum nō
est numerus et delinquentes mltos
vidit anima mea hoc tricesimo ā
no et excessit cor meū quoniā vidi
quomodo sustines eos peccantes et
pepercisti impie agentibus et per
didisti populum tuum et conserua
sti inimicos tuos et non significasti
Nihil memini quō debeat derelin
qui via hoc Nunquid meliora facit
babilon q̄ syon aut alia gens cog
nouit te preter israel Aut que tri
bus crediderunt testamentis tuis
sicut iacob. Quatum merces non
comparuit neq; labor fructifica
uit. Pertranhens em pertrāhuī
in gentibus et vidi abundantes

ēas et non memorantes mādato
rū tuorum. Nunc ergo pondera in
statera nostras iniquitates et eorum
q̄ habitant i seculo non inueniet
nomē tuū nisi in israel Aut quan
do nō peccauerunt in cōspectu tuo
qui habitant terram aut que gēs
hic obseruauit mādāta tua? Nos
quidē per nomina inuenies suas
se mādāta tua. gentes autē non
inuenies. **Capitulum. iij.**

Et respōdit ad me āgel⁹ quī
missus est ad me cū nomē hu
riel et dixit mihi Excedēs excessit
cor tuum in seculo hoc et cōprehē
dere cogitas viam altissimū Et di
xi Ita domine meus Et respondit
mihi et dixit. Tres vias missus
sū oīdere tibi et tres similitudīes
proponere coram te. de quibz mi
hi si renunciaueris vnam ex hīs
et ego tibi demonstrabo viam quā
desideras videre et docebo te vnde
sit cor malignus Et dixi. Loquere
domine meus. Et dixit ad me Va
de pondera mihi ignis pondus aut
mensura mihi flatum venti aut re
uoca mihi diem que preterit. Et
 respondi et dixi Quis natorū po
terit facere vt me interroges de
hīs. Et dixit ad me Si essem int
rogans te dicens. quante habita
tiones sūt in corde maris. aut quā
te vne sūt in principio abissi. aut
quante vne sūt sup firmamentū.
aut qui sunt eritus paradisi dice
res mihi fortassis i abissum non
descendi. neq; in infernū adhuc
neq; in celū nunq̄ ascendi. Nūc at
nō interrogauit te nisi de igne et vē
to et die per quem transisti et a q̄
bus separari non potes et non res

prohibisti mihi de eis. Et dixit mihi Tu que tua sunt tecum coadolescētia non potes cognoscere. Et quō poterit vas tuū capere altissimi viā et iā exteri? corrupto seculo intelligere corruptiōem euidentem in facie mea. Et dixi illi Melius erat nos non esse quā adhuc viuentes viuere in impietatibus? et pati et nō intelligē de qua re. Et rēdit ad me et dixit. Prohiscens pfect? sū ad filiā lignorum capi et cogitauerunt cogitaciōem et dixerunt. Venite et eamus et faciam? ad mare bellū ut recedat cōtra nobis et faciam? nobis alias filuas. Et similiter fluct? mai? et ipsi cogitauerūt cogitaciōem et dixerūt. Venite ascēdētes de bellem? filuas capi ut et ibi cōsumme m? nobis metaphis aliā regionem. Et fact? est cogitatus filue in vanū. Venit enim ignis et cōsumpsit eā. Similiter et cogitatus fluctuum maris. Stetit ei arena et prohibuit eos. Si ei esset iudex horum quē inciperes iustificare aut quē adem nare. Et rēdi et dixi. Vnq? vnaz cogitaciōem cogitauē. Terra ei data ē filue et mari locus portare fluctus suos. Et rēdit ad me et dixit. Pene tu iudicasti. Et quare non iudicasti tibi metaphis. Quēadmodū enim terra filue data ē et mare fluctibus suis: sic qui sup terrā inhabitāt q̄ sūt sup terrā intelligere solummodo pnt et qui sup celos q̄ super altitudinē celoz. Et rēdi et dixi. Deprecor te dñe ut michi de sensus intelligēdi. Nō enī volū interrogare de superioribus tuis sed de hijs q̄ ptransiunt p nos quotidie ppter qd̄ isrl̄ datus i obprobriū

gētibz quē dilexisti populū batius est tibi? impijs et lex p̄m nostrorū in interitū deducta ē: et disposiciōes scripte nūq̄ sūt et ptransiūm? de seculo ut locuste et vita nostra stupor et pauor et ne digni sum? misericordiā cōsequi. Sed quid faciet nomini suo qd̄ i uocātū est sup nos? Et de hijs interrogauit et rēdit ad me et dixit. Si fueris plurimuz scrutatus fueris miāberis. Quomā festinat festinat seculū ptransire et non capit portare que in futuris typibus iustis repromissa sūt quomā plenū iniusticia ē seculū hoc et i hemitab? De quib? autē interrogas dicam. Seminatū ē enim malū et necdū venit destructio ipsius. Si ergo non inuersū fuerit qd̄ seminatū ē et discesserit locus ubi seminatū est malū: nō veniet ubi seminatū ē bonū. Quomā gramē seminis mali seminatū ē in corde adā ab initio et quātū impietatis grā uit vsq? nūc et generat vsq? aruiat area. Estima autē apud te gramen mali seminis quātū fructū impietatis generauit quando secate fuerint spice quatuor non est numerus: q̄ magnaz aream incipient facere. Et rēdi et dixi. Quomā et quādo hoc? Quare modici et mali anni nostri? Et respōdit ad me et dixit michi. Nō festines tu super altissimū. Tu ei festinas inaniter eē sup ipsū. Nā excessus tu? mlti? Nōne de hijs interrogauē aie iustoz i pmpuarijs suis dicētes vsq? spero sic et qn̄ xiet frāis a ree mercedis nre? Et rēdit ad eā iheremiel archangelus et dixit

Quia impletus fuerit numerus seminum
in vobis quoniam in statum pondera-
uit seculum mensura mensuravit te-
pora et numero numeravit tempo-
ra et non commouit nec excitauit vbi
dum impleatur predicta mensura
Et respondi et dixi Dominator
domine sed et nos omnes pleni su-
mus impietate. Et ne forte propter
nos non impleantur iustorum aree pro-
pter peccata inhabitantium super terram
Et respondit ad me et dixit Vade
et interroga pregnantem si quando
impleuerit nouos menses suos adhuc
poterit matrem eius retinere par-
tum in semetipsa. Et dixi Non po-
test domine. Et dixit ad me. In in-
ferno: promptuaria animarum: ma-
trici assimilata sunt. Quod admodum
enim illa festinat que parit effuge-
re necessitatem partus. sic et hec
festinat reddere ea que commendata
sunt. Ab initio tibi demonstrabi-
tur de hijs que concupiscis videre
Et respondi et dixi Si inueni gra-
tiam ante oculos tuos et si possibi-
le est et si ydoneus sum demonstra-
re mihi si plus quam preteritum sit ha-
ber videre aut plura pertransierunt
supra quam futurum est. Quid pertran-
siui scio quid autem futurum sit ignoro
Et dixit ad me. Sta super dexteram
partem et demonstrabo tibi inter-
pretationem similitudinis. Et ste-
ti et vidi et ecce fornax ardens terra
fuit coram me. Et factum est cum tran-
sisset flamma vidi et ecce superauit
fumus. Post hec transiit coram me
nubes plena aque et immisit plu-
uiam impetu multam. Et cum tran-
sisset impetus pluuie superauerunt
flumina gutta. Et dixit ad me. Cogita

tibi. Sicut crescit pluuia ampli-
us gutta et ignis quam fumus sic super
abundauit que transiunt mensura
Superauerunt autem gutta et fumus
Et orauit et dixi. Outas viuo vsque
in diebus illis. Vel quis erit in di-
ebus illis. Respondit ad me et di-
xit. De signis de quibus me interro-
gas ex parte possum tibi dicere de
vita autem tua non sum missus di-
cere tibi sed nescio. **Ca. v.**

De signis autem ecce dies veni-
ent in quibus apprehendentur
qui inhabitant terram in censo m-
to et abscondetur veritatis via et
sterilis erit a fide regio et multipli-
cabitur iniustitia super hanc quam
ipse tu vides et super quam audiisti olim.
et erit ipso vestigio quam nunc vi-
des regnare regionem et videbunt eam
desertam. Si autem tibi dederit altissi-
mus viuere videbis post tertiam
tubam et relucescet subito sol noctu
et luna ter in die et de ligno sanguis
stillabit et lapis dabit vocem su-
am et populi commouebuntur et
regnabit quem non sperant qui in-
habitant super terram et volatilia com-
migrationem facient et mare sodo-
miticum pisces reiciet et dabit vo-
cem noctu quam non nouerant mul-
ti. Omnes autem audient vocem eius.
Et chaos fiet per loca multa et ig-
nis frequenter remittetur bestie
agrestes transmigraunt et mulie-
res menstruate parient monstra et
in dulcibus aquis salse inuenientur
et amici omnes semetipsos expu-
gnabunt et abscondetur tunc sen-
sus et intellectus separabitur in pro-
ptuarium suum et queretur a m-
tis et non inuenietur et multiplicabitur

iniusticia et incontinentia super terram
Et interrogabit regio primam
suam et dicet Nunquid per te pertran
sit iusticia iustis faciens? Et hoc
negabit Et erit in illo tempore et spera
bunt homines et non impetrabunt labo
rabunt et non dirigentur vie eorum. **Hec**
signa dicere tibi promissum est mihi.
Et si oraueris iterum et ploraueris
sicut et nunc et ieiunaueris septem
diebus audies iterato horum maiora.
Et euigilaui et corpus meum horru
it valde et anima mea laborauit ut de
ficeret Et tenuit me quod uenit angelus
quod loquatur in me et confortauit me et
statuit me super pedes. Et factum est
in nocte secunda et uenit ad me sala
thiel dux populi et dixit mihi. **Vbi**
eras? Et quare uultus tuus tristis
Aut nescis quoniam tibi creditus est israel
in regione transmigrationis eorum? **Ex**
urge ergo et gusta panem non dere
linquas nos sicut pastor gregem
suum in manibus luporum malig
norum. Et dixit ei. **Vade** a me et non
appropies ad me et audiuit ut
dixi et recessit a me. Et ego ieiuna
ui diebus septem ululas et plorans
sicut mihi mandauit uriel angelus.
Et factum est post dies septem et ite
rum cogitationes cordis mei mole
ste erant mihi valde et resurrexit anima
mea spiritu intellectus et iterum cepi lo
qui coram altissimo sermones. Et
dixi. **Domine** ex omni filia terre
et ex omnibus arboribus eius elegisti vi
neam unicam. et ex omni fructu arboris elegi
sti tibi foueam unicam et ex omnibus floribus
arboris elegisti tibi liliū unum et ex omnibus
arboribus elegisti tibi riuum unum
et ex omnibus edificatis ciuitatibus sancti
ficasti thimnetiphi syon et ex omni

bus creatis uolatilibus nominasti
tibi columbam unam et ex omnibus
plasmatis pecoribus prouidisti ti
bi ouem unam et ex omnibus multi
plicatis populis acquiuisisti tibi
populum unum et ab omnibus probata le
gem donasti huic ouem desiderasti
populo. Et nunc domine ut quid tra
didisti unum pluribus et prepaasti
super unam radicem alias et dispersisti
in unum tuum in multis et conuulsa
uerunt eum qui contradicebant sermo
nibus tuis. quoniam tuis testam
tis non credebant. et si odians odi
sti populum tuum. tuis manibus
let castigari. et factum est cum locu
tus essem sermones et missus est
angelus ad me quod ante ueniat ad
me preterita nocte et dixit mihi. **Au**
di me et instrua te et intende mihi
et adiciam coram te et dixi. **Loquere**
domine meus et dixit ad me. **Valde**
tu in excessu mentis factus es populus
israhel. **An** plus dilexisti eum quam
qui eum fecit? et dixi ad eum. **Non**
domine sed dolens locutus sum. **Quare**
querent enim me renes mei per om
nem horam querentem apprehen
dere semitam altissimi et inuestiga
re partem iudicii eius et dixit ad
me. **Non** potes et dixi. **Quare** do
mine. **Ad** quid nascebar aut qua
re non habebat mater matris mee
mihi sepulcrum. ut non viderem
laborem iacob et defatigationem
generis israhel. et dixit ad me. **Re**
uertere mihi que necdum uenerant
et collige mihi dispersas guttas
et reuertere mihi aridos flores et
aperi mihi clausa promptuaria
et produc mihi inclusos in eis fla
tus. **Demonstra** mihi uocis

ymaginem et tunc ostendā tibi la-
torem quē rogas videre. Et dixi
Dominator dñe q̄s em̄ est q̄ p̄t
hec scire mihī qui cum hominibus ha-
bitatiōem non habet? Ego autem
inhiēns quomodo potero dice-
re de hīs q̄bus me interrogasti?
Et dixit ad me. Quō nō potes fa-
cere vñū de hīs que dicta sunt sic
nō poteris inuenire iudiciū meū
aut in fine caritatis quā populo p̄-
misi. Et dixi. Sed ecce domine tu p̄-
pes hīs q̄ in finem sunt. Et q̄d
facient q̄ ante me fuerūt aut nos
aut hī q̄ post nos? Et dixit ad me.
Eorū assimilabo iudiciū meū
Sicut nō nouissimorū tarditas sic
nec priorū velocitas. Et rēdi et
dixi. Nec poterās facere eos qui fa-
cti sunt et qui sunt et futuri sūt in
vñū vt celerius iudiciū tuum
ostendas? Et respondit ad me et di-
xit. Non potest festinare creatura
super creatorem nec sustinere seai-
lum eos q̄ in eo creandi sunt in vñū.
Et dixi. Quomodo dixisti vñū
uo tuo quoniam viuificans viuifica-
sti a te creatam creaturam in vñū
et sustinebat creaturā poterit nūc
portare presentes in vñū. Et di-
xit ad me. Interroga matrīcē mu-
lieris et dices ad eam. Et si paris
quare p̄ tempus? Roga ergo eam.
vt det decem i vñū. Et dixi. Nō
vñq̄ poterit sed scdm̄ tempus. Et
dixit ad me. Et ego dedi matrīcē
terre hīs qui seminati sūt super
eam per tempus. Quēadmodū em̄
infans nō parit ea que senex sunt
sic ego disposui a me creatū seai-
lum. Et interrogauī et dixi cū iaz
cedens mihī viam loquar coram

te. Nam mater nostra de q̄ dixisti
mihī adhuc iuuenis est iā senectu-
ti appropinquat. Et rēdit ad me
et dixit. Interroga eam que parit
et dicet tibi. Dicet enim ei. Qua-
re q̄s peperisti nūc nō sūt similes
hīs q̄ ante te si minores statuā? Et
dicet tibi et ipsa. Alij sūt q̄ i iuue-
tute virtutis nati sunt et alij qui
sub tempe senectutis deficiēte ma-
trice sunt nati. Considera ergo tu
quomā minori statua esis p̄ hīs
qui ante vos et qui post vos mīo-
ri q̄ vos quasi iam senescētes cre-
ature et fortitudinē iuuetutis pre-
tereuntes. Et dixi. Roga domine
si inueni grāz ante oculos tuos
demonstra seruo tuo per quem vi-
sitas creaturam tuam. **Ca. vi.**

Et dixit ad me. Inicio terreni
orbis et anteq̄ starent eri-
tus seculi et anteq̄ spirarent ouē-
ciones vētorū anteq̄ sonaret
vces tonitruum et anteq̄ splende-
rent nitores coruscationū et anteq̄
confirmarent fundamenta padī
si anteq̄ viderentur decori flores et
anteq̄ confirmarent mote virtutes
anteq̄ colligerent innumerabiles mī-
licie angelorū et anteq̄ extollerent
tur altitudines aeris et anteq̄ noīa-
rentur mensure firmamentorum
et anteq̄ estuarent camini in syon
anteq̄ inuestigaretur presentes a-
ni: et anteq̄ abalienarentur eorum
qui nunc peccant ad inuentiones
et cōsignati essent qui fidem thesau-
risauerunt tunc cogitavi et facta
sūt per me solū et non per aliū: et
finis per me et non per aliū. Et
 respondi et dixi. Que erit sepatio
tēporis? Aut quando prioris finis

et sequentis iniciū: Et dixit ad me.
Ab abraham usque ad ysaac quam
donati sunt ab eo iacob et esau ma-
nus iacob tenebat ab inicio calcane-
um esau. Finis est huius seculi esau
et principium sequentis iacob. Do-
minis manus inter calcaneum et
manū. Aliud noli querere eldra
Et rēdi et dixi. Dominator domine
si inueni gratiā ante oculos tuos
oro ut demonstrēs seruo tuo finem
signorum tuorum quorum partem mihi
demonstrasti nocte precedente. Et
rēdit et dixit ad me. Surge super
pedes tuos et audi vocem plenissi-
mam sonitū. Et erit sicut comotio
nec comouebitur locus in quo stes
super eū. Ideo cum loquar tu non expa-
ueas quoniam de fine verbum et fun-
damentum terre intelligis quoniam de ip-
sis sermo tremescit et comouetur.
Scit enim quoniam finem eorum oportet
comitari. Et factum est cum audisset
surrexi super pedes meos et audiui
et ecce vox loquens et sonus eius
sicut sonus aquarum multarum. Et di-
xit. Ecce dies veniunt et erit quando
appropinquare incipiam ut visite-
hiantes in terra et quando inquirere
incipiam ab eis qui iniuste noverunt
iusticia sua et quando suppleta fuerit
humilitas syon et cum super signabit
seculum quod incipiet pertransire hec si-
gna faciam. Libri aperientur ante
faciem firmamenti et omnes vis-
bunt simul et annuli infantes lo-
quentur vocibus suis et pregnantes
immaturos placent infantes trium
et quatuor mensium et viuent et susci-
tabunt. Et subito apparebunt semi-
nata loca non seminata et plena
amptuaria subito inuenient pa-

cia et tuba canet cum sono quam
cum omnes audierint subito expaue-
scent. Et erit in illo tempore debellabunt
amici amicos ut inimici et expaue-
set terra cum hominibus. Et venie fontium
stabunt et non deaurerunt in horis tribus.
Et erit omnis qui derelictus fuerit ex om-
nibus istis quibus predestinasti tibi ipse
saluabitur et videbit salutare me-
um et finem seculi vestri. Et videbunt
qui recepti sunt homines qui morte non gra-
tauerunt a nativitate sua et muta-
bitur cor in habitantium et convertetur
in sensum alium. Delebitur enim ma-
luz et extinguetur dolus. Florebit
autem fides et vincetur corruptela et o-
stendetur veritas que sine fructu fuit
diebus tantis. Et factum est cum loqueretur
mihi et ecce paulatim ituebat
super eum ante quem stabam et dixit ad
me hec. Veni tibi ostendere tempus
venture noctis. Si ergo iterum ro-
gaueris et iterum ieiunaveris septem
diebus iterum tibi renunciabo horum ma-
iora per diem quam audiui. Audita est
enim vox tua apud altissimum. Vi-
dit ei fortis directiōem tuam pro-
uidit pudiciam quam a iuventute tu
habuisti et propter hoc misit me
monstrare tibi hec omnia et dicere ti-
bi. Confide et noli timere et noli
festinare tu prioribus temporibus
cogitare vana ut non properes
a novissimis temporibus. Et factum
est post hec et fleui iterum et simi-
liter ieiunavi septem diebus et die
suppleam tres ebdomadas que dicte
sunt mihi. Et factum est in octavo
et e cor meum turbabatur iterum
me et cepi loqui coram altissimo.
Inflamabatur enim spiritus meus
valde et anima mea acriabatur et dixi

Dñe loquens locutus es ab initio creature in primo die dicens. **F**iat celum et terra et tuum verbum opus perfectum. **E**t erat tunc spiritus et tenebre circumferebantur et silentium sonus vocis hominis nondum erat abs te. **T**unc dixisti de thesauro tuis proferre lumen luminosum quo appareret opus tuum. **E**t die secundo creasti spiritum firmamentum et imperasti ei ut divideret et divisionem faceret inter aquas ut pars quedam sursum recederet pars vero deorsum maneret. **E**t tertia die impasti aquas congregari in se prima parte terre. **S**ex vero partes sic castis observasti ut ex his sint coelum te ministrantia seminata a deo et culta. **V**erbum enim tuum precessit et opus statim fiebat. **P**rocessit enim subito fructus multitudinis imensis et concupiscentie gustus multiformes et flores colore immutabili et odores odoramenti inuestigabilis. **E**t die quarto hec facta sunt. **Q**uarta autem die imperasti fieri solis splendorem lune lumen stellarum dispositionem et impasti eis ut deseruirent futuro plasmato homini. **Q**uinto autem die dixisti septime parti ubi erat aqua congregata ut procrearet animalia et volatilia et pisces et ita fiebat. **A**qua mutatur sine anima que dei nutu iubebatur animalia faciebat ut ex hoc mirabilia tua nationes enarent. **E**t tunc conseruasti duas animas nomen vni vocasti enoch et nomen secunde vocasti leuiatan et sepasti ea ab alterutro. **N**on enim poterat septima pars ubi erat aqua congregata capere ea. **E**t dedisti eam vnam partem que ficta est

tertio die ut habitet in ea ubi sunt montes mille. **L**euathan autem de disti septima partem humidam et sua stitit eam ut fiat in deuorationem quibus vis et quando vis. **S**exto autem die impasti terre ut crearet coram te iumenta et bestias et reptilia et super his adam quem constituisti ducem super omnibus factis que fecisti et ex eo educimur nos omnes quem quia elegisti populum. **D**ec autem omnia dixi coram te domine quia propter nos creasti seculum. **R**esiduas autem gentes ab adam natas dixisti eas mihi esse et quoniam saluare assimilare sunt et quasi stillicidium de vase similasti abundantiam eorum. **E**t nunc domine ecce iste gentes que in nihilum deputate sunt ceperunt dominari nostri et deuorare. **N**os autem populus tuus quem vocasti primo gentium vni gentium emulatorem tuum traditi sumus in manibus eorum. **E**t hoc propter nos creatum est seculum quare non hereditatem possidemus cum seculum. **V**squequo hec? **C**a. vii. **E**t factum est cum misisset loqui verba hec missus est ad me angelus quem missus fuerat ad me primis noctibus et dixit ad me. **S**urge esdra et audi sermones quos vni loqui ad te. **E**t dixi. **L**oque deus me? **E**t dixit ad me. **N**on habere positum est in spacio loco ut esset altum et immensum erit autem ei introitus in angusto loco positus ut esset similis fluminibus. **Q**uis enim volens voluerit ingredi mare et videre eum vel dominari eius si non tranfierit angustum in latitudinem venire quo poterit? **I**tem aliud. **C**iuitas est edificata et posita in loco capessendi

est aut plena oim bonor Introi-
t? eius agust? et in picipiti posit?
ut esset a dextris quide; ignis. a
sinistris aqua alta. semita autē est
vna sola inter eos posita. hoc est
iter ignem et aquam: ut n capiat
semita nisi solūmodo vestigium ho-
minis. Si aut dabit ciuitas homi-
ni hereditatem si nunq an positus
pīculum pertraherit quō accipiat
hereditate; suam. Et dixi. Sic do-
mine. Et dixit ad me. Sic ē et isrl
pars. Propter eos em feci seculū
et qn tñsgressus est adā; constitu-
tiones meas iudicatū est qd factū
est. Et facti sunt introit? hui? se-
culi angusti et dolentes et laborio-
si. pauci aut et mali et pīculorū
pleni. et labore magno ope fultū:
nam maiores seculi introit? spaci-
osi et securi et facientes immorta-
litate; fructū. Si ergo igredientes
ingressi nō fuerunt qui viuunt an-
gusta et vana hec. nō poterūt re-
cipere que sūt reposita. Nūc ergo
tu qre cōturbabis cū his corruptibi-
lis: et qd moueris tu cū his morta-
lis. Et quare non accepisti in cor-
de tuo quod futurū ē qd in pñtū
fūdi et dixi. Dñator domie ecce
disposuisti lege tua. quoniam iusti
hereditabunt hec. Impij autē peri-
bunt iusti autē ferēt angusta spe-
rantes spaciola. Qui enim impie-
gesserunt et angusta passi sunt et
spaciola non videbunt. Et dixit
ad me. Nō ē iudex sup deū neq; i-
telligēs sup altissimū. Pereūt ei
multi pñtes qz negligē q an po-
sita est dei lex. Mādās em manda-
uit deus venientibus qn venerunt
quid facientes uiuētēz quid obf-

uantes nō puniret. Nō at nō sunt
psuasi et contradixerūt ei. et cōsti-
tuerūt sibi cogitame; vanitatis et
proposuerunt sibi circūuentiones
delictorū et supdixerunt altissi-
mo nō esse et vias eius nō agnoue-
runt et legem eius spreuerunt et spō-
hones eius abnegauerunt et in le-
gittimis ei? fidē nō habuerunt et
opa eius nō pfeceuerunt. Propter
hoc es dra vacua vacuis et plēa ple-
nis. Ecce tempus veniet et erit qn
venient signa que pdir i tibi. Et ap-
parebit sponsa et apparescens oñ
detur que nunc subducitur terra et
oīs qui liberatus ē de pñctis ma-
lis ipse videbit mirabilia mea. Re-
uelabit em filius meus iherus cū
hīs q cum eo sūt et iocundabunt
q relictī sūt i ānis qdringētis. Et
erit p9 ānos hōs moriet filius meus
crist? et oēs qui spiramentum ha-
bent homines et ouerēt seculum in
antiquum silētū dieb? septē sicut
i pñorib? iudicis ita ut nemo de
reliquatur et erit post dies septēz
et exercitabit qd nondum vigilat se-
culum et morietur corruptū. Et t-
ra reddet q i ea dormiūt et puluis
q in eo silētio habitat et promptu-
aria ēddent que eis commendate
sūt aie. Et reuelabit altissim? mise-
p sedem iudicij et ptransibūt mise-
rie et longanimitas congregabit xpi
Judiciū autē solū remanebit. Et o-
pus subsequet et merces oñdetur
et iusticie vigilabūt et iniusticie n-
dñabuntur. Et dixi. Prim? abra-
hā ppter sodomitās orauit et moy-
ses pro patrib? qui i deserto pec-
cauerūt et q p9 eūx isrl in diebus

acham et samuelis et dauid pro eo qui
fractionem salomon pro eis qui
venerunt in sanctum et helias pro
his qui pluviam acceperunt et pro
mortuis ut viveret et ezechias pro
populo in diebo sennacherib et multi
pro multis. Si ergo modo quam
corruptibile increvit et iniusti-
tia multiplicata est et creverunt ini-
sti pro impijs quare et nunc sic non
erit? Et respondit ad me et dixit.
Presens seculum non est finis et glo-
ria in eo frequens manet. propter hoc
creverunt pro invalidis. Dies enim
iudicii erit finis temporis huius et in-
itum temporis future immortalitatis in qua
pertransiit corruptela. soluta est in-
sepanti a. abscondita est incredulitas
crevit autem iusticia. certa est ve-
tas. Tunc enim nemo poterit sal-
vare eum qui perierit neque domergere
qui videtur. Et respondit dixi. Dic
sermo me? primus et novissimus.
quoniaz melius erat non dare terram
adam vel cum iam dedisset et coere-
re eum ut non peccaret. Quid ei
prodest omnibus in presentem vivere in
tristitia et mortuos sperare puni-
onem? Tu quid fecisti adam. Si
enim peccasti non est factus solus tuus
casus sed et noster qui ex te adue-
nimus? Quid enim prodest nobis si
promissum est nobis immortale seculum?
nos autem mortalia opera egimus?
Et quoniaz predicta est nobis perib-
nis spes. nos vero pessime vami-
fici sumus? Et quoniaz epocata sunt nobis
habitaacula salutis et securitatis.
nos vero male conversati sumus?
Et quoniaz epocata gloria altissimi
protegere eos qui tarde conversati
sunt nos autem pessimis vijs abu-

laumus. Et quoniaz ostendetur
paradisus cuius fructus incorrup-
tus pseuerat in quo est securitas et
medela. nos vero non ingredimur.
In ingratis enim locis conversati
sumus. Et quoniaz super stellas sul-
gebunt facies eorum qui abstinenti-
am habuerunt. nostre autem facies su-
per tenebras nigre. Non enim cogi-
taum? viuentes quando iniquita-
tem faciebamus? quod incipiemus post
mortem pati. Et respondit et dixit. Hoc
est cogitamentum certaminis quod
certabit qui super terram natus est
homo ut si victus fuerit patiat quod
dixisti. Si autem vicerit recipiet
quod dico quoniaz hec est via quam moy-
ses dixit cum viveret ad populum
dicens. Elige tibi vitam ut viuas.
Non crediderunt autem ei sed nec propter
eum prophetas. Sed nec michi qui
locutus sum ad eos quoniaz non es-
set tristitia in predicatione eorum. sicut
futurum est gaudium super eos qui
baptizati sunt in salutem. Et respondi et
dixi. Bona domine quoniaz vocatus
est altissimus misericors in eo misere-
atur hijs qui nondum in seculo
aduenerunt et quod misereatur illis qui
conversionem faciunt in lege eius
et longanimitas est quoniaz longani-
mitate prestat hijs qui peccave-
runt quasi suis operibus et munifi-
cus est quoniaz quidem donare vult
propter epigones et multe misericordie
quoniaz multiplicat magis miseri-
cordias hijs qui presentes sunt et
qui preterierunt et qui futuri sunt.
Si enim non multiplicauerit miseri-
cordias suas non viuificabitur se-
culum cum hijs qui inhereditabant
in eo. Et donat quoniaz si non

donauit de bonitate sua ut alleue-
tur hi qui iniquitatem fecerunt de
suis iniquitatibus non poterit decies
millesima pars uiuificari hominem. Et in-
de si non ignorauerit hijs qui curati
sunt verbo eius? et deleuit multitudi-
nem contemptorum non fortassis de-
reliquerent innumerabili multitu-
dine nisi pauci valde. **Ca. viij.**

Et respondit ad me et dixit. Hoc se-
culum fecit altissimum? propter
multos. futurum autem propter paucos.
Dic autem coram te similitudinem es dicit.
Quomodo autem interrogabis terram?
et dicet tibi. quoniam dabit terram
multam magis unde fiat fictile.
paruum autem puluerem unde aurum
fit. sic et actus presentis seculi. Mel-
li quidem creati sunt. pauci autem
saluabuntur. Et respondit et dixit. Absor-
be ergo anima sensum et deuora quod
sapit. Conuenisti enim obaudire et
prophetare uoles? Nec enim tibi est
datum spatium nisi solummodo uiue-
re. O domine si non permittes seruo tuo
ut cernam coram te. et des nobis seme-
cordi et sensui culturam unde fructus
fiat. unde uiuere possit omnis corrup-
tus qui portabit locum hominis? Soli?
omnes et una plasmatio nos su-
mus manuum tuarum sicut locuti
es. Et quomodo nunc in matrice plasma-
tus est corpus et prestas membra
conseruatur in igni et aqua tua cre-
atio et nouem menses patitur tua plas-
matio tuaque creatura que in ea cre-
ata est ipsum autem quod seruat et quod serua-
tur utraque seruabuntur. seruataque
quoniam iterum reddit matrem que in ea
creauerunt. Impasti ei ex ipsis mem-
bris hoc est mamillis prebere lac
fructum mamillarum ut nutriatur

id quod plasmatum est usque in tempus. a
liquoque postea disponas eum tue mi-
sericordie. Nutriueris eum tua in-
stituta et erubisti eum in lege tua. et
corripuisti eum tuo intellectu et mor-
tificabis eum ut tua creatura uiui-
ficabis eum ut tuum opus. Si ergo
proderis eum qui tantis laboribus
plasmatus est: tuo iussu facile est ce-
dinari ut et id quod fiebat seruaretur.
Et nunc domine dicam de omni homine tu
magis scis de populo autem tuo ob
quem doleo et de hereditate tua pro
pter quam lugeo et propter istum pro
pter quem tristis sum: et de iacob pro
pter quem doleo ideo incipiam orare
coram te pro me et pro eis. quoniam vi-
deo lapsus nostris qui inhabitamus? Iam
Sed audiui celeritate iudicis qui fu-
turus est. Ideo audi uocem meam et intelli-
ge sermonem meum et loquere coram te. In-
iciam uerborum esore pulchrum assumere
tue. Et dixit. Domine qui inhabitas seculum
qui? oculi eleuati in superna aere
et cuius thronus inestimabilis et glo-
ria incomprehensibilis cui astat exerci-
tus angelorum cum tremore quorum ser-
uatio in vento et igni ouertur qui?
uerbum uerum et dicta pseuerantia qui?
iussio fortis et dispositio terribilis au-
tus aspectus arefacit abissos. et
indignatio tabescit facit montes. et
ueritas testificatur. Et audi oratio-
nem seruorum tuorum et auribus pape pre-
tationem figmenti tui. Dum enim
uiuo loquar et dum sapio respondeo.
Nec respicias populi tui delicta sed
qui tibi in ueritate seruiunt. Nec
intendas impia gentium studia sed qui
tua testimonia cum doloribus ui-
stodierunt. Nec cogites qui in conspectu
tuo false conuersati sunt sed memorare

qui ex voluntate tua timorem dōg
nouerūt. **N**eq; volueris p̄dere q̄
peccatum mores habuerūt. sed re
spicias eos q̄ legem tuā splendide
docuerunt. **N**ec indigneris eis
q̄ bestis peiores iudicati sunt sed
diligas eos q̄ semper in tua iusti
tia cōfident et gloria. **Q**uoniam
nos et patres nostri talib; morib;
languemus tu autem p̄pter nos
peccatores misericors vocaberis.
Si enim desideraueris vt n̄i mise
rearis: tunc misericors vocaberis
nobis autē nō habentib; op̄a ius
ticie. **I**usti enim quib; sunt op̄a
multa reposita ex p̄p̄is operib;
recipient mercedē. **Q**uīs est em̄
homo vt ei indigneris ante gen;
corruptibile vt ita amarus sis de
ipso? **I**n veritate enī nemo de gei
tis est q̄ non impie gessit et de cō
fiteatib; q̄ non deliquit. **I**n hoc ei
annunciabitur iustitia tua et boni
tas tua dñe cū miser; fueris eis
qui non habent s̄stantiam bono
rū operum. **E**t r̄ndit ad me et dixit
hecte locut; es aliqua et iuxta ser
mōes tuos sic et fiet. **Q**m̄ non vere
cogitabo sup̄ plasma eorū q̄ pecca
uerunt ante mortē ante iudicium
ate perditionem sed laudabo su
p̄ iustorū figmentū et memorabor
p̄grinacōis quoq; et saluacōis et
mercedis receptōis. **Q**uō ergo lo
cutus sum sic et ē. **S**icut enī agri
cola serit sup̄ terram semina mul
ta et plantacōes multitudinis plan
tat. sed nō in tempore om̄ia que se
minata sunt saluātur. sed nec om̄
nia que plantata sunt radīabunt:
sic et qui in seculo seminati sūt nō
ōnes saluabuntur. **E**t r̄ndi et dixi

Si inueni gratia; loquar. **Q**uō se
mē agricole si nō ascendit aut n̄
accepit pluuiam tuā in tempe a
si corruptū fuerit multitudie plu
uię sic perit et similis homo q̄ mai
b; tuis plasmatus ē et tu ei yma
go nominat; quomā simlatus
es ei p̄pter quē om̄ia plasmasti et
similasti semini agricole. **N**ō ira
scaris sup̄ nos sed parce populo
tuo et miserere hereditati tue. **T**u
autē creature tue misereris. **E**t re
spōdit ad me et dixit. **Q**ue sunt p̄
sētia presentibus et que futura futu
ris. **M**ultum enī tibi restat vt pos
sis diligere meam creaturā super
me tibi autē frequēter et ip̄i p̄p̄i
maui in iustis aut nūq̄. **S**ed et i
hoc mirabilis es corā altissimo q̄
mā humiliasti te sic decet te et nō
iudicasti te vt int̄ iustos plurimū
glorificeris. **P**ropter qd̄ miserie
multe et miserabiles efficiētur eis
q̄ habitāt seculum in nouissimis
q̄ in multa supbia ambulauerūt.
Tu autē p̄ te intellige et de simili
bus tuis inq̄re gloriā. **V**ob̄ enī
apert; est paradysus plantata est
arbor vite p̄paratū ē futurum tē
pus. p̄pata est abundācia. edifi
cata est ciuitas. probata ē regēs
p̄fecta est bonitas. et p̄fecta sapiē
tia. **R**adix mali signata ē a vobis
infirmas et tinea a vobis absco
sa est et i infernū fugit corruptio
in obliuione. **T**ransierūt dolores
et ostensus est in fine thesaurus in
mortalitatis. **N**oli ergo adicere
i quirendo de multitudie eorum q̄
pereūt. **N**am ip̄i accipiētes liber
tate spreuerūt altissimū et lege;
eius contempserūt et vias eius

dereliquerunt. **A**dhuc aut iustos ei⁹
 oculauerunt et dixerunt in corde
 suo nō esse deū et q̄dem scientes q̄
 nīa moriūtur. Sicut em̄ vos suscipi
 ent que p̄dicta sūt. sic eos hitis et
 cruciatibus que p̄pata sūt. **N**ō enim
 voluit hominem disp̄di. **S**ed et ip̄i
 q̄ creati sūt coinquinauerūt nomē
 eius qui fecit eos et ingrati fuerūt
 ei qui prepaui eis vitam. **Q**uap
 pter iudiciū meum modo appro
 pinquat. **Q**ue nō omnibus demon
 stravi nisi tibi et tibi similibus pau
 cis. **E**t r̄ndi et dixi. **E**cce nūc dñe
 demonstrasti mihi multitudinē sig
 norū que incipies facere in nouis
 finis. **S**ed nō demonstrasti mihi quo
 tempore.

Capitulum ix.

R̄ndit ad me et dixit. **M**e
 tiens metire tēpus in semet
 ipso et erit cū videris qm̄ trāherit
 pars quedā signorū que p̄dicta
 sūt: tūc itelliges qm̄ ip̄sū est tem
 pus in quo incipiet altissimū visi
 tare seculū qd̄ ab eo factū est. **E**t
 qm̄ videbitur in seculo motio loco
 rū et populorū turbatio tūc intelli
 ges qm̄ de hīs erat altissimus lo
 cutus a diebus qui fuerunt ante
 te ab initio. Sicut em̄ oñe qd̄ factū
 ē in seculo iniciū habet pariter et
 cōsumatiōem et cōsumatio ē mani
 festa: sic et altissimi tēpora inicia
 habent manifesta in prodigiis et
 virtutibus et cōsumatiōes in actu et
 in signis. **E**t erit oīs q̄ salu⁹ fact⁹
 fuerit et q̄ poterit effugere p̄ op̄a
 sua et p̄ fidē i q̄ credidistis reliquet
 de p̄dictis p̄iculis et videbit salu
 tare meū i terra mea et i finib⁹ me
 is qm̄ sanctificauī me a seculo. **E**t
 tūc miserabūtur qui nūc abusi sūt

vias meas i tormētis commora
 buntur. **H**ij qui eas p̄iecerunt i cō
 tēptu. **Q**uī em̄ non cognouerunt
 me viuentes beneficia cōsecuti et q̄
 fastidierūt legem meā cū adhuc
 erant habentes libertatē. et cū ab
 huc esset eis apert⁹ penitentie lo
 cus nō itellererūt sed spreuerunt
 hos oportet post mortem i crucia
 mento cognoscere. **T**u ergo noli
 adhuc curiosus esse quō impij cru
 ciabūtur. sed inquire quomodo iu
 sti saluabuntur. et quorū seculum
 et p̄pter quos seculū et qm̄. **E**t r̄s
 p̄di et dixi. **O**lim locut⁹ sū et nūc
 dico et postea dicā qm̄ plures sunt
 q̄ pereunt q̄ q̄ saluabuntur. sicut
 multiplicat fluct⁹ sup guttā. **E**t
 spondit ad me et dixit. **Q**ualis a
 ger talia et seminat q̄les flores ta
 les et sature et qual⁹ op̄ator talis et
 creatio et q̄lis agricola tal⁹ cultura
 qm̄ tēpus erat seculi. **E**t nūc cū el
 sem pat̄is eis hīs q̄ nūc sūt an̄q̄
 fieret seculū in quo habitaret et ne
 mō straxisset mihi tunc enim quis
 q̄ et nunc creatur in mūdo hic pa
 rato et mense idēficienti et lege iue
 stigabili corrupti sunt mores eorū
Et consideravi seculum et ecce eāt
 periculus propter cogitationes q̄
 in eo aduenerunt. **E**t vidi et pe
 perci ei valde et seruauī mihi ad
 num de lotro et planctationem de
 tribu multa. **P**ereat ergo multi
 tudo que sine causa nata ē et seruet
 acin⁹ me⁹ et plantatio mea q̄ cum
 multo labore p̄feci. **T**u aut si adhuc
 intromittas septem dies alios h
 nō ieiunabis i eis. ibis i campum
 florum vbi dom⁹ nō est edificata et
 māduca solūmō de floribus capi

et carnem nō gustabis et vinū nō
bibes sed solummodo floēs. Depre-
care altissimū sine intermissione
et venias et loquar tui. Et pfectus
sum sicut dixit michi in capum q̄
vocatur ardatb et sedi ibi in floei-
bus. Et de herbis agri manduca-
ui et facta est esca earū michi in sa-
tietate. Et factum ē post dies sep-
tem et ego discubebam sup̄ fenem
et cor meum iterū turbabat sicut
ante. Et apertum est os meum et
inchoavi dicere corā altissimo et
dixi. Domine te nobis ostēdens
omnes es patribus nostris in de-
serto qd̄ nō calcatur et in fructuo-
so quādo erant exeuntes de egip-
to et dicens dixisti. Tu israel au-
di me et semē iacob intende p̄mo-
nibus meis. Ecce enim ego semino in
vobis legem meam et faciet in vobis
fructum et glorificabimini in eo p̄
seculū. Nam p̄res v̄ri accipietes
legem nō seruauerūt et legitima
mea nō custodierūt et factus est fru-
ctus legis nō parens. nec enim po-
terat q̄māz tuus erat nā qui acce-
perūt perierunt nō custodientes
qd̄ in eis seminātū fuerat. Et ecce
cōsuetudo est vt cū acceperit terra
semē vel nauem mare vel vas ali-
quod escam vel potum cū fuerit
exterminātū id in quo seminatur
est vel in quo missum est siml id
qd̄ seminātum vel missum ē vel que
suscepta sūt exterminantur et susce-
pta iam nō manēt apud nos. Sed
nobis hic nō factum est. Nos qui
de q̄ legē accepim⁹ peccātes peri-
uim⁹ et cor nostrū quod suscepit
eam nā lex nō perit sed permā-
nit in suo labore. Et cum loquerer

hec in corde meo esperi ocul⁹ meis
et vidi mulierē in dextera parte. Et
ecce hec lugebat et plorabat cum
voce magna et animo dolebat val-
de et vestimenta eius discissa et ci-
nis sup̄ caput eius. Et dimisi cogi-
tatus in quibus eram cogitans et cō-
uersus sum ad eam et dixi ei. Vt
quid fles et quid doles animo? Et
dixit ad me. Dimitte me domine
meus vt defleam me et adiciāz do-
lorem quomā valde amara sum
animo et humiliata sum valde. Et
dixi ei. Quid passa es? Dic mihi.
Et dixit ad me. Sterilis fui ego
famula tua et nō pepi habens mari-
tum annis triginta. Ego enim per-
singulas horas et p̄ singulos dies
et ānos triginta hos deprecor al-
tissimū nocte ac die. Et factum est
post triginta ānos exaudiuit me
deus acillam tuam et vidit humi-
litate meam et attēdit tribula cōni-
mee et dedit mihi filiū. Et iocunda-
ta sum sup̄ eum valde ego et vir-
meus et omnes ciues mei et honori-
ficabam⁹ valde fortē. Et nutruū
eum cū labore multo et factum est
cū creuisset et remisset accipe v̄p-
ore feci diem epuli. **Ca. p.**

Et factum est cū introisset fi-
lius meus in thalamo suo ce-
cidit et mortuus est et euerit⁹ om-
nes lumina. Et surreperūt omnes
ciues mei ad cōsolādum me et q̄e-
ui vsq; in alium diē vsq; nocte.
Et factum est cum omnes quiesce-
rent vt me consolarent vt q̄esce-
rem et surrexi nocte et fugi et v̄i si-
cut vides in hoc campo et cogito
iam non reuertā in ciuitate. Sed hic
consistere et neq; manducare neque

bibere. sed sine intermissione luge
 re et ieiunare vsq[ue] dum moriar. Et
 dereliqui sermões in q[ui]bus etiam
 respondi cū inania ad eā dixi.
Gulta sup[er] omnes mulieres non
 vides luctū nostrum et q[uod] nobis cō
 tingunt? Quoniam syon mater n[ost]ra
 om[ni] tristitia contristat[ur] et hūilitate
 humiliata est et luget validissime.
 Et nūc q[uam] o[mn]es lugem[us] et tristes
 sumus q[uam] o[mn]es cōtristati sum[us]. tu
 autē contristaris in vno filio. **I**nt
 terroga eī terram et dicet tibi quo
 niā hec ē que debeat lugere casum
 tantorum sup[er] eam germinantium.
 Et ex ip[s]a ab initio o[mn]es nati et alij
 venient. Et ecce pene o[mn]es in p[er]di
 onem ābulant et exterminiu[us] sit
 multitudo eorū. Et q[uod]s ergo debet
 lugē magis nisi hec que tā magnā
 multitudinē p[er]didit. q[uod] tu que pro
 vno doles? **S**i autē dicis mihi quo
 niam nō est planct[us] meus similis
 terre. quoniam fructum ventris
 mei p[er]didit. quem cum metoribus
 pep[er]i et cui[us] dolorib[us] genui. terra
 autem scdm[ut] viam terre. abiitq[ue]
 in ea multitudo presens quomodo
 euenit et ego tibi dico. **D**ixit tu cui[us]
 labore pep[er]isti sic et terra dat fru
 ctū suū hōi ab initio ei q[uod] fecit eam.
Nūc ergo retine apud te metip[s]az
 dolorē tuū et fortiter fer q[uod] tibi. cōti
 gerunt casus. **S**i em̄ iustificaueris
 terminū dei et filiū suū recipies
 i t[em]p[or]e et in talib[us] collaudaberis. **I**n
 gredere ergo in ciuitatē ad vitum
 tuū. Et dixit ad me. Non faciā ne
 q[ue] ingrediar ciuitatē sed hic mori
 ar. Et apposui adhuc loquī ad eā
 et dixi. **N**oli facere hūc sermonē
 sed asenti p[er]suadenti. **Q**uoniam em̄ casus

syon? **C**onsolare p[ro]pter dolores ihe
 rusalē. **V**ides em̄ quoniam scificatio
 n[ost]ra deser ta effecta ē et altare n[ost]rū
 demolitū est et templū n[ost]rū destru
 ctū est et psalteriū n[ost]rū hūiliat[us]
 est et ymn[us] cōtinuit et exultatio no
 stra dissoluta est. lumē candelabri
 n[ost]ri extinctum est et archa testam
 ti n[ost]ri direpta est et sancta n[ost]ra
 examinata sunt et nomē q[uod] inuoca
 tum est sup[er] nos pene phanatur[us] est
 et liberi n[ost]ri otumeliā passi sūt
 et sacerdotes n[ost]ri succensi sunt et le
 uīte n[ost]ri in captiuitatē abierūt
 et virgines n[ost]re cōmquinatę sūt.
 Et mulieres n[ost]re vni[us] passe sūt
 et iusti n[ost]ri capti sūt et paruuli
 n[ost]ri p[er]diti sūt et iuuenes n[ost]ri
 seruierunt et fortes n[ost]ri inuali
 di facti sūt. Et quod omnium ma
 ius signaculum syon: quoniam re
 signata est de gloria sua. **N**am et
 tradita est in manibus eorū qui
 nos oderūt. **T**u ergo ex parte tuam
 tristitiam multaz et deponē abs te
 m[ul]titudinē dolorū vt tibi p[ro]p[ri]e
 cietur fortis et requiē faciet tibi al
 tissimus regētiōem laborum. Et fa
 ctū ē cum loquebar ad eā facies ei
 us fulgebat subito et species cli
 p[er]is. **H**iebat visus eius vt esset et pa
 uēs valde ad eam et cogitarem q[uod]
 eēt hoc. Et ecce subito emisit sonitū
 vocis magnum timore plenum:
 vt cōmoueretur terra a mulieris
 sono. Et vidi et ecce amplius mu
 lier non compaēbat mihi sed ciui
 tas edificabatur et locus demōstra
 batur de fundamentis magnis et
 timui et clamaui. **V**oce magna et
 dixi. **V**bi est hūriel angelus quī
 a principio venit ad me? Quoniam

ipse me fecit venire in multitudine
in excessu mentis huius. Et factus
est finis meus in corruptionem
et oratio mea in improperium. Et cum
esset loquens ego hec ecce venit
ad me et vidit me. Et ecce erat po-
situs ut mortuus et intellectus meus
alienatus erat. Et tenuit dexteram
meam et confortauit me et statuit
me super pedes meos. Et dixit mihi
Quid tibi est et quare conturbatus
est intellectus tuus et sensus cordis tui
et quare conturbatus? Et dixi. Quo-
niam dereliquisti me. Et ego qui
idem feci secundum sermones tuos et exi-
ui in caput et ecce vidi et video quod
non possum enarrare. Et dixit ad
me. Sta ut viret et commouebo te. Et
dixi loquere domine meus tu in me.
Noli me derelinquere ut non fru-
stra moriar quoniam vidi quod non sciebam
et audio quod non scio. Aut nunquid sensus
meus fallit et anima mea supremat?
Nunc ergo deprecor te ut demon-
stres seruo tuo de excessu hoc. Et
respondit ad me et dixit. Audi me et
doceam te et dicam tibi de quibus
times quoniam altissimus reuelauit
tibi mysteria multa. Vidit rectam
via tuam quoniam sine intermissione contem-
plabaris pro populo tuo et valde lu-
gebas propter syon. Hic ergo intel-
lectus visionis que tibi apparuit a-
nte paululum. Quam vidisti lugentem
inchoasti consolari eam nunc aut iam
speciem mulieris non vides. sed ap-
paruit tibi ciuitas edificata et quoniam e-
narrabat tibi de casu filii sui. Hec
absolutio est. Hec mulier quam vidi
fuit hec est syon. et quoniam dixit tibi
quam et nunc conspicias ut ciuitatem
edificataz. Et quoniam dixit tibi quod

sterilis fuit annis triginta propter
quod erant anni sex triginta quando
non erat in ea adhuc oblatio abla-
ta. Et factus est propter annos triginta edifi-
cauit salomon ciuitatem et obtu-
lit oblationes tunc fuit quando pe-
perit sterelis filium. Et quod tibi dixit
it quoniam nutriuit eum cum labore
hoc erat habitatio in iherusalem. Et quod
niam dixit tibi quod filius meus veni-
ens in suo thalamo mortuus esset
et contigit et ei casus hoc erat que
facta est ruina iherusalem. Et ecce
vidisti similitudinem eius et quoniam
filium lugeret inchoasti consolari eam
et de his que contigerunt hec erant
tibi aperienda. Et nunc videt altissi-
mus quoniam ex animo contristatus
es et quoniam ex toto corde pate-
ris pro ea ostendit tibi claritatem glorie
eius et pulchritudinem decoris eius.
Propterea enim dixi tibi ut mane-
res in campo ubi domus non est edi-
ficata. Sciebam enim ego quoniam altissi-
mus incipiebat tibi ostendere hec. pro-
pterea dixi tibi ut venires in agrum
ubi non est fundamentum edificij.
Nec enim poterat opus edificij ho-
minis sustineri in loco ubi incipie-
batur altissimi ciuitas ostendi. Tu
ergo noli timere neque expauescat
cor tuum sed ingredere et vide splendorem
et magnitudinem edificij quantum ca-
par est tibi visu oculorum videre et propter
hec audies quantum capit auditus au-
rium tuum audire. Tu enim habitas es
pro multis et vocatus es apud altissi-
mum sicut et pauca. Nocte autem quam in
crastinum futura est manebis hic et
ostendet tibi altissimus eas visiones
supremorum que faciet altissimus
his qui habitant super terram a

novissimis diebus Et dormivi il
la nocte et alia sicut dixerat mihi
Et vidi somnium **Ca. ri.**
et ecce ascendeat de mari aq
la cui erant duodecim ale pennar
et capita tria Et vidi et ecce expan
debat alas suas in omnem terram et
omnes venti celi insufflabant in eam
et colligebantur Et vidi et de penis
eius nascebant contrarie penne et
ipse fiebat in penna aulis minutis
et modicis Nam capita eius erant q
essentia et dimidium caput erat ma
ius aliorum capitum si ipsa quiescebat cu
eis Et vidi et ecce aquila volavit in
pennis suis et regnavit super terras
et super eos qui habitant in ea Et vi
di quoniam subiecta erant ei omnia
sub celo et nemo illi contradicebat
neque unus de creatura que est su
per terram Et vidi et ecce surrexit
aquila super ungues suos et misit vo
cem penis suis dicens Nolite omnes si
mul vigilare dormire unusquisque in
loco suo et per tempus vigilate Ca
pita autem in novissimo servent Et vi
di ecce vox non exibat de capitibus
eius sed de medietate corporis eius Et
numeraui contrarias pennas eius
et ecce ipsi erant octo Et vidi et ec
ce a dextera parte surrexit una rex
na et regnavit super omnem terram Et
factus est cum regnaret venit ei finis
et non apparuit locus eius et sequens
erexit et regnabat Ipsa multum
tenuit sepulchrum Et factus est cum reg
naret et veniebat finis eius non appa
reret sicut prius et ecce vox emissa
est illi dicens Audi tu que tanto tpe
tenuisti terram Hec annuncio tibi
antequam incipias non apparere Ne
mo post te tenebit tempus tuum

h nec dimidium eius Et lavavit ter
cia et tenuit principatum sicut et po
tes et non apparuit et ipsa Et sic co
tingebat omnibus aliis singulati prin
cipatum gerere et iterum nusquam compe
tere Et vidi et ecce in tempore se
quentes penne erigebant a dex
tera parte ut teneret et ipse prin
cipatum et ex hiis erant que tene
bant sed tamen statim non compe
tebant naz et alique ex eis erige
bantur sed non tenebant principatum
Et vidi post hec et ecce non apparue
runt duodecim penne et duo penna
cula et nihil supererat in corpore aquile
mihi duo capita quiescentia et sex re
nacula Et vidi et ecce sex pennacu
lis diuise sunt due et manserunt sub
capite quod est ad dexteram partem Nam
quatuor manserunt in loco suo Et vi
di et ecce hec subalares cogitabant
se erigere et tenere principatum Et
vidi et una erecta est sed statim non o
paruit Et secunde velocius quam prio
res non comperunt Et vidi et ecce
due que superauerunt apud semetip
sas cogitabant et ipse regnare et in
eo cum cogitaret ecce unus quiesce
ntium capitum quod erat medius cogita
bat Hoc enim erat duorum capitum
mai Et vidi quomodo completa sunt
duo capita scilicet et ecce conuersi
est caput cum hiis que cum eo erant et co
medit duas subalares que cogita
bant regnare Hoc autem caput poter
uit omnem terram et dominabatur cum
ea hiis qui habitant terram tenu
labore multo et potentatum tenu
it orbis terrarum super omnes a
las que fuerunt Et vidi post hec
et ecce medium caput subito non apa
ruit et hoc sicut ale superauerunt autem duo

capita queq; ipsa similiter regnaue-
runt super terram et super eos qui ha-
bitant in ea. Et vidi et ecce deocea
uit caput a dextera parte illud quod
a leua. Et audiui vocem dicentem;
in. Conspice contra te et considera
quod vides. Et vidi et ecce sicut leo
conatatur de silua rugiens et vidi qui
miam emittebat vocem hominis ad
aquilam. Et dixit dicens Audi tu. et lo-
quar ad te et dicit altissimus tibi
Nunc tu es qui superasti de quatuor
animalibus que feceram regnare
in seculo meo et ut per eos viret
finitis temporum eorum. Et quartus
veniens deuicit omnia animalia que
transierunt et potentatu tenuit seculum
cum tremore multo et omnes
orbem cum labore pessimo et inhabitauit
tot temporibus orbem terrarum
cum dolo. Et iudicasti terram non cum ve-
ritate. Tribulasti enim mansuetos et
lesisti quiescentes et dilexisti men-
daces et destruxisti habitationes
eorum qui fructificabant et humiliasti
muros eorum qui te non noverunt. Et
ascendit contumelia tua ad altissimum
et superbia tua ad fortem. Et respe-
xit altissimus superba tempora et ecce
finita sunt et scelera eius completa
sunt. Propterea non appareas tu
aquila et ale tue horribiles et pen-
naula tua pessima; capita tua ma-
ligna et ungues tui pessimi et om-
ne corpus tuum vanum uti refrige-
ret omnis terra et reuertatur liberata
de tua vi et speret iudicium a mise-
ricordiam eius qui fecit eam. **Ca. xij.**
Et factum est dum loqueretur
leo verba hec ad aquilam et vi-
di et ecce quod superauerat caput et non
comparuerunt quatuor ale ille que ad

eum transierunt et erecte sunt ut
regnarent et erat regnum eorum ex-
ile et tumultu plenum. Et vidi et ec-
ce ipsa non apparebant et omne corpus
aquile incendebatur et expauesce-
bat terra valde. Et ego a tumultu
et excessu mentis et a magno furore
vigilaui et dixi spiritui meo. Ecce tu
prestitisti mihi hoc in eo quod scrutaris
vias altissimi. Ecce adhuc fatiga-
tus sum animo et spiritu meo inuali-
dus sum valde et nec modica est in
me virtus a multo timore quod expa-
ui nocte hac. Nunc ergo orabo al-
tissimum ut me confortet usque in finem.
Et dixi. Dominator domine si inueni gra-
ciam ante oculos tuos si iustifica-
tus sum ante te pre multis et si cer-
te ascendit deprecatio mea ante fa-
ciem tuam. conforta me et omnino ser-
uo tuo mihi interpretationem et disti-
ctionem visus horribilis huius ut
plenissime consoletis animam meam.
Dignum enim me habuisti ostendere
mihi tempus nouissimum. Et dixit ad
me. Hec est interpretatio visionis hu-
ius. Aquila quam vidisti ascendentem
de mari hoc est regnum quod visum est in
visione danieli fratri tuo. Sed non
est illi interpretatum. quoniam ego nunc
tibi interpretor. Ecce dies veniunt
et eriget regnum super terram et
erit timor acrior. omnium regnorum que
fuerunt ante eum. Regnabunt autem in ea
reges duodecim viri post unum. Nam
secundum incipiet regnare et ipse tene-
bit apostoli tempus pre duodecim. Hec
est interpretatio duodecim alarum quas
vidisti. Et quam audisti vocem que
locuta est non de capitibus eius exeu-
tem sed de medio corpore eius hec est
interpretatio. Quoniam post tempus regni

illius nascentē contentiōes nō mo-
dice. et piclatabiſ vt cadat: non
cadet tunc sed iterū constituet in
suū inciuſ. Et quomā vidisti sub
alares octo cōherentes alis eius
hec est itēptatio. Erugēt in ipō
octo reges quoz erūt tempora le-
uia et anni citatiſ et uo quidem ex
ipsis pient. **A**pproſinquāte autē
tpe medio qtuor ſuat ſūt i tpe cū
iāpiet appropiquare tē p? ei? vt
ſiniatur. **D**ue vero in finē ſuabū-
tur. Et quomā vidisti tria capita
quieſcentia hec eſt interpretatio.
In nouiſſimis ei? ſuſcitabit altis-
ſimus tria regna. et reuocabit in
ea multa et dñabuntur terram et
q̄ hītant in ea cum labore multo
ſup oēs qui fuerūt añ hps. **P**rop-
ter hoc ipi vocati ſunt capita aqui-
le. **I**ſti ei erūt qui recapitulabūt
ī pietates eius et q̄ phāent nouiſſi-
ma eius. Et quomā vidisti caput
maius nō apparens hec eſt inter-
pretatio ei?. **Q**uomā vn? ex eis
ſup lectū ſuū morietur et tñ cū to-
mentis. **N**am duo qui pſeuerave-
runt gladi? eos comedet. **V**n? ei
gladi? comedet q̄ cum eo sed tam
h gladio in nouiſſimis cadet. Et
qmāz vidisti duas ſubalares trā-
hentes ſup caput qd ē in dextera
pte hec ē itēptatio. **V**n? ſunt qd
conſeruauit altisſim? in finē ſuuz
hoc eſt regnū exile et turbationis
plenū. **S**icut vidisti et leonē quez
vidisti de filua euigilante et rugie-
te et loquēte ad aquilam et argue-
te eam et iniuſticias ipi? p ōnes
ſermōnes eius ſicut audiſti hic ē
uentus quem ſeruauit altisſimus
in finē ad eos et impietates ipoz

arguet illos et inuadēt corāz ipiſ
ceptiones eoz. **S**tatuēt ei eos in
iudiciū pūos et erit cum argue-
rit eos tunc corripiet eos. **N**ā re-
ſiduuz pplm meuz liberabit cū mi-
ſeria quā ſaluati ſūt ſup fines me-
os. et iocūdabit eos quo aduſq; re-
mēt ſinis dies iudicij de quo locu-
tus ſū tibi ab inīcio. **H**oc ſōmum
qd vidisti et hec interpretatiōes.
Tu ergo ſolus dignus fuiſti ſcire
altisſimi ſecretū hoc. **S**cribe ergo
oīa iſta in libro que vidisti et po-
ne ea in loco abſcōdito et docetis
ea ſapiētes de ppl o ſuo quoz cor-
da ſcis poſſe capere et ſuare ſecre-
ta hec. **T**u at adhuc ſuſtine h ali-
os dies ſep̄te vt tibi oñdatur q̄
qd viſum fuerit altisſimo oñdere
tibi. Et pfect? eſt a me. Et factuz
ē cum audiſſ et oīs pplus quomā
ptranſierūt ſep̄te dies et ego non
fuiſſem reuerſus in citatem et cō-
gregauit ſe oīs a mimo vñ a ma-
rimū et venit ad me et diſcretunt in
diſcretis. **Q**uid peccauim? tibi qd
iniuſte egim? in te qm deliquens
nos ſediſti in loco hoc? **T**u ei nob
ſupes ſol? ex oībo pplis hīc totz?
de viea et lucna i loco obſcuro et hīc
portus et nauis ſaluata a tēpeſtate.
Aut non ſufficiūt nobis mala q̄
cōtingunt. **S**i ergo tū nos dereli-
queris quanto nobis erat melius
ſi eſſem? ſuccenſi et nos cum in
cendio ſpō. **N**ec ei nos meliores
ſum? eorum quā ibi mortui ſunt.
Et plorauerunt voce magna. Et
reſpondi ad eos et dixi. **C**onfide
iſcl et noli trīſtari tu dom? iacob.
Eſt enīz memoria vſtri corā altis-
ſimo et fortis nō eſt oblit? vſtri

in temptatione. Ego enim non dereli-
qui vos neque excessi a vobis. sed veni
in hunc locum ut deprecarer pro deso-
latione syon. ut querebam misericor-
diam pro humilitate sanctificationis
vestre. Et nunc ite unusquisque vest-
rum in domum suam et ego veniam ad vos
post dies istos. Et profectus est
populus sicut dixi ei in civitatem. Ego
autem sedi in campo septem diebus sicut
mihi mandavit et manducabam de flo-
ribus solummodo agri. de herbis fa-
cta est esca mihi in diebus illis.

Et factum est. **Ca. xiiij.**
Post dies septem et somniaui
somniaui nocte. Et ecce de mari ve-
nit epurgebat ut turbaret omnes
fluctus eius. Et vidi et ecce qualem
seebat ille homo cum milibus celi
et ubi vulsum suum vertebat ut con-
deraret tremebant omnia que sub eo
videbantur et ubique exibat vox
de ore eius arderebant omnes qui au-
diebant voces eius sicut quiescit est
ita quando senserit ignem. Et vidi per hoc
et ecce aggregabat multitudo hominum
quorum non erat numerus de quatuor
ventis celi ut debellarent hominem quem
ascenderat de mari. Et vidi et ec-
ce sibi in seipsum sculpsit montem
magnum et volavit super eum. Ego autem
quiescebam videre regiones vel locum unde
sculptus esset et mors et non potui. Et
post hoc vidi et ecce omnes qui agre-
gati sunt ad eum ut expugnarent eum
timebant valde tamen audebant pugnare.
Et ecce ut vidit impetum multitu-
dinis venientis non levavit manus
sua neque frameam tenebat. neque ali-
quod vas bellicosum nisi solummodo ut videri
quoniam emisit de ore suo sicut flatum ig-
nis et de labijs eius spiritus flame et de

lingua eius emittebat scintillas et te-
pestates omnia sunt omnia sicut hic
flat? ignis et spiritus flame et multi-
tudo tempestatis et cecidit super mul-
titudinem in impetu quem pater erat pu-
gnare et succendit omnes. ut subito
nil videretur de innumerable multitu-
dine nisi solummodo pulvis et fumus o-
dor. Et vidi et extimui. Et post hoc
vidi ipsum hominem descendente de mo-
te et vocantem ad se multitudinem
aliam pacificam. et accedebat ad eum
vultus hominum multorum quoniam gau-
dentium. quoniam tristitium. aliquid vo-
alligati. aliquid adducentes ex eis
qui offerebant. Et egrotavi a mul-
titudine paucis et expugnatus sum
et dixi Tu ab initio demonstrasti ser-
vum tuo mirabilia hec et dignus me
habuisti ut suscipies deprecationem
meam et nunc demonstra mihi adhuc in-
terpretationem sonum huius. Sicut enim
existimo in sensu meo et qui dereli-
cti fuerunt in diebus illis. Et multo
plius et hijs qui non sunt derelicti. Qui
enim non sunt derelicti tristes erant. In-
telligo nunc qui sunt repositi in novis
simis diebus et occurrent eis. sed et
hijs qui derelicti sunt. Propter hoc
veniunt enim in pericula magnarum ne-
cessitates multas sicut ostendunt so-
nia hec. At tamen facilis est pericula
se venire in hunc quam pertrahere sicut
nubem a seculo et nunc videre qui con-
tingunt in novissimo. Et respondit
ad me et dixit. Et visionis interpre-
tationem dicam tibi et de quibus locu-
tus es ad aperiam tibi. Quoniam de hijs
dixisti qui derelicti sunt hec est interpre-
tatio. Qui aufert periculum illo tempore
hic se custodivit. Qui in periculo
inciderunt hijs sunt qui habent opem

fidem ad fortissimū. Scito ergo q̄
mā magis beatificati sūt qui dere
licti sup̄ eos qui mortui sunt. **Hec**
interpretatiōes visionis. Quia vidi
sti virū ascendentem de corde ma
ris ipse ē quē cōseruat altissimus
multis t̄pibus q̄ p̄ semetipsum li
berabit creaturā suam et ipse dis
ponet q̄ derelicti sūt. Et quoniam
vidisti de ore ei⁹ exire vt spm̄ et ig
nē et tēpestatē et qm̄ non tenebat
frameā neq; vas bellicosū. corru
pit enim impetus ei⁹ multitudinē
q̄ venerat expugnare eū: hec ē in
terpretatio. **Ecce** dies veniūt quādo
incipiet altissim⁹ liberare eos q̄ su
p̄ terrā sūt et veniet in excessu mē
tis sup̄ eos q̄ inhabitant terram.
Et alij alios cogitabūt debellare.
ciuitas ciuitatē et locis locū et gēs
aduersus gentes et regnū aduer
sus regnū. **Et** erit cum fiēt hec et
cōtingent signa q̄ ante oñdi tibi
et tunc reuelabitur fili⁹ me⁹ quē
vidisti vt vix ascēdētē. **Et** erit qm̄
audierint oēs gentes vocē eius
et derelinquet vn⁹ q̄sq; in regiōe
sua bellū suū qd̄ habent ad alteru
trū et colligetur in vnū multitudo
innūerabilis sicut volentes veniē
et expugnare eum. Ipse aut̄ sta
bit sup̄ caumē montis syon. **Sy**
on autē veniet et oñdetur oībus pa
ta et edificata sicut vidisti montem
sculpi sine manibus. Ipse autem
fili⁹ meus arguet q̄ adinuenerūt
gentes impietates eorū has que
tēpestati appropinquaueēt ppter
mala cogitamenta eorū et cruciame
ta quibus incipiet cruciari q̄ as
similatae sunt flamme et p̄det eos
sine labore p̄ legē q̄ igni assimila

ta est. **Et** qm̄ vidisti eū colligētē
ad se aliā multitudinē pacificā:
hec sūt de cē tribu que captiue fa
cte sūt de t̄ra sua i diebus osee regis
quē captiuū duxit salmanasar r̄p
assiriorū et trātulit eos trās flumē
et translati sunt i terrā aliā. **Ipsi**
autem sibi dederūt consiliū hoc vt
derelinquerent multitudinē gētū
et proficiscerentur in vltiorem
regionem vbi nunq̄ inhabitauit
genus humanū vel ibi obseruare
legittima sua q̄ n̄ fuerāt seruan
tes in regione sua. **Per** introit⁹
aut̄ angustos fluminis eufraten in
troierūt. **Fecit** ei⁹ eis tūc altissim⁹
signa et statuit venas fluminis vsq;
quo transirent. **Per** eā enī regio
nem erat via multa itineris anni
vm⁹ et dimidiū nā regio illa voca
tur aresareth. **Tūc** inhabitauē
ibi vsq; in nouissimo t̄pē nunc ite
ru in cū ceperint venire iter altis
simus statuet venas fluminis vt
possint transire: ppter hec vidi
sti multitudinē cū pace. **Sed** et qui
derelicti sūt de populo tuo hñ sūt
q̄ inueniūt̄ intra terminū meum.
Factū erit ergo quādo incipiet p
dere multitudinē eay que collecte
sunt gētes p̄teget eos q̄ sup̄aue
runt pplm̄ et tūc oñdet eis multa
plurā portēta. **Et** dixi ego. **Dñe**
tor dñe hoc m̄ oñde p̄t qd̄ vidi
virum ascēdentem de corde maris.
Et dixit m̄. **Sicut** non potes hec
vel scrutari vel scire q̄ sūt i p̄fido
maris. sic nō poterit q̄sq; sup̄ t̄ra
videre filiū meū vel eos qui cum
eo sūt n̄ i t̄pē diei. **Hec** ē interpretatio
soni qd̄ vidisti et p̄t qd̄ illumina
t⁹ es h̄ sol⁹. **Vidisti** ei⁹ tuā et dñā

meā vacasti legē et quesisti Vitā;
 enim tuam disposuisti in sapien-
 tia et sensum tuū vocasti matrem;
 Et propter hoc ostendi tibi merces a-
 put altissimū. Erat ei post alios
 tres dies ad te alia loquar et ex-
 ponam tibi grauia et mirabilia.
 Et perfectus sum et transi in caput
 multum glorificans et laudans al-
 tissimū de mirabilibus que per tempus
 faciebat et quomā gubernat ipsū
 et que sunt in temporibus illata. Et sedi
 ibi tribus diebus. **Ca. xliij.**

Et factum est tercio die et e-
 go sedebam super querat. Et
 ecce vox exiuit contra me de rubo
 et dixit. Esdra esdra. Et dixi. Ecce
 ego domine. Et surrexi super pedes me-
 os. Et dixit ad me. Reuelas tunc
 latet super rubum et locutus sum moy-
 si quando populus meus seruiebat in e-
 gipto et misi eum et eduxi populum
 meum de egipto et adduxi eum super
 montem syna et detinebam eum apud
 me diebus multis et enarraui ei mi-
 rabilia multa et ostendi ei tempora secre-
 ta et finem et precepi ei dicens. Hec
 in palam facies verba et hec ab-
 scondes. Et nunc tibi dico signa que
 demonstraui et somnia que vidisti et
 interpretaōes que tu vidisti in cor-
 de tuo reponere ea. Tu enim recipies
 eis ab omnibus conuerteris residu-
 us consilio meo et cum similibus tuis
 pluresque firmant tempora. Quomā secu-
 lum prohibet iuuentute sua et tempora ap-
 propriat quāt senescere. Duodecim ei
 partibus diuisum est seculum et transie-
 rit ei decima et dimidium decime
 pars super sunt at ei post medium de-
 cime partis. Nunc ergo dispone domus
 tuam et corripe populum tuum et consolamur

re humiles eorum et renūcia iam corru-
 pte et dimitte abs te mortales
 cogitationes et pice abs te potera
 humana et exue te iam infirmā na-
 turam et reponere in vna parte; mole-
 stissima tibi cogitamenta et festina
 transmigrare a temporibus huius. Que ei
 vidisti nunc contingisse mala iterum;
 horum deteriora faciet. Quā autem ei iua-
 lidum fiet seculum a senectute tan-
 tum multiplicabunt superbitates
 mala. plongauit ei se magis veri-
 tas et appropinquauit mendacium. Itā
 ei festinat venire quā vidisti vi-
 sionem. Et tūc et dixi coram te domine.
 Ecce enim ego ab illo sicut precepisti
 mihi et corripiam prauitatem populum. Qui
 autem iterum nati fuerint quos amouebit
 Postquam ergo seculum in tenebris
 et qui inhabitant in eo sine lumi-
 ne. Quomā lex tua incensa est
 propter quod nemo scit que a te facta
 sunt vel que incipiet opera. Si ei
 iuueni in te gratiam immitte in me
 spiritum sanctum et scribam omne quod fa-
 ctum est in seculo ab initio que erant
 in lege tua scripta ut possint homi-
 nes inuenire semitam et qui voluerint
 viuere in nouissimis viuāt. Et rē-
 dit ad me et dixit. Vadēs congrega
 populum et dices ad eos ut non quant
 te diebus quadraginta. Tu autem prepara
 tibi buxos multos et accipe tecum
 sareā dabitā selemā echanum et
 ahel. quique horum qui pati sunt ad
 scribendum; velociter. Et venies huc
 et ego accendā in corde tuo lucer-
 nā intellectus que non extinguet quo-
 adusque firmant que incipies scribere.
 Et tunc perfectis quedam palam
 facies quedam sapientibus absconde
 trades. In crastinum enim hac hora

incipies scribere. Et perfectus huius hanc
mi precepit et aggregavi omni populo
et dixi. Audi israel verba hec. Vere
gratiati sunt patres nostri ab initio in
egypto et liberati sunt inde. et acce
perunt legem vite quam non custodierunt
quam et vos post eos transgressi
estis et data est vobis terra in por
tionem et terra syon et patres vestri et vos
iniquitatem fecistis et non servastis
vias quas precepit vobis altissimus et ius
sit iudex cum sit abstulit a vobis in
tempore quod donauerat. Et nunc vos hic
estis et fratres vestri introierunt vestrum
sunt. Si ergo impaueritis sensui
vestro et erudieritis cor vestrum vivum
conservati eritis et post mortem mi
sericordiam consequimini. Iudicium enim
post mortem veniet quoniam ite reuiuiscet
in et tunc iustorum nomina parebunt et
impiorum facta ostendent. Ad me igitur
nemo accedat nunc neque equat me
us dies quadraginta. Et accipi quoniam
quod viros hanc mandauit mihi et per
fecti sumus in campum et maximum
ibi. Et factus sum in crastinum et ecce
vox vocauit me dicens. Esdra aperi
os tuum et bibe quo te potauero. Et a
perui os meum et ecce calix plenus
porrigebatur mihi. Hoc erat plenum
hanc aqua. color autem eius ut ignis si
milis. Et accipit bibi et in eo cum bi
bissem cor meum cruciabat intellectus
in peccatum meum incretuebat sa
pientia. Nam spiritus meus conservabat
memoria. Et apertum est os meum et non
est clausum apostoli. Altissimus dedit
intellectum quoniamque viris et scripserunt
que dicebant excessiones noctis
quas non sciebant. Nocte autem manduca
bant panem ego autem per diem loquar
bar et per noctem non facebam. Scrip

ti sunt autem per quadraginta dies li
bri ducenti quatuor. Et factum est cum
impleuissent quadraginta dies locu
tus est altissimus dicens. Priora que
scripsisti in palam pone et legat di
gnis et indignis. nouissimos autem se
ptuaginta conseruabis. ut tradas
eos sapientibus de populo tuo. In his
enim est verba intellectus et sapientie fons et
scientie flumen. Et feci sic. **Ca. xv**
Ecce loquere in aures plebis
mee sermones prophetie quos
immisero in os tuum dicit dominus et fac
ut in carta scribantur. quoniam fideles et
veri sunt. Ne timeas a cogitationi
bus aduersum te nec turbent te in
credulitates dicentium. quoniam omnis incred
ulus in incredulitate sua morietur.
Ecce ego iduco dicit dominus super orbem
terrarum mala. gladium et famem et
mortem et interitum propter quod su
per polluit iniquitas omne terram
et ad impleta sunt opera nocua illo
rum. Propterea dicit dominus. Non habi
lebo te impietatum eorum que irrelegi
ose agunt. nec sustinebo in his que in
que exercet. Ecce sanguis innocentium
et iustus clamat ad me et anime iusto
rum clamant perseverant. Vindictas
vindicta illos dicit dominus. et acci
piam omnem sanguinem innocentium ex illis
ad me. Ecce populus meus qui grex ad
occasionem ducitur. iam non paci
ar illum habitare in terra egypti. sed
educam eum in manu potentis. et bea
chio excelso. Et percutiam plagam si
cut puer et corumpam omnem terram
eius. Lugebit egyptus et fundam
ta eius. plaga verberata et castiga
tione quas inducet ei deus. Luge
bunt cultores operantes terram qui
niam deficient semina eorum ab ure

ab yredine et grandine et a fide re
 terribili. **De** seculo et qui habitāt
 in eo quia appropinquauit gladi
 us et cōtrictio eorū et expurget gēs
 sup gētē ad pugnā et rūpheā in ma
 nibus eorū. **Erit** ei i cōstabilitio ho
 minibus et alij alijs inualescētes
 nō curabūt regē suū et principes
 vlt gestorū suorū i potētia sua. **Cō**
 cupiscit enī homo in ciuitate ire et
 non poterit. **Propter** supbiā enī
 eorū ciuitates turbabūtur domū
 extētentur. hōies metuet. **Nō** mi
 serēbitur homo primū suū ad ir
 tium faciendū domos eorū i gla
 diū ad diripiēdas substātiās e
 orū ppter famē panis et tribula
 tiōem multā. **Ecce** ego cōuoco di
 cit de? oēs reges terre ad me ve
 tiōū q sunt ab oriēte et ab austro
 ab euro et a libano ad cōuertēdos
 i se et reddere q dederunt illis. **Si**
 aut faciūt vñ hōdie electis meis
 sic faciā et reddā in sinu eorū. **Nec**
 dicat dñs de? **Nō** parceret dextera
 mea sup peccatores. nec cessabit
 rūpheā sup effūdētes sanguīnez
 innoquū sup terrā. **Erit** ignis ab
 ira ei et deuorauit fūdamenta ter
 re et peccatores qñ stramē incē suz
De eis q peccant et nō obseruant
 mandata mea dicit dñs. **Nō** par
 cam illi. **Discedite** filij a ptate. nō
 lite cōtaminare scīficatiōem meā
 qñ nouit dñs oēs qui deliquunt
 i illū. **Propterea** tradidit eos in
 mōrte et i occasiōem. **Jam** ei vne
 rūt sup orbē terrarū malaz mane
 bitis i illis. **Nō** ei libēabit vñ de
 us ppter qd peccastis in eū. **Ecce**
 vñ hō horribilis et facies illius ab
 oriēte. **Et** erūt natiōes draconū

arabū in auribus mltis. et sicut fla
 tus eorū nūc? ferēt sup trā. vt iā
 timēāt et trepidēt oēs q illos au
 diēt carmonij i famētes i ira et exi
 ent vt apri de silua. et aduenient
 i virtute magna et cōstabūt i pug
 nā cum illis et vastabūt portioēz
 terre assyriorū. **Et** post hec supua
 lescent dracones natiuitatis sue
 memōes et cōuertēt se cōspirātes
 i vīute magna ad psequēdos eos
Isti turbabūtur et filebūt in virtu
 te illoz et cōuertēt pdes suos i fu
 gā et a territorio assyriorū subles
 sor obseabit eos et cōsumet vnūz
 ex illis et erit timor et tremor i exer
 citu illoz et cōfēctio in reges ipsoz
Ecce nubes ab oriēte et a septētri
 one vñ meridianū et facies earū
 horrida valde plena ire et pcellz
Et collident se inuicē et collident
 spūs copiosū sup terrā et spūs illo
 rum. **Et** erit sanguis a gladio vñ
 ad ventrem. et sim? hōis vñ ad
 substramē cameli. **Et** erit timor et
 tremor multus sup terrā et hōre
 būt q videbūt iram illā et tremor
 apprehēdit illos. **Et** post hec mo
 uebūtur nymbi copiosi a meridi
 ano et septētrione et portio alia
 ab occidente. **Et** supiualescēt ven
 ti ab oriēte et recludent eā et nubē
 quā suscitauit i ira et spūs ad faci
 endaz exērcitatiōem ad oriētalē
 ventū et occidentē violabiēt. **Et** ex
 altabūtur nubes magne et valide
 plene ire et spūs vt exterreāt o
 nem terram et inhabitantes eā et infu
 dent sup omnem locū altū et emi
 nentem spūs terribile. ignē et grā
 dinem et rūpheas volātes et aq̄s
 multas vt etiam impleantur oēs

cāpi et oēs riuū plenitudine aquarū
multarū. Et demoliet̃ cītates et mu-
ros et montes colles et ligna sil-
uarū et fenū p̃torū et frumētā eorū.
Et trāhibūt cītates vsq; babilōem
et exterrent eā. pueniēt ad ip̃am
et circūibūt eā et effūdēt syb? et
oēm iram super eā. Et subibit pul-
uis et fum? vsq; in celū et oēs i cīe
cūtu lugebūt eā. et q̃ sub ea remā-
serūt seruiet hīs q̃ exterruerūt. Et
tu aīa dōrs in sp̃e babilōis et glo-
ria p̃sone ei? re tibi mīseā p̃p̃t qd
assimilasti ei et cōnasti filias tuas
in fornicatiōe ad placēdū et gl̃ā
dū in amatoribz tuis q̃ tecū cupie-
rūt semp fornicari. Odibile iūita-
ta es in oībz opibz ei? et in aduen-
tiōibz ei? p̃pterea dicit dē? Immit-
tā tibi mala viduitate paupertatem
et famē et gladiū et pestē ad deu-
stād as domos tuas a violatiōe et
morte et gl̃ia ṽtutis tue. Sic flos
siccabit̃ cū exurget ardor q̃ emiss? est
sup te. iheremabz vsq; paup̃cula
plagata et castigata a mulieribus
vt nō possint te suscipe p̃fētes et
amatoēs. Nūq̃d ego sic zelabo te
dicit dñs nīh occidisses elōs me-
os in oī tpe exaltās p̃uissōem ma-
nuū et dīcēs sē morte eq̃ū cū me-
brīata cēs excoena spēm vult? tui?
Herces fornicatiōis tue i sinu tuo
p̃p̃t hoc redditōem accipies. Sic
facis electis meis dicit dñs sic fa-
ciet t̃ de? et tradet te in malū. Et na-
ti tui fame interiēt et tu rūphēa ca-
de? et cītates tue dēterēt et oēs tui i
cāpo gladio cadēt. Et q̃ sūt in mō-
tībz fame pibūt et māducabūt car-
nes suas et sanguinē bibēt a fame
panis et siti aq̃. Infelix per maria

uines et rursum accipies mala. Et
in transitu allident ciuitate oīosā
et exterrēt aliquā portōem terre
et p̃tē gl̃ie tue exterminabunt rur-
sum reuertētes ouersam. Et demo-
lita eris illis pro stipula et ipsa e-
runt tibi ignis et deuorabunt te et
cītates tuas trā tuā et montes tu-
os oēs hluas tuas et lignū fructi-
ferū igni cōburēt. Filios tuos cap-
tūos ducēt et cōsum tuū in p̃das
hēbunt. et gl̃iam faciei tue extē-
nabunt. **Capitulum. xvi.**

Et tibi babilon et asya re tibi
egipte et syria. Decigite ṽs
saccis et cilicīs et plāgite filios
vr̃os et dolete qm̃ appropiquauit
atritio vr̃a. Immiss? vobis gladi-
us et quis ē qui aūtat illū? Immis-
s? ē in vobis ignis et q̃ ē qui extē-
guat illū? Immissa sūt vobis ma-
la et q̃s est q̃ repellat ea? Nūquid
repellet aliq̃s leonē esuriētē i silua
aut extinguet ignē in stipula mor-
q̃n ceperit ardere? Nūq̃d repellet
aliq̃s sagittā a sagittario forti mis-
sam? Dñs fortis immittit mala
et quis ē q̃ repellat ea? Erūt ignis
ex ira cūdia eius et quis est q̃ ex-
tinguat eū? Chorusabit et quis
non timebit? Tonabit et quis nō
pauēbit? Dominus comminabit̃
et quis non funditus conteretur
a facie ipsius. Terra tremuit et fi-
damenta eius mare fluctuat de p̃-
fido et fluctus ei? disturbabunt̃
et pisces ei? a facie dñi et a gl̃ia
ṽtutis ei? qm̃ fortis dextera eius
q̃ arcū tēdit. sagitte ei? acutē q̃ ab
ip̃o mittūtur nō deficiēt cū ceperit
mittere i fines t̃re. Ecce mittūt̃ ma-
la et nō reuertēt̃ donec veniāt super

terram ignis succeditur et non est in
 guetur donec consumat fundamen
 ta terre. Quomodo non redit sa
 bita missa a valido sagittatio sic
 non evertetur mala que missa fuerint
 in terram. **V**e mihi. ve mihi. Quis me
 liberabit in illis diebus? **I**ncipit dolo
 rorum et multa gemitus. incipit fa
 mis et multi iterit? incipit bellorum
 et formidabunt potestates: incipit
 um malorum et trepidabunt omnes
 in hijs quid faciam cum venerint ma
 la. **E**cce fames et plaga et tribu
 latio et angustia missa sunt flagel
 la in emendatione et in hijs omnibus se non
 conuertet ab iniquitatibus suis neque
 flagellorum memores erunt semper
Ecce erit a nonne vilitas super terram
 sic ut putent sibi esse directam pacem
 et tunc geminabunt mala super ter
 ram gladius fames et magis confusio. **A**
 fame enim pluri mihi quam ibi erant terra ite
 rient et gladius perdet ceteros qui su
 pauent a fame et mortui sicut stec
 cora pericietur et non erit qui consolatur
 eos. **D**erelinquetur enim terra deser
 ta et ciuitates eius decidentur. **N**on
 derelinquetur qui colat terram et
 qui seminet eam. **L**igna dabitur fru
 ctus et quis vindemiabit illa? **V**ua
 matura fiet et quis calcabit illam. **E**t
 enim locus magna desertio. **C**upiet
 enim homo hominem videre vel vocem eius
 audire. **R**elinquetur enim de ciuitate
 decem et duo de agro qui absconde
 runt se in densis nemoribus et scilicet
 furtis petrarum quomodo dereli
 quantur in oliueto et singulis arbo
 ribus tres aut quatuor oliue aut
 fiant in vinea vindemiata racemi
 reliquuntur ab hijs qui diligenter
 vineam scrutantur sic relinquetur

in diebus illis tres a quatuor scrutanti
 bus domos eorum in tropyca. **E**t relin
 quetur terra deserta et agri eius iuerunt
 bunt et vici eius et omnes semite eius
 germinabunt spinas eo quod non tran
 sient homines per eam. **I**ugebunt virgines
 non habentes sponso lugebunt mulie
 res non habentes viros. lugebunt filie e
 arum non habentes adiutorium spon
 si earum. **I**n bello consumentur et viri
 earum infame exterentur. **A**udite ve
 ro ista et agnoscite ea serui domi
 ni. **E**cce verbum domini excipite illud
 ne dominus credatis de quibus dicit
 dominus. **E**cce appropinquat mala et
 non tardat. **Q**uomodo pregnas
 cum parit in nono mense filium suum
 appropinquat hora partus eius
 autem homines duas vel tres dolores cir
 cuncunt ventres eius et prodeunte in fa
 cie de ventre non tardabunt vno pu
 cto. sic non morabuntur mala ad pro
 deundum super terram et seculum ge
 met et dolores circumstant tenebunt illud
Audite verbum plebs mea. **P**arate
 vos in vugnam et in malis sic esto
 te quasi aduene terre. **Q**ui ven
 dit quasi qui fugiat et qui emit
 quasi qui perditurus qui mercatur qui
 qui fructum non capiat et qui edificat qui
 si non habitatur? **Q**ui seminat qui
 si qui non metet sic et qui vineas
 putat quasi non vindemiatur? **Q**ui
 nubunt sic quasi filios non facturum
 qui non nubunt sic quasi vidui pro
 pter quod qui laborant sine causa la
 borant. **F**ructus enim illorum alieni
 gene metent et substantiam illorum rapi
 ent et domos euerterent et filios eorum
 captiuabunt. quia in captiuitate
 et fame generant natos suos. **E**t
 qui negociantur in rapina quantum

diu exponant ciuitates et domos
suas et possessiones et personas suas
tantomagis adzelator eos sup pec
cata sua dicit dñs. **Q**uo zelat for
nicaria muliere ydonea et bona val
de sic relabitur iustitia iniquitate
cum exponat se et excusat eam in fa
cie cum venerit qui defendat ex q
rentem omne peccatum sup terram
Propterea nolite similes ei nec o
pibus ei? qm adhuc pusillu et tol
letur iniquitas a terra et iustitia e
gnabit in vs. **N**o dicat peccator
se non peccasse qm carbonem ignis
comburet sup caput eius q dicit no
peccavi coram deo et gloria ipsius
Ecce dñs agnoscat oia opa homi
nu et adinventiones illor et cogita
tiones illor et corda illor. **D**ixit ei
fiat terra et facta est. fiat celu et fa
ctu e. **E**t in verbo illi? stelle funda
te sunt et nouit numeru stellarum
Qui scrutat abissum et thesauros
illar q mensur e mare et acceptu ei?
Qui cludit mare in medio aqua
ru et suspendit terras sup aquas o
bo suo. **Q**ui extendit celu quasi ca
meram sup aquas fundauit eum.
Qui posuit in deserto fontes aqz
et sup verticem montium lacus ad
emittendu flumina ab eminēti pe
tra vt portaret terram. **Q**ui finit
hōiem et posuit cor suum in medio
corpis et misit ei spiritū vitā et intel
lectū et spiramē dei omnipotētis q
fecit oia et scrutinat oia absōsa in
absconsis terre. **H**ic nouit aduen
tionem vestram et que cogitatis in
cordibus vris peccata et volentes
occultare peccata vestra. **P**ropter
qd domin? scrutinādo scrutinauit
ōnia opera vstra et inducet vos o

nes et vos confusi eritis cum pōsse
rint peccata vra coram hominibus
et iniquitates erūt que accusatores
stabūt in die illo. **Q**uid facietis a
quomō abscondetis peccata vestra
coram deo et angelis eius? **E**cce iu
dex de? timete eū. **D**efinite a pecca
tis vestris et obliuiscamini iniqui
tates vestras ia? agere eas in sempi
terno et de? educaet vos et liberabit
de omni tribulatione. **E**cce em iū
ditur ardor sup vos turbe copiose
et rapiunt quosdam ex vobis et ci
babunt ydolis occisos et qui con
senserint eis erunt illis in derisum
et in improprium et in conuulsi
onem. **E**rit em locus locus et in vi
cinis ciuitates exuerectio multa
sup timētes dñm. **E**rit quasi lani
nemini parcentes ad diripiendu et
deuastandū adhuc timētes dñm
q? deuastabūt et diripient sbas et
de domib? suis eos eiciēt. **T**ūc pe
bit pbatio electorū meor vt aux
qd pbat ab igne. **A**udite dilecti
mei dicit dominus. **E**cce assunt bi
es tribulationis et de hys liberabo
vos. **N**e timeatis nec hesitetis. q
niam deus dur vester est. **E**t qui s
uat mandata et precepta mea dicit
dominus deus. ne preponderent
vos peccata vestra ne superleuent se
iniquitates vestre. **V**e qui constri
gunt a peccatis suis et obteguntur
ab iniquitatibus suis quemadmo
dum ager confringitur a filua et
spini tegitur semita eius per qua
non trāhit homo et excludit et mitti
tur ad deuorationem ignis

Explidit liber esdre quartus

TOBIE

Incipit plogus bñ Hieronimi
presbiteri in libz Tobie

Promatio et heliodo
ro ep̄is iheronimus
psbiter in dño salute
Mirari non desino ex
actiōis vestre instā
tiam. Erigitis em̄ vt librum chal
deo sermone cōscriptū ad latinum
stilū trahā. libz vtiq; tobie quem
hebrei de cathalogo diuinatū scri
pturatum secantes. hñs que a gyo
grapha memorāt mancipaēt. Peci
latis desiderio vestro. n̄ tñ meo stu
dio. Arguūt enim nos hebreorum
studia et imputant nobis cōtra su
um canonē latinis auriḡ ista trāf
ferre. Sed melius eē iudicās pha
rīseoz displicere ludicio et ep̄orū
iussuōibus deseruire institi vt po
tuit. Et qz viciā est caldeoꝝ lingua
sermōi hebraicorū vtriusq; lingue pi
tissimum loquacem repiens vni⁹
diei laborez arripui et q̄cqd̄ illē m̄
hebraicis verbis exp̄essit hoc ego
acato notatio sermōibz latinis
exp̄posui. Oratiōibus vestris merce
de hui⁹ opis cōpensato cum grati⁹
vobis didicero me q̄d̄ iutare estis
signati complese

Expliat plogus. Incipit lib
Tobie. Ca. primum

Tobias ex tribu et
ciuitate neptalim
q̄ ē in sup̄ioribus
galilee sup̄ naasō
post viaz q̄ ducit
ad occidentē. i fini
terro batens ciuitatez sephet. cū ca

ptus esset in diebz salmanasae re
gis assirioꝝ in captiuitate tñ posi
tus viā veritatē nō deseruit ita vt
oīa que habere poterat quotidie a
captiuis fratrib⁹ qui erant ex ei⁹
gñe imp̄taret. Cūq; eēt iunior om
nibus in tribu neptali. nihil tamē
puerile gessit in ope. Deniq; cum
issent oēs ad vitulos aureos quos
iheroboā fecerat rex isrl̄ hic solus
fugiebat cōsortia oīm p̄gebat ad
iherl̄m ad templum dñi et ibi ado
rabat dñm deū isrl̄ omia p̄mitius
sua et decimas suas fidelit̄ offerēs
ita vt in tertio anno p̄selitis et ab
uenis ministraret oēm decimatio
nem. Nec et hñs similia s̄m legez
dei puerul⁹ obseruabat. Cum vō
factus fuisset et vir accepit vxorez
annā de tribu sua et genuit ex ea
filium nomē suū imponēs ei quē ab i
fantia timere deū docuit et abstime
re ab omni peccato. Igit̄ dū p̄ capti
uitatem deuenisset cū vxore sua et
filio in ciuitatez niniue cū oī tribu
sua et cū oēs ederent ex cibus gēti
liū iste custodiuit aiām suam et nū
q̄ contaminat⁹ ē in escis eoz. Et
qm̄ memoz fuit dñi in toto corde
suo. dedit illi deus grām in cōsp̄u
salmanasar regis et dedit illi pote
statez quocūq; vellet ire hñs liber
tatez quocūq; facere voluisset. Per
gebat ergo p̄ oēs qui erāt i cap ti
uitate et monita salutis dabat eis.
Cū at̄ remisset in rages ciuitatem
medoz et ex hñs quibz honozat⁹ fu
erat a rege habuisset decē talenta
argenti et cum in multa turba ge
neris sui gabelū egētem videret q̄
erat ex tribu ei⁹. sub cyrographo
dedit illi memoratū pōd⁹ argēti. ¶

multū vero t̄p̄is mortuo s̄mana
 far ēge. cū ēgnar; sēnacherib fili?
 p̄ eo ⁊ filios israel erosos hēret
 ī conspectu suo thobias p̄gebat p̄
 omnem cognationem suam ⁊ con
 solabat̄ eos diuidebatq; vnicui
 q; prout poterat de facultatibus
 suis. Surientes aiebat nudisq; ve
 stimenta prebebat ⁊ mortuis occi
 sis sepulturam sollicitus eribeat.
 Demq; cum reuersus eēt rex sē
 nacherib fugiens a iudea plagā
 quam circa eum fecerat deus p̄p̄
 blasphemā suam ⁊ irat? multos
 occideret ex filiis israel. tobias sepe
 liebat corpora eorum. At vbi nunti
 atum ē regi iussit eū occidi et tu
 lit oēm substantiā ei? Tobias v
 ro cū filio suo ⁊ cū vxore fugiens
 nud? latuit q̄a mlti diligebāt eū.
 Post dies vero quadragintaq;
 occiderunt regem filij ip̄i. Et re
 uersus ē tobias ad domū suā oīs
 q; facultas ei? ēst̄tuta ē ei. **Ca. ij**

Post hec vō cū eēt dies fest?
 domini ⁊ factū eēt prandiu;
 bonum in domo tobie dixit filio
 suo Vade et adduc aliquos de tri
 bu nostra timentes deū vt epulen
 tur nobiscum. Cūq; abisset reuer
 sus nūciāuit ei vnus ex filiis israel
 iugulatum iacere in platea. Sta
 tiq; exiliens de acubitu suo. reli
 quēs prandium ieiun? puenit ad
 corp? tollēs q; illū. portauit ad do
 mū suā; occulte vt dū sol occubu
 iss̄et caute sepeliret eum. Cūq; oc
 cultass̄et corp? māducauit panē
 cū luctu ⁊ tremore memorās illū
 sermōem quē dixit dominus p̄ a
 mos p̄ph̄az. Dies festi v̄ri cōuer
 tent ī lamētatiōem ⁊ luctū. Cum

vero sol occubisset abijt et sepe
 liuit eū. Arguebāt at̄ eū oēs pri
 mi sui dicentes. Jā hū? rei causa
 interfici iussus es et vir effugisti
 mortis īperium ⁊ iter sepelis mor
 tuos. Sed tobias plus timēs deū
 q̄ regē. rapiebat corpora occisorum
 ⁊ occultabat ī domo sua ⁊ medijs
 noctib; sepeliebat ea. Cōtingit at̄
 vt quadā die fatigat? a sepultura
 vniēs domū lactass̄ se iuxta pie
 tem et obdormiss̄; et ex mīdo hūi
 dinū dormienti illi calida stercoā
 inciderent sup̄ oculos ei? fieretq;
 cecus. Hāc at̄ tēptatiōem idē p̄c
 misit dñs euemre illi vt posteris
 daret exemplū patientie ei? hūit
 ⁊ sancti iob. Nā cum ab infantia
 sua semp deū timuerit et mādata
 ei? custodierit. nō est contristat?
 cōtra deū q̄ plaga cecitatis euene
 rit ei s̄ immobilis in dei timōe p̄
 mansit agens gr̄tias deo oībus
 dieb; vite sue. Nā hūit beato iob
 insultabāt reges ita isti p̄ntes et
 cognati ei? irridebant vitam eius
 dicentes. Vbi spes tua p̄ q̄ elemo
 sinas et sepulturas faciebas. To
 bias vero increpabat eos dicens.
 Nolite ita loqui quoniam filij san
 ctorū sum? ⁊ vitā illā expectamus
 quā dñs datur? est hīs qui fidem
 suā nūq̄ mutant ab eo. Anna vō
 vxor ei? ibat ad opus texturinum
 q̄tidies de labōe manū suarū vi
 ctū quē oleū potuiss̄ defēbat. Vñ
 factū ē vt hēdū caprū accipies de
 tūliss̄ dñi. Cū? cū v̄cē balātis v̄r
 ei? audiss̄; dixit. Videte ne forte
 fuerit? sit. Reddite eū dñis suis
 q̄ n̄ l; nob̄ a edē ex furto aliquib;
 a dñgē. Ad hec vxor ei? irata cūdit

TO

BIE

Manifeste vana facta est spes tua
et elemosine tue paruerunt. Atq;
hñs alijs hmōi vñ ex pbrabat ei

Unc tobias inge **Ca. iij.**

mut et cepit orare cum lacri
mis dicens. Iustus es dñe et omia
iudicia tua vera sunt et omnes vie
tue misericordia et veritas et iudi
um. Et nunc dñe memor esto mei
et ne vindictā sumas de peccatis
meis neq; remiscaris delicta mea
vel parentum meor. Qm nō obedi
m⁹ pceptis tuis ideo traditi su
mus i deceptiōem et captiuitate;
et mortem et in fabulā et in impro
petiū oib⁹ nationib⁹ in q̄b⁹ disph
sti nos. Et nūc dñe magna iuditi
a tua qz nō egimus fm precepta
tua et nō ambulauim⁹ sinceriter
corā te. Et nūc dñe scdm volūtatē
tuā fac meū et precipe in pace re
cipi spū; meū. Expediit em̄ m̄ mori
magis q̄ vivere. Eadē itaq; die o
rgit vt Sara filia raguelis in rages
ciuitate medoz et ipa audiret im
propetiū ab vna ex ancillis pri⁹
sui qm tradita fuerat septē viris
et demoniū noie asmodeus occide
rat eos mox vt ingressi fuisset ad
eā. Ergo cū pro culpa sua increpa
ret puellā trndit ei dicens. Ampli
us ex te nō videam⁹ filiū ā filiā su
p terram. Interfectrix viroz tuor.
Nūq; et occidere me vis hanc eti
am occidisti septē viros. Ad hanc
vocē prexit in supi⁹ cubiculū dom⁹
sue et trib⁹ dieb⁹ et trib⁹ noctib⁹
non manducauit neq; bibit sed in
oratione persistens cū lacrimis de
precabatur deus vt ab isto imprope
tio liberaret eam. Factum est autē
die tertia dum opleret oratiōem.

benedicens dñm dixit. **B**n dictum
ē nomen tuū deus patz nostror
q̄ cū int⁹ fueris misericordiam faciesq; i
tpe tribulatiōis peccata dimittis
hñs qui inuocāt te. Ad te dñe fati
em meā auerto ad te ocl⁹ os meos
dirigo. **P**eto dñe vt de vinculo im
properij hui⁹ absoluas me. ā cte
desup̄ etiam eripias me. Tu scis do
mine qz nūq; cōcupiui vituz et mū
dam seruauī aiām meā ab oī p̄ci
piscētia. Nūq; cū ludentib⁹ miscui
me neq; cū hñs qui in leuitate ā
bulant p̄cipē me prebui. **V**icum
āt cum timore tuo nō cum libidine
mea consensu suscipe. Et aut ego i
digna fui illis aut illi forsitan mi
hi nō fuerēt digni. qz forsita viro
ali⁹ cōseruasti me. **N**ō ē em̄ i hñs
potestate cōsiliū tuū. Hoc at p̄ cer
to habet omis qui colit te. qz vita
ei⁹ si in probatione fuerit corona
bitur si at in tribulatione fuerit li
berabit. Et si in correptione fuerit
ad misericordiā tuā pueniē licebit.
Nō em̄ delectaris in p̄ditionibus
nris. qz post tempestatē trāquillū
facis et post lacrimatiōem et fletū
exultatiōem infundis. **S**it nomē
tuū deus israhel benedictū in secla.
In illo tpe exaudite sunt p̄ces ā
borum in conspectu glie sūmi dei
et miss⁹ ē angel⁹ dñi sanct⁹ rapha
hel vt curaret eos ā bōs quor vno
tpe sūt oratiōes in cōspectu dñi re
citare. **Capitulum. iij.**

Sit cū tobias putaret orōem suā
exaudiri vt mori potuiss⁹ vñit ad
se tobīā filiū suū. dixitq; ei. Audi
fili mi vba oris mei et ea in corde
q̄i sūdamētū cōstrue. Cū accepit de
us aiām meā. corp⁹ meū sepeli q

honorē habebis matris tue oībus
diebus vite ei⁹. **M**emor ei eē debes
q̄ et quāta p̄cula passa sit p̄p̄ te
i vtero suo. **C**ū at̄ et ipsa cōpleue
rit tempus vite sue sepelias eam
circa me. **D**iebus at̄ diebus vite tue
in mēte hēo deū et caue ne aliqñ
p̄c̄to p̄sentias et p̄termittas p̄cep
ta dei nr̄i. **E**t substācia tua fac ele
mosinā et noli auctere faciē tuā ab
villo paup̄e. **I**ta ei fiet vt nec a te
auertatur facies dñi. **Q**uō potue
ris ita esto misericors. **S**i multuz
tibi fuerit abūdāter tribue. si eri
guum tibi fuerit etiam epiguum
libenter imptū stude. **R**emū
ei bonum tibi t̄b̄saurias i die ne
cessitatis qm̄ elemosinā ab oī pec
cato et a morte liberat et nō p̄ciēt
aiam ire i tenebras. **F**iducia maḡ
erit corā sūmo deo elemosina oīb⁹
faciētib⁹ eā. **A**t tēde tibi fili mi ab
oī fornicatiōe et p̄ter vxorē tuā nū
q̄ patiaris etimē scire. **S**upbiam
nūq̄ i tuo sensu et i tuo v̄bo dñari
p̄mittas. In ipsa ei iniciū sumptit
omnis p̄ditio. **Q**uāq̄ tibi aliqd
operat⁹ fuerit. statim ei mercedē
restituē et merces mercenarij tui
apud te oīno nō remaneat. **Q**d
ab alio odet⁹ fieri tibi v̄sde ne tu
aliquādo alteri facias. **P**anē tuū
cū esuriētib⁹ et egentib⁹ comede et
de vestimētis tuis nudos tege. **P**a
nē tuū et vinū tuū sup̄ sepulturā
iusti cōstituez noli ex eo māduca
re et bibere cū peccatorib⁹. **C**onsili
um semp a sapiēte p̄re. **O**i tpe
b̄ndic deuz et pete ab eo vt vias
tuas dirigat et oīa cōsilia tua in
ip̄o p̄maneāt. **I**ndico etiā tibi fili
mi dedisse me decēz talenta argē

tū dum adhuc infantulus eēs ga
bulo i rages ciuitate medoz et ciro
graphū eius apud me habeo. **E**t
ideo p̄re quō ad eum puemias et
reapias ab eo supra memoratuz
pondus argenti et restituas ei ci
rographū suum. **N**oli timere fili
mi paup̄em quidē vitā gerimus
sed multa bona hēbim⁹ si timue
rimus deum et recesserimus ab
oī peccato et fecerim⁹ bene. **Ca. v**

Tunc r̄ndit tobias p̄r suo et
dixit Oīa quecūq̄ p̄cepisti
mibi faciam pater. **Q**uō at̄ p̄ci
miam hanc inquiram ignoro. **I**lle
me nescit et ego eum ignoro. **Q**d
signū dabo ei⁹. **S**ed neq̄ vīa p̄ quā
p̄gat illuc aliqñ cognouit. **T**ūc p̄
su⁹ r̄ndit illi et dixit. **C**iro graphū
quidē illi⁹ apud me hēo qd̄ dūz
illi oñderis statim restituēt. **S**ed
p̄ge nunc et inquire tibi aliquem
fidelē virū q̄ eat tecū salua merce
de sua. **D**ū adhuc viuo vt r̄apias
eā. **T**ūc egress⁹ tobias inuenit iu
uenē stāte splēdidū p̄nctū et qua
si patū ad ābulandū. **E**t ignorās
q̄ angelus dei eēt salutauit eū et
dixit. **V**n te hēm⁹ bone iuuenis.
At ille r̄ndit. **E**t filijs isrl̄. **E**t to
bias dixit ei. **N**osti viā q̄ ducit i ē
gionē medoz. **C**ui r̄ndit. **n**oui et o
nia isrl̄a ei⁹ frequēter ābulauit
et māsi apud gabelū fr̄ez nr̄m q̄
morat⁹ i rages citate medoz q̄ po
sita ē i mōte egbatbaīs. **C**ui tobi
as ait. **S**ustine me obsecro donec
hec ip̄a nūciē p̄r meo. **T**ūc igres
s⁹ tobias idicauit v̄mūsa hec p̄r
suo. **S**up̄ q̄ āmirat⁹ p̄r rogauit vt
itroiet ad eū. **I**ngress⁹ itaq̄ salu
tauit eū et dixit. **G**audiū tibi sit sp̄

Et tobias ait. Quale gaudium in
erit qui in tenebris sedeo et lumen
celi non video? Cui ait iuuenis.
Forti animo esto in primo est ut a
deo curetis. Dixit itaque illi tobias
Nunc poteris producere filium meum
ad gabelum in iages civitatem medo-
rum? Et cum redieris restituiam tibi
mercedem tuam. Et dixit ei angelus
Ego ducam et reducam eum ad te. Cui
tobias respondit. Rogo te indica mihi
De qua domo aut de qua tribu es tu?
Cui raphael angelus dixit. Genus quod
est mercenarius an ipsum mercena-
rium qui cum filio tuo erat? Sed
ne forte sollicitus te reddam ego su-
per azarias ananie magni filius. Et to-
bias respondit. Ex magno genere es tu.
Sed peto ne irascaris quod voluerim
agnoscere genus tuum. Dixit autem illi
angelus. Ego sanum ducam et sanum
tibi reducam filium tuum. Respondens autem
tobias ait. Bene ambuletis et sit
dominus in itinere vestro et angelus eius
comitetur vobiscum. Tunc patris omnibus
que erant in via portanda fecit tobi-
as vale patri suo et matri sue et ambula-
uerunt ambo simul. Cumque perfecti
essent cepit mater eius flere et dice-
re. Baculum senectutis nostre tulisti
et transmissisti a nobis. Nuncquid fuisset
ipsa pecunia pro qua misisti eum? Duf-
ferebat nobis paupertas nostra ut di-
uitias computaremus hoc quod videba-
mus filium nostrum. Dixitque tobias
Noli flere. Saluus pueniet filius
noster et saluus reuertetur ad nos et
oculi tui videbunt illum. Credo enim quod
angelus dei bonus comitetur ei et bene
disponet omnia que circa eum geruntur
ita ut cum gaudio reuertatur ad nos.
Ab hac voce cessavit mater eius flere

et facit **Capitulum vi.**

Profectus est autem tobias et camis
secutus est eum et mansit prima man-
sione iuxta fluvium tigris. Et exiit
ut lavaret pedes suos et ecce piscis
immanis exiit ad deuorandum eum.
Quem expauescens tobias clamauit
voce magna dicens. Domine inuadit
me. Et dixit ei angelus. Apprehende
branciam eius et trahere eum ad te. Quod cum
fecisset attraxit eum in siccum et pal-
pitare cepit ante pedes eius. Tunc dixit
ei angelus. Expetra hunc piscem et cor-
pus eius et fel et iecur repone tibi. Sunt
ei hec necessaria ad medicamenta uti-
lium. Quod cum fecisset assauit carnes eius
et secum sustulerunt in via. cetera salie-
runt quod sufficeret eis. quosque pueri erant
in iages civitate medorum. Tunc iter
rogauit tobias angelum et dixit ei.
Obsecro te azaria frater ut dicas
mihi quod remedium habebunt ista que de
piscis seruare iussisti. Et respondens an-
gelus dixit ei. Cordis eius periculum
si super carbones ponas. si enim
extricatur omne genus demoniorum siue a
viro siue a muliere ita ut ultra non
accedat ad eos. Et dixit ei tobias
Vbi vis ut maneamus? Respon-
densque angelus ait. Est hic raguel
nomine vir propinquus de tribu tua
et hic habet filiam nomine saram.
Si neque masculum neque feminam ullam
habet aliam preter eam. Tibi debe-
tur omnis substantia eius et oportet eam
te accipere coniugem. Dete ergo eam a pa-
tre eius et dabit tibi eam uxorem. Tunc
respondit tobias et dixit. Audio quod tra-
dita est septem viris et mortui sunt hi
et hoc audiui quod demonium occidit
illos. Timeo ergo ne forte et mihi
hoc eueniat et cum sim vnicus pa-

parentibus meis deponā senectutē
illoz cū tristitia ad inferos. Tūc
āgel? raphahel dixit ei Audi me
et ostendam tibi q̄ sunt quibz p̄uale
re potest demoniū. Hic nāq; q̄ cō
iugium ita suscipiunt vt deū a se
et a sua mente excludant et sue li
bidini ita p̄acēt sicut equ? et mu
lus quibz nō ē intellect? hēt pote
statē demoniū super eos. Tu autē cum
acceperis eā. ingress? cubitū per
tres dies continens esto ab ea et
nihil aliud nisi oratiōibz vacabis
cū ea. Ipsa autē nocte incenso iecōe
piscis fugabit demoniū. Secūda
vero nocte i copulatione sanctoz
patriarchaz admitteris. Tercia
vero nocte bñdictiōez cōsequeris
vt filij ex vobis p̄creentur incolu
mes. Transacta autē tertia nocte ac
cipies vginē cū timore dñi. amōe
filioz magis q̄ libidinis duct? vt
in semine abrahe bñdictiōez i filijs
consequaris. **Ca. vii.**

Ingressi sūt autē ad raguelē et su
scepit eos raguel cū gaudio. Intu
ensq; tobiam raguel dixit anne vx
ori sue. Quā similis ē iuuenis iste
cōsobrino meo. Et cū hec dixisset
ait. Dñ estis iuuenes frēs nostri.
At illi dixerunt. Ex tribu neptali
sumus ex captiuitate nimie. Di
xitq; illis raguel. Nolitis tobiam
frēz meū? Qui dixerūt. Nouimus.
Cunq; multa bona loqueretur de
eo. dixit angelus ad raguelē. To
bias de quo interrogas p̄r istis?
ē. Et misit se raguel et cū lacrimis
osculat? ē eū et plorās supra col
lū ei? dixit. Bñdictio sit tibi fili
mi qz boni et optimi viri filij es.
Et āna vxor ei? et sara ipsoz filia

lacrimate sūt. Postq̄ autē locuti sūt
p̄cepit raguel occidi arietē et pari
cōuiuiū. Cūq; hortaret eos discū
bere ad pradiū tobias dixit. Hic
ego hodie nō māducatō neq; bibā
nisi prius petitiōez meā cōfirmes
et p̄mittas mihi dare sara filiā tu
am. Quo audito p̄r raguel c̄pa
uit sciens qd euenerit illis septē
viris q̄ ingressi sūt ad eā et timere
cepit ne forte et huic similiter con
tingeret. Et cū mutaret et non da
ret ullū petenti responsū dixit ei
āgelus. Noli timere dare eā isti
qm huic timēti deū debet coniun
gē filia tua. Propterea ali? nō potu
it hēre illā. Tūc dixit raguel. Nō
dubito qd de? p̄ces et lacrimas me
as i cōspectu suo admiserit. Et cre
do qm ideo fecit vos venire ad me
vtz ista coniūgetur cōgnatiōi sue
scd; legē moyfi. Et nūc noli dubi
um gerere qz tibi eā tradā. Et ap
prehēdens dextram filie sue. dex
tre tobie tradidit dices. Deus a
brahā. et de? ysac. et de? iacob co
biscū sit et ipse cōiungat vos. ipse
atq; bñdictiōem suā in vobis. Et
accepta carta fecerunt cōscriptiō
nē cōiugij. Et post hec epulati sūt
benedicētes deū. Vocauitq; ragu
el ad se ānā vxorē suā et p̄cepit ei
vt p̄paret alteri cubitū. Et itro
duxit illuc sara filiā suā et lacma
ta ē. Dixitq; ei. Forti aīo esto fi
lia mea. Dñs celi det tibi gaudiū
p̄ tedio qd p̄pressa es. **Ca. viii.**

Postq̄ vero cenauerūt itro
duxerūt iuuenē ad eā. Recor
dat? itaq; tobias sermonū ange
li. p̄tulit de cassidili suo p̄te iecōis
posuitq; eā sup carbonēs viuos

TO

Tūc raphael āgel⁹ apprehendit
demoniū ⁊ religauit eum in deserto
supiorie egipti. tūc hortat⁹ est vir-
ginē tobias. **D**ixitq; ei. **S**ara exur-
ge et deprecemur deū hodie ⁊ cras
et scdm cras. q; hīs trib⁹ noctib⁹
deo iungimur. tertia at transacta
nocte in nostro erim⁹ coniugio. **F**ili⁹
quippe scdm sum⁹ et nō possum⁹
ita coniungi sicut gētes que ignorāt
deum. **S**urgētes aut pariter istā
ter orabāt ambo simul vt sanitas
daret⁹ eis. **D**ixitq; tobias. **D**omi-
ne deus patrum nostrorū bndicāt
te celi terre mareq; ⁊ fontes ⁊ flu-
mia et oēs creature tue que in eis
sunt. **T**u fecisti adā de limo terre
dedistiq; ei adiutoriū euā. **E**t nūc
dñe tu scis q; nō luxurie causa ac-
cipio sorore⁹ meā coniugē s; sola po-
steritatis dilectione in q; bndicāt
nomē tuū in secula seculorū. **D**ixit
itaq; sara. **M**iserere nobis dñe mi-
serere nobis et asenescam⁹ ambo
parē samī. **E**t factū ē circa pullos
tantū accersiri iussit raguel suos
suos ⁊ abierūt cū eo piter vt fode-
rēt sepulcr⁹. **D**icebat em ne simi-
li mō euenerit ei q; et ceteris alijs
septē viris quī sūt ingressi ad eā.
Quq; parasset fossā. reuersus ra-
guel ad vxorem suā. dixit ei. **M**it-
te vnā ex ancillis tuis ⁊ videat si
mortu⁹ ē vt sepeliā eū anq; illuces-
cat. **A**t ille misit vnā ex ancill⁹ suis
que ingressa cubiculū repit eos
saluos ⁊ incolumes secum pariter
dormientes. **E**t reuersa nūciāuit bo-
nū nūciū. **E**t bndixerūt dñm ra-
guel videlicet et anna vxor eius
⁊ dixerūt. **B**ndicām⁹ te dñe deus
isrl q; nō dñgit nobis quēadmo-

BIE

dum putabam⁹. **F**ecisti ei nobiscū
misericordiā tuā et exclusisti a no-
bis inimicū psequētem nos. **M**iser-
tus es at duob⁹ vnicis. **F**ac eos do-
mine in plenius bndicē te et sacri-
ficiū laudis tue et sue sanctitatis of-
ferre vt agnoscat vniuersitas gē-
tium. q; tu es de⁹ solus in vniuer-
sa terra. **S**tātiq; pcepit seruis su-
is raguel vt rplerēt trā fossā quā
fecerat priusq; illucescēt. **V**xorī at
sue dixit vt instrueret coniuium ⁊
prepararet omia que in cibos erāt
iter agētib⁹ nccā. **D**uasq; pīgues
vaccas ⁊ quatuor arietes occidi fe-
cit ⁊ pari epulas oībus vicinis su-
is cūctisq; amicis. **E**t adiurauit ra-
guel tobiam vt duas ebdomadas
moraret⁹ apud eū. **D**e oībus aut
que possidebat raguel dimidiā p-
tē debīt tobie et fecit hāc scripturā
vt ps dimidia q; superat post obi-
tū eorū tobie dñō deueiret. **C**a. ix.

Quādo vōuit tobias angelum
ad se quē quidem hōiem eri-
stimabat. dixitq; ei. **A**zaria frat-
p-ter vt auscultes vba mea. **S**i me
ipm tradā tibi seruū. non ero cōdi-
gnus prudentie tue. **T**n obsecro
te vt assumas tibi animalia hūe
fuitia et vadag ad gabellū i rages
ciuitate⁹ medon. reddasq; ei cyro-
graphū suū et recipias ab eo pecu-
niā et roges eū venire ad nuptias
meas. **S**cis em ipē qm numerat p-
me⁹ dies et si tardauero vna die
plus contristat aīa eius. **E**t certe
vides quō adiurauit me raguel cu-
ius adiuramentū spnere nō possū.
Tūc raphael assumēs qtuor ex f-
uis raguelis et duos camelos. in
rages ciuitatem medonum prepit

inueniēs gabelū dedit ei droga
phū et recepit oēm pecuniaz indi
cauitq; ei de tobīa filio tobīe oīa
que gesta sunt. fecitq; eum secū
venire ad nuptias. **C**unq; ingress⁹
ēēt domū raguelis inueit tobīa
discubentem et exiliēs osculati sūt
seinuē. **E**t fleuit gabelus bñdix
itq; deum et dixit. **B**ñdicat te de⁹
isrl q; filius es optimi viri et iusti
et timentis deum et elemosinas fa
ciētis. **E**t dicat bñdictio sup vxorē
tuam et sup parentes vestros et vi
deatis filios vestros et filios filioꝝ
vꝝoꝝ vñ in tertiam et quartā ge
nerationem et sit semen vestrū bñ
dictū a deo isrl q; regnat in seculi
seculorū. **C**unq; oēs dixissent a
men accesserunt ad cōuiuiū. **S**ed
et cum timore dñi nupciarū cōui
uiū exercebant. **Ca. p.**

Quādo vero mora faceret tobi
as causa nupciarū sollicit⁹
erat pater eius tobīas dicēs. **P**u
tas quare moratur fili⁹ me⁹ aut
q̄re detent⁹ ē ibi? **P**utas ne gabe
lus mortu⁹ ē et nemo reddit illi pe
cuniā. **C**epit autē tristari nimis
ipse et anna vxor ei⁹ cū eo et ceperūt
ambo simul flere. eo q; die statu
to minime reuertetur fili⁹ eorū
ad eos. **F**lebat igitur mater eius
iremediabilib⁹ lacrimis atq; di
cebat. **D**eu me fili vt quid te misi
mus pegrinari. lumen oculorum
nꝛorū. baculū senectutis nꝛe. sola
tiū vite nꝛe. spēs posteritatis nꝛe.
Omnia simul ite vno hñtes te nō
debuimus dimittere a nobis. **C**ui
dicebat tobīas. **T**ace et noli tur
bati san⁹ ē fili⁹ nꝛ. satis fidelis ē
vir ille cum q; misim⁹ eū. **I**lla at nꝛ

lo modo consolai poteāt s; q̄table
exiliens circūspiciebat et circūibat
vias oēs p q̄s spes remeādi vide
batur vt paul videret eum si fieri
posset venientem. **A**t vero raguel
dicebat ad genē suū. **M**ane h et
ego mittam nunciū salutis de te
ad tobīā pꝛēz tuū. **C**ui tobīas ait.
Ego noui q; pꝛ me⁹ et mater mea
mō dies cōputat et cruciatur spēs
ritus eorū i ipsis. **C**ūq; verbis mꝛ
tis rogaret raguel tobīā et ille eū
nulla ratiōe vllz audire tradidit
ei sarā et dīmīdiaz pꝛem oīs sub
stande sue i pueris i puellis i pe
cudib⁹ i camelis et i vaccis et pecu
nia multa et saluū atq; gaudentē
dimisit eū a se dicēs. **A**ngelus do
mīni scūs sit i itinere vꝛo. pducāt
q; vꝛa incolumes et inueiatīs oīa
recte circa pntes vestros et vide
ant oculi mei filios vꝛos pꝛus q; pꝛ
moriar. **E**t apprehendentes pntes
filiā suā osculati sunt eā et dīmīse
runt ire monentes eā honore fa
ceros diligere maritū regere fa
miliā gubernare domū. et seipsas
irrephēbilē exhibere. **Ca. p.**

Quāq; reuertētē pueniūt
ad chariā q; ē i medio itine
re cōtra niniuen vñdecio die. **D**ix
itq; agel⁹. **T**obīa frater scīs quē
admodū reliqisti pꝛēz tuū. **S**i pla
cet itaq; tibi pcedam⁹ et lēto gra
du īsequāter iter nꝛm familie simp
cū diuge tua et cū aīalib⁹. **C**unq;
hęc placuiss; vt irēt dixit rapha
el ad tobīā. **T**olle tecū ex felle pis
cis erit ei nccariū. **T**ullit itaq; tobi
as ex felle illo et abiēit. **A**нна at
sedbat secus viā q̄tidie i supposito
mōt⁹ vñ respicē poteāt de lōgim⁹

TO

Et dum ex eodem loco specularē
 abueit ei? vidit alonge et illico
 gnouit venientē filiū suū. currens
 q; nūciauit viro suo dicens Ecce ve
 nit fili? tu?. Dixitq; raphahel ad
 tobiam. At vbi introieris domū
 tuā. Statim adora dñm deū tuum et
 grās agens ei. accede ad patrem
 tuū et osculare eū. Statq; limi sup
 oculos ei? ex felle isto piscis qd por
 tas teum. Scias em qm aperien
 tur mor oculi eius et videbit pat
 tu? lumē celi et in aspectu tuo gau
 debit. Tūc parauerit canis qui sil
 fuerat in via et quasi nunci? adue
 niens blādimēto sue caude gaude
 bat. Et exurgens cecus pē cepit
 offendens pedib; currere et data
 manu puero occurrere in obviam
 filio suo. Et suscipiens osculat? ē eū
 cum vxore sua et ceperunt flere p
 gaudio. Tuncq; adorassent deum q
 grā egissent cōsederunt. Tunc su
 mēs tobias de felle piscis. limiuit
 oculos pū suo. Et suscepit qñ di
 midiam fere hōrā et cepit albugo
 ex oculis ei? qñ mēbranū oui egre
 di. Qd apprehendēs tobias traxit
 ab oculis eius. statimq; visum re
 cepit. Et gloriabāt deū ipse vide
 licet et vxor ei? et oēs qui sciebāt
 eū. Dicebatq; tobias. Benedico
 te dñe de? isrl? q; tu castigasti me
 et tu saluasti me. Et ecce ego vide
 o tobiam filiū meū. Ingressa ē etiā
 post septē dies sara vxor fili? ei?
 et oīs familia et pecora sana et ca
 meli et pecunia multa vxoris h; et
 illa pecunia quā recepat a gabelo
 Et narrauit parentib; suis oīa be
 neficia dei q feciss; circa eū per hō
 minem qui eū duxerat. Venēitq;

BIE

actior et itabath consobrini tobie
 gaudentes ad tobiam q gratulantes
 ei de oib; bonis q circa illū considerat
 de? Et p septē dies epulātes om
 nes cū gaudio magno gauisi sūt.

Unc veniuit ad **Ca. xij.**
 Tūc tobias filiū suū. dixitq; ei
 Quid possum? dare viro isti san
 cto qui venit teum? Respōdens to
 bias dixit pū suo. Dat quā mer
 cedem dabim? ei a qd dignum po
 terit eē bñficijs eius? He dixit et
 reduxit sanū. pecuniā a gabelo ipse
 recepit. vxorē ipse me habere fecit
 q demoniū ab ea ipse opescuit gau
 diū parentib; ei? fecit meipm a
 uocatiōe piscis eripuit. te q; vis
 re fecit lumē celi q bonis oib; per
 eum repleti sumus. Quid illi ad
 hec poterim? dignū dare? Sed pe
 to te pē mi vt roges eū. si forte
 dignabit medietate de oib; que
 allata sunt tibi assumere. Et vocā
 tes eū pē scilicet et fili? tulerūt eū
 in partē et rogare ceperūt vt di
 gnaret dimidiā pte; oīm q attule
 rant acceptam hēre. Tūc dixit eis
 occulte. Bndicite deū celi et corā oī
 bus viuentib; cōfitemini ei. q; fe
 cit vobiscū misericordiā suā. Et ei
 sacramentum regis abscondere bo
 num est. opera at dei reuelare q cō
 fiteri honorificū est. Bona est ora
 tio cū ieiunio et elemosina magis
 q thesauros aurū recōdere. qm ele
 mosina a morte liberat et ipa est q
 purgat peccata et facit inuenire vi
 tam eternā. Qui at faciūt peccatū
 et iniquitatem. hostes sunt aīme
 sue. Manifesto ergo vobis veritatē
 et nō abscondam a vobis occultum
 s̄monē. Quando orabas cū lacrimis

et sepeliebas mortuos et detelin-
bas pradium tuum et mortuos ab-
scondebas per diem in domo tua et no-
cte sepeliebas eos ego obtuli or-
nem tuam domino. **E**t quia acceptus eras
deo necesse fuit ut temptatio probaret
te. **E**t nunc misit me dominus ut curare
te et sanare uxorem filii tui a demonio
liberarem. **E**go enim sum raphael angelus
veneris ex septem qui astamus ante dominum. **C**um
quia hec audisset turbati sunt et tre-
mantes ceciderunt super terram in faciem suam.
Dixitque eis angelus. **P**ax vobis. **N**o-
lite timere. **R**eteni autem eum vobiscum
per voluntatem dei ipsi benedicite et caritate
illi. videbat quidem vobiscum man-
ducare et bibere sed ego cibo invisibili
et potu qui ab hominibus videri non potest.
Tunc est quando reversus ab eis qui me misit
vos autem benedicite deum et narrate omnia
mirabilia eius. **E**t cum hec dixisset
ab aspectu eorum ablatus est et ultra
eum videre non potuerunt. **T**unc prostrati
per horas tres in faciem benedixerunt
deum. **E**t exurgentes narraverunt om-
nia mirabilia eius. **Ca. xiiij.**

Pertrans autem tobias senior os
suum benedixit dominum et dixit.
Magnus es domine in eternum et in omnia
secula regnum tuum quoniam tu flagellas
et salvas. deducis ad inferos et re-
ducis et non est qui effugiat manum tuam.
Confitemini domino filii israel et in con-
spectu gentium laudate eum quoniam ideo
dispexit vos inter gentes qui ignorat
eum ut vos enarretis mirabilia eius
et faciatis scire eos quia non est alius
deus omnipotens preter eum. **I**pse casti-
gavit nos propter iniquitates nostras
et ipse saluabit nos propter misericordiam
suam. **A**spicite ergo quod fecit vobiscum
et cum timore et tremore confitemini illi.

regemque seculorum exaltate in opibus
vestris. **E**go autem in terra captivita-
tis mee confitebor illi quoniam ostendit ma-
iestatem suam in gentem peccatricem.
Convertimini itaque peccatores et fa-
cite iustitiam coram domino credentes quod
faciat vobiscum misericordiam suam. **E**go autem
et anima mea in eo letabimur. **B**enedi-
cite domino omnes electi eius et agite bi-
nes leticie et confitemini illi. **I**herusalem
ciuitas dei castigauit te dominus in o-
peribus manuum tuarum. **C**onfitere domino
in bonis tuis et benedic deum seculorum
ut reedificet in te tabernaculum
suum et reuocet ad te omnes captiuos
gaudeas in omnia secula seculorum. **I**n
te splendida fulgebis et omnes fines
terre adorabunt te. **N**ationes ex-
longinqua ad te venient et muneam de-
rentes adorabunt in te dominum et triam
tuam in sanctificationem habebunt. **N**o-
men enim magnum inuocabunt in te.
Maledicti erunt qui contempserint te et
condemnati erunt omnes qui blasphemau-
erint te. benedictique erunt qui edi-
ficauerint te. **T**u autem letaberis in fi-
liis tuis quoniam omnes benedicentur
et congregabuntur ad dominum. **B**ea-
ti omnes qui diligunt te et qui gau-
dent super pacem tuam. **A**nima mea bene-
dic dominum quoniam liberauit
iherusalem ciuitatem suam. **B**eatus
ero si fuerint reliquie seminis mei
ad videndam claritatem iherusalem.
Porte iherusalem ex saphiro et smar-
ragda edificabitur et ex lapide pre-
cioso omnis circuitus murorum eius. **E**x
lapide candido et mundo omnes platee
eius sternentur et per vias eius aspa-
ciantur. **B**enedictus dominus qui exaltauit
eas ut sit regnum eius in secula seculorum
super eam. **A**men. **Ca. xiiij.**

Et consumati sunt fructus tobie
 Et per quod illuminatus est tobi-
 as vidit annis quadraginta duobus et vi-
 dit filios nepotum suorum. Comple-
 tis itaque annis centum duobus se-
 pulchus est honorifice in minimie. Qui
 quadraginta namque et sex annorum lu-
 men oculorum amisit sexagenarius ve-
 ro recepit. Reliquum vero vite sue in
 gaudio fuit et cum bono profectu temporis
 dei precepit in pace. In hora autem mortis
 sue vocavit ad se tobiam filium suum
 septem iuvenes filios suos nepotes
 dixitque eis. Prope erit iterit? mi-
 nimie. Non ei exdebit verbum domini frater
 noster qui dispersi sunt a terra israel reuer-
 tur ab ea. Omnis autem terra eius deserta
 replebitur et domus dei quae in ea incen-
 sa est iterum reedificabitur. ibique reue-
 rantur omnes timentes deum. Et reliquerunt
 gentes ydola sua et venerunt in iherusalem
 et inhabitaverunt in ea. Et gaudebunt in
 ea omnes reges terre adorantes regem
 israel. Audite ego filii mei precepta vestra
 Servite domino in veritate et iustitiam
 ut faciatis que placita sunt illi. Et
 filiis vestris mandate ut faciant iusti-
 tias et elemosinas ut sint memo-
 res dei et benedicant eum in omni tempore in vi-
 tate et in tota virtute sua. Nunc
 ergo filii audite me et nolite ma-
 nere hic. Sed quacumque die sepe-
 lietis matrem vestram circa me
 in uno sepulchro. ex eo dirigite
 gressus vestros ut exeat hinc.
 Video enim quia iniquitas eius
 finem dabit ei. Factum est autem
 post obitum matris sue tobi-
 as abscissit ex minimie cum uxore sua et
 filiis et filiorum filijs et reuersus est
 ad soceros suos. Invenitque eos
 incolumes in senectute bona et cum

ram eorum gessit. Et ipse clausit
 oculos eorum et omnem hereditatem do-
 mui raguelis ipse precepit. viditque
 quam generationem filios filio-
 rum suorum. Et completis annis nona-
 ginta et novem in timore domini cum gau-
 dio sepelierunt eum: Omnis autem cognati-
 tio eius et omnis generatio eius in bona
 vita et in sancta conversatione perman-
 sit. ita ut accepti essent tam deo
 quam hominibus et sanctis habitantibus
 terram.

**Explicit liber Tobie. Incipit
 prologus in libris Judith**

Nondum hebreos liber
 iudith in eadem agnogra-
 pha legitur cuius au-
 thoritas ad roboran-
 da illa que in continen-
 tiam ostem veniunt minus ydonea iu-
 dicat. Chaldeo tamen fructus descriptus
 inter historias computatur. Sed quia
 hunc librum sinodus nicena innume-
 ro sanctarum scripturarum legitur compu-
 tasse. ac quidem postulacionem vestre
 ymo exactio et sepositis occupa-
 tionibus quibus vehementer artabatur
 huic vna luambatula dedit. ma-
 gis sensu et sensu quam ex verbo verbu
 transferens. Multo et codicum varie-
 tate viciossima amputavi. sola
 ea que intelligentia integra in verbis
 chaldeis inveniunt potui. latinis ex-
 pressis. Accipite iudith viduam castita-
 tis exemplum et triumphali laude prope-
 tuis eam precoribus declarate. Hanc enim
 non solum femis sed et viris imitabilem
 debet quam castitatis eius remunerator
 virtute talē tribuit ut iunctum omnibus
 hominibus vinceret insuperabilem superaret
Explicit prologus

Incipit liber Iubith. Ca. i.

Arphaxat itaq; rex
medoz subiugauerat
multas gentes impe-
rio suo et ipse edifica-
uit ciuitatem potentis-
simā quam appellauit egbasanis.
Ex lapidibus quadratis et sectis fe-
cit muros eius in altitudine cubi-
torum septuaginta et in latitudine
cubitorum triginta. tueres vero ei⁹
posuit in altitudine cubitorum centū
Per quadrum vero earum latus
vtrūq; vicenorum pedum spacio
fede batur. posuitq; portas eius in
altitudine turrium. Et gloriabatur
quasi potens in potētia exercitus
sui et in gloria quadrigarum suarum.
Anno igitur duodecimo regni sui
nabuchodonosor rex assiriorum q̄
regnabat in babilonia ciuitate magna
pugnauit cōtra arphaxat et obti-
nuit eum in campo magno qui ap-
pellat̄ ragau circa eufratē et tigrē
et iadason in campo erioch regis
elicoz. Tunc exaltatū est regnum
nabuchodonosor et cor ei⁹ eleuatus
est. Et misit ad oēs qui habitabāt
in cilicia et damasco et libano et
ad gentes que sunt in carmelo et
cedar et inhabitantes galileam in
campo magno esdrelon: et ad oēs
qui erant in samaria et trans flumē
iordanen vsq; iherusalem et oēm ter-
raz pesse quousq; perueniatur ad
montes ethiopie. Ad hos omnes
misit nūcios nabuchodonosor rex
assiriorum. qui omnes vno anno
contradixerunt et remiserunt eos
vacuos ac sine honore abiecerūt.
Tūc indignatus nabuchodonosor rex

ad oēm terram illam. iurauit p re-
gnum et thronum suum qd defende-
ret se de omnibus hīs. **Ca. ii.**
Anno tertio decimo nabuchod-
onosor regis vicecima et secū-
da hie mensis primi factum ē vbu
in domo nabuchodonosor regis as-
siriorum vt defenderet se. Vocauit
q; oēs maiores omnesq; duces bel-
latores suos et habuit cum eis mi-
sterium filij sui. Dixitq; cogitatio-
nem suam in eo eē. vt oēm terram
suo subiugaret imperio. Qd dictū
cum placuisset omnib⁹ vocauit na-
buchodonosor rex holoferne prin-
cipem milicie sue et dixit ei. Egre-
dere aduersum omne regnum occi-
dentis et contra eos precipue q̄ cō-
teperunt imperium meum. Non
paret oculus tu⁹ vlli regno. oēs
q; vrbem munitam subiugabis in
Tunc holofernes vocauit duces et
magistrat⁹ virtutis assirioz et di-
numerauit viros i expeditione sicut
precepit ei rex. centum viginti mi-
lia peditum pugnatoz et equites
sagittarios duodecim milia. Oēm
q; expeditionem suam fecit p̄ire
in multitudine innumerabiliū a-
melorum. cum hīs que exercitib⁹
sufficerent copiose. boues quoq; ar-
menta gregesq; ouium quorum nō
eāt numer⁹. Prumētū ex oī sicia i
transitu suo parū ostendit. Aux vō et
argentū de domo regis assumpsit
multū nimis. Et ē profect⁹ ē ipse et
oīs exercit⁹ cū quadrigis et equib⁹ et
sagittariis q̄ cooperuerūt facie tre-
sunt locuste. Cūq; p̄trāisset fines
assirioz vīt ad magnos mōtes a-
ge q̄ sūt a sinistro cilicie ascenditq;
oia castella eoz et obtinuit oēs muni-

IV

tiōem Effregit at̄ citatez opiatissi
mā melo thi p̄dauitq; oēs filios
tharhis et filios israhel qui erant
extra faciē deserti et ad austrū terre
aleon. Et trāsiuit eufratē et rēit
in mesopotamiā et effregit oēs ci
uitates excelsas q̄ erant ibi a tor
rēte mābre vsq; pueniat ad maē
et occupauit terminos ei⁹ a cili
cia vsq; ad fines iaphet q̄ sūt ad
austrū. Adduxitq; oēs filios ma
diam et p̄dauit oēm locupleratio
nem eorū. Desq; resistentes sibi
occidit i ore gladij. Et post hec des
cendit i campos damasci in diebo
messis et succēdit oia sata. oēsq;
arbores et vineas fecit incidi et
cecidit timor illius sup oēs inha
bitantes terram. **Ca. iij.**

Qunc miserunt legatos suos
vniuersarū vrbū ac p̄uinci
arū reges ac p̄ncipes s̄ hie scili
cet et mesopotamie et hie sobal
et libie atq; alitie qui venientes
ad holofernē dixerūt. Desinat in
dignatio tua circa nos. Meli⁹ est
ei vt viuētes suā n̄ nabuchodo
nosor regi magno et subditi sim⁹
tibi q̄ moriētes cū iterū n̄rō ipi
suū tuis nostre dāna patiamur.
Om̄nis ciuitas n̄ra oīsq; posses
sio oēs colles et montes et campi
et armenta bouū gregesq; ouium
et capra et equorū et camelorū et v
niuersę facultates n̄re atq; fami
lie i cōspū tuo sūt. Sint oia sub le
ge tua. Nos etiā et filij n̄ri suū tui
sum⁹. Veni nobis pacificis dñs
et vt ere suū n̄o fiat placuerit
tibi. Tunc descendit de mōtib⁹ cū
eq̄tib⁹ in v̄ritute magna et obtinu
it oēm ciuitatē et oēm inhabitatē

DITH

terā. De vniuersis at̄ vrbib⁹ as
sup̄hit sibi auxiliarios viros for
tes et electos ad bellum. Tantis
q; met⁹ p̄uincijs illi inuabit vt
vniuersarū vrbū hitatores p̄d
pes et honorati simul cū p̄lis eri
rent i obuiā veniēti erāpientes
eū cū coronis et lampadib⁹. duce
tes choros in tympanis et tibijs.
Nec ista tñ faciētes ferocitatem
ei⁹ pectus mitigare potuerūt. Nā
et ciuitates eorū destruxit et lucos
eorū erādit. Precepit ei illi nabu
chodonosor rex vt oēs deos terre
exterminaret videlicet vt ip̄e sol⁹
diceret de⁹ ab hīs natiōib⁹ que
potuissent holofernis potentia
subiugari. Pertrāhēs at̄ hiriā so
bal et oēm appamiā. oēsq; mesopo
tamiā rēit ad ydumeos i tra ga
baa accepitq; ciuitates eorū et se
dit ibi p̄tragita dies i q̄bo diebo
adunari p̄cepit vniuersū exerci
tum v̄ritutis sue.

Qunc audiētes hec. **Ca. iij.**
filij israhel qui habitabāt t̄raz
iudee timuerūt valde a facie eius.
Tremor etiā et horrore iuaht s̄c̄l⁹
eorū ne hoc faceret israhel in templo
dñi qd̄ fecerat ceteris ciuitatib⁹
et tēplis eaz. Et miserūt in oēm
samaritā p̄ d̄rauitū vsq; ihericho et
p̄occupauerūt oēs v̄tices mōti
ū. Et muris circūdedērt viros su
os et aggregauerūt frum̄ta i p̄pacio
nē pugne. Sacerdos etiā eliachī scri
psit ad vniūsoz q̄ erāt extra esdre
lō q̄ ē extra faciē capi magni iux̄ do
taū vniūsoz p̄ q̄s vie trāsit? eē po
teāt vt obtinerēt ascēsi? mōtiū p̄
quos via eē poterat ad israhel et
illic custodirēt vbi agustum iter

esse poterat inter montes. Et fecerunt filii israel secundum quod constituerat eis sacerdos domini eliahi. Et clamauit omnis populus ad dominum instantia magna et humiliauerunt aias suas in ieiunijs ipsi et mulieres eorum. Et induerunt se sacerdotes cilicis et infantes prostrauerunt contra faciem templi domini et altare domini operuerunt cilicio. Et clamauerunt ad dominum deum israel vna nimis. ne darent in predam infantem eorum et uxores eorum in diuisione; et ciuitates eorum in exterminium et sancta eorum in pollutionem et fieret in obprobrium gentibus. Tunc eliahi sacerdos domini magnus circuiuit omnem israel allocutusque est eos dicens. Scitote quoniam exaudiet dominus preces vestras si manentes permanseritis in ieiunijs et orationibus in conspectu domini. Memores estote moysi serui domini qui amalech confidentem in virtute sua et in potentia sua et in exercitu suo et in clipeis suis et in curribus suis et in equitibus suis non ferro pugnando sed precibus sanctis orando deiecit. Sic erunt vniuersi hostes israel si perseueraueritis in hoc opere quod cepistis. Ad hanc igitur exhortationem eius deprecantes dominum permanebant in conspectu domini ita ut etiam hi qui offerebant domino holocausta. praeteriti cilicis offerrent sacrificia domino et essent cinis super capita eorum. Et ex toto corde suo omnes orabant deum ut visitaret populum suum israel. **Capitulum. v.**

Nuntiatusque est holoforni principi milicie assiriorum quod filii israel prepararent se ad resistendum ac montium itinera concludissent et furore nimio exarsit in iracundia

magna. Vocauit omnes principes moab et duces ammon et dixit eis. Dicit mihi quis sit populus iste qui montana obsidet. a qua et quales et quantae sint ciuitates eorum que etiam sit virtus eorum aut quae sit multitudo eorum; vel quis rex milicie illorum. Quare per omnibus qui habitant in oriente isti ostenderunt me et non exierunt in obviam nobis. ut susciperent nos cum pace. Tunc achior dux omnium filiorum ammon respondens ait. Si digneris audire domine dei veritatem in conspectu tuo de populo isto qui in montanis habitat et non egredietur virtutem falsum ex ore meo. Populus iste ex progenie chaldeorum est. hic primus in mesopotamia habitauit. quoniam noluerunt sequi deos patrum suorum qui erant in terra chaldeorum. Deserentes itaque caerimonias patrum suorum quae in multitudine deorum essent unum deum celi coluerunt qui et precepit eis ut exirent inde et habitarent in terram. Cumque operuisset omnem terram; fames descenderunt in egiptum illicque per quod dirigentis annos sic multiplicati sunt ut dinumerari eorum non posset exercitus. Cumque grauaret eos rex egipti atque in edificationibus viribus suarum in luto et latere subiugasset eos clamauerunt ad dominum suum et percussit totam terram egipti plagis varijs. Cumque eiecissent eos egiptum a se et cessasset plaga ab eis iterum eos vellent capere et ad suum seruitum reuocare. fugentibus hijs de celi mare aperuit ita ut hinc inde aqua quasi murus solidaretur et isti pede sicco fundum maris perambulando transiret. In quo loco dum innumerabilis exercitus egiptiorum eos persequeretur ita aqua cooptus est.

ut non remanerēt vel vn⁹ q̄ factū
 posteris nūciaret. **A**gress⁹ etiam
 mare rubrū deserta syria mōtis
 occurrerūt in ābus nūq̄ hō hīta
 re potuit vel fili⁹ hōis req̄uit. **I**
 lic fontes amari obdulcati sunt
 eis ad bibendum ⁊ p̄ ānos q̄dragi
 ta ānonā de celo cōsecuti sūt. **U**bi
 nunq̄ ingressi sūt sine arcu ⁊ sagit
 ta ⁊ ab h̄ scuto et gladio de⁹ eorū
 pugnavit p̄ eis ⁊ vicit. **E**t nō fū
 it q̄ insultaret p̄lo isti. n̄ q̄n recel
 sit a cultu dñi dei sui. **Q**uotiescū
 q̄ at preter ipsū deū suū aliorū cō
 lueēt dñi sūt i predā ⁊ i gladiū
 ⁊ i obprobriū. **Q**uotiescūq̄ at pe
 niuerunt se recessisse a cultu dei
 sui. dedit eis deus celi virtutē re
 sistendi. **D**emq̄ cananeū regē et
 iebuseū ⁊ pheriseū ⁊ eueū et ethe
 um ⁊ amorreū et oēs potētes i e
 lebō p̄strauerūt ⁊ terras eorū ⁊ ciui
 tates eorū ipi possederūt ⁊ vñ dūz
 nō p̄carēt i cōspectu dei sui erāt
 tū illis bona. **D**e⁹ ei illorū odit im
 p̄tate. **N**ā et añ h̄s annos cū recel
 sissent a via quā dederāt illis de⁹
 ut ābularent in ea. exterminati
 sūt p̄lis a multis nacōib⁹ et plu
 rim⁹ eorū captiui abducti sūt i ter
 rā nō suā. **N**up̄ at reuerſi ad domi
 nū deū suū ex disphone q̄ disperſi
 fuerant adunati sūt ⁊ ascenderūt
 mōtana hec oīa ⁊ iterū possident.
Nūc
 ergo mi dñe pquire si ē aliqua in
 iqtas eorū i cōspectu dei eorū ascēda
 m⁹ ad illos qm̄ tradens tradet il
 los de⁹ eorū tibi. **E**t subiugati erūt
 subiugo potentie tue. **S**i vero n̄
 ē offensio p̄li hui⁹ corā deo suo
 nō poterim⁹ resistere illis. qm̄ de

us eorū defendet illos ⁊ erim⁹ i ob
 probriū vniuerse terre. **E**t factū
 ē cū cessasset loq̄ achior v̄ba hec.
 irati sūt oēs maḡtes holofernis ⁊
 cogitabāt interficere eū dicentes.
 ad alterut⁹. **Q**uis ē iste q̄ filios is
 rahel posse dicat resistē regi nabu
 chodonosor ⁊ exercitib⁹ ei⁹. **H**oies
 iermes ⁊ sine v̄tute ⁊ sine pitia ar
 tis pugne. **U**t ergo agnoscat a
 chior qm̄ fallit nos ascēdem⁹ i mō
 tana ⁊ cū capti fuerūt potētes eorū
 tūc cū eis dē gladio trāsuerberabit
 ut sciāt oēs gētes qm̄ nabuchodo
 nosor deus terre ē ⁊ p̄ter ipsum a
 lius non est. **Ca. vi.**

Factū est at cū cessassent lo
 qui indignatus holofernes
 vehementer dixit ad achior. **Q**uo
 niā p̄phetasti nobis dicēs q̄ ge
 ns isrl̄ defendat a deo suo ut oñ
 dā tibi qm̄ nō ē de⁹ n̄ nabuchodo
 nosor cū p̄uissēt i eos oēs sic hō
 miem vnū. tūc ⁊ ipse cū illis assiri
 orū gladio iterab⁹ oīs isrl̄ teū p
 ditione disp̄iet ⁊ p̄habis qm̄ na
 buchodonosor dñs sit vniūse terre.
Tūc q̄ gladi⁹ milicie mee trāſiet
 per latera tua ⁊ cōfixus cades in
 vulneratos isrl̄ ⁊ n̄ respirab⁹ vltra
 donec extermineris cū illis. **D**orro
 at si p̄phetiā tuam veram existias
 non conadat vultus tuus ⁊ pallos
 qui faciem tuā obānet abscedat
 a te si verba mea hec putas imple
 ri nō posse. **U**t at noueris qz siml
 aq̄ illis hec exp̄ieris. ecce ex hac
 hora illorū p̄lo sociaberis ut dum
 dignas mei gladi⁹ penas excepe
 rit ip̄e siml vltiomi subiaceas. **T**ūc
 holofernes p̄cepit suis suis ut
 apprehenderent achior ⁊ ducerēt eū

in bethulia et traderent eum in man^u filior^{um} israel. Et accipientes eum serui holoseremis perfecti sunt per caestri^{um} a h^{oc} cum appropinquasset ad montana exierunt contra eos fudibulari. Illi autem diuercentes a latere montis ligauerunt achior ad arbores manibus et pedibus et sic vinctum de restibus dimiserunt eum et reuersi sunt ad domum suam. Porro filij israel descendentes de bethulia venerunt ad eum. Quae solutes duxerunt ad bethulia atque in medium populi istius stantes punctati sunt quod verum esset quod illum vinctum asserere reliquissent. In diebus illis erat illic princeps ozias filius michea de tribu symeon et charmi qui et gothmiel. In medio itaque seniorum et in conspectu omnium achior dixit omnia quae locutus fuerat ab holoserne interrogatus et qualiter populus holoseremis voluisset propter hoc verbum interficere eum et quemadmodum ipse holoserne iratus fuisset eum israelitis hac de causa tradi ut dum viceret filios israel tunc et ipsum achior diuersimode iubeat supplicis interire propter hoc quod dixisset de celi defensor eorum est. Cuius achior vniuersa haec exposuisset omnis populus cecidit in faciem adorantes dominum et omni lamentatione et fletu vnamines preces suas domino effuderunt dicentes Domine deus celi et terre intueri superbia eorum et respice ad nostram humilitatem et faciem sanctorum tuorum attende et ostende quoniam non derelinquas presumptentes de te et presumptentes de se et de sua virtute gloriantes humilias. Finito itaque fletu et per totam diem oratione populi completa consolati sunt achior dicentes. Deus patrum nostrorum

quis tu virtute predicasti ipse tibi habebat vicissitudinem ut eorum magister tu interitum videas. Cum vero dominus deus noster dedit hanc libtatem servis suis sit et tecum deus in medio nostrum ut sicut placuerit tibi ita cum tu is omnibus conuerseris nobiscum. Tunc ozias finito consilio suscepit eum in domum suam et fecit cenam magnam. Et vocatis omnibus presbiteris simul et plebo ieiunio refecerunt. Postea vero vocatus est deus populi et per totam noctem intra ecclesiam conauerunt petentes auxilium a deo israel. **Ca. vii.**

Holoserne autem altera die periret exercitibus suis ut ascenderent contra bethulia. Erant autem praeditores bellatorum centum viginti milia et equites viginti duo milia a praeparatione virorum illorum quos occupauerat captivitas et abducti fuerant de principibus et viribus vniuersae iuuentutis. Omnes paucunt se pariter ad pugnam contra filios israel et venerunt per crepidinem montis versus apicem qui respicit super dothaim a loco qui dicitur belma versus ad chelmon qui contra esdrelon. Filij autem israel ut viderent multitudinem illorum praeparauerunt se super terram mittentes cineres super capita sua vnamines orantes ut deus israel misericordiam suam ostenderet super populum suum. Et assumptis armis suis bellicis sederunt per loca quae angusti itinere transiunt dirigunt iter motuosa et erant austrodiestes ea tota die et nocte. Porro holoserne dum circum pergit pergit per fossos qui influebat aqueductum illorum a parte australi extra civitatem dirigens in adi praeparavit aqueductum illorum. Erant tamen non longe fontes a muris ex quibus furem videbant haurire aquam.

IV

ad refocillandū potius q̄ ad p̄o-
tandū. **B**z filij amōz moab accē-
serunt ad holofernē dicētes filij
isrl̄ nō in lancea nec in sagitta o-
fidūt. sed mōtes defendūt illos q̄
muniunt illos colles ī p̄cipitio cō-
stituti. **U**t ergo sine agressiōe pu-
gne possis sup̄e eos pone custo-
des fontiu vt nō hauriant ex eis
et sine gladio interficies eos rel-
quēte fatigati tradent ciuitatē suā
quā putāt in mōtibz positā supe-
rari nō posse. **E**t placuerūt verba
hec corā holoferne et corā satelli-
tibz ei? et cōstituit p̄ gyz cētēna-
rios p̄ singulos fōtes. **C**ūq; ista
custodia p̄ dies viginti fuiss et ex-
pleta. defecērt cisterne et collecti-
ones aq̄z oibz īhabitātibz bethu-
lā ita vt nō eēt itracitāte? vñ sa-
darent vel vna die. qm̄ ad mēsu-
rā dabat p̄p̄lis aqua q̄tūdie. **T**ūc
ad oīā cōgregati oēs viri feieqz
iuvenes q̄ puuli oēs simul vna
voce dixerunt. **J**udicet deus inter
nos et te. qm̄ fecisti in nos mala
nolens loqui pacifice cū assirijs
et p̄pter hoc vendidit nos deus in
manibz eoz. **E**t id nō ē q̄ adiūuet
cū p̄sternamur añ oculos eoz in
filij et in p̄ditione magna. **E**t nūc
congregate vniuersos q̄ in citate
sūt vt sponte tradam? nos oēs
p̄p̄lo holofernis. **M**eli? ē ei vt ca-
pui bñdicam? dñm viuentes q̄
moriamur et sim? obprobriū omi-
cūcūcū videam? v̄p̄ores n̄as et
ifantes n̄os mori añ oculos no-
stros. **C**ōtestamur hodie celū et t̄-
rā et deū p̄r̄ n̄orū qui v̄lscitūre
nos sc̄bz p̄cā n̄a vt iā tradatis
ciuitatē ī māu militie holofernis

DITH

vt sit finis n̄r breuis ī ore gladij
q̄ lōge efficiat in arditate fit. **E**t
cū hec dixissēt. factus ē fletus et
vlulatus magn? ī ecclia oibz q̄ p̄
multas horas vna voce clamaue-
rūt ad deū dicētes. **P**eccauim?
cū patribz n̄is iniuste egim? iūq̄
tate fecim? **T**u q; pius es misere-
re nostri q̄ ī tuo flagello vindica
iniquitates n̄as q̄ noli tradere cōfi-
tentes te p̄p̄lo qui ignorat te vt n̄
dicāt int̄ gētes vbi est deus eorū
Et cū fatigati h̄is clamoribus et
h̄is fletibz lassati fuissent exur-
gens oīas īfusus lacrimis dixit
Quo aīno estote fratres et hos
q̄q; dies expectem? a dño miseri
cordiā. **F**orhtā em̄ idignacōez su-
ā abscidet q̄ dabit gloriā nomini
suo. **S**i at̄ t̄rā actis q̄q; diebus
non venerit adiutoriū faciemus
hec v̄ba q̄ locuti estis. **C**a. viij.
Et factū est cū audisset hec
v̄ba iudith vidua que erat
filia merari filij ydoz filij ioseph
filij ozie filij elai filij iānoz filij ge-
deon filij raform filij achitob filij
melchie filij enaz filij nathanie fi-
lij salathiel filij simeō filij ruben
q̄ vir ei? fuit manasses qui mor-
tuus est in diebz messis ordeace
instabat em̄ sup̄ alligantes mani-
pulos ī cāpo q̄ venit estus super
caput ei? q̄ mortu? ē in bethulia
ciuitate sua q̄ sepultus ē illic cū
patribz suis. **E**rat aut̄ iudith fili-
et̄a ei? vidua iaz annis tribz et
mensibz sex. **E**t ī sup̄ioribz dom?
sue fecit sibi secre tū cubiculū in
q̄ cū puellis suis clausa morabat̄
et h̄is sup̄ lūbos suos ciliciū. ie-
iunabat oibz diebz vite sue. p̄ter

sabbata et neomemias et festa domini israel. Erat autem eleganti aspectu nimis cui vix super reliquerat diuitias multas et familiam copiosam ac possessiones armentis bouum et gregibus ouium plenas. Et erat hec in omnibus famosissima quoniam timebat dominum valde nec erat qui loqueretur de illa verbum malum. Hec itaque cum audisset quoniam ozias promississet quod transacto quinto die traderet civitatem misit ad presbiteros chabri et charmi. Et venerunt ad illam et dixit illis. Quid est hoc verbum in quo consensit ozias ut tradat civitatem afflictiis. Si intra quinque dies non venerit vobis adiutorium. Et qui estis vos qui temptatis dominum? Non est iste sermo qui misericordiam provocet sed potius qui iram excitet et furorem accendat. Posuistis vos septem miserationis domini et in arbitrium vestrum diem constitulistis ei. Sed qui patiens dominus est in hoc ipso peniteamus et indulgentiam eius lacrimis postulemus? Non enim quoniam homo deus sic comminabitur neque sicut filius hominis ad iracundiam inflammabitur. Et ideo humiliemus illi animas nostras et in spiritu constituti humiliato servientes illi: dicamus flentes domino ut secundum voluntatem suam sic faciat nobiscum cito misericordiam suam. ut sicut conturbatum est cor nostrum in superbia eorum ita etiam de nostra humilitate gloriemur quoniam nunc sumus secuti peccata patrum nostrorum qui dereliquerunt deum suum et adoraverunt deos alienos pro quo scelere dati sunt in gladium et in rapinam et in confusionem inimicis suis. Nos autem alterum deum nescimus preter ipsum. Expectemus humi-

les consolationem eius et exaltet sanguinem nostrum de afflictionibus inimicorum nostrorum et humiliabit omnes gentes que cumque insurgunt contra nos et faciet illas secundum honorem domini deus nostri. Et nunc fratres quoniam vos estis presbiteri in populo dei et ex vobis pendet anima illorum ad eloquium vestrum corda eorum erigite ut memores sint quia temptati sunt presbiteri nostri ut probarentur si vere colerent deum suum. Memores esse debent quoniam pater noster abraham habuit temptatus est et per multas tribulationes probatus. dei amicus effectus est. Sic isaac. sic iacob. sic moyses et omnes qui placuerunt deo per multas tribulationes transierunt fideles. Illi autem qui temptationes non susceperunt cum timore domini et impatientiam suam et improperium murmurationis sue contra dominum perturbaverunt et a serpentibus pierunt. Et nos si non vlescamur nos per hiis que patimur sed reputantes peccatis nostris hec ipsa supplicia minora esse flagella domini quasi servum quem corrigimus ad emendationem et non ad probationem nostram evasisse credamus. Et dixerunt illi ozias et presbiteri. Omnia que locuta es vera sunt et non est in sermonibus tuis ulla reprehensio. Nunc ergo ora pro nobis quoniam mulier sancta es et timens deum. Et dixit iudith. Sicut illis quod potui loqui dei esse cognoscitis ita quod facere disposui probare si ex deo est et orate ut firmum faciat deus os illius meum. Stabitis vos ad portam nocte ista et ego exeam cum abraham mea et orate ut sicut dixistis in diebus quibus respiciat dominus populum suum israel.

IV

Vos autem nolo scrutari actum meum
et vobis dū renunciet vobis nil aliud
habet mihi oratio pro me ad dominum deum
nostrum Et dixit ad eas orationes prin-
ceps iude Vade in pace et dominus sit
tecum in ultionem inimicorum nostrorum
Et reuertentes abiit **Ca. ix.**

Qui abscedentibus iudith in
gressa est oratorium suum
et iduens se alio posuit anere
super caput suum et prosternens se do-
mino clamabat ad dominum dicens.
Domine deus patris mei symeon qui dedi-
sti illi gladium in defensione alie
genarum qui violatores extiterunt in
conuincione sua et denudauerunt
femur virginis in confusione et dis-
disti mulieres illorum in predam et fili-
as illorum in captiuitate et omnem preda-
m in diuisionem seruus tuis qui zela-
uerunt zelum tuum subueni queso te do-
mine deus meus non desine. Tu enim feci-
sti priora et illa post illa cogitasti et
hoc factum est quod ipse voluisti. Des enim
vie tue pate sunt et tua iudicia in
tua prouidentia posuisti. Respice
castra assyriorum nunc. sicut tunc
castra egyptiorum videre dignatus
es. quando post suos tuos armati cur-
rebant confidentes in quadrigis et
in equitatu suo et in multitudine bel-
latorum. Sed asperisti super castra eo-
rum tenebre fatigauerunt eos. Te-
nuisti pedes eorum abissus et aque o-
peruerunt eos. Sic fiat et isti domine qui
confidunt in multitudine sua et in ar-
mibus suis et in contibus et sagittis su-
is et in lanceis gloriantur et nesciunt
quod tu ipse es deus noster qui conteris bel-
la ab inicio et dominus nomen est tibi. Cri-
ge brachium tuum sicut ab inicio et al-
lode pietatem eorum in virtute tua

DITb

Cadat virtus eorum in iracundia tua qui
permittit se violare sancta tua et
polluere tabernaculum nominis tui et de-
icere gladio suo cornu altaris tui
Fac domine ut gladio proprio eius su-
perbia amputetur. Capiat laqueo
oculorum suorum in me et paries eum
ex labijs caritatis mee. Da mihi autem
constantiam ut contemnam illum et virtu-
tem et eueram illum. Erit enim hoc me-
moriale nominis tui cum manum ferre de-
iecerit eum. Non enim in multitudine est
virtus tua domine neque in equorum vi-
ribus voluntas tua. Nec superbi ab
inicio placuerunt tibi sed humilium et
mansuetorum semper tibi placuit de-
precatio. Deus celorum creator aqua-
rum et dominus totius creature. exau-
di me miserum deprecantem et de tua
misericordia presumementem. Mem-
to domine testamenti tui et da verbum
in ore meo et in corde meo consili-
um corrobora ut domus tua in sanctifica-
tione permaneat et omnes gentes agno-
scant quod tu es deus et non est alius pre-
ter te **Ca. x.**

Actum est autem cum cessasset alij clama-
re ad dominum surrexit de loco
in quo iacuerat prostrata ad dominum. Voca-
uitque abram suam et descendens in do-
mum suam abstulit a se cilicium et eru-
it se vestimentis viduitatis sue. Et
lauit corpus suum et unxit se miro-
opio et discriminauit crinem capitis
sui et imposuit mitram super caput suum
et induit se vestimentis iocunditatis
sue. Et induit sandalia pedibus suis
assumpsitque dextaliola et lilia et iau-
es et anulos et omnia ornamenta suis or-
navit se. Cum etiam dominus contulit splen-
dorem quoniam omnis ista compositio
non ex libidine sed ex virtute predebat

Et ideo dñs hanc in illa pulchritu-
dinē ampliavit ut in opabili deco-
re oim oculi appareret. Imposuit
itaq; abre sue ascopā vim et pas o-
lei potentiam et lapates et panes et
caseum et pfecta ē. Cūq; vñisset
ad portas ciuitatis inuenerunt ex-
pectantem oziam et presbiteros ci-
uitatis. Qui cum vidissent eā stu-
pētes mirati sūt nimis pulchritu-
dinem eius. Nihil tamen interro-
gantes eā dimiserunt transire di-
centes. Deus patrum nostrorum
det tibi grām et oē cōsiliū cordis tui
sua victute corroboret et gl'ietur
super te ihrlm et sit nomē tuum ī
numero sanctorum et iustoz. Et di-
xērūt hī qui illic erant omnes vna
voce fiat fiat. Judith vero orans do-
minū transiuit per portas ipsa et
abra eius. Factum est autem cum
descenderet montem circa cetū; di-
ei occurrerunt ei epploratores affli-
ctorum et tenuerunt eam dicētes.
Vnde venis aut quo vadis? Que
rēdit. Filia sum hebreorum. Ideo
ego fugi a facie eorum qm futurū
agnoui qd dentur vobis ī depreda-
tionem. pro eo qd cōtemnētes vos
noluerūt vltro tradere se ipsos ut
inuenirent misericordiam ī aspe-
ctu vestro. Hac de causa cogitavi
meum dicens. Vadā ad faciem
principis holofernis ut indicem
illi secreta illorum et ostendam illi
quo aditu possit obtinere eos ita
ut non cadat vir vnus de exercitu
eius. Et cum audissent viri illi v-
ba eius cōsiderabant faciem eius
et eāt ī oculis eoz stupor qm pul-
chritudinē ei? mirabant nimis. Et
dixerunt ad eam. Conseruasti ani-

mā tuā eo qd tale reperisti cōsiliū
ut descenderes ad dñm nostrum.
Hoc autē scias quoniam cum stete-
ris ī cōspectu ei? bene tibi faciet
et eris gratissima ī corde eius. Du-
peruntq; illam ad tabernaculum
holofernis nuntiantes eam. Cū-
q; intrasset ante faciem eius statim
capt? est ī suis oculis holofernes.
Dixeruntq; ad eum satellites ei?
Quis contemnat populū hebreoz
q tam decoras mulieres hāt ut nō
pro hīs merito pugnare contra e-
os debeamus? Videns itaq; iudith
holofernem sedentē ī conopeo qd
erat ex purpura et auro et smarag-
do et lapidibz preciosis īteptum
et cū ī faciem ei? intendisset adu-
it eum prosternens se sup terrā
et eleuauit eā seruū holofernis in-
tente dño suo. **Ca. xi.**

Qunc holofernes dixit ei. Eā
animo esto et noli pauere ī
corde tuo quoniam ego nunq; noxi
vitum qui voluit seruū te nabuch-
donosor regi. Populus autem tu-
us si non cōtempsisset me non alle-
uassē lanceam meam super eū.
Nunc autem dic mihi qua ex cau-
sa te celsisti ab illis et placuit tibi
ut venires ad nos. Et dixit illi iu-
dith. Sume verba ācille tue quo-
niam si secutus fueris verba anal-
le tue perfectam rem faciet domi-
nus teum. Viuit enim nabuch-
donosor rex terre et viuit victus
eius que est ī te ad cōreptionē
ōmīum animarū et cōtūm quoniam
am non solum homines seruient
illi p te sed et bestie agri obtempe-
rant illi. Nunciatur enim animi
tui industria vniuersis gentibus

IV

et indicatū ē omī seculo qm̄ tū sol⁹
bon⁹ et potens es in oī regno ei⁹ et
disciplina tua omnibus prouicīis
p̄dicat. **N**ec hoc latet qd̄ locut⁹ est
achioz. nec illud ignorat qd̄ ei iul
seris euenire. **C**ōstat em̄ deum nēm
hic peccatis offensū vt mādauerit
p̄p̄has suos ad populum q̄ tra
dat eū p̄ peccatis suis. **E**t qm̄ sciūt
se offendisse deū suū filij isrl̄ tre
morē tuus sup̄ ipsos ē. **I**nsuper etiam
fames inuadit eos et ab ariditate
aque iam inter mortuos cōputan
tur. **D**emq̄ hoc ordinant vt int̄
ficiant pecora sua et bibāt sāguinē
eorū et sancta dñi sui que precepit
deus nō cōtingi in frumento vino
et oleo. **H**ec cogitauerūt impēdere
et volūt cōsumere que nec manib⁹
debent cōtingere. **E**rgo qm̄ hec
faciunt certum est qd̄ in p̄ditionem
dabūt. **Q**d̄ ego ancilla tua agnosces
fugī ab illis et misit me dñs hec ip
sa nūciare tibi. **E**go em̄ ancilla tua
deū colo et iaz nunc apud te et eri
et ancilla tua et orabo deum et dicet
m̄ qm̄ eis reddat peccatū suum et
remiens nūciabo tibi ita vt ego ad
ducā te p̄ mediā isrl̄m. **E**t habebis
oēm ppl̄m isrl̄ sicut oues quib⁹ nō
est pastor et nō latrabit vñs
contra te. qm̄ hec mibi dicta sunt
p̄ prouidentiam dei. **E**t quoniā ira
tus est illis deus hec ip̄a missa sū
nūciare tibi. **P**lacuerūt aut̄ oīa
vba hec coram holoferne et coram
pueris ei⁹ et mirabātur ad sapien
tiam ei⁹ et dicebāt alter ad alterū.
Nō ē tal̄ mulier sup̄ terrā in aspe
ctu in pulcritudine et in sensu ver
borū. **E**t dixit ad illam holofernes
Benefecit de⁹ qui misit te ante po

DITH

pulum vt des illū tu in manib⁹ no
stris. **E**t quoniā bona est promissio
tua. si fecerit m̄ hoc. deus tuus eit
et me⁹ de⁹ et tu i domo nabuchodo
nosor magna eis et nomē tuū noīa
bit in vniuersa terra. **C**a. xij.
Unc iussit eā introire vbi re
positi erāt thesauri ei⁹ et iussit
illic manere eā et cōstituit qd̄ dare
tur illi de cōuiuio suo. **C**ui respō
dit iudith et dixit. **N**ūc nō potero
māducat̄ ex hīs q̄ m̄ precipis tri
buī ne veniat sup̄ me offensio. **E**x
hīs at̄ que m̄ detuli māducatō. **C**ui
holofernes ait. **S**i defecerint tibi
ista que teum detulisti quid fatie
mus tibi. **E**t dixit iudith. **V**iuat a
nima tua dñe me⁹. quoniā n̄ expē
det oīa hec ancilla tua. donec fatiat
deus i manu mea hec que cogitavi.
Et induxerūt illā sū ei⁹ in taber
naculū q̄ p̄cepit et p̄cepit dum itro
iret vt daret ei copia nocte et añ
luce egredi foras ad oratiōem et de
precābi dñm. **E**t precepit cubacula
rñs suis vt sicut placeret illi exieret
et introiret ad orandum deū suum
p̄ tribuū. **E**t exibat noctib⁹ i val
lē bethulie et baptisabat se in fon
te aque. **E**t vt ascēdebat orabat do
minum deū isrl̄ vt dirigeret vias
ei⁹ ad liberatiōem ppl̄i sui. **E**t itro
iēs mūda manebat in tabernaclo
vñ dū acciperet escā suā in vespertū
et factū ē quarta die holofernes fe
cit cenā seruis suis et dixit ad va
gao eunuchū. **V**ade et suade hebre
am illā vt sponte cōsentiat habi
tare meū. **F**edum est ei ap̄d assiri
os si femina intrideat vix agēdo vt
inimicus ab eo transeat. **T**ūc itroi
uit vagao ad iudith et dixit. **N**on

vereatut bona puella introire ad
dñm meum vt honorificet ante fa-
ciem eius et manducet auz eo et bi-
bat vinu i iocunditate Cui iudith
rñdit. Que ego sũ vt cõtradicam
domio meo. **Q**uod qd erit añ oculos
ei? bonu et optimu facia? Quicqd
autẽ illi placuerit hoc m erit opti-
mũ oibus diebus vite mee. **E**t sur-
rexit et ornauit se vestimento suoz
igressa stetit ante faciem ei? **C**or
at holofernes concussu e. erat ei
ardens in concupiscentia ei? **E**t di-
xit ad eã holofernes. **B**ibe nũc et
accũbe in iocunditate qm iuemisti
gracia? corã me. **E**t dixit iudith.
Bibaz dñe qm magnificata e aia
mea hodie pre oibus dieb? meis.
Et accepit et māducauit et bibit
coram ipso ea que pauperat illi acil-
la eius. **E**t iocundus factus e ho-
lofernes ad eã bibitq? vinu mul-
tum nimis quātũ nunq? biberat i
vita sua. **Ca. xij.**

Ut at sero factu e festiauerũt
serui illius ad hospitia sua et
concluserũt vagao ostia cubiculũ et a-
biit. **E**rant at oēs fatigati a vino.
Eratq? iudith sola i cubiculo. **P**or-
ro holofernes iacebat in lecto mi-
nia ebrietate sopitus. **D**ixitq? iu-
dith puelle sue vt staet foris añ
cubiculum et obseruaret. **S**tetit
q? iudith ante lectum orans auz
lacrime et labiozum motu in silẽ-
cio dicẽs. **C**onfirma me dñe deus
isrl et respice in hac hora ad opa
manuu meaz vt fiat pmissi ihe-
rusale citate tua erigas et hoc qd
credens p te posse fieri cogitauĩ p-
ficiã. **E**t cũ hec dixiss; accessit ad
colunã q eãt ad caput lectuli ei?

et pugiõem ei? qm ea ligat? pẽde-
debat exoluĩt. **C**ũq? euaginass; il-
lũ apprehendit comã capitis eius
et ait. **C**onfirma me dñe deus in
hac hora. **E**t percussit bis in ceruicẽ
ei? et abscidit caput ei? et abstulit
canopeũ ei? a columis et euoluit
corp? ei? trũcum. **E**t post pusillũ
eriuĩt et tẽdidit caput holofernis
acille sue et iussit vt mittet illud i
petã suã. **E**t exierũt due fm cõfuetu-
dinẽ suã qñ ad oꝛoe et tñficerũt ca-
stra et gyrãtes vallẽ venerunt ad
portã ciuitatĩ. **E**t dixit iudith a lo-
ge custodib? muroru. **A**perte por-
tas qm nobiscũ e de? qui fecit vie-
tutẽ in isrl. **E**t factum est cũ audis-
sent viri vocẽ eius vocauerũt pres-
biteros ciuitatis. **E**t occurrerũt
ad eam õnes a minimo vsq? ad
maximũ qm sperauerũt eã iã nõ
eẽ venturã. **E**t accendẽtes lumina
ria agitaueũt circa eam vniuersi.
Illa autẽ ascendens in eminencõ-
rem locũ iussit fieri silentiũ. **C**ũq?
õnes tacuissent dixit iudith. **P**au-
date dñm deũ nostrũ q nõ de serui-
tate spantes in se et in me acillã suã
adimpleuĩt misericordiã suã quã
pmisit domui isrl et interfecerũt m
manu mea hostẽ populi sui i hac
nocte. **E**t pferẽs de petra caput ho-
lofernis oñdit illĩ dicẽs. **E**cce ca-
put holofernis pñcipis milicie as-
sirioꝝ. **E**t ecce canopeũ illi? i q re-
cũbebat i ebrietate sua vbi et pma-
nũ seie percussit illũ dñs de? nr. **V**i-
uit autẽ ipse dñs qm custodiuit
me agel? ei? hinc eũte et ibi omo-
tante et inde huc reuertẽte et nõ p-
misit me dñs acillã suã cõmquã-
h pollucõe peti reuocauit me vocẽ

gaudentē in victoria sua i euasio
ne mea in liberatione vrā. **E**dit
amur illi oēs qm bonus qm in se
culū misericordia ei? **U**nūq̄ aut
adorantes dñm dixerūt ad eam.
Bndixit te dñs in v̄tute sua qui
p te ad nichilū redegit iimicos no
stros. **P**orro ozias princeps po
puli israhel dixit ad eā **B**enedicta
es tu filia a dño deo excelso p om
nib; mulierib; sup terrā. **B**ndict?
dñs qui creauit celū et terrā q te
dixit i vulnere capitis principis
inimicorū nrōrū. q̄a hodie nomen
tuum ita magnificauit vt non rece
dat laus tua de ore hōm q memo
res fuerint v̄tutis dñi in eternum
p quib; non pepasit anie tue pp̄
angustia et tribulacōem geneis
tui. h; subuēisti ruine añ cōspectū
dei nostrī. **E**t dixit oīs pplus fiat
fiat. **P**orro achioz vocatus venit.
Et dixit ei. **D**eus israhel cui tu te
stimoniū dedisti q̄ vlciscat se de i
miciis suis. ip̄e caput oīm incredu
lorū incidit in hac nocte in manu
mea. **E**t vt probes q̄ ita est. **E**cce
caput holofermis qui in cōtemptu
supbie sue deū isrl̄ cōtempnit et tibi
iteritū minabat dices **C**ū capt?
fuerit ppl̄s isrl̄ gladio pforati pre
cipiā latera tua. **V**idens at achioz
caput holofermis angustiat? pre
pauore cecidit in fatiē suā sup ter
rā et estuauit aīa ei? **P**ostea vro
q̄ resūpto spū recreat? est. proci
dit ad pedes eius et adorauit eam et
dixit **B**enedicta tu a deo tuo in o
ni tabernaculo iacob. quoniā i om
ni gente que audierit nomen tuū
magnificabitur super te deus isrl̄

Capitulum. xliij.

Dixit at iudith ad oēm popu
lum audite me fratres. **S**us
pendite caput hoc sup muros no
stros et erit cum exierit sol. accipi
at vnusquisq; arma sua et exite
cū impetu nō vt descendatis deorsū
sed quasi impetum fatientes. **T**ūc
explozatores necesse erit vt fugi
ant ad p̄ncipē suū excitandū ad pu
gnam. **C**ūq; duces eorū cōcurrerint
ad tabernaculū holofermis et iuene
runt eum truncum in suo sanguine
volutatum decedet sup eos timor.
Cūq; cognouerit fugere eos ite post
illos securi. qm dñs cōteret eos sub
pedibus vr̄is. **T**unc achioz videns
v̄tutē quā fecit deus israhel relicto
gentilitatis ritu credidit deo et cir
cidit carnē prepucij sui et appo
sit? ē ad populū isrl̄ et oīs succes
sio generis ei? vñ in hodiernum di
em. **H**oc at vt ortus est dies suspē
deēt sup muros caput holofermis
Accepitq; vnusquisq; vir arma
sua et egressi sūt cū grandi strepitu
et ululatu. **Q**ui videntes exploza
tores ad tabernaculū cōcurrerunt
Porro hñ qui in tabernaculo erāt
venientes et ante ingressum cubi
culi p̄strepentes excitandi gñ in q̄
etudine arte moliebant? vt non ab
excitantibus h; a sonatib; holofer
nes euigilaret. **N**ull? ei audebat
cubiculū v̄tutis assiriorū pulsando
aut intrādo apire. **S**ed cum remis
sent ei? duces ac tribuni et vniuer
si maiores exierat? assiriorū dixe
runt cubicularijs. **I**ntrate et exci
tate illū qm egressi mūr̄s de cauer
nis suis audi sūt puocare nos ad
preliū. **T**unc igress? vagao cubicu
lū ei? stetit añ cortinā et plausū fec

manibus suis suspicabat eum illius
 cum iudith dormire. Sed cum nullum
 motum iacentis sensu aurium caperet
 accessit proximans ad cortinam et ele
 uans eum: vidit tabernaculum absque ca
 pite holofernis in suo sanguine ta
 bernaculum iacere super terram exclamauit
 voce magis quam fletu et scidit vestimen
 ta sua. Et ingressus tabernaculum
 iudith non inuenit eam. Et exiliuit
 foras ad populum et dixit. Una mu
 lier hebreæ fecit confusione in domo
 regis nabuchodonosor. Ecce ei ho
 lofernes iacet in terra et caput eius
 non est in illo. Quod dum audissent pri
 cipes virtutis assiriorum ceciderunt omnes
 vestimenta sua et intolerabili furore et
 tremore ceciderunt super eos et turbati
 sunt animi eorum valde. Et factus est cla
 mor incompabilis in medio castrorum eo

Quoniam omnes **Ca. xv. rñ.**
 exierunt decollatum holofernem
 audierunt: fugit mens et consilium ab
 eis et solo tremore et metu agitata
 timore prehendit sumunt ita ut nul
 lus loqueretur cum primo suo consilio
 timore capite relictis omnibus euadere fe
 stimabant hebreos quos armatos su
 per se venire audierant fugientes per
 vias camporum et semitas collium. Vi
 dentes itaque filii israel fugientes secu
 ti sunt illos descenderuntque clangentes
 tubis et ululantes per ipsos. Et quoniam
 assirii non adunati in fugam ibant
 precipites: filii autem israel uno agmine
 persequentes debilitabant omnes quos inue
 nire potuissent. Militumque omnis nu
 merus per omnes ciuitates et regiones is
 rael. Omnis itaque regio omnisque vebis
 electa iuuentute armata misit post
 eos et persequuti sunt eos in ore gladii
 quousque peruenirent ad extremitatem

finium suorum. Reliqui autem qui erant in
 bethulia ingressi sunt castra assiri
 orum et predam: quam fugientes assirii
 reliquerant abstulerunt et onustati
 sunt valde. Hi vero qui victores reuersi
 sunt ad bethuliam omnia que erant illorum
 abstulerunt secum ita ut non esset nume
 rus in pecoribus in iumentis et vniu
 his mobilibus eorum ut a minimo
 usque ad magnum omnes diuites fierent
 de predacionibus eorum. Joachim autem su
 mus pontifex de iherusalem venit in be
 thuliam: cum vniuersis presbiteris suis
 ut videret iudith. Que cum exisset
 ad illum benedixit illam omnes una vo
 ce dicentes. Tu gloria iherusalem:
 tu leticia israel tu honorificentia po
 puli nostri quia fecisti viriliter et co
 fortatus est cor tuum eo quod castitate
 amaueris et propter virginitatem alterum
 nescieris ideo et manus domini con
 fortauit te et ideo eris benedicta in
 eternum. Et dixit omnis populus fiat fi
 at. Per dies autem triginta viri colle
 cta sunt spolia assiriorum a populo israel.
 Quod cum vniuersa que holofernis
 pecuniaria fuisse probata sunt. Sciebat
 iudith in auro et argento et vestibus
 et gemmis et omni suppellectili et
 tradita sunt omnia illi a populo. Et omnes
 populi gaudebant cum mulieribus
 et virgibus et iuuenibus in organis
 et citharis **Ca. xvi.**

Quoniam cantauit canticum hoc do
 minus in iudith dicens. Incipite
 dominum in cymbalis. Modulamini illi
 psalmum novum exultate et inuocate
 nomen eius. Dominus conterens bella dominus
 nomen est illi. Qui posuit castra sua
 in medio populi sui ut eripet nos de
 manu omnium inimicorum nostrorum

Venit assue ex montibus ab aq̄lōe
in multitudine fortitudinis sue cuius
multitudo obturauit torrentes
et equi eorum cooperuerunt valles
Dixit se incelsus fines meos et iuue
nes meos occisus gladio Infantes
meos dare in predam et virgines
in captiuitatem. Dominus autem omnipotens
nouit eum et tradidit eum in
manu femine et confudit eum Non
enim occidit potens eorum a iuuenibus
nec filii tytan posserunt eum Nec
et celhi gigantes imposuerunt se illi
Sed iudith filia merari in spe fatiei sue
dissoluit eum Exiit enim se vestimen
ta viduitatis et induit se vestimen
ta leticie in exultatione filiorum israel.
Vixit fatie sua vngento colligauit
cincinnos suos mitra ad decipien
dum illum. Sandalia eius rapuerunt
oculos eius. pulcritudo eius captiuam
fecit animam eius. amputauit pugio
ne ceruicem eius. Horuerunt plebs constan
tia eius et medi audacia eius Tunc v
lulauerunt castra asseriorum qua
do apparuerunt humiles mei are
scientes in siti Filii puellarum opu
terunt eos et sicut pueros fugien
tes occiderunt eos pierunt in pre
lio a fatie domini dei mei. ymnū can
tus domino. ymnū nouū cantem? So
no. Adonai domine magnus es tu et
preclarus in virtute et que superare
nemo potest. Tibi seruiat ois creatu
ra tua quia dixisti facti sunt misisti spi
ritu tuum et creata sunt et non est que resis
tat voci tue Montes a fundamen
tis mouebunt cum aquis. petre fi
ut coela liquefcent ante fatiem tuam Qui
autem timent te magni erunt apud te per
oia. Ve genti insurgenti super ge
nus meum Dominus enim omnipotens vin

dicabit in eis in die iudicii visitabit
illos. Dabit enim ignem et vermes in
carnes eorum ut urant et sentiant
vix in sempiternum Et factus est post
hec ois populus post victoriam venit
in iherusalem adorare dominum et mox ut pu
rificati sunt obtulerunt ois holocau
sta et vota et repromissiones suas
Porro iudith vniuersa vasa bel
lica holocaustis que dedit illi popu
lus et canopeum quod ipsa sustulerat
posuit in anathema obliuionis Erat
autem populus iherusalem secundum fatiem san
ctorum et per tres menses gaudium
huius victorie celebratum est cum iudith
Post dies autem illos unusquisque re
dijt in sua et iudith magnificata est
in bethulia et preclarior erat vni
se terre israel. Erat etiam virtuti
castitatis adiuncta ita ut non cogno
sceret vir oibus diebus vite sue.
ex quo defunctus est manasses vir
eius. Erat autem diebus festis precdens
cum magna gloria Mansit autem in domo
viri sui annos centum quinquaginta et dimisit
abraham suam liberam et defuncta est ac
sepulta cum viro suo in bethulia lu
xitque illa ois populus diebus septem
In oia autem spatio vite eius non fuit
qui perturbaret israel et post mortem
eius annis multis Dies autem victorie
huius festiuitatis ab hebreis in nu
mero sanctorum dierum accipitur et
colitur a iudeis ex illo tempore vix in pre
sentem diem.

**Explicit liber Iudith secundum
Hieronimum.**
**Incipit prologus in li
brum Belser.**

Ibruz hester varijs
trāslatoribz cōstat
eē viciatū que; ego
de archis hebreoz
reuelans verbū e v

bo exp̄ss̄i? trāstuli. Quē libz edi
tio vulgata lacrimos hīcīde v̄boz
finibz trahit. addens ea q̄ ex tpe
dici poterant et audiri sicut solitū
est scolaribz disciplinis sumpto
thematē ex cogitare quibus verb
v̄ti potuit q̄ iniuriāz passus ē vel
ille q̄ iniuriā fecit. Vos at o pau
la et eustochiū qm̄ et bibliothecas
hebreoz studiistis itrate et iter
pretū certamīa oprobastis tenē
tes hester hebraicū libz p singu
la verba nostram trāslacōem aspi
cite vt possitis agnosce me nihil
etiā augmētasse addendo. s̄ fidei
testimōio simpliciter sicut i he
breo habet. h̄istoriā hebraicā lati
ne lingue tradidisse. Nec affecta
m? laudes hōim nec vitupeatio
nes expauescim? So em placere
curantes. minas hominū penit?
nō time m? qm̄ deus dissipat os
sā eoz q̄ hoibz placere desiderāt
et s̄m apostolū q̄ eius modi sūt. s̄
ui xpi esse eon possunt. Rursum i
i libro hester alphabetum ex mi
nio vsq; ad theta literam fecim?
diuerb in locis volētes scilicet se
ptuagita interpretū ordinē p hec
insinuare studioso lectori. Nos ei
iuxta morē hebraicū ordinē p̄leq̄
etiā i septuagita ediciōe malim?
¶ Explicat prologus Incipit li
ber hester. **¶** Ca. primū

I2 diebus assueri q̄ regnavit ab
india vsq; ethiopiā sup centumui
gintisepte; prouincias. qm̄ sedit

in solio regni sui. fusa citā regni
eius exordium fuit. Tercio igit
anno imperij sui fecerat grande
conuiuium cunctis principibus
et pueris suis fortissimis p̄larū
et medorum inclitis et p̄fectis p̄
uinciarū coram se. vt oñderet bi
uicias glorie regni sui ac magni
tudinem atq; iactāciam potēcie
sue multo tpe. centū m videlicet et
octoginta diebus. Cūq; imple
rentur dies conuiuij inuitauit o
nem populum qui inuentus ē in
suis a maximo vsq; ad minimum
et iussit septē diebz conuiuiū p̄pa
rare i vestibulo ortū et nem oris: qd
regio cultu et manu cōstitū eāt. Et
p̄debāt ex oī pte tētoia aerei co
loris et carbāni ac iactāciā sustē
tata fumo b̄ssimis atq; purpure
is q̄ eburneis circūf̄cti erāt et
columis maemoreis fulciebant.
Lectuli q; aurei et argēti super
pauimentū smaragdino et pareo
stratū lapide dispositi erāt qd mi
ra vaietate pictuā decoābat. Bibe
bāt at q̄ iuicati erāt auēls potul
et alijs atq; alijs vas cibī ifēbāt.
Vinū q; vt maīficēcia regia dig
nū erat abūdās et p̄cipuū poneba
tur nec eāt q̄ nolētes cogeret ab
bibēdū s̄ sic t̄p statueāt p̄ponēs
mēs singlos de p̄cipibz suis vt
sumēt vn? q̄s q; qd vllz. Vastibz
regia fecit conuiuiū feian i palacio.
vbi t̄p assuer? manē assueuāt. Ista
q; die septio cum t̄p eēt hylarior
et p̄ mimā potōes i caluālk meo
precepit maumā et basatha et ac
bō et bagatha et abgathaz zarath
et tarchas septem eunuchis qui
cōspectu eius ministrabant.

ut introducerent vasthi reginam
coram rege. posito sup caput eius
dyademate ut oñderet auctis pplis
et principibus eius pulcritudinem
Erat em pulchra valde. Que tenuit
et ad regis imperiũ qd p eunu-
chos madauerat venire et temptat
Unde irat⁹ rex et nimio furore suc-
census. interrogauit sapiētes qui
ex more regio semper ei adherēbāt
et illoz faciebat cuncta cōsilio. sciē-
tium leges ac iura maiorũ. erant
āt pmi⁹ pmi charsenaz et thaz
et ad matha et tharhis et maēs et
marsena et mamucha septem du-
ces p̄satum atq; medoz. qui vide-
bāt faciē regis et pmi post eum
rehdere soliti erāt qui sentētie va-
sthi regina subiaceret que assueri
regis imperiũ qd p eunuchos mā-
dauerat facere nolūisset. Audiatq;
mamucha audiēte rege atq; prin-
cipib⁹. Non solũ regem leuit regi-
na vasthi sed omis populos et p̄-
cipes qm sunt in cunctis puincijs
regis assueri. Egrediet em sermo ē
sine ad oēs mulieres vt cōtēnant
viroz suos et dicant. Rex assuer⁹
iussit vt regina vasthi intraret ad
eũ et illa noluit atq; hoc exemplo
oēs p̄cipũ iuges p̄saz atq; me-
doz parūpendēt imp̄ia maritoz
Unde regis iusta est indignatio.
Si tibi placet egrediat⁹ edictum
a facie tua et scribat⁹ iuxta legem p̄-
saz atq; medoz quā preteriri il-
licitũ est vt nequaquā vltra vasthi
ingrediat⁹ ad regem sed regnum
ill⁹ altera que melior ē illa accipi-
at et hoc in oē qd altissimũ est pro-
uinciāz tuarũ diuulget⁹ imperium
et cuncte p̄oces tam maiorum q̄

minor⁹ deferāt maritis suis honore
Placuit et filiũ eius regi et p̄nci-
pib⁹. Fecitq; iuxta consiliũ manu-
cha et misit ep̄las ad vniuersas p̄-
uincias regni sui vt queq; gēs au-
dire et legere poterat diuersis lin-
guis et literis. esse viros p̄nci-
pes ac maiores in domib⁹ suis et
hoc p̄ cunctos p̄p̄os diuulgari.

His itaq; gestis postq; **Ca. ii**
regis assueri indignatio de fer-
buerat recordata est vasthi que fe-
cisset. et que passa esset dixerūt
q; pueri regis ac ministri ei⁹. Que
rantur regi puelle virgines ac spe-
ciosas et mittant⁹ qui considerent p̄
vniuersas prouincias puellas spe-
ciosas et virgines et adducant eas
ad ciuitatem susan et tradant in do-
mũ feminaz sub manu egei eunu-
chi qui ē preposit⁹ et custos muli-
erum regiarum et accipiant inũdũ
muliebrem et cetera ad vsus necessa-
ria. Et quecũq; inter oēs oculis ē
gis placuerit ip̄a regnet p̄ vasthi
Placuit sermo regi et ita vt sug-
gesserāt iussit fieri. Erat vir iude⁹
in susis citate vocabulo mardoche-
us fili⁹ iair filij semes. filij cis. de
stirpe iemini. qui translat⁹ fuerāt
de iherl̄m eo tpe quo ierhoniā regē
iuda nabuchodonosor rex babilōis
translulerat qui fuit nutricius fi-
lie fratris sui edisse q̄ altero noie
vocabatur hester et utrũq; parētē
amiserat. pulchra nimis et decora fa-
cie. Mortuisq; patre ei⁹ ac matre
mardocheus sibi eam adoptauit i
filiā. Cũq; p̄cebuisset regis im-
periũ. et iuxta mādātũ illius multe
pulcre virgines adducerēt susā
et egeo traderent⁹ eunuch⁹ hester

q̄ iter ceteras puellas ei tradita
 ē: vt seruaēt ī nūero feiay. **Q**ue
 placuit ei et iueit grāz ī ospai il
 li? et precepit eunuchis: vt accele
 raret mūd m̄lebrē et tradēt ei p
 tes suas et septē puellas specōhil
 hās de domo regis et tā ipsam q̄
 pedisse quas ei? ornaret atq; ex
 coleret. **Q**ue noluit indicā ei po
 pulū et priay suā. **M**ardocheus
 precepit ei vt de hac re omīno re
 taceret q̄ deābulabat q̄tādie añ
 vestibulū dom? ī q̄ electe v̄gines
 seruabant: atq; agēs salutis he
 ster et seire volēs quid ei accideret
Cūq; aut venis h̄ tēp? singularay p
 ordinē puellay vt intraret ad re
 gē expletis oīb; q̄ ad cultū m̄le
 brē ptinebāt mēhis duodecim?
 vtebat ita dūtaxat vt sex mēses
 oleo vngerēt m̄r̄io: et alijs sex
 q̄busdā p̄gmeis et aromatib; v
 terent. **I**ngredientesq; ad regē
 quicq; postulasset ad cenatū p̄ti
 nēs accipiebāt: et vt eis placue
 rat opohite de triclinio feiay ad
 regis cubiculū trāhebāt. **E**t q̄ itra
 uerat vesp̄e egrediebāt mane: at
 q; inde in secundas edes deducabā
 tur q̄ sub māu salagazī eunuchi
 erāt q̄ concubinis regis p̄sidebat
 nec habebat potestatem ad regē
 vltra redeundi nisi voluiss et rex
 et eam v̄ntre iussisset ex nomie
Euoluto autē tēpore p ordinē in
 stabat dies q̄ hester filia abiabel
 fr̄is mardochei quā sibi adopta
 uerat ī filiā deberet itare ad regē
Que nō q̄siuit muliebē cultū sed
 q̄umq; voluit ege? eunuch? aus
 tos virginum: hec ei ad cenatum
 dedit. **E**rat enim formosa valdeq;

incredibili pulchritudine omniū
 oculis graciōsa et amabilis vide
 bat. **D**ucta ē itaq; ad cubiculū re
 gis assueri mēse decimo q̄ vocat
 thebetb. septimo āno regni ei? et
 adamauit eā rex plus q̄ omēs
 mulieres: habuitq; gratiā et mise
 ricordia corā eo s̄t oēs muliēs
 posuit dyadema regni ī capite e
 ius. **F**ecitq; eā regnare ī loco va
 sthi. **E**t iussit cōiūiū prepari p
 magnificū cūctis p̄cipib; et ser
 uis suis p cūctiōe et nupcijs he
 ster. **E**t dedit regē vniūis p̄uin
 chis ac dona largit? ē iuxta mag
 nificētiā p̄ncipalē. **C**ūq; secūdo q̄
 rerēt v̄rgies et aggregaret mar
 doche? manebat ad ianuā regis
 necdū p̄dide at hester patā et po
 pulū suū iuxta mādātū ei? **Q**uic
 q̄ ei ille p̄cipiebat obseruabat
 hester et ita cūcta faciebat vt eo
 tpe solita eāt q̄ eam paruulā nu
 triebat. **E**t igitur tpe quo mardo
 che? ad regis ianuam morabat
 irati sūt bagathā et thares duo
 eunuchi regis q̄ iamtores erāt et
 in p̄mo palaciū limine residebant
 voluerūtq; iurgē ī regē et occi
 dere eū. **Q**uō mardocheū non latu
 it. **S**tatiq; nūciauit regiē hester
 et illa regi ex nomine mardochei
 quā ad se rem detulerat. **Q**uestiū
 est et inuentū et appensus ē vter
 q; eorū ī patibulo. **E**t iussit rex
 ut ī libro memoriali scriberetur
 vt pro vita sua aliquid repensa
 ret ei: **M**andatum q; est histori
 is: et annalibus traditum corā
 rege.

Capitulum III.
Post hec rex assuer? exaltauit
 amā filiū amadathi q̄ eāt s

HES

stirpe agag et posuit solium eius su-
per omnes principes quos habebat
Cunctique serui regis qui in foribus
palacii versabantur flectebant genua
et adorabant aman. Sic enim prece-
bat eis impator Solus mardocheus
non flectebat genu neque adorabat
eum. Cui dixerunt pueri regis qui ad
fores palacii residebant. Cur preter
ceteros non obseruas mandatum re-
gis? Cuiusque hoc crebrius diceret et il-
le nollet audire nuntiauerunt aman
scire cupientes utrum pseueraret in
sententia. Dixerat enim eis se esse iu-
deum. Quod cum audisset aman et
expimento perbasit et quod mardocheus
non sibi flecteret genu nec se adora-
ret. iratus est valde et per nihil du-
xit in unum mardocheum mittere
manus suas. audierat enim quod esset
gentis iudee magister et voluit omnem
iudeorum qui esset in regno assueri per-
dere nationem. Mense primo cuius ro-
tabulum est mense anno duodecimo
regni assueri missa est sors in prima
que hebraice dicitur phur coram ama-
na die et quo mense gentes iudeorum debe-
ret interfici et eruit mensis duode-
cimus qui vocatur adar. Dixitque ama-
na regi assuero. Est populus per omnes
provincias regni tui dispersus et
a se mutuo separatus. novis utens
legibus et ceremoniis. insuper et regis
scita continens et optime nosti quod non
expediat regno tuo ut insolensat per
licentiam. Si tibi placet decerne ut
beat et decem milia talentorum ap-
pendam archam gaze tue. Tulit
ergo rex anulum qui utebatur de manu
sua et dedit eum aman filio ama-
dathi de progeme agag ipsi ius-
torum dixitque ad eum. Argentum quod

TER

tu polliceris tuum sit de populo a-
ge quod tibi placet. Vocati sunt scribe
regis mense primo mensem tertium de-
cima die eiusdem mensis et scriptum
est ut iussent aman ad omnes satra-
pas regis et iudices provinciarum
diversarumque gentium ut queque gens
legere poterat et audire per varia-
te linguarum ex nomine regis assueri et
littere signate ipsius anulo misse sunt
per aulicos regis ad universas pro-
vincias ut occiderent atque deleterent
omnes iudeos a puero usque ad senem per-
uulos et mulieres uno die hoc est
tertiodécimo mensis duodecimi qui
vocatur adar et bona eorum diriperent.
Summa autem epistolarum hec fuit
ut omnes provincie scirent et para-
rent se ad predictam diem. Vestima-
bant aures omnes qui missi erant regis im-
petum explere. Statimque in fustis pe-
pendit edictum regis et amana cele-
brate communiis dictis iudeis qui erant
in urbe flentibus. **Ca. iij.**

Que cum audisset mardocheus sci-
dit vestimenta sua et induit
est sacco. spargens cinerem capiti
et in platea medie civitatis voce ma-
gna clamabat ostendens amaritudi-
nem animi sui et hoc eiulatu usque
ad fores palacii gradiens. Non enim
erat licitum induere sacco aula regis
interius. In omnibus quoque provinciis opi-
dis ac locis ad que crudele regis
dogma pervenerat. plactus ingens
erat apud iudeos ieiunium. Vlula-
tus et fletus sacco et cinere multis
pro stratu ventibus. Ingressi autem
sunt puelle hebrearum et eunuchi nunci-
averuntque ei. Quod audies conste-
rata est et vestem misit ut ablato
sacco indueret eam. Quam accipe noluit

Accitoq; athach eunuchus quem
rex ministrū ei dederat pcepit ut
iret ad mardocheū et disceret ab
eo cur hoc faceret. Egressusq; a
thach iuit ad mardocheū et inue
nit eū stantē in platea citatis an
ostium palacii. Qui indicauit ei o
mnia q̄ acciderāt quō amā pmississ
ut in thesauros regis p iudeorū
nece inferret argentū et p̄plaq; et
edicti q̄ p̄debat in suis dedit
ei ut regine oñderet et monēt eaz
ut intraret ad regē et deprecaret
eū p p̄lo suo. Regressus athach
nūciauit hester oīa q̄ mardoche
dixerat. Que rñdit ei et iussit ut
diceret mardocheo. Dēs serui re
gis et cuncte que sub dīcione eius
sunt norunt puincie q̄d siue vir
siue mulier nō vocat? inter? atri
um regis intrauerit ab h̄ vlla cun
ctatione statū interficiatur nisi for
te rex aureā virgam ad eū tēde
rit p signo clemētie atq; ita pos
sit viuere ego igit̄ quō ad regem
intrare poterō que trigita iā die
bus nō sum vocata ad eū? Qd cū
audisset mardoche? rursū māda
uit hester dīcē. Ne putes qd aīa
tuā tm̄ liberes qz i domo regis es
p̄dictis iudeis? Si ei nunc filie
ris p alia occasiōe liberabūtur tu
dei et tu et dom? p̄is tui peribitis.
Et quis nouit vtz idcirco ad reg
nū veneris? ut in tali tpe p̄eris
fueris? hester h̄c mardocheo v
ba mādauit. Vade et congrega o
nes iudeos quos in suis reperis
et orate p me. Nō comedetis et nō
bibetis tribus diebus et tribus nocti
bus et ego cū ancillulis meis simi
liter ieiunabo et tunc ingrediar ad

regē contra legē faciēs nō vocata
tradēs qz me morti et periculo. Iuit
itaq; mardoche? et fecit oīa q̄ he
ster precepat. Ca. v.

Die at̄ tercio induta ē hester
regalibus vestimētis et stetit
in atrio dom? regie qd erat iter i
us cōtra basilicā regis. Et ille se
debat sup solū suū i cōsistorio
palacii cōtra ostiū dom?. Cūq;
vidisset hester reginā stantē pla
cuit oculis ei? et extēdit atra eam
virgā aureā quaz tenebat manu.
Que accedēs osculata ē sumitāte
v̄ge ei? dixitq; ad eā rex. Quid
vis hester regina? Que ē petitiō
tua? Et iā si dimidiā ptem regni
petieris habiē tibi. At illa rñdit.
Si regi placet obsecro ut vias
ad me hodie et aman teū ad cōi
uiū qd pau. Statimq; rex: vocate
inqt cito aman ut hester obediat
volūtatī. Venerūt itaq; rex et amā
ad cōiuiū qd eis regina pauciat.
Dixitq; ei rex vltimū vinū bibat
abūdāter. Quid petis ut des tibi
et p q̄ re postulas? Et iā si dimi
diā pte regni mei petieris ipetrah
Cui rñdit hester. Petitiō mea et
preces sūt iste. Si iuēni in asp̄u
regis gratiā et si regi placet ut det
mibi qd postulo et meaz impleat
petitiōem. Veniat rex et aman ad cō
iuiū qd pau eis et cras aperiat
regi volūtatē meaz. Egressus ē
itaq; illo die aman letus et alacer.
Cumq; vidisset mardocheum se
dentē ante fores palacii et nō solū
nō assurrexisse sibi h̄ nec motu q̄
de loco sessiōis sue indiguit est
valde et dissimulata ira reuēsus in
domū suā puocauit ad se aīcos su

os et zares vxore sua et exposuit
 illi magnitudinem diuitiarum suarum
 liorumque turbam quanta eius gloria su-
 per omnes principes et seruos suos re-
 eleuauit. Et post hec ait Reginaque
 hester nullum alium vocauit ad con-
 uuiuium cum rege preter me apud quam
 etiam cras cum rege pransurus sum. Et
 cum hec omnia habeam in nihil me habere
 puto quam diu uidero mardocheum
 iudeum sedentem ante fores regias. Rinde-
 runtque ei zares vxor ei et ceteri
 amici. Iube parari excelsam trabem ha-
 bentem altitudinis quinquaginta cubi-
 tos et dic mane regi ut appendat
 super eam mardocheum et sic ibis cum
 rege letus ad conuiuium. Placuit ei et
 iussit excelsam preparari crucem.

Nocte illa dixit rex. **Ca. vi.**
 In somnibus iussitque sibi affer-
 ri historias et annales priorum tempo-
 rum. Que cum illo presente legerentur
 uentum est ad illud locum ubi scriptum
 erat quod nuntiasset mardocheus in-
 fidias bagathae et thares eunu-
 chorum regem assueri iugulare cupien-
 ti. Quod cum audisset rex ait. Quid pro
 hac fide honoris ac premij mardo-
 cheus consecutus est? Dixerunt ei ser-
 ui illi et ac ministri. Nihil omnino
 mercedis accepit. Statimque rex quod
 est inquit in atrio. Aman quippe inte-
 rius atrium domus regie intrauerat
 ut suggereret regi et iuberet mardo-
 cheum affigi patibulo quod ei fuerat
 preparatum. Rinderunt pueri. Amara stat-
 im atrio. Dixitque rex. Ingrediamur
 cumque esset ingressus ait illi. Quid
 debet tibi viro quem rex honorare de-
 siderat? Cogitas autem in corde tuo
 amanem et reputas quam nullum alium rex
 nisi se vellet honorare. Respondit.

quem rex honorare cupit debet indui
 vestibus regis et imponi super equum
 quem de sella regis est et accipere regium
 dyadema super caput suum et postmodum
 regis principibus ac tyrannis tene-
 re at equum eius et per plateam ciuitatis
 incedens clamet et dicat. Sic hono-
 rabitur quemcumque rex voluerit hono-
 rare. Dixitque ei rex. Festina et supra
 stola et equo fac ut locutus es mar-
 docheo iudeo quem sedet ante fores pala-
 cii. Caue ne quicquam de hiis quem locutus
 es pretermittas. Tulit itaque amara
 stolam et equum indutumque mar-
 docheum in plateam ciuitatis et im-
 positum equo precedebat atque cla-
 mabat. Hoc honore indignus est
 quemcumque rex voluerit honorare.
 Reuersusque est mardocheus ad ianu-
 am palacii et amara festinauit ire
 in domum suam lugens et opto capite
 narrauitque zares vxori sue et ami-
 cis omnia quae euersissent sibi. Cum rinde-
 runt sapientes quos habebat in con-
 silio et vxor eius. Si de semine tu-
 deorum est mardocheus ante quem cade-
 re cepisti. non ei poteris resistere
 sed cades in conspectu eius. Adhuc il-
 lis loquentibus uenerunt eunuchi re-
 gis et cito eum ad conuiuium quod regina
 parauerat pergere compulerunt.

Narrauit itaque rex. **Ca. vii.**
 et amara ut biberet cum regina. Dixit
 quod ei rex etiam secunda die postquam vi-
 no inualuerat. Que est peticio tua
 hester ut detur tibi quod vis fieri? Et
 tunc si dimidia parte regni mei peti-
 eris impetrabis. Ad quem illa respondit.
 Si inueni gratiam in oculis tuis o rex
 et si placet dona michi animam meam
 pro qua rogo et populum meum
 pro quo obsecro. Traditi enim sum?

ego et populus meus ut conteramur
 iugulemur et premus. Atque utinam
 in seruos et famulas venderemur
 esset tolerabile malum et gemas
 tacere. nunc autem hostis noster est
 cuius crudelitas redundat in regem.
Respondensque rex assuevit ait. Quis est
 iste cuius potentie ut hec audiat
 facere? Dicitque hester. Hostis et
 inimicus noster pessimus iste est a
 man. Quod ille audies ilico obstu-
 puit vultum regis et regine ferre non
 sustinens. Rex autem suscepit iratus et
 loco conuiuii intrauit in ortum arbo-
 ribus obsitum. Amamque suerecepit ut ro-
 garet hester reginam per amam suam. intel-
 lexit enim a rege patum sibi malum.
Qui cum reuersus esset de orto ne
 moribus confuso et intrasset conuiuii
 locum reperit amam super lectum corruis-
 se in quo iacebat hester et ait. Quia
 reginam vult opprimere me venite in
 domo mea. **N**ecdum verbum de ore re-
 gis exierat statim operuerunt faci-
 em eius. Dicitque arborea unus de eu-
 nuchis qui stabant in ministerio re-
 gis. **E**n lignum quod pauperat mardo-
 cheo qui locutus est pro rege. stat in do-
 mo aman habens altitudinis quin-
 quaginta cubitos. Cui dixit rex. Ap-
 pendite eum in eo. **S**uspensus est
 itaque amam in patibulo quod paueat
 mardocheo et regis ira requieuit.
De illo dedit rex. **C**apitulum vii
Assuevit hester regine domum
 aman aduersarii iudeorum et mardo-
 cheus ingressus est ante faciem regis.
Confessa est enim hester quod esset pa-
 truius suus. Tulitque rex anulum
 quem ab amam recipi iusserat et tra-
 didit mardocheo. Hester autem co-
 nstituit mardocheum super domum suam

Nec hiis contenta procedit ad pedes
 regis fleuitque et locuta ad eum omnia
 uit ut malicia amam agagite et ma-
 chinationes eius pessimas quas ex-
 cogitauerat contra iudeos iuberet iri-
 ritas fieri. **A**t ille ex more sceptorum
 aureum prehendit manu quo signum
 clementie monstrabat. **I**llaque consue-
 gens stetit ante eum et ait. Si placet tibi
 ergi et si inueni gratiam in oculis eius et de
 precatio mea non ei videbitur esse contraria.
Obscuro ut nouis epistolis veteres a
 man locum infidiatoris et hostis iude-
 orum quibus eos in cunctis regis pro-
 uinciis preceperat corrigantur.
Quo enim potero sustinere necesse et iter
 fecitque populi mei. **R**esponditque rex al-
 suerus hester regine et mardocheo
 iudeo. **D**omum amam accessit hester et
 ipsum iussit affigi cruci. quia ausus est
 manum mittere in iudeos. **S**cribitur
 ergo iudeis sicut vobis placet ex regis
 nomine signate. **L**ineas anulo meo. **N**ec
 enim consuetudo erat ut epistolis que ex re-
 gis nomine mittebantur et illius anulo
 signate erant. nemo audebat contra
 dicere. **A**cciditque scribis et librariis
 regis. erat autem tempus tertium me-
 sis qui appellatur hiban viceima et
 tertia die illius. scripte sunt epistolae
 ut mardocheus voluerat ad iude-
 os et ad principes procuratoresque
 et iudices qui centumviginti septem
 prouinciis ab india usque ethiopiam
 prehebant. prouinciae atque prouin-
 cie. populo et populo. iuxta linguas
 et literas suas et iudeis prout lege-
 re poterant et audire. **I**psaeque epistolae
 leque ex regis nomine mitteban-
 tur anulo illius obsignate sunt et mis-
 se per credarios. qui per omnes
 prouincias discurrentes veteres

lras nouis nūcijs pueniret. Qui
bus impauit rex vt cōueniret in
deos p singulas ciuitates et in v
num precipere congregari vt
starent pro aiabus suis et omes
mimicos suos cum coniugibus ac libe
ris et vniuersis domibus interfice
rent atq; deleteret. Et cōstituta est
p oēs puincias vna vltionis di
es. id est tricia decia die mensis duo
decia adar. Summaq; ephe fuit vt
i oibus terris ac pplis q̄ egis assue
ti subiacerāt ipeio notū fieret pa
tos eē iudōs ad capiendā vmbictā
de hostibus suis. Egrediētes sūt vere
darii celeres nūcios pferentes et
edictū regis pependit in iudis.
Mardocheus at de palatō et de aspe
ctu regis egrediēs fulgebat vesti
bus regis iacinctis videlicet et ae
rūmis coronā aureā portās capite
et amictu serico pallio atq; purpu
reo. Ois q̄ cūctas exultauit atq; le
tata ē. Iudeis at noua lux oriū vt
sa est gaudiū. honor et tripudiū. A
pud oēs populos vrbes atq; pro
uincias q̄q; regis pcepta venie
bāt mira exultatio epule atq; cō
uiuia et festus dies intātū vt plu
res alteri? gētis et secte eorū? eli
gioni et cōrimonijs iūgerēt. Tran
dis ei cūctos iudaici nois terror
inuaserat.

Ca. ix.

Die buodecimi mensis quē adar
vocari ante iā dixim? terciadecia
die quādo cūctis iudeis interfe
ctio parabat et hostes eorū inha
bant sanguini velsa vice iudei su
piores eē cepert et se de adūsarijs
vidicāt. Congregatiq; sūt p singu
las ciuitates et opida et loca vt ex
cederent manū contra inimicos et

psecutores suos. Nullusq; ausus
est cōsistere eo q̄ oēs populos ma
gnitudis eorū formido penetraret.
Nam et pro uinciatū iudices du
ces et procuratores oīs q; digitas
q̄ singulis locisq; operibus pceāt
extollebant iudeos timore mardo
chei quē principē eē palacii plu
rimū posse agnouerant. Fama q̄
nomis ei? crescebat quotidie et p
cūctoꝝ ora volitabat. Itaq; pūisse
et iudei inimicos suos plaga ma
gna et occiderunt eos. reddentes
eis qd sibi paraueāt facere intan
tum vt etiam in iudis quīgētos
viros interficerent extra decem fi
lios aman agatiōe hostis iudeorū.
Quorū ista sūt nomia pharsanda
thān et delphon et esphata et phōā
ta et adalia et aridathaz epher me
scha arisai et aridai et vaisatha.
Quos cū occidissent p̄das 8 sub
stancijs eorū agere noluerūt. Sta
timq; numerus eorū q̄ occisi e
rant in iudis ad regem relat? ē.
Qui dixit regime. In vrbe iudis i
terfecerūt iudei quīgētos viros
et alios decem filios amā. Quātam
putas eos exercere cedē i vniuer
sis puincijs. Quid vltra postulas
et quid vis vt fieri iubeam? Cui il
la rēdit. Si regi placet deē p̄tās
iudeis vt sicut fecerunt hodie i iu
dis sic et cras faciāt et decem filij
amā i patibulis suspendantur. Pre
cepit rex vt ita fieret. Statimq; in
iudis pepēdit edictum et decem filij
amā suspensi sunt. Congregatis
iudeis q̄rtadecia die mensis adar
interfecti sūt i iudis trecenti viri nec
eorū ab illi direpta substantia ē sed
et p oēs puincias q̄ ditioni regis

subiacebant p̄ aiabus suis steterūt
iudei. interfectis hostibus ac perse
secutoribus suis intrantem ut sep
tuagintaq; milia occisorū imple
rent et nullus de substantijs eorū
quicq; contineret. **D**ies at terti
usdecimus mensis adar vnus ap̄
omnes interfectionis fuit. et quar
tadecima die cedere desierūt. **Q**ue
constituerūt esse sollemnē ut in eo
oī tpe deinceps vacarent epulis
gaudio atq; cōiuijs. **A**t hī qui
i vrbē iherosolē cedere exierant ter
ciodecimo et quartodecimo die eius
dem mensis in cede versati sunt de
cimo quinto at die p̄tere desierūt.
Et idcirco eūdem diē constituerunt
sollemnē epulaz atq; leticie. **H**ī
vero iudei qui in oppidis non muā
tis ac villis morabatur. quartum
decimū diem mensis adar cōiuiū
tum et gaudij decreuerūt. ita ut ex
ultent in eo et mittant sibi mutu
o partes epulaz et ciborum. **S**cri
psit itaq; mardocheus oīa hec et li
teris cōprehensa misit ad iudeos q̄
in oībus regis prouincijs morabā
tur. tam in vicino positos q̄ paul
ut quartadecimā et quintadecimā
diem mēhs adar pro festis susci
perent et reuertente semper anno
sollemni honore celebrarent quia i
iphis diebus se vlti sunt iudei de in
imicis suis. et luctus atq; tristitia
in hilaritatem gaudiumq; cōuersi
sunt. essentq; dies isti epularum
atq; leticie et mitterent sibi mu
nem ciboz partes et paupibus mu
nuscula largirentur. **S**usciperūt
q; iudei in sollemnē ritum aucta q̄
eo tpe facere ceperāt et que mardo
cheus lūgāciēda mādauerat. **A**mā

em fili9 amadati stiepis agag ho
stis et adūsari9 iudeorū cogitauit
cōtra eos malū. ut occideret illos
atq; dcleret. et misit phur qd nra
lingua vertitur in sortem et postea
ingressa est hester ad regem. ob
secrās ut conat9 ei9 lūis regis ie
riti fierent et malū qd oīa iudeos
cogitauerat reuertere i caput ei9.
Demiq; et ipm et filias ei9 affixit
cruciatq; ex illo tpe dies isti appel
lati sūt phur. i. sortiu. eo qd phur
id est fors i vna missa fuerit. **E**t
aucta q̄ gesta sūt eple. i. libri hui9
volumie cōtinēt. q; sustinuerunt
et q̄ deinceps imutata sint. suscep
rūt iudei sup se et semen suū et sup
auctos q̄ religiōi eorū voluerāt co
pulari ut nulli liceat duos hos di
es absq; sollemnitate transigere quos
scriptura testat et cetera exptant
tpa amīs sibi iugiter succedētibul
Isti sūt dies q̄s nulla vnḡ delebit
obliuio et per singlas generationes
aucte in toto orbe pūinde celebra
būt nec est vlla citas in qua dies
phur. i. sortiu nō obseruatur a iu
deis et ab eorū p̄genie q̄ hīs ceti
monijs obligata ē. **S**cripserūtq;
hester regia filia abiahil et mardo
cheus iude9 etiā scāda eplam. ut
oī studio dies ista sollemis sc̄pice
tur i poster9. **E**t miserūt ad oēs iu
deos q̄ i cētumigitiā septē pūicis
regis assueri vlabant. ut hēret pa
ce et suscipere veritate. obseruātes
dies sortiu et suo tpe cū gaudio ce
lebraret. sicut cōstitueāt mardoche
us et hester. **E**t illi obseruāda susce
perūt a se9 a semie suo ieiūia at; cla
mores et sortiu dies et oīa que libri
h9 q̄ vocat hester historia cōtinēt

Rex vero affluens **Ca. p.**
 oem terrā et ciuitates maris i
 sulas fecit tributarias cui? forti
 tudo et imperiū et dignitas atq; sū
 limitas q̄ exaltauit mardocheus
 scripta sūt in libris medorū atq;
 psalmi et quō mardocheus iudaea
 generis secundus a rege affluens fu
 erit et magnus apud iudeos et accep
 tabilis plebi fratrum suorum querens
 bona populo suo et loquens ea que
 ad pacem seminis sui pertinerent
 Que habentur in hebreo plena fide
 expressi hec autē q̄ sequuntur scripta
 reperi in editione vulgata q̄ grecorū
 lingua et lris continent et interim
 ut? finē libri hoc capitulum fereba
 tur qd iuxta consuetudinē nostram
 obelo idest vetu prenotauimus
 Dixitq; mardocheus? **A**deo facta
 sūt ista. Recordat? sū somnii qd
 viderā hec eadē significatis. nec e
 orū quicq; irritū fuit. **D**aru? fons
 q̄ creuit in flumiū et lucē solēq;
 conuersus ē in aquas plurimas
 reduit. **H**ester ē quā rex acce
 pit uxore et noluit eē reginā **D**uo
 aut dracones ego sū et aman. **G**en
 tes q̄ conueniāt hñ sūt qui conati
 sūt delere nomē iudeorū. **G**ens aut
 mea israel ē q̄ clamauit ad dñm
 et saluū fecit dñs populum suū. **L**ibē
 uitq; nos ab oibus malis et fecit
 signa magna atq; portēta in tē gē
 tes et duas sortes eē pcepit. **V**nā
 populi dei et alterā ciuitatū gētiū
Venitq; utraq; sors i statutis ex
 illa diem tpe coram deo vniuer
 sis gētib; et recordatus ē dñs po
 puli sui ac misert? hereditatē sue
 et obseruabūt dies isti in mē
 se adae quattordecia et quintadeci

ma die eiusdē mensis. cū omni stu
 dio et gaudio in vñū certū populi cō
 gregati in ciuitate deinceps generā
 cōnes populi israel. **Ca. xi.**
Anno quarto regnātis ptho
 lomeo et cleopatra attulerūt
 dositheus q̄ se sacerdotē et leuitā
 generis ferebat et ptholomeus fili
 eius hāc epistolā phurim quam
 dixerūt interpretatū eē lisimachū
 ptholomei filium i iherosolimis. **H**oc q;
 principū eāt in editione vulgata qd
 nec in hebreo nec apud ullū fer
 tur interpretum. **A**nno secundo reg
 nātis artaxerxes maximo. prima
 die mēsis nisan vidit somnium mar
 docheus fili iairi filij semei filij cis
 de tribu beniamin. homo iudeus
 q̄ habitabat in urbe susis vir magnus
 et inter primos aule regie. **E**rat aut
 de eo numero captiuorū q̄s trāstu
 lerat nabuchodonosor rex babilo
 nis de iherosolimis cū ieremia rege iu
 da et hoc eius somnium fuit. **A**pa
 ruerunt voces et tumultus: toni
 trua et terremotus et conturbatio
 super terrā et ecce duo dracones ma
 gni paratiq; contra se in plū ad q̄
 rum clamores cūcte ciuitate sunt
 nationes. ut pugnaret contra gentē
 iustorū **F**uitq; dies illa tenebrarū
 et discriminis tribulationis et angu
 stie et ingens formido super terram
Conturbataq; ē gēs iustorū timēti
 um mala sua et p̄pata ad mortem
Clamauerūtq; ad deum illis vociferatibus fons paruus creuit in
 flumiū maximū et in aquas pluri
 mas reduit. **L**ux et sol ortus
 ē et humiles exaltati sūt et deuora
 uerunt inelitos **Q**uod cū vidisset
 mardocheus et surrexisset de stratu

cogitabat qđ deus facere vellet et
 firmum habebat in aīo scire cupiens
 qđ significaret somnium. **Ca. xij.**

Morabat autē eo tpe in aula
 regis cū bagathar thara eu
 nuchis regis q̄ iamtoēs erant pa
 lacij. Cūq; intellexiss̄ cogitatiōes
 eorum et curas diligent̄ puidiss̄
 didicit qđ conarent̄ in rege; artar
 persen man⁹ mittere et nunciavit
 sup eo regi. Qui de vtroq; habita
 questione confessos iussit duci ad
 mortem. Rex at qđ gestū erat scri
 psit in cōmentarijs. Sed et mardo
 cheus rei memoriam lūi tradidit.
 Precepitq; ei rex vt in aula pala
 cij moraretur datus ei pro delatio
 ne munerib⁹. Amā vero fili⁹ ama
 dathi buge⁹ eāt gloriofissim⁹ cōm
 rege et voluit nocere mardocheo et
 ipso ei⁹ p duob⁹ eunuchis regis
 q̄ fuerant interfecti. Duculq; pro
 hemiū. Que sequūt̄ in eo loco pos
 ta erant vbi scriptum est ī volumi
 ne: et diripuerunt bona vel substā
 tias eor⁹. Que in sola vulgata edi
 tione repim⁹. Ep̄le at hoc exēplar
 fuit.

Capitulum. xij.

Rex maxim⁹ artaxerxes ab
 india vs̄ ethiopiam centūū
 simileptem puīciarum principi
 bus et ducibus qui ei⁹ īpetio sub
 iecti sunt salutem. Cū plurimis gē
 tibus īperaret; et vniuersū orbē mee
 ditioni subiūgass̄. volū neq; qđ
 abuti potentie magnitudine s̄ ele
 mentia et lenitate gubernare subie
 ctos vt abq; vllō terrore vitam silē
 tio transigētes optata aīctis mor
 talib⁹ pace fruerentur. Querente
 at me a cōsiliarijs meis quō poss̄
 hoc īpleri. vn⁹ q̄ sapientia et fide

ceteros precellebat et erat post re
 gē secūd⁹ amā noīe. īdicauit mibi
 ī toto orbe terrarū p̄p̄ m eē dispersū
 q̄ nouis vteret̄ legib⁹ et cōtra oīm
 gētiū cōsuetudinē faciens. regum
 iussa otemnēt et vniūsarū cōcordia;
 nationū sua dissensioē violaret.
 Quod cum didiciss̄ vidētes v
 nam gentē rebellem aduersus om
 ne hōim gen⁹ pueris vti legibus
 nostrisq; iussioib⁹ contraire et tur
 bare subiectarū nobis prouinciarū
 pacem atq; cōcordiam. iussimus
 vt quoscūq; aman qui oībus pro
 uincijs preposuit est et secūd⁹ a re
 ge et quē patris loco colim⁹ mon
 strauerit cū cōiugib⁹ ac liberis dele
 antur ab inimicis suis null⁹ q; eo
 rū; misereatur. quartadecima die
 duodecimi mensis adar anni pre
 sentis. vt nepharij hōies vno die
 ad inferos descendentes reddant
 īpio nostro pacē quā turbauerāt.
 Duculq; exemplar epistole. Que
 sequūt̄ p̄ eū locū scripta ēperi vbi
 legit̄. pergensq; mardoche⁹ fecit
 oīa que ei mādauerat hester. nec
 tamen habentur in hebraicorū ap̄s
 null⁹; penitus feruntur interpre
 tum. Mardocheus autem deprecā
 tus est dñm. memor omnīū operū;
 ei⁹ et dixit. Dñe domine rex omni
 potens. in dīctione em̄; tua aucta
 sunt posita et non est qui possit tue
 resistere voluntati si decreueris sal
 uare israel. Tu fecisti celum et ter
 ram et quicquid celi ambitu conti
 netur. domin⁹ omnium es nec est
 qui resistat maiestati tue. Cuncta
 nostis scis q; nō pro superbia et o
 tumelia et aliqua glorie cupiditate
 fecerim hoc vt non adorarem amā

AES

supbissimū libenter ei p salute is
rahel vestigia pedū ei? de osculari
patus eē m h timuū ne honoret dei
mei transferre; ad hoīez q nequē
q adorarem excepto deo meo **Et**
nunc dñe rex deus abrahā misē
rere ppli tui q volunt nos inimici
nostri pderē et hereditatē tuā; de
lere ne de spicias ptem tuā quam
redemisti tibi de egipto **Exaudi** de
precatōem meā q apici? esto sor
ti q fumulo tuo et cōuerte luctu;
nēm i gaudiū. vt viuetes laude
mus nomē tuū dñe; ne claudas
ora canētū te **His** q; isrl pari mē
te q obsecratōe clamauit ad domi
num eo q eis certa mors impen
dere t.

Capitulu. xiiij.

Hester q; regina cōfugit ad do
minū pauēs periculū qd im
miebat. Cūq; deposuiss; vestes
regias fletib; q luctu apta idum
ta suscepit q p vngētis varijs ci
nere q stercore impleuit caput q
corp? suū huiliauit ieiunijs oīa
q; loca in quib; an letari cōsue
rat cūmū laceratōe cōpleuit. **Et**
de pbat dñm deū isrl dicens **Do**
mine mi q rex noster sol? adiua
me solitadiaz et cuius pter te nul
lus auxiliator ē alijs **Periculū**
meū in manib; meis ē. **Audiui** a
pīe meo q tu dñe tuliss; israhel
de auctis gentib; q ptes nostros
ex oībo retro maioribus suis vt
pssideres hereditatē sempiternā
feditq; eis hanc locut? es **Decca**
uim? in aspectu tuo idcirco tradi
disti nos i man? inimicor; nrōrū
soluim? eū deos eor; **Iustus** es
dñe **Et** nūc nō eis sufficit q du
cissima nos opprīmūt fuidite h

TER

robore manū suarū ydolorum
potēcie deputātes volūt tua mu
tare pmissa et delere hereditatē
tuā claudere ora laudantiū te at
q; exanguere gloriam tēpli q al
taris tui vt aperiant ora gēciū;
q laudent ydolor; fortitudinē q p
dicent carnalē regē in sempiter
nū. **Ne** tradas dñe sceptrū tuum
hīs q nō sūt ne rideāt ad ruinā
nēam sed conuerte consiliū corū
sup eos q eū qui i nos cepit seui
re dis pdes. **Memēto** dñe et oñde te
nobis in tempe tribulatiōis nre
et da mihi fiduciam dñe rex so
rum et vniuerse pātis tribue ser
monē cōpositū; in ore meo in con
spectu leomis et transfer cor illi?
in odium hostis nrī vt et ipse pe
reat et ceteri q ei cōsentiūt. **Nos**
āt libera i manu tuā adiua me
nullum aliū; auxiliū hñtes mi te
dñe. q habes oīm sciam q nostiq;
odē gloriā iiquor; et detester au
bile incir. **Ad** q; oīs alienigene
Tu scis necessitatē meā q abbo
miner signū supbie q glorie mee
qd ē sup caput meū in diebo ostē
tatiōis mee; detester illis qh pan
nū mēstruātes q nō portē i diebus
silenciū mei q q nō comedē i mē
sa amā nec mihi placuerit cūiui
um regis q nō biberi sinū libami
nū q nūq; letata sit ailla tua ex q
huc translata sū vsq; in pñte die;
nisi in te dñe de? abrahā **De?** For
tis sup oēs exaudi vocē eor; q n.
lam aliā spem hñt q libera nos d
manu iiquor; q erue me a timore
meo **Hec** q; audita reperī i edicō
ne vulgata **Ca. xv.**

Et mādauit ei hanc dubi;

quoniam hester mardocheus? ut igrede-
retur ad regem ut rogaret pro po-
pulo suo et pro patria sua. **M**emor autem
inquit dierum humilitatis tue quoniam nu-
trita sis in manu mea. quoniam aman se-
cundum a rege locutus est contra nos in
mortem et tu inuoca dominum et loquere
regi pro nobis et libera nos de morte.
Nec non et ista que subdita sunt. **D**ie
autem tertio deposuit vestimenta orna-
ta? suis circumdata est gloria sua. **C**um
que regio vulgeret habitum et inuo-
casset omnem rectorem et saluatorem de-
um assumpsit duas famulas et su-
per vnam quidem innitebatur quasi pre-
delictis et nimia tenebatur corpore?
suum ferre non sustinens. altera autem
famularum sequebatur dominam defluens
in humum indumenta sustentans.
Ipsa autem roseo colore vultum perfusa et
gratis ac mitentibus oculis tristitiam ce-
lebat animam et nimio timore contra-
ctum. Ingressa igitur cuncta per ordinem
ostia stetit extra regem ubi ille reside-
bat super solium regni sui. induit? vesti-
bus regis auroque fulgens et preciosis
lapidibus eratque terribilis aspectus. **C**um
que eleuasset faciem et ardentibus
oculis furoris pectoris indicasset et
gmina corruit et in pallorem colore mu-
tato lassum super ancillulas reclina-
uit caput. **C**onstititque de? spiritum re-
gis in mansuetudinem? festinans ac me-
tus? epiliuit de solio et sustentans eam
vlnis suis donec rediret ad se huius
verbis blandiebat. **Q**uid habes he-
ster? **E**go sum fere tu? noli metuiere.
Non morieris. **N**on ei pro te sed pro omnibus
hec lex constituta est. **A**ccede igitur et
tange sceptrum. **C**umque illa reticet tu-
lit auream virgam et posuit super collum
eius et osculatus est eam. et ait. **E**cce mi-

hi non loqueris? **Q**ue respondit. **V**idi te
domine quasi angelum dei et conturbatus
est cor meum pro timore glorie tue.
Valde enim mirabilis es domine et faci-
es tua plena est gratia. **C**umque loquere
retur rursus corruit et pene examina-
ta est. **R**ex autem turbabatur et omnes
ministri eius consolabantur eum. **E**t
emplar epistolae regis artaxerxis qua
pro iudeis ad totum regnum sui pro-
uincias misit quod et ipsum in hebrai-
co volumine non habetur.

Ca. xxi
Rex magnus artaxerxis ab in-
dica usque ethiopia ceterumque
septem provinciis ducibus ac princi-
pibus qui nostre iussu obediunt
salute dicit. **M**ulti bonitate patri-
um et honore qui in eos collatus est
abusi sunt in superbia et non solum
iectos regibus mituntur opprimere
datam sibi gloriam non ferentes in-
solos qui dederunt moliri infidias.
Nec contenti sunt gratias non agere
beneficentis et humanitatis in se iura
violare. sed dei quod cuncta cernens
arbitratur se posse fugere sceleris.
Et in tantum vesanie praeperit ut eos
qui credita sibi officia diligenter
observant et ita cuncta agunt ut
omni laude digni sint: mendacio-
rum amicum conentur subvertere dum
aures principum simplices ex sua na-
tura alios estimantes callida frau-
de decipiunt. **Q**ue res et ex veteribus
probatum historiis et ex his que
geruntur quotidie quoniam malis quoniam
dum suggestioibus regum studia de-
uenerunt. **U**nde prouidentum est paci omni-
um provinciarum. **N**ec putare debetis si di-
uersa iubeamus ex animi nostri re-
mota lenitate. sed pro qualitate et

IOB

et necessitate tēporū vt reipublice
possit vtilitas ferre sēfēciaz. Et
vt manifestū qđ dicim? intelliga
tis aman fili? amadathi et aio et
gente macedo alienus q; a psarū
sanguine et pietate nēaz sua crudeli
tate cōmaculans pegrin? a nobis
suscept? est et tātar? in se expetū
humanitatez vt pater nē vōretur
et adoraret ab oib? p? regē seun
dus q; in tātar? arrogātie tumore
sublat? ē vt regno priuāe nos ni
teret? et spū. Nā mardocheū cui? fi
de et beneficijs viuim? et afortem
regni nostri hester cū omni gente
sua nouis qbus dā atq; inauditis
machinis expetiuit in morte hoc
cogitās vt ill? interfecit in fidare
tur nēe solitudini et regnum psa
rū trāfferet in macedonas. Nos
āt a pessimo mortaliū iudeos nec
destinatos. in nulla penit? culpa
regim? sed econtrario iustis vten
tes legib? et filios altissimūz mari
ni sēperq; viuētis dei cūus bene
ficio et patrib? nris et nobis regnū
ē traditū et vsq; hodie custoditur
Vn eas lras quas sub noīe nō
ille direperat scatis esse ieritas.
Pro quo scelere an portas huius
urbis id ē suis et ipse q; machina
tus ē oīs cognatio ei? pendet in
patibul? nō nob? h? deo reddente ei
qđ meruit. Hoc at edictū qđ nūc
mittim? in cūctis vrbib? pponat
vt liceat iudeis vti legibus suis q;
b9 debetis eē ammiuilo vt eos q;
se ad necē eorū parauerāt possint
interficere tertia decima die men
sis duodecimi qui vocatur adar.
Hac em diē de? oīpotes meroris
et luctus eis verit in gaudiū. Nā

et vos inter ceteros festos dies.
Hac habetote diē et celebrate eam
cū oī leticia vt et posterū agnos
cat omēs qui fidelit? phis obediūt
dignā p fide recipere mercede qui
aut infiditāt regno eorū perire p
scelere. Oīs aut pūndia et ciuitas
q; noluerit sollemnitatis huius esse
pūndes gladio et igne pereat et
hic deleat vt nō soluz hōib? h? eci
am i via bestijs i sempiternuz p
exēplo atēpt? et inobediētie.

**Explicit liber hester. Incipit
prologus in Iob scdm trans
lationem septuaginta.**

Ogōe per singulos
scripture diuine li
bros aduersa notū
rēdere maledictis q;
interpretatōez meam
reprehensionē septuaginta inter
pretū criminant qh nōz apd gre
cos aquila simmach? et theodo
on vel verbum e verbo vel sensum
e sensu vel ex vtroq; amittūt me
diē tēperatūz genus trāslatōis ex
presserint et oīa veteris instrumē
ti volumina origenes obelis aste
risq; distimperit quos vl addi
tos vel de theodoōe sūptos trans
lacioni antiq; inseruit pbās de suis
se qđ additur ē. Discant igit ob
trectatores mei recipe i toto qđ
in ptib? susceperūt aut interpreta
cionem meam cū asteriscis suis ra
dere. Neq; em fieri pōt vt qđ plu
ra itermississe aspexerūt. nō eolde;
etiā in quibusdam errasse fatei
tur. pūpue in iob cui si ea q; sub
asteriscis addita sūt subtraheris

IOB

paes maxima detruncabit et hoc
dumtaxat apud grecos. Ceterum
apud latinos an ea translationem
qua sub asteriscis et obelis nuper
edidim? septuaginti ferme aut octi
genti versus desunt ut deurtatus
et lacerat? corvofusq; liber fedita
te sui publice legentibus pbeat. **H**ec
at translatio nullum veteribus sequi
tur interpretem. sed et ex ipso hebrai
co arabicoq; sermone et interdum
syro. nunc verba. nunc sensus. nunc
simul utrumq; resonabit. **O**bligu
em apud hebreos totus liber fert
et lubricus? et qd greci rethores vo
cant scematis menos dnmq; aliud
loquitur aliud agit. **E**t si velis aequil
lam vel mureculam strictis tene
re manibus quanto fortius prefferis
tanto citius elabit. **H**emini me ob
intelligentiam huius voluminis libde
um quendam preceptorem qui a
pud hebreos primus haberi puta
batur. non pvis redisse nummis. cu
ius doctrina an aliquod profecerim nes
cio. **H**oc unum scio non potuisse me i
terpretari nisi qd an intellexeram.
A principio itaq; voluminis vsq; ad
verba iob apud hebreos psalms ora
tio est. **P**orro a vobis iob in quibus
ait. peat dies in qua natus sum et non
in qua dictum est conceptus est homo vs
q; ad illud locum ubi an fine volumi
nis scriptum est. idcirco ipse me rep
hendo et ago penitentiam in favilla
et cinere. exametri versus sunt. da
ctilo spondeoq; currentes et apter
lingue ydioma crebro recipientes
et alios pedes non earumde sillaba
rum sed eorundem temporum. **I**nterdu
q; nichilum ipse dulcis et tumulus fert
numeris lege solutis quod metrid

magis quam simplex lector intelligat
A supradicto autem versu vsq; ad fine
libri primum comma quod emanet p
sa oratione continetur. **Q**uod si cui vide
t incredulum metra scilicet esse apud he
breos et in morem nostrum flacci gre
ciq; pidari et alchei et salspbo vel
psalterium vel lamentationes ihe
remie vel omnia ferme scripturarum
cantica comprehendendi legat philone
iosephum. origenem. cesariensem. eu
sebiu. et eorum testimonio me verum
dicere comprobabit. **A**udiant qui
propter canes mei idcirco me in hoc
volumine laborasse non ut interp
tationem antiquam reprehenderem
sed ut ea que in illa a obscura sunt
aut omissa. aut certe scriptorum vi
cio deprauata. manifestiora nostra
interpretatione fierent qui et hebre
um sermonem ex parte didicimus
et in latino pene ab ipsis asinabul
inter gramaticos et rethores et phi
losophos detriti sumus. **Q**d si apud
grecos post septuaginta editionem
istius euangelii chor. seante lu
deus aquila et himmachus ac theo
dotion iudaei. antes heretici sunt re
cepti. qui multa mysteria saluato
ris subdola interpretatione celarunt si
tamen exaplois habent apud ecclesi
as et explanant ab ecclesiasticis
viris quantomagis ego christianus
et de parentibus christianis natus
et crucis in mea fronte
portans cuius studium fuit omnia
repetere. deprauata corrigere et
sacramenta ecclesie puro et fidei
aperire sermone. vel a fastidiosis vel
a malignis lectoribus non deo i
probari. **H**abeant qui volunt vete
res libros vel in membranis purpureis

IOB

auro argētoq; descriptos vel vni
alib; vt vulgo aut litteris onera
magis exarata q̄ codices dum mō
mibi meisq; permittant paupēs
habere cedulas et nō tam pulcros
codices q̄ emendatos. Vtraq; em
endatio et septuaginta iuxta grecos
et mea iuxta hebreos. in latinū me
o labore translata est. Eligat vnus
q̄sq; qd vult et studiosum me ma
gis q̄ malivolū probet.

Alus prologus

I aut fiscella; iunco
teperem aut palma
rum folia cōplicare
aut in sudore vultus
mei comedere panē
et ventris opus sollicita mente per
tractarem null⁹ morderet nemo ē
phenderet. Nūc aut q; iuxta sen te
tiam saluatoris volo operari cibuz
qui nō perit et antiquā diuinorum
voluminū viam sentib; virgultis
q; purgare. error mibi gemin⁹ in
figit corrector victorū falsari⁹ vo
tor⁹ errores nō auferre sed ferere.
Tāta ē em vtilitatis cōsuetudo vt
etiā p̄fessa plerūq; vicia placeant
dū magis pulcros volunt habere
codices q̄ emendatos. Quapropt̄
o fratres dilectissimi vniūm no
bilitatis et humilitatis exemplar⁹
p̄ fiabello calatis sportellisq; mu
nusculis monachor⁹. spūalia hec et
mansura dona suscipite ac beatum
iob q̄ adhuc apud latinos iacebat
in stercore et veribus scatebat ei
tor⁹ integrum immaculatūq; gaude
te. Quo em post p̄batiōem atq; vi
ctoriā duplicia sūt ei vniūsa reddi

ta ita ego i lingua nrā vt aubacter
loquar. feci euz habere que amise
rat. Igit et vos et vnūquēq; lectorē
solita p̄fatione cōmoneor in princi
pijs libror⁹ eadē semper annexes
rogo vt vbiq; semper p̄cedētes
virgulas videritis. sciatis ea que
subiecta sunt in hebræicis volumi
nib; nō haberi. Doceo vbi stelle yma
go p̄fulserit ex hebreo in sermone
nostro addita sunt. Nec nō et illa
que haberi videbantur. et ita corru
pta erant vt sensum legētib; tolle
rent oratibus vobis magno labōe
correpi mag⁹ vtile qd ex odio meo
eccis p̄pi ventur⁹; ratus q̄ ex alio
negocio.

Explicit prologus

Incipit liber Job. Ca. i.

Ute eāt i terra hus no
mie iob. Et erat vir
ille simplex et rect⁹
ac timens deum et re
cedēs a malo. Nati
q; sūt ei septē filij et tres filie. Et
fuit possessio ei⁹ septē milia ouū
et tria milia camelorum quingenta
q; iuga bouū et quingente azine
ac familia multa minis. Et atq; vir
ille magnus inter oēs orientales.
Et ibāt filij ei⁹ et facebāt conuiui⁹
domos vnusquisq; in die suo. Et
mittētes vocabant tres sorores
suas vt cōmederent et biberent auz
eis. Cūq; in orbem t̄tāssent dies
conuiuij mittebat ad eos iob et san
ctificauit illos surgensq; biluui
lo offerebat holocausta p̄ singulos.
Dicebat ei. Ne forte peccauerint
filij mei et benedixerint deo in cor
dib; suis. Sic faciebat iob cunctis

dieb? **Q**uadā autē die cū finisset
filij dei vt assisteret corā dñō affu
it iter eos etiā sathan **C**ui dixit
domin? **V**n remis? **Q**ui rñdens ait
Circuiui terrā q̄ pambulauī eam
Dixitq; dñs ad eū. **N**unq̄d cōside
rasti seruū meū iob q̄ nō sit ei si
milis in terra hō simplex q̄ rect? **q̄**
q̄ timēs deū ac recedēs a malo? **C**ui
rñdens sathā ait. **N**ūq̄d frustra
timet iob deū? **N**onne tu vallasti
eū ac domū ei? vniuersaq; sctā
ciā p̄ circuitū? **O**pib? manuū ei?
bñdixisti et possessio ei? creuit ī
terra **S**ed excede paululū manū
tuā et tange cuncta que possidet
mī ī facie bñdixerit tibi **D**ixit er
go dñs ad sathan **E**cce vniuersa
que h; ī manu tua sūt. tñ ī eū ne
extendas manū tuā **E**gressusq; ē
sathan a facie dñi **C**ū āt q̄dā die
filij et filie eui⁹ comederēt q̄ bibe
rent vinū ī domo fr̄is sui primo
gemiti. **N**unci? vīt ad iob q̄ dieēt
Oues arabant q̄ asine pascēbāt
iuxta eos q̄ irruerunt sabei tulerūt
q; oīa q̄ pueros paussēt gladio
q̄ euasi ego sol? vt nūciarem tibi
Cūq; adhuc ille loqueret vīt al
ter q̄ dixit **I**gnis dei cecidit e cē
lo q̄ tactas oues pueros q; cōsum
psit. q̄ effugi ego sol? vt nūciare;
tibi **S**; q̄ adhuc illo loquēte vīt
alius et dixit **C**haldei fecerūt tres
turmas et inuasērunt camelos et
tulerunt eos. necnō et pueros p
auserunt gladio et ego fugi sol?
vt nūciarem tibi **A**dhuc loqueba
tur et ecce alius intrauit et dixit
Filij tuis q̄ filiabo vscētibus et
bibentibus vinū ī domo fr̄is sui pri
mogemiti repente ventus vehemēs

irruit a regiōe deserti q̄ cōcussit q̄
tuos āgulos domus que corruens
oppressit liberos tuos q̄ mortui sūt
et effugi ego solus vt nūciare tibi
Tūc surrexit iob q̄ seidit tunicā
suā et tonso capite corruēs ī ter
ram adorauit q̄ dixit. **N**ud⁹ egres
sus sū de vtero matris mee q̄ nu
dus reuertar illuc **D**ñs dedit do
minus abstulit sicut dñō placuit
ita factum est. sit nomē dñi bñdi
ctum **I**n oībus hīs nō peccauit
iob labijs suis neq; stultū q̄d con
tra deum locutus est

Ca. ii.

Factū ē āt cū quadā die vīs
sent filij dei q̄ staret corā do
mino remisit quoq; sathā inter
eos q̄ staret ī cōspectu eius vt di
ceret dñs ad sathan **U**nde remis?
Qui rñdens ait. **C**ircuiui terram
q̄ pambulauī eā. **E**t dixit dñs ad
sathan **N**ūquid cōsiderasti seruū
meū iob q̄ nō sit ei simil? ī terra
vir simplex q̄ rectus q̄ timēs deū
ac recedens a malo q̄ adhuc reti
nēs innocentia **T**u āt cōmouisti
me aduersus eū vt affligere eū;
frustra **C**ui rñdens sathā ait. **D**el
lē pro pelle q̄ cūcta q̄ habet homo
dabit pro aīa sua **A**lioquin mitte
manū tuā q̄ tange os ei? et carne;
q̄ tūc videbis q̄ ī facie bñdicat ti
bi **D**ixit ergo dñs ad sathā. **E**c
ce ī manu tua ē. vītū illi? aīa; f
ua **E**gress? igit sathan a facie do
mini paussit iob vlcere pessimo. a
planta pedis vsq; ad verticem ei?
Qui testa famē radebat sedens ī
sterquilinio **D**ixit aut illi vxor sua
Adhuc tu pmāes ī simplicitate tua
Bñdic do q̄ morē. **Q**ui ait ad illā

IOB

Quasi una de stultis mulieribus locuta es. Si bona suscepimus de manu domini mala quae non sustineamus. In omnibus hijs non peccavit iob labijs suis. Igitur audientes tres amici iob omne malum quod accidisset ei venerunt singuli de loco suo eliphaz themanites et baldath suites et sophar naamathites. Condisperant enim ut pariter venientes visitarent eum et consolarentur. Cumque eleuassent paulo oculos suos non agnouerunt eum. Et exclamantes plorauerunt scissiliquis vestibus. Spererunt puluerem super caput suum in celum. Et sederunt cum eo in terra septem diebus et septem noctibus et nemo loquebatur ei verbum. Videbatur enim dolorem esse vehementem.

Ca. iij.

Dixit hec aperuit iob os suum et maledixit diei suo et locut' est. Vereat dies in qua natus sum et nox in qua dictum est conceptus est homo. Dies illa vertatur in tenebras. Non te querat eum deus desuper et non illustret lumie. Obscuretur enim tenebre et umbra mortis. Decipiet enim caligo et inuoluatur amaritudine. Nocte illa tenebrosus turbo possideat. Non computet in diebus anni nec numeret in mensibus. Sit nox illa solitaria nec laude digna. Maledicant ei qui maledicunt diei qui patitur suscitae leuiathan. Obtenebrent stelle caligine eius. Expectet lucem et non videat nec ortum surgentis aurore. Qui non conclusit ostia ventris qui portauit me nec abstulit mala ab oculis meis. Quare non in vulua mortui sum. Egressus ex utero non statim perii. Quare exceptus genibus tunc lactatus vberibus. Nunc enim

dormiens sileo et somno meo requiescerem cum regibus et consiliis terre qui edificat sibi solitudines aut cum principibus qui possident auxilium et replent domos suas argento. Aut sicut ab ortu absconditum non subsisterem vel qui concepti non viderunt lucem. Ibi in prius cessauerunt a tumultu et ibi requieuerunt fessi dolore et quondam vincti pariter sine molestia. Non exaudierunt vocem exactoris. Datus uisus et magnus ibi sunt et seruili ber a domino suo. Quare misero data est lux et vita hominibus qui in amaritudine anime sunt. Qui expectant mortem non venit quasi effodientes thesaurum gaudentque vehementer cum inuenerint sepulchrum. Vltro cuius abscondita est via et circūdedit eum deus tenebris. Ante quam comedam suspiro et quasi in undantes aque sic rugit' me. Quia timor quem timebam euenit mihi et quod verebar accidit. Nonne dissimulauimus. Nonne filii. Nonne quieui. Et venit super me indignatio.

Ca. iij.

Respondens autem eliphaz themanites dixit. Si ceperim loqui tibi forsitan moleste accipies. Sed conceptum sermonem tenere quis poterit. Ecce deuisti multos manus lassas roborasti. Vacillantes confirmauerunt sermones tuos genua tremantia confortasti. Nunc autem venit super te plaga et defecisti tetigit te conturbatus es. Timor tuus fortitudo tua et patientia tua et perfectio viarum tuarum. Recordare obsecro te quos unquam innocens perierit aut quando recti deleti sunt. Qui potius vidi eos qui operantur iniquitatem et seminant dolores et metunt eos flante deo perisse et spiritu ite eius consumptos. Fugitus

leomis et vox leone et dentes catulo
 rui leonu contriti sunt Tigris pe
 rit eo qd non haberet pdam et ca tu
 li leomis dissipati sunt Porro ad
 me dictu e verbu absconditu et qsi
 furtive suscepit auis mea venas su
 furrei ei? In horreo yfidi noctur
 ne qu solet sopor occupare hoies
 pauor tenuit me et tremor et omia
 ossa mea pterrita sunt Et cu sps
 me pnte transiret inhorruit pili
 carnis mee Stetit quida auis no
 agnoscebam vultu ymago coraz
 oculis meis et voce quasi aure le
 nis audiui Numq homo dei cõpa
 tione iustificabit aut factore suo
 purior erit vir? Ecce q seruiunt ei
 non sũt stabiles et i angelis suis
 reperit puitate Quato magis hij
 qui habitant domos luteas q tre
 nu habet fund amētum cõsumen
 tur vult a tinea de mane vsq ad ve
 spam succidentur et q null? intel
 ligit in eternũ peribũt Qui at re
 liqui fuerint auferent ex eis mo
 rientur et no in sapia **Ca. v.**

Utra ego si e qui tibi rñdeat
 et ad aliquẽ scõr conuertere
 Vix stultu interficit iracõdia et
 puulu occidit inuidia. Ego vidi
 stultum firma radice et maledixi
 pulcritudini ei? statim longe fiet
 filij ei? a salute et conterent i vor
 ta et no erit q eruat. Qui? messem
 famelic? comedet et ipsu rapiet ar
 matas et bibet sitientes diuidas
 ei? Nihil in tra sine causa fit de
 humo n oiet dolor No ad labore
 nascit et auis ad volatu. Quã ob
 rem ego deprecabor dñm et ad de
 um ponam eloquiũ meũ. Qui fa
 cit magna scrutabilia et mirabilia

ab h numero. Qui dat pluuiã su
 per faciem terre et irrigat aqs p
 muersa Qui pmit humiles i sub
 lime et merentes erigit sospitate.
 Qui dissipat cogitãtões malig
 noz: ne possint implere manus
 eoz qd ceperant Qui apprehedit
 sapientes in astucia eoz et cõsiliũ
 prauoz dissipat Per diem inue
 rent tenebras et quasi i nocte sic
 palpabũt in meridie. Porro sal
 uum faciet egenũ a gladio oris e
 orũ et de manu violenti paupem.
 Et erit egeno spes iniquitas aut
 contrahet os suum Stus homo q
 corripitur a dño. Incepcionem
 ergo domini ne reprobes quia ip
 se vulnerat et medet. putit et ma
 n? eius sanabũt In sex tribula
 cõ mbo liberabit te et in septima no
 tanget te malu In fame eruct te
 de morte et i bello de manu gladij
 A flagello lingue abscondetis et n
 timebis calamitatem cum venerit
 In vastitate et fame ridebis et besti
 as tre no formidab S; cum lapi
 dibus reglonũ pactus tuum et be
 stie terre pacifice erũt tibi. Et sci
 es q pacẽ heat tabernaculu tuum
 et visitas specie tuã no peccab Si
 es q; qm multiplex erit semẽ tuũ
 et pgenes tua quasi herba terre.
 Ingredietis in abũdãcia sepulcr
 hant infertur aceru? i tpe suo Ec
 ce hoc vt iuestigauim? ita est qd
 auditum mente pertracta

Capitulum. vi.

Respondens autem iob dixit
 Utinaz appenderent pecca
 ta mea quibus iram merui et cala
 mitas quã pacior in statera quasi
 arena maris hec grauior apparẽt

Vñ et verba mea dolore sūt plena
q̄ sagitte dñi ī me sūt quaz indi-
gnatio ebibit spūm meum et terro-
res dñi militant cōtra me. Nūq̄d
tugiet onager cū habuerit herbā
aut mugiet bos aū an presepe ple-
num steterit? Aut potest comedi-
isulsum qd nō ē sale cōdituz? Aut
potest aliqs gustare quod gustatū
affect mortem? An me em esurienti
etiam amara dulcia esse videntur
que prius nolebat tangere aīma
mea nūc pre angustia cibi mei sūt
Quis det vt veniat pēlicio mea et
quod expectat tribuat mibi deus
et qui cepit ipse me conterat? Sol-
uat manum suam et succidat me
hec mibi sit cōsolatio vt affligens
me dolore nō peat nec cōtradictam
mōibus sancti. Que est em fortitu-
do mea vt sustineaz aut quis finis
meus vt patient agā? Nec fortitu-
do lapidū fortitudo mea nec caro
mea enea est. Ecce nō est auxiliū
mī in meo necessarij q̄z mei recesser-
unt a me. Qui tollit ab amico su-
o misericordiā timorē dñi derelin-
quit. Frēs mei pretemerunt me si-
cut torēs q̄raptim tranhit in con-
uallibus. Qui timet primā irruet su-
per eos nix. Tēpe quo fuerint dis-
spati peribūt et vt incaluerint sol-
uenē de loco suo. Inuolute sunt se-
mite gressuū eorū ābulabūt in va-
ciū et peribūt. Considerate semitas
thēmā itineā laba et expectate pau-
lisp. Cōfusi sūt q̄ speraui. Venerūt
q̄z vñ ad me et pudore coopti sunt.
Nūc remisistis? modo videntes pla-
gā meā timetis? Nūq̄d dixi affer-
te mibi et de substantia vīa donate
mī vel liberate me de manu hōstis et

de manu robustorū eruite? Docete
me et ego tacebo q̄n qd forte ignoā
mī instruīte me. Quare detraquistis
sermōibz veritatis aū et vobis nul-
lus sit qui possit arguere? Ad īcre-
pandum tm̄ eloquā concinnatis
et in ventum verba profertis. Su-
per pupillum irrutis et subuertē
micimī amīcū vēm. Veruntamen
qd cepistis explete. Prebete aurē
et videte an mentiar. Respondete
obsecro abh̄ cōtentioe et loquētes
sō qd iustū ē iudicate. Et nō iuene-
tis in lingua mea iniquitatem nec in
faucibz meis stulticiā personabit

Capitulum . vii .

Quia est vita hōis sup terrā
et sicut dies mercenarij dies
ei? Sicut ceru? desiderat vmbra
et sicut mercenari? prestolat finē
opis sui sic et ego habui mēses va-
cuos et noctes laboriosas enumeā
ui mibi. Si dormiero dico quando
consurgam et rursus expectabo ves-
peram et replebor doloribz vñ ad te-
nebras. Induta est caro mea putre-
dine et sordibz pulueris autis mea
aruit et cōtracta est. Dies mei velo-
cius transierunt q̄ a tepente tela
succidit et cōsupti sunt abh̄ vlla spe.
Memento q̄ vent? ē vita mea et nō
reuertet oculus me? vt videat bo-
na nec aspiciet me visus hōis. Dau-
li tui in me et nō subsistā. Sicut cō-
sumit nubes et p̄trāhit. sic q̄ descen-
derit ad īferos nō descēdet nec re-
uertet vltra ī domū suā neq; cog-
noscet eū āpli? locis ei? Quappē
et ego nō p̄cā ori meo loqr in tribu-
latione spūs mei cōfabulabor cum
amaritudine aīe mee. Nūq̄d mare
ego sū aut cet? q̄ circūdedisti me

carere? Si dixerō cōsolabit me
salus mea? reuelabit loq̃s me
cū in stratu meo terre bis me p̃ sō
nia et p̃ visiones horrore cōturbes
Quāobrem elegit suspendiū aīa
mea et mortē ossa mea. Despauit
Nequāq̃ ultra iam viuā. Parce
mihī: nihil ei sūt dies mei. Quid
est homo q̃ magnificas eū? ā q̃d
appois erga euz cor tuū? Vistas
eum diluculo: et subito p̃bas illū
Vsq̃ q̃ nō parās mihī: nec dimit
tis me vt gluciam saluā meam.
Peccauit. Quid faciā tibi o custō
hōim? Quare posuisti me cōtrari
um tibi et factus sum mihimetip̃i g̃
uis? Cur non tollis peccatū meuz
et quare non auferis iniquitatem
meā? Ecce nūc in puluere dormiā
et si mane me querieris non sub
stam.

Cap. viii.

Respondēs autē balbath sui
tes: dixit. Vsq̃ q̃ loq̃is ta
lla et spūs multiplex oīs s̃mōis
tui? Nūq̃d de? sup̃lātāt iudiciuz
ā oīpōtes subūit q̃d iustū ē? Et iā
si filij tui peccauerunt ei et dimisit
eos in manu iniquitat̃ sue: tu tñ
si diluculo cōsurrexeris ad deum
et oīpōtē fueris deprecā? si mū
dus et rectus inuēsseris: statim eui
gilabit ad te et pacatus reddet ha
bitaculū iusticie tue: intātuz vt si
p̃ora tua fuerint praua et nouissi
ma tua multiplicent̃ mimis. Int̃
roga em̃ gnacōez p̃stīmā: et dilige
ter inuestigā pat̃rū memoriā. he
stermī q̃ppe sum? et ignoram? qm̃
sicut vmbra dies nūc sūt sup̃ terrā
et ip̃si docebūt te. Loquēnt̃ tibi et
de corde suo p̃ferēt eloquiā. Nun
quid vivere p̃t scirpus absq̃ hu

more: aut crescere caretuz sine
aqua? Cum adhuc sit in flore: nec
carpat manu aī oēs herbas are
scit: sic vie oīm q̃ obliuiscunt̃ deū
et spes p̃p̃erite pibit. Nō ei pla
cebit recordia sua sic tela aranea
riuz fiducia ei? Imiteť sup̃ domū
suā et nō stabit: fundet eā et nō con
surgit. Humect? videt aīq̃ re
mat sol. et in ortu suo germē eius
egrediet̃. Sup̃ aceruū pet̃rarum
radices ei? densabunt̃ et int̃ lapi
des cōmorabit̃. Si absorbeuit e
uz de loco suo negabit eū: et dicet
Non noui te. Nec est em̃ leticia
vie ei? vt rursum de terra alij ger
minent̃. De? nō p̃ciet simplicē:
nec porriget manu malignis do
nec impleat̃ risu os tuū et labia
tua iubilo. Qui oderūt te induēt̃
cōfusione et tabernaculuz impiorū
non subsistet.

Cap. ix.

Et rēdēs iob: ait. Vere scio
q̃ ita sit: et q̃ nō iustificet̃ hō
p̃p̃it? deo. Si voluit cōcedē aī eo
nō potest rēdē ei vnū p̃ mille. Pa
piēs corde ē et fort̃ robore. Quis
restitit ei et pacē habuit? Qui trā
stulit mōtes et nesciet̃ hī q̃s sub
uertit i furore suo. Qui cōmouet
terrā de loco suo et colūne ei? cūti
unt̃. Qui p̃cipit soli et nō cōstituit
et stellas claudit q̃h sub signaculo.
Qui extendit celos solus et g̃dit̃
sup̃ fluctū maris. Qui facit arcu
rū et cōiona. et hyadas et iteriora
austri. Qui facit magna et incomp̃re
hensibilia. et mirabilia q̃ nō ē nu
mer? Si uenerit ad me nō vide
bo eū. Si abierit nō itelligā. Si re
pente interroget quis rēdēbit ei?
Vel quis dicere potest aut facis?

IOB

Deus cuius ire nemo resistere potest
 et sub quo circueuntur qui portant orbem
 Quatus ergo sum ego ut respondeam ei
 et loquar verbis meis cum eo? Qui
 etiam si habuero quippiam iustum non
 respondebo sed meum iudicem deprecabor
 Et cum iudicem me exaudierit non
 credo quod audierit vocem meam In tur-
 bine enim conteret me et multiplicabit
 vulnera mea etiam sine causa Non
 concedit requiescere spiritum meum et
 implet me amaritudinibus Si for-
 titudo querat robustissimus est Si
 equitas iudicii nemo audet pro me
 testimonium dicere Si iustificare
 me volueris os meum condemnabit me
 Si innocentem ostendero prauum me
 probabit Etiam si simplex fuero
 hoc ipsum ignorabit anima mea et tede-
 bit me vice mee. Unum est quod loquor
 sum et innocentem et impium ipse consu-
 mit Si flagellat occidat semel et
 non de penis innocentem timeat. Ter-
 ta data est in manus ipsius vultum iudicii
 eius operit Quod si non ille est quis er-
 go est? Dies mei velociores fuerunt
 cursore fugerunt et non viderunt bo-
 num Pertranseunt quasi naues po-
 ma portantes sicut aquila volans
 ad escam Cum dixeris nequaquam ita lo-
 quar commuto faciem meam dolore tor-
 queor Verebar omnia opera mea sciens
 quod non proceres delinquenti Si autem
 et sic impius sum quare frustra la-
 boravi? Si lotus fuero quasi aquas
 nimis et fulserint velut mundissime
 manus mee tamen sordibus itingues me
 et abominabuntur me vestimenta
 mea Neque enim viro qui similis mei
 est respondebo nec qui mecum in iudicio ex-
 eque possit audiri Non est qui utrumque
 valeat arguere et ponere manus

sua in ambobus Auferat a me vngues
 sua et pauciores eius non me terreat
 loquar et non timebo eum Neque enim
 possum metuens respondere **Ca. x.**
Quod etiam meae vite mee di-
 mittam aduersum me eloquium
 meum loquar in amaritudine
 anime mee dicam deo noli me condem-
 nare Indica mihi autem me ita iudices
 Nunquid bonum tibi videtur si calum-
 nias et opprimas me opus manu-
 um tuarum et consilium ipsorum adiuues
 Nunquid oculi carnei tibi sunt aut
 sicut videt homo et tu videbis Nun-
 quid sicut dies hominis dies tui et an-
 ni tui sicut humana sunt tempora ut qui-
 ras iniquitatem meam et peccatum meum
 scrutaberis Et scias quod nihil impium
 fecerim cum sit nemo qui de manu tu-
 a possit eruiere Manu tuae fecerunt
 me et plasmauerunt me totum in circuitu
 tu et hic repente precipitas me Mem-
 to quod quod sicut lutum feceris me in pul-
 uere reduces me Nonne sicut lac
 mulcisti me et sicut caseum me coa-
 gulasti? Delle et carnibus vestisti me
 ossibus et nervis conpegisti me Vita
 et misericordiam tribuisti mihi et visita-
 tio tua custodiuit spiritum meum Licet
 hoc celestis in corde tuo tamen scio quod vni-
 uersorum memineris Si peccavi et
 aduersum te peccasti mihi autem ab iniqui-
 tate mea mundum me esse non patere
 Et si impius fuero reus mihi est et si in-
 flatus non leuabo caput saturatus af-
 flictione et miseria Et propter super-
 biam quasi leena capies me reuersus
 quod mirabiliter me crucias Instau-
 ras testes tuos contra me et multipli-
 cas iram tuam aduersum me et pene
 militant in me Quare de vulua
 eduxisti me? Qui vana consumptus

essem ne oculus me videret. Fui
sem qñ qñ nō esz de vtere trāsla
t⁹ ad tumulū. **N**ūquid nō pauci
tas dīez meoz finiet breui. **D**i
mitte ergo me vt plāgā paululū
dolozē meū aīg⁹ pādā ⁊ non reū
tar ad terrā tenebrosā et optaz
mortis caligine terrā miserie et te
nebray: vbi vmbra mortis ⁊ nul
lus ordo. s; sempitern⁹ horroz in
habitans. **Ca. xi.**

Respondēs autē sophar naa
mathites dixit. **N**ūquid q
multa loquū non audiet a vir v
bifus iustificabit. **T**ibi soli tace
būt hōies ⁊ cum ceteros irriseris
a nullo cōfutaberis. **D**ixisti enim.
Durus ē sermo me⁹ et mūd⁹ sū
in cōspū tuo. **A**tq; vtinā de⁹ loq
retur tēū ⁊ aperirz labia sua tibi
vt cōderet tibi secreta sapiēcie et
q; multiplex eēt lex ei⁹ ⁊ intellige
res q; multo minora erigaris ab
eo q; mere ē inīqtas tua. **P**erfican
vestigia del cōphēdēs ⁊ vsq; ad p
fectū omnipotētem repenes. **E**x
celsoz celo ē. **E**t qd facies. **P**ro
fudior iferno ⁊ vñ cōgnosces. **L**ō
gior terra mensura ei⁹ ⁊ latior ma
ri. **S**i subuerterit omnia vel in vñ
cōartauerit q; contrabīcet ei vel
quīs blcere ei pōt aīe ita facis. **P**
se enim nouit hominum pānitātē
et videns iniquitatem nōne cōfide
rat. **V**ie van⁹ in supbiam erigū
et tāq; pullū onagri se libez natū
putat. **T**u autem firmasti cor tuū
et eppandisti ad eum manus tu
as. **S**i iniquitatem que est in ma
nu tua abstuleris a te ⁊ non man
serit in tabernaculo tuo iniusticiāz
tūc leuare poteris faciē tuā absq;

macula ⁊ eris stabilis ⁊ non time
bis. **M**iserie q; obliuisceris ⁊ qua
si aq; q; pterierit nō recordaberis
⁊ quasi meridian⁹ fulgor cōsurgz
tibi ad vespērā. **E**t cū te cōsūptum
putaueris orieris vt lucifer et hē
bis fiduciam pposita tibi spe ⁊ de
fossus secut⁹ dormies. **R**eq̄sces
et nō erit q; te extirreat et depa
būtur faciē tuā plurimū. **D**auli at
impionz deficiēt ⁊ effugiū peribit
ab eis ⁊ spes illoz abhōiatio aīe.

Respondēs at iob di **Ca. xii.**
Rxit. **E**rgo vos estis soli hōies
et vobiscū cōiet sapiēcia. **E**t nū ē
cor hūit et vobis ⁊ inferior vstri
sum. **Q**uīs em hēc q; nōstis igno
rat. **Q**uī deridet ab amico suo sic
ego: inuocabit deū ⁊ exaudiet eū
Deridet enim iusti simplicitas:
lāpas cōcepta apud cogitationes
diuitū parata ad tēpus statutum
Abūdāt tabernacula pdonū: ⁊ au
dacter puocat deum cum ipse de
derint oīa in man⁹ eoz. **N**imīz i
terroga iūmēta ⁊ docebūt te ⁊ vo
latilia celi et indicabūt tibi. **L**oq
re terre ⁊ rñdebit tibi ⁊ narra būt
pīscēs maris. **Q**uīs ignorat q; o
nia hēc man⁹ dñi fecit. **I**n cuius
manu aīa oīs viuētis ⁊ spīritus
vniuerse carnis hōis. **M**ōne auis
verbadīudicat et fauces comedē
tis sapore. **I**n anti q; ē sapiēcia
et i multo tpe prudēcia. **A**pō ipfū
ē sapia ⁊ fortitudo ⁊ ipē h; cōsiliū
et itelligēcia. **S**i destruxerit nēo ē
q; edificz. s; iclusit hōiez null⁹ ē q;
apiat. **S**i cōtūit aq; oīa siccabū
t. s; emiserit eas siccet trā. **A**pō
ipfū ē fortitudo ⁊ sapiēcia. **I**pē no
uit ⁊ decipientē et eū quī decipit

IOB

Abducit consiliarios in stultum fi-
nē et iudices in stupore. Balthum
regū dissoluit et preangit fune re-
nes eorū. Ducit sacerdotes in glori-
os et optimates supplantat. Com-
mutans labiū veraciū et doctrinā; se-
nū auferens. Effudit despectiōez
sup principes et eos qui oppressi fue-
rant releuans. Qui reuelat profū-
da de tenebris et pducit in lucem
vmbriā mortis. Qui multiplicat gē-
tes et pducit eas et subuersas in in-
tegrū restituit. Qui inuolat cor pri-
cipū populi terre et decipit eos vt
frustra incedāt p inuūm. Palpa-
būt qī in tenebris et nō in luce et
rare eos faciet qī ebrios. **Ca. xiiij**
Ecce oīa hec vidit oculū meū
et audiuit auris mea et intel-
lepi singula. Scdm scientiā vram
et ego noui nec inferior vestri sum.
Sed tñ ad oīpotentem loquar et
disputare cum deo cupio pri⁹ vs
ostendens fabricatores mendaciū
et cultores peruersorū dogmatum.
Atq; vtiā taceretis vt putarem
mi esse sapiētes. Audite ergo corre-
ptiones meas et iudiciū labiorū
meorū attendite. Nūquid deus idi-
get vestro mendatio vt pro illo lo-
qmini dolos. Nunquid faciem accipi-
tis et p deo iudicare nitimini? Aut
placebit ei quē celare nihil pōt a-
decipiet vt homo vestris fraudulē-
tijs. Ipse vs arguet quoniā i ab-
scodito faciē ei⁹ accipitis. Statim
vt se commouerit turbabit vos et
terror eius irruet super vos. Me-
morā vestra cōparabit cinerū et re-
digenē in lutū ceruices vrē. Ta-
cite paulisp vt loq; qdāmq; mihi
mēs suggesserit. Quare lacero car-

nes meas dentibus meis et aīam
meā porto in manibus meis. Etia
si occiderit me in ipso sperabo. Ve-
ritatē vias meas in aspectu ei⁹
arguam et ipse erit saluator meus.
Nō em̄ timeat in cōspectu ei⁹ omnis
ypocrita. Audite sermonē meū et e-
migmata percipite aurib; vris. Si
fuero iudicat⁹ scio q iustus inue-
niar. Quis ē qui iudicat mecum?
Veniat. Quare tacēs consumor?
Duo tm̄ ne facias mihi et tūc a fa-
cie tua nō abscondar. Manū tuam
lōge fac a me et formido tua nō me
terreat. Voca me et rñdebo tibi aut
certe loquar et tu rñde mī. Quāta
habeo iniquitates et peccata sceleā
mea et delicta oīde mihi? Cur faci-
em tuā abscondis et arbitraris me
inimicū tuū. Contra foliū qd vē-
to rapit oīdis potentiam tuā et sti-
pulā siccam persequeris. Scribis
em̄ contra me amaritudines et cō-
sumere me vis peccatis adolescentie
mee. Posuisti in neruo pedē meū
et obseruasti oēs semitas meas et
vestigia pedū meorum cōsiderasti.
Quia qh putredo cōsumend⁹ sum
et qh vestimētū qd cōmedit a tinea.
Homo nat⁹ de muliē breuē viuēs
tempore repletur multis miseris.
Qui quasi flos egredit et conter-
tur et fugit velut vmbra et nunq;
in eodem statu pmanet. Et dignū
ducis sup hūuscemodi apēire o-
culos tuos et adducere eum tecū in
iudiciū. Quis pōt facere mūdum
de imūdo pceptū semine? Nōne tu
quī solus es? **Ca. xiiij**

Breues dies hōis sūt numer⁹
mensum ei⁹ apud te ē. Con-
stituisti terminos ei⁹ q pteriri nō

poterūt **R**ecede paululū ab eo vt
quiescat: donec optata veniat sic
mercenarij dies ei? **L**ignū habz
spem. **S**i p̄cisū fuerit: rurſū vire
ſcit ⁊ rami ei? pullulāt. **S**i ſenuē
rit in terra radix ei? et in puluere
emortu? fuerit trunc? illius: ab
odore aque germinabit et faciet
comā quāſi cū p̄mū plantatū eſt.
Hō vero cū mortu? fuerit ⁊ nuda
tus atq; conſupt? vbi queſo eſt?
Quō ſi recedāt aque de mari et
fluuiū? vacue fact? areſcat: ſic hō
cū dormierit non reſurget. **D**onec
atterat celū non euigilabit: nec
conſurget de ſomno ſuo. **Q**uīs mi
hi hoc tribuat ſt i inferno prote
gas me ⁊ abſcondas me donec p
tranſeat furor tu? ⁊ cōſtituas mi
hi temp? in quo recorderis mei:
Putafne mortu? hō mo rurſū vi
uet. **C**ūctis diebo quibz nūc mili
to: expecto donec veniat immuta
cio mea. **V**ocabis me: et ego rñ
debo tibi. **O**perū manuū tuarū por
riges dexterā. **T**u quideꝫ greſſus
meos dinumerasti ſed parce pec
catis meis. **S**ignasti quāſi i ſac
culo delicta mea. **S**icut cadēs defluit ⁊ ſarū
tranſſert de loco ſuo. **L**apides ep
tauāt aque ⁊ alluſione paulatim
terra conſumit ⁊ hōies ergo ſimi
lit pdes. **R**oboraſti eū paululum
ne ippetuum trāſiret. **I**mmutab
faciem ei? ⁊ emittes eū. **S**ive no
biles fuerint filij ei? ſive ignobi
les non intelliget. **A**ttamen caro
ei? dū viuet dolebit ⁊ aīa illi? ſu
per ſemetipſo lugebit. **Ca. xv.**

Respoñdes autē eliphā thēa
mites dixit **N**ūquid sapiēs

rñdebit quāſi in ventū loquēs: et
implebit ardore ſtomachū ſuum
Arguis verbis eum quī non ē eq̄
tui: ⁊ loquens qđ tibi nō expedit
Quantū in te ē euacuaſti timorē
et tulisti preces cōſa deo. **D**ocuit
em̄ iniquitas tua os tuū ⁊ imitatis
linguā blaſphemaciū. **C**ōdenabit
te os tuū ⁊ non ego ⁊ labia tua re
ſpōdebūt tibi. **N**ūquid p̄m? hō
tu nat? es et añ colles formatus
Nūquid oſiliū dei audiſti ⁊ in ſe
rior te erit ei? ſapiēcia? **Q**uid no
ſti qđ ignorem? quid itelligis qđ
neſciam? **E**t ſenes ⁊ antiqui ſūt
in nobis multo vetuſtiores q̄ pa
tres tui. **N**ūquid grāde ē vt con
ſoletur te deus? **S**z verba tua pua
hoc phibent. **Q**uid te eleuat cor
tuū ⁊ quāſi magna cogitans atto
ritos habes oculos? **Q**uid timet
cōtra deum ſpūs tu? vt proferas
de ore tuo hui?cemodi ſmones.
Quid ē hō vt imaculat? ſit: ⁊ vt
iuſt? appareat nat? de muliere.
Ecce inter ſanctos ei? nemo imu
tabilis et celi non ſūt mūdī in cō
ſpectu ei?: quātomagis abhōiabi
lis ⁊ inutilis hōmo qui bibit qua
ſi aquā iniquitater. **O**ſtendam tibi
audi me qđ vidi narabo tibi. **S**a
pientes oſitetur ⁊ non abſcōbūt
prēs ſuos. **Q**uibo ſolis data eſt
terra ⁊ nō trāſiūt alienus p eos
Cunctis diebo ſuis impi? ſuper
bit: ⁊ numer? ānotum cert? ē ty
ſandis ei?. **S**omit? terroris ſem
per i auribz illi? ⁊ cū par ſit: ille
ſp iſtdias ſu ſplcat. **N**ō credit q̄
reūſi poſſit de febris ad lucē cāi
ſpectās vñdīq; gladiū cū ſe moue
rit ad q̄rēdū panē **N**ouit q̄ pat?

fit i manu ei? tenebrae dies Teer
 rebat eū tribulatio et angustia val
 labat eū sicut regē qui prepat
 ad plū. Testēdit aduersus deum
 manū suā et contra omnipotentē robo
 rat? est. Cucurrit aduersus eū ere
 cte collo et pignū ceruicē armat?
 est. Operuit facies ei? crassitudo
 et de lateribz ei? aruina depēdet.
 Habitauit in ciuitatibz desolatis
 et i domibz desertis q̄ in tumultos
 sūt redacte. Non ditabit nec ple
 uerabit substācia ei? nec mittet
 in terrā radicē suā. Nō recedet de
 tenebris sīamos ei? arefaciet flā
 ma et auferet spū oris ei?. Non
 credet frustra errore decept? q̄
 aliq̄ pre dīo redimēdū sit. Anq̄ di
 es ei? impleant pibit et man? ei?
 arefcent. Vedeť quā vinea in pri
 mo flore botē? ei? et quā oliua p
 idēs florē suū. Congregatio em̄
 p̄pocite steril? et ignis deuorabit
 tabernacula eoz q̄ munera libentē
 accipiūt. Cōcepit dolorē et peperit
 iniquitatem et vterus ei? prepat
 dolos.

Ca. xvi

Respōdēs aut iob dixit. Audi
 uī frequenter talia. Cōsolatoēs
 onerosi oēs vos estis. Nunquid
 habebunt finē v̄ba ventosa. Aut
 aliq̄d tibi molestū est si loquaris
 Poterā et ego similia v̄ri loq̄. At?
 v̄tinā eēt aīa v̄ra pro anima mea
 Cōsolater et ego vos sermonibz
 et mouerē caput meū sup vos sicut
 borarem vos ore meo et mouerē
 labia mea q̄si p̄ens rob. S; q̄d
 agam. Si loquit? fuero nō q̄scit
 dolor me? et si tacuero non recedz
 a me. Nūc aut oppressit me dolor
 me? et i nihili redacti sūt oēs ac

tus mei. Ruge mee testimoniū di
 cit contra me et suscitāt falsiloqu?
 aduersus faciem meā contradicēs
 m̄. Collegit furorē suū in me et cō
 minās m̄ infremuit contra me dēti
 bz suis. Hostis me? terribilibz
 ocul? me intuit? est. Aperuerunt
 sup me ora sua et exprobrātes p
 auferūt maxillā meā faciati sūt
 p̄mis meis. Cōclūsit me de? ap̄s
 iniquū et manibz impiorū me tra
 didit. Ego ille quodā opulentus
 rep̄te otit? sū tenuit ceruicē me
 am. Confregit me et posuit sibi q̄t
 in signū. Circūdedit me lanceis su
 is ouulnerauit lūbos meos. Non
 pepit et effudit i tra viscera mea
 Cōcidit me vulnere sup vuln?
 irruit i me q̄si gygas. Sacā con
 fui sup autē meā et operui cinē car
 nē meam. Facies mea intumuit
 fletu et palpebre me caligauerūt.
 Hec passus sū absq; iniquitate ma
 nus mee cū habere mūdās ad deū
 preces. Terra ne opias sanguinē
 meū neq; inueniat in te locum la
 tendi clamor meus. Ecce em̄ in ce
 lo testis me? et oscius me? in ex
 celis. Verbosi amici mei ad deū
 stillat oculus me? Atq; v̄tinā si
 iudicaret vir cum deo quō iudicat
 fili? h̄is cū collega suo. Ecce em̄
 breues am̄ transeūt et semitā pe
 quā nō reūtā abulo. Ca. xvij.

Spiritus me? attenuabit di
 es mei breuiabuntur et solū
 mibi superest sepulchrū. Nō pecca
 uī et in amaritudinibz morat? oculus
 me? Libera me et pone me iux
 ta te et cuiusuis man? pugnz con
 tra me. Cor eoz lōge fecisti a disci
 plina p̄pterea non exultabūt

Prebā pollicet socijs et oculi filio
rū ei⁹ deficient. **P**osuit me quasi in
puerbiū vulgi et exemplū sum co
ram eis. **C**aligauit ad indignatio
nem oculus me⁹ et mēbra mea q̄si
in nihilū redacta sunt. **S**tupebāt
iusti sup hoc et innocens contra y
pocrisam suscitabit. **E**t tenebit iu
stus viam suam et mūd⁹ manibus
addet fortitudinē. **I**git oēs vos cō
uertimini et venite et nō inueniāz
in vobis vllū sapiētē. **D**ies mei
transierunt cogitationes mee dissipa
te sunt torquentes cor meum.
Noctem verterunt in diem. rursū
post tenebras spero lucē. **S**i susti
nuero infern⁹ domus mea est. et i
tenebris strauī lectulū meū. **O**ut re
diti dixi pater me⁹ es. mater me
a et soror mea verim⁹. **V**bi est er
go nūc prestolatio mea: et paciētī
am meam quis considerat. **I**n pro
fundissimū infernū descendit
oīa mea. **P**utasne saltem ibi eī re
quies mibi? **Ca. xviij.**

Respondens at baldad fuites
dixit. **V**bi ad quē finē verba
iactabis? **I**ntellige prius et sic loq
mur. **Q**uare reputati sumus vt iu
mēta. et sordidū corā te? **Q**ui per
dis aīam tuā in furore tuo. **N**un
quā ppter te dereliquet tēra. **E**t trās
ferent rupes de loco suo? **N**onne
lux ip̄i⁹ extinguet nec splendet
flamma ignis ei⁹? **L**ux ob tenebre
scet i tabernaculo illius et lucerna
q̄ sup eū est extinguet. **A**rtabuntur
gressus virtutis ei⁹ et p̄cipitabit
eum consiliū suū. **I**mmisit enim
in rete pedes suos et in maculis e
ius ambulat. **T**enebit planta illi
us laqueo et exardescet contra euz

stis. **A**bscondita est in terra pedi
ta ei⁹ et decipula illi⁹ sup semitas.
Vndiq; terrebut eū formidines
et inuoluent pedes ei⁹. **A**ttenuetur
fame robur ei⁹ et inedia inuadat
costas illius. **D**euoret pulchritudi
nē cutis ei⁹ et consumat brachia
illius primogenita mors. **A**uellat
de tabernaculo suo fiducia ei⁹ et
calcet super eum quasi rex interit.
Habitent in tabernaculo illi⁹ socij
ei⁹ q̄ nō ē asp̄gatur in tabernaculo
ei⁹ sulphur. **D**ecēsum radices ei⁹
ficcēt. **S**ursum autē atterat mel
lis ei⁹. **M**emorā illi⁹ peat de terra
et non celebretur nomen ei⁹ i plate
is. **E**xpellet eum de luce i tenebras
et de orbe transferet eū. **N**on erit se
men ei⁹ neq; p̄genies in populo su
o. nec vllē reliquie in regiōib⁹ ei⁹.
In die stupebunt nouissim⁹ et pri
mos inuadet h̄oror. **H**ec sunt ergo
tabernacula iniqui et iste locus ei⁹
qui ignorat deum. **Ca. xix.**

Respondens at iob dixit. **V**
bi quo affligitis animam
meam et atteritis me sermonibus?
En decies confunditis me et nō eris
bescitis opprimentes me. **N**empe
et si ignorauī mecum erit ignoran
tia mea. **A**t vos contra me erigimi
ni et arguitis me obprobrijs me
is. **S**altem nunc intelligite q̄ de⁹
nō equo iudicio afflixerit me et fla
gel⁹ suis me cinxit. **E**cce clamato
rūm paciens et nemo audiet vocē
ferator⁹ et non ē q̄ iudicet. **S**emitas
meā circūsepsit et transire nō possū
et i calle meo tenebras posuit. **S**poli
auit me gl̄ia mea et abstulit coro
nā de capite meo. **D**estruxit me vn
diq; et p̄eo et q̄i euulsi arboris abstu

lit sp̄e meā. **I**uat? ē oīrame sū vōi
ei? et sic me habuit quasi hostem
suū. Simul venērūt latrones ei?
et fecerūt sibi viā p̄ me et obsederūt
i gyro tabernaculū meū. Fratres
meos longe fecit ā me et notī mei
q̄si alieni recesserūt a me. Dereli
q̄rūt me p̄pinq̄ mei et q̄ me noue
rāt obliti sūt mei. Inq̄līm dom?
mee et ancille mee sicut alienū ha
buerūt me et quasi p̄grin? fui i
oculis eorū. Seruū meum vocavi et
non rēdit ore p̄prio deprecabar illū
Valitū meū exhorruit p̄ro et mea
et orabā filios vteri mei. Stulti q̄;
despiciēbant me et cū ab eis recess
sissem detrahebāt mihi. Abhomi
nati sūt me quōdā cōsiliarij mei et
quē maxime diligebā auersatus ē
me. Velli mee cōsūptis carnibz
abhehit os meum et derelicta sūt
tantūmodo labia circa dentes me
os. Misere mini mei misere mini
me salte vs amici mei q̄ man?
dñi tetigit me. Quare p̄seq̄mini
me hīc de? et carnibz meis satura
mi? Quis mihi tribuat vt scribā
tur s̄mōnes mei. Quis mī det vt
exarent i libro stilo ferre o et plū
bilamīa vel celte sculpanē in fili
ce. Scio ei q̄ redēptor me? viuāt
et i nouissimo die de t̄ra surrectu
r? sū. Et rursum circūdabor pelle
mea et i carne mea videbo deum.
Quē visur? sū ego ip̄e et oculi mei
cōspecturi sūt et nō ali? Reposita
ē hec spes mea i sinu meo. Quae
ergo nūc dicitis p̄seq̄mur eū et ra
dicē verbi iuēiam? contra eum.
Fugite ergo a facie gladij qm̄ vl
tor iniquitatū gladius ē et scitote
eē iudiciū.

Ca. xx.

Respondēs autē sophār naa
mathites dixit. **I**stae co
gitationes mee varie succedūt sibi
et mens i diuersa rapiūt. Doctri
nā q̄ me arguis audiā et sp̄s itel
ligencie mee rēdebit mihi. Hoc
scio a p̄ncipio ex quo ē positi? ho
mo sup̄ terrā qd̄ laus impiorū bre
uis sit et gaudiū p̄pocrite ad in
star pūcti. Si ascenderit vsq̄ ad
celū supbia ei? et caput ei? nubes
tetigerit q̄si sterq̄limū i fine p̄de
tur et q̄ eū viderāt dicēt. **V**bi est?
Velut somniū auolans non inue
niēt. trāsiēt sicut visio nocturna
Paul? quī eū viderat nō videbit
neq̄ vltra intuebitur eū loc? su?
Filij eius adherentur egestate et
man? illi? reddēt ei dolore suum.
Osta ei? i plebū turpicijs adolēscē
cie ei? et cū eo i puluere dormient
Cum em̄ dulce fuerit in ore eius
malū abscondit illud sub lingua
sua. Parcet illi et nō dereliquet
illud et celabit in gutture suo. Pa
nis ei? i vtero illi? vertet i sel as
pidū i trāsec? Diuidas q̄s deuora
uit euomet et de vētre illi? extra
het eas de? . Caput aspidū fuget
et occidit eū lingua vipere. Non
videat ciuulos flumis torrentis
mell? et butiri. Vt q̄ fecit oīa nec
tñ cōsumet. Iuxta multitudinē ad
iuentionū suarū sic et sustinebit q̄
niā cōringens nudauit pauperis
domū rapuit et nō edificauit eas
nec ē satiatus venter ei?. Et cum
habuerit q̄ cōspiciat possidē nō
poterit. Nō remāsit de cibo eius
et p̄pterea nihil p̄manebit de bo
nis ei?. Cū satiatus fuerit arfabi
tur estuabit et omnis dolor irruet

super eū. **V**inā impleatur venter
eius vt emittat in eū iram furoris
sui ⁊ pluat super illum bellum suū
Fugiet arma ferrea et ictus i ac
cum ereum. eductus et egrediens
de vagina sua et fulgurās i ama
ritudine sua. **V**adent et veniet sup
eū horribiles. oēs tenebre abscon
dite sunt in occultis ei⁹. **D**eus orabit
eum ignis qui nō succenditur. af
fliget relictus in tabernaculo suo
Reuelabūt celi iniquitatem ei⁹ et
terra cōsurgēt aduersus eum. **A**p
tum erat germen domus illi⁹. **D**etra
hēt in die furoris dei. **H**ec est ps
hōis impij a deo et hereditas ve
borum eius a domino.

Capitulum vicehūmūm.

Respondens at iob dixit. **A**udi
te queso sermones meos et
agite penitentiam. **S**ustinete me
vt et ego loquar et post mea si vi
debitur verba ridete. **N**unquid cō
tra hōiez disputatio mea est vt me
rito nō debeam cōtristari. **A**tteni
te me⁹ obstupescite ⁊ suppoite di
gitum ori vestro. **E**t ego quando re
cordatus fuero ptimesco. et conat
it carnem meam tremor. **Q**uare
ergo impij viuunt. subleuati sunt
cōfortatiq; diuicijs. **S**emen eorū
permanet coram eis. ppiquorū tur
ba et nepotum in cōspectu eorum.
Domus eorū secrete sunt et paca
te et non est virga dei super illos.
Hos eorū cōcepit ⁊ non abortiuit
vaccā pepit ⁊ non est priuata fetu
suo. **E**grediuntur quasi greges p
uuli eorū ⁊ infantes eorū exultant
lusuibus. **T**enent tympanum et cy
tharā ⁊ gaudent ad sonitū organi.
Ducūt in bonis dies suos ⁊ in pū

cto ad infernū descēdunt. **Q**uid
perunt deo recede a nobis et scien
tiam viarū tuarū nolum⁹. **Q**uī
est oīpotes vt seruiam⁹ ei. **E**t qd
nobis pdest si orauerimus illum.
Verūtamen quia non sūt in manu
eorū bona sua. cōsiliū impiorū
lōge sit a me. **Q**uotiens lucerna i
piorū extinguetur ⁊ superueni
et eis inmundatio ⁊ dolores diuidet
furoris sui. **T**runt sicut palee an
te faciem ventī ⁊ sicut fauilla quaz
turbo dispergit. **D**eus seruabit
filijs illius dolorem patris. ⁊ cum
reddiderit tunc sciet. **V**idebunt o
culi ei⁹ interfecitiōem suā ⁊ de fu
rore omnipotentis bibet. **Q**uid ei
ad eū pertinet de domo sua post se.
Et si numerus mensium ei⁹ dimi
diatur. **N**unquid deum docebit qd
piam scientiam qui excelsos iudi
cat. **I**ste moritur robustus ⁊ san⁹
diues et felix. viscera eius plena
sunt adipe et medullis ossa illius
irrigantur. **A**lius vero moritur in
amaritudine anime sue ab hīs vllis
opibus et tamen simul in puluere
dormient ⁊ vermes operient eos.
Certe noui cogitatiōes vestras. et
sententias contra me iniquas. **D**ici
tis enim. **V**bi est domus principis
et vbi tabernacula impiorū. **I**n
terrogate quemlibet de viatorib⁹
et hec eadem illum intelligere cog
nosceitis. **Q**uia in diem perditio
nis seruatur malus et ad diem fu
roris ducetur. **Q**uīs arguet corā
eo vias eius ⁊ que fecit quīs red
det illi. **I**pse ad sepulcra ducetur
et in congetie mortuorū vigilabit.
Dulcis fuit glaries cocti et p⁹ se
oēs hōiez trabz ⁊ añ se inuēabiles

IOB

Quo igitur consolamini ne frustra cum
enim vram repugnare omnia sit veri
tati.

Capitulum xxiij.

Respondens autem eliphaz thema
mitem: dixit. Nunquid deo
potest opari homo etiam cum perfecte fuerit
scientie? Quid prodest deo si iustus fi
eris: aut quid ei confers si immaculata
fuerit vita tua. Nunquid timens
arguet te et vermet te cum in iudicium
et non propter malitiam tuam plurimam
et infinitas iniquitates tuas. Abstulisti enim pignus fratri tuo sine
causa et nudos spolasti vestibus.
Aquam lassam non dedisti et esurienti sub
traxisti panem. In fortitudine bra
chii tui possidebas terram et potes
tissimum obtinebas eam. Viduas di
misti vacuas et lacertos pupil
lorum comministi. Propterea circum
datus es laqueis et turbat te for
mido subita. Et putabas te tene
bras non visum et impetum aquarum mun
dantium non opposuisti. An cogitas
quod de excelso celo sit et super stella
rum verticem sublimetur? Et dices.
Quid enim nouit deus? Et quasi per cal
sinem iudicat. Nubes latibulum eius
nec nostram considerat et circa cardines ce
li pambulat. Nunquid semitam seculo
rum custodire cupis quam calcauerunt
viri iniqui qui sublati sunt ante tempus suum
et fluuii subuertit fundamentum eorum.
Qui dicebant deo recede a nobis et
quasi nihil possit facere omnipotens:
estimabant eum cum ille impleisset do
mos eorum bonis. Quorum finis paul
sit a me. Videbunt iusti et letabuntur
et innocens subsannabit eos. Nonne
succisa est erectio eorum et reliquias
eorum deuorauit ignis. Acquiesce igitur
tibi et habeto pacem. et per hoc habebis

bis fructus optimos. Suscipe ex
ore illius legem et pone sermones eius
in corde tuo. Si reuersus fueris ad
omnipotentem edificaberis et longe facies
et iniquitatem a tabernaculo tuo. Da
bit pro te frater filice et pro filice torretes
aureos. Et itaque omnipotens contra ho
mines tuos et argentum coaceruabit
tibi. Tunc super omnipotentem delictis
afflues et eleuabis ad deum faciem tuam.
Rogabis eum et exaudiet te et vota
tua reddes. Decernes rem et vermet
tibi et in viris tuis splendebit lumen.
Quem enim humiliat? fuerit erit in glo
ria et qui inclinauerit oculos ipse
saluabitur. Saluabitur innocens sal
uabitur autem mundicia manuum su
arum.

Capitulum xxiiii.

Respondens autem iob: ait. Nunc
quoniam in amaritudine est sermo me
us et manus plagae mee aggravata
est super gemitum meum. Quis mihi
tribuat ut cognoscam et inueniam illum
et veniam per se ad solium eius? Donatus co
ram eo iudicium et os meum replebo
increpationibus ut sciam verba quae mi
hi respondeant et intelligam quid loqua
tur mihi. Nolo multa fortitudinem
contendat meum: nec magnitudinem
sue mole me premit. Proponat equi
tatem contra me et pueniet ad victoriam
ante iudicium meum. Si ad orientem
iero non apparet: si ad occidentem
non intelligam eum. Si ad sinistram
quid agam? Non apprehendam eum.
Si me vertam ad dexteram non vi
debo illum. Ipse vero scit viam meam
et probabit me quasi aures quod per ignem
transit. Vestigia eius secutus est
pes meus viam eius custodiui:
et non declinaui ex ea. A mandatum
labiorum eius non recessi et in sinu meo

abscondi verba oris ei? Ipse enim solus est et nemo auertere potest cogitationem eius et anima eius quodcumque voluit hoc fecit. Cumque expleuerit in me voluntatem suam et alia multa similia preesto sunt ei. Et idcirco a facie eius turbatus sum et considerans eum timore sollicitor. Deus molliuit cor meum et omnipotens conturbauit me. Non enim perire propter imminentes tenebras. nec faciem meam operuit caligo.

Ca. xxiij

Abs omnipotente non sunt abscondita tempora. qui autem nouerunt eum ignorant dies illi. Alii terminos transtulerunt. dirupuerunt greges et pauperunt eos. Alii pupillos auerterunt et abstulerunt pro pignore boue vidue. Subuerterunt pauperum viam et oppresserunt pauperes mansuetos terre. Alii quasi onagri in deserto egrediuntur ad opus suum. vigilantesque ad predam preparent panem liberis. Agrum non suum demunt et vineam eius quam vi oppresserunt vindemiunt. Nudos dimittunt homines indumenta tollentes quibus non est opimentum in frigore. quos ymbres montium rigant et non habentes velamen amplectantur lapides. Dim fecerunt depredantes pupillos et vulgum pauperem spoliauerunt. Nudis et incedentibus absque vestitu et esurientibus tulerunt spicas. Inter acervos eorum meridiati sunt qui calcatis torcularibus sitiunt. De ciuitatibus fecerunt viros gemere et anima vulneratorum clamauit et deus in ultimum abire non patitur. Ipsi fuerunt rebelles lumen. Nescierunt vias eius nec euerhi sunt per semitas illius. Mane primo confregit homicida in

sciat egenum et pauperem per noctem vero erit quasi fur. Oculi adulteri obseruat caliginem dicens non me vidit oculus et operiet vultum suum. Per fodit in tenebris domos sicut in die condixerat sibi et ignorauerunt lucem. Si subito apparuerit aurora arbitrans ymbrem mortis et sic in tenebris quasi in luce ambulat. Reus est super faciem aque. Maledicta sit pars eius in terram nec ambulet per viam vinearum. Ad minimum calorem transeat ab aquis minimum et vbi ad inferos peccatum illius. Obliviscatur eius misericordia. Dulcedo illius vermes. Non sit in recordatione. sed conteratur sicut lignum infructuosum. Dauit enim sterilem et que non parit et vidue bene non fecit. Detrahit fortes in fortitudine suam cum steterit non credet vice sue. Debit ei deus loqui cum penitentie et ille abusus eo in superbia. Oculi autem eius sunt in visis illius. Eleuati sunt ad modicum et non subleuantur et humiliabuntur sicut omnia et auferentur et sicut summitates spicarum conterentur. Quod si non est ita quod me potest arguere esse mentitum et ponere ante deum verba mea.

Capitulum. xxv.

Respondens autem baldad suites dixit. Potestas et terror apud eum est qui facit concordiam in sublimibus suis. Numquid est numerus militum eius et super quem non surget lumen illius. Numquid iustificari potest homo compatus deo. aut apparere mundus natus de muliere. Ecce luna etiam non splendet et stelle non sunt munde in conspectu eius quoniam magis homo putredo et filius hominis vermis.

Ca. xxvi

Respondens at iob dixit. Cuius adiutor es? Nunquid imbecillus et sustentas brachium eius quod non est fortis? Cui dedisti consilium? Forfitan illi qui non habet sapientiam et prudentiam suam ostendisti plurimam? Quae docere voluisti? Nonne enim qui fecit spiritum meum? Ecce gygantes gemunt sub aquis et qui habitant ad eis nudus est inferus coram illo et nullum est opimentum perditioni. Qui extendit aquilones super vacuum et appendit terram super nihilum. Qui ligat aquas in nubibus suis ut non erupant pariter deorsum. Qui tenet vulvum solis sui et expandit super illud nebulam suam. Terminum circumdedit aquis ubi dum finitur lux et tenebre. Columnae celi contremiscunt et pavent ad nutum eius. In fortitudine illius repente maiora aggregata sunt et prudentia eius passim superbum. Spiritus eius ornavit celos et obstetricavit manu eius eductus est coluber tortuosus. Ecce haec ex parte dicta sunt viarum eius. Et cum videris quam stillam fimois eius audieris? quod poterit comparari magnitudinis illius? inveni.

Ca. xxvii.

Addidit quoque iob assumens parabola suam et dixit. Vivit deus qui abstulit iudicium meum et omnipotens qui ab amaritudine ad duxit animam meam. quia donec superest alius? in me et spiritus dei in naribus meis non loquatur labia mea iniqua. nec lingua mea meditabitur mendacium. Absit a me ut iustos esse vos iudicet. Donec deficiam non recedam ab innocentia mea. Iustificatiorem meam quam cepi tenere non desera. Neque enim reprehendit me cor

meum in omni vita mea. Sicut impius inimicus meus et adversarius meus? quod si itaque? Quae est enim spes hypocrite si auare rapiat et non liberet deus animam eius? Nunquid deus audiet clamorem eius? cum venerit super eum angustia? Aut poterit in omnipotente delectari et invocare deum omni tempore? Decebo vos per manum dei quae omnipotens habeat nec abscondam. Ecce omnes vos nostis et quod sine causa vana loquimini. Hec est pars hominis impij apud deum et hereditas violentorum quae ab omnipotente suscipient. Si multiplicati fuerint filij eius? in gladio erunt et nepotes eius non satiabuntur pane. Qui reliqui fuerint ex eo sepelientur in interitum et viduae illius non plorabunt. Si comportaverit quod si terra argentum et sicut lutum perperit vestimenta. probabit quidem sed iustus vestiet illis et argentum innocens dividet. Edificavit sicut tinea domum suam et sicut aulicis fecit umbraculum. Divites cum voluerint nihil seque auferet aperiet oculos suos et nihil inveniet. Apprehendet eum quasi aqua inopia nocte opprimet eum tempestas. Collet eum ventus proes et auferet et velut turbo rapiet eum de loco suo. Et emittet super eum et non parcat de manu eius fugiles fugiet. Stringet super eum manus suas et habilabit super illum ignis locum eius.

Abet argentum Ca. xxviii.

Venarum suarum principia et auro locus est in quo conflatur. Ferrum de terra tollit et lapis solit? calore in eis vertit. Tempus posuit tenebris et universorum finem ipse considerat. Lapidem quoque caligis et umbram mortis dividet torrens a

populo pegrinate eos q̄s oblitus ē
pes egentis h̄is et inuios. Terra
de q̄ oriebat̄ panis. in loco suo ig
ni subuerſa eſt. Locus ſaphiri lapi
des ei⁹ et glebe illi⁹ aux. Semita
ignorauit aui⁹ nec intui⁹ eſt ocu
los vulturis. Nō calcauerūt eam fi
lij iſtitorū nec p̄traſiuit per eam
leena. Ad ſalicē extendit manum
ſuam ſubuerſit a iudicib⁹ montes.
In petris riuos excidit et oē preci
oſum vidit ocul⁹ ei⁹. Proſunda
q̄z fluminoꝝ ſcrutat⁹ eſt et abſcōdi
ta produxit in lucem. Sapia vero
vbi inuenitur q̄s ē loqu⁹ intelligē
tie. Nescit homo precium ei⁹ nec
inuenit in terra ſuaui⁹ viuetūz.
Abiſſus dicit nō eſt in me et mare
loquitur non eſt meū. Non dabit
aurum obtuſum p̄ ea. nec appēde
tur argētū in cōmutatiōe ei⁹. Nō
cōferet tinctis in die colorib⁹ nec
lapidi ſardonio p̄cioſiſſimo vel ſa
phiro. non adequabit̄ ei aux vel
victū. nec cōmutabūtur vaſa p̄ ea
auri excelsa et eminētia non cōme
morabūtur cōpatiōe ei⁹. Trahitur
aut̄ ſapia de occultis. non adequa
bitur ei topaſion de ethiopia. nec
tincture mūdifiſſime cōponetur. Un
de ergo ſapientia venit et quis ē lo
cus intelligentie. Abſcondita eſt
ab oculis oīm viuētūz volucres
q̄z celi latet. Perditio et mors dixe
runt auribus noſtris audiui⁹ ſa
mam ei⁹. Deus intelligit viam
ei⁹ et ipſe nouit locum illi⁹. Ipſe
enim fines mundi intuetur et oīa
que ſub celo ſunt reſpicit. Qui fe
cit ventis pondus et aquas appen
dit menſura. Qñ ponebat pluuijs
legē et viā p̄cellis ſonātib⁹. tūc

vidit illā et enarrauit et p̄parauit et
inueſtigauit et dixit homini. Ecce
timor domini ipſa eſt ſapiētia et re
cedere a malo intelligentia.

Capitulum. xxi.

Iddidit q̄z iob aſſumens pa
bolaz ſuarū dixit. Quis mihi
tribuat vt ſim iuxta meſes p̄ſti
nos ſim dies quibus deus custodi
ebat me. Qñ ſplendebat lucerna
ei⁹ ſup caput meum et ad lumen
ei⁹ ambulabā in tenebris. Sicut
fui in dieb⁹ adoleſcentie mee. quā
do de⁹ ſecreto erat in tabernaculo
meo. Qñ erat oīpotens mecum et i
circuitu meo pueri mei. Qñ lauabā
pedes meos butyro et petra funde
bat mihi riuos olei. Qñ p̄cedebā
ad portam ciuitatis et in platea pa
bant cathedra; mihi. Videbant me
iuuenes et abſcōdebant et ſenes
aſſuegētes ſtabant. P̄ciſipes ceſ
ſabant loqui et digitum ſuppone
bant ori ſuo. Vocem ſuam cōhibe
bant duces et lingua eorū gutturi
ſuo adhibebat. Auri⁹ audiens bea
tificabat me et oculus videns testi
monium reddebat mihi eo q̄ libe
raſſem pauperem vociferantem et
pupillum cui non eſſet adiutor.
Benedictio p̄turi ſuper me venie
bat et cor vidue cōſolatus ſum. Ju
ſtitia induit⁹ ſū et veſtiū me ſicut
veſtimento et dyademate iudicio
meo. Ocul⁹ fui ceco et pes clau
do. Mater erā paupm et cauſā quā
neſciebā diligentiffime inueſtiga
bam. Conterebam molas iniq̄ et de
dentib⁹ illi⁹ auferebā p̄dā. Dicebā
q̄z. In mūdulo meo moriar et ſicut
palma multiplicabo dies. Radix
mea apta ē ſec⁹ aq̄ et ros morabit̄

IOB

in emissione mea. Gloria mea sp
innouabit et arcus me⁹ in manu
mea instaurabit. Qui me audi
ebant expectabāt sentēciaz et itē
tacebant ad cōsiliū meū. Verū
meis addē nihil audebāt et sup
illos stillabat eloqū meū. Expec
tabāt me sicut pluuiā et os suū
aperiebant qñ ad ymbrem sero
tinū. Si qñ ridebam ad eos n̄ cre
debant et sup vult⁹ mei n̄ cadebat
in terrā. Si voluissē ire ad eos se
debam p̄m⁹. Cūq; sederē qñ rep
cūstante exercitū erā tñ meren
tium consolator. **Cap. xxx.**

Nunc autē deridēt me iunio
res tēpore quorū n̄ diḡbat
p̄res ponere cū caib⁹ gregis mei
Quorū virt⁹ manuū mīluerat p̄
nihilō et vita sp̄a putabātur idig
ni. Egēstate et fame steiles q̄ vos
bant i solitudine squalētes cala
mitate et miseria. Et mādēbāt her
bas et arborū cortices et radicū iuni
perorū erat cib⁹ eorū. Qui de qual
lib⁹ ista capiētes cū singula ēpe
tissēt ad ea cū clamorē arrebat
In desertis habitabāt torrentiū
in cauernis terre vel sup glareā.
Qui inter huiusmodi letabāt et
eē s̄b sentib⁹ delicias cōputabāt
Filij stultorū et ignobiliū et i terra
penit⁹ nō parētes. Nūc in eorū
cāticū versus sum et fact⁹ sū eis i
puerbiū. Abhōinānt me et lōge
fugiūt a me et faciē meaz cōspuerē
nō verent. Obaretra; ei suā ape
ruit et afflixit me et frenū posuit
i os meū. Ad dexteraz cōiēt calai
tatis mee ilico surrepēt. Pedes
meos s̄buerterūt oppresserūt qñ
fluctib⁹ semit⁹ suis. Dissipauerūt

it̄nēra mea. Inhiatī sūt mibi et
preualuerūt et nō fuit q̄ ferret au
xilium. Quasi rupto muro et apta
ianua irruerunt sup me et ad me
as misērias deuoluti sunt. Reda
ctus sū in nihilū. Abstulisti qñ vē
tus desiderium meū et velut nubes
pt̄transijt sal⁹ mea. Nūc autē i me
metip̄o marcescit aīa meaz possi
dent me dies afflictiois. Nocte
os meū p̄oratur dolorib⁹ et q̄ me
comedūt nō dormiūt. In multitu
dine eorū cōsumitur vestimētum
meū et quasi capicō tunice sic cōp
erūt me. Cōpatus sū luto et affimi
lat⁹ sū fauilez cinēi. Clamo ad te
et nō exaudis me sto et nō respicis
me. Mutat⁹ es mibi in crudelē et i
duricia manus tue aduersaris mī.
Elevasti me et quasi sup ventum
ponēs elisisti me valide. Scio qz
mōti tradas me vbi cōstituta est
domus oī viuēti. Verūtāmē nō
ad cōsūptiōem eorū emittis ma
nū tuā et si corruerint ipse saluab
Flebā quōdam sup eo q̄ affligus
erat et cōpaciebat aīa mea paup̄i
Expectabā bona et venerūt mibi
mala p̄stolabar lucē et eruperunt
tenebre. Interiora mea efferbuerūt
abh̄ vlla re q̄e p̄uenerūt me die⁹ af
flictiois. Merēs icedebā sine furo
re consurgēs in turba clamaui.
Fē sūi draconū et soci⁹ strudonū.
Cutis mea demigrata ē sup me et
ossa mea aruerūt p̄ caumate. Versa
ē i luctū cithara meaz organū me
um i vocē flētū.

Ca. xxxi

Pepigi fedus cū oculis meis
vt ne cogitarē qdē deī v̄gine
Quam enī p̄cē hēret in me deus

desuper et hereditatem in omnipotens &
 excelsis: Nunquid non perditio est iniquitas
 et alienatio operantibus iniustitiam
 Nonne ipse considerat vias meas et
 cunctos gressus meos dinumerat
 Si ambulavi in vanitate et festina-
 vit in dolo pes meus: appendat me
 in statera iusta et sciat deus simpli-
 citatem meam. Si declinavit gressus
 meus de via et si secutus est oculus me-
 us cor meum: et si in manibus meis
 adhaesit macula: seram et alius come-
 dat et progenies mea eradicet. Si
 deceptus est cor meum super muliere et si
 ad ostium amici mei insidiatus sum: scer-
 tum alterius sit vxor mea et super illam
 incuruent alij. Hoc enim nephas est
 et iniquitas maxima: ignis vbi ad per-
 ditioem deuorans et omnia eradicans
 geminaria. Si contempsit subire iudi-
 cium cum seruo meo et ancilla mea
 cum disceptaret aduersum me. Quibus
 enim facias cum surrexerit ad iudica-
 dum deus et cum quesierit quid respon-
 debo illi. Nunquid non in utero fecit
 me qui et illum operatus est et forma-
 uit me in vulua vniuersi? Si negaui
 quod volebam pauperibus et oculos vi-
 due expectare sed. Si comedi buc-
 cellam meam solus et non comedit
 pupillus ex ea. Quia ab infantia
 mea creuit mecum miseratio: et de
 utero matris mee ingressa est mecum.
 Si desperi pretereuntem eo quod non
 habuerit indumentum et absque opum
 to pauperem. Si non benedixerunt
 mihi latera eius et de velleribus o-
 uium meorum calefactus est. Si leua-
 ui super pupillum manum meam etiam cum
 videre me in porta superiorum: hume-
 rus meus a iunctura sua cadat et
 brachium meum cum suis ossibus con-

fringat. Semper enim quasi time-
 tes super me fluctat timor deum et
 pondus eius ferre non potui. Si pu-
 tauit aurum robur meum et obulo
 bixi fiducia mea. Si letatus sum su-
 per multis diuitiis meis et quod plui-
 ma reperit manus mea: si vidi soles
 cum fulgeret et lunam incedente cla-
 re et letatus est in abscondito cor me-
 um et osculatus sum manum meam ore
 meo: quae est iniquitas maxima: et
 negatio contra deum altissimum. Si
 gauisus sum ad ruinam eius quod me ode-
 rat et exultauit quod inuenisset eum
 malum. Non enim dedi ad peccandum
 guttur meum: ut expectet maledi-
 cens animam eius: si non dixerunt viri ta-
 bernaculi mei: quod det de carnibus eius
 ut saturemur. Foris non mansit pe-
 regrinus: ostium meum viatori patuit:
 si abscondi quasi homo peccatum me-
 um et celauit in sinu meo iniquitatem me-
 am: si expaui ad multitudinem mi-
 miam et despectio propinquorum ter-
 ruit me et non magis tacui nec e-
 gressus sum ostium. Quis mihi tri-
 buat adiutorem ut desiderium me-
 um audiat omnipotens: et librum
 scribat ipse qui iudicat: ut in hume-
 ro meo portem illum et circumde-
 illum quasi coronam mihi: Per-
 singulos gradus meos pronuncia-
 bo illi et quasi principi offeram eum
 si aduersum me terra mea clamat et
 cum ipsa sulci eius defluerint: si fructus
 eius comedi absque pecunia et animam eius
 colarum eius affligeri: per frumento ora-
 tur mihi tribulus et pro corde spinas.
Miser est autem tres. **Ca. xxvii**
 Viri isti respondere iob: eo quod
 iustus sibi videretur. Et iratus in
 dignatus quod est heliu filius bala-

chel buzites de cognatiōe ram. Ita
tus est aduersum iob eo q̄ iustus
se esse diceret corā deo. Porro ad
uersum amicos ei⁹ indignatus est
eo q̄ non inuenissent rñsiones, ra
cionabilem s̄ tñmodo condemnas
sent iob. Igitur heliu expectauit
iob loquētem eo q̄ seniores eēnt
quī loquebant. Cum autē uidisset
q̄ tres rñdere nō potuissent irat⁹
ē vehemēter. Rñdensq; heliu filius
barachel buzites dixit. Junior sum
tpe vs at̄ antiquor⁹. Idcirco diuini
sō capite verit⁹ sum vobis indicare
meam sententiam. Sperabam ei⁹
q̄ etas prolixior loqueret̄ et āno
rū multitudo doceret sapiam. Sed
vt video spūs ē in hōib⁹ et inspirā
tio oīpotētis dat intelligentiam.
Nō sūt lōgeui sapiētes nec senes
intelligūt iudiciū. Idō dicam audi
te me oñdam vobis etiā ego meā
sciam. Expectauit em̄ sermones ve
stros audiui prudentiam vram do
nec disceptaremini sermonib⁹ ve
stris et donec putabā vs aliquid
dicere cōsiderabam. Sed vt video
non ē q̄ possit arguē iob et rñdere
ex vobis sermōib⁹ ei⁹. Ne forte
dicatis inuenim⁹ sapiam deus p
iecit eū nō homo. Nihil locut⁹ est
m̄ ego nō fm̄ sermōes vros rñde
bo illi. P̄tinerūt nec rñdēt vltra
abstulerūtq; a se eloquiū. Qm̄ igit̄
tur expectauit et nō sunt locuti stete
rūt nec rñdēt vltra rñdebo et ego
p̄tem meā et ostendā sciam meā.
Plenus sum ei⁹ sermōib⁹ et coartat⁹
me spūs vteri mei. En venter me⁹
q̄m multū abh̄ spīaculo q̄ lagun
culas nouas dirūpit. Loqr̄ et respi
cabo paululum apiam labia mea

et rñdebo. Nō accipiā psonam viri
et deū hōmī nō equabo. Nescio em̄
q̄diu subsistam et si post modic⁹
tollat me factor me⁹. **Ca. xxxij.**

Hui⁹ igit̄ iob eloquia mea et
oēs sermōes meos ausculta.
Ecce apui os meū loquatur lingua
mea in faucib⁹ meis. Simpliciter cor
de meo sermōes mei et sententiam
labia mea purā loqūtur. Spirit⁹
dei fecit me et spīaculū oīpotētis
viuificauit me. Si potes rñde mi
hi et aduersus faciem meam cōfi
ste. Ecce et me fiaut et te fecit deus
et de eode; luto ego quoq; forma
tus sū. Verūtamē miraculū meū
nō te terreat et eloq̄cia mea nō
sit tibi grauis. Dixisti ergo in aurib⁹
meis et vocē verborū tuorū audi
ui. Mūdus sum ego et abh̄ delicto
i maculat⁹ et nō ē iniquitas in me.
Quia querelas in me reperit ideo
arbitrat⁹ ē me inimicū sibi. Posu
it in neruo pedes meos custodiuit
oēs semitas meas. Hoc est ergo i
q̄ non es iustificat⁹. Rñdebo tibi q̄
maior sit deus hōmī. Aduersum
eū contendis q̄ non ad oīa verba
rñderit tibi. Semel loqūtur deus et
secūdo idipsum nō repetit. Per sōnū
in visio nocturna qm̄ irruit sopor
sup hōmīes et dormiūt in lectulo.
Tunc aperit aures viroz et erudi
ent⁹ eos instruit disciplina vt auer
tat hōiem ab hīs que fecit et libe
ret eū de supbia eruct⁹ animā ei⁹
a corruptiōe et vitam illi⁹ vt non
trāseat in gladiū. Increpat q; per
dolorē in lectulo et oīa ossa ei⁹ mar
cescere faciūt. Abhōmiabilis ei⁹ fit i
vita sua panis et aīme illius cibus
ante desiderabilis. Tabescet caro

ei? et ossa q̄ tecta fuerāt nudabū
tur. Appropinq̄bit corrupcōi aīa
ei? et vita illi? mortiferis. Si fue
rit p̄ eo āgel? loquēs vnū de simi
lib? vt ānūciat hōis eq̄tatē mise
rebit ei? et dicz Libera eū vt non
descēdat i corrupcōez Inuei i q̄ ei
appiciet Cōsūpta ē caro ei? a sup
plicij? reūtat ad dies adolefcēcie
sue. Depcabitur deū et placabil? ei
erit et videbit faciē ei? i iūbilo et
rēbz hōi iusticiā suā respiciet hō
mies et dicz Deceui et vē deliq̄ et
vt erā dign? n̄ ēcepi. Libauit ani
mā suā ne p̄gēt i iteritū. s̄ viuēs
luce vidēt. Ecce hec oīa opat de
us tribo viciō p̄ singulos vt tuo
cet aīas eoz a corrupcōe et illumi
net luce vñetū. Attēde iob et au
di me et tace dū ego loquor. Si
aut hēs q̄ loq̄ris rēde m̄. Loq̄re.
Volo ei te appare iustū Qd si nō
hēs audi me: tace et docebo te sapi
entiam. **Ca. xxxiiij.**

Pronūciās itaqz heliu ecia?
hec locut? est. Audite sapiē
tes verba mea et eruditi ausculta
te me. Auris em̄ v̄ba p̄bat et gut
tur escas gustu diiudicat. Iudiciū
eligam? nobis et inter nos videā
m? qd sit meli?. Quia dixit iob
iust? sū et de? subūit iudiciū meū
In iudicando em̄ me mēdaciū ē vi
olēta sagitta mea absqz vllō pec
cato. Quis ē vir vt est iob qui bi
bit subsannacōnez quasi aquam
qui gradit̄ cum opantibz iniquita
te et ambulat cum viris impijs?
Dixit em̄. Non placebit vir deo
eciā si auariterit cum eo Ideo viri
cordati audite me. Absit a deo im
pietas et ab oīpōtēte iniquitas.

Op? em̄ hōis reddet ei et iuxta vi
as singulorū restituet eis. Vere
em̄ de? nō odēnabit frustra nec oī
pōtēs subūtet iudiciū. Quē oīstī
tuit aliū sup terrā ā quē posuit
sup orbē quē fabricat? ē. Si direxe
rit ad eū cor suū spm̄ illi? et flatū
ad se trahet. Deficiet oīs caro fil
et hōmo in cinerem reuertet. Si
habet ergo intellectum audi qd
dicit et ausculta vocē eloquij mei.
Nūquid q̄ nō amat iudiciū sana
ri p̄t. Et quō tu eū q̄ iust? ē itatū
odēnas? Qui dicit regi apostata
q̄ vcat duces ipios. Qui nō acci
pit p̄sonas p̄ncipū nec cognouit
tyrānū cū disceptaret oītra paupe
rē. Op? ei manuū eius sūt vñū
fi. Subito morient et in media
nocte rurbabuntur populi et per
trāhibūt et auferent violentū abs
qz manu. Oculi enim eius super
vias hominū et omnes gressus eo
rum considerat Non sūt tenebre et
non est vmbra mortis vt abscon
dantur ibi qui operantur iniquitatē
Neqz enim vltra in hominibz po
testate est: vt veniat ad deum i iu
diciū. Conteret multos innu
merabiles et stare faciet alios p̄
eis. Nouit enim opa eoz et idcir
co inducet noctem et conterentur
Quasi impios paussit eos i loco
videnciū. Qui quasi de industria
recesserunt ab eo et omnes vias
ei? itelligē noluerūt vt puenire
facerent ad deum clamorem ege
m et audiret vocem pauper. Ipso
enim concedente pacem quis est
qui condemnet? Ex quo absconde
rit vultū q̄s ē q̄ oīplect eū: Et su
p̄sentes et sup oēs homines. Qui

ignae facit huiusmodi propter peccata populi. Quia ergo ego locutus sum ad deum te quoque non prohibebo. Si erravi tu doce me. Si iniquitatem locutus sum ultra non addam. Nunquid a te deus expectat eam quod displicuit tibi? Tu enim cepisti loqui et non ego. Quod si quid nosti melius loquere. Vici intelligentes loquuntur mihi et vir sapiens audiet me. Job autem stulte locutus est et verba illius non sonant disciplinam. Pater mihi probetur iob usque ad finem. Ne desinas ab homine iniquitatis qui addit super peccata sua blasphemiam. Inter nos interim constringat et tunc ad iudicium provocet sermonibus suis deum. Sic heliu hec ait. **Ca. xxxv.** Sum locutus est. Nunquid equa videtur tibi tua cogitatio ut diceris iustior deo sum? Dixisti enim. Non tibi placet quod rectum est. Vel quod tibi proderit si ego peccavero. Ita quod ego respondebo sermonibus tuis et a micis tuis tecum. Suscipe celum et intue et contemplantur ethera quod altior te sit. Si peccaveris quod ei nocebis. Et si multiplicata fuerint iniquitates tue quod facies contra eum? Docebo si iuste egeis quod donabis ei aut quod de manu tua accipiet. Homini quod similis tui est nocebit impietas tua et filium hominis adiuuabit iusticia tua. Propter multitudinem calumniatorum clamabunt et eiulabunt propter vim brachii tyrannorum. Et non dixit ubi est deus qui fecit me qui dedit carmina in nocte. Qui docet nos super iumenta terre et super volucres celi erubuit nos. Ibi clamabunt et non exaudiet propter superbiam malorum. Non ergo frustra audiet deus et omni po-

ten causas singulorum intuebitur. Etiam cum dixeris non considerat iudicare coram illo et expecta eum. Nunc enim non infert furorem suum nec vult ciscis scelus valde. Ergo iob frustra aperit os suum et absque scia verba multiplicat. **Ca. xxxvi.**

Adens quod heliu hec locutus est. Sustine me paululum et indicabo tibi. Adhuc enim habeo quod pro deo loquar. Repetam scientiam meam a principio et operatore meum probabo iustum. Vere enim absque mendatio sermones mei et perfecta scientia probabitur tibi. Deus potens non abicit cum et ipse sit potens si non saluat impios et iudicium pauperibus tribuit. Non auferet a iusto oculos suos et reges in solio collocat in perpetuum et illic eriguntur. Et si fuerint in cathenis et vinciantur fimbriis paupertatis indicabit eis opera eorum et scelera eorum quod violenti fuerint. Reuelabit quod autem eorum ut corripiat et loquetur ut reuertantur ab iniquitate. Si audierint et observaueverint complebunt dies suos in bono et annos suos in gloria. Si autem non audierint transibunt per gladium et consumentur in stulticia. Simulatores et calidi provocant iram dei neque clamabunt cum vincti fuerint. Moxiet in tempestate anima eorum et vita eorum ineffeminatos. Erupiet de angustia sua pauper et reuelabit in tribulatione aurem eius. Igitur saluabit te de omni angusto latissime et non habebit fundamentum sub te. Reges autem mense tui erunt plena pinguedine. Causa tua quasi impiorum iudicata est causa iudiciumque recipies. Non te ergo superbit ut aliquem opprias nec multitudo

donor inclinet te. **D**epone magnitudinem tuam absque tribulatione et omnes robustos fortitudine. **N**e protrahas noctem ut ascendant populi pro eis. **C**ave ne declines ad iniquitatem. **H**anc ei cepisti sequi propter misericordiam. **E**cce deus excelsus in fortitudine sua et nullus ei similis in legistatoribus. **Q**uoniam poterit scrutari vias eius? aut quis potest ei dicere operatus es iniquitatem? **N**e mento quod ignores operatus est deus quod ceciderunt viri. **D**eus homines videt eum unusquisque inuenit paulum. **E**cce deus magnus visus sciamus nostrum. **N**umerus autem non eius inestimabilis. **Q**ui aufert stellas pluuie et effundit imbres ad instar gurgitis. **Q**ui de nubibus fluunt qui preterit cuncta desuper. **S**i voluerit extendere nubes quasi tectorium suum et fulgurare lumine suo desuper cardines qui maris operietur per hec ei iudicat populus et dat escam multis mortalibus. **I**n manibus abscondit lucem et precepit ei ut rursus adueniat. **A**nnunciat de ea amico suo quod possessio eius sit et ad eam possit ascendere. **S**uper hoc exprobra. **C**a. xxxvii. **S**uauitatem cor meum et emotum est de loco suo. **A**udiet audientem in terrore vocis eius et sonum de ore illius predebetem. **S**uper omnes celos ipse constituit et lumen illius super terminos terre. **P**ost eum rugiet sonitus tonabit voce magnitudinis sue et non inuestigabitur cum audita fuerit vox eius. **T**onabit deus in voce sua mirabiliter quod facit magna et inscrutabilia. **Q**ui precipit nivem ut descendat in terram et hyemis pluuies et imbri fortitudinis sue. **Q**ui in manu omnium hominum signat ut nouerint singuli opera sua. **I**ngredietur bestia latibulum suum

et in atro suo morabitur. **A**b interitibus egredietur tempestas et ab actu frigoris. **P**lante deo coalescit gelu et rursus latissime funditur aqua. **F**rumetum desiderat nubes et nubes spargunt lumen suum. **Q**ue lustrant cuncta per circuitum quousque eas voluntas gubernantis duxerit ad omne quod precepit illis super faciem orbis terrarum siue in vna tribu siue in terra sua siue in quousque loco mie sue eas iusserit inueniri. **A**usculata hec iob sta et confidera mirabilia dei. **N**umquid scis quoniam precepit deus pluuiis ut ostenderet lucem nubium eius? **N**umquid nosti semitas nubium magis et perfectas scias? **N**one vestimenta tua calida sunt cum perfleta fuerit terra austro? **T**u constituta cum eo fabricatus es celos qui solidissimi quasi ere fusi sunt. **O**nde nobis quod dicamus illi. **N**os quippe inuoluimus te nebris. **Q**uis narrabit ei quod loquar? **E**cce hic locutus fuerit homo deuorabitur at nunc non videt lucem. **S**ubito aer cogetur in nubes et ventus transiens fugabit eas. **A**baque lone auxilium dabit et a deo formidulosa laudatio. **D**igni enim inueniri non possumus. **M**agnus fortitudinis et iudicio et iusticia et enarrari non potest. **I**deo timebunt eum viri et non audebunt contumplari omnes qui sibi videntur esse sapientes. **C**a. xxxviii.

Respondens autem dominus iob de turbine dixit. **Q**uoniam iste inuoluit sententias finibus impietatis. **A**ccinge hic vir lumbos tuos interrogabo te et responde mihi. **V**bi eras quando ponebam fundamenta terre? **I**ndica mihi si habes intelligentiam. **Q**uoniam posuit mensuras eius si nosti vel quis tetendit super eam lineam? **S**uper quo bases illius solidate sunt?

Aut quis demisit lapides angula-
rem eius cum me laudaret hinc a-
stra matutina et iubilaret omnes filii
dei. Quis conclusit ostia mare quoniam
erupibat quasi de vulua procedens
cum ponere nubem vestimentum eius
et caligine illud quasi panis infan-
tis obvoluerem. Circumdedit illud te-
mis meis et posui recte et ostia et di-
xi. **U**bi huc venies et non praecedes am-
plius et hic confringes tumentes
fluctus tuos. Nunquid post ortum tu-
um praecipisti diluculo et ostendisti au-
rore locum suum et tenuisti cunctas
extrema terre et exaudivisti impi-
os ex ea et abstulisti ut lutum signacu-
lum et stabit sicut vestimentum. Ase-
re et ab impiis lux sua et brachium
exaltatum confringet. Nunquid in gres-
sus es profundum maris et in novis
hinc abissi deambulasti. Nunquid
aperte sunt tibi porte mortis et ostia
tenebrosa vidisti. Nunquid considera-
sti latitudinem terre. Indica mihi si no-
sti omnia in quavis lux habitet et te-
nebrarum quis locus sit ut dicas
vnum quodque ad terminos suos et in-
telligas semitas domus eius. Scie-
bas tunc quod nasciturus esses et nune-
rum dierum tuorum noueras. Nunquid
ingressus es thesauros niuis aut
thesauros grandinis asperisti que-
re et bellum. Per quam viam spargit
lux diuisus est super terram. Quis
dedit vehementissimo umbram ariesum
et viam sonantis tonitruum ut plueret
super terram ab his hinc in deserto ubi
nullus mortalium commoratur ut im-
pleret inuiam et desolatam produ-
ceret herbas virentes. Quis est plu-
uie patris vel quod genuit stillas ro-
ris

De cuius utero egressa est glacies et
gelum de celo quod genuit. In similitu-
dinem lapidis aque durantur et sup-
frities abissi constringit. Nunquid con-
iungere valebis micantes stellas
plades aut gyrus arcturi potes
dissipare. Nunquid producit luci-
ferum in tempore suo et vespertum super
filios terre consergere facis. Nun-
quid nosti ordinem celi et pones ra-
tione eius in terra. Nunquid eleua-
bis in nebula vocem tuam et impetus
aquarum operiet te. Nunquid mittes
fulgura et ibunt et reuerentia dicent
tibi assum. Quis posuit in visce-
ribus hominis sapientiam vel quis debet
gallo intelligentiam. Quis enarra-
bit celorum rationem et concentum celi
quis dormire faciet. Quando fundaba-
tur pulvis in terram et glebe conpin-
gebant. Nunquid capies leone pre-
dam et aiam catulorum eius implebis
quoniam cubat in antris et in specubus
inhiat. Quis prepat coruo escam
suam quoniam pulli eius clamant ad deum va-
gantes eo quod non habeant cibos.

Nunquid nosti. **C**ap. xxiij.
Tempus potest ibi cum in petris
vel putientes ceruas obseruasti
Dinumerasti menses conceptus earum
et scisti tempus partus earum. Incurua-
tur ad fetum et parit et rugit et emit-
tunt. Sepant filii earum et pergunt ad
pastum egrediuntur et non reuertun-
tur ad eas. Quis dimisit onagrum
liberum et vincula eius quis soluit. Qui
dedit in solitudine domum et taberna-
culum eius in terra saluginis. Contem-
nit multitudinem ciuitatis clamorem
exactionis non audit. Circumspicit mon-
tes pascue sue et virentia quaeque per-
quirat. Nunquid volet vinoceros

fuire tibi a mirabit ad pſepe tu
um. **N**ūquid alligab rinoerota
ad arādū loro tuo a cōfūget gle
bas valliū poſt te. **N**ūquid fidu
ciā hēbis i mag fortitudie ei. **E**t
dēſiques ei labores tuos. **N**ūqb
credes illi qm ſemētē reddet tibi
et areā tuā cōgreget. **P**ena ſtruo
nis ſiml ē pēnis herodij et accipi
tris. **Q**n dēlinq̄t oua ſua in terra
tu forſitan i puluē calefacies ea.
Obliuſcit q̄ pes cōculcet ea a
beſtia agri oterat. **D**uraſ ad fillos
ſuos q̄h nō hnt ſui Fruſtra labo
uit nullo timore cogēte. **O**iu auit
ei eā de? ſapiētia nec dedit illi in
telligentiā. **C**ū tēp? fuerit in altū
alas erig it deridet equū et ascen
ſorē ei. **N**ūquid p̄lebis eq̄ forti
tudine a circūdab collo ei? binitū
Nūquid ſuſcitab eū q̄h loquiſtas
Gloria nariū ei? terror terrāngu
la ſodit. **E**xultat audacter in oc
cuſū pgit armatis. **C**ōſem̄t pa
uorē nec cedit gladio. **S**up ipſū
ſonabit pharetra vibrabit haſta
et clipe. **P**ecūēs et fremēs ſorbet
terrā. nec reputat tube ſonare clā
gorē. **V**bi audierit bucanā dicit
vab. paul adoraſ bellū exhortatio
nē duū et vlulatū exercitus. **N**ū
quid p ſapiētā tuā plumefcit ac
cipit. expādens alas ſuas ad auſ
tū. **N**ūquid ad p̄ceptum tuū ele
uabit aquila. et in arduis ponet
nidū ſuū. **I**n petris manet i pre
ruptis ſilicibz cōmorat atq; in ac
ceſſis rupibz. **I**n de cōſeplaſ eſcā
et delonge oculi ei? p̄ſpiciūt. **D**ul
li ei? lambūt ſanguinē et vbiūq;
cadauer fuit ſtaſi adest. **E**t adie
cit dñs et loquit? ad iob. **N**ūquid

q̄ cōſcedit cū dō tā facile cōſciet
Uiq; q̄ arguit deū dñs et rñdē ei.
Rñdēs aut iob dñs dixit. **Q**uā le
uit loquit? ſū rñdē q̄b poſſūz. **M**a
nū meā ponā ſup os meū. **U**nū lo
cutus ſū q̄s vñā nō dixiſſez et al
terz q̄b vltra non addā. **Ca. xl**

Repōdēs aut dñs iob de tur
bine dixit. **A**ccege hīc vir lū
bos tuos interrogabo te et idica mī
Nūquid irritum ſacies iudicium
meū et addenabis me vt iuſtifice
ris. **E**t ſi hēs brachiū hīc de? et vo
ce ſiſi tonas circūda tibi decorē et
i ſublime erigē et eſto glorioſus et
ſpecōſus iduē veſtibz. **D**iſpge ſup
bos in furore tuo et cōſinde eos et
reſpiciēs oēm arrogātē humiliā.
Reſpice cunctos ſupbos et cōſinde
eos et cōtere ipſos in loco ſuo. **A**b
ſcōde eos in puluē ſimul. et ſacies
eorz demerge in foueā et ego oſite
bor q̄ ſaluare te poſſit dextera tua
Ecce behemoth quē feci teā ſenā
q̄h bos cōmedet. **F**ortitudo ei? i lū
bis eius. et vici? illi? in vmbilico
ventris eius. **S**tringit caudā ſu
am q̄h cedrū nerui teſticulorū ei?
pplexi ſūt. **O**ſſa eius velut fiſtile
eris. cartilago illi? quaſi lamine
ferree. **I**pſe eſt p̄ncipiūz viāz dei
Qui fecit eū applicabit gladiū ei?
huic mōtes herbas ferunt. **O**ēs
beſtie agri ludēt ibi ſb vmbra dor
mūt in ſecreto calami in locis hu
mentibz. **P**roterunt vmbre vñ
brā ei? circūdabūt eū ſalices tor
rētis. **E**cce abſorbebit fluiū et nō
mirabit et hz fiduciam q̄ mfluat
iordanis in os eius. **I**n oculis ei?
quaſi hamo capiet eum et in ſu
bibus perforabit nāres eius.

An extrahere poteris leuiathā ha-
mo et fune ligabis linguā eius?
Nunquid pones circūlū ī naribus
ei? aut armilla pforabis maxilla?
ei? Nūquid multiplicabit ad te pre-
ces aut loquet tibi mollia? Nun-
quid feriet te cum pactū et accipi-
es eū seruū sempiternū? Nunquid
illudes ei q̄si aui aut ligabis eum
ancillis tuis? Concident eū amici
diuident illū negotiatores. Nun-
quid implebis sagenas pelle ei? et gus-
tium pisciū capite illi? Pones
sup eū manū tuā? Memeto belli nec
ultra addas loq̄. Ecce spes ei? fru-
strabit eū et videntibz cunctis p̄-
cipitabitur. **Ca. xli.**

Non quasi crudelis suscitabo
eū. Quis em̄ resistere pōt
vultui meo et q̄s aū dedit mihi vt
ēddā ei? Oīa que sub celo sūt me-
a sūt. nō parcam ei verbis poten-
tibus et ad deprecandū opōitis.
Quis reuelabit faciē idumētī ei?
Et in mediū oris ei? q̄s intrabit?
Portas vult? ei? q̄s apiet? Per-
gyrum dentū ei? formido corpus
illi? quasi scusa filiū cōpactum
squamis se pmentibz. Vna vni cō-
iungit et ne spītaulū quidē icebit
p eas Vna alteri adhaerebit et tenē-
tes se nequaquā sepabunt. Sternu-
tatio eius splendor ignis et oculi
eius vt palpebre diluuii. De ore
ei? lampades pcedūt sicut tede ig-
nis accense. De naribus eius pro-
cedit fum? sicut olle succense atq;
feruentis. Valit? ei? prunas ar-
dere facit et flamma de ore ei? egre-
dit. In collo ei? morabit fortitudo
et faciē ei? pcedit egestas. Membra
carniū ei? coherentia sibi. Mittit

atra eū fulina et ad locum aliū nō
ferent. Cor ei? indurabit tanq̄ la-
pis et stringet q̄si malleatoris in-
cus. Cum sublat? fuerit timebunt
angeli et territi purgabūtur. Cum
apprehenderit eum gladi? subsiste-
re non poterit neq; hasta neq; to-
tar. Reputabit ei quasi paleas fer-
rum et quasi lignū putridū es nō
fugabit eū vir sagittari? in stipu-
lā verū sunt ei lapides funde. Qua-
si stipulā estimabit malleū et deri-
debit vibrantem hastam. Sub ip-
so erūt radij solis et sternet sibi aux
q̄i lutū. Feruētē faciet q̄i ollā p̄fi-
dū mai? ponet q̄i cū vngēta buliūt.
P̄ eū lucebit semita estīabit ab-
issū q̄i senescētem. nō ē sup terram
potestas que cōparet ei q̄ fact? est
vt nullum timeret. Q̄e sublime vi-
det ipse ē rex sup vniūsos filios su-
perbie. **Ca. xlii.**

Respōdet at iob domino dixit
Scio qz oīa potes et nulla
te latet cogitatio. Quis est iste qui
celat consiliū abs? scientia? Ibo
insipienter locut? sum et que ultra
modum excederent sciam meam.
Audi et ego loquar interrogabo te
et rēde mihi. Auditū auris audiui
te nunc at oculus meus videt te.
Idcirco ipse me reprehendo et ago
penitentia in favilla et cinere. P̄
q̄ at locut? est deus verba hec ad
iob dixit ad eliphā themanite. Ira-
tus est furor meus in te et in duos
amicos tuos qm̄ non estis locuti
coram me rectum sicut seru? meus
iob. Sumite ergo vobis septem
thauros et septē arietes et ite ad
fuū meū iob et offeret holocaustus
p vobis. Iob at seru? me? orabit

pro vobis. **F**aciē ei? suscipiam ut nō
vobis imputeſt ſtulticia. **N**eqz ei
locuti eſtis ad me recta ſicut ſu?
me? iob. **A**biert ergo eliphā the
manites et baldach ſuites et ſo
phar naamanites et fecerūt ſicut
locuti? fuerat dñs ad eos et ſulce
pit de? faciē iob. **D**ñs qz cōſuſus
eſt ad penitentiā iob cū oraret p
amicis ſuis. **E**t addidit dñs omnia
quecūqz fuerāt iob duplicia. **V**ene
runt autē ad eum oēs fratres ſui
et vniuerſe ſorores ſue et cuncti q
nouerāt eum pri? et comederūt cū
eo panem i domo ei?. **E**t mouerūt
ſup eū caput et conſolati ſūt eum
ſup omni malo qd intulerat dñs
ſup eū et dederūt ei vnus quiſqz ouē
vnā et i aurem aureā vnā. **D**ñs
autē benedixit nouiſſimis iob ma
gis qm pncipio eius. **E**t facta ſunt
ei quatuordecim milia ouium et ſex mi
lia cameloz et mille iuga boū et mil
le ahne et fuerūt ei ſepſē filij et tres
filie. **E**t vocauit nomē vni? diē et
nomē ſeū de caſſiā et nomē tciē cor
nuſtibj. **N**ō ſūt autē inuēte muli
eres ſpecoſe ſic filie iob in vniūſa
terra. **D**editqz eis pē ſu? hēdita
tē inter frēs earū. **V**ixit autē iob
poſt hec cētūquadraginta annis et
vidit filios ſuos et filios filiozum
ſuoz vſqz ad quartā gēacōnez et
mortu? ē ſenex et plen? diēz.

Expliat liber iob. **I**ncipit pro
logus bñ heronimi p̄biteri in
pſalterium.

Pſalteriū come dubū
poſit? emēdarā et iux
ſeptuaginta interpretes
licz curſim. magna tñ
ex parte correpta. **Q**d qz tuſuz
videns o paula et euſtochiū ſcrip
toz vicio deprauatum. pluſqz an
tiquū errorem qm nouā emendacō
nem valere me cogitis ut velut
quodam nouali. ſciſſum iā aruū
erectam et obliqz ſulcis renaf
centes ſpinas eradicē. equū eē dicē
tes. ut qd crebro pullulat crebri
us ſuccidat. **V**n cōſueſta preſatio
ne cōmoneo. tā vſ qbz forte la
boz iſte deſudat. qm eos q exēpla
ria iſtiuſmōi habere voluerūt ut q
diligenter emendauit cum cura et
diligenciā trāſcribantur. **N**otet
ſibi vnus quiſqz vel iacentē lineā
vel radiācia ſigna. id ē obelos. vſ
aſteriscos et vbiūqz viderit vgu
laz precedentē. ab ea vſqz ad duo
pūcta q impreſſimus. ſciat i ſep
tuaginta translatoribz plus hēri
vbi autē p̄ſeperit ſtelle ſimilitu
dinē et hebreis voluminibz addi
tū nouerit eque vſqz ad duo pūc
ta. iuxta theodocōnis dūtaxat ebi
cōez. qui ſimplicitate ſermonis a
ſeptuaginta interpretibz nō diſcoe
dat. **H**ec ergo et vobis et ſtudioſo
cuiqz ſeſſe me ſciens. non abigo
multos fore. q vel inuidia vel ſup
cilio malletent oſternere et videre p̄
clara qm diſcē. et de turbulento ma
gis riuo qm de puriſſimo fonte po
tare.

Expliat prologus

Incipit liber ymnorum vel soli lo-
quorum

Eratque vir qui non abiit
in consilio impiorum
et in via peccatorum
non stetit in cathedra
pestilentie non sedebit

sed in lege domini voluntas eius et
in lege eius meditabitur die ac nocte

et erit tanquam lignum quod plantatum
est secus decursus aquarum quod fructum

suum dabit in tempore suo et folium
eius non defluet et omnia quecumque fa-

ciat prosperabuntur. Non sic impij
non sic sed tanquam pulvis quem picit ve-

tus a facie ire. Ideo non resurgunt
impij in iudicio neque peccatores in

consilio iustorum. Quoniam no-
vit dominus viam iustorum et iter impiorum

peribit. **Psalmus 101.**

Quare fremuerunt gentes et po-
puli meditati sunt inania

astiterunt reges terre et princi-
pes convenerunt in unum aduersus

dominum et aduersus populum eius. **I**ncu-
pamus vinacula eorum et piciamus a nobis

iugum ipsorum. **Q**ui habitant in celis se-
rudebit eos et dominus subsanabit eos

Nunc loquetur ad eos ira sua et
in furore suo conturbabit eos. **E**go

autem constitutus sum rex ab eo super syon
montem sanctum eius predicans preceptum

ei. **D**ominus dixit ad me filius meus
es tu: ego hodie genui te. **P**ostu-

la a me et dabo tibi gentes heredi-
tatem tuam et possessionem tuam termi-

nos terre. **R**eges eos in virga fer-
rea et tanquam vas figuli confringes

eos. **E**t nunc reges intelligite eru-
dimini qui iudicatis terram. **S**erui-

te domino in timore et exultate ei cum
tremore. **A**pprehendite disciplinam

ne quando irascatur dominus et peccatis de via
iusta. **C**um exarserit in breui ira

eius. **B**eatissimi omnes qui confidunt in eo.

Profeta dicit cum fugerit a facie abra-
ham filij sui

Ne quod multiplicati sunt qui tribu-
lant me multi insurgunt aduer-

sus me. **M**ulti dicunt anime mee non est sa-
lus in deo eius. **Q**uando autem dominus suscep-

tor me es. gloria mea et exaltans
caput meum. **V**oce mea ad dominum cla-

maui et exaudiuit me de monte san-
cto suo. **E**go dormivi et soporatus

sui et exurrexi quia dominus suscepit me

Non timebo milia populi erubescen-

tis me. **E**xurge domine saluum me fac de-

us meus. **Q**uia tu percussisti omnes aduersa-

tes mihi sine causa. **D**etes peccato-

rum contrivisti. **O**mnis est falsus et super

populum tuum benedictio tua.

In fine in canticis. **Psalmus dauid.**

Quia invocarem exaudiuit me

deus iustitie mee in tribulatio-

ne dilatasti mihi. **M**iserere mei et ex-

audi orationem meam. **F**ilij hominum vobis

quo gravi corde ut quod diligitis va-

nitatem et queritis mendacium. **E**t

scitote quoniam iustificavit dominus sanctus

suum: dominus exaudiet me cum clamaue-

ro ad eum. **I**ra scimini et nolite pec-

care quia dictis in cordibus vestris in cu-

bilibus vestris concupiscimini. **S**acrifica-

te sacrificium iustitie et sperate in

domino. **M**ulti dicunt quod ostendit nobis bo-

na. **S**ignatum est super nos lumen vultus

tui domine. **D**edisti leticiam in corde meo

Fructu frumenti vini et olei sui

multiplicati sunt. **I**n pace in dormi-

am et requiescam. **Q**uoniam tu

domine singulariter in spe constituisti

me. **I**n fine pro ea que heredita-

tem consequatur. **Psalmus dauid.**

Uerba mea auribus percipe domine
intellige clamorem meum. **I**n
tende voci orationis mee: respice me? et de
us meus. **Q**uia ad te orabo domine: ma
ne exaudies vocem meam. **M**ane al
tabo tibi et videbo: quoniam non des? vo
lens iniquitatem tu es. **N**eq; habita
bit iuxta te malignus: neq; perman
ebunt iniusti ante oculos tuos. **O**disti
omnes qui operantur iniquitatem: perdes omnes qui
loquuntur mendacium. **V**itru san
guinum et dolosum abhominabi
tur dominus: ego autem in multitudie mi
sericordie tue. **I**ntroibo in domum
tuam: adorabo ad templum sanctum tuum in
timore tuo. **D**omine deduc me in iusti
cia tua: propter inimicos meos di
rige in conspectu tuo viam meam.
Quia non est in ore eorum veritas:
cor eorum vanum est. **S**epulchrum pa
tes est guttur eorum: lingua suis
dolose agebant: iudica illos deus.
Detrahant a cogitationibus suis se
multitudinem impietatum eorum ex
pelle eos: quoniam irritaverunt te domine.
Et letentur omnes qui sperant in te
in eternum exultabunt et habitabunt
in eis. **E**t gloriabuntur in te omnes
qui diligunt nomen tuum: quoniam tu ben
dixisti iusto. **D**omine ut scuto bone
voluntatis tue coronasti nos.
In fine in carminibus per octavam
Psalmus david.

Domine ne in furore tuo argu
as me: neq; in ira tua corripi
as me. **M**iserere mei domine quoniam in fir
matus sum: sana me domine quoniam contu
rata sunt ossa mea. **E**t anima mea
turbata est valde: et tu domine usque
quo. **Q**uertere domine et eripe ani
mam meam: saluum me fac propter
misericordiam tuam. **Q**uia non est in mor

te qui memor sit tui: in inferno autem
quis confitebitur tibi. **L**aboravi in
gemitu meo lauabo per singulas
noctes lectum meum: lacrimis meis
stratum meum rigabo. **T**urbatus est
a furore oculi meus: inieci terram in
ter omnes inimicos meos. **O**discebi
te a me omnes qui operantur iniquitatem:
quoniam exaudiuit dominus vocem fletus mei.
Exaudiuit dominus deprecationem meam
dominus orationem meam suscepit. **E**t ru
bescant et conturbentur vehementer
omnes inimici mei: convertantur et eru
bescant valde velociter. **I**n fine
Psalmus david quem cantavit dominus per
verbis chui filii iemim.

Domine des? me? in te speravi
saluum me fac ex omnibus persequen
tibus me et libera me. **N**e quoniam rapi
at ut leo animam meam: dum non est qui
redimat neq; qui saluum faciat. **O**
mine des? me? si feci istud: si est ini
quitas in manibus meis. **S**i reddi
di retribuentibus mihi mala: deus
merito ab inimicis meis manis.
Persequitur inimicus? animam meam
et opprobriat et dilacerat in terra vitam.
et gloriam meam in pulvere deducit.
Exurge domine in ira tua: et exultare
in similibus inimicorum meorum. **E**t ex
urge domine des? meus in precepto quod
mandasti: et synagoga populorum
circumdabit te. **E**t propter hanc in altum
regredere: dominus iudicat populos.
Iudica me domine secundum iusticiam me
am: et secundum innocentiam meam super me.
Consume nequitiam peccatorum: et diri
ges iustum scrutans corda et renes
des? **I**ustum adiutorium meum a domino
qui saluos facit rectos corde. **D**es?
iudex iustus fortis et patiens: nun
quid irascetur per singulos dies.

Nisi ouerfi fueritis gladiū suū
vibratū: arcū suū tēdēt et parā
uit illū. **E**t i eo parūt vasa mor
tis sagittas suas ardētibz effecit
Ecce parturit in iusticia. **C**ōce
pit dolore et peperit iniquitate. **L**acū
aperuit et effodit eū: et incidit i fo
ueam quā fecit. **C**onūtef dolor
ei? in caput eius: et in vertice ipi?
iniquitas eius descendet. **C**onfite
bor dño fm iusticiā ei? et psallaz
nomini domini altissimi. **I**n
finē p torcularibz **Ps.**

Omne dñs noster: q̄ admira
bile ē nomē tuum in vniūsa
terra. **Q**uomā eleuata ē magnifi
cētia tua: sup celos. **E**t ecce infā
tium et lactētū pfecti laudē pp̄
inimicos tuos: vt destruas inimi
cū et ultore? **Q**uomā vīdebo ce
los tuos opa digitorū tuorum: lu
nas et stellas q̄ tu fundasti. **Q**uid
ē homo q̄ memores ei? aut fili?
hōis qm vīstas eū. **I**nūisti euz
paulomin⁹ ab angelis: gl̄ia et ho
nore coronasti eū: et cōstitūisti euz
sup opa manū tuaz. **O**mnia s̄
iecasti sub pedibz eius oues et bo
ues vniuersas: insup et pectora cam
pi. **V**olucres celi et pisces maris
qui pambulant semitas maris.
Dñe dñs noster: q̄ admirabile
ē nomē tuū in vniūsa terra.

In finem p occultis fili. **Ps.**

Confitebor tibi dñe i toto cor
de meo: narrabo omia mira
bilis tua. **E**t exultabo in
te: psallā nomini tuo altissime. **I**n
cōuertēdo inimicū meū retrorsū i
firmabūtur et pibunt a facie tua
Quomā fecisti iudicium meum et
causā meā: sedisti sup thronum q̄

iudicas iusticiā. **I**ncrepasti gen
tes et peristi impi⁹: nomē eoz de di
sti in eternū in seculū seculi. **I**n
mici defecerūt framee in finem: et
cītates destruxisti. **P**erist memo
ria eoz cū sonitu: et dñs in eternū
pmanet. **P**aruit in iudicio thro
num suum: et ipse iudicabit orbem
terre in eq̄tate: iudicabit p̄pos in
iusticia. **E**t fact⁹ est dñs refugiu
pauperi: adiutor i oportunitatibz
in tribulatōe. **E**t sperent in te q̄
nouerūt nomen tuū: qm nō dereli
quisti querentes te dñe. **P**sallite
dño qui habitat in syō: amundā
te inter gentes studia ei? **Q**uomā
requirēs sanguinē eoz recor
datus ē: non ē oblitus clamorem
pauper. **M**iserere mei dñe: vīde
humilitatē meā de inimicis meis
Qui exaltas me de portis mortis:
vt annūciēs omes laudatōes tuas i
portis filie syon. **E**xultabo in sa
lutari tuo: infixe sunt gētes i itei
tu quē fecerūt. **I**n laq̄o isto quez
abscondēt: cōprehensus ē pes eo
rū. **C**ognosceť domin⁹ iudicia fa
ciens i opibz manū suarū: cōp
hensus est peccator. **C**onuertātur
peccatores in infernū omes gentes
que obliuiscunt deū. **Q**uā non in fi
nem obliuio erit paupis. **P**atiētia
pauperū nō pibit i finē. **E**xurge
domine nō cōfortet homo. **I**udicē
tur gentes i cōspectu tuo. **C**onsti
tue dñe legislatorē sup eos. **S**ciāt
gētes qmā hōies sūt. **E**t qd dñe
recessisti lōge. despicias i oportu
nitatibus i tribulatione. **Q**um su
prebit impi⁹ i cendit paup cōp
hendunt i cōsilijs quibz cogitant
Quomā laudat p̄cos i desiderijs

aie sue. q. iniqui? bñdici? facer
baunt dñm peccator. scdm multitu
dinē ire sue non queret. Non est de
us in conspectu ei9. inquinatē sūt
pie illi? in oī tempore. Auferunt
iudicia tua. a facie ei9. oīm inimico
rū suorū dominabit. Orit em i cor
de suo. non mouebor a generatione
in generationem sine malo. Qui
maledictione os plenum est et a
maritudine. et dolo. sub lingua ei9
labor et dolor. Sed; in insidijs cum
diuitibus in oculis. vt interfici
at innocentem. Oculi eius i pau
perem respiciunt. insidiatur in ab
sccondito quasi leo in spelunca sua.
Insidiat vt rapiat pauperem rape
re pauperem dum attrahit eum.
In laqueo suo hūiliabit eum in
clinabit se et cadet cū dñatus fue
rit pauperum. Orit em in corde
suo oblit? est de9. auertit faciem
suam ne videat in finē. Surge
dñe de9 et exaltet manus tua. ne
obliuiscaris pauperum. Propter
qd irritauit impi9 deum. dixit em
i corde suo nō requiret. Ides q
mā tu labore et dolore consideras
vt tradas eos i man9 tuas. Ibi
em derelicti sūt paup. orphano tu
eris adiutor. Contrete brachium
peccatoris et maligni. quere? pec
catū illi9 q nō inueniet. Oīs egna
bit i eternū q i seculū seculi peribi
tis gētes de terra illi9. Considerum
paupm ex audiuit dñs. preparatio
nē cordis eorū audiuit auris tua.
Iudicare pupilloz humili. ut nō
apponat vltia magnificare se homo
super terram. In finē ps. dauid.
A domino phdo. quomodo dicitis
aie mee. trasimigra in montē sicut

passer. Quomā ecce peccatores in
tenderunt arcū. paraueūt sagittas
suas in pharetra. vt sagittent in
obscurō rectos corde. qm que pec
fecisti destruxerunt. iustus at qd
fecit? Omin9 in templo scto
suo. dñs in celo sedes eius. Oculi
eius in pauperem respiciunt pal
pebre eius interrogant filios ho
minum. Omin9 interrogat iustū
q impium. qui at diligit iniquita
tem odit animam suā. Pluit sup
peccatores laqueos ignis sulphur
et spicatus procellarum pars cali
dis eorū. Quomā iustus dominus
et iusticias dilexit. equitatem vi
dit vultus eius. In finem Psal
mus dauid pro octaua

Almū me fac domine quomā
defecit sanctus: quomā di
minute sunt veritates a filiis homi
nū. Vana locuti sunt vnusquisq;
ad proximum suum: labia dolosa
in corde et corde locuti sunt. Ois p
dat dñs vniuersa labia dolosa et
linguam magniloquā. Qui dixerit
linguam nostram magnificabim9
labia nostra a nobis sunt: quis no
ster dominus est? Propter mise
riam inopum et gemitum paupe
rum. nunc exurgam dicit domin9
ponam in salutari. fiducialiter a
gam in eo. A loquā domini elo
quia casta. argentum igne exami
natum probatum terre purgati
septuplum. Tu domine seruabis
nos et custodies nos. a generatio
ne hac in eternum. In circuitu in
pñ ambulant scdm altitudines tu
am multiplicasti filios hominum.
In finem Psalmus dauid

Quæq; dñe obliuiscis me
in finē. vñ quæq; auertis faci
em tuā a me. **Q**uā dñi ponā cōfi
lia in amina meā. dolorem in cor
de meo p diem. **U**squeq; exalta
bit inimic⁹ meus sup me: respice
et exaudi me dñe de⁹ me. **I**llu
mina oculos meos ne vnq; obdor
miam in mortem. ne qñ dicat ini
micus meus pualui aduersus eū
Qui tribulant me exultabūt si
motus fuero. ego aut in mīa tua
speraui. **E**xultabit cor meū in sa
lutari tuo. catabo dño q̄ bona t̄bu
it mihi. et psallā nomini dñi alti
simi.

Fecit insipies in corde. non ē
deus. **C**orrupti sunt et abho
minabiles facti sūt in studijs su
is non ē qui faciat bonū nō ē vsq;
ad vnū. **D**ñs de celo p̄spexit su
per filios hōim. vt videat si ē in
telligēs aut requirēs deū. **O**ēs
declinauerūt simul iutiles facti sūt
non ē q̄ faciat bonū nō ē vsq; ad
vnū. **S**epulchry patens ē gutt⁹
eor. linguis suis dolose agebāt.
venenū aspidum sub labijs eor.
Quorū os maledictiōe et amari
tudine plenū ē. veloces pedes eor
ad effundendū sanguinē. **C**ōtri
cio et infelicitas ī vijs eor. et vi
am pacis non cognouerūt: nō est
timor dei añ oculos eor. **N**ōne
cognoscent oēs q̄ opant iniquitatē
qui deuorant plebem meam sicut
escam panis. **D**ominū nō inuo
cauerūt. illic trepidauerūt timore
vbi nō erat timor. **Q**m dñs īge
neratiōe iusta ē. cōsiliū inopis con
fudistis. qm dñs spes eius est.
Quis dabit ex spō salutare isrl

q̄ auerterit dñs captiuitatez ple
bis sue exultabit iacob et letabitur

Omine q̄s bitabit in ta
bnaulo tuo: aut q̄s re
q̄esc; ī mōte sācto tuo. **Q**ui īgre
dit sine macula: et opatur iusticiaz
Qui loquitur veritatē ī corde suo.
qui nō egit dolum in lingua sua.

Nec fecit primo suo malum: et
obprobriū nō accepit aduersus
primos suos. **A**d nihilū deduct⁹
est in conspectu eius malign⁹: t̄
mētes aut dñm glorificat. **Q**ui
iurat primo suo nō dāpit qui pe
cuniā suā nō dedit ad vsurā. et mu
nera sup innocentes nō accepit.

Qui facit hec: non mouebitur in
eternum. **T**ituli inscriptio
ipsi dauid.

Conserva me dñe qm spe aui
in te. dixi dño de⁹ me⁹ es tu
qm bonorū meorū nō eges. **S**an
ctis q̄ sūt ī terra eius: mirificauit
ōnes volūtates meas ī eis. **M**ul
tiplicate sūt infirmitates eor: p̄
ea accelerauerūt. **N**on aggregabo
cōuentiula eor de sanguinib⁹. nec
memor ero nominū eor p labia
mea. **D**ñs pars hereditatis mee
et calicis mei: tu es q̄ restitues herē
ditatē meā m. **F**unes ceciderūt
mihi in p̄clari setemini hereditas
mea p̄clara ē mihi. **B**ēdica; dñm
qui tribuit mihi intellectū: īnsu
p et vsq; ad noctem increpuerunt
me renes mei. **P**rouidebā dñm
in conspectu meo semp. qm a dep
tris ē mihi ne cōmouear. **P**rop
ter hec letatū est cor meū et exulta
uit lingua mea. īnsup et caro mea
requiesc; ī spe. **Q**m non derelin
ques animā meā ī inferno. nec

dabis sanctū tuū videre corruptio-
nem. **N**otas mihi fecisti vias vite
adimplebis me leticia cū vultu tuo
Slectiones i dextera tua vsq; i finē

Exaudi dñe iustitiā meā inte-
de deprecationem meā. **A**uri-
bus pape orōe; meā. nō i labijs do-
losis. **D**e vultu tuo iudiciū meuz
pdeat. oculi tui videant equitatē
Probasti cor meum et visitasti
nocte. igne me examinasti et non
est inuenta i me iniquitas. **U**t nō
loquat os meū opa hoīm ppter v-
ba labioꝝ tuoz ego custodiui vial-
duras. **P**erfice gressus meos in
semitis tuis. vt non moueātur re-
stigia mea. **E**go clamaui qm̄ ex-
audisti me deus inclina aurem tu-
am mihi et exaudi verba mea. **M**i-
rifica misericordias tuas. q̄ saluos
facis sperāte i te. **R**ehstēbo de-
ptē tue custodi me. vt pupillā oculi
Sub vmbra alaz tuaz ptege me
a facie ipioꝝ q̄ me affliperūt. **I**ni-
mici mei aīam meā circūdedērūt
adipē suū occluserūt. os eoz locutus
est supbias. **P**roicientes me nūc
circūdedērūt me. oculos suos sta-
tuerūt delinare in terram. **S**us-
ceperunt me sicut leo paratus ad
predam. et sicut catul⁹ leonis habi-
tans in abditis. **E**xurge dñe pre-
ueni eū et supplantā eū. eripe aīaz
meā ab impio. frameā tuā ab ini-
micis manus tue. **D**ñe a paucis
terra diuide eos in vīta eoz. et de
absconditis tuis adimplet⁹ est vē-
ter eorum. **S**aturati sunt filijs. q̄
dimiserunt eliq̄as suas puulis su-
is. **E**go autē i iusticia apparebo a
spectu tuo. faciabor cum appare-

rit gloria tuā. **I**n finem puero
dñi dñs q̄ locut⁹ ē dñs verba cantū-
ci huius in die q̄ eripuit eū dñs de
manu oīm inimic⁹ ei⁹ et de manu
saul et dixit

Ligā te dñe fortitudo mea.
dñs firmamentū meū et re-
fugium meū. liberator meus. **D**e⁹
me⁹ adiutor me⁹. et sperabo in eū
Protector me⁹ et cornu salutis
mee. q̄ susceptor me⁹. **A**udās in-
uocabo dñm. q̄ ab inimicis meis salu⁹
ero. **C**ircūdedērūt me dolores mor-
tis. q̄ torrentes iniquitatis contur-
bauerūt me. **D**olores inferi circū-
dederunt me. p̄ocai pauerunt me
laquei mortis. **I**n tribulatione
mea inuocaui dñm. q̄ ad deum me-
um clamaui. **E**t exaudiuit de tem-
plo sancto suo vocem meam et cla-
mor meus in cōspectu eius introi-
uit in aures eius. **C**ommota est
et cōtremit terra. fundamēta mō-
tium conturbata sunt et cōmota sūt
quoniā iratus est eis. **A**scendit
fumus in ira ei⁹. q̄ ignis a facie ei⁹
exarsit. carbonēs succēsi sunt ab
eo. **I**nclinauit celos et descendit
et caligo sub pedibus ei⁹. **E**t al-
cendit sup cherubin et volauit. vo-
lauit sup pennas ventoz. **E**t po-
suit tenebras latibulū suū in cir-
cuitu ei⁹. tabernaculū ei⁹. tenebro-
sa aq̄ in nubib⁹ aeris. **P**re fulgo-
re in cōspectu ei⁹ nubes transeerūt
grando et carbonēs ignis. **E**t in-
tonuit de celo dñs q̄ altissim⁹ dedit
vocē suā. grando et carbonēs ignis
Et misit sagittas suas q̄ dissipā-
uit eos. fulgura multiplicauit et
conturbauit eos. **E**t apparuerūt fōtes
aq̄z. q̄ reuelata sūt fīdamēta orb⁹ terraz

Ab increpatione tua domine: ab ipsi-
tate spiritus ire tue. **M**isit de sum-
mo et accepit me: et assumpsit me
de aquis multis. **E**xipuit me
de inimicis meis fortissimis et ab
hominibus qui oderunt me: quoniam conforta-
ti sunt super me. **P**roreuerunt me
in die afflictionis mee: et factus es domine
protector meus. **E**t eduxit me in la-
titudinem: saluum me fecit quoniam voluit
me. **E**t retribuet mihi dominus secundum ius-
ticiam meam: et secundum puritatem manu-
um mearum retribuet mihi. **Q**uia
custodiui vias domini: nec in pie gessi
a deo meo. **Q**uia omnia iudicia eius
in conspectu meo: et iusticias eius non
reppuli a me. **E**t ero immacula-
tus cum eo: et obseruabo me ab iniqui-
tate mea. **E**t retribuet mihi dominus
secundum iusticiam meam: et secundum puritatem
manuum mearum in conspectu oculorum
eius. **Q**uia sancto factus eris: et cum
viro innocente innocens eris. **E**t
cum electo electus eris: et cum puero
puer feris. **Q**uia tu populum humile
saluum facies: et dauidos superborum
humiliabis. **Q**uoniam tu illuminas
lucernam meam domine. deus meus illumina
tebras meas. **Q**uoniam in te eri-
piar a temptatione: et in deo meo transi-
grediar murum. **D**eus meus impo-
nens viam eius eloquia domini igne ex-
aminata. protector est omnium sperantium
in se. **Q**uia quis deus pretor domini. a quo
deus pretor deum nostrum. **D**eus qui proci-
pit me virtute: et posuit immacula-
tam viam meam. **Q**ui perficit pedes me-
os tamquam ceruorum: et super excelsa sta-
tues me. **Q**ui docet manus meas
ad prelium: et posuisti ut aram ere-
um brachia mea. **E**t dedisti mihi
protectionem salutis tue: et dexteram

tuam suscepit me. **E**t disciplina tua
correxit me in finem: et disciplina
tua ipsa me docebit. **O**blatasti gres-
sus meos subtus me: et non sunt in-
firmata vestigia mea. **P**ersequere
inimicos meos et comprehendam il-
los: et non conuertar donec deficient
los. **E**t confusa illos nec poterit stare.
cadet subtus pedes meos. **E**t proci-
pisti me virtute ad bellum: et supple-
tasti insurgentes in me subtus me.
Et inimicos meos dedisti mihi do-
rum. et odistis me dispudidisti. **O**la-
mauerunt nec erat qui saluos faceret
ad dominum nec exaudiuit eos. **E**t
continua eos in puluere ante faciem
venti. ut lutum platearum delebo eos.
Exipies me de contradictionibus
populi. constitues me in caput genti-
um. **P**opulum quem non cognoui
seruiuit mihi. in auditu auris obedi-
uit mihi. **F**ilii alieni mentiti sunt
mihi. filii alieni inueterati sunt. et
claudicauerunt a semitis suis. **E**t
uit dominus et benedixit deus meus. et ex-
altet deus salutis mee. **D**eus qui
dedit vindictam mihi et subdixit populos
sub me: liberator meus de inimicis
meis iniquis. **E**t ab insurgenti-
bus in me exaltabit me. a viro iniquo
eripies me. **P**ropterea ostendebis ti-
bi in nationibus domine. et nomini tuo
psalmum dicam. **M**agnificans salu-
tes regis eius. et facies misericordiam christo
suo dauid. et semini eius usque in se-
culum.
Quia enarrant gloriam dei. et opera
manuum eius annunciat firmamen-
tum. **D**ies dies eructat verbum
et nocte nocte indicat scientiam. **N**on
sunt loquela neque sermones. quorum
non audiantur voces eorum. **I**n omnem

terram egreditur sonus eorum: et in fines orbis terre verba eorum. **I**n sole posuit tabernaculum suum: et ipse tanquam sponsus procedens de thalamo suo. **E**xultavit ut gigas ad currendam viam suam. a summo celo egressus eius. **E**t occursus eius: ubique ad summum eius: nec est qui se abscondat: a calore eius. **I**ter domini immaculata: querebens amas: testimonium domini fidele sapientia prestans pauperibus. **I**ustici domini recte letificantes corda: preceptum domini lucidum illuminans oculos. **A**mor domini sanctus permanens in seculum seculi. iudicia domini vera iustificata in semetipsa. **O**pera desiderabilia super aurum: et lapidem preciosum multum: et dulciora super mel: et fauorem. **E**t enim seruus tuus custodit ea: in custodiendis illis retribucio multa. **O**melia quas intelligit ab occultis meis munda me: et ab alienis parce seruo tuo. **S**i mei non fuerint dominati tunc immaculatus ero: et emundabor a delicto maximo. **E**t erunt ut complacent eloquia oris mei: et meditatio cordis mei in conspectu tuo semper. **D**omine adiuutor meus: et redemptor meus. **E**xaudiat te dominus in die tribulationis: protegat te nomen dei iacob. **M**ittat tibi auxilium de sancto: et de syon tueatur te. **M**emor sit omnis sacrificij tui: et holocaustum tuum pingue fiat. **T**ribuat tibi secundum cor tuum: et domine consilium tuum conservet. **L**etabimur in salutari tuo: et in nomine dei nostri magnificabimur. **I**mpleat dominus omnes petitiones tuas: nunc agnoui quoniam saluum fecit dominus christum suum. **E**xaudiet illum de celo. sancto suo:

in potentatibus salus dextere eius. **N**on in curribus: et non in equis: nos autem in nomine domini dei nostri inuocabimur. **I**psi obligati sunt et ceciderunt: nos autem surreximus: et erecti sumus. **D**omine saluum fac regem: et exaudi nos in die qua inuocauerimus te.

Domine in virtute tua letabitur rex: et super salutare tuum exultabit vehementer. **D**esiderium cordis eius tribuisti ei: et voluntate labiorum eius non fraudasti eum. **Q**uoniam pruenisti eum in benedictionibus dulcedinis: posuisti in capite eius coronam de lapide precioso. **VM**agna est gloria eius in salutari tuo: gloria: et mangum de core: impones super eum. **Q**uoniam dabis eum benedictionem in seculum seculi: letificabis eum in gaudio altissimi vultu tuo. **Q**uoniam sperat in domino: et in misericordia altissimi non commouebitur. **I**nueniatur manus tua omnibus inimicis tuis: dextera tua inueniat omnes qui te oderunt. **P**ones eos ut cibum ignis in tempore vultus tui. **D**ominus in irascua conturbabit eos: et deuorabit eos ignis. **E**xultet cor tuum de terra perdes: et semen eorum a filiis hominum. **Q**uoniam declinauerunt in te mala: cogitauerunt consilia que non potuerunt stabilire. **Q**uoniam pones eos dorsum in reliquis tuis preparabis vulsum eorum. **E**xaltare domine in virtute tua: cantabimus et psallemus virtutes tuas. **I**n fine. Psalmus 88. p. suscepit matutina.

PSALTE

RIVM

Deus de? me? respice in me:
 Ore me dereliquisti: lōge a
 salute mea verba delictorū meorū
Deus me? clamabo p die? et non
 exaudias: et nocte et nō ad insipi
 endam mihi. **T**u autē i scō habi
 tas: laus israel. **I**n te sperauerūt
 prēs nū: sperauerūt et liberaſti
 eos. **A**d te clamauerunt et saluū
 facti sūt: in te sperauerūt et nō sūt
 cōfusi. **E**go autē sū vermis et nō
 homo: obprobriū hōim et ablectio
 plebis. **O**ēs vidētes me derise
 rūt me: locuti sunt labijs et mo
 uerunt caput. **S**perauit in dño
 eripiat eū: saluū faciat eum quo
 niā vult eū. **Q**uā tu es qui extra
 xisti me de ventre: spes mea ab om
 nibus meis mee: et te pectus sū ex
 pecto. **D**e ventre matris mee deus
 meus es tu: ne discesseris a me.
Quā tribulatio prīa ē: quā non
 ē q̄ adiuuet. **C**irā dederūt me vi
 tuli multī: thauri pīgues obsede
 runt me. **A**peruerūt sup me os
 suū: sicut leo rapiēs et rugiēs.
Sicut aqua effusus sū: et dissipa
 sūt oīa ossa mea. **F**actū est cor
 meū tanq̄ cera liqueſcēs: i medio
 ventris mei. **A**ruit tanq̄ testa vir
 tus mea: et lingua mea adheſit fau
 cibus meis: et in puluere mortis de
 dixisti me. **Q**uā dē dederūt me
 canes multī. **C**hīlām malignā cū
 obſedit me. **E**oderūt man? me
 as et pedes meos. **D**ivineauerūt
 oīa ossa mea. **I**psi vero cōſidera
 uerunt et ispererunt me. **D**iviserūt
 sibi vestimenta mea. et sup vestem
 meā miserunt sortem. **T**u autē
 dñe ne elongaueris auxiliū meū
 ad cōfessionē meā aspice. **E**t tue

a framea de? aīa: meā: et de ma
 nu canis vnicā meā. **S**alua me
 ex ore leonis: et a cornib? vnicor
 niū hūilitatē meā. **N**arrabo nō
 men tuū fratrib? meis: in medio
 ecclīe laudabo te. **Q**uī ſietis dñm
 laudate eū: vniuerſū ſemē iacob
 gloriſicate eū. **T**imeat eū ōne
 ſemē iſrl: quā nō ſpreuit neq; de
 ſperit deſpectōne paupis. **N**ec a
 ſtitit facie ſuā a me: et cū clamarē ad
 eū exaudiuit me. **A**pud te laus
 mea i ecclīa magna: vota mea red
 dā i cōſpectu timentū eū. **E**dēt
 paupes et ſaturabūtur: et lauda
 būt dñm qui reſtāt eū: viuent
 corda eorū i ſeculū ſeculī. **R**emi
 ſiſcē et conuerſetur ad dñm: vni
 uerſi fines terre. **E**t adorabunt i
 cōſpectu ei? vniuerſe familie gē
 tium. **Q**uā dñi est regnum: et ipſe
 dñabit gētiū. **M**anducauerunt
 et adorauerūt oēs pingues terre
 in cōſpectu ei? cadēt oēs qui deſcē
 dūt in terrā. **E**t aīa mea illi vi
 uet: et ſemen meū ſeruiet ipſi. **A**n
 nūciabit dño generatō ventura et
 annūciabūt celi iuſticiā ei? popu
 lo qui nāſcetur quē fecit dñs.

Domin? regit me et **ps. 88**
 nīl mī deerit: i loco pāſcūe ibi
 me collocauit. **S**up aquam reſe
 ctionis edificauit me: animā meā
 cōuertit. **D**educit me ſup ſemi
 tas iuſticię: ppter nomen ſuū. **N**ā
 et ſi ambulauero i medio vmbre
 mortis nō timebo mala: quā tu me
 cū es. **V**irga tua et baculus tu?
 ipſa me cōſolata ſūt. **P**araſti i
 cōſpectu meo mēſa: aduſus eos
 qui tribulāt me. **I**n pinguaſti
 i oleo caput meū. et calix meus

PSALTE

inebrians q̄ p̄clar? ē. Et mīa tua
subseq̄tur me. oībo diebo vite mee
Et ut ibit̄ in domo dñi. in longi
tudine dier. **Ps.** i. p̄ma sabbati

Omn̄ ē terra et plenitudo ei⁹
orbis terrar. et vniuersi q̄ ha
bitāt in eo. Quia ip̄e sup̄ maria fū
dauit eū. et sup̄ flumīa p̄pauit eū.
Quis ascēdet in mōtem dñi. aut
q̄s stabit in loco scō ei⁹. Innocēs
maib⁹ et mūdo corde. q̄ nō accepit
in vano aīam suā. nec iurauit in do
lo p̄rio suo. **H**ic accipiet b̄ndictio
nem a dño. et mīam a deo saluari
suo. **N**ec ē generatio q̄rentiū eum:
q̄rentiū faciēz dei iacob. **A**ttollite
portas principes vr̄as. et eleuamī
porte eternales. et introibit rex
glorie. Quis est iste rex glorie? do
min⁹. fortis et potēs. dñs potēs i
plio. **A**ttollite portas principes
vr̄as. et eleuamī porte eternales. et
introibit rex glorie. Quis est iste
rex glorie? domin⁹. virtutū ip̄e est
rex glorie. **In finē ps. dñs**

Aude dñe leuau aīam meā de
us me⁹ in te confido. non eru
besca. **N**eq; irideāt me iūmici mei
et em̄ vniūsi q̄ sustinēt te n̄ cōfunde
tur. **C**onfidant oēs iniqua agē
tes. superuacue. **V**ias tuas dñe
demōstra mīhi. et semitas tuas do
ce me. **O**rige me in veritate tua et
doce me. q̄ tu es deus saluator me
us. et te sustinui tota die. **R**emini
scere miserationū tuar. dñe. et mi
sericordiar. tuar. que a seculo sunt.
Delicta iuuetutis mee. et ignorā
tias meas ne memineris. **S**ecūdu
miseriordiam tuar. memento mei
tu. **A**pter bonitatem tuam domine.
Dulcis et rectus dñs. **A**pter hoc

RIVM

legem habet delinquentib⁹ in via.

Origet mansuetos in iudicio.
docebit mites vias suas. **U**niuersē
vie dñi misericordia et veritas req̄
rentibus testamētū ei⁹ et testio
nia ei⁹. **P**ropter nomen tuum do
mine p̄cipiaberis peccato meo. mī
tum est enim. **Q**uis est homo qui
timet dominū. legem statuit ei in
via quam elegit. **A**nima eius in
bonis demorabit̄. et semen eius be
reditabit terram. **F**irmamentū
est domin⁹ timentibus eū. et testa
mentū ip̄i⁹ vt manifestetur illis.

Oculi mei semp ad dñm. qm̄ ip
se euellet de laq̄o pedes meos. **R**e
spice in me et miserere mei. quia
vnic⁹ et paup sum ego. **T**ribula
tiones cordis mei multiplicatē sūt
de necessitatibus meis erue me. **V**
de humilitatem meam et laborem
meū. et dimitte vniuersa delicta
mea. **R**espice inimicos meos qm̄
multiplicati sunt et odio iniquo o
derunt me. **C**ustodi animā meā
et erue me. non erubescā. quoniā
speraui in te. **I**nnocentes et recti
adheserūt mīhi: q̄ sustinui te. **L**
bera deus israhel ex oībus tribula
tionibus suis. **Psalm⁹** dauid

Proba me dñe quoniā ego in in
nocentia mea ingressus sum et in
domino sperans non infirmator.
Proba me dñe et tempta me p̄re
tenses meos et cor meum. **Q**m̄
misericordia tua aī oculos meos
ē. et cōplacui in veritate tua. **N**ō sedi
cū cōsilio vanitatis. et cū imiq̄ gēte
tibus nō introibo. **O**dium eccliam
malignatū. et cū impijs n̄ sedabo.
Lauabo inter innocentes manus
meas et cū iudabo altare tuū dñe

OSALTE

Quod audiā vocē: laudis: et enar-
tē vniūsa mirabilia tua. **Q**uoniam dī
lept decorē domus tue: et locū habita-
tionis glorie tue. **N**e p̄das cū im-
pijs de? animā meā: et cum viris
sanguinū vitā meam. **I**n quorū
manibz iniquitates sūt: dextera eorū
repleta est muneribz. **E**go autē
in innocēcia mea ingressus sū: te
dime me et miserere mei. **R**espice me?
stetit ī directo: in ecclesijs bñdī
tam te dñe. **I**n finem prius q̄ li-
miretur. **Psalm. 88.**

Dominus? illuminacō mea
et salus mea quē time-
bo. **O**mnis p̄tectōr vite
mee: a quo trepidabo
Qum appropriāt sup me nocen-
tes. vt edant carnes meas. **Q**ui
tribulant me inimici mei: ip̄i in-
matī sūt et ceciderūt. **S**i cōsistāt
aduersū me castra nō timebit cor
meum. **S**i expurgat aduersū me
preliū: in hoc ego sperabo. **Q**uoniam
peccā a dño hanc requirā: vt mibi
tē ī domo dñi omnibz diebz vite
mee. **Q**uod videam volūtātē dñi: et
visitēm templum eius. **Q**uoniam
abscondit me in tabernaculo suo in
die malorū: p̄texit me in abscondi-
to tabernaculi sui. **I**n petra exal-
tauit me: et nunc exaltauit caput
meū sup inimicos meos. **Q**ui
iui et imolaui in tabernaculo ei?
hostiā viferacōis carnis et psal-
mū dicam dño. **E**xaudi dñe vocē
meam qua clamaui ad te: misere-
re mei et exaudi me. **I**bi dixit
cor meū exquisiuit facies mea: fa-
ciē tuā dñe requirā. **N**e auertas
faciē tuā a me: ne declines ī ira a
seruo tuo. **A**diutor me? esto ne

RIVM

derelinq̄s me: neq; despicias me
de? salutaris me? **Q**uoniam pater meus
et mater mea dereliquērūt me: dñs
autē assumpsit me. **R**egē pone
mibi dñe in via tua: et dirige me
ī semita rectā p̄pter inimicos meos.
Ne tradideris me in aias tribu-
lancium me: quoniam insurrexērūt
in me testes iniqui: et mēta ē iniqui-
tas sibi. **C**redo vidē bona dñi:
in terra viuenciū. **E**xpecta dñm
vixiliter age: et confortet cor tuū et
sustine dominū. **Psalm. 88.**

Ad te dñe clamabo de? me?
ne fileas a me: ne qñ facias
a me: et assimilabor descendētibz
in lacum. **E**xaudi dñe vocē ora-
tōis mee dū oro ad te: dū extollo
manus meas ad templū sanctum
tuū. **N**e simul tradas me cū pec-
catoribz: et cū operantibz iniquitatē
ne p̄das me. **Q**ui loquūtur pa-
cē cum p̄rio suo: mala autem in
cordibz eorū. **O**mnis illis s̄m opera
eorū: et scōz nequiciā adinuencōnū
ipsorū. **S**cōm opa manū eorū
tribue illis: redden retributionez
eorū ip̄is. **Q**uoniam non intellexerūt
opa dñi et in opa manuum eius
destrues illos et non edificabz eos.
Benedict? dñs: qm exaudiuit vo-
cē deprecationis mee. **O**mnis adiu-
tor me? et p̄tectōr me? et ī ip̄o spe-
rauit cor meū et adiutus sū. **E**t
refloruit caro mea: et ex volūtate
mea cōfitebor ei. **O**mnis fortitudo
plebis sue: et p̄tectōr saluacionū
xp̄i sui est. **S**aluū fac populū tu-
um dñe et bñdic hereditatē tue: et
rege eos et extolle illos vsq; in
eternum.

Psalms dauid in consummati
one tabernaculi

Afferte dño filij dei. afferte
dño filios arietu. **A**fferte
dño gloria et honore: afferte domi
no gloria nomi ei⁹ adorate dñm i
atrio sancto ei⁹. **A**fferte dñi sup aq⁹
de⁹ maiestatis intonuūt. dñs sup
aquas multas. **A**fferte dñi in virtu
tute. **A**fferte dñi in magnificētia. **A**
fferte dñi cōfringētis cedros. et cōfrin
get dñs cedros libani. **E**t cōmi
nuet eos tanq⁹ vitulū libani. et di
lectus quēadmodū fili⁹ vnicorniu.
Afferte dñi intercidentis flammaz
ignis. **A**fferte dñi cōtinentis desertum
et cōmouebit dñs desertum cades.
Afferte dñi prepatantis ceruos et re
uelabit cōfēsa. et i tēplo ei⁹ oīs dic⁹
gl̄iam. **D**ñs diluuiū inhabitare fa
cit. et sedebit dominus rex i eternū.
Dñs v̄tute p̄lo suo dabit. dñs be
nedicet p̄lo suo i pace. **P**s. can
tica in dedicatione domus.

Recallabo te dñe qm suscepisti
me. nec delectasti inimicos me
os sup me. **D**omine deus meus
clamaui ad te. et sanasti me. **D**omi
ne deduxisti ab inferno animam me
am. saluasti me a descendētib⁹
in lacum. **P**salite dño sancti ei⁹
et confitemini memorie sanctitatis
ei⁹. **Q**uoniam ira in indignatiōe eius.
et vita in voluntate ei⁹. **A**d vesp
erum demorabit⁹ fletus. et ad matu
tinū leticia. **E**go autē dixi i abūdā
tia mea non mouebor in eternum.
Dñe: in voluntate tua p̄stitisti de
cori meo virtute. **A**uertisti facies
tuā a me. et fact⁹ sū conturbatus.
Ad te dñe clamabo. et ad deum
meū deprecabor. **Q**ue vtilitas i san

guine meo dñi descēdēdo i corruptio
nem. **Q**uoniam cōfitebit⁹ tibi puluis
aut annūtiabit veritatē tuā. **A**uidi
uit dñs et misert⁹ ē mei. dñs fact⁹
ē adiutor me⁹. **A**uertisti plan
ctum meū i gaudiū in. cōfidisti sac
cū meū et circūdedisti me leticia.
Et cantet tibi gl̄ia mea et non
aspungar. dñe de⁹ me⁹ in eternū.
cōfitebor tibi. **I**n fine p̄s. dñs. p̄
cepta.

In te dñe speraui nō cōfundar in
eternū. in iusticia tua libera me. **I**n
clia ad me aure tuā accēleā vt eru
as me. **E**sto mī deū p̄tēctore et i
domū refugij. vt saluū me facias.
Quoniam fortitudo mea et refugium
meū es tu et p̄pter nomē tuū debu
ces mer enutries me. **E**duces me
de laq̄o quē absconderūt mīhi qm
tu es p̄tēctor me⁹. **I**n manu tuā
cōmēdo sp̄m meum. redemisti me
dñe de⁹ v̄tutis. **O**disti obsequia
vanitates. supuacū. **E**go autē in do
mino speraui. exultabo et letabor
i mīa tua. **Q**uoniam respexisti hūilitatē
meā. saluasti de necessitatib⁹ animā
meam. **N**ec conclusisti me i mani
b⁹ inimici. statuisti i loco sp̄cioso
pedes meos. **M**iserere mei dñe q
niam tribulor. conturbat⁹ ē i ira
ocul⁹ me⁹. anima mea et venter meus.
Quoniam defecit i dolore vita mea
et anima mei in gemitibus. **I**nfirmā
ta est in paupertate virtus mea et os
sa mea cōturbata sunt. **S**up oēs
inimicos meos fact⁹ sum obprobri
um vicinis meis valde et timor no
tis meis. **Q**ui videbant me fact⁹
fugerūt a me. obliuioi dat⁹ sū tan
q⁹ mortu⁹ a corde. **F**act⁹ sū tanq⁹
vas p̄ditū. qm audiui vitupatiōes

multorum comorantium in circuitu

In eo dum conuenerent simul aduersum me. accipe animam meam conuersum sunt. **E**go autem in te speravi domine. dixi deus meus es tu. in manibus tuis sortes mee. **E**xipe me de manu inimicorum meorum. et a persecutoribus me

Illustra faciem tuam super seruum tuum saluum me fac in misericordia tua. domine non confundat quoniam inuocauit te. **E**rubescant impij de ducantur in infernum. muta fiant labia dolosa. **Q**ue loquuntur aduersus iustum iniquitatem in superbia et in abusione. **Q**ua magna multitudo dulcedis tue domine. qua abscondisti timentibus te. **P**erfecisti eis qui sperant in te. in conspectu filiorum hominum. **A**bscondes eos in abscondito faciei tue. a conturbatione hominum. **P**roteges eos in tabernaculo tuo. a contradictione lingua rum. **R**eddit? domine. quoniam misericordiam suam mihi in ciuitate munita. **E**go autem dixi in excessu mentis mee. **P**ietus sum a facie oculorum tuorum. **I**deo exaudisti vocem orationis mee. dum clamare ad te.

Diligite domine omnes sancti eius. quoniam veritatem requirit domine. et retribu et abundant facientibus superbiis. **V**iriliter agite et confortet cor vestrum omnes qui sperant in domino. **I**ntellectus domini.

Beatissimi quorum remisse sunt iniquitates et quorum tecta sunt peccata. **B**eatissimus vir cui non imputauit dominus peccatum nec est in spiritu eius dolus. **Q**uoniam tacui inuetera uerunt ossa mea. dum clamare tota die. **Q**uoniam in die ac nocte grauata est super me manus tua. aduersus sum in eternum mea dum configit spina. **O**culi

mei meum cognitum tibi fecit iniustitiam meam abscondi. **D**ixi con fitebor aduersum me iniustitiam meam domine. tu remisisti impietatem peccati mei. **P**ro hac orabit ad te omnis sanctus. in tempe opportuno.

Autem in diluuium aquarum multarum ad eum non appropinbunt. **Q**ues refugium meum a tribulatione que circumsedit me. epulatio mea erue me a circumsidentibus me. **I**ntellectum tibi dabo et instruam te. in uia hac que gradieris firmabo super te oculos meos. **N**olite fieri sicut equus et mulus. quibus non est intellectus.

In chamo et freno maxillas eorum constrige qui non appropinbunt ad te. **M**ulta flagella peccatoris. sperantem autem in domino misericordia circundabit. **T**estamini in domino et epulatio iusti. et gloriamini omnes recti corde. **I**n fine psalmus.

Exultate iusti in domino. rectos decet laudatio. **C**onfitemini domino in cythara in psalterio decem cordarum psallite illi. **C**antate ei canticum nouum bene psallite ei in uociferatione. **Q**uia rectum est verbum domini. et omnia opera eius in fide.

Diligit misericordiam et iudicium misericordia domini plena est terra. **V**erbo domini celi firmati sunt. et spiritus oris eius omnis virtus eorum. **C**ongregas sicut in vitro aquas mas ponas in thesauro abyssos. **T**imeat dominum omnis terra. ab eo autem commoueantur omnes inhabitantes orbem. **Q**uoniam ipse dixit et facta sunt. imple mandauit et creata sunt.

Omnis dissipat consilia gentium. reprobat autem cogitationes populorum. et reprobat consilia principum.

Consiliū autē dñi in eternū ma
net: cogitacōes cordis ei⁹ i gñā
cōez ⁊ gñacōez. **T**ā gēs autē ē
dñs de⁹ eius: popul⁹ quē elegit
in hereditatem sibi. **D**e celo res
cepit dñs: vidit ōnes filios homi
nū. **D**e prepatō hītaulo suo: res
cepit sup ōnes q̄ hītant terram.
Qui finxit singillatū corda eorū:
q̄ intelligit ōnia opa eorū. **N**ō
saluat rex p multam v̄tute: ⁊ gy
gas nō saluabit in multitudie v̄
tutis sue. **F**allax equ⁹ ad salutē
in abundātia autē v̄tutis sue nō
saluabit. **O**ce oculi dñi super
metuētes eū: ⁊ i eis q̄ sperant sup
mīa ei⁹. **E**t eruat a morte aīas
eor⁹: et alat eos in fame. **A**nima
nostra sustinet dñm: qm̄ adiutor
⁊ p̄tector noster ē. **Q**uia in eo le
tabit̄ cor nostr⁹: ⁊ in nōie scō eius
sperauim⁹. **N**at mīa tua dñe sup
nos quē admodū sperauim⁹ in te.
Ps. 88 cum mutauit vultū suū
coram abimelech ⁊ dimisit eum ⁊
abijt.

Benedicā dñm in omni sepe
semp laus ei⁹ i ore meo. **I**n
dño laudabit̄ aīa mea: audiant
māfueti ⁊ letent̄. **M**agnificate do
minū meū. ⁊ exāltē nomē ei⁹
in idip̄sū. **R**q̄siuī dñm ⁊ exau
diuit me. ⁊ ex oīb⁹ tribulacōib⁹
meis eripuit me. **A**ccedite ad
eū ⁊ illuminamini. ⁊ facies vestre
nō cōfidentur. **I**ste paup clama
uit ⁊ dñs exaudiuit eū. ⁊ de oīb⁹
tribulacōib⁹ eius saluauit eum.
Immittet angel⁹ dñi i circuitu
timentū eū. ⁊ eripiet eos. **C**usta
te ⁊ videte qm̄ suauis ē dñs. bt̄is
vir qui sperat in eo. **A**imete do

minū oēs sancti ei⁹. qm̄ nō ē in o
pia timentib⁹ eū. **O**iuītes eguēt
et esurierūt. inq̄retes autē dñm
nō minuētur oī bono. **M**emite fi
lij audite me. timorē dñi docebo
vos. **Q**uis est hō qui vult vitā.
diligit dies videre bonos. **P**rohi
be linguā tuā a malo. et labia tua
ne loquātur dolus. **O**uertere a ma
lo et fac bonum. inq̄re pacē et p̄se
quē eam. **O**culi dñi sup iustos et
aures ei⁹ in preces eor⁹. **A**ult⁹
autē dñi sup facientes mala. vt p
dat de terra memoriā eor⁹. **Q**ui
mauerunt iusti et dñs exaudiuit
eos. ⁊ ex oīb⁹ tribulacōib⁹ eorū li
berauit eos. **I**uxta ē dñs hīs q̄
tribulato sūt corde et hūiles spū
saluabit. **M**ulte tribulacōes ius
tor⁹. et de hīs oīb⁹ liberabit eos
dñs. **C**ustodit dñs oīa ossa eor⁹.
vnū ex hīs nō cōtere. **O**res pe
cator⁹ pessima. ⁊ q̄ oderūt iustū de
liquēt. **R**edimet dñs aīas suo
rū suor⁹. ⁊ non deliquēt oēs q̄ spe
rāt in eo. **In finē Ps. 88.**
Vobis domine nocēt me. expug
na impugnātes me. **A**pprehende ar
ma ⁊ scutum. ⁊ exurge in adiuto
rium mihi. **A**ffunde frameam et
occlude aduersus eos q̄ p̄sequūtur
me. dic aīe mee salus tua ego sū.
Confundātur ⁊ reuerātur. que
rentes animā meā. **A**uertantur
retrosū ⁊ cōfundātur. cogitātes
mihi mala. **F**iāt tanq̄ puluis
ante faciem ventī. ⁊ angelus dñi
coartans eos. **F**iāt via illorū
tenebre ⁊ lubricū. ⁊ angelus dñi
p̄sequens eos. **Q**uomā gñs ab
sconderūt mihi iteritū laquei sui
sup vacue approbauerūt aīas meā

PSALTE

XIVM

Veniat illi laqueus quē i gnoat
et captio quā abscondit apprehen
dat eum. et i laqueū cadat in ipsū

Anima autem mea exultabit i
domino et delectabitur sup salutari
suo. **O**mnia ossa mea dicent: do
mine q̄s similis tibi? **E**xipies i
opem de manu fortiorū eius ege
nū et pauperem a discipientib⁹ eū

Eurgentes testes iniqui. q̄ i g
norabant interrogabāt me. **R**e
tribuebant mihi mala p bonis:

sterilitatem aīe mee. **E**go autē
cum mihi molesti essent induebar

ciliū. **H**umiliabā i ieiunio aīa;
meā. et oratio mea i sinu meo conuer
tebat. **Q**uasi primū quasi fratrē

nēm sic cōplacebā: quasi lugens
et cōtristat⁹ sic hūiliabar. **E**t ad
uersum me letati sunt et cōuenerūt

cōgregati sunt sup me flagella et
ignorauī. **D**issipati sunt nec con
puncti. temptauerunt me subsāna

uerunt me subsānatōe frenduerūt
sup me dentibus suis. **N**ōne quan
do respicies. restitue animā meā:

a malignitate eorū. a leonib⁹ vni
tam meā. **C**onfitebor tibi i eccle
sia magna. in ipso graui laudabo

te. **N**on supergaudeāt mihi q̄ ad
uersant⁹ in iniqui. q̄ oderūt me gra
tis. et annuūt oculis. **Q**m̄ mihi q̄

dem pacifice loquebant⁹. et in iracū
dia tēre loquētes dolos cogitabāt

Et dilatauerunt super me os su
um. dixerunt euge euge viderunt

oculi nostri. **V**idisti dñe ne fileas
dñe ne discedas a me. **E**xurge
et intende iudicio meo deus meus

et dñs me⁹ in causam meam. **I**u
dica me scdm iusticiā tuā dñe de
us meus. et nō supergaudeāt mihi

Non dicant i cordib⁹ suis euge
euge anime nre. nec dicant deuorā
bim⁹ eum. **E**rubescant et reuere
antur simul. qui gratulant⁹ malis

meis. **I**nduantur confusione et
reuerentia. qui maligna loquūt⁹
sup me. **E**xultent et letentur qui

volunt iusticiā meā et dicant se
per magnificet⁹ dñs qui volunt

pacem serui ei⁹. **E**t lingua mea
meditabit⁹ iusticiā tuā tota die lau
dem tuā. **I**n finē seruo dñi dauid

Istus iniquus vt delinquat i
semetipso. non est timor dei
ante oculos ei⁹. **Q**m̄ dolose egit

in conspectu ei⁹. vt inueniatur in
iniquitas eius ad odium. **V**erba o
ris ei⁹ iniquitas et dolus. noluit

intelligere vt bene ageret. **I**niqui
tatem meditat⁹ est in cubili suo. a
stitit oī vie nō bone. maliciā autē

nō odit. **N**ōne in celo misericor
dia tua. et veritas tua vsq̄ ad nubes

Iusticia tua sicut montes dei. iu
dicia tua abissus multa. **H**omines
et iumenta saluabis dñe. quēadmo
dū multiplicasti misericordiā tuā

deus. **F**ilij autem hominū. i teg
mine alarū tuarū sperabūt. **I**n
ebriabunt⁹ ab vberitate domus tue

et torrente voluptatis tue potabis
eos. **Q**m̄ apud te est fons vite. et
in lumine tuo videbimus lumen

Pretende misericordiā tuā sciētī
bus te. et iusticiā tuā hīs q̄ recto
sunt corde. **N**on veniat mihi pes

supbie. et manus peccatoris nō mo
ueat me. **I**bi ceciderunt qui ope
rantur iniquitate. expulsi sūt nec

potuerunt stare. **Ps.** iph dō
Noli emulari in malignanti
bus neq̄ zelaueris facientes

iniquitate. Quomā tangē senū v
lociter arefcēt: et quemadmodus
olera herbarū cito decidēt. **S**pera
in dñō et fac bonitātē: et inhabitā
terā et pascēris in diuicijs eius.

Delectare in dñō: et dabit tibi
petiōes cordis tui. **R**euela dñō
viā tuā et spera in eo: et ipse faciet

Et educet quasi lumen iustici
am tuam et iudiciū tuum tangē
meridiē: subdit? esto dñō et ora
eum. **N**oli emulari in eo qui p̄s

perat in via sua: in hōie faciēte in
iusticias. **D**efine ab ira et dereli
que furores: noli emulari vt ma
ligneris. Quomā qui malignanē

exterminabūtur. sustinentes au
tē dñm ipsi hereditabūt terram.

Et adduc puillū et nō erit pec
cator. et queres locū ei? et non iue
ries. **M**āfueti autē hereditabūt

terā. et delectabūtur ī multitudi
ne pacis. **O**bseruabit p̄tōr iustū
et stridebit super eum dentibz su

is. **O**is autē iridebit eū. qm̄ p̄s
picit qd̄ vniēt dies ei? **S**labiū
euagimauerūt peccatores. inten

derūt arcū suū. et decipiāt paupes
et inopē. vt trucidēt rectos corde

Slabi? eoz intret ī corda ip̄oz
et arcus eoz confringatur. **M**e
lius est modici iusto. super diuiti

as peccatorū multas. Quomā
brachia peccatorū cōterent. **O**fir
mat autē iustos dñs. **M**ouit dñs

dies immaulatoz. et hereditas eo
rum ī eternū erit. **N**on cōfident

in tpe malo. et ī diebus famis satu
rabūtur. quia peccatores pibūt

Inimici vero dñi mox vt hono
rificati fuerint et exaltati. deficient

tes quemadmodū fumus deficient

Mutabit p̄tōr et nō soluet: ius
t? aut miferet et tribuet. **Q**uia be
nedicētes ei hereditabūt terram

maledicētes autē ei disperibunt.

Apud dñm gressus hominis di
rigetur: et viā ei? vlet. **Q**um cecidi

derit nō collidet: qz dñs supponit
manū suā. **T**umor suū et ei? sē ui et

non vidit iustū derelictū: nec semē
eius queres panem. **N**ota die

miseretur et comodat: et semen illi
us in bñdictione erit. **D**eclima

a malo et fac bonū: et inhabitā in
seculū seculi. **Q**uia dñs amat ius

diciū et nō derelinquet sanctos
suos: in eternū cōseruabūtur. **I**n

iusti pument: et semē ip̄oz pibit

Iusti autē hereditabūt terrā et
inhabitabūt ī seculū seculi super eā

Os iusti meditabit sapiā: et li
gū ei? loq̄tur iudiciū. **D**ep̄ si ei?

in corde ip̄i? et non sup̄latabū
tur gressus ei? **C**onfiderat pec

cator iustū: et querit mortificāe eū

Domin? autem nō derelinquet
eum in manibz ei? nec dānabit

cū iudicabit illi. **E**xpecta tñm et
custodi viā ei? et exaltabit te vt

hēditate capias terrā cum p̄ierint
p̄tōres videb. **V**idit impiū sup

exaltatū: et eleuatū sic cedros li
bani. **E**t trāsiit et ecce nō erat

et q̄siuit eū et non ē inuēt? loc? ei?
Custodi innocentiam et vide eq̄
tatem: qm̄ sunt reliquie hōi pad
fico. **I**n iusti autē disperibūt. simp̄
reliquie impiorum interibunt.

Salus autē iustoz a domino.
et p̄tector eoz in tpe tribulacōis.

Et adiuuabit eos domin? et li
berabit eos. et eruet eos a p̄tōri
bz. et saluabit eos qz spauet ī eo

PSALTE

NIVM

ps. 68. In rememoratione sabbati

Domine ne in furore tuo arguas me: neque in ira tua corripas me. **Q**uoniam sagitte tue infere sunt mihi et confirmasti super me manum tuam. **N**on est sanitas in carne mea a facie ire tue: non est pax ossibus meis a facie peccatorum meorum. **Q**uoniam iniquitates mee supergressae sunt caput meum et sicut onus graue grauatae sunt super me. **P**utruerunt et corrupte sunt clauiculae meae: a facie insipientie mee. **M**iser factus sum et curuatus sum: usque in finem: tota die contristatus ignore diebus. **I**n lumbis meis impleti sunt illusiones: et non est sanitas in carne mea. **A**fflictus sum et humiliatus sum nimis: rugiebam a gemitu cordis mei. **D**omine ante te domine desiderium meum: et gemitus meus a te non est absconditus. **R**os meum conturbatum est dereliquit me virtus mea: et lumen oculorum meorum: et ipsum non est meum. **A**mici mei et proximi mei: aduersum me appropinquauerunt et steterunt. **E**t qui iuxta me erant: de longe steterunt: et vim faciebant quae querebant animam meam. **E**t qui inquirebant mala mihi locuti sunt: vanitates et dolos tota die meditabantur. **E**go autem tanquam surdus non audiebam: et sicut mutus non aperiens os suum. **E**t factus sum sicut homo non audies: et non habes in ore suum redargutiones. **Q**uia in te domine speraui: tu exaudies domine deus meus. **Q**uia dixi ne quando supergaudeat in inimici mei: et dum commouent pedes mei super me magna locuti sunt. **Q**uia ego in flagella patiens fui: et dolor meus in conspectu meo semper

Quia iniquitatem meam annuntiabo: et cogitabo pro peccato meo. **I**nimici autem mei viuunt et confirmati sunt super me: et multiplicati sunt qui oderunt me inique. **Q**ui retribuunt mala pro bonis detrahebant mihi: quoniam sequebar bonitatem. **N**e derelinquas me domine deus meus: ne discesseris a me. **I**ntende in adiutorium meum: domine deus salutis mee. **I**n finem pro ydithun cantatum dauid

Domi custodiam vias meas: ut non delinquam in lingua mea. **P**osui os mei custodiam: ut non confisteret peccator aduersum me. **O**bmuni et humiliatus sum: et filium a bonis et dolor meus renouatus est. **O**culum it cor meum intra me: et in meditatione mea exardescet ignis. **L**ocutus sum in lingua mea: notum fac mihi domine finem meum. **E**t numerus dierum meorum quis est: ut sciam quid desit mihi. **E**cce mensurabiles posui isti dies meos: et substantia mea tanquam nihilum ante te. **V**eruntamen yniuersa vanitas: omnis homo viuens. **V**eruntamen in ymagine pertransit homo: sed et frustra conturbatur. **A**bscurizat: et ignorat cui congregabit ea. **E**t nunc quae est expectatio mea nonne domine: et substantia mea apud te est. **A**b omnibus iniquitatibus meis erue me: obprobrium insipienti dedisti me. **O**bmuni et non aperui os meum: quoniam tu fecisti amouea me plagas tuas. **A** fortitudine manus tue ego defeci in crepationibus: propter iniquitatem corripuisti hominem. **E**t tabesce te fecisti sicut arena: animam eius:

verūtamē vane conturbatur oīs
hō. **E**xaudi oracōez meam dñe
et deprecōez meā: auribz pcepe la
crimas meas. **N**e fileas qm ad
vena ego sum apud te: et pegrin?
fiat oēs prēs mei. **R**emitte mi
hi vt refrigeret pūlgz abeā: et am
pli? non ero.

In finē | Ps. 88.

Expectās expectaui dñm: et
intendit mihi. **E**t exaudi
uit preces meas: et eduxit me de
lacu miserie et de luto fecis. **E**t
statui supra petra pedes meos: et
direxit gressus meos. **E**t imisit
i os meū canticū nouū: carmē so
nū. **V**idebūt multi et timebūt: et
sperabunt: in domino. **B**ea
t? vir cui? ē nomē dñi spes ei?: et
nō respexit i vanitates et ilanias
falsas. **M**ulta fecisti tū dñe de?
me? mirabilia tua: et cogitacōibz
tuis non ē q̄ simīl sit tibi. **A**nnū
ciaui et locut? sū: multiplicati sūt
sup numen. **S**acrificiū et obla
cōez nolūisti: aures aut pfectisti
mihi. **H**olocautū et p pccō non
postulasti: tūc dixi ecce venio. **I**n
capite libri scriptū ē de me vt face
rē voluntatem tuam. deus meus
volui et legem tuam in medio cor
dis mei. **A**nnūciaui iusticiā tuā
in ecclā mag: ecce labia mea nō p
hibebo tū dñe scisti. **I**usticiā tuā
non abscondi i corde meo: veritatē
tuā et salutare tuum dixi. **N**ō ab
scondi miām tuā et veritatem tuā
a consilio multo. **Q**u autē dñe
ne longe facias miseracōes tuas
a me. mīa et veritas tua semp sus
ceperunt me. **Q**m circūdederunt
me mala quoz nō est numer?.

prehenderūt me iniquitates mee. et
nō potui vt videre. **M**ultiplica te
sūt sup capillos capitis mei. et cor
meū deliqt me. **Q**om placeat ti
bi dñe vt etuas me. dñe ad adiu
uandū me respice. **C**onfundant
et reuereātur simul. qui querunt
animā meā vt auferāt eā. **A**utā
tur retro: sū et reuereātur. qui vo
lunt mihi mala. **E**rant cōfestim
confusionem suā. qui dicunt mihi
euge euge. **E**xultet et letetur sup
te oēs q̄rentes te. et dicāt semper
magnificet dñs qui diligūt salu
tare tuū. **E**go autē mendic? sū
et paup. dñs sollicit? est mei. **A**d
iutor meus et pector me? tu es.
de? meus ne tardaueris.

In finē | Psalm? 88 intellect?
filij chre.

Batus q̄ itelligit sup egenū
et paupem. i die mala libe
rabit eū dñs. **O**min? conseruet
eū et viuificet eū et bñm faciet eū i
terra. et non trahat eū in animā:
inimicor ei? **O**min? opē ferat il
li sup lectū doloris ei?. vniuersū
stratum eius versasti in infirmita
te ei?. **E**go dixi domine misere
re mei. sana animam meā qz pec
caui tibi. **I**nimici mei dixerunt
mala mihi. quando morietur et pe
ribit nomen ei?. **E**t si ingre di
ebat vt videret vana loquebat
cor eius. congregauit iniquitatē
sibi. **E**gre diebatur foras. et loq
batur in idipsum. **A**dversū me
suscitabāt omnes inimici mei:
adversum me cogitabant mala
mihi. **V**erbum iniquum con
stituerunt aduersum me nunq̄
q̄ dormit nō adiciet vt resurgat

PSALTE

RIVM

Stetit homo pacis mee in quo
spavi. quod edebat panes meos ma-
gnificavit super me supplantationes
Quia autem domine miserere mei. et re-
suscita me et retribuam eis. In
hoc cognovi quoniam voluisti me. quo-
niam non gaudebit inimicus meus
super me. Me autem propter inno-
centiam suscepisti. et confirmasti me
in conspectu tuo in eternum. Benedictus
dominus deus israel a seculo in se-
culum. fiat fiat. In fine intellectus
filii chore. Psalmus david

Quemadmodum desiderat cervus
ad fontes aquarum. ita desiderat
anima mea ad te deus. Sitivit a-
nima mea ad deum fontem vivum
quoniam veniam et apparebo ante faciem
dei. Fuerunt mihi lacrimae meae pa-
nes die ac nocte. dum dicitur mihi
quotidie ubi est deus tuus. Hec re-
cordatur sum et effudi in me animam
meam: quoniam transibo in locum tabernacu-
li admirabilis usque ad domum dei. In
voce epulationis et confessionis so-
nus epulantis. Quare tristis es
anima mea. et quare conturbas me?
Spera in deo quoniam adhuc confite-
bor illi. salutare vultus mei deus
meus. Ad me ipsum anima mea contur-
bata est. propterea memor ero tui de-
terra iordanis et hermon a mon-
te modio. Abissus abissum invo-
cat. in voce cathartarum tuorum.
Omnia excelsa tua et fluctus
tui super me transierunt. In die ma-
nauit dominus misericordiam suam et no-
cte cantium eius. Apud me oratio
deo vite mee. dicam deo susceptor
meus es. Quare oblitus es mei
et quare conturbatur incedo dum af-
fligit me inimicus? Dum confin-

guntur ossa mea. exprobrauerunt
mihi qui tribulant me inimici mei. Ubi
dicitur mihi per singulos dies ubi
est deus tuus: quare tristis es anima
mea et quare conturbas me? Spera
in deo quoniam adhuc confitebor illi. sa-
lutare vultus mei et deus meus

In finem Psalmus

Voca me deus et discerne causas
meas de gente non sancta. ab homine
iniquo et doloso erue me. Quia
tu es deus fortitudo mea. quare me
repulisti et quare tristis incedo dum
affligit me inimicus? Mittere lu-
cem tuam et veritatem tuam: ipsa me
deduxerunt et adduxerunt in montes
sanctos in tabernacula tua. Et intro-
ibo ad altare dei. ad deum qui letifi-
cat inuentione mea. Confitebor tibi
in cithara deus deus meus: quare tri-
stis es anima mea et quare contur-
bas me? Spera in deo quoniam adhuc
confitebor illi. salutare vultus mei
deus meus. In fine pro filiis cho-
re intellectus. ps.

Quos auribus nostris audiui
patres nostri annunciauerunt
nobis. Opus quod operatur es in die-
bus eorum. et in diebus antiquis
Manus tua gentes disperdidit
et perdidisti eos. afflipisti populos
et expulisti eos. Nec enim in gla-
dio suo possederunt terram. et brachi-
um eorum non saluauit eos. Sed de-
fensa tua et brachium tuum et illumi-
natio vultus tui. quoniam complauisti
in eis. Tu es ipse rex meus et deus
meus. qui mandas salutes iacob.
In te inimicos nostros ventila-
bis in cornu. et in nomine tuo spernemus
insurgentes in nobis. Non enim
in arcu meo sperabo et gladius meus

non saluabit me. **S**aluasti enim
nos de afflictionibus nostris: et odien-
tes nos confudisti. **I**n deo lauda-
bimur tota die: et in nomine tuo con-
tebimur in seculum. **Q**uoniam autem rep-
pulistis et confudistis nos: et non egre-
dieris in virtutibus nostris. **A**uertis-
ti nos retrorsum post inimicos nostros:
et qui oderunt nos diripie-
bunt sibi. **O**disti nos tamquam oves
escarum: et in gentibus dispersisti nos.
Odististi populum tuum sine pretio
et non fuit multitudo in commutatione
eorum. **O**stulisti nos obprobrium
vicinis nostris: subsannationem et
derisum hominibus qui sunt in circuitu nostro.
Ostulisti nos in similitudinem gen-
tibus: commotionem capitis in populo.
Tota die irredimenda mea contra
me est: et confusio faciei mee cooperuit
me. **A**uerte exprobrationis et oblo-
quentis: a facie inimici et persequen-
tis. **E**cce omnia venerunt super nos
nec obliti sumus te et inique non egimus
in testamento tuo. **E**t non recessit
retro cor nostrum: et declinasti se-
mitas nostras a via tua. **Q**uoniam humili-
asti nos in loco afflictionis: et coope-
ruit nos umbra mortis. **S**i obliti
sumus nomen dei nostri: et si expa-
dimus manus nostras ad deum alie-
num. **N**onne deus requireret istas:
ipse enim nouit abscondita cordis.
Quoniam propter te mortificamur to-
ta die: estimati sumus sicut oves
occisionis. **E**xurge quare obtor-
mis domine: exurge et ne repellas in fi-
nem. **Q**uare faciem tuam auertis
obliuisceris inopiam nostram: et tribula-
tionem nostram. **Q**uoniam humiliata est in pla-
uere anima nostra: aglutinatus est in-
teritum venter noster. **E**xurge domine

adiuuua nos: et redime nos propter
nomen tuum. **I**n fine per hunc qui com-
mutabuntur filii chore ad intellec-
tum canticum per dilectum.

Extitauit cor meum verbum bonum
dico ego opera mea regi. **I**n
lingua mea calamus: scribe: velociter
scribens. **P**reciosus forma pre-
filiis hominum: diffusa est gratia in
labiis tuis: propterea benedixit te de-
us in eternum. **A**ccingere gladio
tuo: super femur tuum potentissime.
Spedie tua et pulchritudine tua: in-
tende propter preceps regna. **P**ro-
pter veritatem et mansuetudinem et iustici-
am et deducet te mirabilis dextera
tua. **A**gitte tue acute: populi sub
te cadent in corda inimicorum regis.
Sedes tua deus in seculum seculi:
virga directionis virga regni tui. **O**-
leuisti iusticiam et odisti iniquitatem meam:
propterea vixit te deus deus tuus oleo
leticie prepositio tuis. **M**irra et
gutta et cassia a vestimentis tuis a
domibus eburneis: ex quo delecta
uerunt te filie regum in honore tuo.
Astitit regia a dextris tuis in ve-
luti deaurato: de cunctis varietate.
Audi filia et vide et inclina aurem
tuam: et obliuiscere populum tuum et do-
mum patris tui. **E**t concupiscet rex de-
corum tuum: quoniam ipse est dominus
deus tuus et adorabunt eum. **E**t
filie tyri in muneribus: vultum tu-
um deprecabuntur omnes diuites
plebis. **O**mnis gloria eius filie
regis ab intus: in simbriis aure-
is circumamicta varietatibus.
Adducentur regi virginem post
eam: propinque eius offerentur tibi.
Afferentur in leticia et exultatione
adducentur in templum regis.

PSALTE

RIVM

Pro patribus tuis nati sunt tibi filij. constitues eos principes sup oem terram. **M**emor eris nominis tui dñe. in oī generatiōe et generatiōe. **P**ropterea populi cōfitebūtur tibi in eternū. et in seculū seculi. **In finē filijs chore p archais**

Deus noster refugium et vi-

tor? adiutor i tribulatiōibz q̄ iuenerūt nos nimis. **P**ropterea non timebim? dum turbabit̄ tra-

z transferent mōtes in cor maris. **S**onauerūt z turbate sūt aque eorū. cōturbati sūt montes in fortitudine eius. **F**luminis impetus letificat ciuitatem dei sanctificauit tabernaculum suū. altissim?

De? i medio eius nō cōmouebit̄. adiuuabit eā de? mane diluuiō. **N**on turbate sunt gentes et inclinata sūt regna. dedit vocem suā mota ē ter-

ra. **D**ñs vtrūq; nobiscū susceptor noster deus iacob. **V**enite z vide-

te opera dñi que posuit p̄digia super terram. auferens bella vsq; ad finem terre. **A**rcum conteret z

fringet arma. et scuta cōburet igni.

Vacate et videte quoniā ego sū deus. exaltabor in gentibus et exaltabor in terra. **D**ñs virtutum nobiscum. susceptor noster de? iacob.

In finē pro filijs chore. Psalmus dauid

Omnes gentes plaudite manus. iubilare dō in voce exultationis. **Q**m̄ dñs excelsus terri-

bilis. rex magnus super oem terrā. **S**ubiecit populos nobis z gētes sub pedibz nr̄is. **E**legit nobis hereditatē suam. specie iacob quē dilexit. **A**scendit deus i iubilo.

Ascendit deus i iubilo. domin? in voce tube. **P**sallite deo

nostro psallite. psallite regi nr̄o

psallite. **Q**uoniā rex oīs terre de?

psallite sapienter. **R**egnabit de?

sup gentes. de? sup sedet sedē scām

suā. **P**rinces populorū congregati

sunt cū deo abrahā. qm̄ dñi fortes

terre vehementer eleuati sunt. **P**salmus cantici filijs chore secū-

da sabbati

Agnus dñs z laudabilis mi-

nis. in ciuitate dei nostri in

monte sancto eius. **F**undat̄ exul-

tatione vniuersę terre: mons syō

lateā aquilonis ciuitas regis ma-

gni. **D**eus in domibus ei? cogno-

scetur. cum suscipiet eaz. **Q**uē ec-

cē reges congregati sunt cōueniēt

in vnū. **I**psi videntes sic amira-

ti sunt: cōturbati sunt cōmoti sūt.

tremor apprehendit eos. **T**ibi dolo-

res vt parturientis. in spū rebem-

ti cōteres naues tharfig. **S**icut

audiuim? sic vidimus in ciuitate dei

nostri. deus fundauit eaz in eter-

nū. **S**uscepim? deus misericordi-

am tuā. in medio tēpli tui. **E**cclm

nomē tuū deus sic et laus tua i fi-

nes terre iusticia plena ē dextera

tua. **E**stet mons syon z exultet

filie iude. ppter iudicia tua dñe.

Quēdate syon z complectini

ni eam. narrate in turribus eius.

Ponite corda vstra in virtute e-

ius. et distribuite domos ei? vt e-

narrētis in progenie altera. **Q**m̄

hic est deus de? noster in eternū

et in seculū. **I**n finem pro filijs cho-

re. **P**salmus dauid

Audite hec ones gentes auri-

bz p̄cipite omnes qui habita-

tis orbem. **Q**uāq; terrigenę filij

hominū: simul i vñū diues ⁊ pau
per. **O**s meū loquet sapiam: et
meditatio cordis mei prudentiā
Inelmato in pabolā autē me
am: aperiā in psalterio ppositio
nē meā. **Q**ue timebo in die mala
iniquitas calcanei mei circumdabit
me. **Q**uā cōfidūt in virtute sua:
et in multitudine diuitiarū suarū
gloriātur. **A**tater nō redimit ē
dimet hō: nō dabit deo placatō
nē suā. **E**t precii redēpōis aīe
sue: et laborabit i eternū ⁊ viuet
adhuc in finē. **N**on videbit īferi
tū cū viderit sapientes morietes
simul insipies ⁊ stultus peribūt
Et relinquet alienis diuitias
suas: ⁊ sepulchra eorū dom? illorū
in eternum. **A**bernacula eorū in
progenie et pgenie: vocauēt no
mina sua in terris suis. **E**t hō
cū ihonore eēt nō intellexit: opa
tus est iumentis insipientibus: et
simil fact? ē illis. **H**ec via illo
rū scandalū ipfis: ⁊ postea in ore
suo cōplacebūt. **S**icut oues in
inferno positi sūt: mors depascet
eos. **E**t dñabūt eorū iusti i ma
tutino: ⁊ auxiliū eorū refectet in
īfernū a glōria eorū. **V**erūtamen
de? redimet animā meā de manu
īferi: cū accepit me. **N**e timeis
cū diues fact? fuerit homo: ⁊ cum
multiplicata fuerit glōria domus
eius. **Q**m cū intēderit nō sumet
oīa: neq; descendet cum eo glōria
eius. **Q**uā aīa ei? in vita ipi
us bñdicet: cōfitebit tibi cū bñ
feceris ei. **I**ntroibit vsq; i pge
nies patz suorū: vsq; i eternū nō
videbit lumē. **H**omo cū in hōre
esset nō intellexit: opat? ē iuuitia

insipientibus: ⁊ simil fact? es illi.

Psalm? asaph.

Deus deorū dñs locut? est: et
vocauit terrā. **A** solis ortu
vsq; ad occasū: ex sp on species de
coris ei? **D**e? manifeste veniet
de? noster ⁊ nō fitebit. **I**gnis i
conspectu ei? exardescet: ⁊ i cirai
itu ei? tempestas valida. **A**duo
cauit celū defurū: et terrā discer
nere populū suū. **C**ongregate
illi sanctos ei?: q cōdmāt testamē
tū ei? sup sacrificia. **E**t ānūcia
bunt celi iusticiā ei?. quomā de?
iudex est. **A**udi popul? me? ⁊ lo
quar. isrl ⁊ testificabor tibi de? de
us tu? ego sum. **N**on in sacrifi
cijs tuis arguā te. holocausta autē
tua in conspectu meo sunt semp.
Non accipia de domo tua vitu
los: neq; de gre gibz tuis hircos.
Quomā mee sūt oēs fere filiaz
iumenta i montibz ⁊ boues. **Q**uod
nouī oīa volatilia celī. et pulchri
tudo agri meaz est. **S**i esuriero
nō dicā tibi. meus est cū orbi s
terre ⁊ plenitudo eius. **Q**uicūq;
manducabo carnes thaurorū. aut
sanguinē hōrū potabo. **I**mmo
la deo sacrificium laudis: ⁊ redde
altissimo vota tua. **E**t iuoca me
in die tribulacōis. erua te ⁊ hōri
ficabis me. **P**ecatori autē dixit
de? quare tu enarras iusticias me
as. et assumis testamentum meū
p os tuum. **A**u vero odisti dīf
cplmā. ⁊ pcedisti s mones meos
retorsum. **S**i videbas furem
currebas cum eo. ⁊ cum adulteris
porcionem tuam ponebas. **O**s
tūū abundauit malicia et lingua
tua concinabit dolos. **S**edēs ad

uerfus fratres tuum loquebaris
et aduersum filium matris tue po
nebas scandalum. hec fecisti et ta
cui. **R**isistimasti inique quod ero
tui similis. argua te et statua contra
faciem tua. **I**ntelligite hec qui ob
liuiscimini deum. nequam rapiat et non
sit qui eripiat. **S**acrificium lau
dis honorificabit me. et illic iter qui
ostendam illi salutare dei. **Psalmus**
88. cum uenit ad eum nathanael propheta
quia intrauit bethsabee.

Merere mei deus. secundum magnam
misericordiam tuam. **E**t secundum
multitudinem miserationum tuarum.
dele iniquitatem meam. **A**mplius la
ua me ab iniquitate mea. et a pecca
to meo munda me. **Q**uia iniquita
tem meam ego cognosco. et peccatum
meum contra me est spiritus. **I**bi soli
peccaui et malum coram te feci. ut iu
stificeris in sermonibus tuis et uin
cas cum iudicaris. **E**cce enim iniqui
tatis conceptus sum. et in peccatis con
cepit me mater mea. **E**cce enim ue
ritatem dilexisti. incerta et occulta
sapientie tue manifestasti mihi.

Aspice me domine propro et munda
bor. lauabis me et super niuem deal
babor. **A**uditui meo dabis gau
dium et leticiam. et exultabunt ossa
humiliata. **A**uerte faciem tuam
a peccatis meis. et omnes iniquitates
meas dele. **Q**uia mundum creasti
me deus. et spiritum rectum inuasti in
visceribus meis. **N**e proicias me a fa
cie tua. et spiritum sanctum tuum ne aufe
ras a me. **R**edde mihi leticiam sa
lutaris tui. et spiritu principali confir
ma me. **O**cebo iniquos vias tu
as. et impii ad te conuertentur.

Libera me de sanguinibus deus deus

us saluus mee. et exultabit lingua
mea iusticiam tuam. **N**e labia
mea aperies. et os meum annuncia
bit laudem tuam. **Q**uoniam si volu
isses sacrificium dedissem utique
holocaustis non delectaberis. **S**ac
rificium deo spiritus contribulatus. cor con
tritum et humiliatum deus non despicies.
Benigne fac domine in bona volun
tate tua syon. et edificentur muri
iherusalem. **Q**uoniam acceptabis sacrifici
um iusticie oblationes et holocau
sta. tunc imponet super altare tuum
vitulos. **I**n finem intellectus dauid
cum uenit ad eum doech ydumeus et nu
ciallet sauli uenit 88. in domum ab
imelech.

Quid gloriaris in malicia. qui
potes es in iniquitate. **N**ota
die iusticiam cogitauit lingua tua
sicut nouacula acuta fecisti dolum.
Dilexisti iusticiam super benignita
tem. iniquitatem magis quam loqui equi
tatem. **D**ilexisti omnia uerba pro
pitiaculis. lingua dolosa. **P**ropterea
deus destruet te in finem. euellet te
et emigrabit te de tabernaculo tuo.
et radicem tuam de terra uiuentium.

Videbunt iusti et timebunt. et super
eum ridebunt et dicent. ecce homo qui
non posuit deum adiutorem suum. **S**ed
sperauit in multitudine diuitiarum
suarum. et preualuit in uanitate sua.
Ego autem sicut oliua fructifera
in domo dei. speraui in misericordia
dei in eternum et in seculum seculi. **Q**uod
fitebor tibi in seculum quia fecisti. et ex
pectabo nomen tuum quoniam bonum in
aspectum sanctorum tuorum.

In finem intellectus dauid pro
amelech.

Dixit insipiens in corde suo non est deus. Corrupti sunt abhominabiles facti sunt in iniquitate. Non est qui faciat bonum. Deus de celo prosperit super filios hominum ut videat si est intelligens aut requrens deum. Omnes declinauerunt filii utiles facti sunt: non est qui faciat bonum non est usque ad unum. Nonne scient omnes qui operantur iniquitatem qui deuorant plebem meam ut cibum panis. Deum non inuocauerunt illic trepidauerunt timore ubi non fuit timor. Quoniam deus dissipauit opera eorum qui hominibus placent confusi sunt quoniam deus spreuit eos. Quis dabit ex syon salutem israel cum conuerterit deus captiuitatem plebis sue exultabit iacob et letabitur israel. In fine in canticis intellectus dauid cum uisissent cyphera nuntiassent nonne dauid abscondi fuit apud nos

Deus in nomine tuo saluum me fac. et in uirtute tua iudica me. Deus exaudi orationem meam auribus percipe uerba oris mei. Quoniam alii inuenerunt aduersum me et fortes querierunt animam meam. et non proposuerunt deum ante conspectum suum. Accipe ei deus adiuuat me. et dominus susceptor est anime mee. Auerte mala inimicis meis in ueritate tua dispice illos. Voluntarie sacrificabo tibi. et confitebor nomini tuo dñe quoniam bonum est. Quoniam ex omni tribulatione eripuisti me. et super inimicos meos desuper oculus meus. In fine in canticis intellectus dauid

Exaudi deus orationem meam et ne desperetis deprecationem meam. intende mihi et exaudi me. Contristatus sum in exaltatione mea et conturbatus sum a uoce inimici et a tribulatione peccatoris. Quoniam declinauerunt in me iniquitates et in ira molesti erant mihi. Cor meum conturbatum est in me. et formido mortis cecidit super me. Timor et tremor uenerunt super me. et conteperunt me tenebre. Et dixi quis dabit penas sicut columbe. et uolabo et requiescam. Accipe elongaui fugiens. et mansi in solitudine. Expectaui eum qui saluum me fecit. a pusillanimitate spiritus et tempestate. Precipitauit dominus diuide linguas eorum. quoniam uidi iniquitatem et contradiCTIONem in ciuitate. Die ac nocte circuibat eas super muros eius iniquitas. et labor in medio eius et iniusticia. Et non defecit de plateis eius. usura et uoluntas. Quoniam si inimicus meus maledixisset in iustiniuissem unquam. Et si is qui oderat me super me magna locutus fuisset et abscondisset me foras ab eo. Tu uero homo uanitas. durus meus et notus meus. Qui sum me cum dulces capiebas cibos. in domo dei ambulauimus cum consensu. Veniat mors super illos. et descendant in infernum uiuentes. Quoniam iniquitatem nequicie in habitaculis eorum in medio eorum. Ego autem ad deum clamaui. et dominus saluauit me. Uespere et mane et meridie narrabo et annuntiabo. et exaudiet uocem meam. Redimet in pace animam meam ab hiis qui appropinquant mihi: quoniam inter multos erant mecum. **E**xaudi

PALTE

RIVM

diet dñs et humiliabit illos: qui est ante secula. **N**on enim est illis commutatio et non timuerunt deum

extendit manum suam in retribuendo

Contaminauerunt testamentum eius: diuisi sunt ab ira vultus eius?

et appropinquavit cor illi? **M**olliti sunt sermones eius super oleum: et ipsi sunt iacula

Iacta super dominum curam tuam et ipse te enutriet: et non dabit in eternum fluctuationem iusto

Quero deus: deduces eos in puteum iterit? **M**iri sanguinum et dolosi non dimidiabunt dies suos: ego autem sperabo in te domine.

In fine per ipso quod a sanctis longe facit et in tituli inscriptione ipsi dauid cum teneret eum allophili in geth

Miserere mei deus quoniam conculcauit me homo: toto die impugnant tribulauit me.

Conculcauit me inimici mei tota die: quoniam multi bellantes aduersum me.

Ab altitudine diei timebo: ego vero in te sperabo.

In deo laudabo sermones meos. in deo speraui non timebo quid faciat mihi caro.

Cora die verba mea excrebatur: aduersum me omnes cogitationes eorum in malum.

Inhabitauit et abscondit: ipsi calcaneum meum obseruabunt.

Si autem sustinuerunt animam meam pro nihilo saluos facies illos: in ira populos confringes.

Cuius vitam meam annunciaui tibi: posuisti lacrimas meas in conspectu tuo.

Sicut et in promissione tua. tunc conuertentur inimici mei retrorsum.

In quacumque die inuocauero te: ecce agnouit quoniam dominus deus meus es.

In deo laudabo verbum. in domino laudabo sermonem

in deo speraui non timebo quod faciat mihi homo.

In me sunt deus vota tua. que reddam laudationes tibi.

Quoniam eripuisti animam meam de morte et pedes meos de lapsu.

ut placeat coram deo in lumine viuere tuum.

In fine ne disperdas deus. in tituli inscriptione cum fugerit a facie Saul regis israel in spelunca

Miserere mei deus miserere mei quoniam in te confidit anima mea.

Et in umbra alarum tuarum sperabo donec transeat iniquitas.

Lamabo ad deum altissimum: deum qui benefecit mihi.

Ipsit de celo et liberauit me. debet in obprobrium conuultantes me.

Ipsit deus misericordiam suam et veritatem suam. et eripuit animam meam de medio catulorum leonum.

Filii hominum dentes eorum arma et sagitte. et lingua eorum gladius acutus.

Exaltare super celos deus. et in omni terra gloria tua.

Uaqueum parauerunt pedibus meis. et inuolauerunt animam meam.

Foderunt autem faciem meam foueam. et inciderunt in eam.

Paratum cor meum deus paratum cor meum. cantabo et psalmum dicam.

Exurge gloria mea exurge psalterium et cithara. exurgam diluuium.

Confitebor tibi in populis domine et psalmum dicam tibi in gentibus.

Quoniam magnificata est usque ad celos misericordia tua. et usque ad uultus terrae ritas tua.

Exaltare super celos deus. et super omnem terram gloria tua.

In finem ne disperdas in tituli inscriptione.

Si vere utique iusticiam loquimini recte iudicate filii hominum. te nimis in corde iniquitates operamini in

terra iniusticias man⁹ vestre cō-
nant. **A**lienati sunt peccatores
a vulua. errauerūt ab vtero locu-
ti sunt falsa. **A**utor illis scōm si-
militudinē serpentis. sicut aspidis
surde et obtutantis aures suas.

Que non exaudiet vocem incan-
tantū. et venefici incantantis sapiē-
ter. **D**e⁹ oteret dentes eorū i ore
iporū. molas leonū confringet do-
min⁹. **A**d nihilū deueniēt tanq̃
aqua decurrens intendit arcū suū
donec infirmenē. **S**icut cera que
fluit auferent. sup. cecidit ignis et
nō viderunt solem. **P**rius q̃ intel-
ligerēt spine v̄re rānū. sicut viuē-
tes sicut in ira absorbet eos. **M**eta-
bi⁹ iust⁹ cum viderit vindictam
man⁹ suas lauabit i sanguine pec-
catoris. **E**t dicet homo si vtiq; ē
fruct⁹ iusto. vtiq; ē deus iudicans
eos in terra. **I**n finē ne dispdas
dō i tituli i scriptis qm̃ misit saul
et custodiuit domum eius vt iterfi-
cerem eum

Exipe me de inimicis meis de⁹
me⁹. et ab insurgentib⁹ i me
libera me. **E**xipe me s operantib⁹
iniquitatem. et de viris sanguinū
salua me. **Q**uia ecce ceperunt a-
nimā meā. iteruerunt in me fortes

Neq; iniquitas mea neq; pecca-
tum meū domine. sine iūquitate cu-
curre et direxi. **E**xurge i occisus
meū et vide. et tu dñe de⁹ virtutū
de⁹ israhel. **I**ntende ad visitandas
oēs gētes. nō miserearis oib⁹ qui
operant iniquitatē. **Q**uertentē
ad vespem et famē patiet vt canes
et circuibūt ciuitatem. **E**cce lo-
quent i ore suo. et gladi⁹ i labijs
eorū. quoniā quis audiuit. **E**t tu

dñe deridebis eos. ad nihilū dedu-
ces oēs gentes. **E**xultadinē meā
ad te custodias. qz deus susceptor
meus. deus me⁹ misericordia ei⁹
p̄ueniet me. **D**eus oñdisti mihi su-
per inimicos meos. ne occidas eos
nequando obliuiscantur ppli mei

Disperge illos in virtute tua et
depone eos p̄tector me⁹ dñe. **O**eli-
ctum oris eorū sermonē labiorum
ipsoz. et comprehendant in super-
bia sua. **E**t de expectatione et mē-
datio annunciabunt i cōsumatiōe
in ira cōsumatiōis et non erunt.

Et scient. qz deus dominabitur
iacob. finium terre. **Q**uertentur
ad vespem et famē patient vt ca-
nes. et circuibunt ciuitatem. **I**psi
dispergent ad māduādū. si vero
nō fuerit saturati et murmurabūt

Ego at cantabo fortitudinē tuā
et exaltabo mane misericordiam
tuā. **Q**uia fact⁹ es susceptor me-
us. et refugium meū in die tribula-
tionis mee. **A**diutor me⁹ tibi psal-
lam. qz de⁹ susceptor me⁹ es. de⁹
me⁹ misericordia mea

In finem pro hīs qui commu-
tabuntur in tituli inscriptione ipsi
dauid in doctrinam. cum succēdit
mesopotamiam syrie et zobae. et
uertit ioab et p̄ulit edom in val-
le salinaz duodecim milia

Deus repulisti nos et destruxi-
sti nos. iratus es et misert⁹
es nobis. **C**ommouisti terram et
conturbasti eam: sana contritiōes
eius quia commota est. **O**stendi-
sti populo tuo dura. potasti nos vi-
no compunctionis. **E**disti me
tuentibus te significationez. vt fu-
giant a facie arcus. **E**t liberent

PSALTE

RVM

dilecti tui. saluum fac dextera tua
et exaudi me. **D**eus locut⁹ est in
scō suo. letabor et partabor fidei
mā. et cōuallem tabernaculorū me
tabor. **D**eus est galaad et me⁹ est
manasses. et ephraim fortitudo
capitis mei. **T**uba rex me⁹. mo
ab olla spei mee. **I**n ydumeā
extendam calciamentū meū. mi
hi alienigene subditi sūt. **Q**uis
deducet me in ciuitatem munitā.
quis deducet me vsq; in ydumeā

Nonne tu de⁹ qui repulisti nos
et non egredieris deus in virtu
tibus nostris. **D**a nobis auxiliū
de tribulatione. et vana salus ho
mis. **I**n deo faciem⁹ virtutē. et
ipse ad nihilum deducet tribulā
tes nos. **I**n finē i ymnis **Ps 83**

Exaudi de⁹ deprecationē meā.
intende orationi meae. **A**ffini
b⁹ terre ad te clamaui dū angria
retur cor meum. in petra exaltas
ti me. **D**eduxisti me q; fact⁹ es
spes mea. turris fortitudinis a fa
cie inimici. **I**nhabita i tabna
culo tuo in secula. ptegar i vela
to alarū tuarū. **Q**m tu de⁹ me⁹ ex
audisti orationem meam. dedisti
hereditatem timentib⁹ nomē tu
um. **O**ies sup dies regis adicies
ānos ei⁹ vsq; in diem glāciōis et
generaciōis. **P**ermanet in eter
nū in ospectu dei. miam et veritatē
eius q; requirēt. **S**ic psalmū
dicā homini tuo i seculū seculi. vt
reddam vota mea de die in diem

In finē p psithū **Ps 88.**

Nonne deo subiecta erūt aīa
mea: ab ipso ei⁹ salutare me
um. **Q**uia ipse de⁹ meus et sala
fais me⁹. susceptor meus nō mo

uebor ampli⁹. **Q**uōusq; irruitis i
hoīez. interficiētis vniuersi vos. tā
q; parietē incliator et macerie dep
se. **T**erūtamen precium meuz
cogitauerūt repellere. ciuitatē fi
ti. ore suo bñdicebant et corde suo
maledicebāt. **T**erūtamen deo sub
lecta esto aīa mea: quoniam ab ip
so pāia mea. **Q**uia ipse de⁹ me
us et saluator me⁹. adiutor meus
non emigro. **I**n deo salutaē me
um et gloria mea. de⁹ auxiliū mei
et spes meā in deo ē. **P**etate
in eo oīs congregatio populi. ef
fūditē corā illo corda vtrūq; de⁹ ad
iutor noster in eternum. **T**erūtā
vani filij hoīm. mendaces filij ho
minū in stateris. vt decipiāt ipsi
de vanitate indispū. **N**olite spe
rare in iniquitate et rapinas nolite
cōcupiscere. diuine si affluāt noli
te corāponere. **S**emel locut⁹ est
de⁹ duo hec audiui. q; ptās dei
est et tibi dñe misericordia. quia
tu reddis vniūq; iuxta opa sua
**Psalm⁹ dauid cū esset in deserto
ydumee.**

Deus deus me⁹. ad te de lu
ce vigilo. **S**ituit in te aīa
mea. q; multiplicet tibi caro mea.
In terra deserta et inuia et iāq; la
fic in sancto apparui tibi. vt vide
re virtutē tuā et gloriā tuā. **Q**m
melior est misericordia tua super
vitas labia mea laudabunt te.
Sic bñdica te in vita mea et in
nomine tuo leuabo manus meas.
Sicut adipe et pinguedine repleat
aīa mea: et labijs exultaciōis la
dabit os meum. **S**i memora fui
tuū super stratum meum immatu
tinis meditabor in te. quia fuisti

adiutor meus. **E**t in velamento a
larum tuarum epulabo. adhesit ani
ma mea post te. me suscepit dexte
ra tua. **I**psi vero in vanum quiescent
animam meam. introibunt in inferiora ter
re tradentur in manus gladii. partes
vulsum erunt. **R**ex vero letabitur
in deo laudabuntur omnes qui iuraverunt
in eo. quia obstrictum est os loquen
tium iniqua.

In fine Psalmus

Audi deus orationem meam
qui deprecor. a timore inimici
eripe animam meam. **P**roteristi me a
puerum malignarum. a multitudine
operantium iniquitatem. **Q**uia exa
cuerunt ut gladium linguas suas in
tenderunt arcum rem amarum. ut sa
gittent in occultis immaculatum.

Subito sagittabunt eum et non ti
mebunt. firmaverunt sibi sermonem
nequam. **N**arrauerunt ut absconderet
laqueos. dixerunt quis videbit eos?

Scrutati sunt iniquitatem. defecerunt
scrutantes scrutamina. **A**ccedet homo

ad cor altum. et exaltabit deus. **S**a
gitte puulorum facte sunt plage eorum
et infirmitate sunt contra eos lingue e
orum. **C**onsturbati sunt omnes qui vi
debant eos. et timuit omnis homo.

An
nuntiaverunt opera dei. et facta eius
intelleperunt. **D**efabitur iustus in
domino et sperabit in eo. et lauda
buntur omnes recti corde.

In finem

Psalmus 88. canticum aggei iheremie
et ezechiel de verbo pegrinationis
de populo transmigrationis cum incipe
rent proficisci.

Quod deest psalmus? deus in syon et ti
bi reddetur votum in iherusalem.

Audi orationem meam. ad te omnis
taro veniet. **V**erba iniquorum pre

ualuerunt super nos. et impietatem
nostris tu propiciaberis. **T**uis que
elegisti et assumpsisti. inhabitabit
in atrijs tuis. **R**eplebimur in bonis
domus tue. sanctum est templum tuum
mirabile iniquitate. **A**raudi nos
deus salutaris noster. spes omnium
finium terre et in mare longe. **P**re
pang montes in virtute tua accin
ctus potentia. qui conturbas primum
dum mais sonum fluctuum eius. **Q**ue
babunt gentes et timebunt qui ha
bitant terminos a signis tuis. ex
itus matutini et vesperti delectabis.

Visitasti terram et inebriasti eam
multiplicasti locupletare eam.

Flumen dei repletum est aquis. pa
sticibus illorum quoniam ita est proportio eius.

Riuos eius inebria. multiplica
geminata eius. in stillicidijs eius le
tabitur germinans.

Benedices co
rone anni benignitatis tue. et cam
pi tui replebuntur ubertate.

Pin
guescent speciosa deserti. et exulta
tione colles accingentur.

Inducti sunt
arietes ovium. et valles abundabunt
frumento. clamabunt etenim ymnium
dicent.

In finem canticum psalmi
resurrectionis.

Vobilate deo omnis terra: psal
mum dicite nomini eius. date

gloriam laudi eius. **D**icite deo quod
terribilia sunt opera tua domine. in mul
titudine virtutis tue mentientur ti
bi inimici tui.

Omnis terra adoret
te et psallat tibi. psalmus dicat no
mini tuo.

Venite et videte opera
dei terribilis in consilio super fili
os hominum.

Qui conuertit ma
re in aridam. in flumine pertransi
bunt pede. ibi letabimur in ipso.

Qui dominatur in virtute sua in eternum.

DALTE

RIVM

oculi ei? sup gentes respiciūt. q̄
exasperāt nō exaltetur i semetip
sis. **B**enedicite gētes deū nostr.
et audita facite vocē laudis eius
Qui posuit aīam meā ad vitā.
et nō dedit i cōmōtionē pedes me
os. **Q**uoniā p̄basti nos de? ig
ne nos examinasti sicut examina
tur argentū. **I**nduristi nos i la
queum. posuisti tribula cōes i dor
so nrō. imposuisti hōiē sup capita
nostra. **T**ranhuim? p ignē et aquā
et eduxisti nos in refrigeriū. **I**n
troibo in domū tuā in holo caustis
reddā tibi vota mea que distmpe
rūt labia mea. **E**t locutum ē os
meum. i tribulatione mea. **H**olo
causta medullata offeram tibi cū
incensu arietum. offeram tibi bo
ues cū hircis. **V**enite audite et
narrabo omnes qui timentis deū.
quanta fecit aīe mee. **A**d ipsum
ore meo clamaui. et exultaui sub
lingua mea. **I**niquitate hā asperi
in corde meo. nō exaudiet dñs.

Propterea exaudiuit deus. et at
tendit vocē deprecationis mee. **B**n̄
dictus de? qui nō amouit ora
tionem meam et mīam suā a me.
In finē in ymnis. **P**salm? cā
tici dauid.

Deus misereat nr̄ et bñdicat
nobis. illuminet vultū su
um sup nos. et misereat nr̄. **E**t
cognoscam? in terra viā tuā. in oī
bus gentibz salutare tuū. **C**on
fiteant tibi populi de? cōfiteantur
tibi populi oēs. **L**etetur et exul
tet gentes. qm̄ iudicas populos i
equitate. et gentes in terra dirigis.
Confiteantur tibi populi deus
confiteantur tibi populi oēs. et

dedit fructum suum. **B**enedicat
nos de? deus noster bñdicat nos
de? et metuant eum oēs fines ter
re. **I**n finē **P**salm? 88.

Exurgat de? et dissipentur ini
mici ei? et fugiant qui odēt
eum a facie eius. **S**icut deficit fu
m? deficiant. sicut fluit cera a fa
cie ignis? sic peant peccatores a fa
cie dei. **E**t iusti epulentur et exul
tent i conspectu dei. et delectent i
leticia. **C**antate deo psalmum
bñdicite nomini ei? iter facite ei qui
ascendit sup occasū. dñs nomen
illi. **E**t exultate in conspectu ei?
turbabūtur a facie ei? p̄ris orpha
nor et iudicis viduar. **D**e? i lo
co sancto suo. de? qui inhabitare
facit vni? moris i domo. **Q**ui edu
cit victos i fortitudine. similē eos
qui exasperant qui habitant in se
pulchris. **D**e? cum egrederis in
conspectu populi tui. cum p̄tran
sireas in deserto. **T**erra mota ē.
et enim celi distillauerunt a facie
dei synai a facie dei israel. **P**luu
iam voluntariam segregabis deus
hereditati tue. et infirmata est tux
ro p̄fediti eam. **A**nimalia tua bi
tabunt i ea. parasti i dulcedie tua
paupi deus. **O**ñs dabit verbū
euangelizantibus virtute multa.
Rex virtutū dilecti. dilecti a spe
dei dom? diuidere spolia. **S**i dor
miatis iter medios cleros p̄ne
columbe de argentate. et postero
ra doli eius i pallore auri. **C**um
discernit celestis reges sup eā mi
ue dealbabuntur i selmion. mōs
dei mons p̄guis. **M**ons coagu
latus mons pinguis. vt quid sul
p̄camini montes coagulatos?

PSALTE

Dons in quo beneplacitum est deo
habitare in eo. etenim dominus habitabit
in fine. **Q**uerrus dei decem milibus mul-
tiplex. militia letantium. dominus in eis
in synai in sancto. **A**scendisti in al-
tum cepisti captiuitatem. accepisti
dona in hominibus. **E**tenim non credentes
inhabitare dominum deum. **B**enedictus dominus
hie quod die prosperum iter faciet no-
bis deus salutarium nostrorum. **D**eus
noster deus saluos facienti. et domini domini
eritius mortis. **V**eritatem deus con-
fringet capita inimicorum suorum. ver-
ticem capilli pambulandum in deli-
ctis suis. **D**ixit dominus ex basan
conuertam. conuertam in profundum
maris. **E**t intinguatur pes tuus
in sanguine. lingua canum tuorum
ex inimicis ab ipso. **V**iderunt in-
gressus tuos deus. ingressus dei mei
regis mei qui est in sancto. **P**reue-
nerunt principes coniuncti psallen-
tibus in medio iuuenularum tim-
panistrarum. **I**n ecclesiis bene-
dicite deo. domino de fortibus israhel. **I**-
bi beniamin adulescentulus. in metis
excessu. **P**rinces iuda duces eo-
rum: principes zabulon et princi-
pes neptalim. **M**anda deus virtuti
tue. confirma deus hoc quod operatus
es in nobis. **A** templo tuo in ihe-
rusalez. tibi offerent reges mune-
ra. **I**ncrepa feras arundinis con-
gregatio thaurorum in vaccis popu-
lorum. ut excludant eos qui probati
sunt argento. **D**issipa gentes que
bella volunt: venient legati ex egi-
pto. et hiopia preueniet manus e-
ius deus. **R**egna terre cantate deo
psallite domino. **P**sallite deo qui
ascendit super celum celi ad orien-
tem. **E**cce dabit voci sue vocem et

RIVM

tulis. date gloriam deo super isra-
hel. magnificentia eius et virtus
eius in nubibus. **I**mirabilis deus
in sanctis suis. **D**eus israhel ipse da-
bit virtutem et fortitudinem ple-
bi sue. benedictus deus

**In finem per hunc qui commuta-
bitur Psalmus ipsi dauid**

Dilectum me fac deus. quoniam
am intraverunt aque
usque ad animam meam
Infixus sum in limo
profundi et non est
substantia. **V**eni in altitudinem
maris. et tempestas demerit me.
Laboravi clamans rauce facte
sunt faucibus mee. defecerunt oculi
mei dum spero in deum meum.
Multiplicati sunt super capillos capi-
tis mei. qui oderunt me gratis. **C**on-
fortati sunt qui persecuti sunt
me inimici mei iniuste: que non ri-
pui tunc exolvebam. **D**eus tu scis
insipientiam meam: et delicta mea
a te non sunt abscondita. **N**on eru-
lescant in me qui expectant te domine
domine virtutem. **N**on confundantur super me
qui querunt te deus israhel. **Q**uo-
niam propter te sustinui obpro-
brium. operuit confusio faciem me-
am. **E**xtraneus factus sum fratri-
bus meis. et peregrinus filius ma-
tris mee. **Q**uoniam zelus domus
tue: comedit me. et obprobria expro-
brium tibi ceciderunt super me.
Et operui in ieiunio animam me-
am: et factum est in obprobrium
mihi. **E**t posui vestimentum me-
um cilicium. et factus sum illis in
parabolam. **A**duersum me loquor

bantur qui sedebant in porta. et
me psallebant qui bibebat vinum
Ego vero orationem meam ad te
domine. tempus beneplaciti deus. In
multitudine misericordie tue. ex
audi me in veritate salutis tue. **E**ri
pe me de luto ut non infingar. libera
me ab his qui odunt me et de pro
fundis aquarum. **N**on me demergat
tempestas aque. neque absorbeat
me profundus. neque urgeat super
me puteus os suum. **E**xaudi me
domine quoniam benigna est misericordia tua.
secundum multitudinem miserationum
tuarum respice me. **E**t ne aver
tas faciem tuam a puero tuo. quoniam
tribulor velociter exaudi me. **I**n
tende aie mee et libera eam. propter
inimicos meos eripe me. **Q**uoniam
improperium meum et confusionem
meam. et reuerentiam meam. **I**n con
spectu tuo sunt omnes qui tribu
lant me. improperium expectavit
cor meum et misericordiam. **E**t sustinui quod
simul contristaretur et non fuit. et quod
consolaretur et non inveni. **E**t
dederunt in escam meam fel. et in siti
mea potauerunt me aceto. **F**iat
mensa eorum coram ipsis in laqueum
et in retributiones et in scabellum. **O**b
scurent oculi eorum ne videant. et
dorsum eorum semper in aurum. **A**ffun
de super eos iram tuam. et furor ire
tue apprehendat eos. **F**iat habi
tatio eorum deserta. et in tabernaculum
eorum non sit qui inhabitet. **Q**uo
modo quem persequisti persequi sunt. et su
per dolorem pulnerum meorum addide
runt. **A**ppone iniquitatem super iniqui
tatem eorum. et non iteret in iusticiam
tuam. **N**on eleant de libro viventium.
et cum iustis non scribantur. **E**go

sum pauper et dolens. salus tua be
us suscepit me. **L**audabo nomen
dei cum cantico. et magnificabo eum in
laude. **E**t placebit deo super vitu
lum novellum. cornua producentem
et ungulas. **V**ideant pauperes et
letentur. querite deum et vivet anima
vestra. **Q**uoniam exaudiuit pauperes
dominus. et vinctos suos non desperit.
Laudent illum celi et terra. ma
re et omnia reptilia in eis. **Q**uia deus
salvum faciet syon. et edificabuntur
civitates iude. **E**t inhabitabunt
ibi. et hereditate acquirunt eam. **E**t
semen servorum eius possidebit eam
et qui diligunt nomen eius habitabunt
in ea. **I**n finem psalmus
88. in memoracione quod salvum fecit
eum dominus.

Deus in adiutorium meum intende.
domine ad adiuvandum me festina.
Confundantur et revereantur
qui querunt animam meam. **A**u
tantur retrorsum et erubescant. qui
volunt mihi mala. **A**vertatur sta
tim et erubescant. qui dicunt mi
hi euge euge. **E**xultent et leten
tur in te omnes qui querunt te. et di
cant semper magnificet dominum qui
diligunt salutare tuum. **E**go vero
egenus et pauper sum. deus adiuva
me. **A**diutor meus et liberator meus
es tu. domine ne moreris.

**Ps. 88. filiorum ionadab et porum
captivorum.**

Non te domine speravi non confundar in
eternum. in iusticia tua libera me et
eripe me. **I**nclina ad me aurem
tuam. et salva me. **E**sto in in deum pro
fectorem et in locum munitionis. ut salvum
me facias. **Q**uia firmamentum me
um et refugium meum es tu. **O**mnis

PSALTE

me⁹ eripe me de manu peccatoris.
et de manu contra legem agentis et
iniqui. **Q**uoniam tu es patientia
mea domine. domine spes mea a iuue
tute mea. **I**n te confimatus sum ex
utero. de ventre matris mee tu es
protector meus. **I**n te cantatio mea
semper. tanquam prodigium factus sum mul
tis et tu adiutor fortis. **R**epleat
os meum laude ut cantez gloriam tu
am. tota die magnitudinem tuam.
Ne picias me in tpe senectutis.
cum deficiet virtus mea ne dereli
quas me. **Q**uia dixerunt inimici
mei mala mihi. et qui custodiebant ani
mam meam consilium fecerunt in unum.
Dicentes deus dereliquit eum.
persequimini et comprehendite eum.
quia non est qui eripiat. **E**t ne elonge
ris a me. deus meus in auxilium meum
respice. **N**on fundantur et deficiant
detractores anime mee. operiantur con
fusionem et pudorem qui querunt ma
la mihi. **E**go autem semper sperabo et ad
iudiciam super omnem laudem tuam. **O**s
meum annuntiabit iusticiam tuam. tota
die salutare tuum. **Q**uoniam non co
gnovi litteraturam. introibo in po
tentiam domini. domine memorabor
iusticie tue solius. **D**eus docuisti
me ex iuventute mea et usque nunc.
pronuntiabo mirabilia tua. **E**t usque
in senectam et senium. deus ne de
relinquas me. **D**onec annunciez
brachium tuum generationi omni
que ventura est. **P**otentiam tuam
et iusticiam tuam deus usque in altis
sima que fecisti magnalia. deus quoniam
similis tibi. **Q**uantas ostendisti
mihi tribulationes multas et ma
las. et conuersus uiuificasti me et
de abissis terre iterum reduxisti me

RIVM

Multiplicasti magnificentiam
tuam. et conuersus consolatus es
me. **N**am et ego confitebor tibi in
vasis psalimi. veritatem tuam deus
psallam tibi in cithara. sanctus is
rahel. **E**xultabunt labia mea cum
cantauero tibi. et anima mea quam
redemisti. **S**ed et lingua mea to
ta die meditabitur iusticiam tuam.
cum confusi et reueriti fuerint qui
querunt mala mihi.

In salomonem
Deus iudicium tuum regi da
et iusticiam tuam filio regis.
Iudicare populum tuum in iusticia
et pauperes tuos in iudicio. **E**t u
scipiant montes pacem populo.
et colles iusticiam. **I**udicabit pau
peres popule saluos faciet filios
pauperum. et humiliabit calumiato
rem. **E**t permanebit cum sole et an
te lunam. in generationes et gene
rationem. **D**escendet sicut pluuia
in vellus. et sicut stillicidia stillan
cia super terram. **O**rietur in die
bus eius iusticia et abundancia pa
cis: donec auferatur luna. **E**t do
minabitur a mari usque ad mare. et
a flumine usque ad terminos orbis
terrarum. **A**ram illo procident
ethiopes: et inimici eius terrarum lin
gent. **R**eges tharhis et insule mu
neta offerent reges arabum et sa
ba dona adducent. **E**t adorabunt
eum omnes reges terre. omnes gentes
seruiet ei. **Q**uia liberabit paupe
rem a potente. et pauperem cui non
erat adiutor. **P**arceat pauperi et
inopi. et animas pauperum saluas
faciet. **E**t usque in iniquitate redi
met animas eorum. et honorabile nomen
eorum coram illo. **E**t uiuet et dabit ei

de auro arabie et adorabunt de ipso
semp. tota die benedicent ei. **E**rit
firmamentum in terra in summis mon-
tium super tolletur super libanum fru-
ctus eius. et florebunt de civitate si-
cut fenum terre. **E**t nomen eius
benedictum in secula. annu. solem per-
manet nomen eius. **E**t benedicen-
tur in ipso omnes tribus terre. omnes
gentes magnificabunt eum. **B**en-
dictus dominus deus israel. qui facit mi-
rabilia solus. **E**t benedictum nomen
maiestatis eius in eternum. et imple-
bitur maiestate eius omnis terra si-
at fiat. **D**efecerunt ymni domini filij
iesse. **P**s. asaph

Quam bonus israel deus. hijs
qui recto sunt corde. **E**i autem
pene moti sunt pedes. pene effusi sunt
gressus mei. **Q**uia zelavi super ini-
quos. pacem peccatorum videns.
Quia non est respectus mortis eo-
rum. et firmamentum in plaga eorum.
In labore hominum non sunt et au-
t hominibus non flagellabuntur. **I**deo
tenuit eos superbia. optati sunt iniqui-
tate et impietate sua. **P**roderunt qui
ex adipe iniquitas eorum. transierunt
in affectum cordis. **C**ogitauerunt et
locuti sunt nequitiam. iniquitatem
in excelso locuti sunt. **P**osuerunt in
celum os suum. et lingua eorum transi-
vit in terra. **I**deo conuertere popu-
lus meus hic. et dies pleni inveni-
entur in eis. **E**t dixerunt quo scit
deus. et si est scientia in excelso.
Ecce ipsi peccatores et abundantes
in seculo. obtinuerunt divitias. **E**t
dixi ergo sine causa iustificavi cor
meum. et laui inter innocentes ma-
nus meas. **E**t fui flagellatus to-
ta die. et castigatio mea in matu-
ris

nis. **S**i dicebam narrabo sic. ecce
nationem filiorum tuorum reprobaui.
Existimabam ut cognoscere; hoc
labor est ante me. **D**onec intres
in sanctuarium dei. et intelligam in no-
uissimis eorum. **T**eruntamen propter do-
los posuisti eis. defecisti eos dum
alleuarent. **Q**uomodo facti sunt in
desolationem. subito defecerunt. pe-
rierunt propter iniquitatem suam.
Evelut somnium surgentium. domine in
civitate tua ymaginem ipsorum ad ni-
hilum rediges. **Q**uia inflammatum
est cor meum. et renes mei commutati
sunt. et ego ad nihilum redactus sum
et nescivi. **E**t humentum factus
sum apud te. et ego semper tui. **V**eni-
sti manum dexteram meam. et in voluntate
tua deduxisti me. et cum gloria suscepi-
sti me. **Q**uid enim mihi est in celo
et a te quid volui super terram. **D**e-
fecit caro mea et cor meum. deus
cordis mei et pars mea. deus in et-
ernum. **Q**uia ecce qui elogant se a te
pibunt. perdidisti omnes qui fornicantur
abs te. **M**ihi autem adherere deo bonum
est. ponere in domino deo spem meam.
Et annunciem omnes predica-
tiones tuas. in portis filie syon.
In finem intellectus asaph.
Quod deus repulisti in fines.
Quoniam iratus est furor tuus super oves
pascue tue. **M**emor esto aggrega-
tionis tue. quam possedisti ab initio.
Redemisti virgam hereditatis
tue. montes syon in quo habitasti in
eo. **H**ec manebunt tuas in superbiis
eorum in fine. quanta malignatus
es inimicus in sancto. **E**t gloriati
sunt qui oderunt te. et in medio sol-
lemnitatis tue. **P**osuerunt signa
sua signa et non cognoverunt. sicut

PSALTE

in exitu sup̄ sūmum. **Q**uasi in fili
ua lignorū securib⁹ exciderūt lanu
as ei⁹ in idip̄sū: in securi ⁊ ascia
secerūt eam. **I**ncenderūt igni
sanctuariū tuū in terra: polluerūt
tabernaculū noīis tui. **D**ixerunt
in corde suo agnatio eorū simul: q̄
escere faciam⁹ oēs dies festos dī
a terra. **S**igna nostra nō vidim⁹
iam non est p̄pheta: ⁊ nos nō cog
noscerē apli⁹. **A**squequo de⁹ im
propabit inimic⁹: irritat aduer
sari⁹ nomen tuum in finem. **Q**uod
quid auertis manū tuam ⁊ depre
cā tuā: de medio sinu tuo in finem.
De⁹ autem rex noster añ secula
opatus est salutē in medio terre.
Au ostendisti in virtute tua ma
re: conturbasti capita draconum
in aquis. **A**u ostendisti capita dra
conis: dedisti eū escā populi et hi
opū. **A**u dirupisti fontes ⁊ tor
rentes: siccasti fluuios et ban
cus est dies ⁊ tua est nox: tu
fabricatus es aurorā ⁊ solē. **A**u
fecisti oēs terminos terre: estate
et ver tu plasmasti ea. **M**emor es
to hui⁹ inimicus ipropauit bño
et populus insipiens innotauit no
men tuum. **N**e tradas bestiis
aīam confidentem tibi: ⁊ animas
pauperū tuorū ne obliuiscaris in fi
nem. **R**espice in testamentum
tuū: quia repleti sūt q̄ obscurati
sūt terre domib⁹ inq̄tati. **N**e au
tatur humilis fact⁹ confusus: pau
per ⁊ inops laudabūt nomē tuū.
Exurge de⁹ iudica causam tuā:
memor esto impropiorū tuorū eo
rū que ab insipiente sunt tota die.
Ne obliuiscaris voces inimicorū
tuorū: supbia eorū q̄ te oderūt ascē

RIVM

dit semp. **I**n finē ne corūpas
Psalm⁹ cantici asaph.

Confitebimur tibi de⁹ confite
bimur: ⁊ inuocabim⁹ nomē
tuum. **N**arrabimus mirabilia
tua: cū accepero temp⁹ ego iustici
as iudicabo. **L**iquefacta est terra
et omnes qui habitāt in ea: ego
confirmavi colūnas eius. **D**ixi
iniquis nolite inique agere: ⁊ deli
quētib⁹ nolite exaltā cornu. **N**o
lite extollere in altum cornu vestrū
nolite loquī aduersus deū iniqui
tate. **Q**uia neq⁹ ab oriente neq⁹
ab occidente neq⁹ a desertis mōti
bus: quoniam de⁹ iudex est. **H**ūc
hūiliat et hūc exaltat: q⁹ calix in
manu dñi vini meri plen⁹ mīro
re. **E**t inclinauit ex hoc in hoc: ⁊
tamen fex ei⁹ non est exinanita.
bibent oēs peccatores terro. **E**go
autē annūciabo in seculum. cātabo
deo iacob. **E**t oīa cornua p̄cōrū
confringam. ⁊ exaltabuntur cor
nua iusti. **I**n finē in carminib⁹
cantici asaph.

Motis in iudea deus. in isrl
magnū nomen eius. **E**t fa
ctus est in pace locus eius. et ha
bitatio ei⁹ in syon. **I**bi ostendit
potentias araiū. scutum ⁊ gladi
um ⁊ bellum. **I**lluminans tu mi
rabiliter a montibus efermis. tur
bati sunt omnes insipientes cor
de. **D**ormierunt somnū suū. ⁊
nihil inuenerūt oēs viri diuitiarū
in ambus suis. **A**b increpatione
tua deus iacob. dormitauerūt
oēs qui ascenderūt equos. **A**u
terribilis es et quis resistet tibi.
ex tūc ira tua. **D**e celo auditū feci
sti iudiciū. terra tremuit ⁊ quēuit

Qum erurgeret in iudiciū deus
ut saluos faceret oēs māsuetos ter
re. **I**n cogitatio hominis cōfitebis
tibi. et reliquie cogitatiois diez fe
stum agent tibi. **M**ouete et reddi
te domino deo vestro. omnes qui i
circuū eius affectis munerat. **T**er
ribili et ei qui aufert spiritum p̄ci
pium. terribili apud reges terre

In finem pro ydithū

Doce mea ad dominū clama
ui. voce mea ad deum et iter
bit mihi. **I**n die tribulationis
mee. deum exquisiui manib⁹ meis
nocte contra eum. et non sum dece
ptus. **R**enuit cōsolari aīa mea.
memor fui dei et delectatus sum et
exercitatus sum et defecit spūs me
us. **A**nticipauerūt vigilias ocu
li mei: turbat⁹ sū et nō sū locutus

Cogitavi dies antiquos. et an
nos eternos in mente habui. **E**t
meditat⁹ sū nocte cū corde meo. et
exercitabar et scopebā spūm meūz

Nunq̄m in eternū piecit deus. a
non apponet ut complatioz sit ad
huc. **A**ut in finem misericordiaz
suam abscidet. a generatione in ge
neratiōem. **A**ut obliuiscetur mi
sereri deus. aut cōtinebit in ira sua
misericordias suas. **E**t dixi nūc
cepi. hec mutatio dextere excelſi.

Memor fui operū dñi. q̄ memor e
ro ab initio mirabiliū tuorum. **E**t
meditabor i omnibus operibus tu
is: et in adinventionibus tuis ex
ercebor. **D**eus in sancto via tua.
quis deus magnus sicut deus no
ster: tu es deus qui facis mirabilia

Notam fecisti in pplis virtutem
tuā. redemisti in brachio tuo popu
lū tuū. filios iacob et ioseph. **E**t

derūt te aque deus viderunt te aq̄
et timuerūt. et turbate sunt abissi

Multitudo sonitus aquarum vo
cem dederunt nubes. **E**t enī sagitte
tue transeunt. v̄p̄ comitruū tui i ro
ta. **A**lluxerunt chotuscationes
tue orbi terre. commota est et cō
tremuit terra. **I**n mari via tua
et semite tue in aquis multis et v̄
stigia tua non cognoscēt. **O**edu
risti sicut oues populum tuum. in
manu moyſi et aaron. **I**ntellect⁹
asaph

Atendite popule me⁹ legem
meam: inclinate aurem v̄s̄z
i verba oris mei. **A**periam in pa
rabolis os meum. loquar p̄positi
ones ab initio. **Q**uāta audiui⁹
et cognoui⁹ ea. et patres nostri
narrauerūt nobis. **N**on sunt ocul
tata a filiis eoz. in generatione al
tera. **N**arrantes laudes dñi et vir
tutes eius. et mirabilia eius que fe
cit. **E**t suscitauit testimoniū i ia
cob. et legem posuit in isrl. **Q**uā
ta mandauit patrib⁹ nostris nota
facere ea filiis suis. ut cognoscat
generatio altera. **F**ilij qui nascē
tur et exurgent et narrabūt filiis
suis. **E**t ponant in deo spem suā
et non obliuiscātur operum dei. et
mādata ei⁹ exquirāt. **N**e fiant si
cut p̄res eoz. generatio p̄ua et ex al
perans. **G**eneratio que nō dixit
cor suum. et nō est credit⁹ cū deo
spūs ei⁹. **F**ilij effrem intendentes
et mittentes arcam. conuersi sūt
in die belli. **N**on custodierunt testa
mentum dei. et in lege ei⁹ noluerūt
ābulare. **E**t obliu sunt benefacto
rum eius et mirabilū eius que o
stendit eis. **N**oram patrib⁹ eoz

fecit mirabilia in terra egypti: in
 cam thaneos. **I**nterripit mare
 et produxit eos: et statuit aquas quasi in
 puteo. **E**t deduxit eos in nube di-
 ei: et tota nocte in illuminatione ignis.
Interripit petram in heremo: et
 adhaeruit eos velut in abisso mul-
 ta. **E**t eduxit aquam de petra: et
 produxit tamquam flumina aquas. **E**t ap-
 posuerunt adhuc peccare ei: in ira
 exaltauerunt ex celsu in iniquo.
Et temptauerunt deum in cordibus
 suis ut peteret escas animarum suis.
Et male locuti sunt de deo: dixe-
 runt nunquam poterit deus parere mensuram
 in deserto. **Q**uia non possit petram et flux-
 erunt aquae: et torrentes mundaue-
 runt. **N**unquid et panem poterit
 dare: aut parere mensuram populo suo.
Ideo audiuit dominus et distulit: et
 ignis accessus est iacob: et ira ascen-
 dit israel. **Q**uia non crediderunt in
 deo: nec sperauerunt in saluatore eius.
Et mandauit nubibus desuper: et in-
 nuas celi aperuit. **E**t pluit illis
 manna ad manducandum: et panem
 celi dedit eis. **P**anem angelorum
 manducauit homo: cibaria misit
 eis in abundantiam. **R**astulit austrus
 de celo: et induxit in virtute sua
 affricum. **E**t pluit super eos sicut
 puluerem carnes: et sicut arenam ma-
 ris volatilia penata. **E**t ceciderunt
 in medio castrorum eorum: circa taber-
 nacula eorum. **E**t manducauerunt et
 saturati sunt nimis: et desiderium eo-
 rum attulit eis. non sunt fraudati a
 desiderio suo. **A**dhuc esce eorum
 erant in ore ipsorum: et ira dei ascen-
 dit super eos. **E**t occidit pingues
 eorum: et electos israel impediuit. **I**n
 omnibus hijs peccauerunt adhuc: et

non crediderunt in mirabilibus eius.
Et defecerunt in vanitate dies eo-
 rum: et anni eorum cum festinatione. **Q**uia oc-
 cidit eos quarebatur eum: et reuertebatur
 et diluuium veniebat ad eum.
Et rememorati sunt quia deus adiu-
 tor est eorum. et deus excelsus redemp-
 tor eorum est. **E**t dilexerunt eum in ore
 suo: et lingua sua mentiti sunt ei.
Quia autem eorum non erat rectum cum
 eo: nec fideles habitati sunt in testame-
 nto eius. **I**psae autem sunt misericordiae
 et propitius fiet peccatis eorum: et non
 disperdet eos. **E**t abundauit ut
 auerteret iram suam: et non accessit
 omnem iram suam. **E**t recordatus est
 quia caro sunt: spiritus vadens et non
 rediens. **Q**uoties exacerbauit
 eum in deserto: in ira conditauerunt
 eum in iniquo. **E**t conuersi sunt
 et temptauerunt deum: et sanctum
 israel exacerbauit. **N**on sunt
 recordati manus eius: die qua rede-
 mit eos de manu tribulationis. **S**i-
 cut posuit in egypto signa sua: et
 prodigia sua in campo thaneos.
Et conuertit in sanguinem flumina
 eorum: et ymbres eorum ne biberent. **M**i-
 sit in eos cynomiam et comedit eos
 et ranam et dispodit eos. **E**t de-
 dit eruginem fructus eorum: et labores
 eorum locuste. **E**t occidit in gran-
 dine vineas eorum: et moros eorum in
 pruina. **E**t tradidit grandinem in
 iumenta eorum: et possessione eorum igni.
Misit in eos iram indignationis
 suae: indignationem et iram et tribulatio-
 nem in iussionibus per angelos malos. **A**-
 lam fecit semite ire suae. non peper-
 cit a morte animarum eorum: et iumen-
 ta eorum in morte conlulit. **E**t
 possit omne primogenitum in terra

PSALTE

egipti. p̄micias oīs laboris eorū in tabernaculis cham. **E**t abstulit sicut ovis populum suum. et p̄duxit eos tanq̄ gregem in deserto. **E**t deduxit eos in spe et non timuerunt. et inimicos eorū opuit mare. **E**t iduxit eos ī mōtem s̄a c̄tificationis sue. mōtem quē acquiuit de p̄tera ei⁹. **E**t eiecit a facie eorū gētes. et sorte diuixit eis terram ī fūculo distributionis. **E**t habitare fecit in tabernacul⁹ eorū tribus israel. **E**t temptauerūt et exacerbauerūt deū ex celsū. et testio mia ei⁹ nō custodierūt. **E**t auerterūt se et nō seruauerūt pactum quē admodū patres eorū cōuerſi sunt in aram p̄ciū. **I**n iram cōc̄tauerūt eū ī collib⁹ suis. et ī scul p̄tilib⁹ suis ad emulatiōem eū prouocauerunt. **A**udiuit deus et spreuit et ad nihilū redegit valde israel. **E**t repulit tabernaculum sylo tabernaculum suum ubi habitauit ī hōib⁹. **E**t tradidit ī captiuitatē virtutem eorum. et pulcritudine⁹ eorum ī manus inimici. **E**t cōclufit ī gladio populum suum et hereditatem suam spreuit. **I**uuenes eorū comedit ignis. virgines eorū non sunt lamētate. **S**acerdotes eorū ī gladio ceciderunt. et vidue eorū nō plorabantur. **E**t ex c̄tatus est tanq̄ dormiēs dñs. tanq̄ potens crapulat⁹ a vino. **E**t passit inimicos suos ī postēriora obprobrium sempiternū dedit ill⁹. **E**t repulit tabernaculū io seph et tribum effrem nō elegit. **E**d elegit tribum iuda. montem syō quem dilexit. **E**t edificauit sicut vnicornū sanctitium suum ī ter

RIVM

ra quā fūdauit ī secula. **E**t elegit dauid seruū suum et sustulit eum de gregib⁹ ouīū de postfe fāces accepit eum. **P**ascere iacob seruū suū. et israel hereditatem suam. **E**t p̄auit eos ī inocencia cordis sui et ī intellectib⁹ manū suarū deduxit eos. **ps. alaph**

Deus venerunt gentes ī hereditatem tuā. polluerūt sepulcrū sanctum tuū. posuerūt iherusalem ī pomorū custodiam. **P**osuerūt morticinia seruorū tuorū escas volatilib⁹ celi. carnes sanctorū tuorū bestiis terre. **A**ffuderunt sanguinem ipsorū tanq̄ aquā ī circuitu iherusalem nō erat q̄ sepeliret. **F**acti sumus obprobrium vicinis n̄is. subfātio et illusio h̄is q̄ ī circuitu nostro sūt. **Q**uāto dñe irasceris ī finē. accende velut ignis zelus tuus. **A**ffunde iram tuam ī gentes que te non nouerunt et ī regna que nomen tuū nō iuocauerunt. **Q**uia comederunt iacob et locum eius desolauerūt. **N**e memineris iniquitatū n̄arū antiq̄rum. cito anticipent nos misericordie tue. q̄ pauperes facti sumus nimis. **A**diuuā nos deus salutaris noster. et p̄pter gloriā n̄is tui dñe libera nos. **E**t p̄pius esto peccatis nostris p̄pter nomen tuū ne forte dicant ī gentib⁹ ubi est deus eorū. **E**t innotescat ī naciōib⁹ cōm oculis nostris. vltio s̄a guinis seruorū tuorū qui effusus est. **I**ntroeat ī conspectu tuo. gemitus compeditorū. **S**c̄dm magnitudinē brachij tui. posside filios mortificatorum. **E**t redde vicinis nostris septuplum ī sinu eorum.

improptum ipsū qđ exprobra
uerūt tibi dñe. **N**os autē popu
lus tu? et oues pascue tue: ostēdi
mur tibi in seculū. **I**n genera
tionē et generationē: annūciabim?
laudem tuā. **I**n finē p hīs qđ mu
tabūtur. **Ps.** asaph. testimonium
asaph.

Qui regis isrl intēde: qđ debu
is velut ouē ioseph. **Q**ui
sedes sup cherubim manifestare: co
rā ephraim beniamin et manasse.
Arcita potentiā tuā et veni: vt
saluos facias nos. **D**eus cōuer
te nos: et oñde faciem tuā et salui
erim? **N**e de? virtutū: quousq;
irascēris sup oracōez serui tui. **A**
babis nos pane lacrimarū: et potū
dabis nobis in lacrimis in men
sura. **P**osuiisti nos in contradic
tione: vidēis nr̄s: et inimici nostri
subsannauerūt nos. **O**e? v̄tutū
cōuer te nos: et oñde faciem tuā et
salui erim? **M**ineam de egypto
trāstulisti: elecisti gētes et plāta
sti eā. **O**ur itineris fuisti in aspe
ctu eius: et plantasti radices eius
et impleuit terram. **P**eruit mō
tes ymbra eius: et arbusta ei? ce
dros dei. **E**t extendit palmites su
as vsq; ad mare: et vsq; ad flumē
appagines eius. **E**t quid destru
xisti macerā eius: et vindemiant
eam oēs qđ pretergrediūtur viā
Et terminauit eā aper de filia:
et singularis ferus depast? ē eā:
Deus virtutū cōvertere: respice
de celo et vide et visita vineā istā.
Et p̄fice eā quā plātauit de pte
ra tua: et sup filiū quē cōfirmasti ti
bi. **I**n cēsa igni et suffossa. ab in
crepacōe vulūs tui pibūt. **E**t

at manus tua sup vix dextre tue
et sup filiū hominis quē cōfirma
sti tibi. **E**t non discedim? a te.
v̄uifica? nos et nomen tuū inuoca
bim? **N**e deus virtutum cōuer
te nos. et oñde faciem tuā et salui
erim? **I**n finē p torcularib?.
Psalm? iph asaph. quinta sab
bati.

Exultate deo adiutori
nr̄o. iubilate dō iacob
Sumite psalmum et
date tympanū. psalte
rium iocūdum cū cythara. **B**uca
nate in neomenia tuba. in insigni
bie sollēnitates v̄re. **Q**uia p̄cep
tū in isrl est. et iudiciū deo iacob.
Testimonium in ioseph posuit il
lud: cū exiret de tra egypti ligūā
quā non nouerat audiuit. **O** iue
rit ab onerib? dorsū eius: manus
ei? in cophino fuerunt. **I**n tri
bulatione inuocasti me et liberaui
te. exaudiui te in abscondito tem
pestatis. p̄bauit te apud aquam
contradictionis. **A**udi p̄ps me?
et testabor te. isrl si audieris me
nō erit in te de? recēns. neq; ado
rabis deum alienum. **E**go em
sum domin? deus tuus qui ebur
te de terra egypti. dilata os tuum
et implebo illud. **E**t nō audiuit
popul? meus vocē meā. et isrl nō
itēdit mibi. **E**t dimisi eos fm de
sideria cordis eorū ibunt in adim
uentiomb? suis. **S**i p̄ps me? au
diss? me. isrl si in v̄is meis abu
lass? **P**ro nihilo forsitan inimi
cos eorū humiliass? em. et super
tribulantes eos misiss? manu
meam. **I**nimici domini mentiti
sūt ei. et erit tēpus eorū in secula

PSALTE

Et cibauit illos ex adipe frumenti
ti. et de petra melle saturauit eos

Psalmus asaph

Deus stetit in synagoga deo-
rum. in medio autem deos di-
diat. **Q**uod quo iudicatis iniquita-
tes. et facies peccatorum sumitis. **I**-
udicate egeno et pupillo. humilem
et pauperem iustificare. **R**ipite
pauperem. et egenum de manu pec-
catoris liberate. **N**escierunt neque
intlexerunt in tenebris ambulantes
moueunt omnia fundamenta terre
Ego dixi dii estis. et filii excelsi
omnes. **N**os autem sicut homines mori
emini. et sicut unus de principibus
cadetis. **S**urge deus iudica terram
quoniam tu hereditabis in omnibus gentibus

Canticum psalmi asaph

Deus qui similis est tibi. ne face-
as neque contempnas deus. **Q**uoniam ecce
inimici tui sonuerunt et qui ode-
runt te extulerunt caput. **S**uper
populum tuum malignauerunt consili-
um cogitauerunt aduersos sanctos
tuos. **O**perunt venite et disperda-
mus eos de gente. et non memoremus
nomen israhel ultra. **Q**uoniam cogitaue-
runt unanimiter simul aduersum
testamentum disposuerunt taberna-
cula pedum eorum et israhelites. **M**o-
ab et agareni gebal et amon et ama-
lech. alienigenae cum habitantibus
tyrum. **E**t eni assur venit cum illis
facti sunt in adiutorium filii loth.
Fac illis sicut madian et lysare
sicut iabi in torrente cyson. **O**ispi-
erunt in endor. facti sunt ut sterce-
terre. **P**one principes eorum sicut
oreb et zeb et zebce et salmana. **O**m-
nes principes eorum qui diserunt here-
ditate possideamus sanctuarium dei

RIVM

Deus meus pone illos ut rotas
et sicut stipulam ante faciem venti.

Sicut ignis qui comburit siluam. et si-
cut flamma combures montes. **I**ta
persequis illos in tempestate tua. et in
ira tua turbabis eos. **I**mpile faci-
es eorum ignominia. et querent nomen
tuum domine. **R**ubescant et conturbentur
in seculum seculi. et confundantur et pe-
reant. **E**t cognoscant quoniam nomen tibi
dominus. tu solus altissimus in omni terra
Je finem pro torcularibus filijs chore
re Psalmus

Quam dilecta tabernacula tua
domine virtutum. concupiscit et defe-
cit anima mea in atria domini. **Q**uoniam me
umque caro mea. exultauerunt in deum
vium. **E**t eni passer inuenit sibi
domum. et turtur nidum sibi ubi po-
nat pullos suos. **A**ltaria tua do-
mine virtutum. rex meus et deus me-
us. **B**eati qui habitant in domo
tua. in secula seculorum laudabunt te
Beat? vir cui? est auxilium abs-
te ascensiones in corde suo disposuit
in valle lacrimarum. in loco quem posu-
it. **E**t eni benedictionem dabit legis-
lator. ibunt de virtute in virtutem
videbitur deus deorum in syon. **O**-
mine deus virtutum. exaudi oratio-
nem meam. auribus percipe deus iacob
Propterea noster aspice de? et re-
spice in faciem cristum tui. **Q**uia meli-
or est dies una in atrijs tuis super
milia. **E**legi abiectus esse in do-
mo dei mei. magis quam habitare in ta-
bernaculis peccatorum. **Q**uia mise-
ricordiam et veritatem diligit deus gratias
et gloriam dabit dominus. **N**on peruenit bo-
nis eos qui ambulant in innocentia do-
mine virtutum. **B**eat? homo qui spe-
rat in te. In fine filijs chore

Benedixisti dñe terrā tuā: ad
fisti caputate iacob. **R**em
fisti iniquitate plebis tue: opulisti o
nia peccata eorū. **M**itigasti omnē
iram tuā: auertisti ab ira indigni
tatis tue. **C**onuertere nos de? fa
lutaris nō: et auerte irā tuā a no
bis. **Q**uid in eternum irasce
ris nobis: aut extendes iram tuā
a generatione in generationē? **O**e?
tu cūsus uiuificabis nos: et plebs
tua letabit in te. **O**stende nob
dñe misericordiā tuā: et salutare
tuū da nobis. **A**udiam quid loq
tur in me dñs de?: quoniam loqur
pacē in plebem suā. **E**t sup scōs
suos: et in eos qui conuertuntur ad
cor. **U**eritatem ppe timētes eū
salutare ipsi?: vt inhabitet glo
ria in terra nra. **M**isericordia et ve
ritas obuiauerūt sibi: et iusticia et
pax osculate sunt. **U**eritas de
terra orta est: et iusticia de celo p
cepit. **E**t enim dñs dabit benigni
tatem: et fra nostra dabit fructū
suū. **I**usticia ante eū ambula
bit: et ponet i via gressus suos.

Oratio dauid.

Melma dñe aurem tuā et exaudi
me: quoniam inops et paup sū ego.
Custodi animā meā quoniam
sanctus sum: saluū fac frū tuū de
us meus sperātem in te. **M**ise
rere mei dñe quoniam ab te cla
maui tota die: letifica aīa: frū tui
quoniam ad te dñe animā meā: le
uaui. **Q**uoniam tu dñe suauis et
mitis: et multe misericordie oībo
inuocantibz te. **A**uribus pape do
mine oīes meā: et mēde vocē dep
catōis mee. **I**n die tribulatiōis
mee clamaui ad te: qz exaudisti

me. **N**ō est similis tui in dijs do
mine: et non est scdm opa tua. **O**m
nes gentes quascūqz fecisti veni
ent et adorabūt corā te dñe: et glo
rificabūt nomē tuū. **Q**m magn?
es tu et faciens mirabilia: tu es be
us solus. **O**educ me dñe in via
tua: et ingrediar in veritate tua: le
tetur cor meū vt timeat nomen tu
um. **C**onfitebor tibi dñe de? me
us in toto corde meo: et glorifica
bo nomē tuū in eternū. **Q**uia mi
sericordia tua magna est sup mei
et exuisti animam meā: ex infer
no inferi oī. **D**eus iniqui insur
reperūt sup me: et synagoga pote
tū querēt animā meā: et non p
posuerūt te in aspā suo. **E**t tu
dñe deus miserator et misericors
patiens et multe misericordie et ve
rax. **R**espice i me et miserere mei:
da imperium tuū puero tuo: et sal
uū fac filium ancille tue. **H**ac
meum signū in bonū vt videāt q
oderūt me et confundātur: quoniam
tu domine adiuuisti me et consolat
es me. **P**salms cantica filijs
choe.

Vndamta eius in montibz
sanctis: diligit dñs portas
syon super oīa tabernacula iacob.
Loziosa dicta sunt de te. ciui
tas dei. **E**mor ero raab et babi
lonis. **S**cientiam me. **E**cce alie
rigene et tyris et populus ethio
pum. **H**ij fuerunt illic. **Q**uid
syon dicet homo. et homo natus
est in ea. et ipse fundauit eam al
tissimū. **O**min? narrabit i scrip
turis populoz et pncipū. **H**orum q
fuerunt in ea. **S**icut letantium
omnium habitatio in te.

PSALTE

Canticum psalmi filijs chore in
finem pro melech ad rñdendum
intellectus herman ezraite

Dñe de⁹ salutis mee. in die cla
maui et nocte coram te. **I**n
teret in conspectu tuo oratio mea i
clina aurem tuam ad precem me
am. **Q**uia repleta est malis aia
mea. et vita mea inferno appropi
quauit. **A**stimatus sum. cū descē
dentibus in lacu. factus sum sicut
homo sine adiutorio iter mortuos
liber. **S**icut vulnerati dormientes
in sepulcris quorū non es memor
āplius. et iphi de manu tua repulsi
sūt. **P**osuerunt me in lacu inferi
orū in tenebrosis et in vmbra mor
tis. **S**up me cōfirmat⁹ est furor
tu⁹. et omnes fluctus tuos induri
si sup me. **L**onge fecisti notos me
os a me. posuerūt me abhōmina
tiōem sibi. **T**raditus sum et non e
grediebar. oculi mei languerunt
pre inopia. **C**lamaui ad te domi
ne. tota die expandi ad te manus
meas. **Q**uāquid mortuis facies mi
rabilia. aut medici suscitabūt et cō
fitebuntur tibi. **Q**uāquid narrant
aliqs in sepulcro misericordiā tu
am. et veritatē tuā i pñitiōe. **Q**uā
quid agnosceēt i tenebris mirabilia
tua. et iusticia tua i terra obliuiois.
Et ego ad te dñe clamaui. et
mane oratio mea pueniet te. **U**t
quid dñe ēpellis orōem meā. auertis
faciē tuā a me. **P**aup sum ego et i
laboib⁹ a iuuentute mea exaltat⁹
āt humiliat⁹ sū et cōturbat⁹. **I**n
me transierunt ire tue. et terrores
tui conturbauerunt me. **Q**uāquid
derunt me sicut aqua tota die. cie

RIVM

aundederunt me simul. **E**t longa
sti a me amicum et proximum. et
notos meos a miseria. **I**
Intellectus ethā ezraite

Misericordias dñi meternum
cantabo. **I**n generatione et
generatiōem. annuncio veritatē
tuā in ore meo. **Q**uā dixisti in eter
num misericordia edificabit in ce
lis. pparabit veritas tua in eis. **O**is
posuit testamentū electis meis.
iurauit dauid seruo meo vñ in eter
num preparabo semen tuū. **E**t edi
ficabo in generatione et generatiōe
sedem tuā. **C**onfitebunt celi mi
rabilia tua dñe. etenim veritatē tu
am i ecclesia sanctorū. **Q**uoniam
quis i nubib⁹ equabit dño. simil
erit dño in filijs dei. **D**eus qui glo
rificat i cōsilio sanctorum. magn⁹
et terribilis sup oēs q i circuitu ei⁹
sunt. **D**ñe deus virtutum quis si
milis tibi. potens es domine et ver
tas tua i circuitu tuo. **T**u domina
tis potestati maris. motum autē
fluctuū eius tu mitigas. **T**u hu
miliasti sicut vulneratum supb⁹
in brachio virtutis tue dispisti in
imicos tuos. **Q**ui sunt celi et tua
est terra. orbem terre et plenitudi
nem eius tu fundasti. aquilonem
et mare tu creasti. **T**u habor et her
mon in nomine tuo exultabūt. tuū
brachium cum potencia. **F**irme
tur manus tua. et exaltet dexte
ra tua. iusticia et iudicium prepa
ratio sedis tue. **M**isericordia et ver
tas pcedēt faciē tuam btis ppl⁹
qui scit iubilationem. **D**ñe in lū
ne vult⁹ tui ambulabūt. et i nomi
ne tuo exultabunt tota die. et in iu
sticia tua exultabūt. **Q**uoniam

PSALTE

gloria virtutis eorum tu es: et in boni
placito tuo exaltabit cornu nostrum.
Quia dominus est assumptio nostra: et
sancti israel regis nostri. **Q**uic loquitur
es in visione sanctis tuis: et dixisti po-
puli adiutorium in potestate: et exalta-
ui electum de plebe mea. **I**nueni
dauid seruum meum: oleo sancto
meo unxi eum. **Q**uoniam enim mea au-
xilium est ei: et brachium meum confirmabit
eum. **N**ihil proficiet inimicus in
eo: et filius iniquitatis non apponet
nocere ei. **E**t addas a facie ipsius
inimicos eius: et odientes eum fugam
conuertam. **E**t veritas mea
et misericordia mea cum ipso. **E**t in
nocte meo exaltabit cornu eius. **E**t
ponam in mari manum eius: et in flu-
minibus dexteram eius. **I**psa inuo-
cabit me pater meus es tu. deus
meus et susceptor salutis mee.

Et ego primogenitum ponam illi: ex-
cessum pre regibus terre. **I**n eternum
seruabo illi misericordiam meam: et
testamentum meum fidele ipsi. **E**t
ponam in seculum seculi semen eius: et
thronum eius sicut dies celi. **S**i
autem dereliquerint filii eius legem
meam: et in iudiciis meis non abu-
lauerint. **S**i iusticias meas pro-
phanauerint: et mandata mea non
custodierint. **I**nhabitabo in virga
iniquitatis eorum: et in verberibus pec-
torum. **M**isericordiam autem meam non
dispargam ab eis: neque nocebo in ve-
ritate mea. **N**eque prophanabo testa-
mentum meum: et que procedunt de la-
biis meis non faciam irrita. **S**emel
iuravi in sancto meo si dauid metiar
semen eius in eternum manebit.
Et thronus eius sicut sol in con-
spatu meo: et sicut luna perfecta in eo.

RIVM

num: et testis in celo fidelis. **Q**uoniam vero
impulisti et desperisti: distulisti cri-
stum tuum. **A**uertisti testamentum ser-
ui tui: prophetaisti in terra sanctua-
rium eius. **O**estrupisti omnes sepes
eius: posuisti firmamentum eius for-
midinem. **D**iscipuerunt eum omnes trans-
euntes viam: factus est obprobrium vi-
cis suis. **E**xaltasti dexteram de pri-
mentum eum: lenificasti omnes inimi-
cos eius. **A**uertisti adiutorium gla-
dij eius: et non es auxiliatus ei in
bello. **O**estrupisti eum ab emunda-
tione: et sedem eius in terra collidisti.
Minorasti dies temporis eius: p-
fudisti eum confusione. **I**staque domine
auertis in finem: exardescit sicut
ignis ira tua. **M**emorare quoniam mea
substantia: nunquid enim vane constitui
isti omnes filios hominum. **Q**uoniam est homo
qui vivit et non videbit mortem: eruet
animam suam de manu inferi. **A**bi-
sunt misericordie tue antiquum domi-
ne: sicut iurasti dauid in veritate
tua. **M**emor esto domine obprobrij
servorum tuorum: quod continui in sinu
meo multarum gentium. **Q**uod ex-
probauerunt inimici tui domine: quod
exprobauerunt amatores cristum
tui. **B**enedictus dominus in eternum
fiat fiat. **O**ratio moysi hominis dei.

Domine refugium factus es nobis
a generatione in generationem.
Priusquam montes fierent aut for-
maretur terra et orbis: a seculo et in
seculum tu es deus. **N**e auertas
hominem in humilitatem: et dixisti
conuertimini filii hominum. **Q**uoniam
ante mille anni oculos tuos
tanquam dies hesterni que preterierunt.
Et custodia in nocte: que pro
nihil habetur eorum anni erant.

Mane sicut herba trāseat. mane
floreat et trāseat. vespere decidat in
dure et arescat. **Q**uia defecim?
in ira tua. et in furore tuo turbati
sum? **C**onfulisti iniquitates nras i
conspicu tuo. seculū nostrū i illumi
natione vultus tui. **Q**uonia oēs
dies nostri defecerūt. et ira tua de
fecimus. **A**nimi nū sicut aranea
meditabitur. dies ānoꝝ nostro
rum in iphis septuagita āni. **S**i
autē in potētatiꝝ octogita āni.
et ampliꝝ eoꝝ labor et dolor. **Q**uo
niā supuēnit mansuetudo. et corri
piemur. **Q**uis nouit potestatem
ire tue. et pre timore tuo iram tuā
dinumerare. **E**xtera tuam sic
notam fac. et erubitos corde m sa
plētia. **C**onūtere dñe vsque quo
et deprecabilis esto sup seruos tuos.
Repleti sum? mane misericordia
tua. et exultauim? et delectati sum?
in oībo diebo nris. **H**etati sum?
pro diebo quībo nos humiliasti
ānis quībo vidim? mala. **R**espi
ce in seruos tuos et in opa tua. et
dirige filios eoꝝ. **E**t sit splēdor
dñi dei nostri super nos. et opera
manuū nřarum dirige sup nos. et
op? manuū nřarū dirige.

Claus canticū iph 88.

Qui habitat in adiutorio al
tissimi. in ptectione de celi
comorabit. **C**icet dño susceptoꝝ
me? es tu et refugiu meū de? me?
sperabo in eū. **Q**uonia ipse libera
uit me de laqueo venātiū. et a ve
bo aspero. **S**capulis suis obū
brabit tibi. et sub pēnis ei? sperab
Sicut circūdabit te veritas ei?
non timebis a timore nocturno.
Agitta volāte in die. a negodo

pāmbulante in tenebris. ab iure
su et demomio meridiano. **A**dēt
a latere tuo mille. et decem milia
a dextris tuis. ad te aut n appro
pinqbit. **V**erūtamē ocul tuis cō
siderabis. et retribuēꝝ peccatoꝝ
videb. **Q**uonia tu es dñe spes
mea. altissimū posuisti refugium
tuū. **N**on accedat ad te malū. et
flagellū non appropinqbit taber
naculo tuo. **Q**uonia āgel suis
mādauit de te. vt custodiāt te in
oībo vijs tuis. **I**n manibꝝ por
tabunt te. ne forte offendas ad
lapidem pedē tuū. **S**up aspidem
et basiliscū ambulab. et conculcab
leonem et draconē. **Q**m i me spe
rauit liberau eū. protēgā eū quo
niā agnouit nomē meū. **C**lama
uit et exaudia eū. cum ipō sū i tri
bulatione. eripiā eū et glorificabo
eum. **L**ongitudīne dieꝝ reple
bo eum. et ostendam illi salutare
meū. **P**salm? cāticū i die sabbati

Bonū est confiteri dño. et psal
lere nomini tuo altissime.
Ad ānūciādū mane misericordiā
tuā et veritatē tuā p noctē. **I**n de
cādo psalterio. cum cātico in
cythara. **Q**uia delectasti me do
mine in factura tua. et in opibus
manuū tuāꝝ exultabo. **Q**uā mag
nificata sunt opa tua dñe. nimis
profunde facte sunt cogitationes
tue. **V**ir insipiens nō cognosce
et stult? nō intelliget hec. **C**um
exorti fuerint pctōres sicut fenū
et apparuerūt oēs qui opant in
quātatem. **V**t intereant in seculū
seculi. tu autem altissimus i eter
nū dñe. **Q**m ecce inimici tui dñe

quonia ecce inimici tui pibunt. et
dispergentur oēs q̄ opant̄ iniquitate;
Et exaltabitur sicut unicornis
cornu meū. et senectus mea in mīa
vberi. **E**t desperit ocul⁹ me⁹ in
micos meos. et insurgētib⁹ in me ma
lignantib⁹ audiet auris mea. **T**u
stus vt palma flozebit. et sicut ce
drus libani multiplicabitur. **P**lā
tati in domo dñi: in atrijs dom⁹ dei
nostri flozebunt. **A**d huc multi
plicabūtur in senectute vberi et be
ne patientes erunt et annūcient.
Quoniam rect⁹ dñs deus noster. et nō
est iniquitas in eo. **G**laus cantid
dauid in die ante sabbatum quan
do fūd ata est terra

Domin⁹ regnavit decorem in
dūt⁹ est. indut⁹ est dñs for
titudinem et precinxit se. **E**t enī
firmavit orbem terre qui nō omo
uebitur. **P**arata sedes tua ex tunc
a seculo tu es. **E**t leuauerūt flumi
na domine: eleuauerunt flumina
vocē suā. **E**t eleuauerūt flumina
fluctus suos. et vocib⁹ aquarū mul
tax. **M**irabiles elationes maris
mirabilis in altis dñs. **T**estimo
nia tua credibilia facta sunt inimis
domū tuam decet sanctitudo dñe in
longitudinem dier⁹. **P**salmus
ds quarta sabbati

Deus vlcionū dñs. deus vlc
donū libere egit. **E**t altae qui
iudicas terram. redde retributio
nem supbis. **U**squequo peccatoēs
domine. vsquequo peccatoēs gloria
būtur. **A**ffabūtur et loquētur in
iniquitate. loquuntur omnes qui operā
tur in iusticiam. **P**opulū tuū dñe
hūiliauerūt. et hereditatem tuam
rapauerūt. **A**idua et aduenā inē

fecerūt et pupillos occiderunt. **E**t
dixerunt nō videbit dñs. nec itel
liget de⁹ iacob. **I**ntelligite insipi
entes in populo. et stulti aliquādo
sapite. **Q**ui plantauit aurem nō
audiet. aut qui finxit oculum nō
cōsiderat. **Q**ui corripit gentes nō
arguet. q̄ docet hominem sciētiam
Dñs scit cogitationes hōim. quo
niam vane sūt. **B**tūs homo quē
tu erubieris dñe. et de lege tua do
cueris eū. **E**t mitiges ei a diebus
malis. donec fodiat peccatori fo
uea. **Q**uia nō repellet dñs plebē
suā. et hereditatē suā nō derelinq̄t.
Quoadu⁹ iusticia cōuertat in
būdū. et qui inpta illam: omnes q̄
recte sūt corde. **Q**uis cōfureget in
aduersus malignantes. aut q̄s sta
bit meū aduersus opātes iniqui
tate me⁹. **N**isi q̄ dñs adiunxit me.
paulomin⁹ habitasset in inferno a
nima mea. **S**i dicebam mot⁹ est
pes me⁹. mīa tua dñe adiuuabat
me. **S**cōm multitudinem dolorū
meorū in corde meo cōsolatiōes tue
letificauerūt aīam meā. **M**unq̄
adheret tibi sedes iniquitatis: qui
figis laborem in precepto. **A**pta
būt in aīam iusti. et sanguinem in
nocentem cōdemnabūt. **E**t fact⁹
ē mihi dñs in refugium. et de⁹ me⁹
i adiutoriu⁹ spei mei. **E**t reddet il
lis iniquitatem iporū et in malicia e
orū disperdet eos. disperdet illos do
min⁹ de⁹ noster. **G**laus cantid ip
si dauid

Quante exultem⁹ dñō. iubile
m⁹ deo salutari nro. **P**reocapem⁹
faciem ei⁹ in cōfessioe. et in psalmis
iubilemus ei. **Q**uoniam deus magn⁹ do
minus. et rex magn⁹ sup oēs deos

PSALTE

RIVM

Quia i manu eius sunt oēs fines terre. et altitudines montium ipsius sunt. **Q**uoniam ipse est mare et ipse fecit illud. et sicam man⁹ ei⁹ formauerunt. **A**emite adorem⁹ et pcedam⁹ et plorem⁹ ante dñm qui fecit nos. q⁹ ipse ē de⁹ noster. **E**t nos populus pascue eius. et oues man⁹ eius. **H**odie si vocē eius audieritis. nolite obdurare corda vestra. **S**icut in irritacōne scdm diem tēptationis in deserto. **U**bi tēptauerūt me prēs vestri pbauerūt me et viderūt opa mea. **Q**uadragesima ānis offensus fui generatiōi illi. et dixi semp errāt corda. **E**t isti non cognouerūt pias meas. vt iuravi in ira mea si i trabūt in requiē meā. **Psalm⁹ 88. qñ dom⁹ edificabat⁹ p⁹ captiuitate.**

Antate dño canticiū nouum. **A**ntate dño oīs terra. **A**ntate dño et bñdicite nomini ei⁹. annūciate de die in diē salutare ei⁹. **A**nnūciate inter gentes gloriā eius. in omnibus populis mirabilia eius. **Q**uoniam magn⁹ domin⁹ et laudabilis nimis. terribil⁹ est sup oēs deos. **Q**uoniam oēs dñi gētiū demonia. domin⁹ autem celos fecit. **C**onfessio et pulchritudo i cōspectu eius. sanctimonia et magnificētia in sanctificatiōe ei⁹. **A**fferre domino patrie gentium. afferre dño gloriā et honore. afferre dño gloriam nomini eius. **C**ollite hostias et itroite i atria ei⁹ adorate dñm i atrio sancto ei⁹. **M**oueatur a facie eius vniuersa terra. dicite in gentibus quia domin⁹ reguit. **E**t tenim correxis

orbem terre qui non comouebitur iudicabit populos in equitate.

Etentur celi et exultet terra. et moueatur mare et plenitudo ei⁹. gaudebunt campi et oia que i eis sunt. **Q**unc exultabunt oia liḡ filiarum a facie domini q⁹ venit quoniam venit iudicare terram.

Iudicabit orbem terre i eqtate et populos in veritate sua.

Psalm⁹ dauid qñ terra ei⁹ restituta est ei.

Domin⁹ regnauit exultet terra. letetur insule multe. **M**ulles et caligo in circuitu ei⁹. iusticia et iudicium correctio sedis eius.

Ignis ante ipsum prece det. et i flāmabit in circuitu inimicos ei⁹.

Alluxerunt fulgura orbi terre. vidit et comota est terra.

Quoniam oēs hauri cœra fluxerūt a facie domini a facie dñi oīs terra.

Annūciauerunt celi iusticiam ei⁹. et viderūt oēs populi gloriā ei⁹.

Confūdātur omnes qui odorant sculptilia et qui gloriāntur in simulacris suis.

Adorate eum omnes angeli ei⁹. audiuit et letata est syon.

Et exultauerūt filie iude. ppter iudicia tua dñe.

Quoniam tu dñs altissim⁹ sup oēm terrā. nimis exaltat⁹ es sup oēs deos.

Qui diligitis dominū obite malum. custodit dñs animas sanctor⁹ succum de manu pctōis liberabit eos.

Iuxta oīa ē iusto. et rectis corde leticia.

Memento mimi iusti in dño. et cōfitemi memorie sanctificationis ei⁹.

Psalmus dauid.

Quantate dñō cā dñi nouum qđ
mirabilia fecit. **S**aluauit
sibi dextera eius. et brachium san-
ctum ei. **M**otū fecit dñs salutare
suū. in cōspectū gentiū. reuelauit
iusticiam suā. **R**ecordat⁹ ē miserī
cordie sue. et veritatis sue domui is-
rahel. **V**iderunt omnes termini
terre salutare dei nū. **S**ubilate dñō
oīs terra. cantate et exultate. psal-
lite. **P**salite dñō in cythara i cy-
tharaz. voce psalmi. in tubis bucti-
libus et voce tube cornee. **T**ubila-
te in conspectu regis dñi. mouea-
tur mās et plenitudo ei⁹. orbis ter-
rarum ⁊ qui habitant in eo. **F**lu-
mina plaudent manu simul. mon-
tes exultabunt a cōspectu dñi qm̄
venit iudicare terram. **I**udicabit
orbem terrarum in iusticia. ⁊ popu-
los in equitate. **ps. 88.**

Domin⁹ regnauit irascantur
populi: q̄ sedet sup cherubin
moueat terra. **D**ñs in syon ma-
gnus. ⁊ excelsus sup oēs populos.
Confiteant nomī tuo magno q̄
mā terribile et sanctum est. ⁊ ho-
nor regis iudiciū diligit. **C**u pa-
raſti directiōes. iudiciū ⁊ iusticia:
in iacob tu fecisti. **E**xultate domi-
num deum nostrum. et adorate sca-
bellum pedum eius quoniā sanctū
est. **M**oyses ⁊ aaron in sacerdoti-
bus eius et samuel inter eos qui i-
uocant nomen eius. **I**nuocabant
dominum ⁊ ipse exaudiebat eos in
colūna nubis loquebatur ad eos.
Custodiebant testimonia eius
et preceptum quod dedit illis.
Domine deus noster tu exaudie-
bas eos de⁹ tu propici⁹ fuisti eis ⁊

placens in omnes adinventiones e-
orum. **E**xultate dominum deum
nostrum. et adorate in monte san-
cto eius. quoniam sanct⁹ domin⁹
deus noster.

Psalms in confessione.
Exultate domino omnis terra. ser-
uite domino in leticia. **I**ntroite
in conspectu eius. in exultatione.
Scitote quoniam domin⁹ ipse ē
de⁹. ipse fecit nos et non ipsi nos.
Populus eius et oues pascue e-
ius introite portas eius in confessi-
one. atria eius i p̄mis confitemi-
ni illi. **L**audate nomen eius quo-
niam suauis est dominus. in eter-
num misericordia eius. et vsq; in
generationem ⁊ generationem veri-
tas ei⁹. **ps. dauid.**

Misericordiam ⁊ iudiciū canta-
bo tibi domine. psallam ⁊ intel-
ligam in via immaculata quando
uines ad me. **P**erambulabam i
innocentia cordis mei. i medio do-
mus mee. **N**on proponebam an-
te oculos meos rem iniustam. faci-
entes p̄uaticatiōes odiū. **N**ō ad-
hesit mihi cor p̄uū declināte a me
malignū nō cognosceba. **E**trahē-
te secreto proximo suo. hunc per-
sequebat. **S**uperbo oculo et insaci-
abili corde. cum hoc non edebam.
Oculi mei ad fideles terre vt se-
deant mecum. ambulans in via i-
maculata hic mihi ministrabat.
Non habitabit in medio domus
mee qui facit supbiā. qui loquit i
iq̄ non direxit in cōspectu oculorū
meorū. **I**n matrisio inficiebā oēs
peccatores t̄re. vt disp̄erē de ciui-
tate dñi omnes operantes iniquitatem.

Omnis paupis cum angustaret et
coram domino effundit precem suam.

Domine exaudi orationes meas
et clamor meus ad te veniat

Non auertas faciem tuam a me
in quacumque die tribulor inclina
ad me aurem tuam. **I**n quacumque
die inuocauero te velociter ex
audi me. **Q**uia defecerunt sicut
fumus dies mei. et ossa mea sicut
ceterum aruerunt. **P**eracti sunt sicut
fenum et aruit cor meum. quia obli
tus sum comedere panem meum

Auocem gemitus mei. adhaesit os
meum carni mee. **S**imilis factus
sum pellicano solitudinis. factus sum
sicut mictor in domicilio. **I**ngi
laui. et factus sum sicut passer soli
tarius in tecto. **C**onfata die expro
brabant mihi inimici mei. et qui
laudabant me aduersus me iura
bant. **Q**uia cinerem tanquam panem
manducabam. et paulum meum cum fle
tu miscebam. **A** facie ire indigni
tionis tue. quia eleuans allisisti me.

Dies mei sicut umbra declina
uerunt. et ego sicut fenum arui. **T**u autem
domine in eternum permanes. et me
moriale tuum in generationem et gene
rationem. **Q**uoniam exurgens misere
beris syon. quia tempus miseren
di eius quia venit tempus. **Q**uoniam
placuerunt seruis tuis lapides eius.
et terre eius miserabuntur. **E**t tie
bunt gentes nomen tuum domine. et
omnes reges terre gloriam tuam. **Q**uia
edificabit dominus syon. et videbitur
in gloria sua. **R**espondit in oratione
humili. et non spreuit precem eo
rum. **S**cribant haec in generatione
altera. et populus qui creabitur
laudabit dominum. **Q**uia respexit de

excelso sancto suo. dominus de celo in
terram asperit. **E**t audiret gemitum
operum. ut solueret filios inter
emptorum. **E**t annuncient in syon no
men domini. et laudem eius in iheru
salem. **I**n conueniendo populos
in unum. et reges ut seruiant domino

Respondit ei in via virtutis sue.
paucitatem dierum meorum nuda
mihi. **N**e reuoces me in dimidio
dierum meorum. in generationibus et ge
nerationibus animi tui. **I**nicio tu domine
terram fundasti. et opera manuum tu
arum sunt caeli. **I**psi peribunt
tu autem permanes. et omnes sicut
vestimentum veterascunt. **E**t sicut
operculi mutabis eos et mutabun
tur. tu autem idem ipse es. et animi tui
non deficiunt. **F**ilii seruum tuorum
habitabunt. et semen eorum in seculum
dirigetur. **Ps. lxxviii.**

Benedic anima mea domino. et omnia
que intra me sunt nomini san
cto eius. **B**enedic anima mea domino
et noli obliuisci omnes retributiones
eius. **Q**ui propiciatur omnibus iniqui
tatibus tuis. qui sanat omnes in
firmitates tuas. **Q**ui redimit de
interitu vitam tuam. qui coronat
te in misericordia et misericordibus. **Q**ui
replet in bonis desiderium tuum.
renouabitur ut aquila iuuentus
tua. **F**aciens misericordias do
mini. et iudicium omnibus iniuriis
patientibus. **N**otas fecit vias
suas moysi. filiis israel voluntates su
as. **M**iserator et misericors dominus.
longanimis et multum misericors.
Non in perpetuum irascetur. neque
in eternum comminabitur. **N**on secundum
peccata nostra fecit nobis. neque secundum
iniquitates nostras. retribuit nobis

Quoniam secundum altitudinem celi a terra corroboravit misericordiam suam super timentes se. **Q**uatum distat ortus ab occidente: longe fecit a nobis iniquitates nostras. **Q**uo miseretur pater filiorum miseretur et dominus timentibus se quoniam ipse cognovit figmentum nostrum. **R**ecordatur et quoniam pulvis sumus. homo sicut fenum dies eius. tanquam flos agri sic efflorebit. **Q**uoniam spiritus pertransibit in illo et non subsistet. et non cognoscat amplius locum suum. **M**isericordia autem domini ab eterno et usque in eternum super timentes eum. **E**t iustitia illius in filios filiorum. hiis qui seruant testamentum eius. **E**t memores sunt mandatorum ipsius ad faciendum ea. **O**mnis in celo parat sedem suam. et regnum ipsius. oibus dominabitur. **B**enedicite domino omnes angeli eius potentes virtute. facientes verbum illius ad audiendam vocem sermonum eius. **B**enedicite domiones virtutes eius. ministri eius qui faciunt voluntatem eius. **B**enedicite domino omnia opera eius in omni locum dominationes eius. benedic anima mea domino. **Ps. dauid.**

Benedic anima mea domino. domine deus meus magnificatus es vehementer. **C**onfessionem et decorem induisti. amictus lumine sicut vestimentum. **A**ptendens celum sicut pellem qui tegis aquas superiorem eius. **Q**ui ponis nubem ascensum tuum. qui ambulat super pennas ventorum. **Q**ui facis angelos tuos spiritus et ministros tuos ignem urentem. **Q**ui fundasti terram super stabilitatem suam. non inclinabitur in seculum seculi. **A**bilisus sicut ve-

stimentum amictus eius. super montes stabunt aque. **A**b increpatione tua fugiet. a voce tonitruum tui formidabunt. **A**scendunt montes et descendunt campi. in locum quem fundasti eis. **T**erminum posuisti quem non transgredientur. neque conuertentur operire terram. **Q**ui emittis fontes in conuallibus. inter medium montium pertransibunt aque. **P**otabunt omnes bestie agri. expectabunt onagri in siti sua. **S**uper ea volucres celi habitabunt. de medio petrarum dabunt voces. **R**igans montes de superioribus suis. de fructu operum tuorum satiabitur terra. **P**roduces fenum iumentis et herbas fructum hominum. **E**t educa panem de terra. et vinum letificet cor hominis. **E**t exhilaret faciem in oleo. et panis cor hominis admet. **S**aturabunt ligna campi et cedri libani quas plantauit: illic passeret nidificabunt. **H**erodii domus durus est eorum montes excelsum ceruis. petra refugium herinacis. **F**ecit lunam in tempore. sol cognouit occasum suum. **P**osuisti te nebras et facta est nox. in ipsa pertransibunt omnes bestie filie. **A**ntuli leonum rugientes ut rapiant et querant a deo escam sibi. **E**t est sol et congregati sunt. et in cubilibus suis collocabuntur. **E**xhibet homo ad opus suum. et ad operationem suam usque ad vesperum. **Q**uam magnificata sunt opera tua domine. omnia in sapientia fecisti impleta est terra possessione tua. **H**oc mare magnum et spaciosum manibus. illic reptalia quorum non est numerus. **A**nimalia pusilla cum

magnis. illie naues pertransibunt
Quaco iste quem formasti ad il
ludendum ei. omnia a te expec
tant ut des illis escam in tempore
An te illis colligent. aperi
ente te manum tuam omnia imple
buntur bonitate. **A**uertente aut
te faciem turbabunt. auferes spi
ritu eorum et deficient. et in puluere
suum reuertentur. **M**itte spiritum
tuum et creabuntur. et renouab faciem
terre. **S**it gloria domini in seculum
letabitur dominus in opibus suis. **Q**ui
respicit terram et facit eam treme
re. qui tangit montes et fumigant
Antabo domino in vita mea.
psallam deo meo quibus sum. **T**otu
dum sit ei eloquium meum. ego
vero delectabor in domino. **D**efici
ent peccatores a terra et iniqui ita
ut non sint. benedic anima mea domino
Confitemini domino. **A**lleluia
et inuocate nomen eius. annuci
ate inter gentes opera eius. **Q**uanta
te ei et psallite ei. narrate omnia mira
bilis eius. laudamini in nomine
sancto eius. **R**etetur cor querentium
dominum. querite dominum et confirmamini
querite faciem eius semper. **M**emen
tote mirabilium eius que fecit. prodi
gia et iustitia oris eius. **S**emen
abraham fui eius. filii iacob elec
ti eius. **I**pse dominus deus noster.
in vniuersa terra iudicia eius. **M**e
mor fuit in seculum testamenti sui. ubi
quod mandauit in mille generationes
Quod disposuit ad abraham. et
iuramenti sui ad ysaac. **E**t sta
uit illud iacob in preceptum. et
israel in testamentum eternum. **D**ices
tibi dabo terram chanaan. funiculum
hereditatis vestre. **Q**um essent

numero breui. paucissimi et cole
eius. **E**t pertransierunt de gente
in gentem. et de regno ad populum
alterum. **N**on reliquit hominem
nocere eis. et corripuit pro eis reges.
Nolite tangere cristos meos. et
in prophetis meis nolite malignari
Et vocauit famem super terram. et donec
firmamentum panis contriuit.
Misit autem eos virum. in seruum veni
datus est ioseph. **H**umiliauerunt
in cuneis pedes eius. ferrum per
transiit animas eius donec veniret
verbum eius. **E**loquium domini in
flammauit eum. misit rex et soluit
eum. princeps populorum et dimi
sit eum. **C**onstituit eum dominum do
mum sue. et principem omnis possessi
onis sue. **E**t erudiret principes
eius sicut semetipsum. et senes eius
prudenter doceret. **E**t intrauit
israel in egyptum. et iacob accolam fuit
in terra cham. **E**t auxit populum
suum vehementer. et firmavit eum su
per inimicos eius. **C**onuertit cor
eorum ut erudiret populum eius. et do
lum facerent in seruos eius. **M**isit
moysen seruum suum. aaron quem
elegit ipsum. **P**osuit in eis verba
signorum suorum et prodigiorum. in ter
ra cham. **M**isit tenebras et obscu
rauit. et non exacerbauit sermones
suos. **C**onuertit aquas eorum in
sanguinem. et occidit pisces eorum
Et dedit terra eorum ranas. in re
trahilibus regum ipsorum. **D**ixit
et venit cynomia et scimphe. in om
nibus finibus eorum. **P**osuit pluui
as eorum gradine. ignem combure
tem in terra ipsorum. **E**t percussit
vineas eorum et ficulneas eorum. et
contriuit lignum finium eorum

dirigit venit locusta. et bruchis cuius
non erat numerus. et comedit omne
fenum in terra eorum. et comedit om-
nem fructum terre eorum. et passus
sit omne primogenitum in terra eorum
primicias omnis laboris eorum. et edu-
xit eos cum argento et auro. et non
erat in tribubus eorum infirmus. **Le**
tata est egiptus in protectione eorum;
quia incubuit timor eorum super eos.

Et expandit nubem in protectionem
eorum. et ignem ut luceret eis per no-
ctem. **P**etierunt et venit coturnix
et pane celi saturavit eos. **O** irru-
pit petram et fluxerunt aque. abie-
runt in sicco flumina. **Q**ui memor
fuit verbi facti sui. quod habuit ad
abraham puerum suum. et edu-
xit populum suum in epulatione. et e-
lectos suos in leticia. et dedit illis
regiones gentium. et labores populo-
rum possederunt. et custodiunt iustifica-
tiones eius. et legem eius requirunt.

Confitemini domino. **Alfa Alfa**
Quoniam bonus. quoniam in seculum miseri-
cordia eius. **Q**ui loquetur poten-
tias domini. auditas faciet omnes laudes
eius. **B**eatissimi qui custodiunt iudici-
um. et faciunt iusticiam in omni tem-
pore. **M**emento nostri domine in beneplaci-
to populi tui. visita nos in salutari
tuo. **A**d videndum in bonitate ele-
ctorum tuorum. ad letandum in leticia
gentis tue. ut lauderis cum heredi-
tate tua. **P**eccavimus cum patribus no-
stris. iniuste egimus iniquitatem fe-
cimus. **P**atres nostri in egipto non in-
tellerunt mirabilia tua. non fue-
runt memores multitudinis miseri-
cordie tue. et irritaverunt ascenden-
tes in mari mari rubro. et salvavit
eos propter nomen suum. ut notas face-

ret potentiam suam. et increpu-
it mare rubrum et ericatum est. et dedu-
xit eos in abissis sicut in deserto. et
salvavit eos de manu odientium. et
redemit eos de manu inimici. et
operuit aqua tribulantes eos. unus
ex eis non remansit. et credide-
runt verbis eius. et laudaverunt lau-
dem eius. **Q**ui fecerunt obliti sunt
opera eius. non sustinuerunt consilium
eius. et concupierunt concupiscen-
tiam in deserto. et temptaverunt de-
um in iniquo. et dedit eis petici-
onem ipsorum. et misit saturitatem
in animas eorum. et irritaverunt
moysen in castris aaron sanctum
domini. **A**perta est terra et deglutivit
dathan. et operuit super congregati-
onem abiron. et exarshit ignis in
synagoga eorum flamma obussit
peccatores. et fecerunt vitulum in
oreb. et adoraverunt sculptile. et
mutaverunt gloriam suam in simili-
tudinem vituli comedentis fenum.
Obliti sunt deum qui salvavit e-
os. qui fecit magnalia in egipto
mirabilia in terra cham. terribilia
in mari rubro. et dixit ut disper-
deret eos. si non moyses electus eius
stetisset in conspectu eius.
Ut auerteret iram eius ne disperderet
eos. et pro nihilo habuerunt terram
desiderabilem. non crediderunt vo-
bo eius. et murmurerunt in taber-
naculis suis. non exaudierunt vo-
cem domini. et eleavit manus
suam super eos. ut prosterneret
eos in deserto. et ut disperderet se-
men eorum in nationibus. et dis-
pergeret eos in regionibus. et
iniciati sunt belphégor. et comede-
runt sacrificia mortuorum. et tunc

PALTE

ritauerunt eum in adinventioni-
bus suis. et multiplicata est in eis ru-
ina. Et stetit sinees et placauit
et cessauit quassatio. Et reputa-
tum est ei in iustitiam. in genera-
tionem et generationem usque in sempi-
ternum. **Phares.**

Et tritaauerunt eum ad aqua-
m contradictionis. et repat? e mo-
yses propter eos. quia exacerbauert
spiritum eius. Et distinguit in la-
bijs suis: non disperdiderunt gen-
tes quas dixit dominus illis. Et com-
mixti sunt inter gentes. et didice-
runt opera eorum et seruierunt sculp-
tilibus eorum. et factum est illis in
scandalum. Et molauerunt fili-
os suos et filias suas. demonijs.
Et effuderunt sanguinem inno-
centem sanguinem filiorum suorum
et filiarum suarum. quas sacrificauerunt
sculptilibus chanaan. Et interfec-
ta est terra in sanguinibus. et conta-
minata est in operibus eorum. et
formicati sunt in adinventionibus
suis. Et iratus est furore dominus
in populum suum. et abhominat?
est hereditatem suam. Et tradi-
dit eos in manus gentium. et do-
minati sunt eorum qui oderunt eos
Et tribulauerunt eos inimici eo-
rum. et humiliati sunt sub manibus
eorum. sepe liberauit eos. **I**psi autem
exacerbauert eum in consilio
suo. et humiliati sunt in iniquitati-
bus suis. Et uidit cum tribula-
rent. et audiuit orationes eorum.
Et memore fuit testamenti sui.
et permiuit eum secundum multitudinem
misericordie sue. Et dedit eos in
misericordias. in conspectu omnium qui ce-
perant eos. **S**aluos fac nos domine

RIVM

deus noster. et congrega nos de
nationibus. **E**t confiteamur no-
mini sancto tuo. et gloriemur in
laude tua. **B**enedictus dominus
deus israel. a seculo et usque in se-
culum. et dicet omnis populus. fi-
at fiat. **Alleluia Alleluia.**

Confitemini domino quoniam
bonus. quo misericordia in seculum miseri-
cordia eius. **Q**ui redempti
sunt a domino. quos redemit de ma-
nu inimici. de regionibus congrega-
uit eos. **S**olis ortu et occasu. ab
aethiopia et mari. **E**trauerunt in so-
litudine in iniquo. viam ciuita-
tis habitaculi non inuenerunt. **S**u-
rientes et sitientes. anima eorum
in ipsis defecit. **E**t clamauerunt
ad dominum cum tribularentur. et
de necessitatibus eorum eripuit eos.
Et deduxit eos in viam rectam
ut irent in ciuitatem habitaculis
Confiteantur domino misericordie
eius. et mirabilia eius filiis homi-
num. **Q**uia satiauit animam ianez
et animam esurentem satiauit bovis
Sedentes in tenebris et umbra
mortis. vinctos in mendicitate et
ferro. **Q**uia exacerbauert elo-
quia dei. et consilium altissimi iri-
tauerunt. **E**t humiliatus est in labo-
ribus cor eorum. infirmati sunt
nec fuit qui adiuuaret. **E**t clama-
uerunt ad dominum cum tribularentur
et de necessitatibus eorum liberauit
eos. **E**t eduxit eos de tenebris
et umbra mortis. et vincula eorum
disrupit. **C**onfiteatur domino miseri-
cordie eius et mirabilia eius filiis
hominum. **Q**uia contriuit portas
et reas. et rectes ferreos confregit.
Suscepit eos de via iniquitatis

eorum. propter iniusticias enim suas humiliati sunt. **O**mnis escam abhominata est anima eorum. et appropinquaverunt usque ad portas mortis. **E**t clamaverunt ad dominum cum tribularentur. et de necessitatibus eorum liberauit eos. **E**t locutus est verbum suum et sanavit eos. et eripuit eos de inferitiis eorum. **O**mnis forteantur domino misericordie eius. et mirabilia eius filiis hominum. **E**t faciant sacrificium laudis. et annuntient opera eius in exultatione. **Q**ui descendunt mare in navibus. facientes operationem in aquis multis. **I**psi viderunt opera domini. et mirabilia eius in profundo. **O**mnis exultavit et stetit spiritus procelle. et exaltati sunt fluctus eius. **A**scendunt usque ad celos et descendunt usque abissos anima eorum in malis tabescebat. **T**urbati sunt et moti sunt sicut ebrius. et omnis sapientia eorum devorata est. **E**t clamaverunt ad dominum cum tribularentur. et de necessitatibus eorum eduxit eos. **E**t statuit procellam eius in auram. et filierunt fluctus eius. **E**t letati sunt quia filierunt et deduxit eos in portum voluntatis eorum. **C**onfiteantur domino misericordie eius. et mirabilia eius filiis hominum. **E**t exaltent eum in ecclesia plebis. et in cathedra seniorum laudet eum. **P**osuit flumina in desertum et erexit aquas in sitim. **E**xit fructiferam in saluginem. a malicia in habitantium in ea. **P**osuit desertum in stagna aquarum. et terram sine aqua in eritum aquarum. **E**t collocavit illic esurientes. et constituerunt civitates habitationis. **E**t seminauerunt agros et plantaverunt vineas et fecerunt fructum nativitatis. **E**t ben-

edixit eis et multiplicati sunt minimi et iumenta eorum non minoravit. **E**t pauci facti sunt. et verati sunt a tribulatione malorum et dolore. **A**ffusa est contentio super principes. et erravit fecit eos in iuvio et non in via. **E**t auxiliavit pauperem de inopia. et posuit sicut oves familias. **V**idebunt recti et letabuntur. et omnis iniquitas operabit os suum. **Q**ui sapienter custodiet haec: et intelliget misericordias domini. **A**lla

Canticum psalmi ipsi david

Paratum cor meum deus paratum cor meum. **C**antabo et psallam in gloria mea. **E**xurge placcium cythara: exurgam diluam. **C**onfitebor tibi in populis domine. et psallam tibi in nationibus. **Q**uia magna super celos misericordia tua. et usque ad nubes veritas tua. **E**xaltare super celos deos: et super omnem terram gloria tua. ut liberentur dilecti tui. **S**aluum fac dextera tua et exaudi me. deus locutus es in sancto tuo. **E**xultabo et diu dam fiduciam. et convallum tabernaculorum dimetiar. **D**eus est galaad et meus est manasses. et ephraim suscepio capitis mei. **I**uda rex meus. moab lebes spei mee. **I**n ydumeam extendam calcamentum meum. mihi alienigenae amici facti sunt. **Q**ui deducet me in civitatem munitam. quis deducet me usque in ydumeam. **D**omine tu deus qui repulisti nos. et non erubis deus in virtutibus nostris. **O**mnis a nobis auxilium de tribulatione. quia vana salus hominis. **I**n deo faciemus virtutem et ipse ad nihilum deducet inimicos nostros. **I**n finem psalmus david

Deus laudem meam ne tacue-
ris qz os peccatoris et os dolo-
si super me apertus est. **L**ocuti sunt
aduersum me lingua dolosa et ser-
monibus odij circumdederunt me et
expugnauerunt me gratis. **P**ro
eo vt me diligere detrahebant
mihi. ego autem orabam. **E**t posuerunt
aduersum me mala pro bonis et
odium pro dilectione mea. **C**onsti-
tue super eum peccatorem et dy-
abolus stet a dextris eius. **C**um iu-
dicatur exeat condemnatus. et ora-
tio eius fiat in peccatum. **F**iant
dies eius pauci. et episcopatum
eius accipiat alter. **F**iant filij e-
ius orphani. et vxor eius vidua.
Rufates transferantur filij ei
et mendicent elciantur de habita-
tionibus suis. **S**crutetur fenera-
tor omnem substantiam eius. et
diripiant alieni labores ei. **N**on
sit illi adiutor nec sit qui misere-
atur pupillis ei. **F**iant nati eius
in interitum. in generatione vna de-
leatur nomen ei. **I**n memoria
redeat iniquitas patrum ei. in
spectu dñi. et peccatum matris ei
non deleat. **F**iant contra dominum
semper. et dispeat de terra memo-
ria eorum. p eo qz nō est recorda-
t⁹ facere misericordiam. **E**t pse-
cut⁹ est hominē inopem et mendi-
cum et cōpūctum corde mortificare.
Et dilexit maledictiōem et ve-
niat ei. et noluīt benedictionem et
elongabitur ab eo. **E**t induit ma-
ledictiōem sicut vestimētū. et itra-
uit sicut aqua in interiora eius et
sicut oleum in ossibus eius. **F**i-
at ei sicut vestimentum quo operti-
tur. et sicut zona qua semper pre-

cingitur. **H**oc opus eorum qui
trahunt mihi apud dominum et q
loquunt mala aduersus animam
meam. **E**t tu domine fac mecum
ppter nomen tuum. qz suauis est
misericordia tua. **L**ibera me quia
egenus et pauper ego sum. et cor
meum conturbatum est intra me.
Sicut ymbra cum declinat abla-
tus sum. et exarsus sum sicut locu-
sta. **G**enua mea infirmata sunt a
ieiunio et caro mea immutata est
ppter oleū. **E**t ego factus sū ob-
probriū illis. viderunt me et mo-
uerunt capita sua. **A**diuuā me do-
mine deus me⁹. saluū me fac scdm
misericordiam tuam. **E**t sciant qz
manus tua hec. et tu dñe fecisti eā.
Maledicent illi et tu benedices.
qui insurgunt in me cōfundantur.
seruus aut tuus letabit. **I**nduā-
tur qui detrahunt mihi pudore. et
operiatur sicut byploide cōfusiōe
sua. **C**onfitebor dño nimis in ore
meo. et in medio multoz laudabo
eum. **Q**uia astitit a dextris paupe-
ris. vt saluam faceret a persecū-
tibus animam meam. **Ps. 68.**

Dixit dominus domo
meo. sede a dextris
meis. **N**on ponas
inimicos tuos scabel-
lum pedum tuorum.
Regaz virtutis tue emittet do-
minus ex syon dñare in medio in-
imicorum tuorum. **Q**uem princi-
pium in die virtutis tue in splen-
doribus sanctorum. ex vtero ante
luciferum genui te. **I**urauit do-
min⁹ et nō penitebit eum. tu es sac-
dos in eternū scdm ordinē melchise-
dech. **O**ns a dextris tuis afregit

in die ire sue reges **I**udicabit i nationibus implebit turmas conquassabit capita in terra multorum. **O**e torrente in via bibet. propterea exaltabit caput. **Alleluia**

Confitebor tibi domine in toto corde meo. in consilio iustorum et congregatione magna opera domini. exalta in omnes voluntates eius. **Q**uod confessio et magnificentia operum eius. et iustitia eius manet in seculum seculi.

Memoriam fecit mirabilium suorum misericors et miserator dominus. eleuabit timentibus se. **M**emor erit in seculum testamenti sui. virtutem operum suorum annuntiabit populo suo.

Ut det illis hereditatem gentium opera manuum eius veritas et iudicium.

Fidelia omnia mandata eius confirmata in seculum seculi facta in veritate et equitate. **R**edemptionem misit dominus populo suo. mandauit in eternum testamentum suum.

Sanctus et terribile nomen eius. incitum sapientie timor domini. **I**ntellectus bonus omnibus facientibus eum laudatio eius manet in seculum seculi. **Alleluia**

Beatus vir qui timet dominum. in mandatis eius non derelinquitur. **O** tens in terra erit semens eius. generatio rectorum benedicetur. **G**loria et diuicie in domo eius. et iustitia eius manet in seculum seculi. **E**xortum est in tenebris lumen rectis misericors et miserator et iustus. **I**te autem homo qui miseretur et commodat. disponit semones suos in iudicio. quia in eternum non commouebitur. **I**n memoria eterna erit iustus. ab auditione mala non timebit. **P**aratus cor eius sperare in domino. confirmatum est cor eius.

non commouebitur donec despiciat inimicos suos. **O**is propter debita pauperibus iusticia eius manet in seculum seculi. cornu eius exaltabitur in gloria. **P**eccator videbit et transietur. dentibus suis fremet et tabescet desiderium peccatorum peribit.

Laudate pueri domini. **Alfa** laudate nomen domini. **S**it nomen domini benedictum ex hoc nunc et usque in seculum. **A** solis ortu usque ad occasum. laudabile nomen domini.

Excellsus super omnes gentes dominus. et super celos gloria eius.

Qui sicut dominus deus noster. qui in altis habitatur. et humilia respicit in celo et in terra.

Suscitans a terra inopem et de stercore erigens pauperem.

Ut collocet eum cum principibus. cum principibus populi sui.

Qui habitare facit sterilem in domo. matrem filiorum letantem. **Alfa. Alfa**

In exitu israel de egipto. domus iacob de populo barbaro.

Facta est iudea sanctificatio eius israel potestas eius.

Mare vidit et fugit. iordamis conuersus est retrorsum.

Montes exultauerunt ut arietes. et colles sicut agni ouium.

Quid est tibi mare quod fugisti. et tu iordamis quia conuersus es retrorsum.

Montes exultastis sicut arietes et colles sicut agni ouium.

A facie domini mota est terra. a facie dei iacob.

Qui conuerit petram in stagna aquarum. et rupem in fontes aquarum.

Non nobis domine non nobis. sed nomini tuo da gloriam.

Super misericordia tua et veritate tua. ne quando dicant gentes ubi est deus eorum.

PSALTE

Deus autē noster in celo omnia
quęcūq; voluit fecit. **I**mulacra
gentium argentum et aurū. opera
manuum hōim. **O**es habent & non
loquuntur. oculos habent et nō vī
debūt. **A**ures habent & non audi
ent. nases habent et nō odorabūt.
Man⁹ habent & non pal pabūt
pedes habent et non ambulabunt
non clamabunt in guttūre suo.

Similes illis fiant qui faciunt ea
et omnes qui confidunt in eis. **D**o
mus israel sperauit in domino ad
iutorum eorum et protectorum eorum.

om? aaron sperauit in domi
no: adiutor eoz et protector eoz ē

in timent dominus sperauit
in domino adiutor eorum et prote
ctor eorum est. omnis me
mor fuit nostri. et benedixit nobis

Benedixit domui israel benedi
xit domui aaron. **B**enedixit om
nibus q̄ timent dñm. pusillis cum
maioribus. **D**icit dñs sup vos.
sup vs et sup filios vestros. **S**i
dicti vs dño. qui fecit celū et ter
ram. **C**lum celi dño. terram at
dedit filijs hoī. **N**on mortui lau
dabunt te dñe. neq; omnes qui de
scendunt in infernu. **S**ed nos q̄
vivimus bñdicimus dño. ex hoc
nūc et vs i seculū. **A**lla alla

Dilexi quoniam exaudiet
dominus vocem orationis mee
quia inclinauit aurem
suam mihi in diebus meis in
uocabo. **A**it confiderunt me dolores
mortis et pericula inferni inuenerunt
me. **T**ribulationem et dolorem inue
ni. et nomen domini inuocaui. **D**o
mine libera animam meam. misericors
dominus et iustus. et deus noster mise

RIVM

retur. **Q**uisto diens paruulos do
minus. humiliatus sum et libera
uit me. **Q**onuertere anima mea
in requiem tuam: qz dñs bñfecit ti
bi. **Q**uia eripuit aiam meam de
morte. oculos meos a lacrimis pe
des meos a lapsu. **P**lacebo dño
in regione viutorū. **Alfa. Alfa**

Quod reddidi propter quod locutus
sum ego aut humiliatus sum
inimicus. **E**go dixi in excessu meo.
omnis homo mendax. **Q**uid retribuam
domino. pro omnibus que retri-
buit mihi. **A**liam salutarem ac-
cipiam. et nomen domini inuocabo. **T**o-
ta mea domino reddam coram omni
populo eius. preciosa in conspectu
domini mors sancto-
rum eius. **O** domine
quia ego seruus tuus. ego seruus tu-
us et filius ancille tue. **R**upisti
vincula mea tibi sacrificabo hostiam
laudis. et nomen domini inuocabo.

ota mea dño reddam in con
spectu omnis populi eius. i. atrijs
domus dñi in medio tui iherusalē
Alfa. Alfa.

Laudate dñm omnes gentes
laudate euꝝ omnes populi
quoniam confirmata est super
nos misericordia eius. et veritas
dñi manet in eternũ. **Alfa Alfa**
Qonfitemini dño quoniam bo
nus. qm̃ in seculum misericor
dia eius. **O**icat nunc israel que
miam bonus. quoniam in seculum
misericordia eius. **O**icat nunc dom⁹ aa
ron. quoniam in seculum misericor
dia eius. **O**icant nunc qui timēt
dominũ. quoniam in seculum mi
sericordia eius. **O**e tribulatione
iuvauit dominũ. et exaudiuit me
in latitudine dñs. **O**ñs in adiutor

non timebo qđ faciat mibi homo
Dñs mibi adiutor: et ego despici
 am inimicos meos. **B**onū ē confi
 dere in dño. qđ cōfiderē in homine
Bonū ē sperare in dño. qđ spera
 re in pñcipibz. **O**mnes gentes
 circūierunt me et in noīe dñi quia
 vltus sum in eos. **C**ircūdantes
 circūdedērunt me et in nomine do
 mini qđ vltus sum in eos. **C**ir
 cūdedērunt me sicut apes. et ex
 arserūt sicut ignis in spinis et i no
 mie dñi qđ vltus sum in eos. **I**m
 pulsus euersus sū vt cadere. et dñs su
 scepit me. **F**ortitudo mea et laus
 mea dñs. et factus ē mibi i salutem
Mox exultatiōis et salutis. i ta
 bernaculis iustoz. **D**extera dñi
 fecit virtutē. dextera domini exal
 tauit me. dextera dñi fecit virtutē
Non moriar s; viuaz. et narrabo
 opa dñi. **C**astigās castigauit me
 dñs et mortū nō tradidit me. **A**pe
 rite mī portas iusticie. ingressus in
 eas confitebor dño. hec porta dñi
 iusti intrabūt in eā. **C**onfitebor tibi
 bi quomā exaudisti me et factus
 es mibi in salutē. **L**apidē quē
 reprobauerūt edificantes. hic fa
 ctus est in caput anguli. **A**d
 mino factum est istud et est mirabi
 le i oculis nostris. **H**ec est dies
 quam fecit dñs. exultemus et le
 temur in ea. **O** domine saluū me
 fac. o domine bene p̄sperare. bene
 dictus qui venit in nomine domi
 ni. **B**enediximus vobis de domo
 domini. deus domini et illuxit no
 bis. **C**onstituīte diem sollēnem
 in condensis. vsq; ad cornu altaris
Deus meus es tu et confitebor ti
 bi. deus meus es tu et exaltabo te

Confitebor tibi qm̄ exaudisti me
 et factus es mibi in salutem. **C**on
 fitemini domino quoniam bonus
 quoniam in seculuz misericordia
 ei. **Alleluia. Alleluia. Aleph.**

Ecce immaculati in via qui
 ambulant in lege dñi. **E**cce
 atq; qui scrutantur testimonia ei
 in toto corde exquisiūt eum. **N**on
 enī qui opantur iniquitatem. i vñs
 eius ambulauerūt. **Q**uā mābasti
 mandata tua custodiri nimis. **U**t
 nam dirigantur vie mee: ad custo
 diendas iustificatiōes tuas. **Q**uē
 non confundat cum per sperero i
 omnibus mandatis tuis. **C**onfite
 bor tibi in directione cordis. in eo
 qđ didici iudicia iusticie tue. **I**n
 iustificationes tuas custodiam: nō
 me derelinquas vsquequaq;

In quo corrigis adolescē. **B**eth.
 tior viā suam: in custodiēdo p̄mo
 nes tuos. **I**n toto corde meo ex
 quisiui te. ne repellas me a man
 datis. **I**n corde meo abscondi
 eloquia tua: vt non peccem tibi

Benedictus es domine: doce
 me iustificationes tuas. **I**n la
 bijs meis: pronunciaui omnia iu
 dicia oris tui. **I**n via testimoni
 orum tuoz delectatus sū. sicut in o
 nibus diuicijs. **I**n mandatis
 tuis exercebor: et cōfidebo vias
 tuas. **I**n iustificatiōibz tuis me
 dītabor nō obliuiscar p̄mōes tuos

Retribue fūo tuo. vi. **C**ymel.
 iustifica me et custodiam sermo
 nes tuos. **R**evela oculos me
 os: et cōfideāto mirabilia de lege
 tua. **I**ncola ego sum interm:
 non abscondas a me mandata
 tua. **C**oncupiuit anima mea

PSALTE

desiderare iustificatiōes tuas. i om
ni tempore. **I**ncrepaſti ſupbros
maledicti qui declināt a mādatiſ
tuis. **A**ufer a me obprobriū q cō
temptū. qz testimonia tua exquīſi
uī. **E**t enim ſederunt principes et
aduerſum me loquebant. ſeruus
autē tuus exacerbatuſ in iuſtifica
tiōibus tuis. **N**am et testimonia
tua meditatio mea eſt. et conſiliū
meum iuſtificatiōes tue. **Deleth**

Adheſit pauimento aīa mea
viuifica me ſcđm verbuſ tuū

Aſas meas enunciaui et exaudi
ſti me. doce me iuſtificationes tuas

Ut iam iuſtificationum tuarū in
ſtrue me. et exercebor in mirabili
bus tuis. **O**emittauit anima mea
pre tedio. confirma me in verbis
tuis. **U**iaſ iniquitatis amoue a
me. et de lege tua miſerere mei.

Uiaſ veritatis elegi. iudicia tua
non ſum oblituſ. **A**dheſi testimo
nijs tuis dñe. noli me confundere

Ut iam mandatorum tuorum q
curri. cum dilataſti cor meum. **De**

Egem pone mihi dñe vlam
iuſtificationū tuarū. et exqui
ram eam ſemper. **O**a mihi intelle
ctum et ſcrutabor legem tuam. et
cuſtodiam illam in toto corde meo

Educ me i ſemita mandatorū
tuorum. qz ipſā volū. **I**ncлина
cor meum in testimonia tua. et non
in auariciam. **A**uerte oculos me
os ne videant vanitatem. i via tua
viuifica me. **S**tatu ſeruo tuo elo
quū tuum in timore tuo. **A**m
puta obprobriū meum qđ ſuſpici
tū ſū. qā iudicia tua iocunda. **E**cce
concupiui mādata tua iniquitate
tua viuifica me. **V**au

RVM

Et viat ſup me miſericordia
tua dñe. ſalutare tuum ſcđm
eloquū tuum. **E**t rñdebo expro
brantibus mihi verbum qz ſperaui
in ſermonibus tuis. **E**t ne auſe
ras de ore meo verbum veritatis vſ
quequaqz. quā in iudicijs tuis ſu
p ſperaui. **E**t cuſtodiam legē tu
am ſemper. in ſeculum et in ſeculū
ſeculi. **E**t ambulabam in latitu
dine. qz mandata tua exquīſiui
Et loquebar i testimonijs tuis
in cōſpectu regum. et non confundar.
Et meditabar in mādatiſ tuiſ
q dilexi. **E**t leuaui manus meas
ad mādata tua q dilexi. et exerce
bor i iuſtificationib⁹ tuiſ. **Cap.**

Memor eſto vbi tu ſeruo tuo
in quo mihi ſpē dediſti. **H**ec
me conſolata eſt i humilitate mea
quia eloquū tuum viuificauit
me. **S**upbi inique agebāt vſque
qz. a lege at non declinaui. **M**e
mor fui iudiciorum tuorum a ſecu
lo domie. et conſolat⁹ ſum. **O**eſe
ctio tenuit me. pro peccatorib⁹ de
relinquentibus legem tuam. **Q**uā
tabiles mihi erant iuſtificationes
tue. in loco pegrinatiōis mee. **M**e
mor fui nocte nominis tui dñe. et
cuſtodiu legem tuam. **H**ec facta
eſt mihi. qz iuſtificationes tuas ex
quīſiui. **Beth.**

Precatio mea dñe. dixi cuſtodi
re legem tuam. **M**erecatuſ
ſum faciem tuā in toto corde meo
miſerere mei ſcđm eloquū tuū.
Rogitaui vias meas. et conuerſi
pedes meos i testimonia tua. **P**ara
tuſ ſū et non ſū turbatuſ. vt cuſto
diam mandata tua. **H**uñes pec
catorum circūplexi ſunt me. et legē

PSALTE

tuā non sū oblit? **M**edīa nocte
surgēbā ad cōfitendū tibi: sup lu
dicia iustificatōes tue. **P**articeps
ego sū omniū timentū te: & custo
dientium mādata tua. **M**iseri cor
dia tua dñe plena est terra: iustifi
cationes tuas doce me. **Et h**

gloria **B**onitatem fecisti cū fuo tuo
dñe: scdm verbū tuū. **B**oni
tate & disciplinam & scientiā doce
me: qz ī mūdatis tuis credidi. **P**ri
usq̃ humiliarer ego deliqui: **P**ro
pterea eloquiū tuū custodiui. **B**on?
es tu: & in bonitate tua doce me iu
stificationes tuas. **M**ultiplicata ē
sup me iniquitas supbor: ego autē
in toto corde meo scrutabor māda
ta tua. **C**oagulātū est sicut lac
cor eor: ego vero legez tuā medi
tatus sū. **B**onū mibi qz humili
asti me: vt discā iustificatōes tu
as. **B**onū mibi lex oris tui: sup
milīa aurī & argēti. **Gloth.**

Man? tue fecerūt me & plasmā
uerūt me: da mibi intellectū
vt discam mandata tua. **Q**ui ti
ment te videbūt me & letabunt:
qz in verba tua supsperaui. **C**og
nouī dñe qz eq̃tas iudicia tua: et
in veritate tuā humiliasti me. **F**i
at mīa tua vt consoletur me: scdz
eloquiū tuum seruo tuo. **V**eni
ant mī miserationes tue & viuam:
qz lex tua meditatio mea ē. **C**on
fundant supbi qz iniuste iniqui
tate fecerunt ī me: ego autē exerce
bor in mādatīs tuis. **C**onvertant
mibi timētes te: & qui nouerūt te
stimonia tua. **F**iat cor meū ima
culatum in iustificacōibz tuis: vt
nō confundar. *gloria* **Eph.**

RIVM

Ad Ex tām

Efecit ī salutare tuū anima
mea: & in verbū tuū supspe
raui. **D**efecerūt oculi mei in eloq̃
um tuū: dicētes qñ consolaberis me.
Quia fact? sū sicut vter in pri
uina: iustificacōes tuas non sū obli
t? **Q**uot sunt dies serui tui: qñ
facies de psequentiū me iudiciū.
Narrauerūt mibi iniqui fabula
tiones: sed non vt lex tua. **O**mnia
mandata tua veritas: iniqui psecuti
sunt me adiuua me. **P**aulomi
n? consumauerūt me ī terra: ego
autē nō dereliq̃ mādata tua. **S**e
cūdū misericordiā tuam viuifica
me: & custodiā testimonia oris
tui. **Jamech.**

Et eternū dñe. vbu tuū pmanet
in celo. **I**n generationē & genera
tionē veritas tua: fundasti terrā &
pmanet. **O**rdinatione tua pseue
rat dies: quomā omnia sū iuncta
tibi. **Q**uā qz lex tua meditatio mea
est: tūc forte perissem in hūilitate
mea. **I**n eternū non obliuiscar
iustificationes tuas: qz in ipsis vi
uificasti me. **Q**u? sū ego saluum
me fac: qm iustificationes tuas ex
q̃hui. **E**xpectauerūt peccato
res vt pderet me: testimonia tua
intellexi. **O**mnis cōsumatiōis vi
di finē: latū mandatū tuū nimis.

gloria **Q**uomō dilexi legē. **Q**uem
tuā dñe: tota die meditatio
mea ē. **S**up inimicos meos pru
dēte me fecisti mābato tuo: qz ī
eternū mī ē. **S**up oēs doctes me
intellexi: qz testimonia tua meditatio
mea ē. **S**up senes intellexi: qz mā
data tua q̃hui. **A**b oī via mala p
hibui pedes meos: vt custodiā s
ba tua. **I**udicijs tuis nō declinaui

PSALTE

XIVM

q̃ tu legem posuisti mihi. **Q**uas
dulcia faucibus meis eloquia tua:
super mel osi meo. **A** mandatis tu
is intellexi: propterea odium omnem viam
iniquitatis. **Repon.**

Iuxta pedibus meis verbum
tuum. et lumen semitis meis.

Iuravi. et statui custodire iudici
a iusticie tue. **H**umiliatus sum ut quod
quaque domine vivifica me secundum verbum
tuum. **V**oluntaria oris mei benedicta
fac domine. et iudicia tua doce me.

Anima mea in manibus meis
semper. et legem tuam non sum ob
litus. **P**osuerunt peccatores laqueum
mihi. et de mandatis tuis non
erravi. **H**ereditate acquisivi testi
monia tua in eternum. quia exul
tatio cordis mei sunt. **I**ncriminavi
cor meum ad faciendas iustificati
ones tuas in eternum. propter re
tributionem. **Psalm.**

Niquos odio habui. et legem tuam
dilexi. **A**djuutor et susceptor meus
es tu. et in verbum tuum super speravi.
Decline a me maligni. et scruta
tor mandata dei mei. **S**uscipe
me secundum eloquium tuum et vivas
et non confundas me ab expectati
one mea. **A**djuva me et saluus
ero. et meditabor in iustificationi
bus tuis semper. **S**previsti om
nes discedentes a iusticiis tuis. quia
iniusta cogitatio eorum. **P**ervari
cantes reputavi omnes peccatores
terre. ideo dilexi testimonia tua.

Confige timore tuo carnes meas
a iudicis enim tuis timui. **Amen.**

Ecce iudicium et iusticiae. non
tradas me calumiantibus me.
Suscipe servum tuum in bonum
non calumentur me superbi. **O**culi

li mei defecerunt in salutem tuam
et in eloquium iusticie tue. **H**ac
cum servo tuo secundum misericordiam tuam
et iustificationes tuas doce me.

Servus tuus sum ego. da mihi in
tellectum ut sciam testimonia tua.

Tempus faciendi domine. dissipave
runt legem tuam. **I**deo dilexi man
data tua. super auxilium et thronum.

Propterea ad omnia mandata tua
dirigebam. omnem viam iniquam odio
habui. **Psalm.**

Mirabilia testimonia tua domine.
ideo scrutata est anima mea.

Declaratio servorum tuorum illumina
vit et intellectum dat parvulis.

Os meum aperui et attraxi spi
ritum. quia mandata tua desiderabam.

Aspice in me et misereere mei.
secundum iudicium diligentium nomen tuum.

Oressus meos dirige secundum
eloquium tuum. et non digne mei om
nis iniusticia. **R**edime me a calu
niis hominum. ut custodiam manda
ta tua.

Faciem tuam illumina super
servum tuum. et doce me iustificationes
tuas. **E**rit aquarum debuerunt
oculi mei. quia non custodierunt
legem tuam. **Psalm.**

Vistuses domine. et rectum iudicium
tuum. **M**andasti iusticiam testimo
nia tua. et veritatem tuam nimis.

Abescere me fecit zelus meus
quia obliti sunt verba tua iunior mei.

Ignitum eloquium tuum veheme
ter et servus tuus dilexit illud. **A**do
lescentulus sum ego et contemptus
iustificationes tuas non sum obli
tus. **I**usticia tua iusticia in eter
num. et lex tua veritas. **T**ribulatio
et angustia invenerunt me. manda
ta tua meditatio mea est. **A**quitas

PSALTE

testimonia tua in eternū: intellec
tū da mihi et viua. **Coph.**

Qlamaui in toto corde exaudi
me dñe: iustificationes tuas
requira. **Q**lamaui ab te et saluū
me fac: vt custodiā mandata tua

Preueni i maturitate et clama
ui: i vba tua sup spauū. **P**reueni
runt oculi mei ad te disuulo: vt
meditarer eloqa tua. **O**cē meā
audi fm miam tuā dñe: et fm iu
diciū tuū viuifica me. **A**ppropiā
ueēt psequētes me iniquitati. a lege
aut tuā lōge fā sūt. **P**rope es tu
dñe. et oēs vie tue veritas. **I**nicio
cōgū de testimonijs tuis: qz i et
nū fūdisti ea. **Res.**

Quā hūilitate meam et eripe
me: qz legē tuā nō sū oblit?
Iudicia iudiciū meū et redime
me. **A**ppē eloquiū tuū viuifica me
Lōge a peccatoribz sal? qz iustifi
cationes tuas nō exquēret. **I**se i cor
die tue multe dñe. fm iudiciū tuū
viuifica me. **M**ulta q psequūtur
me et tribulāt me: a testimonijs tu
is nō declinaui. **I**bi puaricātes
et tabescebā: qz eloqa tua nō custo
dierūt. **U**de qm mandata tua di
lexi: dñe in mīa tua viuifica me

Pincipiū vbor tuor i eternū
oīa iudicia iusticie tue. **Sin**

Primipes psecuti sūt me gra
tis: et a vrb tuis formidauit
cor meū. **M**etabo: ego sup eloqa
tua: sicut q inuenit spolia multa
Iniquitate odio habui et abhoīa
tus sū: legem autem tuā dilexi.
Septies in die laudē dixi tibi:
sup iudicia iusticie tue. **P**ar mul
ta diligētibz legē tuā: et nō est illi
scābalū. **E**xpectabā salutare tuū

RIVM

dñe: et mādata tua dilexi. **Q**uāto
diuit anima mea testimonia tua
et dilexit ea vehemēter. **S**erua
uī mādata tua et testimonia tua
quia omnes vie mee in conspā
tuo. **Thau.**

Appropinquet deprecatio mea
in aspā tuo dñe: iux eloqz
tuū da mihi intellectū. **I**ntret
postulatio mea i aspā tuo: scdm
eloquiū tuū eripe me. **A**ucta
būt labia mea p mñū: cū docueris
me iustificationes tuas. **P**ronūci
abit lingua mea eloquiū tuū: qz
oīa mandata tua equitas. **F**iat
man? tua vt saluet me qm māda
ta tua elegi. **Q**uāpiū salutare
tuū dñe. et lex tua meditatio mea
ē. **Q**uiet aīa mea et laudabit te.
et iudicia tua abīuuabūt me. **E**t
raui hīc oīs q perit. **Q**uere seruū
tuū qz mandata tua nō sū oblit?

Ad dñm cū ē. **Cāti grad.**
Abularer clamaui. et exau
diuit me. **O**ne liba aīa: meā a la
bīs mīqs. a lingua dolosa. **Q**uid
dēt tibi ā qd apponat tibi. qd lin
guā dolosa? **S**agitte potētis acu
te: cū carbombz desolatorijs. **N**eu
m qz iolat? me? plogat? ē. hīta
uī cū hītātibz cedat multū incola
fuit aīa mea. **Q**uā hīs q odēt pa
cē erā pacific? cū loqbar illis im
pugbat me gīs. **Cāti grad.**

Exauī oculos meos i mōtes
vñ vñt auxiliū mī. **A**uxiliū
meū a dño. q fecit celū et tē. **N**ō
det i omotō: pedē tuū. neqz dormi
tet q custodit te. **E**cce n doritabit
neqz dormiet. q custodit isrl. **O**ns
custodit te dñs. ptectō tua. sē ma
nū dextā tuā. **E**xpectā diē sol n vñt te

PSALTE

neq; luna per noctem. **O**ns custo-
dit te ab omni malo. custodiat ai-
mam tuā dominus. Dominus custo-
diat introitū tuū. et exitum tuum
ex hoc nunc et vñ in seculum

Canticum graduum

Etatus sū i hīs que di-
cta sunt in domū dñi
ibim⁹. **S**tates erāt pe-
des nostri. in atrijs tuis

ihrlm. **I**herusalē q̄ edificatur vt
ciuitas. cui⁹ p̄cipatio ei⁹ in dīp-
sum

Illuc ei⁹ ascēderūt trib⁹ tri-
b⁹ dñi testimoniū isrl. ad cōfite-
dum noi dñi. **Q**uia illic sederunt
sedes in iudicio. sedes sup domum
dauid.

Rogate que ad pacē sūt
iherusalem. et abundantia dilige-
tibi te. **F**iat pax in virtute tua
et abūdācia in turrib⁹ tuis.

Propter fcs meos et p̄rimos meos lo-
quebar pacē de te. **P**ropter do-

minum dñi dei nostri. q̄hui bona tibi

De te leuaui. Canticum grad

Aoculos meos. qui habitas in

celis. **E**cce sicut oculi seruoꝝ in

manib⁹ dñorum suorum. **S**icut

oculi in cille in manibus dñe sue.

ita oculi nostri ad dominū deū no-

strū donec misereatur nr̄i. **M**isere-

re nostri domine misereare nostri.

q̄ multū repleti sum⁹ despectio-
ne

Quia multum repleta est anima
nostra. obprobriū abundantib⁹ et

despectio supbis. Canticum grad

Nisi quia dñs eāt in nobis bi-

eat nunc israel. nisi q̄ dñs e-

rat in nobis. **Q**um erugerēt ho-

mines in nos. forte viuos degluti-

scent nos. **Q**um irasceretur furor

eorum in nos. forsitan aque absor-

RIVM

buisent nos. **Q**uerentem p̄tran-

suit anima nostra. forsitan p̄tran-

sisset aīa nostra aquam intolerabi-

lem. **B**enedict⁹ dñs. qui non de-

dit nos in captionem dentibus eo-

rum. **A**nima nostra sicut passer e-

repta est. de laqueo venandū. **I**a-

queus contritus est. et nos libera-

ti sumus. **A**duerſarium nostrum

in noīe dñi. q̄ fecit celū et terram

Canticum graduum.

Qui confidunt in domino sicut

mons syon. nō amouebitur

in eternū qui habitat in iherusalē

Montes in circuitu eius. et dñs i

circuitu populi sui ex hoc nūc et vñ

q̄ in seculū. **Q**uia non reliquet

dominus virgam peccatoꝝ super

sortem iustozum vt non extendāt

iusti ad iniquitatem manus suag

Bene fac domine. bonis et rectis

corde. **D**euclinantes aut in obliga-

tiones adducet dominus cum ope-

rantibus iniquitatem. pax sup isra-

hel. Canticum graduum

Non conuertendo dñs captiuitatem

syon. facti sumus sicut consolati

Qunc repletum ē gaudio os no-

strum. et lingua nostra in exultati-

one. **Q**unc dicent inter gentes.

magnificauit dñs facere cum eis

Magnificauit dñs facē nobiscū

facti sumus letantes. **C**onuertē

dñe captiuitatē nr̄am. sicut torres

i austro. **Q**ui semināt in lacrimis

in exultatione metent. **S**entes i

bant et flebant. mittētes semina

sua. **V**enientes aut venient cum

exultatione. portātes manipulos

suos. Canticum graduum salo-

monis

Nisi dñs edificauerit
domū iuanum labora
uerit q̄ edificat eā. Nisi
dñs custodierit ciuita
tem: frustravigilat q̄ custodit eā
Vanū est vobis an̄ lucē surgē:
fugite postq̄ sederitis q̄ mādu
catis panē doloris. Quā dederit
dilectis suis somnū ecce hēditas
dñi: filij merces fructus ventris.
Sicut sagitte in manu potētis
ita filij exaustorū. Beat⁹ vir qui
impleuit desiderū suū ex ipsis:
nō confundet̄ cū loquit̄ inimicis suis
in porta. **Canticū grās.**

Beat⁹ oēs q̄ timēt dñm: qui
ambulāt in vñs ei⁹. Habo
res manū tuarū q̄ māducabis:
btus es ⁊ bñ tibi erit. Propt̄ tua
fiut vitis abundās: in lateribus
dom⁹ tue. Filij tui sicut nouelle
oliuarū: in circuitu mense tue. Ec
ce sic bñdicetur homo: qui timet
dñm. Bñdicat tibi dñs ex syon:
⁊ videas bona hierl̄ in oībo diebo
vite tue. Et videas filios filiorū
tuorū: pacē sup̄ isrl̄. **Cāti. g.**

Sepe expugnauerūt me a iu
uentute mea: dicat nūc isrl̄.
Sepe expugnaueūt me a iuētū
te mea: etenim non potuerūt in
supra dorsum meum fabricauerunt
peccatores: plongauēūt iniquitatē
suā. Oñs iust⁹ conuertetur
peccatorū: confundant̄ et cōuertantur
retro: oēs qui oderūt syō. Hi
aut̄ sicut fenum tectorum: q̄ pri
usq̄ euellat̄ exaruit. O e q̄ non
implebit manū suā q̄ metet: ⁊ si
nū suū q̄ manipulos colliget. Et
nō dixerūt q̄pteribāt bñdictō dñi
sup̄ vos: bñdiximus vob̄ in noīe

dñi.

Canticū grās.

Profundis clamaui ad te
dñe: dñe exaudi vocē meā.
Pāt aures tue infēdētes: in vo
cē deprecatoris mee. Si iniquitates
obseruaueris dñe: dñe q̄s sustinebit
Quia ap̄d te propiciatio ē: et p̄
legē tuā sustinui te dñe. Sustinu
it aīa mea in v̄bo ei⁹: spauit aīa
mea in dño. Custodia matutina
vsq̄ ad noctem: speret isrl̄ in dño.
Quia apud dñm misericordia ⁊ copio
sa apud eum redemptio. Et ipse
rediet isrl̄: ex oībo iniquitatib⁹ ei⁹.

Dñe nō ē exaltatū. **Cāti. g.**
Cor meū: neq̄ elati sūt oculi
mei sup̄ me. Neq̄ ambulauī in mag
nis. neq̄ in mirabilib⁹ super me.
Si nō humiliē sentiebā. h̄ exalta
ui aīaz meā. Sicut ablactatū est
sup̄ m̄rē suā: ita retribucō i aīaz
meam. Speret isrl̄ in dño. ex hoc
nūc ⁊ vsq̄ in seculū.

Canticū in grabatū.

Memento dñe dauid: et
oīs māfuetudis eius.
Sicut iurauit dño. vo
tū vouit deo iacob. Si
introiero in tabernaculum dom⁹
mee. si ascēdero in lectū strati mei.
Si dederō somnū oculis meis. ⁊
palpebris meis dormitatorē. Et
requiē tēpib⁹ meis. donec inueniā
locū dño tabernaculū deo iacob.
Ecce audiuim⁹ eā in effrata in
uenim⁹ eam in cāpis filue. Intro
ibim⁹ in tabernaculum eius. ado
rabimus in loco vbi steterunt pe
des eius. Surge dñe in requiem
tuam. tu et archa sanctificatiōis
tue. Sacerdotes tui induantur
iusticiam. et sancti tui exultent.

PSALTE

KLVM

Propter dauid seruū tuū. non auertis faciē rpi tui. **I**urauit dominus dauid veritatē et nō frustra bitur euz. de fructu ventris tui ponam sup sedem tuā. **S**i custodie rint filij tui testamentū meum. et testimonia mea hec q̄ docebo eos. **E**t filij eoz vsq; in seculū. sede bunt super sedem tuam. **Q**m̄ elegit dñs sp̄s. elegit eā in habitatiōem sibi. **H**ec requies mea in seculum seculi. hic habitabo quoniam elegi eam. **I**duam eius bñdicens bñdicam paupes eius saturabo panibz. **S**acerdotes eius induam salutari. et sancti ei? exultatione epulabunt. **I**lluc pbutam cornu dauid. parauit lucernam rpo meo. **I**nnimicos ei? induam confusione. sup ipsum autez effloresbit sanctificatio mea.

Ecce q̄ bonū et **C**ā. gras. q̄ iocundum. habitare fr̄es in vnum. **S**i aut vngentū i capite. qd̄ descendit in barbā barba aaron. **Q**uod descendit in oram vestimenti ei?. fiat ros heremō q̄ descendit in montem syon. **Q**uo illuc mādauit dñs bñdictionē. et vitā vsq; i seculū. **C**ā. gras.

Ecce nūc bñdicite dñm. oēs serui dñi. **Q**ui statis i domo domini. in atrijs dom? dei nostri. **I**n noctibus extollite man? vestras in sancta. et bñdicite dñm. **B**enedicat te dñs ex syon. qui fecit celū et terrā. **A**lla.

Laudate nom̄ domini. laudate serui dñi. **Q**ui statis in domo domi. i atrijs dom? dei nr̄i. **L**audate dñm quia bon? dñs pfallite nomini ei? quoniam suauē

Qm̄ iacob elegit sibi dñs. isrl̄. in possessionez sibi. **Q**uia ego agnouī q̄ magn? est dominus. et de? noster pre omnibz dñis. **O**mnia quecuq; voluit dñs fecit in celo et in terra. in mari et in omnibz abissis. **E**ducens nubes ab extremo terre. fulgura vt pluuiā fecit. **Q**ui producit ventos de thesauris suis. qui percussit p̄mogem ita egipti ab homine vsq; ad pecus. **E**misit signa et p̄digia in medio tui egipte. i pharaonem et in oēs seruos eius. **Q**ui percussit gētes mltas. et occidit reges fortes. **S**eon regem amorreorū et og regem basan. et omnia regna ebanaan. **E**t dedit terrā eoz hereditatez. hereditatē isrl̄ populo suo. **D**omine nomen tuum in eternum. dñe memoriale tuū i gnationē et generationem. **Q**uia iudicabit dñs populum suum. et in seruis suis deprecabitur. **S**imulacra gentiū argentū et aurum. opera manū hominum. **O**s habent et non loquent. oculos habent et non vident. **A**ures habent et non audiunt. neq; enim ē sp̄s in ore ipso. **S**imiles illis fiāt qui faciūt ea. et omnes q̄ confidūt i eis. **D**omus israhel bñdicite domino. domus aaron benedicite dño. **D**omus leui benedicite domino. qui timetis dñm benedicite dño. **E**t n̄ dicit? dñs ex syō. q̄ habitat i hierl̄m. **A**lla. Alleluia.

Confitemini dño quoniam bon? qm̄ in eternū misericordia eius. **C**onfitemini deo deoz qm̄ i eternū. **C**onfitemini dño dominor. qm̄ **Q**ui facit mirabilia

224

magna solus: qm̄ **Q**ui fecit celos
i intellectu. quomā **Q**ui firmavit
terram super aquas. quomā **Q**ui
fecit luminaria magna. quomā
Solem i potestate in diei. quo.
Lunam ⁊ stellas in potestate
noctis. qm̄ **Q**ui passit egiptu
cū p̄mogenitis eorū. q. **Q**ui edu
xit isrl̄ de medio eorum. quo. **I**n
manu potenti et brachio excelso:
quomā. **Q**ui diuisit mare rubrū
in diuisiones. quo. **Q**ui eduxit is
rahel p̄ medium eius. quo. **E**t ex
cussit pharaonē et virtutem ei⁹ in
maī rubro. quo. **Q**ui traduxit po
pulū suū per desertum. qm̄. **Q**ui
passit reges magnos. quo. **E**t
occidit eḡes fortis: q. **S**eō regē
amorreorū. quo. **E**t eḡ regē ba
san: qm̄. **E**t dedit terram eorum
hereditatem. quo. **H**ereditatem
isrl̄ suo suo. q. **Q**uia i hūilitate
nā memoz fuit nri. q. **E**t edemit
nos ab inimicis nris. quo. **Q**ui
dat escam omni carni quo. **C**onfi
temini deo celi. q. **C**onfitemi dño
dñorū. qm̄ i eternū mia ei⁹. **Alia**
Ps. dauid p̄pter iheremiam
Sup flumina babilōis illic se
dim⁹ et fleuim⁹. dum recor
daremur syon. **I**n salicibus in me
dio ei⁹. suspēdim⁹ organa nostra.
Quia illic interrogauerūt nos q
captiuos duxerunt nos: verba can
tionum. **E**t q̄ abduperūt nos. ym
nū cantate nobis de canticis syon.
Quo cantabim⁹ canticum dñi in
terra aliena. **S**i oblit⁹ fuero tui
iherlm̄. obliuioi defur dextera mea
Adhereat lingua mea faucibus
meis: si non meminero tui **S**i nō
proposuero iherlm̄: in principio

leticie mee. **M**emor esto dñe filiorū
edom. in die iherusalem. **Q**ui dicat
exinanite exinanite. vsq; ad fun
damentū in ea. **F**ilia babilonis mi
sera. beatus qui retribuet tibi etri
butionem tuam quam retribuisti
nobis. **T**ūs q̄ tenebit et allidet p
uulos suos ad petram

Confitebor tibi **Ps. 38**
Cōne in toto corde meo: quom
am audisti verba oris mei. **I**n con
spectu angelorū psallam tibi. adora
bo ad templum sanctum tuum. **C**ō
fitebor noi tuo. **S**up mīa tua ⁊ ve
ritate tua. quomā magnificasti su
per oē nomē sanctus tuus. **I**n qua
cunque die inuocauero te exaudi
me. multiplicabis in aīa mea vir
tute. **C**ōfiteat tibi dñe oēs eḡes
tre. qz audierūt vba oris tui. **E**t
cācent i vñs dñi qm̄ maḡ ē gl̄ia
dñi. **Q**uomā excelsus dñs ⁊ hūili
a respicit ⁊ alta a longe agnoscit
Si ābulauero i medio tribulati
onis viuificabis me ⁊ sup iram ini
micorū meorū extēdisti manū tuā
et saluū me fecit dextera tua. **O**īs
retribuet p̄ me: dñe mia tua. **I**scu
lū. opa manū tuarū ne despicias

In finem psalmus dauid
Domine probasti me ⁊ agno
uisti me. tu agnouisti sessionē me
am et resurrexisti me. **I**ntel
lexisti cogitationes meas de longe
semita; meā et fumiulū meū inue
stigasti. **E**t oēs vias meas p̄uisti
sti qz nō ē p̄mo i lingua mea. **E**cce
dñe tu agnouisti oīa nouissima ⁊
atq; tu formasti me ⁊ posuisti sup
me manū tuā. **Q**uābilis ē scia tua
ex me: confortata ē et nō potēo ad eā
Quō ibo a spū tuo. ⁊ q̄ a facie tua

PSALTE

RIVM

fugiā. **S**i ascēdero ī celū tu illic
es: si descēdero ī infernū ades. **S**i
sūpsēro pēnas meas diluculo. et
hitauero ī extremis maris. **E**t
nū illic man? tua deducet me. et te
nebit me dextera tua. **E**t dixi for
sitā tenebre osculabūt me. et nō
illuminatio mea ī delicijs meis.
Quia tenebre nō obscurabūt
a te. et nō sicut dies illuminabit
sicut tenebre eius ita et lumē ei?
Quia tu possedisti renes meos
suscepisti me d vtero matris mee.
Confitebor tibi qz terribiliter
māgnificat? es. mirabilia opa tua.
et aīa mea cognosceat mīis. **N**ō
est occultatū os meū a te quod fe
cisti ī occulto. et substantia mea ī
inferioribz terre. **I**mperfectum
meū viderūt oculi tui. et ī libro
tuo oēs scribent? dies formabun
tur et nemo ī eis. **I**bi autem nī
mis hōnōificati sūt amici tui de?
nimis confortat? ē principat? eo
rum. **I**numerabo eos et sup are
nam multiplicabūtur. exurrexi
et adhuc sū teū. **S**i occideris de
us pct? es. viri sanguinū declia
te a me. **Q**uia dicātis ī cogitatio
ne. accipiant ī vanitate ciuitates
suas. **N**onne qui oderunt te dñe
oderam? et super inimicos tuos ta
lescebam. **P**erfecto odio odetaz
illos. inimici facti sunt mibi. **P**ro
ba me deus et scito cor meum. itez
roga me et cognosce semitas me
as. **E**t vide si via iniquitatis ī
me ē. et deduc me ī vīa eterna.

In finē Psalm? 88.

Exipe me dñe ab hīe malo.
a viro iniquo eripe me. **Q**ui
cogitauerunt iniquitates ī corde

tota die constituebant prelia.

Aquērūt linguā suam sicut serpē
tes. venenum aspidum sub labijs
eorz. **C**ustodi me domine de ma
nu peccatoris. et ab hominibz ī
quīs eripe me. **Q**ui cogitauerūt
subplantare gressus meos. absco
derunt supbi laqueum mibi. **E**t
fines extenderūt ī laqueū. iuxta
iter scandalum posuerunt mī. **O**psi
dñe deus meus es tu. exaudi dñe
vocē deprecationis mee. **O**mnine
dñe virt? salutis mee. obūbrasti
sup caput meum ī die belli. **N**on
tradas me dñe a desiderio meo
pctōri. cogitauerūt contra me. ne
derelinquas me ne forte exalten
tur. **C**aput deuiit? eoz. labor la
biorum ipsoz operiet eos. **C**adēt
sup eos carbones. ī ignem delci
es eos. ī miserijs non subsistēt.
Tir linguosus nō diriget ī ter
ra. vitum iniustū mala capient
ī inferitu. **C**ognouī quia faci
et dñs iudiciū iopis. et vindcāz
pauperz. **T**erūtamen iusti cōfite
būtur nomini tuo. habitabūt rec
ti cū vultu tuo. **Ps. 88.**

Omnine clamāui ad te exau
di me. intende voci mee cum
clamauero ad te. **O**rigat oracō
mea sicut incensū ī conspā tuo
eleuatio manū meaz sacrificiū
vespertinum. **P**one dñe custodi
am ori meo. et ostium circumstā
tie labijs meis. **N**on declines cor
meum ī verba malitie. ad exau
sandas exausatiōes ī peccatis.
Cum hominibz opantibz iniqui
tatem. et non cōmunicabo cū elis
eorz. **C**orripiet me iustus ī mise
ricordia et increpabit me. oleum

at peccatoris nō impiguet caput
meū. **Q**m̄ adhuc et oratio mea in
beneplacitis eorū. absorpti sūt iū
eti petre iudices eorum. **A**udiēt
verba mea qm̄ potuerūt. sicut cras
fitudo terre erupta est super terras.
Dissipata sunt ossa nra secus in
fernū. qz ad te dñe dñe oculi mei
in te speravi nō auferas aīam me
am. **C**ustodi me a laqueo quē sta
tuerūt mibi. ⁊ a scādalīs operanti
um iūquitate. **A**dent in recia ci
lo ei? peccatores singulariter sū
ego donec transeā. **I**ntellectus
dauid cum esset in spelūca. **O**ratio

Voce mea ad dñm clamaui.
Vox mea ad dñm deprecatur
sum. **A**ffundo in cōspectu ei? ora
tionem meā. tribulationem meam
ante ipsum pñcio. **I**n deficiēdo
ex me spīritū meū. et tu cognouisti
semitas meas. **I**n via hac qua ā
bulabā abscedēt supbi laqueū m̄.
Considerabā ad dexteram et vi
debā. et non erat qui cognoscēt me.
Perit fuga a me et nō est qui re
qr̄at aīam meā. **C**lamaui ad te
domine. dixi tu es spes mea. portio
mea in terra viuentiū. **I**ntende
ad deprecationem meam. qz humi
liatus sum nimis. **L**ibera me a p
sequentibz me. qz confortati sunt
sup me. **A**dhuc de custodia aīaz me
am ad confitendū nomini tuo. me
expectant iusti donec retribuas m̄.
Ps. dauid qm̄ psequēbāt eum
filius suis absolon.

Om̄ie exaudi orationem meā
auribus p̄cipe obsecrationem
meā. in veritate tua exaudi me in
tua iusticia. **E**t non intres in iudi
ciū aīaz seruo tuo. qz nō iustificabit

in cōspectu tuo oīs viuentis. **Q**uia
psecut? est inimic? aīam meā. hu
miliauit in terra vitaz meā. **C**ol
locauit me in obscuris sicut mortu
us seculi. et anxius ē sup me spi
ritus meus. in me turbatū est cor
meū. **M**emor fui diez antiquoz
meditat? sū in oībz opibz tuis ī fa
ctis. manū tuaz meditabar. **E**x
pādi man? meas ad te. aīa mea
sicut terra sine aqua tibi. **V**eloci
ter exaudi me dñe. defecit spīrit?
meus. **N**ō auertas faciē tuā a me
et similis ero descendentibz in laqū

Auditam fac mibi mane mīam
tuā. qz in te speravi. **O**ram fac
mibi viam in qua ambulem. qz le
uauī ad te aīam meā. **E**xpe me
de iimicis meis dñe ad te confugi
doce me facere voluntatē tuā qz de
me? es tu. **S**pūs tu? bon? deducet
me ī terrā rectā. ppter nomē tuū
dñe viuificabis me ī eq̄tate tua.
Educes de tribulatione aīam
meā. ⁊ ī mīa tua dispdes inimicos
meos. **E**t pdes oīs qui tribulat
aīam meā qm̄ ego seru? tu? sum.
Ps. dauid aduersus goliā

Benedictus dominus de
us meus qui docet ma
nus meas ad prelium. ⁊
digitos meos ad bellū.
Miseriordia mea et refugīū me
um. et susceptor meus et liberator
meus. **P**rotector meus et in ipso
speraui. q̄ subdit pp̄l m̄ meum sub
me. **N**ē quid est homo quia in
nouisti ei aut fili? hominis quia
reputas eū? **H**omo vanitati h̄līs
fact? est dies ei? sicut ymbra p̄tere
unt. **N**ē inclina celos tuos ⁊ de
scende. tange mōtes et fumigabūt

Fulgura chruscaōez et dissipa
bis eos. emitte sagittas tuas et cō
turbabis eos. **E**mitte manū
tuam de alto. eripe me et libera me
de aquis multis. et de manu filio
rum alienorū. **Q**uorū os locutum
est vanitate. et dextera eorū dextera
iniquitatis. **D**eus cantū nouū
cantabo tibi. in psalterio decacor
do psallam tibi. **Q**uā das salutē
regibz. quī redemisti dauid seruū
tuum. et gladio maligno eripe me
Et erue me de manu filiorum
alienorū. quorū os locutū est vani
tatem. et dextera eorū dextera inīq
tatis. **Q**uorū filij sicut nouelle
plantationes. in iuuetute sua. **A**
lie eorū cōposite. circūornate vt si
militudo templi. **P**romptuaria
eorū plena. eructantia ex hoc in il
lud. **O**ues eorū fetose abundan
tes in gressibz suis. boues eorū cō
se. **N**on est ruina macerie. neqz
transit? neqz clamor in plateis eo
rū. **B**eatū dixerūt populū cui
hec sūt. beat? populus cui? dñs
deus eius. **L**audatio ipsi dauid

Exaltabo te de? melis rex. et
bñdicā nomini tuo in seculū
et in seculū seculi. **P**er singulos
dies bñdicā tibi. et laudabo nom
tuum in seculū. et in seculū seculi.
Magn? dñs et laudabil? nimis. et
magnitudinis ei? non est finis.
Generatio et generatio laudabit
opa tua. et potentiam tuā pronū
ciabunt. **M**agnificentiā gl'ie sane
titatis tue loquētur. et mirabilia
tua narrabunt. **E**t virtutem ter
ribiliū tuorū dicēt. et magnitudi
nem tuā narrabunt. **M**emoriam

abundantie suauitatis tue eructa
bunt. et iusticia tua epulabunt.

Miserator et misericors dñs. pa
tiens et multū misericors. **S**uauis
dñs vniuersis. et miserationes ei?
super omnia opera eius. **C**onfiteā
tur tibi dñe oīa opa tua. et sancti
tū benedicāt tibi. **G**loriam reg
ni tui dicēt. et potentiam tuam lo
quent. **E**t notā faciant filijs ho
minū potentia tuā. et gloriā mag
nificentie regni tui. **R**egnū tuū
regnū omniū seculorū. et domina
tio tua et in omni gnatione et gnā
tione. **A**idel? dñs in oībz verb
fuis. et sanct? in omibz operibus
suis. **A**lleuat dñs omnes q̄ cor
ruūt. et erigit omnes elisos. **O**u
li omniū in te sperāt dñe. et tu das
escā illorū in tempore oportuno.
Aperis tu manū tuam. et imple
omne aīal bñdictione. **I**ust? do
min? in oībz vijs suis. et sanctus
in omibz opibz suis. **P**rope ē
dñs oībz inuocantibz eum. oībz
inuocantibus eum in veritate.

Voluntate timentū se faciet. et
deprecationē eorū exaudiet. et saluos
faciet eos. **C**ustodit domin? oēs
diligentes se. et omnes peccatoēs
disperdet. **L**audationez domini
loquetur os meum. et benedicat
omnis caro nomini sancto ei? in se
culū et in seculū seculi. **A**lla.

Lauda aīa mea dominū. lau
dabo dñm in vita mea. psal
lam deo meo q̄dū fuero. **N**oli
te considere in pñcipibz. in filijs
hominū in quibz non ē salus. **E**x
ibit spūs ei? et reuertet in terram
suam. illa die pibūt omnes cogi
tationes eorū. **B**eat? cuius deus

iacob adiutor ei⁹. spes ei⁹ in domi
no deo iphus. qui fecit celum ⁊ ter
ram mare et oia que in eis sunt.

Qui custodit veritatem in seculū
facit iudiciū iniuriarū patientibus
dat escā esurientib⁹. **D**ñs soluit
compeditos. dñs illuminat cecos.

Dñs erigit elisos. dñs diligit
iustos. **D**ñs custodit aduenas.
pupillum et viduam suscipiet ⁊ vi
as peccatorū dispdet. **R**egnabit
dñs in secula. deus tuus syon i ge
nerationem ⁊ generationem. **Alle
luia. Alleluia.**

Laudate dñm qm bon⁹ ē psal
m⁹ deo nro sic iocūda decora
qz laudatio. **A**dificans iherusalē
dominus. dispersit ones israelis cō
gregabit. **Q**ui sanat contritos
corde. et alligat contritiones eorū.

Qui numerat multitudinem
stellarum et omnib⁹ eis nomina
vocās. **M**agnus dominus noster
et magna virtus eius. et sapien
cie eius non est numerus. **S**usci
piens mansuetos dñs. humiliās
autem peccatores vsqz ad terram.

Precinite dño in confessiōe psal
lite deo nostro in cithara. **Q**ui o
perit celum nubibus. et parat ter
re pluuiam.

Qui producit in mō
tib⁹ fenum. ⁊ herbā seruituti ho
minū. **Q**ui dat iumentis escā ip
sorū. et pullis coruorum iuocati
bo eū. **D**ñm fortitudie eā volūta
tem hēbit. nec in tibi⁹ vici bñpla
citur erit ei⁹. **B**ñplacitū est dño su
p timētes eū. et in eis qui sperant
sup mīa ei⁹. **Alleluia aggeiz zacharie**

Lauda iherlēm dñm. lauda deū
iherlēm. **Q**ui confortauit
sefas portarum tuarū. bñdixit fi

lijs tuis in te. **Q**ui soluit fines tu
os pacem. ⁊ adipe frumētī faciat
te. **Q**ui emittit eloqum suum ter
re: velociter currit sermo ei⁹. **Q**ui
dat muē sicut lanam: nebula sicut
cinerem spargit. **M**ittit cristallū
suam sicut buccellas: ante faciem
frigoris ei⁹ q̄s sustinebit. **A**mit
tet verbum suū et liquefaciet ea:
flabit spūs eius ⁊ fluent aq. **Q**ui
annunciat verbum suū iacob. iu
sticias ⁊ iudicia sua israel. **D**ñs fe
cit taliter omī naci et iudicia sua
nō manifestauit eis. **Alleluia. Alleluia.**

Laudate dñm de celis: lauda
te eū in excelsis. **L**audate
eum oēs angeli ei⁹: laudate eum
ōnes virtutes ei⁹. **L**audate eū
sol ⁊ luna: laudate eū oēs stelle
⁊ lumē. **L**audate eū celi celorū:
et aque oēs que sup celos sūt lau
dent nomen domini. **Q**uia ipse
dixit et facta sūt: ipse mādauit ⁊
creata sūt. **S**tatuit ea in seculū
⁊ i seculū seculi. pceptū posuit et
non pteribit. **L**audate dñm de
terra. dracones ⁊ omnes abissi.

Ignis grādo nix glacies spūs
pcellarum. que faciunt verbū ei⁹.
Otes ⁊ oēs colles. ligna fru
ctifera ⁊ oēs cedri. **B**estie ⁊ vni
uersa pecora. serpētes ⁊ volucres
pennate. **R**eges terre ⁊ oēs po
puli. pñces et omēs iudices ter
re. **I**uvenes ⁊ virgines senes cū
iuniorib⁹ laudent nomē domini.
q̄a exaltatū est nomen eius solius.
Confessio ei⁹ sup celū et terras
⁊ exaltauit cornu populi sui. **I**m
nus omib⁹ scīs eius. filijs israel po
pulo appropinquanti sibi.

Alleluia. Alleluia.

20660

